HAPPINESS • DIGEST
SERIES

Patriarge EN Profete

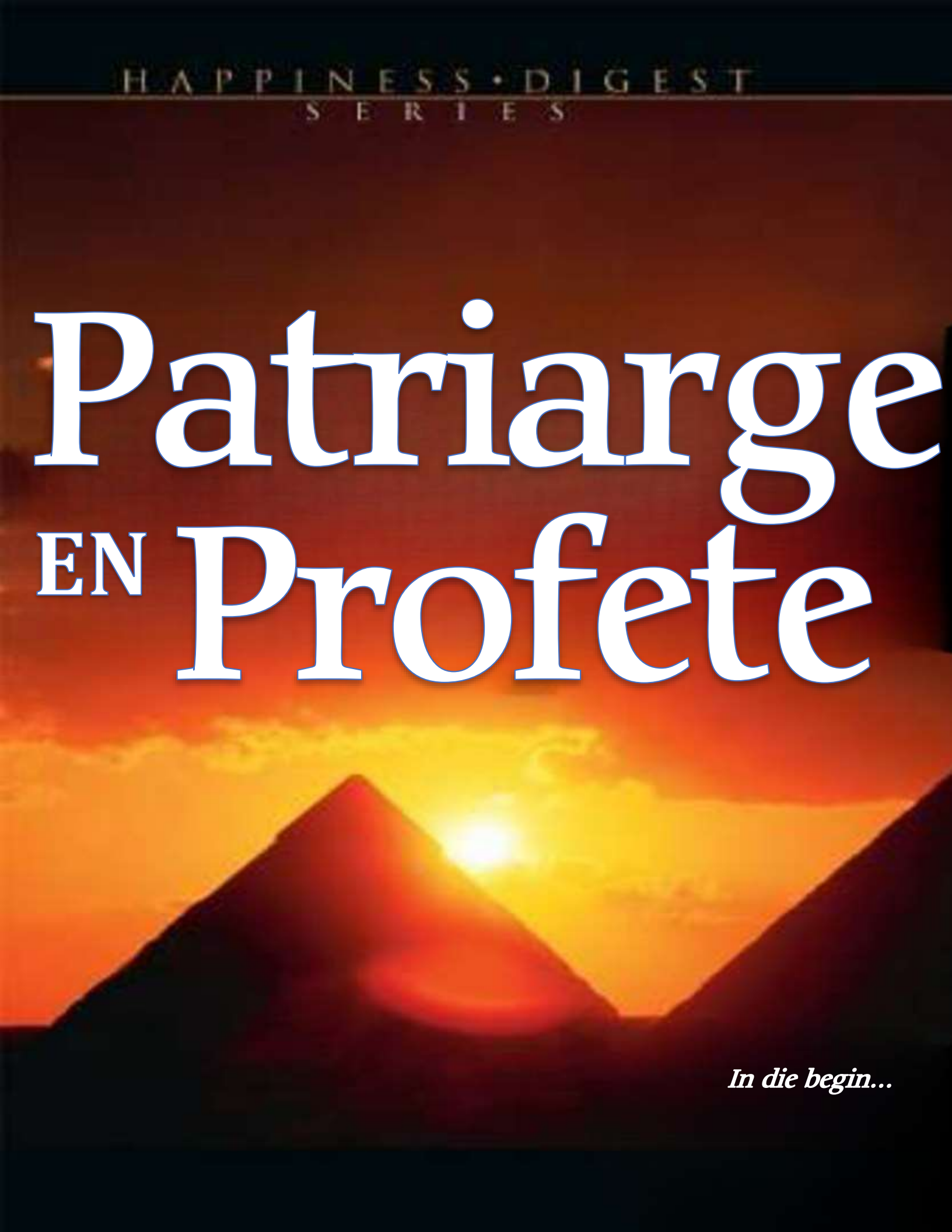

In die begin...

New Covenant Publications International Ltd. Afrikaans

Kopiereg © 2020. Internasionale Publikasies van die Nuwe Verbond

Alle regte voorbehou. Geen deel van hierdie publikasie mag in enige vorm of elektronies of meganies gereproduseer of versend word nie, insluitend fotokopie, opname of enige inligtingstoor en herwinningsstelsel, sonder die skriftelike toestemming van die uitgewer.

Alle regte voorbehou. Geen gedeelte van hierdie boek mag gereproduseer word op enige manier, meganies of elektronies, insluitende plaat- en bandopnames en fotokopiëring, sonder die skriftelike toestemming van die uitgewer nie, behalwe redelike aanhalings vir navorsingsen resensiedoeleindes.

ISBN: 359-2-85933-609-1

ISBN: 359-2-85933-609-1

Katalogisering in Publikasiedata

Geredigeer en Ontwerp deur: Nuwe Verbond Internasionale Groep

Gedruk in die Verenigde Koninkryk.

Eerste druk 26 Mei 2020

Gepubliseer deur : Internasionale Publikasies van die Nuwe Verbond

New Covenant Publications International Ltd.,

Besoek die webwerf: www.new-covenant.co.uk

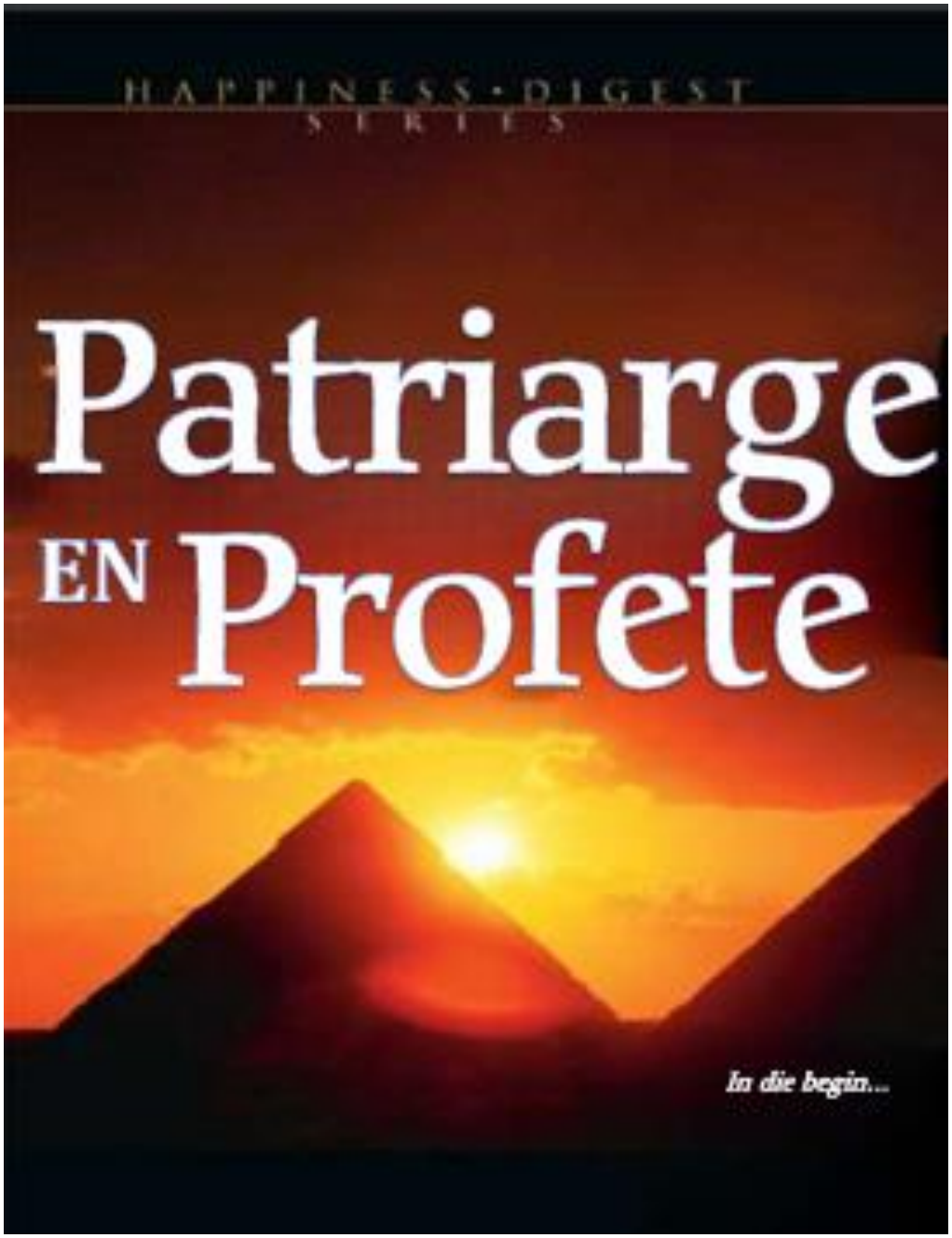
HAPPINESS • DIGEST
SERIES
Patriarge
EN Profete
In die begin...

Manne met die grootste begrip kan nie die verborgenhede van Jehovah verstaan soos dit in die natuur geopenbaar is nie. Die Goddelike inspirasie laat baie vrae ontstaan wat die grootste wetenskaplike nie kan beantwoord nie. Hierdie vrae is nie gevra om dit te beantwoord nie, maar om ons aandag te vestig op die diep geheimenisse van God, en om ons te leer dat ons wysheid beperk is; dat in alles wat rondom ons daaglikse lewens aangaan, daar baie dinge is wat buite die begrip van ons menslike verstand is; dat die oordeel en bedoelinge van God onbegryplik is. Sy wysheid is onpeilbaar. Skeptici, twyfelaars, wil nie in God glo nie, want met hulle beperkte verstand kan hulle nie die oneindige krag verstaan waardeur Hy Homself aan mense openbaar nie. Maar God moet meer herken word aan wat Hy nie van Homself openbaar nie as uit wat oop is vir ons beperkte begrip. Beide in Goddelike openbaring en in die natuur het God aan mense verborgenhede gegee om hulle te laat glo. Dis hoe dit moet wees. Ons kan altyd ondersoek instel, altyd vrae vra, altyd leer, en tog kom ons eendag op die skeidslyn van oneindigheid teë. USG3 267,5

New Covenant Publications

International Ltd.

Gereformeerde Boeke, Getransformeerde Gedagtes

New Covenant Publications International Ltd.,
Kemp House, 160 City Road, London, EC1V 2NX

Email: newcovenantpublicationsintl@gmail.com

Erkennings

Hierdie boek is opgedra aan die Here God.

Voorwoord

New Covenant Publications International verbind die leser weer met die goddelike plan wat die hemel en die aarde bind en die ewigheid van die liefdeswet versterk. Die logo, die Ark van die Verbond, verteenwoordig die intimiteit tussen Christus Jesus en sy mense en die sentraalheid van God se wet. Soos geskrywe is: "Dit sal die verbond wees wat Ek met die huis van Israel sal sluit, sê die Here. Ek sal my wet in hulle binneste plaas en dit in hulle harte skrywe, en hulle sal my volk wees, en ek sal wees hulle God. ”(Jeremia 31: 31-33; Hebreërs 8: 8-10). Die nuwe verbond getuig inderdaad van 'n verlossing, gebore deur onvermoeide twis en met bloed verseël.

Baie het al talle eeue verdwaalde ellende en onbegryplike onderdrukking verduur, bereken om die waarheid te vernietig. Veral in die Donker Eeue is hierdie lig baie verstrengel en verduister deur menslike tradisies en populêre onkunde, omdat die inwoners van die wêreld die wysheid verag het en die verbond oortree het. Die probleem van kompromie met toenemende euwels het so 'n plaag van ongebreidelde ontaarding en diaboliese onmenslikheid uitgelok, dat baie lewens onregverdig opgeoffer is en geweier het om die vryheid van gewete prys te gee. Nietemin is 'n verlore kennis herleef, spesifiek in die tyd van die Hervorming.

Die Hervormingstydperk van die 16de eeu het 'n oomblik van waarheid, fundamentele verandering en gevolglike onstuimigheid ontlok, soos weerspieël in die Teen-Hervorming. Deur hierdie volume ontdek 'n mens egter die onmiskenbare betekenis van hierdie enkele rewolusie vanuit die perspektiewe van die Hervormers en ander moedige pioniers. Uit hul verhale kan 'n mens die woedende gevegte, die redes onderliggend aan sulke fenomenale weerstand en bonatuurlike ingrype verstaan.

Ons leuse: “Gereformeerde boeke, getransformeerde gedagtes,” beklemtoon die onderskeie genre van letterkunde, gekomponeer in 'n kritieke era en die impak daarvan. Dit weerspieël ook die dringendheid van persoonlike hervorming, wedergeboorte en transformasie. Terwyl die Gutenberg-drukpers, tesame met die agentskap vir vertaling, die beginsels van die gereformeerde geloof versprei het, ongeveer 500 jaar gelede, sou die gedigitaliseerde pers en aanlynmedia in elke laaste tyd die lig van die waarheid kommunikeer.

Inhoudsopgawe

Hoofstuk 1—Waarom is Sonde Toegelaat? 7
Hoofstuk 2—Die Skepping 16
Hoofstuk 3—Die Versoeking en Sondeval 22
Hoofstuk 4—Die Plan van Verlossing 32
Hoofstuk 5—Kain en Abel Getoets 39
Hoofstuk 6—Set en Henog 45
Hoofstuk 7—Die Sondvloed 53
Hoofstuk 8—Na die Sondvloed 64
Hoofstuk 9—Die Letterlike Week 69
Hoofstuk 10—Die Toring van Babel 74
Hoofstuk 11—Die Oproep van Abraham 79
Hoofstuk 12—Abraham in Kanaan 85
Hoofstuk 13—Die Toets van Geloof 96
Hoofstuk 14—Vernietiging van Sodom 104
Hoofstuk 15—Die Huwelik van Isak 115
Hoofstuk 16—Jakob en Esau 120
Hoofstuk 17—Jakob se Vlug en Ballingskap 125
Hoofstuk 18—Die Nag van Worsteling 133
Hoofstuk 19—Die Terugkeer na Kanaan 139
Hoofstuk 20—Josef in Egipte 147
Hoofstuk 21—Josef en Sy Broers 154
Hoofstuk 22—Moses 169
Hoofstuk 23—Die Plae van Egipte 180
Hoofstuk 24—Die Pasga 192
Hoofstuk 25—Die Eksodus 197
Hoofstuk 26—Van die Rooi See na Sinai 204
Hoofstuk 27—Die Wet Aan Israel Gegee 214
Hoofstuk 28—Afgodery by Sinai 224
Hoofstuk 29—Satan se Vyandskap Teen die Wet 236

Hoofstuk 30—Die Tabernakel en die Dienste 246
Hoofstuk 31—Die Sonde van Nadab en Abihu 257
Hoofstuk 32—Die Wet en die Gebooie 261
Hoofstuk 33—Van Sinai na Kades 271
Hoofstuk 34—Die Twaalf Spioene 281
Hoofstuk 35—Die Rebellie van Korag 288
Hoofstuk 36—In die Woestyn 297
Hoofstuk 37—Die Rots Geslaan 301
Hoofstuk 38—Die Reis om Edom 309
Hoofstuk 39—Die Verowering van Basan 318
Hoofstuk 40—Bileam 322
Hoofstuk 41—Afvalligheid by die Jordaan 334
Hoofstuk 42—Die Wet Herhaal 341
Hoofstuk 43—Die Dood van Moses 347
Hoofstuk 44—Deur die Jordaan 356
Hoofstuk 45—Die Val van Jerigo 361
Hoofstuk 46—Die Seëninge en die Vloeke 370
Hoofstuk 47—Verdrag met die Gibeoniete 373
Hoofstuk 48—Verdeling van Kanaan 377
Hoofstuk 49—Josua se Laaste Woorde 386
Hoofstuk 50—Tiendes en Offergawes 390
Hoofstuk 51—God se Sorg vir die Behoeftiges 394
Hoofstuk 52—Die Jaarlikse Feeste 399
Hoofstuk 53—Die Vroeër Rigters 406
Hoofstuk 54—Simson 418
Hoofstuk 55—Die Kind Samuel 426
Hoofstuk 56—Eli en Sy Seuns 432
Hoofstuk 57—Die Ark Deur die Filistyne Weggeneem 437
Hoofstuk 58—Die Skole van die Profete 446
Hoofstuk 59—Die Eerste Koning van Israel 453

Hoofstuk 60—Die Vermetelheid van Saul 464
Hoofstuk 61—Saul Verwerp 471
Hoofstuk 62—Die Salwing van Dawid 480
Hoofstuk 63—Dawid en Goliat 484
Hoofstuk 64—Dawid “n Voortvlugtige 489
Hoofstuk 65—Grootmoedigheid van Dawid 498
Hoofstuk 66—Die Dood van Saul 509
Hoofstuk 67—Antieke en Moderne Toorkuns 514
Hoofstuk 68—Dawid te Siklag 520
Hoofstuk 69—Dawid op die Troon Geplaas 526
Hoofstuk 70—Die Bewind van Dawid 531
Hoofstuk 71—Dawid se Sonde en Berou 542
Hoofstuk 72—Die Rebellie van Absalom 551
Hoofstuk 73—Die Laaste Jare van Dawid 566

Hoofstuk 1—Waarom is Sonde Toegelaat?

"God is liefde." (1 Johannes 4:16). Sy aard, Sy wet, is liefde.Dit was nog altyd so en dit sal altyd so wees. "Die Hoë en Verhewene wat in die ewigheid woon..." aan wie die "...paaie van die ou tyd..." behoort, verander nie. By Hom is daar "...geen verandering of skaduwee van omkering..." nie. (Jesaja 57:15; Habakuk 3:6; Jakobus 1:17).

Elke openbaring van skeppende krag is 'n uiting van oneindige liefde. Die soewereiniteit van God bring oorvloedige seëninge vir alle geskape wesens mee. Die psalmdigter sê:

"U het 'n arm met mag; u hand is sterk, u regterhand verhewe. Geregtigheid en reg is die grondslag van u troon; goedertierenheid en trou gaan voor u aangesig uit. Welgeluksalig is die volk wat die geklank ken;

O Here, hulle wandel in die lig van u aangesig. In u Naam juig hulle die hele dag en deur u geregtigheid word hulle verhef. Want U is hulle magtige sieraad...

Want aan die Here behoort ons skild en ons koning aan die Heilige van Israel."

(Psalm 89:14-19)

Die geskiedenis van die groot stryd tussen goed en kwaad, vanaf die tyd toe dit in die hemel begin het, totdat die opstand eindelik onderdruk en die sonde uitgeroei sal word, is ook 'n uitbeelding van die onveranderlike liefde van God.

Die Opperheerser van die heelal het Sy liefdeswerk nie alleen gedoen nie. Hy het 'n Deelgenoot gehad, 'n Medewerker wat Sy planne kon waardeer en kon deel in die vreugde om aan geskape wesens geluk te bring. "In die begin was die Woord en die Woord was by God en die Woord was God. Hy was in die begin by God." (Johannes 1:1,2). Christus, die Woord, die Eniggeborene van God, was een met die ewige Vader, een van aard, een van karakter, een van doel. Hy was die enigste Wese wat kon meedoen aan die raadsbesluite en planne van God. "Hy word genoem: Wonderbaar, Raadsman, Sterke God, Ewige

Vader, Vredevors." (Jesaja 9:5). "Sy uitgange is uit die voortyd, uit die dae van die ewigheid." (Miga 5:1).

En die Seun van God sê van Homself: "Die Here het my berei as eersteling van Sy weg, voor Sy werke, van ouds af. Van ewigheid af is ek geformeer, van die begin af, van die voortyd van die aarde af ... Toe Hy die fondamente van die aarde vasgelê het-toe was ek 'n kunstenaar naas Hom en Ek was dag vir dag vol verlustiging en het gespeel voor Sy aangesig altyd." (Spreuke 8:22-30).

Die Vader het deur Sy Seun die skepping van al die hemelse wesens bewerkstellig. "In Hom is alle dinge geskape ... trone sowel as heerskappye en owerhede en magte; alle dinge

is deur Hom en tot Hom geskape." (Kolossense 1:16). Die engele is God se gesante wat, omstraal met die lig wat gedurig van Sy teenwoordigheid uitgaan, op snelle wieke haas om Sy wil uit te voer. Maar die Seun, die gesalfde van God, "...die afdruksel van Sy wese ... die afskynsel van Sy heerlikheid ... wat alle dinge dra deur die woord van Sy krag...", besit die heerskappy oor hulle almal. (Hebreërs 1:3).

" 'n Troon van heerlikheid, verhewe van die begin af..." was die plek van Sy heiligdom" (Jeremia 17:12); "..."n regverdige septer ... die septer van Sy koninkryk." (Hebreërs 1:8). "Majesteit en heerlikheid is voor Sy aangesig, sterkte en sieraad in Sy heiligdom." (Psalm 96:6). "Goedertierenheid en trou gaan voor Sy aangesig uit." (Psalm 89:15).

Omdat liefde die grondslag van die heerskappy van God is, hang die geluk van redelike wesens daarvan af dat hulle volkome instem tot die beginsels van geregtigheid. God verlang van al Sy skepsele liefdediens-diens wat voortvloei uit waardering van Sy karakter. Gedwonge gehoorsaamheid behaag Hom nie; en Hy skenk aan almal 'n vrye wil sodat hulle Hom vrywilliglik kan dien.

Solank alle geskape wesens die getrouheid van liefde erken het, was daar volmaakte eensgesindheid regdeur die heelal van God. Om die doel van hul Skepper te volbring, was die vreugde van die hemelskare. Hulle het hulle daarin verlustig om Sy heerlikheid te weerkaats en om Sy roem te verkondig. En terwyl liefde vir God bo alles verhewe was, was hulle liefde vir mekaar

vol vertroue en onselfsugtig. Daar was geen wanklank om die hemelse harmonie te "versteur" nie. Maar daar het 'n verandering in hierdie gelukkige staat gekom. Daar was een wat misbruik gemaak het van die vryheid wat God aan Sy skepsele gegee het. Sonde het by hom, wat naas Christus die mees geërde van God was en die hoogste in mag en heerlikheid onder die hemelinge, ontstaan. Lucifer, "...seun van die daeraad..." was die vernaamste van die beskuttende gerubs, heilig en onbevlek. Hy het in die teenwoordigheid van die groot Skepper gestaan en die voortdurende strale van die heerlike glans wat die ewige God omhul, het op hom geskyn. "So spreek die Here Here: Jy was die seëlring van eweredigheid, vol wysheid en volmaak in skoonheid. Jy was in Eden, die tuin van God;allerhande edelgesteentes was jou bedekking Jy was 'n gerub met uitgespreide vlerke wat beskut en Ek het jou gestel op 'n heilige berg; 'n god was jy; jy het gewandel tussen die vurige gesteentes. Jy was volkome in jou weë van die dag af dat jy geskape is, totdat daar ongeregtigheid in jou gevind is." (Esegiël 28:12-15).

Geleidelik het Lucifer begin toegee aan die begeerte na selfverheffing. Die Skrifte sê: " Hoogmoedig het jou hart geword oor jou skoonheid; jy het jou wysheid verderwe weens jou glans." (Esegiël 28:17). "Jy het in jou hart gesê: Ek wil my troon verhef bo die sterre van God ... Ek wil my gelykstel met die Allerhoogste!" Jesaja (14:13,14). Alhoewel hy al sy heerlikheid van God ontvang het, het hierdie magtige engel dit as iets in homself begin

beskou. Nie tevrede met sy status nie, hoewel hy bo die hemelskare vereer was, het hy dit gewaag om die eer te begeer wat God alleen toekom. In stede daarvan dat hy daarna gestrewe het om God eerste te stel in die liefde en trou van alle geskape wesens, het hy gepoog om hulle diens en trou vir homself te verseker. En omdat hy die heerlikheid waarmee die Vader Sy Seun beklee het begeer het, het hierdie vors van die engele die mag nagestreef wat Christus alleen toegekom het.

Die volmaakte eensgesindheid van die hemel was nou ontwrig. Lucifer se neiging om sy eie belange in stede van die Skepper te dien het, toe dit opgemerk is deur diegene wat die heerlikheid van God as allesoorheersend beskou het, ‘n gevoel van besorgdheid opgewek. In die hemelse raad het die engele met Lucifer gepleit. Die Seun van God het hom op die grootheid, die goedheid en die regverdigheid van die Skepper gewys en op die heilige, onveranderlike aard van Sy wet. God het self die orde van die hemel ingestel en deur daarvan af te wyk, sou Lucifer sy Skepper onteer en homself vernietig. Maar die waarskuwing wat in oneindige liefde en genade gegee is, het net ‘n gees van weerstand opgewek. Lucifer het toegelaat dat sy jaloesie teenoor Christus seëvier en hy het meer vasberade geword.

Om die oppermag van die Seun van God te betwis en so die wysheid en liefde van die Skepper verdag te maak, was die doel van hierdie prins van engele. Om hierdie doel te bereik, was hy op die punt om die vermoëns van hierdie meesterbrein wat, naas dié van Christus, die bekwaamste onder die leërskare van God was, in te span. Maar Hy, wat ‘n vrye wil vir al Sy skepsele begeer het, het niemand onbewaak gelaat teen die verwarrende drogredes waardeur die rebellie homself sou probeer regverdig nie. Voor die aanvang van die groot stryd, sou elkeen ‘n duidelike begrip hê van Sy wil, Wie se wysheid en goedheid die bron van al hulle vreugde was.

Die Koning van die heelal het die ganse hemelse skare voor Hom ontbied sodat Hy, in hulle teenwoordigheid, die ware posisie van Sy Seun aan hulle kon uiteensit en Sy verhouding met alle geskape wesens kon toon. Die Seun van God het die Vader se troon gedeel en die heerlikheid van die ewige, selfbestaande Een het beide van hulle omhul. Die engele het rondom die troon saamgekom, ‘n groot, tallose skare, “...tienduisende van tienduisende en duisende van duisende... ” (Openbaring 5:11), sowel as die mees verhewe engele, as diensknegte en onderdane, wat hulle verheug het in die lig van die teenwoordigheid van die Godheid wat oor hulle geskyn het. In die teenwoordigheid van die versamelde bewoners van die hemel, het die Koning verklaar dat niemand behalwe Christus, die Eniggeborene van God, volle insae in Sy doelwitte kon hê nie en aan Hom is die uitvoering van die magtige raadsbesluite van Sy wil opgedra. Die Seun van God het die wil van die Vader volbring in die skepping van die hele leërskare van die hemel en hulle eerbetoon en trou was aan Hom, sowel as aan God verskuldig. Christus sou nog Sy Goddelike mag in die skepping van die aarde en sy bewoners uitoefen. Maar met dit alles

sou Hy geen mag of verheerliking van Homself, teenstrydig met God se plan nastreef nie, maar Hy sou die heerlikheid van die Vader verhef en Sy doelwitte van liefdadigheid en liefde uitvoer.

Die engele het met vreugde die oppermag van Christus erken, hulle voor Hom neergebuig en hulle liefde en aanbidding vir Hom uitgestort. Lucifer het saam met hulle neergebuig, maar in sy hart was daar ‘n vreemde, felle stryd. Waarheid, regverdigheid en trou het teen afguns en jaloesie gestry. Die invloed van die heilige engele het geblyk hom vir ‘n tyd lank mee te voer. Toe die lofliedere melodieus opstyg en aangevul word deur duisende vreugdevolle stemme, het dit geblyk asof die bose gees verslaan is; onuitspreeklike liefde het sy hele wese met ekstase gevul; sy siel het, in harmonie met die sondelose aanbidders, in liefde uitgegaan na die Vader en die Seun. Maar hy is weereens met hoogmoed oor sy eie heerlikheid gevul. Sy begeerte vir oppermag het teruggekeer en hy het weereens toegegee aan sy afguns jeens Christus.

Lucifer het die hoë eer wat aan homself toegeken is, nie as God se spesiale gawe aan hom waardeer nie en daarom het dit geen dankbaarheid jeens sy Skepper ontlok nie. Hy het hom op sy glansrykheid en verheffing beroem en gestrewe daarna om aan God gelyk te wees. Hy was geliefd en is eerbiedig deur die hemelse skare; engele was verheug om sy bevele uit te voer en hy was met meer wysheid en heerlikheid as hulle almal beklee. Nogtans was die Seun van God bo hom verhewe as een in mag en gesag met die Vader. Hy het in die raadsbesluite van die Vader gedeel terwyl Lucifer nie dieselfde toegang tot die doelwitte van God gehad het nie. “Waarom...” het hierdie magtige engel gevra, “...moet Christus die oppermag hê? Waarom word Hy bo Lucifer vereer?”

Lucifer het sy plek in die teenwoordigheid van God verlaat en uitgegaan om die gees van ontevredenheid onder die engele te versprei. Hy het met duistere geheimhouding te werk gegaan en ‘n tyd lank het hy sy ware doel onder ‘n kleed van eerbied vir God bedek. Hy het begin om twyfel, deur insinuasies oor die wette wat oor die hemelse wesens regeer, te saai en het geskimp dat hoewel die wette miskien geskik is vir die bewoners van die wêreld, engele wat meer verhewe was, geen beperkinge van daardie aard nodig gehad het nie, want hulle eie wysheid was genoegsame leiding. Hulle was nie wesens wat God oneer kon aandoen nie; al hulle gedagtes was heilig; dit was vir hulle net so min moontlik om te sondig, as vir God self.

Die verheffing van die Seun van God as gelyk met die Vader, is voorgehou as ‘n onreg teenoor Lucifer, wat beweer het dat hy ook geregtig was op ontsag en eer. Indien hierdie prins van engele die verheerliking van sy ware verhewe posisie kon bereik, sou die ganse hemelskare groot baat daarby vind, want sy doel was om vryheid vir almal te verkry. Maar nou het selfs die vryheid wat hulle tot op hede geniet het, tot ‘n einde gekom, want ‘n absolute Heerser is oor hulle aangestel en almal moes hulle aan Sy gesag onderwerp. Dit

was die subtiele misleidings wat spoedig deur die liste van Lucifer in die hemelhowe versprei het.

Daar was geen verandering in die posisie of gesag van Christus nie. Lucifer se afguns en wanvoorstelling en sy aanspraak op gelykheid met Christus het ‘n verklaring van die ware posisie van die Seun van God genoodsaak; maar dit was van die begin af onveranderd. Talle engele is egter deur Lucifer se misleidings verblind.

Lucifer het die liefdevolle, lojale vertroue van die heilige wesens onder sy bevel misbruik om sy eie wantroue en ontevredenheid op so ‘n slinkse wyse in hulle gedagtes te plant, dat sy werke nie bespeur is nie. Hy het die planne van God in ‘n valse lig voorgestel deur hulle op so ‘n wyse uit te lê en te verdraai dat dit teenstand en ontevredenheid verwek het. Met lis het hy sy hoorders aangespoor om hulle gevoelens uit te spreek; dan het hy daardie gedagtes later herhaal wanneer dit hom gepas het, om te bewys dat die engele nie ten volle tevrede was met die heerskappy van God nie. Alhoewel hy beweer het dat hy volkome getrou aan God was, het hy daarop aangedring dat dit noodsaaklik was om die orde en wette van die hemel te verander om die stabiliteit van God se bewind te verseker. Terwyl hy dus daarop uit was om teenstand teen die wet van God op te sweep en om sy eie ontevredenheid in die gemoedere van die engele onder hom aan te hits, het hy oënskynlik daarna gestreef om ontevredenheid te verwyder en om die misnoegde engele met die reëlings van die hemel te versoen. Terwyl hy in die geheim onenigheid en opstand aangeblaas het, het hy dit met die uiterste geslepenheid laat voorkom asof dit sy uitsluitlike doel was om lojaliteit te bevorder en om harmonie en vrede te bewerkstellig.

Die gees van ontevredenheid wat op hierdie wyse ontvlam het, se onheilspellende werk is gedoen. Hoewel daar geen openlike uitbarsting was nie, het daar ongemerk verdeeldheid onder die engele ontstaan. Daar was sommige wat Lucifer se insinuasies teen die heerskappy van God gunstig bejeën het. Alhoewel hulle tot op hede in perfekte harmonie was met die orde wat God ingestel het, was hulle nou ontevrede en ongelukkig omdat hulle Sy onnaspeurlike raadsbesluite nie kon penetreer nie; hulle was ontevrede met Sy doel om Christus te verhef. Hulle was gereed om Lucifer se eis, dat hy met die Seun van God gelykgestel word, te ondersteun.

Maar die engele wat lojaal en getrou was, het die wysheid en regverdigheid van die Goddelike bevel ondersteun en hulle het gepoog om hierdie afvallige wese met die wil van God te versoen. Christus was die Seun van God; Hy was een met Hom voordat die engele ontstaan het. Hy het vir ewig aan die regterhand van die Vader gestaan; Sy oppermag wat so heilsaam vir almal wat onder die welwillende heerskappy daarvan gekom het was, is nooit tevore in twyfel getrek nie. Die harmonie van die hemel is nooit tevore ontwrig nie; waarom moes daar nou onenigheid wees? Die getroue engele kon slegs verskriklike gevolge in hierdie onenigheid sien en hulle het die ontevredenes met alle erns gesmeek en

aangeraai om van hulle plan af te sien en hulleself getrou aan God te bewys, deur getrouheid aan Sy heerskappy.

In groot genade, in ooreenstemming met Sy Goddelike aard, het God Lucifer lank verdra. Ontevredenheid en misnoeë is nooit tevore in die hemel geken nie. Dit was ‘n nuwe beginsel, vreemd, duister, onverklaarbaar. Aanvanklik was selfs Lucifer nie bekend met die ware aard van sy gevoelens nie; ‘n tyd lank was hy bang om aan die werkinge en denke van sy gemoed uiting te gee; nogtans het hy hulle nie verwerp nie. Hy het nie gesien waarheen hy op pad was nie. Maar pogings wat slegs deur oneindige liefde en wysheid bedink kon word, is aangewend om hom van sy dwaling te oortuig. Sy ontevredenheid is getoon sonder rede te wees en hy is daarop gewys wat die gevolg van voortgesette opstand sou wees.

Lucifer was oortuig dat hy ‘n fout begaan het. Hy het besef “...die Here is vir almal goed en Sy barmhartigheid is oor al Sy werke” (Psalm 145:9); dat die verordeninge van God regverdig is en dat hy dit as sulks voor al die hemelinge behoort te erken. Indien hy dit gedoen het, kon hy homself en baie engele gered het. Op hierdie stadium het hy nog nie sy trou aan God geheel en al verwerp nie. Hoewel hy sy amp as beskuttende gerub verlaat het, sou hy steeds, indien hy gewillig was om tot God terug te keer, die wysheid van die Skepper te erken en tevrede wees om die posisie te vul wat deur God se groot plan aan hom toegeken is, in daardie amp herstel gewees het. Die tyd vir ‘n finale besluit het aangebreek; hy moes homself geheel en al aan die oppermag van God onderwerp, óf hy moes homself aan openlike rebellie toegee. Hy het amper tot die besluit gekom om terug te keer, maar hoogmoed het hom gekeer. Dit was ‘n te groot opoffering vir iemand wat so hoog geëerd was, om te bely dat hy gesondig het, dat sy bedenkinge vals was en om hom aan die gesag wat hy as onregverdig probeer bewys het, te onderwerp.

Met innige deernis jeens Lucifer en sy volgelinge het ‘n barmhartige Skepper gepoog om hulle terug te trek uit die afgrond van ondergang waarin hulle gereed was om af te stort. Maar Sy genade is verkeerd vertolk. Lucifer het die lankmoedigheid van God uitgewys as ‘n bewys van sy eie meerderwaardigheid, ‘n aanduiding dat die Koning van die heelal tog sou toegee aan sy voorwaardes. As die engele pal by hom sou staan, het hy gesê, kon hulle nog alles verkry wat hulle begeer het. Hy het volgehou om sy optrede te verdedig en hom ten volle tot die groot stryd teen sy Skepper verbind. So het dit gekom dat Lucifer, “die ligdraer”, die deelgenoot in die heerlikheid van God, die dienaar by Sy troon, deur oortreding, die Satan geword het-die “teëstander” van God en heilige wesens en die vernietiger van hulle wat die Hemel aan sy leiding en sorg toevertrou het.

Hy het die betoë en die smekinge van die getroue engele met minagting verwerp en hulle as misleide slawe veroordeel. Die voorkeur wat aan Christus betoon is, het hy as ‘n onreg teenoor hom en die hemelse skare verklaar en hy het aangekondig dat hy hierdie oortreding van sy-en hulle regte nie langer sou duld nie. Hy sal nooit weer die

opperheerskappy van Christus erken nie. Hy het hom voorgeneem om die eer wat hom toekom op te eis en om die bevel oor te neem oor almal wat sy volgelinge sou word; en aan diegene wat hulle by sy geledere sou aansluit, het hy ‘n nuwe en beter regering belowe waaronder almal vryheid sou geniet. Groot getalle engele het hulle voorneme om hom as leier te aanvaar aangedui. Gevlei deur die guns waarmee sy toenadering ontvang is, het hy gehoop om al die engele na sy kant toe oor te haal, sodat hy aan God Self gelyk sou word en deur die ganse hemelse skare gehoorsaam sou word.

Nog het die getroue engele hom en sy ondersteuners aangemoedig om hulle aan God te onderwerp en het aan hulle verduidelik wat die onvermydelike uiteinde sou wees indien hulle weier: Hy wat hulle geskape het, kon hulle mag omverwerp en hulle vermetele opstand daadwerklik straf. Geen engel kan die wet van God, wat net so heilig soos Hy is, teenstaan nie. Hulle het almal gewaarsku om hulle ore vir Lucifer se misleidende betoog te sluit en hulle het by hom en sy volgelinge aangedring om sonder versuim die teenwoordigheid van God op te soek en die dwaling om Sy wysheid en gesag te betwyfel, te bely.

Baie van hulle was geneig om hierdie raad te volg, om hulle te bekeer van hul ontevredenheid en weer daarna te strewe om gunstig deur die Vader en Sy Seun ontvang te word. Maar Lucifer het nog ‘n misleiding gereed gehad. Die magtige opstandeling het nou verklaar dat die engele wat hulle by hom geskaar het, reeds te ver gegaan het om terug te keer; dat hy die wet van God ken en weet dat God nie sou vergewe nie. Hy het verklaar dat almal wat hulle aan die gesag van die Hemel sou onderwerp, van hulle eer ontneem en hulle posisie gedegradeer sou word. Sover dit homself aangaan was hy vasbeslote om nooit weer die gesag van Christus te erken nie. Die enigste weg wat vir hom en sy volgelinge oorbly, het hy gesê, was om vryheid te handhaaf en met geweld die regte wat nie vrywilliglik aan hulle toegestaan is nie, te verkry.

Wat die Satan self betref, is dit waar dat hy reeds te ver gegaan het om terug te keer. Maar dit was nie die geval met hulle wat deur sy misleidings verblind was nie. Vir hulle het die raad en die smekinge van die getroue engele ‘n deur van hoop geopen; en as hulle op die waarskuwing ag geslaan het, kon hulle nog uit die valstrik van Satan weggebreek het. Maar hoogmoed, liefde vir hulle leier en die begeerte vir onbeperkte vryheid is toegelaat om te seëvier en die smeekbede van die liefde en genade van God is finaal verwerp.

God het die Satan toegelaat om sy werk voort te sit totdat die gees van ontevredenheid tot daadwerklike opstand oorgegaan het. Dit was noodsaaklik dat sy planne ten volle ontplooi word, sodat die ware aard en neiging daarvan deur almal gesien kon word. Lucifer, die gesalfde gerub, was hoog verhef; die hemelinge het hom baie liefgehad en sy invloed op hulle was sterk. Die heerskappy van God het nie net die bewoners van die hemel ingesluit nie, maar ook dié van die wêrelde wat Hy geskape het; en Lucifer het tot die

gevolgtrekking gekom dat indien hy daarin kon slaag om die engele van die hemel saam met hom in opstand te bring, hy al die wêrelde ook kon meevoer. Hy het sy kant van die saak op ‘n slinkse wyse gestel deur van drogredenasies en misleiding gebruik te maak om sy doel te bereik. Sy vermoë om te bedrieg was baie groot. Hy het hom met ‘n kleed van leuens vermom en het sodoende ‘n voorsprong verkry. Al sy dade was tot so ‘n mate in geheimsinnigheid gehul, dat dit moeilik was om die ware aard van sy werk aan die engele bloot te lê. Voordat dit ten volle ontwikkel het, kon dit nie as die bose ding wat dit was, ontmasker word nie; sy ontevredenheid sou nie as opstand gesien word nie. Selfs die getroue engele kon sy karakter nie ten volle onderskei of sien waarheen sy werke lei nie.

Lucifer het sy versoekings in die begin so uitgevoer dat hy nie self betrokke was nie. Hy het die engele wat hy nie ten volle na sy kant toe kon oorhaal nie, daarvan beskuldig dat hulle onverskillig was teenoor die belange van hemelse wesens. Hy het die getroue engele van die einste dinge waarmee hy besig was, beskuldig. Dit was sy beleid om verwarring te skep deur die gebruik van listige argumente oor die voornemens van God. Alles wat eenvoudig was, het hy met geheimsinnigheid omhul en deur slinkse verdraaiing het hy twyfel oor die duidelikste verklaringe van Jehova gesaai. En sy hoë pos, so nou verbind met die heerskappy van God, het aan sy bewerings krag verleen.

God kon slegs middele wat konsekwent met waarheid en geregtigheid was, gebruik. Satan kon gebruik maak van dit wat God nie kon nie-vleiery en bedrog. Hy het gepoog om die woord van God te vervals en die plan van Sy heerskappy verkeerd voor te stel, deur te beweer dat God onregverdig gehandel het deur vir die engele wette op te lê; dat Hy slegs verheffing vir Homself wou toeëien, deur onderdanigheid en gehoorsaamheid van Sy skepsele te vereis. Dit was daarom noodsaaklik om aan die bewoners van die hemel en al die wêrelde te demonstreer dat God se regering regverdig is, Sy wet volmaak. Satan het dit laat voorkom asof hy self daarna gestrewe het om alles ten goede van die heelal te bevorder. Die ware karakter van die opstoker en sy werklike motief moes deur almal verstaan word. Hy moes tyd hê om homself deur sy bose werke aan die kaak te stel.

Die onmin wat sy eie optrede in die hemel veroorsaak het, het Satan aan die heerskappy van God toegedig. Hy het verklaar dat alle onheil aan die administrasie van God toegeskryf kon word. Hy het beweer dat dit sy eie doel was om op die verordeninge van Jehova te verbeter. Daarom het God toegelaat dat hy die aard van sy beweringe demonstreer, sodat die gevolge van sy voorgestelde veranderinge aan die Wet van God gesien kon word. Sy eie werk moet hom veroordeel. Satan het uit die staanspoor beweer dat hy nie in opstand was nie. Die ganse heelal moes die ontmaskering van die bedrieër aanskou.

Selfs toe hy uit die hemel gewerp is, het Oneindige Wysheid die Satan nie verdelg nie. Omdat slegs liefdesdiens vir God aanneemlik is, moet die trou van Sy skepsele op die oortuiging van Sy regverdigheid en welwillendheid berus. Omdat die bewoners van die hemel en die wêrelde onvoorbereid was om die aard en gevolge van sonde te begryp, sou

hulle die regverdigheid van God in die verdelging van Satan nie toe kon begryp nie. Indien die Satan onmiddellik vernietig was, sou sommige God uit vrees eerder as uit liefde gedien het. Die invloed van die bedrieër sou nie ten volle uitgewis gewees het nie en ook sou die gees van opstandigheid nie heeltemal verdelg gewees het nie. Tot voordeel van die heelal deur die eindelose eeue heen, moes hy sy beginsels ten volle ontwikkel sodat sy beskuldigings teen die Heerskappy van God deur alle wesens in hulle ware lig gesien kon word en sodat die geregtigheid en genade van God en die onveranderlikheid van Sy wet vir ewig bo alle twyfel geplaas kon word.

Die opstand van die Satan moes vir die heelal deur al die toekomstige eeue ‘n les wees- ’n ewigdurende getuienis van die aard van die sonde en die verskriklike gevolge daarvan. Die uitwerking van die Satan se heerskappy en die effek daarvan op beide die mens en engele sou toon wat die vrug sou wees van die Gesag van God opsy te skuif. Dit sou daarvan getuig dat die bestaan van God se regering met die welsyn van al die kreature wat Hy geskape het, verbind is. Derhalwe moes die geskiedenis van hierdie verskriklike ervaring van opstand as ‘n voortdurende beskerming vir alle heilige wesens dien, om hulle te verhoed om mislei te word aangaande die aard van oortreding en om hulle te beskerm teen die pleeg van sonde en die gevolglike straf te verduur.

Hy wat in die hemel regeer, is die Een wat die einde van die begin af sien-die Een voor Wie die verborgenhede van die verlede en die toekoms bloot lê en Wie, buiten die ellende en duisternis en verderf wat die sonde veroorsaak, die vervulling van Sy eie liefdesvoornemens en seëninge aanskou. Hoewel “...wolke en donkerheid rondom Hom is; geregtigheid en reg die grondslag van Sy troon is.” (Psalm 97:2). En die inwoners van die heelal, beide die getroues en ontroues, sal dit eendag verstaan. “Volkome is sy werk; want al sy weë is strafgerigte. ‘n God van trou en sonder onreg; regverdig en reg is Hy.” (Deuteronomium 32:4).

Hoofstuk 2—Die Skepping

(Hierdie hoofstuk berus op Genesis 1 en 2)

"DEUR die Woord van die Here is die hemele gemaak en deur die Gees van sy mond hulle hele leër." "Want Hy het gespreek en dit was; Hy het gebied en dit staan." (Psalm 33:6,9). "Hy het die aarde gegrond op sy grondveste, sodat dit vir ewig en altyd nie wankel nie." (Psalm 104:5).

Die aarde was 'n lus vir die oog soos dit uit die hand van die Maker te voorskyn gekom het. Die oppervlakte het bestaan uit 'n verskeidenheid van berge, heuwels en vlaktes, afgewissel met statige riviere en pragtige mere; en die heuwels en berge was nie steil met geweldige hoë ruwe kranse en vreesaanjaende klowe soos vandag nie. Die skerp, ruwe rante van die aarde was bedek met vrugbare grond waarop groen plante weelderig gegroei het. Daar was geen vreesaanjaende moerasse of dor woestyne nie. Orals het die oog op sierlike struike en keurige blomme gerus. In die hoogtes het bome uitgetroon, meer majestueus as enige bome wat tans bestaan. Die onbesoedelde lug was helder en heilsaam. Die totale landskap was mooier as enige versierde tuin van die pragtigste paleis. Die engeleskare het alles met verrukking aanskou en hulle oor die wonderlike werke van God verheug.

Nadat die aarde, met die krioelende diere-en plantelewe, tot stand gebring is, het God die kroonstuk van Sy skepping, vir wie die pragtige aarde toegerus was, voortgebring. Aan hom is die heerskappy oor alles wat sy oog kon sien gegee, want "God het gesê: Laat Ons mense maak na ons beeld, na ons gelykenis en laat hulle heers oor ... die hele aarde ... En God het die mens geskape na sy beeld; ... man en vrou het Hy hulle geskape." Hier word die oorsprong van die mensdom duidelik beskryf; en die Goddelike verhaal is só duidelik beskryf, dat daar geen moontlikheid vir verkeerde gevolgtrekkings kan wees nie. God het die mens na Sy eie beeld geskape. Dit is geen verborgenheid nie. Hier is geen rede om te veronderstel dat die mens geleidelik uit laer lewensvorme van diere of plantelewe geëvolueer het nie.

So 'n leerstelling verlaag die grootse werk van die Skepper tot die peil van die mens se enge, aardse begrip. Mense is so vasbeslote om die oppergesag van God uit die heelal uit te skakel dat hulle die mens verlaag en hom van die waardigheid van sy oorsprong beroof. Hy, wat die sterre aan die hemelgewelf gehang en die blomme van die veld liefderyk met vaardigheid gekleur het, wat hemel en aarde met die wondere van Sy almag vervul het toe Hy die kroon op Sy heerlike werk gespan het, deur een op die lieflike aarde aan te stel om daaroor te heers, het nie gefaal om 'n wese te skep wat die Hand wat lewe aan hom gegee het, waardig te wees nie. Ons geslagslyn, soos deur Ingewing deurgegee, speur ons oorsprong nie na 'n lyn van ontwikkelende kieme, weekdiere en viervoetige diere nie, maar na die almagtige Skepper. Hoewel Adam uit stof gevorm is, was hy "...die seun van God."

Hy is as God se verteenwoordiger aangestel om oor die laer bestaan orde te heers. Hulle kan die opperheerskappy van God nie verstaan of erken nie, tog is hulle in staat gestel om die mens lief te hê en te dien. Die psalmdigter sê: "U laat hom heers oor die werke van u hande; U het alles onder sy voete gestel: skape en beeste, dié almal en ook die diere van die veld, die voëls van die hemel en ... wat trek deur die paaie van die see. " (Psalm 8:7-9).

In beide sy uiterlike voorkoms en sy karakter moes die mens die beeld van God uitbeeld. Slegs Christus is "die afdruksel" (Hebreërs 1:3) van die Vader, maar die mens is na God se beeld geskape. Sy aard was in ooreenstemming met die wil van God. Met sy geestesvermoë kon hy die Geestelike dinge begryp. Sy geneenthede was suiwer; sy luste en drange was onder beheer van sy rede. Hy was heilig en gelukkig omdat hy die beeld van God gedra het en volkome aan Sy wil gehoorsaam was.

Soos die mens uit die hand van sy Skepper voortgekom het, was hy groot van gestalte en in perfekte simmetriese vorm. Sy voorkoms was bloesend met blakende gesondheid en hy het gegloei van die lig van lewe en vreugde. Adam was baie langer as die mense wat die aarde tans bewoon. Eva was ietwat korter van gestalte, maar haar voorkoms was edel en beeldskoon. Die sondelose egpaar het geen kunsmatige klere gedra nie; hulle was beklee met 'n gewaad van lig en heerlikheid soos die wat die engele dra. Hierdie kleed van lig het hulle omvou, vir solank as wat hulle in gehoorsaamheid aan God geleef het.

Nadat Adam geskape was, is elke lewende dier na hom toe gebring om vernoem te word; hy het opgemerk dat daar aan elkeen 'n maat gegee was, maar onder hulle "...het hy geen hulp gevind wat by hom pas nie." Onder al die diere wat God op die aarde gemaak het, was daar nie een gelykstaande aan die mens nie. En God het gesê: "Dit is nie goed dat die mens alleen is nie. Ek sal vir hom 'n hulp maak wat by hom pas." Die mens is nie gemaak om sy lewe in eensaamheid deur te bring nie; hy moes 'n sosiale wese wees. Sonder 'n metgesel sou al die skoonheid en aangename bedrywighede van Eden geen volkome geluk vir hom ingehou het nie. Selfs gemeenskap met die engele sou die verlange na meegevoel en kameraadskap nie bevredig het nie. Daar was niemand met dieselfde natuur wie hy kon liefhê en wie hom kon liefhê nie.

God Self het aan Adam 'n metgesel gegee. Hy het 'n "...hulp wat by hom pas..." wat met hom ooreenstem, voorsien-een wat geskik was om sy metgesel te wees en om in liefde en meegevoel een met hom te wees. Eva is geskape uit 'n rib wat die Here uit Adam se sy gehaal het, om aan te toon dat sy nie as hoof oor hom moes heers nie en ook nie as minderwaardige onder sy voete vertrap moes word nie, maar as gelyke aan sy sy moes staan om deur hom bemin en beskerm te word. As deel van die mens, been van sy been en vlees van sy vlees was sy sy wederhelf, om die intieme eenheid en liefdevolle band wat in hierdie verhouding moes bestaan, te toon. "Want niemand het ooit sy eie vlees gehaat nie, maar hy voed en koester dit." "Daarom moet die man sy vader en moeder verlaat en sy vrou aankleef en hulle twee sal een vlees word." (Efesiërs 5:29,31).

God het die eerste huwelik ingestel. Hierdie instelling het dus by die Skepper van die heelal ontstaan. “Laat die huwelik in alle opsigte eerbaar wees...” (Hebreërs 13:4); dit is een van die eerste geskenke van God aan die mens en dit is een van die twee instellings wat Adam ná die sondeval saam met hom uit die Paradys geneem het. Wanneer die Geestelike beginsels in hierdie verhouding erken en gehoorsaam word, is die huwelik ‘n seën; dit bevorder die reinheid en geluk van die mensdom, dit voorsien in die mensdom se maatskaplike behoeftes en dit veredel sy liggaamlike, verstandelike en sedelike natuur.

“Ook het die Here God ‘n tuin geplant in Eden, in die Ooste en daar aan die mens wat Hy geformeer het, ‘n plek gegee.” Alles wat God geskape het was volmaak in skoonheid en daar het niks ontbreek wat tot die geluk van die heilige egpaar kon bydra nie; maar die Skepper het nog ‘n verdere bewys van Sy liefde aan hulle gegee deur ‘n tuin as spesiale woning vir hulle te skep. In hierdie tuin was daar bome van elke soort waarvan baie met geurige, smaaklike vrugte belaai was. Daar was lieflike wynstokke wat regop gegroei het, maar tog ‘n grasieuse voorkoms geskep het en hulle takke wat swaar onder die lading van die aanloklike vrugte gehang het, met die rykste en grootste verskeidenheid skakerings. Dit was Adam en Eva se werk om die ranke van die wingerd te lei om ‘n soort somerhuisie te vorm en sodoende vir hulle ‘n woning van lewende bome, bedek met lower en vrugte, te skep. Daar was ‘n oorvloed van allerlei kleurvolle en geurige blomme. In die middel van die tuin was die boom van die lewe wat alle ander bome in heerlikheid oortref het. Sy vrugte het soos appels van silwer en goud gelyk en het die krag gehad om die lewe te verewig.

Hierdie skeppingswerk was nou voltooi. “So is dan voltooi die hemel en die aarde met hulle ganse leërmag.” “Toe sien God alles wat Hy gemaak het en-dit was baie goed.” Eden het op aarde gebloei. Adam en Eva het vrye toegang tot die boom van die lewe gehad. Geen smet van sonde of skadu van die dood het die pragtige skepping geskend nie. “Toe die moresterre saam gejubel en al die seuns van God gejuig het...” (Job 38:7).

Die magtige Jehova het die fondamente van die aarde gelê; Hy het die hele wêreld in ‘n kleed van skoonheid geklee en dit gevul met alles wat vir die mens tot nut is; Hy het al die wonders van die land en die see geskape. In ses dae het Hy die groot skeppingswerk voltooi. En God het “...op die sewende dag gerus van al sy werk wat Hy gemaak het. En God het die sewende dag geseën en dit geheilig, omdat Hy daarop gerus het van al Sy werk wat God geskape het deur dit te maak.” God het die werk van Sy hande met tevredenheid aanskou. Alles was volmaak en die Goddelike Outeur waardig en Hy het gerus, nie omdat Hy moeg was nie, maar omdat Hy ten volle tevrede was met die vrugte van Sy wysheid en goedheid en die openbaringe van Sy heerlikheid.

Nadat God op die sewende dag gerus het, het Hy dit geheilig, of as rusdag vir die mens afgesonder. In navolging van die voorbeeld van sy Skepper, moes die mens op hierdie heilige dag rus, sodat, wanneer hy die hemele en die aarde aanskou, hy kon nadink oor God

se groot skeppingswerk; en soos hy die bewyse van God se wysheid en goedheid aanskou, sy hart met liefde en eerbied vir sy Maker gevul mag word.

In Eden het God die gedenkteken van Sy skeppingswerk opgerig deur die sewende dag te seën. Die Sabbat is aan Adam, die stamvader en verteenwoordiger van die ganse mensdom, toevertrou. Die handhawing daarvan moes ‘n daad van dankbare erkenning deur almal wat op die aarde woon wees, dat God hulle Skepper en regmatige Heerser is, dat hulle Sy handewerk en die onderdane van Sy heerskappy is. Derhalwe is hierdie instelling in sy geheel ‘n gedenkteken wat aan die ganse mensdom gegee is. Daar was niks daarin wat skaduagtig of beperkend op enige volk was nie.

God het gesien dat die Sabbat, selfs in die Paradys, noodsaaklik vir die mens was. Dit was vir hom nodig om een dag van die sewe van sy eie belange en werksaamhede af te sien sodat hy kon nadink oor die werke van God en oor Sy krag en goedheid. Hy het ‘n Sabbat benodig om hom meer helderder aan God te herinner en dankbaarheid te verwek, omdat alles wat hy geniet en besit het uit die weldadige hand van sy Skepper gekom het.

God se bedoeling was dat die Sabbat moes dien om mense se gedagtes tot die bepeinsing van Sy geskape werke te lei. Die natuur spreek tot sy sintuie en getuig dat daar ‘n lewende God, die Skepper en Opperheerser van alles is. “Die hemele vertel die eer van God en die uitspansel verkondig die werk van sy hande. Die een dag stort vir die ander ‘n boodskap uit en die een nag kondig vir die ander kennis aan.” (Psalm 19:2,3). Die skoonheid wat die aarde beklee, is ‘n teken van die liefde van God. Ons sien dit in die ewige gebergtes, in die statige bome, in die ontluikende knoppe en in die tenger blomme. Alles getuig van God. Die Sabbat wat immer na Hom, wat alles geskape het wys, gebied die mensdom om die groot boek van die natuur oop te maak en daarin die wysheid, die krag en die liefde van die Skepper na te speur.

Ofskoon ons stamouers onskuldig en heilig geskape was, was hulle nie onvatbaar vir die moontlikheid om te sondig nie. God het hulle vrye, morele agente gemaak, in staat daartoe om die welwillendheid van Sy karakter en die geregtigheid van Sy vereistes te waardeer en met volkome vryheid gehoorsaam te wees, of toe te gee aan ongehoorsaamheid. Hulle kon gemeenskap met God en die heilige engele geniet; maar voordat hulle vir ewig beveilig kon word, moes hulle trou eers op die proef gestel word. Aan die heel begin van die menslike bestaan, was die mens se begeerte na selfbevrediging onder beheer, die dodelike hartstog wat die fondasie van Satan se val was. Die boom van kennis, wat naby die boom van die lewe in die middel van die tuin gestaan het, sou die toets vir gehoorsaamheid, geloof en liefde van ons stamouers wees. Hoewel hulle toegelaat is om vrylik van die vrugte van elke ander boom te eet, is hulle verbied om, op straf van die dood, van die boom van kennis te eet. Hulle sou ook aan die versoekinge van Satan blootgestel word; maar indien hulle hierdie proef kon deurstaan, sou hulle uiteindelik buite bereik van sy mag gestel word om die ewigdurende guns van God te geniet.

As ‘n onontbeerlike voorwaarde vir sy hele bestaan het God die mens onder die wet geplaas. Hy was ‘n onderdaan van die Heerskappy van God en sonder wetgewing kon daar geen regering wees nie. God kon die mens sonder die mag om Sy wet te oortree gemaak het; Hy kon die hand van Adam teruggehou het om aan die verbode vrug te raak; maar in daardie geval sou die mens nie ‘n vrye morele agent gewees het nie, maar slegs a outomaat. Sonder die vryheid van keuse, sou sy gehoorsaamheid nie vrywillig gewees het nie, maar gedwonge. Dan sou daar geen ontwikkeling van karakter gewees het nie. Dit sou teenstrydig wees met God se plan in Sy omgang met die bewoners van ander wêrelde. Dit sou benede die waardigheid van die mens as ‘n intelligente wese gewees het en sou die Satan se beskuldiging dat God na willekeur regeer, onderskraag het.

God het die mens foutloos geskape; Hy het edel karaktertrekke aan hom gegee, sonder enige voorkeur tot sonde. Hy het hom met groot verstandelike vermoëns bedeel en het aan hom die sterkste moontlike aansporings tot getroue onderdanigheid voorgehou. Volmaakte, voortdurende gehoorsaamheid was die voorwaarde vir ewige geluk. Op hierdie voorwaarde kon hy toegang tot die boom van die lewe verkry.

Soos hulle kinders sou uitbeweeg om die aarde te bewoon, moes die huis van ons stamouers die patroon wees vir ander huise. Daardie huis wat deur die hand van God self versier is, was nie ‘n manjifieke paleis nie. In hulle hoogmoed skep mense behae in manjifieke, duur geboue en roem hulle op die werk van hulle eie hande; maar God het Adam in ‘n tuin geplaas. Dit was sy woning. Die blou hemel was sy koepel; die aarde met sy tenger blomme en lewende groen tapyt was die vloer; die lowerryke takke van die mooi bome was sy dak. Die mure was met die mooiste versiersels behang, die handewerk van die Meester Kunstenaar. In die omgewing van die heilige egpaar was daar ‘n voortdurende les vir alle tye, dat ware geluk nie in die toegee aan hoogmoed en luukshede bestaan nie, maar in gemeenskap met God deur Sy geskape werke. As mense minder aandag aan die kunsmatige sou skenk en groter eenvoud aankweek, sou hulle nader aan die doel kom waarvoor God hulle geskape het. Hoogmoed en selfsug word nooit bevredig nie, maar diegene wat waarlik wys is, sal wesenlike en veredelende genot in die dinge wat God vir die geluk van almal bestem het, vind.

Aan die bewoners van Eden is die versorging van die tuin, om dit te “bewerk en te bewaak” opgedra. Hulle beroep was nie vermoeiend nie, maar aangenaam en verfrissend. God het aan die mens werk as ‘n seëning gegee om sy gedagtes besig te hou, om sy liggaam te versterk en om sy vermoëns te ontwikkel. Adam het een van die grootste genietinge van sy heilige bestaan in sy verstandelike en liggaamlike bedrywighede gevind. En nadat hy, as gevolg van sy ongehoorsaamheid uit sy pragtige woning verdryf is en noodgedwonge met die onversetlike grond moes worstel om sy daaglikse brood te verkry, was daardie arbeid, alhoewel baie verskillend van sy aangename werksaamhede in die tuin, ‘n beskerming teen versoeking en ‘n bron van geluk. Diegene wat werk as ‘n vloek beskou,

al gaan dit ook gepaard met vermoeienis en pyn, koester ‘n ernstige wanbegrip. Dikwels sien die rykes met minagting neer op die werkende klasse; maar dit is geheel en al in stryd met God se doel in die skepping van die mens. Wat is die besittings van selfs die mees rykste mens in vergelyking met die erfenis van die adellike Adam? Nogtans moes Adam nooit ledig wees nie. Ons Skepper, wat weet wat vir die mens se geluk noodsaaklik is, het aan Adam sy werk gegee. Net werkende manne en vroue ken ware lewensvreugde. Die engele is vlytige werkers; hulle is die bedienaars van God aan die mens. Die Skepper het geen plek vir stagnante praktyke van traagheid geskep nie.

Terwyl Adam aan God getrou gebly het, sou hy en sy metgesel oor die aarde heers. Onbeperkte beheer oor elke lewende ding is aan hulle toevertrou. Die leeu en die lam het in vrede rondom hulle gespeel of in vrede saam by hulle voete gelê. Die gelukkige voëls het sonder vrees om hulle heen gevlieg en wanneer hulle opgeruimde lofsange tot hulle Skepper opgestyg het, het Adam en Eva in danksegging aan die Vader en die Seun met hulle verenig.

Die heilige egpaar was nie net kinders onder die vaderlike sorg van God nie, maar ook studente wat hulle onderrig van die alwyse Skepper ontvang het. Hulle is deur Engele besoek en het gemeenskap met hulle Maker gehad sonder enige verduisterende sluier tussenin. Hulle was vol lewenskrag wat van die boom van die lewe afkomstig was en hulle intellektuele vermoë was weinig minder as die van die engele. Die geheimenisse van die sigbare heelal-“...die wonders van die Volmaakte in kennis...” (Job 37:16)-het aan hulle ‘n onuitputlike bron van onderrig en genot verskaf. Die wette en werkinge van die natuur wat al vir sesduisend jaar deur die mens bestudeer word, is aan hulle verstand geopenbaar deur die oneindige Formeerder en Onderhouer van alles.

Hulle het met blaar, blom en boom omgegaan en van elk inligting aangaande die geheime van die lewe daarvan versamel. Met elke lewende skepsel, van die magtige leviatan wat in die waters speel, tot die kleinste insek stipseltjie wat in die sonstraal sweef, was Adam bekend. Hy het aan elkeen sy naam gegee en hy was bekend met die aard en gewoontes van alles. God se heerlikheid in die hemele en die tallose wêrelde in hulle ordelike omwentelinge, “...die gesweef van die wolke...,” die verborgenhede van lig en klank, van dag en nag-alles was oop vir bestudering deur ons stamvaders. Op elke blaar in die bos, of klip teen die berge, in elke skitterende ster, op die aarde en in die lug, is die Naam van God geskryf. Die orde en harmonie van die skepping het van oneindige wysheid en krag getuig. Hulle het voortdurend een of ander aantrekkingskrag ontdek wat hulle harte met dieper liefde gevul het en nuwe dankbetuiginge ontlok het.

Solank hulle die Wet van God getrou nagekom het, sou hulle vermoë om meer te weet, te geniet en lief te hê steeds toeneem. Hulle sou voortdurend nuwe skatte van kennis inwin, nuwe bronne van geluk ontdek en al duideliker begrippe van die onmeetlike, onfeilbare liefde van God opdoen.

Hoofstuk 3—Die Versoeking en Sondeval

NOUDAT die Satan nie langer vry was om opstand in die hemel op te stook nie, het sy vyandskap teen God ‘n nuwe veld, in ‘n sameswering vir die ondergang van die mensdom, gevind. In die geluk en vrede van die heilige egpaar het hy ‘n toneel van die saligheid, wat vir ewig vir hom verlore was, aanskou. Deur jaloesie aangedryf, was hy vasbeslote om hulle tot ongehoorsaamheid aan te hits en die skuld en die straf van sonde oor hulle te bring. Hy sou hulle liefde in wantroue verander en hulle lofliedere in verwyte teenoor hulle Maker. Sodoende sou hy hierdie onskuldige wesens nie net in dieselfde ellende stort as dié waarin hy verkeer het nie, maar sou hy oneer oor God bring en droefheid in die hemel veroorsaak.

Ons stamouers is nie sonder waarskuwing teen die gevaar wat hulle bedreig het gelaat nie. Hemelse gesante het die val van Satan en sy planne vir hulle ondergang aan hulle geopenbaar en meer volledig aan hulle die aard van die Heerskappy van God, wat die prins van boosheid probeer omverwerp, ontvou. Dit was as gevolg van ongehoorsaamheid aan die regverdige gebooie van God dat Satan en sy leërskare geval het. Hoe belangrik was dit dus dat Adam en Eva daardie wet sou eerbiedig, wat die enigste moontlike wyse was waarop orde en geregtigheid gehandhaaf kon word.

Die wet van God is net so heilig soos Hyself. Dit is ‘n openbaring van Sy wil, ‘n transkripsie van Sy karakter, die uitdrukking van Goddelike liefde en wysheid. Die harmonie van die skepping berus op die volmaakte onderwerping van alle wesens, van elke ding, lewend sowel as nie lewend, aan die wet van die Skepper. God het wette vir die beheer van, nie slegs lewende wesens nie, maar van al die werkinge van die natuur, georden. Alles staan onder vasgestelde wette wat nie verontagsaam mag word nie. Maar terwyl alles in die natuur deur natuurwette beheer word, is, van al die wesens op aarde, alleenlik die mens aan ‘n sedewet onderwerp. Aan die mens, die kroonstuk van Sy skepping, het God die mag geskenk om Sy vereistes te verstaan, om die geregtigheid en heilsaamheid van Sy wet te begryp en die heilige aanspraak wat dit op hom maak, te eerbiedig; en van die mens word onwankelbare gehoorsaamheid geëis.

Soos die engele, is die bewoners van Eden op die proef gestel; hulle voortdurende geluk kon slegs behoue bly op voorwaarde van getrouheid aan die Skepper se wet. Hulle kon gehoorsaam wees en leef, of ongehoorsaam wees en sterf. God het hulle die ontvangers van ryke seëninge gemaak; maar indien hulle Sy wil verontagsaam, sou Hy, wat die engele wat gesondig het nie kon spaar nie, hulle ook nie kon spaar nie; oortreding sou meebring dat hulle Sy seëninge aan hulle verbeur en sou ellende en ondergang oor hulle bring.

Die engele het hulle gewaarsku om teen die Satan se liste te waak, want hy sou onvermoeid werk om hulle te verstrik. Terwyl hulle aan God gehoorsaam was, kon die Bose hulle nie skade aandoen nie, want, indien nodig, sou elke engel in die hemel gestuur

word om hulle te help. Indien hulle sy eerste insinuasies onwrikbaar sou weerstaan, sou hulle net so veilig as die hemelse boodskappers wees. Maar, indien hulle net een keer voor versoeking sou swig, sou hulle natuur so ontaard het, dat hulle in hulself geen krag of ingesteldheid sou hê om die Satan te weerstaan nie.

Die boom van kennis was ‘n toets vir hulle gehoorsaamheid aan en liefde vir God. Die Here het dit goed geag om net een verbod aan hulle te stel aangaande die gebruik van alles wat in die tuin was; maar indien hulle Sy wil in hierdie een opsig verontagsaam, sou hulle aan oortreding skuldig wees. Satan kon hulle nie met voortdurende versoekings agtervolg nie; hy het slegs by die verbode boom toegang tot hulle gehad. Indien hulle die aard van die boom sou probeer ondersoek, sou hulle aan sy liste blootgestel word. Hulle is vermaan om noukeurig ag te slaan op die waarskuwing wat God aan hulle gegee het en om tevrede te wees met die lesse wat Hy goed gevind het om aan hulle oor te dra.

Om sy werk ongemerk te verrig, het Satan besluit om die slang as sy medium te gebruik, ‘n vermomming wat goed ingepas het by sy plan om te mislei. Op daardie stadium was die slang een van die slimste en mooiste kreature op aarde. Hy het vlerke gehad en terwyl hy deur die lug gevlieg het, het hy met die kleur en glans van gepoleerde goud, ‘n voorkoms van skitterende helderheid uitgestraal. Waar hy tussen die swaarbelaaide takke van die verbode boom gerus het en aan die smaaklike vrugte gesmul het, was hy ‘n voorwerp wat die aandag van die toeskouer vasgevang het en ‘n genot om te aanskou. So het die vernietiger hom in die tuin van vrede skuilgehou en sy prooi ingewag.

Die engele het Eva gewaarsku om nie van haar eggenoot weg te dwaal terwyl hulle met hul daaglikse pligte in die tuin besig was nie; by hom sou sy in minder gevaar van versoeking verkeer as op haar eie; maar sy was so verdiep in haar aangename taak dat sy onbewustelik van hom af weggedwaal het. Toe sy ontdek dat sy alleen was, het sy eers ‘n gewaarwording van vrees vir gevaar ervaar, maar het haar vrese afgemaak en besluit dat sy oor genoeg wysheid en krag beskik om boosheid te onderskei en te weerstaan. Sonder enige gedagte aan die waarskuwing van die engele, het sy haarself starend by die verbode boom gevind, gemeng met nuuskierigheid en bewondering.

Die vrugte was baie mooi en sy het haarself afgevra waarom God dit van hulle weerhou het. Asof die slang in staat was om die werkinge van haar gedagtes te onderskei, het hy haar aangespreek: “Is dit ook so dat God gesê het: Julle mag nie eet van al die bome van die tuin nie?” Eva was verbaas en verskrik toe dit geblyk het dat sy die weerklank van haar eie gedagtes kon hoor. Maar die slang het met ‘n musikale stem voortgegaan en subtiel haar ongeëwenaarde skoonheid geprys; en sy woorde was nie vir haar onaangenaam nie. In stede daarvan om dadelik van die plek weg te vlug, het sy met verwondering om ‘n slang te hoor praat, daar getalm. Indien sy deur ‘n wese soos ‘n engel aangespreek was, sou sy dadelik bevrees gewees het; maar die idee dat die aanloklike slang die medium van die gevalle vyand kon wees, het nie in haar gedagtes opgekom nie.

Op die verleier se strikvraag het sy geantwoord: “Van die vrugte van die bome in die tuin mag ons eet, maar van die vrugte van die boom wat in die middel van die tuin is, het God gesê: Julle mag daarvan nie eet nie en dit nie aanroer nie, anders sal julle sterwe. Toe sê die slang vir die vrou: Julle sal gewis nie sterwe nie; maar God weet dat as julle daarvan eet, julle oë sal oopgaan, sodat julle soos God sal wees deur goed en kwaad te ken.”

Deur van dié boom te eet het hy verklaar, sou hulle ‘n hoër sfeer van bestaan bereik en ‘n wyer veld van kennis opdoen. Hy het self van die verbode vrugte geëet en as gevolg daarvan kon hy praat. Hy het te kenne gegee dat omdat God jaloers was, het Hy die vrug van hulle weerhou, sodat hulle nie sou styg tot ‘n vlak gelykstaande aan Homself nie. Dit was as gevolg van die boom se wonderbare eienskappe om wysheid en mag oor te dra, dat Hy hulle belet het om daaraan te proe of dit selfs aan te raak. Die verleier het te kenne gegee dat die waarskuwing van God nooit werklik volbring sou word nie, maar dat dit slegs bedoel was om hulle te intimideer. Hoe kon dit vir hulle moontlik wees om te sterf? Het hulle dan nie van die boom van die lewe geëet nie? God was slegs daarop uit om seker te maak dat hulle nie ‘n hoër vlak van ontwikkeling en groter geluk bereik nie.

So het Satan van Adam se tyd tot nou toe gewerk en dit met groot welslae uitgevoer. Hy verlei mense om die liefde van God te wantrou en aan Sy wysheid te twyfel. Hy strewe voortdurend daarna om ‘n gees van oneerbiedige nuuskierigheid te kweek en om ‘n rustelose, weetgierige verlange om die verborgenhede van geestelike wysheid en krag te deurgrond, aan te wakker. In hulle strewe om dinge uit te vind wat God besluit het om van hulle te weerhou, sien menigtes nie die waarhede wat Hy wel geopenbaar het en wat essensieel vir verlossing is, raak nie. Die Satan verlei mense tot ongehoorsaamheid deur hulle te laat glo dat hulle ‘n wonderbaarlike veld van kennis betree. Maar dit is alles blote bedrog. Opgewonde oor hulle begrip van vooruitgang, betree hulle, deur God se vereistes te vertrap, ‘n pad wat na verval en die dood lei.

Die Satan het die heilige egpaar wysgemaak dat hulle sou baat vind deur die oortreding van die wet van God. Hoor ons nie vandag dieselfde redenasie nie? Baie praat van die engheid van diegene wat die wet van God gehoorsaam terwyl hulle beweer dat hulle self ruimer van gees is en meer vryheid geniet. Wat is dit anders as ‘n weerklank van die stem uit Eden. “As julle daarvan eet...” (die Vereistes van God oortree), “...sal julle soos God wees.” Die Satan het beweer dat hy baie gebaat het deur die verbode vrugte te eet, maar hy het nagelaat om te noem dat hy, as gevolg van oortreding, ‘n uitgeworpene uit die hemel is. Hoewel hy ontdek het dat sonde onberekenbare verlies veroorsaak, het hy sy eie ellende verberg om ander in dieselfde posisie te plaas. So nou strewe die oortreder daarna om sy ware karakter te verbloem; hy mag voorgee dat hy heilig is, maar sy hoë professie maak hom, as bedrieër, des te meer gevaarlik. Hy staan aan die kant van die Satan, vertrap die wet van God en oorreed ander om dieselfde te doen, tot hulle ewige verderf.

Eva het die Satan se woorde werklik geglo, maar haar geloof het haar nie gevrywaar van die straf van sonde nie. Sy het die woorde van God gewantrou en dit het tot haar val gelei. In die oordeel sal mense nie veroordeel word omdat hulle doelbewus ‘n leuen geglo het nie, maar omdat hulle nie die waarheid geglo het nie, omdat hulle die geleentheid om die waarheid te ken verontagsaam het. Ondanks die misleiding van Satan tot die teendeel, is dit altyd noodlottig om aan God ongehoorsaam te wees. Ons moet ons harte daarop instel om te weet wat die waarheid is. Al die lesse wat God in Sy Woord op rekord geplaas het, is daar vir ons vermaning en lering. Dit is aan ons gegee om ons teen misleiding te beskerm. Die verwaarlosing daarvan sal lei tot ons ondergang. Ons kan daarvan seker wees dat elke weerspreking van God se Woord van Satan afkomstig is.

Die slang het die vrug van die verbode boom gepluk en dit in die hand van die half huiwerige Eva geplaas. Toe herinner hy haar aan haar eie woorde, dat God hulle verbied het om daaraan te raak, sodat hulle nie sterf nie. Sy sou nie méér skade opdoen deur die vrug te eet, het hy verklaar, as om daaraan te raak nie. Omdat sy geen onheilspellende gevolge kon bespeur as gevolg van haar daad nie, het Eva vrymoediger geword. Toe sy “...sien dat die boom goed was om van te eet en dat hy ‘n lus was vir die oë, ja, ‘n boom wat die mens kan begeer om verstand te kry, het sy van sy vrugte geneem en dit geëet.” Dit het lekker gesmaak en terwyl sy dit geëet het, het dit gevoel asof sy ‘n verkwikkende krag ervaar en sy het haar verbeel dat sy ‘n hoër toestand van bestaan betree. Sonder vrees het sy gepluk en geëet. En nadat sy self oortree het, het sy die werktuig van Satan geword om haar man se ondergang te bewerkstellig. In ‘n toestand van vreemde, onnatuurlike opgewondenheid, met haar hande vol van die verbode vrugte, het sy sy teenwoordigheid opgesoek en hom alles vertel wat gebeur het.

’n Uitdrukking van droefheid het oor Adam se gesig gekom. Dit was duidelik dat hy verdwaas en ontsteld was. In antwoord op Eva se woorde, het hy gesê dat dit die vyand waarteen hulle gewaarsku is moet wees en dat sy, volgens die Goddelike vonnis, moes sterf. Maar sy het hom, in antwoord daarop, aangemoedig om te eet en die woorde van die slang herhaal dat hulle gewis nie sou sterf nie. Sy het geredeneer dat dit waar moet wees, want sy het geen aanduiding van God se misnoeë ervaar nie, maar inteendeel, het sy ‘n heerlike, verkwikkende invloed ervaar, wat elke sintuig met nuwe opwindende lewe vul, dieselfde gevoel het sy haar verbeel, as wat die hemelse boodskappers besiel het.

Adam het besef dat sy metgesel die bevel van God en die enigste verbod wat Hy op hulle gelê het om hulle trou en liefde op die proef te stel, oortree het. In sy gemoed het ‘n vreeslike stryd gewoed. Dit het hom berou dat hy Eva toegelaat het om van hom af weg te dwaal. Maar die daad was reeds gepleeg en hy moes nou van haar, wie se gemeenskap vir hom ‘n vreugde was, geskei word. Hoe kon hy dit toelaat? Adam het die omgang met God en die heilige engele geniet. Hy het die heerlikheid van die Skepper aanskou. Hy het die hoë uiteinde van wat op die mensdom gewag het indien hulle aan God getrou sou bly,

verstaan. Maar hy het al hierdie seëninge uit die oog verloor uit vrees dat hy daardie een geskenk, wat in sy oë al die ander oortref het, sou verloor. Liefde, dankbaarheid, getrouheid aan die Skepper-alles is deur sy liefde vir Eva oorweldig. Sy was ‘n deel van homself en hy kon die gedagte om van haar geskei te word, nie verdra nie. Hy het nie daaraan gedink dat dieselfde Oneindige Mag wat hom uit die stof van die aarde as lewende, rein wese geskape het en in liefde aan hom ‘n gesellin gegee het, weer haar plek kon vul nie. Hy het besluit om in haar lot te deel; as sy moes sterf, sou hy saam met haar sterf. Per slot van rekening, het hy gewonder, was die woorde van die wyse slang nie dalk waar nie? Eva het voor hom gestaan, net so mooi en skynbaar net so onskuldig soos voor haar daad van ongehoorsaamheid. Sy het groter liefde as ooit tevore teenoor hom betuig. Daar was geen teken van die dood aan haar nie en hy het besluit hy sou die gevolge dra. Hy het die vrug geneem en haastig geëet.

Nadat hy oortree het, het Adam hom eers verbeel dat hy ‘n hoër vlak van bestaan betree. Maar spoedig het die gedagte aan sy sonde hom met angs vervul. Die lug wat tot dusver egalig en matig van temperatuur was, het skielik vir die skuldige egpaar koud gevoel. Die liefde en vrede wat hulle geken het, was weg en in die plek daarvan was hulle bewus van sonde, ‘n vrees vir die toekoms en van ‘n naaktheid van siel. Die kleed van lig wat hulle omhul het, het verdwyn en hulle het gepoog om vir hulself ‘n bedekking te maak, want hulle kon nie nakend voor die oë van God en die heilige engele verskyn nie.

Nou het hulle die ware aard van hulle sonde begin besef. Adam het sy gesellin verwyt omdat sy so dwaas was om van hom weg te dwaal en haarself toe te laat om deur die slang mislei te word; maar hulle albei het hulself getroos dat Hy wat soveel bewyse van Sy liefde aan hulle betoon het, hierdie een oortreding sou vergewe, of dat hulle nie so kwaai gestraf sou word soos wat hulle gevrees het nie.

Die Satan het hom in sy oorwinning verheug. Hy het die vrou oorgehaal om God se liefde te wantrou, om aan Sy wysheid te twyfel en om Sy wet te oortree en deur haar het hy ook Adam se ondergang bewerk.

Maar die groot Wetgewer was reg om aan Adam en Eva die gevolge van hulle oortreding bekend te maak. Die Teenwoordigheid van God het in die tuin verskyn. In hulle onskuld en heiligheid het hulle die koms van hulle Skepper verwelkom, maar nou het hulle angsbevange gevlug en in die diepste skuilhoeke van die tuin probeer wegkruip. Maar die Here God het na die mens geroep en vir hom gesê: “Waar is jy? En hy antwoord: Ek het u geruis gehoor in die tuin en gevrees, want ek is naak; daarom het ek my verberg. En Hy sê: Wie het jou te kenne gegee dat jy naak is? Het jy geëet van die boom waarvan Ek jou beveel het om nie te eet nie?”

Adam kon sy sonde nie ontken of goedpraat nie; maar in stede daarvan dat hy hom verootmoedig, het hy probeer om die skuld op sy vrou en dus op God, te plaas. “Die vrou

wat U gegee het om by my te wees, sy het my van die boom gegee en ek het geëet." Hy wat, uit liefde vir Eva, doelbewus besluit het om die guns van God, sy woning in die Paradys en die ewige lewe van geluk te verbeur, het nou, na sy val, sy eggenote en die Skepper self vir sy oortreding verantwoordelik probeer hou. So verskriklik is die krag van die sonde.

Toe die vrou gevra is: "Wat het jy nou gedoen?" het sy geantwoord: "Die slang het my bedrieg en ek het geëet." "Waarom het U die slang geskape? Waarom het U hom in Eden toegelaat?"-dit was die vrae wat in haar verontskuldiging vir haar sonde geïmpliseer is. So het sy, soos Adam, God vir haar sonde verantwoordelik gehou. Die gees van selfregverdiging het by die vader van die leuen ontstaan; ons stamouers het daaraan toegegee toe hulle hul aan die invloed van Satan onderwerp het en dit het sedertdien deur al die seuns en dogters van Adam gemanifesteer. In stede daarvan dat hulle hul sondes in ootmoed bely, het hulle gepoog om hulself te verdedig deur die skuld op ander, of op omstandighede, of op God te plaas-wat selfs Sy seëninge as 'n geleentheid gebruik het vir klagtes teen Hom.

Toe het die Here Sy vonnis oor die slang uitgespreek: "Omdat jy dit gedoen het, is jy vervloek onder al die vee en al die diere van die veld. Op jou buik moet jy seil en stof moet jy eet al die dae van jou lewe." Omdat die slang die Satan se medium was, moes hy deel in die voltrekking van die Oordeel van God. Van die mees beeldskone, bewonderenswaardigste van God se skepsels, sou hy nou die mees kruiperige en veragte skepsel van almal wees, deur beide mens en dier gehaat. Die daaropvolgende woorde wat tot die slang gerig is, was regstreeks op die Satan self van toepassing en het sy uiteindelike neerlaag en vernietiging voorspel: "En Ek sal vyandskap stel tussen jou en die vrou en tussen jou saad en haar saad. Hy sal jou die kop vermorsel en jy sal Hom in die hakskeen byt."

Aan Eva is die verdriet en smart wat voortaan haar deel sou wees, bekend gemaak. Verder het die Here gesê: "Na jou man sal jou begeerte wees en hy sal oor jou heers." Met die skepping het God haar aan Adam gelyk gemaak. Indien hulle aan God gehoorsaam en in harmonie met Sy groot wet van liefde gebly het, sou hulle ook in harmonie met mekaar gebly het; maar sonde het onenigheid veroorsaak en nou kon harmonie slegs behoue bly deur onderwerping van die een teenoor die ander. Eva het eerste oortree en sy het in versoeking gekom omdat sy, teenstrydig met die Goddelike bevel, van haar eggenoot weggedwaal het. Dit was op haar aandrang dat Adam gesondig het en sy is nou aan haar man onderwerp. Indien die beginsels wat deur die wet van God voorgeskryf word, deur die gevalle ras gekoester was, sou hierdie vonnis, hoewel dit as gevolg van sonde ontstaan het, vir hulle 'n seën gewees het; maar omdat die man hierdie oppergesag wat aan hom toegesê is misbruik, is die vrou se lot dikwels uiters bitter en haar lewe 'n las.

Eva was volkome gelukkig in haar Eden-tuiste aan haar man se sy, maar soos rustelose hedendaagse vroue, het sy haarself gevlei dat sy ‘n hoër sfeer kon bereik as dít wat God aan haar toegesê het. In haar poging om bo haar oorspronklike posisie uit te styg, het sy ver benede dit gedaal. Dieselfde uiteinde wag op almal wat onwillig is om, volgens God se plan, hulle lewenspligte met blymoedigheid op te neem. In hul pogings om te strewe na posisies waarvoor Hy hulle nie toegerus het nie, laat baie die plek waar hulle ‘n seën kon gewees het, leeg. In hulle begeerte na ‘n hoër sfeer, het baie hulle vroulike waardigheid en edele karakter prysgegee en die werk waartoe die Hemel hulle aangestel het, ongedaan gelaat.

Aan Adam het die Here gesê: “Omdat jy geluister het na die stem van jou vrou en van die boom geëet het waarvan Ek jou beveel het om nie te eet nie-vervloek is die aarde om jou ontwil; met moeite sal jy daarvan eet al die dae van jou lewe. Ook sal dit vir jou dorings en distels voortbring; en jy sal die plante van die veld eet. In die sweet van jou aangesig sal jy brood eet totdat jy terugkeer na die aarde, want daaruit is jy geneem. Want stof is jy en tot stof sal jy terugkeer.”

Dit was nie die wil van God dat die sondelose egpaar enige kwaad moes ken nie. Met milde hand het Hy die goeie aan hulle geskenk en die kwade teruggehou. Maar teen Sy gebod in het hulle van die verbode boom geëet en nou sou hulle moes voortgaan om daarvan te eet-hulle sou kennis van die kwaad ken-al die dae van hulle lewe. Vanaf daardie tyd sou hulle deur die Satan se verleidings geteister word. In stede van die vreugdevolle arbeid wat vir hulle bestem was, sou kommer en moeite hulle deel wees. Hulle sou aan teleurstelling, droefheid, pyn en uiteindelik die dood onderworpe wees.

Onder die vloek van die sonde, sou die hele natuur teenoor die mens getuig van die gevolge van opstand teen God. Toe

God die mens gemaak het, het Hy hom gemaak om oor die aarde en alle lewende wesens te heers. Solank Adam aan die Hemel getrou gebly het, was die ganse natuur aan hom onderdanig. Maar toe hy teen die Wet van God gerebelleer het, het die minderwaardige skepsels teen sy heerskappy in opstand gekom. So sou die Here, in Sy groot genade, die heiligheid van Sy wet aan die mense toon en hulle deur hul eie ervaring, leer hoe gevaarlik dit is om dit selfs in die geringste mate te verontagsaam.

Ook die lewe van moeite en sorge wat voortaan die mens se lot sou wees, is met liefde opgelê. Dit was ‘n dissipline wat deur sonde genoodsaak is, om ‘n demper te plaas op die toegee aan luste en hartstogte en om ‘n gewoonte van selfbeheersing te kweek. Dit was deel van die groot plan van God om die mens te herstel van die vernietiging en aftakeling van sonde.

Die waarskuwing wat aan ons stamouers gegee is: “Die dag as jy daarvan eet, sal jy sekerlik sterwe” (Genesis 2:17), het nie beteken dat hulle op dieselfde dag toe hulle die

verbode vrug geëet het, sou sterf nie. Maar op daardie dag sou die onherroeplike vonnis gevel word. Onsterflikheid is op voorwaarde van gehoorsaamheid aan hulle belowe; deur oortreding sou hulle die ewige lewe verbeur. Op daardie selfde dag sou hulle tot die dood gedoem word.

Om die ewige lewe te verkry, moet die mens voortgaan om van die boom van die lewe te eet. As hy hiervan ontneem word, sal sy lewenskragte geleidelik afneem totdat die lewe uiteindelik afsterf. Dit was Satan se plan dat Adam en Eva deur hulle ongehoorsaamheid die misnoeë van God op die hals sou haal en dan, wanneer hulle nie daarin geslaag het om vergifnis te ontvang nie, het hy gehoop dat hulle weer van die boom van die lewe sou eet en vir ewig in sonde en ellende sou voortleef. Maar na die sondeval is heilige engele onmiddellik aangestel om die boom te bewaak. Rondom hierdie engele het ligstrale met die voorkoms van skitterende swaarde geflits. Geen lid van Adam se gesin is toegelaat om deur daardie versperring te dring en van die lewegewende vrugte te eet nie; gevolglik is daar geen onsterflike sondaar nie.

Die stortvloed van ellende wat weens die oortreding van ons stamouers oor die aarde gekom het, word deur vele as te kras vir so ‘n klein oortredinkie beskou en hulle betwyfel die wysheid en regverdigheid van God se omgang met die mensdom. Maar as hulle dieper in die saak sou ingaan, sou hulle die dwaling spoedig onderskei. God het die mens na Sy eie beeld, vry van sonde, geskape. Die aarde moes met wesens wat slegs weinig laer as die engele was, bevolk word, maar hulle gehoorsaamheid moes eers op die proef gestel word; want God sou nie toelaat dat die aarde deur wesens gevul word wat Sy wet verontagsaam nie. Tog, in Sy groot genade het Hy Adam nie aan ‘n swaar toets onderwerp nie. Juis omdat die toets so lig was, was die sonde so geweldig groot. As Adam nie eers die geringste toets kon slaag nie, sou hy ook nie ‘n groter toets kon deurstaan het indien groter verantwoordelikhede aan hom toevertrou was nie.

Indien Adam aan ‘n groot toets onderwerp was, sou diegene wie se harte tot sonde geneig is hulle probeer verontskuldig het deur te sê: “Dit is ‘n klein sakie en God is nie puntenerig oor klein dingetjies nie.” En daar sou voortdurende oortreding van dinge, wat as gering beskou was en nie deur mense bestraf is nie, plaasgevind het. Maar God het dit duidelik gestel dat sonde in enige graad vir Hom aanstootlik is.

Om aan God ongehoorsaam te wees deur van die verbode boom te eet en haar man ook tot oortreding uit te lok, het vir Eva geblyk ‘n geringe saak te wees; maar hulle sonde het die sluise van ellende op die aarde geopen. Wie kan in die oomblik van versoeking weet watter verskriklike gevolge een verkeerde stap sal hê?

Vele wat leer dat die wet van God nie vir die mens verpligtend is nie, beweer dat dit onmoontlik is vir hom om die voorskrifte te gehoorsaam. Indien dit egter waar is, waarom is Adam vir sy oortreding gestraf? Ons stamouers se sonde het skuld en verdriet op die

aarde gebring en was dit nie vir die goedheid en genade van God nie sou die hele mensdom in hopelose wanhoop gedompel gewees het. Laat niemand hulself bedrieg nie. “Die loon van die sonde is die dood.” (Romeine 6:23). Die wet van God kan net so min strafloos oortree word as toe die vonnis oor ons stamvader uitgespreek is.

Ná hulle sonde is Adam en Eva nie meer toegelaat om in die tuin te woon nie. Hulle het gesmeek dat hulle toegelaat mag word om in die woning van hulle onskuld en vreugde te bly. Hulle het erken dat hulle alle reg op daardie gelukkige woning verbeur het, maar het beloof om God in die toekoms stiptelik te gehoorsaam. Maar hulle is meegedeel dat hulle natuur deur die sonde ontaard het; hulle het hul weerstand teen sonde verswak en nou, in ‘n staat van sonde bewustheid, het hulle die weg vir Satan oopgemaak om hulle makliker te bereik. In hulle onskuld het hulle voor versoeking geswig en nou in hierdie staat van sonde bewustheid, sou hulle oor minder krag beskik om hul eerbaarheid te handhaaf.

Met nederigheid en onuitspreeklike droefheid het hulle van hul lieflike woning afskeid geneem en uitgegaan om die aarde, waar die vloek van die sonde gerus het, te bewoon. Die atmosfeer wat voorheen so matig en egalig van temperatuur was, was nou aan merkbare wisselvalligheid onderhewig en in Sy genade het die Here vir hulle ‘n kleed van vel voorsien om hulle teen uiterste hitte en koue te beskerm.

Soos hulle in die verwelkende blomme en die vallende blare die eerste tekens van verval gewaar het, was Adam en sy metgesel dieper bedroef as wat mense tans oor ‘n sterfgeval is. Die dood van die fyn, tenger blomme was waarlik rede om te treur; maar toe die trotse bome hulle blare afgooi, het die toneel hulle tot die streng oortuiging gebring dat die dood die lot van elke lewende ding is.

Die tuin van Eden het lank nadat die mens uit sy heerlike omgewing verban is, op die aarde bestaan. Die gevalle geslag is toegelaat om hul blik oor die woning van hulle onskuld te laat gaan, hulle toegang slegs deur die wakende engele versper. Die heerlikheid van God is by die gerub-bewaakte poort van die Paradys geopenbaar. Daarheen het Adam en sy seuns gegaan om God te aanbid. Daar het hulle hul belofte van gehoorsaamheid aan die wet hernu, die oortreding waarvan hul verbanning uit Eden aan toegeskryf kan word. Toe sonde die aarde soos ‘n vloedgolf oorstroom het en die boosheid van die mens die oorsaak was dat dit deur ‘n Vloed uitgedelg is, is die Hand wat Eden geplant het van die aarde onttrek. Maar met die uiteindelike herstel, wanneer daar “...’n nuwe hemel en ‘n nuwe aarde...” (Openbaring 21:1) sal wees, sal dit meer luisterryk as aan die begin wees.

Dan sal hulle wat die gebooie van God onderhou het, onsterflike lewenskrag onder die boom van die lewe inasem; en deur die eindelose eeue van die ewigheid sal die bewoners van sondelose wêrelde, in daardie tuin van verlustiging, ‘n voorbeeld van die volmaakte skeppingswerk van God, onaangeraak deur die vloek van sonde, aanskou-’n voorbeeld van

hoe die aarde daar sou uitgesien het indien die mens die glorieryke plan van die Skepper volbring het.

Hoofstuk 4—Die Plan van Verlossing

DIE ganse hemel was bedroef oor die sondeval van die mens. Die wêreld wat God gemaak het, is deur die vloek van die sonde geskend en sy bewoners is tot ellende en die dood gedoem. Dit het geblyk dat daar geen uitweg was vir hulle wat die wet oortree het nie. Die engele het hulle lofliedere gestaak. Die hemelhowe het gerou oor die verwoesting wat die sonde aangerig het.

Die Seun van God, roemryke Bevelvoerder van die hemel, was aangeraak met jammerte vir die gevalle ras. Sy hart is met oneindige deernis gevul toe die ellende van die verlore wêreld voor Hom opdoem. Maar die Liefde van God het reeds ‘n plan bedink waardeur die mens gered kon word. Oortreding van God se wet het die lewe van die sondaar geëis. In die ganse heelal was daar slegs Een wat namens die mens aan die eise daarvan kon voldoen. Omdat die wet van God net so heilig is soos God self, kon slegs een wat aan God gelyk is, versoening vir die oortreding doen. Niemand behalwe Christus kon die gevalle mensdom van die vloek van die wet verlos en hom weer in harmonie met die Hemel bring nie. Christus sou die skuld en die skande van die sonde op Hom neem, sonde wat vir ‘n heilige God so aanstootlik is, dat dit die Vader en Sy Seun moes skei. Christus sou tot die diepte van ellende reik om die verlore mensdom te red.

Hy het die saak van die sondaar voor die Vader bepleit terwyl die hemelskare die gevolge met onuitspreeklike intensiteit en belangstelling, afgewag het. Die geheimsinnige gemeenskap-“die raad van vrede” (Sagaria 6:13) vir die gevalle mensekinders-het lank aangehou. Die verlossingsplan is lank voor die skepping van die aarde neergelê, want Christus is “...die Lam wat geslag is ... van die grondlegging van die wêreld af...” (Openbaring 13:18); nogtans was dit selfs vir die Koning van die heelal ‘n stryd om Sy Seun oor te gee om vir die skuldige mensdom te sterf. Maar “So lief het God die wêreld gehad, dat Hy sy eniggebore Seun gegee het, sodat elkeen wat in Hom glo, nie verlore mag gaan nie, maar die ewige lewe kan hê.” (Johannes 3:16). O, hoe ondeurgrondelik is die verlossing! die liefde van God vir ‘n wêreld wat Hom nie liefgehad het nie! Wie kan die liefde, wat “die kennis oortref” peil? Tot in alle ewigheid sal onsterflike wesens die verborgenheid van daardie onbegryplike liefde in verwondering en aanbidding probeer deurgrond.

God sou Hom openbaar deur “...in Christus die wêreld met Homself te versoen...” (2 Korinthiërs 5:19). Die mens is só deur sonde afgetakel, dat dit vir hom onmoontlik was om uit sy eie in harmonie met Hom, Wie se aard rein en goed is, te kom. Maar Christus, nadat Hy die mensdom van die verdoemenis van die wet verlos het, kon Die krag van God oordra om met die menslike poging te verenig. Op hierdie wyse kon die gevalle seuns van Adam, deur bekering tot God en geloof in Christus weer “kinders van God” word. (1 Johannes 3:2).

Die enigste plan waardeur die mens verlossing kon verkry, het die ganse hemel by die oneindige offer betrek. Die engele kon nie juig toe Christus die verlossingsplan voor hulle ontvou nie, want hulle het besef dat die saligheid van die mens ten koste van onbeskryflike ellende vir hulle geliefde Aanvoerder sou wees. Bedroef en verwonderd het hulle na Sy woorde geluister toe Hy hulle vertel hoe Hy van die reinheid en vrede, die geluk, die heerlikheid en die onsterflikheid van die hemel moes neerdaal en in kontak moes kom met die verval van die aarde om sy droefheid, skande en dood te verduur. Hy sou tussen die sondaar en die straf van die sonde staan; tog sou min Hom as die Seun van God aanvaar. Hy sou Sy verhewe posisie as Majesteit van die hemel verlaat, Hom as mens op aarde verneder en deur eie ervaring bekend raak met die droefheid en versoekings wat die mens moes verduur. Dit was alles nodig om Hom in staat te stel om "...dié te help wat versoek word..." (Hebreërs 2:18).

Nadat Hy Sy sending as Leermeester voltooi het, moes Hy in die hande van goddelose mense oorgelewer en aan elke denkbare belediging en marteling waarmee Satan hulle kon inspireer om Hom mee te teister, onderwerp word. As skuldige sondaar, opgehef tussen hemel en aarde, moes Hy die wreedste dood sterf. Hy moes lang ure van foltering verduur wat so erg was dat engele dit nie kon aanskou nie, maar hulle aangesigte vir die toneel sou verberg. Hy moes sielefoltering, die aangesig van Sy Vader vir hom verberg, verduur terwyl die skuld van oortreding, die gewig van die sondes van die hele wêreld, op Hom sou rus.

Die engele het hulle voor die voete van hulle Aanvoerder neergewerp en aangebied om 'n offer vir die mensdom te word. Maar die lewe van 'n engel kon nie die skuld betaal nie; net Hy wat die mens geskape het, het die mag gehad om hulle te verlos. Nogtans sou die engele 'n rol in die verlossingswerk speel. Christus moes "...vir 'n kort tydjie minder as die engele..." gemaak word "...vanweë die lyde van die dood..." (Hebreërs 2:9).

Terwyl Hy die menslike natuur op Hom sou neem, sou Sy krag nie gelykstaande aan hulle krag wees nie en dan sou hulle Hom dien en versterk en Sy lyding versag. Hulle sou ook "...dienende geeste wat vir diens uitgestuur word ter wille van die wat die saligheid sou beërwe..." wees. (Hebreërs 1:14). Hulle sou oor die onderdane van genade waak teen die mag van bose engele en teen die duisternis waarmee Satan hulle gedurig sou omring.

Wanneer die engele die smart en die vernedering van hulle Here sou aanskou, sou hulle bedroef en verontwaardig wees en hulle sou verlang om Hom van Sy moordenaars te red; maar hulle sou nie kon tussenbeide tree om enigiets wat hulle aanskou te verhoed nie. Dit was deel van die verlossingsplan dat Christus die veragting en mishandeling van goddelose mense moes ly en Hy het daartoe ingestem toe Hy die Verlosser van die mensdom geword het.

Christus het die engele verseker dat Hy, deur Sy dood, baie sou red en hom sou vernietig wat mag oor die dood het. Die koninkryk wat die mensdom deur oortreding verbeur het, sou Hy herwin en die verlostes sou dit saam met Hom erf en vir ewig daarin woon. Sonde en sondaars sou verdelg word en nooit weer die vrede in die hemel of op die aarde versteur nie. Hy het die engele versoek om in te stem met die plan wat Sy Vader aanvaar het en hulle daarin te verheug dat die gevalle mensdom deur Sy dood met God versoen kon word.

Daarop is die hemel met onuitspreeklike vreugde vervul. Die heerlikheid en die geluksaligheid van ‘n verloste wêreld het selfs die smart en die opoffering van die Prins van lewe oortref. Toe is daardie loflied wat oor die heuwels van Betlehem sou klink vir die eerste keer in die hemelhowe aangehef: “Eer aan God in die hoogste hemele en vrede op aarde, in die mense ‘n welbehae!” (Lukas 2:14). Met groter blydskap as die vreugde van die nuwe skepping, het “...die moresterre saam gejubel en al die seuns van God gejuig...” (Job 38:7).

Die eerste aanduiding van verlossing is aan die mens oorgedra in die vonnis wat in die tuin oor die Satan uitgespreek is. Die Here het gesê: “En Ek sal vyandskap stel tussen jou en die vrou en tussen jou saad en haar saad. Hy sal jou die kop vermorsel en jy sal hom in die hakskeen byt.” (Genesis 3:15). Hierdie vonnis, wat ten aanhore van ons stamouers uitgespreek is, was vir hulle ‘n belofte. Terwyl dit ‘n stryd tussen die mens en die Satan voorspel het, het dit verklaar dat die mag van die groot teenstander uiteindelik vernietig sou word. Soos misdadigers het Adam en Eva voor die regverdige Regter die vonnis op hulle oortreding afgewag; maar voordat hulle gehoor het van die lewe van moeite en verdriet waartoe hulle gedoem was, of van die dekreet dat hulle tot stof sou terugkeer, het hulle eers na woorde geluister wat nie anders kon as om hulle met hoop te vul nie. Hoewel hulle onder die mag van hulle magtige vyand moes ly, kon hulle uitsien na die uiteindelike oorwinning.

Toe die Satan verneem dat daar vyandskap tussen hom en die vrou en tussen sy saad en haar saad sou bestaan, het hy geweet dat sy werk vir die verval van die menslike natuur onderbreek sou word; dat die mens op die een of ander wyse in staat gestel sou word om sy mag te weerstaan. Nogtans het die Satan en sy handlangers hulle verheug namate die verlossingsplan vollediger ontvou is, omdat hy, deur die mens tot ‘n val te bring, ook daarin geslaag het om die Seun van God van Sy verhewe staat te laat neerdaal. Hy het beweer dat sy planne op aarde tot dusver geslaag het en dat wanneer Christus die menslike natuur sou aanneem, Hy ook moontlik oorrompel kon word en sodoende sou die verlossing van die menslike ras moontlik verhoed kon word.

Hemelse engele het die plan wat vir hulle verlossing beraam is, vollediger aan ons stamouers oopgestel. Aan Adam en sy metgesel is die versekering gegee dat hulle, ondanks hul groot sonde, nie oorgegee sou word aan die beheer van Satan nie. Die Seun van God het aangebied om met Sy eie lewe versoening vir hulle sonde te doen. ‘n Proeftydperk sou

aan hulle geskenk word en deur berou en geloof in Christus kon hulle weer kinders van God word.

Die opoffering wat as gevolg van hulle oortreding vereis is, het die heilige aard van die wet van God aan Adam en Eva geopenbaar en hulle het, soos nooit tevore nie, die skuld en ernstige gevolge van sonde besef. In hulle berou en foltering het hulle gesmeek dat Hy, Wie se liefde die bron van al hulle vreugde was, nie gestraf moes word nie; dat dit eerder oor hulle en hulle nakomelinge moes kom.

Daar is aan hulle verduidelik dat, aangesien die wet van Jehova die grondslag van Sy heerskappy in die hemel en op die aarde is, selfs die lewe van ‘n engel nie as offer vir die oortreding daarvan aanvaarbaar is nie. Nie een van die voorskrifte van die wet kon afgeskaf of verander word om die mens in sy gevalle toestand tegemoet te kom nie; maar die Seun van God wat die mens geskape het, kon vir hom versoening doen. Net soos Adam se oortreding ellende en die dood veroorsaak het, so sou Christus se offer lewe en onsterflikheid meebring.

Nie alleenlik die mens nie, maar ook die aarde is deur sonde aan die mag van die bose onderwerp en sou deur die verlossingsplan herstel word. Toe Adam geskape is, is hy as heerser oor die aarde aangestel. Maar deur aan versoeking toe te gee, is hy onder die mag van Satan gebring, “...want waar ‘n mens deur oorwin is, daarvan het hy ook ‘n slaaf geword.” (2 Petrus 2:19). Toe die mens ‘n gevangene van die Satan geword het, is sy heerskappy in die hande van sy oorwinnaar oorgegee. So het die Satan “...die god van hierdie wêreld...” geword (2 Korinthiërs 4:4). Hy het vir homself daardie heerskappy oor die aarde, wat oorspronklik aan Adam gegee is, toegeëien. Maar deur met Sy offer vir die sonde te boet, sou Christus nie net die mens verlos nie, maar ook die heerskappy wat verbeur is herwin. Alles wat deur die eerste Adam verlore is, sal deur die tweede Adam gerestoureer word.

Die profeet sê: “En jy, Skaapstoring, Heuwel van die dogter van Sion, na jou sal dit kom, ja, die vroeëre heerskappy sal kom...” (Miga 4:8). En die apostel Paulus wys vooruit na die “...verlossing van Sy eiendom...” (Efesiërs 1:14). God het die aarde as woonplek vir heilige, gelukkige wesens geskape. Die Here het “...die aarde geformeer en dit gemaak ... Hy het dit bevestig; Hy het dit nie geskape om woes te wees nie, maar dit geformeer om bewoon te word.” (Jesaja 45:18).

Hierdie doelwit sal vervul word wanneer die aarde deur die krag van God vernuwe en van sonde en verdriet bevry, die ewige woning van die verlostes word. “Die regverdiges sal die aarde besit en vir ewig daarop woon.” “En daar sal geen enkele vervloeking meer wees nie en die troon van God en van die Lam sal daarin wees en sy diensknegte sal Hom dien.” (Psalm 37:29; Openbaring 22:3).

In sy onskuld het Adam openbare gemeenskap met sy Maker geniet; maar sonde het skeiding tussen God en die mens gebring en alleenlik die versoening van Christus kon die kloof oorbrug sodat die seëninge en die saligheid van die hemel na die aarde oorgedra kon word. Die mens was steeds afgesny van direkte toegang tot sy Skepper, maar God sou deur middel van Christus en die engele met hom kommunikeer.

So is belangrike gebeurtenisse in die geskiedenis van die mensdom, vanaf die tyd toe die Goddelike vonnis in Eden uitgespreek is, tot die tyd van die sondvloed en daarna en tot die eerste koms van die Seun van God, aan Adam geopenbaar. Daar is aan hom getoon dat hoewel die offer van Christus voldoende sou wees om die hele wêreld te red, baie ‘n lewe van sonde, eerder as berou en gehoorsaamheid sou verkies.

Misdaad sou deur daaropvolgende geslagte toeneem en die vloek van die sonde sou swaarder en swaarder op die mens, die diere en die aarde weeg. Die mens se lewensduur sou deur sy eie sondige lewenswyse verkort word; hy sal in fisiese gestalte, uithouvermoë en sedelike en verstandelike vermoëns agteruitgaan totdat die wêreld vol van elke soort ellende sou wees. Omdat mense aan hulle luste en drange toegee, sal hulle nie in staat wees om die groot waarhede van die verlossingsplan in te sien nie. Tog sou Christus, getrou aan die doel waarvoor Hy die hemel verlaat het, steeds Sy belangstelling in die mens voortsit en hulle nooi om hul swakhede en tekortkominge in Hom te verberg. Hy sal in die behoeftes van elkeen wat in geloof na Hom toe kom, voorsien. En daar sal altyd ‘n paar oorbly wat die kennis van God bewaar en te midde van die heersende ongeregtigheid ongeskonde bly.

Die offerstelsel is deur God ingestel om vir die mens ‘n voortdurende herinnering en berouvolle erkenning van sy sonde te wees en om as belydenis van sy geloof in die beloofde Verlosser te dien. Dit was bedoel om die sondige geslag duidelik onder die indruk te bring dat dit sonde was wat die dood veroorsaak het.

Vir Adam was dit ‘n uiters pynlike plegtigheid om die eerste dier te offer. Sy hand moes die lewe neem wat net God kon gee. Dit was die eerste keer dat hy ooit die dood aanskou het en hy het geweet dat indien hy aan God gehoorsaam was, geen mens of dier ooit sou gesterf het nie. Toe hy die onskuldige offerdier slag, het hy gesidder aan die gedagte dat die bloed van die vlekkelose Lam van God weens sy sonde gestort moes word. Hierdie toneel het hom ‘n dieper en meer duidelike indruk van die grootheid van sy oortreding gegee, wat deur niks anders as die dood van die beminde Seun van God versoen kon word nie. Hy was verwonderd oor die oneindige goedertierenheid wat so ‘n losprys sou betaal om die skuldige te red. ‘n Ster van hoop het die duistere en skrikwekkende toekoms verlig en dit verlos van die algehele wanhoop daarvan.

Maar die plan van verlossing het ‘n nog breër en dieper doel as die redding van die mens ingehou. Dit was nie hiervoor alleenlik wat Christus na die aarde toe gekom het nie; dit was ook nie slegs sodat die inwoners van hierdie nietige wêreld sou ag slaan op die wet

soos hulle veronderstel was nie; dit was om die karakter van God voor die heelal te regverdig. Dit was na die gevolge van Sy groot opoffering-die invloed daarvan op intelligente wesens van ander wêrelde, sowel as op die mens-wat die Verlosser vooruitgesien het toe Hy, pas voor Sy kruisiging, gesê het: "Nou is dit die oordeel van hierdie wêreld, nou sal die owerste van hierdie wêreld buitentoe gedryf word. En Ek, as Ek van die aarde verhoog word, sal almal na My toe trek." (Johannes 12:31,32). Christus se sterwensdaad vir die verlossing van die mens, sou nie alleenlik die hemel vir die mens bereikbaar maak nie, maar dit sou die wyse waarop God en Sy Seun die opstand van die Satan hanteer het, ten aanskoue van die ganse heelal, regverdig. Dit sou die onverganklikheid van die wet van God bevestig en die aard en die gevolge van die sonde blootlê.

Die groot stryd het van die begin af oor die wet van God gegaan. Satan het daarna gestrewe om te bewys dat God onregverdig is, dat Sy wet gebrekkig is en dat die welsyn van die heelal vereis dat dit verander moet word. Deur die wet aan te val het hy daarna gestrewe om die gesag van die Outeur daarvan omver te werp. Die stryd sou toon of die insettinge van God gebrekkig en onderworpe aan verandering is, of volmaak en onveranderlik.

Toe die Satan uit die hemel gewerp is, het hy hom voorgeneem om sy koninkryk op die aarde te vestig. Toe hy Adam en Eva verlei en oorwin het, het hy gedink dat hy ook besit van hierdie wêreld verkry het; "...want..." het hy gesê, "...hulle het my as hulle leier verkies." Hy het aanspraak daarop gemaak dat dit onmoontlik was om vergifnis aan sondaars te skenk en daarom was die gevalle ras sy regmatige onderdane en het die wêreld aan hom behoort. Maar God het Sy dierbare Seun, Een gelykstaande aan Hom, gegee om die straf vir die sonde te dra en sodoende het Hy die weg voorsien waardeur hulle in Sy guns herstel kon word en terug na hulle Eden woning gebring kon word. Christus het onderneem om die mens te verlos en om die wêreld uit die greep van Satan te red. Die groot stryd wat in die hemel begin het, sou in dieselfde wêreld, op dieselfde slagveld wat die Satan vir homself toegeëien het, besleg word.

Dit was die wonder van die ganse heelal dat Christus Hom sou verneder om die gevalle mens te red. Dat Hy, wat van ster tot ster en van wêreld tot wêreld beweeg en toesig oor alles gehou het en deur Sy voorsienigheid in die behoeftes van elke bestaande wese in Sy uitgestrekte skepping voorsien het; dat Hy bereid sou wees om Sy heerlikheid te verlaat en die menslike natuur aan te neem, was 'n verborgenheid wat die sondelose wesens van ander wêrelde begeer het om te verstaan. Toe Christus as mens na ons wêreld gekom het, het almal Hom met die grootste belangstelling stap vir stap op die bloedbevlekte weg vanaf die krip na Golgota gevolg. Die hemelinge het kennis geneem van die hoon en bespotting wat Hy moes verduur en hulle het geweet dat Satan dit alles aangehits het. Hulle het ook kennis geneem van die teenmiddels wat aangewend is; hoe Satan die mens voortdurend

deur duisternis, verdriet en lyding verdruk het en hoe Christus dit teengewerk het. Hulle het aanskou hoe die stryd tussen lig en duisternis al feller word.

En toe Christus in Sy doodsangs aan die kruis uitroep: “Dit is volbring!” (Johannes 19:30), het daar in elke wêreld en in die hemel self ‘n oorwinningskreet opgegaan. Die groot stryd wat vir so lank in die wêreld voortgewoed het, was uiteindelik beslis en Christus was die oorwinnaar. Sy dood was die antwoord op die vraag of die Vader en die Seun die mensdom lief genoeg gehad het om selfverloëning en ‘n gees van opoffering uit te oefen. Satan het sy ware karakter as leuenaar en moordenaar geopenbaar. Dit was nou duidelik dat dieselfde gees waarmee hy die oor die mensekinders wat onder sy mag was regeer het, hy ook oor die hemelinge, indien hy toegelaat was, sou manifesteer. Met een stem het die getroue heelal verenig en die Goddelike bewind toegejuig.

Indien die wet verander kon word, sou die mens moontlik sonder die offer van Christus verlos kon gewees het, maar die feit dat dit nodig was vir Christus om Sy lewe te skenk vir die gevalle mensdom, bewys dat die wet van God nie die sondaar van die eise daarvan op hom sal vrystel nie. Dit demonstreer dat die loon van die sonde die dood is. Toe Christus gesterf het, was die vernietiging van Satan ‘n uitgemaakte saak. Maar indien die wet, soos baie beweer, by die kruis afgeskaf is, sou die lyding en dood van die dierbare Seun van God presies aan Satan dít gegee het waarvoor hy gevra het; dan het die prins van boosheid geseëvier en was sy aantygings teen die regering van God onderskraag. Juis die feit dat Christus die boete vir die mens se gedra het, is ‘n magtige betoog teenoor alle geskape wesens dat die wet onveranderlik is, dat God regverdig, genadig en onbaatsugtig is en dat oneindige regverdigheid en genade verenig word in die administrasie van Sy regering.

Hoofstuk 5—Kain en Abel Getoets

(Hierdie Hoofstuk berus op Genesis 4:1-15).

Adam se twee seuns, Kain en Abel het grootliks in karakter verskil. Abel het ‘n gees van getrouheid aan God gehad; hy het genade en regverdigheid in die Skepper se omgang met die gevalle mensdom gewaar en het die hoop op verlossing met dankbaarheid aanvaar. Maar Kain, het ‘n opstandige gees gekoester en hy het teen God gekla omdat, weens Adam se sonde, daar ‘n vloek oor die aarde en oor die mensdom uitgespreek is. Hy het sy gedagtes in dieselfde kanale laat gaan wat tot Satan se val gelei het; hy het ‘n begeerte vir selfverheffing gekoester en die regverdigheid en gesag van God in twyfel getrek.

Soos Adam voor hulle, is hierdie twee seuns beproef om vas te stel of hulle die woord van God sou glo en gehoorsaam. Hulle was bekend met die voorsiening wat vir die verlossing van die mens gemaak is en het die offerstelsel wat God georden het, verstaan. Hulle het geweet dat deur hierdie offerandes, hulle hul geloof in die Verlosser, waarvan die offerandes ‘n tipe was, moes betuig; terselfdertyd moes hulle erken dat hulle geheel en al van Hom afhanklik was vir kwytskelding; en hulle het geweet dat deur op hierdie wyse te voldoen aan die Goddelike verlossingsplan, hulle bewys gelewer het van hul gehoorsaamheid aan die wil van God. Sonder bloedvergieting kon daar geen vergifnis van sonde plaasvind nie; en hulle moes hul geloof in die bloed van Christus as die beloofde versoening bewys, deur die eerstelinge van die kudde as offergawe te offer. Bo en behalwe dit, moes die eerste vrugte van die aarde as dankoffer aan die Here gebied word.

Die twee broers het eenderse altare gebou en elk het sy offer gebring. Abel het ‘n offer uit sy kudde, ooreenkomstig die bevel van God, gebring. “En die Here het Abel en sy offer genadig aangesien.” Vuur het uit die hemel neergedaal en die offer verteer. Maar Kain het die regstreekse en uitdruklike bevel van God verontagsaam en het slegs ‘n offer van vrugte gebring. Daar was geen teken vanuit die hemel dat dit aanvaar is nie. Abel het by sy broer gepleit om God op die voorgeskrewe wyse te nader, maar sy smekinge het Kain net meer vasberade gemaak om sy eie wil te laat geld. As die oudste, het hy homself bo die teregwysing van sy broer geag en sy raad geminag.

Kain het voor God verskyn met murmurering en ongeloof in sy hart met betrekking tot die beloofde offer en die noodsaaklikheid van die offerandes. Sy gawe het van geen berou oor sonde getuig nie. Net soos baie mense deesdae, het hy gevoel dat dit ‘n swakheid sou verraai om die presiese plan wat God voorgeskryf het na te kom, deur sy saligheid geheel en al aan die versoening van die beloofde Verlosser toe te vertrou. Hy het die weg van onafhanklikheid gekies. Hy sou op sy eie meriete staatmaak. Hy sou nie ‘n lam bring en sy bloed met die offer meng nie, maar sou sy vrugte, die opbrengs van sy arbeid, aanbied. Hy het sy offer aangebied asof hy God ‘n guns bewys en het verwag dat hy daardeur Goddelike goedkeuring sou verkry. Kain was gehoorsaam om ‘n altaar te bou, gehoorsaam om ‘n offer

te bring, maar hy was net gedeeltelik gehoorsaam. Die noodsaaklike deel, die erkenning van sy behoefte aan ‘n Verlosser, is weggelaat.

Sover dit geboorte en godsdiensonderrig aangaan, was die twee broers gelyk. Albei was sondaars en albei het die vereistes van eerbied en aanbidding vir God erken. Op die oog af was hulle godsdiens dieselfde, tot op ‘n sekere punt, maar daarbenewens was daar ‘n groot verskil tussen die twee.

“Deur die geloof het Abel ‘n beter offer aan God gebring as Kain.” (Hebreërs 11:4). Abel het die belangrike beginsels van verlossing begryp. Hy het homself as ‘n sondaar gesien en hy het ingesien dat sonde en die straf daarop, naamlik die dood, tussen sy siel en gemeenskap met God staan. Hy het die geslagte offer gebring, die opgeofferde lewe en daardeur die vereistes van die wet wat oortree is, erken. Deur die vergote bloed het hy vooruitgesien na die toekomstige offer, naamlik Christus wat aan die kruis van Golgota sou sterf; en met vertroue in die versoening wat daar gedoen sou word, het hy die versekering dat hy regverdig was en dat sy offer aanvaar is, gehad.

Kain het dieselfde geleentheid as Abel gehad om hierdie waarhede te leer en aan te neem. Hy was nie die slagoffer van ‘n willekeurige voorbeskikking nie. Die een broer was nie uitverkore om deur God aangeneem te word en die ander om verwerp te word nie. Abel het geloof en gehoorsaamheid gekies; Kain, ongeloof en opstand. Hierop het die hele saak berus.

Kain en Abel verteenwoordig twee klasse wat tot die einde van tyd in die wêreld sal bestaan. Die een klas sal gebruik maak van die geskikte offer vir sonde; die ander sal onderneem om op hul eie meriete te vertrou. Hulle offer is sonder die deugde van Goddelike Bemiddeling en daarom kan dit die mens nie in die guns van God bring nie. Ons oortreding kan alleenlik deur die meriete van Jesus vergewe word. Diegene wat geen behoefte aan die bloed van Christus ondervind nie, wat meen dat hulle sonder Die genade van God, deur hul eie werke die goedkeuring van God kan verkry, begaan dieselfde fout as Kain. As hulle nie die reinigende bloed aanvaar nie, is hulle gedoem. Daar is geen ander voorsiening gemaak waardeur hulle van die slawerny van sonde verlos kan word nie.

Die klas van aanbidders wat Kain se voorbeeld volg, sluit die grootste gedeelte van die wêreld in, want byna elke valse geloof is op dieselfde beginsel gegrond, naamlik dat die mens deur sy eie werke salig kan word. Sommige beweer dat die mensdom nie verlossing nie, maar ontwikkeling nodig het, dat hy hom self kan veredel, verhef en herskep. Net soos Kain gedink het dat hy die guns van God deur ‘n offer sonder bloed kon verwerf, so dink hulle, kan hulle die mensdom sonder die versoening, tot ‘n Goddelike standaard verhef. Die gevolge hiervan is in Kain se geskiedenis uitgebeeld. Dit toon aan wat die mens sonder Christus sal word. Die mens kan hom nie self herskep nie. Hy neig nie opwaarts na die Goddelike nie, maar afwaarts na die sataniese. Christus is ons enigste hoop. “Daar is ook

geen ander naam onder die hemel wat onder die mense gegee is, waardeur ons gered moet word nie." "En die saligheid is in niemand anders nie." (Handelinge 4:12).

Ware geloof wat geheel en al op Christus vertrou, sal openbaar word in gehoorsaamheid aan al die vereistes van God. Van Adam se tyd af tot die hede, het die groot stryd steeds oor gehoorsaamheid aan God se wet gegaan. Daar was nog altyd mense wat aanspraak gemaak het op die guns van God, ondanks die feit dat hulle sommige van Sy gebooie verontagsaam het. Maar die Skrif sê dat die geloof deur die werke volkome word en dat geloof sonder werke van gehoorsaamheid, dood is (Jakobus 2:22, 17). Hy wat voorgee dat hy God ken "...en sy gebooie nie bewaar nie, is 'n leuenaar en in hom is die waarheid nie" (1 Johannes 2:4).

Toe Kain sien dat sy offer verwerp is, was hy kwaad vir die Here en vir Abel; hy was kwaad omdat God nie gewillig was om 'n mens se plaasvervanger in die plek van die offer wat Hy self georden het te aanvaar nie en hy was kwaad vir sy broer omdat hy eerder verkies het om God te gehoorsaam, as om saam met hom in opstand teen God te kom. Ten spyte van die feit dat Kain die Bevel van God verontagsaam het, het God hom nie aan homself oorgelaat nie; Hy was bereid om met die mens, wat homself so onredelik getoon het, te redeneer. Die Here het aan Kain gesê: "Waarom is jy kwaad en waarom laat jy jou hoof hang?" Die waarskuwing van God is deur 'n engel oorgedra: "Is daar nie verheffing as jy goed doen nie? En as jy nie goed doen nie die sonde lê en loer voor die deur." Die keuse het by Kain gelê. As hy hom op die verdienstelikheid van die beloofde Verlosser sou verlaat en die vereistes van God gehoorsaam, sou hy in Sy guns deel. Maar indien hy in ongeloof en oortreding volhard, sou hy geen rede hê om te kla omdat die Here hom verwerp het nie.

Maar in stede daarvan dat hy sy sonde erken, het Kain steeds oor die onregverdigheid van God gekla en afguns en haat teenoor Abel gekoester. Woedend het hy sy broer verwyt en gepoog om hom in omstredenheid te betrek oor die wyse waarop God hulle behandel het. In sagmoedigheid maar nogtans onbevrees en beslis het Abel die regverdigheid en goedheid van God verdedig. Hy het Kain op sy dwaling gewys en probeer om hom te oortuig dat die kwaad in homself was. Hy het hom daarop gewys dat God hulle ouers met deernis gespaar het toe Hy hulle oombliklik kon gedood het en aangedring dat God hulle liefhet, anders sou Hy nie Sy Seun, onskuldig en heilig, gegee het om die straf wat hulle verdien het, te dra nie. Dit het Kain se toorn net meer laat opvlam. Sy rede en gewete het hom oortuig dat sy broer gelyk het; maar hy was woedend omdat een wat gewoond was om sy raad aan te neem, hom nou aangematig het om van hom te verskil en hom nie in sy opstand wou ondersteun nie. In sy woede het hy sy broer doodgeslaan.

Kain het sy broer gehaat en gedood, nie omdat Abel kwaad gedoen het nie, maar "...omdat sy werke boos was en dié van sy broer regverdig." (1 Johannes 3:12). Om dieselfde rede het die goddeloses deur al die eeue heen, diegene gehaat wat beter as hulself

was. Abel se lewe van gehoorsaamheid en onwankelbare geloof was vir Kain ‘n voortdurende bestraffing. “Want elkeen wat kwaad doen, haat die lig en kom nie na die lig nie, dat sy werke nie bestraf mag word nie.” (Johannes 3:20). Hoe helderder die hemelse lig wat deur die karakter van God se getroue diensknegte gereflekteer word, hoe duideliker word die sonde van die goddeloses geopenbaar en hoe meer vasberade sal hulle poging wees om diegene wat hulle vrede verstoor, van kant te maak.

Die moord op Abel was die eerste voorbeeld van die vyandskap wat God verklaar het, wat tussen die slang en die saad van die vrou sou bestaan-tussen Satan en sy onderdane en Christus en Sy onderdane. As gevolg van die mens se sonde het Satan die heerskappy oor die mensdom verkry, maar Christus sou hulle in staat stel om sy juk af te gooi. Wanneer ‘n siel ook al deur die geloof van die Lam van God, van sonde afsien, word Satan se toorn opgewek. Abel se heilige lewe het teen Satan se aanspraak, dat dit vir ‘n mens onmoontlik is om die wet van God te onderhou, getuig. Toe Kain, deur die gees van die bose aangevuur, besef dat hy Abel nie kon beheer nie, was hy so woedend dat hy sy lewe geneem het. En oral waar daar mense is wat die regverdigheid van die wet van God verdedig, sal dieselfde gees teen hulle gemanifesteer word.

Dit is die gees wat deur al die eeue heen die brandstapels teen die dissipels van Christus opgestapel het. Maar die wreedhede wat teen die volgeling van Jesus opgehoop word, is deur Satan en sy leërskare aangehits omdat hulle hom nie kan dwing om hom aan hulle gesag te onderwerp nie. Dit is die woede van ‘n verslane vyand. Elke martelaar van Jesus het as oorwinnaar gesterf. Die profeet sê: “Hulle het hom [die ou slang wat genoem word duiwel en Satan] oorwin deur die bloed van die Lam en deur die woord van hulle getuienis en hulle het tot die dood toe hulle lewe nie liefgehad nie.” (Openbaring 12:11,9).

Kain, die moordenaar, is spoedig tot verantwoording vir sy misdaad geroep: “Toe sê die Here vir Kain: Waar is jou broer Abel? En hy antwoord: Ek weet nie. Is ek my broer se wagter?”

Kain het in so ‘n mate gesondig dat hy nie meer bewus was van die voortdurende teenwoordigheid van God en van Sy grootheid en alwetendheid nie. Daarom het hy hom tot valsheid gewend om sy misdaad te bedek.

Weer het die Here aan Kain gesê: “Wat het jy gedoen? Die stem van die bloed van jou broer roep na My van die aarde af.” God het aan Kain die geleentheid gegee om sy sonde te bely. Hy het tyd gehad om daaroor na te dink. Hy was bewus van die omvang van die daad wat hy gepleeg het en van die leuen wat hy geuiter het om dit te bedek; maar hy was steeds opstandig en die vonnis kon nie langer uitgestel word nie. Die Goddelike Stem wat hom vermaan en gesmeek het, het die volgende skrikwekkende woorde geuiter: “Daarom sal jy vervloek wees, ver van die grond wat sy mond oopgemaak het om die bloed van jou

broer uit jou hand te ontvang. As jy die grond bewerk, sal dit sy vermoë aan jou nie meer gee nie; ‘n swerwer en vlugteling sal jy wees op die aarde.”

Ten spyte van die feit dat Kain deur sy misdade die doodsvonnis verdien het, het ‘n genadige Skepper sy lewe gespaar en hom nog ‘n geleentheid vir berou geskenk. Maar Kain het gelewe om sy hart te verhard, opstand teen die gesag van God aan te moedig en die hoof geword van ‘n lyn van vermetele, losbandige sondaars. Hierdie een afvallige, onder die leiding van Satan, het ‘n verleier vir ander geword; en sy voorbeeld en invloed het hul demoraliserende mag uitgeoefen totdat die aarde so korrup en vol geweld was, dat dit vernietig moes word.

Deur die lewe van die eerste moordenaar te spaar, het God aan die ganse heelal ‘n les ten opsigte van die groot stryd, geleer. Die donker geskiedenis van Kain en sy nakomelinge was ‘n illustrasie van wat die gevolge sou wees deur die sondaar toe te laat om vir ewig te lewe en sy rebellie teen God voort te sit. Die verdraagsaamheid van God het die goddeloses net meer vermetel en uitdagend in hul ongeregtigheid gemaak. Vyftienhonderd jaar nadat die vonnis oor Kain uitgespreek is, het die heelal die vrug van sy invloed en voorbeeld aanskou in die misdadigheid en besoedeling wat die aarde oorstroom het. Dit was duidelik dat die doodsvonnis wat oor die gevalle mensdom, as gevolg van oortreding van God se wet uitgespreek is, beide regverdig en genadig was. Hoe langer die mensdom in sonde voortgeleef het, hoe meer losbandig het hulle geword. Die Goddelike vonnis wat ‘n lewe van onbeteuelde ongeregtigheid kortgeknip het en die wêreld bevry het van diegene wat in hulle opstand verhard was, was eerder ‘n seën as ‘n vloek.

Satan is voortdurend, met intense energie en agter ‘n duisend vermommings, aan die werk om die karakter en heerskappy van God te verdraai. Deur middel van uitgebreide, weldeurdagte planne en wonderbare mag, werk hy om die bewoners van die aarde onder sy misleidings te hou. God, die Een Oneindige en Alwetende, in Sy hantering van boosheid, se planne was verreikend en omvattend. Sy doel was nie alleenlik om die rebellie te onderdruk nie, maar om die aard daarvan aan die heelal te demonstreer. Die plan van God het ontvou en het sowel Sy genade as Sy regverdigheid geopenbaar en dat Sy wysheid en geregtigheid in Sy hantering van sonde ten volle geregverdig is.

Die heilige bewoners van ander wêrelde het die gebeurtenisse op aarde met die diepste belangstelling aanskou. In die toestand van die wêreld wat voor die sondvloed bestaan het, het hulle ‘n illustrasie van die gevolge van die bewind wat Lucifer gepoog het om in die hemel te vestig deur die gesag van Christus te verwerp en die wet van God ter syde te stel, gesien. In daardie eiegeregtige sondaars wat voor die sondvloed geleef het, het hulle die onderdane waaroor Satan sy heerskappy gevoer het, gesien. Die versinsels wat die mens in sy hart bedink het, was altyddeur net sleg. (Genesis 6:5). Elke emosie, elke impuls en gedagte was teenstrydig met die Goddelike beginsels van reinheid en vrede en liefde. Dit

was ‘n voorbeeld van die verskriklike verdorwenheid wat die gevolg is van Satan se beleid om die beperkinge van die heilige wet van God van Sy skepsels te verwyder.

Deur die feite wat met die verloop van die groot stryd aan die lig gebring word, sal God die beginsels van Sy heerskappy demonstreer, beginsels wat deur die Satan en almal wat hy mislei het, verdraai word. Die hele wêreld sal Sy regverdigheid uiteindelik erken, alhoewel daardie erkenning te laat sal wees om die opstandiges te red. God dra met Hom saam, die ondersteuning en goedkeuring van die ganse heelal soos Sy grootse plan stap vir stap voortgaan tot volkome vervulling. Hy sal dit met Hom saamdra in die finale uitwissing van rebellie. Daar sal gesien word dat almal wat die Goddelike voorskrifte versaak het, hulself aan die kant van Satan in die oorlog teen Christus geplaas het. Wanneer die owerste van hierdie wêreld geoordeel word en almal wat met hom verenig het in sy lot deel, sal die ganse heelal al as getuienis van die vonnis verklaar: “Regverdig en waaragtig is u weë, O Koning van die heiliges!” (Openbaring 15:3).

Hoofstuk 6—Set en Henog

(Hierdie hoofstuk berus op Genesis 4:25 tot 6:2)

“n Ander seun is aan Abraham gegee om die erfgenaam van die Goddelike belofte te word, die erfgenaam van die geestelike geboortereg. Die naam Set, wat aan hierdie seun gegee is, beteken “aangestel” of” vergoeding;” “want...” het die moeder gesê, “...God het my ‘n ander kind geskenk in die plek van Abel, omdat Kain hom doodgeslaan het.” Set was van statuur meer edel as Kain of Abel en het meer na Adam getrek as sy ander seuns. Hy was ‘n waardige karakter, wat in die voetstappe van Abel gevolg het. Tog het hy nie méér natuurlike deugde as Kain geërf nie. Aangaande die skepping van Adam staan daar geskryf: “Na die beeld van God het Hy hom geskape...” “...maar na die sondeval het die mens ‘n seun verwek na sy gelykenis, na sy ewebeeld.” Ofskoon Adam sondeloos geskape is, na die gelykenis van God, het Set, soos Kain, die gevalle natuur van sy ouers geërf. Maar hy is ook in die kennis van die Verlosser en in geregtigheid onderrig. Deur die genade van God het hy God gedien en vereer en het hy hom beywer, soos Abel sou gedoen het indien hy geleef het, om die gedagtes van sondige mense na hul Skepper te draai, om Hom te vereer en te gehoorsaam.

“En ook vir Set is ‘n seun gebore, wat hy Enos genoem het. Toe het hulle die Naam van die Here begin aanroep.” Die getroues het God voorheen aanbid, maar soos die mensdom begin aanwas het, het die verskil tussen die twee klasse meer merkbaar geword. Aan die een kant was daar ‘n openlike belydenis van getrouheid aan God en aan die ander kant, veragting en ongehoorsaamheid.

Voor die sondeval het ons stamouers die Sabbat, wat in Eden ingestel was, onderhou en na hulle verbanning uit die Paradys het hulle daarmee volgehou. Hulle het die wrange vrugte van ongehoorsaamheid gesmaak en hulle het geleer, wat elke oortreder wat God se gebooie vertrap vroeër of later sal leer, dat die Goddelike voorskrifte heilig en onveranderlik is en dat die straf vir oortreding gewis sal volg. Al die kinders van Adam wat aan God getrou gebly het, het die Sabbat eerbiedig.

Maar Kain en sy nakomelinge het nie die dag waarop God gerus het eerbiedig nie. Hulle het hul eie tyd vir arbeid en vir rus gekies ongeag Jehova se uitdruklike bevel.

Toe Kain die vloek van God ontvang het, het hy hom van sy vader se huishouding onttrek. Hy het eers ‘n beroep as landbouer gekies, maar toe het hy ‘n stad gestig en dit na sy oudste seun vernoem. Hy het uit die teenwoordigheid van die Here beweeg en die belofte van ‘n herstelde Paradys verwerp, om sy besittings en genot in ‘n wêreld, onder die vloek van sonde, te soek en sodoende aan die hoof te staan van ‘n klas van mense wat die god van hierdie wêreld dien. Sy nakomelinge is gekenmerk in die dinge wat betrekking het op blote aardse en materiële vooruitgang. Maar hulle het God nie in aanmerking geneem nie en was in opposisie teen Sy doel vir die mensdom. By die misdaad van moord, waarin Kain

die voorloper was, het Lameg, die vyfde geslag van sy nakomelinge, veelwywery bygevoeg en trots uitdagend het hy God erken, slegs om uit die bestraffing van Kain, die versekering van sy eie veiligheid te verkry. Abel het in tente of hutte, die lewe van ‘n herder gelei en Set se nakomelinge het dieselfde koers gevolg en hulself as “...vreemdelinge en bywoners op aarde...” beskou, wat na “...’n beter land verlang, dit is, ‘n hemelse.” (Hebreërs 11:13,16).

“n Tyd lank was die twee klasse verwyder van mekaar. Kain se nageslag, wat van hulle eerste nedersetting begin wegtrek het, het oor die vlaktes en valleie waar die nakomelinge van Set gewoon het versprei. En laasgenoemde, om van die besmetlike invloed te ontsnap, het na die berge onttrek en hulle tuiste daar gemaak. Vir solank as wat hierdie skeiding voortgeduur het, het hulle ‘n suiwer aanbidding van God gehandhaaf. Maar met verloop van tyd het hulle dit geleidelik gewaag om met die bewoners van die valleie om te gaan. Hierdie omgang het die ergste gevolge geproduseer. “Toe sien die seuns van God dat die dogters van die mense mooi was.” Die kinders van Set, aangetrokke tot die skoonheid van die dogters van Kain se geslag, het die Here mishaag deur met hulle te trou. Baie van die aanbidders van God is tot sonde verlei deur die aanloklikhede waaraan hulle nou gedurig blootgestel was en hulle het hulle besondere, heilige karakters verloor. Deur met die verdorwenes te meng het hulle in gees en in dade soos hulle geword. Die beperkinge van die sewende gebod is verontagsaam, “...en hulle het vir hulle as vroue geneem almal wat hulle verkies het.” Die kinders van Set “...het die weg van Kain bewandel.” (Judas 11). Hulle was ingestel op aardse voorspoed en genot en het die gebooie van die Here verwaarloos. “En omdat hulle dit nie die moeite werd geag het om God in erkentenis te hou nie...” (Romeine 1:28), het “...hulle dwaas geword in hul oorlegginge, en hul onverstandige hart is verduister”. (Romeine 1:21). Daarom “...het God hulle oorgegee aan ‘n slegte gesindheid,” (vers 28). Die sonde het soos ‘n dodelike melaatsheid oor die aarde versprei.

Byna duisend jaar lank het Adam onder die mense as getuie van die gevolge van sonde geleef. Hy het getrou daarna gestrewe om die vloedgolf van boosheid te keer. Hy is beveel om sy nakomelinge te leer aangaande die weg van die Here; en hy het alles wat God aan hom toevertrou het, sorgvuldig bewaar en dit aan die daaropvolgende geslagte herhaal. Aan sy kinders en kindskinders tot in die negende geslag het hy die mens se heilige en gelukkige toestand in die Paradys beskryf en die geskiedenis van sy val herhaal. Hy het hulle vertel van die lyding, waardeur God hom geleer het dat dit noodsaaklik is om Sy wet streng na te kom en aan hulle die genadige voorsiening van hul verlossing verduidelik. Daar was egter min wat op sy woorde ag geslaan het. Dikwels het hy bitterlike selfverwyt oor die sonde wat sulke ellende oor sy nageslagte gebring het, ervaar.

Adam se lewe was een van verdriet, nederigheid en berou. Toe hy Eden verlaat het, het die gedagte aan die dood hom met afsku gevul. Sy eerste kennismaking met die werklikheid

van die dood van die mens was toe Kain, sy eersgeborene, die moordenaar van sy broer geword het. Gevul met die diepste berou oor sy eie sonde en sy dubbele verlies in die dood van Abel en die verwerping van Kain, was Adam neergeboë met smart. Hy het die toenemende korrupsie wat uiteindelik tot die verwoesting van die wêreld deur ‘n sondvloed gelei het, aanskou; en alhoewel die doodsvonnis wat Sy Maker oor hom uitgespreek het eers vir hom skrikwekkend voorgekom het, het hy, nadat hy vir byna ‘n duisend jaar die gevolge van sonde aanskou het, gevoel dat God genade betoon het deur ‘n einde aan ‘n lewe van lyding en smart te maak.

Nieteenstaande die goddeloosheid van die wêreld voor die sondvloed, was daardie eeu nie, soos dikwels veronderstel is, ‘n tydperk van onkunde en barbaarsheid nie. Aan die mense is die geleentheid gegee om ‘n hoë standaard van morele en intellektuele vermoëns te bereik. Hulle het oor groot fisiese en geestelike krag beskik en hul voorregte om beide godsdienstige en wetenskaplike kennis op te doen, was ongeëwenaar. Dit is ‘n fout om te veronderstel dat, omdat hulle ‘n hoë ouderdom bereik het, hulle verstand eers laat ontwikkel het. Hulle geestelike vermoëns is reeds vroeg ontwikkel en diegene wat die vrees van God bewaar en in harmonie met Sy wil geleef het, het hulle lewe lank aangehou om kennis en wysheid te bekom. As roemryke geleerdes van ons tyd vergelyk kon word met manne van dieselfde ouderdom wat voor die Vloed geleef het, sou hulle grootliks minderwaardig in geestelike en fisiese krag vertoon. Namate die mens se lewensjare verminder en sy liggaamskragte afgeneem het, het ook sy geestelike vermoëns afgeneem. Daar is tans mense wat vanaf hul twintigste tot vyftigste jaar aan studie wy en die wêreld is gevul met bewondering vir hul prestasies. Maar hoe beperk is die prestasies van hierdie mense in vergelyking met dié van mense wie se geestelike en liggaamlike vermoëns oor eeue heen ontwikkel het!

Dit is waar dat die hedendaagse mense die voordeel van die prestasies van hulle voorgangers geniet. Die groot denkers wat beplan, gestudeer en geskryf het, het hulle werk aan hulle opvolgers oorgelaat. Maar hoeveel te meer was die voorsprong van die mense van daardie tyd, selfs in hierdie opsig en op die gebied van menslike kennis! Vir honderde jare het hulle hom by hulle gehad wat na die beeld van God gevorm was en wat die Skepper as “goed” bestempel het; die man wat deur God self in al die wysheid aangaande die materiële wêreld onderrig is. Adam het by die Skepper die geskiedenis van die skepping geleer; hy het persoonlik die gebeurtenisse van nege eeue aanskou en hy het sy kennis aan sy nakomelinge oorgedra. Voor die sondvloed het die mense geen boeke en geen geskrewe verslae gehad nie, maar met die hoë fisiese en geestelike lewenskragtigheid waaroor hulle beskik het, was hulle geheue besonder goed, in staat daartoe om te begryp en te onthou wat aan hulle meegedeel is en dit op hulle beurt weer onbelemmerd aan hulle nakomelinge oor te dra. En vir honderde jare het daar sewe geslagte gelyktydig op die aarde geleef en het hulle die geleentheid gehad om saam te raadpleeg en elkeen te bevoordeel met die kennis en ondervinding van almal.

Die geleenthede wat die mense van daardie tyd gehad het om deur Sy werke ‘n kennis van God op te doen, is nooit sedertdien geëwenaar nie. En ver daarvan dat dit ‘n era van godsdienstige duisternis was, was dit ‘n era van groot lig. Die hele wêreld het die geleentheid gehad om onderrig van Adam te ontvang en dié wat die Here gevrees het, het ook Christus en die engele as onderwysers gehad. En in die tuin van God, wat vir soveel eeue tussen die mense bestaan het, het hulle het ‘n stille getuienis van die waarheid gehad. By die gerub-bewaakte poort van die Paradys, is die heerlikheid van God geopenbaar en hierheen het die eerste aanbidders gekom. Hier het hulle hul altare opgerig en hulle offers gebring. Dit is hier waar God neergedaal het om met hulle te kommunikeer.

Skeptisisme kon nie die bestaan van Eden, terwyl dit sigbaar was, met die ingang deur wakende engele versper, ontken nie. Die orde van die skepping, die doel van die tuin, die geskiedenis van sy twee bome wat so ‘n noue verband met die noodlot van die mens gehad het, was onweerlegbare feite. Ook die bestaan en opperheerskappy van God, die verpligting van Sy wet, was waarhede wat mense gehuiwer het om te betwyfel terwyl Adam met hulle was.

Ondanks die heersende goddeloosheid, was daar ‘n linie van heilige mense wie, verhewe en veredel deur hulle gemeenskap met God, geleef het soos die gemeenskap in die hemel. Hulle was mense van groot intellek en wonderbaarlike prestasies. Hulle het ‘n groot en heilige roeping, om ‘n karakter van geregtigheid te ontwikkel, ‘n les van godsaligheid te leer, nie alleenlik aan die mense van hulle tyd nie, maar ook toekomstige generasies, gehad. Slegs ‘n paar van die mees prominentste word in die Skrifte genoem; maar God het deur al die eeue getroue getuies en opregte aanbidders gehad.

Van Henog staan daar geskrywe dat hy vyf-en-sestig jaar geleef het en toe ‘n seun verwek het. Daarna het hy driehonderd jaar met God gewandel. Gedurende hierdie vroeëre jare het Henog God gevrees en liefgehad en Sy gebooie onderhou. Hy was een van die heilige linie, die bewakers van die ware geloof, die voorsate van die beloofde saad. Uit die mond van Adam het hy die donker verhaal van die Sondeval en die bemoedigende verhaal van God se genade, soos in die belofte gesien, verneem; en hy het op die koms van die Verlosser gesteun.

Maar na die geboorte van sy eerste seun, het Henog ‘n uitnemender belewenis opgedoen; hy is in ‘n nouer verwantskap met God betrek. Hy het ‘n vollediger begrip gehad van sy verpligtinge en verantwoordelikhede as ‘n seun van God. En soos hy die liefde van ‘n kind vir sy vader aanskou het, die eenvoudige vertroue in sy beskerming; soos hy die diepe, verlangende tederheid van sy eie hart vir sy eersteling ervaar het, het hy ‘n kosbare les geleer oor die wonderlike liefde van God vir die mens in die geskenk van Sy Seun en die vertroue wat die kinders van God in hulle hemelse Vader kan stel. Die oneindige, ondeurgrondelike liefde van God deur Christus, het voortaan, dag en nag, die onderwerp

van sy bepeinsings geword; en met al die ywer van sy siel het hy gestreef om daardie liefde aan die mense onder wie hy gewoon het te toon.

Henog het nie in verrukking of in ‘n gesig met God gewandel nie, maar in al die pligte van sy daaglikse bestaan. Hy het nie ‘n kluisenaar geword en homself geheel en al van die wêreld onttrek nie; want hy het ‘n werk wat hy in die wêreld vir God moes verrig, gehad. In sy omgang met sy gesin en in sy verkeer met die wêreld, as eggenoot en vader, as vriend en burger, was hy ‘n standvastige, onwankelbare dienskneg van die Here.

Sy hart was in harmonie met die wil van God, want “...sal twee met mekaar wandel tensy hulle eers afgespreek het?” (Amos 3:3). En hierdie heilige wandel het vir driehonderd jaar voortgeduur. Daar is min Christene wat, indien hulle kon weet dat hulle slegs ‘n kort tyd oor het om te leef, of dat die wederkoms van Christus binnekort sou plaasvind, nie meer ernstig en toegewyd sou wees nie. Maar met verloop van eeue het Henog se geloof sterker en sy liefde vuriger geword.

Henog was ‘n man met wilskrag, ‘n hoogs gekultiveerde verstand en uitgebreide kennis; hy was met spesiale openbaringe vereer; tog, omdat hy voortdurend in gemeenskap met die hemel verkeer het, met ‘n sin vir die Goddelike Grootheid en Volmaaktheid altyd voor hom, was hy een van die nederigste van mense. Hoe nouer die verband met God, hoe dieper was hy onder die indruk van sy eie swakheid en onvolmaaktheid.

Bedroef oor die toenemende boosheid van die goddelose en bevrees dat hulle ontrouheid sy eerbied vir God mag verminder, het Henog voortdurende omgang met hulle vermy en baie tyd in eensaamheid deurgebring en homself aan bepeinsing en gebed oorgegee. So het hy op die Here gewag en ‘n duideliker kennis van Sy wil gesoek sodat hy dit kon uitvoer. Gebed was vir hom soos die asem van die siel; hy het in die atmosfeer van die hemel self geleef.

Deur heilige engele het God Sy voornemens om die wêreld deur middel van ‘n Vloed te verwoes aan Henog bekend gemaak en ook aan hom die verlossingsplan meer volledig geopenbaar. Deur die gees van profesie het Hy hom deur die generasies wat na die Vloed sou leef gevoer en die groot gebeurtenisse wat met die wederkoms en die einde van die wêreld gepaardgaan, aan hom getoon.

Henog was bekommerd ten opsigte van die dode. Dit het vir hom voorgekom asof die regverdiges en die goddeloses saam tot stof sou terugkeer en dat dit hulle einde sou wees. Hy kon nie die lewe van die regverdiges anderkant die graf sien nie. Deur ‘n profetiese gesig is hy oor die dood van Christus ingelig en Sy koms in heerlikheid tesame met al die heilige engele om sy volk uit die graf te verlos, is aan hom getoon. Hy het ook die verdorwe toestand van die wêreld tydens Christus se wederkoms gesien-dat daar ‘n verwaande, aanmatigende, eiewillige geslag sou wees wat die enigste God en die Here Jesus Christus sou verloën, die wet vertrap en die versoening verag. Hy het gesien hoe die regverdiges

met eer en heerlikheid gekroon word en die goddeloses uit die teenwoordigheid van die Here verban en met vuur uitgedelg word.

Henog het ‘n prediker van geregtigheid geword en aan die mense bekend gemaak dit wat God aan hom geopenbaar het. Diegene wat die Here gevrees het, het hierdie heilige man opgesoek om te deel in sy lering en sy gebede. Hy het ook in die openbaar gewerk en aan almal wat wou luister, God se boodskappe en woorde van waarskuwing verkondig. Sy arbeid was nie beperk tot die nakomelinge van Set nie. In die land waarheen Kain van die Teenwoordigheid van God probeer ontvlug het, het die profeet van God die wonderbaarlike tonele wat hy in ‘n gesig gesien het, bekend gemaak. Hy het gesê: “Kyk, die Here het gekom met sy heilige tienduisendtalle, om gerig te hou oor almal en al die goddelose mense onder hulle te straf oor al hulle goddelose werke” (Judas 14,15).

Hy was ‘n vreeslose bestraffer van sonde. Onderwyl hy die liefde van God in Christus aan die mense van sy tyd verkondig het en gepleit het dat hulle moes afsien van hulle bose weë, het hy die heersende ongeregtigheid bestraf en die mense van sy geslag gewaarsku dat die oortreder gewis gestraf sou word. Dit was die Gees van Christus wat deur Henog gespreek het; daardie Gees word nie slegs in uitinge van liefde, barmhartigheid en smeking geopenbaar nie; dit is nie alleenlik strelende dinge wat deur heilige mense verkondig word nie. God lê soms op die hart en lippe van Sy boodskappers waarhede wat so skerp en snydend is soos ‘n tweesnydende swaard.

Die krag van God wat deur Sy dienskneg gewerk het, is deur al sy toehoorders ervaar. Sommiges het ag geslaan op die waarskuwing en het hulle sondes versaak; maar die meerderheid het die plegtige boodskap bespot en met groter vermetelheid in hulle bose weë volhard. In die laaste dae moet die diensknegte van God ‘n soortgelyke boodskap aan die wêreld verkondig en dit sal met dieselfde ongeloof en bespotting ontvang word. Die antediluviaanse wêreld het die boodskap van hom wat met God gewandel het verwerp. So sal ook die laaste geslag die waarskuwings van die Here se boodskappers ligtelik afmaak.

Te midde van sy lewe van aktiewe arbeid, het Henog onwrikbaar volhard in sy gemeenskap met God. Hoe meer en dringender sy arbeid, hoe meer konstant en ernstiger was sy gebede. Hy het voortgegaan om homself op sekere tye van die samelewing te onttrek. Nadat hy ‘n tydperk tussen die mense gebly en gearbei het om hulle met sy onderrig en voorbeeld te bevoordeel, het hy hom onttrek om ‘n tyd in afsondering deur te bring, honger en dors na die Goddelike kennis wat God alleen kan oordra. Deur op hierdie wyse met God te kommunikeer, het Henog die Goddelike Beeld meer en meer weerkaats. Sy gesig was stralend met ‘n heilige lig, dié lig wat uit die aangesig van Jesus skyn. Wanneer hy van hierdie tye van Goddelike kommunikasie teruggekeer het, het selfs die goddeloses met ontsag die afdruk van die hemel op sy aangesig aanskou.

Die goddeloosheid van die mense het so ‘n hoë vlak bereik, dat uitdelging oor hulle uitgespreek is. Jaar na jaar het die vloed van menslike skuld gestyg en donkerder en donkerder het die wolke van die oordeel van God saamgepak. Nogtans het Henog, die geloofsgetuie, op sy weg gehou om te waarsku, te pleit, te smeek en gestreef om die vloed van skuld terug te draai en die slotte van wraak te keer. Ofskoon sy waarskuwings deur ‘n sondige, plesier-soekende mensdom verontagsaam is, het hy die getuienis gehad dat hy God behaag en het hy getrou in sy stryd teen die kwaad volhard totdat God hom van die sondige wêreld na die volmaakte vreugde van die hemel weggeneem het.

Die mense van daardie geslag het gelag oor die dwaasheid van hom wat nie daarna gestrewe het om goud of silwer of ander besittings te versamel nie. Maar Henog het sy hart op die ewige skatte gevestig. Hy het die hemelse stad aanskou. Hy het die Koning in Sy heerlikheid, te midde van Sion, gesien. Sy gedagtes, sy hart, sy gesprek was in die hemel. Hoe groter die bestaande ongeregtighede, hoe ernstiger was sy verlange na die huis van God. Terwyl hy nog op aarde was, het hy deur die geloof in die koninkryk van lig gewoon.

“Salig is die wat rein van hart is, want hulle sal God sien.” (Mattheus 5:8). Driehonderd jaar lank het Henog reinheid van siel nagestreef sodat hy in harmonie met die hemel mag wees. Drie eeue lank het hy met God gewandel. Dag na dag het hy verlang na ‘n meer intieme verhouding; dieper en dieper het die verhouding geword totdat God hom na Homself opgeneem het. Hy het op die drumpel van die ewige wêreld gestaan; net ‘n tree tussen hom en die land van die saliges. En nou het die poorte oopgegaan; die wandel met God wat so lank op aarde geduur het, is voortgesit en as eersteling van die mensdom het hy deur die poorte gegaan.

Sy verlies is op die aarde gevoel. Die stem wat dag na dag gewaarsku en onderrig gegee het, is gemis. Daar was sommiges, van beide die regverdiges en die goddeloses, wat sy vertrek gadegeslaan het; en met die hoop dat hy miskien na een van sy plekke van afsondering weggevoer is, het diegene wat hom liefgehad het, naarstiglik na hom gesoek, net soos die seuns van die profete later na Elia gesoek het, maar tevergeefs. Hulle het aangekondig dat hy nie daar was nie, want God het hom weggeneem.

Die Here was van voorneme om ‘n belangrike les deur die wegneming van Henog te leer. Die gevaar het bestaan dat mense sou toegee aan moedeloosheid as gevolg van die vreesaanjaende gevolge van Adam se sonde. Baie was gereed om uit te roep: “Wat help dit dat ons die Here gevrees en Sy insettinge bewaar het aangesien daar so ‘n swaar vloek op ons rus en die dood die lot van almal is?” Maar die onderrig wat God aan Adam gegee het, wat deur Set herhaal en deur Henog uitgebeeld is, het die somberheid en duisternis verdryf en aan die mensdom die hoop gegee dat, soos die dood deur Adam gekom het, so sou daar lewe en onsterflikheid deur die beloofde Verlosser wees. Satan het die mense laat glo dat daar geen beloning vir die regverdiges was nie en geen straf vir die goddeloses nie en dat dit vir die mens onmoontlik is om die Goddelike insettinge te gehoorsaam. Maar in die

geval van Henog verklaar God "...dat Hy is en 'n beloner is van die wat Hom soek." (Hebreërs 11:6). Hy toon wat Hy vir diegene sal doen wat Sy gebooie gehoorsaam. Mense is geleer dat dit wel moontlik is om die wet van God te gehoorsaam; dat selfs terwyl hulle tussen die sondaars en bedorwenes geleef het, was hulle, deur die genade van God, in staat om versoeking te weerstaan en rein en heilig te word. Hulle het in sy voorbeeld die seëninge van so 'n lewe gesien; en sy wegneming het getuig van die waarheid van sy profesie aangaande die hiernamaals, met die beloning van vreugde en heerlikheid en die ewige lewe vir die gehoorsame en ook van veroordeling, ellende en die dood vir die oortreders.

"Deur die geloof is Henog weggeneem om die dood nie te sien nie; ...want voor sy wegneming het hy getuienis ontvang dat hy God behaag het." (Hebreërs 11:5). Te midde van 'n wêreld wat weens sy ongeregtigheid tot verwoesting gedoem is, het Henog in sulke noue omgang met God geleef dat hy nie toegelaat is om onder die mag van die dood te kom nie. Die godvrugtige karakter van hierdie profeet verteenwoordig die heiligheid waarna almal wat "...van die aarde vrygekoop..."

(Openbaring 14:3) sal word, moet reik wanneer Christus weer kom, wanneer, soos in die wêreld voor die Vloed, ongeregtigheid sal seëvier. Deur die ingewing van hulle korrupte harte te volg en die leringe van 'n misleidende filosofie, sal mense in opstand teen die gesag van die Hemel kom. Maar, soos Henog, sal die volk van God reinheid van hart en ooreenstemming met Sy wil nastreef totdat hulle die beeld van Christus weerkaats. Soos Henog sal hulle die wêreld waarsku aangaande die wederkoms van die Here en die besoekinge wat oor die oortreders sal kom en deur hulle heilige gesprekke en voorbeeld sal hulle die sondes van die goddeloses veroordeel. Net soos Henog na die hemel weggeneem is voordat die aarde deur water verwoes is, so sal die lewende regverdiges van die aarde weggeneem word voordat dit deur vuur verwoes word. Die apostel Paulus sê: "Ons sal wel nie almal ontslaap nie, maar ons sal almal verander word, in 'n oomblik, in 'n oogwink, by die laaste basuin."

"Want die Here self sal van die hemel neerdaal met 'n geroep, met die stem van 'n aartsengel en met geklank van die basuin van God." "...die basuin sal weerklink en die dode sal onverganklik opgewek word; en ons sal verander word." "Die wat in Christus gesterf het, sal eerste opstaan. Daarna sal ons wat in die lewe oorbly, saam met hulle in wolke weggevoer word die Here tegemoet in die lug; en so sal ons altyd by die Here wees. Bemoedig mekaar dan met hierdie woorde." (1 Korinthiërs 15:51,52; 1 Thessalonicense 4:16-18).

Hoofstuk 7—Die Sondvloed

(Hierdie hoofstuk berus op Genesis 6 en 7)

In die dae van Noag het daar, as gevolg van Adam se oortreding en die moord wat Kain gepleeg het, ‘n dubbele vloek op die aarde gerus. Dit het egter geen merkbare verskil in die voorkoms van die natuur gemaak nie. Daar was sigbare tekens van verval, maar die aarde was nog steeds weelderig en wonderskoon in die gawes van God se voorsienigheid. Die heuwels was gekroon met majestueuse bome, wat die vrug belaaide takke van die wingerdstok ondersteun het. Die wyd uitgestrekte vlaktes was in pragtige groen gedos, soet met die geur van duisende blomme. Daar was ‘n groot verskeidenheid vrugte, amper onbeperk, op die aarde. Die bome het alle bome wat vandag bestaan ver oortref in grootte, prag en perfekte verhouding, waarvan die hout fyn van draad en uiters hard was, amper soos klip en byna net so duursaam. Daar was ‘n oorvloed van goud, silwer en edelgesteentes.

Die mensdom het nog baie van sy oorspronklike krag behou. Slegs ‘n paar geslagte het verbygegaan sedert Adam toegang gehad het tot die boom wat die lewe sou verleng en die mens se bestaan is steeds in eeue gemeet. As daardie langslewende mense, met hulle rare begaafdheid om te beplan en uit te voer, hulleself aan die diens van God gewy het, sou hulle hul Skepper se Naam ‘n lof op aarde gemaak het en aan die doel beantwoord het waarvoor Hy hulle in die lewe geroep het. Maar hulle het dit nie gedoen nie. Daar was baie reuse, mense groot van gestalte en krag, bekend vir hulle wysheid en hulle vernuf om die mees kunstige en wonderlikste werke tot stand te bring; maar hulle sonde om vrye teuels aan ongeregtigheid te gee, was in verhouding met hulle bedrewenheid en verstandelike vermoëns.

God het die antediluviane met baie kosbare gawes bedeel, maar hulle het Sy gunste misbruik om hulleself te verheerlik en dit in ‘n vervloeking verander omdat hulle die gawes hoër as die Gewer geag het. Hulle het die goud, die silwer, die edelgesteentes en die keurigste hout gebruik om vir hulself wonings te bou en daarna gestreef om mekaar te oortref met die versiering van hulle wonings met die mees vaardigste vakmanskap. Hulle enigste strewe was om die verlangens van hul eie trotse harte te bevredig en hulle het hul verlustig in tonele van plesier en boosheid. Met geen begeerte om die kennis van God te bewaar nie, het hulle spoedig Sy bestaan ontken. Hulle het die natuur in stede van die God van die natuur aanbid. Hulle het menslike genialiteit verheerlik, die werke van hulle eie hande aanbid en hulle kinders geleer om hulle voor gesnede beelde neer te buig.

Op die groen velde en in die koelte van die sierlike bome het hulle altare vir hul afgode gebou. Uitgebreide immergroen bosse is aan afgodediens gewy. Tussen hierdie bosse was pragtige tuine, met lang kronkelende wandelpaaie, oorhang met vrugdraende bome van alle soorte, versier met beelde en toegerus met alles wat sinlike genot kon verskaf of die

wellustige begeertes van die mense kon bevredig hulle te lok om deel te neem aan die aanbidding van afgode.

Mense het alle kennis van God uit hulle gedagtes verban en die skeppings van hul eie verbeelding aanbid en as gevolg daarvan het hulle al meer ontaard. Die psalmdigter beskryf die effek op die aanbidder van die aanbidding van afgode. Hy sê: "Die wat hulle maak, sal net soos hulle word-elkeen wat op hulle vertrou" (Psalm 115:8). Dit is 'n wet van die menslike verstand dat, deur te aanskou, word ons verander. Die mens sal niks hoër styg as sy eie begrippe van waarheid, reinheid en heiligheid nie. As die gedagtes nooit bo die vlak menslikheid verhef word nie, as dit nie deur geloof opgehef word om oor oneindige wysheid en liefde te besin nie, sal die mens voortdurend al laer en laer sink.

Die aanbidders van valse gode het menslike hoedanighede en hartstogte aan hulle gode toegeskryf en gevolglik het die standaard van hul karakter verval tot dié van die sondige mensdom. As gevolg daarvan is hulle verontreinig. Die Here het gesien "...dat die boosheid van die mens op die aarde groot was en al die versinsels wat hy in sy hart bedink, altyddeur net sleg was ... Die aarde was verdorwe voor die aangesig van God en die aarde was vol geweld." God het Sy gebooie as 'n lewenswyse aan die mensdom gegee, maar Sy wet is oortree en elke denkbare sonde was die gevolg. Die boosheid van mense was openlik en uitdagend, geregtigheid is in die grond vertrap en die roepstem van die verdruktes het tot in die hemel gestyg.

Veelwywery is reeds vroeg, teenstrydig met die aanvanklike bepalings van God, aangehang. Die Here het aan Adam net een vrou gegee en sy bevel in hierdie verband neergelê. Maar na die sondeval het die mense verkies om hul eie sondige begeertes te volg; en as gevolg daarvan het misdadigheid en ellende spoedig toegeneem. Nie die huwelik of eiendomsreg is gerespekteer nie. Enigiemand wat sy naaste se vrou of besittings begeer het, het dit met geweld geneem en die mense het hulle in hul dade van geweld verlustig. Hulle het genot gevind in die vernietiging van die lewe van diere; en die gebruik van vleis vir voedsel het hulle meer wreedaardig en bloeddorstig gemaak, totdat hulle ook die lewe van 'n mens met weersinswekkende onverskilligheid bejeën het.

Die wêreld was in sy kinderskoene, maar die ongeregtigheid het so ernstig toegeneem, dat God dit nie langer kon verduur nie en Hy het gesê: "Ek sal die mens wat Ek geskape het, van die aarde verdelg." Hy het verklaar dat Sy Gees Hom nie altyd met die skuldige mensdom sou bemoei nie. As hulle nie ophou om die wêreld en sy ryke skatte met hul sondes te besoedel nie, sou Hy hulle uit Sy skepping verdelg en die dinge waarin Hy 'n behae gevind het om hulle te seën, verwoes; Hy sou die diere van die veld en die plantegroei wat so 'n oorvloed van voedsel voorsien het vernietig en die mooi aarde in een groot toneel van verwoesting omskep.

Te midde van die heersende korrupsie, het Metusalag, Noag en talle ander, gearbei om die kennis van die ware God lewendig te hou en die vloedgolf van sedeloosheid te keer. Honderd-en-twintig jaar voor die Vloed het die Here, deur ‘n heilige engel, Sy plan aangekondig en hom beveel om ‘n ark te bou. Terwyl hy die ark gebou het, moes hy verkondig dat God ‘n watervloed oor die aarde sou bring om die goddeloses te verdelg. Diegene wat sy boodskap sou glo en hulle deur bekering en hervorming vir daardie gebeurtenis sou voorberei, sou vergifnis ontvang en gered word. Henog het aan sy kinders herhaal wat God aan hom aangaande die Vloed bekend gemaak het en Metusalag en sy seuns wat nog geleef het om Noag te hoor preek, het hom met die bou van die ark bygestaan.

God het die presiese afmetings van die ark, met uitdruklike aanwysings ten opsigte van die oprigting daarvan in elke besonderheid, aan Noag gegee. Geen menslike verstand kon ‘n struktuur wat so sterk en duursaam was self uitgedink het nie. God was die ontwerper en Noag was die meesterbouer. Dit is soos die romp van ‘n skip gebou sodat dit op die water kon dryf, maar in sommige opsigte was dit meer soos ‘n huis. Dit was drie verdiepings hoog met net een deur aan die sykant. Die lig is van bo af ingelaat en die verskillende vertrekke is so gerangskik dat elkeen verlig was. Die materiaal wat in die oprigting van die ark gebruik is, was van sipres-of goferhout wat honderde jare lank sou duur sonder om te verrot. Die bou van hierdie ontsaglike struktuur was ‘n langsame en moeisame taak. Omdat die bome so groot en die hout so hard was, het dit veel meer werk, as wat tans die geval sou wees, geverg om die hout voor te berei, selfs met die groter krag waaroor die mense op daardie stadium beskik het. Alles wat ‘n mens kon doen om die werk perfek af te handel, is gedoen, maar die ark kon steeds nie vanself die storm wat oor die aarde sou kom, oorleef nie. Slegs God alleen kon Sy diensknegte op die onstuimige waters bewaar.

“Deur die geloof het Noag, toe hy ‘n Goddelike waarskuwing ontvang het aangaande wat nog nie gesien was nie, met eerbiedige vrees die ark gereed gemaak tot redding van sy huisgesin, waardeur hy die wêreld veroordeel het en ‘n erfgenaam geword het van die geregtigheid wat volgens die geloof is.” (Hebreërs 11:7). Terwyl Noag sy waarskuwende boodskap aan die wêreld verkondig het, het sy werke van sy opregtheid getuig. So is sy geloof vervolmaak en duidelik gemaak. Hy het aan die wêreld ‘n voorbeeld van wat dit is om absoluut te glo wat God sê, gegee. Hy het alles wat hy besit het in die ark belê. Toe hy daardie geweldige groot skip op droë grond begin bou, het menigtes vanuit alle rigtings gekom om die vreemde gesig te aanskou en om die ernstige, aangrypende woorde van hierdie sonderlinge prediker te hoor. Elke hamerslag aan die ark was ‘n getuienis vir die mense.

Eers het dit geblyk asof baie mense die waarskuwing aanneem, maar hulle het nie met ware berou hulle tot God bekeer nie. Hulle was onwillig om van hulle sondes af te sien.

Gedurende die tyd voor die koms van die Vloed is hulle geloof op die proef gestel en het hulle die toets nie deurstaan nie. Hulle is deur die heersende ongeloof meegesleur en het saam met hulle vorige metgeselle, die plegtige boodskap verwerp. Sommige was diep oortuig en sou ag geslaan het op die woorde van waarskuwing, maar daar was so baie van hulle wat gespot en gelag het, dat hulle in dieselfde gees gedeel en die genadige uitnodigings versmaai het en spoedig onder die vermetelste en mees uittartende spotters was; want niemand is so roekeloos en gaan tot sulke lengtes in sondigheid, soos diegene wat eenmaal die lig gehad het, maar die oortuigende Gees weerstaan het nie.

Die mense van daardie geslag was nie almal in die volle sin van die woord, afgodsdienaars nie. Baie van hulle het beweer dat hulle God aanbid. Hulle het beweer dat hulle afgodsbeelde voorstellings van die Godheid was en dat die mense daardeur ‘n duideliker konsep van die Goddelike Wese sou kry. Hierdie klas het die voortou geneem in die verwerping van Noag se prediking. Soos hulle gepoog het om God deur materiële voorwerpe voor te stel, is hulle verstand verblind vir Sy majesteit en mag; hulle het nie meer ‘n besef gehad van die heiligheid van Sy karakter of die heilige, onveranderlikheid van Sy vereistes nie. Namate sonde meer algemeen geword het, het dit minder en minder sondig voorgekom en hulle het uiteindelik verklaar dat die Wet van God nie meer geldig was nie; dat dit teenstrydig was met die aard van God om oortreding te straf; en hulle het ontken dat Sy oordele oor die aarde sou kom. As die mense van daardie generasie die Wet van God gehoorsaam het, sou hulle die stem van God in die waarskuwing van Sy dienskneg herken het; maar hulle het geestelik so verblind geraak omdat hulle die lig verwerp het, dat hulle waarlik geglo het Noag se boodskap is ‘n misleiding.

Die oorgrote meerderheid het nie aan die kant van reg gestaan nie. Die wêreld het die regverdigheid en die wette van God teengestaan en Noag is as ‘n fanatikus afgemaak. Toe die Satan Eva versoek het om aan God ongehoorsaam te wees, het hy aan haar gesê: “Julle sal gewis nie sterwe nie.” (Genesis 3:4). Beroemde manne, wêrelds, geëerd en wyse manne, het hom nagepraat. “Die dreigemente van God...” het hulle gesê, “...is bedoel om mense te intimideer en sal nooit uitgevoer word nie. Julle hoef nie bang te wees nie. Die God wat die wêreld gemaak het, sal dit nooit vernietig nie en Hy sal die mense wat Hy gemaak het, nooit straf nie. Wees gerus; moenie bang wees nie.

Noag is ‘n wilde fanatikus.” Die wêreld het die draak gesteek met die dwaasheid van die misleide ou man. In stede daarvan dat hulle hul harte voor God verootmoedig het, het hulle in hul ongehoorsaamheid en goddeloosheid volhard asof God nie deur Sy dienskneg tot hulle gespreek het nie.

Noag het egter soos ‘n rots in die storm vasgestaan. Omgewe met bespotting en veragting, het hy homself onderskei in heilige eerbaarheid en onwankelbare getrouheid. Sy woorde was vol krag, want dit was die stem van God aan die mens deur Sy dienskneg. Sy verbintenis met God het hom, in die krag van Goddelike Mag, versterk terwyl sy ernstige

stem honderd-en-twintig jaar lank tot die ore van daardie geslag gespreek het oor gebeurtenisse wat, uit ‘n menslike oogpunt beskou, onmoontlik was.

Die wêreld voor die Vloed het geredeneer dat die natuurwette reeds vir honderde jare vasgestel is. Die seisoene het mekaar steeds opgevolg. Tot op hede het dit nog nooit gereën nie; die aarde is deur ‘n mis of dou bevogtig. Riviere het nog nooit hulle perke oorskrei nie, maar het hulle waters veilig na die see gevoer. Vasgestelde orde het die waters weerhou om hulle walle te oorstroom. Maar hierdie redenaars het nie die Hand bespeur van Hom wat die waters gekeer het nie, en wat gesê het: “Tot hiertoe mag jy kom en nie verder nie” (Job 38:11).

Met verloop van tyd, sonder enige merkbare veranderinge in die natuur, het sommige mense, wie se harte soms van vrees gebewe het, gerus begin raak. Hulle het, soos vele tans, geredeneer dat die natuur bo die God van die natuur is en dat die natuurwette so stewig vasstaan, dat selfs God hulle nooit kan verander nie. Hulle het geredeneer dat indien die boodskap van Noag waar was, die natuur van koers af sou wees; derhalwe het die wêreld daardie boodskap as ‘n misleiding, as ‘n groot bedrog, beskou. Hulle het hulle minagting vir die boodskap van God getoon deur presies te doen wat hulle gedoen het voordat die waarskuwing gegee is. Hulle het voortgegaan met hulle feestelikhede en swelgpartye; hulle het geëet en gedrink, geplant en gebou en hulle planne, met die oog op toekomstige vooruitgang, beraam; en hulle het hulself nog meer te buite gegaan in goddeloosheid en verontagsaming van die vereistes van God en getoon dat hulle die Oneindige nie vrees nie. Hulle het aangevoer dat indien daar enige waarheid in Noag se waarskuwing steek, sou die manne van aansien, die wyses, die skranderes, die grotes, wel bekend met die saak sou wees.

As die antediluviane die waarskuwing geglo en hulle van hul boosheid bekeer het, sou die Here Sy toorn afgewend het, net soos Hy later met Nineve gedoen het. Maar deur hulle hardkoppige weerstand teen die bestraffings van hul gewetes en die waarskuwings van God se profeet, het daardie generasie die beker van hulle ongeregtigheid gevul en ryp geword vir verdelging.

Hulle genadetyd was byna verstreke. Noag het die opdrag wat hy van God ontvang het, getrou uitgevoer. Die ark was in elke opsig voltooi soos God beveel het en daar was ruim voorrade voedsel vir mens en dier. En nou het die dienskneg van God sy laaste ernstige beroep op die mense gedoen. Met ‘n brandende begeerte, wat nie in woorde uitgespreek kan word nie, het hy hulle gesmeek om veiligheid te soek terwyl dit nog te vinde was. Weer het hulle sy woorde verwerp en hulle stemme verhef in ‘n geskerts en bespotting.

Skielik het ‘n stilte die spottende skare oorval. Diere van elke beskrywing, die wreedste asook die mees saggeaarde, het uit berg en bos te voorskyn gekom en stilweg hulle pad na die ark toe gevind. ‘n Geluid soos dié van ‘n sterk wind is gehoor en kyk, ‘n groot aantal

voëls wat die lug verdonker het, het uit alle windrigtings aangevlieg gekom en in volmaakte orde die ark binnegegaan. Diere het die bevel van God gehoorsaam terwyl mense ongehoorsaam was. Onder leiding van heilige engele het hulle "...twee-twee na Noag in die ark gegaan..." en van die rein diere het sewe paar van elk ingegaan. Die wêreld het in verwondering, sommige met vrees, toegekyk. Filosowe is gevra om die sonderlinge verskynsel te verduidelik, maar tevergeefs. Dit was 'n verborgenheid wat hulle nie kon peil nie. Maar die mense was so verhard deur hulle hardnekkige verwerping van lig, dat selfs hierdie toneel slegs 'n tydelike indruk op hulle gelaat het. Terwyl hierdie gedoemde geslag die son in al sy luister en die aarde, omgeef in sy byna Edenagtige skoonheid, aanskou het, het hulle hul opwellende vrees met uitbundige vrolikheid verban en as gevolg van hulle dade van geweld, was dit asof hulle die reeds ontwaakte toorn van God oor hulleself uitlok.

God het Noag beveel: "Gaan in die ark, jy en jou hele huisgesin, want jou het Ek regverdig bevind voor my aangesig in hierdie geslag." Noag se waarskuwings is wel deur die wêreld verwerp, maar sy invloed en sy voorbeeld was vir sy huisgesin 'n seën. As beloning vir sy getrouheid en eerbaarheid, het God al die lede van sy gesin saam met hom gered. Wat 'n aanmoediging vir ouerlike getrouheid!

Genade het nie meer vir die skuldige geslag gepleit nie. Die diere van die veld en die voëls van die hemele het in die skuilplek ingegaan. Noag en sy gesin was in die ark "...en die Here het agter hom toegesluit." 'n Flits van verblindende lig is gesien en 'n wolk van heerlikheid, helderder as die weerlig het van die hemel neergedaal en oor die ingang van die ark gehang. Die massiewe deur, wat vir diegene wat daarbinne was onmoontlik was om toe te maak, is stadig deur 'n onsigbare hand toegeswaai. Noag is ingesluit en die verwerpers van God se genade is uitgesluit. Die seël van die Hemel was op daardie deur; God het dit gesluit en slegs God kon dit oopmaak. So sal die deur van genade gesluit word wanneer Christus Sy werk as Bemiddelaar staak, voordat Hy met die wolke van die hemel kom. Dan sal Die genade van God nie langer die goddeloses terughou nie en Satan volle beheer oor diegene wat die genade verwerp het, uitoefen. Hulle sal probeer om die volk van God te vernietig, maar net soos Noag in die ark toegesluit was, so sal die regverdiges deur die krag van God beskerm word.

Sewe dae nadat Noag en sy gesin in die ark ingegaan het, was daar nog geen teken van die komende storm nie. Gedurende hierdie tydperk is hulle geloof getoets. Vir die wêreld daarbuite was dit 'n tyd van triomf. Die skynbare vertraging het hulle oortuig dat Noag se boodskap 'n misleiding was en dat daar nooit 'n vloed sou wees nie. Nieteenstaande die plegtige tonele wat hulle aanskou het-die voëls en diere se toetrede tot die ark en engel van God wat die deur sluit-het hulle steeds voortgegaan met hul pret en gefuif en hulle het selfs die spot gedryf met hierdie sonderlinge openbarings van God se mag. Hulle het in skares rondom die ark saamgedrom en die spot gedryf met diegene binne die ark met uitdagende geweld soos hulle nooit voorheen durf waag het nie.

Maar op die agtste dag het donker wolke aan die hemele saamgepak. Dit het begin donder en die weerlig het geblits. Spoedig het groot reëndruppels begin val. Nooit vantevore het die wêreld so iets aanskou nie en mense se harte het van vrees gebewe. Elkeen het homself heimlik afgevra: "Kan dit wees dat Noag miskien gelyk gehad het en dat die wêreld tot verdelging gedoem is?" Die hemel het donkerder en donkerder geword en die reën het al vinniger geval. Die diere het vreesbevange rondgemaal en dit was asof die wanklanke van hulle krete hul eie lotsbestemming en die lot van die mensdom bekla. Toe "...is al die fonteine van die groot watervloed oopgebreek en die sluise van die hemel is geopen." Dit het gelyk asof strome water in magtige buie uit die wolke neerstort. Riviere het oor hulle walle gebreek en die valleie oorstroom. Strale water het met onbeskryflike geweld uit die aarde gebars en massiewe rotse is honderde voet in die lug gewerp en hierdie rotse, in hulle val het diep in die grond ingegrawe.

Die mense het eers aanskou hoe die werk van hulle hande vernietig word. Hulle manjifieke geboue en die lieflike tuine en bosse waarin hulle hul afgode geplaas het, is deur weerlig uit die hemel verwoes en die puin is wyd en syd verstrooi. Die altare waarop menslike offers gebring was, is afgebreek en die aanbidders is gedwing om voor die mag van die lewende God te sidder en om te besef dat dit hulle verdorwenheid en afgodery was wat hulle vernietiging op hulle laat neerkom het.

Soos die geweld van die storm toegeneem het, is bome, geboue, rotse en grond in alle rigtings geslinger. Die vrees van mens en dier was onbeskryflik. Die gejammer van die mense wat die gesag van God verag het, is bo die geloei van die storm gehoor. Selfs Satan, wat gedwing was om te midde van die strydende elemente te bly, het vir sy eie voortbestaan gevrees. Met groot genoeë het hy hierdie sterk generasie beheer en het begeer dat hulle moes leef om met hulle gruwels aan te hou en hulle opstand teen die Heerser van die hemel voort te sit. Nou het hy God verwens en van onreg en wreedheid beskuldig. Soos die Satan, het baie van die mense teen God gelaster en indien dit vir hulle moontlik was, sou hulle Hom van Sy troon van mag afgeruk het. Ander was rasend van vrees en het hulle hande in die rigting van die ark uitgestrek en gesmeek om ingelaat te word. Maar hulle smekinge was tevergeefs.

Eindelik is hulle gewete aangekla om te besef dat daar 'n God is wat in die hemele regeer. Hulle het Hom in alle erns aangeroep, maar Sy oor was doof vir hulle roepstem. In daardie vreeslike uur het hulle besef dat die oortreding van God se wet hulle ondergang veroorsaak het. Nogtans, terwyl hulle uit vrees vir straf hulle sonde bely het, het hulle geen ware berou en geen afsku vir sonde ervaar nie. Indien die oordeel afgestel was, sou hulle teruggekeer het na hulle uittarting van die Hemel. Net so sal, wanneer die oordele van God oor die aarde kom voordat dit met vuur verdelg word, die onboetvaardiges ook presies weet waar en wat hulle sonde is, naamlik dat hulle Sy heilige wet verag het. Nogtans sal hulle geen groter opregte berou hê as die sondaars van die antieke wêreld nie.

Sommige het in hulle wanhoop by die ark probeer inbreek, maar hulle pogings kon niks teen die stewige struktuur uitrig nie. Sommige het daaraan vasgeklou totdat die malende waters hulle meegesleur het, of totdat hulle deur botsings met rotse en bome afgestamp is. Die massiewe ark het in elke vesel gesidder toe dit deur die genadelose wind rondgeruk en van die een golf na die ander geslinger is. Die krete van die diere binne in die ark het hulle angs en pyn uitgeroep. Maar te midde van die strydende elemente is dit veilig bewaar. Magtige engele het opdrag ontvang om dit te bewaar.

Die diere wat aan die storm blootgestel is, het na die mense toe gestorm asof hulle hulp by hulle gesoek het. Sommige mense het hulle kinders en hulself aan sterk diere vasgebind in die wete dat hulle taai was om te oorleef en tot op die hoogste pieke sou klim om die stygende waters te ontkom. Ander het hulle aan die toppe van die hoogste bome bo-op die heuwels of berge vasgebind; maar die bome is ontwortel en saam met hulle lading lewende wesens in die siedende branders gewerp. Een vir een plek van moontlike veiligheid is weggevoer. Namate die water hoë en hoër gestyg het, het die mense in die hoogste berge veiligheid gesoek. Dikwels het mens en dier saam geworstel vir ‘n staanplek totdat albei weggevoer is.

Van die hoogste bergtoppe af het mense op ‘n strandlose oseaan neergekyk. Die plegtige waarskuwings van die dienskneg van God was nie langer ‘n onderwerp van spot en veragting nie. Hoe het daardie gedoemde sondaars nie verlang na die geleenthede wat hulle voorheen versmaai het nie! Hoe het hulle nie gepleit vir een uur se uitstel, vir nog ‘n geleentheid van genade, nog een oproep uit die mond van Noag nie! Maar die soet stem van genade is nie meer deur hulle gehoor nie. Liefde, nie minder as geregtigheid nie, het vereis dat God se oordele ‘n einde aan sonde moet maak. Die wraakgierige waters het die laaste skuilplek oorstroom en die veragters van God het in die donker dieptes omgekom.

“Deur die woord van God ... die toenmalige wêreld met water oorstroom is en vergaan het. Maar die teenswoordige hemele en die aarde is deur dieselfde woord as ‘n skat weggelê en word vir die vuur bewaar teen die dag van die oordeel en die verderf van die goddelose mense.” (2 Petrus 3:5-7). Daar is nog “n storm aan die kom. Die aarde sal weer deur die verwoestende toorn van God vernietig word en dan sal sonde en sondaars saam verdelg word.

Dieselfde sondes wat om wraak oor die antediluviane geroep het, bestaan vandag nog. Die vrees van God is uit die hart van die mens verban en Sy wet word met onverskilligheid en minagting bejeën. Die intense wêreldsheid van daardie generasie word deur die hedendaagse generasie geëwenaar. Christus het gesê: “Net soos hulle was in die dae voor die sondvloed toe hulle geëet en gedrink het, getrou en in die huwelik uitgegee het, tot op die dag dat Noag in die ark gegaan het en dit nie verstaan het voordat die sondvloed gekom en almal weggevoer het nie, so sal ook die koms van die Seun van die mens wees.” (Mattheus 24:38,39). God het die antediluviane nie veroordeel omdat hulle geëet en

gedrink het nie; Hy het aan hulle ‘n oorvloed van die vrugte van die aarde gegee om in hulle fisiese behoeftes te voorsien. Hulle sonde was dat hulle die gawes sonder dankbaarheid teenoor die Gewer gebruik het en hulleself afgetakel het deur aan onbeheerste verlustiging oor te gee.

Dit was hulle geoorloof om te trou. God het die huwelik ingestel; dit was een van die eerste dinge wat Hy ingestel het. Hy het spesifieke bepalings aangaande hierdie instelling neergelê en het dit met heiligheid en skoonheid beklee; maar hierdie voorskrifte het vergete geraak; die huwelik is misbruik om die hartstogte te bevredig.

Dieselfde toestand heers vandag. Dit wat op sigself wettig is, word tot die uiterste gevoer. Daar word toegegee aan onbeheerste belustigheid. Beweerde navolgers van Christus eet en drink deesdae saam met die dronkaards terwyl hulle name as geëerde lidmate van die gemeente opgeteken staan. Oormatigheid verstomp die morele en geestelike vermoëns en berei die weg voor om toe te gee aan die verlaagde passies. Menigtes bevind hulleself onder geen morele verpligting om die sensuele begeertes in bedwang te hou nie en word slawe van wellus. Mense leef vir sinsgenot; slegs vir hierdie wêreld en hierdie lewe. Oordaad deurtrek alle kringe van die samelewing. Eerbaarheid word opgeoffer vir weelde en vertoon. Diegene wat rykdom najaag, verdraai die reg en verdruk die armes en “slawe en mensesiele” word steeds gekoop en verkoop. Bedrog en omkopery en diefstal duur ongestraf tussen die hoë en lae kringe voort.

Die Koerante en tydskrifte wemel van berigte van moord-misdaad so koelbloedig en sonder oorsaak, dat dit blyk asof elke instink van menslikheid uitgedoof is. En hierdie gruweldade het so algemeen geword dat hulle byna geen kommentaar of verbasing meer ontlok het nie. Die nasies is met ‘n gees van anargie deurtrek en die uitbarstings wat van tyd tot tyd die afgryse van die wêreld ontlok het, is maar net aanduidinge van die onderdrukte opwellings van losbandigheid en wetteloosheid wat, nadat dit buite beheer is, die wêreld sal vul met ellende en verwoesting. Die beskrywing wat Inspirasie ons van die antediluviaanse wêreld gegee het, verteenwoordig waarlik die toestand waarheen die hedendaagse samelewing op pad is. Selfs tans, in die huidige eeu en in beweerde Christenlande, word daar daagliks misdade, wat net so swart en skrikwekkend is soos waarvoor die antieke wêreld vernietig is, gepleeg.

Voor die sondvloed het die Here Noag gestuur om die wêreld te waarsku, sodat die mense hulle kon bekeer en so die dreigende verdelging kon ontvlug. Namate die tyd van Christus se wederkoms nader kom, stuur die Here weer Sy diensknegte uit met ‘n waarskuwing vir die wêreld om hulle vir daardie groot gebeurtenis voor te berei. Menigtes het die wet van God oortree en nou roep Hy hulle, in genade, om die heilige voorskrifte te gehoorsaam. Aan almal wat hulle deur geloof in Christus van hulle sondes bekeer, word vergifnis gebied. Maar baie voel egter dat dit ‘n te groot opoffering verg om van hulle sondes afstand te doen. Omdat hulle lewenswandel nie met die suiwere beginsels van die

sedelike regering van God ooreenstem nie, verwerp hulle Sy waarskuwings en loën hulle die gesag van Sy wet.

Van die groot bevolking van die aarde voor die sondvloed het net agt siele die woord van God deur Noag geglo en gehoorsaam. Honderd-en-twintig jaar lank het die prediker van geregtigheid die wêreld teen die dreigende vernietiging gewaarsku, maar sy boodskap is verwerp en verag. So sal dit ook tans wees. Voordat die Wetgewer kom om die ongehoorsames te straf, word die oortreders vermaan om hulle te bekeer en tot hulle eerste trou terug te keer, maar vir die meerderheid sal hierdie waarskuwing tevergeefs wees. Die apostel Petrus sê: "Dit moet julle veral weet, dat daar aan die einde van die dae spotters sal kom wat volgens hulle eie begeerlikhede wandel en sê: Waar is die belofte van Sy wederkoms? Want vandat die vaders ontslaap het, bly alles soos dit was van die begin van die skepping af." (2 Petrus 3:3,4).

Hoor ons nie 'n herhaling van hierdie einste woorde, nie slegs van die openlike goddeloses nie, maar van baie wat op die kansel staan, nie? Hulle roep uit: "Daar is geen rede vir vrees nie! Voordat Christus kom, sal die ganse wêreld tot inkeer kom en geregtigheid sal duisend jaar lank regeer. Vrede, vrede! alles bly soos dit van die begin van die skepping was. Julle moet julle nie deur die prediking van hierdie doemprofete op loop laat jaag nie." Maar hierdie leerstelling oor die millennium stem nie ooreen met die leringe van Christus en Sy apostels nie. Jesus het die betekenisvolle vraag gestel: "As die Seun van die mens kom, sal Hy wel die geloof op die aarde vind?" (Lukas 18:8). En soos ons gesien het, verklaar Hy dat die toestand van die wêreld soos in die dae van Noag sal wees. Paulus waarsku ons dat ons 'n toename van goddeloosheid moet verwag namate die einde nader kom. "Die Gees sê uitdruklik dat in die laaste tye sommige van die geloof afvallig sal word en verleidende geeste en leringe van duiwels sal aanhang." (1 Timotheus 4:1). Hy waarsku ons verder "...dat daar in die laaste dae swaar tye sal kom." (2 Timotheus 3:1). En hy noem 'n ontstellende lys sondes wat ons onder diegene sal aantref wat 'n gedaante van godsaligheid het.

Soos hulle genadetyd sy einde genader het, het die bewoners van die antediluviane hulle aan opwindende vermaak en feestelikhede oorgegee. Diegene wat invloed en gesag gehad het, was daarop uit om die mense se gedagtes met vrolikheid en plesier besig te hou, sodat hulle nie moontlik deur die laaste plegtige waarskuwing beïnvloed sou word nie. Sien ons nie 'n herhaling daarvan in ons dag nie? Terwyl die diensknegte van God die boodskap verkondig dat die einde van alle dinge ophande is, hou die wêreld hom met vermaak en 'n gesug na plesier besig. Daar is 'n voortdurende kringloop van opwinding wat onverskilligheid teenoor God veroorsaak en die mense verhoed om beïndruk te word deur die waarhede wat hulle enigste redding teen die komende verdelging kan wees.

In die dae van Noag het die filosowe verklaar dat dit nie moontlik is vir die wêreld om deur water verdelg te word nie; so is daar tans ook wetenskaplikes wat probeer om te bewys

dat die wêreld nie deur vuur verdelg kan word nie-dat dit teenstrydig met die natuurwette sou wees. Maar die God van die natuur, die Maker en Heerser van die wette, kan die werke van Sy hande gebruik om Sy eie doeleindes te bereik.

Nadat die groot en wyse manne selfvoldaan bewys het dat dit onmoontlik vir die wêreld was om deur water verdelg te word en nadat die mense gerusgestel was, nadat almal Noag se profesie as ‘n misleiding afgemaak het en hom vir ‘n fanatikus aangesien het, het God se tyd aangebreek. “Die fonteine van die groot watervloed...” is “...oopgebreek en die sluise van die hemel is geopen...” en die spotters het in die waters van die sondvloed omgekom. Ondanks al hulle geroemde filosowe het die mense te laat ontdek dat hulle wysheid dwaasheid was, dat die Wetgewer groter is as die wette van die natuur en dat die Almagtige nie die middele ontbreek om Sy doel te verwesenlik nie. “Soos dit gebeur het in die dae van Noag...” “...net so sal dit wees in die dag wanneer die Seun van die mens geopenbaar word.” (Lukas 17:26,30).

“Die dag van die Here sal kom soos ‘n dief in die nag, waarin die hemele met gedruis sal verbygaan en die elemente sal brand en vergaan en die aarde en die werke wat daarop is, sal verbrand.” (2 Petrus 3:10). Wanneer die drogredenasies van filosowe die vrees vir God se oordele verban het; wanneer godsdiensleraars lang eeue van vrede en voorspoed verkondig en die wêreld verdiep is in sy kringloop van sake en plesier, plant en bou, feesvier en gekskeerdery, verwerping van die waarskuwings van God en spot dryf met Sy boodskappers-dan sal ‘n skielike verderf hulle oorval en hulle sal sekerlik nie ontvlug nie. (1 Thessalonicense 5:3).

Hoofstuk 8—Na die Sondvloed

(Hierdie hoofstuk berus op Genesis 7:20 tot 9:17).

Die water het vyftien el bokant die hoogste berg gestyg. Dit het dikwels vir die familie binne in die ark gevoel asof hulle gaan omkom soos die boot vir vyf lange maande, aan die genade van wind en golf oorgelaat, rondgeslinger is. Dit was ‘n groot beproewing; maar Noag se geloof het nie gewankel nie, want hy het die versekering gehad dat die Goddelike Hand aan die stuur was.

Soos die water begin sak het, Het die Here die ark na ‘n beskutte plek tussen ‘n groep berge wat deur Sy mag bewaar gebly het, laat dryf. Die berge was nie ver uitmekaar nie en die ark het in daardie veilige oord heen en weer gedryf en is nie meer op die grenslose oseaan rondgeslinger nie. Dit was ‘n groot verligting vir die moeë, stormgeteisterde ark bewoners.

Noag en sy gesin het gretig uitgesien na die weg dreinering van die waters, want hulle het verlang om weer vaste grond onder hulle voete voel. Veertig dae nadat die bergspitse sigbaar geword het, het hulle ‘n kraai, ‘n voël met ‘n fyn reuksin, uitgestuur om uit te vind of die aarde al droog was. Toe hy niks anders as water kon vind nie, het die voël aanhoudend heen en weer van die ark af gevlieg. Sewe dae later het hulle ‘n duif uitgestuur en omdat die voël nêrens ‘n rusplek kon vind nie, het hy na die ark teruggekeer. Noag het sewe dae gewag en weer die duif uitgestuur. Toe hy in die aand met ‘n olyfblaar in sy snawel terugkom, was daar groot blydskap. Later het Noag “...die deksel van die ark weggeneem en uitgekyk en die aarde was droog.” Maar hy het steeds geduldig in die ark bly wag. Omdat hy op bevel van God in die ark ingegaan het, het hy op uitdruklike bevele gewag om uit te gaan.

Uiteindelik het ‘n engel van die hemel neergedaal, die swaar deur oopgemaak en die patriarg beveel om saam met sy gesin uit te gaan en elke lewende wese saam met hulle te neem. Te midde van die vreugde van hulle vrylating het Noag nie vergeet van Hom wat hulle deur Sy genadige sorg gered het nie. Sy eerste daad nadat hy die ark verlaat het, was om ‘n altaar te bou waarop hy van elke soort rein dier en elke soort rein voël geoffer het om aan God sy dank te betuig vir die verlossing en om sy geloof in Christus as die groot Soenoffer te bevestig. Hierdie offer was vir die Here welgevallig en gevolglik is nie net die patriarg en sy gesin daardeur geseën nie, maar ook almal wat op die aarde sou woon. “Die Here het die lieflike geur geruik en die Here het in sy hart gesê: Ek sal die aarde verder nie meer vervloek ter wille van die mens nie ... Van nou af sal al die dae van die aarde, saaityd en oestyd, koue en hitte, somer en winter, dag en nag nie ophou nie.” Dit moes vir alle toekomstige geslagte as les dien. Noag het ‘n verwoeste aarde betree, maar voordat hy vir hom ‘n huis gebou het, het hy ‘n altaar vir God opgerig. Sy kudde was klein en hy het dit teen geweldige koste gered, nogtans het hy met blymoedigheid ‘n deel daarvan aan die

Here geoffer as erkenning dat alles aan Hom behoort. Insgelyks behoort dit ook ons eerste oorweging te wees om ons vrywillige offergawes aan die Here te gee. Elke bewys van Sy genade en liefde teenoor ons moet in dankbaarheid erken word deur dade van toewyding en gawes aan Sy saak.

Sodat mense nie voortdurend as gevolg van saampakkende wolke en vallende reëndruppels vir nog ‘n sondvloed moes vrees nie, het die Here Noag met ‘n belofte bemoedig: “Ek rig my verbond met julle op ... dat daar geen Vloed meer sal wees om die aarde te verwoes nie ... My boog gee Ek in die wolke; dit sal ‘n teken wees van die verbond tussen My en die aarde. As Ek dan wolke oor die aarde bring en hierdie boog verskyn in die wolke ... sal Ek dit aansien om gedagtig te wees aan die ewige verbond tussen God en al die lewende wesens.”

Hoe groot is die genadige liefde van God en Sy barmhartigheid teenoor Sy dwalende skepsele, dat Hy die pragtige reënboog as teken van Sy verbond met die mensdom in die wolke sit! Die Here beloof dat wanneer Hy die boog sien, Hy aan Sy verbond sal dink. Dit wil nie impliseer dat Hy dit ooit sal vergeet nie, maar Hy spreek tot ons in ons eie taal sodat ons Hom beter kan verstaan. Dit was God se doel dat, wanneer die kinders van toekomstige generasies sou wou weet wat die betekenis van die lieflike boog aan die hemele is, hulle ouers die verhaal van die sondvloed moes herhaal en aan hulle vertel dat die Allerhoogste die boog gebuig en in die wolke gehang het as versekering dat die waters nooit weer die aarde sou oorstroom nie. So sou dit van geslag tot geslag vir die mensdom ‘n getuienis van die liefde van God wees en sy vertroue in God versterk.

In die hemel, omring die gedaante van ‘n reënboog die troon en oorkoepel die hoof van Christus. Die profeet sê: “Soos die gedaante van die boog wat in die wolk is op ‘n reëndag, so het die glans rondom [die troon] gelyk. So het die verskyning van die heerlikheid van die Here gelyk.” (Esegiël 1:28). Die openbaarder verklaar: “Daar staan ‘n troon in die hemel en Een sit op die troon ... En rondom die troon was ‘n reënboog wat in sy voorkoms gelyk het soos ‘n smarag” (Openbaring 4:2,3). Wanneer ‘n mens as gevolg van sy buitensporige goddeloosheid die oordele van God verdien, doen die Verlosser voorspraak vir hom by die Vader en Hy wys na die boog in die wolke en na die reënboog rondom die troon en bokant Sy eie hoof as ‘n teken van die genade van God teenoor die boetvaardige sondaar.

Met die versekering wat Hy in verband met die sondvloed aan Noag gegee het, het God self een van die kosbaarste beloftes van Sy genade daaraan gekoppel: “Soos Ek gesweer het dat die waters van Noag nie meer oor die aarde sou gaan nie, so het Ek gesweer dat Ek nie op jou toornig sal wees of jou sal dreig nie. Want berge mag wyk en heuwels wankel, maar my goedertierenheid sal van jou nie wyk nie en my vredesverbond nie wankel nie, sê die Here, jou Ontfermer.” (Jesaja 54:9,10).

Toe Noag die sterk roofdiere saam met hom uit die ark sien kom, het hy gevrees dat hulle sy klein gesin, wat uit agt persone bestaan, om die lewe sou bring. Maar die Here het ‘n engel met ‘n gerusstellende boodskap na Sy dienskneg gestuur: “Die vrees en die skrik vir julle sal wees oor al die diere van die aarde en al die voëls van die hemel: alles wat op die aarde beweeg en al die visse van die see. Hulle is in julle hand oorgegee. Alles wat beweeg en lewe, sal julle voedsel wees. Net soos die groen plante, gee Ek dit alles aan julle.” Voor daardie tyd het die Here nie aan die mens verlof gegee om dierevoedsel te gebruik nie; dit was Sy plan dat die mensdom net van die opbrengs van die aarde sou leef; maar noudat elke groenigheid vernietig was, het Hy aan hulle verlof gegee om van die vleis van die rein diere wat in die ark bewaar was, te eet.

Die hele oppervlak van die aarde is as gevolg van die sondvloed verander. ‘n Derde skrikwekkende vloek het as gevolg van sonde daarop gerus. Toe die water begin sak, was die heuwels en berge omring met ‘n uitgestrekte, troebel see. Orals is die liggame van dooie mense en diere gestrooi. Die Here wou nie toelaat dat hulle daar lê en ontbind om die lug te besoedel nie en daarom het Hy van die aarde een groot begraafplaas gemaak. ‘n Geweldige wind wat bestem was om die waters op te droog het gewaai en die waters so onstuimig gemaak dat dit in sommige gevalle bergtoppe weggeruk en bome en rotse en grond bo-op die dooie liggame neergewerp het. Op dieselfde wyse is die silwer en die goud, die keurige hout en die edelgesteentes wat die wêreld voor die sondvloed verryk en versier het en waarvan die mense afgode gemaak het, vir die soekende oë van die mensdom verberg. Die geweld van die water het grond en rotse bo-oor hierdie skatte opgestapel en in sommige gevalle selfs berge oor hulle laat verrys. God het gesien dat, hoe meer hy sondige mense verryk en voorspoedig maak, hoe meer korrup sou hulle in hul weë voor Hom raak. Die skatte waarvoor hulle die milde Gewer moes verheerlik is aanbid, terwyl God onteer en verag is.

Die aarde was ‘n onbeskryflike toneel van verwarring en verwoesting. Die berge wat voorheen so perfek simmetries was, was gebroke en onreëlmatig. Klippe, rotslyste en skurwe rotse was nou orals op die oppervlak van die aarde gestrooi. Op baie plekke het berge en heuwels verdwyn met geen aanduiding van waar hulle voorheen gestaan het nie; en die vlaktes het in bergreekse verander. Hierdie veranderinge was in sommige plekke meer merkbaar as in ander. Waar die aarde se rykste skatte van goud, silwer en edelgesteentes eers was, is die ergste tekens van die vloek gesien. En in lande wat voorheen onbewoon was en waar die minste misdaad was, het die vloek meer ligtelik getref.

Geweldig woude is tydens die Vloed begrawe. Hulle het sedertdien in steenkool verander sodat daar tans groot steenkool-neerslae is, wat groot hoeveelhede olie voortgebring het. Die steenkool en die olie raak dikwels aan die brand en veroorsaak groot vure onder die oppervlakte van die aarde. Die rotse word warm, kalksteen word gebrand en ystererts smelt. Die uitwerking van die water op die kalk verhoog die hitte hewiglik en

veroorsaak aardbewings, vulkane en brandende uitvloeisels. Wanneer die vuur en die water met rotslae en erts in aanraking kom, is daar groot ondergrondse ontploffings wat soos gedempte donderslae klink. Die lug is warm en verstikkend. Vulkaniese uitbarstings volg; en dikwels, omdat hulle nie volkome in staat is om die warm elemente vry te laat nie, is daar hewige skuddings. Die aarde vibreer en golf soos die branders van die see, groot skeure verskyn en soms word stede, dorpe en brandende berge daarin opgeslurp. Hierdie wonderbare manifestasies sal meer dikwels en met meer intensiteit toeneem kort voor die wederkoms van Christus en die einde van die wêreld, as tekens van die naderende vernietiging van die aarde.

Die dieptes van die aarde is die Here se arsenaal waaruit die wapens vir die verwoesting van die antieke wêreld geneem is. Water het uit die aarde opgespuit om saam met die water uit die hemel die vernietigingswerk te verrig. Sedert die sondvloed het God sowel vuur as water gebruik om uiters goddelose stede te vernietig. Hierdie oordele word gestuur sodat diegene wat die wet van God met minagting bejeën en Sy gesag vertrap, voor Sy mag kan bewe en Sy regverdige soewereiniteit kan erken. Soos die mense aanskou het hoe brandende berge, vuur en vlamme en strome gesmelte erts uitstort wat riviere opdroog, digbevolkte stede verwoes en orals puin en verwoesting saai, is die dapperste harte met vrees gevul en ongelowiges en lasteraars is gedwing om die oneindige mag van God te erken.

Met verwysing na tonele soos hierdie, het die profete van ouds gesê: “Ag, as U maar die hemele wou skeur, wou neerdaal, dat die berge wankel voor u aangesig soos vuur die houtjies aan die brand steek, vuur die water laat opborrel om u Naam aan u teëstanders bekend te maak, sodat nasies voor u aangesig kan bewe wanneer U vreeslike dinge doen waar ons nie op gehoop het nie-as U maar wou neerdaal, sodat die berge wankel voor u aangesig” (Jesaja 64:1-3). “Sy weg is in warrelwind en in storm en wolke is die stof van sy voete. Hy dreig die see en maak dit droog en laat al die riviere opdroog” (Nahum 1:3,4).

Geweldiger openbaringe van die almag van God as wat die wêreld nog ooit aanskou het, sal tydens die wederkoms van Christus plaasvind. “Die berge bewe voor Hom en die heuwels smelt weg; en die aarde rys op voor sy aangesig, ja, die wêreld en almal wat daarin woon. Wie sal standhou voor sy grimmigheid? En wie sal bestand wees teen die gloed van sy toorn?”(Nahum 1:5,6). “Buig u hemele, Here en daal neer; raak die berge aan, dat hulle rook! Slinger bliksems en verstrooi hulle; stuur u pyle uit en verwar hulle!” (Psalm 144:5,6).

“Ek sal wonders gee bo in die hemel en tekens onder op die aarde, bloed en vuur en rookdamp.” (Handelinge 2:19). “En daar het stemme gekom en donderslae en bliksemstrale en daar het ‘n groot aardbewing gekom soos daar nog nie gewees het vandat die mense op die aarde was nie-so ‘n geweldige groot aardbewing.” “En alle eilande het gevlug en berge

is daar nie gevind nie; en groot hael, omtrent ‘n talent swaar, het uit die hemel op die mense geval.” (Openbaring 16:18,20,21).

Wanneer bliksems uit die hemel met die vuur van die aarde meng, sal die berge soos ‘n oond brand en skrikwekkende strome lawa uitstort wat tuine en landerye, dorpies en stede oorweldig. Siedende gesmelte massas materie sal in die riviere gewerp word en die waters sal kook en groot rotse met onbeskryflike geweld daaruit ruk om hulle brokstukke oor die land te strooi. Riviere sal opdroog. Die aarde sal skud en orals sal daar skrikwekkende aardbewings en uitbarstings wees.

So sal God die goddeloses van die aarde af verdelg. Maar die regverdiges sal te midde van hierdie omwentelinge bewaar word net soos Noag in die ark bewaar is. God sal hulle toevlug wees en onder Sy vleuels sal hulle skuil. Die psalmdigter sê: “Die Allerhoogste het jy jou beskutting gemaak. Geen onheil sal jou tref en geen plaag naby jou tent kom nie.” (Psalm 91:9,10). “Want Hy steek my weg in sy hut in die dag van onheil; Hy verberg my in die skuilplek van sy tent.” (Psalm 27:5). “Omdat hy My liefhet, spreek God, daarom sal Ek hom red; Ek sal hom beskerm, omdat hy my Naam ken. ” (Psalm 91:14).

Hoofstuk 9—Die Letterlike Week

Net soos die Sabbat het die week met die skepping ontstaan en is dit deur die Bybelse geskiedenis bewaar en aan ons oorgelewer. God het die eerste week self afgemeet as ‘n voorbeeld van al die daaropvolgende weke tot aan die einde van die tyd. Soos al die ander weke, het dit uit sewe letterlike dae bestaan. Ses dae is aan die skeppingswerk bestee; op die sewende dag het God gerus en toe het Hy daardie dag geseën en dit as rusdag vir die mens afgesonder.

Toe Hy die wet op Sinai gegee het, het God die week en die feite waarop dit berus, erken. Nadat Hy beveel het: “Gedenk die Sabbatdag, dat jy dit heilig...” en uiteengesit het wat op die ses dae gedoen mag word en wat nie op die sewende dag gedoen mag word nie, het Hy die rede verstrek waarom die week op hierdie wyse gevier moet word en gewys op Sy eie voorbeeld: “Want in ses dae het die Here die hemel en die aarde gemaak, die see en alles wat daarin is en op die sewende dag het Hy gerus. Daarom het die Here die Sabbatdag geseën en dit geheilig.” (Exodus 20:8-11). Hierdie rede skyn baie gepas en dwingend te wees wanneer ons begryp dat die skeppingsdae letterlik was. Die eerste ses dae van die week word aan die mens gegee om sy werk te doen, omdat God dieselfde tydperk in die eerste week aan skeppingswerk bestee het. Op die sewende dag moet die mens sy werk staak ter herinnering aan die rus van die Skepper.

Die veronderstelling dat die gebeurtenisse van die eerste week duisende derduisende jare in beslag geneem het, ondermyn egter die grondslag van die vierde gebod. Dit wil voorgee dat die Skepper mense beveel om ‘n week van letterlike dae te vier ter herinnering aan lang, onbepaalde tydperke. Dit strook nie met die wyse waarop Hy Sy skepsels behandel nie. Dit maak dit wat Hy baie eenvoudig gestel het, onbepaald en duister. Dit is ongeloof in die mees verraderlikste en dus gevaarlikste vorm; die ware aard daarvan word so vermom dat dit deur baie, wat beweer hulle glo die Bybel, geleer en geglo word.

“Deur die Woord van die Here is die hemele gemaak en deur die Gees van sy mond hulle hele leër.” “Want Hy het gespreek en dit was; Hy het gebied en dit staan.”(Psalm 33:6,9). Die Bybel erken geen lange eeue waartydens die aarde stadig uit chaos geëvolueer het nie. Van elke agtereenvolgende skeppingsdag verklaar die heilige Verslag dat dit net soos alle ander daaropvolgende dae uit aand en more bestaan het. Aan die einde van elke dag word die resultaat van die Skepper se werk beskryf. Hierdie verslag word aan die einde van die eerste week gegee: “Dit is die geskiedenis van die hemel en die aarde toe hulle geskape is.” (Genesis 2 :4). Dit gee egter nie te kenne dat die skeppingsdae nie letterlike dae was nie. Elke dag was ‘n nuwe geboorte genoem omdat God daarop ‘n nuwe deel van Sy werk ontwikkel of tot stand gebring het.

Geoloë beweer dat hulle uit die aarde self bewyse vind dat dit veel ouer is as wat die Mosaïese verhaal leer. Beendere van mense en diere, oorlogswapens, versteende bome

ensovoorts, wat baie groter is as dié wat tans bestaan, of wat duisende jare lank bestaan het, is ontdek en hieruit word afgelei dat die aarde lank voor die tyd wat deur die skeppingsverhaal beskryf word bewoon is, deur ‘n geslag wat die teenswoordige aardbewoners ver oortref. Hierdie beweringe het daartoe aanleiding gegee dat talle belydende gelowiges in die Bybel die standpunt inneem dat die skeppingsdae lang onbepaalde tydperke was.

Maar sonder die Bybelse geskiedenis kan geoloë niks bewys nie. Diegene wat met soveel selfvertroue oor hierdie ontdekkings uitwei, het geen betroubare begrip van die grootte van die mense, diere en bome wat voor die sondvloed bestaan het, of van die groot veranderinge wat destyds plaasgevind het nie. Oorblyfsels wat in die aarde gevind word, gee wel ‘n aanduiding van die toestande, wat in baie opsigte van die hedendaagse verskil het, maar slegs die geïnspireerde Boek kan ons leer van die tyd waartydens hierdie toestande geheers het. In die geskiedenis van die sondvloed het Inspirasie dinge verduidelik wat geologie alleen nooit kan deurvors nie. In die dae van Noag is mense, diere en bome begrawe wat baie groter was as dié wat tans bestaan en so is hulle bewaar as ‘n bewys vir latere geslagte dat die antediluviane in ‘n sondvloed omgekom het. God het bestem dat die ontdekking van hierdie dinge geloof in die geïnspireerde geskiedenis moes versterk; maar met hulle drogredenasies beland mense in dieselfde dwaling as die mense voor die sondvloed-die dinge wat God tot hulle voordeel aan hulle gegee het, word deur hulle in ‘n vloek verander deur die verkeerde gebruik daarvan.

Een van die Satan se planne is om mense te oorreed om die fabels van ongeloof aan te neem, want sodoende kan hy die wet van God, wat op sigself baie duidelik is, verduister en mense in hulle opstand teen die regering van God aanmoedig. Sy pogings is veral teen die vierde gebod gerig, omdat dit so duidelik na die lewende God, die Skepper van die hemele en die aarde, wys.

Daar word steeds voortdurende pogings aangewend om die skeppingswerk aan natuurlike oorsake toe te skryf en selfs belydende Christene aanvaar menslike redenasies in die plek van duidelike Skriftelike feite. Daar is baie mense wat die ondersoek van die profesieë teenstaan, veral dié van Daniël en Openbaring en verklaar dat hulle so duister is dat ons dit nie kan verstaan nie. Tog aanvaar hierdie selfde persone met gretigheid die bespiegelings van geoloë in teenstelling met die Mosaïese verhaal. Maar as die dinge wat God geopenbaar het dan so moeilik is om te verstaan, hoe inkonsekwent is dit om blote bespiegelinge aangaande die dinge wat Hy nie geopenbaar het nie te aanvaar!

“Die verborge dinge is vir die Here onse God; maar die geopenbaarde dinge is vir ons en ons kinders tot in ewigheid.” (Deuteronomium 29:29). Hoe God die skeppingswerk verrig het, het Hy nooit aan mense geopenbaar nie; menslike wetenskap kan nooit die verborgenhede van die Allerhoogste deurgrond nie. Sy skeppingsmag is net so onverstaanbaar soos Sy bestaan.

God het toegelaat dat ‘n vloed van lig op die wêreld deur middel van beide die wetenskap en die kuns uitgestort word; maar wanneer beweerde wetenskaplikes hierdie onderwerpe uit ‘n bloot menslike oogpunt benader, sal hulle verseker tot die verkeerde gevolgtrekkings kom. Daar mag met onskuld oor dinge gespekuleer word wat nie in die Woord geopenbaar word nie, indien ons teorieë nie die feite wat in die Skrifte staan weerspreek nie; maar diegene wat die oorsake van die skepping buite die Bybel op blote wetenskaplike beginsels probeer bewys, vaar sonder kaart of kompas op ‘n onbekende see.

Sonder leiding deur die Woord van God raak die grootste denkers in die war in hulle navorsing om die verhouding tussen die wetenskap en die openbaringe na te speur. Omdat die Skepper en Sy werke so ver bokant hulle begrip is dat hulle dit nie deur die natuurwette kan verduidelik nie, beskou hulle die Bybel as onbetroubaar. Diegene wat die betroubaarheid van die rekords van die Ou en die Nuwe Testament betwyfel, sal ook ‘n stap verder gelei word en aan die bestaan van God twyfel en dan, omdat hulle hul anker verloor het, sal hulle oorgelaat word om tussen die rotse van ongeloof rondgeslinger te word.

Sulke mense het die eenvoud van die geloof verloor. Daar moet ‘n vaste geloof in die Gesag van God van God se heilige Woord wees. Die Bybel moet nie aan menslike begrippe van die wetenskap getoets word nie. Menslike kennis is ‘n onbetroubare gids. Twyfelaars wat die Bybel lees net om hare te kloof kan, omdat hulle ‘n wanbegrip van beide die wetenskap en die openbaring het, aanspraak maak dat die een die ander weerspreek; maar as dit reg verstaan word, is die twee in volkome harmonie. Moses het onder leiding van die Gees van God geskryf en ‘n korrekte teorie van die geologie, sal nooit op ontdekkings, wat nie met sy woorde versoen kan word, aanspraak maak nie. Alle waarheid, of dit in die natuur of in openbaring is, is konsekwent in alle manifestasies.

In die Woord van God word baie vrae aangeroer waarop die skranderste geleerdes nie kan antwoord nie. Ons aandag word op hierdie onderwerpe gevestig om aan ons te toon hoeveel dinge daar in selfs die gewone dinge van die alledaagse lewe is wat ons beperkte verstand, met al sy gewaande wysheid, nooit ten volle kan verstaan nie.

Tog dink wetenskaplikes dat hulle die wysheid van God kan deurgrond; dit wat Hy kan doen of gedoen het. Die idee word algemeen aanvaar dat God deur Sy eie wette aan bande gelê word. Mense ontken of ignoreer Sy bestaan, of dink hulle kan alles verduidelik, selfs die werking van Sy Gees op die mensehart; en hulle het geen eerbied meer vir Sy Naam of vrees vir Sy almag nie. Hulle glo nie in die bonatuurlike nie en verstaan nie God se wette of Sy oneindige mag om Sy wil deur hulle te laat geskied nie. Die term “wette van die natuur” soos algemeen gebruik word, beskryf die dinge wat mense in staat was om te ontdek ten opsigte van die wette wat die fisiese wêreld beheer; maar hoe beperk en tog ver bokant die begrip van beperkte mense is hulle kennis en hoe uitgestrek is die veld waarop die Skepper, ooreenkomstig Sy eie wette, kan werk!

Baie mense leer dat materie lewenskrag besit-dat sekere eienskappe aan materie toegeskryf word en dat dit dan toegelaat word om deur sy eie inherente krag te werk; en dat die werkinge van die natuur in harmonie met vasgestelde wette gelei word, waarmee God Self nie kan inmeng nie. Dit is valse wetenskap en word nie deur die Woord van God gesteun nie. Die natuur is ‘n slaaf van die Skepper. God hef nie Sy wette op of werk teenstrydig daarmee nie, maar Hy maak gedurig daarvan gebruik as Sy instrumente. Die natuur getuig van ‘n intelligensie, ‘n teenwoordigheid, ‘n dryfkrag, wat in en deur sy wette werk. In die natuur is daar die voortdurende werking van die Vader en die Seun. Christus sê: “My Vader werk tot nou toe en Ek werk ook.” (Johannes 5:17).

In hulle lofsang wat in Nehemia opgeteken staan, het die Leviete gesing: “U is alleen die Here, U het die hemel, die hoogste hemel en al sy leërskare, gemaak, die aarde en alles wat daarop is, ... U hou dit alles in die lewe.” (Nehemia 9:6). Wat die skepping van hierdie aarde betref, het God Sy werk voltooi. Want “Hy het Sy werke van die grondlegging van die wêreld af volbring.” (Hebreërs 4:3). Maar Sy mag word steeds uitgeoefen in die instandhouding van die voorwerpe van Sy skepping. Dit is nie omdat die masjien wat eenkeer aan die werk gesit is, aanhou om op eie krag te werk, dat die pols klop en die een asemteug op die ander volg nie, maar elke asemteug, elke hartklop, is ‘n bewys van die allesoorheersende sorg van Hom in Wie ons ...”lewe en beweeg en is.” (Handelinge 17:28). Dit is nie uit eie krag dat die aarde sy milddadigheid jaar na jaar voortbring en voortgaan in sy omwenteling om die son nie. Die hand van God lei die planete en hou hulle in posisie in hulle ordelike mars deur die hemele. “Hy laat hulle leërskare uittrek volgens getal, Hy roep hulle almal by die naam vanweë die grootheid van kragte en omdat Hy sterk van vermoë is; daar word nie een gemis nie.” (Jesaja 40:26). Deur Sy krag groei die plante, kom die blare te voorskyn en ontluik die blomme. Hy laat “...op die berge gras uitspruit...” (Psalm 147:8) en dit is Hy wat die valleie vrugbaar maak.

“Al die diere van die bos ... begeer hulle voedsel van God,” en elke skepsel, van die kleinste insek tot die mens, is daagliks van Sy voorsienigheid afhanklik. In die pragtige woorde van die psalmdigter: “Hulle almal wag op U ... U gee dit aan hulle, hulle tel dit op; U maak U hand oop, hulle word versadig met die goeie.” (Psalm 104:20,21,27,28). Sy woord beheer die elemente; Hy bedek die hemel met wolke en berei die reën vir die aarde. “Hy gee sneeu soos wol; Hy strooi ryp soos as.” (Psalm 147:16). “As Hy Sy stem laat hoor, is daar ‘n geruis van waters in die hemel; en Hy laat dampe opgaan van die einde van die aarde; Hy maak bliksems vir die reën en laat wind uitgaan uit sy voorraadskure.” (Jeremia 10:13).

God is die Oorsprong van alles. Alle ware wetenskap is in harmonie met Sy werke; en alle ware onderrig lei tot gehoorsaamheid aan Sy gesag. Die wetenskap bring nuwe wondere aan die lig; dit sweef hoog en deursoek nuwe dieptes; maar dit bring niks uit die navorsing voort wat in stryd is met Goddelike openbaring nie. Onkunde mag probeer om

valse begrippe van God te staaf deur beroepe op die wetenskap, maar die boek van die natuur en die geskrewe Woord werp lig op mekaar. Ons word dus gelei om die Skepper te aanbid en met intelligensie op Sy Woord te vertrou.

Geen sterflike verstand kan die bestaan, die mag, die wysheid of die werke van die Oneindige Een ten volle begryp nie. Die gewyde skrywer sê: “Kan jy die dieptes van God peil? Of sal jy kan deurdring tot by die volmaaktheid van die Almagtige? Hoogtes van die hemel is dit-wat kan jy doen? Dieper as die doderyk wat kan jy weet? Langer as die aarde is die maat daarvan en breër as die see.” (Job 11:7-9). Die magtigste intellekte op aarde kan God nie deurgrond nie. Mense mag altyd navors, altyd leer en steeds strek die oneindigheid voor hulle uit.

Steeds getuig die werke van die skepping van die almag en grootheid van God. “Die hemele vertel die eer van God en die uitspansel verkondig die werk van sy hande.” (Psalm 19:2). Diegene wat die geskrewe woord as hulle raadgewer aanneem, sal ‘n hulpmiddel in die wetenskap vind om God te verstaan. “Want Sy onsigbare dinge kan van die skepping van die wêreld af in Sy werke verstaan en duidelik gesien word, naamlik Sy ewige krag en Goddelikheid.” (Romeine 1:20).

Hoofstuk 10—Die Toring van Babel

(Hierdie hoofstuk berus op Genesis 9:25-27;11:1-9)

Om die verlate aarde weer te bevolk nadat Hy dit so pas van sedelike verdorwenheid gereinig het, het God een gesin, die huishouding van Noag, bewaar, aan wie Hy gesê het: "Jou het Ek regverdig bevind voor my aangesig in hierdie geslag" (Genesis 7:1). Nogtans het daar weldra in Noag se drie seuns dieselfde groot verskille, soos voor die sondvloed ontstaan. In Sem, Gam en Jafet, wat die stigters van die mensdom was, was 'n voorafskaduwing van die karakters van hulle nakomelinge.

Noag, wat met Goddelike Ingewing gepraat het, het die geskiedenis van die drie groot volkstamme wat uit die drie stamvaders van die mensdom sou voortkom, voorspel. Deur die nasporing van die nageslag van Gam, deur die seun eerder as deur die vader, het hy verklaar: "Vervloek is Kanaan! 'n Kneg van die knegte moet hy wees vir sy broers." Gam se onnatuurlike misdaad het bewys dat kinderlike eerbied reeds lank tevore uit sy siel gewyk het en dit het die goddeloosheid en die gemeenheid van sy karakter ontbloot. Hierdie bose karaktertrekke het in Kanaan en sy nakomelinge bly voortbestaan, wie se voortdurende goddeloosheid die oordele van God oor hulle gebring het.

Aan die anderkant, het die eerbied wat Sem en Jafet teenoor hulle vader getoon het en daardeur hulle erkenning van die Goddelike insettinge, aan hulle nakomelinge 'n beter toekoms beloof. Aangaande die twee seuns het hy verklaar: "Geseënd is die Here, die God van Sem. Maar Kanaan moet sy dienskneg wees. Mag God aan Jafet ruimte verskaf en mag hy woon in die tente van Sem! Maar Kanaan moet sy dienskneg wees." Die nageslag van Sem sou die uitverkore volk van God se verbond van die beloofde Verlosser wees. Jehova was die God van Sem. Van hom sou Abraham en die volk van Israel afstam, deur wie Christus sou kom. "Welgeluksalig is die volk wie se God die Here is!" (Psalm 144:15). En Jafet sal "...woon in die tente van Sem." Die nakomelinge van Jafet sou op 'n sonderlinge wyse deel in die seëninge van die evangelie.

Die nakomelinge van Kanaan het tot die laagste vlakke van die heidendom verval. Hoewel die profetiese vloek hulle tot slawerny gedoem het, is daardie lot eeue lank teruggehou. God het hulle goddeloosheid en verdorwenheid verdra totdat hulle die perke van Sy verdraagsaamheid oorskrei het. Toe is hulle van hulle besittings ontneem en het hulle slawe van die nakomelinge Sem en Jafet geword.

Noag se profesie was nie 'n willekeurige veroordeling van toorn of verklaring van begunstiging nie. Dit het nie die lot of die karakter van sy seuns bepaal nie. Maar dit het aangedui wat die gevolge van die lewens rigting wat elkeen afsonderlik ingeslaan het en die karakters wat hulle ontwikkel het, sou wees. Dit was 'n verklaring van die wil van God vir hulle en hulle nakomelinge, met die oog op hulle eie karakter en gedrag. In die reël erf kinders hulle ouers se neigings en volg hulle voorbeeld sodat die kinders die sondes van

die vaders van geslag tot geslag oordra. So is die gemeenheid en oneerbiedigheid van Gam in sy nageslag herhaal, sodat daar ‘n vloek op baie geslagte daarna gerus het. “Een sondaar bederf baie goeie dinge.” (Prediker 9:18).

Aan die anderkant, hoe ryklik is Sem beloon vir die eerbied wat hy aan sy vader betoon het; en wat ‘n glansryke linie van heilige manne kom daar onder sy nakomelinge voor! “Die Here ken die dae van die opregtes...” “...en sy nageslag is ‘n seën.” (Psalm 37:18,26). “Jy moet dan weet dat die Here jou God is, die getroue God wat die verbond en die goedertierenheid hou vir die wat Hom liefhet en Sy gebooie onderhou, in duisend geslagte.” (Deuteronomium 7:9).

“n Tyd lank het Noag se nakomelinge tussen die berge, waar die ark tot rus gekom het, gewoon. Namate hulle vermenigvuldig het, het afvalligheid verdeeldheid veroorsaak. Diegene wat geneig was om hulle Skepper te vergeet en al die beperkinge van Sy wet af te skud, het ‘n voortdurende ergernis ervaar deur die leer en die voorbeeld van hulle godvresende bure en mettertyd het hulle besluit om hulle van die aanbidders van God te skei. Dienooreenkomstig het hulle na die vlakte van Sinear, aan die oewers van die Eufraatrivier, gereis. Hulle is bekoor deur die skoonheid van die omgewing en die vrugbaarheid van die grond en het besluit om hulle op daardie vlakte te vestig.

Hier het hulle besluit om ‘n stad te bou en ‘n toring, so geweldig hoog, dat dit die wonder van die wêreld sou wees. Hierdie onderneming was bedoel om te voorkom dat die mense hulle in verspreide kolonies sou vestig. God het die mense beveel om hulle oor die aarde te versprei en om dit te vul en te onderwerp, maar hierdie Babel-bouers het hulle voorgeneem om hulle gemeenskap in een verenigde gemeenskap te behou en ‘n koninkryk te stig wat uiteindelik oor die hele aarde sou regeer. Dan sou hulle stad die metropool van ‘n universele ryk word; sy glorie sou die bewondering en aanbidding van die hele wêreld afdwing en sy stigters sou beroemd word. Die pragtige toring wat tot in die hemele sou opgaan, is bedoel om as gedenkteken van die mag en wysheid van sy bouers te dien en hulle roem tot in die laaste geslag te laat voortduur.

Die bewoners van die vlakte van Sinear het nie die verbond van God geglo dat Hy nie weer ‘n sondvloed oor die aarde sou bring nie. Baie van hulle het die bestaan van God ontken en die sondvloed aan natuurlike oorsake toegeskryf. Ander het in ‘n Opperwese geglo en het aanvaar dat Hy die antediluviaanse wêreld vernietig het; en soos Kain het hulle harte teen God in opstand gekom. Een van hulle doelwitte met die oprigting van hierdie toring was om hulle eie veiligheid te verseker ingeval daar weer ‘n oorstroming sou kom. Deur die struktuur baie hoër as wat die waters van die sondvloed gestyg het te maak, het hulle gemeen hulle kon buite gevaar bly. En soos hulle in staat sou wees om tot by die wolke op te klim, het hulle gehoop om die oorsaak van die vloed vas te stel. Die hele onderneming was beraam om die ontwikkelaars nog meer hoogmoediger te maak en die gedagtes van toekomstige geslagte, van God na afgodery weg te draai.

Toe die toring gedeeltelik voltooi was, is ‘n deel daarvan as woonplek vir die bouers betrek; ander eenhede, pragtig gemeubileerd en versier, is aan hulle afgode gewy. Die mense was verheug oor hulle sukses en het lof aan die afgode van silwer en goud gebring en hulleself teen die Heerser van die hemel en die aarde verset.

Skielik is die werk, wat so voorspoedig gevorder het, gestaak. Engele is gestuur om die planne van die bouers te verydel. Die toring het reeds ‘n groot hoogte bereik en dit was nie meer moontlik vir die werkslui wat bo gewerk het, om hulle bevele direk aan die arbeiders op die grond te gee nie; daarom is manne op sekere afstande van mekaar geplaas sodat elkeen opdragte kon ontvang en deurgee aan die volgende een onder hom, vir bestellings vir boumateriaal wat benodig word of ander opdragte aangaande die werk. Soos die boodskappe van die een na die ander oorgedra is, is hulle taal verwar, sodat onnodige boumateriaal aangevra is en die opdragte wat deurgegee is dikwels die teenoorgestelde was van wat aanvanklik gegee is. Verwarring en ontsteltenis het gevolg. Alle werk is gestaak. Daar kon geen verdere eensgesindheid of samewerking meer wees nie. Die bouers kon nie die vreemde misverstande tussen hulle begryp nie en in hulle woede en teleurstelling het hulle mekaar verwyt. Hulle bondgenootskap het in stryd en bloedvergieting geëindig. Weerlig vanaf die hemel, as bewys van God se ontevredenheid, het die boonste gedeelte van die toring vernietig en op die grond gewerp. Mense is gedwing om te besef dat daar ‘n God is wat in die hemele regeer.

Tot op hierdie stadium, het alle mense dieselfde taal gepraat; nou het diegene wat mekaar kon verstaan groepies gevorm; sommige het in een rigting weggetrek en ander in ‘n ander rigting. “So het die Here hulle dan daarvandaan oor die hele aarde verstrooi. ” Deur hierdie verspreiding is die aarde bevolk en so het God Sy doel, deur dieselfde middel waarmee mense dit wou voorkom, bereik.

Maar wat ‘n verlies vir diegene wat hulle teen God verset het! Sy plan was dat, soos die mense uitgaan om in verskillende dele van die wêreld nasies te stig, hulle die kennis van Sy wil met hulle moes saamdra, sodat die lig van die waarheid onverdof oor toekomstige geslagte sou skyn. Noag, die getroue prediker van geregtigheid, het driehonderd-en-vyftig jaar ná die sondvloed geleef; Sem het vyfhonderd jaar geleef; dus het hulle afstammelinge die geleentheid gehad om kennis van die vereistes van God en die geskiedenis van Sy handelinge met hulle voorvaders op te doen. Maar hulle was onwillig om na hierdie onverteerbare waarhede te luister; hulle het geen begeerte gehad om God in erkentenis te hou nie en as gevolg van die verwarring van tale, is hulle tot ‘n groot mate uitgesluit van omgang met diegene wat lig aan hulle kon gegee het.

Die Babel-bouers het toegegee aan die gees van murmurering teen God. In stede van met dankbaarheid Sy genade teenoor Adam en Sy genadige verbond met Noag te onthou, het hulle gekla oor Sy strengheid om die eerste egpaar uit Eden te verban en die wêreld met ‘n sondvloed te vernietig. Maar terwyl hulle God aangekla het dat Hy na willekeur

handel en streng is, het hulle die oorheersing deur die wreedste tiranne gedwee aanvaar. Satan het gepoog om die soenoffers, wat ‘n voorafskaduwing van die dood van Christus was, veragtelik te maak; en aangesien die mense se verstand deur afgodery verduister was, het hy hulle gelei om die offers na te maak en hulle eie kinders op die altare van afgode te offer. Namate mense verder van God afgewyk het, is die Goddelike hoedanighede-regverdigheid, reinheid en liefde-met onderdrukking, geweld en wreedheid vervang.

Die mense van Babel het hulle voorgeneem om ‘n regering te vestig wat onafhanklik van God sou wees. Daar was egter sommiges tussen hulle wat God gevrees het, maar wat deur die voorwendsels van die goddeloses mislei is en by hulle planne betrek is. Ter wille van hierdie getroues het die Here Sy oordele uitgestel en aan die mense die geleentheid gegee om hulle ware karakter te openbaar. Soos dit ontwikkel het, het die seuns van God gearbei om hulle weg te draai van hulle doel; maar die mense was volkome verenig in hulle Hemeltergende onderneming. Indien hulle onverhinderd voortgegaan het, sou hulle die wêreld opnuut weer gedemoraliseer het. Hulle bondgenootskap was op rebellie gegrond, ‘n koninkryk wat vir selfverheerliking gestig is, maar waarin God geen seggenskap of eer sou hê nie. Indien hierdie bondgenootskap toegelaat was, sou ‘n mag geheers het wat alle geregtigheid van die aarde verban het en daarmee saam vrede, geluk en veiligheid. In die plek van die Goddelike instellings wat “...heilig en regverdig en goed...” is (Romeine 7:12), het die mensdom probeer om wette in te stel wat die voornemens van hulle eie selfsugtige en wrede harte sou bevredig.

Hulle wat die Here gevrees het, het tot Hom geroep om in te gryp.” Toe daal die Here neer om die stad en die toring te besien waaraan die mensekinders gebou het.” Uit genade aan die wêreld het Hy die plan van die toring-bouers verydel en die gedenkteken van hulle vermetelheid omvergewerp. In genade het Hy hulle spraak verwar en so die doel van hulle opstand gekortwiek. God is lankmoedig teenoor die mensdom se perversiteit en Hy gee aan hulle genoeg geleentheid vir bekering; maar Hy bemerk al hulle planne om hulle teen die gesag van Sy regverdige en heilige wet te verset. Van tyd tot tyd is die onsigbare Hand wat die septer van heerskappy hou, uitgestrek om boosheid te beteuel. Daar word op onmiskenbare wyse bewys gelewer dat die Skepper van die heelal, die Een, oneindig in wysheid, liefde en waarheid, die Opperheerser van hemel en aarde is en dat niemand Sy mag ongestraf kan uitdaag nie.

Die voornemens van die Babel-bouers het op skande en skade uitgeloop. Die gedenkteken van hulle hoogmoed het die aandenking van hulle dwaasheid geword. Tog bewandel mense voortdurend dieselfde weg; hulle vertrou op die self en versmaai die wet van God. Dit is dieselfde beginsel wat Satan in die hemel probeer deurvoer het; dieselfde gees wat Kain besiel het toe hy sy offer gebring het.

Daar is toring bouers in ons tyd. Ongelowiges berus hulle teorieë op die vermeende gevolgtrekkings van die wetenskap en hulle verwerp die openbaarde Woord van God.

Hulle matig hulself aan om ‘n oordeel oor die morele heerskappy van God uit te spreek; hulle verag Sy wet en roem op die genoegsaamheid van menslike rede. “Omdat die oordeel oor ‘n verkeerde daad nie gou voltrek word nie, daarom is die hart van die mensekinders in hulle vol om kwaad te doen.” (Prediker 8:11).

In die beweerde Christelike wêreld draai baie weg van die duidelike leringe van die Bybel en bou op ‘n geloof van menslike spekulasies en aangename fabels en verwys na hulle toring as ‘n wyse om na die hemel op te klim. Mense hang met bewondering aan welsprekende lippe wat leer dat die oortreder nie sal sterf nie, dat saligheid sonder gehoorsaamheid aan God se wet verkrygbaar is. Indien die beweerde volgelinge van Christus die maatstaf van God wou aanneem, sal dit hulle verenig; maar vir solank as menslike wysheid bo Sy heilige Woord verhef word, sal daar verdeeldheid en onenigheid wees.

Die bestaande verwarring van botsende gelowe en sektes word met reg “Babilon” genoem wat die profesie van (Openbaring 14:8;18:2) van toepassing maak op die wêreld-liefhebbende kerke van die laaste dae.

Baie strewe daarna om met rykdom en gesag ‘n hemel vir hulleself te probeer maak. “Hulle spot en spreek in boosheid verdrukking; hulle spreek uit die hoogte...” (Psalm 73:8), vertrap menseregte en verontagsaam die Gesag van God. Die trotsaards mag vir ‘n tyd groot gesag uitoefen en mag sukses in al hulle ondernemings behaal; maar uiteindelik sal hulle slegs teleurstelling en ellende ervaar.

Die tyd vir God se ondersoek, is voor die deur. Die Allerhoogste sal neerdaal om te sien wat die mensekinders gebou het. Sy Soewereiniteit sal geopenbaar word en die werke van menslike hoogmoed sal afgetakel word. “Die Here kyk van die hemel af; Hy sien al die mensekinders. Uit sy woonplek aanskou Hy al die bewoners van die aarde.” “Die Here vernietig die raad van die nasies, Hy verydel die gedagtes van die volke. Die raad van die Here bestaan vir ewig, die gedagtes van sy hart van geslag tot geslag.” (Psalm 33:13,14,10,11).

Hoofstuk 11—Die Oproep van Abraham

(Hierdie hoofstuk berus op Genesis 12).

Na die verstrooiing van Babel het afgodery byna weer algemeen geword en die Here het die verharde oortreders eindelik aan hulle eie weë oorgelaat, terwyl Hy Abraham uit die geslag van Sem verkies het en hom die bewaarder van Sy wet gemaak het. Abraham het te midde van bygelowigheid en heidenisme grootgeword. Selfs die huishouding van sy vader wat nog die kennis van God bewaar het, het toegegee aan die verleidende invloede wat hulle omring het en hulle het "ander gode" as Jehova gedien. Maar die ware geloof sou nie uitsterf nie. God het altyd 'n oorblyfsel bewaar om Hom te dien. Adam, Set, Henog, Metusalag, Noag en Sem, het die kosbare openbaringe van Sy wil, in 'n ononderbroke lyn van eeu tot eeu bewaar. Tera se seun het hierdie heilige pand geërf. Die afgodediens het hom van alle kante gelok, maar tevergeefs. Getrou tussen die ontroues, onbesoedel deur die heersende afvalligheid, het hy onwankelbaar die aanbidding van die een ware God gehandhaaf. "Die Here is naby almal wat Hom aanroep, almal wat Hom aanroep in waarheid." (Psalm 145:18). Hy het Sy wil aan Abraham deurgegee en het aan hom duidelike kennis van die vereistes van Sy wet en van die verlossing wat deur Christus verkry sou word gegee.

Aan Abraham is die belofte, wat besonder kosbaar vir die mense van daardie eeu was, gegee, van 'n talryke nageslag en 'n groot volk: "Ek sal jou 'n groot nasie maak en jou seën en jou naam so groot maak, dat jy 'n seën sal wees." En daarby is die versekering, kosbaarder bo alle ander, vir die erfgenaam van geloof gevoeg, dat die Verlosser van die wêreld uit sy geslagslyn sou kom: "In jou sal al die geslagte van die aarde geseën word." Maar, as eerste voorwaarde van vervuiling, moes sy geloof op die proef gestel word; 'n offer is van hom geëis.

Abraham het die boodskap van God ontvang: "Gaan jy uit jou land en uit jou familie en uit jou vader se huis, na die land wat Ek jou sal wys." Sodat God hom kon bekwaam vir sy belangrike werk as bewaarder van die heilige orakels, moes Abraham van sy vorige verbintenisse geskei word. Die invloed van familie en vriende sou indruis teen die opleiding wat die Here aan Sy dienskneg wou gee. Noudat Abraham op 'n spesiale wyse aan die hemel verbonde was, moes hy tussen vreemdelinge woon. Sy karakter moes uitsonderlik wees en van die hele wêreld verskil. Hy kon nie eers sy optrede op so 'n wyse aan sy vriende verduidelik dat hulle dit kon verstaan nie. Geestelike dinge word geestelik onderskei en sy motiewe en optrede kon nie deur sy afgod gesinde familie begryp word nie.

"Deur die geloof het Abraham, toe hy geroep is, gehoorsaam weggetrek na die plek wat hy as 'n erfenis sou ontvang; en hy het weggetrek sonder om te weet waar hy sou kom." (Hebreërs 11:8). Abraham se onvoorwaardelike gehoorsaamheid is een van die

merkwaardigste bewyse van geloof wat in die Bybel opgeteken staan. Vir hom was geloof "...'n vaste vertroue op die dinge wat ons hoop, 'n bewys van die dinge wat ons nie sien nie." (vers 1). Hy het hom geheel en al op die Belofte van God verlaat en sonder die geringste uiterlike versekering dat dit vervul sou word, het hy sy huis en familie en geboorteland verlaat en, sonder om te weet waarheen, weggegaan om te volg waar God sou lei. "Deur die geloof het hy as vreemdeling gaan woon in die land van belofte soos in 'n vreemde land en in tente gewoon met Isak en Jakob, die mede-erfgename van dieselfde belofte." (Hebreërs 11:9).

Dit was geen ligtelike toets waaraan Abraham onderwerp is nie, geen geringe opoffering wat van hom gevra is nie. Dit was sterk bande wat hom aan sy land, sy familie en sy huis gebind het. Maar het hy nie geaarsel om die roepstem te gehoorsaam nie. Hy het geen vrae aangaande die beloofde land gevra nie; of die grond vrugbaar en die klimaat gesond was nie; of dit 'n aangename omgewing was en geleentheid sou bied om rykdom te bekom nie. God het gespreek en Sy dienskneg moes gehoorsaam; die gelukkigste plek op aarde was vir hom die plek waar God hom wou hê.

Baie word steeds soos Abraham beproef. Hulle hoor nie Sy stem duidelik uit die hemele tot hulle spreek nie, maar Hy roep hulle deur die leringe van Sy Woord en die gebeure van Sy voorsienigheid. Daar mag van hulle verwag word dat hulle 'n loopbaan wat rykdom en aansien beloof moet laat vaar; dat hulle aangename en voordelige verhoudings moet laat vaar en van

hulle familie moet skei om 'n weg te bewandel wat blyk net 'n weg van selfverloëning, lyding en opoffering te wees. God het 'n werk vir hulle om te doen; maar 'n lewe van gemaksug en die invloed van vriende en familie sal die ontwikkeling van daardie selfde eienskappe wat noodsaaklik is vir die vervulling daarvan, verhinder. Hy roep hulle weg van menslike invloede en hulp en lei hulle om 'n behoefte aan Sy hulp te ervaar en alleenlik van Hom afhanklik te wees, sodat Hy Homself aan hulle kan openbaar. Wie is gereed om van gekoesterde planne en bekende verhoudings af te sien wanneer die stem van die Voorsienigheid roep? Wie is gereed om nuwe pligte te aanvaar en nuwe velde te betree en God se werk met 'n ferm en gewillige hart te doen en om Christus se onthalwe sy verliese as wins te beskou? Hy wat dit doen, het die geloof van Abraham en sal saam met hom deel in daardie "...alles oortreffende ewige gewig van heerlikheid..." waarmee "...die lyding van die teenwoordige tyd nie opweeg nie." (2 Korinthiërs 4:17; Romeine 8:18).

Die oproep van die hemel het eerste tot Abraham gekom terwyl hy in "Ur van die Chaldeërs" gewoon het en gehoorsaam daaraan het hy na Haran verhuis. Tot dusver het sy vader se familie hom vergesel, want tesame met hulle afgodery, het hulle die ware God aanbid. Daar het Abraham gebly tot met die dood van Tera. Maar by die graf van sy vader het die Goddelike Roepstem hom beveel om verder te trek. Sy broer Nahor en hulle huishouding het aan hulle huis en hulle afgode vasgehou. Benewens Sara, Abraham se

vrou, het net Lot, die seun van Haran wat lank reeds dood was, die pelgrimslewe van die patriarg verkies. Tog was dit ‘n groot geselskap wat uit Mesopotamië vertrek het. Abraham het reeds groot kuddes, wat die rykdom van die Ooste was, besit en hy het ‘n groot aantal diensknegte en aanhangers gehad. Hy het die land van sy vaders verlaat om nooit weer terug te keer nie en het alles, “...hulle besittings wat hulle bymekaargemaak en die slawe wat hulle in Haran verwerf het...” saamgeneem. Onder hulle was daar baie wat hulle deur uitnemender beweegredes as diens en eiebelang laat lei het. Gedurende hulle verblyf te Haran het sowel Sara as Abraham ander tot die aanbidding en diens van die ware God gelei. Hierdie mense het by die patriarg se huishouding aangesluit en het hom na die beloofde land vergesel. “En hulle het uitgetrek om na die land Kanaan te gaan en in die land Kanaan gekom.”

Die eerste plek waar hulle vertoef het, was Sigem. Onder die terpentynbome van More in ‘n uitgestrekte grasryke vallei met olyfbosse en stromende fonteine, tussen die berg Ebal aan die een kant en Gerisim aan die ander kant, het Abraham sy kamp opgeslaan. Dit was ‘n mooi en aanvallige land waarna die patriarg gekom het-“...’n land van waterstrome, fonteine en onderaardse riviere wat in die laagtes en op die berge uitkom; ‘n land van koring en gars en wingerdstokke en vye bome en granate; ‘n land van olieryke olyfbome en heuning.” (Deuteronomium 8:7,8). Maar vir die aanbidder van Jehova het daar ‘n donker skaduwee oor die bosryke berge en vrugbare vlaktes gelê. “Die Kanaaniete was toe in die land.” Abraham het die einddoel van sy hoop bereik, om ‘n land te vind wat deur ‘n vreemde ras bewoon word en deurtrek is met afgodery. In die bosse is altare vir afgode opgerig en menslike offers is op naburige hoogtes geoffer. Hoewel hy aan die Belofte van God vasgehou het, was dit nie sonder verontrustende voorgevoelens wat hy sy tent opgeslaan het nie. “Daarop verskyn die Here aan Abram en sê: aan jou nageslag sal Ek hierdie land gee.” Sy geloof is versterk deur die versekering dat die Teenwoordigheid van God met hom was en dat hy nie aan die genade van die goddeloses oorgelaat was nie. “Toe bou hy daar ‘n altaar vir die Here wat aan hom verskyn het.” Steeds ‘n swerwer, het hy spoedig na ‘n plek naby Bet-El verhuis en ook daar het hy ‘n altaar gebou en die Naam van die Here aangeroep.

Abraham, “...die vriend van God...” het vir ons ‘n waardige voorbeeld gestel. Sy lewe was ‘n lewe van gebed. Waar hy ook sy tent opgeslaan het, het hy ‘n altaar daar naby opgerig wat almal in sy laer na die oggend-en aandoffer ontbied het. Wanneer sy tent verwyder is, het die altaar daar gebly. In die daaropvolgende jare was daar sommige onder die swerwende Kanaaniete wat onderrig van Abraham ontvang het; en wanneer een van hierdie mense by daardie altaar gekom het, het hy geweet wie voor hom daar was; en wanneer hy sy tent opgeslaan het, het hy die altaar herstel en die lewende God daar aanbid.

Abraham het verder suidwaarts gereis en daar is sy geloof weereens getoets. Die hemel het sy reën weerhou, die waterstrome in die valleie het opgehou vloei en die gras op die

vlaktes het verdroog. Daar was geen weiding vir die kuddes nie en hongersnood het die hele laer bedreig. Het die patriarg nie nou aan die leiding van God getwyfel nie? Het hy nie met verlange teruggekyk na die oorvloed van die Chaldese vlaktes nie? Almal het Abraham gretig dopgehou om te sien wat hy sou doen wanneer moeilikheid op moeilikheid hom oorval. Solank as wat sy vertroue onwankelbaar gebly het, het hulle gevoel dat daar hoop is; hulle het die versekering gehad dat God sy vriend was en dat Hy hom steeds gelei het.

Abraham kon nie die leiding van die Voorsienigheid verduidelik nie. Sy verwagtinge is nog nie volbring nie, maar hy het vasgehou aan die belofte: "Ek sal ... jou seën en jou naam so groot maak, dat jy 'n seën sal wees." Met ernstige gebed het hy oorweeg hoe om die lewens van sy mense en van sy kuddes te red, maar hy sou nie toelaat dat omstandighede sy geloof in God se Woord laat wankel nie. Om van die hongersnood te ontkom, het hy na Egipte gegaan. Hy het Kanaan nie laat vaar of in sy uiterste nood teruggekeer na die land van die Chaldeërs waar hy vandaan gekom het en waar volop brood was nie; maar hy het 'n tydelike toevlugsoord so ná as moontlik aan die Beloofde Land gesoek met die bedoeling om binnekort terug te keer na die plek waar God hom geplaas het.

Die Here het, in Sy voorsienigheid, hierdie beproewing oor Abraham gebring om hom lesse van onderwerping, geduld en geloof te leer, lesse wat op rekord geplaas sou word tot voordeel van almal wat later geroep sou word om beproewing te verduur. God lei Sy kinders langs weë wat vir hulle onbekend is, maar Hy vergeet of verlaat niemand wat sy vertroue in Hom stel nie. Hy het toegelaat dat ellende oor Job kom, maar Hy het hom nie verlaat nie. Hy het toegelaat dat die geliefde Johannes na Patmos verban word, maar die Seun van God het hom daar ontmoet en hy het 'n visie, gevul met tonele van onsterflike heerlikheid, aanskou. God laat toe dat Sy mense beproef word, sodat hulle self deur hulle standvastigheid en gehoorsaamheid geestelik verryk mag word en dat hulle voorbeeld vir ander 'n bron van krag sal wees. "Ek weet watter gedagtes Ek aangaande julle koester, spreek die Here, gedagtes van vrede en nie van onheil nie." (Jeremia 29:11). Dieselfde beproewings wat ons geloof die meeste teister en dit laat voorkom asof God ons verlaat het, is bedoel om ons nader aan Christus te bring, sodat ons ons laste by Sy voete kan neerlê en die vrede wat Hy ons in ruil daarvoor sal gee kan ervaar.

God het Sy volk nog altyd in die smeltkroes van verdrukking beproef. Dit is in die hitte van die oond dat die onsuiwerhede van die ware goud, die Christelike karakter, geskei word. Jesus hou Sy oog op die toets; Hy weet wat nodig is om die edelmetaal te suiwer sodat dit die glans van Sy liefde kan weerspieël. Dit is deur diepe, swaar beproewings dat God Sy diensknegte dissiplineer. Hy sien dat sommige vermoëns het wat vir die bevordering van Sy werk gebruik kan word en Hy stel daardie persone op die proef; in Sy voorsienigheid laat Hy omstandighede oor hulle kom wat hulle karakter beproef en die gebreke en swakhede waarvan hulle self nie bewus is nie aan die lig kom. Hy gee aan hulle

die geleentheid om hierdie gebreke reg te stel sodat hulle geskik sal wees vir Sy diens. Hy maak hulle bewus van hul eie swakhede en leer hulle om op Hom te steun, want Hy is hulle enigste hulp en beskerming. So word Sy doel bereik. Hulle word onderrig, opgelei en gedissiplineer en voorberei om die groot doel, ten behoewe waarvan hulle hierdie gawes ontvang het, te vervul. Wanneer God hulle oproep tot optrede, is hulle gereed en dan kan hemelse engele met hulle verenig om die werk op aarde verrig.

Tydens sy verblyf in Egipte het Abraham getuienis gelewer dat hy nie vry was van menslike swakheid en onvolmaaktheid nie. Deur die feit te verdoesel dat Sara sy vrou was, het hy sy wantroue in die Goddelike versorging verraai, ‘n tekort aan daardie verhewe geloof en moed wat so dikwels en edelmoedig in sy lewe uitgebeeld was. Sara was mooi van aansien en hy het nie daaraan getwyfel dat die blas Egiptenare die beeldskone vreemdeling sou begeer en nie sou aarsel om haar eggenoot te dood om haar te besit nie. Hy het geredeneer dat hy hom nie aan ‘n onwaarheid skuldig maak deur te beweer dat Sara sy suster was nie, want sy was die dogter van sy vader alhoewel nie van sy moeder nie. Maar hierdie verdoeseling van hulle ware verhouding, was bedrog. Geen afwyking van streng eerbaarheid is vir God aanvaarbaar nie.

Deur Abraham se wantroue is Sara aan groot gevaar blootgestel. Die koning van Egipte wat ingelig is aangaande haar skoonheid, het haar na sy paleis laat bring met die doel om haar as vrou te neem. Maar die Here, in Sy groot genade, het Sara beskerm deur die koningsgesin met plae te tref. Op hierdie wyse het die koning die waarheid van die saak ontdek en, verontwaardig oor die bedrog wat teenoor hom gepleeg is, het hy Abraham bestraf en sy vrou aan hom teruggegee met die woorde: “Wat het jy my nou aangedoen? ... Waarom het jy gesê: Sy is my suster sodat ek haar vir my as vrou geneem het? Daar is jou vrou dan nou; neem haar en gaan weg.”

Die koning het groot guns aan Abraham bewys; selfs onder hierdie omstandighede het Farao nie toegelaat dat iemand hom of sy geselskap benadeel nie, maar hy het ‘n wag aangestel om hulle veilig uit sy gebied te begelei. In daardie tyd is wette gemaak wat die Egiptenare belet het om met vreemde herders om te gaan en saam met hulle te eet of te drink. In die wegstuur van Abraham, was Farao goedhartig en vrygewig, maar hy het hom gebied om Egipte te verlaat, want hy kon dit nie waag om hom langer te laat bly nie. Hy was op die punt om hom onwetend ‘n groot onreg aan te doen, maar God het tussenbeide getree en verhoed dat die monarg so ‘n groot sonde begaan. Farao het in hierdie vreemdeling ‘n man gesien wat deur God geëer word en hy was bang om iemand, wat so duidelik deur God begunstig is, in sy koninkryk te hê. Indien Abraham in Egipte gebly het, sou sy toenemende rykdom en eer die afguns of die gierigheid van die Egiptenare opgewek het en iemand kon hom dalk leed aandoen, waarvoor die koning verantwoordelik gehou sou word en wat weer oordele oor die koningshuis kon bring.

Die waarskuwing wat aan Farao gegee is, het Abraham ook in sy latere omgang met heidense volke beskerm, want die saak kon nie geheim gehou word nie en dit het bekend geword dat die God wat Abraham aanbid, Sy dienskneg sou beskerm en dat Hy enige leed wat hom aangedoen word, sou wreek. Dis ‘n gevaarlike ding om een van die kinders van die Koning van die hemel leed aan te doen. Die psalmdigter verwys na hierdie hoofstuk in Abraham se ervaring wanneer hy, aangaande die uitverkorenes, sê dat God “...konings om hulle ontwil gestraf...” en gesê het: “Raak my gesalfdes nie aan nie en doen my profete geen kwaad nie.” (Psalm 105:14,15).

Daar is ‘n interessante ooreenkoms tussen Abraham se ondervinding in Egipte en dié van sy nageslag eeue later. Albei het as gevolg van ‘n hongersnood na Egipte gegaan en albei het as vreemdelinge daar vertoef. Deur die manifestasie van Goddelike oordele om hulle onthalwe, het die Egiptenare hulle gevrees en, verryk deur die geskenke van die heidene, het hulle met baie besittings weggegaan.

Hoofstuk 12—Abraham in Kanaan

(Hierdie hoofstuk berus op Genesis 13 tot 15;17:1-16;18)

Abraham was “baie ryk aan vee, aan silwer en goud” en het na Kanaan teruggekeer. Lot was nog by hom en hulle het weer op Bet-El aangekom en hulle tente by die altaar wat hulle voorheen daar gebou het opgeslaan. Hulle het spoedig ontdek dat vermeerdering van goedere ook vermeerdering van ellende meebring. Te midde van teëspoed en beproewings het hulle in vrede saamgeleef, maar nou het daar, in hulle voorspoed, die gevaar ontstaan dat daar onenigheid tussen hulle kon kom. Daar was nie genoeg weiding vir albei se kuddes nie en die eienaars moes dikwels geskille tussen hulle onderskeie veewagters besleg. Dit was duidelik dat hulle moes skei. Abraham was ouer as Lot en sy senior in verhoudings, rykdom en posisie; tog was hy eerste om planne om die vrede te bewaar voor te stel. Hoewel God die hele land aan hom gegee het, het hy met beskeidenheid van hierdie reg afgesien.

Hy het gesê: “Laat daar tog geen twis wees tussen my en jou en tussen my wagters en jou wagters nie; ons is mos broers. Lê die hele land nie voor jou oop nie? Skei jou tog van my af; gaan jy links, dan sal ek regs gaan en gaan jy regs, dan sal ek links gaan. ”

Hierin is die onselfsugtige gees van Abraham weerspieël. Hoeveel ander, onder dieselfde omstandighede sou, ten koste van alles, aan hulle onderskeie regte en voorkeure vasgeklou het! Hoeveel huisgesinne is op hierdie wyse uitmekaar geskeur! Hoeveel gemeentes is verdeel sodat die saak van waarheid ‘n spreekwoord en ‘n skande onder die goddeloses geword het! Abraham het gesê: “Laat daar tog geen twis wees tussen my en jou nie; ons is mos broers;” nie net in die vlees nie, maar as aanbidders van die ware God. Regdeur die wêreld is die kinders van God een gesin en dieselfde gees van liefde en versoening behoort in hulle te heers.

“Wees hartlik teenoor mekaar met broederlike liefde; die een moet die ander voorgaan in eerbetoning.” (Romeine 12:10); dit is die leer van ons Verlosser. Die kweek van ooreenkomstige hoflikheid, ‘n gewillige gees om aan ander te doen soos wat jy graag wil hê hulle aan jou moet doen, sal die helfte van die euwels van die lewe uitwis. Die gees van selfverheffing is die gees van Satan; maar die hart waarin die liefde van Christus gekoester word, sal daardie liefde wat nie sy eie belang soek nie, besit. Sulkes sal gehoorsaam aan die Goddelike vermaning wees: “Julle moet nie elkeen na sy eie belange omsien nie, maar elkeen ook na die ander s’n.” (Filippense 2 :4).

Hoewel Lot sy voorspoed aan sy omgang met Abraham te danke gehad het, het hy geen dankbaarheid teenoor sy weldoener betoon nie. Beleefdheidshalwe moes hy die keuse aan Abraham oorgelaat het, maar in stede daarvan het hy met selfsug die voordele vir homself toegeëien. “Toe slaan Lot sy oë op en sien dat die hele Jordaanstreek oral volop water het; ... in die rigting van Soar soos die tuin van die Here, soos Egipteland.” Die vrugbaarste

deel van die hele Palestina was in die Jordaanvallei, wat diegene wat dit aanskou het, herinner het aan die verlore Paradys en dit vergelyk het met die skoonheid en produktiwiteit van die Nyl-verrykte vlaktes, wat hulle so onlangs verlaat het. Daar was ook stede, ryk en aanskoulik, wat voordelige handel na hulle oorvol markte gelok het. Verblind deur die vooruitsigte van wêreldse wins, het Lot die morele en geestelike euwels wat hy daar sou teëkom nie raakgesien nie. Die bewoners van die vlakte was "...sleg en groot sondaars voor die Here;" maar hiervan was hy nie bewus nie, of, indien hy dit wel geweet het, het hy geen gewig daaraan verleen nie. Hy het "...vir hom die hele Jordaanstreek gekies en sy tente tot by Sodom opgeslaan." Hoe min kon hy die skrikwekkende gevolge van daardie selfsugtige keuse voorsien!

Nadat Lot van hom geskei het, het Abraham opnuut van die Here die belofte van die hele land ontvang. Kort daarna het hy na Hebron verhuis en sy tente onder die terpentynbome van Mamre opgeslaan; en daar het hy vir die Here 'n altaar gebou. In die vars lug van die hoë vlaktes, te midde van hulle olyfboorde en wingerde, omring deur golwende graanlande en die uitgestrekte weivelde van die omliggende heuwels het hy gewoon, tevrede met die eenvoudige patriargale lewe en Lot oorgelaat aan die gevaarlike weelde van die dal van Sodom.

Abraham is deur die naburige nasies as 'n magtige vors en 'n wyse en bekwame leier vereer. Hy het nie sy invloed vir sy bure verberg nie. Sy lewe en sy karakter wat so merkbaar van die afgodsdienaars verskil het, het 'n groot invloed ten gunste van die ware geloof gehad. Sy trou aan God was onwankelbaar, terwyl sy minsaamheid en liefdadigheid vertroue en vriendskap ingeboesem het en sy ongekunstelde edelmoedigheid het respek en agting afgedwing.

Hy het nie sy godsdiens bewaar asof dit 'n kosbare kleinood was wat net deur die besitter geniet mag word nie. Ware godsdiens kan nie op hierdie manier bewaar word nie, want so 'n gees is teenstrydig met die beginsels van die evangelie. Terwyl Christus in die hart woon, is dit onmoontlik om die lig van Sy teenwoordigheid te verberg, of vir daardie lig om te verflou. Inteendeel, dit sal helderder skyn namate die newels van selfsug en sonde wat die siel omvou, dag vir dag deur die helder strale van die Son van Geregtigheid verdryf word.

Die kinders van God is Sy verteenwoordigers op aarde en dit is Sy wil dat hulle skynende ligte te midde van die morele duisternis van hierdie wêreld moet wees. Oral op die platteland, in dorpe en stede moet hulle Sy getuies wees, die kanale waardeur Hy aan 'n ongelowige wêreld die kennis van Sy wil en die wonders van Sy genade sal openbaar. Dit is Sy plan dat almal wat deel in die groot verlossingsplan, sendelinge vir hom sal wees. Die vroomheid van die Christen is die maatstaf waaraan die wêreld die evangelie meet. Die beproewings wat hulle met lankmoedigheid verdra, seëninge wat hulle met dankbaarheid aanvaar, sagmoedigheid, liefdadigheid, genade en liefde wat te alle tye sigbaar is, is die

ligte wat voor die wêreld uit die karakter straal, wat die kontras met die duisternis wat uit ‘n selfsugtige hart kom, openbaar.

Abraham was ryk in geloof, edelmoedig in sy weldade, onfeilbaar in gehoorsaamheid en nederig in die eenvoud van sy pelgrimslewe. Abraham was ook ‘n wyse staatsman en ‘n dapper, bekwame krygsman. Ondanks die feit dat hy bekend was as die verkondiger van ‘n nuwe godsdiens, het drie koninklike broers, heersers van die Amoritiese vlaktes waar hy gewoon het, hulle vriendskap betoon deur hom te nooi om met hulle ‘n bondgenootskap te sluit om hulle veiligheid te verseker, want die land was vol geweld en verdrukking. Die geleentheid het hom spoedig voorgedoen dat hy gebruik van hierdie bondgenootskap sou maak.

Veertien jaar tevore het Kedor-Laomer Kanaan ingeval en dit onderdanig aan hom gemaak. ‘n Aantal van die vorste het opstandig geword en die koning van Elam, met vier bondgenote, het die gebied weer binnegeval om hulle tot oorgawe te dwing. Vyf konings van Kanaan het hulle by hulle aangesluit en die aanvallers in die laagte van Siddim aangedurf, maar is verslaan. ‘n Groot gedeelte van die leër is vernietig en die wat ontvlug het, het na veiligheid gevlug en in die berge gaan skuil. Die oorwinnaars het die stede van die vlakte geplunder en het met ‘n groot buit en baie gevangenes, onder andere Lot en sy gesin, vertrek.

Abraham, wat in vrede by die terpentynbome van Mamre gewoon het, het by een van die vlugtelinge die verhaal van die geveg en die ramp wat sy broerskind oorval het gehoor. Hy het geen wrok in sy hart oor Lot se ondankbaarheid gekoester nie. Al sy liefde vir hom het opgevlam en hy het hom voorgeneem om hom te red. Abraham het God heel eerste geraadpleeg en hom toe vir oorlog gereed gemaak. Uit sy eie laer het hy driehonderd-en-agtien opgeleide diensknegte, manne wat in die vrees van God, in die diens van hulle heer en in die krygskuns opgelei was, byeengeroep. Sy bondgenote, Mamre, Eskol en Aner, het met hulle manskappe by hom aangesluit en saam het hulle die aanvallers agtervolg. Die Elamiete en hulle bondgenote het by Dan, aan die noordelike grens van Kanaan, laer opgeslaan.

In die roes van hulle oorwinning en omdat hulle geen aanval van hulle oorwonne vyande verwag het nie, het hulle hul aan brassery oorgegee. Die patriarg het sy troepe verdeel sodat hulle die laer uit verskillende rigtings genader en in die nag daar aangekom het. Sy aanval was so hewig en onverwags dat hulle ‘n spoedige oorwinning behaal het. Die koning van Elam is gedood en sy vreesbevange troepe is verslaan. Lot en sy gesin en al die ander gevangenes en hulle besittings is gered en ‘n ryk buit het in die hande van die oorwinnaars geval. Aan Abraham, onder leiding van God, was die oorwinning toegeskryf. Die aanbidder van Jehova het die land nie net ‘n groot diens bewys nie, maar hy het ook bewys dat hy ‘n dapper man was. Daar is gesien dat geregtigheid nie lafhartigheid is nie en dat Abraham se godsdiens hom dapper gemaak het om die reg te handhaaf en die verdrukte

te verdedig. Sy heldedaad het vir hom ‘n wydverspreide invloed onder die omliggende stamme verwerf.

Op sy terugtog het die koning van Sodom met ‘n groot gevolg uitgekom om hulde aan die oorwinnaar te bring. Hy het gesê Abraham moet die buit hou, maar versoek dat die gevangenes vrygestel word. Volgens oorlogsgebruik, het die buit die oorwinnaars toegekom; maar Abraham het die ekspedisie nie onderneem met die oog op wins nie en hy het geweier om voordeel ten koste van die ongelukkiges te trek en net gestipuleer dat sy bondgenote die deel waarop hulle geregtig is moet ontvang.

Daar is min mense wat onder soortgelyke omstandighede so edelmoedig soos Abraham sou gewees het. Min sou die versoeking weerstaan het om so ‘n groot buit te besit. Sy voorbeeld is ‘n bestraffing vir selfsug en inhaligheid. Abraham het rekening gehou met die eise van regverdigheid en menslikheid. Sy optrede illustreer die geïnspireerde grondbeginsel: “Jy moet jou naaste liefhê soos jouself.” (Levitikus 19:18).

Hy het gesê: “Ek hef my hand op tot die Here, God, die Allerhoogste, Skepper van hemel en aarde, dat ek geen draad en geen skoenriem, ja, dat ek niks sal neem van alles wat uwe is nie, sodat u nie kan sê nie: Ek het Abram ryk gemaak...” Hy wou hulle geen aanleiding gee om te dink dat hy die oorlogvoering vir eie gewin onderneem het, of om sy voorspoed aan hulle gunste en gawes toe te skryf nie. God het beloof om Abraham te seën en aan Hom moes die eer gegee word.

Nog iemand wat die seëvierende patriarg kom verwelkom het, was Melgisedek, die koning van Salem, wat brood en wyn gebring het om sy leër te verkwik. As “priester van God, die Allerhoogste,” het hy Abraham geseën en God gedank omdat Hy so ‘n groot verlossing deur Sy dienskneg bewerkstellig het en Abraham het aan hom “...die tiende van alles...” gegee.

Abraham het met blydskap na sy tent en sy kuddes teruggekeer, maar verontrustende gedagtes het hom gekwel. Hy was ‘n vredeliewende man en het, sover moontlik, vyandskap en stryd vermy en het met afsku gedink aan die slagting wat hy aanskou het. Maar die nasies wat hy verslaan het, sou hulle inval op Kanaan ongetwyfeld herhaal en hulle sou hulle veral op hom wreek. Deur dus by die nasionale geskille betrokke te raak, was sy vreedsame bestaan op ‘n einde. Verder, het hy Kanaan nog nie in besit geneem nie en kon hy ook nie sy hoop plaas op ‘n erfgenaam aan wie die belofte vervul kon word nie.

In ‘n naggesig het hy die Goddelike Stem weer gehoor. Die woorde van die Vors van vorste was: “Vrees nie, Abram, Ek is vir jou ‘n skild en jou loon is baie groot.” Maar sy gemoed was so ontmoedig deur voorbodes, dat hy nie die belofte soos voorheen met onvoorwaardelike vertroue kon aanvaar nie. Hy het gebid vir ‘n tasbare bewys dat dit vervul sou word. En hoe sou die verbondsbelofte vervul word, terwyl die geskenk van ‘n seun teruggehou word? Hy het gevra: “Here, wat sal U my gee, aangesien ek sonder kinders

heengaan?" "So sal dan die bediende van my huis my erfgenaam wees." Hy het hom voorgeneem om sy betroubare dienskneg, Eliëser, as seun en as erfgenaam van al sy besittings aan te neem. Maar aan hom is die versekering gegee dat 'n kind van sy eie sy erfgenaam sou wees. Daarop is hy uit sy tent uitgelei en aangesê om op te kyk na die ontelbare sterre wat in die hemele skitter; en toe hy dit doen, hoor hy die woorde: "So sal jou nageslag wees." "Abraham het in God geglo en dit is hom tot geregtigheid gereken." (Romeine 4:3).

Die patriarg het egter nog steeds gevra dat 'n sigbare teken aan hom gegee word om sy geloof te bevestig en om as bewys aan sy nageslag te dien dat God Sy genadige planne vir hulle sal uitvoer. Die Here het ingewillig om met Sy dienskneg 'n verbond aan te gaan en het van dieselfde metodes, soos wat die gebruik tussen mense vir die bekragtiging van 'n plegtige ooreenkoms was, gebruik gemaak. Op bevel van God het Abraham 'n vers, 'n bokooi en 'n ram, elk drie jaar oud, geoffer. Die offerdiere is elk middeldeur verdeel en die twee dele is 'n entjie van mekaar neergelê. Hierby het hy 'n tortelduif en 'n jong duif gevoeg, wat egter nie in twee verdeel is nie. Nadat hy dit gedoen het, het hy eerbiedig tussen die dele van die offer deurgeloop en 'n plegtige eed afgelê om God altyd te gehoorsaam.

Waaksaam en standvastig het hy by die karkasse gebly totdat die son ondergegaan het, om te sorg dat dit nie deur roofvoëls besoedel of opgevreet word nie. Teen sononder het 'n diepe slaap hom oorval "...en kyk, skrik en groot duisternis het hom oorval." En die stem van God is gehoor wat hom gebied het om nie onmiddellike besit van die Beloofde Land te verwag nie en hom vooruitgewys na die lyding van sy nageslag voor hulle vestiging in Kanaan. Die verlossingsplan deur die dood van Christus, die groot Soenoffer en Sy heerlike koms is aan hom geopenbaar. Abraham het ook die aarde, in sy Eden-skoonheid herstel gesien, soos dit in die uiteindelike en volledige vervulling van die belofte as ewige besitting aan hom gegee sal word.

As belofte van hierdie verbond van God met die mensdom, het 'n rokende oond en 'n brandende fakkel, simbole van die Teenwoordigheid van God, tussen die verdeelde offerdiere deurgegaan en hulle geheel en al verteer. En weer het Abraham 'n stem, wat die geskenk van die land van Kanaan aan sy nageslag bevestig, gehoor: "...van die rivier van Egipte af tot by die groot rivier, die Eufraatrivier."

Nadat Abraham byna vyf-en-twintig jaar lank in Kanaan was, het die Here aan hom verskyn en gesê: "Ek is God, die Almagtige; wandel voor my aangesig, dan sal jy opreg wees." Met groot ontsag het die patriarg op sy aangesig neergeval en die boodskap het voortgegaan: "Kyk, my verbond is met jou en jy sal die vader van 'n menigte van nasies word." As waarborg dat hierdie belofte vervul sou word, is sy naam, wat voorheen Abram was, na Abraham verander; dit beteken "vader van 'n menigte." Saraï se naam is na Sara,

naamlik “vorstin” verander, want, het die stem van God gesê: “Sy sal tot nasies word; konings van volke sal uit haar voortkom.”

Hiertydens is die ritueel vir die besnydenis aan Abraham gegee “...as ‘n seël van die geregtigheid van die geloof toe hy nog nie besny was nie.” (Romeine 4:11). Dit moes deur die patriarg en sy nakomelinge onderhou word as teken dat hulle aan die diens van die Here gewy en so van afgodsdienaars afgesonder was en dat God hulle as Sy besondere besitting aangeneem het. Deur hierdie ritueel het hulle beloof om van hulle kant af die voorwaardes van die verbond wat met Abraham gesluit is, te vervul. Hulle moes nie met heidene huwelike aangaan nie, want daardeur sou hulle hul eerbied vir God en vir Sy heilige wet verloor; hulle sou in versoeking kom om deel te neem aan die sondige praktyke van ander nasies en tot afgodediens verlei word.

God het groot eer aan Abraham verleen. Engele van die hemel het soos vriend met vriend met hom gewandel en gepraat. Toe die bestemde uur vir die oordeel oor Sodom aangebreek het, is dit nie van hom weerhou nie en hy het as voorspraak vir sondaars by God ingetree. Sy onderhoud met die engele is ook ‘n uitstekende voorbeeld van gasvryheid.

Terwyl die patriarg op ‘n warm somersdag voor sy tent gesit en oor die landskap voor hom getuur het, het hy in die verte drie reisigers sien aankom. Voordat hulle by sy tent aangekom het, het die vreemdelinge stilgestaan asof hulle beraadslaag het oor watter pad hulle verder sou volg. Sonder om te wag dat hulle om ‘n guns vra, het Abraham vinnig opgestaan en toe dit voorkom asof hulle ‘n ander rigting wou inslaan, het hy hom agter hulle aan gehaas en met die grootste hoflikheid by hulle aangedring dat hulle hom moet eer deur in sy woning verversings te geniet. Met sy eie hande het hy water gebring sodat hulle die stof van hulle voete kon afwas. Hy het self hulle voedsel gekies en terwyl hulle in die koelte gesit het, is ‘n maal vir hulle voorberei en hy het eerbiedig bygestaan terwyl hulle sy gasvryheid geniet het. God het hierdie daad van beleefdheid belangrik genoeg geag om dit in Sy Woord aan te teken; en duisend jaar later het ‘n besielde apostel daarna verwys: “Vergeet die gasvryheid nie, want daardeur het sommige, sonder om dit te weet engele as gaste geherberg.” (Hebreërs 13:2).

Abraham het in die vreemdelinge slegs drie vermoeide reisigers gesien, sonder enige idee dat daar Een was wat hy, sonder om te sondig, kon aanbid het. Maar toe is die ware aard van die hemelse boodskappers aan hom geopenbaar. Hoewel hulle as gesante van wraak op pad was, het hulle egter eers met Abraham, die geloofsman, van seëninge gepraat. Alhoewel God streng is om sonde op te merk en oortreding te straf, verlustig Hy Hom nie in die wraak nie. Die werk van verdelging is vir Hom, wat oneindige liefde is, ‘n “vreemde werk.”

“Die verborgenheid van die Here is vir die wat Hom vrees.” (Psalm 25:14). Abraham het die Here geëer en die Here het hom vereer deur met hom te beraadslaag en het Sy

doelwitte aan hom geopenbaar. “Sal Ek vir Abraham verberg wat Ek gaan doen?” het die Here gesê. “Die geroep oor Sodom en Gomorra is waarlik groot en hulle sonde is waarlik baie swaar. Ek wil neerdaal en sien of hulle werklik gehandel het soos die geroep oor hulle is wat by My gekom het; en so nie, Ek wil dit weet.” Die Here het die maat van Sodom se skuld goed geken; maar Hy het soos ‘n mens gepraat sodat die regverdigheid van Sy optrede verstaan kon word. Voordat Hy die oordeel oor die oortreders sou bring, sou Hy self gaan om ondersoek na hulle gedrag in te stel; indien hulle die perke van Die genade van God nie oorskrei het nie, sou Hy steeds aan hulle ruimte vir bekering skenk.

Twee van die hemelse boodskappers het vertrek en Abraham alleen met Hom, wat hy nou as die Seun van God herken het, agtergelaat. En die geloofsman het vir die inwoners van Sodom gepleit. Hy het hulle een keer met sy swaard gered, nou het hy hulle deur gebed probeer red. Lot en sy huishouding het nog daar gewoon en dieselfde onbaatsugtige liefde wat Abraham toe beweeg het om hulle van die Elamiete te red, het nou gepoog om hulle, indien dit die wil van God was, teen die storm van die Oordeel van God te red.

Met diepe ontsag en nederigheid het hy gepleit: “Ek het dit gewaag om met die Here te spreek alhoewel ek stof en as is.” Daar was geen selfvertroue, geen roem oor sy eiegeregtigheid nie. Hy het nie die guns op grond van sy gehoorsaamheid of die opoffering wat hy gemaak het om die wil van God te doen geëis nie. Hy wat self ‘n sondaar was het vir sondaars gepleit. Dit is die gees wat almal moet hê wat tot God nader. Maar Abraham het die vertroue van ‘n kind wat by sy vader pleit, gemanifesteer. Hy het na aan die hemelse Boodskapper gekom en vuriglik sy versoek gerig. Ofskoon Lot ‘n inwoner van Sodom geword het, het hy hom nie aan die sonde van die Sodomiete skuldig gemaak nie. Abraham het gereken dat daar in daardie oorbevolkte stad ander aanbidders van die ware God moes wees. Daarom het hy gepleit: “Laat dit ver van U wees om so iets te doen: om die regverdige saam met die goddelose om te bring ... Laat dit ver van U wees! Sal die Regter van die ganse aarde geen reg doen nie?” Abraham het nie net een keer gepleit nie, maar talle kere. Namate daar aan sy versoeke voldoen is, het hy al vrymoediger geraak en aangehou totdat hy die versekering verkry het dat, indien daar slegs tien regverdige mense daarin gevind kon word, sou die stad gespaar word.

Liefde vir sterwende sondaars het Abraham tot gebed geïnspireer. Hoewel hy die sondes van daardie verdorwe stad gehaat het, het hy nogtans begeer dat die sondaars gered moes word. Sy diepe belangstelling vir Sodom is ‘n toonbeeld van hoe bekommerd ons oor onboetvaardiges moet wees. Ons moet haat vir die sonde koester, maar deernis en liefde teenoor die sondaar betoon. Ons is omring met sondaars wat net so ‘n hopelose en vreeslike lot tegemoetgaan soos Sodom. Elke dag sluit die genadetyd vir sommige van hulle. Elke uur is daar sondaars wat buite die bereik van genade beweeg. En waar is die stemme wat waarsku en smeek dat die sondaar sy skrikwekkende lot moet ontvlug? Waar is die

uitgestrekte hande wat hom van die dood moet wegruk? Waar is diegene wat nederig, gelowig en volhardend by God vir hom moet pleit?

Die gees van Abraham was die gees van Christus. Die Seun van God is self die groot Bemiddelaar vir die sondaar. Hy wat self die losprys betaal het, ken die waarde van die mensesiel. Met ‘n haat vir boosheid soos wat net in ‘n vlekkelose rein natuur kan bestaan, het Christus ‘n liefde aan die sondaar openbaar wat slegs uit oneindige goedheid spruit. In die smartlike lyding van die kruisiging, het Hy Homself belas met die afskuwelike gewig van die sondes van die hele wêreld en het Hy gebid vir Sy kwaadsprekers en moordenaars: “Vader, vergeef hulle, want hulle weet nie wat hulle doen nie.”

Van Abraham staan daar geskryf dat hy “...“n vriend van God genoem is”, “...die vader van almal wat glo.” (Jakobus 2:23; Romeine 4:11). Van hierdie getroue patriarg het God getuig dat: “Abraham na my stem geluister en my ordening, my gebooie, my insettinge en my wette onderhou het.” En weer: “Ek het hom verkies dat hy aan sy kinders en sy huis na hom bevel sou gee dat hulle die weg van die Here moet hou om geregtigheid en reg te doen; sodat die Here oor Abraham kan bring wat Hy oor hom gespreek het.” Dit was ‘n groot eer waartoe Abraham geroep is, om as die vader van die volk aangestel te word, wat honderde jare lank vir die wêreld die bewaarders en behoeders van die waarheid van God was; die volk deur wie die ganse aarde geseën sou word in die koms van die beloofde Messias. Maar Hy wat die patriarg geroep het, het hom ook waardig geag. Dit is God wat spreek. Hy wat die gedagtes van ver af verstaan en mense na waarde skat, het gesê: “Ek het hom verkies.”

Abraham sou nie om selfsugtige redes die waarheid verraai nie. Hy sou die wet onderhou, regverdig en met geregtigheid optree. En hy sou nie alleen self die Here gevrees het nie, maar sou ook godsdiens in sy huis kweek. Hy sou sy gesin in geregtigheid onderrig. Die wet van God sou die heerskappy in sy huishouding voer.

Abraham se huishouding het uit meer as ‘n duisend siele bestaan. Diegene wat deur sy leringe gelei is om die enigste God te aanbid, het ‘n tuiste in sy laer gevind; en hier, soos in ‘n skool, het hulle onderrig ontvang wat hulle sou voorberei om verteenwoordigers van die ware geloof te wees. Gevolglik het daar ‘n groot verantwoordelikheid op hom gerus. Hy het die hoofde van gesinne opgelei en sy bestuursmetodes sou weer in die huisgesinne waar hulle die leiding moes gee, oorgedra word.

In die ou tyd was die vader tegelykertyd die heerser en die priester van sy eie gesin en hy het gesag oor sy kinders gevoer selfs nadat hulle hul eie gesinne gehad het. Sy afstammelinge is geleer om na hom op te sien as hulle hoof in beide godsdienstige en sekulêre sake. Abraham het daarna gestrewe om hierdie partriargale stelsel voort te sit, aangesien dit geneig was om die kennis van God te bewaar. Dit was noodsaaklik om die lede van die huisgesin saam te bind om ‘n skans te bou teen die afgodery wat so algemeen

en so diep gewortel geraak het. Abraham het alles in sy vermoë gedoen om te verhinder dat die inwoners van sy kamp met die heidene omgaan en hulle afgodery aanskou, want hy het geweet dat bekendheid met die bose hulle beginsels ongemerk sou aftakel. Die grootste sorg is geneem om elke vorm van valse godsdiens te verwerp en die verstand te beïndruk met die majesteit en heerlikheid van die lewende God as die ware voorwerp van aanbidding.

Dit was ‘n wyse reëling wat God self ingestel het, om Sy volk sover moontlik van omgang met die heidene weg te hou, sodat hulle as volk alleen gewoon het en nie onder die nasies gereken is nie. Hy het Abraham van sy afgodiese familie geskei sodat die patriarg sy gesin, afgesonder van die verleidende invloede wat hulle in Mesopotamië sou omring het, kon oplei en opvoed en sodat die ware geloof in al sy reinheid van geslag tot geslag deur sy nakomelinge bewaar kon word.

Abraham se liefde vir sy kinders en sy huishouding, het hom gelei om oor hulle godsdienstige geloof te waak en aan hulle ‘n kennis van die Goddelike insettinge, as die rykste erfnis wat hy aan hulle en deur hulle aan die wêreld, kon nalaat, oor te dra. Almal is geleer dat hulle onder die regering van die God van die hemel staan. Daar moes geen verdrukking aan die kant van die ouers en geen ongehoorsaamheid aan die kant van die kinders wees nie. Die wet van God het elkeen se pligte duidelik omskryf en slegs gehoorsaamheid daaraan kon geluk en voorspoed verseker.

Sy eie voorbeeld, die stille invloed van sy daaglikse lewe, was ‘n voortdurende les. Die onwankelbare eerbaarheid, die liefdadigheid en onbaatsugtige hoflikheid, wat die bewondering van konings afgedwing het, is in die huis gehandhaaf. Daar was ‘n geurigheid aan die lewe, ‘n adellikheid, ‘n lieflikheid van karakter wat teenoor almal getuig het dat hy met die Hemel verbind was. Hy het nie die siel van sy nederigste dienskneg verwaarloos nie. In sy huishouding was daar nie een wet vir die heer en ‘n ander vir die dienskneg nie; ‘n koninklike weg vir die welgestelde en ‘n ander vir die behoeftige nie. Almal is met regverdigheid en medelye behandel, soos mede-erfgename van die genade van lewe.

Hy sal sy huishouding beheer. Daar sou geen sondige nalatigheid om die bose neigings van sy kinders in toom te hou, geen swak, onverstandige toegewing aan voortrekkery en geen verslapping in die uitvoer van sy pligte deur misplaaste liefde, wees nie. Abraham sou nie slegs die regte onderrig gee nie, maar hy sou die gesag van regverdige en regmatige wette handhaaf.

Hoe min is daar in ons tyd wat hierdie voorbeeld volg! By te veel ouers bestaan daar ‘n blinde en selfsugtige sentimentaliteit wat vir liefde deurgaan, wat gemanifesteer word deur kinders met hulle onrype oordeel en onbeteuelde hartstogte, aan hulle eie wil oor te laat. Dit is ‘n absolute mishandeling van die jeug en ‘n groot onreg aan die wêreld. Die toegeeflikheid van die ouers veroorsaak wanorde in huisgesinne en in die gemeenskap. Dit

versterk die begeerte in die jeug om hulle eie hartstogte te volg in stede daarvan dat hulle hul aan die vereistes van God onderwerp. Gevolglik word hulle groot met ‘n hart wat teësinnig is om die wil van God te doen en daardeur dra hulle hul ongodsdienstige, weerspannige gees oor op hulle kinders en op hulle kindskinders. Soos Abraham behoort ouers die gesag oor hulle huishouding te voer. Laat gehoorsaamheid aan ouerlike gesag as eerste stap tot gehoorsaamheid aan die gesag van God, geleer word.

Minagting vir die wet van God, selfs deur godsdienstige leiers, is die oorsaak van ‘n groot euwel. Die wydverspreide leringe dat die mens nie meer verplig is om die insettinge van God te gehoorsaam nie, het dieselfde uitwerking as afgodery op die sedes van mense. Mense wat daarna strewe om die gesag van God se heilige wet te minag, slaan direk op die grondslag van die beheer van gesinne en die staat. Godsdienstige ouers wat nie in Sy insettinge wandel nie, voer nie gesag oor hulle huishouding uit om in die weg van die Here te wandel nie. Die wet van God word nie die reël van die lewe gemaak nie. Die kinders, wanneer hulle hul eie huisgesinne het, voel onder geen verpligting om aan hul kinders iets te leer wat hulle nooit self geleer het nie. Daarom is daar soveel ongelowige gesinne en daarom is die verdorwenheid so diep en so wydverspreid.

Eers wanneer ouers self met volmaakte harte in die wet van die Here wandel, sal hulle bereid wees om hulle kinders na hulle te beveel. ‘n Hervorming op hierdie gebied is noodsaaklik-’n diepgaande en omvattende hervorming. Ouers het nodig om te hervorm; predikante het nodig om te hervorm; hulle benodig God in hulle huisgesinne. Indien hulle ‘n verandering in die toedrag van sake verlang, moet hulle Sy Woord in hulle huisgesinne inbring om hulle Raadsman te wees. Hulle moet hulle kinders leer dat dit die stem van God is wat tot hulle spreek en dat hulle dit sorgvuldig moet gehoorsaam. Hulle moet die kinders geduldig onderrig, met vriendelikheid en onvermoeid leer hoe om te leef om God te behaag. Die kinders van so ‘n huisgesin is voorbereid om teen die drogredenasies van ongeloof te staan te kom. Hulle het die Bybel as grondslag van hulle geloof aangeneem en hulle het ‘n fondament wat nie deur die stygende vloed van skeptisisme kan verbrokkel nie.

In te veel huisgesinne word gebed verwaarloos. Ouers meen dat hulle geen tyd vir oggend-en aandgodsdiens het nie. Hulle het nie ‘n paar oomblikke om af te staan om dank aan God te bring vir Sy oorvloedige seëninge nie; vir die lieflike sonskyn en die reënbuie wat die plante laat groei; en vir die beskerming van heilige engele nie. Hulle het geen tyd om vir Goddelike hulp en leiding en die blywende teenwoordigheid van Jesus in die huisgesin te vra nie. Hulle gaan soos die os en die perd werk toe sonder om aan God of aan die hemel te dink. Hulle het siele wat so kosbaar is dat die Seun van God, eerder as om toe te laat dat hulle hopeloos verlore gaan, Sy lewe gegee het om hulle los te koop; maar hulle waardeer Sy oneindige liefde weinig meer as die redelose diere wat vergaan.

Soos die patriarge van ouds, behoort diegene wat beweer dat hulle God liefhet, oral waar hulle hul tent opslaan, ‘n altaar vir die Here te bou. As daar ooit ‘n tyd was wat elke huis ‘n huis van gebed moet wees, dan is dit nou. Vaders en moeders moet hul harte dikwels met nederigheid en smeking vir hulself en vir hulle kinders, tot God ophef. Laat die vader as priester van die huis die oggend-en aandoffer op die altaar van God lê terwyl die vrou en die kinders hulle saam met hom in lof en danksegging verenig. By so ‘n gesin vertoef Jesus graag.

Vanuit elke Christelike huisgesin behoort ‘n Heilige lig te skyn. Liefde behoort uit elke daad te straal. Dit behoort in die huislike omgang met mekaar, in bedagsame vriendelikheid en in sagte, onbaatsugtige hoflikheid gesien te word. Daar is huise waar hierdie beginsel geld-huise waar God aanbid word en waar ware liefde heers. Uit hierdie huise gaan die oggend-en aandgebede as welriekende wierook op na God en Sy seëninge daal soos die moredou op die bidders neer.

“n Goed geordende Christelike huisgesin is ‘n kragtige beweegrede vir die werklikheid van Christelike godsdiens, ‘n beweegrede wat die ongelowige nie kan weerlê nie. Almal kan sien dat daar in die gesin ‘n invloed aan die werk is wat die kinders affekteer en dat die God van Abraham met hulle is. Indien die huise van beweerde Christene ‘n ware godsdienstige voorkoms gehad het, sou hulle ‘n geweldige invloed ten goede uitgeoefen het. Hulle sou inderdaad “...die lig van die wêreld...” wees. Die God van die hemel spreek tot elke getroue ouer met die woorde wat tot Abraham gerig is: “Ek het hom verkies, dat hy aan sy kinders en sy huis ná hom bevel sou gee dat hulle die weg van die Here moet hou om geregtigheid en reg te doen; sodat die Here oor Abraham kan bring wat Hy oor hom gespreek het. ”

Hoofstuk 13—Die Toets van Geloof

(Hierdie hoofstuk berus op Genesis 16;17:18-20;21:1-14; 22:1-19)

Abraham het die belofte dat hy ‘n seun sou hê onvoorwaardelik aanvaar, maar hy het nie op God gewag om Sy woord op Sy eie tyd te vervul nie. ‘n Vertraging is toegelaat om sy geloof in die mag van God te toets, maar hy het nie die proeftydperk geslaag nie. Omdat sy gedink het dat dit onmoontlik vir iemand van haar ouderdom was om ‘n kind te baar, het Sara ‘n plan voorgestel waardeur die plan van God, volgens haar mening verwesenlik kon word, naamlik dat Abraham een van haar slavinne as sekondêre vrou moes neem. Veelwywery het so algemeen geraak, dat dit nie meer as sonde beskou is nie, maar dit was geensins minder van ‘n oortreding van die wet van God nie en noodlottig vir die heiligheid en vrede van die gesinsverhouding. Abraham se huwelik met Hagar het kwaad tot gevolg gehad, nie net vir sy eie huisgesin nie, maar ook vir toekomstige geslagte.

Gevlei deur die eer van haar nuwe stand as Abraham se vrou en met die verwagting dat sy die moeder sou word van die groot volk wat van hom sou afstam, het Hagar hoogmoedig en vermakerig geword en haar meesteres met minagting bejeën. Wedersydse jaloesie het die vrede van die voorheen gelukkige huisgesin versteur. Abraham is gedwing om na albei te luister en het tevergeefs gepoog om die vrede te herstel. Hoewel hy op Sara se ernstige aandrang met Hagar getrou het, het sy hom nou verwyt asof dit sy skuld was. Sy wou haar mededingster verban, maar Abraham het geweier om dit toe te laat, want Hagar sou die moeder van sy kind, die seun van die belofte, soos hy liefdevol gehoop het, word. Sy was egter Sara se slavin en hy het haar aan haar meesteres oorgelaat. Hagar se hoogmoed het haar nie toegelaat om die strengheid wat haar astrantheid uitgelok het, te aanvaar nie. “Toe het Saraï haar sleg behandel en sy het van haar af weggevlug.”

Sy het na die woestyn toe gevlug en terwyl sy eensaam en vriendeloos by ‘n fontein gerus het, het daar ‘n engel van die Here in menslike gedaante aan haar verskyn. Hy het haar aangespreek as: “Hagar, slavin van Saraï”, om haar aan haar stand en haar plig te herinner en haar beveel: “Gaan terug na jou meesteres en verneder jou onder haar hande.” By die bestraffing het sy egter ook vertroosting ontvang: “Die Here het jou in jou ellende verhoor.” “Ek sal jou nageslag grootliks vermeerder, sodat dit vanweë die menigte nie getel kan word nie.” En as ‘n voortdurende herinnering aan Sy genade, het Hy haar gelas om haar kind Ismael, “God sal hoor,” te noem.

Toe Abraham al byna honderd jaar oud was, is die belofte van ‘n seun aan hom herhaal, met die versekering dat die toekomstige erfgenaam Sara se kind sou wees. Maar Abraham het die belofte nog nie verstaan nie. Hy het onmiddellik aan Ismael gedink en aan die geloof vasgehou dat die genadige wil van God deur hom volvoer sou word. In sy liefde vir sy seun het hy uitgeroep: “Ag, mag Ismael lewe voor u aangesig!” Toe is die belofte, met woorde wat nie misverstaan kon word nie, herhaal: “Voorwaar, jou vrou Sara sal vir jou ‘n seun

baar en jy moet hom Isak noem; en Ek sal my verbond met hom oprig." Tog het God die gebed van die vader nie verontagsaam nie: "Wat Ismael aangaan..." het Hy gesê, "...het Ek jou verhoor. Kyk, Ek seën hom ... en Ek sal hom 'n groot nasie maak. "

Die geboorte van Isak, nadat hulle 'n leeftyd vir die vervulling van hul drome gewag het, het die tente van Abraham en Sara met blydskap gevul. Vir Hagar was hierdie gebeurtenis egter die omverwerping van haar lank gekoesterde ambisie. Ismael, wat nou 'n jongeling was, is deur almal in die laer as die erfgenaam van Abraham se rykdom en die seëninge wat aan sy nageslag beloof is, aanvaar. Nou is hy eensklaps ter syde gestel; en in hulle teleurstelling het moeder en seun Sara se kind gehaat. Die algemene vreugde het hulle jaloesie laat toeneem, totdat Ismael dit gewaag het om die erfgenaam van God openlik uit te tart. In Ismael se onstuimige geaardheid het Sara 'n bron van voortdurende onmin gesien en sy het by Abraham aangedring dat Hagar en Ismael uit die laer verban word. Dit het die patriarg groot verleentheid besorg. Hoe kon hy Ismael, sy seun wat hy steeds baie liefgehad het, uit die kamp verban?

In sy radeloosheid het hy om Goddelike wysheid gepleit. Deur 'n heilige engel het die Here hom gelas om aan Sara se eise te voldoen; sy liefde vir Ismael, of vir Hagar, mag nie in die pad staan nie, want dit was al manier om die vrede en geluk van sy gesin te herstel. En die engel het hom die vertroostende belofte gegee dat hoewel Ismael weg van die huis van sy vader was, God hom nie sou verlaat nie. Sy lewe sou gespaar word en hy sou die vader van 'n groot nasie word. Abraham het die engel se bevel gehoorsaam, maar nie sonder diepe smart nie. Die vader se hart was swaar van onuitgesproke droefheid toe hy Hagar en sy seun wegstuur.

Die opdrag aan Abraham aangaande die heiligheid van die huwelik moes 'n les vir alle eeue wees. Dit verkondig dat daar versigtig oor die regte en geluk van hierdie verhouding gewaak moet word, selfs as dit groot opoffering verg. Sara was Abraham se enigste ware vrou. Niemand anders was geregtig op 'n aandeel van haar regte as vrou en moeder nie. Sy was onderdanig aan haar man en as gevolg van hierdie deug word sy in die Nuwe Testament as 'n waardige voorbeeld gestel. Maar sy was nie gewillig dat Abraham 'n ander naas haar moes liefhê nie en die Here het haar nie bestraf omdat sy geëis het dat haar mededingster verban word nie. Abraham en Sara het albei aan die krag van God getwyfel en hierdie fout het die huwelik met Hagar tot gevolg gehad.

God het Abraham geroep om 'n vader van die gelowiges te wees en sy lewe moes 'n voorbeeld van geloof vir toekomstige geslagte wees. Maar sy geloof was egter nog nie volmaak nie. Hy het wantroue in God verraai toe hy die feit verberg het dat Sara sy vrou was en ook deur sy huwelik met Hagar. Sodat hy die hoogste standaard kon bereik, het God hom aan 'n verdere toets onderwerp, die swaarste wat nog ooit van 'n mens gevra is om te deurstaan. In 'n naggesig is hy beveel om na die land Moria te gaan en sy seun op 'n berg, wat aan hom uitgewys sou word, as brandoffer te bring.

Abraham was honderd-en-twintig jaar oud toe hy hierdie bevel van God ontvang het. Hy was, selfs in sy generasie, as ‘n ou man beskou. In sy jonger jare was hy sterk om moeilikhede te verduur en dapper in gevaar, maar nou was die krag van sy jeug verby. Iemand in die lewenskrag van manlikheid mag dalk die moed hê om moeilikhede en ellende, wat in sy latere jare sy hart sal laat beswyk en sy voete na die graf toe laat struikel, die hoof te bied. Maar God het Sy laaste, grootste beproewing teruggehou totdat die las van jare swaar op hom gerus en hy verlang het om te rus van angs en moeite.

Die patriarg het in Berséba, omring met voorspoed en eer gewoon. Hy was baie welgesteld en die heersers in die land het hom as magtige vors geëer. Duisende skape en beeste was oor die vlaktes wat buite sy laer gestrek het, versprei. Aan alle kante was die tente van sy volgelinge, die wonings van honderde getroue diensknegte. Die seun van die belofte het aan sy sy gegroei tot manlikheid. Dit het geblyk asof die hemel ‘n lewe van opoffering deur geduldige volharding en uitgestelde hoop met seën bekroon het.

In gelowige gehoorsaamheid het Abraham sy geboorteland verlaat-weggedraai van die grafte van sy vaders en die woonplek van sy familie. Hy het as vreemdeling in die land van sy erfenis gedwaal. Hy het lank vir die geboorte van die beloofde erfgenaam gewag. Op bevel van God het hy sy seun Ismael weggestuur. En noudat die kind wat hy so lank begeer het ‘n man geword het en dit geblyk het dat die patriarg die vervulling van sy verwagtinge kon sien, was ‘n beproewing, erger as alle ander voor hom.

Die bevel was uitgespreek in woorde wat die vader se hart met foltering moes deurboor het: “Neem jou seun, jou enigste, wat jy liefhet, Isak ... en offer hom daar as brandoffer.” Isak was die ligpunt van sy huisgesin, die troos vir sy oudag en bo alles die erfgenaam van die beloofde seën. Die verlies van so ‘n seun as gevolg van ‘n ongeluk of siekte, sou hartverskeurend vir die liefdevolle vader gewees het; dit sou sy gryskop met droefheid neergebuig het; maar is hy beveel om die bloed van daardie seun met sy eie hand te vergiet. Dit het vir hom na ‘n skrikwekkende onmoontlikheid gelyk.

Satan het bygestaan en voorgestel dat hy mislei is, want die Wet van God beveel: “Jy mag nie doodslaan nie...” en God sou nie iets vereis wat Hy voorheen verbied het nie. Abraham het na buite gegaan en na die kalme helderheid van die wolkelose hemel opgekyk en die belofte wat amper vyftig jaar gelede gemaak is, dat sy saad so talryk soos die sterre sou wees, in herinnering geroep. As daardie belofte deur Isak vervul moes word, hoe kon hy gedood word? Abraham was geneig om te glo dat hy onder ‘n wanindruk verkeer. In sy twyfel en angs het hy op die aarde neergebuig en gebid soos nooit tevore, vir een of ander bevestiging van die bevel indien hy wel hierdie verskriklike plig moes uitvoer. Hy het onthou van die engele wat na hom gestuur is om God se voorneme om Sodom te vernietig aan hom te openbaar en wat aan hom die belofte van hierdie selfde seun, Isak, gebring het en hy het na die plek gegaan waar hy verskeie kere tevore die hemelse boodskappers ontmoet het, met die hoop om hulle weer raak te loop en verdere leiding te verkry; maar

niemand het tot sy redding gekom nie. Dit was asof hy deur duisternis omsluit was; maar die bevel van God het steeds in sy ore geklink: "Neem jou seun, jou enigste, wat jy liefhet, Isak..." Die bevel moes gehoorsaam word en hy kon nie waag om langer te talm nie. Die daglig het aangebreek en hy moes op sy reis vertrek.

Hy is terug na sy tent waar Isak nog die onbekommerde slaap van jeug en onskuld geslaap het. Vir 'n oomblik het die vader na die dierbare gesig van sy seun gekyk en toe bewend weggedraai. Hy het na Sara wat nog geslaap het gegaan. Moes hy haar wakker maak om haar seun vir die laaste keer te omhels? Moes hy haar van God se versoek vertel? Hy het verlang om sy hart teenoor haar uit te stort en die verskriklike verantwoordelikheid met haar te deel; maar hy is teruggehou deur die vrees dat sy hom moontlik sou verhinder. Isak was haar vreugde en trots; haar lewe was in hom opgeneem en die moederliefde mag dalk weier om die opoffering te maak.

Eindelik het Abraham sy seun geroep en hom vertel van die bevel om op 'n verafgeleë berg te gaan offer. Isak het dikwels saam met sy vader gaan aanbid by een van die verskeie altare wat sy omswerwinge gekenmerk het en die opdrag het hom nie verbaas nie. Die voorbereidsels vir die reis is spoedig afgehandel. Die hout is in gereedheid gebring en op 'n esel gelaai en vergesel van twee diensknegte is hulle daar weg.

Sy aan sy het die vader en die seun in stilte voort gereis. Die patriarg wat oor sy swaar geheim nagedink het, het nie 'n hart vir woorde gehad nie. Sy gedagtes was by die trotse, liefdevolle moeder en die dag wanneer hy alleen na haar sou terugkeer. Hy het goed geweet dat 'n mes haar hart sou deurdring wanneer die lewe van haar seun geneem is.

Daardie dag, die langste wat Abraham ooit beleef het, het traag tot 'n einde gekom. Terwyl sy seun en die jongmanne geslaap het, het hy die nag in gebed deurgebring, steeds met die hoop dat 'n hemelse boodskapper sou kom sê dat hy genoegsaam beproef was, sodat die jongeling ongedeerd na sy moeder kon terugkeer. Maar daar was geen vertroosting vir sy gefolterde gemoed nie. Nog 'n lang dag, nog 'n nag van verootmoediging en gebed en gedurig het die bevel wat hom kinderloos sou maak in sy ore geklink. Satan was byderhand om twyfel en ongeloof in sy ore te fluister, maar Abraham het hom daarteen verset. Toe hulle op die punt was om die reis vir die derde dag te begin, het die patriarg, terwyl hy noordwaarts kyk, die beloofde sein, 'n wolk van heerlikheid wat oor Berg Moria gehang het, gesien en hy het geweet dat die Stem wat met hom gespreek het, van die hemel af gekom het.

Selfs nou het hy nie teen God gemurmureer nie, maar sy siel versterk deur aan die bewyse van die goedheid en trou van die Here te dink. Hierdie seun was onverwags gegee; en het Hy, wat die kosbare geskenk gegee het, nie die reg gehad om wat aan Hom behoort terug te neem nie? Toe het geloof die belofte herhaal: "Deur Isak sal daar vir jou 'n nageslag genoem word..." -'n nageslag so talloos soos die sandkorrels op die strand. Isak

was die kind van ‘n wonderwerk en kon die Krag wat aan hom die lewe geskenk het, dan nie die lewe in hom herstel nie? Abraham het by die sigbare verbygekyk en aan die Goddelike Woord vasgegryp: “...want hy het gereken dat God mag het om hom selfs uit die dode op te wek.” (Hebreërs 11:18).

Maar niemand, behalwe God, het besef hoe groot die offer van die vader was, om sy seun aan die dood oor te gee nie; Abraham wou hê niemand behalwe God moes die afskeidstoneel aanskou nie. Hy het die diensknegte beveel om agter te bly en het bygevoeg: “Ek en die seun wil daarheen gaan om te aanbid en sal dan na julle terugkom.” Die hout is op Isak, die een wat geoffer moes word, gelê. Die vader het die mes en die vuur geneem en saam het hulle na die kruin van die berg opgeklim en die seun het heimlik gewonder waar hulle so ver van die krale en kuddes ‘n offerlam sou kry. Uiteindelik het hy sy vader aangespreek: “My vader...,” “...hier is die vuur en die hout, maar waar is die lam vir ‘n brandoffer?” O wat ‘n beproewing! Hoe het die liefkosende woorde “my vader” Abraham se hart deurboor! Nie nou nie-hy kon hom nie nou al vertel nie. Daarom het hy geantwoord: “God sal vir Homself die lam vir ‘n brandoffer voorsien, my seun.”

Op die aangewese plek het hulle die altaar gebou en die hout daarop gelê. Toe, met ‘n bewende stem, het Abraham die Goddelike boodskap aan sy seun ontvou. Verskrik en verbaas het Isak sy lotsbestemming aangehoor, maar hy het geen weerstand gebied nie. Hy kon sy lot maklik ontvlug het, as hy wou; die bedroefde, ou man, uitgeput na die worsteling van die verskriklike drie dae, sou nie die besluit van die energieke jong man kon teengaan nie. Maar Isak is van kindsbeen af geleer om onmiddellik te vertrou en te gehoorsaam en namate die plan van God aan hom verduidelik is, het hy gewilliglik ingestem. Hy het in Abraham se geloof gedeel en hy het dit as ‘n eer beskou dat hy gevra is om sy lewe as offer aan God te gee. Tederlik het hy gepoog om sy vader se droefheid te versag en die senuweeagtige hande te versterk om hom aan die altaar vas te bind.

Eindelik is die laaste liefdeswoorde gespreek, die laaste trane gestort en die laaste omhelsing gegee. Die vader lig die mes om sy seun te slag en skielik word sy arm teruggehou. ‘n Engel van God roep uit die hemel tot die patriarg: “Abraham, Abraham!” en hy antwoord haastig: “Hier is ek!” En weer kom die stem uit die hemel: “Moenie jou hand na die seun uitsteek nie en doen hom niks nie; want nou weet Ek dat jy God vrees en jou seun, jou enigste, van My nie teruggehou het nie.”

Toe sien Abraham “...“n ram wat agter in die bos met sy horings vasgeraak het.” Haastig het hy die nuwe offer gebring “...en dit as brandoffer in die plek van sy seun...” aangebied. In sy vreugde en dankbaarheid het Abraham aan die heilige plek ‘n nuwe naam gegee: “Jehova-jire” “Die Here sal voorsien.”

Op die berg Moria het God weer Sy verbond hernu en met ‘n plegtige eed die seën aan Abraham se saad deur al die toekomstige nageslagte bevestig: “Ek sweer by Myself, spreek

die Here, omdat jy dit gedoen het en jou seun, jou enigste, nie teruggehou het nie, dat Ek jou ryklik sal seën en jou nageslag grootliks sal vermeerder soos die sterre van die hemel en soos die sand wat aan die seestrand is; en jou nageslag sal die poorte van sy vyande in besit neem. En in jou nageslag sal al die nasies van die aarde geseën word, omdat jy na my stem geluister het."

Abraham se groot geloofsdaad staan soos 'n ligbaken wat die weg van al God se diensknegte in die daaropvolgende eeue verlig. Abraham het nie probeer om homself te verskoon van die wil van God nie. Gedurende daardie drie dae het hy genoeg tyd gehad om te dink en om aan God te twyfel, indien hy daartoe geneig was. Hy kon geredeneer het dat die aanslag op sy seun se lewe aanleiding sou gee dat mense hom vir 'n moordenaar, 'n tweede Kain, sou aansien; dat dit sou veroorsaak dat sy onderrig verwerp en verag word en so sy mag om goed aan sy medemens te doen, sou vernietig. Hy kon aangevoer het dat sy ouderdom hom van gehoorsaamheid behoort vry te stel. Maar die patriarg het nie agter enige van hierdie verskonings geskuil nie. Abraham was 'n mens; sy hartstogte en geneenthede was soos ons s'n; maar hy het nie gevra hoe die belofte vervul sou word indien Isak sterf nie. Hy het nie gebly om met sy bloeiende hart te redeneer nie. Hy het geweet dat God reg en regverdig in al Sy vereistes is en hy het die bevel tot op die letter gehoorsaam.

"Abraham het God geglo en dit is hom tot geregtigheid gereken en hy is 'n vriend van God genoem." (Jakobus 2:23). En Paulus verklaar: "Die wat uit die geloof is, hulle is kinders van Abraham" (Galasiërs 3:7). Maar Abraham se geloof is deur sy werke geopenbaar. "Is Abraham, ons vader, nie uit die werke geregverdig toe hy Isak, sy seun, op die altaar geoffer het nie? Sien jy dat die geloof saamgewerk het met sy werke en dat die geloof volkome geword het uit die werke?" (Jakobus 2:21,22). Daar is baie mense wat die verhouding tussen geloof en werke nie verstaan nie. Hulle sê: "Glo net in Christus en jy is veilig. Jy hoef nie die wet te hou nie." Maar egte geloof word in gehoorsaamheid geopenbaar. Christus het aan die ongelowige Jode gesê: "As julle die kinders van Abraham was, sou julle die werke van Abraham doen." (Johannes 8:39). En aangaande die vader van die gelowiges het God self verklaar dat: "Abraham na My stem geluister en My ordeninge, My gebooie, My insettinge en My wette onderhou het." (Genesis 26:5). Die apostel Jakobus sê: "Net so is ook die geloof, as dit geen werke het nie, in sigself dood." (Jakobus 2:17). En Johannes wat so breedvoerig op die liefde ingaan, vertel ons: "Dit is die liefde tot God, dat ons sy gebooie bewaar." (Johannes 5:3).

Deur middel van tipe en belofte, het God "...vooraf aan Abraham die evangelie verkondig." (Galasiërs 3:8). En die geloof van die patriarg was op die Verlosser wat sou kom gevestig. Aan die Jode het Christus gesê: "Abraham, julle vader, het hom verheug dat hy my dag sou sien; en hy het dit gesien en het hom verbly." (Johannes 8:56). Die ram wat in Isak se plek geoffer was, het die Seun van God, wat in ons plek geoffer is,

verteenwoordig. Toe die mens, as gevolg van sy oortreding van die wet van God tot die dood veroordeel is, het die Vader Sy Seun aanskou en aan die sondaar gesê: “Leef; Ek het ‘n losser gevind.”

Dit was om Abraham se verstand met die werklikheid van die evangelie te beïndruk, asook om sy geloof te toets, dat God hom beveel het om sy seun te offer. Die foltering wat hy gedurende die donker dae van sy verskriklike beproewing verduur het, is toegelaat sodat hy, uit eie ervaring, iets van die grootheid van die offer deur die oneindige God vir die mens se verlossing kon leer. Geen ander beproewing kon vir Abraham soveel sielefoltering veroorsaak het as om sy seun te offer nie. God het Sy Seun aan ‘n dood van foltering en skande oorgegee. Die engele wat die vernedering en sielsangs van die Seun van God aanskou het, is nie toegelaat om tussenbeide te tree, soos in die geval van Isak nie. Daar was geen stem om uit te roep: “Dit is genoeg!” nie. Om die gevalle mensdom te red, het die Koning van die heerlikheid Sy lewe opgeoffer. Watter sterker blyk van die oneindige ontferming en liefde van God kan gegee word? “Hy wat selfs sy eie Seun nie gespaar het nie, maar Hom vir ons almal oorgegee het, hoe sal Hy nie saam met Hom ons ook alles genadiglik skenk nie?” (Romeine 8:32).

Die opoffering wat van Abraham vereis is, was nie net tot sy eie voordeel nie, ook nie alleenlik tot die voordeel van die daaropvolgende geslagte nie; maar dit was ook tot lering van die sondelose intelligensies van die hemel en ander wêrelde. Die gebied waar die stryd tussen Christus en die Satan plaasvind-die slagveld waarop die verlossingsplan beslis word-is vir die heelal ‘n lesboek. Omdat Abraham gebrek aan geloof in die beloftes van God aan die dag gelê het, het Satan hom by die engele en by God aangekla dat hy nie die voorwaardes van die verbond nagekom het nie en die seëninge daarvan nie waardig was nie. God het begeer om die getrouheid van Sy dienskneg voor die ganse hemel te bewys, om te demonstreer dat niks minder as volkome gehoorsaamheid aanvaarbaar is nie en om meer volledig die verlossingsplan aan hulle te openbaar.

Hemelse wesens was getuies van die toneel toe die geloof van Abraham en die onderwerping van Isak op die proef gestel is. Die toets was baie strawwer as waaraan Adam onderhewig was. Gehoorsaamheid aan die verbod wat op stamouers geplaas is, het geen lyding geverg nie, maar die bevel wat aan Abraham gegee is, het die smartlikste opoffering geëis. Die ganse hemel het Abraham se onwankelbare gehoorsaamheid met verbasing en bewondering aanskou. Die ganse hemel het sy trou toegejuig. Satan se aanklagte is as vals bewys. God het aan Sy dienskneg gesê: “Nou weet Ek dat jy God vrees ondanks die Satan se aanklag en jou seun, jou enigste, van My nie teruggehou het nie.” Die verbond wat God in die teenwoordigheid van die hemelse wesens deur ‘n eed met Abraham gesluit het, het getuig dat gehoorsaamheid beloon word.

Selfs die engele het die verborgenheid van die verlossing moeilik begryp; om te verstaan hoekom die Bevelvoerder van die hemel, die Seun van God, vir die skuldige

mensdom moes sterf. Toe Abraham die bevel ontvang om sy seun te offer, is die belangstelling van alle hemelse wesens opgewek. Met intense erns het hulle elke stap in die vervulling van die bevel aanskou. Toe Isak vra: “Waar is die lam vir ‘n brandoffer?” en Abraham antwoord: “God sal vir Homself die lam vir ‘n brandoffer voorsien;” en toe Abraham gekeer is toe hy die hand aan sy seun se lewe wou slaan en die ram wat God voorsien het in Isak se plek geoffer is, toe gaan daar ‘n lig oor die verborgenheid van die verlossing op, sodat selfs die engele ‘n beter begrip van die wonderlike voorsiening wat God gemaak het vir die verlossing van die mensdom gehad het. (l Petrus 1:12).

Hoofstuk 14—Vernietiging van Sodom

(Hierdie hoofstuk berus op Genesis 19)

Die mooiste stad in die Jordaanvallei was Sodom, geleë op ‘n vlakte wat soos “die tuin van die Here” in vrugbaarheid en prag was. Hier het die weelderige tropiese plantegroei gebloei. Dit was die tuiste van die palmboom, die olyf en die wynstok; en blomme het hulle geur regdeur die jaar versprei. Ryk oeste het die landerye bedek en kleinvee en kuddes het die omliggende heuwels oordek. Kuns en die handel het bygedra om die trotse stad te verryk. Die skatte van die Ooste het die paleise versier en die karavane van die woestyn het hulle kosbare voorrade gebring om aan die handelsmarkte te voorsien. Sonder om te hard te werk of arbei, kon daar in elke behoefte van die lewe voorsien word en die hele jaar het geblyk een groot feestelikheid te wees.

Die oorvloed wat oral geheers het, het geboorte geskenk aan weelderigheid en trots. Ledigheid en rykdom verhard die hart wat nooit deur gebrek onderdruk is, of die las van verdriet ervaar het nie. Die liefde vir genot is deur welvaart en ledigheid bevorder en die mense het hulself oorgegee aan wellustige genot. “Kyk...” sê die profeet, “...dit was die ongeregtigheid van jou suster Sodom: In trotsheid, oorvloed van brood en sorgelose rus het sy en haar dogters geleef, maar sy het die hand van die arme en behoeftige nie versterk nie. En toe hulle hoogmoedig was en gruwelikheid voor my aangesig bedryf het, het Ek, toe Ek dit sien, hulle weggeruim.” (Esegiël 16:49,50).

Daar is niks wat mense meer begeer as rykdom en ledigheid nie en tog het dit geboorte geskenk aan die sondes wat die verwoesting van die stede van die vlakte tot gevolg gehad het. Hulle nuttelose, ledige lewe het hulle ‘n prooi van Satan se versoekings gemaak en hulle het die beeld van God geskaad en satanies in stede van Godvresend geword. Ledigheid is die grootste vloek wat ‘n mens kan tref, want onsedelikheid en misdadigheid volg in die voetspore daarvan. Dit verswak die verstand, verwring die begrip en takel die siel af. Satan lê en wag, gereed om diegene wie se waaksaamheid verslap het en wie se ledigheid aan hom die geleentheid skenk om homself op ‘n aantreklike wyse by hulle in te dring, te vernietig.

In Sodom was daar vrolikheid en losbandigheid, feestelikheid en dronkenskap. Vrye teuels is aan die veragtelikste en mees brutale hartstogte gegee. Die mense het God en Sy wet openlik getart en hulle in gewelddadigheid verlustig.

Alhoewel hulle die voorbeeld van die antediluviaanse wêreld voor hulle gehad het en geweet het dat die wraak van God in hulle vernietiging geopenbaar was, het hulle dieselfde roete van boosheid gevolg.

Toe Lot na Sodom verhuis het, was die sedelike agteruitgang nog nie universeel nie en God, in Sy genade, het toegelaat dat strale van lig deur die morele donkerte skyn. Toe

Abraham die gevangenes van die Elamiete gered het, is die mense se aandag op die ware geloof gevestig. Abraham was geen vreemdeling vir die inwoners van Sodom nie en sy aanbidding van die onsienlike God was ‘n onderwerp van bespotting onder hulle, maar sy oorwinning oor veel sterker magte en sy edelmoedige ingesteldheid teenoor die gevangenes en die buit, het hulle bewondering afgedwing. Terwyl sy bekwaamheid en dapperheid geprys is, kon niemand wegkom van die oortuiging dat ‘n Goddelike Mag aan hom die oorwinning gegee het nie. En sy edel en onselfsugtige gees, so vreemd vir die selfsugtige inwoners van Sodom, was ‘n verdere bewys van die voortreflikheid van die geloof wat hy deur sy dapperheid en trou vereer het.

Toe Melgisedek ‘n seën oor Abraham uitgespreek het, het hy Jehova erken as die bron van sy krag en die Outeur van die oorwinning. Hy het gesê: “Geseënd is Abram deur God, die Allerhoogste, die Skepper van hemel en aarde. En geseënd is God, die Allerhoogste, wat u vyande in u hand gegee het.” (Genesis 14:19, 20). Deur Sy voorsienigheid het God met daardie mense gespreek, maar die laaste ligstraal is, net soos die eerste, verwerp.

En nou het Sodom se laaste nag nader gekom. Die wolke van wraak het reeds oor die gedoemde stad saamgepak. Maar die mense het dit nie besef nie. Terwyl die engele van verderf nader gekom het, het mense van voorspoed en plesier gedroom. Die laaste dag was soos elke ander dag wat gekom en gegaan het. Die nag het op ‘n toneel van bekoring en sekuriteit neergedaal. ‘n Landskap van onoortreflike skoonheid het in die strale van die ondergaande son gebaai. Die koelte van die aand het die stadsbewoners na buite gelok en die plesier-soekende skare het heen en weer beweeg, versot op die plesier van die oomblik.

In die skemeraand het twee vreemdelinge die stadspoort genader. Hulle was oënskynlik reisigers wat ingekom het om daar te oornag. Niemand kon in die nederige voetgangers die magtige gesante van die oordeel van God bespeur nie en min het die vrolike, sorgvrye skare gedroom dat hulle behandeling van die hemelse boodskappers daardie nag, die toppunt van die skuld wat die trotse stad sou verdoem, sou bereik. Maar daar was een man wat die vreemdelinge vriendelik behandel en na sy huis genooi het. Lot was onbewus van hulle ware aard, maar hoflikheid en gasvryheid was ‘n gewoonte by hom; dit was deel van sy godsdiens, lesse wat hy uit die voorbeeld van Abraham geleer het. Indien hy nie ‘n gees van hoflikheid gekweek het nie, sou hy moontlik oorgelaat gewees het om saam met die res van Sodom te vergaan. Menige huisgesinne het, deur hul deur vir ‘n vreemdeling te sluit, God se boodskapper uitgesluit, wat moontlik seën en hoop en vrede sou gebring het.

Elke lewensdaad, hoe klein ook al, het sy uitwerking ten goede of ten kwade. Getrouheid of nalatigheid in wat skynbaar as die geringste plig beskou word, mag die deur vir die lewe se rykste seëninge, of sy grootste rampe open. Dit is die klein dingetjies wat die karakter toets. Dit is die beskeie optredes van daaglikse selfverloëning wat met ‘n blymoedige en gewillige hart gepaard gaan, wat God behaag. Ons moet nie slegs vir onsself leef nie, maar vir andere. En dit is net deur onbaatsugtigheid, deur ‘n liefdevolle,

behulpsame gees te koester, dat ons ons lewe tot seën kan maak. Die klein bedagsaamhede, die klein, eenvoudige hoflikhede, dra veel by tot die somtotaal van lewensvreugde en die verwaarlosing hiervan, dra by tot ‘n groot deel van menslike ellende.

Aangesien Lot geweet het aan watter mishandeling vreemdelinge in Sodom blootgestel was, het Lot hom daartoe verplig gevoel om hulle by hulle aankoms te beskerm deur hulle in sy eie huis te onthaal. Hy het by die stadspoort gesit toe die vreemdelinge aankom en toe hy hulle sien, staan hy op en buig hoflik en sê: “Kyk tog, my here, draai tog uit na die huis van u dienaar en bly die nag oor.” Hulle het gemaak asof hulle sy gasvryheid van die hand wys deur te sê: “Nee, ons sal op die plein vernag.” Hiermee het hulle ‘n tweeledige doel gehad, naamlik om Lot se opregtheid op die proef te stel en ook om die indruk te skep dat hulle niks van die gemeenheid van die inwoners van Sodom geweet het nie, asof hulle gedink het dit sou veilig wees om die nag op die plein deur te bring. Hulle antwoord het Lot net meer vasberade gemaak om hulle nie aan die genade van die gepeupel oor te laat nie. Hy het aangedring totdat hulle sy uitnodiging aangeneem en na sy huis gegaan het.

Hy het gehoop om sy voorneme vir die leeglêers by die poort weg te steek, deur die vreemdelinge met ‘n ompad na sy huis te neem, maar hulle aarseling en getalm en sy aandrang het die aandag van die omstanders getrek en voordat hulle die nag tot rus kon kom, het ‘n wettelose skare sy huis omsingel. Daar was ‘n groot skare; van die jongste tot die oudste is deur die onsedelikste hartstogte aangevuur. Die vreemdelinge het Lot reeds ondervra oor die aard van die stedelinge en Lot het hulle gewaarsku om dit nie in die nag buite sy deur te waag nie, toe die gejou en geroep van die skare hoorbaar word. Die mense het geëis dat die manne na hulle toe uitgebring moes word.

Omdat hy geweet het hoe maklik hulle by sy huis kon inbreek indien hulle tot geweld aangehits word, het Lot uitgegaan om met die mense te probeer redeneer. “My broers,” het hy gesê, “moet tog nie kwaad doen nie.” Hy het hulle “broers” genoem in die sin dat hulle sy bure is en gehoop om hulle tot bedaring te bring en skaam te maak oor hulle slegte voornemens. Maar sy woorde was soos olie op die vlamme. Hulle woede het soos die dreuning van ‘n storm opgeklink. Hulle het geskimp dat Lot hom as regter oor hulle wou aanstel en gedreig om hom erger te behandel as wat hulle plan met sy gaste was. Hulle het hom bestorm en sou hom uitmekaar verskeur het as die engele van God hom nie gered het nie. Die hemelse boodskappers het “...hulle hand uitgesteek en Lot by hulle in die huis gebring en die deur toegesluit.”

Die gebeure daarna, het die aard van die gaste wat hy onthaal het, geopenbaar. “Toe slaan hulle die manne wat by die ingang van die huis was, klein en groot, met blindheid, sodat hulle tevergeefs na die ingang gesoek het.” As hulle nie met ‘n dubbele blindheid geslaan was deur hulle aan die hardheid van hulle harte oor te gee nie, sou die besoeking van God hulle laat vrees het en sou hulle hul kwade bedoelings laat vaar het. Op daardie laaste nag het hulle nie groter sondes gepleeg as voorheen nie, maar die genade wat hulle

so lank versmaai het, het uiteindelik opgehou om by hulle te pleit. Die Sodomiete het die perke van Goddelike verdraagsaamheid, "...die verborge grenslyn tussen God se verdraagsaamheid en Sy toorn..." oorskrei. Die vuur van Sy wraak was op die punt om in die laagte van Sodom te ontvlam.

Die engele het die doel van hulle besoek aan Lot bekend gemaak: "Ons gaan hierdie plek verwoes, omdat die geroep oor hulle groot is voor die aangesig van die Here en die Here het ons gestuur om dit te verwoes." Die vreemdelinge wat Lot gepoog het om te beskerm, het nou beloof om hom te beskerm en om ook al die lede van sy gesin, wat saam met hom uit die goddelose stad sou vlug, te red. Die gepeupel het hulleself uitgeput en het vertrek en Lot het uitgegaan om sy kinders te waarsku. Hy het die woorde van die engele herhaal: "Maak julle klaar, gaan uit hierdie plek uit, want die Here gaan die stad verwoes." Maar in hulle oë was hy soos iemand wat gekskeer. Hulle het gelag oor wat hulle sy bygelowige vrees genoem het. Sy dogters het hulle deur hul eggenote laat beïnvloed. Hulle was veilig waar hulle was. Hulle kon geen teken van gevaar sien nie. Alles was net soos voorheen. Hulle het baie besittings gehad en kon nie glo dat die pragtige Sodom verwoes sou word nie.

Lot is bedroef terug na sy huis om van sy mislukte poging te vertel. Toe beveel die engele hom om op te staan en sy vrou en die twee dogters wat nog by hom ingewoon het, te neem en die stad te verlaat. Maar Lot het steeds getalm. Hoewel hy hom elke dag bekommer het oor die dade van geweld wat hy moes aanskou, het hy geen ware begrip gehad van die verval en gruwelike boosheid wat in daardie veragtelike stad bedryf is nie. Hy het nie die groot noodsaaklikheid vir God se oordele om 'n einde aan sonde te maak, besef nie. Sommige van sy kinders het aan Sodom vasgeklou en sy vrou het geweier om sonder hulle te vertrek. Die gedagte dat hy hulle, wat vir hom die dierbaarste op aarde was moes agterlaat, was vir hom te veel. Dit was moeilik om sy weelderige huis en al die rykdom wat hy versamel het, te versaak en as brandarm swerweling weg te gaan. Verdwaas deur verdriet was hy traag om weg te gaan. Sonder die engele van God, sou hulle in die vernietiging van Sodom omgekom het. Die hemelse boodskappers het hom en sy vrou en sy dogters aan die hand geneem en hulle uit die stad uitgelei.

Hier het die engele hulle verlaat en na Sodom teruggekeer om hulle vernietigingswerk te verrig. 'n Ander, Hy by wie Abraham gepleit het, het Lot genader. In al die stede van die vlaktes is nie eens tien regverdige mense gevind nie, maar in antwoord op die patriarg se gebed, is die een man wat God gevrees het, uit die vernietiging weggeraap. Met skokkende nadruk het die bevel gekom: "Vlug vir jou lewe! Moenie omkyk nie en moenie êrens in die Jordaanstreek bly staan nie. Vlug na die gebergte, dat jy nie omkom nie!" Aarseling of vertraging sou nou noodlottig wees. Om nog een verlangende blik op die gedoemde stad te werp, om nog een oomblik met spyt om so 'n mooi huis te verlaat, te

vertoef, sou hulle lewens gekos het. Die storm van Oordeel van God is net teruggehou sodat hierdie arme vlugtelinge kon wegkom.

Maar Lot, verward en verskrik, het gesmeek dat hy nie die bevel kon uitvoer nie, vir ingeval een of ander kwaad hom sou tref sodat hy sterf. As gevolg van sy verblyf in daardie bose stad, te midde van ongeloof, het sy geloof verswak. Die Vors van die hemel was aan sy sy en tog het hy om sy lewe gepleit asof God, wat reeds soveel sorg en liefde aan hom betoon het, hom nie sou bewaar nie. Hy moes homself volkome aan die boodskapper van God toevertrou het en sy wil en lewe sonder enige twyfel of vrae in die Here se hande oorgegee het. Maar soos soveel ander, het hy probeer om sy eie planne te beraam. “Kyk tog, hierdie stad is naby om daarheen te vlug-is dit nie klein nie?-dat ek kan lewe!” Die stad waarna hier verwys word was Bela wat later Soar genoem is. Dit was net ‘n paar kilometer van Sodom af en was net so korrup en tot verwoesting gedoem. Maar Lot het versoek dat dit gespaar mag word en aangedring dat dit ‘n geringe versoek was; en sy versoek is toegestaan. Die Here het hom verseker: “Ek neem jou ook in hierdie saak in guns aan, sodat Ek die stad waarvan jy gespreek het, nie sal omkeer nie.” O, hoe groot die genade van God teenoor Sy dwalende skepsele!

Opnuut is hulle plegtig beveel om hulle te haas, want die woede van die storm sou vir slegs ‘n kort rukkie uitgestel word. Maar een van die vlugtelinge het dit gewaag om ‘n terugblik op die gedoemde stad te werp en sy het ‘n gedenkteken van God se oordeel geword. Indien Lot nie getalm het om die waarskuwing van die engele te gehoorsaam nie, maar in alle erns na die berge gevlug het sonder ‘n woord van smeking of protes, sou sy vrou ook ontvlug het. Die invloed van sy voorbeeld sou haar gered het van die sonde wat haar lot beslis het. Maar sy aarseling en vertraging het veroorsaak dat sy die waarskuwing van God ligtelik opgeneem het. Ofskoon sy fisies op die vlakte was, het haar hart nog aan Sodom bly kleef en sy het saam met die stad omgekom. Sy het in opstand teen God gekom omdat Sy oordele haar besittings en haar kinders vernietig het. Alhoewel God haar begenadig het deur haar uit die goddelose stad uit te roep, het sy gevoel dat daar streng teenoor haar opgetree is, omdat sy die rykdom wat oor soveel jare versamel is, in die stad moes agterlaat om vernietig te word. In stede van met dankbaarheid die verlossing te aanvaar, het sy met vermetelheid teruggekyk om die lewe van hulle wat die waarskuwing van God verwerp het, te begeer. Haar sonde het bewys dat sy onwaardig was om te lewe, vir die behoud waarvan sy so min dankbaarheid betoon het.

Ons moet waak daarteen om ligtelik te handel met die voorsiening wat God vir ons verlossing gemaak het. Daar is Christene wat sê: “Ek wil nie gered word tensy my eggenote en kinders saam met my gered word nie.” Hulle voel dat die hemel nie vir hulle hemel sal wees sonder die teenwoordigheid van diegene wat vir hulle so dierbaar is nie. Maar het diegene wat hierdie gevoel koester, die regte begrip van hulle eie verhouding met God, met die oog op Sy groot liefdadigheid en genade teenoor hulle? Het hulle vergeet dat hulle met

die sterkste bande van liefde, eer en getrouheid gebind is aan die diens van hulle Skepper en Verlosser? Die aanbod van genade word aan almal gebied; sal ons ook wegdraai omdat ons vriende die pleitende liefde van die Verlosser verwerp? Die verlossing van die siel is kosbaar. Christus het ‘n onberekenbare prys vir ons verlossing betaal en niemand wat die waarde van hierdie groot opoffering of die waarde van ‘n siel besef, sal die aangebode genade van God verwerp omdat ander verkies om dit te doen nie. Juis die feit dat ander Sy regverdige eise versmaai, behoort ons tot groter ywer aan te spoor, sodat ons God self kan vereer en almal wat onder ons invloed kom, kan beïnvloed om Sy liefde aan te neem.

“Die son het oor die aarde opgegaan toe Lot in Soar aankom.” Die helder strale van die oggend het geblyk net voorspoed en vrede te verkondig oor die stede van die vlakte. Daar het lewe in die strate begin kom; mense het in hulle verskeie rigtings gegaan, ingestel op die sake of plesier van die dag. Lot se skoonseuns het gelag oor die vrese en waarskuwings van die swaksinnige ou man. So skielik en onverwags soos ‘n donderslag uit ‘n onbewolkte lug het die storm losgebars. Die Here het swael en vuur uit die hemel oor die stede van die vrugbare vlakte laat neerkom; sy paleise, tempels, duur wonings, tuine en wingerde en die vrolike, plesier-soekende skare wat die boodskappers van die hemel net die vorige aand beledig het, is almal verteer. Die rook van die verwoestende brand het soos die rook van ‘n groot smeltkroes opgestyg. En die skone dal van Siddim het ‘n woesteny geword, ‘n plek wat nooit weer opgebou of bewoon sou word nie; ‘n getuienis aan alle geslagte van die beslistheid van God se oordele oor die oortreding.

Die vlamme wat die stede van die vlakte verteer het, straal steeds, ook in ons tyd, hul waarskuwende gloed uit. Dit leer ons die verskriklike en plegtige les dat, hoewel God lankmoedig jeens die sondaar is, daar perke is wat niemand in sy sonde mag oorskrei nie. Wanneer hierdie perke bereik word, word die aanbod van genade teruggetrek en die voltrekking van die oordeel begin.

Die Verlosser van die wêreld verkondig dat daar groter sondes is as die sondes waaroor Sodom en Gomorra vernietig is. Diegene wat die evangelie-uitnodiging wat sondaars tot bekering roep hoor en dit verontagsaam, is meer skuldig voor God as die bewoners van die laagte van Siddim. En nog groter is die sonde van diegene wat beweer dat hulle God ken en Sy gebooie gehoorsaam, maar wat Christus in hulle karakter en in hulle daaglikse wandel, verloën. In die lig van die Verlosser se waarskuwing is die lot van Sodom ‘n plegtige vermaning, nie slegs vir diegene wat aan sonde skuldig is nie, maar ook vir almal wat die lig en die voorregte van die Hemel minag.

Aan die gemeente in Éfese het die waaragtige Getuie gesê: “Ek het teen jou dat jy jou eerste liefde verlaat het. Onthou dan waarvandaan jy uitgeval het en bekeer jou en doen die eerste werke. Anders kom Ek gou na jou toe en sal jou kandelaar van sy plek verwyder as jy jou nie bekeer nie” (Openbaring 2:4,5). Die Verlosser sien uit na ‘n reaksie op Sy aanbod van liefde en vergifnis, met meer deernis as wat die hart van ‘n aardse ouer beweeg om sy

dwarstrekkerige, lydende seun te vergewe. Hy roep na die afgedwaalde: “Keer terug na My en Ek wil na julle terugkeer.” (Maleagi 3:7). Maar as die een wat dwaal hardnekkig weier om gehoor te gee aan die Stem wat hom met ontfermende, tere liefde roep, sal hy eindelik in duisternis gelaat word. Die hart wat vir lank die genade van God geminag het, word verhard deur sonde en is nie langer vatbaar vir die invloed van die genade van God nie. Skrikwekkend is die onheil van die siel van wie die pleitende Verlosser eindelik sal verklaar: hy “...is gekoppel aan die afgode: laat hom staan!” (Hosea 4:17). In die oordeelsdag sal dit vir die stede van die vlakte verdraagsamer wees as vir hulle wat die liefde van Christus geken het en nogtans weggedraai het om die genietinge van ‘n sondige wêreld te kies.

Jy wat die aanbiedinge van genade minag, dink aan die somtotaal wat teen jou tel in die boeke van die hemel, want daar word rekord gehou van die goddelooshede van nasies en families, en individue. God is lankmoedig terwyl die rekening oploop en oproepe tot bekering, asook aanbiedinge van vergifnis mag gegee word; maar die tyd sal aanbreek wanneer die rekening vol is; wanneer die siel se besluit geneem is; wanneer, deur sy eie keuse, die mens se lot verseël sal wees. Dan word die teken vir die voltrekking van die vonnis gegee.

Daar is rede tot kommer oor die toestand van die hedendaagse godsdienstige wêreld. God se genade word ligtelike opgeneem. Die menigtes maak die wet van God kragteloos “...deur leringe te leer wat gebooie van mense is.” (Mattheus 15:9). Ongeloof heers in baie van die kerke van ons land; nie ongeloof in die breedste sin van die woord, ‘n openlike ontkenning van die Bybel nie, maar ‘n ongeloof wat geklee is met die gewaad van Christelikheid, terwyl dit die Bybel as openbaring van God ondermyn. Ernstige toewyding en lewensbelangrike vroomheid het plek gemaak vir ‘n leë vormgodsdiens. Gevolglik heers daar afvalligheid en sinlikheid. Jesus het verklaar: “Net soos dit ook gebeur het in die dae van Lot ... net so sal dit wees in die dag wanneer die Seun van die mens geopenbaar word.” (Lukas 17:28-30). Die daaglikse rekord van verbygaande gebeure getuig van die vervulling van Sy woorde. Die wêreld is vinnig besig om ryp te word vir vernietiging. Binnekort sal die oordele van God uitgestort word en sonde en sondaars sal verdelg word.

Ons Verlosser het gesê: “Maar pas op vir julleself, dat julle harte nie miskien beswaar word deur swelgery en dronkenskap en sorge van die lewe nie en dié dag julle nie skielik oorval nie. Want soos ‘n strik sal hy kom oor almal wat op die hele aarde woon. Waak dan en bid altyddeur sodat julle waardig geag mag word om al hierdie dinge wat kom, te ontvlug en voor die Seun van die mens te staan.” (Lukas 17:34-36).

Voor die vernietiging van Sodom het God aan Lot ‘n boodskap gestuur: “Vlug vir jou lewe! Moenie omkyk nie en moenie êrens in die Jordaanstreek bly staan nie. Vlug na die gebergte dat jy nie omkom nie!” Dieselfde waarskuwende boodskap is deur die dissipels van Christus gehoor voor die verwoesting van Jerusalem: “Wanneer julle Jerusalem deur

leërs omsingeld sien, dan moet julle weet dat sy verwoesting naby is. Dan moet die wat in Judea is, na die berge vlug." (Lukas 21:20,21). Hulle moes nie vertoef om iets uit hulle besittings te red nie, maar moes die meeste van die geleentheid maak om te ontvlug.

Daar was 'n uittrede, 'n besliste skeiding van die goddelose, 'n vlug vir lewe. So was dit in die dae van Noag; so met Lot; so met die dissipels voor die verwoesting van Jerusalem; en so sal dit in die laaste dae wees. Die Stem van God word weer gehoor in 'n boodskap van waarskuwing, wat sy volk gebied om hulself af te sonder van die heersende goddeloosheid.

Die toestand van korrupsie en afvalligheid wat in die laaste dae in die godsdienstige wêreld sal bestaan, is aan die profeet Johannes geopenbaar in die gesig oor Babilon "...die groot stad wat heerskappy voer oor die konings van die aarde." (Openbaring 17:18). Voordat dit verwoes word, sal daar uit die hemel 'n roepstem gehoor word: "Gaan uit haar uit, my volk, sodat julle nie gemeenskap met haar sondes mag hê en van haar plae ontvang nie." (Openbaring 18:4). Soos in die dae van Noag en van Lot moet daar 'n kenmerkende skeiding tussen sonde en sondaars wees. Daar kan geen kompromie tussen God en die wêreld wees nie, geen terugdraai om aardse skatte te beveilig nie. "JuIle kan nie God én Mammon dien nie." (Mattheus 6:24).

Net soos die bewoners van die laagte van Siddim, droom die mense van voorspoed en vrede. "Vlug vir jou lewe!" is die waarskuwing van die engele van God; maar ander stemme word gehoor wat sê: "Moenie op loop gaan nie; daar is geen rede vir ontsteltenis nie." Die menigtes skreeu: "Vrede en veiligheid," terwyl die Hemel verklaar dat 'n haastige verderf die oortreder sal oorval. Op die nag voor hulle verwoesting het die stede van die vlakte hulle aan losbandige vermaak oorgegee en hulle het met die vrese en waarskuwings van die gesant van God gespot; maar daardie spotters het in die vlamme omgekom; daardie selfde nag is die genadedeur vir ewig teen die goddelose, sorgelose bewoners van Sodom gesluit. God sal Hom nie altyd laat bespot nie; Hy laat Hom nie altyd minag nie. "Kyk, die dag van die Here kom, verskriklik, met grimmigheid en toorngloed, om die aarde 'n woesteny te maak en sy sondaars daaruit te verdelg." (Jesaja 13:9). Die oorgrote meerderheid sal die genade van God verwerp en sal deur haastige, onherroeplike ondergang oorval word. Maar die wat aan die waarskuwing gehoor gee, sal "...in die skuilplek van die Allerhoogste sit" en "...in die skaduwee van die Almagtige vernag." Sy waarheid sal hulle skild en pantser wees. Vir hulle is die belofte: "Met lengte van dae sal Ek hom versadig en Ek sal hom my heil laat sien." (Psalm 91:1,4,16).

Lot het slegs vir 'n kort tydperk in Soar gewoon. Daar het die goddeloosheid, net soos in Sodom, geheers en hy het gevrees om daar te bly, vir ingeval die stad ook verwoes word. Kort daarna is Soar verwoes soos wat God beplan het. Lot het na die berge gevlug en in 'n grot gaan woon, ontneem van alles waarvoor hy sy huisgesin aan die invloede van 'n bose stad blootgestel het. Maar die vloek van Sodom het hom selfs hier agtervolg. Die sondige

gedrag van sy dogters was die gevolg van die bose verbintenisse met daardie veragtelike plek. Die morele korrupsie was so diep in hulle karakters ingewortel dat hulle nie kwaad van goed kon onderskei nie. Lot se enigste nakomelinge, die Moabiete en Ammoniete, was veragtelike, afgodiese stamme, rebelle teen God en bittere vyande van Sy volk.

Hoe groot was die kontras tussen die lewe van Abraham en dié van Lot! Daar was ‘n tyd toe hulle metgeselle was wat by een altaar aanbid en sy aan sy in hulle pelgrimstente gewoon het; maar hoe wyd was hulle nou van mekaar verwyder! Lot het Sodom vir sy plesier en voorspoed gekies. Deur Abraham se altaar en die daaglikse offer aan die lewende God te verlaat, het hy toegelaat dat sy kinders met ‘n korrupte en afgodiese volk meng; tog het hy die vrees van God in sy hart bewaar, want in die Skrifte word hy verklaar as “n “regverdige” man; sy regverdige siel was gekwel deur die veragtelike gesprekke wat hy daagliks moes aanhoor en oor die geweld en misdadigheid wat hy magteloos was om te keer. Hy is eindelik gered soos “...“n brandhout wat uit die vuur geruk is” (Sagaria 3:2), maar tog was hy gestroop van sy besittings; van sy vrou en kinders beroof; woonagtig in grotte soos die wilde diere; eerloos op sy ouderdom; en hy het nie aan die wêreld ‘n nageslag van regverdige mense gelaat nie, maar twee afgodiese nasies, in stryd met God en met Sy volk, totdat hulle beker van ongeregtigheid gevul was en hulle vir verwoesting bestem is. Hoe verskriklik was die gevolge wat op een dwase stap gevolg het!

Die wyse man het gesê: “Vermoei jou nie om ryk te word nie, laat staan jou slimheid.” “Wie onregverdige wins maak, bring sy huis in beroering; maar hy wat geskenke haat, sal lewe.” (Spreuke 23:4;15:27). En die apostel Paulus verklaar: “Die wat ryk wil word, val in versoeking en strikke en baie dwase en skadelike begeerlikhede wat die mense laat wegsink in verderf en ondergang.” (1 Timotheus 6:9).

Toe Lot na Sodom getrek het, was dit wel met die voorneme om van sonde af weg te bly en om sy huis na hom te beveel. Maar hy het hopeloos misluk. Die verderflike invloede rondom hom het ‘n uitwerking op sy geloof gehad en sy kinders se verbintenis met die inwoners van Sodom het sy belange tot ‘n mate met hulle s’n verbind. Die gevolge is voor ons.

Baie begaan steeds dieselfde fout. Wanneer hulle ‘n woning uitsoek, skenk hulle meer aandag aan die tydelike voordele wat hulle daaruit kan put, as aan die morele en sosiale invloede wat hulle en hulle gesinne sal omring. Hulle kies ‘n mooi, vrugbare land of verhuis na ‘n florerende stad, met die hoop om groter voorspoed vir hulself te verseker; maar hulle kinders word omring met versoekings en menigmaal vorm hulle verbintenisse wat ongunstig vir die ontwikkeling van godvrugtigheid en ‘n voorbeeldige karakter is. Die atmosfeer van lakse moraliteit, of ongeloof, van onverskilligheid ten opsigte van godsdienstige sake, het ‘n neiging om die invloed van die ouers teen te werk. Voorbeelde van rebellie teen ouerlike gesag en die gesag van God staar hulle voortdurend in die gesig; baie vorm verbintenisse met ongelowiges en skaar hulle by die vyande van God.

Wanneer ons ‘n woning uitsoek, is dit God se wil dat ons eerstens die morele en godsdienstige invloede waarmee ons omring sal word, in aanmerking moet neem. Ons kan in moeilike situasies beland, want baie kan nie hulle omgewing na willekeur uitsoek nie; en wanneer plig ons roep, sal God ons, as ons met geloof in die genade van Christus waak en bid, in staat stel om onbevlek te bly staan. Maar ons moet onsself nie onnodiglik aan invloede wat ongunstig vir die ontwikkeling van ‘n Christelike karakter is blootstel nie. Wanneer ons ons vrywilliglik in ‘n omgewing van wêreldgesindheid en ongeloof vestig, mishaag ons God en verdryf ons die engele uit ons huise.

Diegene wat vir hulle kinders, ten koste van hulle ewige belange, wêreldse rykdom en aansien verwerf, sal eindelik ontdek dat hierdie voordele ‘n verskriklike verlies is. Soos Lot, sien baie hoe hulle kinders tot niet gaan en kan skaars hul eie siele red. Hulle lewenstaak is verlore; hulle lewe is ‘n droewige mislukking. Indien hulle ware wysheid aan die dag gelê het, sou hulle kinders moontlik minder wêreldse voorspoed gehad het, maar hulle sou hul aanspraak op die onverganklike erfnis verseker het.

Die erfnis wat God aan Sy volk beloof het, is nie in hierdie wêreld nie. Abraham het geen grond besit nie, “...selfs nie ‘n voetbreed nie.” (Handelinge 7:5). Hy was baie vermoënd en het dit tot eer van God en tot voordeel van sy medemense aangewend; maar hy het hierdie wêreld nie as sy tuisland beskou nie. Die Here het hom geroep om sy afgodiese landgenote te verlaat, met die belofte dat hy die land Kanaan as ewige besitting sou erf; tog het nie hy, nóg sy seun, nóg sy kleinseun, dit ontvang nie. Toe Abraham ‘n graf gesoek het om sy dode te begrawe, moes hy dit van die Kanaaniete koop. Sy enigste besitting in die Beloofde Land was die graf wat uit die rots in die spelonk van Magpela gekap was.

Maar die woord van God het nie gefaal nie; dit is ook nie verwesenlik toe die Joodse volk Kanaan betrek het nie. “Nou is aan Abraham die beloftes toegesê en aan sy saad.” (Galasiërs 3:16). Abraham moes self in die erfnis deel. Die vervulling van God se beloftes mag geblyk het lank uitgestel te, wees, want “...een dag is by die Here soos duisend jaar en duisend jaar soos een dag.” (2 Petrus 3:8); dit mag miskien geblyk het asof dit talm; maar op die bestemde tyd sou dit sekerlik kom “...en nie versuim nie.” (Habakuk 2:3). Die geskenk aan Abraham en sy saad het nie slegs Kanaan ingesluit nie, maar die hele aarde. So sê die apostel: “Die belofte dat hy ‘n erfgenaam van die wêreld sou wees, het Abraham of sy nageslag nie deur die wet verkry nie, maar deur die geregtigheid van die geloof.” (Romeine 4:13).

En die Bybel leer duidelik dat die beloftes wat aan Abraham gemaak is, deur Christus vervul sal word. Almal wat aan Christus behoort, is “...die nageslag van Abraham en volgens die belofte erfgename...” erfgename van “...’n onverganklike en onbesmette en onverwelklike erfenis...” naamlik die aarde nadat dit van die vloek van die sonde bevry is. (Galasiërs 3:29; 1 Petrus 1:4). Want “...die koningskap en die heerskappy en die grootheid

van die koninkryke onder die ganse hemel [word] gegee aan die volk van die heiliges van die Allerhoogste...” en “Die ootmoediges sal die aarde besit en hulle verlustig oor groot vrede.” (Daniël 7:27; Psalm 37:11).

God het Abraham hierdie onverganklike erfnis laat sien en met hierdie hoop was hy tevrede. “Deur die geloof het hy as vreemdeling gaan woon in die land van belofte soos in ‘n vreemde land en in tente gewoon met Isak en Jakob, die mede-erfgename van dieselfde belofte. Want hy het die stad verwag wat fondamente het, waarvan God die boumeester en oprigter is.” (Hebreërs 11:9,10).

Aangaande die nakomelinge van Abraham staan daar geskryf: “In die geloof het hulle almal gesterwe sonder om die beloftes te verkry, maar hulle het dit uit die verte gesien en geglo en begroet en bely dat hulle vreemdelinge en bywoners op aarde was.” (vers 13). Ons moet hier as vreemdelinge en bywoners leef as ons ‘n beter land, “...dit is ‘n hemelse...” wil beërwe. (vers 16). Die kinders van Abraham sal dieselfde stad verwag as hy, een “...waarvan God die boumeester en oprigter is.”

Hoofstuk 15—Die Huwelik van Isak

(Hierdie hoofstuk berus op Genesis 24)

Abraham het ‘n ou man geword en het verwag om binnekort te sterf; maar daar was nog een ding vir hom om te doen om die verwesenliking van die belofte aan sy nakomelinge te verseker. God het Isak aangestel om sy opvolger te wees as bewaarder van die wet van God en die vader van die uitverkore volk, maar hy was nog ongetroud. Die Kanaaniete was afgodedienaars en God het Sy volk belet om met hulle te trou, want Hy het geweet dat so ‘n huwelik tot afvalligheid sou lei. Die patriarg was bevrees vir die verderflike invloede wat sy seun omring het. Abraham se gebruiklike geloof in God en onderwerping aan Sy wil is in Isak se karakter weerspieël; maar die jongman se hartstogte was sterk en hy was sag en toegeeflik van geaardheid. Indien hy hom met iemand in die eg sou verbind wat God nie vrees nie, sou hy in gevaar verkeer om sy beginsels prys te gee om die vrede te bewaar. In Abraham se gedagtes was die keuse van ‘n vrou vir sy seun van groot belang; hy was angstig dat hy nie met iemand sou trou wat hom van God sou weglei nie.

In antieke tye het die ouers gewoonlik die keuse van ‘n huweliksmaat vir hulle kinders gedoen en dit was die gebruik onder die aanbidders van God. Niemand is gedwing om met iemand te trou wat hy nie kon bemin nie, nogtans het die jeug hulle in hul liefdesake deur die oordeel van hulle godvresende ouers laat lei. Dit was gesien as ‘n oneer en selfs ‘n misdaad teenoor ouers om ‘n koers wat teenstrydig hiermee was te volg.

Isak, wat op sy vader se wysheid en liefde vertrou het, was tevrede om die saak aan hom oor te laat en het ook geglo dat God Self die leiding sal gee in die keuse wat gemaak word. Die patriarg het teruggedink aan sy vader se familie in Mesopotamië. Hoewel hulle nie vry van afgodery was nie, het hulle die kennis en aanbidding van God gekoester. Isak moes Kanaan nie verlaat om na hulle toe te gaan nie, maar dit was moontlik dat tussen hulle, daar een sou wees wat bereid sou wees om haar ouerhuis te verlaat en met hom te verenig om die suiwere aanbidding van die lewende God te onderhou.

Abraham het hierdie belangrike saak aan “...sy dienaar, die oudste van sy huis” opgedra, want hy was ‘n vroom man van jarelange ondervinding en gesonde oordeel en het hom reeds lank en getrou gedien. Hy het hierdie dienskneg ‘n plegtige eed voor die Here laat aflê dat hy nie onder die Kanaaniete vir Isak ‘n vrou sou neem nie, maar dat hy ‘n meisie uit die gesin van Nahor in Mesopotamië sou neem. Hy het hom beveel om Isak nie daarheen te neem nie. Indien daar geen jongmeisie gevind kon word wat gewillig sou wees om haar familie te verlaat nie, sou die dienskneg van sy eed vrygestel wees. Die patriarg het hom in hierdie moeilike en delikate onderneming bemoedig met die versekering dat God sy sending met welslae sou bekroon. Hy het gesê: “Die Here, die God van die hemel, wat my uit my vader se huis en uit my geboorteland weggeneem het, ... Hy sal Sy engel voor jou uit stuur.”

Die dienskneg het sonder versuim vertrek. Hy het tien kamele vir die gebruik van sy eie geselskap en die bruidsgeselskap wat moontlik saam met hom sou terugkeer, geneem en ook, toegerus met geskenke vir die voorgenome bruid en haar vriendinne, het hy die lang reis tot anderkant Damaskus en verder tot by die vrugbare vlaktes wat aan die groot rivier van die Ooste grens, aangepak. Hy het in Haran "die stad van Nahor" aangekom en buite die mure by die waterput gaan wag waar die vroue van die plek saans kom water haal het. Dit was vir hom 'n tyd van angstige oorweging. Daar sou belangrike gevolge wees, nie alleenlik vir sy meester se huishouding nie, maar ook vir die toekomstige geslagte, op die keuse wat hy gemaak het en hoe kon hy 'n wyse keuse tussen totale vreemdelinge maak? Gedagtig aan die woorde van Abraham dat die Here Sy engel voor hom sou uitstuur, het hy ernstig gebid vir positiewe leiding. In sy heer se huisgesin was hy gewoond aan voortdurende welwillendheid en gasvryheid en nou het hy gevra dat 'n daad van hoflikheid die maagd wat God gekies het moes uitwys.

Hy het skaars klaar gebid of die antwoord het gekom. Tussen die vroue wat by die put bymekaar was, was een wat met haar hoflike maniere sy aandag getrek het. Toe sy van die put wegstap, gaan die vreemdeling haar tegemoet en vra vir 'n slukkie water uit die kruik op haar skouer. Sy het vriendelik aan sy versoek voldoen en toe ook sommer aangebied om vir sy kamele water uit die put te trek, 'n diens wat selfs vorstelike dogters vir hulle vaders se kuddes verrig het. So is die begeerde teken gegee. "Die dogter was baie mooi van aansien..." en haar geredelike beleefdheid het van 'n sagte hart en aktiewe, energieke natuur getuig. Tot dusver het die Goddelike Hand hom gelei. Nadat hy haar vriendelikheid met duur geskenke beloon het, het die boodskapper na haar herkoms verneem en toe hy hoor dat sy die dogter van Betuel, Abraham se broerskind, was, "...buig die man hom neer en aanbid die Here."

Die man het om herberg in haar vader se huis gevra en in sy dankbetuiging het hy die feit van sy verbintenis met Abraham bekend gemaak. Toe sy tuiskom, het die meisie vertel wat gebeur het en haar broer, Laban, het hom dadelik gehaas om aan die vreemdeling en sy geselskap die gasvryheid van hulle huis te bied.

Eliëser wou nie eet voordat hy vertel het waarom hy gekom het, hoe hy by die put gebid het en wat toe gebeur het nie. Toe sê hy: "As julle dan nou guns en trou aan my heer wil bewys, sê dit vir my; en so nie, sê dit vir my, dat ek regs of links kan gaan." Die antwoord was: "Van die Here kom die saak; ons kan jou daar geen kwaad of goed van spreek nie. Daar staan Rebekka voor jou, neem haar en gaan heen, dat sy 'n vrou kan wees vir die seun van jou heer, soos die Here gespreek het."

Nadat die gesin hulle toestemming gegee het, is Rebekka self gevra of sy gewillig was om so ver van haar ouerhuis te gaan om met die seun van Abraham te trou. Op grond van wat gebeur het, het sy geglo dat God haar gekies het om Isak se vrou te wees en sy het geantwoord: "Ek sal gaan."

Omdat hy in sy verbeelding kon sien hoe bly sy heer sou wees oor sy welslae, was die dienskneg haastig om te vertrek en toe dit oggend word, het hulle op die lang tog terug vertrek. Abraham het by Bersé̈ba gewoon en Isak, wat die kuddes in ‘n naburige streek opgepas het, het na sy vader se tent gekom om te wag op die koms van die dienskneg uit Haran. “En Isak het teen die aand uitgegaan om te peins in die veld. En toe hy sy oë opslaan, sien hy meteens kamele aankom. Rebekka het ook haar oë opgeslaan en Isak gesien. Toe het sy van die kameel afgegly en aan haar dienaar gesê: Watter man is dit wat ons tegemoetloop in die veld? En die dienaar antwoord: Dit is my heer. Toe neem sy die sluier en bedek haar. Daarop het die dienaar aan Isak alles vertel wat hy gedoen het. En Isak het haar in die tent van sy moeder Sara ingebring en Rebekka geneem en sy het sy vrou geword; en hy het haar liefgehad. So is Isak dan getroos na die dood van sy moeder. ”

Abraham het ag geslaan op die gevolge van ondertrouing tussen diegene wat God gevrees het en die wat Hom nie gevrees het nie, van Kain se tyd af tot in sy eie tyd. Hy was bewus van die gevolge van sy eie huwelik met Hagar en die huweliksbetrekkinge van Ismael en Lot. As gevolg van die gebrek aan geloof aan die kant van Abraham en Sara is Ismael gebore en so het die regverdige saad met die onregverdige vermeng geraak. Die goeie invloed van die vader op sy seun is deur die moeder se afgodiese familie en Ismael se huwelik met heidense vroue verydel. Die jaloesie van Hagar en dié van die vroue wat sy vir Ismael gekies het, het ‘n skans rondom sy gesin gebou, wat Abraham tevergeefs probeer oorkom het.

Abraham se vroeë̈re leringe was nie sonder effek op Ismael nie, maar die invloed van sy vroue het daarin geslaag om afgodery in sy huishouding in te bring. Omdat hy van sy vader geskei was en verbitterd geraak het oor die twis en onenigheid in ‘n liefdelose huis sonder die vrees van God, is Ismael daartoe gedring om die lewe van ‘n plunderende woestyn hoof aan te voer met “...sy hand teen almal en almal se hand teen hom.” (Genesis 16:12). In sy latere lewe het hy hom bekeer van sy bose weë en tot die God van sy vader teruggekeer, maar die stempel van sy karakter wat op sy nakomeling afgedruk was, het gebly. Die magtige volk wat van hom afgestam het, was ‘n onstuimige, heidense volk, wat altyd ergernis en ellende vir die nageslag van Isak veroorsaak het.

Lot se vrou was selfsugtig en ongodsdienstig en sy het haar invloed laat geld om Lot van Abraham te skei. As dit nie vir haar was nie, sou Lot nie in Sodom gebly het, waar hy sonder die raad van die wyse, godvresende patriarg moes klaarkom nie. Die invloed van sy vrou en die verbintenisse met daardie goddelose stad, sou hom van God afvallig gemaak het, as dit nie was vir die getroue onderrig wat hy vroeë̈r van Abraham ontvang het nie. Lot se huwelik en sy besluit om Sodom sy tuiste te maak, was die eerste skakels in ‘n reeks gebeure, belaai met onheil vir die wêreld vir baie geslagte lank.

Niemand wat God vrees, kan hom sonder gevaar met iemand in die huwelik verbind wat Hom nie vrees nie. “Sal twee met mekaar wandel tensy hulle eers afgespreek het?”

(Amos 3:3). Die geluk en voorspoed van die huwelik hang van die eensgesindheid van die betrokkenes af; maar tussen die gelowige en die ongelowige is daar ‘n radikale verskil van smaak, neigings en oogmerke. Hulle dien twee here tussen wie daar geen ooreenkoms kan wees nie. Al is ‘n mens se beginsels ook hoe rein en korrek, die invloed van ‘n ongelowige metgesel sal neig om hom weg te lei van God.

Hy wat in die huwelik getree het terwyl hy onbekeerd was, word deur sy bekering, onder ‘n sterker verpligting geplaas om getrou aan sy metgesel te wees, hoe hulle ook mag verskil ten opsigte van godsdienstige geloof; tog moet die eise van God voorkeur geniet bo elke aardse verhouding, selfs al is beproewinge en vervolging die gevolg. Met ‘n gees van liefde en sagmoedigheid, mag dit ‘n invloed hê om die ongelowige oor te wen. Maar die huwelik van Christene met ongelowiges word in die Bybel verbied. Die Here se leiding is: “Moenie in dieselfde juk trek saam met ongelowiges nie.” (2 Korinthiërs 6:14,17,18).

Isak was hoogs geëerd deur God om die erfgenaam van die beloftes waardeur die wêreld geseën sou word, gemaak te word; tog, toe hy veertig jaar oud was, het hy hom aan die oordeel van sy vader onderwerp en toegelaat dat hy sy ervare, godvresende dienskneg aanstel om vir hom ‘n vrou te kies. En die gevolg van daardie huwelik, soos in die Skrifte opgeteken, was daardie huwelik ‘n teer en pragtige voorbeeld van huislike geluk. “Isak het haar in die tent van sy moeder Sara ingebring en Rebekka geneem en sy het sy vrou geword; en hy het haar liefgehad. So is Isak dan getroos na die dood van sy moeder. ”

Wat ‘n kontras tussen die rigting wat Isak ingeslaan het en dit wat deur die jeug van ons tyd gevolg word, selfs tussen beweerde Christene! Jongmense voel alte dikwels dat dit hulle eie saak is aan wie hulle hul liefde gee, ‘n saak waaroor nie God of hulle ouers, enigsins beheer oor moet hê nie. Lank voordat hulle volwassenheid bereik het, meen hulle al dat hulle in staat is om self, sonder hulle ouers se bystand, ‘n keuse te maak. ‘n

Paar jaar van die huwelikslewe is gewoonlik genoeg om hulle te laat besef dat hulle ‘n fout begaan het, maar dan is dit dikwels te laat om die noodlottige gevolge te keer. Want dieselfde gebrek aan wysheid en selfbeheersing wat hulle so haastig laat kies het, word toegelaat om die onheil te vererger, totdat die huweliksverhouding ‘n skawende juk word. So het baie reeds hulle geluk in hierdie lewe en hulle hoop op die lewe hierna, verongeluk.

As daar een onderwerp is wat versigtig oorweeg moet word en waarvoor die raad van ouer en meer ervare mense gesoek moet word, is dit die onderwerp van die huwelik; as die Bybel ooit as raadsman nodig was, as die leiding van God ooit in gebed gesoek moet word, dan is dit voordat jy die stap neem wat twee mense lewenslank met mekaar verbind.

Ouers moet nooit hulle verantwoordelikheid ten opsigte van die toekomstige geluk van hulle kinders uit die oog verloor nie. Isak se respek vir sy vader se oordeel, was die gevolg van die opvoeding wat hom geleer het om ‘n lewe van gehoorsaamheid te handhaaf. Terwyl Abraham van sy kinders verwag het om ouerlike gesag te respekteer, het sy daaglikse lewe

getoon dat dit nie ‘n selfsugtige of willekeurige gesag was nie, maar was in liefde gegrond en het hulle welsyn en geluk in sig gehad.

Vaders en moeders moet besef dat dit hulle plig is om die jongmense se liefde te rig, sodat hulle dit aan diegene gee wat geskikte metgeselle sal wees. Hulle moet besef dat dit hulle plig is, om deur hulle eie lering en voorbeeld en met behulp van die genade van God, hulle kinders se karakters in die vroegste jare so te vorm, dat hulle rein en edel sal wees en aangetrek sal word tot dit wat goed en reg is. Soort soek soort; soort waardeer soort. Laat die liefde vir waarheid, reinheid en deug reeds vroeg in die siel ingeplant word en die jongmense sal die geselskap van diegene soek wat dieselfde eienskappe besit.

Ouers moet strewe, in hulle eie karakter en hul huislike lewe, om die liefde en liefdadigheid van die hemelse Vader uit te beeld. Laat die huisgesin vol sonskyn wees. Dit sal vir u kinders van veel meer waarde as plase of geld wees. Laat die liefde van die huisgesin in hulle harte voortleef sodat hulle aan hulle ouerhuise kan terugdink, naas die hemel, as ‘n plek van vrede en geluk. Die lede van die huisgesin het nie almal dieselfde karaktereienskappe nie en daar sal dikwels tye wees wanneer geduld en verdraagsaamheid beoefen moet word, maar deur liefde en selfbeheersing kan almal as ‘n hegte eenheid saamgebind word.

Ware liefde is ‘n hoë en heilige beginsel, heeltemal anders in karakter as daardie liefde wat impulsief aangewakker word en wat skielik wegsterf wanneer dit beproef word. Dit is pligsgetrouheid in die ouerhuis wat die jeug voorberei vir huise van hul eie. Laat hulle hier selfverloëning toepas en vriendelikheid, hoflikheid en Christelike medelye uitoefen. Hierdie liefde sal warm in die hart bewaar word en iemand wat uit so ‘n huis uitgaan om aan die hoof van sy eie gesin te staan, sal weet hoe om die geluk van haar wat hy as lewensmaat gekies het, te bevorder. Dan sal die huwelik, in stede van die einde van liefde, slegs die begin daarvan wees.

Hoofstuk 16—Jakob en Esau

(Hierdie hoofstuk berus op Genesis 25:19-34:27)

Jakob en Esau, Isak se tweelingseuns, toon ‘n merkwaardige verskil in hulle karakters sowel as in hulle lewens. Hierdie verskil is voor hulle geboorte deur die engel van God voorspel. Toe hy in antwoord op Rebekka se ontstelde gebed, verklaar het dat twee seuns aan haar geskenk gaan word, het hy hulle toekomstige geskiedenis aan haar geopenbaar; dat elkeen die hoof van a magtige nasie sal word, maar dat een magtiger as die ander sou wees en dat die jongste voorrang sou geniet.

Esau het selfvergenoeg grootgeword en al sy belangstellings was net op die huidige ingestel. Ongeduldig om ingeperk te word, het hy hom verlustig in die wilde vryheid van die jag en het vroeg die lewe van ‘n jagter aangeneem. Nogtans was hy sy vader se gunsteling. Die stil, vredeliewende herder is aangetrek deur die waaghalsigheid en lewenslus van sy oudste seun wat sonder vrees oor berge en deur woestyne geswerf en teruggekeer het met wildsvleis vir sy vader en opwindende verhale van sy avontuurlike lewe. Jakob daarenteen, was nadenkend, ywerig en sorgsaam en het meer oor die toekoms as aan die hede gedink. Hy was tevrede om tuis te bly, om toesig oor die vee te hou en die grond te bewerk. Sy moeder het sy geduldige volharding, spaarsamigheid en vêrsiendheid waardeer. Sy liefde was diep gewortel en sterk en sy minsame, volgehoue bedagsaamheid het veel meer tot haar geluk bygedra as die uitbundige en seldsame weldade van Esau. Rebekka het Jakob meer liefgehad.

Die beloftes wat aan Abraham gegee en aan sy seun bevestig is, was vir Isak en Rebekka die belangrikste voorwerp van hulle begeertes en hoop. Jakob en Esau was bekend met hierdie beloftes. Hulle is geleer om die eersgeboortereg as uiters belangrik te beskou, want dit het nie net die bemaking van wêreldse rykdom behels nie, maar ook van geestelike voorrang. Die een wat dit ontvang, sou die gesinspriester wees en uit sy geslagslyn sou die Verlosser van die wêreld kom. Daarenteen, het daar swaar verpligtinge op die besitter van die geboortereg gerus. Hy wat hierdie seëning sou erf, moes sy lewe aan die diens van God wy. Soos Abraham moes hy gehoorsaam aan die Vereistes van God wees. In sy huwelik, in sy gesinsverhoudings, in die openbare lewe, moes hy die wil van God raadpleeg.

Isak het sy seuns van hierdie voorregte en voorwaardes vertel en hulle duidelik laat verstaan dat die geboortereg Esau, as die oudste, toegekom het. Maar Esau het geen voorliefde vir toegewydheid, of neiging tot ‘n godsdienstige lewe gehad nie. Die vereistes waaraan die besitter van die geboortereg moes voldoen, was vir hom ‘n onwelkome, ja, selfs haatlike beperking. Die wet van God, wat die voorwaarde van die Goddelike verbond met Abraham was, was deur Esau as ‘n juk van slawerny beskou. Omdat hy op selfbevrediging ingestel was, het hy niks meer begeer as die vryheid om te doen soos hy wou nie. Vir hom het geluk bestaan uit mag en rykdom, feeste en brassery. Hy het hom

verlustig in die onbeteuelde vryheid van sy wilde swerwerslewe. Rebekka het die woorde van die engel onthou en sy het die karakters van haar twee seuns met beter insig as haar man verstaan. Sy was daarvan oortuig dat die erfnis van die Belofte van God vir Jakob bedoel was. Sy het Isak aan die engel se woorde herinner, maar die vader het sy oudste seun liefgehad en was onwrikbaar in sy doel.

Jakob het van sy moeder verneem van die Goddelike aanmaning dat die geboortereg hom moes toekom en hy was gevul met ‘n onuitspreeklike begeerte vir die voorregte wat daarmee gepaardgaan. Dit was nie sy vader se rykdom wat hy begeer het nie; die geestelike geboortereg was die voorwerp van sy verlange. Om soos die regverdige Abraham met God in gemeenskap te verkeer, om die soenoffer vir sy gesin aan te bied, om die voorsaat van die uitverkore volk en van die beloofde Messias te wees en om die onverganklike besittings te erf wat in die seëninge van die verbond bevat word; dit was die voorregte en eerbewyse wat hy die meeste begeer het. Sy gedagtes het voortdurend na die toekoms gestrek en het daarna gestreef om die onsigbare seëninge te begryp.

Met heimlike verlange het hy na alles geluister wat sy vader aangaande die geestelike geboortereg vertel het; hy het alles wat sy moeder hom vertel het, versigtig gekoester. Die onderwerp het sy gedagtes dag en nag in beslag geneem, totdat dit die absorberende belang van sy lewe geword het. Maar hoewel hy die ewige seëninge van meer waarde as die tydelike geag het, het Jakob geen beproefde kennis gehad van die God wat hy eerbiedig het nie. Sy hart was nog nie deur die genade van God hernu nie. Hy het geglo dat die beloftes aangaande hom nie vervul kon word solank Esau die regte van die eersgeborene besit het nie en hy het gedurig ‘n plan probeer beraam waardeur hy die seën waaraan sy broer so min waarde geheg het, maar wat vir hom so kosbaar was, kon verkry.

Toe Esau op ‘n dag swak en uitgeput van die jag tuis kom en van die kos vra wat Jakob besig was om voor te berei, het laasgenoemde, wat net aan een ding kon dink, die geleentheid aangegryp en aangebied om sy broer se honger te stil in ruil vir die geboortereg. “Kyk, ek gaan sterwe...,” het die onbesonne, selfsugtige jagter uitgeroep “...en wat baat die eersgeboortereg my dan?” En vir ‘n pot lensies het hy sy eersgeboortereg afgestaan en die ooreenkoms met ‘n eed bekragtig. ‘n Kort tydperk op die meeste, sou hom van voedsel in sy vader se tente voorsien het, maar om die begeerte van die oomblik te bevredig, het hy die heerlike erfnis wat God self aan sy vaders beloof het, verkwansel. Sy volle aandag was op die huidige ingestel. Hy was gewillig om die hemelse vir die aardse op te offer, om die goeie van die toekoms vir ‘n oomblik se genot te verruil.

“So het Esau dan sy eersgeboortereg verag.” Deur daarvan ontslae te raak was vir hom ‘n verligting. Nou het niks meer in sy pad gestaan nie; hy kon doen wat hy wou. Hoeveel verkoop steeds hulle geboortereg, van ‘n erfenis wat suiwer en onbesmet en ewig in die hemele bewaar is, vir hierdie wilde plesier en sogenaamde vryheid?

Steeds onderworpe aan slegs die uiterlike en aardse aantreklikhede, het Esau vit hom twee vrouens uit die dogters van Het geneem. Hulle was aanbidders van valse gode en hulle afgodery het Isak en Rebekka diep bedroef gemaak. Esau het een van die voorwaardes van die verbond, wat die uitverkore volk belet om met heidene te ondertrou, oortree; nogtans was Isak steeds vasberade om die eersgeboortereg aan hom te gee. Rebekka se redenasies, Jakob se sterk begeerte om die seëninge te ontvang en Esau se onverskilligheid teenoor die verantwoordelikhede het geen effek op die vader gehad om van plan te verander nie.

Die jare het verbygesnel totdat Isak, wat oud en blind was en verwag het om binnekort te sterf, besluit het om nie langer uit te stel nie, maar sy oudste seun dadelik te seën. Maar omdat hy bewus was van Rebekka en Jakob se teenstand, het hy besluit om die plegtigheid in die geheim af te handel. Volgens die gewoonte om ‘n feestelikheid van sulke geleenthede te maak, het die patriarg Esau beveel: “Gaan uit in die veld en jag vir my ‘n stuk wild en maak vir my lekker ete klaar ... sodat my siel jou kan seën voordat ek sterwe.”

Rebekka het vermoed wat gaande was. Sy was seker dit was teenstrydig met die geopenbaarde wil van God. Isak was in gevaar om die Goddelike misnoeë op hom te laat neerkom en om sy jonger seun van die posisie waartoe God hom geroep het, te ontneem. Sy het tevergeefs met Isak oor die saak geredeneer en het besluit om haar eie strategie toe te pas.

Esau was skaars weg om sy opdrag uit te voer, of Rebekka het aan die werk gespring om haar eie plan te verwesenlik. Sy het Jakob vertel wat gebeur het en het die dringendheid van onmiddellike optrede beklemtoon om te voorkom dat die seën finaal en onherroeplik aan Esau geskenk word. Verder het sy haar seun verseker dat indien hy haar opdragte volg, hy dit sou verkry, soos God beloof het. Jakob het nie geredelik tot haar voorgestelde plan ingestem nie. Die gedagte dat hy sy vader sou bedrieg, het hom diep ontstel. Hy was oortuig dat hierdie sonde eerder ‘n vloek as ‘n seën sou bring. Maar sy besware is doodgepraat en hy het sy moeder se plan uitgevoer. Hy was nie van plan om prontuit te ‘n leuen te vertel nie, maar toe hy eers in sy vader se teenwoordigheid was, het hy gevoel dat hy reeds te ver gegaan het om hom te onttrek en so het hy die begeerde seën deur bedrog ontvang.

Jakob en Rebekka het in hulle voorneme geslaag, maar hulle bedrog het vir hulle net moeite en verdriet besorg. God het verklaar dat Jakob die geboortereg sou erf en Hy sou Sy woord in Sy eie tyd gestand gedoen het, as hulle net in geloof gewag het dat Hy vir hulle moes werk. Maar net soos soveel hedendaagse belydende kinders van God, was hulle onwillig om sake in Sy hande oor te laat. Rebekka het bitter berou gehad oor die verkeerde raad wat sy aan haar seun gegee het; daardeur is hy van haar geskei en sy het hom nooit weer gesien nie. Van die oomblik af toe hy die geboortereg ontvang het, was Jakob terneergedruk met selfverwyt. Hy het teen sy vader, sy broer, sy eie siel en teen sy God gesondig. Binne een kort uur het hy ‘n daad gepleeg waaroor hy lewenslange berou sou hê.

Die toneel het hom in sy na-jare lewendig voor die gees gestaan toe die bose gedrag van sy eie seuns hom gekwel het.

Jakob het skaars sy vader se tent verlaat toe Esau daar inkom. Hoewel hy sy geboortereg verkoop en die oordrag met ‘n eed bevestig het, was hy nou vasberade om die seëninge te kry, ondanks sy broer se aanspraak daarop. Tesame met die geestelike, was die tydelike geboortereg daaraan gekoppel, wat aan hom die hoofskap van die familie en besit van ‘n dubbele porsie van sy vader se rykdom sou besorg. Hierdie was die seëninge wat hy kon waardeer. Hy het gesê: “Laat my vader hom oprig en eet van die wildsvleis van sy seun, sodat u siel my kan seën.”

Bewend van verbasing en ontsteltenis, het die blinde ou vader verneem van die bedrog wat teen hom gepleeg is. Die hoop wat hy so lank en so inniglik gekoester het was verydel en hy het die teleurstelling van sy oudste seun, terdeë gevoel. Tog het die oortuiging deur hom geflits dat dit die voorsienigheid van God was wat sy plan verydel en die ding, wat hy wou probeer voorkom, tot stand gebring het. Hy het hom die woorde herinner wat die engel tot Rebekka gespreek het en ondanks die sonde waaraan Jakob hom skuldig gemaak het, het hy tog erken dat hy die geskikste persoon was om God se plan uit te voer. Terwyl hy die seënwoorde uitgespreek het, het hy gevoel dat die Gees van Ingewing hom besiel; en noudat hy van al die omstandighede bewus was, het hy die seën bekragtig wat hy onwetend oor Jakob uitgespreek het: “Ek het hom geseën, ook sal hy geseënd bly.”

Esau het die seëning ligtelik opgeneem toe dit geblyk het dat dit binne sy bereik was, maar noudat dit vir ewig van hom weggeneem is, het hy begeer om dit te besit. Al die krag van sy impulsiewe, hartstogtelike natuur, is aangevuur en sy verdriet en woede was skrikwekkend. Bitterlik het hy uitgeroep: “Seën my ook, my vader!” “Het u vir my geen seën oorgehou nie?” Maar die belofte wat gegee was, kon nie herroep word nie. Hy kon die geboortereg wat hy so onverskillig verkwansel het, nie herwin nie.

“Vir een spysgereg” vir ‘n kortstondige toegewing aan die belustigheid wat hy nooit in bedwang kon hou nie, het Esau sy erfnis verkoop; maar toe hy sy dwaasheid besef, was dit te laat om sy seën te herwin. “Hy het geen geleentheid vir berou gevind nie, al het hy dit met trane vurig begeer.” (Hebreërs 12:16,17). As gevolg van sy bekering, was Esau egter nie uitgesluit van die voorreg om God se guns te soek nie, maar daar was geen manier waarop hy sy geboortereg kon terugkry nie. Sy berou het nie sy oorsprong in ‘n oortuiging van sonde gehad nie; hy het nie begeer om met God versoen te word nie. Hy was bedroef oor die gevolge van sy sonde, maar nie oor die sonde self nie.

As gevolg van sy onverskilligheid teenoor die Goddelike seëninge en vereistes, word Esau in die Skrifte ““n onheilige” genoem (vers 16). Hy verteenwoordig diegene wat die verlossing, wat deur Christus vir hulle gekoop is, ligtelik opneem en bereid is om hulle nalatenskap van die hemel, op te offer. Menige leef vir die hede met geen gedagte aan die

toekoms nie. Soos Esau roep hulle uit: “Laat ons dan eet en drink, want more sterf ons!” (1 Korinthiërs 15:32). Hulle word deur hulle neigings beheers en eerder as om selfbeheersing toe te pas, sien hulle af van die belangrikste oorwegings. Indien hulle moet kies tussen die bevrediging van hulle verderflike begeertes en die hemelse seëninge wat net aan diegene beloof word wat selfverloënend en godvresend is, dan seëvier die eise van die begeertes en God en die hemel word letterlik verag. Hoeveel is daar, selfs onder belydende Christene, wat vasklou aan toegewings wat skadelik vir hulle gesondheid is en die sensitiwiteit van die siel verlam. Wanneer hulle op hulle plig gewys word om hulle van alle besoedeling van die vlees en die gees te reinig, om heiligheid in die vrees van God te vervolmaak, neem hulle aanstoot. Hulle besef dat hulle nie hierdie skadelike genietinge kan voortsit en nog verseker van die hemel kan wees nie en hulle besluit dat aangesien die weg na die ewige lewe so bekrompe is, hulle liewer nie langer daarop wil wandel nie.

Menige verruil hulle eersgeboortereg vir sinsgenot. Gesondheid word versaak, die verstandelike vermoëns word verswak en die hemel word verbeur; dit alles vir bloot tydelike genot-’n bevrediging van die begeertes wat beide verswakkend en aftakelend van karakter is. Net soos Esau die dwaasheid van sy haastige ruilery te laat ontdek het om die verlies daarvan te herwin, so sal dit, op die dag van die Here, met diegene gaan wat hulle nalatenskap tot die hemel vir selfsugtige bevrediging verkwansel het.

Hoofstuk 17—Jakob se Vlug en Ballingskap

(Hierdie hoofstuk berus op Genesis 28 tot 31)

Gedreig met die dood deur die woede van Esau, het Jakob sy vader se huis as vlugteling verlaat; maar hy het die vader se seën met hom saamgeneem. Isak het die verbondsbelofte opnuut aan hom bevestig en hy het hom beveel om, as erfgenaam daarvan, by die familie van sy moeder in Mesopotamië vir hom ‘n vrou te gaan soek. Maar dit was met ‘n diep bekommerde hart wat Jakob op sy eensame reis vertrek het. Met slegs ‘n staf in sy hand, moes hy honderde kilometers ver reis deur ‘n land wat deur wilde, rondloper bendes bewoon is. In sy berou en bedeesdheid, het hy verkies om mense te vermy, ingeval hy deur sy woedende broer opgespoor word. Hy het gevrees dat hy vir ewig die seën, wat God van voorneme was om aan hom te gee, verbeur het; en Satan was byderhand om versoekings oor hom te bring.

Die tweede aand was hy al ver van sy vader se tente. Hy het gevoel dat hy ‘n verstoteling is en hy het geweet dat al hierdie moeilikheid oor hom gekom het deur sy eie verkeerde optrede. Donker wanhoop het sy siel omvou en hy kon dit nouliks waag om te bid. Maar hy was so uiters eensaam dat hy sy behoefte aan die beskerming van God, soos nooit tevore, ervaar het. Met trane en diepe nederigheid het hy sy sonde bely en gepleit vir ‘n teken dat hy nie heeltemal verlate was nie. Maar nog was daar geen verligting vir sy beswaarde gemoed nie. Hy het alle vertroue in homself verloor en gevrees dat die God van sy vaders hom verwerp het.

Maar God het Jakob nie verlaat nie. Sy genade was steeds tot beskikking van Sy dwalende, wantrouige dienskneg. Die Here het met deernis, dit wat hy nodig gehad het, aan Jacob geopenbaar-’n Verlosser. Hy het gesondig, maar in sy hart was daar dankbaarheid toe hy ‘n manier sien waarop hy in die guns van God herstel kon word.

Moeg na sy reis het die swerwer op die grond gaan lê en ‘n klip as kopkussing gebruik. In sy slaap het hy ‘n leer gesien, helder en skitterend waarvan die onderpunt op die aarde was terwyl die bopunt na die hemel gereik het.

Engele het op en af op die leer beweeg; bokant die leer was die Here van heerlikheid en uit die hemele het Jakob Sy stem hoor sê: “Ek is die Here, die God van jou vader Abraham en die God van Isak.” Die land waarop hy as vlugteling en banneling gelê en slaap het, is aan hom en sy nageslagte belowe met die versekering: “In jou en jou nageslag sal al die geslagte van die aarde geseën word.” Hierdie belofte is aan Abraham en aan Isak gegee en nou is dit aan Jakob hernu. Toe, met spesiale medelye vir sy huidige eensaamheid en ontsteltenis, is die volgende woorde van troos en bemoediging tot hom gespreek: “Kyk, Ek is met jou en Ek sal jou bewaar oral waar jy heengaan en Ek sal jou terugbring in hierdie land; want Ek sal jou nie verlaat nie, totdat Ek gedoen het wat Ek jou gesê het.”

Die Here was bewus van die bose invloede wat Jakob sou omring en van die gevare waaraan hy blootgestel sou word. In Sy genade het Hy aan die boetvaardige vlugteling ‘n blik op die toekoms gegee, sodat hy die Goddelike doel ten opsigte van homself kon verstaan en voorbereid sou wees om die versoekings wat gewis oor hom sou kom wanneer hy onder afgodedienaars en selfsugtige mense sou woon, te weerstaan. Die hoë peil wat hy moes handhaaf, sou altyd voor hom wees en die wete dat God Sy plan deur hom sou volbring, sou hom voortdurend aanspoor om getrou te bly.

In hierdie gesig is die verlossingsplan aan Jakob geopenbaar, nie ten volle nie, maar dié dele wat op daardie stadium vir hom noodsaaklik was. Die geheimsinnige leer wat hy in sy droom gesien het, was dieselfde as dié waarna Christus in Sy gesprek met Natanael verwys het. Hy het gesê: “Van, nou af sal julle die hemel geopend sien en die engele van God opklim en neerdaal op die Seun van die mens.” (Johannes 1:52). Tot op die tyd toe die mens teen die bewind van God in opstand gekom het, was daar vrye gemeenskap tussen God en die mens. Maar Adam en Eva se sonde het die aarde van die hemel geskei, sodat die mens nie met sy Skepper gemeenskap kon hê nie. Nogtans is die wêreld nie in verlate hopeloosheid gelaat nie. Die leer verteenwoordig Jesus, die aangewese Medium van kommunikasie. As Hy nie die kloof wat deur sonde veroorsaak is met Sy eie deugde oorbrug het nie, sou die dienende engele geen gemeenskap met die gevalle mens kon gehad het nie. Christus verbind die mens in sy swakheid en hulpeloosheid met die bron van oneindige krag.

Dit is alles in die droom aan Jakob geopenbaar. Hoewel sy verstand onmiddellik ‘n deel van die openbaring verstaan het, was die groot en verborge waarhede daarvan ‘n lewenslange studie en het hy meer en meer verstaan.

Jakob het in die diep stilte van die nag wakker geword. Die helder gedaantes van sy visie het verdwyn. Al wat hy nou kon sien, was die skemeragtige omlyning van die eensame heuwels en bokant hom die hemel met sy skitterende sterre. Maar hy het die plegtige bewustheid gehad dat God met hom was. ‘n Onsigbare teenwoordigheid het die eensaamheid gevul. “Waarlik...” het hy gesê, “...die Here is op hierdie plek en ek het dit nie geweet nie.” “Dit is hier niks anders as ‘n huis van God nie en dit is hier die poort van die hemel.”

“Toe staan Jakob die more vroeg op en neem die klip wat hy onder sy hoof gesit het en rig dit as ‘n gedenksteen op; en hy het olie daaroor uitgegiet.” Ooreenkomstig die gebruik om belangrike gebeurtenisse te gedenk, het Jakob ‘n gedenksteen ter ere van die genade van God opgerig, sodat hy, so dikwels as wat hy daarlangs sou verbykom, op hierdie heilige plek sou vertoef om God te aanbid. En hy het die plek, “Bethel” of die “huis van God” genoem. Met innige dankbaarheid het hy die belofte herhaal dat die teenwoordigheid van God hom sou vergesel en toe het hy ‘n plegtige eed afgelê: “As God met my sal wees om my te bewaar op hierdie weg wat ek gaan en aan my brood sal gee om te eet en klere om

aan te trek en ek behoue na die huis van my vader sal terugkom, dan sal die Here my God wees. En hierdie klip wat ek as gedenksteen opgerig het, sal ‘n huis van God wees en van alles wat U my gee, sal ek aan U sekerlik die tiendes afstaan.”

Jakob het nie hierdeur gepoog om voorwaardes aan God te stel nie. Die Here het reeds beloof om hom voorspoedig te maak en hierdie gelofte was die uitvloei van ‘n hart gevul met dankbaarheid vir die versekering van God se liefde en genade. Jakob het hom verplig gevoel om die aansprake van God op hom te erken en om die besondere blyke van Goddelike guns te beloon. Insgelyks moet ook elke seëning wat ons deur die genade van God ontvang, erken word.

Die Christen behoort dikwels terug te kyk op sy lewe en met dankbaarheid die verlossings wat God vir hom bewerkstellig het in herinnering te roep; wat hom in beproewings bygestaan het; hoe Hy vir hom ‘n uitweg voorsien het toe alles donker en onmoontlik gelyk het; en hom verkwik het toe hy op die punt was om te beswyk. Hy behoort alles as ‘n bewys van die sorgsaamheid van hemelse engele te beskou. Met die oog op hierdie tallose seëninge, behoort hy dikwels met ‘n nederige, dankbare hart te vra: “Wat sal ek die Here vergeld vir al sy weldade aan my?” (Psalm 116:12).

Ons tyd, ons talente en ons besittings behoort met heiligheid aan Hom, wat hierdie seëninge aan ons toevertrou het, gewy te word. Wanneer daar ‘n spesiale uitkoms vir ons was, of nuwe en onverwagse gunste aan ons toegestaan word, moet ons God se goedheid erken, nie net deur ons dankbetuiging in woorde nie, maar, soos Jacob, deur skenkings en offergawes aan Sy saak. Namate ons voortdurend seëninge van God ontvang, moet ons ook voortdurend gee.

Jakob het gesê: “Van alles wat U my gee, sal ek aan U sekerlik die tiendes afstaan.” Sal ons wat die volle lig en voorregte van die evangelie geniet, tevrede wees om aan God minder te gee as hulle wat in die vroeëre, minder bevoorregte bedeling geleef het? Nee, word ons verpligtinge nie dienooreenkomstig meer, namate die seëninge wat ons ontvang vermeerder nie? Maar hoe gering is die skatting; hoe vergeefs die poging om volgens die maatstaf van wiskunde, tyd, geld en liefde te vergoed vir sulke onberekenbare liefde en ‘n gawe van sulke onbegryplike waarde! Tiendes vir Christus! Ag hoe skamel die beloninkie, ‘n skandelike vergoeding vir iets wat so baie gekos het! Van die kruis van Golgota af roep Christus om onvoorwaardelike toewyding. Alles wat ons het, alles wat ons is, behoort aan God gewy te word.

Met ‘n nuwe en blywende geloof in die beloftes van God en verseker van die teenwoordigheid en beskerming van hemelse engele, het Jakob sy reis “...na die land van die kinders van die Ooste...” voortgesit (Genesis 29:1). Maar hoe anders was sy aankoms as dié van Abraham se dienskneg byna honderd jaar tevore! Die dienskneg het met ‘n gevolg op kamele en met kosbare geskenke van goud en silwer daar aangekom; die seun

was ‘n eensame, seervoet reisiger met ‘n staf as sy enigste besitting. Soos Abraham se dienskneg het Jakob by ‘n put vertoef en daar het hy Ragel, Laban se jongste dogter, ontmoet. Hierdie keer was dit Jakob wat ‘n diens gelewer het; hy het die klip van die put weggerol en vir die vee water gegee. Toe hy sy verwantskap bekend maak, is hy in Laban se huis verwelkom. Hoewel hy sonder besittings en alleen daar aangekom het, het hy binne ‘n paar weke die waarde van sy ywer en vaardigheid bewys en die familie het aangedring dat hy by hulle moes bly. Hulle het ooreengekom dat hy sewe jaar lank moes werk om Ragel as vrou te kry.

Dit was destyds die gewoonte dat die bruidegom voor die bekragtiging van die huwelik, volgens sy vermoë, ‘n bedrag geld of ‘n vasgestelde hoeveelheid goedere aan die bruid se vader moes gee as betaling vir sy vrou. Dit is as ‘n beskerming van die huweliksband beskou. Vaders het dit nie veilig geag om hulle dogters aan manne toe te vertrou wat geen voorsiening gemaak het vir die onderhoud van hulle gesinne nie. As hulle nie vlytig en bedrywig genoeg was om sake te bestuur en vee of lande te bekom nie, is daar gevrees dat hulle lewe ‘n mislukking sou wees. Maar daar is ook voorsiening gemaak om diegene wat nie vir ‘n vrou kon betaal nie, op die proef te stel. Hulle is toegelaat om vir die vader van die dogter te werk en die dienstyd is bepaal volgens die waarde van die vereiste bruidskat. Indien die minnaar sy diens getrou verrig en sy waarde ook in ander opsigte bewys het, het hy die dogter as vrou gekry en gewoonlik is die bruidskat wat die vader ontvang het, tydens die huwelik aan haar gegee. In die geval van beide Lea en Ragel het Laban egter die skat wat hulle toegekom het, op ‘n selfsugtige wyse vir homself toegeëien. Toe hulle op die punt was om Mesopotamië te verlaat, het hulle hierna verwys met die woorde: “Hy het ons verkoop en die geld wat deur ons verkry is, geheel en al deurgebring.”

Hierdie antieke gewoonte, hoewel soms misbruik soos in die geval van Laban, het tog goeie gevolge gehad. Wanneer daar van die minnaar diens vereis was voordat hy die bruid kon kry, is ‘n haastige troue voorkom en daar was ook die geleentheid om die egtheid van sy liefde op die proef te stel en om vas te stel hoe goed hy in staat was om ‘n gesin te onderhou. In ons tyd ontstaan daar baie onheil deur ‘n teenoorgestelde koers te volg. Dit is baie keer die geval dat persone voor die huwelik min geleentheid kry om mekaar se gewoontes en ingesteldheid te leer ken en sover dit die daaglikse lewe betref, is hulle feitlik vreemdelinge vir mekaar wanneer hulle in die eg verbind word. Baie ontdek te laat dat hulle nie by mekaar aanpas nie en lewenslange ellende is die gevolg van hulle verbintenis. Dikwels moet die vrou en die kinders gebrek ly as gevolg van die luiheid en onbekwaamheid of die kwaadwillige gewoontes van die vader van die gesin. Indien die karakter van die minnaar eers volgens die ou gewoonte op die proef gestel was, kon baie ongeluk en verdriet voorkom gewees het.

Sewe jaar van getroue diens het Jakob in ruil vir Ragel gegee en die diensjare was vir hom “...soos ‘n paar dae, omdat hy haar liefgehad het.” Maar die selfsugtige, inhalige

Laban, wat hierdie waardevolle helper graag wou behou, het ‘n wrede bedrog teenoor hom gepleeg deur Lea met Ragel om te ruil. Omdat Lea medepligtig was aan die bedrog, kon Jakob dit nie oor sy hart kry om haar te bemin nie. Sy verontwaardigde bestraffing van Laban het tot gevolg gehad dat Laban aangebied het dat hy Ragel kon kry, vir nog sewe jaar se diens aan hom. Maar die vader het daarop aangedring dat Lea nie verwerp moes word nie omdat dit die familie in die skande sou steek. Dit het Jakob in ‘n baie pynlike en moeilike verleentheid gebring. Eindelik het hy besluit om Lea te behou en ook met Ragel te trou. Ragel was altyd sy mees geliefde; maar sy voorkeur vir haar het afguns en jaloesie veroorsaak en sy lewe is deur die mededinging van die suster-vroue versuur.

Twintig jaar lank het Jakob in Mesopotamië in diens van Laban gearbei, wat die verwantskap veronagsaam het en slegs daarop uit was om vir homself al die voordele van hulle verwantskap te verseker. Veertien jaar van arbeid het hy vir sy twee dogters geëis en gedurende die oorblywende tydperk is Jakob se loon tien keer gewysig. Nogtans het Jakob hom vlytig en getrou gedien. Sy woorde aan Laban tydens hulle laaste ontmoeting was ‘n duidelike beskrywing van sy onvermoeide ywer wat hy aan die belange van sy veeleisende werkgewer bestee het. “Twintig jaar was ek nou by u. U skaap-en bokooie het geen misdrag gehad nie en die ramme van u kleinvee het ek nie geëet nie. Wat die wilde diere verskeur het, het ek nie na u gebring nie: ek moes dit vergoed; van my hand het u dit geëis, of dit al bedags gesteel is of snags gesteel is. Ek was ‘n man wat bedags deur die hitte verteer is en snags deur die koue en my slaap het gevlug van my oë.”

Die was nodig vir die herders om dag en nag oor hulle kuddes te waak. Hulle is bedreig deur rowers en deur wilde diere, wat talryk en onverskrokke was en groot verwoesting onder die kuddes wat nie getrou bewaak is nie, aangerig het. Jakob het baie handlangers gehad wat hom bygestaan het met die versorging van Laban se groot kuddes, maar hy is persoonlik vir almal verantwoordelik gehou. Sommige tye van die jaar was dit noodsaaklik dat hy self voortdurend by die kuddes moes wees om te sorg dat hulle nie in die droë tyd van dors omkom en in die koudste maande verkluim nie. Jakob was die hoofherder; die herders in sy diens was die onder-herders. As daar skape ontbreek, moes die hoofherder die skade dra en hy het die diensknegte aan wie hy die sorg van die kudde toevertrou het, tot streng verantwoording geroep as hulle nie in ‘n goeie toestand was nie.

Die herder se lewe van ywer en sorgsaamheid en sy sagsinnige deernis vir die hulpelose diere wat aan sy sorg toevertrou is, is deur geïnspireerde outeurs aangewend om sommige van die mees kosbare waarhede van die evangelie te illustreer. Christus, in Sy verhouding met Sy volk, word vergelyk met dié van ‘n herder. Na die sondeval het Hy gesien dat Sy skape gedoem was om in die duistere weë van die sonde te sterf. Om hierdie dwalendes te red, het Hy die eer en heerlikheid van Sy Vader se huis verlaat. Hy sê: “Die wat verlore is, sal Ek soek en wat weggedryf is, sal Ek terugbring en wat gewond is, sal Ek verbind en die siekes sal Ek versterk.” “Ek sal my skape red, sodat hulle nie meer ‘n prooi sal wees nie.”

“En die wilde diere van die land sal hulle nie opeet nie.” (Esegiël 34:16,22,28). Sy stem roep hulle onder Sy beskutting in: “...“n skaduwee bedags teen die hitte en vir ‘n skuilplek en toevlug teen die stortbui en die reën.” (Jesaja 4:6). Hy sorg onvermoeid vir die kudde. Hy versterk die swakkes, verlig die lyding, vergader die lammers in Sy arms en dra hulle aan Sy boesem. Sy skape het Hom lief. “Hulle sal ‘n vreemde nooit volg nie, maar van hom wegvlug, omdat hulle die stem van die vreemdes nie ken nie.” (Johannes 10:5).

Christus sê: “Die goeie herder lê sy lewe af vir die skape. Maar die huurling en hy wat nie ‘n herder is nie, van wie die skape nie die eiendom is nie, sien die wolf kom en laat die skape staan en vlug en die wolf vang hulle en jaag die skape uitmekaar. En die huurling vlug, omdat hy ‘n huurling is en niks vir die skape omgee nie. Ek is die goeie herder en Ek ken my eie en word deur my eie geken.” (Verse 11-14).

Christus, die Opperherder, het die sorg van Sy kudde aan Sy leraars as onder-herders opgedra en Hy beveel hulle om dieselfde belangstelling te toon as wat Hy gemanifesteer het en om die heilige verantwoordelikheid van die taak wat Hy hulle opgelê het, aan die dag te lê. Hy het hulle plegtig beveel om getrou te wees, om die kudde te laat wei, om die swakkes te versterk, om die wat verflou het op te rig en om hulle teen verskeurende wolwe te beskerm.

Christus het Sy eie lewe afgelê om Sy skape te red en Hy wys Sy herders na die liefde wat vir hulle ‘n voorbeeld moet wees. Maar “...die huurling van wie die skape nie die eiendom is nie...,” het geen ware belangstelling in die kudde nie. Hy werk slegs vir vergoeding en is net oor homself besorg. Hy is op sy eie wins ingestel in stede van die belange van sy opdrag en in tye van gevaar sal hy vlug en sy kudde aan hulleself oorlaat.

Die apostel Petrus vermaan die onder-herders: “Hou as herders toesig oor die kudde van God wat onder julle is, nie uit dwang nie, maar gewilliglik; nie om vuil gewin nie, maar met bereidwilligheid; ook nie as heersers oor die erfdeel nie, maar as voorbeelde vir die kudde” (1 Petrus 5:2,3). Paulus sê: “Gee dan ag op julleself en op die hele kudde waaroor die Heilige Gees julle as opsieners aangestel het om as herders die gemeente van God te versorg, wat Hy deur sy eie bloed verkry het. Want ek weet dit, dat ná my vertrek wrede wolwe onder julle sal inkom en die kudde nie sal spaar nie” (Handelinge 20:28,29).

Almal wat die sorg en laste van ‘n getroue herder as ‘n onwelkome las beskou, word deur die apostel bestraf: “Nie uit dwang nie, maar gewilliglik; nie om vuil gewin nie, maar met bereidwilligheid.” (1 Petrus 5:2). Die Opperherder sal sulke ontroue diensknegte gewilliglik ontslaan. Die kerk van Christus is met Sy bloed gekoop en elke herder moet besef dat die skape onder sy sorg ‘n oneindige opoffering gekos het. Hy behoort elkeen van hulle as van onskatbare waarde te beskou en moet onvermoeid werk om hulle in ‘n gesonde, florerende toestand te hou. Die herder wat met die gees van Christus besiel is, sal

Sy voorbeeld van selfverloëning naboots en gedurig arbei om die welsyn van sy kudde te bevorder; en die kudde sal onder sy sorg voorspoedig wees.

Almal sal noukeurig moet rekenskap van hulle bediening gee. Van elke herder sal die Meester eis: "Waar is die kudde wat aan jou gegee is, jou pragtige trop kleinvee?" (Jeremia 13:20). Hy wat getrou bevind word, sal ryklik beloon word. "Wanneer die Opperherder verskyn...," so sê die apostel, "...sal julle die onverwelklike kroon van heerlikheid ontvang." (1 Petrus 5:4).

Toe Jakob moeg geword het om Laban te dien en na Kanaan wou terugkeer, het hy aan sy skoonvader gesê: "Laat my trek dat ek na my woonplek en my land kan gaan. Gee my vroue en my kinders waarvoor ek u gedien het, dat ek kan gaan; want u weet self hoe ek u gedien het." Maar Laban het aangedring dat hy moes bly en het gesê: "Ek het waargeneem dat die Here my om jou ontwil geseën het." Hy het gesien dat sy rykdom onder die sorg van sy skoonseun toegeneem het.

Jakob het gesê: "Min was dit wat u voor my koms gehad het en dit het sterk vermeerder." Maar met verloop van tyd het Laban afgunstig geword omdat Jakob voorspoediger was as hy. Jakob het "...buitengewoon uitgebrei en baie kleinvee en slavinne en slawe en kamele en esels gehad." Laban se seuns het gedeel in hulle vader se afguns en van hulle kwaadwillige gesprekke het Jakob se ore bereik. Hy "...het alles geneem wat ons vader s'n was; en uit wat ons vader s'n was, het hy al hierdie rykdom verwerf. Jakob het ook meteens aan die aangesig van Laban gesien dat hy nie meer vir hom was soos gister en eergister nie."

Jakob sou lank tevore sy slinkse bloedverwant verlaat het, maar hy was bevrees dat hy Esau dalk sou ontmoet. Nou het hy egter besef dat Laban se seuns vir hom 'n bedreiging was, want hulle het sy rykdom as hul eie beskou en kon dalk probeer om dit met geweld af te neem. Hy was radeloos en ontsteld en het nie geweet waarheen nie. Maar gedagtig aan die belofte te Bet-El het hy by die Here gaan raad soek. Sy gebed is in 'n droom beantwoord: "Gaan terug na die land van jou vaders en na jou familie; en Ek sal met jou wees."

Laban se afwesigheid het die geleentheid verskaf om te vertrek. Die kleinvee en beeste is haastig versamel en vooruit gestuur en toe het hy met sy vroue en kinders en diensknegte die Eufraat oorgesteek en in die rigting van Gilead, aan die grens van Kanaan, weggetrek. Na drie dae het Laban verneem dat hulle gevlug het en hy het hulle agternagesit en op die sewende dag van hulle reis het hy die geselskap ingehaal. Hy was woedend en het hom voorgeneem om hulle te dwing om terug te keer en hy het nie daaraan getwyfel dat hy dit kon doen nie, want sy mag was sterker as hulle s'n. Die vlugtelinge het inderdaad in groot gevaar verkeer.

Dat hy sy vyandige voorneme nie uitgevoer het nie, was te danke aan die feit dat God self ingetree het om Sy dienskneg te beskerm. “Dit is in my mag om julle skade aan te doen...,” het Laban gesê, “...maar die God van julle vader het verlede nag met my gespreek en gesê: Pas nou op om met Jakob geen goed of kwaad te spreek nie,” met ander woorde, hy moet hom nie probeer dwing om terug te keer nie en hy moet hom ook nie met mooi woorde en vleitaal probeer teruglok nie.

Laban het sy dogters se bruidskat nooit aan hulle gegee nie en hy het Jakob altyd geslepe en hardvogtig behandel; maar met kenmerkende geveinsdheid het hy Jakob nou oor sy geheime vertrek verwyt, omdat die vader nie die geleentheid gehad het om ‘n afskeidsfees te hou en sy dogters en hulle kinders te groet nie.

In antwoord daarop het Jakob Laban op sy selfsugtige, inhalige beleid gewys en ‘n beroep op hom gedoen om van sy eie getrouheid en eerlikheid te getuig. Jakob het gesê: “As die God van my vader, die God van Abraham en die Vrees van Isak, nie aan my kant was nie ja, dan sou u my met leë hande weggestuur het. God het my ellende en die moeitevolle arbeid van my hande aangesien en verlede nag geoordeel.”

Laban kon hierdie feite nie weerlê nie en het ‘n vredesverbond voorgestel. Jakob het ingestem en ‘n hoop klippe is opgerig as ‘n teken van die ooreenkoms. Laban het die gedenksteen Mispa, “wagtoring” genoem en gesê: “Mag die Here wag hou tussen my en jou as ons mekaar nie meer sien nie.”

“Verder sê Laban vir Jakob: Daar is die hoop klippe en daar is die gedenksteen wat ek tussen my en jou opgerig het-hierdie hoop klippe is getuie en die gedenksteen is getuie dat ék na jou kant toe hierdie hoop nie sal verbytrek nie en dat jy na my kant toe hierdie hoop en hierdie gedenksteen nie sal verbytrek met slegte bedoelinge nie. Die God van Abraham en die God van Nahor, die God van hulle vader, sal regter tussen ons wees. En Jakob het gesweer by die Vrees van sy vader Isak.” Om die verbond te bevestig het die betrokkenes ‘n fees gehou. Daardie nag het hulle in vriendskaplike gemeenskap deurgebring en toe die dag breek, het Laban en sy geselskap vertrek. Na hierdie skeiding was daar geen verdere spoor van enige gemeenskap tussen die nakomelinge van Abraham met die bewoners van Mesopotamië nie.

Hoofstuk 18—Die Nag van Worsteling

(Hierdie hoofstuk berus op Genesis 32 en 33)

Hoewel Jakob Paddan-Aram op bevel van God verlaat het, het hy nie sonder baie bedenkinge, op die pad waarop hy twintig jaar tevore as vlugteling gereis het, teruggekeer nie. Hy kon die sonde van bedrog wat hy teenoor sy vader gepleeg het, nie vergeet nie. Hy het geweet dat sy lang ballingskap die regstreekse gevolg van daardie sonde was en hy het dit dag en nag oordink. Die verwyte van ‘n skuldige gewete het sy reis met hartseer gevul. Toe die heuwels van sy geboorteland voor hom opdoem, was die hart van die patriarg diep ontroer. Die volle verlede het helder voor sy gees opgekom. Met die herinnering aan sy sonde het hy ook aan God se guns teenoor hom en die beloftes van geestelike hulp en leiding gedink.

Namate hy nader aan die einde van sy reis gekom het, het die gedagte aan Esau baie onheilspellende voorbodes by hom laat ontstaan. Nadat Jakob gevlug het, het Esau homself as alleen-erfgenaam van sy vader se besittings beskou. Die tyding dat Jakob terugkom, sou die vrees laat ontstaan dat hy kom om die erfnis op te eis. Esau was nou in staat om sy broer, indien hy wou, groot skade te berokken en hy kon oorgaan tot geweld teen hom, nie alleenlik as gevolg van sy begeerte na wraak nie, maar ook om sy onverhinderde besit van die rykdom wat hy vir so lank as sy eie beskou het, te beskerm.

Opnuut het die Here aan Jakob ‘n teken van Sy beskerming gegee. Op sy reis van Gilead na die suide het dit geblyk asof twee groepe engele hom van agter en van voor insluit en saam met sy geselskap reis asof om hulle te beskerm. Jakob het die gesig onthou wat hy so lank tevore op Bet-El gesien het en hierdie bewys dat die boodskappers van God, wat aan hom hoop en bemoediging tydens sy vlug van Kanaan gebring het, oor sy terugtog sou waak, het verligting aan sy beswaarde gemoed gebring. En hy het gesê: “Dit is ‘n leër van God! En hy het die plek Mahanaïm genoem”-dit wil sê, twee leërs, of laers.

Nogtans het Jakob gevoel dat hy iets moes doen om sy eie veiligheid te verseker. Daarom het hy boodskappers met ‘n versoenende groete-boodskap aan sy broer gestuur. Hy het die presiese woorde in hulle mond gelê wat hulle aan Esau moes oordra. Daar is reeds voor die geboorte van die twee broers voorspel dat die oudste die jongste sou dien en om te voorkom dat die herinnering daaraan verbittering veroorsaak, het Jakob sy diensknegte na “my heer, Esau” gestuur en in sy teenwoordigheid moes hulle na hulle heer verwys as “Jakob, u dienaar.” En om die vrees te weerlê, dat hy as behoeftige swerwer terugkeer om die erfenis van sy vader op te eis, was Jakob versigtig om in sy boodskap te sê: “Ek het beeste en esels, kleinvee en slawe en slavinne verwerf en my heer dit laat weet, sodat ek guns mag vind in u oë.”

Maar die diensknegte het teruggekeer met die boodskap dat Esau met vierhonderd man op pad was na hom toe en daar was ook geen reaksie op sy boodskap nie. Dit het geblyk

dat hy gekom het om wraak te neem. Vrees het die kamp oorval. Jakob het "...baie bevrees en benoud geword." Hy kon nie teruggaan nie en was bevrees om vorentoe te beweeg. Sy geselskap was ongewapen en weerloos en was totaal onvoorbereid vir 'n vyandige ontmoeting. Hy het hulle gevolglik in twee groepe verdeel, sodat indien die een groep aangeval word, die ander groep moontlik 'n geleentheid sou hê om te ontvlug. Uit sy groot kuddes, het hy ruim geskenke met 'n vriendelike boodskap aan Esau gestuur. Hy het alles in sy vermoë gedoen om te vergoed vir die onreg teenoor sy broer en om die dreigende gevaar af te weer en in nederigheid en boetvaardig het hy vir Die beskerming van God gebid. "U het my beveel: Gaan terug na jou land en na jou familie en Ek sal aan jou goed doen-ek is te gering vir al die gunste en al die trou wat U aan u kneg bewys het; want ek het met my staf oor hierdie Jordaan getrek en nou twee laers geword. Red my tog uit die hand van my broer, uit die hand van Esau, want ek is bang vir hom, dat hy sal kom en my doodslaan, die moeder saam met die kinders."

Hulle het nou die rivier Jabbok bereik en toe dit nag word, het hy sy familie oor die drif van die rivier gestuur, terwyl hy alleen agtergebly het. Hy het besluit om die nag in gebed deur te bring en het verlang om alleen met God te wees. God kon die hart van Esau versag. Die patriarg se enigste hoop was in Hom.

Dit was 'n eensame, bergagtige omgewing, die jagplek van wilde diere en die skuilplekke van rowers en moordenaars. Eensaam en onbeskerm, het Jakob in diepe ontsteltenis op die grond neergebuig. Dit was middernag. Alles wat vir hom dierbaar in die lewe was, was ver weg van hom, blootgestel aan gevaar en dood. Die bitterste van alles was die wete dat dit sy eie sonde was wat die onskuldiges aan gevaar blootgestel het. Met ernstige smekinge en trane het hy tot God gebid. Skielik het 'n swaar hand op hom gerus. Hy het gedink dat dit 'n vyand was wat sy lewe wou neem en hy het probeer hom homself uit die greep van sy aanvaller los te ruk. In die donker het die twee geworstel om mekaar te oormeester. Nie 'n woord is geuiter nie, maar Jakob het al sy krag gebruik en nie vir 'n oomblik verslap nie. Terwyl hy só besig was om vir sy lewe te veg, het die besef van sy sonde hom oorval; sy sonde het voor hom verrys om hom van God te skei.

Maar in sy uiterste nood, het hy God se beloftes onthou en sy hele wese het opgegaan in smeking vir Sy genade. Die worsteling het tot dagbreek toe voortgeduur, toe die vreemdeling sy vinger op Jakob se heupbeen plaas en hy onmiddellik kreupel geword het. Die patriarg kon nou die aard van sy Opponent onderskei. Hy het geweet dat hy in stryd was met 'n hemelse Boodskapper en dit was waarom sy amper bomenslike poging nie vir hom die oorwinning kon behaal nie. Dit was Christus, "die Verbondsengel" wat Homself aan Jakob geopenbaar het. Die patriarg was nou kreupel en het geweldige pyn ervaar, maar hy het nie sy houvas laat vaar nie. Boetvaardig en gebroke het hy aan die Engel vasgekleef "...hy het geween en Hom gesmeek..." (Hosea 12:5), pleitend vir 'n seën. Hy moes die versekering verkry dat sy sonde vergewe is. Fisiese pyn was nie genoegsaam om sy aandag

van sy doel weg te lei nie. Hy het al hoe meer vasberade geword, sy geloof meer opreg en volhardend tot op die laaste. Die Engel het probeer om Homself te bevry; Hy het aangedring: “Laat My gaan, want die dag het gebreek;” maar Jakob het geantwoord: “Ek sal U nie laat gaan nie tensy dat U my seën.” As dit grootpraterige, aanmatigende selfvertroue was, sou Jakob oombliklik vernietig gewees het; maar syne was die sekerheid van iemand wat sy eie onwaardigheid bely, maar tog op die getrouheid van ‘n Verbondsgod vertrou.

Jakob “...het met die Engel geworstel en die oorhand gekry.” (Hosea 12:5). Deur vernedering, berou en self-oorgawe het hierdie sondige, dwalende sterfling die oorhand oor die Majesteit van die hemel gekry. Hy het sy bewende greep aan die beloftes van God vasgemaak en die hart van Oneindige Liefde kon nie wegdraai van die sondaar se smeekbede nie.

Die verkeerde optrede wat aanleiding gegee het tot Jakob se sonde om die eersgeboortereg deur bedrog te bekom, is nou duidelik aan hom uitgewys. Hy het nie op God se beloftes vertrou nie, maar sy eie pogings aangewend om dít wat God in Sy eie tyd en op Sy eie manier sou volbring het, te bewerkstellig. As bewys dat hy vergifnis ontvang het, is sy naam verander van dit wat ‘n herinnering aan sy sonde was, na een wat sy oorwinning in herinnering geroep het. Die Engel het gesê: “Jy sal nie meer Jakob [onderkruiper] genoem word nie, maar Israel; want jy het geworstel met God en met die mense en het oorwin.”

Jakob het die seëning ontvang waarna sy siel verlang het. Sy sonde as onderkruiper en bedrieër was vergewe. Die krisis in sy lewe was verby. Twyfel, radeloosheid en selfverwyt het sy bestaan versuur, maar alles het nou verander; en die vrede van versoening met God was soet. Jakob was nie meer bang om sy broer te ontmoet nie. God wat sy sonde vergewe het, kon die hart van Esau beweeg om sy vernedering en sy berou te aanvaar.

Terwyl Jakob met die Engel geworstel het, is ‘n ander hemelse boodskapper na Esau gestuur. In ‘n droom het Esau sy broer gesien wat reeds twintig jaar lank ‘n banneling van sy vader se huis was; hy het sy droefheid, met die ontdekking dat sy moeder dood is, gesien; hy het hom gesien, omring met die engele van God. Esau het sy krygsmanne van die droom vertel en hulle beveel om Jakob geen kwaad aan te doen nie, want die God van sy vader was met hom.

Eindelik het die twee geselskappe mekaar genader, die woestyn hoof aan die spits van sy krygsmanne en Jakob met sy vroue en kinders, vergesel van herders en diensmeisies en gevolg deur ‘n groot trop kleinvee en beeste. Leunend op sy staf het die patriarg vorentoe beweeg om die groep soldate tegemoet te gaan. Hy was bleek en gestremd as gevolg van sy onlangse stryd en het langsaam en pynlik beweeg en elke paar tree tot stilstand gekom; maar sy aangesig het gestraal van vreugde en vrede.

Toe Esau die kreupele sien, hardloop hy "...hom tegemoet en omhels hom en val hom om die hals en soen hom; en hulle het geween." Selfs die harte van Esau se geharde soldate wat die toneel aanskou het, was die ontroer. Al het hy hulle van sy droom vertel, kon hulle nie die verandering wat oor hulle aanvoerder gekom het, verstaan nie. Hoewel hulle die patriarg se gebrek gesien het, het hulle min besef gehad dat sy swakheid sy sterkte geword het nie.

Gedurende die angsvolle nag by die Jabbok, toe dit geskyn het asof vernietiging hom in die gesig staar, het Jakob geleer hoe nietig die hulp van mense is en hoe ongegrond alle vertroue in menslike krag is. Hy het besef dat sy enigste hulp van Hom, teen wie hy so swaar gesondig het, moet kom. Hulpeloos en onwaardig het hy vir God se belofte van genade teenoor die boetvaardige sondaar gepleit. Daardie belofte was sy versekering dat God hom sou vergewe en aanneem. Hemel en aarde sou verbygaan eerdat dat daardie woord sou faal; en dit is wat hom deur daardie verskriklike stryd onderskraag het.

Jakob se ervaring gedurende daardie nag van worsteling en angs verteenwoordig die beproewings wat die volk van God onmiddellik voor die wederkoms van Christus sal moet ondergaan. Die profeet Jeremia, wat in 'n heilige visie vooruitgesien het na die huidige tyd waarin ons lewe, het gesê: "Ons het 'n stem van verskrikking gehoor; daar is vrees en geen vrede nie! Waarom is alle aangesigte in bleekheid verander? Wee, want die dag is groot, sonder weerga! En dit is 'n tyd van benoudheid vir Jakob; maar hy sal daaruit verlos word." (Jeremia 30:5-7).

Sodra Christus Sy werk as Middelaar vir die mens staak, sal hierdie tyd van benoudheid begin. Dan sal die saak van elke siel besleg wees en sal daar geen versoeningsbloed wees om van sonde te reinig nie. Wanneer Christus Sy posisie as Bemiddelaar vir die mens neerlê, word die plegtige aankondiging gemaak: "Wie onreg doen, laat hom nog meer onreg doen; en wie vuil is, laat hom nog vuiler word; en laat die regverdige nog regverdiger word en laat die heilige nog heiliger word" (Openbaring 22:11). Dan word die terughoudende Gees van God van die aarde onttrek. Soos Jakob deur sy kwaadwillige broer met die dood gedreig is, so sal die volk van God in gevaar van die goddeloses wat daarna strewe om hulle

te vernietig, verkeer. En soos die patriarg die hele nag lank om verlossing uit die hand van Esau geworstel het, so sal die regverdiges dag en nag tot God roep om verlossing van die vyande wat hulle omring.

Die Satan het Jakob voor die engele van God aangekla en aanspraak gemaak op die reg om hom, as gevolg van sy sonde teen Esau, te vernietig; hy het Esau beweeg om teen hom op te trek; en gedurende die patriarg se lang nag van worsteling, het die Satan gepoog om 'n skuldgevoel op hom af te dwing om hom te ontmoedig en om sy greep op God te breek. Toe Jakob die Engel in sy benoudheid vasgegryp en met trane gesmeek het, het die hemelse

Boodskapper, ten einde sy geloof te beproef, hom ook aan sy sonde herinner en van hom probeer loskom. Jakob het hom egter nie laat wegwys nie. Hy het geleer dat God genadig is en hom op daardie genade verlaat. Hy het terugverwys na sy boetvaardigheid en om verlossing gepleit. Terwyl hy sy lewe in oënskou geneem het, was hy feitlik tot wanhoop gedryf, maar hy het aan die Engel vasgehou en met ernstige, hartverskeurende geween gepleit totdat sy gebed verhoor is.

Dit is die ervaring wat die volk van God, in hulle laaste stryd teen die magte van boosheid, sal beleef. God sal hulle geloof, hulle volharding, hulle vertroue in Sy vermoë om hulle te red, toets. Satan sal poog om hulle met vrees te vul met die gedagte dat hulle geval hopeloos is; dat hulle sonde te groot is om vergewe te word. Hulle sal ‘n diepe besef hê van hulle tekortkominge en wanneer hulle aan hul lewe terugdink, sal hulle moedeloos word. Maar wanneer hulle aan Sy groot genade dink en onthou dat hulle opreg boetvaardig was, sal hulle aanspraak maak op Sy beloftes deur Christus, aan hulpelose, boetvaardige sondaars. Hulle geloof sal nie kwyn omdat hulle gebede nie onmiddellik verhoor word nie. Hulle sal die krag van God vasgryp soos Jakob die engel vasgegryp het en die taal van hulle siele sal wees: “Ek sal U nie laat gaan nie tensy dat U my seën.”

As Jakob nie reeds berou gehad het oor die sonde waardeur hy die geboortereg met bedrog verkry het nie, kon God nie sy gebed verhoor het en genadiglik sy lewe gespaar het nie. Ook so, in die tyd van benoudheid, as die volk van God onbelyde sondes het wat voor hulle opdoem terwyl hulle deur vrees en smart gepynig word, sal hulle oorweldig word; wanhoop sal hulle geloof oormeester en hulle sal nie die vertroue hê om te pleit dat God hulle moet verlos nie. Maar terwyl hulle ‘n diepe besef van hul onwaardigheid het, sal hulle geen verborge sondes hê om openbaar te maak nie. Hulle sondes sal deur die versoenende bloed van Christus uitgedelg wees en hulle sal dit nie in herinnering kan roep nie.

Satan maak baie mense wys dat God hulle ontrouheid in die kleinere dingetjies van die lewe oor die hoof sal sien; maar die Here wys in Sy optrede teenoor Jakob dat Hy boosheid nooit kan goedkeur of verdra nie. Almal wat hulle sondes probeer goedpraat of verberg en toelaat dat hulle onbelyde en onvergewe sondes op die boeke van die hemel bly, sal deur die Satan oorwin word. Hoe meer verhewe hul beroep is en hoe meer eerbaar die posisie wat hulle beklee, hoe ernstiger is hulle optrede en hoe sekerder is die oorwinning van die groot teëstander.

Nogtans is die geskiedenis van Jakob ‘n versekering dat God nie diegene wat tot sonde verlei is en met ware berou na Hom teruggekeer het, sal verwerp nie. Dit was deur self-oorgawe en vertrouende geloof wat Jakob dít, wat hy gefaal het om in eie krag, deur konflik, te verkry, vermag het. So het God Sy dienaar geleer dat Die krag van God alleen aan hom daardie seëning kan gee waarna hy gesmag het. So sal dit wees met diegene wat in die laaste dae leef. Wanneer gevare hulle omring en wanhoop die siel oorstelp, moet hulle alleenlik op die meriete van die versoening steun. Ons kan niks uit ons eie doen nie.

In al ons hulpelose onwaardigheid moet ons vertrou op die verdienste van die gekruisigde en verrese Verlosser. Niemand sal ooit vergaan terwyl hulle dit doen nie. Ons lang, swart opname van oortredings is voor die oë van die Oneindige. Die lys is volledig; geeneen van ons oortredings is vergete nie. Maar Hy wat die versugtinge van Sy diensknegte van ouds gehoor het, sal die gebed van geloof verhoor en ons oortredings vergewe. Hy het belowe en Hy sal Sy woord gestand doen.

Jakob het oorwin omdat hy volhard het en vasberade was. Sy ondervinding getuig van die krag van deurdringende gebed. Dit is nou die tyd dat ons die les van oorwinnende gebed, van onwrikbare geloof moet leer. Die grootste oorwinnings vir die kerk van Christus of die individuele Christen, is nie dié wat deur talent of geleerdheid, deur rykdom of guns van mense verkry word nie. Dit is daardie oorwinnings wat in die gehoorsaal van God behaal word, wanneer ernstige, worstelende geloof die magtige Arm van krag aangryp.

Diegene wat onwillig is om elke sonde af te lê en in alle erns na die seëning van God te soek, sal dit nie verkry nie. Maar elkeen wat die beloftes van God, soos Jakob aangryp en net so ernstig en volhardend is soos wat hy was, sal oorwin soos hy oorwin het. “Sal God dan nie reg doen aan sy uitverkorenes wat dag en nag tot Hom roep nie, al is Hy ook lankmoedig in hulle geval? Ek sê vir julle dat Hy gou aan hulle reg sal doen.” (Lukas 18:7,8).

Hoofstuk 19—Die Terugkeer na Kanaan

(Hierdie hoofstuk berus op Genesis 34;35;37)

Jakob het die Jordaanrivier oorgesteek en "...behoue aangekom by die stad Sigem wat in die land Kanaan is." (Genesis 33:18). So is die patriarg se gebede by Bet-El, dat God hom in vrede weer na sy eie land sou terugbring, verhoor. Hy het 'n tyd lank in die dal van Sigem bly woon. Dit was hier waar Abraham meer as honderd jaar tevore sy eerste kamp opgeslaan het en sy eerste altaar in die Beloofde Land opgerig het. Hier het Jakob "...die stuk grond gekoop waar hy sy tent opgeslaan het, van die seuns van Hemor, die vader van Sigem, vir honderd geldstukke. Hier het hy ook 'n altaar opgerig en dit genoem: Die God van Israel is God." (Genesis 33:19,20). Soos Abraham, het Jakob langs sy tent 'n altaar vir die Here opgerig en sy huisgenote soggens en saans vir die offerdiens byeengeroep. Dit was ook hier waar hy die put gegrawe het en waarheen Jacob se Verlosser sewentien eeue later gekom het om van die hitte van die middagson te rus en waar Hy Sy verwonderde toehoorders vertel het van daardie "...fontein van water wat opspring tot in die ewige lewe." (Johannes 4:14).

Jakob en sy seuns se verblyf in Sigem het met geweld en bloedvergieting geëindig. Die een dogter van die gesin is tot skande en droefheid gebring, twee seuns was by 'n moord betrokke en 'n hele stad is oorgegee aan verwoesting en slagting om wraak te neem vir die gewetenlose daad van een onbesonne jeugdige. Die oorsaak wat aanleiding tot hierdie verskriklike gevolge gegee het, was die optrede van Jakob se dogter wat uitgegaan het "...om die dogters van die land te leer ken..." en sodoende met goddelose mense omgegaan het. Die een wat sy plesier by mense wat God nie vrees nie soek, plaas homself op Satan se grondgebied en stel homself aan sy versoekings bloot.

Die verraderlike wreedheid van Simeon en Levi was nie sonder aanleiding nie; maar, in hulle optrede teenoor die Sigemiete het hulle 'n gruwelike sonde gepleeg. Hulle het hul voorneme versigtig vir hulle vader geheim gehou en die tyding van hulle bedrog het Jakob met afgryse gevul. Siek in sy hart vir die bedrog en geweld van sy seuns, het hy net gesê: "Julle het my ontroer dat julle my gehaat gemaak het by die inwoners van die land ... terwyl ek 'n klein klompie is. As hulle hul teen my versamel, sal hulle my verslaan en ek sal verdelg word, ek en my huis." Maar sy ontsteltenis en weersin, in wat hy as hul bloedige daad beskou het, word geopenbaar in die woorde wat hy amper vyftig jaar later uitgespreek het, terwyl hy op sy sterfbed in Egipte gelê het: "Simeon en Levi is broers. Hulle wapens is werktuie van geweld. Laat my siel nie kom in hulle raad nie, laat my eer nie eens wees met hulle vergadering nie ... Vervloek is hulle toorn, want dit is heftig; en hulle grimmigheid, want dit is hard." (Genesis 49:5-7).

Vir Jakob het dit gevoel asof daar rede vir diepe vernedering was. Wreedheid en valsheid is in die karakter van sy seuns geopenbaar. Daar was valse gode in die laer en

afgodery het tot ‘n sekere mate ‘n vastrapplek selfs in sy huishouding gekry. Indien die Here volgens verdienste met hulle sou handel, sou Hy hulle nie aan die wraak van die omliggende nasies oorlaat nie?

Terwyl Jakob dus so onder sy moeilikhede gebuk gegaan het, het die Here hom beveel om na Bet-El in die suide te trek. Die gedagte aan hierdie plek het die patriarg nie net aan die gesig van die engele en aan God se beloftes van genade herinner nie, maar ook aan die gelofte wat hy daar afgelê het, dat die Here sy God sou wees. Hy het besluit dat sy huisgesin van die smet van afgodediens gereinig moet word voordat hy na daardie heilige plek afreis. Daarom het hy aan almal in die laer die opdrag gegee: “Verwyder die vreemde gode wat onder julle is en reinig julle en trek ander klere aan; en laat ons klaarmaak en optrek na Bet-El; en ek sal daar ‘n altaar bou vir die God wat my geantwoord het op die dag van my benoudheid en by my was op die weg wat ek gegaan het.”

Diep ontroerd het Jakob die verhaal van sy eerste besoek aan Bet-El herhaal, hoe hy as eensame swerwer sy vader se tent verlaat het om vir sy lewe te vlug en hoe die Here in ‘n naggesig aan hom verskyn het. Terwyl hy die wonderbaarlike optrede van God teenoor hom in herinnering geroep het, het sy hart week geword, sy kinders aangeraak deur ‘n onderdanige mag; hy het die mees effektiewe metode gekies om hulle voor te berei om deel te wees van die aanbidding van God wanneer hulle by Bet-El sou aankom. “Toe gee hulle aan Jakob al die vreemde gode wat in hulle besit was en die ringe aan hulle ore en Jakob het dit begrawe onder die terpentynboom wat by Sigem is.”

“n Skrik van God het oor al die inwoners van die land gekom sodat hulle geen poging aangewend het om die slagting by Sigem te wreek nie. Die reisigers het Bet-El onverhinderd bereik. Hier het die Here weer aan Jakob verskyn en die verbondsbelofte aan hom hernu. “En Jakob het ‘n gedenksteen opgerig op die plek waar Hy met hom gespreek het, ‘n gedenksteen van klip.”

By Bet-El het Jakob geroepe gevoel om die verlies van iemand wat lank ‘n geëerde lid van sy vader se huishouding was, naamlik Debora, Rebekka se oppasster, wat saam met haar meesteres uit Mesopotamië na die land Kanaan gekom het, te betreur. Die teenwoordigheid van hierdie bejaarde vrou was vir hom ‘n dierbare band wat hom met sy vroeëre lewe verbind het, veral met die moeder wat hom so sterk en met soveel teerheid liefgehad het. Daar was soveel droefheid by Debora se begrafnis dat die eik waaronder sy begrawe is, die “eik van geween” genoem is. Dat die herinnering aan haar lewe van getroue diens en aan die rouklag oor hierdie huishouding se vriend waardig geag was om in die woord van God bewaar te word, moet nie ongemerk verbygaan nie.

Die afstand tussen Bet-El en Hebron was slegs ‘n reis van twee dae, maar dit het vir Jakob groot droefheid meegebring in die dood van Ragel. Twee maal sewe jaar se diens het hy vir haar gelewer en sy liefde vir haar het die moeite lig gemaak. Hoe diep en blywend

daardie liefde was, het jare daarna geblyk toe Jakob tydens ‘n besoek van Josef, terwyl die patriarg op sy sterfbed gelê het, op sy lewe teruggekyk en gesê het: “Toe ek van Paddan gekom het, het Ragel by my gesterwe in die land Kanaan, op die reis toe daar nog ‘n kort ent pad was om by Efrat te kom; en ek het haar daar begrawe langs die pad na Efrat.” (Genesis 48:7). In die familie-geskiedenis van sy lang en moeitevolle lewe, is slegs die verlies van Rachel in herinnering opgeroep.

Voor haar dood het Ragel aan ‘n tweede seun die lewe geskenk. Met haar laaste asem het sy die kind Ben-Oni, “seun van my smarte,” genoem, maar sy vader het hom Benjamin, “seun van my regterhand,” of “my krag,” genoem. Daar waar Ragel gesterf het, is sy begrawe en ‘n gedenksteen ter herinnering aan haar is daar opgerig.

Onderweg na Efrat het ‘n verdere donkere misdaad Jakob se gesin bevlek en veroorsaak dat Ruben, die eersgebore seun, die voorregte en eer van sy geboortereg moes verbeur.

Eindelik het Jakob aan die einde van sy reis gekom, “...by sy vader Isak ... in Mamre, dit is Hebron, waar Abraham as vreemdeling vertoef het en ook Isak.” Hier het hy gedurende die laaste jare van sy vader se lewe gewoon. Vir Isak, wat swak en blind was, was die minsame sorg van die seun wat so lank afwesig was, ‘n groot troos gedurende die jare van sy eensaamheid en rou.

Jakob en Esau het mekaar by hulle vader se sterfbed ontmoet. Daar was ‘n tyd toe die oudste broer na hierdie gebeurtenis uitgesien het as ‘n geleentheid om hom te wreek, maar sy gevoelens het ‘n groot verandering ondergaan. En Jakob wat tevrede was met die geestelike seëninge van die eersgeboortereg het die erfnis van sy vader se rykdom, die enigste erfporsie waaraan Esau waarde geheg het, aan hom afgestaan. Hulle was nie langer deur jaloesie of haat van mekaar vervreemd nie, maar het tog van mekaar geskei en Esau het na die berg Seïr gegaan. God, wat ryk aan seëninge is het, benewens die hemelse voordele waarna hy gesoek het, ook aan Jakob aardse rykdom gegee. Die twee broers se besittings “...was te groot om saam te woon en die land van hulle vreemdelingskap kon hulle nie dra vanweë hulle vee nie.” Hierdie skeiding was ooreenkomstig die Goddelike doel aangaande Jakob. Omdat die broers so groot verskil het ten opsigte van godsdienstige geloof, was dit beter vir hulle om afsonderlik te woon.

Esau en Jakob het dieselfde onderrig in die kennis van God ontvang en albei was vry om in Sy insettinge te wandel en Sy guns te ontvang; maar hulle het nie albei gekies om dit te doen nie. Die twee broers het verskillende weë ingeslaan en hulle paaie sou voortaan al wyer uitmekaar gaan.

Dit was geen arbitrêre keuse van God dat Esau uit die seëninge van die verlossing uitgesluit is nie. Die gawes van Sy genade deur Christus, is vir almal beskikbaar. Daar is geen uitverkiesing behalwe ons eie wat ons tot die dood veroordeel nie. In Sy Woord het God die voorwaardes gestel waardeur elke siel tot die ewige lewe uitverkies sal word,

naamlik gehoorsaamheid aan Sy gebooie deur geloof in Christus. God het ‘n karakter uitverkies wat in harmonie met Sy wet is en elkeen wat die standaard van Sy vereistes bereik, sal toegang tot die koninkryk van heerlikheid verkry. Christus het self gesê: “Hy wat in die Seun glo, het die ewige lewe; maar hy wat die Seun ongehoorsaam is, sal die lewe nie sien nie” (Johannes 3:36). “Nie elkeen wat vir My sê: Here, Here! sal ingaan in die koninkryk van die hemele nie, maar hy wat die Wil doen van my Vader wat in die hemele is.” (Mattheus 7:21). En in Openbaring verklaar Hy: “Salig is die wat Sy gebooie doen, sodat hulle reg kan hê op die boom van die lewe en ingaan deur die poorte in die stad.” (Openbaring 22:14). Wat betref die mens se uiteindelike verlossing, is dit die enigste uitverkiesing waarvan die Bybel spreek.

Elke siel wat sy eie saligheid met vrees en bewing uitwerk, word uitverkies. Hy wat die wapenrusting aantrek en die goeie stryd van die geloof te stry, word uitverkies. Hy wat waak en bid, wat die Skrifte ondersoek en van versoeking af wegvlug, word uitverkies. Hy wat voortdurend gelowig is en elke woord wat uit die mond van die Here uitgaan gehoorsaam, word uitverkies. Die bepalings van verlossing is aan almal vrylik beskikbaar; die gevolge van die verlossing is vir diegene wat die voorwaardes nagekom het.

Esau het die seëninge van die verbond verag. Hy het meer waarde aan die tydelike as aan die geestelike geheg en dit wat hy begeer het, het hy verkry. Dit was as gevolg van sy eie, besliste keuse dat hy van die volk van God geskei is. Jakob het die erfnis van geloof gekies. Hy het dit deur lis, verraad en valsheid bekom; maar God het sy sonde toegelaat om die regstelling teweeg te bring. Nogtans het Jakob nooit deur die bittere jare van sy latere ervaring, afgewyk van sy doel of afstand van sy keuse gedoen nie. Hy het geleer dat deur op menslike vaardigheid en vernuf staat te maak om die seëning te verkry, hy teen God geveg het. Uit daardie nag van worsteling

langs die Jabbok, het Jakob as ‘n ander man te voorskyn getree. Sy selfvertroue is ontwortel. Van toe af is die vroeëre geslepenheid nie weer gesien nie. In die plek van slinksheid en misleiding, is sy lewe gekenmerk deur eenvoud en waarheid. Hy het die les van eenvoudige vertroue op die Almagtige Arm geleer en te midde van beproewinge en ellende, het hy hom in nederige onderwerping aan die wil van God neergebuig. Die laer elemente van sy karakter is in die vuuroond verteer, die ware goud is gelouter, totdat die geloof van Abraham en Isak onverdof in Jakob geskyn het.

Jakob se sonde en die gebeurtenisse wat daarop gevolg het, het gewis ‘n invloed ten kwade gehad-’n invloed waarvan die wrange vrugte in die karakters en lewens van sy seuns geopenbaar is. Soos hierdie seuns tot manlikheid gegroei het, het hulle ernstige tekortkominge ontwikkel. Die gevolge van veelwywery is in die huisgesin gemanifesteer. Hierdie vreeslike euwel laat selfs die bronne van liefde opdroog en die invloed daarvan verswak die mees heiligste bande. Die jaloesie van die verskeie moeders het die

gesinsverhouding vergal, die kinders het twisgierig en ongeduldig onder beheer grootgeword en die vader se lewe is deur bekommernis en droefheid versuur.

Daar was egter een, met ‘n wyd-verskillende geaardheid, naamlik die ouer seun van Ragel, Josef, wie se rare persoonlike skoonheid uit ‘n innerlike skoonheid van gedagte en hart gereflekteer het. Rein, aktief en vreugdevol, het die seun ook getuig van morele erns en fermheid. Hy het gehoor gegee aan sy vader se onderrig en het God graag gehoorsaam. Die hoedanighede van sagmoedigheid, getrouheid en eerlikheid, wat hom later in Egipte onderskei het, was reeds in sy lewe gemanifesteer. Omdat sy moeder dood was, het hy hom nog meer tot sy vader aangetrokke gevoel en Jakob se liefde was opgeneem in hierdie kind van sy ouderdom. Hy “...het Josef meer liefgehad as al sy seuns.”

Selfs daardie liefde sou egter ‘n oorsaak van moeilikheid en droefheid word. Jakob het onwys opgetree en sy voorkeur vir Josef duidelik laat blyk en dit het die jaloesie van sy ander seuns opgewek. Josef het die bose optrede van sy broers aanskou en hy was baie bekommerd; hy het gepoog om hulle sagkens daaroor te bestraf, maar dit het hulle haat en wrok net aangevuur. Hy kon dit nie verdra dat hulle teen God sondig nie en hy het die saak aan sy vader voorgelê in die hoop dat sy gesag hulle tot hervorming mag lei.

Jakob het versigtig te werk gegaan om nie hulle gramskap aan te wakker deur hardvogtigheid of strengheid nie. Met ‘n diepe emosie het hy sy besorgdheid vir sy kinders uitgespreek; en gepleit dat hulle ontsag vir sy grys hare moet hê en nie skande op sy naam moes bring nie en bo alles, dat hulle God nie oneer moes aandoen deur sulke minagting van Sy verordeninge nie. Die jongmanne het geblyk berouvol te wees, maar hulle het slegs hulle ware gevoelens, wat meer bitterheid as gevolg van hulle blootstelling tot gevolg gehad het, onderdruk.

Die vader se onoordeelkundige geskenk aan Josef van ‘n duur kleed of mantel, soos wat gewoonlik slegs deur mense van aansien gedra word, was vir hulle ‘n verdere blyk van sy partydigheid en het die suspisie by hulle laat ontstaan dat hy van voorneme was om sy ouer kinders oor die hoof te sien en die geboortereg aan die seun van Ragel te skenk. Hulle kwaadwilligheid het verder toegeneem toe Josef hulle op ‘n dag van ‘n droom wat hy gehad het vertel het. Hy het gesê: “Kyk, ons was besig om gerwe te bind op die land toe meteens my gerf gaan staan en ook regop bly staan, terwyl julle gerwe daar rondom kom en hulle voor my gerf neerbuig.”

Met afgunstige woede het sy broers uitgeroep: “Wil jy miskien oor ons regeer? of wil jy miskien oor ons heers?”

Kort daarna het hy weer ‘n droom met dieselfde betekenis gehad en dit ook aan hulle vertel: “Kyk, ... die son en die maan en elf sterre het hulle voor my neergebuig.” Hierdie droom is so geredelik soos die eerste vertolk. Sy vader, wat teenwoordig was, het hom bestraf: “Wat is dit vir ‘n droom wat jy gehad het? Moet ons werklik kom, ek en jou moeder

en jou broers, om ons voor jou na die aarde neer te buig?" Nieteenstaande die skynbare strengheid van sy woorde, het Jakob geglo dat die Here die toekoms aan Josef geopenbaar het.

Toe die jongeling voor sy broers staan, sy mooi aangesig met die Gees van Ingewing verlig, kon hulle nie hulle bewondering terughou nie; maar hulle het verkies om nie hulle bose weë af te lê nie en het die reinheid wat hulle sondes bestraf het, gehaat. Die gees van Kain het in hulle harte opgevlam.

Dit was vir die broers nodig om van plek tot plek te trek om vir hulle kuddes weiding te soek en dikwels was hulle vir maande aaneen weg van huis. Na die gebeurtenisse wat so pas afgespeel het, het hulle na die plek wat hulle vader by Sigem gekoop het, gegaan. Daar het 'n geruime tyd verloop sonder enige tyding van hulle en die vader het begin vrees vir hulle veiligheid as gevolg van hul vorige wreedheid teenoor die Sigemiete. Daarom het hy Josef gestuur om hulle te soek en hom te kom inlig aangaande hulle welstand. As Jakob bewus was van die ware gevoelens van sy seuns teenoor Josef, sou hy hom nie alleen saam met hulle vertrou het nie; maar dít het hulle sorgvuldig vir hom weggesteek.

Met 'n vreugdevolle hart het Josef sy vader verlaat sonder dat die ou man of die jongeling kon droom van wat sou gebeur voordat hulle mekaar weer sou ontmoet nie. Toe Josef na sy lang en eensame reis by Sigem aankom, was sy broers en hulle vee nie daar te vinde nie. Toe hy na hulle verneem, is hy na Dotan verwys. Hy het reeds meer as tagtig kilometers ver gereis en moes nou nog 'n verdere vyf-en-twintig aflê, maar hy het deurgedruk en van sy eie moegheid vergeet in sy begeerte om sy vader se bekommernis te verlig en sy broers te ontmoet, wie, ten spyte van hulle onvriendelikheid, hy steeds liefgehad het.

Sy broers het hom sien aankom; maar geen gedagte aan die lang reis wat hy afgelê het om hulle te ontmoet, sy moegheid en honger en sy aanspraak op hulle gasvryheid en broederlike liefde het enigsins die bitterheid van hulle haat versag nie. Toe hulle die kleed, die teken van hulle vader se liefde sien, was hulle rasend van woede. "Daar kom daardie dromer aan!" het hulle spottend uitgeroep. Afguns en die wraaksug wat hulle so lank in die geheim gekoester het, het hulle nou oorheers. "Kom dan nou..." het hulle gesê, "...laat ons hom doodmaak en in een van die putte gooi en sê: 'n Wilde dier het hom opgeëet. Dan sal ons sien wat van sy drome word."

As dit nie vir Ruben was nie, sou hulle hul plan deurgevoer het. Hy het nie kans gesien om aandadig te wees aan die moord van sy broer nie en het voorgestel dat hulle hom lewendig in een van die putte gooi en hom daar laat om te vergaan; maar heimlik homself voorgeneem om hom te red en aan sy vader terug te besorg. Nadat hy almal oorreed het om by sy plan in te val, het Ruben die geselskap verlaat omdat hy bevrees was dat hy dalk beheer oor sy gevoelens sou verloor en sy ware voorneme ontdek sou word.

Josef het nader gekom, sonder enige suspisie van gevaar en bly dat die einde van sy soektog bereik is; maar in stede van die verwagte verwelkoming, was hy verskrik deur die woedende en wraakgierige blikke wat op hom gewerp was. Hy is gevang en sy kleed is van hom afgestroop. Beledigings en dreigemente het hulle dodelike doel verraai. Sy pleidooie het op dowe ore geval. Hy was totaal en al in die mag van hierdie woedende manne. Hulle het hom met geweld na ‘n diep put gesleep en daarin gegooi en nadat hulle seker gemaak het dat dit nie vir hom moontlik was om te ontsnap nie, het hulle hom gelaat om van honger om te kom en “...daarna het hulle gaan sit om brood te eet.”

Sommige van hulle was egter nie op hulle gemak nie; hulle het nie die verwagte genoegdoening van hulle wraak ervaar nie. Eerlank het hulle ‘n reisgeselskap sien aankom. Dit was ‘n karavaan van Ismaeliete van oorkant die Jordaan onderweg na Egipte met speserye en ander handelsware was. Juda het toe voorgestel dat hulle hul broer aan hierdie heidense handelaars verkoop eerder as om hom te laat omkom. Terwyl hulle hom effektief uit die weg sou ruim, sou hulle nie skuldig wees aan sy bloedvergieting nie, “...want...” het Juda gesê, “...hy is ons broer, ons vlees.” Almal het ingestem en Josef is vinnig uit die put getrek.

Toe Josef die handelaars sien, het die verskriklike waarheid hom getref. Om ‘n slaaf te word, was ‘n lot veel erger as die dood. In angsvolle vrees het hy by een na die ander broer gepleit, maar tevergeefs. Sommige was met jammerte gevul, maar vrees vir bespotting het hulle stilgemaak; almal het besef dat hulle reeds te ver gegaan het om kop uit te trek. As hulle Josef spaar, sou hy hulle sonder twyfel aan sy vader gaan verklik het, wat nie hulle wreedheid teenoor sy gunsteling seun oor die hoof sou sien nie. Hulle het hulle harte teen sy smekinge gestaal en hom in die hande van die heidense handelaars oorhandig. Die karavaan het vertrek en was spoedig buite sig.

Ruben het na die put teruggekeer, maar Josef was nie daar nie. Verskrik en selfverwytend het hy sy klere geskeur, na sy broers gegaan en uitgeroep: “Die seun is nie daar nie! En ek, waar moet ek heen?” Toe hy verneem wat werklik van Josef geword het en dat dit nou onmoontlik sou wees om hom terug te kry, het Ruben hom laat oorreed om met die ander saam te werk in hulle poging om hul skuld te bedek. Hulle het ‘n boklam geslag en Josef se kleed in die bloed geweek en dit na hulle vader geneem en hom vertel dat hulle dit in die veld gevind het en bevrees was dat dit Josef s’n was. “Kyk tog goed...” het hulle gesê, “...of dit die rok van u seun is of nie.” Hulle het wel met vrees na hierdie ontmoeting opgesien, maar hulle was nie voorbereid op die hartverskeurende smart, die algehele oorgawe aan verdriet wat hulle moes aanskou nie. “Die rok van my seun!” het Jakob gesê. ““‘n Wilde dier het hom opgeëet. Verskeur, verskeur is Josef.” Tevergeefs het sy seuns en dogters hom probeer troos. Hy het sy klere geskeur ... en ‘n roukleed om sy heupe aangetrek ... en oor sy seun gerou, baie dae lank.” Sy droefheid het ook nie met die verloop van tyd verminder nie. “Treurende sal ek na my seun in die doderyk afdaal,” het

hy wanhopig uitgeroep. Verskrik oor wat hulle gedoen het en tog bevrees vir hulle vader se verwyte, het die jongmanne steeds die kennis van hulle skuld, wat nou ook selfs in hulle oë baie groot was, in hulle harte verberg.

Hoofstuk 20—Josef in Egipte

(Hierdie hoofstuk berus op Genesis 39 tot 41)

Intussen was Josef saam met sy ontvoerders onderweg na Egipte. Terwyl die karavaan suidwaarts na die grense van Kanaan beweeg het, kon die seun in die verte die heuwels waar sy vader se tente staan sien. Hy het bitterlik geween oor die gedagte aan sy vader in sy eensaamheid en droefheid. Weer het die toneel by Dotan in sy gees opgekom. Hy het weer sy broers se toorn en hulle grimmige blikke op hom gesien. Die kwetsende, beledigende woorde waarmee sy smekinge beantwoord is, het nog ‘n keer in sy ore weerklink. Met ‘n bewende hart het hy die toekoms voor hom gesien. Wat ‘n verandering in sy toestand-van ‘n teer, gekoesterde seun tot ‘n veragte en hulpelose slaaf! Alleen en vriendeloos, wat sou sy lot in die vreemde land waarheen hy op pad was wees? ‘n Tyd lank het Josef homself aan onbeheerste droefheid en vrees oorgegee.

Maar in die voorsienigheid van God sou selfs hierdie ondervinding vir hom tot seën wees. Hy het binne ‘n paar uur dinge geleer wat hy moontlik andersins nie in jare sou geleer het nie. Sy vader, so sterk en teer soos sy liefde was, het hom ‘n onreg aangedoen met sy partydigheid en toegeeflikheid. Hierdie onwyse voorkeur het sy broers se grimmigheid opgewek en hulle aangespoor tot die wrede daad wat hom van sy ouerhuis weggeneem het. Die uitwerking daarvan kon ook in sy eie karakter gesien word. Gebreke is aangemoedig wat nou reggestel sou word. Hy het selfgenoegsaam en veeleisend geword. Gewoond aan sy vader se versorging, was hy onvoorbereid om die probleme voor hom, in die bitter, onversorgde lewe van ‘n vreemdeling en ‘n slaaf wat op hom gewag het, die hoof te bied.

Toe het hy aan die God van sy vader gedink. In sy kinderjare is hy geleer om Hom lief te hê en te vrees. Hy het dikwels in sy vader se tent geluister na die verhaal van die gesig wat Jakob gesien het toe hy van sy ouerhuis as banneling en vlugteling weggevlug het. Daar is aan hom vertel van die Here se beloftes aan Jakob en hoe dit vervul is-hoe, in die uur van nood, die engele van God gekom het om hom te leer, te vertroos en te beskerm. En hy het geleer van die liefde van God wat ‘n Verlosser vir die mensdom sou voorsien. Nou het al hierdie kosbare lesse hom helder voor die gees gestaan. Josef het geglo dat die God van sy vaders ook sy God sal wees. Hy het homself daar en dan volkome aan die Here oorgegee en gebid dat die Beskermer van Israel in die land van sy ballingskap met hom sal wees.

Sy siel was met vreugde gevul deur sy hoë voorneme om homself getrou aan God te bewys-om onder alle omstandighede op te tree soos dit ‘n onderdaan van die Koning van die hemel betaam. Hy sou die Here met ‘n onverdeelde hart dien; hy sou die beproewinge van sy lot moediglik verduur en elke plig getrou uitvoer. Die ervarings van een dag het ‘n keerpunt in Josef se lewe gebring. Die verskriklike ramp het hom van ‘n verwende kind in ‘n bedagsame, dapper en selfversekerde man verander.

Toe hy in Egipte aankom, is Josef aan Potifar, kaptein van die koning se lyfwag, verkoop in wie se diens hy daarna vir tien jaar was. Hier is hy aan buitengewone versoekings blootgestel. Hy het hom te midde van afgodery bevind. Die aanbidding van valse gode is met prag en praal van konings omring en ondersteun deur die rykdom en kultuur van die mees beskaafste nasie van daardie tyd. Maar Josef het sy eenvoud en getrouheid aan God gehandhaaf. Die skouspel en klanke van verdorwenheid was rondom hom, maar hy was soos iemand wat nie sien en nie hoor nie. Hy het sy gedagtes nie toegelaat om op verbode onderwerpe te talm nie. Die begeerte om die guns van die Egiptenare te wen, kon hom nie oorreed om sy beginsels te verbloem nie. Indien hy dit probeer doen het, sou hy deur versoeking oorrompel gewees het; maar hy was nie skaam vir die godsdiens van sy vaders nie en het geen poging aangewend om die feit, dat hy ‘n aanbidder van Jehova was, weg te steek nie.

“En die Here was met Josef, sodat hy ‘n voorspoedige man was ... En sy heer het gesien dat die Here met hom was en dat die Here alles wat hy doen, in sy hand voorspoedig maak.” Potifar se vertroue in Josef het daagliks toegeneem en eindelik het hy hom tot opsiener, met volle beheer oor al sy besittings, bevorder. “En hy het alles wat syne was aan Josef oorgelaat, sodat hy met sy hulp van niks kennis geneem het nie as net van die brood wat hy geëet het.”

Die merkbare voorspoed, wat alles wat onder Josef se sorg geplaas is, vergesel het, was nie die gevolg van ‘n regstreekse wonderwerk nie; maar sy bedrewenheid, sorgsaamheid en ywer was met Goddelike seën bekroon. Josef het sy welslae aan die guns van God toegeskryf en selfs sy afgodiese heer het aanvaar dat dit die geheim van sy ongeëwenaarde voorspoed was. Sonder standvastige, goed-gerigte pogings van sy kant, sou hy nooit sukses behaal het nie. God is deur die getrouheid van Sy dienskneg verheerlik. Dit was Sy doel dat die gelowige in God in reinheid en opregtheid, ‘n skerp kontras met die aanbidders van afgode moes toon, sodat die lig van hemelse genade, te midde van die donkerte van afgodery mag skyn. Josef se sagmoedigheid en trou het die hart van die hoofkaptein verower, wat hom as ‘n seun eerder as ‘n slaaf begin aanneem het. Die jongeling is met hooggeplaastes en met geleerdes in kontak gebring en het ‘n kennis van die wetenskap, tale en staatkunde opgedoen, opleiding wat nodig was vir die toekomstige eerste minister van Egipte.

Maar Josef se geloof en eerbaarheid sou deur hewige beproewings getoets word. Sy heer se vrou het probeer om die jongman te verlei om die wet van God te oortree. Tot dusver was hy onbesmet deur die korrupsie wat in daardie heidense land geseëvier het; maar hierdie versoeking, so skielik, so sterk, so verleidelik, hoe moes dit hanteer word? Josef het goed geweet wat die gevolge van weerstand sou wees. Aan die een kant was geheimhouding, guns en belonings; aan die ander kant skande, gevangenisstraf en moontlik die dood. Sy hele toekoms het van die besluit van die oomblik afgehang. Sou sy beginsels

seëvier? Sou Josef nog aan God getrou bly? Met onuitspreeklike angs het die engele die toneel aanskou.

Josef se antwoord getuig van die krag van godsdienstige beginsels. Hy het geweier om die vertroue van sy aardse heer te misbruik en, wat die gevolge ook mag wees, sou hy getrou bly aan sy Heer in die hemel. Onder die ondersoekende oog van God en heilige engele, veroorloof menige hulself vryhede waaraan hulle hul nie in die teenwoordigheid van hulle medemense skuldig sou maak nie, maar Josef se eerste gedagte was aan God. Hy het gesê: "Hoe kan ek dan hierdie groot kwaad doen en sondig teen God?"

Indien ons 'n voortdurende bewustheid sou hê van die wete dat God alles wat ons doen en sê sien en hoor en dat Hy 'n getroue rekord van ons woorde en dade hou, waarvoor ons verantwoording sal moet doen, sal ons sonde vrees. Jongmense moet altyd onthou dat, waar hulle hul ook bevind en wat hulle ook doen, hulle in die teenwoordigheid van God verkeer. Geen deel van ons gedrag word oor die hoof gesien nie. Ons kan nie ons weë vir die Allerhoogste verberg nie. Mensgemaakte wette, hoewel soms streng, word dikwels onopgemerk oortree en bly dus ongestraf. Maar nie so met die wet van God nie. Die donkerste middernag is geen bedekking vir die skuldige nie. Hy mag dink hy is alleen, maar daar is 'n onsigbare getuie. Selfs die motiewe van sy hart is oop vir Goddelike inspeksie. Elke daad, elke woord, elke gedagte word duidelik waargeneem asof daar net een persoon in die hele wêreld is en die aandag van die hemel op hom gevestig is.

Josef het vir sy eerbaarheid gely, want sy verleidster het haarself op hom gewreek deur hom valslik van 'n vuil misdaad te beskuldig en het veroorsaak dat hy in die gevangenis gewerp is. Indien Potifar sy vrou se beskuldiging teen Josef geglo het, sou die jong Hebreër met sy lewe daarvoor geboet het; maar die ingetoënheid en opregtheid wat ononderbroke in sy optrede bewys is, was bewys van sy onskuld; nogtans was hy, om die eer van sy heer se huis te beskerm, aan skande en slawerny oorgelewer.

In die begin het die bewaarders streng teenoor Josef opgetree. Die psalmdigter sê: "Hulle het sy voete in boeie geknel, hy self het in die ysters gekom, tot op die tyd dat sy woord uitgekom het, die woord van die Here hom beproef verklaar het." (Psalm 105:18,19). Maar selfs in die donkerte van die kerker het Josef se ware karakter uitgestraal. Hy het aan sy geloof en sy geduld vasgehou; sy jare van getroue diens is op wreedaardige wyse vergoed, tog het dit hom nie stuurs en wantrouig gemaak nie. Hy het die vrede wat van bewuste onskuld afstam ervaar en het sy saak aan God toevertrou. Hy het nie oor sy onreg getob nie, maar sy droefheid in sy pogings om die leed van ander te verlig, vergeet. Selfs in die gevangenis het hy werk vir sy hande gevind. God was besig om hom in die skool van ellende voor te berei vir groter bruikbaarheid en hy het hom nie teen die nodige dissipline verset nie. In die gevangenis waar hy die gevolge van onderdrukking, tirannie en misdaad aanskou het, het hy lesse van geregtigheid, meegevoel en genade geleer, wat hom voorberei het om met wysheid en deernis, gesag uit te oefen.

Josef het geleidelik die vertroue van die bewaarder van die gevangenis gewen en is uiteindelik in beheer van al die gevangenes aangestel. Dit was as gevolg van sy rol in die gevangenis-die eerbaarheid van sy daaglikse lewe en sy medelye met diegene wat in die moeilikheid en in nood was-wat die weg berei het vir sy toekomstige vooruitgang en eer. Elke ligstraal wat ons op ander werp, word op onsself terug weerkaats. Elke vriendelike en simpatieke woord wat teenoor bedroefdes geuiter word, elke daad om verligting aan die verdruktes te bring en elke geskenk aan die behoeftiges sal, indien ons deur die regte motiewe gelei is, seëninge vir die gewer tot gevolg hê.

Die koning se hoofbakker en sy skinker is as gevolg van ‘n oortreding in die gevangenis gewerp en hulle is onder Josef se sorg geplaas. Toe hy een oggend opmerk dat hulle baie treurig was, het hy vriendelik verneem wat die oorsaak was en toe vertel hulle aan hom dat elk ‘n merkwaardige droom gehad het, en angstig was om die betekenis te weet. “Is uitlegging nie ‘n saak van God nie?” het Josef gesê. “Vertel my tog.” Toe elk sy droom aan hom vertel, het Josef die betekenis daarvan uitgelê: Oor drie dae sou die skinker in sy pos herstel word en soos voorheen die beker in Farao se hand gee, maar die hoofbakker sou op bevel van die koning gedood word. In beide gevalle het die voorvalle plaasgevind soos voorspel is.

Die koning se skinker het die diepste dankbaarheid teenoor Josef betoon, beide vir die bemoedigende uitleg van sy droom en ook vir die vriendelike aandag en dade wat Josef teenoor hom bewys het; en op sy beurt het laasgenoemde op ‘n roerende wyse na sy eie onregverdige gevangenisskap verwys en hom versoek dat sy saak voor die koning gebring mag word. Hy het gesê: “Hou my tog net in gedagte as dit met jou goed gaan en bewys my tog ‘n guns en maak melding van my by Farao en bring my uit hierdie huis uit; want ek is gesteel, ja gesteel, uit die land van die Hebreërs en ek het hier ook niks gedoen dat hulle my in die gevangenis gesit het nie.” Die skinker se droom is in elke besonderheid vervul, maar toe hy in die guns van die koning herstel was, het hy nie weer aan sy weldoener gedink nie. Vir nog twee jaar was Josef ‘n gevangene. Die hoop wat in sy hart opgevlam het, is geleidelik weer geblus en saam met al sy ander beproewinge is ook die pyn van ondankbaarheid bygevoeg.

Maar ‘n Goddelike Hand was gereed om die tronkdeure te open. Die koning van Egipte het in een nag twee drome gehad waarvan beide blykbaar na dieselfde voorval verwys het en wat die voorbode van een of ander ramp was. Hy kon nie die betekenis daarvan vasstel nie, maar dit het hom steeds verontrus. Die towenaars en die wyse manne van sy ryk kon dit nie uitlê nie. Die koning se radeloosheid en ontsteltenis het toegeneem en vrees het deur sy paleis versprei. Hierdie algemene ontsteltenis het die skinker herinner aan die omstandighede van sy eie droom; hiermee saam het hy van Josef onthou en hy het ‘n flits van berou vir sy vergeetagtigheid en ondankbaarheid gehad. Hy het die koning dadelik

ingelig aangaande sy eie droom en dié van die hoofbakker wat deur ‘n Hebreeuse gevangene uitgelê is en hoe die voorspellings vervul was.

Dit was vir Farao ‘n vernedering om weg te draai van die towenaars en wyse manne van sy eie koninkryk om ‘n vreemdeling en ‘n slaaf te raadpleeg, maar hy was gereed om die nederigste diens te aanvaar as dit sy bekommerde gemoed tot rus kon bring. Josef is dadelik ontbied. Hy het sy gevangenisklere uitgetrek en hom geskeer, want sy hare het gedurende sy skande en opsluiting lank geword. Daarna is hy voor die koning gebring.

“Toe sê Farao vir Josef: Ek het ‘n droom gehad en daar is niemand wat dit kan uitlê nie; maar ek het van jou hoor verklaar dat jy ‘n droom net hoef te hoor om dit uit te lê. En Josef het Farao geantwoord en gesê: Niks vir my nie! God sal Farao ‘n gunstige antwoord gee.” Josef se antwoord aan die koning het getuig van sy nederigheid en sy geloof in God. Met beskeidenheid het hy ontken dat die eer vir voortreflike wysheid hom toekom. “Niks vir my nie!” Net God kan hierdie geheimenisse uitlê.

Daarna het Farao sy drome begin beskryf: “Kyk, ek het in my droom gestaan op die wal van die Nyl en sewe koeie het uit die Nyl uit opgekom wat vet van vleis en mooi van uiterlik was en hulle het gaan wei in die rietgras. En kyk, na hulle kom daar nog sewe koeie op, skraal en baie lelik van uiterlik en maer van vleis; ek het soos hulle so lelik in die ganse Egipteland nie gesien nie. En die maer en lelike koeie het die sewe eerste vet koeie opgeëet: die het in hulle maag ingegaan, maar ‘n mens kon nie merk dat hulle in hul maag ingegaan het nie; want hulle aansien was lelik soos in die begin. Toe het ek wakker geword. Daarna het ek in my droom gesien en kyk, sewe vol en mooi are skiet op aan een steel. En na hulle spruit daar sewe are uit wat dor, maer en deur die oostewind verskroei was; en die sewe maer are het die sewe mooi are verslind. En ek het dit aan die towenaars meegedeel, maar niemand kon my inligting gee nie.”

Josef het geantwoord: “Die droom van Farao is een en dieselfde. Wat God van plan is om te doen, het Hy aan Farao te kenne gegee.” Daar sal sewe jaar van oorvloed wees. Veld en tuin sal meer oorvloedig lewer as ooit tevore. En hierdie tydperk sal opgevolg word met sewe jaar van hongersnood. “En van die oorvloed sal in die land niks gemerk word weens die hongersnood wat daarna sal wees nie; want dit sal baie swaar wees.” Die herhaling van die droom was ‘n bewys dat dit gewis en spoedig sou geskied. Toe sê hy: “Laat Farao dan nou uitkyk na ‘n verstandige en wyse man en hom aanstel oor Egipteland. Farao moet so maak en opsigters oor die land aanstel en in die sewe jare van oorvloed die vyfde deel hef van die opbrings van Egipteland. En hulle moet al die voedsel van hierdie goeie jare wat kom, versamel en onder leiding van Farao koring ophoop as voedsel in die stede en dit wegbêre. So sal dan die voedsel ‘n voorraad wees vir die land vir die sewe jare van hongersnood.”

Die uitleg was so aanneemlik en konsekwent en die beleid wat aanbeveel is was so deeglik en skerpsinnig dat die noukeurigheid daarvan nie betwyfel kon word nie. Maar wie kon met die uitvoer van die plan vertrou word? Die behoud van die volk het van die wysheid van hierdie keuse afgehang. Die koning was bekommerd. ‘n Tyd lank het hy die aanstelling oorweeg. Deur die skinker het die koning verneem van die wysheid en omsigtigheid wat Josef in sy bestuur van die gevangenis aan die dag gelê het; dit was duidelik dat hy voortreflike bestuursvernuf aan die dag gelê het. Vol selfverwyt het die skinker besluit om vir sy vorige ondankbaarheid te vergoed met die grootste lof vir sy weldoener en verdere navrae het die koning van die korrektheid van sy woorde oortuig.

Josef was die enigste persoon in die hele koninkryk wat die wysheid gehad het om die gevaar wat die land bedreig het uit te wys en die nodige voorbereiding daarvoor; en die koning was oortuig dat hy die beste gekwalifiseerd was om die planne wat deur hom aanbeveel is, uit te voer. Dit was duidelik dat ‘n Goddelike Mag saam met hom was en daar was niemand onder die koning se offisiere wat so goed gekwalifiseerd was om die sake van die land tydens hierdie krisis te bestuur nie. Die feit dat hy ‘n Hebreër en ‘n slaaf was, het min geweeg teen sy ooglopende wysheid en gesonde oordeel. Farao het aan sy raadsmanne gesê: “Kan ons wel iemand vind soos hierdie man in wie die Gees van God is?”

Daar is besluit om hom aan te stel en tot Josef se verbasing is die aankondiging gedoen: “Aangesien God dit alles aan jou bekend gemaak het, is daar niemand verstandig en wys soos jy nie. Jy moet oor my huis wees en na jou bevel moet my hele volk hulle skik; alleen deur die troon sal ek groter wees as jy.” Verder het die koning hom met die ordetekens van sy amp beklee: “Toe trek Farao sy seëlring van sy hand af en sit dit aan die hand van Josef; en hy het hom fyn linneklere laat aantrek en die goue ketting om sy hals gehang en hom laat ry op sy tweede rytuig; en hulle het voor hom uitgeroep: Pas op!”

“Hy het hom aangestel as heer oor sy huis en as heerser oor al sy goed; om sy vorste te bind na sy begeerte en aan sy oudstes moes hy wysheid leer.” (Psalm 105:21,22). Uit die kerker is Josef tot heerser oor die hele Egipte verhoog. Dit was ‘n hoogs geëerde posisie, maar omgewe met moeilikhede en gevaar. ‘n Mens kan nie op ‘n verhewe hoogte staan sonder gevaar nie. Net soos die storm die nederige blommetjie van die vallei ongedeerd laat terwyl dit die statige boom op die bergkruin ontwortel, so kan diegene wat hulle eerbaarheid in ‘n nederige lewe gehandhaaf het, soms deur die versoekings wat wêreldse sukses en eer oorval, tot in die kuil neergetrek word.

Maar Josef se karakter het die toets van sowel teëspoed as voorspoed deurstaan. Dieselfde getrouheid wat hy aan God in die paleis van Farao openbaar het, is in die tronksel geopenbaar. Hy was steeds ‘n vreemdeling in ‘n heidense land, geskei van sy familie en van die aanbidders van God; maar hy het vas geglo dat die hand van God sy skrede rig en met voortdurende vertroue op God het hy die pligte van sy amp getrou nagekom. Deur

Josef is die aandag van Farao en die vername manne van Egipte na die ware God gelei; en hoewel hulle steeds volgehou het met hulle afgodediens, het hulle geleer om die beginsels wat in die lewe en karakter van die aanbidder van Jehova geopenbaar is, te respekteer.

Hoe was dit vir Josef moontlik om so ‘n rekord van standvastigheid, opregtheid en wysheid op te bou? In sy vroeëre jare het hy eerder op plig as op geneigdheid staatgemaak; en die eerbaarheid, die eenvoudige vertroue, die edel geaardheid van die jongeling, het later in die dade van die man vrug gedra. ‘n Suiwer en eenvoudige lewenswyse het bygedra tot die ontwikkeling van beide fisiese en intellektuele vermoëns. Sy werke en die bepeinsing van die groot waarhede wat aan die erfgename van geloof toevertrou word, het sy geestelike natuur verhef en veredel en sy verstand verruim en versterk soos geen ander studie kon gedoen het nie. Getroue toewyding aan sy plig in alle omstandighede, van die nederigste tot die mees verhewe, het alle kragte vir die hoogste diens opgelei. Hy wat ooreenkomstig die wil van die Skepper leef, verseker vir homself die mees opregte en edelste ontwikkeling karakter. “Die vrees van die Here is wysheid; en om van die kwaad af te wyk, is verstand.” (Job 28:28).

Daar is min wat die invloed van die klein dingetjies van die lewe op die ontwikkeling van die karakter besef. Niks waarmee ons te doen kry, is werklik gering nie. Die verskillende omstandighede waarmee ons daagliks te doen kry, is bedoel om ons getrouheid op die proef te stel en om ons te kwalifiseer vir groter vertroue. Deur beginselvastheid in die transaksies van die daaglikse lewe, word die verstand gewoond gemaak om die eise van plig bo dié van plesier en geneigdheid te stel. Die verstand wat só gedissiplineer is sal nie tussen reg en verkeerd huiwer soos ‘n riet wat in die wind waai nie; hulle is pligsgetrou omdat hulle gewoontes van eerlikheid en waarheid aangekweek het. Deur getrouheid in die geringste, verkry hulle krag om getrou in gewigtiger sake te wees.

“n Opregte karakter is van groter waarde as die goud van Ofir. Daarsonder kan niemand opgang tot eerbare hoogtes maak nie. Maar ‘n karakter word nie oorgeërf nie. Dit kan nie gekoop word nie. Sedelike voortreflikheid en goeie verstandelike hoedanighede word nie per ongeluk verkry nie. Die mees kosbaarste gawes is waardeloos tensy hulle ontwikkel word. Die vorming van ‘n edel karakter is die werk van ‘n leeftyd en moet die gevolg wees van vlytige en volhardende inspanning. God gee die geleenthede; sukses hang af van die gebruik wat ons daarvan maak.

Hoofstuk 21—Josef en Sy Broers

(Hierdie hoofstuk berus op Genesis 41:54-56;42 tot 50)

Met die aanbreek van die oorvloedige jare het die voorbereiding vir die komende hongersnood begin. Onder Josef se toesig is groot voorraadskure op al die vernaamste plekke in die land opgerig en daar is ruim voorsiening gemaak vir die berging van die oorskot van die verwagte oes. Hierdie beleid is dwarsdeur die sewe oorvloedige jare voortgesit totdat daar nie meer bereken kon word hoeveel koring opgegaar was nie.

Daarna het die sewe jaar van hongersnood, soos Josef voorspel het, aangebreek. “En daar was hongersnood in al die lande, maar in die hele Egipteland was daar brood. En toe die hele Egipteland honger gely en die volk na Farao geroep het om brood, sê Farao aan al die Egiptenaars: Gaan na Josef, doen wat hy julle sê. En die hongersnood was oor die hele oppervlakte van die aarde en Josef het alles waarin iets was, oopgemaak en aan die Egiptenaars verkoop.”

Die hongersnood het tot in die land Kanaan gestrek en is ernstig ondervind in die deel van die land waar Jakob gewoon het. Toe hulle hoor dat die koning van Egipte groot voorrade opgehoop het, het tien van Jakob se seuns daarheen gereis om graan te koop. Toe hulle daar aankom, is hulle na die koning se adjunkhoof gestuur en saam met ander aansoekers het hulle hul opwagting by hom gemaak. En hulle het hulle “...voor hom met die aangesig na die aarde gebuig.” “Josef het sy broers herken, maar hulle het hom nie herken nie.” Die koning het sy Hebreeuse naam met ‘n Egiptiese naam vervang en daar was min ooreenkoms tussen die eerste minister van Egipte en die jongeling wat hulle aan die Ismaeliete verkoop het. Toe Josef sy broers voor hom sien neerbuig, het sy drome en die gebeurtenisse van die verlede helder in sy gedagtes opgekom. Sy geoefende oog het die groep deurgekyk en hy het gou besef dat Benjamin nie onder hulle was nie. Was hy ook die slagoffer van hierdie wrede manne se verraderlike wreedheid? Hy het hom voorgeneem om uit te vind. Hy het hulle streng aangespreek en gesê. “Julle is spioene, julle het gekom om te kyk waar die land oop is.”

Hulle het geantwoord: “Nee, my heer, maar u dienaars het gekom om voedsel te koop. Ons is almal seuns van een man, ons is eerlike mense; u dienaars is geen spioene nie.” Hy wou graag weet of hulle steeds dieselfde hoogmoedige gees gehad het soos toe hy nog by hulle was en hy wou ook graag iets van sy ouerhuis te wete kom; maar hy het goed geweet hoe misleidend hulle antwoorde kon wees. Hy het die beskuldiging herhaal en hulle het geantwoord: “U dienaars is twaalf in getal; ons is broers, seuns van een man in die land Kanaan; en kyk, die jongste is nou by ons vader, maar die een is daar nie meer nie.”

Die goewerneur wat gemaak het asof hy aan die waarheid van hulle storie twyfel en hulle nog vir spioene aansien, het verklaar dat hy hulle op die proef sou stel deur te eis dat hulle in Egipte bly en dat een van hulle teruggaan en hulle jongste broer saambring. Indien

hulle nie ingewillig het nie, sou hulle as spioene behandel word. Maar Jakob se seuns kon hierdie reëling nie aanvaar nie, aangesien die tyd wat daardeur in beslag geneem sou word, sou veroorsaak dat hulle gesinne honger ly; en watter een van hulle was bereid om die reis alleen aan te pak en sy broers in die gevangenis agterlaat? Hoe kon hy sy vader onder sulke omstandighede ontmoet? Heel waarskynlik sou hulle gedood of as slawe aangehou word; en as hy Benjamin sou bring, kon hy moontlik ook in hulle lot deel. Hulle het besluit om te bly en saam te ly, eerder as om hulle vader verdere verdriet aan te doen deur die verlies van sy enigste oorblywende seun. Gevolglik is hulle in die gevangenis gewerp waar hulle drie dae lank gebly het.

Gedurende die jare wat Josef van sy broers geskei was, het die karakter van Jakob se seuns verander. Hulle was voorheen afgunstig, onstuimig, bedrieglik, wreed en wraaksugtig; maar nou, nadat hulle deur teëspoed beproef was, was hulle onselfsugtig, getrou aan mekaar, toegewy aan hulle vader en, hoewel hulle reeds middeljarige manne was, onderworpe aan sy gesag.

Die drie dae in die Egiptiese gevangenis was vir die broers dae van bitter berou terwyl hulle aan hulle sondes van die verlede gedink het. Heel waarskynlik sou hulle as spioene veroordeel word tensy hulle hul broer Benjamin kon bring en daar was min hoop dat hulle vader sou toelaat dat Benjamin hom verlaat. Op die derde dag het Josef die broers weer voor hom laat verskyn. Hy kon dit nie waag om hulle langer gevange te hou nie.

Sy vader en die huisgesinne by hom kon reeds as gevolg van ‘n gebrek aan voedsel ly. Hy het gesê: “Doen dit, dan sal julle lewe; ek vrees God! As julle eerlike mense is, laat een van julle broers gevange bly in die huis waar julle in bewaring is; maar gaan julle, bring die koring vir die honger van julle huisgesinne weg en bring julle jongste broer na my toe-dan sal julle woorde waar gemaak word en julle sal nie sterwe nie.” Hulle het hiermee ingestem hoewel hulle min hoop uitgespreek het dat hulle vader Benjamin sou laat kom. Josef het deur ‘n tolk met hulle gepraat en omdat hulle glad nie vermoed het dat die goewerneur hulle kon verstaan nie, het hulle in sy teenwoordigheid vrylik met mekaar gepraat. Hulle het hulleself verwyt oor die wyse waarop hulle Josef behandel het:

“Voorwaar ons boet nou vanweë ons broer, omdat ons die benoudheid van sy siel gesien het toe hy ons gesmeek het en ons nie geluister het nie-daarom kom hierdie benoudheid oor ons.” Ruben wat by Dotan van plan was om hom te verlos, het bygevoeg: “Het ek nie vir julle gesê nie, besondig julle nie aan die seun nie? Maar julle het nie geluister nie. Kyk, so word dan ook sy bloed geëis.” Josef wat dit alles aangehoor het, kon sy gevoelens nie langer onderdruk nie en hy het uitgegaan en geween. Toe hy terugkeer, het hy beveel dat Simeon voor hulle gebind en na die gevangenis teruggestuur moes word. Simeon was die aanhitser en het die voortou geneem het in die mishandeling van hulle broer en om hierdie rede het die keuse op hom geval.

Voordat hy sy broers laat vertrek het, het Josef bevel gegee dat hulle van graan voorsien moet word en dat elke man se geld in die geheim bo in sy sak geplaas moes word. Proviand vir die diere op die terugreis is ook voorsien. Terwyl hulle op pad was, het een van die geselskap sy sak oopgemaak en was verbaas om die silwer muntstukke daarin te vind. Toe hy die ander daarvan vertel, was hulle ontsteld en bevrees en het aan mekaar gesê: "Wat het God ons nou aangedoen?" Moes hulle dit as 'n blyk van die goedkeuring van die Here beskou, of het Hy dit toegelaat om hulle vir hulle sondes te straf en nog dieper in die moeilikheid te dompel? Hulle het erken dat God hulle sondes raakgesien het en dat Hy hulle nou daarvoor straf.

Jakob het angstig uitgesien na die terugkeer van sy seuns en met hulle aankoms, het almal in die laer gretig om hulle saamgedrom terwyl hulle aan hul vader alles vertel wat met hulle gebeur het. Groot ontsteltenis en vrees het in elke hart ontstaan. Die optrede van die Egiptiese goewerneur het een of ander bose plan geïmpliseer en hulle vrese is bevestig toe hulle hul sakke oopmaak en elkeen sy geld daarin teruggevind. Met groot aandoening het die bejaarde vader uitgeroep: "Julle beroof my van my kinders. Josef is weg! En Simeon is weg! En Benjamin wil julle wegneem! Alles is teen my!" Ruben het geantwoord: "U kan my twee seuns doodmaak as ek hom nie na u terugbring nie." Hierdie ondeurdagte woorde het Jakob nog nie gerusgestel nie. Hy het geantwoord: "My seun sal nie saam met julle aftrek nie, want sy broer is dood en hy het alleen oorgebly; en as 'n ongeluk hom oorkom op die pad wat julle sal gaan, dan sal julle my grys hare met kommer in die doderyk laat afdaal."

Maar die droogte het aangehou en die voorraad graan wat hulle in Egipte gekoop het, was naderhand byna uitgeput. Jakob se seuns het geweet dit sou vergeefs wees om sonder Benjamin na Egipte terug te keer. Hulle het weinig hoop gekoester om hulle vader van besluit te laat verander en hulle het die uitslag in stilte afgewag. Die skaduwee van die dreigende hongersnood het al donkerder geword. Op die bekommerde gesigte van almal in die laer kon die ou man hulle behoefte sien. Eindelik het hy gesê: "Gaan koop vir ons weer 'n bietjie voedsel."

Juda het geantwoord: "Die man het ons uitdruklik gewaarsku en gesê: Julle sal my aangesig nie sien as julle broer nie by julle is nie. As u ons broer saam met ons stuur, sal ons aftrek en vir u voedsel koop; maar as u hom nie stuur nie, sal ons nie aftrek nie; want die man het aan ons gesê: Julle sal my aangesig nie sien as julle broer nie by julle is nie." Toe hy sien dat sy vader in sy voorneme begin wankel, voeg hy by: "Stuur die seun saam met my; dan sal ons klaarmaak en wegtrek, sodat ons kan lewe en nie sterwe nie-ons en ook u en ons kinders nie." Verder het hy aangebied om vir sy broer borg te staan en vir ewig die skuld op hom te neem as hy Benjamin nie aan sy vader terugbesorg nie.

Jakob kon nie langer sy toestemming weier nie en hy het sy seuns beveel om hulle vir die reis gereed te maak. Ook het hy hulle beveel om vir die goewerneur 'n geskenk van die

dinge wat die geteisterde land nog kon aanbied, saam te neem: "...bietjie balsem en bietjie heuning, speserye en gom, neute en amandels," asook 'n dubbele bedrag geld. "En neem julle broer, maak julle klaar en gaan terug na die man." Toe die seuns gereed was om op hul twyfelagtige reis te vertrek, het die ou vader opgestaan, sy hande opgehef en gebid: "Mag God, die Almagtige, julle barmhartigheid verleen by die man, sodat hy julle ander broer en Benjamin saam met julle kan laat trek! En ek-as ek van my kinders beroof is, dan is ek beroof."

Weer het hulle na Egipte gereis en voor Josef verskyn. Toe hy Benjamin, sy eie moeder se seun, sien, het sy gemoed vol geskiet. Hy het sy emosies egter onder beheer gehou en beveel dat hulle na sy huis geneem word en dat daar voorbereidings vir hulle getref word om saam met hom te eet. Toe hulle na die goewerneur se paleis ontbied word, was die broers baie verontrus omdat hulle gevrees het hulle sou gevra word om rekenskap te gee van die geld wat in hulle sakke gevind is. Hulle het gedink dit is met opset daarin gesit sodat daar rede sou wees om slawe van hulle te maak. In hulle verleentheid het hulle die opsigter van Josef se huis daaroor beraadslaag en hom van die omstandighede van hulle besoek aan Egipte vertel; en om hulle onskuld te bewys, het hulle hom in kennis gestel dat hulle die geld wat in hulle sakke was teruggebring het, asook geld om voedsel mee te koop. Verder het hulle gesê: "Ons weet nie wie ons geld in ons sakke gesteek het nie." Die man het geantwoord: "Vrede vir julle! Moenie bang wees nie! Julle God en die God van julle vader het julle 'n skat in jul sakke gegee. Julle geld het by my gekom." Hulle was verlig en toe Simeon, wat uit die gevangenis vrygestel is, hom by hulle aansluit, het hulle besef dat God hulle waarlik begenadig het.

Toe hulle weer die goewerneur ontmoet, het hulle hul geskenke aangebied en hulle nederig "...voor hom neergebuig na die aarde toe." Weer is hy aan sy drome herinner en nadat hy sy gaste gegroet het, het hy haastig verneem: "Gaan dit goed met julle ou vader van wie julle gespreek het? Leef hy nog?" Hulle het geantwoord: "Dit gaan goed met u dienaar, ons vader; hy lewe nog," en weer het hulle voor hom gebuig. Toe kyk hy na Benjamin en vra: "Is dit julle jongste broer van wie julle met my gespreek het?" "Mag God jou genadig wees, my seun!" Maar, oorweldig deur sy emosies, kon hy niks verder sê nie. Hy het "...in die kamer gegaan en daar geween."

Nadat hy sy gemoed kalmeer het, het hy teruggekeer en voortgegaan met die fees. Ooreenkomstig die kastewette is Egiptenare belet om saam met die volk van 'n ander nasie te eet. Die seuns van Jakob moes dus by een tafel sit terwyl die goewerneur weens sy hoë rang alleen geëet en die Egiptenare ook afsonderlike tafels gehad het. Nadat almal gaan sit het, was die broers verbaas om te sien dat hulle in die presiese volgorde volgens hulle ouderdomme geplaas was. Josef het van die geregte van sy tafel "...aan hulle porsies uitgedeel van die ete wat voor hom staan..." maar aan Benjamin het hy vyf keer soveel soos die ander uitgedeel. Deur Benjamin op hierdie wyse voor te trek, wou hy vasstel of hulle

hul jongste broer met dieselfde afguns en haat bejeën as wat hulle teenoor hom betoon het. Nog steeds onder die indruk dat Josef nie hulle taal kon verstaan nie, het die broers openlik onder mekaar gesels en so het hy ‘n goeie geleentheid gehad om hulle ware gevoelens te wete te kom. Hy wou hulle egter verder op die proef stel en voor hulle vertrek het hy beveel dat sy eie silwer drinkbeker in die jongste se sak versteek moes word.

Verheug het hulle die terugreis aangepak. Simeon en Benjamin was saam met hulle, hulle pakdiere was met koring belaai en hulle het almal gevoel dat hulle veilig van die gevare, waarmee hulle skynbaar omring was, ontsnap het. Maar hulle het skaars die buitewyke van die stad bereik, toe die opsigter van Josef se huis hulle inhaal en bitsig navraag doen: “Waarom het julle kwaad vir goed vergelde? Is dit nie die ding waaruit my heer drink en waarmee hy altyd waarneem nie? Julle het verkeerd gehandel met wat julle gedoen het.” Hierdie beker was veronderstel om die mag te besit om aan te toon indien daar enige giftige inhoud daarin was. In daardie tyd is hierdie bekers as hoogs kosbaar as beskerming teen moord deur vergiftiging, beskou.

In antwoord op die opsigter se beskuldiging het die reisigers geantwoord: “Waarom spreek my heer sulke woorde? Dit is ver van u dienaars om so iets te doen. Kyk, geld wat ons bo in ons sakke gevind het, het ons uit die land Kanaan aan u teruggebring-hoe sou ons dan silwer of goud uit die huis van u heer kan steel? Die een van u dienaars by wie dit gevind word, moet sterwe; en ons sal ook my heer se slawe wees.”

Toe antwoord die opsigter: “Nou goed, laat dit wees soos julle gesê het. Die een by wie dit gevind word, is my slaaf. Maar julle sal vry wees.” Hulle het dadelik begin soek. “Daarop het hulle gou elkeen sy sak op die grond neergesit...” en die opsigter het elkeen deursoek. Hy het by Ruben begin, elkeen in volgorde, tot by die jongste. Die beker is in Benjamin se sak gevind.

Die broers het hulle klere geskeur as teken van hulle algehele ellende en stadig na die stad teruggekeer. Volgens hulle eie belofte is Benjamin tot lewenslange slawerny gedoem. Hulle het die opsigter na die paleis gevolg en toe hulle die goewerneur nog steeds daar vind, het hulle hul voor hom neergebuig. “Wat is dit wat julle nou gedoen het?” het Josef gevra. “Weet julle nie dat ‘n man soos ek dit ongetwyfeld moet waarneem nie?” Dit was Josef se bedoeling om ‘n erkentenis van hulle sonde uit hulle te kry. Hy het nooit die krag van waarsêery beweer nie, maar was bereid om hulle te laat glo dat hy die geheime van hulle lewens kon lees.

Juda het geantwoord: “Wat kan ons aan my heer sê? Wat kan ons spreek? En waarmee kan ons ons regverdig? God het die ongeregtigheid van u dienaars uitgevind. Kyk, ons is my heer se slawe, ons sowel as hy by wie die beker gevind is.” Josef het geantwoord: “Dit is ver van my om dit te doen; die man by wie die beker gevind is, dié sal my slaaf wees. Maar trek julle in vrede op na julle vader.”

In diepe ontsteltenis het Juda die goewerneur nou genader en uitgeroep: “Ag, my heer, mag u dienaar tog ‘n woord spreek voor die ore van my heer en laat u toorn nie teen u dienaar ontvlam nie, want u staan gelyk met Farao.” Met roerende welsprekendheid het hy sy vader se droefheid beskryf oor die verlies van Josef en hoe huiwerig hy was dat Benjamin hulle na Egipte vergesel, omdat hy die enigste oorblywende seun was

van sy moeder, Ragel, vir wie Jakob so innig lief was. Toe sê hy: “As ek dan nou by u dienaar, my vader, kom en die seun nie by ons is nie terwyl sy siel innig aan hom verkleef is-sal hy sterwe as hy sien dat die seun daar nie is nie; en u dienaars sal die grys hare van u dienaar, ons vader, met kommer in die doderyk laat afdaal. Want u dienaar het die seun deur borgskap van my vader verkry deurdat hy gesê het: As ek hom nie na u bring nie, sal ek lewenslank teenoor my vader skuldig staan. Laat u dienaar dan nou tog in die plek van die seun my heer se slaaf bly en laat die seun saam met sy broers optrek. Want hoe kan ek na my vader optrek as die seun nie by my is nie? Mag ek maar net die ellende nie aansien wat my vader sal tref nie!”

Josef was tevrede. Hy het die vrugte van ware berou in sy broers gesien. Toe hy Juda se edele aanbod hoor, gee hy bevel dat almal behalwe sy broers na buite moes gaan. Hy het hardop gehuil en uitgeroep: “Ek is Josef! Leef my vader nog?”

Sy broers het bewegingloos en stom van vrees en verbasing bly staan. Die heerser van Egipteland was hulle broer Josef, die een wat hulle beny het en om die lewe wou bring en uiteindelik as slaaf verkoop het! Al die mishandeling wat hy van hulle moes verduur, het voor hulle opgedoem. Hulle het onthou hoe hulle sy drome verag en gepoog het om die vervulling daarvan te keer. Tog het hulle self tot die vervulling daarvan bygedra; en noudat hulle geheel en al in sy mag was, sou hy ongetwyfeld die mishandeling wat hy ondergaan het, wreek.

Toe hy hulle verwarring sien, sê hy op goedhartige wyse: “Kom tog nader na my...” en toe hulle nader kom, vervolg hy: “Ek is julle broer Josef vir wie julle na Egipte verkoop het. Maar wees nou nie bedroef nie en laat daar geen ontstemming by julle wees dat julle my hierheen verkoop het nie. Want om lewens te behou, het God my voor julle uit gestuur.” Oortuig dat hulle reeds genoeg vir hulle wreedheid teenoor hom gely het, het hy op edelmoedige wyse gepoog om hulle vrese te verdryf en om die bitterheid van hulle selfverwyt te versag.

“Daar was nou twee jaar hongersnood in die land...” het hy vervolg, “...en daar is nog vyf jaar waarin nie geploeg of geoes sal word nie. Maar God het my voor julle uit gestuur om vir julle ‘n oorblyfsel op die aarde te verseker en om julle in die lewe te hou tot ‘n groot verlossing. Julle het my dan nou nie hierheen gestuur nie, maar God; en Hy het my ‘n raadsman van Farao gemaak en ‘n gebieder oor sy hele huis en ‘n regeerder in die hele Egipteland. Trek gou op na my vader en sê vir hom: So spreek u seun Josef: God het my

‘n gebieder oor die hele Egipteland gemaak. Kom af na my, moenie versuim nie! En u kan in die land Gosen woon en naby my wees, u en u kinders en u kindskinders en u kleinvee en u beeste en alles wat u besit. En ek sal u daar onderhou, want daar sal nog vyf jaar hongersnood wees; sodat u nie verarm nie, u en u huis en alles wat aan u behoort. En kyk, julle oë sien dit en die oë van my broer Benjamin, dat dit my mond is wat met julle spreek.” “Toe val hy sy broer Benjamin om die hals en ween; en ook Benjamin het aan sy hals geween. En hy het al sy broers gesoen en aan hulle hals geween; en daarna het sy broers met hom gespreek.” Nederig het hulle hulle sonde bely en hom om vergifnis gevra. Hulle het lank as gevolg van berou en angs gely en nou het hulle hulle verheug omdat hy nog leef.

Die tyding van wat gebeur het, is spoedig aan die koning oorgedra en omdat hy sy dankbaarheid aan Josef wou bewys, het hy die goewerneur se uitnodiging aan die gesin bevestig en gesê: “Die beste van die hele Egipteland is julle sin.” Die broers is daarop ruim van proviand en waens voorsien en ook van alles wat nodig was om al die gesinne en hulle dienaars na Egipteland te bring. Aan Benjamin het Josef meer waardevolle geskenke gegee as aan die ander. En uit vrees dat hulle dalk langs die pad sou twis, gee hy hulle, toe hulle op die punt was om te vertrek, die opdrag: “Moenie vir mekaar kwaad word op die pad nie.”

Jakob se seuns het met die blye boodskap na hulle vader teruggekeer: “Josef lewe nog- en dat hy regeerder is in die hele Egipteland.” Eers was die ou man oorstelp; hy kon nie glo wat hy gehoor het nie; maar toe hy die waens en die pakdiere sien wat Josef gestuur het en toe Benjamin weer by hom was, was hy oortuig en het hy in verrukking uitgeroep: “Dit is genoeg! My seun Josef lewe nog! Ek sal gaan en hom sien voordat ek sterwe.”

Daar het vir die tien broers nog een vernederende daad oorgebly. Hulle het nou teenoor hulle vader die bedrog en wreedheid, wat vir soveel jare sy lewe en hulle lewens verbitter het, bely. Jakob het hulle nie van so ‘n lae sonde verdink nie, maar hy het besef dat alles deur die goeie oorwin is en hy het sy dwalende kinders vergewe en geseën.

Die vader met sy seuns met hulle gesinne, hulle kleinvee en beeste en baie aanhangers, was spoedig onderweg na Egipte. Met blydskap in hulle harte het hulle voort gereis en toe hulle by Berséba aankom, het die patriarg dankoffers aan die Here geoffer en by die Here gepleit vir die versekering dat Hy saam met hulle sou gaan. In ‘n naggesig het die woord van die Here tot hom gekom: “Moenie bevrees wees om na Egipte af te trek nie, want Ek sal jou daar ‘n groot nasie maak. Ek sal saam met jou aftrek na Egipte en Ek sal jou gewis weer laat optrek.”

Die versekering: “Moenie bevrees wees om na Egipte af te trek nie, want Ek sal jou daar ‘n groot nasie maak,” was betekenisvol. Aan Abraham is beloof dat sy nageslag so talryk soos die sterre sou wees, maar tot nog toe het die uitverkore volk stadig aangewas.

En die land van Kanaan het geen veld vir die ontwikkeling van so ‘n nasie, soos voorspel, gebied nie. Dit was in die besit van magtige heidense volke wat eers na die vierde geslag uitgedryf sou word. Indien die nakomelinge van Israel daar ‘n talryke volk sou word, sou hulle óf die bewoners van die land moes uitdryf, óf tussen hulle moes versprei. Volgens die Goddelike Voorsienigheid kon hulle eersgenoemde nie doen nie; en indien hulle met die Kanaaniete sou vermeng, het hulle gevaar geloop om tot afgodery verlei te word. Egipte het egter toestande gebied wat gunstig was vir die vervulling van die Goddelike doel. ‘n Gedeelte van die land wat baie water gehad het en vrugbaar was, was onbewoon en het elke geleentheid aangebied vir hulle om vinnig aan te was. En die teenstand wat hulle in Egipte weens hulle nering sou moet verduur-want elke herder was “vir die Egiptenaars ‘n gruwel”-sou hulle in staat stel om ‘n afsonderlike en aparte volk te bly en sou dus dien om hulle uit te sluit van deelname aan die afgodery van Egipte.

In Egipte aangekom, het die geselskap reguit na die land Gosen gegaan. Josef het in sy staatsrytuig met vorstelike geleide, daarheen gegaan. Die glorie waarmee hy omring is en die waardigheid van sy betrekking was vergete; daar was net een gedagte in sy gemoed, net een verlange het hom met ekstase gevul. Toe hy die reisigers sien aankom, kon hy die verlangende liefde wat hy vir soveel jare onderdruk het, nie langer in bedwing hou nie. Hy het van sy rytuig afgespring en sy vader tegemoet gehaas om hom te verwelkom. Hy het “...om sy hals geval en lank aan sy hals geween. En Israel sê vir Josef: Nou kan ek sterwe nadat ek jou aangesig gesien het, dat jy nog leef!”

Josef het vyf van sy broers geneem om hulle aan Farao voor te stel, sodat hulle die toekenning van land vir hulle toekomstige tuiste, van hom kon ontvang. Uit dankbaarheid teenoor sy eerste minister sou die koning hulle in hoë staatsposte aangestel het, maar getrou aan sy aanbidding van Jehova het Josef gepoog om sy broers teen die versoekings te vrywaar waaraan hulle in ‘n heidense paleis blootgestel sou word; daarom het hy hulle aangeraai om die koning eerlik te vertel wat hulle nering was as hy hulle daaroor uitvra. Jakob se seuns het hierdie raad gevolg en was versigtig om by te voeg dat hulle gekom het om as vreemdelinge in die land te vertoef, nie as blywende inwoners nie en sodoende die reg voorbehou om te vertrek indien hulle dit sou verkies. Getrou aan sy aanbod het Farao hulle in die land Gosen “die beste van Egipteland,” ‘n woonplek gegee.

Kort na hulle aankoms het Josef ook sy vader aan die koning voorgestel. Die patriarg was nie tuis in koninklike paleise nie, maar te midde van die skoonheid van die natuur het hy met ‘n magtiger Koning gemeenskap gehou; en nou, met bewuste waardigheid sy hande opgehef en Farao geseën.

Toe hy Josef die eerste keer groet, het Jakob gepraat asof hy, na hierdie vreugdevolle einde van sy langdurige bekommernis en verdriet, gereed was om te sterf. Maar hy sou nog sewentien jaar lank in vreedsame aftrede in Gosen voortleef. Hierdie jare was gelukkig in teenstelling met dié wat hulle voorafgegaan het. Hy het in sy seuns die bewys van ware

bekering gesien; hy het sy familie gesien, omring met al die toestande wat nodig was vir die ontwikkeling van ‘n groot nasie; en sy geloof het die sekere belofte van hulle toekomstige vestiging in Kanaan aangegryp. Hy was self omring met elke teken van liefde en guns wat die eerste minister van Egipte aan hom kon bewys; en gelukkig in die gemeenskap van sy lang verlore seun, het hy sagkens en met vrede na sy graf beweeg.

Toe hy die dood voel nader, het hy Josef laat roep. Nog altyd vashoudend aan die belofte van God, dat sy nakomelinge die land Kanaan sou besit, het hy gesê: “Begrawe my tog nie in Egipte nie. Wanneer ek met my vaders ontslaap het, bring my dan weg uit Egipte en begrawe my in hulle graf.” Josef het beloof om dit te doen, maar Jakob was nie tevrede nie; hy het hom ‘n plegtige eed laat aflê dat hy hom by sy vaders in die spelonk van Magpela sou neerlê.

“n Ander belangrike saak het ook aandag vereis; Josef se seuns moes amptelik onder die kinders van Israel opgeneem word. Toe Josef sy vader vir die laaste keer gaan besoek het, het hy sy twee seuns, Efraim en Manasse, saamgebring. Aan moederskant was hierdie twee seuns aan die hoogste priesterorde in Egipte verwant en hulle vader se amp het vir hulle paaie na rykdom en aansien oopgemaak indien hulle sou verkies om Egiptenaars te word. Dit was egter Josef se begeerte dat hulle met hulle eie mense moes verenig. Hy het sy geloof in die verbondsbelofte bewys deur namens sy seuns afstand te doen van die hoogste eer wat die Egiptiese hof hulle kon aanbied, vir ‘n plek tussen die veragte herderstamme aan wie die orakels van God toevertrou was.

Jakob het gesê: “Jou twee seuns wat vir jou in Egipteland gebore is voordat ek in Egipte na jou gekom het, is myne. Efraim en Manasse sal myne wees net soos Ruben en Simeon.” Hy sou hulle as sy eie aanneem en hulle sou die hoofde van afsonderlike stamme word. Een van die voorregte van die geboortereg wat Ruben verbeur het, sou dus op Josef val, naamlik ‘n dubbele deel in Israel.

Jakob se oë was verswak as gevolg van ouderdom en hy was nie bewus van die teenwoordigheid van die jong manne nie; maar nou, toe hy die buitelyne van hulle vorms sien, vra hy: “Wie is dit?” En toe Josef hom vertel, sê hy: “Bring hulle tog by my, dat ek hulle kan seën.” Toe hulle nader kom, het die patriarg hulle omhels en gesoen en toe lê hy sy hande plegtig op hulle hoofde om hulle te seën en hy bid: “Die God voor wie se aangesig my vaders Abraham en Isak gewandel het, die God wat my as Herder my lewe lank gelei het tot vandag toe, die Engel wat my uit elke teëspoed verlos het mag Hy die seuns seën.” Daar was nou geen gees van selfvertroue, geen steun op menslike krag of op lis nie. God het hom bewaar en onderhou.

Daar was geen klagte oor die moeilike dae van die verlede nie. Die beproewinge en verdriet daarvan was nie meer beskou as dinge wat “teen” hom was nie. Hy het net Sy

genade en liefdevolle goedertierenheid wat hom deur sy pelgrimsreise vergesel het in herinnering geroep.

Nadat hy die seën uitgespreek het, het hy aan sy seun die versekering gegee en ook aan die toekomstige geslagte, deur die lang jare van slawerny en verdriet wat sou kom, ‘n getuienis van sy geloof: “Kyk, ek gaan sterwe, maar God sal met julle wees en Hy sal julle terug laat gaan na die land van julle vaders.”

Aan die einde was al Jakob se seuns saam om sy sterfbed vergader. En Jakob het sy seuns geroep en aan hulle gesê: “Versamel en hoor, seuns van Jakob en luister na Israel, julle vader!” “...dat ek julle kan verkondig wat julle aan die einde van die dae sal wedervaar.” Dikwels en met besorgdheid het hy aan hulle toekoms gedink en hy het probeer om hom die toekomstige geskiedenis van die verskeie stamme voor te stel. Nou, terwyl sy kinders gewag het om die laaste seën te ontvang, het die Gees van Inspirasie oor hom gekom en in ‘n profetiese gesig het die toekoms van sy nakomelinge voor hom ontvou. Een na die ander is sy seuns se name genoem; die karakter van elk is beskryf en die toekomstige geskiedenis van elke stam is kortliks voorspel.

“Ruben, jy is my eersgeborene,

my krag en die eersteling van my sterkte;

die vernaamste in hoogheid en die vernaamste in mag!”

So het die vader die plek aangedui wat die posisie van Ruben, as eersgebore seun moes gewees het; maar sy gruwelike sonde te Edar het hom onwaardig gemaak vir die seën van die eersgeboortereg. Jakob het vervolg:

“Opbruising soos van waters,

jy sal die vernaamste nie wees nie.”

Die priesterskap is aan Levi toegeken, die koningskap en die belofte van die Messias aan Juda en die dubbele porsie van die erfenis aan Josef. Die stam van Ruben het nooit roem in Israel bereik nie; dit was nooit so talryk soos Juda, Josef of Dan

nie en was een van die eerste stamme wat in ballingskap weggevoer is.

Naas Ruben het Simeon en Levi volgens ouderdom gevolg. Hulle het saamgespan in hulle wrede verraderlikheid teenoor die Sigemiete en was ook die skuldigste aan die verkoop van Josef. Aangaande hulle is verklaar:

“Ek sal hulle verdeel in Jakob,

en hulle verstrooi in Israel.”

Toe Israel net voor hulle intrek in Kanaan getel is, was Simeon die kleinste stam. In sy laaste seën het Moses geen melding van Simeon gemaak nie. Met die vestiging in Kanaan, het hierdie stam net ‘n klein gedeelte van Juda se aandeel ontvang en hierdie families, wat later magtig geword het, het hulle buite die grense van die Heilige Land gevestig. Levi het ook geen erfdeel ontvang nie, behalwe agt-en-veertig stede wat in verskillende dele van die land geleë was. Wat hierdie stam egter betref, hulle trou aan Jehova toe die ander stamme afvallig geword het, het vir hulle die aanstelling tot die heilige diens van die heiligdom verwerf en so is die vloek in ‘n seën verander.

Die kroon van die seëninge van die geboortereg is op Juda oorgedra. Die betekenis van die naam, wat lof beteken, is in die profetiese geskiedenis van die stam ontvou.

“Juda, jy is dit! Jou sal jou broers loof.

Jou hand sal op die nek van jou vyande wees;

voor jou sal die seuns van jou vader hulle neerbuig.

Juda is “n jong leeu;

van die roof af het jy opgeklim, my seun.

Hy buig hom, hy gaan lê soos “n leeu

en soos “n leeu en wie sal hom opjaag?

Die septer sal van Juda nie wyk nie,

nog die veldheerstaf tussen sy voete uit

totdat Silo kom;

en aan Hom sal die volke gehoorsaam wees.”

Die leeu, die koning van die woud, is ‘n paslike simbool van hierdie stam uit wie Dawid gekom het en ná hom die Seun van

Dawid, Silo, die ware “Leeu van die stam van Juda,” voor wie al die magte sal neerbuig en aan wie die volke hulde sal bewys.

Vir die meeste van sy kinders het Jakob ‘n voorspoedige toekoms voorspel. Uiteindelik het hy by die naam van Josef uitgekom en die vader se gemoed het vol geskiet toe hy die seën uitspreek oor “...die hoofskedel van die uitverkorene onder sy broers”:

“Josef is “n jong vrugteboom,

“n jong vrugteboom by “n fontein;

sy takke klim oor die muur.

Die boogskutters het hom wel geprikkel

en hom beskiet en hom bestry,

maar sy boog het sterk gebly,

en die arms van sy hande was buigsaam,

deur die hande van die Magtige God van Jakob

(daarvandaan waar die Herder, die Steen van Israel is);

van die God van jou vader, wat jou help;

en met die hulp van die Almagtige, wat jou seën met die

seëninge van die hemel daarbo,

met seëninge van die watervloed wat daaronder lê,

met seëninge van borste en moederskoot;

Die seëninge wat jou vader ontvang het,

oortref die seëninge van die ewige berge,

die kostelike gawes van die ewige heuwels.

Dit sal wees op die hoof van Josef

en op die hoofskedel van die

uitverkorene onder sy broers."

Jakob was altyd 'n man van diepe en vurige liefde; sy liefde vir sy seuns was sterk en teer en sy sterwende getuienis aan hulle was nie die uitinge van partydigheid of wrewel nie. Hy het hulle almal vergewe en hy het hulle tot op die laaste liefgehad. Sy vaderlike teerheid sou slegs uitdrukking vind in woorde van bemoediging en hoop; maar die krag van God het op hom gerus en onder die invloed van Ingewing is hy gedwing om die waarheid te praat, al was dit ook hoe pynlik.

Nadat hy die laaste seën uitgespreek het, het Jakob die bevel aangaande sy teraardebestelling herhaal: "Ek word versamel by my volk. Begrawe my by my vaders ... in die spelonk wat op die stuk grond van Magpela is." "Daar het hulle Abraham begrawe en Sara, sy vrou; daar het hulle Isak begrawe en Rebekka, sy vrou; en daar het ek Lea begrawe." So was sy laaste daad dan ook om sy vertroue in God se belofte te openbaar.

Jakob se laaste jare het 'n aand van rustigheid en kalmte, na 'n moeitevolle en uitputtende dag, gebring. Donker wolke het sy pad oordek, maar sy son het helder

ondergegaan en die glans van die hemel het sy afskeidsure verlig. Die Skrifwoord sê: "Teen die aand sal dit lig word." (Sagaria 14:7). "Let op die vrome en kyk na die opregte, want daar is 'n toekoms vir die man van vrede." (Psalm 37:37).

Jakob het gesondig en hy het diep gely. Hy het baie jare van geswoeg, moeite en verdriet verduur sedert die dag toe hy, as gevolg van sy groot sonde, van sy vader se tente af moes wegvlug. 'n Hawelose vlugteling, geskei van sy moeder wat hy nooit weer gesien het nie; gemeen bedrieg nadat hy sewe jaar lank vir sy beminde gearbei het; twintig jaar in diens van sy hebsugtige en vergrypende bloedverwant; wat sy rykdom sien aanwas het en sy seuns rondom hom, maar min vreugde in die omstrede en verdeelde huishouding gevind het; ontsteld as gevolg van sy dogter se skande en haar broers se wraak; die dood van Ragel; die onnatuurlike misdaad van Ruben; Juda se sonde as gevolg van die wrede bedrog en kwaadwilligheid teenoor Josef-hoe lank en donker was die lys van onheil wat voor hom oopgesprei was! Keer op keer het hy die wrange vrugte van daardie eerste verkeerde daad gepluk: Weer en weer het hy gesien hoe sy seuns die sondes waaraan hy self skuldig was, herhaal. Maar, so bitter as wat die dissipline was, het dit die doel bereik. Die kastyding, al was dit hewig, het "...'n vredevolle vrug van geregtigheid" gelewer. (Hebreërs 12:11).

Goddelike Ingewing teken getrou die gebreke van goeie manne op, diegene wat deur die guns van God uitgesonder was; trouens hulle gebreke word meer volledig as hulle deugde uitgelig. Dit was 'n onderwerp van verwondering vir baie en het aan die ongelowiges geleentheid verskaf om met die Bybel te spot. Dit is egter een van die sterkste bewyse van die geloofwaardigheid van die Bybel, dat feite nie toegesmeer word nie en ook word die sonde van sy hooffigure nie onderdruk nie.

Mense se verstand is so ingestel op vooroordeel, dat dit nie vir die menslike geskiedenis moontlik is om heeltemal onpartydig te wees nie. As die Bybel deur ongeïnspireerde skrywers geskryf was, sou dit die karakter van sy geëerde manne in 'n meer gunstiger lig gestel het. Maar, soos dit is, het ons 'n getroue rekord van hulle wedervaringe.

Mense wat deur God begunstig was en aan wie Hy groot verantwoordelikhede toevertrou het, het soms voor die versoeking geswig en gesondig, net soos ons deesdae ook maar worstel, wankel en dikwels in die sonde verval. Hulle lewens, met al hulle foute en dwaashede, is oop voor ons, beide om ons aan te moedig en te waarsku. Indien hulle as foutloos aan ons voorgestel was, sou ons met ons sondige geaardheid, dalk gewanhoop het oor ons eie foute en mislukkings. Maar wanneer ons sien hoe ander deur dieselfde ontmoedigings as ons geworstel het, waar hulle onder dieselfde versoekings as ons geswig het en tog weer moed geskep en deur die genade van God oorwin het, word ons aangemoedig in ons strewe na geregtigheid. Soos hulle, hoewel hulle dikwels teruggeval het, maar weer die grond herwin het en deur God geseën is, kan ons ook in die krag van Jesus oorwinnaars word. Daarenteen kan hulle lewensverhaal vir ons as waarskuwing dien. Dit bewys dat God geensins die skuldiges sal kwytskeld nie. Hy sien die sonde van Sy

mees begunstigdes raak en Hy hanteer dit met groter strengheid as diegene wat minder lig en verantwoordelikhede het.

Nadat Jakob begrawe is, was Josef se broers opnuut bevrees. Ondanks sy welwillendheid teenoor hulle het die bewustheid van hulle misdaad hulle wantrouig en agterdogtig gemaak. Dit mag wees dat hy sy wraak uit agting vir hulle vader uitgestel het en dat hy nou die uitgestelde straf vir hulle misdaad sal voltrek. Hulle het dit nie gewaag om persoonlik na hom toe te gaan nie, maar het ‘n boodskap gestuur: “U vader het voor sy dood bevel gegee met hierdie woorde: So moet julle vir Josef sê: Ag, vergewe tog die oortreding van jou broers en hulle sonde, want hulle het jou kwaad aangedoen. Maar nou, vergewe tog die oortreding van ons wat die God van u vader dien.” Die boodskap het Josef tot trane beweeg en aangemoedig daardeur, het sy broers voor hom kom neerval met die woorde: “Kyk, ons is u slawe.”

Josef se liefde vir sy broers was diep en onselfsugtig en hy was diep seergemaak deur die gedagte dat hulle hom van wraaksug verdink het. Hy het geantwoord: “Moenie bevrees wees nie; want is ek in die plek van God? Want julle het wel kwaad teen my bedink, maar God het dit ten goede gedink om te doen soos dit vandag is, om ‘n groot volk in die lewe te hou. Wees dan nie nou bevrees nie: ek sal julle en julle kinders onderhou.”

Die lewe van Christus word in die lewe van Josef uitgebeeld. Dit was afguns wat Josef se broers aangespoor het om hom as slaaf te verkoop; hulle wou verhoed dat hy belangriker as hulle word. En toe hy na Egipte geneem is, was hulle gerusgestel met die gedagte dat hulle geen verdere las van sy drome sou hê nie, dat hulle die vervulling daarvan onmoontlik gemaak het. Maar God het juis hulle daad gebruik om die gebeurtenis wat hulle probeer verhinder het, te bewerkstellig. Eweneens was die Joodse priesters en owerstes jaloers op Christus en het hulle gevrees dat Hy die aandag van die volk van hulle sou wegtrek. Hulle het Hom gedood om te voorkom dat Hy koning word, maar juis hierdeur is Sy Koningskap teweeggebring.

Deur sy gevangeskap in Egipte het Josef die verlosser van sy vader se nageslag geword; maar hierdie feit het sy broers se skuld geensins verminder nie. So het Christus vanweë Sy kruisiging deur Sy vyande die Verlosser van die mensdom, die Saligmaker van die gevalle geslag, die Heerser van die hele wêreld geword; maar die misdaad van Sy moordenaars was net so gruwelik asof die voorsienigheid van God nie die gebeurtenisse tot Sy eie eer en tot heil van die mensdom beheer het nie.

Op dieselfde wyse as wat Josef deur sy eie broers aan die heidene verkoop is, is Christus deur een van Sy dissipels aan Sy bitterste vyande verkoop. Josef is valslik beskuldig en as gevolg van sy eerbaarheid in die gevangenis gestop; Christus is verag en verwerp omdat Sy regverdige, selfverloënende lewe ‘n bestraffing van sonde was; en hoewel Hy aan geen misdaad skuldig was nie, is Hy op grond van valse getuienis veroordeel. Verder

verteenwoordig Josef se geduld en sagmoedigheid onder onregverdigheid en verdrukking, asook sy gewilligheid om te vergewe en sy edele welwillendheid teenoor sy onnatuurlike broers, die Verlosser se geduldige lyding onder die kwaadwilligheid en mishandeling van bose mense en Sy vergifnis van, nie net Sy moordenaars nie, maar ook van almal wat hulle sondes teenoor Hom bely en om Sy vergifnis vra.

Josef het sy vader met vier-en-vyftig jaar oorleef. Hy het gelewe en "...van Efraim kinders gesien van die derde geslag. Ook die kinders van Magie, die seun van Manasse, is op Josef se knieë gebore." Hy het sy volk sien aanwas en voorspoedig word en deur al daardie jare was sy geloof dat God Israel na die Beloofde Land sou terugvoer onwankelbaar.

Toe hy sien dat sy einde naby is, het hy sy familie na hom toe geroep. Ondanks hy in die land van die Farao's hoog vereer is, was Egipte vir hom net die plek van sy ballingskap. Sy laaste daad was om te toon dat sy lot by Israel ingewerp was. Sy laaste woorde was: "God sal gewis op julle ag gee en julle uit hierdie land laat optrek na die land wat Hy aan Abraham, Isak en Jakob met 'n eed beloof het." En hy het die kinders van Israel 'n plegtige eed laat aflê dat hulle sy gebeente saam met hulle na die land Kanaan sou neem. "En Josef het gesterwe, honderd-en-tien jaar oud. En hulle het hom gebalsem en hy is in 'n kis gesit in Egipte." En gedurende die eeue van moeite wat gevolg het, het daardie kis, 'n herinnering aan Josef se sterwenswoorde, aan Israel getuig dat hulle vreemdelinge in Egipte was en dit het hulle aangemoedig om hulle hoop op die Beloofde Land gevestig te hou, want die tyd van hulle verlossing sou gewis aanbreek.

Hoofstuk 22—Moses

(Hierdie hoofstuk berus op Exodus 1 tot 4)

Ten einde hulleself gedurende die hongersnood van voedsel te voorsien, het die Egiptiese volk hulle vee en hulle grond aan die kroon verkoop en uiteindelik het hulle hulself as lewenslange diensknegte verbind. In sy wysheid het Josef egter voorsiening gemaak vir hulle bevryding; hy het hulle toegelaat om pagters van die koning te word en jaarliks een vyfde van die opbrengs van hulle grond aan hom af te staan.

Maar hierdie voorwaardes het nie vir die kinders van Jakob gegeld nie. Uit hoofde van die diens wat Josef aan die Egiptiese volk bewys het, het hulle nie slegs ‘n deel van die land as vrye woonplek ontvang nie, maar hulle is ook van belastings vrygestel en solank die hongersnood voortgeduur het, is daar volop voedsel aan hulle voorsien. Die koning het openlik erken dat dit as gevolg van die genadige bemiddeling van die God van Josef was, dat Egipte oorvloed geniet het terwyl ander nasies broodgebrek gely het. Verder het hy besef dat sy koninkryk deur Josef se bestuursvernuf verryk geword het en uit dankbaarheid het hy Jakob se familie met koninklike guns omgewe.

Na verloop van tyd het die groot man aan wie Egipte soveel verskuldig was en die geslag wat deur sy arbeid geseën is, na hulle grafte gegaan. “...Toe staan daar ‘n nuwe koning oor Egipte op wat niks van Josef geweet het nie.” Dit wil nie sê dat hy onkundig was aangaande Josef se diens aan sy volk nie, maar hy wou nie erkenning daaraan gee nie en sover dit moontlik was, wou hy hulle aan die vergetelheid oorgee. Hy het aan sy volk gesê: “Kyk, die volk van die kinders van Israel is meer en magtiger as ons. Kom, laat ons ‘n slim plan teen hulle beraam, sodat hulle nie kan vermeerder nie en as ons in oorlog geraak, hulle ook nie by ons vyande aansluit en teen ons veg en uit die land optrek nie.”

Die Israeliete was reeds baie talryk. Hulle “...was vrugbaar en het baie geword en hulle het vermeerder en buitengewoon magtig geword, sodat die land vol was van hulle.” Onder Josef se pleegsorg en die guns van die koning wat gedurende daardie tyd regeer het, het hulle spoedig oor die land versprei.

Maar hulle het hul afsonderlike volksidentiteit behou en het op die gebied van gebruike en Godsdiens niks met die Egiptenare in gemeen gehad nie; en hulle toenemende getalle het die koning en sy volk onrustig gemaak uit vrees dat hulle hul in ‘n oorlog by die vyande van Egipte sou aansluit. Maar beleid het hulle verbanning uit die land belet. Baie van hulle was bekwame en kundige ambagsmanne en hulle het baie tot die rykdom van die land bygedra; en die koning het sulke werksmense nodig gehad vir die oprigting van sy weelderige paleise en tempels. Gevolglik het hy hulle op gelyke voet gestel met die Egiptenare wat hulleself saam met hulle besittings aan die koninkryk verkoop het. Weldra is opsigters oor hulle aangestel en hulle slawerny het ‘n voldonge feit geword. Die Egiptenare het “...die kinders van Israel met hardheid laat dien en hulle lewe verbitter deur

swaar werk met klei en bakstene en deur allerhande werk in die landerye-al die werk wat hulle met hardheid deur hulle laat verrig het." "Maar hoe meer hulle verdruk is, hoe meer het hulle vermenigvuldig en hulle uitgebrei."

Die koning en sy raadslede het gehoop dat hulle die Israeliete deur harde arbeid sou onderdruk om sodoende hulle getalle te laat afneem en hulle onafhanklike gees te onderdruk. Toe hulle dit nie kon regkry nie, het hulle tot wreder maatreëls oorgegaan. Aan die vroue wie as gevolg van hulle werk die geleentheid gehad het om hierdie bevel uit te voer, is die opdrag gegee om al die manlike Hebreeuse kinders met geboorte dood te maak. Satan was die beweegrede vir hierdie bevel. Hy het geweet dat die Verlosser onder die Israeliete sou opstaan en deur die koning te beweeg om die kinders om die lewe te bring het hy gemeen om hierdie Goddelike plan te verydel. Maar die vroue het God gevrees en het nie hierdie wrede mandaat durf uitvoer nie. Die Here het hulle gedrag goedgekeur en hulle voorspoedig gemaak. Woedend omdat sy plan misluk het, het die koning die bevel meer dringend en breedvoeriger gemaak. Die hele volk is aangesê om sy weerlose slagoffers op te spoor en dood te maak. "Toe gee Farao aan sy hele volk bevel en sê: Al die seuns wat gebore word, moet julle in die Nyl werp, maar al die dogters kan julle laat lewe."

Terwyl hierdie dekreet van krag was, is daar vir Amram en Jogebed, toegewyde Israeliete uit die stam van Levi, 'n seun gebore. Dit was 'n "mooi" kind en omdat sy ouers geglo het dat die tyd van Israel se verlossing naby was en dat God 'n verlosser vir Sy volk sou opwek, het hulle hul voorgeneem dat hul klein kindjie nie opgeoffer sou word nie. Hulle is deur geloof in God versterk, "...en hulle het nie die gebod van die koning gevrees nie." (Hebreërs 11:23).

Drie maande lank het die moeder daarin geslaag om die kind weg te steek. Toe sy daarna ontdek dat sy hom nie meer met veiligheid kon behou nie, het sy 'n mandjie van biesies gemaak en dit met lymgrond en pik waterdig gemaak. Sy het die baba daarin gesit en dit tussen die riete aan die kant van die Nyl gaan versteek. Sy kon dit nie waag om self daaroor wag te hou nie, want dit kon die kind se lewe en haar eie ook in gevaar stel; maar sy suster, Mirjam, het in die nabyheid gebly, skynbaar ongeërg, maar het besorg op die uitkyk gebly om te sien wat van haar boetie sou word. Daar was ook ander wat wag gehou het. Die moeder se ernstige gebede het die kind aan die sorg van God toevertrou en onsigbare engele het ook oor sy nederige rusplek gewaak. Engele het Farao se dogter daarheen gelei. Sy was nuuskierig toe sy die mandjie opmerk en toe sy die pragtige kind daarin sien, het sy dadelik besef wat gebeur het. Die baba se trane het haar tot barmhartigheid beweeg en sy was dadelik met medelye gevul teenoor die onbekende moeder wat hierdie uitweg gekies het om haar kosbare klein kindjie se lewe te red. Sy het besluit om sy lewe te spaar; sy sou hom as haar eie aanneem.

Mirjam het alles onopsigtelik dopgehou en toe sy sien dat die kind sagkens hanteer word, waag sy dit om nader te kom en sê toe uiteindelik: “Sal ek vir u ‘n pleegmoeder uit die Hebreeuse vroue gaan roep, dat sy vir u die seuntjie kan soog?” En die nodige toestemming is gegee.

Die suster het die goeie tyding haastig na haar moeder geneem en onmiddellik saam met haar na Farao se dogter teruggekeer. Die prinses het gesê: “Neem hierdie seuntjie en soog hom vir my en ek sal jou loon gee.”

God het die moeder se gebede verhoor en haar geloof is beloon. Met diepe dankbaarheid het sy nou haar veilige en gelukkige taak aanvaar. Sy het getrou van elke geleentheid gebruik gemaak om haar kind vir God op te voed. Sy was oortuig dat hy vir die een of ander belangrike taak bewaar gebly het en het geweet dat hy binnekort aan sy koninklike moeder oorhandig moes word en omring sou wees met invloede wat sou neig om hom van God weg te lok. Hierdie gedagte het haar beweeg om meer ywerig en versigtig in sy onderrig as met haar ander kinders te wees. Sy het gepoog om sy verstand met die vrees van God en ‘n voorliefde vir waarheid en geregtigheid te deurdrenk en het ernstig gebid dat hy teen elke verderflike invloed bewaar moes word. Sy het hom op die dwaasheid en sonde van afgodery gewys en sy het hom ook vroeg reeds geleer om te kniel en tot die lewende God te bid wat alleen in staat was om hom te hoor en uit alle benoudhede te red.

Sy het solank sy kon, die seun by haar gehou, maar toe hy ongeveer twaalf jaar oud was, was sy verplig om hom af te staan. Uit sy nederige huisie is hy na die koninklike paleis, na die dogter van Farao, geneem “...en hy het haar seun geword.” Selfs daar het hy egter nie die indrukke van sy kinderjare verloor nie. Die lesse wat hy van sy moeder geleer het, kon nie vergeet word nie. Dit was vir hom ‘n skild teen die hoogmoed, die ongeloof en die sedeloosheid wat te midde van die weelde van die hof geheers het.

Hoe verreikend was die gevolge van daardie een Hebreeuse vrou se invloed en sy was ‘n banneling en ‘n slavin! Moses se hele toekomstige lewe, die groot sending wat hy as leier van Israel vervul het, getuig van die belangrikheid van ‘n Christen moeder se werk. Geen ander werk kan hierteen opweeg nie. In ‘n baie groot mate hou die moeder die lotsbestemming van haar kinders in haar hande. Sy is met die ontwikkeling van hulle verstandelike vermoëns en hulle karakters gemoeid, nie net vir die tydelike nie, maar vir die ewigheid. Sy saai saad wat sal ontkiem en wat vrugte ten goede of ten kwade sal voortbring. Sy word nie geroep om ‘n mooi vorm op ‘n doek aan te bring of om dit uit marmer te beitel nie, maar wel om die beeld van God op ‘n mensesiel af te druk. Veral in hul vroeëre jare is dit haar verantwoordelikheid om die karakters van haar kinders te vorm. Die indrukke wat dan op hulle ontwikkelende verstande gemaak word, sal lewenslank by hulle bly. Ouers moet die onderwys en die opleiding van hulle kinders rig terwyl hulle nog baie jonk is, ten einde Christene van hulle te maak. Hulle word nie in ons sorg geplaas vir

opleiding as erfgename van ‘n aardse ryk nie, maar as konings van God wat deur eindelose eeue sal regeer.

Elke moeder moet besef dat haar oomblikke van onskatbare waarde is; haar werk sal op die plegtige dag van afrekening beproef word. Dan sal daar gevind word dat baie van die mislukkings en misdade van manne en vroue die gevolg was van die onkunde en nalatigheid van diegene wat hulle kindervoete op die regte weg moes gelei het. Dan sal ontdek word dat talle wat die wêreld met die lig van genialiteit, waarheid en heiligheid gedien het, die beginsels waaruit hulle invloed en sukses ontstaan het, aan ‘n biddende Christen-moeder te danke het.

Aan die hof van Farao het Moses die beste siviele en militêre opleiding ontvang. Die koning het besluit dat sy aangenome kleinseun die troonopvolger sou wees en die jongeling is vir hierdie hoë pos opgelei. “En Moses is opgelei in al die wysheid van die Egiptenaars en was magtig in woorde en dade.” (Handelinge 7:22). Sy begaafdheid as militêre leier het vir hom die guns van die weermag van Egipte gewen en hy is in die algemeen as ‘n uitsonderlike karakter beskou. Die Satan se doel was verydel. Juis die dekreet wat die Hebreeuse kinders tot die dood veroordeel het, is deur God omvergegooi en aangewend om die toekomstige leier van Sy volk op te lei.

Die oudstes van Israel is deur engele ingelig dat die tyd van hulle verlossing naby was en dat Moses die man sou wees wat God sou aanstel om hierdie werk te volbring. Engele het Moses ook meegedeel dat Jehova hom gekies het om Sy volk se slawerny te verbreek. Omdat hy gedink het hulle sou hulle vryheid deur wapengeweld verkry, het hy verwag om ‘n Hebreeuse leër teen die leërmagte van Egipte aan te voer en met dit in gedagte, het hy gewaak teen sy toegeneentheid, sodat hy nie as gevolg van sy liefde vir sy pleegmoeder of vir Farao, verhoed sou wees om die wil van God te doen nie.

Ooreenkomstig die wette van Egipte moes almal wat op die troon van die Farao’s sit ‘n lid van die priesterkaste word; en gevolglik moes Moses, as waarskynlike troonopvolger, in al die misterie van die volksgodsdiens ingewy word. Hierdie plig is aan die priesters opgedra. Maar hoewel hy ‘n ywerige en onvermoeide leerling was, kon hulle hom nie oorreed om in die aanbidding van die valse gode te deel nie. Daar is gedreig dat hy die kroon sou verbeur en hy is gewaarsku dat die vorstin hom as seun sou onteien indien hy die godsdiens van die Hebreërs nie versaak nie. Maar hy was onwrikbaar in sy voorneme om niemand behalwe die een God, die Skepper van die hemel en die aarde, te aanbid nie. Hy het met die priesters en die aanbidders geredekawel en hulle gewys op die dwaasheid van hulle bygelowige aanbidding van redelose voorwerpe. Niemand kon sy argumente weerlê of hom in sy voorneme laat verander nie. Voorlopig was sy vasberadenheid geduld, aangesien hy so ‘n hoë pos beklee het en so hoog by die koning en die volk aangeskrewe was.

"Deur die geloof het Moses, toe hy grootgeword het, geweier om die seun van Farao se dogter genoem te word, omdat hy verkies het om liewer sleg behandel te word saam met die volk van God as om 'n tyd lank die genot van die sonde te hê en die smaad van Christus groter rykdom geag het as die skatte van Egipte, want hy het uitgesien na die beloning." (Hebreërs 11:24-26). Moses was toegerus om voorrang onder die grotes van die aarde in te neem, om uit te blink in die howe van die glorierykste koninkryk en om die septer van sy gesag te swaai. Sy intellektuele grootsheid onderskei hom bo die beroemde manne van alle eeue. As geskiedskrywer, digter, filosoof, aanvoerder van leërs en wetgewer staan hy sonder weerga. Tog, met die wêreld aan sy voete, het hy die geestelike krag gehad om die vleiende vooruitsigte van rykdom, grootsheid en roem van die hand te wys "...omdat hy verkies het om liewer sleg behandel te word saam met die volk van God as om 'n tyd lank die genot van die sonde te hê."

Moses is opgelei aangaande die loon wat uiteindelik aan die nederige, gehoorsame diensknegte van God gegee sal word en daarom het wêreldse gewin in vergelyking daarmee geen waarde vir hom gehad nie. Die pragtige paleis van Farao en die koning se troon is as lokmiddels gebruik, maar Moses het geweet dat daar in die deftige howe sondige genot was wat mense van God laat vergeet. Hy het verby die luisterryke paleis gekyk, verby die koningskroon, na die hoë eer wat aan die heiliges van die Allerhoogste geskenk sal word in 'n koninkryk wat nie met sonde besmet is nie. In geloof het hy die onverwelklike kroon gesien wat die Koning van die hemel op die hoof van die oorwinnaar sal sit. Hierdie geloof het hom in staat gestel om die hoog aangeskrewenes van die aarde te vermy en hom aan te sluit by die nederige, arm, veragte volk wat verkies het om God te gehoorsaam eerder as om die sonde te dien.

Moses het in die hof gebly totdat hy veertig jaar oud was. Dikwels het hy aan die ellendige toestand van sy volk gedink en hy het sy broeders in hulle knegskap besoek en hulle bemoedig met die versekering dat God hulle verlossing sou bewerkstellig. Menigmaal het hy met weersin die verdrukking en onregverdigheid aanskou waaronder hulle gely het en dan het hy gebrand om die onreg te wreek. Op 'n dag, terwyl hy so gewandel het, het hy gesien hoe 'n Egiptenaar 'n Israeliet slaan; hy het tussenbeide getree en die Egiptenaar doodgeslaan. Behalwe die Israeliet was daar geen getuie van die daad nie en Moses het die lyk in die sand begrawe. Hy het homself nou bewys as hy 'n voorstander van sy volk en hy het gehoop om hulle in opstand te sien kom om hulle vryheid te herwin. "Hy het gedink dat sy broers sou verstaan dat God hulle deur sy hand redding sou gee; maar hulle het dit nie verstaan nie." (Handelinge 7:25).

Hulle was nog nie gereed vir vryheid nie. Die volgende dag het Moses twee Hebreërs met mekaar sien veg, een van hulle duidelik verkeerd. Moses het die oortreder bestraf, wat onmiddellik daarop gereageer het deur die bestraffer se reg om tussenbeide te tree te ontken

en het hom van misdaad beskuldig: “Wie het jou as owerste en regter oor ons aangestel? Dink jy om my dood te slaan soos jy die Egiptenaar omgebring het?”

Die saak het spoedig onder die Egiptenaars rugbaar geword en ‘n grootliks oordrewe weergawe het Farao se ore bereik. Die koning is onder die indruk gebring dat hierdie daad veelbetekenend was; dat Moses van plan was om sy volk in opstand teen die Egiptenare aan te voer, om die regering omver te werp en om self op die troon te sit; ook dat die koninkryk in gevaar sou wees solank hy leef. Die koning het dadelik besluit dat hy moes sterf, maar Moses het bewus geword dat hy in gevaar verkeer en het na Arabië gevlug.

Die Here het sy skrede gelei sodat hy by Jetro, die vors en priester van Midian en ‘n aanbidder van die ware God, herberg gevind het. Mettertyd is Moses met een van Jetro se dogters getroud en daar het hy veertig jaar lank in diens van sy skoonvader as skaapwagter gebly.

Deur die Egiptenaar dood te slaan, het Moses dieselfde fout begaan as dié wat sy vaders so dikwels begaan het deur self die werk wat God beloof het om te doen, te probeer doen. God was nie van plan om Sy volk, soos Moses gedink het, deur middel van ‘n oorlog te red nie, maar deur Sy eie mag, sodat die heerlikheid Hom alleen sou toekom. Tog is selfs hierdie onbesonne daad deur God gebruik om Sy doel te bereik. Moses was nog nie gereed vir sy groot taak nie. Hy moes eers dieselfde les van geloof leer wat Abraham en Jakob geleer het, om nie op menslike krag en wysheid nie, maar op die krag van God staat te maak vir die vervulling van Sy beloftes. En daar was ander lesse wat Moses in die eensaamheid van die berge moes leer. In die skool van selfverloëning en ontbering moes hy leer om geduld en selfbeheersing te beoefen. Voordat hy met wysheid kon regeer, moes hy eers leer om te gehoorsaam. Sy eie hart moes eers ten volle in harmonie met God wees voordat hy Sy wil aan Israel kon bekend maak. Uit eie ondervinding moes hy leer om vaderlike sorg oor almal wat sy hulp nodig sou kry, uit te oefen.

Die mens sou daardie lang tydperk van arbeid en onbekendheid as ‘n verkwisting van tyd uitgeskakel het. Maar Oneindige Wysheid het hom, wat die leier van sy volk sou word, geroep om veertig jaar as nederige skaapwagter deur te bring. Die gewoontes van versorging, van selfverloëning en tere besorgdheid vir sy kudde wat hy so sou ontwikkel, sou hom voorberei om ‘n deernisvolle, lankmoedige herder van Israel te word. Geen voordeel van menslike opleiding of kultuur kon die plek van hierdie ondervinding inneem nie.

Moses het baie dinge aangeleer wat hy eers moes afleer. Die invloede wat hom in Egipte omring het, die liefde van sy pleegmoeder, sy eie posisie as kleinseun van die koning, die algemene losbandigheid, die verfyndheid, die listigheid en mistiek van ‘n valse godsdiens, die luisterrykheid van afgodediens, die plegtige grootsheid van argitektuur en beeldhouwerk, het alles ‘n diep indruk op sy ontwikkelende gemoed gemaak en het tot ‘n

sekere mate, sy gewoontes en karakter gevorm. Tyd, verandering van omgewing en gemeenskap met God kon hierdie indrukke verwyder. Dit sou vir Moses self ‘n stryd van lewe wees om dwalinge af te sweer en die waarheid aan te neem, maar God sou hom help wanneer die stryd te erg vir menslike krag word.

In almal wat uitverkies was om vir God ‘n werk te verrig, kan die menslike element bespeur word. Tog was hulle nie mense met stereotipe gewoontes en karakter wat tevrede was om te bly soos hulle is nie. Hulle het opreg verlang om wysheid van God te verkry en te leer om vir Hom te werk. Die apostel sê: “As iemand van julle wysheid kortkom, laat hom dit van God bid, wat aan almal eenvoudig gee sonder om te verwyt en dit sal aan hom gegee word.” (Jakobus 1:5). Maar God sal aan geen mens wat tevrede is om in duisternis te bly, Goddelike Lig skenk nie. Ten einde hulp van God te ontvang, moet ‘n mens sy swakheid en tekortkominge besef; hy moet sy eie gedagtes instel op die groot verandering wat in hom moet plaasvind; hy moet tot ernstige en volhardende gebed en strewe opgewek word. Verkeerde gebruike en gewoontes moet afgeskud word; en dit is alleenlik deur vasberade pogings om hierdie foute reg te stel en te voldoen aan die regte beginsels, wat die oorwinning behaal kan word. Vele bereik nooit die posisie wat hulle kan inneem nie, omdat hulle wag dat God vir hulle die dinge doen wat Hy hulle self in staat gestel het om te doen. Almal wat vir ‘n nuttige betrekking geskik wil wees, moet deur strawwe verstandelike en sedelike dissipline daarvoor opgelei word en God sal hulle help deur menslike krag met Die krag van God te verenig.

Deur die verskansing van die berge omsluit, was Moses alleen met God. Die manjifieke tempels van Egipte met hulle bygeloof en valsheid, het nie langer ‘n indruk op hom gemaak nie. In die plegtige grootsheid van die ewige gebergtes het hy die majesteit van die Allerhoogste aanskou en die teenstelling het hom laat besef hoe magteloos en onbeduidend die gode van Egipte was. Op alles was die Skepper se Naam geskryf. Dit was asof Moses in Sy teenwoordigheid gestaan het en deur Sy krag oorskadu was. Hier is sy hoogmoed en selfvoldaanheid uitgewis. In die strenge eenvoud van sy lewe in die woestyn het die gevolge van die gemak en die weelde van Egipte verdwyn. Moses het geduldig, eerbiedig en nederig geword, “...baie sagmoedig, meer as al die mense op die aardbodem...” (Numeri 12:) maar tog sterk in sy geloof in die magtige God van Jakob.

Soos die jare verbygegaan het en hy met sy kuddes op eensame plekke rondgedwaal het en oor die onderdrukking van sy volk gepeins het, het hy onthou hoe God met sy voorvaders gehandel het en die beloftes wat die erfdeel van die uitverkore volk was en sy gebede vir Israel het dag en nag opgegaan. Hemelse engele het hulle lig om hom laat skyn. Hier, onder die inspirasie van die Heilige Gees, het hy die boek van Genesis geskryf. Die lange jare wat hy in die eensaamheid van die woestyn deurgebring het, was ‘n ryke seën, nie net vir Moses en sy volk nie, maar ook vir die wêreld in al die daaropvolgende eeue.

"En in daardie lang tyd het die koning van Egipte gesterwe. En die kinders van Israel het gesug en geweeklaag vanweë die slawerny. En hulle geroep om hulp oor hulle slawerny het opgeklim tot God. En God het hulle gekerm gehoor en God het gedink aan sy verbond met Abraham, met Isak en met Jakob. En God het die kinders van Israel aangesien en God het hulle geken." Die tyd vir die verlossing van Israel het aangebreek. Maar God se doel sou volbring word op 'n wyse wat minagting oor menslike hoogmoed sou stort. Die verlosser sou as nederige skaapwagter met slegs 'n staf in sy hand uitgaan; maar God sou daardie staf die simbool van Sy mag maak. Terwyl Moses sy kudde eendag naby Horeb, "die berg van God," laat wei het, sien hy 'n bos brand; die takke, blare en stam was alles aan die brand, maar is skynbaar nie verteer nie. Hy het nader gegaan om die wonderbare verskynsel te aanskou en toe roep 'n stem uit die vlamme hom op sy naam. Met bewende lippe het hy geantwoord: "Hier is ek." Hy is gewaarsku om nie oneerbiedig nader te kom nie: "Trek jou skoene van jou voete af, want die plek waar jy op staan, is heilige grond ... Ek is die God van jou vader, die God van Abraham, die God van Isak en die God van Jakob." Dit was Hy wat Hom in vervloë eeue as die Verbondsengel aan die vadere geopenbaar het. "Toe het Moses sy aangesig verberg, want hy was bevrees om God aan te sien."

Nederigheid en eerbied moet kenmerkend wees van die houding van almal wat in die teenwoordigheid van God kom. In die Naam van Jesus kan ons met vrymoedigheid voor Hom kom, maar ons moet Hom nie met verwaandheid nader asof Hy op dieselfde vlak as ons verkeer nie. Daar is mense wat die groot, almagtige en heilige God wat in ontoeganklike lig woon, aanspreek asof hulle met 'n gelyke of selfs met 'n mindere spreek. Daar is mense wat hulle in Sy huis gedra soos hulle dit nie in die oudiënsiesaal van 'n aardse heerser sou waag nie. Sulke mense moet in gedagte hou dat hulle voor die oë van Hom wat deur serafs aanbid word is en voor wie engele hulle aangesigte verberg. God moet grootliks eerbiedig word; almal wat waarlik bewus van Sy teenwoordigheid is, sal nederig voor Hom neerkniel en soos Jakob, wat die gesig van God gesien het, sal hulle uitroep: "Hoe vreeslik is hierdie plek! Dit is hier niks anders as 'n huis van God nie en dit is hier die poort van die hemel."

Terwyl Moses met eerbiedige ontsag voor God gewag het, het die stem verder gepraat: "Ek het duidelik gesien die ellende van my volk wat in Egipte is; en Ek het hulle jammerklagte oor hulle drywers gehoor, ja, Ek ken hulle smarte. Daarom het Ek neergedaal om hulle uit die hand van die Egiptenaars te verlos en hulle te laat optrek uit daardie land na 'n goeie en wye land, na 'n land wat oorloop van melk en heuning.... Gaan dan nou heen, dat Ek jou na Farao kan stuur; en lei my volk, die kinders van Israel, uit Egipte uit."

Verbaas en verskrik oor die bevel het Moses teruggetrek met die woorde: "Wie is ek, dat ek na Farao sou gaan en dat ek die kinders van Israel uit Egipte sou lei?" Die antwoord

was: “Ek sal met jou wees en dit sal vir jou ‘n teken wees dat Ek jou gestuur het: As jy die volk uit Egipte gelei het, sal julle op hierdie berg God dien.”

Moses het aan die moeilikhede wat voorlê gedink, aan die blindheid, onkunde en ongeloof van sy volk, waarvan baie amper geen kennis meer van God gehad nie. Hy het geantwoord: “Maar as ek by die kinders van Israel kom en aan hulle sê: Die God van julle vaders het my na julle gestuur en hulle my vra: Hoe is sy naam? Wat moet ek hulle antwoord?” Die antwoord was:

“EK IS WAT EK IS.” “So moet jy die kinders van Israel antwoord: EK IS het my na julle gestuur.”

Moses is beveel om eers die oudstes van Israel bymekaar te roep, die edelste en regverdigste onder hulle wat lank oor hulle slawerny getreur het en om die boodskap van God met die belofte van verlossing aan hulle oor te dra. Dan moes hy saam met die oudstes na die koning gaan en aan hom sê:

“Die Here, die God van die Hebreërs, het ons ontmoet; laat ons dan nou tog drie dagreise ver die woestyn intrek en aan die Here, onse God, offer.”

Moses is vooraf gewaarsku dat Farao hierdie versoek om Israel te laat gaan, sou weier. Maar God se dienskneg moes nie moedeloos word nie; want God sou van hierdie geleentheid gebruik maak om Sy krag aan die Egiptenare en aan Sy volk te toon. “En Ek sal my hand uitstrek en Egipte met al my wonders teister wat Ek daarin sal doen; en daarna sal hy julle laat trek.”

Aanwysings is ook gegee aangaande die voorsiening wat hulle vir die reis moes tref. Die Here het gesê: “En as julle dan trek, moet julle nie met leë hande trek nie, maar elke vrou moet van haar buurvrou en van haar wat in haar huis vertoef, silwer-en goue voorwerpe en klere eis.” Die Egiptenare het ryk geword deur die harde arbeid wat hulle so onregverdig van die Israeliete geverg het en wanneer laasgenoemde op die reis na hulle nuwe woonplek sou vertrek, was dit niks meer as reg dat hulle die loon vir hulle jare van arbeid moes eis nie. Hulle moes waardevolle artikels vra wat maklik vervoer kon word en God sou daarvoor sorg dat die Egiptenare hulle begunstig. Die magtige wonderwerke wat ter wille van hulle bevryding verrig sou word, sou hulle verdrukkers met skrik vervul, sodat die versoeke van die slawe toegestaan sou word.

Moses het moeilikhede wat vir hom onoorkomelik geblyk het, voor hom gesien. Watter bewys kon hy aan sy volk gee dat God hom werklik gestuur het? Hy het gesê: “Maar as hulle my nie glo en na my stem nie luister nie, maar sê: Die Here het nie aan jou verskyn nie?” Toe is bewyse wat ‘n beroep op sy sintuie gemaak het, aan hom gegee. Hy is beveel om sy staf op die grond neer te gooi. Hy het dit gedoen en “...dit het ‘n slang geword; en Moses het daarvoor gevlug.” Toe is hy beveel om dit op te tel en in sy hand het dit weer ‘n

staf geword. Hy is beveel om sy hand in sy boesem te steek. Hy het gehoorsaam en "...toe hy dit uittrek, was sy hand melaats, soos sneeu!" Toe hy aangesê is om dit weer in sy boesem te steek, het hy dit gedoen en toe hy dit uittrek, was dit gesond soos die ander. Die Here het Moses verseker dat deur hierdie tekens, sy eie volk asook Farao, oortuig behoort te wees dat Een, magtiger as die koning van Egipte, Hom aan hulle geopenbaar het.

Maar die dienskneg van God was steeds oorweldig deur die gedagte aan die vreemde en wonderlike werk wat op hom gewag het. In sy benoudheid en vrees het hy nou sy spraakgebrek as verskoning gebruik: "Ag, Here, ek is nie 'n man van woorde nie-van gister of van eergister of vandat U met u kneg gespreek het nie; want ek is swaar van mond en swaar van tong." Hy was reeds so lank van die Egiptenare af weg dat hy hulle taal nie meer so goed geken, of geredelik kon praat soos toe hy onder hulle gewoon het nie.

Die Here het geantwoord: "Wie het vir die mens die mond gemaak, of wie maak stom of doof, of siende of blind? Is dit nie Ek, die Here, nie?" Daarby is nog 'n versekering van Goddelike hulp gevoeg: "Gaan dan nou heen en Ek sal met jou mond wees en jou leer wat jy moet sê." Maar Moses het weer gepleit dat 'n meer bekwame persoon gestuur moes word. Eers het hierdie verskonings uit nederigheid en beskeidenheid voortgevloei; maar nadat die Here beloof het om die moeilikhede uit die weg te ruim en dit met welslae te bekroon, was enige verdere terugdeinsing en klagtes oor sy onbevoegdheid 'n bewys dat hy God nie vertrou het nie. Dit het getuig van 'n vrees dat God nie in staat was om hom bevoeg te maak vir die werk waartoe Hy hom geroep het nie, of dat Hy 'n fout in die keuse van die man begaan het.

Daarna is Moses na Aaron, sy ouer broer, gestuur wat daagliks die taal van die Egiptenare gepraat het en dit vlot gepraat het. Die Here het hom meegedeel dat Aaron op pad was om hom te ontmoet. Die volgende woorde van die Here was 'n ondubbelsinnige bevel:

"Jy moet dan met hom spreek en die woorde in sy mond lê. En Ek sal met jou mond en sy mond wees en julle leer wat julle moet doen. En hy moet vir jou met die volk spreek en dan sal hy vir jou 'n mond wees en jy vir hom 'n god wees. Neem dan hierdie staf in jou hand waarmee jy die tekens moet doen." Hy kon hom nie verder verset nie, want alle gronde vir verskonings is uit die weg geruim.

Toe Moses die Bevel van God ontvang, het hy geen selfvertroue gehad nie en hy was swaar van spraak en terughoudend. Hy was oorweldig deur 'n gevoel dat hy onbekwaam was om as mondstuk vir God teenoor Israel op te tree. Maar nadat hy die werk aanvaar het, het hy dit heelhartig aangepak en sy vertroue in God gestel. Die grootsheid van sy sending het die hoogste vermoë van sy verstand in werking gestel. God het sy geredelike gehoorsaamheid geseën en hy het welsprekend, hoopvol en selfversekerd geword, goed toegerus vir die grootste werk wat ooit aan 'n mens opgedra is. Dit is 'n voorbeeld van wat

God doen om die karakter van diegene wat op Hom vertrou en hulself onvoorwaardelik aan Sy bevele oorgee, te versterk.

“n Mens sal krag en doeltreffendheid verkry indien hy die verantwoordelikhede wat God op hom plaas aanvaar en met sy hele siel daarna strewe om dit reg te doen. Hoe nederig sy posisie, of beperk sy vermoë, sal daardie mens wat op Die krag van God vertrou en daarna strewe om sy werk getrou uit te voer, ware grootheid verwerf. As Moses op sy eie krag en wysheid staatgemaak het en die groot opdrag gretiglik aanvaar het, sou hy sy totale onbevoegdheid vir so ‘n taak bewys het. Die feit dat ‘n mens van sy eie swakheid bewus is, is ‘n bewys dat hy die volle omvang van die werk wat aan hom toevertrou is besef en dat hy God sy Raadgewer en sterkte sal maak.

Moses het na sy skoonvader teruggekeer en sy begeerte om sy broeders in Egipte te gaan besoek uitgespreek. Jetro het sy toestemming verleen met die seëning: “Gaan in vrede.” Met sy vrou en sy kinders het Moses op die reis vertrek. Hy het dit nie gewaag om die doel van sy sending bekend te maak nie, ingeval hulle nie toegelaat sou word om hom te vergesel nie. Voordat hy egter in Egipte aangekom het, het hy dit gerade geag om hulle, vir hulle eie veiligheid, na hul woning in Midian terug te stuur.

’n Heimlike vrees vir Farao en die Egiptenare, wie se gramskap veertig jaar vroeër teen hom opgevlam het, het Moses nog meer teësinnig gemaak om na Egipte terug te gaan; maar nadat hy vertrek het om die bevel van God uit te voer, het die Here aan hom geopenbaar dat sy vyande dood was.

Op die reis van Midian het Moses ook ‘n skokkende en skrikwekkende waarskuwing van die misnoeë van die Here ontvang. ‘n Engel het dreigend aan hom verskyn asof hy hom onmiddellik wou vernietig. Daar was geen verduideliking nie, maar Moses het onthou dat hy een van die vereistes van God nie nagekom het nie; hy het aan die oorreding van sy vrou toegegee en nagelaat om sy jongste seun te besny. Hy het nie aan die voorwaarde voldoen waardeur sy kind kon aanspraak maak op die seëninge van God se verbond met die Israeliete nie; en sulke nalatigheid aan die kant van hulle gekose leier, kon nie anders as om die krag van die Goddelike verordeninge op die volk te verswak nie. Uit vrees dat haar man gedood sou word, het Sippora self die ritueel uitgevoer en daarna het die engel Moses toegelaat om sy reis voort te sit. In sy sending na Farao sou Moses in lewensgevaar verkeer; sy lewe kon net deur die beskerming van heilige engele bewaar word. Maar terwyl hy ‘n bekende plig verwaarloos het, was hy nie veilig nie; want hy kon nie deur die engele van God beskerm word nie.

In die tyd van benoudheid, kort voor die wederkoms van Christus sal die regverdiges deur die bediening van heilige engele beskerm word; maar daar sal geen veiligheid wees vir oortreders van God se wet nie. Engele sal dan nie diegene wat die Goddelike voorskrifte verontagsaam kan beskerm nie.

Hoofstuk 23—Die Plae van Egipte

(Hierdie hoofstuk berus op Exodus 5 tot 10)

Aaron, deur engele beveel, het uitgegaan om die broer van wie hy so lank geskei was, te ontmoet en hulle het mekaar in die eensaamheid van die woestyn naby Horeb gevind. Hier het hulle saam verkeer en toe "...vertel Moses aan Aaron al die woorde van die Here waarmee Hy hom gestuur het." (Exodus 4:28). Hulle het saam na Egipte gereis en toe hulle die land Gosen bereik, het hulle al die oudstes byeengeroep. Aaron het al die onderhandelinge van God met Moses herhaal en toe is die tekens wat God aan Moses gegee het, aan hulle getoon. "En die volk het geglo. En toe hulle hoor dat die Here op die kinders van Israel ag gegee en hulle ellende aangesien het, het hulle in aanbidding neergebuig." (Vers 31).

Moses is ook gelas om aan die koning 'n boodskap te gee. As ambassadeurs van die Koning van die konings het die twee broers na die paleis van die Farao's gegaan en hulle het in Sy Naam gespreek: "So spreek die Here, die God van Israel: Laat my volk trek, dat hulle vir My 'n fees kan hou in die woestyn."

"Wie is die Here na wie se stem ek moet luister om Israel te laat trek?" wou die koning weet. "Ek ken die Here nie en ek sal Israel ook nie laat trek nie."

Hulle het geantwoord: "Die God van die Hebreërs het ons ontmoet; laat ons tog drie dagreise ver die woestyn intrek en aan die Here onse God offer, sodat Hy ons nie tref met die pes en die swaard nie."

Die koning het reeds van hulle en van die belangstelling wat hulle onder die Israeliete gaande gemaak het, gehoor. Sy woede het opgevlam: "Moses en Aaron, waarom hou julle die volk van hulle werk af? Loop na julle werk toe." Hierdie vreemdelinge se inmenging het die koninkryk reeds skade berokken. Gedagtig hieraan, sê hy verder: "Kyk, die volk van die land is alreeds baie; en julle wil hulle laat ophou met hulle werk?"

Gedurende hulle slawerny het die Israeliete tot 'n mate reeds van God se wet vergeet en hulle het van Sy insettinge afgedwaal. Hulle het die Sabbat oor die algemeen verontagsaam en die strenge eise van hulle opsigters het dit blykbaar onmoontlik gemaak om dit te onderhou. Moses het die volk egter daarop gewys dat gehoorsaamheid aan God die eerste vereiste van verlossing was en hulle pogings om die viering van die Sabbat weer in te stel, is deur hulle onderdrukkers opgemerk.*

Die koning, nou erg ontstoke, het die Israeliete daarvan verdink dat hulle teen sy diens in opstand wou kom. Ontevredenheid was die gevolg van ledigheid; hy sou sorg dat hulle geen tyd het om gevaarlike sameswerings te smee nie. Onmiddellik het hy maatreëls getref om die strop stywer te trek en hulle onafhanklike gees te blus. Daardie selfde dag is bevele uitgereik wat die omstandighede van hulle arbeid nog wreder en meer onderdrukkend sou

maak. Die gewone boumateriaal van die land was songedroogde bakstene; die mure van die mooiste geboue is daarmee opgerig en dan met klip versier; en die vervaardiging van bakstene het groot getalle van die diensknegte aan die werk gehou. Strooi is met die klei gemeng om die stene te bind en daarvoor is groot hoeveelhede strooi benodig. Die koning het nou beveel dat geen verdere strooi meer voorsien sou word nie; die arbeiders moes self die strooi soek, sonder dat daar ‘n afname in die aantal stene was.

Hierdie bevel het groot ellende vir die Israeliete dwarsdeur die land veroorsaak. Die Egiptiese opsigters het Hebreeuse offisiere aangestel om oor die werk van die volk toesig te hou en hierdie offisiere was verantwoordelik vir die arbeid van diegene onder hulle beheer. Toe die koning se bevel van krag word, het die volk oral in die land stoppels in stede van strooi versamel; maar dit was vir hulle onmoontlik om dieselfde hoeveelheid werk te lewer. As gevolg van hierdie versuim is die Hebreeuse offisiere wreed geslaan.

Hierdie offisiere was onder die indruk dat die verdrukking van die opsigters self en nie van die koning afkomstig was nie; en hulle het hulle griewe by hom gaan bekla. Hulle klag is met ‘n verwyt beantwoord: “Lui is julle, lui! Daarom sê julle: Laat ons gaan, laat ons aan die Here offer.” Hulle is beveel om na hulle werk terug te keer, met die verklaring dat hulle las geensins

---

*Sien aanhangsel, opmerking 1

ligter gemaak sou word nie. Onderweg het hulle Moses en Aaron ontmoet en uitgeroep: “Mag die Here op julle let en oordeel, omdat julle ons gehaat gemaak het in die oë van Farao en in die oë van sy dienaars, sodat julle ‘n swaard in hulle hand gegee het om ons om te bring.”

Terwyl Moses na hulle klagtes luister, was hy baie mismoedig. Die lyding van die volk het baie erger geword. Oral in die land het oud en jonk wanhopig gekla en almal het verenig om die skuld vir die rampspoedige verandering op hom te pak. Met ‘n beswaarde hart het hy na die Here gegaan en gebid: “Here, waarom het U hierdie volk kwaad aangedoen? Waarom het U my tog gestuur? Want vandat ek na Farao gegaan het om in u Naam te spreek, het hy hierdie volk mishandel en U het U volk glad nie verlos nie.” Die antwoord was: “Nou sal jy sien wat Ek Farao sal aandoen. Want deur ‘n sterke hand sal hy hulle laat trek, ja, deur ‘n sterke hand gedwing, sal hy hulle uit sy land uitdrywe.” Weer is hy na die verbond verwys wat God met die vaders aangegaan het en die versekering is gegee dat dit vervul sou word.

Gedurende die jare van diens in Egipte was daar sommige van die Israeliete wat Jehova aanbid het. Dit het hulle gegrief om te sien hoedat hulle kinders daagliks die gruwels van die heidene moes aanskou en selfs voor hulle valse gode neerbuig. In hulle benoudheid het

hulle tot die Here geroep om verlossing uit die Egiptiese juk sodat hulle bevry mag word van die verderflike invloed van afgodery. Hulle het hulle geloof nie bedek nie, maar het openlik teenoor die Egiptenare verklaar dat die voorwerp van hulle aanbidding die Skepper van die hemel en die aarde is, die enigste ware en lewende God. Hulle het die getuienis van Sy bestaan en mag vanaf die skepping tot in die dae van Jakob herhaal. Die Egiptenare het dus die geleentheid gehad om bekend te raak met die godsdiens van die Hebreërs; maar om deur hulle slawe onderrig te word was benede hul waardigheid en hulle het gepoog om die aanbidders van God met beloftes van beloning, en indien dit nie werk nie, deur dreigemente en wreedheid, te verlei.

Die oudstes van Israel het gepoog om die verswakkende geloof van hulle broeders te onderskraag, deur die beloftes wat aan hulle vaders gemaak is en die profetiese woorde van Josef voor sy dood wat hulle verlossing uit Egipte voorspel het, te herhaal. Sommige het geluister en geglo. Ander het na hulle omstandighede gekyk en geweier om te hoop. Die Egiptenare wat bewus was van waaroor hulle slawe gepraat het, het met hulle verwagtinge gespot en met minagting die mag van hulle God ontken. Hulle het na hulle toestand as ‘n nasie van slawe verwys en honend gesê: “As julle God regverdig en genadig is en meer krag het as die Egiptiese gode, waarom stel Hy julle dan nie vry nie?” Hulle het die aandag op hulle eie toestand gevestig. Hulle het afgode aanbid wat deur die Israeliete as valse gode afgemaak is en tog was hulle ‘n ryk en magtige nasie. Hulle het verklaar dat hulle gode hulle met voorspoed geseën het en die Israeliete aan hulle gegee om hulle slawe te wees en hulle het hulle verlustig in hulle mag om die aanbidders van Jehova te onderdruk en te vernietig. Farao het selfs gespog dat die God van die Hebreërs hulle nie uit sy hand kon verlos nie.

Sulke woorde het die hoop van talle Israeliete vernietig. Die saak het vir hulle geblyk ooreen te stem met wat die Egiptenare voorgestel het. Dit was waar dat hulle slawe was en alles moes verduur wat hulle wrede opsigters hulle ook wou aandoen. Hulle kinders is gejag en gedood en hulle eie lewens was vir hulle ‘n las. Nogtans het hulle die God van die hemel aanbid. As Jehova dan waarlik bo alle gode was, sou Hy hulle sekerlik nie in slawerny aan afgodedienaars oorlaat nie. Maar diegene wat getrou aan God was, het verstaan dat dit was omdat Israel van Hom afgedwaal het; dat as gevolg van hulle geneigdheid om met heidene te ondertrou en so tot afgodediens gelei is, die Here toegelaat het dat hulle slawe word; en hulle het hulle broers met vertroue verseker dat Hy die juk van die onderdrukker spoedig sou breek.

Die Hebreërs het verwag om hulle vryheid te bekom sonder dat hulle geloof op enige besondere wyse beproef sou word of dat hulle enige werklike lyding sou moes verduur. Maar hulle was nog nie gereed vir verlossing nie. Hulle geloof in God was swak en hulle was nog nie gewillig om hulle verdrukking geduldig te verdra totdat Hy dit goed sou ag om vir hulle in te tree nie. Baie was tevrede om in slawerny te bly eerder as wat hulle kans

gesien het vir die moeite wat met die verhuising na ‘n vreemde land gepaard gegaan het; en die gewoontes van sommige het tot so mate dieselfde soos die van die Egiptenare geword, dat hulle verkies het om in Egipte te bly. Daarom het die Here hulle nie met die eerste vertoning van Sy mag van Farao verlos nie. Hy het die gebeure meer volledig laat verloop, om die tiranniese gees van Farao te ontwikkel en ook om Homself aan sy volk te openbaar. Nadat hulle Sy regverdigheid, Sy mag en Sy liefde aanskou het, sou hulle verkies om Egipte te verlaat en hulle aan Sy diens oor te gee. Moses se taak sou baie makliker gewees het as baie van die Israeliete nie so korrup geraak het dat hulle onwillig was om Egipte te verlaat nie.

Die Here het Moses beveel om weer na die volk te gaan en die belofte van die verlossing te herhaal met ‘n nuwe versekering van die guns van God. Hy het gegaan soos hy beveel was, maar hulle het geweier om te luister. Die Skrif sê: “Maar hulle het nie ... geluister nie, uit die ongeduldigheid en weens die harde diens.” Weer het God tot Moses gespreek: “Gaan spreek met Farao, die koning van Egipte, dat hy die kinders van Israel uit sy land moet laat uittrek.” Mismoedig het hy geantwoord: “As die kinders van Israel nie na my geluister het nie, hoe sal Farao dan na my luister?” Daarop het die Here hom gelas om Aaron saam te neem en na Farao te gaan en weer van hom te eis dat “...hy die kinders van Israel uit sy land laat uittrek.”

Hy is ingelig dat die koning nie sou toegee nie, totdat God sy oordele oor Egipte sou uitstort en Israel, deur ‘n buitengewone teken van die openbaring van Sy mag, sou uitbring. Voor die besoeking van elke plaag, moes Moses die aard en uitwerking daarvan haarfyn aan die koning beskryf sodat hy dit kon vermy as hy wou. Elke bestrawwing wat verwerp word, sou deur ‘n swaarder straf opgevolg word, totdat sy trotse hart verneder sou wees en hy die Skepper van hemel en aarde as die ware en lewende God sou erken. Die Here sou aan die Egiptenare die geleentheid gee om te sien hoe tevergeefs die wysheid van hulle edelmanne was en hoe swak hulle gode teenoor die bevele van Jehova was. Hy sou die volk van Egipte weens hulle afgodery straf en ‘n einde maak aan hulle grootpratery oor die seëninge wat hulle van hul sinnelose gode ontvang. God sou Sy eie Naam verheerlik sodat ander nasies van Sy krag te hore sou kom en voor Sy magtige dade bewe, sodat Sy volk gelei sou word om weg te draai van hulle afgodery en suiwer aanbidding aan Hom bring.

Weer het Moses en Aaron die deftige paleis van die koning van Egipte betree. Daar, omring van hoë pilare en skitterende versiersels, duursame skilderye en beelde van heidense gode, het die twee verteenwoordigers van ‘n volk in slawerny, voor die koning van die magtigste ryk van sy tyd gestaan, om die bevel van God te herhaal dat Israel vrygelaat moes word. Die koning het ‘n wonderwerk geëis as bewys van hulle opdrag van God. Moses en Aaron het vooraf bevele gekry oor hoe hulle moes optree indien so ‘n eis aan hulle gestel word en Aaron het nou die staf geneem en dit voor Farao neergegooi. Dit het ‘n slang geword. Farao het sy “...wyse manne en die towenaars...” laat roep en “...elkeen

gooi sy staf neer en hulle word slange! maar Aaron se staf het hulle stawe verslind." Daarop het die koning, meer vasberade as ooit, verklaar dat sy towenaars net so sterk soos Moses en Aaron was; daarom het hy die diensknegte van God as indringers verklaar en homself veilig in sy weerstand teen hulle eise gevoel. Tog, terwyl hy hulle boodskap geminag het, is hy deur Goddelike mag weerhou om hulle kwaad aan te doen.

Dit was die hand van God en geen menslike krag van Moses en Aaron nie, wat die wonderwerke wat hulle voor Farao se oë gedoen het, vermag het. Daardie tekens en wonders was bedoel om Farao te oortuig dat die groot "EK IS" Moses gestuur het en dat dit die koning se plig was om Israel te laat gaan, sodat hulle die lewende God kon dien. Die towenaars het ook tekens en wonders verrig, want hulle het dit nie alleen deur hulle eie vernuf gedoen nie, maar deur die krag van hulle god, Satan, wat hulle gehelp het om die dade van God te na te doen.

Die towenaars het nie regtig veroorsaak dat hulle stawe in slange verander nie; maar deur hulle toorkuns en met behulp van die groot bedrieër, was dit vir hulle moontlik hierdie verskynsel te laat voorkom. Satan het nie die mag gehad om die stawe in lewende slange te verander nie. Die prins van die bose, hoewel hy al die wysheid en mag van 'n gevalle engel het, het nie die mag om te skep, of lewe te gee nie; dit is die voorreg van God alleen. Maar alles wat in die Satan se mag was om te doen, het hy gedoen; hy het 'n nabootsing voortgebring. Vir die menslike oog is die stawe in slange verander. En Farao en sy howelinge het geglo dat dit slange was. Daar was niks in hulle voorkoms om hulle te onderskei van die slang wat Moses voortgebring het nie. Alhoewel God veroorsaak het dat die regte slang die bedrieglikes insluk, het Farao selfs dit nie as die werk van God se mag beskou nie, maar wel toorkuns wat beter as dié van sy towenaars was.

Farao het begeer om sy hardkoppigheid teen die bevele van God te regverdig en daarom het hy na die een of ander voorwendsel gesoek om die wonderwerke wat Moses verrig het, te verontagsaam. Satan het hom presies gegee wat hy wou gehad het. Deur die werk wat hy deur die towenaars gedoen het, het hy dit vir die Egiptenare laat voorkom asof Moses en Aaron net towenaars was en dat daar geen sprake was dat die boodskap wat hulle gebring het, kon aanspraak maak op die respek dat dit van 'n Opperwese afkomstig is nie. So het Satan se namaaksel sy doel bereik om die Egiptenaars aan te moedig in hulle opstand en veroorsaak dat Farao sy hart teen alle oortuiging verhard het. Satan het ook gehoop om Moses en Aaron se geloof in die Goddelike Oorsprong van hulle boodskap te laat wankel, sodat sy handlangers die oorhand kon kry. Hy was onwillig dat die kinders van Israel uit hulle slawerny bevry moes word om die lewende God te dien.

Maar die vors van boosheid het 'n diepsinniger doel gehad met die wonders wat hy deur die towenaars verrig het. Hy het goed geweet dat Moses, wat die slawejuk van die kinders van Israel sou breek, 'n voorafskaduwing was van Christus, wat die heerskappy van sonde oor die menslike geslag sou breek. Hy het geweet dat wanneer Christus sou verskyn,

magtige wonderwerke verrig sou word as bewys aan die wêreld dat God Hom gestuur het. Satan was bevrees vir sy mag. Deur die werk wat God deur Moses verrig het na te maak, wou hy nie net die bevryding van Israel voorkom nie, maar om in die toekomstige eeue, ‘n invloed uit te oefen om geloof in die wonderwerke van Christus te vernietig. Die Satan streef altyd om die werk van Christus te vervals en om sodoende sy eie gesag en aansprake te bevestig. Hy lei mense om die wonderwerke van Christus te verklaar op ‘n wyse wat dit laat voorkom asof dit die gevolg van menslike vaardigheid en krag is. So vernietig hy in baie mense se verstand die geloof van Christus as die Seun van God en lei hulle om die liefdevolle offers van genade deur die plan van verlossing te verwerp.

Moses en Aaron is gelas om die volgende oggend na die rivier, waarheen die koning gewoonlik gegaan het, te gaan. Omdat die oorstroming van die Nyl die bron van voedsel en rykdom vir die hele Egipteland was, het die Egiptenare die rivier as ‘n god aanbid en die koning het elke dag daarheen gegaan om hulde te bring. Daar het die twee broers weer hulle boodskap herhaal en toe het hulle die staf uitgesteek en op die water geslaan. Die heilige stroom het in bloed verander, die visse het doodgegaan en die rivier het gestink. Die water in die huise, die voorrade in hulle reënbakke, het ook in bloed verander. “Maar die Egiptiese towenaars het dieselfde gedoen met hulle towerkunste...” en “...Farao het omgedraai en huis toe gegaan en dit ook nie ter harte geneem nie.” Sewe dae lank het die plaag aangehou, maar sonder enige effek.

Die staf is weer oor die water uitgesteek en daar het paddas uit die rivier gekom en deur die land getrek. Hulle het die huise ingeneem, die slaapkamers in besit geneem en selfs die oonde en bakskottels. Die paddas is deur die Egiptenare as heilig beskou en hulle sou dit nie vernietig nie, maar die slymerige lasposte het nou ondraaglik geword. Hulle het selfs in die Farao se paleis gewemel en die koning was ongeduldig om van hulle ontslae te raak. Oënskynlik het die towenaars ook paddas voortgebring, maar hulle kon dit nie verwyder nie. Toe hy dit sien, was Farao ietwat nederig. Hy het Moses en Aaron laat roep en het aan hulle gesê: “Bid tot die Here, dat Hy die paddas van my en my volk wegneem. Dan sal ek die volk laat trek, dat hulle aan die Here kan offer.” Nadat hulle die koning aan sy vroeëre grootpratery herinner het, het hulle gevra dat hy ‘n tyd moes vasstel wanneer hulle moes bid vir die verwydering van die plaag. Hy het dit vir die volgende dag bepaal, maar heimlik gehoop dat die paddas intussen self sou verdwyn en hom die bittere vernedering sou spaar om hom aan die God van Israel te onderwerp. Die plaag het egter tot op die bepaalde tyd aangehou en toe gaan al die paddas in die hele Egipte dood, maar hulle verrotte liggame het daar bly lê en die lug besoedel.

Die Here kon hulle in ‘n oomblik in stof verander het, maar Hy het dit nie gedoen nie, sodat die koning en sy volk nie daarop kon aanspraak maak dat dit die gevolg van toorkuns was soos dié van sy die towenaars nie. Die paddas het doodgegaan en is in hope versamel. Hier was vir die koning en vir die ganse Egipte

’n getuienis wat hulle nie met hulle verwaande filosofie kon weerlê nie; dat hierdie daad nie deur towery veroorsaak is nie, maar ‘n oordeel van die God van die hemel.

“Toe Farao sien dat daar verligting kom, het hy sy hart verhard.” Op bevel van God het Aaron sy hand uitgesteek en die stof van die aarde het oor die hele land muskiete geword. Farao het die towenaars beveel om dit ook te doen, maar hulle kon nie. So is daar bewys dat God groter wonders as die Satan kon doen. Die towenaars het self erken: “Dit is die vinger van God.” Maar Farao was steeds onbeweeglik.

Versoeke en waarskuwings was vrugteloos en nog ‘n plaag is toegedien. Die tyd van hierdie gebeurtenis is voorspel sodat daar nie gesê kon word dat dit blote toeval was nie. Steekvlieë het die huise gevul en op die grond geswerm. “Die land is deur die steekvlieë verwoes.” Hierdie steekvlieë was groot en giftig en hulle byt was vir mens en dier uiters pynlik. Soos voorspel, het die plaag nie na die land Gosen uitgebrei nie.

Farao het nou aangebied dat die Israeliete in Egipte kon offer, maar hulle het geweier om sulke voorwaardes aan te neem. Moses het gesê: “Dit is nie reg om so te doen nie; want wat ons aan die Here onse God offer, is ‘n gruwel vir die Egiptenaars. As ons iets wat ‘n gruwel is vir die Egiptenaars, voor hulle oë offer, sal hulle ons dan nie stenig nie?” Die diere wat die Hebreërs moes offer, is deur die Egiptenare as heilig beskou en hulle agting vir hierdie diere was so groot dat mense tot die dood veroordeel was indien hulle selfs een per ongeluk sou doodmaak. Dit sou onmoontlik gewees het vir die Israeliete om in Egipte te offer sonder om hulle meesters aanstoot te gee. Moses het weer voorgestel dat hulle drie dagreise die woestyn ingaan. Farao het ingewillig en gepleit dat die diensknegte van God moes bid dat die plaag verwyder word. Hulle het beloof om dit te doen, maar het hom gewaarsku om hulle nie te bedrieg nie. Die plaag is weggeneem, maar die koning se hart het as gevolg van volgehoue opstand verhard en hy het steeds geweier om toe te gee.

’n Meer gedugte slag het gevolg. ‘n Pes het al die diere van Egipte wat op die veld gewei het, getref. Die heilige diere sowel as die lasdiere-beeste en skape, perde, kamele en esels-is vernietig. Moses het uitdruklik verklaar dat die Israeliete vrygestel sou wees; en Farao wat boodskappers na die huise van die Israeliete gestuur het, het bevestiging hiervan gekry. “Van die vee van die kinders van Israel is nie een dood nie.” Maar, die koning was nog steeds onversetlik.

Daarna is Moses gelas om roet uit die oond te neem en dit voor die oë van Farao na die hemel uit te strooi. Hierdie daad was baie betekenisvol. Vierhonderd jaar vantevore het God met die beeld van ‘n rokende oond en ‘n brandende fakkel aan Abraham die verdrukking van sy volk laat sien. Hy het verklaar dat Hy hulle verdrukkers sou straf en die gevangenes met baie besittings sou uitlei. In Egipte het Israel lank in die oond van ellende gely. Hierdie daad van Moses was vir hulle ‘n versekering dat God Sy verbond in herinnering geroep het en dat die tyd van hulle verlossing aangebreek het.

Toe die roet na die hemel gestrooi is, het die fyn deeltjies deur die hele Egipteland versprei en waar dit tot rus gekom het, het dit swere veroorsaak-swere wat in blase uitbreek aan mense en diere. Tot dusver het die priesters en die towenaars Farao in sy verset gesteun, maar nou het daar ‘n oordeel gekom wat hulle persoonlik geraak het. Besmet met ‘n walglike en pynlike siekte en hulle geroemde mag wat hulle slegs veragtelik gemaak het, was hulle nie langer in staat om hulle teen die God van Israel te verset nie. Die ganse nasie is gedwing om die dwaasheid om op die towenaars te vertrou, wat nie eers in staat was om hulleself te beskerm nie, in te sien.

Steeds het Farao se hart net meer verhard. En nou het die Here ‘n boodskap aan hom gestuur en verklaar: “Hierdie keer sal Ek my plae in jou hart stuur en teen jou dienaars en jou volk, dat jy kan weet dat daar niemand op die hele aarde is soos Ek nie ... Juis hierom het Ek jou nog laat bestaan, dat Ek jou my krag kan toon.” Nie dat God hom vir daardie doel laat bestaan het nie, maar Sy voorsienigheid het sake so bestier dat hy op die troon sou wees op die presiese tyd wat vir Israel se verlossing vasgestel is. Hoewel die trotse tiran die genade van God weens sy misdade verbeur het, is sy lewe gespaar sodat die Here, deur sy hardnekkigheid, Sy wonderwerke in die land van Egipte kon laat manifesteer. Die beskikking van gebeurtenisse geskied volgens die voorsienigheid van God. Hy kon ‘n genadiger koning op die troon geplaas het, een wat dit nie sou gewaag het om die magtige openbaringe van Goddelike mag te weerstaan nie. Maar in daardie geval sou die Here nie Sy doel bereik het nie. Hy het toegelaat dat Sy volk die maalklip van Egiptiese wreedheid ervaar sodat hulle nie mislei moes word aangaande die verderflike invloed van afgodery nie. In Sy hantering van Farao, het die Here Sy afkeer van afgodery en Sy vasberadenheid om wreedheid en verdrukking te straf, geopenbaar.

Aangaande Farao het God gesê: “Ek sal sy hart verhard, sodat hy die volk nie sal laat trek nie.” (Exodus 4:21). Geen bonatuurlike krag is uitgeoefen om Farao se hart te verhard nie. God het aan Farao die treffendste getuienis van Goddelike mag gegee, maar die koning het hardnekkig geweier om die lig aan te neem. Elke vertoning van oneindige mag wat deur hom verwerp is, het hom meer vasbeslote in sy verset gemaak. Die saad van rebellie wat hy met sy verwerping van die eerste wonderwerk gesaai het, het sy oes gelewer. Namate hy verder sy eie gang gegaan het en van die een graad van hardnekkigheid tot die volgende gevorder het, het sy hart al meer verhard geraak, totdat hy uiteindelik moes neerkyk op die koue, dooie aangesigte van die eersgeborenes.

God spreek tot mense deur Sy diensknegte en vermaan en waarsku en bestraf sonde. Aan elkeen gee Hy die geleentheid om sy foute reg te stel voordat dit onveranderlik in die karakter vasgevang word; maar as ‘n mens weier om hom te laat tugtig, sal Goddelike mag nie tussenbeide tree om die neiging van sy eie optrede teen te werk nie. Hy vind dit makliker om dieselfde optrede te herhaal. Hy verhard sy hart teen die invloed van die

Heilige Gees. Verdere verwerping van lig bring hom op ‘n plek waar ‘n veel sterker invloed onvoldoende sal wees om ‘n blywende indruk te maak.

Hy wat eenkeer aan versoeking toegegee het, sal die volgende keer meer geredelik toegee. Elke herhaling van die sonde verminder sy vermoë om dit te weerstaan, verblind sy oë en demp sy oortuiging. Elke saadjie van toegeeflikheid wat gesaai word, sal vrugte voortbring. God verrig geen wonderwerk om die oes te voorkom nie. “Net wat die mens saai, dit sal hy ook maai.” (Galasiërs 6:7). Hy wat in ongeloof volhard, wat onverskillig staan teenoor die Goddelike waarheid, maai net wat hy gesaai het. Daarom is dit so dat talle mense met koue onverskilligheid na waarhede luister wat hulle voorheen diep geraak het. Hulle het nalatigheid en verset teen die waarheid gesaai en dit is die oes wat hulle maai.

Diegene wat ‘n skuldige gewete sus met die gedagte dat hulle te eniger tyd wanneer hulle dit verkies, ‘n ander rigting kan inslaan, dat hulle die aanbod van genade ligtelik kan opneem en dan herhaaldelik weer vir die heilige indrukke vatbaar sal wees, verkeer in groot gevaar. Hulle dink dat hulle, nadat hulle hul invloed aan die kant van die groot rebel geskaar het, hulle in ‘n oomblik van uiterste nood, wanneer groot gevaar dreig, van leiers sal verander. Maar dit is nie so maklik om te doen nie. Die ervaring, die opleiding, die dissipline van ‘n leeftyd van toegeeflikheid aan sonde het die karakter so deeglik gevorm dat hulle nie die beeld van Jesus kan aanneem nie. Indien geen lig hulle weg bestraal het nie, sou die saak anders gewees het. Genade sou miskien vir hulle in die bres tree en aan hulle die geleentheid gee om Sy uitnodiging aan te neem; maar nadat lig lank verwerp en verag is, sal dit uiteindelik onttrek word.

Daarna is Farao met ‘n plaag van hael bedreig, met die waarskuwing: “Stuur dan nou en laat jou vee en alles wat jy in die veld het, in veiligheid bring; al die mense en die diere wat in die veld gevind word en wat nie binnekant gebring is nie-op hulle sal die hael val, sodat hulle sterwe.” Reën en hael was ongewoon in Egipte en so ‘n storm soos dit wat voorspel is, was nooit voorheen gesien nie. Die tyding het spoedig deur die land getrek en almal wat die woord van die Here geglo het, het hulle vee ingebring, terwyl die wat die waarskuwing verag het, hulle in die veld gelaat het. So is die genade van God te midde van die oordeel ook geopenbaar, die volk is op die proef gestel en daar is bewys hoeveel, deur die openbaring van Sy krag, geleer het om God te vrees.

Soos voorspel, het die storm losgebars-donder en hael met vuur gemeng “...baie swaar, soos in die hele Egipteland nooit gewees het vandat dit aan ‘n volk behoort het nie. En die hael het in die hele Egipteland geslaan alles wat in die veld was, mense sowel as diere. Ook het die hael al die plante van die veld geslaan en al die bome van die veld verbreek.” Verwoesting en verlatenheid het die pad van die vernietigende engel gekenmerk. Net die land Gosen is gespaar. Daar is aan die

Egiptenare gedemonstreer dat die aarde onder die beheer van die lewende God is, dat die elemente Sy stem gehoorsaam en dat die enigste veiligheid in gehoorsaamheid aan Hom is.

Die hele Egipteland het gesidder voor hierdie uitstorting van die Oordeel van God. Farao het die twee broers haastig laat roep en uitgeroep: “Ek het dié keer sonde gedoen. Die Here is reg, maar ek en my volk het ongelyk. Bid tot die Here, want daar is oorgenoeg donder van God en hael gewees; dan sal ek julle laat trek en julle hoef nie langer te bly nie.” Die antwoord was: “So gou as ek die stad uitgaan, sal ek my hande tot die Here uitbrei: die donder sal ophou en die hael sal nie meer wees nie; sodat u kan weet dat die aarde aan die Here behoort. Maar wat u en u dienaars betref-ek weet dat julle nog nie ontsag het vir die Here God nie.”

Moses het geweet dat die stryd nog nie verby was nie. Farao se belydenis en sy beloftes was nie die gevolg van ‘n radikale verandering in sy gemoed of hart nie, maar dit is uit vrees en angs afgedwing. Moses het egter beloof om toe te gee aan sy versoek, want hy wou hom geen rede tot verdere hardkoppigheid gee nie. Die profeet het uitgegaan sonder om hom aan die woede van die storm te steur en Farao en al sy howelinge was getuies van die mag van God om Sy boodskapper te beskerm. Toe hy buitekant die stad kom, het Moses “...sy hande tot die Here uitgebrei. En die donder en hael het opgehou en die reën het nie meer op die aarde gegiet nie.” Maar die koning het skaars sy vrees oorkom, of sy hart het opnuut na sy verhardheid teruggekeer.

Toe sê die Here weer aan Moses: “Gaan na Farao toe, want Ek het sy hart verhard, ook die hart van sy dienaars, sodat Ek hierdie tekens van My onder hulle kan verrig en dat jy voor die ore van jou kind en jou kindskind kan vertel wat Ek Egipte aangedoen het, dat julle kan weet dat Ek die Here is.” Die Here het Sy mag geopenbaar om die geloof van Israel in Hom as die enigste ware en lewende God te bevestig. Hy sou onmiskenbare bewyse lewer van die verskil wat Hy tussen hulle en die Egiptenare gemaak het en sou al die nasies laat besef dat die Hebreërs, wat hulle verag en verdruk het, onder die beskerming van die God van die hemel was.

Moses het die koning gewaarsku dat indien hy met sy hardnekkigheid sou volhou, ‘n sprinkaanplaag gestuur sou word, wat die aarde sou oordek en elke groen spruitjie wat nog oorgebly het, sou opvreet; hulle sou die huise, ja, selfs die paleis vul. Hy het gesê dit sou ‘n plaag wees “...soos jou vaders en die vaders van jou vaders nie gesien het van die dag af dat hulle op die aarde gewees het tot vandag toe nie.”

Farao se raadgewers was geskok. Die nasie het reeds groot verliese deur die dood van hulle vee gely. Baie van die mense is deur die hael doodgeslaan. Die woude was verwoes en die oeste vernietig. Hulle was besig om alles wat deur die arbeid van die Hebreërs gewin is, te verloor. Die hele land is met hongersnood bedreig. Prinse en howelinge het rondom

die koning saamgedrom en woedend gevra: “Hoe lank sal die man vir ons ‘n strik wees? Laat die manne trek, dat hulle die Here hulle God kan dien. Weet u nog nie dat Egipte te gronde gaan nie?”

Die koning het Moses en Aaron weer ontbied en aan hulle gesê: “Gaan heen, dien die Here julle God. Wie is dit eintlik wat wil gaan?”

Die antwoord was: “Ons wil gaan met ons jong mense en met ons ou mense, met ons seuns en ons dogters; met ons kleinvee en ons beeste wil ons gaan, want ons wil ‘n fees vir die Here hou.”

Die koning was woedend. “Mag die Here só met julle wees...” het hy uitgeroep, “...as wat ek julle en julle kinders sal laat trek! Pas op, want julle het ‘n verkeerde ding voor oë. Nie so nie! Gaan dan, julle manne en dien die Here, want dit het julle verlang. En hulle het hulle van Farao af weggedrywe.” Farao het probeer om die Israeliete met harde werk te vernietig, maar nou het hy voorgegee dat hy ‘n diepe belangstelling in hulle welsyn het en dat hy veral besorg was oor hulle kinders. Sy ware motief was om die vroue en kinders daar te hou as waarborg dat die manne sou terugkeer.

Moses het sy staf oor Egipteland uitgesteek en ‘n oostewind het begin waai en die sprinkane gebring, “...“n baie groot menigte-tevore was daar so ‘n sprinkaanswerm nie gewees nie en daarna sal so iets nie weer voorkom nie.” Hulle het die lug gevul totdat die land donker geword het en hulle het elke oorblywende groenigheid opgevreet. Farao het die profete haastig ontbied en gesê: “Ek het gesondig teen die Here julle God en teen julle. Vergeef dan tog nou net dié keer my sonde en bid tot die Here julle God, dat Hy net hierdie dood van my af wegneem.” Hulle het dit gedoen en ‘n sterk westewind het die sprinkane in die rigting van die Skelfsee weggevoer. Maar steeds het die koning volgehou met sy hardkoppigheid.

Die Egiptiese volk het gewanhoop. Die plae wat hulle reeds getref het, was vir hulle byna ondraaglik en hulle het vir die toekoms gevrees. Die volk het Farao as verteenwoordiger van hulle god aanbid, maar nou was baie van hulle oortuig dat hy hom teen Iemand verset het wat al die magte van die natuur aan Homself diensbaar stel. Die Hebreeuse slawe wat so wonderbaarlik begunstig was, het meer vertroue gehad dat hulle verlos sou word. Hulle opsigters het dit nie meer gewaag om hulle soos voorheen te verdruk nie. Deur die hele Egipte was daar ‘n heimlike vrees dat die slawe sou opstaan om wraak te neem vir al die onreg wat hulle aangedoen is. Oral het mense met ingehoue asem gevra: Wat is volgende?

Skielik het daar ‘n duisternis oor die land toegesak, so dig en so swart dat “...“n mens die duisternis kan gryp.” Die mense is nie net van hulle lig ontneem nie, maar die atmosfeer self was baie bedompig sodat dit moeilik was om asem te haal. “Die een het die ander nie gesien nie, en niemand het van sy plek opgestaan nie, drie dae lank. Maar al die kinders

van Israel het lig in hulle woonplekke gehad.” Die Egiptenare het die son en die maan aanbid; deur hierdie geheimsinnige duisternis is volk en afgode eweneens getref deur die Mag wat die saak van hulle slawe onderneem het.* Maar vreesagtig soos dit was, was hierdie oordeel ‘n bewys van God se deernis en Sy onwilligheid om te vernietig. Hy sou die mense tyd gee om na te dink en hulle te bekeer voordat Hy die laaste en mees skrikwekkendste van alle plae oor hulle sou bring.

Vrees het Farao eindelik tot nog ‘n toegewing gedwing. Aan die einde van die derde dag van duisternis het hy Moses ontbied en ingestem dat die mense almal kon gaan as hulle net die vee laat agterbly.

---

*Sien aanhangsel, opmerking 2

“Daar mag geen klou agterbly nie!” het die vasberade Hebreër geantwoord. “Ons weet nie waarmee ons die Here onse God sal dien voordat ons daar kom nie.” Daarop het die koning se woede buite beheer geraak. Hy het uitgeroep: “Gaan weg van my af! Pas op dat jy my aangesig nie weer sien nie; want die dag as jy my aangesig sien, sal jy sterwe.”

Die antwoord was: “U het reg gepraat. Ek sal u aangesig nie weer sien nie.”

“Ook was die man Moses baie groot in Egipteland, in die oë van Farao se dienaars en in die oë van die volk.” Moses is met ontsag deur die Egiptenaars gadegeslaan. Die koning kon dit nie waag om Moses dood te maak nie, want die Egiptenare het hom as die enigste persoon beskou wat die mag gehad het om die plae te verwyder. Hulle het begeer dat die Israeliete toegelaat moes word om Egipte te verlaat. Dit was die koning en die priesters wat tot op die laaste die eise van Moses teëgestaan het.

Hoofstuk 24—Die Pasga

(Hierdie hoofstuk berus op Exodus 11;12:1 -32)

Toe Moses die koning van Egipte die eerste keer gevra het om Israel vry te stel, het hy hom gewaarsku teen die verskriklikste plaag van almal. “So spreek die Here: My eersgebore seun is Israel. Daarom beveel Ek jou: Laat my seun trek, dat hy My kan dien. Maar jy het geweier om hom te laat trek. Kyk, Ek sal jou eersgebore seun laat sterwe.” (Exodus 4:22,23). Hoewel die Israeliete deur die Egiptenare verag is, is hulle deur God vereer deurdat Hy hulle uitgesonder het om die bewaarders van Sy wet te wees. As gevolg van die besondere seëninge en voorregte wat aan hulle verleen is, het hulle voorrang onder die nasies geniet, soos ‘n die oudste seun tussen sy broers.

Die oordeel waarteen Egipte eerste gewaarsku is, sou die laaste wees om hulle te tref. God is lankmoedig en groot van goedertierenheid. Hy het ‘n tere besorgdheid vir die skepsele wat na Sy beeld gevorm is. As die verlies van hulle oeste en kuddes die Egiptenare tot inkeer gebring het, sou die kinders nie getref gewees het nie; maar die volk het die bevel van God hardnekkig weerstaan en nou sou die laaste slag hulle tref.

Op straf van die dood is Moses belet om weer voor Farao te verskyn, maar ‘n laaste boodskap van God moes nog aan die opstandige koning gebring word en Moses het weer voor hom verskyn, hierdie keer met die skrikwekkende aankondiging: “So het die Here gespreek: Omtrent middernag trek Ek uit dwarsdeur Egipte; dan sal al die eersgeborenes in Egipteland sterwe, van Farao se eersgeborene wat op sy troon sit, tot die eersgeborene van die slavin agter die handmeul en al die eersgeborenes van die vee. En daar sal ‘n groot gejammer in die hele Egipteland wees soos daar nie gewees het en soos daar nie weer sal wees nie. Maar teen geeneen van die kinders van Israel sal ‘n hond sy tong verroer nie, van die mense tot die diere, dat julle kan weet dat die Here ‘n onderskeid maak tussen die Egiptenaars en die Israeliete. Dan sal al hierdie dienaars van u na my toe afkom en voor my neerbuig en sê: Trek uit, jy en die hele volk wat jou volg. En daarna sal ek uittrek.”

Voordat Hy hierdie vonnis voltrek het, het die Here deur Moses aan die kinders van Israel opdrag gegee aangaande hulle uittog uit Egipte en veral aangaande hulle behoud gedurende die komende oordeel. Elke gesin moes alleen of gesamentlik met ‘n ander gesin, ‘n skaaplam of ‘n boklam “sonder gebrek” slag en die bloed met ‘n bossie hisop “...aan die twee deurposte en aan die bo-drumpel...” van die huis stryk sodat die vernietigende engel nie in die nag in daardie huis ingaan nie. Hulle moes die vleis braai en dit met ongesuurde brood en bitter kruie eet. Dit moes in die nag geskied volgens die bevel van Moses: “Julle heupe moet omgord wees, julle skoene aan jul voete en julle staf in jul hand; baie haastig moet julle dit eet. ‘n Pasga van die Here is dit.”

Die Here het verklaar: “Ek sal in hierdie nag deur Egipteland trek en al die eersgeborenes in Egipteland tref, van mense sowel as van diere. En Ek sal strafgerigte

oefen aan al die gode van Egipte .... Maar die bloed sal vir julle ‘n teken wees aan die huise waarin julle is: as Ek die bloed sien, sal Ek by julle verbygaan. En daar sal geen verderflike plaag onder julle wees wanneer Ek Egipteland tref nie”

Ter herdenking aan hierdie groot verlossing, moes alle toekomstige generasies van die volk van Israel ‘n jaarliks ‘n fees vier. “En hierdie dag moet vir julle ‘n gedenkdag wees en julle moet dit as ‘n fees tot eer van die Here vier. Julle moet dit in julle geslagte as ‘n ewige insetting vier.” Wanneer hulle in die toekoms die fees vier, moes hulle, soos Moses beveel het, aan hulle kinders die verhaal van die groot verlossing vertel. “Dan moet julle sê: Dit is ‘n paasoffer aan die Here, wat by die huise van die kinders van Israel in Egipte verbygegaan het, toe Hy die Egiptenaars getref maar ons huise gered het.”

Verder het die Here die eersgeborene van elke mens en dier as Sy eie geëis en dit kon net deur ‘n losprys teruggekoop word, in erkenning dat God die eersgeborenes van die Israeliete, toe die eersgeborenes van die Egiptenare gesterf het, genadiglik gespaar het, ondanks die feit dat die Israeliete geregtelik aan dieselfde vonnis blootgestel was, maar genadiglik deur die soenoffer gespaar is. “Al die eersgeborenes is myne,” het die Here gesê, “...op die dag toe Ek al die eersgeborenes in Egipteland getref het, het Ek al die eersgeborenes in Israel vir

My geheilig, mense sowel as diere; hulle moet myne wees.” (Numeri 3:13). Nadat Hy die tabernakeldiens ingestel het, het die Here die stam van Levi vir die werk van die heiligdom gekies in stede van die eersgeborenes van die volk. “Hulle is heeltemal aan My gegee onder die kinders van Israel uit...” het Hy gesê, “...in die plek van al die eersgeborenes uit die kinders van Israel-het Ek hulle vir My geneem.” (Numeri 8:16). Al die Israeliete moes die genade van God erken deur vir die eersgebore seun ‘n losprys te betaal. (Numeri 18:15,16).

Die Pasga sou beide ‘n herdenking en tipe wees, wat nie net terugwys na die verlossing uit Egipte nie, maar vooruit wys na die groter verlossing, wat Christus sou bewerkstellig om Sy volk van die slawerny van sonde te verlos. Die offerlam verteenwoordig “die Lam van God” in wie ons enigste hoop op verlossing is. Die apostel het gesê: “Ook ons paaslam is vir ons geslag, naamlik Christus” (1 Korinthiërs 5:7). Dit was nie genoeg dat die paaslam net geslag is nie; sy bloed moes aan die deurposte gestryk word; so moet die verdienste van Christus se bloed op die siel toegepas word. Ons moet glo dat Hy nie alleenlik vir die wêreld gesterf het nie, maar dat Hy vir elkeen van ons individueel gesterf het. Ons moet die verdienste van die soenoffer vir onsself toe-eien.

Die hisop wat gebruik is om die bloed aan te stryk, was ‘n simbool van reiniging en was aangewend vir die reiniging van ‘n melaatse en diegene wat as gevolg van kontak met die dode besoedel is. Die betekenis daarvan blyk ook uit die psalmdigter se bede:

"Ontsondig my met hisop, dat ek kan rein wees; was my, dat ek witter kan wees as sneeu." (Psalm 51:9).

Die lam moes heel gebraai word sonder dat 'n been daarvan gebreek word; so moes geen been van die Lam van God wat vir ons sou sterf, gebreek word nie. (Johannes 19:36). So is ook die volledigheid van Christus se offerande uitgebeeld.

Die vlees moes geëet word. Dis nie genoeg dat ons net in Christus glo vir die vergifnis van ons sondes nie; deur geloof moet ons voortdurend uit Sy Woord krag en voeding van Hom ontvang. Christus het gesê: "As julle nie die vlees van die Seun van die mens eet en sy bloed drink nie, het julle geen lewe in julleself nie. Hy wat my vlees eet en my bloed drink, het die ewige lewe." (Johannes 6:53,54.) En om Sy bedoeling te verduidelik, het Hy bygevoeg: "Die woorde wat Ek tot julle spreek, is gees en is lewe." (vers 63).

Jesus het Sy Vader se wet aanvaar, die beginsels daarvan in Sy lewe toegepas, die gees daarvan geopenbaar en die heilsame uitwerking daarvan op die hart getoon. Johannes sê: "Die Woord het vlees geword en het onder ons gewoon-en ons het sy heerlikheid aanskou, 'n heerlikheid soos van die Eersgeborene wat van die Vader kom-vol van genade en waarheid." (Johannes 1:14). Die navolgers van Christus moet deel in Sy ondervinding . Hulle moet die Woord van God ontvang en dit inneem sodat dit die dryfkrag van hulle lewe en dade word. Deur die krag van Christus moet hulle na Sy beeld verander word en die Goddelike eienskappe weerspieël. Hulle moet die vlees van die Seun van God eet en Sy bloed drink, anders is daar geen lewe in hulle nie. Die gees en werk van Christus moet die gees en werk van Sy dissipels word.

Die lam moes met bitter kruie geëet word om terug te wys na die bitterheid van die slawerny in Egipte. So ook wanneer ons die vlees van Christus eet, moet ons dit met 'n berouvolle hart oor ons sonde doen. Die gebruik van ongesuurde brood was ook betekenisvol. Dit is duidelik in die wet van die Pasga beveel en net so streng deur die Jode in die praktyk nagekom, dat geen suurdeeg gedurende die fees in hulle huise gevind mag word nie. Op dieselfde wyse moet die suurdeeg van sonde, deur almal wat lewe en voeding van Christus wil ontvang, afgelê word. Daarom het Paulus aan die gemeente in Korinthe geskryf: "Suiwer dan die ou suurdeeg uit, sodat julle 'n nuwe deeg kan wees ... want ook ons paaslam is vir ons geslag, naamlik Christus. Laat ons dan feesvier, nie met die ou suurdeeg of met die suurdeeg van ondeug en boosheid nie, maar met die ongesuurde brode van reinheid en waarheid." (1 Korinthiërs 5:7,8).

Voordat die slawe bevry kon word, moes hulle eers hulle geloof in die groot verlossing wat sou plaasvind bewys. Hulle moes die teken van die bloed aan hulle huise stryk en hulle moes hulleself en hul gesinne van die Egiptenare afsonder en in hulle eie wonings saamkom. As die Israeliete hierdie bevele in een besonderheid verontagsaam het; as hulle nagelaat het om hulle kinders van die Egiptenare af te sonder; as hulle die lam geslag het

maar nagelaat het om die bloed aan die deurposte te stryk; of as hulle uit hulle huise uitgegaan het, sou hulle nie veilig gewees het nie. Hulle mag miskien eerlik geglo het dat hulle alles gedoen het wat nodig was, maar hulle opregtheid sou hulle nie gered het nie. Almal wat nagelaat het om die bevele van die Here te gehoorsaam, sou hulle eersgeborene aan die hand van die verderwer moes afstaan.

Die volk moes deur gehoorsaamheid van hulle geloof getuig. So moet almal wat hoop om deur die verdienste van Christus se bloed gered te word, besef dat daar iets was wat hulle self moes doen om hulle verlossing te verseker. Hoewel net Christus ons van die straf van oortreding kan red, moet ons van sonde wegdraai na gehoorsaamheid. Die mens word deur geloof gered, nie deur werke nie; maar sy geloof moet uit sy werke blyk. God het Sy Seun gegee om te sterf om vir ons sonde versoening te doen, Hy het die lig van die waarheid, die weg van die lewe, geopenbaar, Hy het geriewe, insettinge en voorregte gegee en nou moet die mens met hierdie reddende middele saamwerk; hy moet die hulpmiddels wat God voorsien het, waardeer-hy moet glo en al die Vereistes van God nakom.

Soos Moses Israel alles wat God vir hulle verlossing voorsien het, herhaal het, "...het die volk in aanbidding neergebuig." Die verblydende hoop op vryheid, die skrikwekkende kennis van die komende oordeel wat hulle verdrukkers sou tref, die sorge en arbeid wat met hulle haastige vertrek gepaard sou gaan, alles is in daardie oomblik oorweldig deur dankbaarheid teenoor hulle genadige Verlosser. Baie van die Egiptenare is gelei om die God van die Hebreërs as die enigste ware God te erken en hulle het gepleit om toegelaat te word om skuiling in die huise van Israel vind wanneer die verwoestende engel deur die land sou trek. Hulle is hartlik verwelkom en het beloof om die God van Jakob voortaan te aanbid en om saam met Sy volk uit Egipte weg te trek.

Die Israeliete het die opdragte wat God gegee het, gehoorsaam. Spoedig, maar in die geheim, het hulle hul gereed gemaak om te vertrek. Hulle gesinne is versamel, die paaslam is geslag, die vleis is oor die vuur gebraai en die ongesuurde brood en die bitter kruie is berei. Die vader en priester van die huisgesin, het die bloed aan die deurposte gestryk en saam met sy gesin in die huis ingegaan. Die paaslam is haastig en in stilte geëet. Met ontsag het die mense gebid en gewag en die hart van die eersgeborene, van sterk man tot jong kind, het met onbeskryflike vrees geklop. Vaders en moeders het hulle geliefde eersgeborenes in hulle arms vasgehou by die gedagte aan die vreeslike slagting wat daardie nag sou plaasvind. Maar geen woning in Israel is deur die doodsengel besoek nie. Die teken van die bloed-die teken van 'n Verlosser se beskerming-was aan hulle deure en die verderwer het nie ingegaan nie.

Om middernag was daar "..."n groot gejammer in Egipte, want daar was geen huis waar geen dooie in was nie." Al die eersgeborenes van die land, "...van die eersgeborene van Farao af wat op sy troon gesit het, tot die eersgeborene van die gevangene wat in die gevangenis was en al die eersgeborenes van die diere..." is deur die verderwer geslaan.

Regdeur die groot reik van Egipte was die trots van elke huisgesin neergeslaan. Orals is die gille en geweeklaag van die rouklaers gehoor. Koning en howelinge het met bleek aangesigte en bewende bene, verslae gestaan voor die oorweldigende gruwel. Farao het onthou hoe hy eenkeer uitgeroep het: “Wie is die Here na wie se stem ek moet luister om Israel te laat trek? Ek ken die Here nié en ek sal Israel ook nie laat trek nie.” Met sy hemeltartende trots nou tot in die stof verneder, laat hy Moses en Aaron in die nag roep en hy sê: “Maak julle klaar, trek weg onder my volk uit, julle sowel as die kinders van Israel en gaan dien die Here soos julle gespreek het. Neem ook julle kleinvee en julle beeste saam soos julle gespreek het en gaan weg en seën my ook. ” Ook die koninklike raadgewers en die volk het die Israeliete gesmeek om gou uit die land weg te gaan, “...want, het hulle gesê: Ons is almal dood!”

Hoofstuk 25—Die Eksodus

(Hierdie hoofstuk berus op Exodus 12:34-51;13-15)

Met hulle heupe omgord, met sandale aan hulle voete en hulle staf in die hand het Israel stilweg, met ontsag, maar tog met verwagting, gewag op die koning se bevel dat hulle moes trek. Voor dagbreek was hulle op pad. Gedurende die plae, terwyl die openbaringe van God se mag geloof in die slawe se harte laat ontvlam het en hulle verdrukkers met vrees gevul het, het die Israeliete geleidelik in die land Gosen saamgekom; en nieteenstaande die skielikheid van hulle vertrek, is daar reeds voorsiening vir die nodige organisering en beheer van die bewegende skare gemaak, deur hulle in groepe te verdeel onder aangestelde leiers.

En hulle het uitbeweeg, "...omtrent seshonderd-duisend te voet, die manne buiten die kinders. En 'n menigte mense van gemengde bloed het ook saam met hulle opgetrek." Onder die skare was nie net diegene wat deur hulle geloof in die God van Israel beweeg is nie, maar ook 'n veel groter aantal wat net begeer het om van die plae weg te kom, of wat uit blote nuuskierigheid of opgewondenheid die vertrekkende Israeliete gevolg het. Hierdie klas was sou voortdurend vir Israel 'n struikelblok en 'n strik wees.

Die volk het ook "...kleinvee en beeste-'n groot hoeveelheid vee..." met hulle saamgeneem. Dit was die eiendom van die Israeliete wat nooit, soos die Egiptenare, hulle besittings aan die koning verkoop het nie. Jakob en sy seuns het hulle beeste en hulle kleinvee saam met hulle na Egipte geneem en daar het hulle grootliks vermeerder. Voordat hulle uit Egipte weggetrek het, het die volk, op bevel van Moses, beloning vir hul onbetaalde arbeid geëis; en die Egiptenare, wat maar te gretig was om van hulle ontslae te raak, het nie geweier nie. Die slawe is daar weg, belaai met die buit van hulle verdrukkers.

Op daardie dag is die geskiedenis wat honderde jare vantevore in profetiese gesig aan Abraham geopenbaar was, volbring. "Weet vir seker dat jou nageslag vreemdelinge sal wees in 'n land wat aan hulle nie behoort nie; daar sal hulle diensbaar wees en verdruk word vierhonderd jaar lank. Maar Ek sal ook die nasie oordeel aan wie hulle diensbaar moet wees en daarna sal hulle uittrek met baie goed." (Genesis 15:13,14).* Die vierhonderd jaar was nou verstreke "...en op daardie selfde dag het die Here die kinders van Israel, volgens hulle leërafdelings, uit Egipteland uitgelei." 'n Kosbare erfnis wat die Israeliete met hulle saam uit Egipte weggeneem het, was die gebeente van Josef wat so lank op die vervulling van die belofte van God gewag het en wat Israel gedurende daardie donker jare van slawerny herinner het aan hulle komende verlossing.

In stede van die direkte roete wat deur die land van die Filistyne na Kanaan gegaan het, het die Here hulle suidwaarts na die oewers van die Rooi See gelei. "Want God het gesê: Die volk kan dalk berou kry as hulle oorlog sien en teruggaan na Egipte." As hulle probeer het om deur die land van die Filistyne te trek, sou hulle teenstand ondervind het; want die

Filistyne sou hulle vir slawe wat van hulle meesters weggevlug aangesien het en hulle sou nie geaarsel het om teen hulle oorlog te maak nie. Die Israeliete was swak toegerus vir ‘n ontmoeting met daardie magtige en oorlogsugtige volk. Hulle het min kennis van God gehad en hulle geloof in Hom was nog maar swak en hulle sou verskrik en moedeloos geword het. Hulle was ongewapen en nie gewoond aan oorlog nie, hulle gees was gedemp deur die lang tydperk van slawerny en hulle was belas met vroue en kinders, kleinvee en beeste. Deur hulle via die Rooi See te lei, het die Here Homself openbaar as beide ‘n God van deernis, asook veroordeling.

“So het hulle dan van Sukkot af weggetrek en laer opgeslaan in Etam, aan die kant van die woestyn. En die Here het voor hulle uit getrek, bedags in ‘n wolkkolom om hulle op die pad te lei en snags in ‘n vuurkolom om hulle voor te lig, sodat hulle dag en nag kon trek. Die wolkkolom het nie bedags en die vuurkolom nie snags voor die volk gewyk nie.” Die Psalmdigter sê: “Hy het ‘n wolk uitgebrei as bedekking en vuur om die nag te verlig.” (Psalm 105:39). Kyk ook 1 Korinthiërs 10:1,2. Die vaandel van hulle onsigbare Leidsman was altyd met hulle. Bedags het die wolk hulle op hul reis gelei, of soos ‘n gewelf oor die skare gesprei.

---

* Sien aanhangsel, opmerking 3

Dit het as beskerming teen die brandende hitte gedien en deur sy koelte en vog welkome verkwikking in die dorre woestyn gebied. Snags het dit ‘n vuurkolom geword wat hulle kamp verlig en hulle voortdurend aan die Teenwoordigheid van God herinner het.

In een van die mooiste en mees vertroostende gedeeltes van Jesaja word daar na die wolk-en vuurkolom verwys om God se sorg vir Sy volk in die finale stryd met die magte van die bose, uit te beeld. “Dan skep die Here oor elke woonplek van die berg Sion en oor sy plekke van samekoms ‘n wolk bedags en rook met die glans van vuurvlamme in die nag; want oor alles wat heerlik is, sal daar ‘n beskutting wees. En daar sal ‘n afdak wees vir ‘n skaduwee bedags teen die hitte en vir ‘n skuilplek en toevlug teen die stortbui en die reën.” (Jesaja 4:5,6).

Hulle het deur ‘n somber woestynagtige uitgestrektheid gereis. Hulle het reeds begin wonder waarheen hierdie weg hulle sou lei; hulle het moeg geword vir die moeilike pad en in sommige harte het vrees vir agtervolging deur die Egiptenare ontstaan. Maar die wolk het voortbeweeg en hulle het gevolg. En nou het die Here Moses beveel om in ‘n nou kloof af te draai en langs die see laer op te slaan. Daar is aan hom geopenbaar dat Farao hulle sou agtervolg, maar dat God, deur hulle redding, vereer sou word.

In Egipte het dit rugbaar geword dat die Israeliete nie in die woestyn vertoef het om te aanbid nie, maar dat hulle in die rigting van die Rooi See getrek het. Farao se raadgewers

het aan die koning gesê dat hulle slawe gevlug het om nooit weer terug te keer nie. Die mense het die feit betreur dat hulle so dwaas was om die dood van hulle eersgeborenes aan die mag van God toe te skryf. Nadat die wyse manne van hulle vrees herstel het, het hulle die plae aan natuurlike oorsake toegeskryf. Hulle het gesê: "Wat het ons nou gedoen dat ons Israel laat trek het, sodat hulle ons nie meer dien nie?"

Farao het sy strydmagte versamel, "...seshonderd uitgesoekte strydwaens ... en al die ander strydwaens van Egipte..." ruiters en aanvoerders en voetsoldate. Die koning self, vergesel van die groot manne van sy ryk, was aan die hoof van sy aanvalsleër. Om die goedkeuring van die gode te verkry en die welslae van die onderneming te verseker, het die priesters hulle begelei. Die koning was van voorneme om die Israeliete bang te maak met 'n groot vertoon van mag. Die Egiptenare was bang dat hulle gedwonge onderwerping aan die God van Israel hulle in die oë van die ander nasies belaglik sou maak; maar as hulle nou met 'n groot vertoon van mag uitgaan en die vlugtelinge terugbring, sou hulle in hul eer herstel wees en ook die dienste van hulle slawe herwin.

Die Hebreërs het langs die see, waarvan die waters 'n skynbare onoorkomelike versperring voor hulle gevorm het, kamp opgeslaan, terwyl ruwe berge aan die suidekant hulle vordering versper het. Skielik het hulle in die verte die glinsterende pantsers en bewegende strydwaens, wat die aantog van 'n groot leër verraai, opgemerk. Soos die mag nader gekom het, het hulle opgemerk dat dit die Egiptenare se leër is wat hulle agtervolg. Vrees het die harte van Israel gevul. Sommige het tot die Here gebid, maar die groter meerderheid het hulle na Moses gewend met hulle klagtes: "Het u, omdat daar in Egipte glad geen grafte is nie, ons saamgeneem om in die woestyn te sterwe? Wat het u ons nou aangedoen, dat u ons uit Egipte uitgelei het? Is dit nie die woord wat ons u in Egipte gesê het nie: Laat ons met rus dat ons die Egiptenaars kan dien? Want dit is beter vir ons om die Egiptenaars te dien as om in die woestyn te sterwe."

Moses was baie ontsteld omdat sy volk so min vertroue in God aan die dag gelê het, ondanks die feit dat hulle herhaaldelik die openbaring van Sy mag tot hulle voordeel aanskou het. Hoe kon hulle die skuld vir hulle moeilikhede en gevare op hom pak terwyl hy die duidelike bevel van God gehoorsaam het? Dit was waar dat daar geen moontlikheid vir hulle bevryding was nie, tensy God self sou intree nie, maar omdat hy deur gehoorsaamheid aan die leiding van God in hierdie moeilike omstandighede beland het, het Moses die gevolge nie gevrees nie. Sy kalme en gerusstellende antwoord aan die volk was: "Wees nie bevrees nie, staan vas en aanskou die verlossing van die Here wat Hy vandag vir julle sal bewerk; want soos julle die Egiptenaars vandag sien, sal julle hulle nie weer sien in ewigheid nie. Die Here sal vir julle stry en julle moet stil wees."

Dit was nie 'n maklike taak om die leërskare van Israel op die Here te laat wag nie. As gevolg van 'n tekort aan dissipline en selfbeheersing, het hulle gewelddadig en onredelik geword. Hulle het verwag om spoedig weer in die hande van hulle verdrukkers te val en

hulle klaagliedere was luid en diepgaande. Hulle het die wonderbaarlike wolkkolom gevolg as ‘n teken van God dat hulle voort moet gaan; maar nou het hulle hulself afgevra of dit nie dalk die voorteken van ‘n groot ramp was nie, want het dit hulle nie gelei na die verkeerde kant van die berg op ‘n onbegaanbare weg nie? Daarom het die Engel van God in hulle misleide gedagtes, gelyk soos die voorbode van ‘n ramp.

Maar toe die Egiptiese leër hulle nader en verwag dat hulle ‘n maklike prooi sou wees, het die wolkkolom majestueus in die hemel opgetrek, oor die Israeliete beweeg en tussen hulle en die leërs van Egipte neergedaal. ‘n Muur van donkerte was tussen die agtervolgdes en hulle vervolgers. Die Egiptenare kon nie meer die kamp van die Hebreërs onderskei nie en was verplig om tot stilstand te kom. Maar namate die donker van die nag verdiep het, het die wolk ‘n groot lig vir die Hebreërs geword, wat die hele laer met die helderheid van daglig opgehelder het.

Toe het daar weer hoop in die harte van die Israeliete gekom. En Moses het die Here aangeroep: “Toe vra die Here vir Moses: Wat roep jy na My? Sê aan die kinders van Israel dat hulle moet wegtrek. En jy, hef jou staf op en steek jou hand uit oor die see en kloof dit, sodat die kinders van Israel dwarsdeur die see op droë grond kan trek. ”

Die psalmdigter beskryf in sy lied hoe Israel deur die see gegaan het: “U weg was in die see en u paaie in groot waters en u spore was nie te beken nie. U het u volk soos skape gelei deur die hand van Moses en Aaron.” (Psalm 77:20,21). Toe Moses sy staf uitstrek, gaan die waters oop en Israel loop op droë grond deur die see terwyl die water aan weerskante soos ‘n muur gestaan het. Die lig van God se vuurpilaar het op die skuimende golwe geskyn en op die pad wat soos ‘n wye kloof deur die waters van die see oopgekloof is en in die duisternis op die oorkantste oewer verdwyn het.

“Toe het die Egiptenaars hulle gejaag en agter hulle aan getrek-al Farao se perde, sy strydwaens en sy ruiters-die see in. En in die more waak het die Here, in die vuur-en wolkkolom, op die leër van die Egiptenaars afgekyk en die leër van die Egiptenaars in verwarring gebring.” Die geheimsinnige wolk het voor hulle oë in ‘n vuurkolom verander. Die donder het gedreun en die weerlig het geblits. “Die wolke het water uitgegiet, die hemele het donder laat hoor, ook het u pyle rondgevlieg. U rollende donder het weerklink; bliksems het die wêreld verlig; die aarde het gesidder en gebewe.” (Psalm 77:18,19).

Die Egiptenare was verward en ontsteld. Te midde van die toorn van die elemente waarin hulle die stem van ‘n vertoornde God kon hoor, het hulle probeer om op hulle spore terug te draai na die oewer wat hulle verlaat het. Maar Moses het sy staf uitgestrek en die opgehoopte waters het skuimend en bruisend, gretig vir die prooi, saamgevloei en die Egiptiese leër in die swart dieptes verswelg.

Toe die oggend aanbreek, het die Israeliete die oorblyfsels van hulle magtige vyande, die onbedekte liggame wat op die oewer uitgespoel het, gesien. Een nag het volkome

uitkoms uit die mees skrikwekkende gevaar gebring. Die groot hulpelose skare-slawe wat ongewoon aan oorlog was, vroue, kinders en vee, met die see voor hulle en die magtige Egiptiese leër op hulle hakke-het gesien hoe hulle weg deur die water oopgegaan het en hoe hulle vyande in die oomblik van verwagte oorwinning, vernietig is. Jehova alleen het hulle verlos en tot Hom het hulle harte met dankbaarheid en geloof opgegaan. Hulle gevoelens het in lofliedere uiting gevind. Die Gees van God het op Moses gerus en Hy het die volk voorgegaan in ‘n segelied van danksegging, die vroegste en een van die mees verhewene wat aan die mens bekend is:

“Ek wil sing tot eer van die Here, want Hy is hoog verhewe. Die perd en sy ruiter het Hy in die see gewerp.

Die Here is my krag en my psalm, en Hy het my tot heil geword. Hy is my God, Hom sal ek roem; die God van my vader, Hom sal ek verhef.

Die Here is “n krygsman; Here is sy naam. Hy het Farao se strydwaens en sy leërmagte in die see gewerp.

En sy beste vegsmanne het in die Skelfsee gesink. Die watervloede het hulle oordek. Hulle het in die kolke gesink soos ‘n klip. o Here, u regterhand is verheerlik deur krag.

U regterhand, O Here, verpletter die vyand .... O Here, wie is oor U onder die gode? Wie is soos U, verheerlik in heiligheid, gedug in roemryke dade, een wat wonders doen? ..

U het deur U guns die volk gelei wat U verlos het; U het hulle deur u krag na U heilige woning gevoer.

Die volke het dit gehoor, hulle het gesidder.... Verskrikking en vrees het op hulle geval; deur die grootheid van U arm was hulle stom soos “n klip, terwyl U volk deurtrek, Here, terwyl die volk deurtrek wat U verwerf het. U bring hulle in en plant hulle op die bergland van U erfnis, die plek, O Here, wat vas vaste woonplek vir U berei het.” (Exodus 15:1-17)

Soos die stem van die grootse diepte het die verhewe hulde van die groot skare van Israel opgegaan. Dit is deur die vroue van Israel, begelei deur Miriam, die suster van Moses, verder gelei met tamboeryne en danse. Ver oor die woestynsand en die see het die woorde van hulle vreugdevolle woorde van lof weerklink-“Sing tot eer van die Here, want Hy is hoog verhewe.”

Hierdie lied en die verlossing wat daardeur herdenk word, het op die geheue van die Hebreërs ‘n indruk gelaat wat nooit uitgewis kon word nie. Eeu na eeu het die profete en sangers van Israel dit oorvertel en getuig dat Jehova die krag en die verlossing is van diegene wat op Hom vertrou. Daardie lied behoort nie uitsluitlik aan die Joodse volk nie. Dit wys ook vooruit na die vernietiging van al die vyande van geregtigheid en die finale oorwinning van die Israel van God. Die profeet van Patmos het die wit geklede skare wat

"oorwinnaars" is, op die "...see van glas, gemeng met vuur..." sien staan "...met siters van God. En hulle het die lied gesing van Moses, die dienskneg van God en die lied van die Lam." (Openbaring 15:2,3).

"Nie aan ons, O Here, nie aan ons nie, maar aan U Naam gee eer, om U goedertierenheid, om U trou ontwil." (Psalm 115:1). Dit was die gees wat Israel se lied van verlossing deurdrenk het en dit is die gees wat in die harte van almal wat God lief het en vrees, moet wees. Deur ons van die slawerny van sonde te bevry, het God vir ons 'n groter verlossing bewerkstellig as dié van die Hebreërs by die Skelfsee. Soos die Hebreër menigtes, behoort ons die Here met hart, siel en stem te prys vir Sy "wonderdade aan die mensekinders."

Diegene wat by die groot genade dade van God stilstaan en ook Sy kleinere genadegawes nie uit die oog verloor nie, sal hulle met vreugde omgord en in hulle harte tot die Here sing. Die daaglikse seëninge wat ons uit die hand van God ontvang en bo alles, die dood van Jesus om geluk en die hemel binne ons bereik te plaas, behoort die tema vir voortdurende dankbaarheid te wees. Watter medelyde, watter ongeëwenaarde liefde het God teenoor ons, verlore sondaars betoon, deur ons aan Homself te bind om vir Hom 'n besondere skat te wees! Wat 'n offer is deur ons Verlosser gebring, sodat ons kinders van God genoem kan word! Ons behoort God te loof vir die salige hoop wat deur die groot verlossingsplan aan ons voorgehou word; ons behoort Hom te loof vir die hemelse erfnis en vir Sy ryke beloftes; loof Hom omdat Jesus leef om vir ons in te tree.

Die Skepper sê: "Die een wat dank offer, eer My." (Psalm 50:23). Al die bewoners van die hemel verenig om God te loof. Laat ons dan nou die engelelied leer sodat ons dit saam met hulle kan sing wanneer ons ons by hulle skitterende geledere aansluit. Laat ons soos die psalmdigter sê: "Ek wil die Here prys solank as ek lewe; ek wil psalmsing tot eer van my God solank as ek nog daar is." "Die volke sal U loof, O God, die volke almal saam sal U loof." (Psalm 146:2;67:4).

God het in Sy voorsienigheid die Hebreërs tussen die engheid van die berge en die see gebring, sodat Hy Sy krag deur hulle verlossing kon openbaar en daadwerklik die trots van hulle verdrukkers kon verneder. Hy kon hulle op enige ander wyse gered het, maar Hy het hierdie metode verkies om hulle geloof op die proef te stel en om hulle vertroue in Hom te versterk. Die volk was moeg en verskrik, maar as hulle gehuiwer het toe Moses hulle beveel om voorwaarts te trek, sou God nooit vir hulle 'n pad oopgemaak het nie. Dit was "...deur die geloof ..." dat hulle "...soos oor droë grond..." deur die Skelfsee getrek het. (Hebreërs 11:29).

Deurdat hulle tot by die water getrek het, het hulle bewys dat hulle die woord van God, soos deur Moses gespreek, geglo het. Hulle het alles gedoen wat binne hulle vermoë was

om te doen en daarna het die Magtige Een van Israel die see oopgekloof om vir hulle voete ‘n weg te baan.

Dit was ‘n groot les vir tyd en ewigheid. Die Christen se lewe word dikwels deur gevare bedreig en dit blyk dikwels moeilik om ons plig te doen. Die verbeelding skilder vir ons dreigende ondergang van voor en slawerny of die dood van agter. Tog spreek die stem van God duidelik: “Voorwaarts!” Ons behoort hierdie bevel te gehoorsaam al kan ons oë nie die duisternis penetreer nie en al voel ons die koue golwe om ons voete. Die struikelblokke wat ons vordering belemmer, sal nooit voor ‘n aarselende, twyfelende gees wyk nie. Diegene wat gehoorsaamheid uitstel totdat elke sweem van onsekerheid verdwyn het en daar geen risiko van mislukking of neerlaag is nie, sal geensins gehoorsaam nie. Ongeloof fluister: “Kom ons wag totdat alle struikelblokke verwyder is en ons die pad duidelik kan sien;” maar geloof gaan moedig voorwaarts en hoop alles en glo alles.

Die wolk wat vir die Egiptenare ‘n muur van duisternis was, was vir die Hebreërs ‘n groot lig wat die hele laer verlig en die pad voor hulle opgehelder het. Op dieselfde wyse bring die voorsienigheid van God vir die ongelowiges duisternis en wanhoop terwyl dit vir die vertrouende siel vol lig en vrede is. Die pad wat God aandui, mag deur die woestyn of deur die see gaan, maar dit is ‘n veilige pad.

Hoofstuk 26—Van die Rooi See na Sinai

(Hierdie hoofstuk berus op Exodus 15:22-27;16 tot 18)

Van die Rooi See af het die Israeliete hulle reis onder begeleiding van die wolkkolom voortgesit. Die natuurtoneel rondom hulle was uiters somber-kaal, verlate berge, onvrugbare vlaktes en ver weg die see, met die strand bestrooi met die lyke van hulle vyande; tog was hulle vol van vreugde met die besef van vryheid en elke gedagte aan ontevredenheid gestil.

Maar vir drie dae lank het hulle voort gereis sonder om water te vind. Die voorraad wat hulle saamgeneem het, was uitgeput. Daar was niks om hul brandende dors te les terwyl hulle hul moeë voete oor die skroeiende vlaktes voortgesleep het nie. Moses, wat daardie streek geken het, het geweet wat die ander nie weet nie, dat die water by Mara, die naaste plek waar waterfonteine te vinde was, onbruikbaar was. Met groot kommer het hy die begeleidende wolkkolom dopgehou en met ‘n sinkende hart het hy die blye uitroep “water! water!” wat in die lyn afgegaan het, gehoor. Manne, vroue en kinders het met vreugdevolle haas by die fonteine saamgedrom, maar ‘n kreet van uiterste teleurstelling het van die skare opgegaan-die water was bitter.

In hulle ontsetting en wanhoop het hulle Moses verwyt omdat hy hulle hulle daarlangs gelei het, sonder om daaraan te dink dat dit die Teenwoordigheid van God in daardie geheimsinnige wolkkolom was wat vir Moses, sowel as hulle gelei het. In sy leed oor hulle ontsteltenis het Moses gedoen wat hulle vergeet het om te doen: hy het die Here ernstig om hulp gebid. “En die Here het aan hom ‘n stuk hout gewys; dit het hy in die water gegooi en die water het soet geword.” Daar het die Here Israel deur Moses beloof: “As jy getrou na die stem van die Here jou God luister en doen wat reg is in sy oë en luister na sy gebooie en al sy insettinge hou, dan sal Ek geeneen van die siektes op jou lê wat Ek op Egipteland gelê het nie; want Ek is die Here wat jou gesond maak.”

Van Mara af het die volk na Elim gereis en daar het hulle “...twaalf waterfonteine en sewentig palmbome...” gevind. Hier het hulle etlike dae vertoef voordat hulle die woestyn Sin binnegegaan het. ‘n Maand nadat hulle uit Egipte vertrek het, het hulle hul eerste laer in die woestyn opgeslaan. Hulle voedselvoorrade was nou byna uitgeput. Die weiding in die woestyn was skaars en hulle kuddes het begin uitteer. Hoe sou daar vir hierdie groot skare voedsel voorsien word? Twyfel het weer hulle harte gevul en hulle het begin kla. Selfs die owerstes en die oudstes van die volk het saam met die ander teen die leiers wat deur God aangestel is begin kla: “Het ons maar in Egipteland deur die hand van die Here gesterwe toe ons by die vleispotte gesit en volop brood geëet het! Want julle het ons in hierdie woestyn uitgelei om hierdie hele vergadering van honger te laat sterwe. ”

Tot nog toe het hulle nie honger gely nie; daar is in al hulle huidige behoeftes voorsien, maar hulle het vir die toekoms gevrees. Hulle kon nie verstaan hoe hierdie groot menigtes

op hulle reise deur die woestyn ‘n bestaan kon maak nie en in hulle verbeelding het hulle hul kinders van die honger sien omkom. Die Here het toegelaat dat hulle moeilikhede ervaar en dat hulle voedselvoorraad verminder, sodat hulle hul harte tot Hom, wat tot dusver hulle Redder was, kon wend. As hulle Hom vir hul behoeftes sou aanroep, sou Hy steeds duidelike bewyse van Sy liefde en sorg aan hulle openbaar. Hy het beloof dat as hulle Sy gebooie gehoorsaam, hulle nie sou siek word nie en dit was sonde van ongeloof van hulle kant om hulle vooruit te bekommer dat hulle kinders van die honger sou omkom.

God het beloof om hulle God te wees, om hulle as Sy volk aan te neem en om hulle na ‘n groot en vrugbare land te lei; maar hulle was gereed om met elke hindernis wat op pad na daardie land oor hulle pad kom, moedeloos te word. Hy het hulle op wonderbaarlike wyse uit hul slawerny in Egipte verlos om hulle te verhef en te veredel en lofwaardig op die aarde te maak. Maar dit was nodig dat hulle moeilikhede moes teëkom en ontberinge moes verduur. God het hulle uit ‘n staat van verval opgehef en geskik gemaak om ‘n ereplek tussen die nasies in te neem en om belangrike en heilige vertroue te wen. As hulle, met in agneming van alles wat Hy vir hulle gedoen het, vertroue in Hom gehad het, sou hulle gewilliglik ongerief, ontberinge en selfs ware lyding verduur het; maar hulle was onwillig om die Here enigsins verder te vertrou as wat hulle die aanhoudende bewyse van Sy mag kon sien. Hulle het van hul swaar lyding in Egipte vergeet. Hulle het vergeet van die goedheid en krag van God wat Hy, namens hulle, vir hul verlossing van slawerny openbaar het. Hulle het vergeet hoe hulle kinders gespaar was toe die doodsengel al die eersgeborenes in Egipte

laat sterf het. Hulle het vergeet van die groot magsvertoon van die krag van God by die Rooi See. Hulle het vergeet dat, terwyl hulle veilig op die pad wat deur die Rooi See vir hulle oopgegaan het gegaan het, die leërs van die vyande wat gepoog het om hulle te volg, deur die water van die see verswelg is. Hulle was slegs bewus van hul huidige ongeriewe en beproewings; en in stede van te sê: “God het vir ons as slawe volk groot dinge verrig,” het hulle oor die moeilike tog gepraat en gewonder wanneer hierdie vermoeiende pelgrimstog sou eindig.

Die geskiedenis van die lewe van Israel in die woestyn is opgeteken tot voordeel van die Israel van God tot aan die einde van tyd. Die rekord van God se omgang met die swerwers in die woestyn, met al hulle heen-en-weer togte, hulle blootstelling aan honger en dors en moegheid en die indrukwekkende openbaringe van Sy mag vir hulle verlossing, is vol van waarskuwings en lesse vir Sy volk deur alle eeue. Die afwisselende wedervaringe van die Hebreërs was ‘n skool van voorbereiding vir hulle beloofde tuiste in Kanaan. In hierdie dae wil God hê dat Sy volk die beproewinge wat die antieke Israel getref het, met ‘n nederige hart en ‘n ontvanklike gees oorweeg, sodat hulle ingelig kan wees ten opsigte van hul voorbereiding vir die hemelse Kanaan.

Baie kyk terug na die Israeliete en verwonder hulle oor die ongeloof en murmureringe en meen dat hulle nie so ondankbaar sou wees nie; maar wanneer hulle geloof getoets word, selfs deur geringe beproewinge, openbaar hulle niks meer geloof of geduld as antieke Israel nie. Wanneer hulle in moeilike situasies verkeer, kla hulle oor die proses waardeur God hulle reinig. Hoewel daar in hulle huidige behoeftes voorsien word, is baie onwillig om God vir die toekoms te vertrou en hulle is voortdurend bekommerd dat armoede oor hulle pad sal kom en hulle kinders daaronder sal ly. Sommige verwag altyd onheil of hulle vergroot die reeds bestaande moeilikhede tot so ‘n mate dat hulle oë verblind raak vir die baie seëninge waarvoor hulle hul dankbaarheid moet getuig. In stede daarvan dat die hindernisse wat oor hulle pad kom hulle na God toe lei vir hulp, die enigste Bron van krag, skei dit hulle van Hom omdat dit onrus en kommer veroorsaak.

Tree ons reg op om so ongelowig te wees? Waarom sou ons ondankbaar en wantrouig wees? Jesus is ons Vriend; die ganse hemel stel in ons welsyn belang en ons kommer en vrees bedroef die Heilige Gees. Ons moenie toegee aan bekommernis wat net knaag en vermoei en niks daartoe bydra om die beproewinge te dra nie. Daar behoort geen plek vir wantroue in God, wat daartoe lei dat voorsorg vir moontlike toekomstige tekorte die hoofdoel van ons lewe word, asof ons geluk uit hierdie aardse dinge bestaan, toegelaat te word nie. Dit is nie die wil van God dat Sy volk onder sorge gebuk moet gaan nie. Maar die Here sê ook nie dat daar geen gevaar oor ons pad gaan kom nie. Dit is nie Sy voorneme om Sy volk uit die wêreld van sonde en boosheid weg te neem nie, maar Hy wys ons na ‘n onfeilbare toevlugsoord. Hy nooi die wat vermoeid en belas is: “Kom na My toe, almal wat vermoeid en belas is en Ek sal julle rus gee.” Gooi af die juk van bekommernis en wêreldse sorge wat julle op jul nek geplaas het en “...neem my juk op julle en leer van My, want Ek is sagmoedig en nederig van hart en julle sal rus vind vir julle siele.” (Mattheus 11:28,29.) In God kan ons rus en vrede vind as ons al ons bekommernis op Hom werp, want Hy sorg vir ons. (Kyk 1 Petrus 5:7).

Die apostel Paulus sê: “Sorg daarvoor, broeders, dat daar nie miskien in een van julle ‘n bose en ongelowige hart is deurdat hy van die lewende God afvallig word nie.” (Hebreërs 3:12). Met in agneming van alles wat God vir ons gedoen het, behoort ons geloof sterk, aktief en blywend te wees. In stede van te murmureer en te kla, behoort die taal van ons harte te wees: “Loof die Here, O my siel en alles wat binne-in my is, Sy heilige Naam! Loof die Here, O my siel en vergeet geeneen van Sy weldade nie!” (Psalm 103:1,2).

God het Israel se behoeftes nie verontagsaam nie. Aan hulle leier het Hy gesê: “Ek sal vir julle brood uit die hemel laat reën.” En die volk het opdragte ontvang om elke dag genoeg vir die dag se behoeftes in te samel en ‘n dubbele hoeveelheid op die sesde dag, sodat hulle die Sabbat kon onderhou.

Moses het die vergadering verseker dat daar in hulle behoeftes voorsien sou word. Dit sal gebeur dat “...die Here julle in die aand vleis gee om te eet en in die more volop brood.”

En toe voeg hy by: “Wat is ons? Julle murmureringe is nie teen ons nie, maar teen die Here.” Verder het hy Aaron beveel om aan hulle te sê: “Kom nader voor die aangesig van die Here, want Hy het julle murmureringe gehoor.” “Terwyl Aaron nog met hulle gepraat het draai hulle na die woestyn toe en meteens verskyn die heerlikheid van die Here in die wolk...” ‘n heerlikheid soos hulle nog nooit tevore aanskou het nie, as simbool van die Teenwoordigheid van God.

Deur middel van openbaringe wat vir hulle sinne waarneembaar was, moes hulle ‘n kennis van God opdoen. Hulle moes geleer word dat die Allerhoogste en nie net die man Moses nie, hulle leier was, sodat hulle Sy Naam kon vrees en Sy stem kon gehoorsaam.

Daardie aand was die laer met groot swerms kwartels omgewe-genoeg om in almal se behoeftes te voorsien. In die oggend het daar klein ronde korrels op die grond gelê, fyn soos ryp op die grond. “Dit was wit soos koljandersaad.” Die volk het dit “manna” genoem. Moses het gesê: “Dit is die brood wat die Here julle gee om te eet.” “Die volk het rondgeloop en dit versamel en in handmeule gemaal of in vysels gestamp, en hulle het dit in panne gebak en daarvan roosterkoeke gemaak. En dit het gesmaak soos heuningkoek.” (Numeri 11:8). Hulle is beveel om daagliks vir elke persoon ‘n gomer in te samel; en niks moes tot die volgende dag oorgehou word nie. Sommige het probeer om daarvan vir die volgende dag oor te hou, maar dit was oneetbaar. Die voorraad vir die dag moes in die oggend versamel word, want alles wat op die grond agtergebly het, het in die son gesmelt.

Met die insameling van die manna is daar ontdek dat sommige meer en ander minder as die benodigde hoeveelheid ingesamel het: “Maar toe hulle dit met die gomer meet, het hy wat baie ingesamel het, niks oorgehad nie; en hy wat min ingesamel het, nie te min nie.” In sy tweede sendbrief aan die Korinthiërs gee die apostel Paulus ‘n verduideliking van hierdie Skrifgedeelte en ‘n praktiese les wat daaruit geleer kan word. “Want ek bedoel nie dat daar vir ander verligting moet wees en vir julle verdrukking nie, maar dat volgens gelykheid julle oorvloed in hierdie tyd van hulle gebrek kan aanvul, sodat ook hulle oorvloed julle gebrek kan aanvul en daar gelykheid kan wees. Soos geskrywe is: Hy wat baie gehad het, het nie te veel gehad nie; en hy wat weinig gehad het, het nie te min gehad nie.” (2 Korinthiërs 8:13-15).

Op die sesde dag het die mense twee gomer vir elke persoon opgetel. Die owerstes het gehaas om Moses hieroor in te lig. Hy het geantwoord: “Dit is wat die Here gespreek het. More is dit ‘n rusdag, ‘n heilige Sabbat van die Here. Wat julle wil bak, bak dit; en wat julle wil kook, kook dit; en bêre vir julle alles wat oor is, om dit te bewaar tot die more toe.” Hulle het dit gedoen en ontdek dat dit nie sleg geword het nie. “Toe sê Moses: Eet dit vandag, want dit is vandag die Sabbat van die Here. Vandag sal julle dit nie in die veld kry nie. Ses dae lank moet julle dit insamel, maar op die sewende dag is dit Sabbat; dan sal dit daar nie wees nie. ”

God vereis dat Sy heilige dag tans, net soos in die tyd van Israel, heilig bewaar moet word. Die bevel wat aan die Hebreërs gegee is, behoort deur alle Christene as ‘n opdrag van Jehova aan hulle beskou te word. Die dag voor die Sabbat moet ‘n dag van voorbereiding wees, sodat alles gereed kan wees vir die heilige ure van die Sabbat. Onder geen omstandighede mag ons eie sake toegelaat word om inbreuk op heilige tyd te maak nie. God het voorgeskryf dat daar na die siekes en lydendes omgesien moet word; die werk wat gedoen moet word om hulle gemaklik te maak is ‘n genade taak en geen oortreding van die Sabbat nie; maar alle onnodige werk moet vermy word. Daar is baie mense wat nalatig is en klein dingetjies, wat reeds op die voorbereidingsdag gedoen kon gewees het, tot die begin van die Sabbat uitstel. Dit behoort nie so te wees nie. Werk wat verwaarloos was totdat die Sabbat aanbreek, moet gelaat word totdat die Sabbat verby is. Hierdie optrede mag dalk die geheue van die onbedagsames aanhelp en hulle versigtig maak om hul eie werk in die ses werksdae te doen.

Gedurende hulle lang verblyf in die woestyn het die Israeliete elke week ‘n drievoudige wonderwerk aanskou met die bedoeling om hulle te laat besef dat die Sabbat heilig is: op die sesde dag het daar ‘n dubbele hoeveelheid manna geval, maar op die Sabbat was daar niks. Boonop het die deel wat vir die Sabbatdag oorgehou is, vars en suiwer gebly in teenstelling met die wat op ‘n ander dag oorgehou is en onbruikbaar geword het.

Die omstandighede wat met die gee van die manna gepaardgegaan het, gee aan ons afdoende getuienis dat die Sabbat nie, soos so baie beweer, ingestel is toe die wet op Sinai gegee is nie. Nog voordat die Israeliete by Sinai gekom het, het hulle al verstaan dat die Sabbat verpligtend was. Omdat hulle verplig was om elke Vrydag ‘n dubbele hoeveelheid manna in te samel om voorsiening vir die Sabbat te maak wanneer daar niks sou wees nie, is hulle voortdurend attent gemaak op die heiligheid van die dag. En toe sommige van die volk op die Sabbat uitgegaan het om manna in te samel, het die Here gevra: “Hoe lank weier julle om my gebooie en my wette te onderhou?”

“En die kinders van Israel het die manna veertig jaar lank geëet, totdat hulle in ‘n bewoonde land gekom het. Die manna het hulle geëet totdat hulle by die grens van die land Kanaan gekom het.” Veertig jaar lank is hulle elke dag deur hierdie wonderwerk aan die onfeilbare sorg en tere liefde van God herinner. Soos die psalmdigter dit gestel het: God het “...koring van die hemel aan hulle gegee. Mense het die brood van die engele geëet.” (Psalm 78:24,25)-dit wil sê, brood wat die engele vir hulle voorsien het. Met die “koring van die hemel” gevoed, het hulle elke dag die les geleer dat, deur God se belofte aan hulle, was hulle net so bestand teen ‘n tekort, asof hulle omring was deur velde van wuiwende graan op die vrugbare vlaktes van Kanaan.

Die manna wat vanuit die hemel geval het om Israel te voed, was ‘n tipe van Hom wat van God af neergedaal het om aan die wêreld lewe te gee. Jesus het gesê: “Ek is die brood van die lewe. Julle vaders het die manna in die woestyn geëet en het gesterwe. Dit is die

brood wat uit die hemel neerdaal... As iemand van hierdie brood eet, sal hy lewe tot in ewigheid. En die brood wat Ek sal gee, is my vlees wat Ek vir die lewe van die wêreld sal gee." (Johannes 6:48-51). En in die beloftes aan God se volk in die toekomstige lewe staan daar geskryf: "Aan hom wat oorwin, sal Ek gee om te eet van die verborge manna." (Openbaring 2:17).

Nadat hulle uit die woestyn Sin vertrek het, het die Israeliete na Rafidim gegaan. Hier was geen water nie en weer het hulle die voorsienigheid van God gewantrou. In hulle blindheid en vermetelheid het die mense na Moses gekom en van hom geëis: "Gee julle vir ons water om te drink." Maar, sonder om ongeduldig te raak, het hy gesê: "Wat twis julle met my? Waarom versoek julle die Here?" Woedend het hulle uitgeroep: "Waarom het u ons dan uit Egipte laat optrek om my en my kinders en my vee van dors te laat omkom?"

Toe die Here hulle so oorvloedig van voedsel voorsien het, het hulle met skaamte aan hulle ongeloof en klagtes gedink en hulle het beloof om die Here in die toekoms te vertrou; maar hulle het hulle belofte spoedig vergeet en het in die eerste toets van hulle geloof gefaal. Die wolkkolom wat hulle gelei het, het geblyk asof dit 'n vreesaanjaende geheim verberg. En Moses, wie was hy, wou hulle weet en wat sou sy doel wees om hulle Egipte uit te bring? Agterdog en wantroue het hulle harte gevul en hulle het hom prontuit daarvan beskuldig dat hy hulle en hul kinders deur ontberings en swaarkry wou doodmaak, sodat hy homself met hulle besittings kon verryk. In die oproer van woede en verontwaardiging was hulle op die punt om hom te stenig.

Moedeloos het Moses die Here aangeroep: "Wat moet ek met hierdie volk doen?" Die Here het hom beveel om die oudstes van die volk te roep en om die staf te neem waarmee hy in Egipte wondere verrig het en om dan voor die volk uit te stap. En die Here het aan hom gesê: "Kyk, Ek sal daar voor jou by die rots op Horeb staan; dan moet jy die rots slaan en daar sal water uit kom, dat die volk kan drink." Hy het gehoorsaam en die water het in 'n lewende stroom daar uitgebars wat die laer oorvloediglik van water voorsien het. In stede daarvan dat Hy Moses beveel het om sy staf op te lig en 'n vreeslike plaag soos dié van Egipte op die leiers van hierdie goddelose klaers neer te roep, het die Here in Sy groot genade hierdie staf Sy instrument van hulle verlossing gemaak.

"Hy het die rotse gekloof in die woestyn en hulle oorvloedig laat drink soos uit watervloede. En Hy het strome laat uitgaan uit die rots en die waters laat afloop soos riviere." (Psalm 78:15,16). Moses het die rots geslaan, maar dit was die Seun van God wat, verskuil in die wolkkolom, langs Moses was en die lewegewende water laat vloei het. Dit was nie net Moses en die oudstes nie, maar ook die ganse volk wat ver weg gestaan het, wat die heerlikheid van die Here gesien het; maar indien die wolk verwyder sou word, sou hulle, as gevolg van die verblindende helderheid van Hom wat daarin gewoon het, gesterf het.

In hulle dors het die volk God versoek deur te vra: “Is die Here in ons midde of nie?” “As God ons dan hierheen gebring het, waarom gee Hy nie sowel water as brood aan ons nie?” Die ongeloof wat hierdeur geopenbaar is, was krimineel en Moses het gevrees dat die oordeel van God hulle sou tref. En hy het daardie plek “Massa” “versoeking” en “Meriba”, “berisping” genoem as herdenking aan hulle sonde.

’n Nuwe gevaar het hulle nou bedreig. Omdat hulle teen Hom gemurmureer het, het die Here toegelaat dat hulle deur hul vyande aangeval word. Die Amalekiete, ‘n wrede, oorlogsugtige stam wat in die gebied gewoon het, het teen hulle opgetrek en diegene, wat as gevolg van vermoeienis agter geraak het, aangeval. Moses, wat geweet het dat die massa van die volk onvoorbereid vir oorlog was, het Josua aangesê om uit die verskillende stamme ‘n groep krygsmanne te kies en die volgende dag met hulle teen die vyand uit te trek terwyl hy op ‘n hoogte met die staf van God in sy hand sou stelling inneem. Gevolglik het Josua en sy groep die vyand die volgende dag aangeval, terwyl Moses en Aaron en Hur op ‘n hoogte gestaan het vanwaar hulle die slagveld kon sien. Met sy arms hemelwaarts uitgestrek en die staf van die Here in sy regterhand, het Moses vir die sukses van die leër van Israel gebid. Soos die stryd voortgeduur het, is daar waargeneem dat terwyl Moses sy arms omhoog gehou het, Israel oorwin het, maar sodra hy dit laat sak het, het die vyand geseëvier. Toe Moses begin moeg word, het Aaron en Hur sy hande omhoog gehou totdat die son ondergegaan en die vyand op die vlug geslaan het.

Deur Moses se hande te ondersteun het Aaron en Hur die volk op hulle plig gewys om hom in sy swaar werk te ondersteun, terwyl hy van God boodskappe wat aan hulle oorgedra moes word, ontvang het. En Moses se daad was ook betekenisvol deurdat dit getoon het dat God oor hulle lot beskik het; vir solank as wat hulle op Hom vertrou het, sou Hy vir hulle veg en hulle vyande verslaan; maar sodra hulle hul houvas op Hom laat vaar en op hulle eie krag staatgemaak het, sou hulle selfs swakker wees as diegene wat geen kennis van God gehad het nie en deur hulle vyand verslaan word.

Soos die Hebreërs geseëvier het terwyl Moses sy hande na die hemel opgehef en vir hulle ingetree het, so behaal die Israel van God ook die oorwinning wanneer hulle deur geloof die krag van hulle magtige Helper vasgryp. Tog, Die krag van God moet met menslike inspanning verenig word. Moses het nie geglo dat God hulle vyande sou verslaan terwyl Israel onaktief gebly het nie. Terwyl die groot leier ernstig tot God gebid het, het Josua en sy dapper volgelinge hulle kragte tot die uiterste toe ingespan om die vyande van Israel en van God terug te dryf.

Nadat die Amalekiete verslaan was, het God Moses beveel: “Skrywe dit as ‘n aandenking in ‘n boek en prent dit Josua in, dat Ek die gedagtenis van Amalek onder die hemel heeltemal sal uitdelg.” Kort voor sy dood het die groot leier hierdie plegtige opdrag aan sy volk gegee: “Dink aan wat Amalek op die pad by julle uittog uit Egipte aan jou gedoen het, hoe hy jou op die pad teëgekom het en by jou die agterhoede, al die swakkes

agter jou, verslaan het terwyl jy moeg en mat was en hy God nie gevrees het nie ... Dan moet jy die gedagtenis van Amalek onder die hemel uitdelg; vergeet dit nie." (Deuteronomium 25:17-19). Aangaande daardie goddelose volk het die Here verklaar: "Waarlik, die hand [van Amalek is] op die troon van die Here!" (Exodus 17:16).

Die Amalekiete was nie onbekend met God se karakter of Sy soewereiniteit nie, maar in stede daarvan dat hulle Hom gevrees het, het hulle hul teen Sy mag verset. Die wonderwerke wat Moses voor die Egiptenare gedoen het, is 'n onderwerp van bespotting deur die mense van Amalek gemaak en die vrese wat die omliggende nasies omring het, is as belaglik afgemaak. Hulle het 'n eed by hulle gode afgelê dat hulle die Hebreërs sou vernietig sodat nie een sou ontsnap nie en hulle het gespog dat die God van Israel magteloos sou wees om hulle te weerstaan. Hulle is nie deur die Israeliete benadeel of bedreig nie. Hulle aanval was geheel en al sonder aanleiding.

Dit was om hulle haat en veragting vir God te manifesteer dat hulle Sy volk wou vernietig. Die Amalekiete is lank reeds eiegeregtige sondaars en hulle misdade het tot God om wraak geroep, maar in Sy genade het Hy hulle steeds tot inkeer geroep; maar toe die Amalekiete die moeë, weerlose Israeliete aangeval het, het dit hulle volk se lot voltrek. God waak oor Sy swakste kinders. Geen daad van wreedheid of onderdrukking teenoor hulle word nie in die Hemel opgemerk nie. Hy hou Sy hande soos 'n skild oor almal wat Hom liefhet en vrees; mense moet daarteen waak om nie daardie hand weg te slaan nie; want dit swaai die swaard van geregtigheid.

Nie ver van die plek waar die Israeliete nou gekampeer het nie, het Jetro, Moses se skoonvader, gewoon. Jetro het van die verlossing van die Hebreërs gehoor en hy het daarheen vertrek om 'n besoek aan hulle te bring en om Moses se vrou en twee seuns aan hom terug te besorg. Die groot leier is deur boodskappers in kennis gestel dat hulle in aantog was en hy het met groot blydskap uitgegaan om hulle te ontmoet en, nadat die eerste vreugdevolle ontmoeting verby was, het hy hulle na sy tent begelei. Terwyl hy op pad was na die gevare om Israel uit Egipte uit te lei, het hy sy familie teruggestuur, maar nou kon hy weer die verligting en gemak van hulle samesyn geniet. Aan Jetro het hy vertel hoe wonderbaarlik God met Israel gehandel het en die patriarg het hom verheug en die Here geloof en saam met Moses en die oudstes het hulle 'n offer gebring en 'n plegtige fees gehou om die genade van God te gedenk.

Gedurende sy verblyf in die laer het Jetro spoedig ontdek hoe swaar die laste was wat op Moses se skouers gerus het. Om orde en dissipline tussen die groot en onopgeleide menigte te bewaar, was gewis 'n ontsaglike taak. Moses was hulle erkende leier en regter en hy moes nie net na die gewone belange en pligte van die volk omsien nie, maar ook al hulle geskille is na hom verwys. Hy het dit toegelaat omdat dit hom die geleentheid gegee het om hulle te onderrig, soos hy gesê het: "...om hulle die insettinge van God en sy wette bekend te maak." Maar Jetro het beswaar gemaak en gesê: "Die saak is te swaar vir jou; jy

kan dit nie alleen doen nie. Jy sal heeltemal uitgeput raak." Toe raai hy Moses aan om geskikte persone aan te stel as owerstes oor duisend en ander as owerstes oor honderd en ander as owerstes oor tien. Hulle moes "bekwame manne" wees "wat God vrees, betroubare manne wat onregverdige wins haat." Hulle moes die geringe sake beoordeel en net die moeilikste en belangrikste sake na Moses verwys. Jetro het aan Moses gesê: "Wees jy die verteenwoordiger van die volk by God en bring jy die sake voor God en onderrig hulle in die insettinge en die wette en maak hulle die weg bekend waarop hulle moet gaan en die werk wat hulle moet doen. " Moses het die raad aangeneem en dit het nie net sy werk ligter gemaak nie, maar die gevolg was dat beter orde onder die volk gehandhaaf is.

Die Here het Moses hoog vereer en het wondere deur sy hand verrig, maar die feit dat hy ander moes onderrig, het hom nie laat dink dat hy nie self onderrig nodig gehad het nie. Die gekose leier van Israel het gewillig na die raad van die geestelike priester van Midian geluister en sy plan en verstandige reëling aanvaar.

Van Rafidim het die volk hulle reis voortgesit en die wolkkolom gevolg. Hulle weg het oor barre vlaktes, steil hoogtes en rotsagtige klowe gegaan. Dikwels wanneer hulle die sanderige woestyn deurkruis het, het ruwe berge, soos groot verskansings, wat gelyk het asof dit enige verdere vooruitgang blokkeer het, voor hulle opgedoem. Maar namate hulle nader beweeg het, is daar hier en daar openinge in die bergwande gesien en daaragter is daar weer 'n groot oop plein gesien. Hulle is tans deur een van hierdie diep gruis bedekte poorte gelei. Dit was 'n grootse en indrukwekkende toneel. Tussen die rotsmure wat aan weerskante honderde meters die lug in gestyg het, het 'n lewende optog beweeg, so ver soos die oog kon sien, die menigtes Israeliete met hulle vee en kleinvee.

En nou het Sinai, in al sy plegtige majesteit voor hulle verrys. Die wolkkolom het op sy kruin tot rus gekom en die volk het hulle tente op die vlakte daaronder opgeslaan. Hier sou hulle byna 'n jaar lank woon. Snags het die vuurkolom hulle van die Beskerming van God verseker en terwyl hulle veilig geslaap het, het die brood van die hemel saggies op die kamp neergedaal.

Met dagbreek is die donker berg riwwe verguld en het die goue strale van die son tot in die diepste klowe deurgedring wat vir die uitgeputte reisigers gelyk het soos strale van genade vanaf die troon van God. Aan alle kante was dit asof die skurwe kranse in hulle eensame grootsheid, van ewigdurende majesteit getuig het. Hier is die gemoed met erns en ontsag beïndruk. Die mens was gedwing om sy onkunde en swakheid te besef in die teenwoordigheid van Hom wat "...die berge met 'n weegtoestel en die heuwels met 'n weegskaal..." geweeg het. (Jesaja 40:12). Hier sou Israel die wonderlikste openbaring ontvang wat God nog ooit aan die mensdom gemaak het. Hier het die Here Sy volk versamel sodat Hy die heiligheid van Sy vereistes by hulle kon tuisbring deur Sy heilige wet met Sy eie stem te verkondig. Groot en radikale veranderinge moes in hulle plaasvind; want die aftakelende invloede van hulle slawerny en die lang omgang met afgodery het sy

stempel op hulle gewoontes en karakters afgedruk. God het gewerk om hulle tot ‘n hoër sedelike peil op te hef deur Homself aan hulle bekend te maak.

Hoofstuk 27—Die Wet Aan Israel Gegee

(Hierdie hoofstuk berus op Exodus 19 tot 24)

KORT nadat hulle by Sinai kamp opgeslaan het, is Moses na die berg ontbied om God daar te ontmoet. Alleen het hy met die steil, ruwe voetpad opgeklim en die wolk wat die teenwoordigheid van Jehova se teenwoordigheid aangedui het, genader. Israel sou in ‘n intieme en besondere verhouding met die Allerhoogste gebring word-om as ‘n kerk en ‘n nasie onder die regering van God ingelyf te word. Die boodskap aan Moses vir die volk was:

“Julle het self gesien wat Ek aan die Egiptenaars gedoen het en dat Ek julle op arendsvlerke gedra en julle na My toe gebring het. As julle dan nou terdeë na my stem luister en my verbond hou, sal julle my eiendom uit al die volke wees, want die hele aarde is myne. En julle sal vir My ‘n koninkryk van priesters en ‘n heilige nasie wees.”

Moses het na die laer teruggekeer en nadat hy die oudstes byeengeroep het, het hy die boodskap van God aan hulle oorgedra. Die antwoord was: “Alles wat die Here gespreek het, sal ons doen.” So het hulle met God ‘n plegtige verbond gesluit en trou gesweer om Hom as hulle Heerser aan te neem sodat hulle, in ‘n besondere sin, die onderdane van Sy gesag geword het.

Weer het die leier die berg bestyg en die Here het aan hom gesê: “Kyk, Ek sal in ‘n dik wolk na jou toe kom, dat die volk kan hoor as Ek met jou spreek en hulle ook vir altyd aan jou kan glo.” Wanneer hulle moeilikhede op die pad teëgekom het, was die volk geneig om teen Moses en Aaron te murmureer en hulle daarvan te beskuldig dat hulle die Israeliete uit Egipte uitgelei het om hulle te vernietig. Die Here sou Moses voor hulle vereer sodat hulle kon leer om sy opdragte te vertrou.

God het beplan om die afkondiging van Sy wet ‘n toneel van ontsagwekkende magsvertoon te maak, in ooreenstemming met die verhewe karakter daarvan. Die mense moes beïndruk word met die feit dat alles wat aan die diens van God verbonde was, met die grootste eerbied bejeën moes word. Die Here het aan Moses gesê: “Gaan na die volk en heilig hulle vandag en more en laat hulle hul klere was en hulle gereed hou teen die derde dag. Want op die derde dag sal die Here voor die oë van die hele volk op die berg Sinai afdaal.” Intussen moes almal die tyd vir plegtige voorbereiding gebruik om voor God te verskyn. Hulle persoon en hulle klere moes van alle onreinheid gereinig word. En soos Moses hulle sondes uitwys, moes hulle hul aan nederigheid, vas en gebed wy sodat hul harte van onreinheid gereinig kon word.

Die voorbereidings is volgens die bevel getref; en in gehoorsaamheid aan ‘n verdere opdrag, het Moses beveel dat ‘n versperring om die berg opgerig word sodat geen mens of

dier die heilige gebied sou betree nie. Indien enigeen dit net sou aanraak, sou hulle onmiddellik gedood gewees het.

In die oggend van die derde dag, terwyl almal se oë op die berg gevestig was, is die kruin met ‘n dik wolk bedek wat al hoe donkerder en digter geraak en neergedaal het, totdat die hele berg met donkerte en ontsagwekkende geheimsinnigheid omhul was. Toe is ‘n geluid soos van ‘n trompet gehoor wat die mense geroep het om voor God te verskyn; en Moses het hulle na die voet van die berg gelei. Uit die digte duisternis het weerligte geblits en donderslae het tussen die omliggende kranse opgeklink en weerklink. “En die hele berg Sinai het gerook, omdat die Here in ‘n vuur daarop neergedaal het. En sy rook het opgetrek soos die rook van ‘n oond en die hele berg het hewiglik gesidder. En die verskyning van die Here se heerlikheid was in die oë van die kinders van Israel soos ‘n verterende vuur op die top van die berg.” Toe het “...die geluid van die basuin sterker en sterker geword.” So vreesaanjaend was die tekens van Jehova se teenwoordigheid dat die hele volk van Israel van vrees gebewe en op hulle aangesigte voor die Here neergeval het. Selfs Moses het uitgeroep: “Ek is verskrik en ek sidder.” (Hebreërs 12:21).

Eindelik het die gedonder opgehou; die geluid van die basuin is nie langer gehoor nie; die aarde het stil geword. Daar was ‘n periode van plegtige stilte en toe is die stem van God gehoor. Omring met ‘n gevolg van engele het die Here uit die digte duisternis wat Hom omvou het terwyl Hy op die berg gestaan het, gespreek en Sy wet bekend gemaak. In sy beskrywing van die toneel sê Moses: “Die Here het gekom van Sinai en vir hulle opgegaan van Seïr af; Hy het in ligglans verskyn van die gebergte Paran en gekom van heilige tienduisende af; aan sy regterhand was vlammende vuur vir hulle. Ja, Hy het die stamme lief. Al sy heiliges-hulle is in u hand; en hulle was gelaer by u voet; elkeen ontvang iets van u uitsprake.” (Deuteronomium 33:2,3).

Jehova het Hom nie net in die ontsagwekkende majesteit van Regter en Wetgewer geopenbaar nie, maar as die barmhartige Beskermer van Sy volk: “Ek is die Here jou God wat jou uit Egipteland. uit die slawehuis, uitgelei het.” Hy vir Wie hulle reeds as Leidsman en Verlosser geken het, wat hulle uit Egipteland uitgelei en deur die see vir hulle ‘n weg gebaan het, wat Farao en sy leërmagte verslaan het en sodoende bewys het dat Hy sterker as die gode van Egipte is, dit was Hy wat nou Sy wet verkondig het.

Die wet is nie op hierdie stadium uitsluitlik tot voordeel van die Hebreërs verkondig nie. God het hulle vereer deur hulle as die bewaarders van Sy wet aan te stel, maar hulle moes dit as heilige pand vir die hele wêreld bewaar. Die voorskrifte van die Dekaloog is op alle mense van toepassing en is gegee tot lering en leiding van almal. Tien kort, omvattende, gesaghebbende bevele beskryf die plig van die mens teenoor God en sy medemens; en almal is op die groot grondbeginsel van liefde gegrond: “Jy moet die Here jou God lief hê uit jou hele hart en uit jou hele siel en uit jou hele krag en uit jou hele verstand; en jou naaste soos jouself.” (Lukas 10:27). (Kyk ook Deuteronomium 6:4,5 en

Levitikus 19:18). In die Tien Gebooie word hierdie beginsels uiteengesit en is van toepassing op alle menslike toestande en omstandighede.

"Jy mag geen ander gode voor My aangesig hê nie."

Jehova, die Ewige, die Selfbestaande, Ongeskape Een, Hyself die Bron en Onderhouer van alles, is alleen geregtig op die allerhoogste eerbied en aanbidding. Die mens word belet om aan enige ander voorwerp die eerste plek van sy liefde en diens te bied. Wat ons ook koester wat neig om ons liefde vir God te laat kwyn, of wat inmeng met diens wat aan Hom verskuldig is, daarvan maak ons 'n afgod.

"Jy mag vir jou geen gesnede beeld of enige gelykenis maak van wat bo in die hemel is, of van wat onder op die aarde is, of van wat in die waters onder die aarde is nie. Jy mag jou voor hulle nie neerbuig en hulle nie dien nie."

Die tweede gebod verbied die aanbidding van die ware God deur middel van beelde of gelykenisse. Baie van die heidense nasies het beweer dat hulle beelde slegs figure of simbole was waardeur die Godheid aanbid word, maar God het sulke aanbidding as sonde verklaar. Die poging om die Ewige God deur materiële voorwerpe te verteenwoordig, verlaag die mens se begrip van God. Die verstand wat weggedraai is van die oneindige volmaaktheid van Jehova, sal tot die skepsel in stede van die Skepper aangetrek word. En namate sy begrippe van God verlaag word, sal ook die mens self vervalle raak.

"Ek, die Here jou God, is 'n jaloerse God." Die intieme en heilige verhouding tussen God en Sy volk word met die huwelik vergelyk. Omdat afgodery geestelike owerspel is, word God se ontevredenheid daarvan paslik jaloesie genoem.

"Wat die misdaad van die vaders besoek aan die kinders, aan die derde en aan die vierde geslag van die wat My haat." Dit is onvermydelik dat die kinders onder die gevolge van hulle ouers se wandade sal ly, maar hulle word nie vir die ouers se skuld gestraf nie, tensy hulle self aan daardie sonde meedoen. Dit is egter gewoonlik die geval dat kinders in die voetspore van hulle ouers volg. Deur oorerflikheid en voorbeeld doen die seuns aan hulle vaders se sonde mee. Verkeerde neigings, verdorwe luste en verlaagde sedes, asook liggaamlike siektes en ontaarding word as 'n erfnis van vader aan seun oorgedra tot in die derde en vierde geslag. Hierdie vreesaanjaende waarheid behoort 'n kragtige oortuiging te wees om mense van 'n sondige lewenswyse te weerhou.

"En Ek bewys barmhartigheid aan duisende van die wat My liefhet en my gebooie onderhou." Deur die aanbidding van valse gode te verbied, gelas die tweede gebod, deur implikasie, die aanbidding van die ware God. En aan diegene wat getrou in Sy diens is, word genade belowe, nie slegs tot die derde en die vierde geslag soos wat met die grimmigheid teenoor diegene wat Hom haat, gedreig word nie, maar tot in duisende geslagte.

"Jy mag die Naam van die Here jou God nie ydellik gebruik nie, want die Here sal die een wat sy Naam ydellik gebruik, nie ongestraf laat bly nie."

Hierdie gebod belet nie net die aflê van 'n valse eed en algemene vloekwoorde nie, maar dit belet die gebruik van die Naam van God op 'n ligsinnige of onverskillige wyse, sonder in agneming van die ontsagwekkende betekenis daarvan. Deur die ondeurdagte gebruik van die Naam van God in algemene gesprek, deur 'n beroep op Hom te doen vir onsinnige dingetjies en die gereelde en onbedagsame herhaling van Sy naam, doen ons Hom oneer aan. "Sy Naam is heilig en vreeslik." (Psalm 111:9). Almal behoort Sy majesteit, Sy reinheid en heiligheid, in gedagte te hou, sodat die hart beïndruk kan word met 'n sin van Sy verhewe karakter; en Sy heilige Naam moet met plegtigheid en eerbied geuiter word.

"Gedenk die Sabbatdag, dat jy dit heilig. Ses dae moet jy arbei en al jou werk doen; maar die sewende dag is die Sabbat van die Here jou God; dan mag jy geen werk doen nie- jy of jou seun of jou dogter, of jou dienskneg of jou diensmaagd, of jou vee of jou vreemdeling wat in jou poorte is nie. Want in ses dae het die Here die hemel en die aarde gemaak, die see en alles wat daarin is en op die sewende dag het Hy gerus. Daarom het die Here die Sabbatdag geseën en dit geheilig."

Die Sabbat word nie as 'n nuwe instelling bekendgestel nie, maar was reeds met die skepping gegrondves. Dit moet onthou en waargeneem word ter herdenking van die Skepper se werk. Dit wys na God as die Skepper van die hemele en die aarde en dit onderskei die ware God van alle valse gode. Almal wat die sewende dag onderhou toon hierdeur dat hulle aanbidders van Jehova is. Die Sabbat is dus 'n teken van die mens se getrouheid aan God vir solank as wat daar mense op aarde is wat Hom dien. Die vierde gebod is die enigste van al tien waarin beide die Naam asook die titel van die Wetgewer gevind word. Dit is die enigste gebod wat aantoon deur Wie se gesag die wet gegee word. Daarom bevat dit die seël van God wat in Sy wet aangebring word as bewys van die egtheid en bindende krag daarvan.

God het aan die mens ses dae gegee waarin hy sy werk moet verrig en Hy eis dat hulle werk in die ses werksdae gedoen moet word. Noodsaaklike werke en genadedade word op die Sabbat toegelaat, want die siekes en lydendes moet te alle tye versorg word; maar onnodige arbeid moet ten strengste vermy word. "As jy jou voet terughou van die Sabbat om nie jou sake op my heilige dag te doen nie, en as jy die Sabbat 'n verlustiging noem en die heilige dag van die Here hooghou; en as jy dit eer deur nie jou gewone gang te gaan nie, nie geleentheid vir jou sake soek... (Jesaja 58:13). En die gebod eindig ook nie hier nie. Die profeet sê: "...of ydele taal spreek nie." Diegene wat op die Sabbat besigheidsake bespreek of planne beraam, word deur God beskou asof hulle met werklike besigheidstransaksies besig is. Om die Sabbat waarlik heilig te hou, moet ons nie eens ons gedagtes toelaat om aan dinge van die wêreld te dink nie. En die gebod sluit almal in wat

binne ons poorte is. Die bewoners van die huis moet alle wêreldse aangeleenthede gedurende die gewyde ure opsysit. Almal moet saam verenig om God met gewillige diens op Sy heilige dag te vereer.

"Eer jou vader en jou moeder, dat jou dae verleng mag word in die land wat die Here jou God aan jou gee."

Ouers is geregtig op 'n graad van liefde en agting wat geen ander persoon toekom nie. God self, wat 'n verantwoordelikheid op hulle geplaas het vir die siele wat aan hulle toevertrou is, het georden dat gedurende die vroeëre lewensjare, ouers in die plek van God vir hulle kinders sal instaan. En hy wat die regmatige gesag van sy ouers verwerp, verwerp die gesag van God. Die vyfde gebod vereis nie slegs dat kinders respek, onderdanigheid en gehoorsaamheid teenoor hul ouers moet betoon nie, maar ook liefde en teerheid om hulle sorge ligter te maak, oor hulle aansien te waak en om hulle op hul oudag te versorg en te vertroos. Dit gelas ook respek vir predikante en regeerders en almal wie God met gesag beklee het.

Die apostel sê: "Dit is die eerste gebod met 'n belofte." (Efesiërs 6:2). Vir die Israeliete wat op die punt gestaan het om in die land van Kanaan in te trek, was dit vir die gehoorsames 'n belofte van 'n lang lewe in daardie goeie land; maar die betekenis het 'n wyer betekenis, wat die ganse Israel van God insluit en ewige lewe op die aarde belowe wanneer dit van die vloek van sonde bevry is.

"Jy mag nie doodslaan nie. "

Elke onregverdige daad wat neig om die lewe te verkort; 'n gees van haat en wraaksug of toegewing aan enige drif wat lei tot skadelike optrede teenoor ander; of selfs net veroorsaak dat ons hulle die slegste toewens; want "...elkeen wat sy broeder haat, is 'n moordenaar..."; 'n selfsugtige nalatigheid in die versorging van hulpbehoewendes of lydendes; elke daad van selfbevrediging of onnodige onthouding; of oormatige arbeid wat die gesondheid kan benadeel; al hierdie dinge is in 'n mindere of meerdere mate 'n oortreding van die sesde gebod.

"Jy mag nie egbreek nie."

Hierdie gebod belet nie net dade van onkuisheid nie, maar ook wellustige gedagtes en begeertes, of enige gebruik wat dit aanwakker. Reinheid word nie net vir die uiterlike lewe vereis nie, maar ook vir die geheime intensies en emosies van die hart. Christus wat geleer het hoe verreikend die verpligtinge van die wet van God is, het verklaar dat 'n bose gedagte of blik net so sondig is as die onwettige daad.

"Jy mag nie steel nie. "

Beide openbare en privaat sondes word by hierdie gebod ingesluit. Die agtste gebod belet mense diefstal en slawehandel en dit belet ook roofsugtige oorloë. Dit veroordeel diefstal en rowery. Dit vereis streng eerlikheid in die kleinste besonderheid van die lewe. Dit belet oneerlikheid in die handel en vereis dat regmatige skulde en lone betaal word. Dit deel ons mee dat elke poging om voordeel uit onkunde, swakheid of die teëspoed van ‘n ander te trek, in die boeke van die hemel as bedrog opgeteken word.

“Jy mag geen valse getuienis teen jou naaste spreek nie.”

“n Valse voorstelling van enige saak, elke poging om ‘n ander om die bos te lei, word hierby ingesluit. Valsheid beteken die bedoeling om te mislei. Deur die blik van ‘n oog, beweging van die hand of ‘n uitdrukking op die gesig kan ‘n leuen net so effektief vertel word soos met woorde. Elke opsetlike oordrywing, elke wenk of aantyging wat bedoel is om ‘n verkeerde of oordrewe indruk te maak, selfs as mens die waarheid vertel met die doel om te mislei, al hierdie dinge is leuens. Hierdie gebod belet elke poging om ‘n ander se goeie naam te skend deur wanvoorstelling of kwade vermoedens, deur laster of skinderstories. Selfs doelbewuste onderdrukking van die waarheid, wat ander tot nadeel kan strek, is ‘n oortreding van die negende gebod.

“Jy mag nie jou naaste se huis begeer nie; jy mag nie jou naaste se vrou begeer nie, of sy dienskneg of sy diensmaagd, of sy os of sy esel of iets wat van jou naaste is nie.”

Die tiende gebod raak die wortel van alle sonde deur die selfsugtige begeerte waaruit ‘n sondige daad gebore word, te belet. Hy wat gehoorsaam aan die wet van God is, waak teen die sondige begeerte na iets wat aan ‘n ander behoort en sal hom nie skuldig maak aan ‘n verkeerde daad teenoor sy medemens nie.

Dit was dan die heilige bevele van die Dekaloog wat, te midde van donder en vuur en met ‘n wonderbaarlike vertoning van krag en majesteit, deur die groot Wetgewer verkondig is. God het die afkondiging van Sy wet vergesel met Sy krag en heerlikheid sodat Sy volk die toneel nooit moes vergeet nie en dat hulle met diepgaande eerbied vir die Wetgewer, die Skepper van die hemel en die aarde beïndruk sou word. Hy wou ook aan alle mense die heiligheid, die belangrikheid en die onverganklikheid van Sy wet betoon.

Die volk van Israel was met vrees oorweldig. Die ontsagwekkende mag wat God geopenbaar het, was meer as wat hulle bewende harte kon verdra. Want soos God se oppergesag van geregtigheid aan hulle verkondig is, het hulle, soos nooit tevore, die aanstootlike aard van sonde besef asook hulle eie skuld in die aangesig van ‘n heilige God. Met vrees en ontsag het hulle van die berg teruggedeins. Die skare het tot Moses uitgeroep: “Spreek u met ons, dat ons kan luister; maar laat God nie met ons spreek nie, anders sterwe ons.” Die leier het geantwoord: “Wees nie bevrees nie, want God het gekom om julle te beproef en dat Sy vrees voor julle oë mag wees, sodat julle nie sondig nie.” Die volk het

egter op ‘n afstand gebly en die toneel met vrees aanskou terwyl Moses “...nader gegaan het, na die wolkedonkerheid waar God was.”

Die gedagtes van die volk wat as gevolg van slawerny en heidenisme verblind en vervalle was, was nog nie gereed om die verreikende beginsels van God se Tien Gebooie ten volle te waardeer nie. Sodat die verpligtinge van die Dekaloog beter verstaan en toegepas kon word, is verdere wette aan hulle gegee om die beginsels van die Tien Gebooie te illustreer en dit toe te pas. Hierdie wette word verordeninge genoem, beide omdat dit oneindige wysheid en regverdigheid omraam en sodat regters hulle regspraak daarvolgens moes lewer. Anders as die Tien Gebooie, is hulle afsonderlik aan Moses gegee en hy moes dit aan die volk oordra.

Die eerste van hierdie wette het betrekking gehad op diensknegte. In die antieke tyd het die regters misdadigers soms as slawe verkoop; in sommige gevalle is skuldenaars deur hul skuldeisers verkoop; en armoede het mense selfs gelei om hulself en hul kinders te verkoop. Maar ‘n Hebreër kon nie as lewenslange slaaf verkoop word nie. Sy dienstydperk is tot ses jaar beperk; die sewende jaar moes hy vrygestel word. Menseroof, doelbewuste moord en opstand teen ouerlike gesag was met die dood strafbaar. Dit was die Israeliet geoorloof om slawe aan te hou wat nie Israeliete was nie, maar hulle lewe en persoon is streng bewaak. Die moord op ‘n slaaf was strafbaar; as sy heer hom beseer het, al het hy net ‘n tand gebreek, was hy op sy vryheid geregtig.

Die Israeliete was self kort tevore slawe en noudat hulle diensknegte kon aanhou, moes hulle daarteen waak om nie dieselfde gees van wreedheid en onderdrukking aan die dag te lê wat hulle onder hul Egiptiese opsigters gely het nie. Die herinnering aan hulle eie bittere slawerny moes hulle in staat stel om hulself in die plek van die dienskneg te plaas en om hulle te lei om bedagsaam en medelydend te wees, om ander te behandel soos hulle self behandel sou wou word.

Die regte van veral weduwees en wese, was in die besonder beskerm en ‘n tere medelye vir hulle hulpelose toestand moes aan die dag gelê word. “As jy hulle op enige manier verdruk...” het die Here verklaar, “...waarlik, dan sal Ek, as hulle na My roep, hulle geroep sekerlik hoor en my toorn sal ontvlam en Ek sal julle met die swaard ombring, sodat julle vroue weduwees en julle kinders wese word.” Vreemdelinge wat hulle by Israel aangesluit het, moes teen onreg en verdrukking beskerm word. “Jy mag die vreemdeling ook nie verdruk nie; want julle ken self die gemoed van ‘n vreemdeling, omdat julle vreemdelinge in Egipteland gewees het.”

Dit was onwettig om rente van armes in te vorder. ‘n Arm man se kleed of sy kombers wat as pand geneem is, moes voor sononder aan hom teruggegee word. Hy wat hom aan diefstal skuldig gemaak het, moes dubbel die hoeveelheid terugbetaal. Daar moes ontsag wees vir die owerstes en vir die regters en regters is gewaarsku om nie die reg te verdraai,

‘n valse saak te ondersteun of omkoopgeld aan te neem nie. ‘n Geskinder en laster is belet, maar weldadige optrede, selfs teenoor persoonlike vyande, is aanbeveel.

Die volk is weer aan die heilige verpligting van die Sabbat herinner. Jaarlikse feesdae is ingestel waarby al die manne van die nasie voor die Here moes bymekaarkom en aan Hom dankoffers en die eerste vrugte van Sy milddadigheid bring. Die rede vir hierdie wette was duidelik uitgelê: Dit was nie die gevolg van willekeurige soewereiniteit nie; alles was ten goede van Israel. Die Here het gesê: “Julle moet vir My heilige mense wees”-waardig om deur ‘n heilige God erken te word.

Moses moes hierdie wette opteken en sorgvuldig bewaar as die grondslag van die volkswet, tesame met die Tien Gebooie wat aan hulle gegee is, om die voorwaarde vir die vervulling van God se beloftes aan Israel te illustreer.

Toe is die volgende boodskap deur Jehova aan hulle gegee: “Kyk, Ek stuur ‘n Engel voor jou uit om jou op die pad te bewaar en om jou na die plek te bring wat Ek gereed gemaak het. Neem jou in ag vir Hom en luister na sy stem; wees nie wederstrewig teen Hom nie; want Hy sal julle oortreding nie vergewe nie, want my Naam is in Hom. Maar as jy terdeë na sy stem luister en alles doen wat Ek sal sê, sal Ek die vyand van jou vyande en die teëstander van jou teëstanders wees.” Gedurende al die omswerwinge van Israel was Christus, in die wolk-en vuurkolom, hulle Leidsman. Terwyl daar tiperings was wat vooruitgewys het na die komende Verlosser, was daar ook ‘n teenwoordige Verlosser wat aan Moses bevele vir die volk gegee het en wat aan hulle voorgehou is as die enigste kanaal van seëning.

Toe hy van die berg af terugkeer, het Moses “...aan die volk al die woorde van die Here en al die verordeninge vertel en daarop het die volk eenstemmig geantwoord: Al die woorde wat die Here gespreek het, sal ons doen.” Moses het hierdie belofte, saam met die woorde van die Here wat hulle daartoe verbind het om te gehoorsaam, in ‘n boek opgeteken.

Daarna is die verbond bekragtig. Aan die voet van die berg is ‘n altaar opgerig en langs die altaar twaalf gedenkstene geplaas ‘‘...volgens die twaalf stamme van Israel...” tot getuienis dat hulle die verbond aanvaar het. Toe het die jongmanne wat vir hierdie diens uitgekies was, die offers aangebied.

Nadat hy die altaar met die bloed van die offerdiere besprinkel het, het Moses “...die boek van die verbond geneem en dit voor die ore van die volk gelees.” So is die verbondsvoorwaardes plegtig herhaal en almal het die vryheid van keuse gehad of hulle daaraan sou voldoen of nie. Eerstens het hulle beloof om die stem van God te gehoorsaam; daarna het hulle gehoor hoedat Sy wet verkondig word; toe is die beginsels uiteengesit, sodat hulle kon besef wat hierdie verbond behels. Weer het die volk eenstemmig geantwoord: “Alles wat die Here gespreek het, sal ons doen en daarna luister.” “Toe elke

gebod volgens die wet deur Moses aan die hele volk aangekondig is, het hy die bloed geneem ... en die boek self en die hele volk besprinkel en gesê: Dit is die bloed van die testament wat God met die oog op julle verorden het." (Hebreërs 9:19,20).

Nou moes daar reëlings getref word vir die volkome vestiging van die uitverkore volk onder Jehova as hulle koning. Die Here het Moses beveel: "Klim na die Here toe op, jy en Aaron, Nadab en Abihu en sewentig van die oudstes van Israel en buig julle neer van ver af. En laat Moses alleen nader kom na die Here toe." Terwyl die volk aan die voet van die berg aanbid het, is hierdie uitgekose manne geroep om die berg te bestyg. Die sewentig oudstes moes Moses help om Israel te regeer en God het Sy Gees oor hulle laat kom en het hulle vereer met 'n aansig van Sy krag en grootheid. "En hulle het die God van Israel gesien en onder sy voete net soos 'n vloerwerk van saffierstene en so helder soos die hemel self." Hulle het nie die Godheid self aanskou nie, maar hulle het die heerlikheid van Sy teenwoordigheid gesien. Vantevore sou hulle nie in staat gewees het om so 'n toneel te aanskou nie; maar die vertoon van die mag van God het hulle met ontsag tot bekering gebring; hulle het Sy heerlikheid, reinheid en genade oordink totdat hulle nader aan Hom, wat die onderwerp van hulle bepeinsinge was, kon kom.

Moses en "Josua, sy dienaar," was nou ontbied om die Here te ontmoet. En omdat hulle 'n geruime tyd uit die kamp sou wees, het die leier vir Aaron en Hur, bygestaan deur die sewentig oudstes, aangestel om waar te neem. "Toe Moses die berg opklim, het 'n wolk die berg oordek. En die heerlikheid van die Here het op die berg Sinai gebly." Ses dae lank het die wolk die berg bedek as bewys van God se besondere teenwoordigheid; tog was daar geen openbaring van Homself of kommunikasie van Sy wil nie. Gedurende daardie tyd het Moses gewag op die bevel om voor die Here te verskyn. Hy is aangesê: "Klim op die berg na My toe en vertoef daar..." en hoewel sy geduld en gehoorsaamheid op die proef gestel is, het hy nie moeg geword om te wag en sy pos verlaat nie. Hierdie periode van afwagting was vir hom 'n tyd van voorbereiding en selfondersoek. Selfs hierdie begunstigde dienaar van God kon nie onmiddellik in die teenwoordigheid van God verkeer en die aanskoulikheid van Sy heerlikheid verduur nie. Ses dae moes aangewend word om homself deur 'n hartsondersoek, bepeinsing en gebed aan God te wy voordat hy gereed kon wees vir direkte kommunikasie met sy Maker.

Op die sewende dag, wat die Sabbat was, is Moses in die wolk ontbied. Die digte wolk het, ten aanskoue van die hele Israel, oopgegaan en die heerlikheid van die Here het soos 'n verterende vuur deurgebreek. "En Moses het binne-in die wolk ingegaan en die berg opgeklim. En Moses was op die berg veertig dae en veertig nagte." Die veertig dae op die berg het nie die ses dae van voorbereiding ingesluit nie. Gedurende die ses dae was Josua saam met Moses en hulle het saam manna geëet en gedrink uit die stroom "...wat van die berg af kom." Maar Josua het nie saam met Moses in die wolk ingegaan nie. Hy het buite

gebly en daagliks voortgegaan om te eet en drink terwyl hy gewag het dat Moses moes terugkom, terwyl Moses die hele veertig dae lank gevas het.

Gedurende sy verblyf op die berg het Moses voorskrifte ontvang vir die oprigting van ‘n heiligdom waarin die Teenwoordigheid van God duidelik geopenbaar sou word. “Ook moet hulle vir My ‘n heiligdom maak, dat Ek in hulle midde kan woon” (Exodus 25:8), was die bevel van die Here. Vir die derde keer is die viering van die Sabbat beveel. “Tussen My en die kinders van Israel is dit vir ewig ‘n teken...” het die Here gesê, “...sodat die mense kan weet dat Ek die Here is wat julle heilig. Onderhou dan die Sabbat, want dit moet vir julle heilig wees ... Elkeen wat daarop werk verrig, dié siel moet uitgeroei word onder sy volksgenote uit.” (Exodus 31:17,13,14). Aanwysings was kort tevore gegee vir die onmiddellike oprigting van ‘n tabernakel vir die diens van God; en dit kon die volk moontlik laat besluit het dat, aangesien die doel daarmee die verheerliking van God was en omdat hulle groot behoefte gehad het aan ‘n plek van aanbidding, hulle geregverdig sou wees om op die Sabbat daaraan te werk. Om hulle teen hierdie dwaling te beskerm, is hulle gewaarsku. Selfs die heiligheid en dringendheid van daardie spesiale werk vir God moes hulle nie daartoe lei om op Sy heilige rusdag inbreuk te maak nie.

Voortaan sou die volk vereer word met die blywende teenwoordigheid van hulle Koning. “Ek sal onder die kinders van Israel woon en vir hulle ‘n God wees” ... “en die tent sal deur my heerlikheid geheilig word...” (Exodus 29:45,43), is die versekering wat aan Moses gegee is. As ‘n simbool van die gesag van God en die beliggaming van Sy wil, is daar aan Moses ‘n afskrif van die Tien Gebooie gegee wat God self met Sy eie vinger op twee kliptafels geskryf het (Deuteronomium 9:10; Exodus 32:15,16), om heilig in die heiligdom bewaar te word, wat, wanneer dit voltooi was, ‘n sigbare middelpunt vir die volk se aanbidding sou wees.

Van ‘n nasie van slawe, is die Israeliete bo alle nasies verhef om ‘n besondere skat vir die Koning van konings te wees. God het hulle van die wêreld afgesonder sodat Hy ‘n heilige pand aan hulle kon toevertrou. Hy het hulle as die bewaarders van Sy wet aangestel en dit was Sy plan om die kennis van Homself, deur hulle, onder die mensdom te bewaar. Op hierdie wyse sou die lig van die hemel op ‘n wêreld, wat in duisternis gehul is, skyn en alle volke sou ‘n Stem hoor pleit dat hulle hul van afgodery moes bekeer tot aanbidding van die lewende God. As die Israeliete getrou aan hulle toevertroude pand sou bly, sou hulle ‘n mag in die wêreld word. God sou hulle Beskermer wees en Hy sou hulle bo al die ander nasies verhef. Sy lig en waarheid sou deur hulle geopenbaar word en hulle sou onder Sy wyse en heilige regering uitstaan as ‘n voorbeeld van die voortreflikheid van aanbidding vir Hom bo alle vorms van afgodediens.

Hoofstuk 28—Afgodery by Sinai

(Hierdie hoofstuk berus op Exodus 32 tot 34)

Die tyd wat Moses weg was, was vir die Israeliete ‘n tyd van afwagting en spanning. Die volk het geweet dat hy en Josua die berg bestyg en in die digte, donker wolk ingegaan het, wat van onder op die vlakte bo op die bergspits gesien kon word en wat van tyd tot tyd deur die Teenwoordigheid van God verlig is. Hulle het gretig op sy terugkoms gewag. Omdat hulle in Egipte aan ‘n tasbare verteenwoordiging van die gode gewoond was, was dit vir hulle moeilik om op ‘n onsigbare wese te vertrou en hulle het op Moses begin vertrou om hulle geloof te handhaaf. Nou is hy van hulle weggeneem. Dag na dag, week na week het verbygegaan en nog het hy nie teruggekeer nie. Ondanks die feit dat die wolk steeds sigbaar was, het dit vir baie in die kamp begin voorkom asof hulle leier hulle in die steek gelaat het, of dat hy in die verterende vuur omgekom het.

Gedurende hierdie tyd van afwagting, het hulle die geleentheid gehad om na te dink oor die wet van God wat hulle gehoor het en om hulle harte voor te berei vir verdere openbaringe wat Hy aan hulle mag gee. Hulle het nie te veel tyd vir hierdie werk gehad nie en indien hulle op hierdie wyse na ‘n duideliker begrip van God se vereistes gesoek het en hulle harte voor Hom verootmoedig het, sou hulle teen versoeking beskerm gewees het. Maar hulle het dit nie gedoen nie en eerlank was hulle onverskillig, onoplettend en wetteloos. Dit was veral die geval met die gemengde skare. Hulle was ongeduldig om na die Beloofde Land te trek-die land wat oorloop van melk en heuning. Dit was slegs op voorwaarde van gehoorsaamheid dat die goeie land aan hulle belowe was, maar hulle het dit uit die oog verloor. Sommige het voorgestel dat hulle na Egipte terugkeer, maar ongeag of dit voorwaarts na Kanaan of terug na Egipte sou wees, die menigte was vasbeslote om nie langer vir Moses te wag nie.

Omdat hulle in die afwesigheid van hulle leier magteloos begin voel het, het hulle tot hul ou bygelowe teruggekeer. Dit was die gemengde skare wat eerste ongeduldig geword en begin kla het en hulle was die leiers van die afvalligheid wat gevolg het. Onder die voorwerpe wat die Egiptenare as simbole van hulle godheid gebruik het, was ‘n bees of ‘n kalf; en dit was op die voorstel van hulle wat in Egipte hierdie soort afgodery beoefen het, dat daar nou ‘n kalf gemaak en aanbid is. Die volk wou ‘n beeld hê om God te verteenwoordig en om in die plek van Moses voor hulle uit te trek. God het op geen wyse ‘n ewebeeld van Homself gegee nie en het enige materiële verteenwoordiging vir hierdie doel belet. Die magtige wonderwerke in Egipte en by die Rooi See is bedoel om geloof in Hom te bevestig as die onsigbare, almagtige Helper van Israel, die enigste ware God. En die begeerte vir ‘n sigbare manifestasie van Sy teenwoordigheid is toegestaan deur die wolk-en vuurkolom wat die menigtes gelei het, asook in die openbaring van Sy heerlikheid op die berg Sinai. Maar met die wolk van die Heilige Teenwoordigheid steeds voor hulle

oë, het hulle hul harte teruggedraai tot die afgodery van Egipte en die heerlikheid van die onsigbare God met die afbeelding van ‘n bees voorgestel!

Gedurende sy afwesigheid het Moses die geregtelike gesag op Aaron oorgedra en ‘n groot skare het voor sy tent saamgekom met die eis: “Maak vir ons gode wat voor ons uit trek; want hierdie Moses, die man wat ons uit Egipteland laat optrek het, ons weet nie wat van hom geword het nie.”* Die wolk, so het hulle gesê, wat hulle tot dusver gelei het, het nou vir goed op die berg gerus; dit sou hulle nie verder op hulle reis lei nie. In die plek daarvan moes hulle ‘n beeld hê en indien, soos reeds voorgestel, hulle na Egipte terugkeer, sou die Egiptenare hulle goedgunstiglik ontvang as hulle hierdie beeld voor hulle uit dra en dit as hulle god erken.

“n Krisis van hierdie aard vereis ‘n standvastige, vasbeslote man met onwankelbare moed; een wat die eer van God hoër as die guns van die volk, sy eie veiligheid en die lewe self ag. Maar dit was nie te bespeur in die karakter van die tydelike leier van Israel nie. Aaron het halfhartig beswaar gemaak, maar sy aarselende en bedeesde houding op hierdie kritieke stadium, het hulle net meer vasberade gemaak. Die oproer het toegeneem. ‘n Blinde, onredelike waansin het beheer oor die menigte geneem. Daar was sommige wat aan hulle verbond met

---

* Sien aanhangsel, opmerking 4

God getrou gebly het, maar die grootste gedeelte van die volk het hulle by die afvalligheid aangesluit. ‘n Paar wat dit gewaag het om die beeld makery as afgodery te bestempel, is aangerand en rof behandel en in die verwarring en opwinding, het hulle eindelik hul lewens verloor.

Aaron het vir sy eie lewe gevrees en in stede daarvan dat hy edelmoedig op die eer van God gestaan het, het hy toegegee aan die eise van die menigte. Sy eerste daad was om te beveel dat die goue oorbelle van al die mense bymekaargemaak en na hom gebring word, in die hoop dat trots hulle sou lei om te weier om so ‘n opoffering te maak. Maar hulle het gewilliglik hul ornamente afgestaan; en hiervan het hy ‘n gegote kalf gemaak, ‘n namaaksel van die gode van Egipte. Die volk het verkondig: “Dit is jou gode, O Israel, wat jou uit Egipteland laat optrek het.” En op ‘n veragtelike wyse het Aaron hierdie belediging van Jehova toegelaat. Hy het verder gegaan. Toe hy sien met wat se tevredenheid die goue god aanvaar is, het hy ‘n altaar voor die beeld opgerig en ‘n aankondiging gedoen: “More is daar fees tot eer van die Here.” Hierdie aankondiging is deur trompetblasers deur die verskillende afdelings van die kamp verkondig. “En hulle het die volgende dag vroeg klaargemaak en brandoffers geoffer en dankoffers gebring; daarop het die volk gaan sit om te eet en te drink en hulle het opgestaan om te speel.” Onder die voorwendsel dat hulle ‘n

"...fees tot eer van die Here..." vier, het hulle hulle oorgegee aan belustigheid en losbandige brassery.

Hoe dikwels word die liefde vir genot in ons tyd as 'n "gedaante van godsaligheid" vermom! 'n Godsdiens wat mense toelaat om, terwyl hulle die plegtighede van aanbidding waarneem, hulleself oorgee aan selfsugtige of sensuele bevrediging, wat tans vir hulle net so behaaglik is soos vir die menigtes in die dae van Israel. En daar is steeds buigbare Aarons wat, terwyl hulle verantwoordelike poste in die kerk beklee, sal toegee aan die begeertes van die ongewydes en hulle dus in sonde aanmoedig.

Dit was slegs enkele dae sedert die Hebreërs 'n plegtige verbond met God, dat hulle Sy stem sou gehoorsaam, gesluit het. Hulle het bewend van vrees by die berg gestaan en geluister na die woorde van die Here: "Jy mag geen ander gode voor my aangesig hê nie." Die heerlikheid van God het nog

bokant Sinai gehang waar die skare dit kon sien; maar hulle het weggedraai en na ander gode gevra. "Hulle het by Horeb 'n kalf gemaak en gebuig voor 'n gegote beeld. En hulle het hul Heerlikheid verruil vir die afbeelding van 'n bees wat gras eet."(Psalm 106:19,20). Is daar enige ander wyse waarop uiterste ondankbaarheid, of 'n meer uitdagende belediging teenoor Hom, wat Homself aan hulle as 'n deernisvolle Vader en 'n almagtige Koning bewys het, betoon kon word?

Op die berg is Moses gewaarsku aangaande die afvalligheid in die laer en die Here het hom beveel om sonder versuim daarheen terug te keer. "Gaan heen, klim af, want jou volk wat jy uit Egipteland laat optrek het, het verderflik gehandel. En hulle het gou van die weg afgewyk wat Ek hulle beveel het. Hulle het vir hulle 'n gegote kalf gemaak en daarvoor neergebuig en daaraan geoffer." God kon die beweging uit die staanspoor gekeer het, maar Hy het dit toegelaat om sulke afmetings aan te neem, sodat Hy aan almal 'n les aangaande Sy straf vir verraad en afvalligheid, kon leer.

God se verbond met Sy volk was nou uitgewis en Hy het aan Moses gesê: "Laat My dan nou begaan, dat My toorn teen hulle ontvlam en Ek hulle verteer. Dan sal Ek jou tot 'n groot nasie maak." Die volk Israel, veral die gemengde skare, sou voortdurend neig om teen God in opstand te kom. Hulle sou ook teen hulle leier murmureer en hom bedroef deur hulle ongeloof en hardkoppigheid en dit sou 'n moeisame en uitmergelende werk gewees het om hulle na die Beloofde Land te lei. Hulle sonde het reeds die guns van God verbeur en geregtigheid het vereis dat hulle vernietig word. Daarom het die Here Hom voorgeneem dat Hy hulle sou vernietig en van Moses 'n magtige volk maak.

"Laat My dan nou begaan, dat ... Ek hulle verteer," was die woorde van God. As die Here Hom voorgeneem het om Israel te vernietig, wie sou vir hulle intree? Hoe min, sou nie die sondaars aan hulle lot oorlaat nie! Hoe min sou nie die arbeid, die las en die

opoffering wat met ondankbaarheid en klagtes beloon word, vir gemak en eer verruil wanneer dit God self was wat die vrystelling aanbied nie?

Maar Moses het gronde vir hoop onderskei waar daar skynbaar net moedeloosheid en toorn was. Uit die woorde van

God "Laat My dan nou begaan..." het hy verstaan dat hy nie verbied word om voorspraak te maak nie, maar dat dit eerder aangemoedig word, wat impliseer dat niks anders as die gebede van Moses Israel kon red nie en dat, indien daar op hierdie wyse gepleit word, God Sy volk sou spaar. Hy "...het die Here sy God om genade gesmeek en gesê: Waarom, O Here, sou u toorn ontvlam teen u volk wat U met grote krag en met 'n sterke hand uit Egipteland uitgelei het?"

God het gemaak asof Hy Sy volk verwerp. Hy het gepraat van "...jou volk wat jy uit Egipteland laat optrek het." Maar Moses het nederig die leierskap van Israel ontken. Hulle het nie aan hom behoort nie, maar aan God. "U volk wat U met grote krag en met 'n sterke hand ... uitgelei het." "Waarom..." het hy aangedring, "...sou die Egiptenaars spreek en sê: In kwaadwilligheid het Hy hulle uitgelei om hulle in die berge om te bring en hulle van die aardbodem af te vernietig?"

Gedurende die paar maande sedert Israel Egipte verlaat het, het al die omliggende nasies reeds die tyding van hulle wonderbare verlossing gehoor. Vrees en 'n onheilspellende voorgevoel het op die heidene gerus. Almal het gewag om te sien wat die God van Israel vir Sy volk sou doen. As hulle nou vernietig sou word, sou hulle vyande seëvier en dit sou God oneer aandoen. Die Egiptenare sou eis dat hulle beskuldigings waar was-in stede van Sy volk na die woestyn te lei om te offer, het Hy veroorsaak dat hulle geoffer word. Hulle sou nie aan Israel se sonde dink nie; die vernietiging van die volk wat Hy so daadwerklik vereer het, sou verwyt oor Sy Naam bring. Hoe groot is die verantwoordelikheid van diegene wat hoog deur God vereer is, om Sy Naam lofwaardig op die aarde te maak! Met hoeveel oorleg behoort hulle daarteen te waak om sonde te doen, Sy oordele oor hulle te bring en te veroorsaak dat Sy Naam deur die goddeloses gelaster word!

Terwyl Moses vir Israel ingetree het, het sy beskroomdheid gewyk voor sy diepe belangstelling in en liefde vir diegene vir wie hy as werktuig van God soveel gedoen het. Die Here het sy smeekbede aangehoor en sy onselfsugtige gebed toegestaan. God het Sy dienskneg beproef; Hy het sy getrouheid en sy liefde vir daardie dwalende, ondankbare volk op die proef gestel en Moses het die toets met edelmoedigheid geslaag. Sy belangstelling in Israel het nie uit 'n selfsugtige motief ontstaan nie. Die voorspoed van God se uitverkore volk was vir hom van groter belang as persoonlike eer, kosbaarder as die voorreg om die stamvader van 'n magtige volk te word. Sy getrouheid en eenvoud van

hart en eerbaarheid was vir God behaaglik en daarom het Hy aan hom, as ‘n getroue herder, die groot verantwoordelikheid opgedra om Israel na die Beloofde Land te lei.

Toe Moses en Josua van die berg afkom, met Moses wat die “tafels van die getuienis” in sy hande dra, het hulle die gejuig en die opgewonde uitroepe van die oproerige skare gehoor. Vir Josua, die krygsman, was sy eerste gedagte dat hulle deur vyande aangeval word. Hy het gesê: “Daar is oorlogsgeraas in die kamp.” Maar Moses het van beter geweet wat die oorsaak van die rumoer was. Dit was nie die geluid van ‘n geveg nie, maar van joligheid. Hy het gesê: “Dit is nie die geluid van die wat sing van oorwinning nie; dit is ook nie die geluid van die wat sing van neerlaag nie: ek hoor die geluid van beurtgesang.”

Toe hulle naby die laer kom, sien hulle die volk rondom hulle afgod sing en dans. Dit was ‘n toneel van heidense oproerigheid, ‘n nabootsing van die afgodiese feeste van Egipte, maar hoe groot in teenstelling met die plegtige en eerbiedige aanbidding van God! Moses het pas die heerlikheid van God verlaat en hoewel hy gewaarsku was oor wat besig was om daar plaas te vind, was hy onvoorbereid op die afskuwelike vertoning van die verval van Israel. Hy was woedend. Om sy afsku aan hulle misdaad te betoon, het hy die kliptafels neergegooi en dit is voor die oë van die hele volk verbreek om aan te dui dat, net soos hulle hul verbond met God verbreek het, so het God Sy verbond met hulle verbreek.

Moses het die kamp binnegegaan en tussen die feesgangers deurgeloop tot by die afgod, wat hy geneem en in die vuur gewerp het. Hy het dit agterna fyn gemaal en nadat hy dit in die water van die stroom wat uit die berg vloei gestrooi het, het hy die volk gedwing om daarvan te drink. So het hy die uiterste waardeloosheid van die god wat hulle aanbid het aan hulle getoon.

Die groot leier het sy skuldige broer ontbied en streng gevra: “Wat het hierdie volk jou gedoen, dat jy so ‘n groot sonde oor hulle gebring het?” Aaron het hom probeer verdedig deur te vertel van die kabaal wat die mense opgeskop het en dat, indien hy nie aan hulle eise toegegee het nie, hulle hom sou doodmaak. Hy het gesê: “Laat die toorn van my heer nie ontvlam nie. U self ken die volk, dat hulle deur en deur sleg is. Hulle het dan aan my gesê: Maak vir ons gode wat voor ons uit trek, want hierdie Moses, die man wat ons uit Egipteland laat optrek het, ons weet nie wat van hom geword het nie. Daarop het ek hulle geantwoord: Wie goud het, laat die dit afruk! En hulle het dit aan my gegee. En ek het dit in die vuur gegooi en hierdie kalf het daaruit gekom.” Hy wou Moses wysmaak dat ‘n wonderwerk gebeur het; dat die goud in die vuur gegooi is en deur bomenslike krag in ‘n kalf verander het. Maar sy verskonings en bontpratery was nodeloos. Hy is geregtelik as die hoof oortreder behandel.

Dit was as gevolg van die feit dat Aaron so hoog bo die ander geseën en vereer was, wat sy sonde so afskuwelik gemaak het. Dit was Aaron, “die heilige van die Here” (Psalm 106:16), wat die afgod gemaak en die fees aangekondig het. Dit was hy wat as segsman vir

Moses aangestel was en aangaande wie God self getuig het, “Ek weet dat hy goed kan praat...” (Exodus 4:14), wat nagelaat het om die afgodedienaars van hulle hemeltergende plan te laat afsien. Hy, deur wie God gewerk het om Sy oordele op beide die Egiptenare en hulle afgode te laat neerkom, het onaangeraak geluister hoe daar voor die gegote beeld uitgeroep is: “Dit is jou gode, O Israel, wat jou uit Egipteland laat optrek het.” Dit was hy wat saam met Moses op die berg was en daar die heerlikheid van die Here aanskou het, wat gesien het dat daar geen beeld van die openbaring van daardie heerlikheid gemaak kon word nie-dit was hy wat daardie heerlikheid in die beeld van ‘n bees verander het. Hy, aan wie God die heerskappy oor die volk tydens die afwesigheid van Moses toevertrou het, het hulle opstand goedgekeur. “Ook was die Here baie toornig op Aaron sodat Hy hom wou verdelg.” (Deuteronomium 9:20). Maar in antwoord op die ernstige bemiddeling van Moses, is sy lewe gespaar en in berou en vernedering vir sy groot sonde, is hy in die guns van God herstel.

As Aaron die moed gehad het om, ongeag die gevolge, op te staan vir wat reg is, kon hy daardie afvalligheid voorkom het. As hy onwankelbaar in sy getrouheid aan die Here was en as hy die volk op die gevare van Sinai gewys en hulle herinner het aan hulle verbond met God om Sy wet te onderhou, kon hy die boosheid gestuit het. Maar sy toegewing aan die begeertes van die volk en die bedaarde versekering waarmee hy hulle planne uitgevoer het, het hulle aangemoedig om tot groter mate te sondig as wat voorheen in hulle gedagtes was.

Toe Moses met sy terugkoms in die kamp die opstandelinge gekonfronteer het, het sy ernstige teregwysings en verontwaardiging wat hy in die breek van die heilige tafels van die wet openbaar het, vir die mense ‘n skerp kontras gevorm met sy broer se aangename toespraak en waardige gedrag en hulle was partydig vir Aaron. Om homself te regverdig het Aaron probeer om die volk verantwoordelik te hou vir sy swakheid om toe te gee aan hulle eise; maar desnieteenstaande, is hulle gevul met bewondering vir sy sagmoedigheid en geduld. Maar God sien nie soos ‘n mens nie. Aaron se toegeeflikheid en sy begeerte om te behaag het hom vir die omvang van die misdaad wat hy goedgekeur het, verblind. Sy invloed ten gunste van sonde, het die lewe van duisende gekos. Hoe kontrasterend was die optrede van Moses, wie, terwyl hy getrou God se oordele uitgevoer het, getoon het dat die welsyn van Israel vir hom meer kosbaar was as voorspoed, of eer, of lewe.

Van al die sondes wat God sal straf, is nie een in Sy oë ernstiger as diegene wat ander aanmoedig om te sondig nie. Dit is God se wil dat Sy diensknegte hulle getrouheid bewys deur oortreding, hoe pynlik dit ook mag wees, getrou te bestraf. Diegene wat met ‘n opdrag van God vereer word, moenie swak en toegeeflike tyd bestéders wees nie. Hulle moenie strewe na eiebelang of onaangename pligte vermy nie, maar hulle moet die werk van God met onwankelbare getrouheid verrig.

Alhoewel God Moses se gebed verhoor het deur Israel van vernietiging te spaar, is hulle afvalligheid, daadwerklik gestraf. Indien die wetteloosheid en ongehoorsaamheid waarin Aaron hulle toegelaat het om te verval, nie onmiddellik onderdruk sou word nie, sou die sonde spoedig handuit ruk en die hele volk in ‘n onherstelbare verderf dompel. Die sonde moes deur ernstige strengheid uitgewis word. Moses het in die poort van die laer gestaan en die volk toegeroep: “Wie vir die Here is, kom na my toe!” Diegene wat geen aandeel in die afvalligheid gehad het nie, moes aan Moses se regterkant staan; die wat skuldig maar boetvaardig was, aan sy linkerkant. Die bevel is gehoorsaam.

Daar is bevind dat die stam van Levi geen aandeel in die afgodery gehad het nie. Uit die ander stamme was daar groot getalle wat, hoewel hulle gesondig het, nou hulle berou betuig het. Maar ‘n groot gedeelte van die volk, hoofsaaklik die gemengde skare wat aangedring het dat die kalf gemaak moes word, het hardnekkig met hulle opstandigheid volgehou. In die Naam van “...die Here, die God van Israel...” het Moses dié aan sy regterhand, wat geen skuld aan die afgodery gehad het nie, beveel om hulle swaarde aan te gord en almal dood te maak wat in die opstand volhard het. “En daar het van die volk op die dag omtrent drieduisend man geval.” Sonder inagneming van rang, familie of vriendskap, is die leiers van die goddeloosheid om die lewe gebring; maar almal wat berou gehad en hulle verootmoedig het, is gespaar.

Diegene wat hierdie verskriklike oordeel voltrek het, het deur Gesag van God gewerk en die vonnis van die Koning van die hemel voltrek. Mense moet versigtig wees hoe hulle, in hulle menslike blindheid, hulle medemens oordeel en veroordeel; maar wanneer God hulle beveel om Sy vonnis op die skuldige te voltrek, moet Hy gehoorsaam word. Diegene wat hierdie pynlike daad verrig het, het daardeur hulle weersin in rebellie en afgodery getoon en hulself meer volledig aan die diens van die ware God gewy. Die Here het hulle getrouheid vereer deur ‘n besondere onderskeiding aan die stam van Levi toe te ken.

Die Israeliete het hulle aan hoogverraad skuldig gemaak en dit teen ‘n Koning wat hulle met weldade oorlaai het en Wie se gesag hulle vrywillig beloof het om te gehoorsaam. Om die Heerskappy van God te handhaaf, moes die verraaiers gestraf word. Maar selfs hier het God Sy genade bewys. Hoewel Hy Sy wet gehandhaaf het, het hy aan almal die vryheid van keuse gegee om te bekeer. Slegs diegene wat in hulle opstand volhard het, het omgekom.

Dit was nodig om die sonde te straf, as ‘n getuienis van God se misnoeë teen afgodery, aan die omliggende nasies. Deur die skuldiges te straf, moes Moses, as God se instrument, ‘n plegtige en openbare protes teen hulle misdaad aanteken. Wanneer die Israeliete hierna die afgodery van hulle naburige stamme sou veroordeel, sou hulle vyande terugkap met die beskuldiging dat die volk wat beweer het dat Jehova hulle God

is, ‘n kalf gemaak en dit by Horeb aanbid het. Dan kon Israel, alhoewel hulle noodgedwonge die skandalige waarheid sou moes erken, na die vreeslike lot van die oortreders verwys as bewys dat hulle sonde nie goedgekeur of oorgesien is nie.

Liefde, geensins minder as regverdigheid nie, het vereis dat hierdie sonde gestraf moes word. God is sowel die Bewaker as die Koning van Sy volk. Diegene wat in hulle opstand volhard, word verdelg sodat hulle nie ander tot ondergang kan lei nie. Deur die lewe van Kain te spaar, het God aan die heelal gedemonstreer wat die gevolge sou wees om sonde toe te laat om ongestraf te bly. Die invloed wat sy lewe en leringe op sy nakomelinge gehad het, het aanleiding gegee tot die toestand van verdorwenheid wat die verwoesting van die hele wêreld deur middel van ‘n sondvloed vereis het. Die geskiedenis van die antediluviane getuig van die feit dat ‘n lang lewe nie vir die sondaar ‘n seën is nie; die verdraagsaamheid van God het hulle goddeloosheid nie onderdruk nie. Hoe langer die mense geleef het, hoe meer korrup het hulle geword.

So ook met die afval te Sinai. Tensy die oortreders spoedig gestraf word, sou dit dieselfde gevolge gehad het. Die aarde sou net so bedorwe gewees het as in die tyd van Noag. As die oortreders gespaar was, sou groter euwels as die wat as gevolg van die behoud van Kain se lewe gevolg het, ontstaan het. Dit was die genade van God dat duisende moes ly, om te voorkom dat Sy oordele miljoene tref. Om die menigte te red, moes Hy ‘n paar straf. Boonop het die volk, deur hulle nie aan God te onderwerp nie, Sy beskerming verbeur en sonder daardie beskerming is die hele nasie aan die mag van hulle vyande oorgelewer. As die sonde nie dadelik uit die weg geruim was nie, sou hulle spoedig die prooi van hul talryke en magtige vyande geword het. Dit was nodig vir die welvaart van Israel en ook om vir alle daaropvolgende geslagte ‘n les te wees dat die misdaad onmiddellik gestraf moes word. En dit was ook nie minder genadig teenoor die sondaars self, dat hulle sondige lewens beëindig is nie. Indien hulle lewe verleng was, sou dieselfde gees wat hulle teen God opstandig gemaak het, in haat teenoor mekaar gemanifesteer het en hulle sou mekaar uiteindelik uitgeroei het. Dit was in liefde teenoor die wêreld, liefde teenoor Israel en liefde selfs teenoor die oortreders dat die misdaad spoedig en uiters streng gestraf is.

Toe die volk die omvang van hulle skuld besef, het vrees deur die hele laer getrek. Hulle het gevrees dat elke oortreder uitgeroei sou word. Moses het hulle in hulle nood jammer gekry en het beloof om weereens by God vir hulle te pleit.

Hy het gesê: “Julle het ‘n groot sonde begaan; maar nou sal ek na die Here opklim; miskien kan ek vir julle sonde versoening doen.” Hy het gegaan en in sy belydenis aan God gesê: “Ag, hierdie volk het ‘n groot sonde begaan en vir hulle goue gode gemaak. Nou dan, as U tog maar hulle sonde wou vergewe! En so nie delg my dan maar uit u boek wat U geskryf het!” Die antwoord was: “Wie teen My gesondig het, die sal Ek uitdelg uit my boek. Maar gaan nou en lei die volk waarheen Ek jou gesê het. Kyk, My engel sal voor jou uit gaan. Maar die dag as Ek besoeking doen, dan sal Ek hulle sonde oor hulle besoek. ”

Moses se gebed herinner ons aan die hemelse rekords waarin die name van alle mense opgeskryf word en hulle dade, goed of sleg, getrou opgeteken word. Die boek van die lewe bevat die name van almal wat hulle aan die diens van die Here gewy het. Indien enigeen van hulle van Hom afdwaal en deur hardkoppige volharding in die sonde uiteindelik teen die invloede van Sy Heilige Gees verhard word, sal hulle name in die oordeel uit die boek van die lewe uitgewis word en hulle sal aan vernietiging oorgegee word. Moses het besef watter vreeslike lot die sondaar sou tref; tog, indien die Here van voorneme was om Israel te verwerp, het hy begeer dat sy naam saam met hulle s'n uitgewis word. Hy kon dit nie verdra om te sien dat die oordele van God diegene tref wat so genadiglik verlos was nie. Moses se bemiddeling vir Israel illustreer vir ons Christus se bemiddeling vir die sondige mensdom. Maar die Here het nie toegelaat dat Moses, soos Jesus, die skuld van die oortreders dra nie. Hy het gesê: "Wie teen My gesondig het, die sal Ek uitdelg uit my boek."

Diep bedroef het die volk hulle dode begrawe. Drieduisend is met die swaard gedood; kort daarna het 'n plaag die laer getref; en toe het hulle die boodskap ontvang dat die Teenwoordigheid van God hulle nie verder op hulle reis sou vergesel nie. Jehova het verklaar: "Ek sal in jou midde nie optrek nie, omdat jy 'n hardnekkige volk is; anders sal jy op die weg verteer word." Verder is hulle gelas: "Haal nou jou versiersels van jou af, dan sal Ek weet wat Ek met jou moet doen." Daar was roubeklag regdeur het die hele laer. Nederig en berouvol het die "...kinders van Israel hulleself beroof van hul versiersels, van die berg Horeb af."

Op Goddelike aanbeveling is die tent wat as tydelike plek van aanbidding gedien het, "...ver van die laer af... " opgeslaan. Dit was 'n verdere bewys dat God Sy teenwoordigheid van hulle onttrek het. Hy sou Homself aan Moses openbaar, maar nie aan hierdie volk nie. Die bestraffing is terdeë gevoel en vir die gewete-gekwelde menigte, het dit geblyk 'n voorbode van 'n groter ramp te wees. Het die Here nie miskien vir Moses van die kamp afgeskei sodat Hy hulle totaal kon uitwis nie? Maar hulle is nie sonder hoop gelaat nie. Die tent is buite die laer opgeslaan en Moses het dit "die tent van samekoms" genoem. Almal wat waarlik boetvaardig was en begeer het om na die Here terug te keer, is genooi om daarheen te gaan, hulle sondes te bely en om Sy genade te smeek. Nadat hulle na hulle tente teruggekeer het, het Moses in die tabernakel ingegaan. Met angstige belangstelling het die volk gekyk vir een of ander teken dat sy voorspraak vir hulle aanvaar is. As God sou inwillig om hom daar te ontmoet, was daar hoop dat hulle nie heeltemal vernietig sou word nie. Toe die wolkkolom neergedaal en by die ingang van die tabernakel gaan staan het, het die volk van blydskap geween en die hele volk het opgestaan en "...elkeen aan die ingang van sy tent... " neergebuig.

Moses was terdeë bewus van die perversiteit en blindheid van die volk wat aan sy sorg toevertrou was; hy was bewus van die moeilikhede waarmee hy te kampe sou kry. Maar hy het geleer dat ten einde sy invloed op die volk te laat geld, hy die hulp van God moes

hê. Hy het vir ‘n duideliker openbaring van God se wil en die versekering van Sy teenwoordigheid gepleit: “U sê nou wel aan my: Ek moet hierdie volk laat optrek, maar U laat my nie weet wie U saam met my sal stuur nie, hoewel U gesê het: Ek ken jou by die naam en jy het ook genade in my oë gevind. As ek dan nou genade in u oë gevind het, maak my dan tog u weë bekend dat ek U kan ken; sodat ek genade in u oë kan vind. En bedink tog dat hierdie nasie u volk is.”

Die antwoord was: “Ek sal met jou saamgaan om jou die rusplek te gee.” Maar Moses was nog nie tevrede nie. Hy was diep in sy gemoed bewus van die verskriklike gevolge as God Israel aan sy verharding en onboetvaardigheid sou oorlaat. Hy kon dit nie verduur dat sy belange van die van sy broeders geskei moet word nie en hy het gebid dat die guns van God teenoor Sy volk herstel word en dat die teken van Sy teenwoordigheid moes voortgaan om hulle die weg aan te wys. “As U nie self meegaan nie, laat ons dan nie hiervandaan optrek nie. Want waaraan sou dan bekend word dat ek genade in u oë gevind het, ek en u volk? Is dit nie daaraan dat U met ons saamtrek nie? So sal ons, ek en u volk, onderskeie wees van elke volk wat op die aarde is.”

En die Here het geantwoord: “Ook hierdie versoek wat jy uitgespreek het, daaraan sal ek voldoen; want jy het genade gevind in my oë en Ek ken jou by die naam.” Maar die profeet het nog nie opgehou om te pleit nie. Op elke gebed was daar ‘n antwoord, maar hy het na nog groter bewyse van God se genade gesmag. Hy het nou ‘n versoek gerig wat geen mens ooit voorheen gedoen het nie: “Laat my tog u heerlikheid sien.”

God het nie sy versoek as vermetelheid bestraf nie; maar die genadige antwoord was: “Ek sal al my majesteit by jou laat verbygaan.” Geen sterflike mens kan die onbedekte heerlikheid van God aanskou en bly leef nie; maar aan Moses is die belofte gegee dat hy soveel van die heerlikheid van God sou aanskou as wat hy kon verdra. Weer is hy na die bergspits ontbied; daar het die Hand wat die wêreld gemaak het, die Hand wat “...berge versit sonder dat hulle dit merk...” (Job 9:5), daardie skepsel van die stof, daardie geloofsman, geneem en hom in ‘n rotsskeur geplaas terwyl die heerlikheid van God en al Sy majesteit voor hom verbygegaan het.

Hierdie ondervinding, bowenal die belofte dat die Teenwoordigheid van God met hom sou saamgaan, was vir Moses ‘n versekering van die welslae van die werk wat vir hom voorgelê het; en hy het dit van veel meer waarde geag as al die geleerdheid van Egipte of al sy prestasies as staatsman of militêre leier. Geen aardse mag of vernuf of geleerdheid kan die blywende teenwoordigheid van God vervang nie.

Vir die oortreder is dit ‘n vreeslike ding om in die hande van die lewende God te val, maar Moses het alleen in die teenwoordigheid van die Ewige God gestaan en hy was nie bevrees nie, want sy siel was in volkome harmonie met die wil van sy Maker. Die psalmdigter sê: “As ek ongeregtigheid bedoel het in my hart, sou die Here nie gehoor het

nie." (Psalm 66:18). Maar "...die verborgenheid van die Here is vir die wat Hom vrees en Sy verbond om hulle dit bekend te maak." (Psalm 25:14).

Die Here het Homself aangekondig as: "Here, Here, barmhartige en genadige God, lankmoedig en groot van goedertierenheid en trou; wat die goedertierenheid bewaar vir duisende, wat ongeregtigheid en oortreding en sonde vergewe, maar nooit ongestraf laat bly nie."

"Toe het Moses hom gou na die aarde toe neergebuig en neergeval." Weer het hy gepleit dat God die sonde van Sy volk moes vergewe en hulle moet aanneem as Sy erfgename. Sy gebede is toegestaan. Die Here het genadiglik belowe om Sy guns teenoor Israel te vernuwe en om vir hulle wondere te verrig "...soos daar op die hele aarde en onder al die nasies nie geskape is nie."

Veertig dae en nagte het Moses in die berg gebly; en soos die vorige keer is hy weer wonderbaarlik onderhou. Geen mens is toegelaat om saam met hom op te klim nie en gedurende sy afwesigheid is niemand toegelaat om naby die berg te kom nie. Op bevel van God het hy twee kliptafels gemaak en saam met hom na die bergkruin geneem en weer het die Here "...op die tafels die woorde van die verbond, die tien woorde, geskrywe."*

Gedurende daardie lang tydperk waartydens Moses in gemeenskap met God was, het sy gesig die heerlikheid van die Teenwoordigheid van God weerspieël; sonder dat hy dit geweet het, het sy gesig met 'n verblindende lig gestraal toe hy van die berg afklim. Dieselfde lig het Stefanus se aangesig opgehelder toe hy voor sy regters gebring is; "En terwyl almal wat in die raad sit, hul oë stip op hom hou, sien hulle dat sy gesig soos die gesig van 'n engel was." (Handelinge 6:15). Sowel Aaron as die volk het van Moses teruggedeins en hulle was "...bevrees om naby hom te kom." ----------

* Sien aanhangsel, opmerking 5

Hy het hulle verwarring en vrees gewaar, maar was nie bewus van die oorsaak nie en het hulle aangemoedig om nader te kom. Hy het die pand van die versoening van God aan hulle getoon en hulle verseker dat hulle in Sy guns herstel was. In sy stem kon hulle niks behalwe liefde en smeking gewaar nie en uiteindelik het een dit gewaag om nader aan hom te kom. Te oorweldig om te praat, het hy stilweg na Moses se aangesig en na die hemel gewys. Die groot leier het sy bedoeling gesnap. In hulle besef van skuld en dat hulle hul steeds onder Goddelike ontevredenheid bevind het, kon hulle nie die hemelse lig wat, indien hulle aan God gehoorsaam was, hulle met vreugde sou gevul het, verduur nie. Daar is vrees in sonde. Die siel wat vry van sonde is, sal nie begeer om van die lig van die hemel te skuil nie.

Moses het baie gehad om aan hulle te vertel; en met meegevoel vir hulle vrees het hy sy gesig met ‘n sluier bedek en dit elke keer gedoen wanneer hy ná gemeenskap met God na die kamp teruggekeer het.

Deur die helderheid van hierdie glans, wou God Israel onder die indruk bring van die heilige, verhewe aard van Sy wet en die heerlikheid van die evangelie wat deur Jesus Christus geopenbaar word. Terwyl Moses op die berg was, het God nie net die tafels van die wet aan hom gegee nie, maar ook die verlossingsplan verduidelik. Hy het gesien dat die offer van Christus, deur al die tipes en simbole van die Joodse era, vooruitgewys is; dit was die hemelse lig wat vanaf Golgota uitgestraal het en niks minder as die heerlikheid van die wet van God, wat so ‘n glans op Moses se aangesig laat skyn het. Daardie Goddelike Lig was die simbool van die heerlikheid van die bedeling waarvan Moses die sigbare bemiddelaar was; ‘n verteenwoordiger van die enigste ware Middelaar.

Die heerlikheid wat in die aangesig van Moses weerspieël is, toon aan ons die seëninge wat God se wetsgehoorsame volk deur die bemiddeling van Christus sal ontvang. Dit getuig dat hoe meer intiem ons gemeenskap met God en hoe duideliker ons kennis van Sy vereistes, hoe meer volkome sal ons gelykvormig aan die Beeld van God kom en hoe meer geredelik sal ons deelagtig aan die Goddelike natuur word.

Moses was ‘n tipe van Christus. Soos Israel se middelaar sy aangesig bedek het omdat die volk dit nie kon verduur om sy heerlikheid te aanskou nie, so het Christus, die Goddelike Middelaar, Sy Godheid met mensheid bedek toe Hy na die aarde gekom het. As Hy met die glans van die hemel geklee gekom het, sou Hy nie toegang tot die mens in sy sondige toestand kon verkry het nie. Hulle sou die heerlikheid van Sy teenwoordigheid nie kon verduur het nie. Daarom het Hy Hom verneder en is Hy “...in die gelykheid van sondige vlees...” gemaak. (Romeine 8:3), sodat Hy die sondige mensdom kon bereik en hulle kon ophef.

Hoofstuk 29—Satan se Vyandskap Teen die Wet

Dit het vir ‘n tyd lank voorgekom asof die Satan se heel eerste poging om die sondelose hemelinge te oorreed om die wet van God te verwerp, geslaag het. Hy het ‘n groot aantal engele verlei; maar sy skynbare oorwinning het uiteindelik vir hom neerlaag, verlies, skeiding van God en verbanning uit die hemel tot gevolg gehad.

Toe die stryd op aarde voortgesit is, het Satan weer ‘n skynbare oorwinning behaal. As gevolg van oortreding het die mens sy gevangene geword en die heerskappy is in die hande van die aardsrebel verraai. Dit het nou voorgekom asof niks die Satan verhinder het om ‘n onafhanklike koninkryk te stig en om die gesag van God en Sy Seun te verwerp nie. Maar die verlossingsplan het dit moontlik gemaak om die mens weer in harmonie met God te bring, Sy wet te gehoorsaam en beide die mens en die aarde uiteindelik uit die mag van die Bose te red.

Die Satan is weer verslaan en weer het hy sy toevlug tot misleiding geneem, met die hoop dat hy sy nederlaag in ‘n oorwinning sou omskep. Ten einde die gevalle mensdom tot opstand aan te hits, het hy God van onregverdigheid beskuldig deur die mens toe te laat om die wet te oortree. “Waarom...” het die listige verleier gevra, “...het God, toe Hy goed geweet het wat die gevolge sou wees, toegelaat dat die mens beproef word, sondig en daardeur ellende en die dood op homself bring?” En die kinders van Adam het vergeet dat God so lankmoedig en genadig was dat Hy hulle nog ‘n kans gegun het, ondanks die ongelooflike en ontsaglike opoffering wat hierdie opstand vir die Koning van die hemel veroorsaak het; hulle het hulle ore aan die influistering van die verleier uitgeleen en teen die enigste Wese wat hulle uit die vernietigende mag van die Satan kon red, gemurmureer.

Daar is deesdae duisende wat dieselfde opstandige beskuldiging teen God inbring. Hulle besef nie dat indien God die mens sy vrye keuse ontneem, dit hom van sy voorreg as ‘n intelligente wese sal beroof en van hom ‘n blote outomaat sal maak nie. God is nie van plan om die wil te dwing nie. Die mens is as ‘n vrye morele wese geskape. Soos die bewoners van alle ander wêrelde moet hy aan die toets van gehoorsaamheid onderwerp word; maar hy word nooit tot die punt gedryf waar hy genoodsaak word om aan die sonde toe te gee nie. Geen versoeking word toegelaat wat hy nie kan weerstaan nie. Die voorsiening wat God gemaak het, is so ruim, dat dit nooit nodig was vir die mens om in die stryd met Satan ‘n nederlaag te ly nie.

Namate daar meer mense op die aarde gekom het, het byna die hele wêreld hulle by die range van rebellie aangesluit. Weer eens het dit voorgekom asof Satan die oorwinning behaal het. Maar die Almagtige het die uitwerking van die sonde weer kortgeknip en die aarde deur middel van ‘n sondvloed van sy sedelike besoedeling gereinig.

Die profeet sê: “As u oordele op die aarde is, leer die inwoners van die wêreld geregtigheid. Word aan die goddelose genade bewys, dan leer hy geen geregtigheid nie;

...en hy sien die hoogheid van die Here nie." (Jesaja 26:9,10). So was dit na die sondvloed. Sodra die mensdom van die oordele van God bevry was, het die inwoners van die aarde weer teen die Here in opstand gekom. Twee keer is God se verbond en Sy insettinge deur die wêreld verwerp. Beide die mense voor die sondvloed, asook Noag se nageslag het die gesag van God verwerp. Toe het God met Abraham 'n verbond gesluit en vir Hom' 'n volk aangeneem wat die bewaarders van Sy wet moes wees.

Om daardie volk te verlei en te vernietig, het Satan dadelik begin om sy strikke te stel. Die kinders van Jakob het in die versoeking gekom om met heidene te trou en om hulle afgode te aanbid. Maar Josef was getrou aan God en sy getrouheid was 'n voortdurende getuienis van die ware geloof. Dit was met die doel om hierdie lig uit te doof dat die Satan deur die afguns van Josef se broers gewerk het en veroorsaak het dat hulle hom as 'n slaaf aan 'n heidense land verkoop het. God het hierdie gebeurtenisse egter aan Sy wil onderwerp, sodat die kennis van Homself aan die mense van Egipte bekend gemaak kon word. In beide Potifar se huis en die gevangenis het Josef die geleerdheid en die opleiding ontvang wat hom, met die vrees van die Here, gereed gemaak het vir sy hoë pos as eerste minister van Egipte. Uit die paleis van die Farao's is sy invloed

deur die hele land ervaar en is die kennis van God wyd en syd versprei. Die Israeliete in Egipte het ook voorspoedig en ryk geword en die wat aan God getrou gebly het, het 'n wydverspreide invloed uitgeoefen. Die afgodiese priesters was bekommerd toe hulle gewaar dat die nuwe godsdiens byval vind. Deur die Satan in sy haat teen die God van die hemel aangespoor, het hulle hulself daarop toegelê om die lig uit te doof. Die priesters was verantwoordelik vir die opvoeding van die troonopvolger en dit was 'n gees van vasberade teenstand teen God en die ywer vir die afgodery wat die karakter van die toekomstige koning gevorm het en tot die wrede onderdrukking van die Hebreërs gelei het.

Gedurende die veertig jaar nadat Moses uit Egipte weggevlug het, het afgodery skynbaar die oorhand gekry. Jaar na jaar het die hoop van die Israeliete verflou. Beide die koning en die mense het hulle in hulle mag verlustig en die God van Israel bespot. Hierdie gesindheid het toegeneem totdat dit 'n klimaks bereik het in die Farao wat deur Moses gekonfronteer is. Toe die Hebreeuse leier met 'n boodskap van "...die Here, die God van Israel..." voor die koning verskyn, was dit nie onkunde aangaande die ware God nie, maar 'n uitdaging van Sy mag wat die vraag ontlok het: "Wie is die Here na wie se stem ek moet luister ... ? Ek ken die Here nie." Van begin tot einde was Farao se verset teen die Goddelike bevel nie die gevolg van onkunde nie, maar van haat en uittarting.

Howel die Egiptenare die kennis van God vir so lank verwerp het, het die Here steeds aan hulle die geleentheid gegee om hulle te bekeer. In die tyd van Josef was Egipte vir die kinders van Israel 'n toevlugsoord; God is vereer deur die toegeneentheid wat aan Sy volk bewys is; en nou het die Lankmoedige, stadig om toornig te raak en vol deernis, aan elke oordeel tyd geskenk vir die volle uitwerking daarvan; die Egiptenare, vervloek deur

dieselfde voorwerpe wat hulle aanbid het, het bewyse gehad van die mag van Jehova en almal wat wou, kon hulle aan God onderwerp en Sy oordele vryspring. Die koning se dweepsug en hardnekkigheid het daartoe bygedra dat die kennis van God versprei is en dat talle Egiptenare hulle aan Sy diens oorgegee het.

Dit was omdat die Israeliete so geneig was om met die heidene om te gaan en hulle afgodery na te boots dat God toegelaat het dat hulle na Egipte gaan waar Josef se invloed oral ervaar is en waar die omstandighede gunstig vir hulle was om ‘n afsonderlike volk te bly. Ook hier, moes die skaamtelose afgodery van die Egiptenare en hulle wreedheid en onderdrukking gedurende die laaste gedeelte van die verblyf van die Hebreërs in Egipte, hulle met afsku vir die afgodery gevul het en hulle aangemoedig het om vir skuiling na die God van hulle vaders te vlug. Die Satan het juis hierdie voorsienigheid vir sy eie doel aangewend en het die verstand van die Israeliete verduister om hulle te lei om die praktyke van hul heidense meesters na te boots. As gevolg van die feit dat die Egiptenare diere in hulle bygeloof vereer het, is die Israeliete nie gedurende hulle knegskap toegelaat om offers aan die Here te bring nie. Hulle is dus nie deur hierdie diens aan die groot Offerlam herinner nie en daarom het hulle geloof verswak.

Toe die tyd van Israel se verlossing aanbreek, het die Satan hom dadelik teen die planne van God verset. Hy was vasberade dat daardie groot volk, wat meer as twee miljoen siele getel het onder die juk van onkunde en bygeloof sou bly. Die Satan was daarop uit om die volk, aan wie God beloof het dat Hy hulle sou seën en vermenigvuldig, dat Hy hulle ‘n mag op die aarde sou maak en dat Hy die kennis van Sy wil deur hulle sou openbaar; die volk wat Hy as bewaarders van Sy wet sou aanstel, juis hierdie volk in onbekendheid en slawerny te hou, sodat hy alle herinneringe aan God uit hulle geheue kon uitwis.

Toe die wonderwerke voor die koning verrig is, was die Satan self daar om die invloed daarvan teë te werk en te verhoed dat Farao die oppermag van God erken en Sy opdrag gehoorsaam. Die Satan het alles in sy mag gedoen om die werk van God te vervals en Sy wil teen te staan. Al wat hy vermag het, was om die weg te berei vir nog groter openbarings van Goddelike mag en heerlikheid en om aan beide die Israeliete en Egiptenare die bestaan van die ware en lewende God, meer duidelik te maak.

God het Israel met die magtige openbaringe van Sy krag en met Sy oordele oor die gode van Egipte verlos. “Hy het sy volk laat uitgaan met vreugde, sy uitverkorenes met gejubel ... dat hulle sy insettinge kan onderhou en sy wette bewaar.” (Psalm 105:43-45). Hy het hulle van hulle knegskap verlos sodat Hy hulle na ‘n goeie land kon bring, ‘n land wat Hy in Sy voorsienigheid as skuiling teen hulle vyande berei het, waar hulle in veiligheid onder die skadu van Sy vleuels kon woon. Hy sou hulle na Hom toe bring en met Sy ewige arms omvou; en in erkenning van Sy goedheid en genade moes hulle geen ander gode voor Hom, die lewende God hê nie en hulle moes Sy Naam verhoog en dit op die aarde verheerlik.

Gedurende hulle knegskap in Egipte het talle van die Israeliete die kennis van God se wet tot ‘n groot mate verloor en hulle het sy insettinge met heidense gewoontes en tradisies vermeng. God het hulle tot by Sinai gebring en daar het Hy Sy wet met Sy eie stem aan hulle verkondig.

Die Satan en sy bose engele was ook daar. Selfs terwyl God nog besig was om Sy wet te verkondig, het die Satan sy planne beraam om hulle tot sonde te verlei. Hy sou hierdie volk wat deur God uitverkies is, ten aanskoue van die Hemel, wegruk. Deur hulle tot afgodery te lei, sou hy die doeltreffendheid van alle aanbidding vernietig; want hoe ver kan ‘n mens opgehef word deur iets te aanbid wat niks hoër as hyself is nie en wat deur sy eie handewerk gesimboliseer kan word? As die mense so verblind kon word deur die mag, die majesteit en die heerlikheid van die Ewige God dat hulle Hom deur ‘n gesnede beeld of, ‘n dier of selfs ‘n reptiel voorstel; indien hulle, wat na die beeld van hul Maker geskape is, so van hul eie verhouding met God kan vergeet dat hulle voor hierdie walglike, sinnelose voorwerpe kan neerbuig, dan sou die weg vir vuil, losbandighede oop wees; die bose drange van die hart sou onbeteueld wees en die Satan sou volle mag hê.

By die voet van Sinai self het die Satan al sy planne vir die verydeling van God se wet begin uitvoer en sodoende het hy die werk wat hy in die hemel begin het, voortgesit. Gedurende die veertig dae dat Moses op die berg by God was, was Satan besig om twyfel, afval en opstand te op te wek. Terwyl God Sy wet, wat aan Sy verbondsvolk toevertrou moes word neergeskrywe het, het die Israeliete hulle trou aan Jehova verloën en aangedring op afgode van goud! Toe Moses met die insettinge wat hulle plegtig beloof het om te gehoorsaam, uit die ontsagwekkende teenwoordigheid van die Goddelike Heerlikheid te voorskyn kom, vind hy hulle, in openbare opstand teen die gebooie, besig om hulle voor ‘n goue beeld in aanbidding neer te buig.

Deur Israel tot hierdie waaghalsige belediging en lastering teen God aan te spoor, het die Satan beplan om hulle ondergang te bewerkstellig. Aangesien hulle hulself as so uiters vervalle bewys het, so ontneem van alle besef van die voorregte en seëninge wat God aan hulle gebied het en van hulle eie plegtige beloftes van lojaliteit, sou die Here, het hy geglo, Homself van hulle skei en hulle aan vernietiging oorgee. So sou hy die uitwissing van die saad van Abraham bewerkstellig, die saad van die belofte wat die kennis van die lewende God moes bewaar en deur wie die ware Saad wat die Satan sou oorwin, moes kom. Die groot rebel was van plan om Israel uit te wis en om God se plan sodoende omver te werp. Maar hy is weer verslaan. Sondig soos hulle was, is die volk van Israel nie vernietig nie. Terwyl diegene wat hulle hardnekkig aan die kant van die Satan geskaar het om die lewe gebring is, is die volk wat nederig en berouvol was, genadiglik vergewe. Die geskiedenis van hierdie sonde sou dien as ewige getuienis van die skuld en straf van afgodery en die geregtigheid en lankmoedigheid van God.

Die ganse heelal het die skouspel by Sinai aanskou. In die uitwerking van die twee heerskappye, kon die verskil tussen die heerskappy van God en die van die Satan duidelik gesien word. Weer het die sondelose bewoners van ander wêrelde die gevolge van die Satan se afvalligheid aanskou en die tipe heerskappy wat in die hemel gevestig sou gewees het indien dit hom veroorloof was.

Deur te veroorsaak dat mense die tweede gebod oortree, het Satan gemik om hulle begrip van die Goddelike Wese te verdraai. Deur die vierde gebod af te skaf, sou hy veroorsaak dat hulle God heeltemal vergeet. God se aanspraak op ontsag en aanbidding bo al die gode van die heidene, berus op die feit dat Hy die Skepper is en dat elke ander wese sy bestaan aan Hom te danke het. So word dit in die Bybel aangebied. Die profeet Jeremia sê: "Die Here is waarlik God, Hy is die lewende God en 'n ewige Koning ... Die gode wat die hemel en die aarde nie gemaak het nie, sal vergaan van die aarde af en onder hierdie hemel uit-Hy wat die aarde gemaak het deur sy krag, wat die wêreld gegrond het deur sy wysheid en die hemel uitgespan het deur sy verstand..."

"Elke mens word dom, sonder kennis; elke goudsmid staan beskaamd deur die gesnede beeld; want sy gegote beeld is 'n leuen, en daar is geen gees in hulle nie. Nietige afgode is hulle, werk vir spotterny; in die tyd van hulle besoeking gaan hulle tot niet. Jakob se deel is nie soos hulle nie; want Hy is die Formeerder van alles." (Jeremia 10:10-12,14-16). Die Sabbat, as gedenkteken van God se skeppende krag, verwys na Hom as die Maker van die hemele en die aarde. Gevolglik is dit 'n voortdurende getuienis van Sy bestaan en 'n herinnering aan Sy grootheid, Sy wysheid en Sy liefde. As mense getrou die Sabbat geheilig het, sou daar nooit 'n ateïs of 'n afgodedienaar gewees het nie.

Die instelling van die Sabbat wat in Eden ontstaan het, is so oud soos die wêreld self. Vanaf die skepping het die patriarge dit waargeneem. Gedurende die knegskap in Egipte is die Israeliete deur hulle opsigters gedwing om die Sabbat te oortree en tot 'n groot mate het hulle die kennis van die heiligheid daarvan verloor. Toe die wet op Sinai afgekondig is, was die eerste woorde van die vierde gebod: "Gedenk die Sabbatdag, dat jy dit heilig..." wat getuig dat die Sabbat nie op daardie stadium eers ingestel is nie; ons word na die skepping terugverwys vir die oorsprong daarvan. Ten einde God heeltemal uit die mense se gedagtes uit te wis, het die Satan hom daarop toegelê om hierdie groot gedenkteken te vernietig. As hy kon veroorsaak dat mense hulle Skepper vergeet, sou hulle geen poging aanwend om die mag van die bose te weerstaan nie en dan sou die Satan seker wees van sy prooi.

Die Satan se vyandskap teen God se wet het hom genoop om teen elke instelling van die Tien Gebooie oorlog te verklaar. Die beginsel van kinderlike liefde en gehoorsaamheid aan God, is baie na verwant aan die groot beginsel van liefde en getrouheid teenoor God, die Vader van almal. Minagting van ouerlike gesag sal spoedig aanleiding gee tot minagting van die gesag van God. Daarom probeer die Satan om die verpligtinge van die

vyfde gebod te ondermyn. Die heidene het hulle min aan die beginsel van hierdie gebod gesteur. In baie nasies was ouers verlaat of gedood sodra die ouderdom hulle onbevoeg gemaak het om na hulleself om te sien. In die gesin is die moeder met min respek behandel en met die dood van haar eggenoot is daar van haar verwag om haar aan die gesag van haar oudste seun te onderwerp. Kinderlike gehoorsaamheid was ‘n opdrag van Moses; maar soos die Israeliete van die Here weggedwaal het, is die vyfde gebod, saam met ander, later verontagsaam.

Die Satan “...was ‘n mensemoordenaar van die begin af” (Johannes 8:44) en sodra hy mag oor die mensdom verkry het, het hy hulle nie net aangehits om mekaar te haat en dood te maak nie, maar, om die gesag van God meer openlik te tart, het hy die sesde gebod deel van hulle godsdiens gemaak.

As gevolg van verwronge begrippe van geestelike eienskappe, is die heidense nasies gelei om te glo dat menslike offers nodig was om die guns van hul afgode te verkry; en die mees afskuwelikste wreedhede is onder die verskeie vorms van afgodery gepleeg. Hieronder was die praktyk om hulle kinders voor die afgode deur vuur te laat gaan. Wanneer een van hulle ongedeerd hierdie vuurproef deurstaan het, het die mense geglo dat hulle offers aanvaar is. Die een wat so verlos was, is beskou as besonder begunstig deur die gode, oorlaai met voordele en vir ewig daarna hoog geag; en hoe sy misdade ook toegeneem het, is hy nooit gestraf nie. Maar indien iemand verbrand terwyl hy deur die vuur gaan, was sy lot verseël; daar is geglo dat die woede van die gode slegs afgekoel sou word deur die lewe van die slagoffer te neem en hy is gevolglik geoffer. In tye van groot afvalligheid, het hierdie gruwels tot ‘n sekere mate ook onder die Israeliete voorgekom.

Die oortreding van die sewende gebod is reeds vroeg ook in die naam van godsdiens beoefen. Die mees losbandige en gruwelikste rituele het deel van die heidense aanbidding geword. Die gode self is verteenwoordig as onsedelik en hulle aanbidders het vrye teuels aan sedelose passies gegee. Onnatuurlike euwels was algemeen en die godsdiensfeeste is gekenmerk deur algemene en openbare onsedelikheid.

Veelwywery het vroeg reeds ontstaan. Dit was een van die sondes wat die toorn van God teen die antediluviaanse wêreld laat ontvlam het. Nogtans het dit weer ná die sondvloed algemeen geword. Die Satan het hom daarop toegelê om die huwelik instelling te verdraai, om die verpligtinge daarvan te verswak en die heiligheid daarvan te verminder, want daar was geen sekerder wyse waarop die beeld van God in die mens geskend kon word en die weg vir ellende en onsedelikheid oop te stel nie.

Sedert die aanvang van die groot stryd, het Satan hom daarop toe gelê om ‘n wanvoorstelling van die karakter van God te skep en opstand teen Sy wet aan te hits; en dit wil voorkom asof hierdie werk met welslae bekroon is. Die menigtes gee hulle oor aan Satan se misleidings en verset hulle teen God. Maar te midde van die werkinge van die

boosheid word die voornemens van God stadig maar seker tot vervulling uitgevoer; aan alle geskape wesens openbaar Hy Sy geregtigheid en welwillendheid. Deur die versoekinge van Satan het die ganse mensdom oortreders van God se wet geword, maar deur die offer van Sy Seun is ‘n weg oopgestel vir hulle om na God terug te keer. Deur die genade van Christus word hulle in staat gestel om die wet van die Vader te gehoorsaam. So vergader God in elke eeu, te midde van afvalligheid en rebellie, ‘n volk wat aan Hom getrou is; ‘n volk in wie se hart Sy wet is. (Jesaja 51:7).

Deur misleiding het die Satan die engele verlei; so het hy sy werk deur al die eeue onder die mensdom voortgesit en hy sal hierdie beleid tot die einde toe volg. As hy openlik verklaar het dat hy teen God en Sy wet stry, sou mense op hulle hoede wees; maar hy vermom homself en vermeng waarheid met dwaling. Die mees gevaarlikste dwalinge is die wat met waarheid vermeng word. Daarom word dwalinge wat die siel gevange neem en vernietig aanvaar. Op hierdie wyse neem die Satan die wêreld met hom saam. Maar daar kom ‘n dag wanneer sy oorwinning vir ewig beëindig sal word.

God se hantering van die rebellie sal die werk, wat lank reeds onder ‘n dekmantel verrig word, ontmasker. Die gevolge van die Satan se heerskappy, die vrugte van die verwerping van die Goddelike insettinge, sal voor die oë van alle geskape wesens blootgelê word. Die wet van God sal ten volle geregverdig word. Daar sal gesien word dat alle handelinge van God uitgevoer is vir die ewige welvaart van Sy volk en al die wêrelde wat geskape is. Satan sal self, in die teenwoordigheid van die heelal as getuies, die geregtigheid van God se heerskappy en die regverdigheid van Sy wet, bely.

Dit sal nie meer lank wees nie, dan sal God opstaan om Sy gehoonde gesag te handhaaf. “Die Here sal uit sy plek uitgaan om die ongeregtigheid van die bewoners van die aarde oor hulle te besoek.” (Jesaja 26:21). “Maar wie kan die dag van Sy koms verdra? En wie kan standhou as Hy verskyn?” (Maleagi 3:2). Weens hulle sondigheid is die Israeliete belet om naby die berg, waarop God neergedaal het om Sy wet te verkondig te kom, sodat hulle nie miskien deur die brandende heerlikheid van Sy teenwoordigheid verteer word nie. As Hy Hom dan met soveel mag geopenbaar het op die plek waar Hy Sy wet bekend gemaak het, hoe vreeslik sal dit wees voor Sy regterstoel wanneer Hy kom om die oortreders van Sy heilige insettinge te straf! Hoe sal diegene wat Sy gesag vertrap het Sy heerlikheid op die dag van vergelding verduur?

Die verskrikkinge van Sinai moes dien om aan die volk die tonele van die oordeel te gee. Die geklank van ‘n trompet het Israel ontbied om God te ontmoet. Die stem van die aartsengel en die basuin van God sal beide die lewendes en die dooies van die hele aarde oproep om voor hulle Regter te verskyn. Die Vader en die Seun, vergesel van ‘n menigte engeleskare was op die berg teenwoordig. Op die groot oordeelsdag sal Christus “...met sy engele in die heerlikheid van sy Vader...” kom (Mattheus 16:27). Dan sal Hy op die troon van Sy heerlikheid sit en al die nasies sal voor Hom vergader wees.

Toe die Teenwoordigheid van God op Sinai verskyn het, was die heerlikheid van die Here soos ‘n verterende vuur in die oë van die hele Israel. Maar wanneer Christus met Sy heilige engele in Sy heerlikheid kom, sal die hele aarde met die ontsagwekkende lig van Sy teenwoordigheid vlam. “Onse God kom en kan nie swyg nie. Vuur verteer voor sy aangesig en rondom Hom storm dit geweldig. Hy roep na die hemel daarbo en na die aarde, om sy volk te oordeel.” (Psalm 50:3,4). ‘n Vurige stroom sal vloei en voor Hom uitgaan wat sal veroorsaak dat die elemente smelt en ook die aarde en die werke wat daarop is, sal deur vuur verteer word. “Die openbaring van die Here Jesus uit die hemel met sy magtige engele in vuur en vlam, wanneer Hy wraak uitoefen op die wat God nie ken nie en op die wat aan die evangelie van onse Here Jesus nie gehoorsaam is nie.” (2 Thessalonicense 1:7,8).

Daar was nog nooit, sedert die skepping van die mens so ‘n openbaring van die krag van God gesien soos toe die wet op Sinai afgekondig is nie. “Die aarde [het] gebewe! Ook het die hemele gedrup voor die aangesig van God; hierdie Sinai voor die aangesig van God, die God van Israel!” (Psalm 68:9). Te midde van geweldige skuddings van die natuur is die stem van God soos ‘n basuin uit die wolk gehoor. Vanaf die voet van die berg tot op die kruin het die berg geskud en die ganse Israel het bleek en bewend van vrees met hulle aangesigte na die aarde gekeer, gelê. Hy Wie se stem die aarde geskud het, het gesê: “Nog een maal laat Ek nie alleen die aarde nie, maar ook die hemel bewe.” (Hebreërs 12:26). Die Skrif sê: “Die Here sal brul uit die hoogte en Sy stem verhef uit Sy heilige woning!” “...sodat hemel en aarde bewe...” (Jeremia 25:30; Joël 3:16). “Op die groot dag wat kom, sal die hemel self wegwyk, soos ‘n boek wat toegerol word.” (Openbaring 6:14). En elke berg en elke eiland sal uit sy plek verskuif. “Die aarde waggel geheel en al soos ‘n dronkaard en swaai heen en weer soos ‘n naghut; en sy oortreding is swaar op hom; en hy sal val en nie weer opstaan nie.” (Jesaja 24:20).

“Daarom word al die hande slap...” en is hulle “...aangesigte in bleekheid verander. En elke mensehart versmelt; en hulle is verskrik, kry krampe en weë.” “En Ek sal aan die wêreld sy boosheid besoek...” sê die Here, “...en Ek sal die trots van die vermeteles laat ophou en die hoogmoed van tiranne verneder.” (Jesaja 13:7,8,11; Jeremia 30:6.)

Toe Moses vanuit die Teenwoordigheid van God op die berg terugkeer, nadat hy die tafels van die getuienis ontvang het, kon die skuldige Israel nie die lig verdra wat sy aangesig verheerlik het nie. Hoeveel minder sal oortreders in staat wees om die aangesig van die Seun van God te aanskou wanneer Hy in die heerlikheid van Sy Vader verskyn, omring met die ganse hemelse skare, om gerig te hou oor al die oortreders van Sy wet en die verwerpers van Sy versoening. Diegene wat die wet van God verontagsaam en die bloed van Christus met hulle voete vertrap het, “...en die konings van die aarde en die grotes en die rykes en die owerstes oor duisend en die magtiges en al die slawe en al die vrymense het hulle weggesteek in die spelonke en in die rotse van die berge en vir die berge en die

rotse gesê: Val op ons en verberg ons vir die aangesig van Hom wat op die troon sit, en vir die toorn van die Lam; want die groot dag van sy toorn het gekom, en wie kan bestaan?" (Openbaring 6:15-17).

"In dié dag sal die mens sy silwerafgode en sy goue afgode wat hy vir hom gemaak het om voor neer te buig, weggooi vir die molle en die vlermuise; om te gaan in die skeure van die rotse en in die klowe van die kranse vanweë die skrik van die Here en om die heerlikheid van sy majesteit ontwil, as Hy Hom gereed maak om die aarde te verskrik." (Jesaja 2:20,21).

Dan sal dit blyk dat die Satan se opstand rampspoedig was vir hom en vir almal wat verkies het om sy onderdane te wees. Hy het beoog dat iets goeds uit die oortreding sou kom; maar daar sal gesien word dat die loon van die sonde die dood is. "Want kyk, die dag kom en dit brand soos 'n oond. Dan sal al die vermeteles en almal wat goddeloosheid bedrywe, 'n stoppel wees; en die dag wat kom, sal hulle aan die brand steek, sê die Here van die leërskare; sodat dit vir hulle geen wortel of tak sal oorlaat nie." (Maleagi 4:1). Satan, die wortel van elke sonde en almal wat goddeloosheid bedrywe, wat sy takke is, sal op daardie dag verdelg word. Daar sal 'n einde aan die sonde gemaak word, met al die weë en verwoesting wat die sonde aangerig het. Die psalmdigter sê: "U het die goddelose laat omkom, hulle naam uitgedelg vir ewig en altyd. Die vyande het omgekom-puinhope vir ewig..." (Psalm 9:6,7).

Maar te midde van die storm van die Oordeel van God het die kinders van God geen rede om te vrees nie. "Die Here sal 'n toevlug wees vir sy volk en 'n skuilplek vir die kinders van Israel." (Joël 3:16). Die dag wat verskrikking en verwoesting vir die oortreders van God se wet bring, bring vir die gehoorsames, "..."n onuitspreeklike en heerlike blydskap". "Versamel my gunsgenote vir My..." sê die Here, "...hulle wat my verbond by die offer sluit! En die hemele verkondig sy geregtigheid, want God staan gereed om te oordeel!"

"Dan sal julle weer die onderskeid sien tussen die regverdige en die goddelose, tussen die wat God dien en die wat Hom nie dien nie." (Maleagi 3:18). "Luister na My, julle wat die geregtigheid ken, volk in wie se hart my wet is!" "Kyk Ek neem die beker van bedwelming uit jou hand, jy sal dit verder nie meer drink nie." "Ek is dit wat julle troos!" (Jesaja 51:7,22,12.) "Want berge mag wyk en heuwels wankel, maar my goedertierenheid sal van jou nie wyk en my vredesverbond nie wankel nie, sê die Here, jou Ontfermer." (Jesaja 54:10).

Die groot verlossingsplan het tot gevolg dat die wêreld weer in die guns van God herstel word. Alles wat as gevolg van sonde verlore was, word herstel. Nie net die mens nie, maar ook die aarde word verlos om vir ewig die woonplek van die gehoorsames te wees. Vir sesduisend jaar het die Satan geworstel om sy heerskappy oor die aarde te behou. Nou is

die oorspronklike doel van God met die skepping daarvan verwesenlik. “Die heiliges van die allerhoogste sal die koningskap ontvang en hulle sal die koninkryk in besit neem tot in ewigheid, ja, tot in alle ewigheid.” (Daniël 7:18).

“Van die opgang van die son tot by sy ondergang moet die Naam van die Here geloof word!” (Psalm 113:3). “In dié dag sal die Here een wees en sy Naam een. En die Here sal koning wees oor die hele aarde.” (Sagaria 14:9). Die Skrif sê: “Vir ewig, O Here, staan u woord vas in die hemele.” “Al sy bevele is betroubaar. Vasgestel is hulle vir altyd, vir ewig.” (Psalm 119:89; 111:7,8). Die heilige insettinge wat die Satan gehaat en probeer vernietig het, sal deur ‘n sondelose heelal vereer word. En “Soos die aarde sy plante voortbring en soos ‘n tuin sy gewasse laat uitspruit, so sal die Here Here geregtigheid en lof laat uitspruit voor die oog van al die nasies” (Jesaja 61:11).

Hoofstuk 30—Die Tabernakel en die Dienste

(Hierdie hoofstuk berus op Exodus 25 tot 40; Levitikus 4 en 16)

Terwyl Moses by God op die berg was, het die Here hom beveel: “Ook moet hulle vir My ‘n heiligdom maak, dat Ek in hulle midde kan woon;” en volledige voorskrifte is vir die oprigting van die tabernakel aan hom gegee. Deur hulle afvalligheid het die Israeliete die seën van die Teenwoordigheid van God verbeur en vir ‘n tyd was dit onmoontlik om vir God ‘n heiligdom in hulle midde op te rig. Maar nadat hulle weer in die guns van die Hemel herstel was, het die groot leier voortgegaan om die Goddelike bevel uit te voer.

Gekose manne is deur God met die nodige vaardigheid en wysheid bedeel sodat hulle die heilige gebou kon oprig. God het self die plan vir die struktuur aan Moses gegee, tesame met spesifieke aanwysings ten opsigte van die grootte, die boustowwe wat gebruik moes word en elke meubelstuk wat daarvoor bestem was. Die heilige plekke wat met hande gemaak was, moes “...“n teëbeeld van die ware” wees, “...afbeeldinge van die dinge in die hemele” (Hebreërs 9:24,23) -’n namaaksel in die kleine van die hemelse tempel waar Christus, ons groot Hoëpriester, ten behoewe van sondaars sou dien nadat Hy Sy lewe as offer gegee het. Op die berg het God vir Moses die hemelse heiligdom laat aanskou en hom beveel om alles volgens die patroon wat aan hom getoon is, te maak. Al hierdie aanwysings is versigtig deur Moses opgeteken en aan die leiers van die volk oorgedra.

Vir die bou van die heiligdom, was grootskaalse en duur voorbereiding nodig; ‘n groot hoeveelheid van die mees kosbaarste en duurste stowwe is vereis; maar die Here het slegs vrywillige offergawes aanvaar. “Van elkeen wie se hart hom aandrywe, moet julle my offergawe bring...” was die bevel van God wat Moses aan die volk oorgedra het. Toewyding aan God en ‘n gees van opoffering was die eerste vereistes om ‘n woonplek vir die Allerhoogste voor te berei.

Al die mense het eenstemmig gereageer. “En elkeen wie se hart hom opgewek en elkeen wie se gees hom aangedryf het, het gekom: hulle het die offergawe van die Here gebring vir die werk aan die tent van samekoms en vir sy hele bediening en vir die heilige klere; die manne het met die vroue gekom, elkeen wat gewillig van hart was; hulle het gespes en ringe en vingerringe en halssierade, allerhande goue goed, gebring.”

“En elkeen wat ‘n offer van goud aan die Here gewy het en elkeen wat in besit was van pers en purperrooi en bloedrooi stowwe en fyn linne en bokhaar en rooi geverfde ramsvelle en robbevelle, het dit gebring. Elkeen wat ‘n offergawe van silwer of koper kon aanbied, het die offergawe van die Here gebring; en elkeen wat akasiahout besit het, wat oral by die werk kon gebruik word, het dit gebring.”

"En elke vrou wat kunsvaardig was, het met haar eie hande gespin en die spinsel gebring: die pers en purperrooi en bloedrooi stowwe en die fyn linne. En al die vroue wie se hart hulle opgewek het deur kunsvaardigheid, het die bokhaar gespin."

"En die owerstes het die oniksstene gebring en die stene om in te lê, vir die skouerkleed en die borstas en die speserye en die olie vir die kandelaar en vir die salfolie en vir die reukwerk van speserye." (Exodus 35:23-28).

Die volk, oud en jonk, manne, vroue en kinders, het steeds hulle offergawes gebring terwyl die oprigting van die heiligdom nog aan die gang was, totdat die werksmense bevind het dat daar genoeg was en selfs meer as wat hulle kon gebruik. En Moses het deur die laer laat verkondig: "Laat geen man of vrou verder enige werksaamheid verrig in verband met die offergawe vir die heiligdom nie. Toe het die volk opgehou om te bring." Die murmurerings van die Israeliete en hoe God hulle weens hulle sondes gestraf het, is as waarskuwing aan die opvolgende geslagte opgeteken. En hulle toewyding, hulle ywer en hulle vrygewigheid is 'n waardige voorbeeld om na te volg. Almal wat die aanbidding van God en die seën van Sy heilige teenwoordigheid liefhet, sal dieselfde gees van opoffering in die voorbereiding van 'n huis waar Hy met hulle kan verkeer, aan die dag lê. Hulle sal begeer om van die heel beste wat hulle besit as offergawe aan die Here te bring. 'n Huis wat vir God gebou word, moenie in skuld stagneer nie, want Hy word daardeur onteer. 'n Bedrag wat voldoende is om die werk te voltooi moet vrywilliglik geskenk word, sodat die werksmense in staat sal wees om, soos die bouers van die tabernakel te kan sê: "Moenie meer offergawes bring nie."

Die tabernakel is so opgerig dat dit uitmekaar gemaak kon word, sodat die Israeliete dit maklik in al hulle reise kon vervoer. Daarom was dit klein, nie meer as 16,5 meter in lengte en 5,4 meter in breedte en hoogte nie. Nogtans was dit 'n manjifieke struktuur. Die akasiahout wat vir die struktuur en die meubels gebruik is, was minder geneig tot verrotting as enige ander hout wat by Sinai verkry kon word. Die mure was van regop panele wat op silwer voetstukke gestaan het en deur pilare en verbindings stawe verstewig is; en alles was met goud oorgetrek, wat aan die struktuur die voorkoms van soliede goud verleen het. Die dak het uit vier stelle gordyne, waarvan die heel binneste van "...fyn dubbeldraad-linne en pers en purperrooi en bloedrooi stowwe, met gerubs as kunstige werk" bestaan; die ander drie was onderskeidelik van bokhaar, rooi gekleurde ramsvelle en robvelle, wat op so 'n wyse gerangskik is dat dit volkome beskerming gebied het.

Die gebou is deur 'n duursame en pragtige gordyn of voorhangsel wat aan vergulde pilare gehang het, in twee eenhede verdeel; en 'n soortgelyke voorhangsel het die ingang van die eerste eenheid afgesluit. Hierdie, soos die binnenste bedekking, wat ook die plafon was, was van die pragtigste skakerings van blou-pers en purperrooi en bloedrooi, ingeweef met geborduurde gerubs van goud-en silwerdrade, om die engeleskare voor te stel wat by

die werk van die hemelse heiligdom betrokke is en wat dienende geeste vir God se volk op aarde is.

Die heiligdom is deur ‘n oop ruimte, wat die voorhof genoem is, ingesluit en is omsluit met gordyne of skerms van fyn linne wat aan geelkoper-pilare gehang het. Die ingang tot hierdie ruimte was aan die oostekant. Voor die ingang het gordyne van duursame materiaal en pragtige vakmanskap gehang, alhoewel nie van dieselfde kwaliteit as die van die heiligdom nie. Aangesien die gordyne van die voorhof die helfte so hoog was as die mure van die tabernakel, kon dit duidelik deur die mense aan die buitekant gesien word. In die voorhof, naaste aan die ingang, was die koper brandofferaltaar. Op hierdie altaar is al die brandoffers wat aan die Here gebring is verteer en aan die horings is die versoenende bloed gestryk. Tussen die altaar en die ingang tot die heiligdom was die waskom van geelkoper, waarvoor die vroue van Israel hulle spieëls as vrywillige offergawe gegee het. In daardie waskom moes die priesters hulle hande en hulle voete was so dikwels as wat hulle in die heiligdom ingegaan, of na die altaar gegaan het om brandoffers aan die Here te offer.

In die eerste vertrek, of heilige plek, was die tafel met die toonbrode, die kandelaar, of lampstander en die wierookaltaar. Die tafel met die toonbrode het aan die noordekant gestaan. Dit is met suiwer goud oorgetrek en het ‘n sierkrans rondom gehad. Daarop moes die priesters elke Sabbat twaalf brode in twee stapels sit en wierook daarop plaas. Omdat die brode wat verwyder is, as heilig beskou is, moes net die priesters dit eet. Aan die suidekant was die kandelaar met sewe takke met sewe lampe. Die takke is met die pragtigste vergulde blomme in die vorm van lelies versier en die hele kandelaar is van een stuk goud gemaak. Omdat daar geen vensters in die tabernakel was nie, is die lampe nooit almal gelyktydig uitgedoof nie, maar hulle het hulle lig dag en nag gegee. Vlak voor die voorhangsel wat die heilige plek, van die allerheiligste plek en die onmiddellike teenwoordigheid van God geskei het, het die goue wierookaltaar gestaan. Op daardie altaar moes die priesters elke oggend en elke aand wierook brand; die bloed van die sondoffers is aan die horings gestryk en op die groot Versoendag is dit met bloed besprinkel. God het self die vuur op daardie altaar aangesteek en dit is as heilig gekoester. Dag en nag het die aroma van die heilige wierook die heilige vertrekke gevul en kon tot ver buite die tabernakel bespeur word.

Agter die binnenste voorhangsel was die allerheiligste plek waar die simboliese versoeningsdiens en bemiddeling verrig is en wat die skakel tussen die hemel en aarde was. In daardie vertrek was die verbondsark, ‘n kis van akasiahout wat binne en buite met goud oorgetrek was en bo-op rondom ‘n goue sierkroon gehad het. Dit is as bewaarplek vir die kliptafels waarop God self die Tien Gebooie geskryf het gemaak. Daarom is dit die verbondsark genoem, omdat die Tien Gebooie die grondslag was van die verbond wat tussen God en Israel gesluit is.

Die deksel van hierdie heilige kis is die versoendeksel genoem. Dit is van een stuk suiwer goud gemaak en weerskante was daar ‘n goue gerub. Een vlerk van elke engel is omhoog gelig en die ander het sy liggaam gedek, (sien Esegiël 1:11) om eerbied en nederigheid aan te dui. Die houding van die gerubs wat met hulle gesigte na mekaar toe gestaan en eerbiedig op die ark neergekyk het, was verteenwoordigend van die eerbied van die hemelinge vir die wet van God en hulle belangstelling in die verlossingsplan.

Bokant die versoendeksel was die Sjekina, die openbaring van die Teenwoordigheid van God; en van tussen die twee gerubs het God Sy wil bekend gemaak. Boodskappe van God is soms deur die stem uit die wolk aan die hoëpriester meegedeel. Soms het ‘n lig op die regterkantse engel geskyn om goedkeuring of aanneemlikheid aan te dui, of ‘n skaduwee of wolk het die linkerkantse engel bedek om afkeur of verwerping aan te dui.

Die wet van God wat binne-in die ark was, was die groot wet van geregtigheid en oordeel. Daardie wet het die oortreder tot die dood veroordeel, maar bokant die wet was die versoendeksel waarop die teenwoordigheid van God geopenbaar is en waarvandaan aan die boetvaardige sondaar, op grond van die versoening, vergifnis geskenk is. Deur Christus se verlossingswerk vir ons soos dit deur die diens van die heiligdom gesimboliseer word, waar “...goedertierenheid en trou ontmoet mekaar; kus geregtigheid en vrede mekaar.” (Psalm 85:11).

Geen woorde kan die heerlikheid van die toneel binne-in die heiligdom beskryf nie; die vergulde mure wat die lig van die goue kandelaar weerspieël het, die helder kleure van die ryk geborduurde voorhangsels met hulle glansende engele, die tafel en die wierookaltaar van glansende goud; agter die voorhangsel die heilige ark met sy mistieke gerubs en bo dit alles die heilige Sjekina, die sigbare openbaring van die teenwoordigheid van Jehova; alles net ‘n flou weerkaatsing van die heerlikhede van die tempel van God in die hemel, die groot middelpunt van die verlossingswerk vir die mensdom.

Dit het ongeveer ses maande geneem om die tabernakel te bou. Toe dit klaar was, het Moses al die werk van die bouers ondersoek en dit vergelyk met die patroon wat op die berg aan hom getoon is en die aanwysings wat hy van God ontvang het. “Soos die Here beveel het, so het hulle dit gemaak. Toe het Moses hulle geseën.” Met ywerige belangstelling het die Israeliete saamgedrom om die heilige struktuur te kom aanskou. Terwyl hulle met eerbiedige vreugde daarna gestaan en kyk het, het die wolkkolom op die heiligdom gaan rus en dit omhul. “En die heerlikheid van die Here het die tabernakel vervul.” Die majesteit van God is geopenbaar en ‘n tyd lank kon selfs Moses nie daar ingaan nie. Diep aangedaan, het die volk die teken dat die werk van hulle hande aanneemlik was aanskou. Daar was geen luidrugtige uitdrukking van blydskap nie. Plegtige ontsag het almal besiel. Maar die blydskap van hulle harte het in trane van vreugde opgewel en hulle het saggies ernstige woorde van dankbaarheid geuiter omdat God Hom verwerdig het om by hulle te woon.

Deur Goddelike aanbeveling is die stam van Levi afgesonder vir die diens van die heiligdom. Vroeër was elke man die priester van sy huisgesin. In die dae van Abraham is die priesterskap as die geboortereg van die oudste seun beskou. In die plek van die eersgeborenes van die hele Israel het die Here nou die stam van Levi vir die werk van die heiligdom aanvaar. Deur hulle op hierdie besondere wyse te vereer het die Here Sy goedkeuring betuig vir hulle getrouheid aan Sy diens en hulle voltrekking van Sy oordeel toe Israel afvallig was en die goue kalf aanbid het. Die priesterskap is egter tot Aaron en sy nakomelinge beperk. Slegs Aaron en sy seuns is toegelaat om voor die Here te dien; die ander lede van die stam was verantwoordelik vir die tabernakel en die meubels en hulle moes die priesters in hulle bediening bystaan, maar hulle is nie toegelaat om te offer, wierook te brand of die heilige voorwerpe sonder dat dit bedek was te aanskou s nie.

In ooreenstemming met hulle amp moes die priesters ‘n spesiale kleed dra. Die opdrag van God aan Moses was: “Jy moet vir jou broer Aaron heilige klere maak, tot eer en tot sieraad.” Die gewone priester se kleed was van wit linne en is aaneen geweef. Dit het tot byna op die voete gereik en is om die middel gebind met ‘n wit linne gordel wat met pers, purperrooi en bloedrooi drade borduur is. Sy bokleed is afgerond met ‘n linne tulband. By die brandende bos is Moses beveel om sy sandale van sy voete af te haal omdat hy op heilige grond gestaan het. So kon ook die priesters nie met skoene aan hulle voete in die heiligdom ingaan nie. Die stofdeeltjies wat daaraan kleef sou die heilige plek ontheilig. Hulle moes hulle skoene in die voorhof laat voordat hulle die heiligdom betree en voordat hulle in die tabernakel of by die brandofferaltaar dien, moes hulle hulle hande en hulle voete was. So is voortdurend geleer dat elkeen wat die teenwoordigheid van die Here wou nader, van alle besoedeling ontslae moes raak.

Die hoëpriester se klere was van duursame materiaal en pragtige vakmanskap om by sy hoë amp te pas. Behalwe die linnekleed van die gewone priester, het hy ook ‘n blou-pers kleed gedra wat aaneen geweef is. Rondom die soom was dit met goue klokkies en geborduurde granaatjies van pers, purperrooi en bloedrooi versier. Bo-oor moes hy ‘n skouerkleed dra. Dit was ‘n korter kledingstuk van goud, pers, purperrooi en bloedrooi en wit stof. Dit is ook met ‘n pragtige gordel van dieselfde stof om die lyf gebind. Die skouerkleed was sonder moue en op die skouer met die goue borduursel, is twee oniksstene geset met die name van die twaalf stamme van Israel daarop.

Bo-oor die skouerkleed was die borstas, die heiligste priesterlike kleed. Dit was van dieselfde materiaal as die skouerkleed. Dit was in die vorm van ‘n vierkant wat ‘n span meet en is met ‘n blou-pers tou aan goue ringe geheg. Die soom is versier met ‘n verskeidenheid van kosbare gesteentes, dieselfde as die fondasie van die Stad van God. Binne die soom was twaalf stene wat in goud geset en in rye van vier gerangskik is en soos die skouerstukke, ook met die name van die twaalf stamme van Israel gegraveer. Die Here se opdrag was: “So moet Aaron dan die name van die kinders van Israel in die borstas van

beslissing op sy hart dra as hy in die heiligdom ingaan, om hulle in gedagtenis te bring voor die aangesig van die Here gedurigdeur." (Exodus 28:29). So dra Christus, die groot Hoëpriester, die naam van elke boetvaardige, gelowige siel op Sy hart wanneer Hy, namens sondaars, Sy bloed voor die Vader pleit. Die psalmdigter sê: "Al is ek ellendig en behoeftig- die Here dink aan my." (Psalm 40:18).

Aan die regter-en linkerkant van die borstas was twee groot, besonder skitterende stene. Hulle was as die Urim en Tummim bekend. Deur hulle was die wil van God aan die hoëpriester bekend gemaak. Wanneer vrae vir beslissing aan die Here voorgelê is, het 'n ligkrans die steen aan die regterkant omring om die goedkeuring van God aan te dui, maar as die steen aan die linkerkant deur 'n skaduwee verdonker is, was dit 'n teken van ontkenning of afkeur.

Die hoëpriester se tulband was van wit linne waaraan 'n goue plaatjie met die inskripsie "Heilig aan die Here", met blou kant vasgeheg was. Alles in verband met die klere en gedrag van die priesters, was bestem om die aanskouer met die heiligheid van God en Sy aanbidding en die reinheid wat vereis word van diegene wat in Sy teenwoordigheid kom, te beïndruk.

Nie net die heiligdom self nie, maar ook die priesters moes dien as "..."n afbeeldsel en skaduwee van die hemelse dinge..." (Hebreërs 8:5). Dit was dus uiters belangrik; en die Here het, deur Moses, die mees besliste en duidelikste opdragte ten opsigte van elke aspek van hierdie tipiese diens gegee. Die diens van die heiligdom het uit twee dele bestaan, 'n daaglikse en 'n jaarlikse diens. Die daaglikse diens is by die brandofferaltaar in die voorhof van die tabernakel en in die heilige plek verrig; die jaarlikse diens het in die allerheiligste plek geskied.

Geen menslike oog behalwe die van die hoëpriester mag die binnenste vertrek van die heiligdom aanskou het nie. Die hoëpriester kon net een keer per jaar daar ingaan en slegs nadat die mees versigtige en plegtigste voorbereiding getref is. Hy het met vrees en bewing ingegaan voor God en die volk het sy terugkoms in eerbiedige stilte afgewag, hulle harte opgelig in ernstige gebed vir Goddelike seën. Voor die versoendeksel het die hoëpriester vir Israel versoening gedoen; en in die wolk van heerlikheid het God hom ontmoet. As hy langer as gewoonlik daar gebly het, was hulle bevrees dat die heerlikheid van die Here hom miskien weens hulle sondes of weens sy eie sonde om die lewe gebring het.

Die daaglikse diens het uit die oggend-en aand-brandoffers bestaan, die offer van welriekende wierook op die goue altaar en die spesiale offers vir individuele sondes. En daar was ook offers vir Sabatte, nuwe mane en spesiale feeste.

Elke oggend en elke aand is 'n jaaroud lam, tesame met die bypassende spysoffer op die altaar verbrand om die daaglikse toewyding van die volk aan Jehova en hulle voortdurende afhanklikheid van die bloed van Christus te simboliseer. God het uitdruklik

beveel dat elke offer wat vir die diens van die heiligdom aangebied word "...sonder gebrek..." moes wees (Exodus 12:5). Die priesters moes elke dier wat as offer aangebied word ondersoek en moes elkeen wat gebrekkig was, verwerp. Slegs 'n dier "sonder gebrek" kon 'n simbool van die volmaakte reinheid van Hom wees, wat Homself as "..."n lam sonder gebrek en vlekkeloos..." (1 Petrus 1:19) sou offer. Die apostel Paulus verwys na hierdie offers as 'n illustrasie van wat die volgelinge van Christus sal word. Hy sê: "Ek vermaan julle dan, broeders, by die ontferming van God, dat julle jul liggame stel as 'n lewende, heilige en aan God welgevallige offer-dit is julle redelike godsdiens." (Romeine 12:1). Ons moet ons aan die diens van God oorgee en ons moet daarna strewe om die offer so na aan volmaak as moontlik te maak. God sal met niks minder as die beste wat ons kan aanbied, tevrede wees nie. Diegene wat Hom met hulle hele hart liefhet, sal begeer om die beste diens van hulle lewe aan Hom te gee en hulle sal voortdurend daarna streef om elke krag van hulle wese in harmonie te bring met die wette wat hulle bevoegdheid om Sy wil te doen, sal bevorder.

In die offer van wierook, was die priester meer direk in die teenwoordigheid van God as met enige ander daad van die daaglikse bediening. Omdat die binnenste voorhangsel van die tabernakel nie tot bo teenaan gestrek het nie, was die heerlikheid van God, wat bokant die versoendeksel sigbaar was, gedeeltelik vanuit die eerste vertrek sigbaar. Wanneer die priester voor die aangesig van die Here wierook geoffer het, het hy in die rigting van die verbondsark gekyk; en soos die wolk van wierook opgestyg het, het die heerlikheid van God op die versoendeksel neergedaal en die allerheiligste plek gevul en het dikwels beide vertrekke so gevul, dat die priester verplig was om na die ingang tot die tabernakel te onttrek. Net soos die priester in geloof na die versoendeksel, wat hy nie kon sien nie, gekyk het, moet God se volk hulle gebede tot Christus rig, hulle groot Hoëpriester wie, onsigbaar vir die menslike oog, namens hulle in die tabernakel omhoog pleit.

Die wierook wat saam met die gebede van Israel opgestyg het, is verteenwoordigend van die verdienstelikheid en bemiddeling van Christus en Sy volmaakte geregtigheid wat deur geloof aan Sy volk toegereken word en wat alleenlik die aanbidding van sondige sterwelinge vir God aanneemlik kan maak. Voor die voorhangsel van die allerheiligste plek was 'n altaar vir voortdurende bemiddeling, voor die heilige plek, 'n altaar van voortdurende versoening. Deur bloed en deur wierook moes God genader word-simbole van die groot Middelaar deur Wie sondaars tot Jehova kan nader en deur Wie alleen daar vir die boetvaardige, gelowige siel genade en verlossing is.

Soos die priesters soggens en saans in die heilige plek ingegaan het om wierook te offer, was die daaglikse offer op die altaar in die voorhof gereed om geoffer te word. Dit was 'n tyd van intense belangstelling vir die aanbidders wat by die tabernakel byeengekom het. Voordat hulle deur die bediening van die priester in die teenwoordigheid van God gekom het, moes hulle die hart deeglik deurgrond en hulle sondes bely. Met hulle aangesig na die

heilige plek gerig, het hulle in stilte saam gebid. So het hulle gebede saam met die wierook opgegaan, terwyl geloof die deugde van die Verlosser aangegryp het, wat deur die soenoffer voorafgeskadu is. Die tye wat vir die oggend-en aandoffer aangewys is, is as heilig beskou en die Joodse volk het dit mettertyd as die vasgestelde aanbiddingstyd beskou. Toe die Jode later as ballinge in verafgeleë lande versprei was, het hulle steeds op die vasgestelde tye met die aangesig na Jerusalem tot die God van Israel gebid. Hierdie gewoonte is vir Christene ‘n voorbeeld vir die oggend-en aandgodsdiens. Hoewel God blote seremonies sonder die gees van aanbidding veroordeel, sien Hy met groot welbehae neer op diegene wat Hom liefhet en elke oggend en elke aand neerkniel om vergifnis te vra vir sondes wat gepleeg is en om hulle versoeke vir nodige seëninge te rig.

Die toonbrode is as voortdurende offer voor die Here gehou. Aldus was dit deel van die daaglikse offer. Dit is toonbrood genoem omdat dit altyd voor die aangesig van die Here was. Dit was ‘n erkenning van die mens se afhanklikheid van God vir beide fisiese en geestelike voedsel en dat dit slegs deur die bemiddeling van Christus verkry word. In die woestyn het God

Israel met brood uit die hemel gevoed en hulle was steeds van Sy liefdadigheid afhanklik vir beide fisiese voedsel en geestelike seëninge. Die toonbrood en die manna het albei na Christus verwys, die lewende Brood, wat altyd vir ons in die teenwoordigheid van God is. Van Homself het Hy gesê: “Ek is die lewende brood wat uit die hemel neergedaal het...” (Johannes 6:48-51). Wierook was op die brood geplaas. Elke Sabbat wanneer die brood verwyder en deur vars brode vervang is, is die wierook op die altaar as ‘n gedenkteken voor God verbrand.

Die mees belangrikste deel van die daaglikse bediening was die diens wat namens individue verrig is. Die boetvaardige sondaar het sy offer tot by die ingang van die tabernakel gebring, sy hande op die slagoffer se kop gelê en sy sondes bely en so, figuurlike gesproke, dit van homself op die onskuldige slagoffer oorgedra. Met sy eie hand het hy die dier geslag en die bloed is deur die priester in die heilige plek ingedra en voor die voorhangsel, waaragter die ark was met die wet wat die sondaar oortree het daarin, gesprinkel. Deur hierdie seremonie is die sonde deur die bloed, figuurlik oorgeplaas op die heiligdom. In sommige gevalle is die bloed nie in die heiligdom ingeneem nie,* maar die vleis moes dan deur die priester geëet word, soos Moses vir die seuns van Aaron voorgeskryf het: “Hy het dit aan julle gegee om die ongeregtigheid van die vergadering weg te neem.” (Levitikus 10:17). Beide plegtighede het die oorplasing van die sonde van die boetvaardige op die heiligdom gesimboliseer.

Dit was die werk wat daagliks, jaar in, jaar uit verrig is. Omdat die sondes van Israel op hierdie manier op die heiligdom oorgeplaas is, is die heilige plekke verontreinig en derhalwe moes ‘n besondere werk verrig word om die sondes te verwyder. God het beveel dat daar vir elk van die heilige vertrekke en vir die altaar versoening gedoen moes word

om dit te reinig en te heilig "...van die onreinhede van die kinders van Israel." (Levitikus 16:19).

---

* Sien aanhangsel, opmerking 6

Eenkeer per jaar, op die groot Versoendag het die hoëpriester in die allerheiligste plek ingegaan om die heiligdom te reinig. Die werk wat hy daar gedoen het, het die jaarlikse kringloop van bediening voltooi.

Op die Versoendag is twee boklammers na die ingang van die tabernakel gebring en die lot is oor hulle gewerp, "...een lot vir die Here en een lot vir Asasel." Die bok waarop die eerste lot geval het, moes as sondoffer vir die volk geslag word en die priester moes sy bloed binnekant die voorhangsel bring en dit op die versoendeksel sprinkel. "So moet hy dan vir die heiligdom versoening doen vanweë die onreinhede van die kinders van Israel en vanweë hulle oortredinge, wat hulle sondes ook al mag wees; so moet hy dit ook doen vir die tent van samekoms wat by hulle te midde van hulle onreinhede woon."

"En Aaron moet sy twee hande op die kop van die lewendige bok lê en oor hom belydenis doen van al die ongeregtighede van die kinders van Israel en al hulle oortredinge, wat hulle sondes ook al mag wees; en hy moet dié op die kop van die bok lê en hom deur 'n man wat gereed staan, na die woestyn toe stuur. So moet die bok dan op hom al hulle ongeregtighede na 'n woeste land wegdra." Eers nadat die bok aldus weggestuur was, het die volk aanvaar dat hulle van die las van hulle sonde verlos was. Terwyl die versoeningswerk aan die gang was, moes elke mens sy siel verootmoedig. Alle sake is eenkant geskuif en die hele volk van Israel het die dag in plegtige verootmoediging met gebed en vas en grondige selfondersoek deurgebring.

Hierdie jaarlikse vergadering het die volk belangrike waarhede aangaande die versoening geleer. In die sondoffers wat gedurende die jaar gebring is, is 'n plaasvervanger in die plek van die sondaar ontvang; maar die bloed van die slagoffer het nie ten volle vir die sonde versoen nie. Dit het slegs die middel voorsien waardeur die sonde op die heiligdom oorgeplaas is. Deur die bloed te offer, het die sondaar die gesag van die wet erken, die skuld van sy oortreding bely en getuienis afgelê van sy geloof in Hom wat die sonde van die wêreld sou wegneem; maar hy was nog nie heeltemal van die verdoemenis van die wet verlos nie.

Op die Versoendag het die hoëpriester, nadat hy van die volk 'n offer ontvang het, met die bloed in die allerheiligste plek ingegaan en dit op die versoendeksel bokant die tafels van die wet gesprinkel. So is daar voldoen aan die eise van die wet wat die lewe van die sondaar geëis het. Toe het die priester in sy hoedanigheid as bemiddelaar, die sonde op homself geneem en toe hy uit die heiligdom uitkom, het hy die las van Israel se skuld met

hom gedra. By die ingang tot die tabernakel het hy sy hande op die kop van die sondebok gelê en oor hom belydenis gedoen "...van al die ongeregtighede van die kinders van Israel en al hulle oortredinge, wat hulle sondes ook al mag wees;" en die het hy op die kop van die bok gelê. En wanneer die bok met die sondelas weggeneem is, is daar aanvaar dat die sondes saam met hom vir ewig van die volk verwyder is. Dit was die diens "...wat 'n afbeeldsel en skaduwee van die hemelse dinge..." (Hebreërs 8: 5) is, wat gelewer was.

Soos reeds gemeld, het Moses die aardse heiligdom opgerig volgens die voorbeeld wat op die berg aan hom getoon is. "Dit was 'n beeld met die oog op die teenwoordige tyd waarin daar gawes en offers gebring word;" die twee heilige plekke was "...afbeeldinge van die dinge in die hemele;" Christus ons groot Hoëpriester is ... 'n Bedienaar van die heilige dinge en van die ware tabernakel wat die Here opgerig het en nie 'n mens nie." (Hebreërs 9:9, 23; 8:2). Toe die apostel Johannes toegelaat is om die tempel van God in die hemel te sien, het hy daar "...sewe vuurfakkels voor die troon..." sien brand (Openbaring 4:5).

Hy het ook 'n engel "...met 'n goue wierookbak..." gesien, "...en baie reukwerk is aan hom gegee, om dit met die gebede van al die heiliges op die goue altaar voor die troon te lê." (Openbaring 8:3). Hier is die profeet toegelaat om die eerste vertrek van die heiligdom in die hemel te sien en daarin het hy die "sewe vuurfakkels" en die "goue altaar" gesien wat deur die goue kandelaar en die wierookaltaar in die aardse heiligdom verteenwoordig was. Die tempel van God het weer "oopgegaan" (Openbaring 11:19) en hy het agter die binnenste voorhangsel in die allerheiligste plek gekyk. Daar het hy "Sy verbondsark" gesien (Openbaring 11:19), wat verteenwoordig was deur die heilige kis wat Moses gemaak het om die wet van God te bewaar.

Moses het die aardse heiligdom gemaak "...volgens die afbeelding wat hy gesien het." (Handelinge 7 :44). Paulus sê dat die voltooide "...tabernakel en al die gereedskap die afbeeldinge van die dinge in die hemele..." was. (Hebreërs 9:21,23). Johannes vertel dat hy die heiligdom in die hemel gesien het. Daardie heiligdom waar Jesus vir ons intree, is die groot oorspronklike, waarvan die heiligdom wat Moses gebou het 'n namaaksel is.

Die hemelse tempel, die woonplek van die Koning van die konings, waar "...duisend maal duisende..." Hom gedien en "...tienduisend maal tienduisende... " voor Hom gestaan het (Daniël 7:10), die tempel wat met die heerlikheid van die onverganklike troon verlig is, waar serafs, die skitterende wagte, hulle aangesigte in aanbidding bedek-geen aardse struktuur kan die heerlikheid en grootheid daarvan voorstel nie. Nogtans moes die aardse heiligdom en die dienste belangrike waarhede leer aangaande die hemelse heiligdom en die werk wat daar tot verlossing van die mens verrig word.

Na Sy Hemelvaart sou ons Verlosser met Sy werk as ons Hoëpriester begin. Paulus sê: "Christus het nie ingegaan in 'n heiligdom met hande gemaak, 'n teëbeeld van die ware

nie, maar in die hemel self om nou voor die aangesig van God vir ons te verskyn." (Hebreërs 9:24). Net soos Christus se bediening uit twee groot dele sou bestaan wat elk 'n tydperk en 'n vasgestelde plek in die hemelse heiligdom in beslag sou neem, so het die tipiese bediening ook uit twee dele bestaan, naamlik die daaglikse en die jaarlikse diens en aan elk is 'n afdeling van die tabernakel gewy.

Soos Christus na Sy Hemelvaart in die teenwoordigheid van God verskyn het om Sy bloed ten behoewe van boetvaardige gelowiges te pleit, so het die priester die offerbloed in die daaglikse bediening ten behoewe van die sondaar in die heilige plek gesprinkel.

Hoewel die bloed van Christus die sondaar van die veroordeling van die wet vrygespreek het, het dit nie die sonde uitgewis nie; dit sou tot met die uiteindelike versoening in die heiligdom opgeteken staan; so ook het die bloed van die sondoffer, in tipe, die sonde van die boetvaardige verwyder, maar dit het tot met die Versoendag in die heiligdom gebly.

Op die groot dag van vergelding, sal die dode geoordeel word "...na wat in die boeke geskryf is, volgens hulle werke." (Openbaring 20:12). Dan, op grond van die versoenende bloed van Christus, sal die sondes van die ware boetvaardiges, uit die boeke van die hemel gewis word. So sal die heiligdom gevrywaar, of gereinig word van die rekord van sonde. In tipe, was hierdie groot werk van versoening, of uitwissing van sonde, verteenwoordig deur die dienste van die Dag van Versoening-die reiniging van die aardse heiligdom deur die verwydering, op grond van die bloed van die sondoffer, van die sonde waardeur dit besoedel is.

Soos in die finale versoening, sal die sonde van die ware boetvaardige uit die rekords van die hemel uitgewis word, om nooit weer in herinnering geroep te word of in die gedagtes op te kom nie, so was die sonde in tipe weggevoer na die woestyn, vir ewig van die vergadering verwyder.

Omdat die Satan die oorsprong van sonde is, die regstreekse aanhitser tot alle sonde, wat die dood van die Seun van God veroorsaak het, vereis regverdigheid dat die Satan die laaste straf moet verduur. Christus se werk vir die verlossing van die mensdom en die reiniging van die heelal van sonde, sal afgesluit word deur die sonde uit die hemelse heiligdom te verwyder en dit oor te plaas op Satan wat die laaste straf daarvoor sal dra. Daarom is die bediening van die jaar in die teëbeeld afgesluit met die reiniging van die heiligdom deurdat die sondes op die kop van die sondebok bely is.

So het die mens, in die bediening van die tabernakel en van die tempel waarmee dit later vervang is, elke dag geleer van die groot waarhede van die dood en bediening van Christus en een keer elke jaar is hulle gedagtes vooruit gevoer na die eindtonele van die groot stryd tussen Christus en die Satan, naamlik die uiteindelike reiniging van die heelal van sonde en sondaars.

Hoofstuk 31—Die Sonde van Nadab en Abihu

(Hierdie hoofstuk berus op Levitikus 10:1-11)

NADAT die tabernakel ingewy was, is die priesters in hulle heilige amp ingeseën. Hierdie dienste het sewe dae in beslag geneem, elke dag gekenmerk deur ‘n spesiale seremonie. Op die agtste dag het hulle tot hulle bediening toegetree. Deur sy seuns bygestaan, het Aaron die offers wat God vereis het, geoffer en toe het hy sy hande opgehef en die volk geseën. Alles is volgens die bevel van God gedoen en Hy het die offer aanvaar en Sy heerlikheid op ‘n merkwaardige wyse geopenbaar; vuur het van die Here neergedaal en die offer op die altaar verteer. Die volk het hierdie buitengewone openbaring van Die krag van God met ontsag en diepe belangstelling aanskou. Hulle het dit as ‘n teken van die heerlikheid en guns van God aanvaar en het almal saam gejuig en op hulle aangesigte neergeval asof hulle in die onmiddellike teenwoordigheid van Jehova was.

Maar kort daarna het ‘n skielike en verskriklike ramp die gesin van die hoëpriester getref. Tydens die uur van aanbidding, terwyl die gebede en lofbetuigings van die volk tot God opgestyg het, het twee van Aaron se seuns elk ‘n wierookbak geneem en daarop wierook gebrand om ‘n soete geur voor die Here op te stuur. Maar hulle het Sy bevel oortree deur “vreemde vuur” te gebruik. Om die wierook te brand het hulle gewone vuur geneem in stede van die heilige vuur wat die Here self aangesteek het en wat Hy beveel het vir daardie doel aangewend moes word. As gevolg van daardie sonde het ‘n vuur van die Here af uitgegaan en hulle voor die oë van die volk verteer.

Naas Moses en Aaron het Nadab en Abihu die hoogste in Israel gestaan. Die Here het aan hulle ‘n besondere eer bewys deurdat Hy hulle toegelaat het om Sy heerlikheid saam met die sewentig oudstes op die berg te aanskou. Maar daarom kon hulle oortreding nie verskoon of ligtelik opgeneem word nie. Dit het hulle sonde soveel ernstiger gemaak. Omdat die mense groot lig ontvang het, omdat hulle soos die vorste van Israel op die berg geklim en die voorreg gehad het om met God gemeenskap te hou en in die lig van Sy heerlikheid te wandel, moes hulle nie hulself vly dat hulle daarna strafloos kon sondig nie en dat, omdat hulle op hierdie wyse vereer is, God hulle nie sou straf vir hulle ongeregtigheid nie. Dit is ‘n noodlottige misleiding. Die groot lig en voorregte wat geskenk is, vereis ‘n vergoeding van deug en heiligheid wat ooreenstem met die lig wat gegee is. Enigiets minder is onaanvaarbaar vir God. Groot seëninge en voorregte moet mens nooit tot so ‘n mate gerusstel dat hy veilig voel of onverskillig word nie. Die ontvanger mag nooit vry voel om te sondig of dink dat God nie streng teenoor hom sal optree nie. Al die voorregte wat God gegee het, is Sy metode om entoesiasme in die gees, ywer in die poging en kragdadigheid in die uitvoer van Sy heilige wil aan te moedig.

Nadab en Abihu is nooit in hul jeugjare gewoontes van selfbeheersing geleer nie. Hulle vader se toegeeflikheid, sy gebrek aan standvastigheid ten opsigte van wat reg is, het

daartoe aanleiding gegee dat hy nie sy seuns gedissiplineer het nie. Sy seuns is toegelaat om hulle eie wil te volg. Gewoontes van selfbevrediging wat lank gekoester is, het so ‘n houvas op hulle gekry dat selfs die verantwoordelikheid van die mees heiligste amp nie die mag daarvan kon verbreek nie. Hulle is nie geleer om hulle vader se gesag te eerbiedig nie en hulle het nie die noodsaaklikheid om die vereistes van God noukeurig te gehoorsaam, in ag geneem nie. Aaron se verkeerdelike toegeeflikheid aan sy seuns het hulle die voorwerpe van die Oordeel van God gemaak.

God se doel was om die volk te leer dat hulle Hom met eerbied en ontsag moes nader en op die spesifieke wyse wat Hy self voorgeskryf het. Hy kan nie gedeeltelike gehoorsaamheid aanvaar nie. Dit was nie genoeg dat in hierdie plegtige tyd van aanbidding, alles amper gedoen was soos Hy aanbeveel het nie. God het ‘n vloek uitgespreek oor diegene wat van Sy gebooie afwyk en geen onderskeid gemaak tussen gewone en heilige dinge nie. Deur die profeet het Hy gesê: “Wee hulle wat sleg goed noem en goed sleg, wat die duisternis lig maak en die lig duisternis ... Wee hulle wat in eie oë wys en na eie oordeel verstandig is ... Wee hulle wat vir ‘n omkoop geskenk die skuldige regverdig verklaar en die reg van die regverdige hom ontneem omdat hulle die wet van die Here van die leërskare verwerp het en die woord van die Heilige van Israel verag het.” (Jesaja 5:20-24).

Laat niemand homself in die geloof mislei dat ‘n deel van God se gebooie onsinnig is nie, of dat Hy ‘n plaasvervanger vir Sy vereistes sal aanvaar nie. Die profeet Jeremia het gesê: “Wie spreek daar en dit gebeur? Het die Here dit nie beveel nie?” (Klaagliedere 3:37). God het geen bevel in Sy Woord gegee wat ‘n mens na willekeur moet of nie moet gehoorsaam nie en nie die gevolge dra nie. As mense enige ander weg as die weg van strenge gehoorsaamheid verkies, sal hulle vind dat “...die einde daarvan is weë van die dood.” (Spreuke 14:12).

“Daarop sê Moses aan Aaron en sy seuns Eleasar en Itamar: Laat julle hare nie loshang nie en maak geen skeure in julle klere nie, dat julle nie sterwe nie want die salfolie van die Here is op julle.” Die groot leier het sy broer aan die woorde van God herinner: “In die wat naby My is, wil Ek My as die Heilige laat ken en voor die oë van die hele volk wil Ek My verheerlik.” Aaron het nie geantwoord nie. Die dood van sy twee seuns wat sonder waarskuwing neergevel is terwyl hulle so ‘n verskriklike oortreding begaan het, ‘n sonde wat hy nou besef het die gevolg van sy eie pligsversuim was, het die vader se hart met droefheid deurpriem, maar hy het geen uiting aan sy gevoelens gegee nie. Deur geen manifestasie van droefheid kon hy laat blyk dat hy met sonde simpatiseer nie. Die vergadering moes nie gelei word om teen God te murmureer nie.

God wil Sy volk leer om die geregtigheid van Sy tugtigings te erken sodat ander ook kan vrees. Daar was diegene in Israel wat deur die waarskuwing van hierdie vreeslike oordeel, daarvan weerhou sou kon word om hulle nie met God se lankmoedigheid te misgis nie, sodat hulle nie ook hulle eie lot verseël nie. Die Goddelike bestraffing is op die valse

medelye van die sondaar wat poog om sy sonde te verskoon. Dit is die effek van sonde wat die morele persepsies so afstomp, dat die oortreder nie die enormiteit van sy oortreding besef nie en sonder die oortuigende krag van die Heilige Gees, bly hy gedeeltelik blind vir sy sonde. Dit is die plig van Christus se diensknegte, om hierdie dwalende persone op hulle gevaar te wys. Diegene wat die uitwerking van die waarskuwing verontagsaam deur die oë van sondaars vir die ware aard en gevolge van sonde te verblind, vlei hulleself dat dit ‘n bewys is van hulle welwillendheid; maar hulle werk regstreeks teen en verhinder die werk van God se Heilige Gees; hulle stel die sondaar, wat op die rand van verwoesting is, gerus; hulle maak hulself deelgenote aan sy skuld en neem op hulself ‘n vreesaanjaende verantwoordelikheid vir sy vermetelheid. Menigtes is as gevolg van sulke valse en misleidende medelye tot die verderf gedoem.

Nadab en Abihu sou nooit daardie dodelike sonde begaan het as hulle nie gedeeltelik onder die invloed van die vrylike gebruik van wyn was nie. Hulle het geweet dat die mees noukeurige en plegtige voorbereiding nodig was voordat hulle hul by die heiligdom, waar die Heilige Teenwoordigheid gemanifesteer was, kon aanmeld; maar deur oormatigheid was hulle ongeskik vir hulle heilige amp. Hulle sinne was verward en hulle morele persepsies was afgestomp, sodat hulle nie die verskil tussen heilige en gewone dinge kon onderskei nie. Aan Aaron en sy oorlewende seuns is die waarskuwing gegee: “Moenie wyn of sterk drank drink nie, jy of jou seuns saam met jou as julle in die tent van samekoms ingaan, dat julle nie sterwe nie; ‘n ewige insetting is dit vir julle geslagte; en julle moet onderskeid maak tussen wat heilig en wat onheilig en tussen wat onrein en wat rein is; en julle moet die kinders van Israel leer al die insettinge wat die Here deur die diens van Moses aan hulle verkondig het.”

Die gebruik van alkoholiese drank verswak die liggaam, verwar die verstand en verlaag die sedes. Dit verhinder mense om die heiligheid van heilige dinge te besef, of die bindende krag van God se vereistes. Almal wat posisies van heilige verantwoordelikhede beklee het, moes mense van streng selfbeheersing wees, sodat hulle verstand helder kon wees om te onderskei tussen reg en verkeerd, dat hulle beginselvas moes wees en wysheid moes hê om geregtigheid toe te pas en genade te betoon.

Dieselfde verantwoordelikheid rus op elke volgeling van Christus. Die apostel Petrus verklaar: “Julle is ‘n uitverkore geslag, ‘n koninklike priesterdom, ‘n heilige volk, ‘n volk as eiendom verkry.” (1 Petrus 2:9). God vereis van ons dat ons elke bevoegdheid in die beste toestand moontlik moet bewaar, sodat ons aanvaarbare diens aan ons Skepper kan lewer. Wanneer bedwelmende drank gebruik word, sal dit dieselfde tot gevolg hê soos in die geval van daardie priesters van Israel. Die gewete sal sy sensitiwiteit vir sonde verloor en ‘n proses van verhardheid in ongeregtigheid sal gewis plaasvind, totdat die verskil tussen die gewone en die heilige dinge alle betekenis verloor. Hoe kan ons dan aan die standaard van die Vereistes van God voldoen? “Of weet julle nie dat julle liggaam ‘n

tempel is van die Heilige Gees wat in julle is, wat julle van God het en dat julle nie aan julself behoort nie? Want julle is duur gekoop. Verheerlik God dan in julle liggaam en in julle gees wat aan God behoort." (1 Korinthiërs 6:19,20). "Of julle dan eet of drink of enigiets doen, doen alles tot verheerliking van God." (1 Korinthiërs 10:31). Aan die kerk van Christus deur al die eeue, word die volgende plegtige en vreesaanjaende waarskuwing gerig: "As iemand die tempel van God skend, sal God hom skend; want die tempel van God is heilig en dit is julle. " (1 Korinthiërs 3:17).

Hoofstuk 32—Die Wet en die Gebooie

Toe Adam en Eva geskape was, het hulle reeds ‘n kennis van die wet van God gehad; hulle was bekend met die eise wat dit aan hulle gestel het; die voorskrifte was op hulle harte geskryf. Toe die mens as gevolg van oortreding geval het, is die wet nie verander nie, maar ‘n stelsel vir herstel is gevestig om hom na gehoorsaamheid terug te bring. Die belofte van ‘n Verlosser is gegee en die offerandes wat wys na die dood van Christus as die groot sondoffer is ingestel. Maar indien die wet van God nooit oortree was nie, sou daar geen dood gewees het nie en geen behoefte aan ‘n Verlosser nie; gevolglik sou daar geen nodigheid vir offerandes gewees het nie.

Adam het die wet van God aan sy nasate geleer en dit is deur opeenvolgende geslagte van vader tot seun deurgegee. Maar ondanks die genadige voorsiening wat vir die redding van die mens gemaak is, het min dit aanvaar en gehoorsaam. Deur oortreding het die wêreld so verdorwe geraak, dat dit nodig was om dit deur ‘n sondvloed van die verdorwenheid te reinig. Die wet is deur Noag en sy gesin bewaar en Noag het sy nakomelinge die Tien Gebooie geleer. Namate mense weer van God afgedwaal het, het die Here Abraham gekies en van hom het Hy gesê dat hy “...na my stem geluister en my ordeninge, my gebooie, my insettinge en my wette onderhou het.” (Genesis 26:5). Hy het die besnydenis ontvang as teken dat elkeen wat besny is aan die diens van God gewy was-’n belofte dat hulle hulle van afgodery sou weerhou en die wet van God sou gehoorsaam. Die versuim van Abraham se afstammelinge om hierdie belofte na te kom, soos wat blyk uit hulle neiging om alliansies met heidene te vorm en hulle gewoontes aan te neem, was die oorsaak van hulle verblyf en slawerny in Egipte. Maar in hulle omgang met afgodedienaars en hulle gedwonge onderdanigheid aan die Egiptenare, is hulle begrip van die Goddelike voorskrifte verder gekorrupteer met die veragtelike en wrede leringe van heidenisme. Daarom, toe die Here hulle uit Egipteland uitgebring het, het Hy op Sinai, omring met heerlikheid en deur Sy engele, neergedaal en in ontsagwekkende majesteit, Sy wet ten aanhore van al die mense, uitgespreek.

Hy het selfs toe nie Sy gebooie aan die geheue van ‘n volk, wat so geneig was om Sy vereistes te vergeet, toevertrou nie, maar het dit op kliptafels neergeskryf. Hy sou elke moontlikheid om heidense oorleweringe met Sy heilige gebooie te vermeng, of om Sy vereistes met menslike verordeninge of gewoontes te verwar van Israel verwyder. Maar Hy het nie by die gee van die voorskrifte van die Tien Gebooie volstaan nie. Die mense het getoon dat hulle so maklik mislei word, dat Hy geen deur vir versoeking onbewaak sou laat nie. Moses het opdrag ontvang om, soos God aan hom voorskryf, oordele en wette met presiese opdragte oor wat vereis word, neer te skryf. Hierdie aanwysings, met betrekking tot die volk se verpligtinge teenoor God, teenoor mekaar en teenoor die vreemdeling, was slegs die uitgebreide beginsels van die Tien Gebooie en is op so ‘n spesifieke wyse gegee,

dat dit vir niemand nodig was om te dwaal nie. Dit was bedoel om oor die heiligheid van die Tien Gebooie, wat op kliptafels gegraveer, was te waak.

Indien die mensdom die wet van God bewaar het, soos dit na die sondeval aan Adam gegee is, deur Noag onderhou en deur Abraham gehoorsaam is, sou dit nie nodig gewees het vir die instelling van die besnydenis nie. En indien Abraham se afstammelinge die verbond, waarvan die besnydenis ‘n teken was, nagekom het, sou hulle nooit tot afgodery verlei gewees het nie en sou dit ook nie nodig gewees het vir hulle om ‘n lewe van slawerny in Egipte te verduur nie; hulle sou die wet van God in gedagte gehou het en dit sou nie nodig gewees het om dit op Sinai af te kondig of om dit op die kliptafels te graveer nie. En as die mensdom die Tien Gebooie onderhou het, sou daar geen nodigheid gewees het vir die bykomende voorskrifte wat aan Moses gegee is nie.

Die offerstelsel wat aan Adam gegee is, is ook deur sy nakomelinge verdraai. Die eenvoudige en betekenisvolle diens wat God ingestel het, is deur bygeloof, afgodery, wreedheid en losbandigheid gekorrupteer. Weens hulle langdurige omgang met afgodedienaars het die volk van Israel baie heidense gebruike met hulle godsdiens vermeng; daarom het die Here hulle by Sinai duidelike opdragte gegee aangaande die offerdiens. Nadat die heiligdom voltooi was, het Hy uit die wolk van heerlikheid bokant die versoendeksel tot Moses gespreek en aan hom volledige voorskrifte gegee aangaande die

offerstelsel en die aanbiddingsplegtighede wat in die heiligdom verrig moes word. So is die seremoniële wet aan Moses gegee en hy het dit in ‘n boek geskryf. Maar die wet van die Tien Gebooie is deur God self op kliptafels geskryf en dit is heilig in die ark bewaar.

Daar is baie mense wat hierdie twee stelsels probeer kombineer en wat tekste gebruik wat van die seremoniële wet praat om te bewys dat die sedewet afgeskaf is, maar dit is ‘n verdraaiing van die Skrifte. Daar is ‘n groot en duidelike verskil tussen die twee stelsels. Die seremoniële wet bestaan uit simbole wat vooruit gewys het na Christus, Sy soenoffer en Sy priesterskap. Hierdie rituele wet, met die offers en instellinge, moes deur die Hebreërs uitgevoer word, totdat tipe antitipe ontmoet in die dood van Christus, die Lam van God, wat die sonde van die wêreld wegneem. Daarna moes al die offers gestaak word. Dit is hierdie wet wat Christus “...weggeruim het deur dit aan die kruis vas te nael.” (Kolossense 2:14). Maar aangaande die wet van die Tien Gebooie sê die psalmdigter: “Vir ewig, O Here, staan u woord vas in die hemele.” (Psalm 119:89). En Christus sê self: “Moenie dink dat Ek gekom het om die wet ... te ontbind nie .... Want voorwaar...”, Hy maak die stelling so sterk moontlik, “...Ek sê vir julle, voordat die hemel en die aarde verbygaan, sal nie een jota of een titteltjie van die wet ooit verbygaan totdat alles gebeur het nie.” (Mattheus 5:17,18). Hier leer Hy nie net wat die wet van God voorheen, of destyds vereis het nie, maar wel dat daardie eise van krag sou wees vir so lank as wat die hemel en

die aarde bly voortbestaan. Die wet van God is so onveranderlik soos Sy troon. Dit sal deur al die eeue heen bindend op die mensdom wees.

Aangaande die wet wat op Sinai afgekondig is, het Nehemia gesê: “Op die berg Sinai het U neergedaal en met hulle gespreek uit die hemel, en U het aan hulle regte verordeninge en betroubare wette, goeie insettinge en gebooie gegee.” (Nehemia 9:13). En Paulus, die apostel aan die heidene, het gesê: “Dus is die wet heilig en die gebod is heilig en regverdig en goed.” (Romeine 7:12). Dit kan op geen ander wet as die Tien Gebooie betrekking hê nie, want dit is die wet wat sê: “Jy mag nie begeer nie.” (Vers 7).

Hoewel die dood van die Verlosser ‘n einde gemaak het aan die wet van tipes en skaduwees, het dit nie die geringste afbreuk aan die sedewet gemaak nie. Inteendeel, net die feit dat dit nodig was vir Christus om te sterf om versoening vir die oortreding van daardie wet te doen, bewys dat dit onveranderlik is.

Diegene wat beweer dat Christus gekom het om die wet van God af te skaf en weg te doen met die Ou Testament, praat van die Joodse bedeling as ‘n eeu van duisternis en verteenwoordig die godsdiens van die Hebreërs as bestaande uit blote vormgodsdiens en seremonies. Maar dit is ‘n dwaling. Regdeur die bladsye van heilige geskiedenis waar die hantering van God met Sy uitverkore volk opgeteken staan, is daar brandende spore van die groot EK IS. Nooit het Hy aan die mensekinders ‘n meer openbare bewys van Sy krag en heerlikheid gegee as toe Hy alleen as die Heerser van Israel erken is en Sy wet aan Sy volk gegee het nie. Geen mensehand het die septer hier geswaai nie; en die statige uitgange van Israel se onsigbare Koning was onbeskryflik groots en ontsagwekkend.

In al hierdie openbaringe van die Teenwoordigheid van God is die heerlikheid van God deur Christus gemanifesteer. Nie net tydens die eerste koms van Christus nie, maar deur al die eeue ná die val en in die belofte van die verlossing het “...God in Christus die wêreld met Homself versoen.” (2 Korinthiërs 5:19). Christus was die grondslag en middelpunt van die offerstelsel, beide in die patriargale en Joodse bedeling. Sedert die sonde van ons stamouers was daar geen verdere regstreekse gemeenskap tussen God en mens nie. Die Vader het die wêreld in die hande van Christus oorgelaat sodat Hy die mensdom deur middel van Sy middelaarswerk kon verlos en die gesag en heiligheid van die wet van God kan verdedig. Alle gemeenskap tussen die hemel en die gevalle mensdom het deur middel van Christus geskied. Dit was die Seun van God wat die belofte van die verlossing aan ons stamouers gegee het. Dit is Hy wat Hom aan die patriarge geopenbaar het. Adam, Noag, Abraham, Isak, Jakob en Moses het die evangelie verstaan. Hulle het vir verlossing gesoek deur die mens se Plaasvervanger en Pand. Hierdie heilige manne van ouds het gemeenskap met die Verlosser, wat in die gedaante van ‘n mens na die aarde sou kom, gehad; en sommige van hulle het van aangesig tot aangesig met Christus en met hemelse engele gepraat.

Christus was nie net die Leier van die Hebreërs in die woestyn nie, die Engel in wie die Naam van Jehova was en wat in die sluier van die wolkkolom voor die volk uitgegaan het nie, maar dit was Hy wat die wet aan Israel gegee het.* Te midde van die ontsagwekkende heerlikheid van Sinai het Christus, ten aanhore van die hele volk, die tien voorskrifte van Sy Vader se wet bekend gemaak. Dit is Hy wat die wet op die twee kliptafels gegraveer en dit toe aan Moses gegee het.

Dit is Christus wat deur die profete tot Sy volk gespreek het. In sy sendbrief aan die Christelike gemeente sê die apostel Petrus dat die profete "...geprofeteer het oor die genade wat vir julle bestem is, ondersoek en nagevors en hulle het nagespeur op watter of hoedanige tyd die Gees van Christus wat in hulle was, gewys het, toe Hy vooruit getuig het van die lyde wat oor Christus sou kom en die heerlikheid daarna." (1 Petrus 1:10,11). Dit is die stem van Christus wat deur die Ou Testament tot ons spreek. "Die getuienis van Jesus is die gees van die profesie." (Openbaring 19:10).

In Sy leringe, terwyl Hy persoonlik tussen mense verkeer het, het Jesus die gedagtes van die mense op die Ou Testament gevestig. Aan die Jode het Hy gesê: "Julle ondersoek die Skrifte, omdat julle meen dat julle daarin die ewige lewe het; en dit is die wat van My getuig." (Johannes 5:39). Op daardie stadium was die boeke van die Ou Testament die enigste deel van die Bybel wat bestaan het. Weer het die Seun van God gesê: "Hulle het Moses en die Profete; laat hulle na dié luister." En toe het Hy bygevoeg: "As hulle na Moses en die Profete nie luister nie, sal hulle nie oortuig word nie, al sou iemand ook uit die dode opstaan." (Lukas 16:29,31).

Die seremoniële wet is deur Christus gegee. Selfs nadat dit nie meer van krag was nie, het Paulus die regte plek en waarde daarvan aan die Jode voorgehou, deur aan te toon hoe dit by die verlossingsplan inpas en wat die verhouding tot die werk van Christus was; en die groot apostel verklaar dat hierdie wet heerlik en sy Goddelike Oorsprong waardig is. Die plegtige diens van die heiligdom het belangrike waarhede, wat deur opeenvolgende geslagte geopenbaar sou word, gekenmerk.

---

* Sien aanhangsel, opmerking 7

Die wierookwolk wat saam met die gebede van Israel opgestyg het, verteenwoordig Sy geregtigheid wat alleenlik in staat is om die sondaar se gebede vir God aanneemlik te maak; die bloeiende slagoffer op die brandofferaltaar het getuig van 'n Verlosser wat sou kom; en uit die allerheiligste plek het die sigbare teken van die Teenwoordigheid van God geskyn. So is die geloof deur al die eeue van duisternis en afvalligheid, lewend in menseharte gehou totdat die tyd vir die beloofde Messias aangebreek het.

Jesus was die Lig vir Sy mense-die Lig van die wêreld-voordat Hy in die gedaante van ‘n mens na die aarde gekom het. Die eerste ligstraal wat die duisternis waarin sonde die wêreld omvou het deurboor het, het van Christus gekom. En van Hom het elke straal van die hemel se glans wat op die aardbewoners geskyn het, gekom. In die verlossingsplan is Christus die Alfa en die Omega, die Eerste en die Laaste.

Sedert Christus Sy bloed vir die versoening van sondes gestort en na die hemel opgevaar het om “...voor die aangesig van God vir ons te verskyn” (Hebreërs 9:24), het lig vanaf die kruis van Golgota gestraal en vanuit die heilige plekke van die heiligdom daarbo. Maar die helderder lig wat aan ons geskenk is moenie veroorsaak dat ons dít wat in vroeër tye ontvang is, deur die tipes wat na die komende Verlosser wys, verag nie. Die evangelie van Christus werp lig op die Joodse bedeling en gee betekenis aan die seremoniële wet. Namate nuwe waarhede geopenbaar word en die dinge wat van die begin af bekend was in ‘n duideliker lig gestel word, word die karakter en voornemens van God in Sy handelinge met Sy uitverkore volk geopenbaar. Elke bykomende ligstraal wat ons ontvang, gee aan ons ‘n duideliker begrip van die verlossingsplan, wat die uitwerking is van die Goddelike wil in die verlossing van die mens. Ons sien nuwe skoonheid en mag in die ingegewe woord en ons bestudeer die bladsye daarvan met ‘n dieper en meer absorberende belangstelling.

Baie mense is die mening toegedaan dat God ‘n skeidsmuur tussen die Hebreërs en die buitewêreld opgerig het; dat Sy liefde en sorg tot ‘n groot mate van die res van die mensdom onttrek is en op Israel toegespits was. Maar dit was nie God se plan dat Sy volk ‘n skeidsmuur tussen hulleself en hul medemens moes oprig nie. Die hart van Oneindige Liefde het na al die bewoners van die aarde uitgereik. Hoewel hulle Hom verwerp het, het Hy voortdurend gestreef om Hom aan hulle te openbaar sodat hulle in Sy liefde en genade kon deel. Hy het Sy seën aan die uitverkore volk gegee sodat hulle andere kon seën.

God het Abraham geroep, voorspoedig gemaak en vereer; en die patriarg se getrouheid was ‘n lig vir die mense in elke land waar hy vertoef het. Abraham het hom nie afgesonder van die mense om hom nie. Hy het vriendskaplike verhoudings met die konings van die omliggende nasies gehandhaaf, waarvan sommige van hulle hom met groot respek behandel het; en sy eerbaarheid en onselfsugtigheid, sy dapperheid en liefdadigheid, het die karakter van God verteenwoordig. In Mesopotamië, in Kanaan, in Egipte en selfs aan die bewoners van Sodom is die God van die hemel deur Sy verteenwoordiger geopenbaar.

So het God Hom, aan Egipte en al die nasies wat van daardie magtige ryk afhanklik was, deur Josef geopenbaar. Waarom het God Josef so hoog bokant die Egiptenare verhef? Hy kon op enige ander wyse Sy plan met die kinders van Jakob bereik het, maar Hy wou Josef as ‘n lig in die paleis van die koning gebruik, sodat die hemelse lig wyd en syd kon uitbrei. Deur sy wysheid en regverdigheid, deur die reinheid en liefdadigheid van sy daaglikse lewe, deur sy toewyding aan die belange van die volk en dit nogal ‘n afgodiese volk, was Josef ‘n verteenwoordiger van Christus. In hulle weldoener, na wie die hele

Egipte hulle met dankbaarheid en lof gewend het, sou daardie heidense volk die liefde van hul Skepper en Verlosser sien. So het God ook deur Moses, ‘n lig langs die troon van die wêreld se magtigste koninkryk geplaas, sodat almal wat wou, met die ware en lewende God bekend kon word. En al hierdie lig is aan die Egiptenare gegee voordat God Sy hand uitgestrek het om Sy oordele oor hulle te bring.

Deur die verlossing van Israel uit Egipte is die kennis van God wyd en syd versprei. Die oorlogsugtige bewoners van die vesting van Jerigo het gebewe. Ragab het gesê: “Toe ons dit hoor, het ons hart gesmelt, sodat daar by niemand enige moed meer oorgebly het teenoor julle nie; want die Here julle God, Hy is God in die hemel daarbo en op die aarde hieronder.” (Josua 2:11). Honderde jare na die uittog het die Filistynse priesters hulle volk aan die Egiptiese plae herinner en hulle gewaarsku om die God van Israel nie te weerstaan nie.

God het Israel geroep, geseën en verhoog, maar nie sodat hulle alleenlik deur gehoorsaamheid aan Sy wet Sy guns kon ontvang en die uitsluitlike ontvangers van Sy seëninge kon wees nie, maar sodat hy Homself deur hulle, aan al die bewoners van die aarde kon openbaar. Dit was om hierdie doel te bereik, dat Hy hulle beveel het om hulle van die afgodiese nasies rondom hulle af te sonder.

God het ‘n afsku gehad aan afgodery en al die sondes wat daarmee gepaard gegaan het en Hy het Sy volk beveel om nie met die ander nasies om te gaan om te “...doen na hulle werke...” en God te vergeet nie. Hy het hulle verbied om met afgodedienaars te trou sodat hulle harte nie van Hom afkerig sou word nie. Dit was toe net so noodsaaklik soos nou vir God se volk om hulle rein en “...vlekkeloos te bewaar van die wêreld.” Hulle moet hulleself van die wêreldse gees vrywaar want dit is teenstrydig met waarheid en geregtigheid. Maar dit was nie God se doel dat Sy volk hulle in eiegeregtige afsondering aan die wêreld moes onttrek sodat hulle geen invloed daarop kon hê nie.

Soos hulle Meester, moes die navolgers van Christus in elke eeu die lig van die wêreld wees. Die Verlosser het gesê: ““‘n Stad wat bo-op ‘n berg lê, kan nie weggesteek word nie; en ‘n mens steek ook nie ‘n lamp op en sit dit onder ‘n maatemmer nie, maar op die staander en dit skyn vir almal wat in die huis is...” dit wil sê, vir die hele wêreld. Dan vervolg Hy: “Laat julle lig so skyn voor die mense, dat hulle julle goeie werke kan sien en julle Vader wat in die hemele is, verheerlik.” (Mattheus 5:14-16). Dis presies wat Henog, Noag, Abraham, Josef en Moses gedoen het. Dis presies wat God wou hê dat Sy volk Israel moes doen.

Dit was hulle eie ongelowige hart, deur die Satan beheer, wat veroorsaak het dat hulle hul lig verberg het, in stede van dit op die omliggende volke te laat skyn; dit was dieselfde dweepsugtige gees wat veroorsaak het dat hulle óf die sondige gebruike van die heidene

navolg, óf hulle in trotse afgetrokkenheid afsonder asof die liefde en sorg van God net vir hulle alleen bedoel was.

Soos wat die Bybel twee wette voorhou, waarvan een onveranderlik en ewig en die ander voorlopig en tydelik was, so is daar ook twee verbonde. Die genadeverbond is oorspronklik in Eden met die mens gesluit toe daar na die sondeval ‘n Goddelike belofte gemaak is dat die vrou se saad die slang se kop sou vermorsel. Hierdie verbond het vir alle mense vergifnis en die ondersteunende genade van God beloof vir toekomstige gehoorsaamheid deur geloof in Christus. Dit het ook aan hulle die ewige lewe belowe op voorwaarde dat hulle aan God se wet getrou bly. So het die patriarge die hoop op verlossing ontvang.

Hierdie selfde verbond is met Abraham vernuwe in die belofte: “In jou nageslag sal al die nasies van die aarde geseën word.” (Genesis 22:18). Hierdie belofte het na Christus verwys. So het Abraham dit verstaan (kyk Galasiërs 3:8,16) en hy het op Christus vertrou vir die vergifnis van sondes. Dit was daardie geloof wat vir hom tot regverdigheid gereken is. Die verbond met Abraham het ook die gesag van God se wet gehandhaaf. Die Here het aan Abraham verskyn en gesê: “Ek is God, die Almagtige; wandel voor my aangesig, dan sal jy opreg wees.” (Genesis 17:1). Aangaande Sy getroue dienaar het God getuig: “Omdat Abraham na my stem geluister en my ordening, my gebooie, my insettinge en my wette onderhou het...” (Genesis 26:5). En aan hom het die Here gesê: “En Ek sal my verbond oprig tussen My en jou en jou nageslag na jou in hulle geslagte as ‘n ewige verbond, om vir jou ‘n God te wees en vir jou nageslag na jou.” (Genesis 17:7).

Hoewel hierdie verbond met Adam gemaak en met Abraham hernu is, kon dit nie voor die dood van Christus bekragtig word nie. Dit het deur die belofte van God ontstaan vandat die eerste aanduiding van verlossing gegee is; dit is deur die geloof aangeneem; maar, nadat dit deur Christus bekragtig is, is dit die nuwe verbond genoem. Die wet van God was die grondslag van die verbond wat eenvoudig ‘n reëling was om mense weer in harmonie met die Goddelike wil te bring en hulle op ‘n plek te plaas waar hulle God se wet kon gehoorsaam.

“n Ander verdrag-wat in die Skrifte die “ou” verbond genoem word-is by Sinai tussen God en Israel aangegaan en dit is daar deur die bloed van ‘n offerande bekragtig. Die verbond met Abraham is deur die bloed van Christus bekragtig en word die “tweede” of “nuwe” verbond genoem omdat die bloed waarmee dit verseël is, gestort is ná die bloed van die eerste verbond. Dat die nuwe verbond reeds in die dae van Abraham geldig was, is duidelik uit die feit dat dit destyds deur beide die belofte en die eed van God bevestig is-die twee “...onveranderlike dinge, waarin dit onmoontlik is dat God sou lieg.” (Hebreërs 6:18).

Maar as die verbond met Abraham dan die belofte van verlossing bevat het, waarom is daar by Sinai ‘n ander verbond aangegaan? Tydens hulle slawerny het die volk die kennis van God en die beginsels van die verbond met Abraham tot ‘n groot mate vergeet. Deur hulle uit Egipte te verlos, wou God Sy krag en Sy genade aan hulle openbaar sodat hulle kon leer om Hom lief te hê en te vertrou. Hy het hulle tot by die Rooi See gebring, waar hulle deur die Egiptenare agtervolg is en daar skynbaar geen ontvlugting was nie, sodat hulle kon besef dat hulle magteloos was en die hulp van God nodig gehad het; en toe het Hy hulle verlos. Daardeur is hulle met liefde en dankbaarheid teenoor God vervul en met vertroue in Sy mag om hulle te help. Hy het hulle aan Hom verbind, as hulle Verlosser van aardse slawerny.

Maar ‘n nog groter waarheid moes op hulle verstand afgedruk word. Terwyl hulle te midde van afgodery en korrupsie gelewe het, het hulle geen ware begrip van die heiligheid van God, of die uiterste sondigheid van hulle eie harte, hulle uiterste onvermoë om uit hulle eie aan God se wet gehoorsaam te wees en hulle behoefte aan ‘n Verlosser, gehad nie. Hulle moes dit alles nog geleer word.

God het hulle na Sinai gebring; Hy het Sy heerlikheid geopenbaar; Hy het Sy wet aan hulle gegee en op voorwaarde van gehoorsaamheid, groot seëninge beloof: „As julle dan nou terdeë na my stem luister en my verbond hou, ... sal julle vir My ‘n koninkryk van priesters en ‘n heilige nasie wees.” (Exodus 19:5,6). Die volk het nie besef hoe sondig hulle eie harte was en dat dit sonder Christus vir hulle onmoontlik was om God se wet te gehoorsaam nie; en hulle het geredelik ‘n vabond met God gesluit. Onder die wanindruk dat hulle self in staat was om geregtigheid te handhaaf, het hulle verklaar: “Alles wat die Here gespreek het, sal ons doen en daarna luister.” (Exodus 24:7).

Hulle het aanskou hoe die wet met ontsagwekkende majesteit afgekondig is en hulle het in vrees voor die berg gebewe; en tog het daar net ‘n paar weke verbygegaan voordat hulle hul verbond met God verbreek en neergebuig het om ‘n gesnede beeld te aanbid. Hulle kon nie hulle hoop vir die guns van God plaas op ‘n verbond wat hulle verbreek het nie; en noudat hulle bewus was van hul sondigheid en hulle behoefte aan vergifnis besef het, was hulle genoop om hul behoefte aan ‘n Verlosser, wat in die verbond met Abraham geopenbaar en in die sondoffers voorafgeskadu is, te besef. Hulle was nou, deur geloof en liefde, aan God as hul Verlosser van die slawerny van sonde, verbind. Hulle was nou in staat om die seëninge van die nuwe verbond te waardeer.

Die voorwaardes van die „ou verbond” was: Gehoorsaam en leef. Dit is “...wat die mens moet doen, dat hy daardeur kan lewe” (Esegiël 20:11; Levitikus 18:5); maar “...vervloek is hy wat die woorde van hierdie wet nie hou om dit te doen nie.” (Deuteronomium 27:26). Die “nuwe verbond” is op “beter beloftes” gegrond-op die belofte van vergifnis van sondes en van die genade van God om die hart te vernuwe en in ooreenstemming met die beginsels van God se wet te bring. “Dit is die verbond wat Ek ná dié dae met die huis van Israel sal

sluit, spreek die Here: Ek gee my wet in hulle binneste en skrywe dit op hulle hart ... Ek sal hulle ongeregtigheid vergewe en aan hulle sonde nie meer dink nie." (Jeremia 31:33,34).

Dieselfde wet wat op kliptafels geskryf is, word deur die Heilige Gees op die tafels van die hart geskryf. In stede daarvan dat ons probeer om ons eie geregtigheid te bewerkstellig, neem ons die geregtigheid van Christus aan. Sy bloed doen versoening vir ons sonde. Sy gehoorsaamheid word vir ons aanvaar. Dan sal die hart wat deur die Heilige Gees vernuwe is, "...die vrug van die Gees..." voortbring. Deur die genade van Christus sal ons in gehoorsaamheid aan die wet van God lewe wat op ons harte geskryf is. Omdat ons die Gees van Christus het, sal ons wandel soos Hy gewandel het. Deur die profeet het Hy van Homself gesê: "Ek het lus, o my God, om U welbehae te doen en U wet is binne-in my ingewande." (Psalm 40:9). En toe Hy op aarde geleef het, het Hy gesê: "Die Vader het My nie alleen gelaat nie, omdat Ek altyd doen wat Hom welgevallig is." (Johannes 8:29).

Die apostel Paulus toon baie duidelik die verband tussen die geloof en die wet onder die nuwe verbond. Hy sê: "Omdat ons dan uit die geloof geregverdig is, het ons vrede by God deur onse Here Jesus Christus." "Maak ons dan die wet tot niet deur die geloof? Nee, stellig nie! Inteendeel, ons bevestig die wet." "Wat vir die wet onmoontlik was, omdat dit kragteloos was deur die vlees..."-kon die mens nie regverdig nie omdat hy in sy sondige natuur nie in staat was om die wet te onderhou nie. "God, deur sy eie Seun in die gelykheid van die sondige vlees te stuur en dit ter wille van die sonde, die sonde veroordeel in die vlees, sodat die reg van die wet vervul kon word in ons wat nie na die vlees wandel nie, maar na die Gees." (Romeine 5:1;3:31;8:3,4).

Die werk van God is altyd dieselfde alhoewel daar verskillende grade van ontwikkeling en verskillende openbaringe van Sy krag is, om in die verskillende eeue in die behoeftes van mense te voorsien. Vanaf die eerste evangelie-belofte, deur die patriargale en die Joodse bedeling, tot in die huidige tyd, is die doeleindes van God met die verlossingsplan, geleidelik ontplooi. Die Verlosser, wat deur die rites en seremonies van die Joodse wet uitgebeeld word, is dieselfde as wat in die evangelie geopenbaar word. Die wolke wat Sy Goddelike Gedaante omvou het, het oopgegaan; die newels en die skaduwees het verdwyn en Jesus, die Verlosser van die wêreld, staan geopenbaar. Hy wat die wet op Sinai bekend gemaak en die voorskrifte van die seremoniële wet aan Moses gegee het, is ook Hy wat die bergpredikasie gelewer het.

Die groot beginsels van liefde vir God, wat Hy as die grondslag van die wet en die profete uiteengesit het, is maar net 'n herhaling van wat Hy deur die profeet Moses tot die Hebreërs gespreek het: "Hoor, Israel, die Here onse God is 'n enige Here. Daarom moet jy die Here jou God liefhê met jou hele hart en met jou hele siel en met al jou krag" (Deuteronomium 6:4,5). "Jy moet jou naaste liefhê soos jouself." (Levitikus 19:18). Die leermeester in beide bedelinge is dieselfde. Die eise van Sy regering is dieselfde. Want

alles kom van Hom “...by wie daar geen verandering of skaduwee van omkering is nie.” (Jakobus 1:17).

Hoofstuk 33—Van Sinai na Kades

(Hierdie hoofstuk berus op Numeri 11 en 12)

Daar is eers ‘n lang tydperk nadat Israel in Sinai aangekom het, met die oprigting van die tabernakel begin; en die heilige struktuur is aan die begin van die tweede jaar na die uittog opgerig. Dit is opgevolg met die inwyding van die priesters, die viering van die Pasga, die volkstelling en die voltooiing van verskeie maatreëls wat noodsaaklik was vir die siviele of godsdienstige stelsels, sodat die laer amper ‘n jaar by Sinai vertoef het. Hier het hulle erediens ‘n meer bepaalde vorm aangeneem; verder het hulle wette ontvang vir die regering van die volk en ‘n meer doeltreffende organisasie in werking gestel, met die oog op hulle intog in die land Kanaan.

Die burgerlike bestuur van Israel is gekenmerk deur die deeglikste organisasie, wat wonderbaarlik, beide vir die volledigheid en die eenvoud daarvan was. Die orde wat so treffend in die volmaaktheid en reëlings van al God se geskape werke is, is gemanifesteer in die Hebreeuse ekonomie. God was die middelpunt van gesag en regering, die Alleenheerser van Israel. Moses was hulle sigbare leier wat deur God aangestel is om die wette in Sy Naam uit te voer. Uit die oudstes van die stamme is later ‘n raad van sewentig gekies om Moses in die algemene belange van die nasie by te staan. Volgende was dit die priesters, wat God in die heiligdom geraadpleeg het. Hoofmanne of vorste het oor die stamme geheers. Onder hulle was “...owerstes oor duisend en owerstes oor honderd en owerstes oor vyftig en owerstes oor tien,” (Deuteronomium 1:15) en naas hulle, amptenare wat vir spesiale dienste aangestel was.

Die Hebreeuse laer is in ‘n presiese orde gerangskik. Dit is in drie groot afdelings verdeel aan wie elk ‘n aangewese plek in die kamp aangewys is. In die middel was die tabernakel, die woonplek van die onsigbare Koning. Rondom was die priesters en die Leviete gestasioneer en agter hulle het al die ander stamme gekampeer.

Die Leviete is belas met die diens van die tabernakel en alles wat daarmee gepaardgaan, beide in die laer en tydens hulle reistogte. Wanneer die volk weggetrek het, moes hulle die heilige tent afbreek; wanneer hulle ‘n nuwe kampeerplek bereik het, moes hulle dit weer oprig. Geen persoon uit ‘n ander stam kon, op straf van die dood, daar naby kom nie. Die Leviete is in drie afdelings verdeel volgens die nakomelinge van Levi se drie seuns en aan elk is ‘n spesifieke pos en werk opgedra. Voor die tabernakel en naaste daaraan, was Moses en Aaron se tente. Aan die suide was die Kehatiete wat verantwoordelik was vir die versorging van die verbondsark en die ander meubels; aan die noorde was die Merariete wat verantwoordelik was vir die pilare, die voetstukke, die panele, ensovoorts; heel agter was die Gersoniete, wat verantwoordelik was vir die versorging van die gordyne en behangsels van die tent.

Die plek van elke stam is ook aangewys. Elkeen moes onder sy eie banier in die optog reis en kampeer, soos die Here beveel het: “Die kinders van Israel moet laer opslaan elkeen by sy vaandel by die veldtekens van hulle families; op ‘n afstand rondom die tent van samekoms moet hulle laer opslaan.” “Soos hulle laer opslaan, so moet hulle opbreek, elkeen op sy plek volgens hulle vaandels.” (Numeri 2:2,17). Die gemengde skare wat Israel uit Egipte vergesel het, is nie toegelaat om saam met die stamme te kampeer nie; hulle moes aan die buitewyke van die laer bly en hulle nageslag moes tot in die derde geslag uit die gemeenskap uitgesluit word. (Deuteronomium 23:7,8).

Die strengste reinheid, sowel as streng orde regdeur die kamp en sy omgewing is beveel. Deeglike sanitêre regulasies is afgedwing. Elke persoon wat om watter rede ook onrein was, is belet om in die laer in te kom. Hierdie maatreëls was onontbeerlik vir die behoud van gesondheid van so ‘n groot menigte; en dit was ook noodsaaklik dat volkome orde en reinheid gehandhaaf word, sodat Israel die teenwoordigheid van ‘n heilige God kon geniet. Daarom het Hy gesê: “Want die Here jou God wandel midde-in jou laer om jou te red en jou vyande aan jou oor te gee; daarom moet jou laer heilig wees, sodat Hy niks skandeliks by jou mag sien en Hom van jou afwend nie. ”

Op al die reise van Israel, het “...die verbondsark van die Here voor hulle uitgetrek om vir hulle ‘n rusplek uit te soek.” (Numeri 10:33). Die gewyde kis wat God se heilige wet bevat, gedra deur die seuns van Kehat, moes die optog lei. Moses en

Aaron het voor hulle geloop en die priesters met die silwertrompette was naby gestasioneer. Die priesters het aanwysings van Moses, wat hulle deur trompette aan die mense oorgedra het, ontvang. Dit was die plig van die leiers van elke groep om bepaalde aanwysings aangaande hulle bewegings te gee, soos deur die trompette aangedui. Wie ook nagelaat het om aan die aanwysings te voldoen, is met die dood gestraf.

God is ‘n God van orde. Alles wat met die hemel verband hou, is in volmaakte orde; onderdanigheid en deeglike dissipline kenmerk die bewegings van die engeleskare. Sukses kan alleenlik deur orde en samehorige optrede bereik word. God vereis tans, geensins minder as in die dae van Israel nie, orde en stelselmatigheid in Sy werk. Almal wat vir Hom werk, moet met intelligensie werk, nie op ‘n nalatige, lukrake wyse nie. Hy wil hê Sy werk moet met getrouheid en presisie gedoen word, sodat Hy die stempel van Sy goedkeuring daarop kan plaas.

God het Israel self op al hulle reise gelei. Die plek waar hulle moes laer opslaan, is aangedui wanneer die wolkkolom neergedaal en tot rus gekom het; en vir so lank as wat hulle daar moes bly, het die wolk oor die tabernakel gerus. Wanneer hulle verder moes reis, het dit hoog bokant die heilige tent opgestyg. ‘n Plegtige oproep op die Here het beide die aankoms en vertrek gekenmerk. “En as die ark wegtrek, het Moses gesê: Staan op, Here, dat u vyande verstrooi kan word en u haters voor u aangesig kan vlug. En as dit rus, het hy

gesê: Keer terug, Here, na die tienduisende van die duisende van Israel!" (Numeri 10:35,36).

Die afstand van Sinai na Kades op die grens van Kanaan, was slegs 'n reis van elf dae ver; en dit was met die vooruitsig om spoedig die goeie land te betrek, wat die skare van Israel, toe die wolk uiteindelik die finale sein vir verdere beweging gee, hulle reis hervat het. Jehova het wondere verrig om hulle uit Egipte uit te lei en watter seëninge kon hulle nie nou verwag, nadat hulle 'n plegtige verbond aangegaan het om Hom as hulle Koning aan te neem en as die uitverkore volk van die Allerhoogste erken is nie?

Tog was dit amper met onwilligheid wat baie van hulle die plek waar hulle vir so lank gekampeer het, verlaat het. Hulle het dit al byna as hulle tuiste beskou. Binne die beskerming van daardie graniet mure het God Sy volk van die ander nasies afgesonder om Sy heilige wet aan hulle te herhaal. Hulle het graag opgekyk na die grys pieke en kaal rante van die heilige berg waar die Goddelike Heerlikheid so dikwels geopenbaar is. Die toneel was so intiem verwant aan die teenwoordigheid van God en die heilige engele, dat dit vir hulle voorgekom het asof dit té heilig was om onbedag of selfs met blydskap verlaat te word.

Toe die trompetblasers egter die sein gee, het die hele laer vertrek, met die tabernakel wat in die middel gedra word en elke stam in sy aangewese plek onder sy eie vaandel. Elke oog het angstig gekyk om te sien in watter rigting die wolk hulle sou lei. Toe dit na die ooste beweeg waar daar net saamgepakte swart en verlate berg massas was, het daar in baie harte 'n gevoel van hartseer en twyfel ontstaan.

Hoe verder hulle getrek het, hoe moeiliker het die pad geword. Hulle pad het deur rotsagtige klowe en kaal vlaktes gegaan. Rondom hulle was 'n groot wildernis, "..."n land van wildernis en kuile, 'n land van droogte en doodskaduwee, 'n land waar niemand deurtrek en waar geen mens woon nie." (Jeremía 2:6). Die rotsagtige klowe, ver en naby, was verdring met mans, vroue en kinders, met diere en waens en troppe kleinvee en beeste. Hulle vordering was noodwendig stadig en moeisaam; en die menigtes, na hulle lang kampering, was nie gereed om die gevare en ongeriewe van die pad te verduur nie.

Na 'n driedaagse reis is openlike klagtes gehoor. Hierdie klagtes het eers van die gemengde skare af gekom, van wie baie hulle nog nie heeltemal met Israel vereenselwig het nie en gedurig op die uitkyk was vir iets om af te keur. Die klaers was ontevrede oor die rigting waarin hulle getrek het en hulle het voortdurend fout gevind met die manier waarop Moses hulle gelei het, alhoewel hulle goed geweet het dat hy, net soos hulle, die leiding van die wolk gevolg het. Ontevredenheid is aansteeklik en dit het spoedig deur die laer getrek.

Weer het hulle begin aandring op vleis om te eet. Hoewel hulle oorvloediglik van manna voorsien is, was hulle nie tevrede nie. Gedurende hulle slawerny in Egipte was die

Israeliete verplig om die eenvoudigste voedsel te nuttig; maar toe het hulle belustigheid, wat deur ontbering en harde arbeid opgewerk is, dit smaaklik gemaak. Baie van die Egiptenare wat egter by hulle was, was aan ‘n weelderige dieet gewoond; en hulle was die eerstes wat begin kla het. Met die gee van die manna, net voor Israel Sinai bereik het, het die Here aan hulle, in antwoord op hulle lawaaierige versoeke, vleis ook gegee; maar dit was net vir een dag voorsien.

Die Here kon hulle net so maklik van vleis as van manna voorsien het, maar vir hulle eie beswil, is ‘n beperking op hulle geplaas. Dit was Sy bedoeling om hulle van voedsel wat meer gepas vir hulle behoeftes was te voorsien, as die koorsagtige dieet waaraan hulle in Egipte gewoond geraak het. Die bedorwe belustigheid moes in ‘n gesonder toestand omskep word, sodat hulle die voedsel wat oorspronklik vir die mens bedoel was, kon geniet-die vrugte van die aarde wat God in Eden aan Adam en Eva gegee het. Dit was om hierdie rede dat Israel in ‘n groot mate dierevoedsel ontsê is.

Die Satan het hulle in versoeking gebring om hierdie beperking as onregverdig en wreed te beskou. Hy het hulle lus vir die verbode dinge aangewakker omdat hy gesien het dat die onbeteuelde bevrediging van belustigheid geneig sou wees om sensualiteit voort te bring en op hierdie wyse kon die mense makliker onder sy beheer gebring word. Die outeur van siektes en ellende sal mense aanval waar hy die grootste welslae kan behaal. Deur sy versoekings op die belustigheid toe te spits, het hy tot ‘n groot mate daarin geslaag om mense tot sonde te verlei, vanaf die tyd dat hy Eva oorreed het om die verbode vrug te eet. Dit was deur hierdie selfde metode wat hy Israel gelei het om teen God te murmureer. Oormatigheid in voedsel en drank wat, soos dit wel doen, lei tot laer passies, berei die weg voor vir mense om alle morele vereistes te verontagsaam. Wanneer versoekings hulle oorval, het hulle weinig krag om weerstand te bied.

God het Israel uit Egipte uitgelei sodat Hy hulle as ‘n rein, heilige en gelukkige volk in Kanaan kon vestig. Om daardie doel te bereik, het Hy hulle aan dissipline onderwerp wat vir die beswil van beide hulle en hulle nageslag was. Indien hulle, gehoorsaam aan Sv wyse beperkinge, gewillig was om hulle belustigheid te bedwing, sou swakheid en siekte onder hulle onbekend gewees het. Hulle nageslag sou beide liggaamlik en verstandelik sterk gewees het. Hulle sou duidelike persepsies van waarheid en plig, skerp onderskeiding en gesonde oordeel gehad het. Maar hulle onwilligheid om hulle aan die beperkinge en eise van God te onderwerp, het hulle tot ‘n groot mate verhinder om die hoë standaard te bereik wat Hy vir hulle begeer het en om die seëninge te ontvang wat Hy gereed was om aan hulle te skenk.

Die psalmdigter sê: “En hulle het God versoek in hul hart, deur voedsel te vra na hulle sin. En hulle het teen God gespreek. Hulle het gesê: Sou God ‘n tafel kan dek in die woestyn? Kyk, Hy het die rots geslaan, dat waters gevloei en spruite gestroom het-sou Hy ook brood kan gee of vleis kan verskaf aan sy volk? Daarom het die Here gehoor en toornig

geword en ‘n vuur is aangesteek teen Jakob en toorn het ook opgegaan teen Israel.” (Psalm 78:18-21). Dikwels het daar gedurende die reis van die Rooi See na Sinai, klagtes en opstand ontstaan, maar omdat Hy hulle weens hulle onkunde en blindheid jammer gekry het, het God hulle nie vir hulle sonde gestraf nie. Maar sedertdien het Hy Hom by Horeb aan hulle geopenbaar. Hulle het groot lig ontvang toe hulle die majesteit, krag en genade van God sien; en hulle ongeloof en ontevredenheid het hulle daarom meer strafbaar gemaak. Boonop het hulle ‘n verbond aangegaan om Jehova as hulle Koning te aanvaar en om Sy gesag te eerbiedig. Nou was hulle murmurerings egter rebellie en as sodanig moes dit dadelik en daadwerklik gestraf word indien Israel teen wetteloosheid en ondergang beskerm moes word. “Die vuur van die Here het onder hulle gebrand en het gewoed aan die kant van die laer.” Die skuldigste onder die klaers is deur ‘n bliksem uit die wolk gedood.

Vreesbevange het die volk gesmeek dat Moses vir hulle by die Here moes intree. Hy het dit gedoen en die vuur is geblus. Ter herdenking aan hierdie oordeel het hy die plek Tabera “brand,” of “brandplek” genoem.

Maar die sonde het weldra toegeneem. In stede daarvan dat dit die oorlewendes tot vernedering en berou gelei het, het hierdie skrikwekkende oordeel hulle klagtes skynbaar net meer laat toeneem. Orals het die mense in die deure van hulle tente gestaan en ween en rou. “Die gemengde bevolking wat onder hulle was, is met lus bevang. Toe het die kinders van Israel ook weer geween en gesê: Wie sal vir ons vleis gee om te eet? Ons dink aan die visse wat ons in Egipte verniet kon eet, aan die komkommers en die waterlemoene en die prei en die uie en die knoffel. Maar nou is ons siel dor; daar is glad niks nie: net die manna is voor ons oë.” Hierdeur het hulle hul misnoeë met die voedsel wat hulle Skepper vir hulle voorsien het, te kenne gegee. Tog het hulle voortdurende bewyse gehad dat dit vir hulle behoeftes aangepas is; want nieteenstaande die ontberings wat hulle moes verduur, was daar nie een onder al die stamme wat verswak was nie.

Moses se moed het hom begeef. Hy het gesmeek dat Israel nie vernietig moes word nie, selfs al het dit beteken dat sy eie nageslag ‘n groot nasie sou word. Uit liefde vir hulle het hy gebid dat sy eie naam liewer uit die boek van die lewe uitgewis moes word, as wat hulle oorgelaat word om te vergaan. Hy het alles in gevaar vir hulle geplaas en dit was hulle reaksie. Al hulle ontberings, selfs hulle denkbeeldige swaarkry, het hulle op sy skouers geplaas; en hulle negatiewe klagtes het die las en verantwoordelikheid waaronder hy gesteier het, dubbel so swaar gemaak. In sy ontsteltenis was hy in die versoeking om selfs vir God te wantrou. Sy gebed was amper ‘n klagte: “Waarom het U U kneg kwaad aangedoen en waarom het ek geen genade in u oë gevind nie, dat U die las van hierdie hele volk op my lê? .. Waarvandaan moet ek vleis kry om aan al hierdie volk te gee? Want hulle ween by my en sê: Gee vir ons vleis, dat ons kan eet. Ek alleen kan hierdie hele volk nie dra nie, want dit is vir my te swaar.”

Die Here het sy gebed verhoor en hom beveel om sewentig manne onder die oudstes van Israel te ontbied, manne wat nie net gevorderd in jare was nie, maar wat waardig was, van gesonde oordeel en ondervinding. Hy het gesê: "Bring hulle by die tent van samekoms, dat hulle daar by jou kan staan. Dan sal Ek neerdaal en daar met jou spreek; en van die Gees wat op jou is, sal Ek afsonder en op hulle lê; en hulle sal jou help om die las van die volk te dra, sodat jy dit nie alleen hoef te dra nie. "

Die Here het Moses toegelaat om self die mees getroue en doeltreffendste manne te kies om die verantwoordelikheid met hom te deel. Hulle invloed sou help om die geweld van die volk in toom te hou en 'n einde te maak aan opstand; tog sou ernstige euwels op hulle bevordering volg. Hulle sou nooit gekies gewees het as Moses se geloof, in verhouding met die bewyse wat hy van God se mag en goedheid gehad het, gemanifesteer het nie. Maar hy het sy eie laste en dienste vergroot en byna die feit uit die oog verloor dat hy slegs die instrument was waardeur God gewerk het. Hy was onverskoonbaar deur in die geringste graad toe te gee aan die gees van murmurering wat die vloek van Israel was. As hy ten volle op God vertrou het, sou die Here hom voortdurend gelei en aan hom die krag vir elke noodgeval gegee het.

Moses is aanbeveel om die volk voor te berei vir wat God op die punt was om vir hulle te doen. "Heilig julle teen more; dan sal julle vleis eet. Want julle het voor die ore van die Here geween en gesê: Wie sal vir ons vleis gee om te eet?-want dit was vir ons goed in Egipte. Daarom sal die Here vir julle vleis gee en julle sal eet. Julle sal nie een dag of twee dae eet nie, of vyf dae of tien dae of twintig dae nie-'n hele maand lank, totdat dit uit julle neus uitkom en julle daarvan walg; omdat julle die Here wat in julle midde is, verwerp en voor sy aangesig gehuil en gesê het: Waarom het ons tog uit Egipte uitgetrek?."

Moses het uitgeroep: "Seshonderd-duisend te voet is die volk onder wie ek verkeer; en U het gesê: Ek sal aan hulle vleis gee en hulle sal 'n hele maand lank eet! Sal daar vir hulle kleinvee en beeste geslag word, sodat daar vir hulle genoeg sal wees? Of sal al die visse van die see vir hulle versamel word?"

Hy is vir sy wantroue bestraf: "Sou die hand van die Here te kort wees? Nou sal jy sien of my woord vir jou uitkom of nie. "

Moses het die woorde van die Here aan die volk herhaal en die aanstelling van die sewentig oudstes afgekondig. Die groot leier se opdrag aan hierdie gekose manne mag goed dien as 'n model vir geregtelike eerbaarheid vir hedendaagse regters en wetgewers: "Neem julle broeders in verhoor en oordeel regverdig tussen 'n man en sy broer en die vreemdeling wat by hom is. Julle mag in die gereg nie partydig wees nie; julle moet klein sowel as groot aanhoor; julle mag niemand ontsien nie, want die gereg is die saak van God." (Deuteronomium 1:16,17).

Moses het nou die sewentig na die tabernakel ontbied. “Daarop het die Here neergedaal in die wolk en met hom gespreek; en Hy het van die Gees wat op hom was, afgesonder en op die sewentig oudstes gelê. En terwyl die Gees op hulle rus, het hulle geprofeteer; maar daarna nie meer nie.” Soos die dissipels op die dag van die Pinksterfees, is hulle toegerus “...met krag uit die hoogte.” Dit het die Here behaag om hulle op hierdie wyse vir hulle werk voor te berei en om hulle in die teenwoordigheid van die vergadering te vereer, sodat daar vertroue in hulle gestel kon word as manne wat deur God gekies is om met Moses verenig in die regering van Israel.

Weer het die leidsman bewys gelewer van sy verhewe, onbaatsugtige gees. Twee van die sewentig wat nederig hulself as onwaardig beskou het vir so ‘n verantwoordelike posisie, het nie by die broeders by die tabernakel aangesluit nie; maar die Gees van die Here het, waar hulle was, oor hulle gekom en hulle het ook die profetiese gawe ontvang. Toe Josua hiervan in kennis gestel is, het hy besluit om hierdie onreëlmatigheid te keer, omdat hy gevrees het dat dit verdeeldheid mag veroorsaak. Ywerig vir die eer van sy meester, het hy gesê: “My heer Moses, belet hulle dit!” Die antwoord was: “Ywer jy vir my? Ag, as die hele volk van die Here maar profete was, dat die Here Sy Gees oor hulle mag gee.”

“n Sterk wind wat van die see af gewaai het, het nou swerms kwartels aangebring, “...omtrent ‘n dagreis hier en omtrent ‘n dagreis daar, rondom die laer; en hulle was omtrent twee el bokant die grond.” (Numeri 11:31). Regdeur die dag en deur die nag, het die volk gearbei om voedsel, wat deur ‘n wonderwerk voorsien is, in te samel. Enorme hoeveelhede is ingesamel. “Hy wat die minste gehad het, het tien homer versamel.” Wat nie vir onmiddellike gebruik nodig was nie is gedroog, sodat die voorraad, soos voorspel is, genoeg was vir ‘n volle maand.

God het aan die volk dít gegee wat nie tot hul beste voordeel was nie, omdat hulle volgehou het om dit te begeer; hulle sou nie tevrede wees met die dinge wat voordelig vir hulle sou wees nie. Hulle opstandige begeertes is bevredig, maar hulle sou die gevolge dra. Hulle het sonder selfbeheersing gesmul en hulle oordadigheid sou spoedig gestraf word. “Die Here het onder die volk ‘n baie groot slagting teweeggebring.” Groot getalle is deur ‘n brandende koors neergevel, terwyl die mees skuldigste getref is sodra hulle aan die voedsel waarna hulle gesmag het, geproe het.

By Haserot, die volgende kampeerplek nadat hulle Tabera verlaat het, het ‘n meer bittere beproewing op Moses gewag. Aaron en Mirjam het ‘n hoogs eerbare posisie van leierskap in Israel beklee. Albei was bedeeld met die gawe van profesie en albei is Goddelik met Moses verbind in die verlossing van die Hebreërs. “Ek het voor jou uit gestuur Moses, Aaron en Mirjam...” (Miga 6:4) was die woorde van die Here deur die profeet Miga. Mirjam se sterk karakter is reeds vroeg aan die dag gelê toe sy by die Nyl gewaak het oor die mandjie waarin die baba Moses versteek was. God het haar selfbeheersing en takt

gebruik om instrumenteel te wees om die verlosser van Sy volk te bewaar. Ryklik bedeeld met die gawes van poësie en musiek, het Miriam die vroue van Israel in sang en dans gelei op die oewers van die Rooi See. In die toegeneentheid van die volk en die eer van die Hemel, was sy slegs tweede naas Moses en Aaron. Maar dieselfde euwel wat eers onmin in die hemel veroorsaak het, het in die hart van hierdie vrou van Israel ontstaan en dit het haar nie lank geneem om ‘n simpatiseerder met haar ontevredenheid te vind nie.

Aaron en Mirjam is nie oor die aanstelling van die sewentig oudstes geraadpleeg nie en hulle afguns teenoor Moses het ontvlam. Tydens Jetro se besoek, terwyl die Israeliete onderweg was na Sinai, het Moses se geredelike aanvaarding van die raad van sy skoonvader, die vrees laat ontstaan dat hy ‘n groter invloed as hulle oor die groot leier gehad het. Met die aanstelling van die raad van die oudstes het hulle gevoel dat hulle posisie en gesag verontagsaam is. Mirjam en Aaron het nooit die gewig van die sorg en verantwoordelikheid wat op Moses se skouers gerus het geken nie; en tog, omdat hulle gekies is om hom by te staan, het hulle hulself met die las van leierskap, as gelykstaande aan hom beskou en hulle het die aanstelling van verdere assistente as ongevraagd beskou.

Moses het die belangrikheid van die groot werk wat aan hom opgedra was soos geen ander mens ervaar nie. Hy was bewus van sy eie swakheid en het God sy Raadgewer gemaak. Aaron het ‘n groter dunk van homself gehad en het minder op God vertrou. Hy het misluk toe verantwoordelikheid aan hom toevertrou is, wat deur sy veragtelike toegewing aan die afgodiese aanbidding by Sinaï, getuig het van die swakheid van sy karakter. Maar deur hulle afguns en eersug verblind, het

Mirjam en Aaron heeltemal hiervan vergeet. Aaron is hoog deur God vereer deur die aanstelling van sy familie in die gewyde amp van priesterskap; tog het selfs dít nou tot die begeerte vir selfverheffing bygedra. “En hulle het gesê: Het die Here dan maar alleen met Moses gespreek? Het Hy nie ook met ons gespreek nie?” Omdat hulle hulself as op gelyke vlak in die guns van God beskou het, het hulle gevoel dat hulle op dieselfde posisie en gesag geregtig was.

Mirjam het toegegee aan die gees van ontevredenheid en het rede gevind om te kla oor gebeure wat God spesifiek deur God verwerp is. Moses se huwelik was vir haar onaanvaarbaar. Dat hy verkies het om met ‘n vrou van ‘n ander nasie te trou, in stede van ‘n Hebreeuse vrou, was vir haar en haar familie se nasionale trots aanstootlik. Sippora is met swak verbloemde minagting bejeën.

Hoewel daar na haar as ‘n “Kusitiese vrou” verwys word (Numeri 12:1), was Moses se vrou ‘n Midianiet en daarom ‘n afstammeling van Abraham. Wat haar persoonlike voorkoms betref, was sy anders as die Hebreërs omdat sy ‘n ietwat donkerder gelaatskleur as hulle gehad het. Hoewel sy nie ‘n Israeliet was nie, was sy ‘n aanbidder van die ware God. Sy was skaam en terughoudend van geaardheid, saggeaard en liefdevol en hewiglik

ontsteld ten aanskoue van lyding; en dit was om hierdie rede dat Moses, terwyl hy na Egipte onderweg was, ingestem het dat sy na Midian terugkeer. Hy wou haar die pyn om die oordele wat oor die Egiptenare sou kom te aanskou, bespaar.

Toe Sippora weer in die woestyn by haar man aangesluit het, het sy gesien dat sy laste hom van sy krag ontneem het en sy het haar vrese aan Jetro bekend gemaak, wat maatreëls voorgestel het vir sy verligting. Dit was die hoofrede vir Mirjam se weersin teen Sippora. Gepynig deur die sogenaamde verontagsaming van haarself en Aaron, het sy Moses se vrou beskou as die oorsaak en tot die gevolgtrekking gekom dat haar invloed hom verhoed het om hulle, soos voorheen, by sy beraadslagings te betrek. As Aaron toe opgestaan het vir wat reg was, sou hy moontlik die boosheid kon keer; maar in stede daarvan om Mirjam op die sondigheid van haar optrede te wys, het hy meegevoel met haar betoon, na haar klagtes geluister en sodoende in haar jaloesie begin deel.

Moses het Aaron en Mirjam se beskuldigings, sonder om te kla en in stilte, aangehoor. Dit was die ondervinding wat hy deur die jare van moeite en gewag in Midian opgedoen het-die gees van nederigheid en lankmoedigheid-wat Moses voorberei het om met geduld die ongeloof en murmurering en die trots en jaloesie van hulle, wat sy onwankelbare helpers moes wees, te hanteer. “Moses was baie sagmoedig, meer as al die mense op die aardbodem...” en dit is waarom hy Goddelike wysheid en leiding bo alle ander ontvang het. Die Skrifwoord sê: “Hy sal die ootmoediges lei in die reg en die ootmoediges sy weg leer.” (Psalm 25:9). Die ootmoediges word deur die Here gelei omdat hulle leergierig en gewillig is om onderrig te word. Hulle het ‘n opregte begeerte om die wil van God te ken en dit te doen. Die Verlosser het beloof: “As iemand gewillig is om Sy wil te doen, sal hy aangaande die leer weet.” (Johannes 7:17). En deur die apostel Jakobus sê Hy: “As iemand van julle wysheid kortkom, laat hom dit van God bid, wat aan almal eenvoudig gee sonder om te verwyt en dit sal aan hom gegee word.” (Jakobus 1:5). Maar Sy belofte is net vir diegene wat gewillig is om die Here ten volle te volg. God dwing niemand nie en daarom kan Hy nie diegene wat te trots is om hom te laat leer, lei nie. Van die dubbelhartige mens, hy wat streef om sy eie wil te volg terwyl hy beweer dat hy die wil van God doen, word daar geskrywe: “Die mens moenie dink dat hy iets van die Here sal ontvang nie.” (Jakobus 1:7).

God het Moses gekies en Sy Gees oor hom uitgestort; en Mirjam en Aaron, deur hulle murmureringe, het hulle skuldig aan dislojaliteit gemaak, nie net teenoor hulle aangestelde Ieier nie, maar teenoor God self. Die opruiende fluisteraars is na die tabernakel ontbied om Moses van aangesig tot aangesig te ontmoet. “En die Here het in ‘n wolkkolom neergedaal en by die ingang van die tent gaan staan. Daarna het Hy Aaron en Mirjam geroep.” God het hulle eis dat hulle die gawe van profesie gehad het, nie ontken nie; Hy kon deur visioene en drome tot hulle gespreek het. Maar met Moses, van wie die Here self gesê het: “In my hele huis is hy getrou,” het Hy meer intiem verkeer. Met hom het God mond tot mond gespreek.

"Waarom het julle dan nie gevrees om teen my kneg, teen Moses, te spreek nie? En die toorn van die Here het teen hulle ontvlam en Hy het weggegaan." Die wolk het verdwyn van die tabernakel as teken van God se misnoeë en Mirjam is getref. Sy was "...melaats, soos sneeu." Aaron is gespaar, maar Mirjam se straf was vir hom 'n streng bestraffing. Noudat hulle trots tot in die stof verneder was, het Aaron hulle sonde bely en gesmeek dat sy suster tog nie oorgelaat moes word om van daardie walglike en dodelike plaag te sterf nie. In antwoord op die gebed van Moses is die melaatsheid gereinig. Mirjam was egter sewe dae lank uit die laer verban. Eers nadat sy verban is, het die simbool van God se guns weer op die tabernakel gerus. Uit agting vir haar hoë posisie en in rou oor die slag wat haar getref het, het die hele vergadering in Haserot gebly en gewag op haar terugkeer.

Die openbaring van God se misnoeë was bedoel om vir die hele Israel 'n waarskuwing te wees om die toenemende gees van ontevredenheid en opstandigheid te keer. As Mirjam se afguns en ontevredenheid nie daadwerklik bestraf was nie, kon dit 'n groter kwaad meegebring het. Afguns is een van die mees sataniese eienskappe wat in die mensehart kan bestaan en een van die mees verderflikste in die uitwerking daarvan. Die wyse man sê: "Woede is wreed en toorn kook oor; maar wie kan voor jaloersheid standhou?" (Spreuke 27:4). Dit was afguns wat eerstens onenigheid in die hemel veroorsaak het en toegewing daaraan het ongeëwenaarde kwaad onder die mensdom aangerig. "Waar afguns en selfsug is, daar is wanorde en allerhande gemene dade." (Jakobus 3: 16).

Om kwaad van ander te praat of om onsself as regters oor hulle motiewe of optrede aan te stel, moenie ligtelik opgeneem word nie. "Die wat kwaad spreek van sy broeder en sy broeder oordeel, spreek kwaad van die wet en oordeel die wet; en as jy die wet oordeel, is jy nie 'n dader van die wet nie, maar 'n regter." (Jakobus 4:11). Daar is net een Regter; Hy "...wat die verborge dinge van die duisternis in die lig sal bring en die bedoelinge van die harte openbaar sal maak." (1Korinthiërs 4:5). En wie dit ook al op homself neem om te oordeel en te veroordeel, matig homself die voorregte van die Skepper aan.

Die Bybel vermaan ons om veral versigtig te wees dat ons nie ligtelik 'n beskuldiging inbring teen diegene wat God as Sy afgevaardigdes geroep het nie. Die apostel Petrus beskryf 'n klas wat hulle aan die sonde oorgegee het en sê: "Vermetel en aanmatigend, skroom hulle nie om die heerlike wesens te belaster nie, terwyl die engele, hoewel groter in sterkte en krag, geen lasterlike oordeel teen hulle by die Here voorbring nie." (2 Petrus 2:10,11). En Paulus sê aan diegene wat oor die gemeente aangestel is: "Moenie 'n beskuldiging teen 'n ouderling aanneem nie, behalwe op die getuienis van twee of drie." (1 Timotheus 5:19). Hy wat op die leiers en leraars van Sy volk 'n swaar verantwoordelikheid gelê het, sal die volk verantwoordelik hou vir die manier waarop hulle Sy dienaars behandel. Ons moet hulle wat deur God vereer is, vereer. Die oordeel wat oor Mirjam uitgespreek is, behoort vir almal wat aan jaloesie toegee en murmureer teen diegene op wie God die las van Sy werk gelê het, 'n bestraffing te wees.

Hoofstuk 34—Die Twaalf Spioene

(Hierdie hoofstuk berus op Numeri 13 en 14)

Elf dae nadat die Hebreërs van die berg Horeb weggetrek het, het hulle by Kades in die woestyn van Paran laer opgeslaan, nie ver van die grens van die Beloofde Land nie. Daar het die volk voorgestel dat spioene uitgestuur moes word om die land te verken. Moses het die saak aan die Here voorgelê en Hy het Sy toestemming gegee, met die opdrag dat een van die leiers uit elke stam vir hierdie doel gekies moes word. Die manne is volgens hierdie opdrag gekies en Moses het hulle beveel om na die land te gaan kyk om uit te vind hoedanig dit was, hoe dit geleë was en wat die natuurlike voordele was en die mense wat daarin gewoon het, of hulle swak of sterk, min of baie was; daarby moes hulle die natuur en vrugbaarheid van die grond waarneem en van die vrugte van die land saambring.

Hulle het gegaan en die hele land verken, by die suidelike grens ingegaan en na die heel noordelike grens beweeg. Na ‘n afwesigheid van veertig dae het hulle teruggekeer. Die Israeliete het hoë verwagtings gekoester en het hulle gretiglik ingewag. Die berig dat die verkenners teruggekeer het, is van stam tot stam oorgedra en die volk het dit met groot blydskap begroet. Die mense het die boodskappers tegemoet gesnel wat die bedreigings van hulle gevaarlike onderneming veilig ontkom het. Die spioene het monsters van die vrugte saamgebring om aan te dui hoe vrugbaar die grond was. Dit was druiwetyd en hulle het ‘n tros druiwe saamgebring wat so groot was dat twee mans dit moes dra. Ook het hulle van die vye en granate wat volop daar gegroei het, saamgebring.

Die volk was verheug dat hulle so ‘n goeie land in besit sou neem en het aandagtig geluister terwyl verslag aan Moses gedoen is, sodat hulle nie een woord mis nie. Die verkenners het begin vertel: “Ons het gekom in die land waarheen u ons gestuur het; en waarlik, dit loop oor van melk en heuning en dit is sy vrugte.” Die mense was geesdriftig; hulle sou gretiglik die stem van die Here gehoorsaam en onmiddellik opgaan om besit van die land te neem. Maar nadat hulle die skoonheid en vrugbaarheid van die land beskryf het, het al die spioene behalwe twee, uitgewei oor die moeilikhede en gevare waarmee die Israeliete te kampe sou kry indien hulle die verowering van Kanaan onderneem. Hulle het die magtige nasies opgenoem wat in verskillende dele van die land woon en gesê dat die stede ommuur en baie groot was, dat die mense wat daarin woon sterk was en dat dit onmoontlik sou wees om hulle te verslaan. Hulle het ook vertel dat hulle die kinders van die Enakiete daar aangetref het en dat dit nutteloos was om daaraan te dink om die land in besit te neem.

Die toneel het nou verander. Hoop en moed het plek gemaak vir lafhartige wanhoop terwyl die spioene die menings van hulle eie ongelowige harte, wat met mismoedigheid deur Satan aangehits, gevul was. Hulle ongeloof het ‘n donker skaduwee oor die vergadering gewerp en die magtige krag van God wat so dikwels ten behoewe van die

uitverkore volk geopenbaar is, was vergete. Die volk het nie tyd geneem om na te dink nie; hulle het nie geredeneer dat Hy wat hulle tot hier toe gelei het, die land gewis aan hulle sou gee nie; hulle het nie die wonderbaarlike wyse waarop God hulle van hulle onderdrukkers verlos het in herinnering geroep nie, ‘n pad deur die Rooi See gebaan en die agtervolgende leër van die Farao vernietig het nie. Hulle het God heeltemal buite rekening gelaat en het opgetree asof hulle geheel en al op die mag van wapens moes vertrou.

In hulle ongeloof het hulle die krag van God aan bande gelê en die Hand gewantrou wat hulle veilig tot daar gelei het. En hulle het die vorige oortreding om teen Moses en Aaron te murmureer, herhaal. Hulle het gesê: “Dit is dan die einde van ons groot verwagtinge. Ons het die hele pad van Egipte af gereis om hierdie land in besit te neem en nou lyk dit só.” Hulle het hulle leiers daarvan beskuldig dat hulle die volk mislei het en moeilikheid oor Israel gebring het.

Die volk was desperaat in hulle teleurstelling en wanhoop. ‘n Kreet van wanhoop het opgestyg en met die verwarde gemurmel van stemme gemeng. Kaleb het begryp wat aangaan en moediglik in die verdediging van die woord van God, het hy alles in sy mag gedoen om die bose invloed van sy ontroue kollegas te weerspreek. Vir ‘n oomblik was die mense stil om na sy woorde van hoop en dapperheid aangaande die goeie land te luister. Hy het nie die dinge wat reeds gesê is, weerlê nie; die stadsmure was hoog en die Kanaaniete was sterk. Maar God het die land aan Israel beloof. “Laat ons gerus optrek en dit in besit neem;” het Kaleb aangedring, “want ons kan dit sekerlik oorweldig.”

Maar die tien het hom in die rede geval en die hindernisse nog donkerder as voorheen geskilder. “Ons kan nie teen die volk optrek nie...” het hulle volgehou, “...want hulle is sterker as ons. Al die mense wat ons daarin gesien het, is groot manne. Ons het daar ook die reuse gesien, die kinders van Enak, van die reuse afkomstig; en ons was soos sprinkane in ons oë; so was ons ook in hulle oë. ”

Hierdie manne, ingestel op die verkeerde koers, het hulle hardnekkig teen Kaleb en Josua en Moses en teen God verset. Elke voorwaartse tree het hulle meer vasbeslote gemaak. Hulle het hulle voorgeneem om elke poging om Kanaan in besit te neem, te ontmoedig. Hulle het die waarheid verdraai om hulle verderflike invloed te behou. Dit “...is ‘n land...” het hulle gesê, “...wat sy inwoners verteer.” Dit was nie net ‘n boosaardige berig nie, maar ook ‘n leuenagtige een. Dit was opsigself teenstrydig. Die spioene het verklaar dat die land vrugbaar en voorspoedig is en die bewoners reusagtig groot, wat alles onmoontlik sou wees indien die klimaat so ongesond was dat daar gesê kon word dat dit ‘n land is “...wat sy inwoners verteer.” Maar wanneer mense hulle harte aan ongeloof oorgee, plaas hulle hulself onder die beheer van Satan en niemand kan sê tot watter lengtes hy hulle sal lei nie.

"Toe het die hele vergadering uitgeroep-hulle het hul stem verhef en die volk het dié nag geween." Opstand en openlike muitery het spoedig gevolg; want Satan was ten volle in beheer en die mense het geblyk van alle rede ontneem te wees. Hulle het Moses en Aaron vervloek en vergeet dat God op hulle bose toesprake gelet het en dat, met die wolkkolom omgewe, het die Engel van Sy teenwoordigheid hulle vreeslike uitbarsting van toorn gadegeslaan.

Verbitterd het hulle uitgeroep: "Ag, as ons maar in Egipteland gesterf het! Of as ons maar hier in die woestyn gesterf het!" Toe het hulle gevoelens teen die Here opgeloop: "Waarom bring die Here ons na hierdie land om deur die swaard te val? Ons vroue en ons kinders sal 'n buit word. Sal dit nie beter vir ons wees om na Egipte terug te gaan nie? En hulle sê vir mekaar: Laat ons 'n hoof aanstel en na Egipte teruggaan." Dus het hulle nie net vir Moses beskuldig nie, maar ook vir God self van misleiding beskuldig, deur aan hulle 'n land te belowe wat hulle nie in staat was om in besit te neem nie. En hulle het so ver gegaan as om 'n hoof aan te stel om hulle na die land van hulle lyding en slawerny terug te lei, waaruit die sterke hand van die Almagtige hulle verlos het.

In droefheid en ontsteltenis het "...Moses en Aaron op hulle aangesig geval voor die hele vergadering van die gemeente van die kinders van Israel..." omdat hulle nie geweet het wat hulle moes doen om hulle van hulle onbesonne en hartstogtelike plan te laat afsien nie. Kaleb en Josua het probeer om die rumoer te demp. Met geskeurde klere as teken van hulle droefheid en verontwaardiging, het hulle tussen die volk in gehaas en hulle luide stemme kon duidelik bo die storm van geweeklaag en opstandige droefheid gehoor word: "Die land wat ons deurgetrek het om dit te verken, is 'n buitengewoon goeie land. As die Here 'n welbehae in ons het, sal Hy ons in hierdie land inbring en dit aan ons gee, 'n land wat oorloop van melk en heuning. Wees net nie teen die Here opstandig nie en wees julle nie bevrees vir die volk van die land nie, want hulle is ons spys. Hulle beskutting het van hulle gewyk en die Here is met ons. Wees nie bevrees vir hulle nie!"

Die Kanaaniete het die maat van hulle ongeregtigheid gevul en die Here sou hulle nie langer verdra nie. Aangesien Hy Sy beskerming van hulle onttrek het, sou hulle 'n maklike prooi wees. Op grond van God se verbond is die land vir Israel verseker. Maar hulle het die valse verslag van die ontroue verkenners aanvaar en daardeur is die hele vergadering mislei. Die verraaiers het hulle werk gedoen. Al het net twee 'n slegte verslag gebring en al tien die ander hulle bemoedig om die land in die Naam van die Here in besit te neem, sou hulle nog steeds weens hulle goddelose ongeloof die raad van die twee bo dié van die tien aanvaar het. Maar daar was net twee wat vir die reg gepleit het, terwyl tien aan die kant van rebellie was.

Die ontroue verkenners het Kaleb en Josua luidkeels veroordeel en daar het 'n oproep uitgegaan dat hulle gestenig moes word. Die waansinnige skare het werpgoed gegryp om die getroue manne mee te dood. Met 'n waansinnige geskreeu het hulle vorentoe gestorm,

toe die klippe eensklaps uit hulle hande geval het, ‘n stilte oor hulle gekom het en hulle van vrees gebewe het. God het self tussenbeide getree om hulle moordaanslag te keer. Die heerlikheid van Sy teenwoordigheid het die tabernakel soos ‘n vlammende lig verlig. Al die mense het die teken van die Here gesien. Een wat magtiger was as hulle was, het Hom geopenbaar en niemand het dit gewaag om voort te gaan met hulle weerstand nie. Die verkenners wat die bose verslag gebring het, het vreesbevange gehurk en met ingehoue asem, hulle tente opgesoek.

Nou het Moses opgestaan en in die tabernakel binnegegaan. Die Here het aan hom gesê: “Ek sal hulle met die pes tref en hulle uitroei; en Ek sal jou ‘n groter en sterker nasie maak as hulle.” Maar Moses het weer vir sy volk gepleit. Hy kon nie instem dat hulle uitgewis moes word en dat hy self ‘n magtige nasie gemaak word nie. Hy het hom op die genade van die Here beroep en gesê: “Laat dan nou tog die krag van die Here groot word, soos U gespreek het deur te sê: Die Here is lankmoedig en groot van goedertierenheid ...Vergeef tog die ongeregtigheid van hierdie volk na die grootheid van u goedertierenheid en soos U hierdie volk van Egipte af tot hiertoe vergewe het. ”

Die Here het beloof om Israel te spaar van onmiddellike vernietiging; maar as gevolg van hulle ongeloof en lafhartigheid, kon Hy nie Sy mag openbaar om hulle vyande te onderdruk nie. Daarom het Hy, in Sy genade hulle, as die enigste veilige roete, beveel om terug te draai na die Rooi See.

In hulle opstandigheid het die volk uitgeroep: “As ons maar hier in die woestyn gesterf het!” Nou sou daardie gebed verhoor word. Die Here het gesê: “Soos julle voor my ore gespreek het, so sal Ek aan julle doen. Julle lyke sal in hierdie woestyn lê, naamlik al julle geteldes. volgens julle volle getal, van twintig jaar oud en daarbo ... En julle kinders waarvan julle gesê het: Hulle sal ‘n buit word dié sal Ek inbring en dié sal die land leer ken wat julle verwerp het.” En van Kaleb het Hy gesê: “My kneg Kaleb, omdat ‘n ander gees in hom was en hy volhard het om My te volg-hom sal Ek bring in die land waarin hy gekom het en sy geslag sal dit in besit neem.” Soos die spioene veertig dae op hulle reis was, so sou die skare van Israel veertig jaar lank in die woestyn rondswerf.

Toe Moses die besluit van God aan die volk bekend maak, is hulle woede in droefheid verander. Hulle het geweet dat die straf geregverdig was. Die tien ontroue spioene is deur die plaag getref en het voor die oë van die ganse Israel gesterf; en in hulle lot het die volk hulle eie verdoemenis gesien.

Dit het nou gelyk asof hulle opreg berou het oor hulle sondige gedrag; maar hulle het getreur oor die gevolge van hulle bose weë eerder as die besef van hulle ondankbaarheid en ongehoorsaamheid. Toe hulle vind dat die Here nie van besluit gaan verander nie, het hulle eiesinnigheid weer kop uitgesteek en hulle het verklaar dat hulle nie na die woestyn sal terugkeer nie. Deur hulle te beveel om van die land van hulle vyande terug te trek, het

die Here hulle oënskynlike onderdanigheid op die proef gestel en bewys dat dit nie opreg was nie. Hulle het geweet dat hulle ‘n groot sonde begaan het deur toe te laat dat hulle deur hulle oorhaastige gevoelens beheer word en te poog om die spioene wat hulle aangemoedig het om God te gehoorsaam te dood; maar hulle was net vreesbevange om te vind dat hulle “‘n vreeslike fout begaan het, die gevolge waarvan rampspoedig vir hulle sou wees. Hulle harte was onveranderd en hulle het net ‘n verskoning nodig gehad vir ‘n soortgelyke uitbarsting. En dit hom voorgedoen toe Moses, deur die gesag van God, hulle beveel het om terug na die woestyn te draai.

Die bevel dat Israel vir veertig jaar nie in Kanaan sou binnegaan nie, was vir Moses, Aaron, Kaleb en Josua ‘n bittere teleurstelling; tog het hulle die besluit van God sonder om te murmureer aanvaar. Maar diegene wat gekla het oor die wyse waarop God hulle behandel het en verklaar het dat hulle na Egipteland sou teruggaan, het baie geween en gerou toe die seëninge wat hulle geminag het, van hulle weggeneem is. Hulle het sonder rede gekla en nou het God hulle rede gegee om te ween. Indien hulle oor hulle sonde berou gehad het toe dit getrou aan hulle voorgelê was, sou hierdie vonnis nie uitgespreek gewees het nie; maar hulle het oor die oordeel gerou; hulle verdriet was nie berou nie en dit kon nie ‘n hersiening van hulle vonnis teweegbring nie.

Die nag is in roubeklag deurgebring, maar met dagbreek was daar nuwe hoop. Hulle het besluit om te vergoed vir hulle lafhartigheid. Toe God hulle beveel het om op te trek en die land in besit te neem, het hulle geweier; en nou wanneer Hy hulle beveel het om te retireer, was hulle eweneens opstandig. Hulle het hulle voorgeneem om die land te oorrompel en in besit te neem; moontlik sou God hulle werk aanvaar en van besluit verander ten opsigte van Sy doel met hulle.

God het dit hulle voorreg en plig gemaak om op Sy vasgestelde tyd die land binne te gaan, maar deur hulle moedswillige nalatigheid is daardie verlof teruggetrek. Die Satan het sy doel bereik deur te verhinder dat hulle die land Kanaan binnegaan; en nou het hy hulle aangehits om, in die aangesig van die feit dat dit verbied is, die presiese ding te doen wat hulle voorheen geweier het om te doen. So het die groot misleier die oorwinning behaal, deur hulle vir die tweede keer tot opstand aan te hits. Hulle het die mag van God gehad om hulle in hul pogings by te staan om Kanaan in besit te neem; maar nou het hulle op hulle eie krag staatgemaak om die werk, onafhanklik van Goddelike ondersteuning, te verrig. “Ons het teen die Here gesondig;” het hulle uitgeroep “...ons self sal optrek en veg net soos die Here onse God ons beveel het.’‘ (Deuteronomium 1:41). Tot sulke uiterstes is hulle deur hulle oortreding verblind. Die Here het hulle nooit beveel om op te trek en te veg nie. Dit was nie Sy doel dat hulle die land deur oorlog in besit sou neem nie, maar deur streng gehoorsaamheid aan Sy bevele.

Hoewel hulle harte onveranderd gebly het, is die volk daartoe gebring om die sondigheid en dwaasheid van hulle rebellie tydens die verslag van die spioene te bely. Hulle

het nou die waarde ingesien van die seën wat hulle op so ‘n onbesonne wyse verwerp het. Hulle het erken dat dit hulle eie ongeloof was wat hulle uit Kanaan uitgehou het. Hulle het gesê: “Ons het gesondig...” en erken dat die fout by hulle gelê het en nie by God vir wie hulle so goddelooslik daarvan beskuldig het dat Hy Sy beloftes teenoor hulle nie nagekom het nie. Hoewel hulle belydenis nie uit ware berou ontstaan het nie, het dit tog gedien om God se handeling teenoor hulle te regverdig.

Die Here werk steeds op dieselfde wyse om Sy Naam te verheerlik en mense te dwing om Sy regverdigheid te erken. Wanneer diegene wat beweer dat hulle Hom liefhet, oor Sy voorsienigheid kla, Sy beloftes minag en aan versoekings toegee deur met bose engele saam te werk om God se planne te verydel, bestier die Here die omstandighede dikwels op so ‘n wyse om hierdie persone op ‘n plek te bring waar, al het hulle nie ware berou nie, hulle van hulle sonde oortuig sal wees en gedwing sal word om die goddeloosheid van hulle optrede en die regverdigheid en goedheid van God in Sy handeling met hulle, te erken. So stel God teen magte aan die werk om die werke van die duisternis aan die kaak te stel.

En hoewel die gees wat die verkeerde optrede aangehits het, nog nie radikaal verander is nie, word belydenisse gedoen wat die eer van God verdedig en Sy getroue bestraffers, wat teëgestaan en wanvoorgestel was, regverdig. So sal dit wees wanneer die grimmigheid van God uiteindelik uitgestort word. Wanneer die Here “...met sy heilige tienduisendtalle kom om gerig te hou oor almal...” sal Hy “...al die goddelose mense onder hulle...” oortuig van “...al hulle goddelose werke.” (Judas 14,15). Elke sondaar sal gebring word om die reg en geregtigheid van sy veroordeling in te sien.

Ongeag die Goddelike vonnis, het die Israeliete hulle gereed gemaak vir die besetting van Kanaan. Toegerus met wapenrusting en oorlogswapens, was hulle, in hulle eie oordeel, ten volle toegerus vir konflik; maar in die oë van God en Sy bedroefde dienaars was hulle betreurenswaardig gebrekkig. Toe die Here Israel byna veertig jaar later beveel het om Jerigo in te neem, het Hy beloof om saam met hulle te gaan. Die verbondsark met Sy wet daarin, is voor hulle leërs uit gedra. Sy aangewese leiers moes hulle bewegings onder Sy toesig lei. Met sulke leiding kon geen kwaad oor hulle kom nie. Maar nou, teenstrydig met die bevel van God en die plegtige verbod van hulle leiers, het hulle sonder die verbondsark en sonder Moses uitgetrek om die leërs van hulle vyand te ontmoet.

Die trompet het ‘n alarm uitgebasuin en Moses het hom agter hulle aan gehaas met die waarskuwing: “Waarom oortree julle tog die bevel van die Here, aangesien dit tog nie sal geluk nie? Moenie optrek nie, want die Here is nie in julle midde nie-anders word julle verslaan voor julle vyande. Want die Amalekiete en die Kanaaniete is daar voor julle en julle sal deur die swaard val.”

Die Kanaaniete het gehoor van die geheimsinnige mag wat oor hierdie volk gewaak het en van die wonderwerke wat om hulle onthalwe verrig is en hulle het ‘n sterk leër byeengeroep om die invallers af te weer. Die invalsleër het nie ‘n leier gehad nie. Geen gebed dat God hulle die oorwinning moes gee is gerig nie. Hulle het opgetrek met die desperate doel om hulle lot te verander of in die stryd te sterf. Hoewel onopgeleid in oorlogvoering, was hulle ‘n groot menigte van gewapende manne en hulle het gehoop om deur ‘n skielike en verwoede aanval, hulle opposisie neer te vel. Hulle het met vermetelheid die vyand uitgedaag wat dit nie gewaag het om hulle aan te val nie.

Die Kanaaniete het hulleself op ‘n rotsagtige gelyk veld, wat slegs deur moeilike poorte en gevaarlike steil opdraandes bereik kon word, gestasioneer. Die groot aantal Hebreërs, kon daardie nederlaag net erger maak. Stadig het hulle met die berg paaie opgeklim, blootgestel aan die dodelike werptuie van hulle vyande bokant hulle. Massiewe rotse het op hulle afgerol, wat hulle pad met die bloed van die verslaandes gekenmerk het. Diegene wat die kruin bereik het, uitgeput deur hulle bestyging van die berg, is hewiglik gestuit en met groot verliese teruggedryf. Die slagveld was met die lyke van die dooies besaai. Israel se leër was heeltemal verslaan. Verwoesting en dood was die gevolg van daardie opstandige proefneming.

Die oorlewendes is gedwing om hulle te onderwerp en “...het teruggekom en voor die aangesig van die Here geween...” maar “...die Here het nie na [hulle] stem geluister nie.” (Deuteronomium 1:45). Deur hulle beduidende oorwinning, het die vyande van Israel, wat vroeër met bewing gewag het vir die aankoms van daardie magtige menigte, is met vertroue besiel om hulle te weerstaan. Al die berigte wat hulle verneem het aangaande die wonderbare dinge wat God vir Sy volk gedoen het, het hulle nou as vals beskou en gevoel daar was geen rede vir vrees nie. Daardie eerste oorwinning oor Israel het die Kanaaniete met moed en vasberadenheid besiel en het die probleme vir verowering grootliks verhoog. Daar het vir Israel niks anders oorgebly as om voor die aangesig van hulle seëvierende vyande na die woestyn terug te val nie en dit met die wete dat die graf van ‘n hele generasie hier lê.

Hoofstuk 35—Die Rebellie van Korag

Die oordele wat oor die Israeliete besoek was het vir ‘n tyd gedien om hulle murmureringe en opstandigheid te strem, maar die gees van rebellie het steeds in die hart geheers en het uiteindelik die bitterste vrugte voortgebring. Die vorige opstande was slegs populêre onluste wat uit die skielike impulse van die opgewonde menigtes voortgespruit het; maar nou is daar ‘n diepliggende sameswering gevorm, die gevolg van ‘n vasbeslote doelwit om die gesag van die leiers wat deur God self aangestel is, omver te werp.

Korag, die leidende gees in hierdie beweging, was ‘n Leviet, ‘n afstammeling van Kehat en ‘n neef van Moses; hy was ‘n bekwame en invloedryke man. Hoewel hy aangestel was vir die diens van die tabernakel, het hy ontevredenheid met sy posisie begin ervaar en die waardigheid van die priesterskap begeer. Die toekenning van die priesterlike amp aan Aaron en sy huis, wat voorheen aan die eersgebore seun van elke familie gedelegeer was, het aanleiding gegee tot die jaloesie en ontevredenheid en vir ‘n tyd het Korag die gesag van Moses en Aaron heimlik teëgestaan, alhoewel hy nie gewaag het om openlik te rebelleer nie. Uiteindelik het hy die gewaagde plan beraam om sowel die burgerlike as die godsdienstige gesag omver te werp. Dit het hom nie aan ondersteuners ontbreek nie. Digby die tent van Korag en die Kehatiete, aan die suidekant van die tabernakel, was die kamp van die stam van Ruben en die tente van Datan en Abiram, twee vorste van hierdie stam, naby die tent van Korag. Hierdie twee vorste het geredelik by sy ambisieuse planne aangesluit. Omdat hulle die nageslag van Jakob se oudste seun was, het hulle aangevoer dat die burgerlike gesag hulle toekom en hulle het besluit om die eer van die priesterskap met Korag te deel.

Die gemoedstemming van die volk was gunstig vir die planne van Korag. In die bitterheid van hulle teleurstelling het hulle vorige twyfel, jaloesie en haat teruggekeer en hulle het weer opnuut teen hulle lankmoedige leier gekla. Die Israeliete het gedurig die feit uit die oog verloor dat hulle onder Die leiding van God is. Hulle het vergeet dat die Verbondsengel hulle onsigbare Leier was, dat die teenwoordigheid van Christus, deur die wolk bedek, voor hulle uitgegaan het en dat Moses al sy bevele van Hom ontvang het.

Hulle was onwillig om hulle aan die verskriklike vonnis, dat hulle almal in die woestyn moes sterf, te onderwerp en daarom was hulle gereed om enige voorwendsel aan te gryp om te glo dat dit nie God nie, maar Moses was wat hulle gelei het en die verskriklike vonnis uitgespreek het. Die beste pogings van die sagmoedigste man op aarde kon die opstandigheid van hierdie volk nie demp nie; en hoewel die merktekens van God se misnoeë oor hulle vorige onreg steeds voor hulle was in die gebroke geledere en ontbrekende getalle, het hulle nie die les ter harte geneem nie. Hulle is weereens deur versoeking oorweldig.

In sy nederige herderslewe het Moses baie meer vrede en geluk geken as in sy huidige amp as leier van daardie groot oproerige skare. Nogtans kon hy nie waag om te kies nie. In die plek van die herderstaf is daar ‘n staf van gesag aan hom gegee wat hy nie kon neerlê voordat God hom vrygestel het nie.

Hy wat die geheime van alle harte lees, het reeds kennis geneem van Korag en sy vriende se doelwitte en Hy het aan Sy volk genoeg waarskuwing en teregwysings gegee om hulle in staat te stel om die bedrog van daardie eersugtige manne te vermy. Hulle het gesien hoe die oordeel van God Mirjam getref het omdat sy op Moses jaloers was en teen hom gekla het. Die Here het verklaar dat Moses meer as ‘n profeet was. “Mond tot mond spreek Ek met hom.” En toe voeg Hy daarby: “Waarom het julle dan nie gevrees om teen my kneg, teen Moses, te spreek nie?” (Numeri 12:8). Hierdie teregwysings was nie net vir Aaron en Mirjam bedoel nie, maar vir die hele Israel.

Korag en sy mede-samesweerders was manne wat met spesiale openbaringe van die mag van God bevoordeel was. Hulle was onder die groep wat saam met Moses die berg opgeklim het en die heerlikheid van God aanskou het. Maar sedertdien het daar ‘n verandering ingetree. ‘n Versoeking, gering aan die begin, is gekoester en het versterk en is aangehits totdat hulle gedagtes deur Satan beheer is en hulle hul werk van ontevredenheid gewaag het. Deur groot belang in die voorspoed van die mense te beweer, het hulle eers hulle ontevredenheid in mekaar se ore gefluister en toe aan die leiers van Israel. Hulle insinuasies is so geredelik aanvaar, dat hulle nog verder gegaan het en uiteindelik het hulle werklik geglo dat hulle deur ywer vir God aangespoor was.

Hulle het daarin geslaag om tweehonderd-en-vyftig owerstes, manne van roem in die vergadering, te vervreem. Met daardie, sterk, invloedryke ondersteuners was hulle vol vertroue dat hulle ‘n radikale verandering in die heerskappy sou teweegbring en dat hulle grootliks op die bestuur van Moses en Aaron sou verbeter.

Jaloesie het aanleiding gegee tot afguns en afguns tot opstand. Hulle het Moses se reg op soveel gesag en eer bespreek totdat hulle hom begin beskou het as iemand wat ‘n baie benydenswaardige posisie beklee, wat enigeen van hulle net so goed soos hy kon vul. En hulle het hulleself en mekaar bedrieg dat Moses en Aaron uit hulle eie die posisies wat hulle beklee het aangeneem het. Die wat ontevrede was het gesê dat hierdie leiers hulle bo die vergadering van die Here verhef het deur die priesterskap en die regering op hulle te neem, maar dat hulle stam nie geregtig was op onderskeiding bo die ander in Israel nie. Hulle was niks meer heilig as die volk nie en dit behoort genoeg vir hulle te wees om op dieselfde vlak as hulle broeders, wat net so deur God se spesiale teenwoordigheid en beskerming begunstig was, te verkeer.

Die volgende taak van die samesweerders was met die volk. Vir mense wat verkeerd is en strafwaardig is, is daar niks meer aangenaam as om medelye en lof te ontvang nie. So

het Korag en sy medepligtiges die aandag en ondersteuning van die volk verwerf. Die beskuldiging dat die murmureringe van die volk die misnoeë van God oor hulle gebring het, is as foutief verklaar. Hulle het gesê dat die vergadering nie verkeerd was nie, aangesien hulle op niks meer as hulle regte aanspraak gemaak het nie; maar dat Moses ‘n aanmatigende heerser was; dat hy die volk as sondaars bestraf het, terwyl hulle ‘n heilige volk was en die Here onder hulle gewoon het.

Korag het die geskiedenis van hulle reise deur die woestyn, toe hulle in die moeilikheid was en talle weens hulle murmurerings en ongehoorsaamheid gesterf het, opgehaal. Sy toehoorders het gedink dat dit duidelik was dat hulle moeilikhede voorkom kon gewees het indien Moses ‘n ander koers gevolg het. Hulle het tot die oortuiging gekom dat hy die oorsaak van al hulle onheil was en dat hulle weens die wanbestuur van Moses en Aaron uit Kanaan uitgesluit was; dat indien Korag hulle leier was en hulle aangemoedig het, deur uit te wei oor hulle goeie dade, in stede van hulle oor hulle sondes te bestraf, hulle ‘n baie vreedsame, voorspoedige reis sou hê; in stede daarvan dat hulle in die woestyn sou rondswerf, sou hulle reguit na die Beloofde Land op reis.

In hierdie ontevredenheid was daar meer eensgesindheid tussen die uiteenlopende elemente as ooit tevore. Korag se welslae met die volk het sy selfvertroue laat toeneem en hom in sy geloof bevestig dat, indien hierdie aanmatiging van gesag deur Moses nie gekeer word nie, dit fataal vir die vryhede van Israel sou wees; hy het ook beweer dat God die saak aan hom geopenbaar en hom gemagtig het om ‘n verandering in die regering te maak voordat dit te laat sou wees. Maar baie was nie gewillig om Korag se beskuldigings teen Moses te aanvaar nie. Die herinnering aan sy geduldige, onbaatsugtige arbeid het by hulle opgekom en dit het hulle gewetes gepla. Dit was daarom nodig om een of ander selfsugtige motief aan sy diep belangstelling in Israel toe te skryf; en die ou beskuldiging is herbevestig, dat hy hulle in die woestyn uitgelei het om om te kom, sodat hy op hulle besittings beslag kon lê.

Vir ‘n tyd het hierdie werk in die geheim voortgegaan. Maar toe hierdie beweging genoeg steun gekry het om ‘n openlike skeuring te regverdig, het Korag aan die hoof van die faksie verskyn en Moses en Aaron in die openbaar daarvan beskuldig dat hulle hulself die gesag aangematig het waaraan Korag en sy aanhangers ewe geregtig was om te deel. Daar is verder aangevoer dat die volk hulle onafhanklikheid en vryheid ontneem was. Die samesweerders het gesê: “Dit is nou genoeg; want die hele vergadering, hulle almal, is heilig; en die Here is in hulle midde! Waarom verhef julle jul dan oor die vergadering van die Here?”

Moses het geen vermoede van hierdie diepliggende sameswering gehad nie en toe die ernstige betekenis daarvan tot hom deurdring, het hy in stille gebed op sy aangesig voor die Here neergeval. Toe hy opstaan, was hy wel nog bedroef, maar kalm en sterk. Goddelike Leiding is aan hom gegee. Hy het gesê: “More vroeg, dan sal die Here bekend

maak wie Hom toebehoort en wie die heilige is, wie Hy uitkies, sal Hy na Hom laat nader kom." Die toets is tot die volgende dag uitgestel sodat almal tyd vir oordenking kon hê. Dan moes hulle wat die priesterskap begeer, elkeen met 'n vuurpan kom en by die tabernakel ten aanskoue van die vergadering wierook offer. Die wet was baie duidelik dat net diegene wat tot die heilige amp georden was, in die heiligdom kon dien. Selfs die priesters Nadab en Abihu is verdelg omdat hulle, ondanks die bevel van God, dit gewaag het om "vreemde vuur" te offer. Tog het Moses sy beskuldigers uitgedaag, indien hulle so 'n gevaarlike appêl wou waag, om die saak aan God vir beslissing voor te lê.

Moses het hom tot Korag en sy mede-Leviete gewend en gesê: "Is dit julle nie genoeg dat die God van Israel julle uit die vergadering van Israel afgeskei het om julle na Hom te laat nader kom, om die dienswerk van die Here se tabernakel te verrig en te staan voor die vergadering om hulle te dien nie en Hy jou laat nader kom het en al jou broers, die kinders van Levi, saam met jou dat julle nou ook die priestersamp begeer? Daarom, jy en jou hele bende is mense wat teen die Here vergader; want Aaron, wat is hy, dat julle teen hom murmureer?

Datan en Abíram het hulle nie so hardnekkig verset soos Korag nie; en met die hoop dat hulle miskien by die sameswering betrokke geraak het sonder om heeltemal verdorwe te wees, het Moses hulle laat roep om voor hom te verskyn sodat hy hulle aanklagte teen hom kon aanhoor. Maar hulle wou nie kom nie en het astrant geweier om sy gesag te erken. Ten aanhore van die vergadering het hulle geantwoord: "Is dit nie genoeg dat jy ons uit 'n land wat oorloop van melk en heuning laat optrek het om ons in die woestyn om te bring, dat jy ook gedurig oor ons die baas wil speel nie? Ook het jy ons nie gebring in 'n land wat oorloop van melk en heuning en aan ons geen lande en wingerde as erfdeel gegee nie. Wil jy die oë van hierdie manne uitgrawe? Ons sal nie opkom nie."

So het hulle die land van hulle slawerny met die juiste woorde waarmee God die land van die beloofde erfenis beskryf het, beskryf. Hulle het Moses daarvan beskuldig dat hy voorgee om onder die leiding van God te handel, maar dat hy dit net doen om sy gesag te handhaaf; en hulle het verklaar dat hulle hulle nie langer daaraan sou onderwerp om nou soos blinde mense in die rigting van Kanaan en dan terug na die woestyn, rondgelei te word na gelang dit sy eersugtige planne pas nie. Aldus het hulle hom, wat soos 'n tedere vader, 'n lankmoedige herder, teenoor hulle opgetree het, as die gemeenste tiran en indringer uitgemaak. Die uitsluiting uit Kanaan as straf vir hulle eie sondes, is aan hom toegedig.

Dit was duidelik dat die simpatie van die volk by die afvallige party gelê het; maar Moses het geen poging aangewend om homself te verdedig nie. In die teenwoordigheid van die vergadering het hy hom plegtig op God beroep om te getuig dat sy motiewe rein en sy gedrag opreg was en Hom gevra om te oordeel.

Die volgende oggend het die tweehonderd-en-vyftig vorste, met Korag aan die voorpunt, vuurpanne in hulle hande, hulleself aangemeld. Hulle is in die voorhof van die tabernakel ingelei terwyl die volk buite versamel het om te wag vir die uitslag. Dit was nie Moses wat die vergadering byeengeroep het om die nederlaag van Korag en sy geselskap te aanskou nie, maar in hulle blinde verwaandheid het die opstandelinge hulle daar saamgeroep om hulle oorwinning te aanskou. ‘n Groot gedeelte van die vergadering het hulle openlik aan die kant van Korag geskaar, wat hoë verwagtinge gekoester het om sy saak teen Aaron te handhaaf

Terwyl hulle aldus voor die Here versamel was, “...verskyn die heerlikheid van die Here aan die hele vergadering.” God het Moses en Aaron gewaarsku: “Skei julle af van hierdie vergadering en Ek sal hulle in ‘n oomblik verteer.” Maar hulle het op hulle aangesigte neergeval en gebid: “O God, God van die geeste van alle vlees! Sal een man sondig en U op die hele vergadering toornig word?”

Korag het van die vergadering onttrek om by Datan en Abiram aan te sluit, toe Moses, vergesel van die sewentig oudstes, met ‘n laaste waarskuwing aan die manne wat geweier het om na hom toe te kom gegaan het. Die skare het gevolg en voordat hy sy boodskap afgelewer het, het Moses, op bevel van God, aan die volk gesê: “Verwyder julle tog van die tente van hierdie goddelose manne en raak nie aan iets wat aan hulle behoort nie, dat julle nie weens al hulle sondes omkom nie.” Hulle het die waarskuwing gehoorsaam, want ‘n verwagting van

’n komende oordeel het op almal gerus. Die hoof rebelle het gesien dat die mense wat deur hulle mislei was hulle verlaat het, maar hulle hardnekkigheid was onwankelbaar. Saam met hulle huisgesinne het hulle in die deur van hulle tente gestaan asof in uittarting van die waarskuwing van God.

In die Naam van die God van Israel het Moses nou, ten aanhore van die vergadering, verklaar: “Hieraan sal julle weet dat die Here my gestuur het om al hierdie werke te doen, dat hulle nie uit my eie hart is nie: as hierdie mense sterwe soos alle mense sterwe en met die besoeking van alle mense besoek word, dan het die Here my nie gestuur nie. Maar as die Here iets nuuts skep en die grond sy mond oopmaak en hulle verslind met alles wat aan hulle behoort en hulle lewendig na die doderyk afdaal, dan sal julle weet dat hierdie manne die Here verag het.”

Die oë van die ganse Israel was op Moses terwyl hulle in vrees en verwagting die gebeurtenis afgewag het. Toe hy klaar gepraat het, het die vaste grond onder die oproermakers oopgegaan en hulle het lewendig in die afgrond neergedaal saam met alles wat aan hulle behoort het, “...en hulle het omgekom uit die vergadering.” Die volk het gevlug, self-veroordelend, as deelnemers aan die sonde.

Maar dit was nog nie die einde van die oordele nie. Daarna het vuur uit die wolk uitgegaan en die tweehonderd-en-vyftig vorste verteer wat die wierook geoffer het. Omdat daardie manne nie die oorspronklike opstokers was nie, is hulle nie saam met die hoof-samesweerders verdelg nie. Aan hulle is die geleentheid gegee om hulle einde te aanskou en om hulle te bekeer; maar hulle meegevoel was by die oproermakers en hulle het in hulle lot gedeel.

Toe Moses ‘n beroep op die vergadering gedoen het om van die dreigende oordeel af weg te vlug, kon die oordeel van God afgewend gewees het as Korag en sy geselskap hulle bekeer en om vergifnis gevra het. Maar hulle hardnekkige volharding het hulle lot beklink. Die hele vergadering was saam met hulle skuldig, want almal het tot ‘n meerdere of mindere mate met hulle gesimpatiseer. Nogtans het God in Sy genade ‘n onderskeiding gemaak tussen die leiers van die rebellie en diegene wie deur hulle gelei is. Aan die volk wat hulle laat verlei het, is daar nog geleentheid gegee om hulle te bekeer. Hulle het oorweldigende bewyse ontvang dat hulle verkeerd was en dat Moses reg was. Die daadwerklike openbaring van God se mag het alle onsekerheid uit die weg geruim.

Jesus, die Engel wat voor die Hebreërs uitgetrek het, het hulle van verdelging probeer red. Vergifnis was steeds beskikbaar vir hulle. Die oordeel van God het baie naby gekom en ‘n beroep op hulle gedoen om hulle te bekeer. ‘n Spesiale, onweerstaanbare tussentrede uit die hemel het hulle opstand gekeer. As hulle nou sou toegee aan die bemiddeling van die voorsienigheid van God, kon hulle gered word. Maar terwyl hulle uit vrees vir vernietiging van die oordeel weggevlug het, was hulle opstandigheid nog nie genees nie. Daardie nag het hulle vreesagtig, maar onboetvaardig, na hulle tente teruggekeer.

Hulle is deur Korag en sy geselskap gevlei totdat hulle geglo het dat hulle baie goeie mense was en deur Moses te na gekom is. Indien hulle erken het dat Korag en sy geselskap verkeerd en Moses reg was, sou hulle ook gedring gewees het om te aanvaar dat die vonnis, dat hulle in die woestyn moes sterf, die woord van God was. Hulle was nie gewillig om hulle hieraan te onderwerp nie en het probeer glo dat Moses hulle bedrieg het. Hulle het die blye verwagting gekoester dat ‘n nuwe toedrag van sake tot stand sou kom waarin bestraffing met lof en angs en konflik met gemak vervang sou word. Die manne wat gesterf het, het vleitaal gespreek en beweer dat hulle groot belangstelling in en liefde vir hulle gehad het en die volk het tot die gevolgtrekking gekom dat Korag en sy metgeselle goeie mense moes gewees het en dat Moses op die een of ander wyse die oorsaak van hulle vernietiging was.

Dit is skaars moontlik vir mense om God ‘n groter belediging aan te doen, as om die instrumente wat Hy vir hulle verlossing wil gebruik, te verwerp. Die Israeliete het nie slegs dit gedoen nie, maar hulle het hulle ook voorgeneem om Moses en Aaron om die lewe te bring. Nogtans het hulle nie die noodsaaklikheid ingesien om by God om vergifnis vir hulle ernstige sonde te pleit nie. Hulle het daardie nag van beproewing nie aan berou en belydenis

bestee nie, maar het planne bedink om teenstand te bied teen die bewyse wat hulle as die grootste sondaars aangewys het. Hulle het steeds haat teenoor die manne wat God aangestel het gekoester en hulself gestaal om hulle teen hulle gesag te verset. Die Satan was daar om hulle oordeel te verdorwe en hulle geblinddoek na hulle vernietiging te lei.

Die hele Israel het in alarm gevlug vir die uitroepe van die gedoemde sondaars toe hulle in die skeur wegval, want hulle het gesê: "Dalk verslind die aarde ons!" "Maar die volgende dag het die hele vergadering van die kinders van Israel teen Moses en Aaron gemurmureer en gesê: Julle het die volk van die Here gedood." En hulle was op die punt om hulle getroue, onbaatsugtige leiers geweld aan te doen.

'n Manifestasie van die heerlikheid van die Here kon in die wolk bokant die tabernakel gesien word en 'n stem het uit die wolk tot Moses en Aaron gespreek: "Trek julle terug uit hierdie vergadering, dat Ek hulle in 'n oomblik kan verteer. "

Moses was nie aan sonde skuldig nie en daarom het hy nie vreesbevange gevlug en die vergadering laat omkom nie. Moses het getalm en in die vreesagtige krisis die belangstelling van 'n ware herder vir die kudde in sy sorg, aan die dag gelê. Hy het gesmeek dat die grimmigheid van God die volk van Sy keuse nie heeltemal moes vernietig nie. Deur sy tussentrede het hy die Hand van wraak gekeer sodat daar nie 'n volkome einde aan die ongehoorsame, opstandiges gemaak word nie. Maar die gesant van wraak het reeds uitgetrek; die plaag het sy dodelike werk gedoen. Op bevel van sy broer, het Aaron 'n vuurpan geneem en tussen die vergadering ingehardloop "...en versoening gedoen vir die volk." Terwyl die wierook opgegaan het, het Moses se gebede in die tabernakel tot God opgegaan en die plaag het opgehou; maar eers nadat veertien-duisend Israeliete as gevolg van hulle klagtes en opstand dood gelê het.

Maar verdere bewys is gelewer dat die priesterskap in die familie van Aaron gevestig was. Deur Die leiding van God het elke stam 'n staf berei en die naam van die stam daarop geskryf. Aaron se naam was op Levi se staf. Die stawe is in die tabernakel "...voor die Getuienis..." weggesit. Die staf wat geblom het, sou 'n teken wees dat die Here daardie stam vir die priesterskap gekies het. Die volgende oggend "...het die staf van Aaron, vir die huis van Levi, gebloei: dit het bloeisels laat uitspruit en blomme laat oopgaan en amandels laat ryp word!" Dit is aan die volk getoon en daarna in die tabernakel bewaar as 'n getuienis vir komende geslagte. Hierdie wonderwerk het uiteindelik die geskil oor die priesterskap bevestig.

Daar is nou ten volle bevestig dat Moses en Aaron deur Gesag van God gespreek het en die volk is gedwing om die onaangename waarheid te glo dat hulle in die woestyn sou sterf. "Kyk..." het hulle uitgeroep, "...ons sterwe, ons vergaan, ons almal vergaan!" Hulle het erken dat hulle gesondig het deur teen hulle leiers in opstand te kom en dat Korag en sy geselskap regverdiglik deur God gestraf was.

Die opstandigheid van Korag het, in die kleine, die uitwerking van dieselfde gees aan die dag gelê as die wat Satan in die hemel tot opstand gelei het. Dit was hoogmoed en eersug wat Lucifer aangespoor het om teen die regering van God te kla en te poog om die orde wat in die hemel gevestig was, omver te werp. Sedert sy val was dit sy strewe om dieselfde gees van afguns en ontevredenheid, dieselfde begeerte vir posisie en eer by mense in te boesem. So het hy op die gemoedere van Korag, Datan en Abiram gewerk om die begeerte na selfverheffing, afguns, wantroue en opstandigheid op te wek. Satan het veroorsaak dat hulle God as hulle leier verwerp het, deur die manne wat God aangestel het te verwerp. Terwyl hulle God egter deur hulle klagtes teen Moses en Aaron gelaster het, was hulle so verblind, dat hulle gedink het hulle is regverdig en dat diegene wat hulle getrou teen hulle sondes vermaan het, deur Satan aangehits was.

Bestaan dieselfde kwaad wat die grondslag vir Korag se verderf gelê het, nie steeds nie? Hoogmoed en ambisie is oral; en wanneer dit gekoester word, word die deur van afguns en ‘n strewe na oorheersing geopen; die siel word van God vervreem en onbewus in die geledere van Satan ingetrek. Net soos Korag en sy metgeselle, dink, beplan en streef baie, selfs van die beweerde volgelinge van Christus, so gretiglik na selfverheffing dat, om die simpatie en ondersteuning van die mense te verkry, hulle bereid is om die waarheid te verdraai, ‘n vervalsing en wanvoorstelling van die Here se dienaars te maak en hulle selfs te beskuldig van die lae en selfsugtige motiewe wat hulle eie hart besiel. Deur onwaarhede voortdurend te herhaal en dít teen alle bewyse in, glo hulle naderhand dat dit die waarheid is. Terwyl hulle poog om die vertroue van die mense, in die manne

wat God aangestel het, te ondermyn, glo hulle werklik dat hulle ‘n goeie werk doen en dat hulle voorwaar aan God ‘n diens bewys.

Die Hebreërs was onwillig om hulle aan die bevele en beperkinge van die Here te onderwerp. Hulle was rusteloos onder beperking en onwillig om bestraffing te ontvang. Dit was die geheim van hulle murmureringe teen Moses. Indien hulle vrygelaat is om te doen wat hulle wou, sou daar baie minder klagtes teen hulle leier gewees het. Deur al die eeue van die geskiedenis van die kerk het die dienaars van God met dieselfde gees te doen gehad.

Dit is deur aan sonde toe te gee, dat mense Satan toegang tot hulle gedagtes gee en hulle beweeg van een boosheid na die volgende. Die verwerping van die lig verduister die verstand en verhard die hart, sodat dit vir hulle makliker is om die volgende stap in sonde te neem en helderder lig te verwerp, totdat hulle sondige gewoontes uiteindelik gevestig is. Sonde hou op om vir hulle sondig voor te kom. Hy wat die Woord van God getrou verkondig en hulle sondes daardeur veroordeel, haal hom dikwels hulle haat op die hals. Omdat hulle nie gewillig is om die pyn te verduur en die opoffering te maak wat vir hervorming nodig is nie, draai hulle teen die dienskneg van God en veroordeel sy bestraffings as ongevraagd en streng. Soos Korag, verklaar hulle dat dit nie die mense se

skuld is nie; dit is die bestraffer wat al die moeilikheid veroorsaak. En deur hulle gewetens met hierdie misleiding gerus te stel, span die afgunstiges en onvergenoegdes saam om onenigheid in die kerk te saai en verswak die hande van diegene wat dit wil opbou.

Elke stap vorentoe wat deur diegene geneem is wie God geroep het om in Sy werk te lei, het agterdog gewek; elke daad was deur die afgunstiges en foutvinders verdraai. So was dit in die tyd van Luther, die Wesleys en die ander hervormers. So is dit steeds vandag.

Korag sou nie opgetree soos wat hy het, as hy geweet het dat al die voorskrifte en bestraffings wat aan Israel gerig was, van God gekom het nie. Maar hy kon dit geweet het. God het oorweldigende bewyse gegee dat Hy Israel lei. Maar Korag en sy metgeselle het die lig verwerp totdat hulle tot so ‘n mate verblind was dat die treffendste openbaringe van Sy krag nie genoeg was om hulle te oortuig nie; hulle het alles aan menslike of sataniese agente toegeskryf. Dieselfde is deur die mense gedoen, wat die dag nadat Korag en sy bondgenote omgekom het, aan Moses en Aaron kom sê het: “Julle het die volk van die Here gedood.” Nieteenstaande die feit dat hulle die mees oortuigendste bewys van God se misnoeë oor hulle optrede gehad het in die vernietiging van die manne wat hulle mislei het nie, het hulle gewaag om Sy oordele aan Satan toe te skryf en te verklaar dat Moses en Aaron die dood van goeie en heilige manne veroorsaak het, deur die mag van die bose een. Dit was hierdie daad wat hulle lot verseël het. Hulle het teen die Heilige Gees gesondig, ‘n sonde waardeur die hart van ‘n mens volkome teen die invloed van die genade van God verhard is. Christus het gesê: “Elkeen wat ‘n woord spreek teen die Seun van die mens, dit sal hom vergewe word; maar elkeen wat spreek teen die Heilige Gees, dit sal hom nie vergewe word nie” (Mattheus 12:32). Ons Verlosser het hierdie woorde gespreek toe die Jode die genadedade wat Hy deur die krag van die Heilige Gees verrig het, aan Beëlsebul toegeskryf het. Dit is deur middel van die Heilige Gees dat God tot die mens spreek; en diegene wat hierdie Middel met opset verwerp en sê dat dit satanies is, het die kanaal tussen hulle eie siel en die hemel afgesny.

God werk deur die openbaring van Sy Gees om die sondaar te bestraf en te oortuig; en indien die werk van die Gees finaal verwerp word, kan God niks meer vir die siel doen nie. Die laaste hulpbron van die genade van God is in werking gestel. Die oortreder het hom van God afgesny en die sonde het geen middel om self te genees nie. Daar is geen reserwe krag waarmee God kan werk om die sondaar te oortuig en tot inkeer te bring nie. Die Goddelike bevel lui: “Laat hom staan!” (Hosea 4:17). Dan “...bly daar geen offer vir die sondes meer oor nie, maar ‘n verskriklike verwagting van oordeel en ‘n vuurgloed wat die teëstanders sal verteer.” (Hebreërs 10:26, 27).

Hoofstuk 36—In die Woestyn

BYNA veertig jaar lank verdwyn die Israeliete uit die oog in die onbekendheid van die woestyn. “En die dae van ons trek...” sê Moses “...van Kades-Barnea af totdat ons oor die spruit Sered gegaan het, was agt-en-dertig jaar totdat die hele geslag, die krygsmanne, uit die laer omgekom het soos die Here hulle dit gesweer het. So was die hand van die Here dan ook teen hulle om hulle uit die laer te vernietig totdat hulle omgekom het.” (Deuteronomium 2:14,15).

Gedurende daardie jare is die volk gedurig daaraan herinner dat hulle onder Goddelike teregwysing was. In die opstand in Kades het hulle God verwerp en God het hulle ook gedurende die tyd verwerp. Omdat hulle ontrou was aan die verbond, was hulle nie toegelaat om die teken van die verbond, naamlik die besnydenis, te ontvang nie. Hulle begeerte om na die land van slawerny terug te keer het getoon dat hulle onwaardig was vir vryheid en die viering van die Pasga, wat ingestel was om die vrylating van slawerny te herdenk, is nie waargeneem nie.

Maar die voortsetting van die tabernakeldiens het getuig dat God Sy volk nie heeltemal verlaat het nie. En Sy voorsienigheid het steeds in al hul behoeftes voorsien. Toe hy die geskiedenis van al hulle omswerwinge repeteer, het Moses gesê: “Die Here jou God het jou geseën in al die werk van jou hand; Hy ken jou trek deur hierdie groot woestyn; nou veertig jaar lank was die Here jou God met jou; geen ding het jou ontbreek nie.” En die loflied van die Leviete soos deur Nehemia opgeteken, gee ‘n duidelike beskrywing van God se sorg oor Israel, selfs gedurende die jare van verwerping en ballingskap. “Selfs toe ... het U in U grote barmhartigheid hulle tog nie verlaat in die woestyn nie; die wolkkolom het nie bedags van hulle gewyk om hulle op die pad te lei nie en die vuurkolom ook nie snags om vir hulle die pad te verlig waar hulle langs moes trek nie. En u goeie Gees het U gegee om hulle te onderrig en U manna het U nie van hulle mond teruggehou nie en aan hulle water gegee vir hulle dors. En veertig jaar lank het U hulle onderhou in die woestyn; ... hulle klere het nie verslyt en hulle voete nie geswel nie.” (Nehemia 9:18-21).

Die omswerwinge in die woestyn was nie net as ‘n oordeel oor die rebelle en die murmureerders bedoel nie, maar dit moes ook die opkomende generasie dissiplineer ter voorbereiding van hulle intrek in die Beloofde Land. Moses het aan hulle gesê: “Erken dan in jou hart dat die Here jou God jou onderrig soos ‘n man sy seun onderrig...” “...tot jou verootmoediging en beproewing, om te weet wat in jou hart is, of jy sy gebooie sal hou of nie. En Hy het ... jou laat honger ly en jou die manna laat eet wat jy en jou vaders nie geken het nie, om aan jou bekend te maak dat die mens nie van brood alleen lewe nie, maar dat die mens lewe van alles wat uit die mond van die Here uitgaan.” (Deuteronomium 8:5,2,3).

“Hy het hom gevind in ‘n woestynland en in ‘n woeste wêreld, vol gehuil van die wildernis; Hy het hom omring, op hom ag gegee, hom bewaak soos Sy oogappel.” “In al

hulle benoudheid was Hy benoud en die Engel van Sy aangesig het hulle verlos; deur Sy liefde en deur Sy medelyde het Hy hulle verlos; en Hy het hulle opgehef en hulle gedra, al die dae van die ou tyd." (Deuteronomium 32:10; Jesaja 63:9).

En tog, die enigste verslae van hulle lewe in die woestyn, is insidente van rebellie teen die Here. Die opstand van Korag het die vernietiging van veertienduisend Israeliete tot gevolg gehad. En daar was geïsoleerde gevalle wat dieselfde gees van minagting vir die Gesag van God aandui.

By een geleentheid het die seun van 'n Israelitiese vrou en 'n Egiptenaar, een van die gemengde skare wat saam met Israel uit Egipteland opgetrek het, sy eie deel van die kamp verlaat het en in die kamp van die Israeliete gekom en aanspraak gemaak het op die reg gemaak om sy tent daar op te slaan. Die wet van God het hom dit belet omdat die nageslag van die Egiptenare tot die derde geslag uit die vergadering uitgesluit was. 'n Dispuut het tussen hom en 'n Israeliet ontstaan en die saak is na die regters verwys, wat teen die oortreder besluit het.

Woedend oor hierdie beslissing, het hy die regter vervloek en in sy toorn die Naam van God belaster. Hy is dadelik voor Moses gebring. Die gebod: "Hy wat sy vader of moeder vloek, moet sekerlik gedood word." (Exodus 21:17) is gegee, maar geen voorsiening is gemaak vir hierdie geval nie. Die misdaad was so erg, dat hulle gevoel het dit nodig was vir spesiale leiding van God. Die man is aangehou totdat die wil van die Here vasgestel kon word. God het self die vonnis uitgespreek en op Sy bevel is die lasteraar uit die laer uitgeneem en gestenig. Diegene wat getuies van die sonde was, het hulle hande op sy hoof gelê en sodoende plegtig getuig van die waarheid van die aanklag teen hom. Daarna het hulle die eerste klippe gegooi en toe het die mense wat bygestaan het, het agterna gehelp om die vonnis te voltrek.

Dit was opgevolg deur die aankondiging van 'n wet vir soortgelyke gevalle: "En met die kinders van Israel moet jy spreek en sê: As iemand sy God vloek, sal hy sy sonde dra. En wie die Naam van die Here laster, moet sekerlik gedood word; die hele vergadering moet hom sekerlik stenig. Die vreemdeling net soos die kind van die land-as hy die NAAM laster, moet hy gedood word."(Levitikus 24:15,16).

Daar is diegene wat die liefde en regverdigheid van God sal bevraagteken vir so streng straf oor woorde wat in die hitte van die oomblik geuiter is. Maar beide liefde en geregtigheid vereis dat daar aangedui word dat woorde wat in woede teen God geuiter word, 'n groot sonde is. Die vergelding teenoor die eerste oortreder, sou aan ander dien as waarskuwing, dat God se naam eerbiedig moet word. Maar indien die sonde van hierdie man toegelaat was om ongestraf oorgesien te word, sou ander ontmoedig gewees het; en dit sou tot gevolg gehad het dat baie lewens uiteindelik opgeoffer sou moes word.

Die gemengde skare wat saam met Israel uit Egipte weggetrek het, was ‘n voortdurende bron van versoeking en moeilikheid. Hulle het voorgegee dat hulle afgodery afgesweer en die ware God aanbid het; maar hulle vroeëre onderrig het hulle gewoontes en karakter gevorm en hulle was in ‘n meerdere of mindere mate afgetakel deur afgodery en oneerbiedigheid vir God. Hulle was meesal diegene wat onenigheid opgewek het en die eerstes om te kla en hulle het die kamp deursuur met hulle afgodiese praktyke en hulle murmureringe teen God.

Kort nadat hulle na die woestyn teruggekeer het, was daar ‘n voorval van Sabbat-skending onder omstandighede wat dit ‘n saak van spesifieke sondigheid gemaak het. Die Here se aankondiging dat Hy Israel sou onterf, het ‘n gees van opstand opgewek. Een van die mense wat kwaad was omdat hy uit

Kanaan uitgesluit was en vas van voorneme was om sy minagting vir God se wet te toon, het dit gewaag om die vierde gebod te verontagsaam, deur uit te gaan en hout op die Sabbat bymekaar te maak. Gedurende hulle verblyf in die woestyn is die Israeliete ten strengste belet om op die sewende dag ‘n vuur aan te steek. Hierdie verbod was nie in die land van Kanaan van toepassing waar die intensiteit van die klimaat dikwels die maak van vuur genoodsaak het nie; maar in die woestyn was dit nie nodig om ‘n vuur aan te steek om warm te word nie. Hierdie man se daad was ‘n moedswillige, opsetlike oortreding van die vierde gebod-dit was nie ‘n onbedagte sonde of ‘n sonde van onkunde nie, maar van vermetelheid.

Hy is op heterdaad betrap en na Moses gebring. Daar is reeds beveel dat Sabbat-skenders met die dood gestraf moes word, maar daar is nie geopenbaar hoe die vonnis voltrek moes word nie. Moses het die geval aan die Here voorgelê en die antwoord was: “Die man moet sekerlik gedood word; die hele vergadering moet hom buitekant die laer stenig” (Numeri 15:35). Die sondes van godslastering en Sabbat-skending is op dieselfde wyse gestraf, omdat albei ‘n uitdrukking van minagting vir die gesag van God was.

In ons tyd is daar baie mense wat die Sabbat van die skepping as ‘n Joodse instelling verwerp en aandring dat indien dit gehou moet word, die doodstraf vir die oortreding daarvan toegepas moet word; maar ons sien dat godslastering op dieselfde wyse as Sabbat-skending gestraf is. Moet ons dan tot die gevolgtrekking kom dat die derde gebod ook afgeskaf moet word omdat dit net op die Jode van toepassing is? Tog geld die argument aangaande die doodsvonnis net so vir die derde en die vyfde en wat dit betref, vir byna al Tien Gebooie tot dieselfde mate as vir die vierde gebod. Hoewel God die oortreders van Sy wet deesdae nie met die dood straf nie, verklaar Sy Woord tog dat die loon van die sonde die dood is; en wanneer die laaste vonnis voltrek word, sal daar gevind word dat die lot van diegene wat Sy heilige gebooie skend, die dood is.

Gedurende die volle veertig jaar in die woestyn is die volk elke week deur die wonderwerk van die manna aan hulle heilige verpligting teenoor die Sabbat herinner. Tog het selfs dit hulle nie tot gehoorsaamheid gelei nie. Ofskoon hulle dit nie gewaag het om so oop en bloot te oortree soos die oortreding wat die beslissende straf ontvang het nie, was daar groot laksheid in die nakoming van die vierde gebod. “My Sabbatte het hulle baie ontheilig.” (Esegiël 20:13-24). En dit het bygedra tot die redes vir die uitsluiting van die eerste generasie uit die Beloofde Land. Hulle verwaarlosing van die Sabbat gedurende die veertig jaar van rondswerf was van so aard, dat alhoewel God hulle nie verhoed het om Kanaan binne te gaan nie, Hy verklaar het dat hulle, nadat hulle in die Beloofde Land gesetel was, tussen die heidene versprei sou word.

Van Kades af het die kinders van Israel na die woestyn teruggekeer; en aan die einde van hulle verblyf in die woestyn, kom “...die hele vergadering, in die woestyn van Sin ... in die eerste maand; en die volk het in Kades gebly.” (Numeri 20:1).

Hier het Mirjam gesterf en is sy begrawe. Om van daardie vreugdevolle toneel aan die oewers van die Rooi See, toe Israel al dansende en singende die sege van Jehova gevier het, ná ‘n lewenslange swerftog in die woestyn, in die graf neer te daal-dit was die lot van miljoene wat met groot verwagtinge uit Egipte weggetrek het. Die sonde het die beker van seëninge voor hulle lippe weggeruk. Sou die volgende geslag die les leer?

“Ondanks dit alles het hulle verder gesondig en nie aan Sy wonders geglo nie ... Elke keer as Hy hulle gedood het, het hulle na Hom gevra en teruggekom en God gesoek; en hulle het daaraan gedink dat God hul rots was en God, die Allerhoogste, hul verlosser.” (Psalm 78:32-35). Nogtans het hulle nie met opregtheid hulle tot God gewend nie. Hoewel hulle, wanneer hulle vyande hulle geteister het, by Hom hulp gesoek het, Wie alleen in staat was om hulle te help, was hulle hart nie reg met Hom nie en was hulle nie standvastig aan Sy verbond nie. “Maar Hy is barmhartig, Hy versoen die ongeregtigheid en verdelg nie en dikwels wend Hy sy toorn af ... En Hy het daaraan gedink dat hulle vlees was, ‘n wind wat weggaan en nie terugkom nie.” (verse 37-39).

Hoofstuk 37—Die Rots Geslaan

(Hierdie hoofstuk berus op Numeri 20:1-13)

Uit die geslaande rots in Horeb het die eerste lewende stroom gevloei wat Israel in die woestyn verkwik het. Gedurende hulle omswerwinge in die woestyn, waar daar ook gebrek was, is hulle deur ‘n wonderwerk van God se genade van water voorsien. Die water het egter nie aangehou om van Horeb af te vloei nie. Waar hulle ook gereis het en ‘n behoefte aan water gehad het, het dit uit die rotsklowe langs hulle laer gestroom.

Dit was Christus, deur die mag van Sy woord, wat die verkwikkende stroom vir Israel laat vloei het. “Hulle het gedrink uit ‘n geestelike rots wat gevolg het en die rots was Christus.” (1 Korinthiërs 10:4). Hy was die bron van alle tydelike, sowel as geestelike seëninge. Christus, die ware Rots, was in al hulle omswerwinge saam met hulle. “Hulle het geen dors gehad nie, in die woesteny het Hy hulle gelei; Hy het water uit die rots vir hulle laat stroom en die rots geklowe, sodat die waters weggevloei het.” “Dit het geloop deur die dor plekke ‘n rivier!” (Jesaja 48:21; Psalm 105:41).

Die geslaande rots was ‘n beeld van Christus en deur hierdie simbool word die mees kosbaarste geestelike waarhede verkondig. Soos die lewegewende waters uit die geslaande rots gevloei het, so vloei die stroom van verlossing vir ‘n verlore geslag uit Christus wat “...deur God geslaan...” ” ...ter wille van ons oortredinge deurboor en ter wille van ons ongeregtighede verbrysel” is. (Jesaja 53:4,5). Soos die rots een maal geslaan is, so moes Christus “...een maal geoffer...” word “...om die sondes Van baie weg te neem.” (Hebreërs 9:28). Ons Verlosser sou nie ‘n tweede keer geoffer word nie en vir diegene wat die seëninge van Sy genade soek, is dit slegs nodig om in die Naam van Jesus te vra en die begeertes van die hart in berouvolle gebed uit te stort. Sulke gebede sal die wonde van Jesus voor die Here bring en dan sal die lewe-gewende bloed opnuut vloei, gesimboliseer deur die vloei van lewende water vir Israel.

Die vloei van die water uit die rots in die woestyn, is deur die Israeliete gevier na hulle vestiging in Kanaan, met ‘n vertoon van groot gejubel. In Christus se tyd het hierdie fees ‘n baie indrukwekkende seremonie geword. Dit het tydens die Huttefees plaasgevind, wanneer die volk uit die hele land in Jerusalem vergader het. Op elk van die sewe dae van die fees het die priesters, vergesel van musiek asook die Leviete-koor, uitgegaan om met ‘n goue vat uit die fontein van Siloam water te skep.

Hulle is deur ‘n menigte skare aanbidders gevolg en soveel van hulle as wat by die stroom kon kom, het daaruit gedrink onder vreugdesang: “Julle sal water skep met vreugde uit die fonteine van heil.” (Jesaja 12:3). Daarna is die water wat die priesters geskep het onder trompet geklank en met plegtige koorsang, “Ons voete staan in jou poorte, o Jerusalem!” (Psalm 122:2), na die tempel gedra. Daar is dit op die brandofferaltaar

uitgegiet terwyl lofsange opgeklink het en die menigtes met triomferende koorsang ingeval het, tesame met die musiekinstrumente en die diepluidende trompette.

Die Verlosser het van hierdie simboliese diens gebruik gemaak om die gedagtes van die volk te vestig op die seëninge wat Hy gekom het om aan hulle te bring. “Op die laaste dag, die groot dag van die fees...” het Sy stem deur die tempelhowe geklink: “As iemand dors het, laat hom na My toe kom en drink! Hy wat in My glo, soos die Skrif sê: strome van lewende water sal uit sy binneste vloei.” “En dit...” sê Johannes “...het Hy gesê van die Gees wat dié sou ontvang wat in Hom glo.” (Johannes 7:37-39). Die verkwikkende water wat uit ‘n dorre land opwel en die woestyn laat blom en uitvloei om lewe te gee aan diegene wat vergaan, is ‘n embleem van die genade van God wat Christus alleen kan gee en wat die lewende water is wat reinig, verkwik en die siel verfris. Hy in wie Christus woon, het ‘n nimmereindigende fontein van genade en krag in hom. Jesus verbly die lewe en verlig die pad van almal wat Hom waarlik soek. Sy liefde, in die hart ontvang, sal goeie werke tot die ewige lewe voortbring. En dit seën nie net die siel waaruit dit ontspring nie, maar die lewende stroom sal in woorde en dade van geregtigheid uitvloei om die dorstiges om hom te verkwik.

In Sy gesprek met die vrou van Samaria by Jakob se put het Christus van dieselfde beeld gebruik gemaak: “Elkeen wat drink van die water wat Ek hom sal gee, sal in ewigheid nooit dors kry nie, maar die water wat Ek hom sal gee, sal in hom word ‘n fontein van water wat opspring tot in die ewige lewe.” (Johannes 4:14). Christus bind die twee tipes saam. Hy is die rots; Hy is die lewende water.

Dieselfde skoonheid en beeldende simbole kom oral in die Bybel voor. Honderde jare voor die koms van Christus het Moses na Hom verwys as die Rots van Israel se heil. (Deuteronomium 32:15). Die psalm digter het van Hom gesing as “...my verlosser...” “...die rots van my sterkte...” “...“n rots wat vir my te hoog is...” “...“n rots om in te woon...” “...die rots van my hart...” “...die rots van my toevlug.” In Dawid se sang word Sy genade geskilder as koel “...waters waar rus is...” te midde van groen weivelde waarlangs die hemelse Herder Sy kudde lei. Dan sê hy weer: “U laat hulle drink uit die stroom van U genietinge. Want by U is die fontein van die lewe.” (Psalms 19:15;62:8;61:3;71:3;73:26;94:22;23:2;36:9,10). En die wyse man sê: ” ...“n stroom wat bruis [is] ‘n fontein van wysheid.” (Spreuke 18:4). Jeremia sien Christus as “...die fontein van lewende water...” (Jeremia 2:13) en Sagaria beskou Hom as “...“n geopende fontein ... teen sonde en onreinheid” (Sagaria 13:1).

Jesaja beskryf Hom as “...“n ewige rots...” en “...die skaduwee van ‘n swaar rots in ‘n land wat versmag.” (Jesaja 26:4;32:2). En hy teken die kosbare belofte op en roep die lewende stroom wat vir Israel gevloei het helder voor die gees: “Die ellendiges en behoeftiges soek water, maar daar is nie; hulle tong verdroog van dors; Ek, die Here, sal hulle verhoor; Ek, die God van Israel, sal hulle nie verlaat nie.” “Ek sal water giet op die

dorsland en strome op die droë grond;" "...in die woestyn breek waters uit en strome in die wildernis..." (Jesaja 41:17;44:3;35:6). Die uitnodiging word gerig: "O Almal wat dors het, kom na die waters..." (Jesaja 55:1). En in die laaste bladsye van die heilige Woord word hierdie uitnodiging weerklink. Die rivier van die water van die lewe "...helder soos kristal..." stroom uit die troon van God en van die Lam uit; en die genadige uitnodiging weerklink deur die eeue: "Laat hom wat wil, die water van die lewe neem, verniet." (Openbaring 22:17).

Kort voordat die Hebreërs by Kades aangekom het, het die lewende stroom wat deur al die jare by hulle laer uit die rots gestroom het, opgedroog. Dit was die Here se doel om Sy volk weer te toets. Hy sou bewys of hulle in Sy voorsienigheid vertrou en of hulle die ongeloof van hulle vaders sou nadoen.

Hulle was nou binne sig van die heuwels van Kanaan. 'n Paar dae se reis sou hulle tot by die grense van die Beloofde Land bring. Hulle was slegs 'n kort afstand van Edom, wat aan die nageslag van Esau behoort het en waardeur die aangewese pad na Kanaan gegaan het. Die opdrag is aan Moses gegee: "Draai noordwaarts weg en gee aan die volk bevel en sê: Julle gaan trek deur die grondgebied van julle broers, die kinders van Esau, wat in Seïr woon en hulle sal vir julle vrees ...Voedsel moet julle van hulle vir geld koop, dat julle kan eet; en julle moet ook water van hulle vir geld koop, dat julle kan drink." (Deuteronomium 2:3-6). Hierdie opdragte moes voldoende gewees het om aan hulle te verduidelik waarom hulle waterbron opgedroog het; hulle was op die punt om deur 'n waterryke, vrugbare land te trek op 'n reguit pad na Kanaan. God het hulle 'n onverstoorde deurgang deur Edom belowe en 'n geleentheid om voedsel en ook water te koop, genoeg om die skare te voorsien. Die opdroog van die wonderbaarlike vloei van water moes daarom 'n rede vir blydskap gewees het, 'n teken dat hulle omswerwinge op 'n einde was. As hulle nie so deur ongeloof verblind was nie, sou hulle dit begryp het. Maar wat vir hulle 'n bewys van die vervulling van God se belofte moes gewees het, is in 'n geleentheid vir twyfel en murmurering omskep. Die volk het skynbaar alle hoop dat God hulle in besit van Kanaan sou bring verloor en hulle het om die seëninge van die woestyn geskreeu.

Voordat God hulle toegelaat het om in Kanaan in te gaan, moes hulle bewys dat hulle in Sy belofte glo. Die water het opgedroog voordat hulle Edom bereik het. Hier was vir hulle 'n geleentheid om vir 'n kort tydperk in geloof in stede van op sig te loop. Maar die eerste beproewing het dieselfde weerspannige, ondankbare gees laat opvlam as dit wat hulle vaders aan die dag gelê het. Skaars nadat die uitroep na water in die kamp geuiter is, het hulle die Hand vergeet, wat vir soveel jare in hulle behoeftes voorsien het en in stede van hulle na God te wend vir hulp, het hulle teen Hom gemurmureer en in hulle desperaatheid uitgeroep: "Ag, het ons tog maar gesterwe toe ons broers voor die aangesig van die Here gesterf het!" (Numeri 20:1-13); met ander woorde, hulle het gewens dat hulle onder die groep was wat tydens Korag se opstand gesterf het.

Hulle uitroepe was teen Moses en Aaron gerig: “Waarom het julle die vergadering van die Here in hierdie woestyn gebring, dat ons en ons vee daar sou sterwe? En waarom het julle ons uit Egipte laat optrek om ons in hierdie slegte plek te bring? Dit is geen plek van graan of van vye of van wingerdstokke of van granate nie; ook is daar geen water om te drink nie.”

Die leiers het na die ingang van die tabernakel gegaan en op hulle aangesigte neergeval. Weer het die heerlikheid van die Here verskyn en Moses het die bevel ontvang: “Neem die staf en laat die vergadering byeenkom, jy en jou broer Aaron en spreek julle die rots aan voor hulle oë; dan sal hy sy water gee. So moet jy dan vir hulle water uit die rots laat vloei.”

Die twee broers het voor die vergadering uitgeloop, Moses met die staf van die Here in sy hand. Hulle was nou bejaarde manne. Hulle het Israel se opstandigheid en hardnekkigheid lank verdra; maar nou, uiteindelik, het selfs Moses se geduld opgeraak. “Hoor tog, julle wederstrewiges...” het hy uitgeroep, “...moet ons vir julle water uit hierdie rots laat vloei?” en in stede dat Moses die rots aanspreek soos God beveel het, slaan hy dit twee keer met die staf.

Daar het ‘n oorvloed van water uitgestort om die vergadering te versadig. Maar ‘n groot sonde is begaan. Moses het met ‘n gevoel van irritasie gepraat; sy woorde het meer van menslike drif as van heilige verontwaardiging omdat God onteer was, getuig. Hy het gesê: “Hoor tog, julle wederstrewiges...” Die beskuldiging was waar, maar selfs die waarheid moenie met drif of ongeduld geuiter word nie. Toe God Moses beveel het om Israel weens hulle opstandigheid te bestraf, was die woorde vir hom pynlik en vir hulle was dit moeilik om dit aan te hoor, nogtans het God hom die krag gegee om die boodskap oor te dra. Maar toe hy dit op homself neem om hulle te beskuldig, het hy die Gees van God bedroef en die volk slegs kwaad berokken. Sy gebrek aan geduld en selfbeheersing was duidelik. Sodoende het hy aan die volk rede gegee om daaraan te twyfel of hy voorheen onder leiding van God gehandel het en om hulle eie sondes goed te praat. Moses, asook hulle, het God mishaag. Hulle het gesê dat sy optrede uit die staanspoor oop was vir kritiek en afkeur. Hulle het nou die voorwendsel gevind wat hulle begeer het om al die bestraffings wat God deur Sy dienskneg gestuur het, te verwerp.

Moses het ongeloof in God aan die dag gelê. “Moet ons ... water ... laat vloei?” het hy gevra, asof die Here nie Sy belofte sou nakom nie. Die Here het aan die twee broers gesê: Julle het “...in My nie geglo ... om My voor die oë van die kinders van Israel te heilig nie.” Toe die water opdroog, is hulle eie geloof in die vervulling van die beloftes, deur die klagtes en rebellie van die volk verswak. Die eerste geslag is as gevolg van hulle ongeloof gevonnis om in die woestyn om te kom, maar ten spyte daarvan, is dieselfde gees in hulle kinders geopenbaar. Sou hulle ook onsuksesvol wees om die belofte te verkry? Uitgeput en ontmoedig het Moses en Aaron geen poging aangewend om die stortvloed van algemene gevoelens te keer nie. Indien hulle self onwankelbare geloof in God getoon het, kon hulle

die saak moontlik op so wyse voor die volk gestel het, wat hulle in staat sou kon stel om die toets te deurstaan. Deur onmiddellike en besliste handhawing van gesag, wat in hulle as owerstes gesetel was, sou hulle moontlik die murmurerings kon onderdruk het. Dit was hulle plig om alles in hulle vermoë te doen om ‘n beter toedrag van sake te bewerkstellig voordat hulle God gevra het om die werk namens hulle te doen. Het hulle die klagtes te Kades dadelik onder beheer gebring, kon ‘n geweldige nasleep van kwaad afgewend gewees het!

Deur sy onbesonne daad het Moses die krag van die les wat God hulle wou leer verswak. Die rots, wat ‘n simbool was van Christus, was reeds een keer geslaan, soos Christus een keer geoffer sou word. Die tweede keer was dit slegs nodig om die rots aan te spreek, soos wat ons slegs nodig het om in die Naam van Jesus vir seëninge te vra. Deur die rots die tweede keer te slaan, het hulle die betekenis van die mooi beeld van Christus vernietig.

Boonop het Moses en Aaron krag vir hulleself toegeëien wat alleenlik aan God behoort. Die noodsaaklikheid vir Goddelike Bemiddeling het dit ‘n baie plegtige geleentheid gemaak en die leiers van Israel moes daarop verbeter het om die volk met eerbied vir God te beïndruk en hulle geloof in Sy krag en goedheid te versterk. Toe hulle toornig vra: “Moet ons vir julle water uit hierdie rots laat vloei?” het hulle hulself in die plek van

God gestel asof die mag in hulleself was; manne met menslike swakhede en drifte. Afgemat deur die aanhoudende murmurering en rebellie van die volk, het Moses sy Almagtige Helper uit die oog verloor en is sonder die krag van God gelaat om sy rekord, deur ‘n vertoning van menslike swakheid, te skend. Die man wat suiwer, ferm en onselfsugtig tot aan die einde van sy werk kon gewees het, is uiteindelik oorwin. God is voor die vergadering van Israel onteer toe Hy verhoog en opgehef moes word.

God het nie by hierdie geleentheid oordele oor diegene wie se bose optrede Moses en Aaron so uitgelok het, uitgespreek nie. Al die teregwysings het op die leiers geval. Hy het die leiers self bestraf. Hulle wat as die verteenwoordigers van God gestaan het, het Hom nie vereer nie. Moses en Aaron was gegrief en het uit die oog verloor dat die murmureringe van die volk nie teen hulle gemik was nie, maar teen God. Dit was omdat hulle na hulself met bejammering gekyk het, dat hulle onbewustelik gesondig en gefaal het om die ernstige sondigheid van die volk voor God, aan hulle uit te wys.

Die oordeel wat dadelik gevel was, was bitter en diep vernederend. “Toe sê die Here vir Moses en Aaron: Omdat julle in My nie geglo het om My voor die oë van die kinders van Israel te heilig nie, daarom sal julle hierdie vergadering nie in die land inbring wat Ek aan hulle gegee het nie.” Hulle moes, voordat hulle oor die Jordaan gaan, saam met die opstandige Israel sterf. Indien Moses en Aaron ‘n hoë selfbeeld gekoester het, of toegegee het aan ‘n passievolle gees in die aangesig van die waarskuwing van God en bestraffing,

sou hulle skuld veel groter gewees het. Maar hulle kon nie van opsetlike of moedswillige sonde beskuldig word nie; hulle is deur ‘n skielike versoeking oorval en hulle het dadelik van harte berou daaroor gehad. Die Here het hulle berou aanvaar, maar weens die kwaad wat die sonde onder die volk kon veroorsaak, kon Hy dit nie ongestraf laat nie.

Moses het nie sy vonnis vir die volk weggesteek nie, maar het aan hulle gesê dat aangesien hy gefaal het om die heerlikheid aan God te gee, kon hy hulle nie in die Beloofde Land inlei nie. Hy het hulle beveel om ag te slaan op die ernstige straf wat hom opgelê is en in te sien hoe hulle klagtes vir God moet voorkom, deur ‘n blote mens die skuld te gee vir die oordele wat hulle, as gevolg van hulle sonde, oor hulleself gebring het. Hy het hulle vertel hoe hy by God gepleit het vir versagting van die vonnis, maar dat Hy geweier het. Hy het gesê: “Die Here het toornig op my geword om julle ontwil en my nie verhoor nie.” (Deuteronomium 3:26).

By elke geleentheid van moeilikheid of beproewinge, was die Israeliete gereed om Moses daarvan te beskuldig dat hy hulle uit Egipte uitgelei het, asof God daar geen aandeel aan gehad het nie. Oral op hulle reise, wanneer hulle oor die moeitevolle roete gekla en teen hulle leiers gemurmureer het, het Moses aan hulle gesê: “Julle klagtes is teen God. Dis nie ek nie, maar God, wat julle verlossing bewerkstellig het.” Maar sy ongeduldige woorde by die rots: “Moet ons vir julle water uit hierdie rots laat loop?” was ‘n feitelike erkenning van die beskuldiging en sou hulle dus in hulle ongeloof versterk en hulle klagtes regverdig. Die Here sou daardie indruk vir ewig uit hulle gedagtes uitwis deur Moses te verbied om in die Beloofde Land in te gaan. Hier was onmiskenbare bewys van die feit dat hulle leier nie Moses was nie, maar wel die magtige Engel van Wie die Here gesê het: “Kyk, Ek stuur ‘n Engel voor jou uit om jou op die pad te bewaar en om jou na die plek te bring wat Ek gereed gemaak het. Neem jou in ag vir Hom en luister na sy stem; ... want my Naam is in Hom.” (Exodus 23:20,21).

Moses het gesê: “Die Here het toornig op my geword om julle ontwil.” Die oë van die ganse Israel was op Moses gevestig en sy sonde het God, wat hom as leier van Sy volk gekies het, in ‘n slegte lig gestel. Die oortreding was aan die hele vergadering bekend en indien dit ligtelik afgemaak was, sou die indruk geskep word dat ongeloof en ongeduld onder ernstige provokasie verskoon kon word in diegene in verantwoordelike posisies. Maar toe daar verklaar is dat Moses en Aaron as gevolg van daardie een sonde Kanaan nie sou binnegaan nie, het die volk geweet dat daar by God geen aanneming van die persoon is nie en dat Hy die oortreder sekerlik sal straf.

Die geskiedenis van Israel moes op rekord geplaas word vir onderrig en waarskuwing aan toekomstige geslagte. Mense van alle toekomstige eeue moet God as ‘n onpartydige Heerser sien wat onder geen omstandighede sonde regverdig nie. Maar min besef die skreiende sondigheid van sonde. Mense vlei hulleself dat God te goed is om die oortreder te straf. Maar in die lig van Bybelse geskiedenis, is dit duidelik dat God se goedheid en Sy

liefde Hom noop om sonde as boosheid, noodlottig vir die vrede en geluk van die heelal, te hanteer.

Nie eens Moses se eerbaarheid en getrouheid kon die straf van sy sonde afweer nie. God het groter oortredings as dit van die volk vergewe, maar Hy kon sonde in die leiers nie op dieselfde wyse hanteer as die sonde van diegene wat gelei word nie. Hy het Moses hoër as enige ander mens op aarde vereer. Hy het Sy heerlikheid aan hom geopenbaar en deur hom Sy insettinge aan Israel oorgedra. Die feit dat Moses sulke groot lig en kennis geniet het, het sy sonde meer ernstig gemaak. Getrouheid in die verlede sal nie versoening doen vir een verkeerde daad nie. Hoe groter die lig en voorregte wat aan ‘n mens geskenk word, hoe groter is sy verantwoordelikheid, hoe erger sy mislukking en hoe swaarder sy straf.

Soos mense dit sou insien, was Moses nie aan ‘n groot misdaad skuldig nie; sy sonde was ‘n alledaagse verskynsel. Die psalmdigter sê dat hy “...onverskillig gepraat het met sy lippe...” (Psalm 106:33). Vir menslike oordeel, mag dit gering voorkom; maar as God hierdie sonde in Sy getrouste en mees geëerde dienskneg so swaar besoek het, sal Hy dit nie in ander verskoon nie. Die gees van selfverheffing, die neiging om ons broeders te veroordeel, is onaanvaarbaar vir God. Diegene wat aan hierdie euwels toegee, bring twyfel oor die werk van God en gee aan die skeptiese ‘n verskoning vir ongeloof. Hoe belangriker iemand se posisie en hoe groter sy invloed, hoe groter is die noodsaaklikheid dat hy geduld en nederigheid moet aankweek.

As die kinders van God, veral diegene wat verantwoordelike posisies beklee, gelei word om die heerlikheid wat God toekom vir hulleself aan te neem, is Satan verheug. Dan het hy ‘n oorwinning behaal. Dis hoe hy tot ‘n val gekom het. So slaag hy met sukses om ander tot ondergang te verlei. Dit is om ons op ons hoede teen sy praktyke te plaas, dat God ons in Sy woord so baie lesse leer aangaande die gevaar van selfverheffing. Daar is geen impuls in ons natuur, geen fakulteit van die verstand, of ‘n neiging van die hart wat nie, oomblik vir oomblik, onder die beheer van die Gees van God moet wees nie. Daar is nie ‘n seëning wat God aan die mens skenk of beproewing wat

Hy toelaat om oor hom te kom, wat die Satan nie kan en sal uitbuit om die siel te versoek, te teister en te vernietig, as ons aan hom die geringste geleentheid skenk nie. Daarom, hoe groot iemand se geestelike lig ook mag wees, hoeveel hy die guns van God en seëning mag geniet, behoort hy altyd nederig voor die Here te wandel en in geloof te pleit dat God elke gedagte moet lei en elke impuls moet beheer.

Almal wat voorgee om godvrugtig te wees, staan onder die heiligste verpligting om oor hulle gees te waak en om streng selfbeheersing onder die grootste provokasie toe te pas. Die laste wat op Moses gelê is, was baie groot; min mense sal ooit so swaar beproef word soos hy; nogtans was dit nie as verskoning vir sy sonde aanvaarbaar nie. God het ruim

voorsiening vir Sv volk gemaak; en as hulle op Sy krag staatmaak, sal hulle nooit deur omstandighede oorrompel word nie. Die kwaaiste versoeking kan sonde nie verskoon nie. Hoe groot die druk wat op die siel geplaas word ook is, oortreding is ons eie daad. Dit is nie in die mag van die aarde of die hel om enigiemand te dwing om sonde te doen nie. Satan val ons op ons swak punte aan maar ons hoef nie te swig nie. Hoe ernstig of onverwags die aanval, God het ons van hulp voorsien en in Sy krag kan ons oorwin.

Hoofstuk 38—Die Reis om Edom

(Hierdie hoofstuk berus op Numeri 20:14-29; 21:1-9)

Die laer van Israel by Kades was net ‘n kort entjie van die grense van Edom en beide Moses en die volk het grootliks begeer om deur daardie land na die Beloofde Land te reis; gevolglik het hulle, soos God beveel het, ‘n boodskap aan die koning van Edom gestuur:

“So sê jou broer Israel: Jy weet self al die moeilikheid wat ons oorgekom het. Ons vaders het na Egipte afgetrek en ons het baie dae in Egipte gewoon en die Egiptenaars het ons en ons vaders sleg behandel. Toe het ons die Here aangeroep en Hy het ons stem gehoor: Hy het ‘n Engel gestuur en ons uit Egipte uitgelei. Hier is ons nou in Kades, ‘n stad op die grens van jou grondgebied. Laat ons tog deur jou land trek: ons sal nie deur lande of wingerde trek nie en die water uit die putte nie drink nie; ons sal die koningsweg hou; ons sal nie regs of links uitdraai nie, totdat ons deur jou grondgebied getrek het. ”

Op hierdie hoflike versoek het hulle ‘n dreigende weiering terug ontvang: “Jy sal deur my nie trek nie, anders sal ek jou met die swaard tegemoet trek.”

Verbaas oor hierdie weiering het die leiers van Israel ‘n tweede versoek gestuur met die belofte: “Ons sal met die grootpad trek en as ons van jou water drink, ek en my vee, gee ek die prys daarvoor. Laat my net te voet deurtrek verder niks nie.”

Die antwoord was: “Jy sal nie deurtrek nie.” Groepe gewapende Edomiete was reeds by die moeilike passe gestasioneer, sodat enige vreedsame optog in daardie rigting onmoontlik was en die Hebreërs is belet om geweld te gebruik. Hulle moes die lang tog om Edom aanpak.

Indien die volk tydens hulle beproewing op God vertrou het, sou die Leërowerste van die Here hulle deur Edom gelei het en vrees vir hulle sou oor die bewoners van die land gekom het sodat, in stede van vyandskap te openbaar, hulle aan hulle guns sou bewys het. Maar die Israeliete het nie onmiddellik op God se bevel gereageer nie en terwyl hulle gekla en gemurmureer het, het die gulde geleentheid verbygegaan. Toe hulle uiteindelik gereed was om hulle versoek aan die koning voor te lê, is dit geweier. Vandat hulle uit Egipte weggetrek het, was Satan voortdurend aan die werk om hinderlae en versoekings oor hulle pad te bring, sodat hulle Kanaan nie kon beërwe nie. En deur hulle eie ongeloof het hulle die deur herhaaldelik vir hom oopgemaak om die planne van God te teë te werk.

Dis belangrik om God se woord te glo en onmiddellik, terwyl Sy engele wag om vir ons te werk, daarop te reageer. Bose engele staan gereed om elke voorwaartse stap teë te gaan. En as God se voorsienigheid Sy kinders beveel om voort te gaan, wanneer Hy gereed is om groot dinge vir hulle te doen, dan verlei die Satan hulle om die Here, deur huiwering en vertraging, te mishaag; hy strewe om ‘n gees van onmin of ontevredenheid aan te wakker en hulle sodoende van die seëninge wat God begeer het om aan hulle te skenk, te ontneem.

Die diensknegte van God moet altyd minuut-mense wees om so vinnig as wat Sy voorsienigheid die weg open, op te tree. Enige huiwering van hulle kant af, skenk aan die Satan die tyd om hulle neerlaag te bewerkstellig.

In die bevele wat Moses eerste ontvang het in verband met hulle deurtog deur Edom, het die Here, nadat Hy verklaar het dat die Edomiete bang vir hulle sou wees, Sy volk belet om hierdie voordeel teen hulle te gebruik. Omdat die krag van God aan Israel se kant was en die vrese van die Edomiete van hulle ‘n maklike prooi sou maak, moes die Hebreërs hulle nie vir daardie rede uitbuit nie. Die bevel wat aan hulle gegee is, was: “Pas dan goed op; begeef julle nie in die oorlog teen hulle nie, want Ek sal julle van hulle land selfs nie ‘n voetbreed gee nie; want Ek het aan Esau die gebergte Seïr as ‘n besitting gegee (Deuteronomium 2:4,5).

Die Edomiete was afstammelinge van Abraham en Isak en om die ontwil van hierdie diensknegte van Hom het God die kinders van Esau begunstig. Hy het die gebergte van Seïr as besitting aan hulle gegee en hulle moes nie gesteur word, tensy hulle, deur hulle sonde, hulleself buite die bereik van Sy genade sou plaas nie. Die Hebreërs moes die bewoners van Kanaan, wat die maat van hulle ongeregtigheid gevul het, onteien en totaal vernietig, maar die Edomiete was nog in hulle proeftydperk en moes as sulks, genadiglik behandel word. God verlustig Hom in genade en Hy openbaar Sy deernis voordat Hy Sy oordele vel. Hy leer Israel om die Edomiete te spaar voordat Hy hulle beveel om die bewoners van Kanaan te vernietig.

Die voorouers van Israel en Edom was broers en daar behoort broederlike toegeneentheid en hoflikheid tussen hulle te wees. Die Israeliete is belet om op daardie stadium of enige ander tyd in die toekoms, wraak te neem vir die belediging wat hulle aangedoen is in die weiering om hulle deur die land te laat trek. Hulle moes nie die verwagting koester dat hulle enige deel van die land Edom in besit sou neem nie. Terwyl die Israeliete die uitverkore en begunstigde volk van God was, moes hulle ag slaan op die beperkinge wat Hy op hulle geplaas het.

God het hulle ‘n goeie erfnis beloof; maar hulle moes nie onder die indruk verkeer dat hulle die alleenreg op die aarde het en daarna strewe om alle andere te verdring nie. Hulle is beveel om in al hulle omgang daarteen te waak om hulle onreg aan te doen. Hulle moes met hulle handel dryf, die nodige aankoop en dadelik betaal vir wat hulle ontvang het. Om Israel aan te moedig om op God te vertrou en Sy woord te gehoorsaam, is hulle herinner: “Die Here jou God het jou geseën ... geen ding het jou ontbreek nie.” (Deuteronomium 2:7). Hulle was nie van die Edomiete afhanklik nie, want hulle God was ryk aan hulpbronne. Hulle moes nie deur geweld of bedrog poog om enigiets wat aan hulle behoort, af te neem nie; maar in al hulle omgang moes hulle ‘n toonbeeld wees van die beginsel van God se wet: “Jy moet jou naaste liefhê soos jouself. ”

As hulle op hierdie wyse, soos dit God se bedoeling was, deur Edom gegaan het, sou hulle deurtog nie net vir hulle nie, maar ook vir die bewoners van die land ‘n seën gewees het; want dit sou aan hulle die geleentheid gegee het om met God se volk en Sy aanbidding bekend te raak en te sien hoe die God van Jakob diegene wat Hom liefhet en vrees, voorspoedig gemaak het. Maar Israel se ongeloof het dit alles verhoed. God het aan die mense, in antwoord op hulle geroep, water gegee, maar Hy het toegelaat dat ongeloof sy eie straf bewerk. Hulle moes weer deur die woestyn trek en hulle dors uit die wonderbaarlike fontein les, waaraan hulle, indien hulle Hom net vertrou het, geen verdere behoefte sou gehad het nie.

Gevolglik het die menigtes van Israel weer na die suide getrek en deur die onvrugbare woestyn gereis, wat nog meer somber gelyk het ná hulle blik op die groen kolle tussen die berge van Edom. Vanuit die bergreeks wat oor hierdie sombere woestyn uitgekyk het, styg die berg Hor, waar Aaron op die spits daarvan sou sterf en begrawe word. Toe die Israeliete by hierdie berg aankom, is die Goddelike bevel tot Moses gerig:

“Neem Aaron en sy seun Eleasar en laat hulle op die berg Hor opklim; en trek Aaron se klere uit en trek dit sy seun Eleasar aan; en Aaron sal daar by sy volksgenote versamel word en sterwe. ”

Saam het hierdie twee bejaarde manne en die jonger man die berg bestyg. Moses en Aaron se hare was wit met die sneeu, van honderd-en-twintig winters. Hulle lang en gebeurtenisvolle lewens is gekenmerk deur die diepste beproewings en die grootste eer wat ooit die lot van ‘n mens te beurt geval het. Hulle was manne met groot natuurlike begaafdhede en al hulle talente is ontwikkel, veredel en met waardigheid deur gemeenskap met die Oneindige, bekroon. Hulle het hulle lewens in onselfsugtige diens vir God en hulle medemense deurgebring; hulle gelaat het van groot verstandelike vermoëns, vasberadenheid, edele doelstellings en sterk toe geneenthede getuig.

Vir baie jare het Moses en Aaron sy-aan-sy in hulle sorge en arbeid gestaan. Saam het hulle tallose gevare getrotseer en besondere seëninge van God geniet; maar die tyd het aangebreek dat hulle moes skei. Hulle het baie stadig voortbeweeg, want elke oomblik in mekaar se geselskap was kosbaar. Die klim was steil en moeisaam; en dikwels wanneer hulle gerus het, het hulle oor die verlede en oor die toekoms gepraat. So ver as wat die oog kon sien, het die toneel van hulle omswerwinge in die woestyn voor hulle uitgestrek. Op die vlakte onder hulle was die laer van die vergadering van Israel in wie se diens hierdie gekose manne die grootste gedeelte van hulle lewens deurgebring het; vir wie se welsyn hulle so diep belangstelling gehad het en so baie opgeoffer het. Êrens agter die berge van Edom was die pad na die Beloofde Land, die seëninge van die land waarvan Moses en Aaron nie sou geniet nie. Daar was geen opstandigheid in hulle harte nie, geen uiting van murmurering het oor hulle lippe gekom nie; nogtans was daar ‘n sombere droefheid op

hulle gelaat toe hulle onthou wat dit was wat hulle belet het om die erfnis van hulle vaders te ontvang.

Aaron se werk vir Israel was afgehandel. Veertig jaar tevore, toe hy drie-en-tagtig jaar oud was, het God hom geroep om hierdie groot en belangrike sending saam met Moses aan te pak. Hy het saam met sy broer gewerk om die Israeliete uit Egipte uit te lei. Hy het die groot leier se hande omhoog gehou toe die Hebreërs teen Amalek geveg het. Hy is toegelaat om Sinai op te klim, om in die teenwoordigheid van God te kom en Sy heerlikheid te aanskou. Die Here het die priesterskap aan Aaron se huisgesin opgedra en hom met die heilige inwyding van hoëpriester vereer. Hy het hom in die heilige amp bevestig deur die vreesagtige openbaring van die oordeel van God in die vernietiging van Korag en sy bondgenote. Dit was deur die bemiddeling van Aaron dat die plaag gekeer is. Toe sy twee seuns gedood is omdat hulle God se uitdruklike bevel verontagsaam het, het hy nie opstandig geword of gekla nie. Nogtans is die rekord van sy edele lewe geskend. Aaron het ‘n ernstige sonde begaan toe hy aan die eise van die volk toegegee en by Sinai ‘n goue kalf gemaak het; en weer toe hy saam met Mirjam, jaloers op Moses was en teen hom gemurmureer het. En saam met Moses, het Hy die Here by Kades te na gekom toe hulle nie die Here se bevel om die rots aan te spreek sodat dit water sou gee, gehoorsaam het nie.

Dit was God se bedoeling dat hierdie groot leiers van Sy volk verteenwoordigers van Christus moes wees. Aaron het die name van Israel op sy bors gedra. Hy het die wil van God aan die volk oorgedra. Op die Versoendag het hy, “...nie sonder bloed nie...”, as middelaar vir Israel in die allerheiligste plek ingegaan. Daarna het hy weer na buite gekom om die vergadering te seën, soos wat Christus sal uitkom om Sy wagtende volk te seën wanneer Sy versoeningswerk vir hulle voleindig is. Dit was die aard van daardie verhewe amp as verteenwoordiger van ons Hoëpriester wat Aaron se sonde te Kades so groot gemaak het.

Diep bedroef het Moses die heilige gewaad van Aaron uitgetrek en dit vir Eleasar aangetrek, wat nou, deur Goddelike aanstelling, sy opvolger geword het. Weens sy sonde te Kades is Aaron die voorreg ontsê om in Kanaan as hoëpriester van God te dien-om die eerste offer in die mooi land te offer en so Israel se erfnis in te wy. Moses moes voortgaan om sy las te dra en die mense na die grense van Kanaan te lei. Hy sou binne sig van die Beloofde Land kom, maar kon nie daar ingaan nie. Indien hierdie dienaars van God, toe hulle by die rots by Kades gestaan het, die toets wat aan hulle gestel is geslaag het en sonder klagte verduur het, hoe anders sou hulle toekoms nie gewees het nie! ‘n Verkeerde daad kan nooit ongedaan gemaak word nie. Dit mag wees dat die werk van ‘n leeftyd nie kan herwin wat in een oomblik van versoeking en onbedagsaamheid verlore gegaan het nie.

Die afwesigheid uit die kamp van die twee groot leiers en die feit dat hulle vergesel was van Eleasar en dat die mense geweet het dat hy Aaron in die heilige amp sou opvolg, het die volk onrustig gestem en hulle het bekommerd op hulle terugkoms gewag. Soos die

mense om hulle oor die groot vergadering gekyk het, het hulle opgelet dat byna al die volwassenes wat Egipte verlaat het, in die woestyn omgekom het. Almal het ‘n voorgevoel van onheil gehad toe hulle onthou het van die vonnis wat oor Moses en Aaron uitgespreek is. Sommige was bewus van die doel van daardie geheimsinnige tog na die kruin van die berg Hor en hulle besorgdheid vir hulle leiers is verhoog deur bittere herinneringe en selfverwyt.

Uiteindelik kon die buitelyne van Moses en Eleasar, wat stadig die berg afgekom het onderskei word, maar Aaron was nie tussen hulle nie. Eleasar het die priesterlike gewaad gedra as teken dat hy sy vader in die heilige amp opgevolg het. Toe die volk met beswaarde gemoed rondom hulle leier saamdrom, het Moses aan hulle gesê dat Aaron op die berg Hor in sy arms gesterf het en dat hulle hom daar begrawe het. Hierop het die vergadering begin ween en rouklaag, want hulle het Aaron liefgehad, al het hulle hom so dikwels bedroef. “En toe ... het die hele huis van Israel Aaron beween dertig dae lank. ”

Aangaande die begrafnis van Israel se hoëpriester sê die Skrifte net: “Daar het Aaron gesterwe en daar is hy begrawe.” (Deuteronomium 10:6). Wat se treffende kontras is daar nie tussen die hedendaagse gebruik en hierdie begrafnis, wat volgens die uitdruklike bevel van God uitgevoer is nie. In hierdie moderne tye word die begrafnis van mense met hoë aansien in ‘n spoggerige en buitensporige geleentheid omskep. Toe Aaron, een van die roemrykste manne wat ooit geleef het, oorlede is, was daar net twee van sy intiemste vriende by om sy dood te aanskou en hom te begrawe. En daardie eensame graf op die berg Hor is vir ewig vir die aangesig van Israel verberg. God word nie vereer deur die groot ophef wat so dikwels oor oorledenes gemaak word en die onnodige koste wat aangegaan word om hulle liggame ter aarde te bestel nie.

Die hele vergadering het oor Aaron gerou, maar het die verlies nie so diep soos Moses ervaar nie. Aaron se dood het Moses noodwendig daaraan herinner dat sy eie einde naby was; maar hoe kort sy verblyf op aarde ook was, het hy die verlies van sy konstante metgesel diep ervaar-die een wat vir soveel jare in sy lief en leed, sy hoop en sy vrese gedeel het. Nou moes Moses die werk alleen voortsit; maar hy het geweet dat God sy vriend was en hy het swaarder op Hom geleun.

Kort nadat die Israeliete van die berg Hor weggetrek het, is hulle in ‘n geveg met Arad, een van die Kanaanitiese konings, verslaan. Maar nadat hulle die Here ernstig om hulp gevra het, is Goddelike hulp aan hulle verleen en hulle vyande het op die vlug geslaan. Hierdie oorwinning, in stede dat dit die mense tot dankbaarheid gelei het en om hulle afhanklikheid van God te besef, het dit hulle aanmatigend en selfvoldaan gemaak. Hulle het oudergewoonte weer begin kla. Hulle was nou ontevrede omdat die leër van die Israeliete nie toegelaat was om, onmiddellik na die rebellie oor die verslag van die spioene byna veertig jaar gelede, na Kanaan op te mars nie. Hulle het hulle omswerwinge in die

woestyn as ‘n onnodige vertraging verklaar en aangevoer dat hulle hul vyande net so maklik kon oorwin soos wat hulle so pas kon gedoen het.

Soos hulle verder na die suide gereis het, het hulle roete deur ‘n warm, sanderige vallei gegaan, sonder skaduwee of plantegroei. Die pad het lank en moeilik gelyk en hulle was uitgeput en dors. Hulle het weer misluk om die toets van hulle geloof en geduld te deurstaan. Deur voortdurend te tob oor die donker sy van hulle ervarings, het hulle hulself verder en verder van God geskei. Hulle het uit die oog verloor dat, as dit nie vir hulle murmureringe was toe die water by Kades opgedroog het nie, hulle die reis om Edom gespaar sou gewees het. God het beter dinge vir hulle beplan. Hulle harte moes eintlik met dankbaarheid teenoor Hom gevul gewees het, omdat Hy hulle sonde so lig gestraf het. Maar, in stede hiervan, het hulle hulself gevlei dat, indien God en Moses nie ingemeng het nie, hulle nou in besit van die Beloofde Land sou gewees het. Nadat hulle vir hulleself probleme op die hals gehaal en hulle lot baie moeiliker gemaak het as wat God beplan het, het hulle al hulle terugslae op Hom gelê. So het hulle bitter gedagtes aangaande Sy optrede teenoor hulle gekoester en uiteindelik was hulle met alles ontevrede. Egipte het vir hulle beter en meer begeerlik, as die vryheid in die land waarheen God hulle gelei het, gelyk.

Namate die Israeliete hierdie gees van ontevredenheid gekoester het, was hulle geneig om selfs fout met hulle seëninge te vind. “En die volk het teen God en teen Moses gespreek: Waarom het U ons uit Egipte laat optrek om in die woestyn te sterwe? Want daar is geen brood en geen water nie en ons siel walg van die ellendige kos.”

Moses het die volk getrou op hulle groot sonde gewys. Dit was alleenlik die krag van God wat hulle bewaar het “...deur die groot en vreeslike woestyn ... deur giftige slange en skerpioene en ‘n dorsland sonder water.” (Deuteronomium 8:15). Elke dag van hulle reis is hulle deur ‘n wonderwerk deur die genade van God bewaar. Oral waar God hulle gelei het, het hulle water gevind om die dorstiges te verkwik, brood uit die hemel om hulle honger te stil en vrede en veiligheid onder die skaduwee van die wolkkolom bedags en onder die vuurkolom snags. Engele het hulle gedien terwyl hulle die rotsagtige hoogtes uitgeklim of op die ruwe paaie van die woestyn gereis het. Nieteenstaande die ontberings wat hulle ervaar het, was daar nie een onder hulle geledere wat verswak was nie. Hulle voete het nie gedurende hulle lang reise opgeswel nie en hulle klere het nie verslyt nie. God het die wilde roofdiere en die giftige slange van die woud en die woestyn voor hulle onderwerp. Indien die volk steeds, na al hierdie tekens van Sy liefde sou kla, sou die Here Sy beskerming onttrek totdat hulle gelei kon word om Sy genadige sorg te waardeer en met berou en nederigheid na Hom terug te draai.

Omdat hulle deur die krag van God beskerm was, het hulle geen besef van die tallose gevare waarmee hulle voortdurend omring was, gehad nie. In hulle ondankbaarheid en ongeloof het hulle die dood verwag en nou het die Here toegelaat dat die dood hulle oorval. Die giftige slange wat in die woestyn gewemel het, is vurige slange genoem as gevolg van

die vreesaanjaende effek wat deur hulle byt veroorsaak is, wat geweldige ontsteking en ‘n spoedige dood meegebring het. Toe God Sy beskermende hand van Israel onttrek, is groot getalle mense deur hierdie giftige kreature aangeval.

Daar was nou vrees en verwarring regdeur die kamp. In byna elke tent was iemand sterwend of dood. Niemand was veilig nie. Dikwels is die stilte van die nag verstoor deur deurdringende krete wat nuwe slagoffers aangekondig het. Almal was besig om die lydendes te versorg of met pynlike sorgsaamheid diegene te beskerm wat nog nie gebyt is nie. Geen murmureringe het meer oor hulle lippe gekom nie. In vergelyking met hulle huidige lyding was hulle vorige probleme en beproewings nie ‘n gedagte werd nie.

Die volk het hulle nou voor God verneder. Hulle het met hulle belydenisse en versoeke na Moses gekom. “Ons het gesondig...” het hulle gesê, “...dat ons teen die Here en teen u gespreek het.” Net kort tevore het hulle hom as hul grootste vyand beskuldig, die oorsaak van al hulle nood en lyding. Maar terwyl die woorde nog op hulle lippe was, het hulle geweet dat hulle beskuldigings vals was en toe werklike probleme oor hulle pad kom, het hulle na hom gevlug as die enigste een wie namens hulle by God kon intree. “Bid tot die Here...” het hulle gesoebat, “...dat Hy die slange van ons wegneem.”

God het Moses beveel om ‘n koperslang, wat ooreenstem met die beeld van die lewende slange, te maak en dit tussen die volk op te rig. Almal wat gebyt was, moes daarna kyk en hulle sou verligting vind. Hy het dit gedoen en die blye tyding is oral deur die laer verkondig dat almal wat gebyt is, na die koperslang kon kyk en leef. Baie van hulle het reeds gesterf en toe Moses die koperslang aan ‘n paal ophang, wou sommige nie glo dat hulle genees kon word deur eenvoudig na daardie metaal beeld te kyk nie; hulle het in hulle ongeloof gesterf. Tog was daar baie wat in die voorsienigheid van God geglo het. Vaders, moeders, broers en susters het alles in hulle vermoë gedoen om hulle lydende, sterwende vriende te help om hulle verswakte oë op die slang te rig. Indien hierdie mense, al was hulle swak en sterwend, net eenmaal kon kyk, was hulle volkome genees.

Die mense het goed geweet dat daar geen mag in die koperslang was om vir diegene wat daarna gekyk het, so ‘n verandering teweeg te bring nie. Die helende krag was van God alleen. In Sy wysheid het Hy hierdie metode gekies om Sy krag te openbaar. Op hierdie eenvoudige wyse is die volk tot die besef gebring dat hierdie ellende deur hulle eie sondes oor hulle gebring is. Hulle is ook verseker dat, terwyl hulle God gehoorsaam het, hulle geen rede vir vrees gehad het nie, want Hy sou hulle beskerm.

Die oplig van die koperslang moes aan Israel ‘n belangrike les leer. Hulle kon nie hulleself van die dodelike uitwerking van die gif in hulle wonde red nie. Net God kon hulle genees. Hulle moes egter hulle geloof betoon in die voorsiening wat Hy gemaak het. Hulle moes kyk om te kan leef. Dit was hulle geloof wat vir God aanneemlik was en deur na die slang te kyk, het hulle hul geloof betoon. Hulle het geweet dat daar geen genesende krag

in die slang self was nie, maar dat dit ‘n simbool van Christus was; en die noodsaaklikheid van geloof in Sy meriete is op hierdie wyse aan hulle tuisgebring. Voorheen het baie van hulle hul offers na God gebring en gemeen dat hulle sodoende voldoende versoening vir hulle sondes gedoen het. Hulle het hulle nie op die komende Verlosser, van Wie hierdie offers slegs ‘n tipe was, verlaat nie. Die Here wou hulle leer dat hulle offerandes op sigself, nie méér mag of deugde as die koperslang gehad het nie, maar sou hierdeur hulle gedagtes na Christus, die groot Sondoffer lei.

“Soos Moses die slang in die woestyn verhoog het...” so is ook die Seun van die mens “...verhoog sodat elkeen wat in Hom glo, nie verlore mag gaan nie, maar die ewige lewe kan hê.” (Johannes 3:14,15). Almal wat nog op aarde geleef het, het die dodelike byt van “...die ou slang wat genoem word duiwel en Satan...” (Openbaring 12:9) gevoel. Die dodelike gevolge van sonde kan alleenlik deur die voorsiening wat God gemaak het, verwyder word. Die Israeliete se lewens is gered deur na die verhoogde slang te kyk. Daardie blik het van geloof gespreek. Hulle het geleef omdat hulle God se woord geglo en op die middel wat vir hulle genesing voorsien is, vertrou het. So kan die sondaar na Christus kyk en leef. Hy ontvang vergifnis deur sy geloof in die Soenoffer. Anders as die bewegingloze en lewelose simbool, het Christus in Homself die krag en die verdienstelikheid om die boetvaardige sondaar te genees.

Ofskoon die sondaar hom nie self kan red nie, is daar steeds iets wat hy moet doen om sy saligheid te verseker. Christus sê: “Ek sal hom wat na My toe kom, nooit uitwerp nie.” (Johannes 6:37). Ons moet na Hom toe kom; en wanneer ons ons van ons sondes bekeer, moet ons glo dat Hy ons aanneem en vergewe. Geloof is ‘n gawe van God, maar die krag om dit uit te oefen behoort aan ons. Geloof is die hand waardeur die siel beslag lê op die Goddelike offers van genade.

Niks anders as die geregtigheid van Christus kan ons die reg gee op enige van die seëninge van die genadeverbond nie. Daar is baie mense wat hierdie seëninge al vir lank begeer en dit probeer verkry het, maar het dit nie ontvang nie, omdat hulle onder die indruk was dat hulle self iets kon doen om hulself waardig te maak om dit te ontvang. Hulle het nie hulle oë van hulself afgewend en geglo dat Jesus ‘n algenoegsame Saligmaker is nie. Ons moenie dink dat ons eie verdienstelikhede ons sal red nie; Christus is ons enigste hoop vir saligheid. “Want daar is ook geen ander naam onder die hemel wat onder die mense gegee is, waardeur ons gered moet word nie.” (Handelinge 4:12).

Wanneer ons God ten volle vertrou, wanneer ons ons op die verdienstelikheid van Jesus verlaat as die Verlosser wat sondes vergewe, sal ons al die hulp wat ons begeer ontvang. Laat niemand na homself kyk asof hy die mag het om homself te red nie. Jesus het vir ons gesterf omdat ons hulpeloos was om dit self te doen. Hy is ons hoop, ons regverdiging, ons geregtigheid. Wanneer ons ons sondigheid insien, moet ons nie mismoedig raak en vrees

dat ons geen Saligmaker het of dat Hy geen gedagtes van genade vir ons het nie. Hy nooi ons juis om in ons hulpeloosheid na Hom te kom om gered te word.

Baie van die Israeliete het geen hulp in die genesing wat deur die Hemel in werking gestel is, gesien nie. Die dooies en sterwendes was oral om hulle en hulle het geweet dat, sonder Goddelike hulp, is hulle eie lot beslis; maar hulle het aangehou om hulle wonde, hulle pyn en hulle gewisse dood te betreur totdat hulle geen krag meer gehad het nie en hulle oë verdof het, terwyl hulle onmiddellike genesing kon verkry het. Wanneer ons ons hulpelose toestand sonder Christus besef, moet ons nie toegee aan moedeloosheid nie, maar op die verdienste van ‘n gekruisigde en opgestane Verlosser staatmaak. Jesus het Sy woord gegee; Hy sal almal red wat na Hom toe kom. Hoewel miljoene wat ‘n behoefte aan genesing het Sy aangebode genade sal verwerp, sal Hy niemand wat op Sy verdienstelikheid vertrou, laat vergaan nie.

Baie is onwillig om Christus aan te neem, totdat die hele verborgenheid van die verlossingsplan vir hulle duidelik gemaak word. Hulle weier die kyk van geloof, hoewel hulle sien dat duisende gekyk het en die effektiwiteit van te kyk na die kruis van Christus ervaar het. Baie dwaal in die doolhowe van filosofie op soek na redes en bewyse wat hulle nooit sal vind nie, terwyl hulle die getuienis verwerp wat God goed geag het om te gee. Hulle weier om in die lig van die Son van Geregtigheid te wandel, totdat die rede vir die lig daarvan verduidelik word. Almal wat hiermee volhard, sal nie tot die kennis van die waarheid kom nie. God sal nooit alle rede vir twyfel verwyder nie. Hy gee genoeg bewyse waarop geloof gegrond kan word en as dit nie aanvaar word nie, word die verstand in die duister gelaat. As diegene wat deur die slange gebyt is, eers getwyfel en vrae gestel het voordat hulle ingestem het om te kyk, sou hulle gesterf het. Dit is ons plig om eers te kyk; en die kyk van geloof sal aan ons lewe gee.

Hoofstuk 39—Die Verowering van Basan

(Hierdie hoofstuk berus op Deuteronomium 2;3:1-11)

Nadat hulle om die suidpunt van Edom getrek het, het die Israeliete weer noordwaarts in die rigting van die Beloofde Land begin reis. Hulle pad het nou oor ‘n uitgestrekte hoë vlakte, met koel fris briese van die berge, gegaan. Dit was ‘n aangename verandering na die verskroeide vallei waardeur hulle gereis het en hulle het lewenslustig en vol hoop voortgegaan. Nadat hulle deur die spruit Sered getrek het, het hulle oos van die land Moab verbygetrek, want die bevel was: “Behandel Moab nie as vyand en begeef jou nie in die oorlog teen hulle nie; want Ek sal jou niks van sy land as besitting gee nie, omdat Ek Ar aan die kinders van Lot as ‘n besitting gegee het.” En dieselfde bevel is aangaande die Ammoniete gegee, want hulle was ook nakomelinge van Lot.

Steeds aan die beweeg noordwaarts, het die menigtes van Israel spoedig die land van die Amoriete bereik. Hierdie sterk en oorlogsugtige volk het oorspronklik in die suide van Kanaan gewoon; maar hulle getalle het toegeneem en hulle het deur die Jordaan getrek, met die Moabiete oorlog gevoer en ‘n deel van hulle landgebied verower. Hulle het hulle daar gevestig en onbestrede oor die hele land van die Arnon tot by die Jabbok geheers. Die weg waarlangs die Israeliete na die Jordaan wou reis, het direk deur hierdie streek gegaan en Moses het ‘n vriendelike boodskap aan Sihon, die Amoritiese koning, in sy hoofstad gestuur: “Laat my deur jou land gaan; ek sal net padlangs trek; ek sal nie regs of links uitdraai nie. Voedsel moet jy my verkoop vir geld, dat ek kan eet; en water moet jy my gee vir geld, dat ek kan drink; laat my net te voet deurtrek.” Die antwoord was ‘n besliste weiering en die hele skare van die Amoriete is opgeroep om die vooruitgang van die indringers te stuit. Hierdie gedugte leër het die Israeliete, wat swak voorbereid was vir ‘n ontmoeting met goed gewapende en gedissiplineerde magte, met vrees vervul. Sover dit krygskuns aangaan, het hulle vyande die voordeel gehad. Uit ‘n menslike oogpunt beskou, sou hulle spoedig met Israel afreken.

Maar Moses het sy oog op die wolkkolom gevestig en hy het die volk bemoedig met die gedagte dat die teken van God se teenwoordigheid steeds by hulle was. Terselfdertyd het hy hulle aangemoedig om alles wat menslik moontlik was, te doen om hulle vir ‘oorlog gereed te maak. Hulle vyande was gretig vir oorlog en vol vertroue dat hulle die onvoorbereide Israeliete uit die land sou uitdelg. Maar van die Besitter van alle lande is die mandaat aan die leier van Israel gegee: “Maak julle klaar, breek op en trek deur die Arnonrivier. Kyk, Ek gee Sihon, die koning van Hesbon, die Amoriet en sy land in jou hand; begin om in besit te neem en begeef jou in die oorlog teen hom. Vandag sal Ek begin om die skrik en die vrees vir jou op die volke onder die hele hemel te lê, sodat hulle, as hulle die tyding aangaande jou hoor, voor jou sal sidder en bewe van angs.”

Hierdie nasies aan die grense van Kanaan sou gespaar gewees het as hulle nie die woord van God weerstaan het deur die vooruitgang van Israel teen te staan nie. Toe Abraham in ‘n gesig gewys is dat sy saad, die kinders van Israel, vir vierhonderd jaar vreemdelinge in ‘n vreemde land sou wees, het die Here aan hom die belofte gegee: “En die vierde geslag sal hierheen terugkom, want die ongeregtigheid van die Amoriete is tot nog toe nie vol nie.” (Genesis 15:16). Hoewel die Amoriete afgodedienaars was wat hulle lewens weens hulle groot goddeloosheid verbeur het, het God hulle vierhonderd jaar lank gespaar om aan hulle onmiskenbare bewyse te gee dat Hy die enigste ware God, die Maker van die hemel en die aarde was. Hulle het geweet van al die wonderwerke waardeur Hy Israel uit Egipte gebring het. Daar is genoeg bewyse aan hulle gegee; hulle kon die waarheid geken het indien hulle gewillig was om weg te draai van hulle afgodery en losbandigheid. Maar hulle het die lig verwerp en aan hulle afgode vasgeklou.

Toe die Here Sy volk ‘n tweede keer by die grens van Kanaan bring, het Hy Sy krag opnuut aan die heidense nasies geopenbaar. Hulle het gesien dat God saam met Israel was, deur die oorwinning oor koning Arad en die Kanaaniete en in die wonderwerk wat in werking gestel was om diegene wat besig was om van die byt van die slange te sterf, te red. Hoewel die Israeliete toegang deur die land van Edom geweier is en sodoende verplig was om die lang en moeilike ompad by die Rooi See te volg, het hulle, in al hulle swerftogte en kampering verby die land van Edom, Moab en Ammon, geen vyandskap betoon of skade aan die mense en hulle besittings veroorsaak nie. Toe hulle by die grense van die land van die Amoriete gekom het, het die Israeliete slegs verlof gevra om reguit deur die land te reis en belowe om dieselfde reëls, wat hulle in hulle omgang met ander nasies gegeld het, na te kom. Toe die koning van die Amoriete hierdie hoflike versoek geweier en uitdagend sy leër vir oorlog vergader het, was hulle beker van ongeregtigheid vol en God sou nou Sy krag gebruik om hulle omver te werp.

Die Israeliete het deur die Arnonrivier getrek en teen die vyand opgetrek. ‘n Slag het plaasgevind waarin die leërs van Israel die oorwinning behaal het; en, deur die voordeel wat hulle geniet het op te volg, was hulle spoedig in besit van die land van die Amoriete. Dit was die Leërowerste van die Here se leërskare wat Sy volk se vyande verslaan het; en agt-en-dertig jaar vantevore sou Hy dieselfde gedoen het indien Israel Hom vertrou het.

Vol hoop en moed het die leër van Israel gretiglik vorentoe gebeur en steeds noordwaarts in hulle reis, spoedig ‘n land bereik wat hulle moed en geloof in God deeglik sou toets. Voor hulle was die magtige en digbevolkte koninkryk van Basan, oorvol van groot stede van klip, wat tot vandag toe nog die bewondering van die wêreld afdwing “...sestig stede met hoë mure, poorte en grendels, behalwe ‘n groot menigte onbemuurde stede.” (Deuteronomium 3:1-11). Die huise was van groot swart klippe gebou, so ontsaglik groot dat dit ondeurdringbaar vir enige mag was wat destyds teen hulle sou wou optrek. Dit was ‘n land gevul met spelonke, hoë kranse, gapende klowe en rotsvestings. Die

inwoners van die land, nakomelinge van ‘n ras van reuse, was self verbasend groot en sterk en was so bekend vir hulle geweld en wreedheid, dat hulle die skrik van al die omliggende nasies was; en Og, die koning van die land, het selfs in ‘n nasie van reuse, uitgestaan vir sy grootte en vaardigheid.

Maar die wolkkolom het voortbeweeg en die Hebreërs wat Sy leiding gevolg het, het tot by Edreï gevorder, waar die reuse-koning met sy magte hulle aankoms ingewag het. Og het sy slagveld goed gekies. Die stad Edreï was op die rand van ‘n tafelland wat skielik uit die vlakte verrys het en met ruwe vulkaniese rotse besaai was. Dit kon alleen deur nou, steil en moeilik begaanbare paaie bereik word. Ingeval van ‘n nederlaag, kon hulle tussen die rotse skuil en sou dit onmoontlik vir vreemdelinge wees om hulle te volg.

Verseker van sy sukses, het die koning met ‘n enorme leër op die oop vlakte gekom, terwyl oorlogskrete van die tafelland daarbo gehoor kon word, waar die swaarde van duisende, gretig vir die geveg, gesien kon word. Toe die Hebreërs die reus der reuse aan die spits van sy leër sien uittroon en toe hulle die leër sien wat hom omring en die skynbaar oninneembare vestings aanskou waaragter nog onsigbare duisende geskuil het, het die harte van baie in Israel van vrees gebewe. Maar Moses was kalm en ferm. Aangaande die koning van Basan het die Here gesê: “Wees nie bevrees vir hom nie, want Ek gee hom en sy hele volk en sy land in jou hand; en jy moet met hom doen soos jy gedoen het met Sihon, die koning van die Amoriete, wat in Hesbon gewoon het.”

Hulle leier se kalme geloof het die volk met vertroue in God besiel. Hulle het alles aan Sy almagtige arm toevertrou en Hy het hulle nie in die steek gelaat nie. Geen reuse of ommuurde stede, gewapende magte of rotsvestings kon voor die Leërowerste van die Here staan nie. Die Here het die leër aangevoer; die Here het die vyand verslaan; die Here het vir Israel die oorwinning behaal. Die reuse koning en sy leër is verslaan en die Israeliete het spoedig die hele land in besit geneem. So is daardie vreemde volk wat hulle aan sonde en afskuwelike afgodery oorgegee het, van die aarde uitgewis.

In die verowering van Gilead en Basan was daar baie wat teruggedink het aan die gebeurtenisse te Kades van byna veertig jaar tevore, wat Israel verdoem het om lank in die woestyn rond te swerf. Hulle het gesien dat die verkenners se verslag aangaande die Beloofde Land in baie opsigte korrek was. Die stede was ommuur en baie groot en is deur reuse bewoon en in vergelyking met hulle, was die Hebreërs dwergies. Maar nou het hulle ingesien dat hulle vaders se dodelike fout , ‘n gebrek aan vertroue in God was. Alleenlik dit, het hulle verhoed om in die mooi land in te gaan.

Toe hulle hulle die eerste keer gereed gemaak het om die land in te neem, was die onderneming baie minder moeite as nou. God het beloof dat indien Sy volk Sy stem gehoorsaam Hy voor hulle uit sou trek en namens hulle sou veg; en Hy sou ook perdebye stuur om die inwoners van die land uit te dryf. Die vrees van die volke was in die algemeen

nog nie aangewakker nie en min voorbereiding is getref om hulle teen te staan. Maar toe die Here Israel hierdie keer beveel het om op te trek, moes hulle teen bedugte en magtige vyande optrek en teen groot en goedopgeleide leërs veg, wat deeglik voorberei was om hulle aanval af te weer.

In hulle stryd teen Og en Sihon is die volk onder dieselfde toets geplaas waarin hulle vaders so daadwerklik misluk het. Maar die beproewing was nou baie hewiger as toe God Israel beveel het om voort te beweeg. Die probleme op hulle pad het grootliks vermeerder vandat hulle geweier het om, toe hulle so beveel was, in die Naam van die Here voort te beweeg. So beproef God steeds Sy volk. En as hulle die beproewing nie deurstaan nie, bring Hy hulle weer na dieselfde punt terug en die tweede keer sal die beproewing meer intens en meer ernstig as die vorige wees. So is daarmee volgehou totdat hulle die beproewing verduur, of, indien hulle steeds opstandig was, God Sy lig van hulle onttrek en hulle in duisternis gelaat het.

Nou het die Hebreërs onthou hoe eenkeer vantevore, hulle in ‘n stryd verslaan is en hoe duisende gesterf het. Maar toe het hulle direk teen God se bevel gegaan. Hulle het sonder Moses, die leier wat God aangestel het, uitgetrek sonder die wolkkolom, die simbool van die Teenwoordigheid van God en sonder die verbondsark. Maar nou was Moses by hulle om hulle harte met woorde van hoop en geloof te bemoedig; die Seun van God, versluier in die wolkkolom, het die pad aangewys; en die heilige verbondsark het die vergadering vergesel. Hierdie ondervinding bevat ‘n les vir ons. Die magtige God van Israel is ons God. Ons kan op Hom vertrou en as ons Sy voorskrifte nakom, sal Hy net so daadwerklik vir ons werk as wat Hy vir Sy volk van ouds gewerk het. Elkeen wat strewe om die weg van plig te bewandel, sal soms deur twyfel en ongeloof oorval word. Die weg sal soms tot so ‘n mate deur hinderlae wat onbegaanbaar skyn te wees versper word, dat dit diegene wat toegee aan ontmoediging, mismoedig sal maak; maar God sê aan hulle: Gaan voort. Doen julle plig ten alle koste! Die moeilikhede wat so onoorkomelik skyn te wees, wat jou siel met vrees vervul, sal verdwyn wanneer jy op die weg van gehoorsaamheid voortbeweeg en nederig op God vertrou.

Hoofstuk 40—Bileam

(Hierdie hoofstuk berus op Numeri 22 tot 24)

Met hulle terugkeer na die Jordaan na die verowering van Basan, het die Israeliete, ter voorbereiding vir hulle onmiddellike inval in Kanaan, langs die rivier, bokant sy ingang na die Dooie See en reg oorkant die vlakte van Jerigo, kamp opgeslaan. Hulle was op die grens van Moab en die Moabiete was vreesbevange oor die nabyheid van die indringers.

Die Moabiete is nie deur Israel gemolesteer nie, tog het hulle met onrustige voorgevoelens alles wat in die omliggende lande plaasgevind het dopgehou. Die Amoriete voor wie hulle verplig was om terug te val, is deur die Hebreërs verslaan en die grondgebied wat die Amoriete van die Moabiete afgeneem het, was nou in die besit van Israel. Die leërs van Basan het gewyk voor die geheimsinnige mag van die wolkkolom en die reuse vestings is deur die Hebreërs beset. Die Moabiete kon dit nie waag om hulle aan te val nie; om op wapens staat te maak was vergeefs in die aangesig van die bonatuurlike magte wat namens hulle gewerk het. Maar, soos Farao, het hulle besluit om die krag van die toorkuns in te span om die werk van God teë te werk. Hulle sou ‘n vloek oor Israel bring.

Die Moabiete was in noue verbinding met die Midianiete, beide deur hulle burgerskap en hulle godsdiens. En Balak, die koning van die Moabiete, het die vrees van sy stamgenote aangevuur en hulle samewerking met sy planne teen Israel verkry met die boodskap: “Nou sal hierdie menigte opeet alles wat rondom ons is, soos ‘n bees die groenigheid van die veld opeet.” Bileam, ‘n inwoner van Mesopotamië, het volgens berigte oor bonatuurlike magte beskik en sy roem het die land Moab bereik. Daar is besluit om sy hulp in te roep. Gevolglik het die oudstes van Moab en die oudstes van Midian boodskappers gestuur om sy waarsêery en towerspreuke teen Israel te verkry.

Die gesante het dadelik hulle lang reis oor die berge en deur woestyne na Mesopotamië begin en toe hulle Bileam opspoor, het hulle die boodskap van hulle koning afgelewer: “Kyk, daar het ‘n volk uit Egipte getrek; kyk, hulle het die oppervlakte van die land oordek en staan gelaer teenoor my. Kom dan tog nou, vervloek hierdie volk vir my, want hulle is magtiger as ek. Miskien sal ek onder hulle ‘n slag kan slaan en hulle uit die land verdrywe. Want ek weet, die een wat jy seën, is geseënd; en die een wat jy vervloek, is vervloek.”

Bileam was vantevore ‘n goeie mens en ‘n profeet van God; maar hy het afvallig geword en hom aan hebsug oorgegee. Hy het egter steeds beweer dat hy ‘n dienaar van die Allerhoogste was. Hy was nie onkundig aangaande God se werk namens Israel nie; en toe die boodskappers hulle opdrag bekend maak, het hy wel geweet dat dit sy plig was om die vergoeding van Balak te weier en die gesante weg te stuur. Maar hy het dit gewaag om met versoeking te dobbel en by die boodskappers aangedring om by hom te oornag, deur te verklaar dat hy hulle geen beslissende antwoord kan gee voordat hy die raad van die Here gevra het nie. Bileam het geweet dat sy vloek Israel nie skade kon aandoen nie. God was

aan hulle kant en solank hulle aan Hom getrou was, kon geen vyandige mag op aarde of in die hel teen hulle staan nie. Maar die woorde van die gesante het sy hoogmoed gestreel. “Die een wat jy seën, is geseënd; en die een wat jy vervloek, is vervloek.” Die ryke beloning en die voorgenome verheffing het sy hebsug aangewakker. Hy het die aangebode skatte gretiglik aangeneem en toe, terwyl hy voorgee dat hy die wil van God stiptelik gehoorsaam, het hy probeer om aan Balak se begeertes te voldoen.

In die nag het die engel van die Here na Bileam gekom met die boodskap: “Jy mag nie saam met hulle trek nie, jy mag die volk nie vloek nie, want hulle is geseënd.”

In die oggend het Bileam die gesante teësinnig weggestuur, maar hy het hulle nie vertel wat die Here gesê het nie. Kwaad omdat sy uitsig op eer en eiegewin plotseling verlore was, het hy iesegrimmig verklaar: “Gaan na julle land, want die Here het geweier om my saam met julle te laat gaan.”

Bileam “...het die loon van ongeregtigheid liefgehad.” (2 Petrus 2:15). Die sonde van gierigheid, waarvan God sê dat dit afgodediens is, het hom onbestendig gemaak en deur daardie een swakheid het Satan ten volle die oorhand oor hom gekry. Dit het sy ondergang veroorsaak. Die versoeker hou gedurig wêreldse gewin en eer aan mense voor om hulle van die diens van God weg te lok. Hy vertel hulle dat dit hulle oordadige pligsgetrouheid is wat hulle van voorspoed terughou. So word baie oorgehaal om af te dwaal van die pad van streng eerbaarheid. Een misstap maak die volgende een makliker en hulle raak meer en meer aanmatigend. Wanneer hulle eers aan die beheer van gierigheid en magsug oorgegee is sal hulle die mees verskriklike dinge waag en doen. Baie vlei hulleself dat hulle, ter wille van een of wêreldse gewin, tydelik van streng eerbaarheid kan afwyk en sodra hulle hul doel bereik het, na willekeur van koers verander. Sulke mense raak verstrengel in die Satan se strikke en dit is selde wat hulle daaruit kan ontsnap.

Toe die boodskappers aan Balak vertel van die profeet se weiering om hulle te begelei, het hulle nie te kenne gegee dat God hom dit belet het nie. Met die veronderstelling dat Balak se vertraging slegs ‘n manier was om ‘n ryker beloning te verkry, het die koning vorste, meer in getal en meer eerbaar as die eerstes, met beloftes van hoër eerbewyse en gesag gestuur om toe te gee aan enige voorwaardes waarop Bileam mag aandring. Balak se dringende boodskap aan die profeet het gelui: “Laat jou tog nie terughou om na my te kom nie. Want ek sal jou baie hoog vereer en alles wat jy my sê, sal ek doen; daarom kom tog, vervloek hierdie volk vir my. ”

Bileam is vir die tweede keer op die proef gestel. In antwoord op die versoeke van die gesante, het hy voorgegee dat hy baie pligsgetrou en eerbaar is en hulle verseker dat geen hoeveelheid goud of silwer hom kon oorhaal om teen die wil van God te handel nie. Maar hy wou baie graag aan die koning se versoek voldoen en hoewel die wil van God reeds baie duidelik aan hom bekend gemaak is, het hy die boodskappers oorreed om te vertoef

sodat hy verder van God kan verneem; asof die Oneindige Een ‘n mens was wat oorreed kon word.

In die nagwaak het die Here aan Bileam verskyn en gesê: “As die manne gekom het om jou te roep, staan dan op, gaan met hulle saam; maar net wat Ek jou sê, dit moet jy doen.” Tot dusver het die Here Bileam toegelaat om sy eie kop te volg, omdat hy hom dit voorgeneem het. Hy was nie van plan om die wil van God te doen nie, maar het sy eie koers ingeslaan en toe gepoog om die goedkeuring van die Here te verkry.

Daar is deesdae duisende wat dieselfde rigting inslaan. Indien dit in ooreenstemming met hulle neigings was, sou hulle geen probleem ervaar om te begryp wat hulle plig is nie. Dit word duidelik in die Bybel vir hulle uiteengesit of aangedui deur omstandighede en rede. Maar omdat hierdie bewyse teenstrydig met hulle begeertes en neigings is, stel hulle dit dikwels ter syde, terwyl hulle hulself aanmatig om van God te verneem wat hulle plig is. Met skynbare toegewyde pligsgetrouheid, bid hulle lank en ernstig om lig. Maar God laat nie met Hom speel nie. Hy laat sulke mense dikwels toe om hulle eie begeertes te volg en die gevolge te ly. “My volk het na my stem nie geluister nie ... Toe het Ek hulle oorgegee aan die verhardheid van hul hart, dat hulle in hul eie planne kon wandel.” (Psalm 81:12,13). Wanneer iemand duidelik besef wat sy plig is, moet hy hom nie aanmatig om na God te gaan met die bede dat hy daarvan vrygestel moet word nie. Hy moet liewer met ‘n nederige, onderdanige gees vir Goddelike krag en wysheid vra om die vereistes na te kom.

Die Moabiete was ‘n vervalle, afgodiese volk, maar tog was hulle skuld in vergelyking met die lig wat hulle ontvang het, nie so groot in die oë van die Hemel soos die van Bileam nie. Omdat hy voorgegee het dat hy ‘n profeet van God was, was die verwagting dat alles wat hy sou sê, met die gesag van God gesê was. Gevolglik is hy nie toegelaat om te spreek soos hy wou nie, maar moes die boodskap wat God aan hom gegee het lewer. Die Goddelike bevel was: “Net wat Ek jou sê, dit moet jy doen.”

Bileam het verlof gekry om saam met die gesante van Moab te gaan indien hulle hom in die oggend sou roep, maar, ontevrede oor die vertraging en omdat hulle verwag het dat hy weer sou weier, het hulle na hulle land vertrek sonder verdere oorleg met hom. Elke verskoning om aan Balak se versoek te voldoen, was dus uit die weg geruim. Maar Bileam was vasbeslote om die beloning te kry; en op die dier waarop hy gewoonlik gery het, het hy op die reis vertrek. Hy was bevrees dat God se toestemming selfs nou teruggetrek kan word en hy het gretiglik vorentoe gebeur, ongeduldig indien hy dalk op een of ander wyse nie die begeerde beloning sou verkry nie.

Maar “...die Engel van die Here het gaan staan in die pad as sy teëparty.” Die dier het die boodskapper van God wat nie deur die man gewaar is nie, gesien en het van die grootpad in die veld afgedraai. Met wrede slae het Bileam die dier op die pad teruggedwing; maar by ‘n nou plek in die pad, deur mure omsluit, het die Engel weer verskyn en in haar

poging om die dreigende wese te ontwyk, het die esel haar baas se voet teen die muur vasgedruk. Bileam was blind vir hierdie hemelse tussentrede en het nie geweet dat God sy weg versper het nie. Die man het kwaad geword en sy dier genadeloos geslaan en gedwing om verder te gaan.

By "...'n nou plek, waar geen pad was om regs of links uit te draai nie..." het die Engel weer soos vantevore verskyn en dreigende gebare gemaak en die arme dier, vreesbevange en bewend, het tot stilstand gekom en onder die ruiter neergesak. Daar was geen perke aan Bileam se woede nie en hy het die dier nog wreder as voorheen met sy stok geslaan. Nou het God die dier se mond oopgemaak en "...die stom lasdier het met die stem van 'n mens gepraat en die waansinnigheid van die profeet verhinder." (2 Petrus 2:16). "Wat het ek jou gedoen..." het die dier gesê, "...dat jy my nou al drie maal geslaan het?"

Woedend omdat sy reis so vertraag is, het Bileam die dier geantwoord asof hy 'n intelligente wese aanspreek: "Omdat jy die spot met my drywe. Was daar net 'n swaard in my hand dan het ek jou sekerlik doodgeslaan." Hier was 'n beweerde towenaar, op pad om 'n vloek oor 'n hele nasie uit te spreek met die doel om hulle krag te verbreek, terwyl hy nie eers die mag gehad het om die dier waarop hy gery het dood te maak nie!

Die oë van Bileam is nou geopen en hy het die Engel van die Here, wat met 'n swaard in Sy hand gereed gestaan het om hom dood te maak, gesien. Vreesbevange het hy "...gebuig en op sy aangesig neergeval.'' Die Engel het aan hom gesê: "Waarom het jy jou esel nou al drie maal geslaan? Kyk, Ek self het uitgegaan as 'n teëparty, want jou weg loop gevaarlik steil in my oog! Maar die esel het My gesien en het nou al drie maal voor My uitgedraai. As sy nie voor My uitgedraai het nie dan het Ek jou alte seker gedood en haar laat lewe."

Bileam was die behoud van sy lewe aan die arme dier wat hy so mishandel het verskuldig. Die man wat beweer het dat hy 'n profeet van die Here was, wat beweer het dat sy oë oop was en dat hy "...die gesigte van die Allerhoogste..." gesien het, was so verblind deur sy gierigheid en eersug dat hy nie die Engel van God wat vir 'n dier sigbaar was kon sien nie. Die god van hierdie wêreld verblind die sinne van die ongelowiges. (2 Korinthiërs 4:4).

Hoe baie word so verblind! Hulle haas hulle op verbode paaie heen en oortree die Wet van God en kan nie insien dat God en Sy engele teen hulle is nie. Soos Bileam, is hulle kwaad vir diegene wat hulle van ondergang probeer red.

Bileam het van die gees wat hom beheer het getuig deur die wyse waarop hy sy dier behandel het. "Die regverdige ken die natuur van sy dier, maar die barmhartigheid van die goddelose is wreed." (Spreuke 12:10). Min mense besef hoe sondig dit is om diere te mishandel, of om hulle weens verwaarlosing te laat ly. Hy wat die mens geskape het, het ook die diere geskape en "...Sy barmhartighede is oor al Sy werke." (Psalm 145:9). Die

diere is geskape om die mens te dien, maar hy het geen reg om hulle pyn aan te doen deur mishandeling of wrede eise nie.

Dit is as gevolg van die mens se sonde dat "...die hele skepping tesame sug en tesame in barensnood is." (Romeine 8:22). Dit het lyding en die dood behels, nie net vir die menseras nie, maar ook vir die diere. Sekerlik is dit dan gepas vir die mens om te strewe om die las van lyding, wat as gevolg van oortreding oor God se kreature gekom het te verlig, in stede van dit te vererger. Hy wat diere mishandel omdat hulle in sy mag is, is beide 'n lafaard en 'n tiran. 'n Neiging om pyn vir mens of dier te veroorsaak, is satanies. Baie besef nie dat hulle wreedheid bekend sal word nie, want die arme stomme diere kan dit nie openbaar nie. Maar as die oë van daardie mense kon oopgaan, soos Bileam se oë oopgegaan het, sou hulle 'n Engel van God as getuie sien bystaan om in die howe daarbo teen hulle te getuig. 'n Verslag gaan op na die hemel en daar sal 'n dag aanbreek wanneer 'n vonnis oor diegene wat God se skepsels mishandel, uitgespreek sal word.

Toe hy die Here se boodskapper sien, het Bileam vreesbevange uitgeroep: "Ek het gesondig, want ek het nie geweet dat U teenoor my in die pad gestaan het nie. Maar nou, as dit verkeerd is in u oë, sal ek teruggaan." Die Here het hom toegelaat om sy reis verder voort te sit, maar Hy het hom laat verstaan dat sy woorde deur Goddelike Mag beheer sou word. God sou aan Moab bewys dat die Hebreërs deur die Hemel beskerm word en dit het Hy baie doeltreffend gedoen toe Hy aan hulle getoon het hoe magteloos Bileam was om selfs 'n vloek oor hulle uit te spreek sonder die toestemming van God.

Toe die koning van Moab verneem dat Bileam aankom, het hy met 'n groot aanhang uitgegaan om hom op die grens van sy koninkryk te verwelkom. Toe hy sy verbasing oor Bileam se vertraging uitgespreek het, met in agneming van die ryke belonings wat op hom gewag het, was die profeet se antwoord: "Hier het ek na jou gekom. Is ek nou wel in staat om iets te spreek? Die woord wat God in my mond lê, dit sal ek spreek." Bileam het sy beperking betreur; hy het gevrees dat hy nie sy voornemens sou kon uitvoer nie omdat die beherende krag van die Here op hom was.

Met groot vertoon het die koning en sy vernaamste waardigheidsbekleërs Bileam na "...die hoogtes van Baal..." vergesel, van waar hy die vergadering van Israel kon sien. Aanskou die profeet waar hy op die hoogte staan en afkyk oor die kamp van God se uitverkore volk. Hoe min weet die Israeliete van wat hier naby hulle plaasvind! Hoe min weet hulle van die sorg van God wat dag en nag oor hulle uitreik! Hoe dof is die begrip van God se volk! Hoe traag is hulle, in elke eeu, om Sy groot liefde en genade te begryp! As hulle die wonderbaarlike mag wat God voortdurend om hulle onthalwe uitoefen kon onderskei, sou hulle harte dan nie met dankbaarheid gevul gewees het vir Sy liefde en met ontsag aan die gedagte van Sy majesteit en mag nie?

Bileam het ‘n bietjie kennis gehad van die offerstelsel van die Hebreërs en hy het gehoop om, deur hulle te oortref in duursame geskenke, hy die seën van God sou verkry en die vervulling van sy sondige projekte verseker. Dis die mate waartoe die sienswyses van die Moabiete beheer oor sy gedagtes gekry het. Sy wysheid het dwaasheid geword; sy geestelike insig was beneweld; hy het blindheid oor homself gebring deur toe te gee aan die mag van Satan.

Onder Bileam se opdrag is sewe altare opgerig en op elk het hy ‘n dier geoffer. Daarna het hy hom na “...“n kaal heuwel...” onttrek om God te ontmoet en het belowe om aan Balak alles wat die Here aan hom sou openbaar, bekend te maak.

Die koning, saam met die adel en vorste van Moab het by die offer gestaan terwyl ‘n gretige skare rondom hulle vergader het en uitgekyk het vir die terugkoms van die profeet. Uiteindelik het hy gekom en die mense het gewag op die woorde wat vir ewig die vreemde krag, wat namens die Israeliete uitgeoefen word, sou verbreek.. Bileam het gesê:

“Uit Aram laat Balak my haal,

die koning van Moab uit die berge van die Ooste:

Kom vervloek Jakob vir my,

en kom, verwens Israel.

Hoe sal ek vloek wie God nie vloek nie?

En hoe sal ek verwens vir wie die Here nie verwens nie?

Want van die top van die rotse af sien ek hom,

en van die heuwels af aanskou ek hom.

Kyk, “n volk wat afgesonderd woon

en hom nie tot die nasies reken nie.

Wie het die stof van Jakob getel?

En wie, volgens getal, die vierde deel van Israel?

Laat my sterwe die dood van die opregtes,

en laat my einde soos syne wees!”

Bileam het erken dat hy gekom het met die doel om Israel te vervloek, maar die woorde wat hy geuiter het, was in direkte teenstelling met die gevoelens in sy hart. Hy was gedwing om seëninge uit te spreek, terwyl sy hele siel vol vloeke was.

Soos Bileam oor die kamp van die Israeliete gekyk het, het hy met verbasing die bewyse van hulle voorspoed aanskou. Hulle is aan hom verteenwoordig as ‘n onbeleefde, ongeorganiseerde menigte, wat die land met hulle rondloper bendes, wat ‘n verpesting en skrikbewind vir die omliggende nasies was, infiltreer; maar wat hy aanskou het, was presies die teenoorgestelde. Hy het die groot omvang en volmaakte orde van hulle kamp gesien, wat alles van deeglike dissipline en orde getuig het.

Hy het die guns wat God aan Israel getoon het en hulle kenmerkende aard as Sy uitverkore volk gesien. Hulle moes nie op gelyke voet met ander volke staan nie, maar moes bokant hulle almal verhef word, “...’n Volk wat afgesonderd woon en hom nie tot die nasies reken nie.” Toe hierdie woorde gespreek is, het die Israeliete geen vaste woonplek gehad nie en Bileam was nie bekend met hulle kenmerkende aard, hulle optredes of gewoontes nie. Maar hoe treffend is hierdie profesie in die opvolgende geskiedenis van Israel vervul! Deur al die jare van hulle ballingskap en deur al die jare sedert hulle onder die nasies verstrooi is, het hulle ‘n afsonderlike volk gebly. Ook so is die volk van God, die ware Israel, hoewel hulle onder die nasies verstrooi is, vreemdelinge op aarde, wie se burgerskap in die hemel is.

Nie alleenlik is die geskiedenis van die Hebreeuse volk as ‘n nasie aan Bileam getoon nie, maar hy het die toename in voorspoed van die ware Israel van God tot aan die einde van tyd aanskou. Hy het die besondere guns van die Allerhoogste aan diegene wat Hom lief het en vrees gesien. Hy het gesien hoe Sy arm hulle ondersteun wanneer hulle die donker dal van doodskaduwee binnegaan. En hy het gesien hoe hulle uit hul grafte, bekroon met heerlikheid en eer en onsterflikheid uitkom. Hy het gesien hoe die verlostes hulle oor die onverwelklike heerlikhede van die nuwe aarde verheug. Terwyl hy die toneel aanskou het, het hy uitgeroep: “Wie het die stof van Jakob getel? En wie, volgens getal, die vierde deel van Israel?” En toe hy elkeen met die kroon van heerlikheid op sy hoof sien staan, met vreugde wat op elke gelaat skyn en vooruit gekyk het na daardie oneindige lewe van onvervalste geluk, het hy die plegtige gebed geuiter: “Laat my sterwe die dood van die opregtes en laat my einde soos syne wees!”

Indien Bileam ‘n ingesteldheid gehad het om die lig wat God aan hom gegee het aan te neem, sou hy nou sy woorde waar gemaak het; hy sou onmiddellik alle verbindinge met Moab verbreek het. Hy sou homself nie langer die genade van God aangematig het nie, maar met diepe berou na Hom toe teruggekeer het. Maar Bileam het die loon van ongeregtigheid liefgehad en was vasbeslote om dit te verkry.

Balak het vol vertroue gewag dat ‘n vloek soos ‘n skroeiende roes op Israel sou val en toe hy die profeet se woorde hoor, het hy driftig uitgeroep: “Wat het jy my aangedoen? Ek het jou laat haal om my vyande te vloek en kyk, jy het net geseën!” In ‘n poging om van ‘n nood ‘n deug te maak, het Bileam voorgegee dat hy uit agting vir God se wil die woorde

gespreek het wat deur die krag van God uit sy lippe gedwing is. Hy het geantwoord: “Moet ek dan nie sorgvuldig alles spreek wat die Here in my mond lê nie?”

Selfs toe kon Balak nie van sy voorneme afsien nie. Hy het gemeen dat die grootse vertoon van Israel se uitgestrekte laer

Bileam in so ‘n mate geïntimideer het dat hy dit nie wou waag om sy besweringe teen hulle uit te spreek nie. Die koning het besluit om die profeet na ‘n plek te neem waar net ‘n klein gedeeltetjie van die menigte gesien kon word. As Bileam beweeg kon word om hulle stuksgewyse te vervloek, sou die hele laer binnekort aan vernietiging oorgelewer word. Op die kruin van ‘n hoogte wat Pisga heet, het hulle weer probeer. Weer is daar sewe altare opgerig en dieselfde offerdiere as voorheen is daarop gelê. Die koning en sy vorste het by die offers gebly terwyl Bileam hom afgesonder het om God te ontmoet. Weer het God ‘n boodskap, wat hy nie kon verander of verswyg nie, aan die profeet toevertrou.

Toe hy by die bekommerde, afwagtende groep terugkom, vra hulle hom: “Wat het die Here gespreek?” Die antwoord, soos voorheen, het die harte van die koning en sy vorste met vrees gevul::

“God is geen man dat Hy sou lieg nie;

Of ‘n mensekind dat dit Hom sou berou nie.

Sou Hy iets sê en dit nie doen nie,

of spreek en dit nie waar maak nie?

Kyk, ek het ontvang om te seën;

en het Hy geseën, dan kan ek dit nie keer nie.

“n Mens aanskou geen ongeregtigheid in Jakob

en sien geen onheil in Israel nie.

Die Here sy God is met hom

en die gejubel tot eer van die Koning is by hom.”

Verstom oor hierdie openbarings het Bileam uitgeroep: “Want daar is geen towery teen Jakob of waarsêery teen Israel nie.” Die groot towenaar het sy towerkrag probeer aanwend volgens die begeertes van die Moabiete; maar aangaande hierdie selfde gebeurtenis, moet daar van Israel gesê word: “Wat het God gedoen!” Terwyl hulle onder die beskerming van God was, kon geen volk of nasie, alhoewel hulle deur die mag van Satan bygestaan was, Israel oorweldig nie. Die hele wêreld behoort verwonderd te wees oor die wonderbaarlike werk van God ten behoewe van Sy volk; dat ‘n man, vasbeslote om ‘n sondige weg te volg, so onder die beheer van Goddelike Mag was dat hy, in stede van vervloekinge, die rykste

en mees kosbare beloftes, in ‘n taal van verhewe en passievolle poësie, uitgespreek het. En die guns van God wat gedurende hierdie tyd aan Israel geopenbaar is, moes dien as versekering van Sy beskermende sorg vir Sy gehoorsame, getroue kinders van alle ouderdomme. Wanneer die Satan bose mense inspireer om ‘n wanvoorstelling van God se volk te gee en hulle te teister en te vernietig, sal hulle hierdie selfde gebeurtenis onthou en sal dit hulle moed en geloof in God versterk.

Die koning van Moab het, moedeloos en benoud, uitgeroep: “Jy moet hulle glad nie vloek nie en jy moet hulle glad nie seën nie.” Tog was daar egter nog ‘n flou glinstering van hoop in sy hart en hy het besluit om nog een keer te probeer. Hy het Bileam nou na die berg Peor geneem, waar ‘n tempel was wat aan die losbandige aanbidding van hulle afgod, Baal, gewy is. Hier is weer dieselfde aantal altare as voorheen opgerig en dieselfde aantal offers gebring; maar hierdie keer het Bileam nie soos voorheen alleen gegaan om die wil van God te verneem nie. Hy het geen voorwendsel van towery beoefen nie, maar het by die altare gestaan en oor die tente van Israel uitgekyk. Die Gees van God het weer op hom gerus en die Goddelike boodskap het oor sy lippe gekom:

“Hoe mooi is jou tente, o Jakob,

jou wonings, o Israel!

Soos dale met waterlope,

wat hulle ver uitstrek,

soos tuine by “n rivier,

soos alewees wat die Here geplant het,

soos seders by die water.

Water vloei uit sy emmers en sy saad is by baie waters.

En laat sy koning hoër wees as Agag

en sy koninkryk hom verhef!”

“Hy buig hom, hy gaan lê soos “n leeu en soos “n leeuin:

wie sal hom opjaag?

Geseënd is hulle wat jou seen

en vervloek is hulle wat jou vervloek! ”

Die voorspoed van God se volk word hier deur van die treffendste beelde uit die natuur beskryf. Die profeet vergelyk Israel met vrugbare valleie wat met ryk oeste bedek is; met weelderige tuine wat deur nimmereindigende fonteine besproei word; met die welriekende

alewee en die statige seder. Laasgenoemde beeld is een van die mees treffendste en gepaste wat in die ingegewe Woord gevind kan word. Die seder van Libanon is deur alle mense van die Ooste vereer. Hierdie boomsoort word oral waar mense hulle al op aarde begeef het, aangetref. Vanaf die Arktiese gebiede tot in die tropiese sone tref mens hulle aan, waar hulle in die hitte floreer en ook die koue trotseer.

Hulle skiet hulle wortels diep tussen die rotse van die berge in en staan moediglik in weerwil van ‘n storm. Hulle blare is vars en groen wanneer al die ander deur die asem van die winter verdor het. Bo alle ander bome word die seder van die Libanon gekenmerk vir sy taaiheid, fermheid en onverwelklike lewenskrag; en dit word gebruik as ‘n simbool van diegene wie se lewe “...saam met Christus...” in God verborge is. (Kolossense 3:3). Die Skrif sê: “Die regverdige sal groei ... soos ‘n seder op die Libanon.” (Psalm 92:13). Die hand van God het die seder as koning oor die woud verhef. “Sipresse was nie soos sy takke nie en platane het nie gehaal by sy takwerk nie: geen boom in die tuin van God was met hom te vergelyk nie.” (Esegiël 31:8). Die seder dien herhaaldelik as embleem van koninklikes en die gebruik daarvan in die Skrif om die regverdiges te verteenwoordig, dui aan hoe die hemel diegene wat die wil van God doen, beskou.

Bileam het geprofeteer dat Israel se Koning groter en magtiger as Agag sou wees. Dit was die naam wat aan die konings van die Amalekiete gegee is wat destyds ‘n baie magtige nasie was; maar indien Israel getrou aan God bly, sou hulle al hul vyande verslaan. Die Koning van Israel was die Seun van God; en Sy troon sou eendag op aarde gevestig word en Sy krag sou bo alle aardse koninkryke verhef word.

Terwyl hy na die profeet se woorde geluister het, is Balak deur teleurgestelde hoop, met vrees en woede oorweldig. Hy was verontwaardig omdat Bileam hom selfs die geringste bemoediging vir ‘n gunstige uitslag gegee het, terwyl alles teen hom gedraai het. Hy het die profeet se swak, misleidende optrede geminag. Die koning het woedend uitgeroep: “Trek dan nou gou na jou woonplek! Ek het gesê dat ek jou hoog sal vereer; maar kyk, die Here het jou van verering teruggehou.” Die antwoord was dat die koning vooraf gewaarsku was dat Bileam slegs die boodskap kon spreek wat deur God aan hom gegee is.

Voordat hy na sy volk terug gekeer het, het Bileam die mooiste en mees verhewe profesie van die wêreld se Verlosser en die finale vernietiging van die vyande van God uitgespreek:

“Ek sien Hom, maar nie nou nie,

ek aanskou Hom, maar nie naby nie:

“n ster kom te voorskyn uit Jakob

en “n septer kom uit Israel op

en Hy verbrysel die slape van die hoof van Moab

en werp al die oorlogsugtiges omver. ”

Hy het geëindig met ‘n voorspelling van die algehele verdelging van Moab en Edom, van Amalek en die Keniete, sodat daar vir die koning van Moab geen enkele ligstraaltjie oorgebly het nie.

Teleurgestel in sy hoop op rykdom en bevordering, in onguns by die koning en bewus dat hy die misnoeë van God op die hals gehaal het, het Bileam van sy selfgekose sending teruggekeer. Nadat hy sy huis bereik het, het die beherende krag van die Heilige Gees hom verlaat en het sy hebsug, wat net in toom gehou was, die oorhand gekry. Hy was bereid om alles in werking te stel om die beloning wat Balak belowe het te verkry. Bileam het goed geweet dat Israel se voorspoed van hulle gehoorsaamheid aan God afgehang het en dat daar geen ander manier was om hulle te oorwin, as om hulle tot sonde te verlei nie. Hy het dus besluit om in die guns van Balak te kom deur die Moabiete raad te gee oor hoe hulle ‘n vloek oor Israel kon bring.

Hy het onmiddellik na die land Moab teruggekeer en sy planne aan die koning voorgelê. Die Moabiete was self daarvan oortuig dat vir so lank as wat die Israeliete aan God getrou gebly het, Hy hulle Skild sou wees. Bileam se plan was om hulle van God te skei deur hulle tot afgodery te verlei. As hulle oorreed kon word om aan die losbandige aanbidding van Baal en Astarot deel te neem, sou hulle alomteenwoordige Beskermer hulle vyand word en sou hulle spoedig die wrede, oorlogsugtige nasies van die omgewing ten prooi val. Die plan is geredelik deur die koning aanvaar en Bileam het self gebly om te help om dit uit te voer.

Bileam het die welslae van sy duiwelse plan aanskou. Hy het gesien dat die vloek van God Sy volk tref en dat duisende onder Sy oordeel val, maar die geregtigheid van God wat die sondaars in Israel gestraf het, het die verleiers nie toegelaat om vry te kom nie. In Israel se stryd teen die Midianiete het Bileam ook gesneuwel. Hy het ‘n voorgevoel gehad dat sy einde naby was toe hy uitgeroep het: “Laat my sterwe die dood van die opregtes en laat my einde soos syne wees!” Maar hy het gekies om nie die lewe van die opregtes te lei nie en sy lot is saam met die vyande van God bepaal.

Die lot van Bileam kom ooreen met die van Judas en daar is ‘n merkbare ooreenkoms in hulle karakters. Albei hierdie manne het probeer om die diens van God en Mammon te verenig en albei het grootliks misluk. Bileam het die ware God erken en voorgegee om Hom te dien; Judas het geglo dat Jesus die Messias was en het by Sy volgelinge aangesluit. Maar Bileam het gehoop om die diens van Jehova as ‘n trap na rykdom en wêreldse eer te gebruik; en omdat hy nie hierin geslaag het nie, het hy gestruikel, geval en verbrokkel. Judas het verwag dat hy deur sy verhouding met Jesus rykdom en bevordering in ‘n wêreldse koninkryk wat, soos hy geglo het, die Messias binnekort sou oprig, sou verkry.

Die mislukking van sy hoop het hom tot afvalligheid en ondergang gedryf. Beide Bileam en Judas het groot lig ontvang en besondere voorregte geniet, maar een gekoesterde sonde het hulle hele karakter vergiftig en hulle ondergang veroorsaak.

Dis gevaarlik om toe te laat dat ‘n onchristelike neiging in die hart leef. Een gekoesterde sonde sal die karakter bietjie vir bietjie afkraak en alle edele vermoëns aan sondige begeerte onderwerp. Die wegdoen met een beskerming van die gewete, die toegee aan een sondige gewoonte, een versuim van die hoë eise van plig, breek die verdediging van die siel af en open die weg vir Satan om ons op ‘n dwaalspoor te lei. Die enigste veilige koers is om elke dag met ‘n opregte hart te bid soos Dawid gebid het: “Bewaar my soos ‘n oogappel; verberg my in die skaduwee van u vleuels.” (Psalm 17:8).

Hoofstuk 41—Afvalligheid by die Jordaan

(Hierdie hoofstuk berus op Numeri 25)

Met vreugde in hulle harte en hernude vertroue op God het die oorwinnende Israeliete van Basan af teruggekeer. Hulle het reeds waardevolle grondgebied in besit geneem en was vol vertroue vir die onmiddellike verowering van Kanaan. Slegs die Jordaanrivier het tussen hulle en die Beloofde Land gelê. Net oorkant die rivier was ‘n vrugbare vlakte bedek met lowergroen plantegroei, benat uit strome van oorvloedige fonteine en deur weelderige palmbome oorskadu. Aan die westelike grens van die vlakte het die torings en paleise van Jerigo verrys, so deur palmboom woude omring, dat dit “...die stad van palmbome...” genoem is.

Aan die oostekant van die Jordaan, tussen die rivier en die hoë tafelland waardeur hulle gereis het, het nog ‘n vlakte vir etlike kilometers langs die rivier gestrek. Hierdie beskutte vallei het ‘n tropiese klimaat gehad en hier het die Sittim-of akasiaboom welig gegroei wat aan die dal sy naam gegee het, naamlik die “dal van Sittim.” Daar het die Israeliete gekampeer en tussen die Sittimbosse langs die rivier ‘n aangename rusplek gevind.

Maar in hierdie aantreklike omgewing sou hulle ‘n boosheid teëkom wat dodeliker was as die groot strydmagte van gewapende manne of die wilde diere van die woestyn. Die streek wat so ryk was aan natuurlike bronne, is deur die inwoners besoedel. In die openbare aanbidding van Baal, die vernaamste afgod, is die mees laagste en goddelose misdrywe gepleeg. Oral was plekke wat bekend was vir afgodery en losbandigheid; selfs die plekname het getuig van die goddeloosheid en verdorwenheid van die volk.

Hierdie omgewing het ‘n besoedelende ‘n demoraliserende invloed op die Israeliete gehad; en amper sonder dat hulle self daarvan bewus was, het hulle afgedwaal van God en in ‘n toestand begin inbeweeg waar hulle ‘n maklike prooi vir versoeking sou word.

Gedurende hulle verblyf langs die Jordaan het Moses voorbereidings getref vir die inbesitneming van Kanaan. Hierdie werk het die groot leier voltyds besig gehou, maar vir die volk was hierdie tyd van spanning en afwagting uiters moeilik en voordat baie weke verby is, is hulle geskiedenis deur die ernstigste afwykings van deug en eerbaarheid geskend.

Aan die begin was daar min omgang tussen die Israeliete en hulle heidense bure, maar na ‘n tyd het die Midianitiese vroue die kamp begin binnesluip. Hulle besoeke het geen agterdog gewek nie en hulle het hul planne so suutjies uitgevoer dat die saak nie onder Moses se aandag gebring is nie. Dit was die doel van hierdie vroue om, in hulle omgang met die Hebreërs, hulle te verlei om die wet van God te oortree, hulle aandag weg te lei na hul heidense rituele en gewoontes en hulle te lei na afgodediens. Hulle het hierdie planne

versigtig onder die dekmantel van vriendskap verberg sodat hulle nie verdag voorgekom het nie, selfs nie eers deur die opsieners van die volk nie.

Op Bileam se voorstel het die koning van Moab ‘n groot fees ter ere van hulle gode gereël en daar is in die geheim ooreengekom dat hy die Israeliete sou oorreed om dit by te woon. Hulle het hom vir ‘n profeet van die Here aangesien en dit was dus nie vir hom moeilik om sy plan uit te voer nie. Groot getalle mense het saam met hom gegaan om die feestelikheid te aanskou. Hulle het dit op die verbode terrein gewaag en is in die strikke van die Satan gevang. Betower deur die musiek en dansery en uitgelok deur die skoonheid van die heidense maagde, het hulle hul getrouheid aan Jehova van hulle afgewerp. Na mate hulle deelgeneem het aan die vrolikheid en feestelikheid, is hulle sinne beneweld en die mure van selfbeheersing afgebreek. Die hartstogte het geseëvier; en nadat hulle hul gewetes met ontugtigheid besoedel het, is hulle oorreed om voor afgode neer te buig. Hulle het op die heidense altare geoffer en aan die skandaligste rituele deelgeneem.

Dit was nie lank voordat die vergiftiging soos ‘n dodelike besmetting deur die kamp van Israel versprei het nie. Manne wat hulle vyande sou verslaan het, is deur die liste van heidense vroue oorkom. Dit was asof die volk verdwaas was. Die owerstes en vooraanstaandes was onder die eerste oortreders en so baie van die volk het hulle skuldig gemaak, dat dit ‘n algemene afvalligheid geword het. “So het Israel hom dan gekoppel aan Baal-Peor. Toe Moses van die boosheid bewus word, was die planne van hul vyande reeds so suksesvol, dat die Israeliete nie net aan die wellustige aanbidding op die berg Peor deelgeneem het nie, maar die heidense rituele het begin om in die kamp van Israel opgemerk te word. Die bejaarde leier was verontwaardig en die toorn van God het ontvlam.

Hierdie goddelose praktyke het ‘n uitwerking op Israel gehad wat die beste besweringe van Bileam nie kon bewerkstellig nie-dit het hulle van God geskei. Deur spoedige oordele is die volk attent gemaak op die omvang van hulle sonde. ‘n Verskriklike plaag het in die kamp uitgebreek en tienduisende is aangetas. God het gelas dat die voorbokke in hierdie afvalligheid deur die rigters om die lewe gebring moes word. Die bevel is dadelik uitgevoer. Die oortreders is gedood en hulle lyke is opgehang waar die hele Israel dit kon sien sodat die vergadering, wanneer hulle sien hoe ernstig God teenoor die leiers opgetree het, ‘n diepgewortelde besef sou hê van hoe groot afkeer God in hulle sonde het en die verskrikking van Sy toorn teenoor hulle.

Almal het beken dat die straf regverdig was en die volk het hulle na die tabernakel gehaas en met trane en diepe vernedering hulle sondes bely. Terwyl hulle nog so by die ingang die tabernakel voor God geween het, terwyl die plaag nog sy dodelike werk verrig en die rigters hulle verskriklike opdrag uitgevoer het, het Simri, een van die adel van Israel, openlik die kamp binnegestap, vergesel van ‘n Midianitiese hoer, die dogter van ‘n “...stamhoof van ‘n familie in Midian... ” en haar na sy tent gelei. Nog nooit was goddeloosheid meer onbeskaamd of opsetlik nie. Aangevuur deur wyn, het Simri sy sonde

"...soos Sodom..." bekend gemaak en hom in sy skande verheug. Die priesters en die leiers het hulle in droefheid en verootmoediging neergebuig en "...tussen die voorportaal en die altaar..." geween en gesmeek dat die Here Sy volk moes spaar en Sy erfnis nie aan smaadheid moes oorgee nie, toe hierdie vors van Israel sy sonde so skaamteloos voor die oë van die ganse vergadering vertoon het asof hy God wou uitdaag om hom te straf en die rigters van Israel wou bespot. Pinehas, die seun van Eleasar die hoëpriester, het uit die vergadering uit opgestaan, 'n spies geneem "...en agter die Israelitiese man aan gegaan in die tent..." en albei gedood. So het daar 'n einde aan die plaag gekom en die priester wat die oordeel van God voltrek het, is in die teenwoordigheid van die hele Israel vereer en die priesterskap is vir ewig aan hom en sy huis bevestig.

God het gesê: Pinehas "...het my grimmigheid van die kinders van Israel afgewend ... Daarom spreek: Kyk, Ek sluit met hom my vredesverbond en dit sal vir hom en sy nageslag ná hom die verbond van ewige priesterskap wees, omdat hy vir sy God geywer en versoening vir die kinders van Israel gedoen het."

Die oordeel wat Israel as gevolg van hulle sonde by Sittim getref het, het al die oorlewendes van daardie groot geselskap wat byna veertig jaar tevore die vonnis verdien het, uitgewis: "Sterwe sal hulle in die woestyn!" Toe die volk op bevel van God gedurende die verblyf op die vlaktes van die Jordaan getel is, het daar aan die lig gekom dat daar onder hulle niemand was "...van die wat deur Moses en die priester Aaron getel is nie, toe hulle die kinders van Israel in die woestyn Sinai getel het ... van hulle het niemand oorgebly nie buiten Kaleb, die seun van Jefunne en Josua, die seun van Nun" (Numeri 26:64,65).

God het oordele oor Israel gebring omdat hulle toegegee het aan die aanloklikhede van die Midianiete; maar die verleiers sou nie van die toorn van die vergelding van God gevrywaar word nie. Die Amalekiete wat Israel by Rafidim aangeval het en die swakkes en die wat uitgeput in die agterhoede was, gedood het, was eers lank daarna gestraf, maar die Midianiete wat hulle tot sonde verlei het, omdat hulle gevaarliker vyande was, sou spoedig die oordeel van God ervaar,. God het Moses beveel: "Neem wraak vir die kinders van Israel op die Midianiete; daarna sal jy by jou volksgenote versamel word." (Numeri 31:2). Die opdrag is onmiddellik uitgevoer. Uit elke stam is duisend man gekies en onder Pinehas as hulle aanvoerder uitgestuur. "En hulle het oorlog toe getrek teen Midian. soos die Here Moses beveel het ... Ook het hulle die konings van Midian gedood by die wat hulle verslaan het: ... die vyf konings van Midian; ook het hulle Bileam, die seun van Beor, met die swaard gedood" (verse 7,8). Ook die vroue wat deur die aanvallende leër gevange geneem is, is op bevel van Moses gedood, omdat hulle die skuldigste en gevaarlikste vyande van Israel was.

Dit was dan die einde van diegene wat kwaad teen God se volk gesmee het. Die psalmdigter sê: "Die heidene het gesink in die kuil wat hulle gemaak het; hulle voet is gevang in die net wat hulle gespan het." (Psalm 9:16). "Want die Here sal sy volk nie

verwerp en sal sy erfdeel nie verlaat nie; want die regspraak sal terugkeer tot geregtigheid." "Wanneer mense die lewe van die regverdige bestorm en onskuldige bloed veroordeel, sal die Here hulle ongeregtigheid op hulle laat terugkeer en hulle in hulle boosheid verdelg." (Psalm 94:14,15,21,23).

Toe Bileam geroep is om die Hebreërs te vloek, kon hy met al sy besweringe geen onheil oor hulle bring nie, want die Here het geen ongeregtigheid in Jakob aanskou of onheil in Israel gesien nie. (Numeri 23:21,23). Maar toe hulle God se wet oortree het deur toe te gee aan versoeking, het hulle beskerming van hulle gewyk. Wanneer die volk van God aan Sy gebooie getrou is, is daar "...geen towery teen Jakob of waarsêery teen Israel..." nie. Daarom word al die mag en uitgeslape liste van Satan ingespan om hulle tot sonde te verlei. As diegene wat beweer dat hulle die bewaarders van God se wet is, sy bepalinge oortree, skei hulle hul van God en sal nie by magte wees om teen hulle vyande te staan nie.

Die Israeliete wat nie deur die Midianiete se wapens of hulle besweringe oorrompel kon word nie, het hulle hoere ten prooi geval. Dit is die mag wat die vrou, wat in die diens van Satan staan om siele te verstrik en te vernietig, besit. "Baie is die gesneuweldes wat sy laat val het en talryk almal wat deur haar vermoor is." (Spreuke 7:26). Dit is hoe die kinders van Set van eerbaarheid verlei is en die heilige saad verdorwe geword het. So is Josef versoek. So het Simson sy krag, die beskerming van Israel, in die hande van die Filistyne verraai. Dis hoe Dawid gestruikel het. Salomo, die wysste van konings, wat drie keer die geliefde van God genoem is, het 'n slaaf van sy hartstogte geword en het sy eerbaarheid aan dieselfde betowerende krag opgeoffer.

"Maar al hierdie dinge het hulle oorgekom as voorbeelde en is opgeskrywe as 'n waarskuwing aan ons op wie die eindes van die eeue gekom het. Daarom, wie meen dat hy staan, moet oppas dat hy nie val nie." (1 Korinthiërs 10:11,12). Die Satan weet goed waarmee hy in die mensehart te doen het. Hy weet, want hy het duisende jare lank met duiwelse toegewydheid die swakhede van elke karakter bestudeer en deur die daaropvolgende geslagte, het hy gewerk om die sterkste mense, vorste van Israel, te oorrompel deur dieselfde versoekings as die wat by Baal-Peor so geslaagd was.

Oral, regdeur die eeue, lê die wrakke van karakters wat op die rotse van sensuele toegewings gestrand het. Soos ons nader aan die einde van tyd kom, soos God se volk op die grens van die hemelse Kanaan staan, sal die Satan, soos van ouds, sy pogings verdubbel om hulle te verhoed om die goeie land binne te gaan. Hy stel sy strikke vir elke siel. Dis nie die onkundiges en ongekultiveerdes alleenlik wat beskerm moet word nie; hy sal sy versoekings vir diegene in die hoogste poste, in die mees heiligste ampte bewerkstellig. As hy hulle kan lei om hulle siele te besoedel, kan hy baie deur hulle vernietig. En Hy gebruik steeds dieselfde middele as drieduisend jaar gelede. Deur wêreldse vriendskappe, deur die bekoorlikheid van skoonheid, deur genotsug, vrolikheid, feestelikhede, of die wynbeker, versoek hy mense om die sewende gebod te oortree.

Satan het Israel tot losbandigheid verlei voordat hy hulle na afgodery gelei het. Diegene wat God se beeld onteer en Sy tempel in hulle eie persone verontreinig, sal nie skroom om God op enige wyse te onteer om die begeerte van hulle verdorwe harte te bevredig nie. Sensuele toegewings verswak die verstand en verlaag die siel. Die sedelike en verstandelike vermoëns word afgestomp en verlam deur die bevrediging van dierlike begeertes; en dis onmoontlik vir die slaaf van hartstogte om die heilige verpligting van God se wet te besef, die versoening te waardeer, of die regte waarde aan die siel te heg. Goedheid, reinheid en waarheid, eerbied vir God en liefde vir heilige dinge al die heilige toegeneentheid en edele begeertes wat mense met die hemel verbind, word in die gloed van wellus verteer. Die siel raak ‘n uitgebrande en verlate woestyn, die woonplek van bose geeste en die “...versamelplek van allerhande onreine en haatlike voëls.” Wesens wat na die beeld van God geskape is, word tot die vlak van diere afgetrek.

Dit was deur omgang met afgodedienaars en in hulle feeste te deel, wat die Hebreërs gelei is om God se wet te oortree en Sy heilige oordele oor die nasie te bring. So is dit ook tans, deur die volgelinge van Christus te lei om met die goddeloses om te gaan en aan hulle vermaak deel te neem, dat Satan die meeste sukses behaal om hulle tot sonde te verlei. “Gaan onder hulle uit en sonder julle af, spreek die Here; en raak nie aan wat onrein is nie.” (2 Korinthiërs 6:17). God vereis tans net soveel onderskeid tussen Sy volk en die wêreld ten opsigte van gebruike, gewoontes en beginsels, as wat Hy vroeër van Israel vereis het. As hulle getrou die leringe van Sy Woord navolg, sal hierdie onderskeid voortbestaan; dit kan nie anders nie. Die waarskuwings wat aan die Hebreërs gegee was om nie gelykvormig met die heidene te wees nie, was nie meer direk of eksplisiet as dit wat Christene verbied om gelykvormig te word aan die gees en gebruike van die goddeloses nie. Christus praat met ons ons: “Moenie die wêreld liefhê of die dinge wat in die wêreld is nie. As iemand die wêreld liefhet, dan is die liefde van die Vader nie in hom nie.” (1 Johannes 2:15.) “Weet julle nie dat die vriendskap van die wêreld vyandskap teen God is nie? Wie dan ‘n vriend van die wêreld wil wees, word ‘n vyand van God.” (Jakobus 4:4). Die volgelinge van Christus moet hulle van sondaars afskei en slegs omgang met hulle hê wanneer daar ‘n geleentheid is om goed aan hulle te doen. Ons kan nie te versigtig wees omgang met diegene, wie se invloed ons van God wegtrek, te vermy nie. Terwyl ons bid: “Lei ons nie in versoeking nie...” moet ons die versoeking sover moontlik vermy.

Dit was toe die Israeliete uiterlik op hulle gemak en veilig was dat hulle tot sonde verlei is. Hulle het God nie altyd voor oë gehou nie en hulle het nagelaat om te bid en het ‘n gees van selfvertroue gekoester. Gemak en selfbevrediging het die vesting van die siel onbewaak gelaat en afbrekende gedagtes het ingesluip. Dit was die verraaiers binne die mure wat die vestings van beginsels omvergegooi en Israel in die hande van die Satan verraai het. Satan poog steeds om langs hierdie weg beheer oor die siel te verkry. ‘n Lang proses van voorbereiding, waarvan die wêreld nie bewus is nie, vind in die hart plaas voordat die Christen openlik sonde begaan. Die gedagtes beweeg nie eensklaps van

reinheid en heiligheid af na verdorwenheid, korrupsie en misdadigheid nie. Dit neem tyd om diegene wat na die beeld van God geskape is, tot die brutale of sataniese af te takel. Deur te aanskou, word ons verander. Deur toegewing aan onrein gedagtes, kan ‘n mens sy verstand so rig, dat die sonde wat hy eers verafsku het, vir hom aangenaam word.

Die Satan maak van elke middel gebruik om misdadigheid en verlagende ondeug gewild te maak. Mens kan nêrens op straat in ons stede loop, sonder om flikkerende kennisgewings van misdaad wat in een of ander roman verskyn, te sien of wat in een of ander teater uitgevoer word nie. Die verstand word geleer om aan sonde gewoond te raak. Die optrede van die goddeloses, word in die tydskrifte van die dag voor mense gehou en alles wat hartstog kan laat opvlam word aan hulle in opwindende verhale gebied. Hulle lees en hoor soveel aangaande verlagende misdade, dat die eens gevoelige gewete wat met afsku van sulke tonele sou teruggedeins het, verhard word en hulle met gretige belangstelling daaroor mymer.

Baie van die gewilde vermaak in die wêreld van vandag, selfs vir diegene wat beweer dat hulle Christene is, neig na dieselfde uiteinde as die van die heidene. Daar is werklik min tussen hulle wat Satan nie kan aanwend om siele te vernietig nie. Deur middel van die drama, werk hy al vir eeue om hartstogte te laat opvlam en onsedelikheid te verheerlik. Die opera, met sy bekoorlike vertoon en verwarrende musiek, die maskerade, die dans en die kaarttafel word deur Satan gebruik om die verskansings van beginsels af te breek en die weg tot sensuele toegewings oop te stel. In elke byeenkoms vir plesier waar hoogmoed gekoester of aan eetlus toegegee word, waar ‘n mens gelei word om van God te vergeet en ewige belange uit die oog te verloor, daar bind Satan sy kettings om die siel.

Die wyse man se raad is: “Bewaak jou hart meer as alles wat bewaar moet word, want daaruit is die oorspronge van die lewe.” (Spreuke 4:23). “Soos ‘n mens in sy siel bereken, so is hy.” (Spreuke 23:7). Die hart moet deur die genade van God hernuwe word, of dit sal nodeloos wees om te strewe na die reinheid van die lewe. Hy wat daarna streef om ‘n edele, deugsame karakter, sonder die genade van Christus op te bou, bou sy huis op dryfsand. In die geweldige storms van versoeking sal dit sekerlik omvergewerp word. Dawid se gebed behoort die bede van elke siel te wees: “Skep vir my ‘n rein hart, O God en gee opnuut in die binneste van my ‘n vaste gees.” (Psalm 51:12). En wanneer ons deelgenote van die hemelse gawe geword het, moet ons tot volmaaktheid oorgaan “...in die krag van God bewaar ... deur die geloof.’”(1 Petrus 1:5).

Nogtans het ons ‘n taak om te verrig om versoeking te weerstaan. Wie nie ‘n prooi van Satan se lis wil word nie moet die toegang tot die siel deeglik bewaak; hulle moet vermy om dinge te lees, te sien of te hoor wat onrein gedagtes sal aanwakker. Mense moet hulle gedagtes nie na willekeur laat dwaal na elke onderwerp wat die vyand van siele mag voorstel nie. Die apostel Petrus sê: “Omgord die lendene van julle verstand, wees nugter ... julle [moet] nie jul lewe inrig volgens die begeerlikhede wat tevore in julle onwetendheid

bestaan het nie. Maar soos Hy wat julle geroep het, heilig is, moet julle ook in jul hele lewenswandel heilig word." (1 Petrus 1:13-15). Paulus sê: "Alles wat waar is, alles wat eerbaar: is, alles wat regverdig is, alles wat rein is, alles wat lieflik is, alles wat loflik is-watter deug en watter lof daar ook mag wees, bedink dit." (Filippense 4:8). Dit sal voortdurende gebed en onophoudelike waaksaamheid vereis. Ons moet deur die inwonende invloed van die Heilige Gees bygestaan word, wat die verstand opwaarts sal rig en dit gewoond sal maak om rein en heilige dinge te bedink. Ons moet die Woord van God ywerig bestudeer. "Waarmee sal die jongeling sy pad suiwer hou? Deur dit te hou na U woord." Die psalmdigter sê: "Ek het u woord in my hart gebêre, dat ek teen U nie sal sondig nie." (Psalm 119:9,11).

Israel se sonde by Baal-Peor, het God se oordele oor die nasie gebring en hoewel dieselfde sondes nie tans so spoedig gestraf mag word nie, sal dit gewis vergeld word. "As iemand die tempel van God skend, sal God hom skend." (1 Korinthiërs 3:17). Die natuur het swaar strawwe vir hierdie misdade opgelê, strawwe wat elke oortreder vroeër of later sal tref. Dit is hierdie sondes wat, meer as enige ander sonde, die vreesaanjaende ontaarding van ons mensdom en die las van siekte en ellende waarmee die wêreld vervloek is, veroorsaak het. Mense kan moontlik daarin slaag om hulle oortredinge van hulle medemense te verberg, maar hulle sal nietemin verseker die gevolge daarvan dra in lyding, siekte, swaksinnigheid of die dood. En na hierdie lewe kom die tribunaal van die oordeel, met die toekenning van ewige straf. "Die wat sulke dinge doen, [sal] die koninkryk van God nie ... beërwe nie..." maar hulle sal saam met die Satan en sy bose engele hulle deel hê in daardie "...poel van vuur..." wat "...die tweede dood..." is (Galasiërs 5:21; Openbaring 20:14).

"Die lippe van die vreemde vrou drup heuningstroop en haar verhemelte is gladder as olie, maar op die end is sy bitter soos wildeals, soos 'n swaard aan weerskante skerp." (Spreuke 5:3,4). "Hou jou weg ver van haar af en kom nie naby die deur van haar huis nie, sodat jy nie jou bloei aan ander gee en jou jare aan een wat onbarmhartig is nie; sodat vreemdes hulle nie versadig met jou vermoë en jou moeitevolle arbeid in die huis van 'n uitlander kom nie en jy uiteindelik moet steun as jou liggaam en jou vlees verteer is." (Verse 8-11). "Haar huis sink weg na die dood. Almal wat by haar ingaan, kom nie terug nie." (Spreuke 2:18,19). "Haar genooides is in die dieptes van die doderyk." (Spreuke 9:18).

Hoofstuk 42—Die Wet Herhaal

(Hierdie hoofstuk berus op Deuteronomium 4 tot 6;28)

DIE Here het aan Moses verkondig dat die aangewese tyd vir die besetting van Kanaan ophande was en terwyl die bejaarde profeet op die hoogte bokant die Jordaan en die Beloofde Land gestaan het, het hy met diepe belangstelling op die erfnis van sy volk neergekyk. Sou dit moontlik wees dat die vonnis wat weens sy sonde te Kades uitgespreek is, herroep kon word? Met diepe erns het hy gesmeek: “Here, Here! U het begin om U kneg U grootheid en U sterke hand te laat sien; want watter God is daar in die hemel en op die aarde wat sulke werke en sulke magtige dade kan doen soos U? Laat my tog oortrek en die mooi land sien wat oorkant die Jordaan lê, daardie goeie bergland en die Libanon.” (Deuteronomium 3:24-27).

Die antwoord was: “Dit is nou genoeg! Moenie nog verder met My oor hierdie saak spreek nie. Klim op die top van Pisga en slaan jou oë op na die weste en na die noorde en na die suide en na die ooste en bekyk dit met jou oë; want jy mag oor hierdie Jordaan nie gaan nie .

Sonder teëspraak het Moses hom aan God se besluit onderwerp. En nou was sy groot kommer oor Israel. Wie sou hulle belange so ter harte neem soos hy? Uit die volheid van sy hart het hy gebid: “Laat die Here, die God van die geeste van alle vlees, ‘n man oor die vergadering aanstel wat voor hulle uittrek en wat voor hulle intrek en wat hulle uitlei en wat hulle inlei; sodat die vergadering van die Here nie mag wees soos skape wat geen wagter het nie.” (Numeri 27:16,17).

Die Here het die gebed van Sy dienskneg aangehoor; en die antwoord het gekom: “Neem vir jou Josua, die seun van Nun, ‘n man in wie die Gees is; en lê hom die hand op en stel hom voor die priester Eleasar en voor die hele vergadering en gee hom ‘n opdrag voor hulle oë; en lê op hom van jou hoogheid, sodat die hele vergadering van die kinders van Israel na hom kan luister.” (Numeri 27:18-20). Josua het Moses lank bygestaan; en omdat hy ‘n man van wysheid en bekwaam en gelowig was, is hy gekies om hom op te volg.

Deur die oplegging van hande, gepaard met ‘n indrukwekkende opdrag, is Josua plegtig as leier van Israel aangestel. Hy is ook tot die huidige regering van Israel toegelaat. Die woorde van die Here betreffende Josua is deur Moses aan die volk oorgedra: “Hy moet voor die priester Eleasar staan, dat dié vir hom die beslissing van die Urim kan vra voor die aangesig van die Here; volgens sy uitspraak moet hulle uittrek en volgens sy uitspraak moet hulle intrek, hy en al die kinders van Israel saam met hom en die hele vergadering.” (verse 21-23).

Voordat hy sy betrekking as die sigbare leidsman van Israel neergelê het, is aan Moses bevel gegee om aan die volk die geskiedenis van hulle verlossing uit Egipte en hulle reise deur die woestyn te herhaal en ook om aan hulle die wet wat in Sinaï verkondig is, saam te vat. Toe die wet bekend gemaak was, was min van die teenswoordige vergadering oud genoeg om die ernstige plegtigheid van die geleentheid te begryp. Aangesien hulle binnekort oor die Jordaan sou trek om die Beloofde Land in besit te neem, wou God die eise van Sy wet aan hulle voorhou en gehoorsaamheid as ‘n voorwaarde vir voorspoed aan hulle oplê.

Moses het voor die volk gestaan om sy laaste waarskuwings en vermanings te herhaal. Sy aangesig het met ‘n heilige lig geskyn. Sy hare was wit van die ouderdom; maar sy gestalte was regop, sy gelaat het van onverminderde krag van gesondheid getuig en sy oog was nog helder en onverdof. Dit was ‘n belangrike geleentheid en met diepe gevoel het hy die liefde en genade van die Almagtige Beskermer beskryf:

“Doen tog ondersoek na die vorige dae wat voor jou gewees het, van die dag af dat God mense op die aarde geskape het en van die een einde van die hemel tot by die ander einde van die hemel, of so iets groots gebeur het of iets dergeliks gehoor is. Het ‘n volk die stem van God uit die vuur hoor spreek, soos jy gehoor het en in die lewe gebly? Of het ‘n god probeer om vir hom ‘n nasie uit ‘n ander nasie te gaan neem deur versoekinge, deur tekens en wonders en deur oorlog en deur ‘n sterke hand en ‘n uitgestrekte arm en deur groot skrikwekkende dade soos die Here julle God met julle voor jou oë in Egipte gedoen het?

Jy self het dit te sien gekry, dat jy kan weet dat die Here God is; daar is geen ander buiten Hom nie.”

“Die Here het ‘n welgevalle aan julle gehad en julle uitverkies, nie omdat julle meer was as al die ander volke nie, want julle was die geringste van al die volke. Maar omdat die Here julle liefgehad en die eed gehou het wat Hy vir julle vaders gesweer het, het die Here julle met ‘n sterke hand uitgelei en jou uit die slawehuis, uit die hand van Farao, die koning van Egipte, verlos. Jy moet dan weet dat die Here jou God, God is, die getroue God wat die verbond en die goedertierenheid hou vir die wat Hom liefhet en sy gebooie onderhou, in duisend geslagte. (Deuteronomium 7:7-9).

Die Israeliete was oorgehaal om hulle moeilikhede aan Moses toe te skryf; maar nou was hulle agterdog dat hy deur hoogmoed, eersug of selfsug beheer was, verwyder en hulle het met vertroue na sy woorde geluister. Moses het hulle getrou op hulle foute en die oortredings van hulle vaders gewys. Hulle was dikwels ongeduldig en opstandig oor hulle lang omswerwinge in die woestyn, maar hierdie vertraging om Kanaan in besit te neem, was nie aan die Here toe te skryf nie; Hy was meer gegrief as hulle omdat Hy hulle nie onmiddellik in besit van die Beloofde Land kon bring en so aan alle nasies Sy magtige krag en die verlossing van Sy volk kon betoon nie. Deur hulle wantroue in God, deur hulle trots

en ongeloof, was hulle nie gereed om in Kanaan in te gaan nie. Hulle sou op geen manier ‘n volk, wie se God die Here is, verteenwoordig nie; want hulle het nie Sy karakter van reinheid, goedheid en welwillendheid gehad nie. Indien hulle vaders in geloof hulleself aan die leiding van God en Sy oordele onderwerp het en in Sy insettinge gewandel het, sou hulle lank tevore reeds in Kanaan as ‘n voorspoedige, heilige en gelukkige volk gevestig gewees het. Hulle vertraging om die goeie land binne te gaan, het God onteer en in die oë van die omliggende nasies, aftrek aan Sy heerlikheid gedoen.

Moses, wat ‘n goeie begrip van die aard en die waarde van die wet van God gehad het, het die volk verseker dat geen ander nasie aan sulke wyse, regverdige en genadige reëls, as die wat aan die Hebreërs gegee is, onderworpe was nie. Hy het gesê: “Kyk, ek het julle insettinge en verordeninge geleer soos die

Here my God my beveel het, om so te handel in die land waarheen julle gaan om dit in besit te neem. Onderhou dit dan en doen dit; want dit is julle wysheid en julle verstand voor die oë van die volke wat al hierdie insettinge sal hoor en sê: Waarlik, hierdie groot nasie is ‘n wyse en verstandige volk.”

Moses het hulle aandag gevestig op “...die dag dat jy voor die aangesig van die Here jou God by Horeb gestaan het.” En hy het die volk gevra: “Watter groot nasie het gode wat vir hulle so naby is soos die Here onse God so dikwels as ons Hom aanroep? En watter groot nasie is daar wat sulke regverdige insettinge en verordeninge het soos hierdie hele wet wat ek julle vandag voorhou?” Hierdie vraag aan Israel kan vandag herhaal word. Die wette wat God aan Sy volk van ouds gegee het, was wyser, beter en meer menslik as die van die meeste beskaafde lande op aarde. Die wette van die nasies dra die kenmerke van die swakhede en hartstogte van die onhernude hart; maar God se wet dra die stempel van goddelikheid.

Moses het verklaar: “Die Here het julle geneem en julle uit die yster-smeltoond, uit Egipte, uitgelei om Sy erfvolk te wees.” Die land waar hulle spoedig sou ingaan en wat aan hulle sou behoort op voorwaarde van gehoorsaamheid aan die wet van God, is met die volgende woorde aan hulle beskryf-en hoe moes hierdie woorde nie die harte van Israel aangeraak het nie, toe hulle onthou dat hy, wat die seëninge van die goeie land so gloeiend geskilder het, as gevolg van hulle sonde, uitgesluit was om in die erfnis met sy volk te deel:

“Die Here jou God bring jou in ‘n goeie land...” “...nie soos Egipteland waar julle uitgetrek het, wat jy met jou saad besaai en met jou voet, soos ‘n groentetuin, natgelei het nie. Maar die land waarheen julle oortrek om dit in besit te neem, is ‘n land van berge en laagtes wat van die reën van die hemel water drink;” “...’n land van waterstrome, fonteine en onderaardse riviere wat in die laagtes en op die berge uitkom; ‘n land van koring en gars en wingerdstokke en vyebome en granate; ‘n land van olieryke olyfbome en heuning; ‘n land waarin jy brood sonder skaarste sal eet, waarin niks jou sal ontbreek nie; ‘n land

waarvan die klippe yster is en uit die berge waarvan jy koper sal uitkap;" "...'n land waar die Here jou God voor sorg; die oë van die Here jou God is altyd deur daarop, van die begin van die jaar tot die einde van die jaar." (Deuteronomium 8:7-9;11:10-12).

"En as die Here jou God jou inbring in die land wat Hy aan jou vaders, Abraham, Isak en Jakob, met 'n eed beloof het om jou te gee groot en mooi stede wat jy nie gebou het nie en huise vol van allerhande goed wat jy nie gevul het nie en uitgekapte reënbakke wat jy nie uitgekap, wingerde en olyfbome wat jy nie geplant het nie en jy eet en versadig word, neem jou dan in ag dat jy die Here nie vergeet ... nie." "Neem julle in ag dat julle die verbond van die Here julle God nie vergeet nie... Want die Here jou God is 'n verterende vuur, 'n jaloerse God." As hulle dan sou doen wat in die oë van die Here sonde was, het Moses gesê dat hulle "...sekerlik gou uit die land sal vergaan waarheen julle oor die Jordaan trek om dit in besit te neem."

Nadat Moses die wet in die openbaar herhaal het, het hy die werk om die wette, die insettinge en die regte wat God aan hom gegee het en ook die verordeninge aangaande die offerstelsel neer te skryf, voltooi. Die boek waarin dit geskryf is, is aan die betrokke amptenare oorhandig en is vir veilige bewaring aan die kant van die verbondsark geberg. Maar die groot leier was steeds bevrees dat die volk van God sou afdwaal. In 'n uiters verhewe en roerende rede het hy die seëninge wat aan hulle, op voorwaarde van gehoorsaamheid geskenk sou word en die vloeke wat op oortreding sou volg, vir hulle uiteengesit:

"As jy dan goed luister na die stem van die Here jou God om sorgvuldig te hou al sy gebooie wat ek jou vandag beveel..." "...geseënd sal jy wees in die stad en geseënd sal jy wees in die veld. Geseënd sal wees die vrug van jou liggaam en die vrugte van jou land en die vrug van jou vee... "...Geseënd sal wees jou mandjie en jou bakskottel. Geseënd sal jy wees by jou ingang en geseënd sal jy wees by jou uitgang. Die Here sal maak dat jou vyande wat teen jou opstaan, voor jou verslaan word." "Die Here sal die seën oor jou gebied in jou skure en in alles waar jy jou hand aan slaan."

"Maar as jy nie luister na die stem van die Here jou God, om sorgvuldig te hou al sy gebooie en sy insettinge wat ek jou vandag beveel nie, dan sal al hierdie vloeke oor jou kom en jou inhaal." "En jy sal 'n voorwerp van verbasing, 'n spreekwoord en 'n spot wees onder al die volke waarheen die Here jou sal wegvoer." "En die Here sal jou verstrooi onder al die volke, van die een einde van die aarde tot by die ander einde van die aarde; en daar sal jy ander gode, hout en klip, dien, wat jy en jou vaders nie geken het nie. En onder dié nasies sal jy geen rus hê nie en vir jou voetsool sal daar geen rusplek wees nie; maar die Here sal jou daar 'n bewende hart gee en smagtende oë en 'n kwynende siel. En jou lewe sal voor jou aan 'n draad hang en jy sal nag en dag skrik en van jou lewe nie seker wees nie. In die more sal jy sê: Ag, was dit maar aand! En in die aand sal jy sê: Ag, was

dit maar more!-vanweë die skrik van jou hart wat jou sal aangryp en vanweë die gesig van jou oë wat jy sal sien."

Deur die Gees van Inspirasie het Moses ver deur die eeue gekyk en die verskriklike tonele van Israel se nasionale ondergang en die vernietiging van Jerusalem deur die Romeinse leërs beskryf: "Die Here sal teen jou 'n nasie bring van ver, van die einde van die aarde af, soos 'n arend vlieg; 'n nasie wie se taal jy nie verstaan nie, 'n nasie hard van aangesig, wat 'n grysaard nie ontsien en vir 'n seun geen genade het nie."

Die algehele verwoesting van die land en die verskriklike lyding van die volk tydens die beleg van Jerusalem eeue daarna onder Titus, is duidelik geskilder: "En hulle sal die vrug van jou vee en die vrugte van jou land opeet totdat jy verdelg is ... En hulle sal jou in benoudheid bring in al jou poorte totdat jou hoë en versterkte mure val waarop jy in jou hele land vertrou het ... En jy sal die vrug van jou liggaam eet, die vlees van jou seuns en jou dogters wat die Here jou God jou gegee het, in die beleëring en in die benoudheid waarmee jou vyand jou benoud sal maak." "Die vertroetelde en verwende vrou by jou wat van verwendheid en weekheid nooit probeer het om haar voetsool op die grond neer te sit nie-haar oog sal die man wat sy liefhet ... skeef aankyk, ... en haar kinders wat sy sal baar; want sy sal dit stilletjies eet by gebrek aan alles in die beleëring en in die benoudheid waarmee jou vyand jou in al jou poorte benoud sal maak."

Moses het sy rede afgesluit met die indrukwekkende woorde: "Ek neem vandag die hemel en die aarde as getuies teen julle; die lewe en die dood, die seën en die vloek het ek jou voorgehou. Kies dan die lewe, dat jy kan lewe, jy en jou nageslag, deur die Here jou God lief te hê, na sy stem te luister en Hom aan te hang; want dit is jou lewe en die lengte van jou dae, sodat jy kan woon in die land wat die Here aan jou vaders Abraham, Isak en Jakob met 'n eed beloof het om dit aan hulle te gee." (Deuteronomium 30:19,20).

Om hierdie waarhede dieper op hulle gemoedere af te druk, het die groot leier dit in 'n gewyde gedig saamgevat. Hierdie lied was nie net histories nie, maar ook profeties. Terwyl dit van die wonderbaarlike verhouding van God met Sy volk in die verlede vertel het, het dit ook die groot gebeurtenisse van die toekoms voorafgeskadu, naamlik die uiteindelike oorwinning van die getroues wanneer Christus die tweede keer met krag en heerlikheid kom. Die volk is gelas om hierdie poëtiese geskiedenis te memoriseer en om dit aan hulle kinders en kleinkinders te leer. Dit moes deur die gemeente gesing word wanneer hulle vir aanbidding saamgekom het en deur die mense in hulle daaglikse arbeid herhaal word. Dit was die plig van ouers om hierdie woorde só op die ontvanklike verstand van hulle kinders af te druk dat dit nooit vergeet sou word nie.

Aangesien die Israeliete in 'n besondere sin, die bewaarders en bewakers van God se wet sou wees, moes die betekenis van die gebooie en die belangrikheid van gehoorsaamheid daaraan op 'n besondere wyse op hulle gemoedere en deur hulle, op hulle

kinders en kleinkinders ingeskerp word. Aangaande Sy insettinge het die Here beveel: “Jy moet dit jou kinders inskerp en daaroor spreek as jy in jou huis sit en as jy op pad is en as jy gaan lê en as jy opstaan ... En jy moet dit op die deurposte van jou huis en op jou poorte skrywe.”

Wanneer hulle kinders hulle in die toekoms sou vra: “Wat beteken die getuienisse en die insettinge en die verordeninge wat die Here onse God julle beveel het?” dan moes die ouers die geskiedenis van God se genadige omgang met hulle herhaal-hoe die Here hulle verlossing bewerk het sodat hulle Sy wet kon gehoorsaam-en hulle moes aan hulle sê: “Die Here het ons beveel om al hierdie insettinge te volbring, om die Here onse God te vrees, dat dit met ons altyd goed mag gaan, om ons in die lewe te hou soos dit vandag is. En dit sal geregtigheid vir ons wees as ons sorgvuldig al hierdie gebooie hou voor die aangesig van die Here onse God soos Hy ons beveel het.”

Hoofstuk 43—Die Dood van Moses

(Hierdie hoofstuk berus op Deuteronomium 31 tot 34)

In Sy volle omgang met Sy volk, is daar, gemeng met Sy liefde en genade, die mees treffendste bewyse van Sy streng en onpartydige oordeel. Dit word in die geskiedenis van die Hebreeuse volk geïllustreer. God het ryke seëninge oor Israel uitgestort. Sy liefdevolle barmhartigheid teenoor hulle word gevoelvol geskilder: "Soos 'n arend sy nes opwek, oor sy kleintjies sweef, sy vlerke uitsprei, hulle opneem, hulle dra op sy vleuels-die Here alleen het hom gelei." En tog, hoe spoedig en ernstig was die vergelding waarmee hulle, as gevolg van hulle oortredinge, besoek is!

Die oneindige liefde van God is geopenbaar in die geskenk van Sy eniggebore Seun om 'n verlore mensdom te verlos. Christus het na die aarde gekom om aan die mensdom die karakter van Sy Vader te openbaar en Sy lewe was gevul met dade van Goddelike teerheid en deernis. En tog verklaar Christus Self: "Voordat die hemel en die aarde verbygaan, sal nie een jota of een titteltjie van die wet ooit verbygaan nie." (Mattheus 5:18). Dieselfde stem wat die sondaar geduldig en liefdevol smeek om na Hom toe te kom om vergifnis en vrede te vind, sal in die oordeel diegene wat Sy genade verwerp, beveel: "Gaan weg van My, julle vervloektes." (Mattheus 25:41). Regdeur die Bybel word God nie net as 'n tere Vader voorgestel nie, maar ook as 'n regverdige Regter. Hoewel Hy behae daarin skep om genade te betoon en "...ongeregtigheid en oortreding en sonde vergewe..." sal Hy dit nogtans "...nooit ongestraf laat bly nie." (Exodus 34:7).

Die groot Heerser van die nasies het verklaar dat Moses nie die vergadering van Israel in die goeie land sou inlei nie en die ernstige pleidooi van God se dienaar kon nie die omkeer van sy vonnis bewerkstellig nie. Hy het geweet dat hy moes sterf. Maar het hy nie vir een oomblik gewankel in sy sorg vir Israel nie. Hy het getrou daarna gestreef om die vergadering voor te berei om die beloofde erfnis te betree. Op die Bevel van God het Moses en Josua na die tabernakel gegaan terwyl die wolkkolom oor die ingang gerus het. Daar is die volk plegtig aan die sorg van Josua opgedra. Moses se werk as leier van Israel was afgehandel. Maar steeds het hy van homself vergeet in die belang van sy volk. In die teenwoordigheid van die vergaderde menigte het Moses sy opvolger in die Naam van God met hierdie heilige bemoedigende woorde aangespreek: "Wees sterk en vol moed, want jy sal die kinders van Israel inbring in die land wat Ek hulle met 'n eed beloof het; en Ek sal met jou wees." Daarna het hy hom tot die oudstes en die ampsdraers van die volk gewend en hulle 'n plegtige opdrag gegee om die bevele van God wat hy aan hulle opgedra het getrou te gehoorsaam.

Terwyl die volk na die bejaarde man gekyk het wat so spoedig van hulle weggeneem sou word, het hulle met 'n nuwe en dieper waardering onthou van sy vaderlike teerheid, sy wyse raad en sy onvermoeide arbeid. Hoe dikwels, wanneer hulle sondes die regverdige

oordeel van God verdien het, het God sy gebede verhoor en hulle gespaar! Hulle droefheid is as gevolg van hulle berou verhoog. Hulle het met bitterheid onthou dat hulle eie ongeregtighede aanleiding gegee het tot die sonde waarvoor Moses moes sterf.

Die verwydering van hulle geliefde leier sou vir Israel ‘n gevoeliger bestraffing wees as enigiets wat aan hulle toegevoeg kon word indien sy sending voortgeduur het. God wou hulle laat verstaan dat hulle hul toekomstige leier se lewe nie moes beproef soos wat hulle in die geval van Moses gedoen het nie. God spreek tot Sy volk deur middel van die seëninge wat Hy skenk; en wanneer dit nie waardeer word nie, spreek Hy tot hulle deur seëninge wat Hy van hulle ontneem, sodat hulle gelei mag word om hul sondigheid in te sien en met hulle hele hart na Hom terug te keer.

Op daardie selfde dag het Moses die bevel ontvang: “Klim op hierdie gebergte ... die berg Nebo, ... en aanskou die land Kanaan wat Ek aan die kinders van Israel as besitting sal gee; en sterwe op die berg waarheen jy opklim en word versamel by jou volksgenote.” Op Goddelike bevel het Moses dikwels die kamp verlaat om met die Here gemeenskap te hou; maar nou moes hy ‘n nuwe, geheimsinnige opdrag uitvoer. Hy moes uitgaan om sy lewe in die hande van sy Skepper oor te gee. Moses het geweet dat hy alleen sou sterf; geen aardse vriend sou toegelaat word om hom in sy laaste ure by te staan nie. Daar was iets geheimsinnig en ontsagwekkend in die toneel voor hom, waarvoor sy hart teruggedeins het. Die swaarste beproewing was om geskei te word van die volk vir wie hy gesorg en liefgehad het-die volk wat vir so lank by sy lewe en belange ingeweef was. Maar hy het geleer om God te vertrou en met onvoorwaardelike geloof het hy homself en sy volk aan Sy liefde en genade toevertrou.

Vir die laaste keer het Moses in die vergadering van sy volk gestaan. Weer het die Gees van God oor hom gekom en in die mees verhewe en aangrypende taal, het hy op elk van die stamme ‘n seën uitgespreek en dit soos volg afgesluit:

“Niemand is daar soos God, o Jesurun,

wat oor die hemel ry as jou hulp,

en oor die wolke in sy hoogheid.

Die ewige God is “n woning

en onder-ewige arms;

en Hy het die vyand voor jou uit verdrywe

en gesê, Verdelg!

So het Israel dan veilig gaan woon,

die bron van Jakob, in afsondering,

in ‘n land van koring en mos;

ja, sy hemel laat dou afdrup.

Welgeluksalig is jy, o Israel!

Wie is soos jy?

“n Volk wat deur die Here verlos is,

die skild van jou hulp. ”

(Deuteronomium 33:26-29).

Moses het van die vergadering weggestap en in stilte alleen die berg uitgeklim. Hy het “...na die berg Nebo, die top van Pisga...’‘ gegaan. Op daardie eensame hoogte het hy met skerp oë op die toneel afgekyk wat voor hom oopgelê het. In die verre weste het hy die water van die Groot See gesien; in die noorde het die berg Hermon teen die lug verrys; in die ooste was die tafelland van Moab en daaragter was Basan, die toneel van Israel se groot oorwinning; en ver weg na die suide het die woestyn waar hulle so lank geswerf het, uitgestrek.

In eensaamheid het Moses oor sy lewe nagedink; oor die lotgevalle en swaarkry wat hy geken het sedert hy weggedraai het van die paleis en die voorgenome koningskap van Egipte om sy lot by die uitverkore volk van God in te werp. Hy het teruggedink aan daardie lang jare in die woestyn met Jetro se kuddes, die verskyning van die Engel in die brandende bos en aan sy eie roeping om Israel te verlos. Weer het hy die magtige wonderwerke van God se mag, wat ten behoewe van die uitverkore volk geopenbaar was en Sy lankmoedige genade gedurende die jare van hulle omswerwinge en rebellie, herleef. Ondanks alles wat God vir hulle gedoen het en ondanks sy eie gebede en arbeid, was slegs twee van die volwassenes uit die groot menigte wat uit Egipte weggetrek het, tot so mate getrou, dat hulle die Beloofde Land kon binnegaan. Soos Moses oor die gevolge van sy arbeid nagedink het, het sy lewe van beproewing en opoffering amper tevergeefs gelyk.

Nogtans het hy geen berou gehad oor die laste wat hy gedra het nie. Hy het geweet dat sy sending en arbeid ‘n aanstelling deur God self was. Toe hy die eerste keer geroep is om Israel uit slawerny uit te lei, het hy voor die verantwoordelikheid teruggedeins; maar vandat hy die werk aanvaar het, het hy die las nie ontwyk nie. Selfs toe die Here aangebied het om hom vry te laat deur Israel uit te delg, kon Moses nie instem nie. Hoewel hy groot beproewinge geken het, het hy ook besondere blyke van God se guns geniet; gedurende sy omswerwinge in die woestyn het hy ‘n ryke ervaring opgedoen deur die openbaringe van God se krag en heerlikheid te aanskou en die gemeenskap van Sy liefde te ervaar; hy het gevoel dat hy ‘n wyse besluit geneem het deur te verkies om saam met die volk van God ellende te ervaar, as om vir ‘n periode die genot van sonde te geniet.

Terwyl hy teruggekyk het na sy ondervinding as leier van God se volk, het een verkeerde daad sy rekord geskend. Indien daardie oortreding uitgewis kon word, het hy gevoel dat hy nie van die dood sou wegskram nie. Hy het die versekering gehad dat bekering en geloof in die beloofde Offer al was wat God verlang het en weer het Moses sy sonde bely en om genade in die naam van Jesus gesmeek.

En nou is ‘n panoramiese uitsig van die Beloofde Land aan hom gebied. Elke deel van die land het voor hom oopgevou, nie dofweg of onduidelik in die verre deinserigheid nie; maar alles is helder, duidelik en pragtig voor sy verheugde aangesig uitgebeeld. In hierdie toneel is dit nie aan hom getoon soos dit

toe was nie, maar soos dit sou wees wanneer dit met die seën van God daaroor, in besit van Israel sou wees. Dit het vir hom gelyk asof hy ‘n tweede Eden aanskou. Daar was berge met die seders van Libanon bedek, heuwels, grys met olyfbome en welriekend met die geur van die wynstokke, wye groen vlaktes, helder met blomme en ryk in vrugbaarheid, hier die palmbome van die trope, daar die golwende koring-en garslande, sonnige valleie met die musiek van kabbelende strome en die sang van voëls, mooi stede en tuine, mere ryk aan “...die oorvloed van die see...” kuddes wat op die heuwels wei en te midde van die rotse, die wilde bye se opgegaarde skatte. Dit was waarlik ‘n land soos Moses, begeester deur die Gees van God, aan Israel beskryf het: “Geseënd deur die Here ... met die kostelikste gawe van die hemel, met dou en met die wêreldvloed wat onder lê en met die kostelikste voortbrengsels van die son ... en met die vernaamste voortbrengsel van die berge ... en met die kostelikste gawe van die aarde en van sy volheid.”

Moses het die uitverkore volk in Kanaan gevestig gesien, elke stam in besit van sy erfnis. Hy het hulle geskiedenis, na hulle vestiging in die Beloofde Land, gesien; die lang, droewige verhaal van hulle afvalligheid en die straf daarvoor is voor hom blootgelê. Hy het gesien hoedat hulle weens hulle sonde onder die heidene verspreid raak, die heerlikheid wat Israel verlaat het, die pragtige stad in puin en die volk as gevangenes in vreemde lande. Hy het hulle in die land van hulle vaders herstel gesien en uiteindelik, onder die heerskappy van Rome.

Hy is toegelaat om deur die stroom van tyd te kyk en die eerste koms van ons Verlosser te aanskou. Hy het Jesus as baba in Betlehem gesien. Hy het die engelekoor ‘n vreugdevolle loflied tot God, ‘n lied van vrede op aarde, hoor aanhef. In die hemele het hy ‘n ster wat die wyse manne uit die Ooste na Jesus lei, gesien en ‘n groot lig het sy gemoed bestraal toe hy die profetiese woorde onthou: ““‘n Ster kom te voorskyn uit Jakob en ‘n septer kom uit Israel op.” (Numeri 24:17). Hy het Christus se nederige lewe in Nasaret aanskou, Sy liefdesdiens, medelye, en genesing van siekes en Sy verwerping deur die trotse, ongelowige nasie. Met verbasing het hy hulle spoggerige verheffing van die wet van God aangehoor, terwyl hulle Hom, wat die wet gegee het, verag en verwerp. Hy het gesien hoe Jesus op die Olyfberg met trane afskeid neem van die stad wat

Hy so liefgehad het. Terwyl Moses die finale verwerping van daardie volk, wat so hoog deur die Hemel geseën was, aanskou het-daardie mense vir wie hy gearbei, gebid en opofferings gemaak het, namens wie hy gewillig was dat sy eie naam uit die boek van die lewe gewis moes word; terwyl hy geluister het na die angswekkende woorde: "Julle huis word vir julle woes gelaat!" (Mattheus 23:38), is Moses se hart met foltering gevul en hy het bitter trane in meegevoel met die droefheid van die Seun van God gestort.

Hy het die Saligmaker na Getsémané gevolg en die foltering in die tuin, die verraad, die bespotting, die géseling en die kruisiging aanskou. Moses het gesien dat die Seun van God verhoog moes word, net soos hy die koperslang in die woestyn verhoog het, sodat elkeen wat in Hom glo, "...nie verlore mag gaan nie, maar die ewige lewe kan hê." (Johannes 3:15,16). Moses se hart was vol droefheid, verontwaardiging en afsku toe hy die manifestasie van geveinsdheid en sataniese haat wat die Joodse volk jeens hulle Verlosser, die magtige Engel wat voor hulle vaders uitgegaan het, aanskou. Hy het Christus se smartlike kreet gehoor: "My God, my God, waarom het U My verlaat?" (Markus 15:34). Hy het Hom in Josef se nuwe graf sien lê. Dit was asof die duisternis van hopelose wanhoop die wêreld omvou.

Maar hy het weer gekyk en aanskou hoe Hy as Oorwinnaar te voorskyn kom en vergesel van aanbiddende engele, na die hemel opvaar en 'n menigte van gevangenes lei. Hy het gesien hoe die blink hemelpoorte oopgaan om Hom te ontvang en hoe die hemelse skare hulle Aanvoerder met oorwinningsliedere verwelkom. En daar is aan hom geopenbaar dat hy self onder diegene sou wees wat die Verlosser bedien en die ewige poorte vir Hom sou oopmaak. 'n Heilige glans het sy aangesig bedek terwyl hy die toneel aanskou het. Hoe nietig was die beproewinge en opofferings van sy lewe wanneer dit met die van die Seun van God vergelyk word! Hoe lig in kontras met die "..alles oortreffende ewige gewig van heerlikheid!" (2 Korinthiërs 4:17). Hy het hom verheug dat hy toegelaat was om selfs in 'n geringe mate, deel te neem aan die lyding van Christus.

Moses het Jesus se dissipels sien uitgaan om Sy evangelie aan die wêreld te verkondig. Hy het gesien dat, alhoewel die volk Israel "...na die vlees..." nie aan die hoë roeping beantwoord het waartoe God hulle geroep het nie en in hulle ongeloof nie daarin geslaag het om die lig van die wêreld te word nie; en hoewel hulle die genade van God verag en hulle seëninge as Sy uitverkore volk verbeur het, het God die saad van Abraham nogtans nie verwerp nie; sodat die heerlike doelwitte wat Hy Hom voorgeneem het om deur Israel te bereik, vervul kon word. Almal wat deur Christus die kinders van geloof sou word, sou as Abraham se saad gereken word; hulle was die erfgename van die verbondsbeloftes; soos Abraham is hulle geroep om die wet van God en die evangelie van Sy Seun te bewaar en aan die wêreld bekend te maak. Moses het gesien hoe die lig van die evangelie deur die dissipels van Jesus uitstraal na hulle "...wat in duisternis sit..." (Mattheus 4:16) en hoe dat

duisende uit die lande van die heidene na die helderheid van die opgang daarvan stroom. En terwyl hy dit aanskou het, het hy hom verheug in die toename en welvaart van Israel.

En nou het ‘n ander toneel voor hom verbygegaan. Hy het reeds aanskou hoe die Satan die Jode sou aanvoer om Christus te verwerp terwyl hulle voorgee om die wet van Sy Vader te vereer. Hy het nou gesien hoe die Christen-wêreld onder dieselfde misleiding verkeer, deur te beweer dat hulle Christus aanneem, terwyl hulle God se wet verwerp. Hy het die priesters en die ouderlinge hoor uitroep: “Weg met Hom!” “Kruisig, kruisig Hom!” en nou het hy die beweerde Christen-leraars hoor uitroep: “Weg met die wet!” Hy het gesien dat die Sabbat onder die voete vertrap word en ‘n valse instelling die plek daarvan inneem. Moses is opnuut met verbasing en met afgryse gevul.

Hoe kon diegene wat voorgee om in Christus te glo, die wet verwerp wat Hy met Sy eie Stem op die heilige berg verkondig het? Hoe kon enige persoon wat God vrees die wet, wat die grondslag van Sy heerskappy in die hemel en op aarde is, ter syde stel? Met vreugde het Moses gesien hoedat die wet van God steeds deur ‘n getroue minderheid vereer en verhef word. Hy het die laaste groot stryd van die aardse magte, om diegene wat God se wet gehoorsaam, uit te wis, gesien. Hy het die tyd vooruitgesien wanneer God sal opstaan om die bewoners van die aarde weens hulle ongeregtigheid te straf en diegene wat Sy Naam gevrees het in die dag van Sy toorn, beskerm en verberg sal word. Hy het die vredesverbond van God met diegene wat Sy wet onderhou gehoor, toe Hy met Sy stem vanuit Sy heilige woning spreek en die hemele en die aarde gebewe het. Hy het

die tweede koms van Christus in heerlikheid gesien, hoe die regverdige dode tot onsterflike lewe opgewek word, die lewende heiliges verander word sonder om die dood te sien en almal saam met vreugdesange opvaar na die stad van God.

Nog ‘n ander toneel speel af voor sy oë-die aarde van die vloek bevry, mooier as die mooi Beloofde Land wat so pas voor hom uitgestrek was. Daar is geen sonde nie en die dood kan daar nie inkom nie. Daar sal die verloste nasies vir ewig woon. Met onuitspreeklike vreugde aanskou Moses die toneel van die vervulling van ‘n heerliker verlossing as wat sy stoutste verwagting ooit sou kon geskilder het. Met hulle aardse omswerwinge vir altyd verby, het die Israel van God uiteindelik die goeie betree.

Die gesig het weer vervaag en sy oë het op die land van Kanaan, wat voor hom in die verte uitgestrek gelê het, gerus. Daarna het hy, soos ‘n moeë krygsman, gaan lê om te rus. “Toe het Moses, die kneg van die Here, daar gesterwe in die land Moab, volgens die bevel van die Here. En Hy het hom in die dal in die land Moab, teenoor Bet-Peor, begrawe; en niemand het tot vandag toe sy graf geken nie.” Baie van diegene wat onwillig was om op die raad van Moses, terwyl hy nog by hulle was, ag te slaan, sou in gevaar verkeer het om met sy dooie liggaam afgodery te pleeg indien hulle die plek van sy graf geken het. Om

hierdie rede is dit vir mense verberg. Maar engele van God het die liggaam van Sy getroue kneg begrawe en oor sy eensame graf gewaak.

"En soos Moses, vir wie die Here van aangesig tot aangesig geken het, het daar geen profeet meer in Israel opgestaan nie-wat betref al die tekens en die wonders wat die Here hom opgedra het om te doen en wat betref die hele magsopenbaring en al die groot, skrikwekkende dade wat Moses voor die oë van die hele Israel gedoen het. "

As Moses se lewe nie deur daardie een sonde, deur God nie te verheerlik toe die water uit die rots by Kades gestroom het nie, bevlek was nie, sou hy die Beloofde Land binnegegaan en in die hemel opgeneem word sonder om die dood te aanskou. Maar hy sou nie lank in die graf bly nie. Christus self, vergesel van die engele wat Moses begrawe het, het van die hemel neergedaal om Sy slapende heilige op te wek.

Die Satan het hom verheug in sy sukses om Moses teen God te laat sondig en hom daardeur onder die heerskappy van die dood te laat kom. Die groot teenstander het verklaar dat die Goddelike vonnis: "Stof is jy en tot stof sal jy terugkeer" (Genesis 3:19), hom besitreg oor die dode gegee het. Die mag van die graf is nooit voorheen verbreek nie en daarom het hy almal wat in die grafte was as sy gevangenes beskou, om nooit uit sy donker gevangenis verlos te word nie.

Vir die eerste keer sou Christus iemand uit die dood opwek. Toe die Vors van die lewe en die skitterende engele die graf nader, was Satan verontrus oor sy heerskappy. Met sy bose engele het hy die inval op die gebied wat hy as sy eie beskou het, betwis. Hy het gespog dat die dienskneg van God sy gevangene geword het. Hy het verklaar dat selfs Moses nie in staat was om die wet van God te onderhou nie; dat hy aan homself die eer toegeëien het wat Jehova toekom-dieselfde sonde wat die Satan se verbanning uit die hemel veroorsaak het-en dat hy deur daardie een oortreding onder die heerskappy van die Satan gekom het. Die aardsverraaier het sy oorspronklike beskuldigings teen die heerskappy van God beklemtoon en sy klagtes oor God se onreg teenoor hom herhaal.

Christus het Hom nie verneder om in stryd met Satan te verkeer nie. Hy kon hom gewys het op die wrede werk wat sy bedrog in die hemel bewerkstellig het en die ondergang van 'n groot aantal hemelinge veroorsaak het. Hy kon hom gewys het op die leuens wat hy in Eden vertel het, wat daartoe aanleiding gegee het dat Adam gesondig het en sodoende die dood oor die mensdom gebring het. Hy kon Satan daaraan herinner het dat dit deur sy eie toedoen was dat Israel gemurmureer en oproerig geraak het, wat die lankmoedige geduld van hulle leier beproef het en dat hy Moses onverhoeds tot sonde verlei en onder die heerskappy van die dood gebring het. Maar Christus het dit alles na Sy Vader verwys deur te sê: "Die Here bestraf jou!" (Judas 9). Die Verlosser het nie in 'n geskil met Sy teenstander betrokke geraak nie, maar Hy het daar en dan met Sy werk begin om die mag

van die gevalle vyand te verbreek en die dode tot lewe op te wek. Hier was ‘n bewys van die oppermag van die Seun van God wat die Satan nie kon betwis nie. Die opstanding

was vir ewig verseker. Die Satan was sy prooi ontneem; die regverdige dode sou weer leef.

As gevolg van sonde het Moses onder die mag van die Satan gekom. Volgens sy eie verdienstelikheid, was hy die wettige gevangene van die dood; maar hy is tot die ewige lewe opgewek want hy kon in die Naam van sy Verlosser daarop aanspraak maak. Moses het verheerlik uit die graf opgestaan en saam met sy Verlosser na die Stad van God opgevaar.

Die regverdigheid en liefde van God is nog nooit, voor die dood van Jesus, op ‘n meer treffender wyse bewys as in Sy handelinge met Moses nie. God het Moses uit Kanaan uitgehou om ‘n les te leer wat nooit vergeet moes word nie, naamlik dat Hy stiptelike gehoorsaamheid vereis en dat mense daarteen moet waak om nie die heerlikheid wat hulle Skepper toekom, vir hulleself toe te eien nie. Hy kon nie toegee aan Moses se gebed dat hy toegelaat mag word om in Israel se erfnis te deel nie, maar Hy het Sy dienskneg nie vergeet of versaak nie. Die God van die hemel het begrip gehad vir die lyding wat Moses verduur het; Hy het kennis geneem van die getroue diens wat hy in daardie lange jare van stryd en beproewing verrig het. Op die top van Pisga het God Moses tot ‘n erfenis opgeroep wat veel heerliker was as die aardse Kanaan.

Op die berg van verheerliking was Moses saam met Elia, wat na die hemel opgevaar het sonder om te sterf. Hulle is gestuur as draers van lig en heerlikheid vanaf die Vader na Sy Seun. So is die gebed van Moses, van honderde jare tevore, dan verhoor. Hy het op die “goeie bergland” binne die erfnis van sy volk gestaan en van Hom getuig in wie al die beloftes aan Israel gesentreer was. Dit is die laaste toneel wat aan die sterflike oë van ‘n mens, in die geskiedenis van daardie man wat so hoog deur die Hemel vereer is, geopenbaar is.

Moses was ‘n tipe van Christus. Hy het self aan Israel verklaar: ““‘n Profeet uit jou midde, uit jou broers, soos ek is, sal die Here jou God vir jou verwek; na Hom moet julle luister” (Deuteronomium 18:15). God het dit goed geag om Moses in die skool van beproewing en armoede te dissiplineer voordat hy gereed sou wees om die menigtes van Israel na die aardse Kanaan te lei. Die Israel van God wat na die hemelse Kanaan reis, het ‘n Leidsman wat geen menslike lering benodig om Hom vir Sy werk as geestelike leier voor te berei nie; nogtans is Hy deur lyding vervolmaak en “...deurdat Hy self onder versoeking gely het, kan Hy dié help wat versoek word.” (Hebreërs 2:10,18). Ons Verlosser het geen menslike swakheid of onvolmaaktheid aan die dag gelê nie, nogtans het Hy gesterf om vir ons toegang tot die Beloofde Land te verkry.

"En Moses was wel getrou in sy hele huis as 'n dienaar, om te getuig van wat nog gespreek sou word, maar Christus as Seun oor sy huis. En ons is sy huis as ons net die vrymoedigheid en die roem van die hoop tot die einde toe onwrikbaar vashou." (Hebreërs 3:5,6).

Hoofstuk 44—Deur die Jordaan

(Hierdie hoofstuk berus op Joshua 1 tot 5:12)

Die Israeliete was diep bedroef oor die heengaan van hulle leier en het dertig dae lank spesiale dienste ter ere van sy nagedagtenis gehou. Nog nooit vantevore, totdat hy van hulle weggeneem was, het hulle die waarde van sy wyse raad, sy vaderlike teerheid en sy onwankelbare geloof ten volle besef nie. Met nuwe en dieper waardering het hulle die kosbare lesse wat hy hulle, terwyl hy nog met hulle was, geleer het, onthou.

Moses was dood, maar sy invloed het nie saam met hom gesterf nie. Dit sou voortleef en in die harte van sy volk voortgeplant word. Vir lank sou die herinnering aan daardie heilige, onselfsugtige lewe, wat met stille, oortuigende krag die lewens van selfs diegene wat sy lewende woorde geminag het gevorm het, gekoester word. Soos die strale van die ondergaande son die bergpieke, lank nadat die son agter die heuwels gesak het verlig, so werp die dade van die opregtes, die heiliges en die goeies lig op die wêreld, lank nadat die daders self van die toneel verdwyn het. Hulle werke, hulle woorde, hulle voorbeeld, sal vir ewig voortleef. “Die regverdige sal in ewige gedagtenis wees.” (Psalm 112:6).

Hoewel hulle diep bedroef oor hulle verlies was, het die volk geweet dat hulle nie alleen gelaat is nie. Die wolkkolom het bedags op die tabernakel gerus en snags was die vuurkolom daar as versekering dat, indien hulle die weg van Sy gebooie bewandel, God steeds hulle Leidsman en Helper sou wees.

Josua was nou die erkende leier van Israel. Voorheen was hy hoofsaaklik geken as ‘n krygsman en sy gawes en deugde was veral op hierdie stadium van die geskiedenis van sy volk, waardevol. Dapper, vasberade en volhardend, stiptelik, onomkoopbaar en onbaatsugtig in sy sorg vir hulle wat onder sy toesig geplaas is en bo alles, besiel deur ‘n lewende geloof in God-was die karakter van die man wat deur God gekies is om die leërmagte van Israel, met hulle inname van die beloofde land aan te voer. Tydens hulle verblyf in die woestyn het hy as eerste minister vir Moses opgetree en sy stille, beskeie getrouheid, sy vasberadenheid wanneer ander geweifel het, sy standvastigheid om die waarheid te midde van gevare te handhaaf, het getuig van sy geskiktheid om Moses op te volg, selfs voordat die stem van God hom daartoe geroep het.

Dit was met groot angstigheid en min selfvertroue, dat Josua vooruitgesien het na die werk wat vir hom voorgelê het; maar sy vrese is deur die versekering van God gestil: “Soos Ek met Moses gewees het, sal Ek met jou wees; Ek sal jou nie begewe en jou nie verlaat nie ly sal hierdie volk die land laat erwe wat Ek hulle vaders met ‘n eed beloof het om aan hulle te gee.” “Elke plek waar julle voetsool op sal trap, dit gee Ek aan julle, soos Ek met Moses gespreek het.” Tot op die hoogtes van Libanon in die verte, tot by die strand van die Groot See en ver weg, tot op die oewers van die Eufraat in die ooste-die hele gebied sou aan hulle behoort.

’n Opdrag is by die belofte gevoeg: “Wees net baie sterk en vol moed, om nougeset te handel volgens die hele wet wat Moses, my kneg, jou beveel het.” Die opdrag van die Here was: “Hierdie wetboek mag nie uit jou mond wyk nie; maar bepeins dit dag en nag,” “...wyk daarvan nie regs of links af nie, want dan sal jy in jou weë voorspoedig wees en dan sal jy met goeie gevolg handel.”

Die Israeliete het nog aan die oostekant van die Jordaan, wat die eerste struikelblok in die besetting van Kanaan was, gekampeer. Die eerste boodskap wat God aan Josua gegee het, was: “Maak jou dan nou klaar, trek deur hierdie Jordaan, jy en hierdie hele volk, na die land wat Ek aan hulle sal gee.” Daar was geen opdrag oor hoe hulle deur die Jordaan moes trek nie. Josua het egter geweet dat wat God ook al gebied, Hy ‘n weg vir Sy volk sou berei om dit deur te voer en met hierdie geloof het die onverskrokke leier onmiddellik sy reëlings vir die aantog begin tref.

“n Paar kilometers oorkant die rivier, reg teenoor die plek waar die Israeliete gekampeer het, was die groot en sterk verskanste stad, Jerigo. Daardie stad was feitlik die sleutel tot die hele land en dit sou ‘n gedugte struikelblok vir die sukses van Israel wees. Daarom het Josua twee jongmanne as spioene na die stad gestuur om iets van sy bevolking, sy bronne en die sterkte van sy vestings vas te stel. Die inwoners van die stad, vreesbevange en agterdogtig, was voortdurend waaksaam en die boodskappers het in groot gevaar verkeer. Hulle is egter deur Ragab, ‘n vrou van Jerigo, met gevaar vir haar eie lewe, beskerm. Om haar vir haar weldaad te beloon, het hulle beloof om haar te beskerm wanneer die stad ingeneem sou word.

Die verkenners het veilig teruggekeer met die tyding: “Sekerlik gee die Here die hele land in ons hand, ja, al die inwoners van die land bewe selfs vir ons.” In Jerigo is aan hulle gesê: “Ons het gehoor dat die Here die water van die Skelfsee voor julle by jul uittog uit Egipte laat opdroog het en wat julle die twee konings van die Amoriete, Sihon en Og, oorkant die Jordaan aangedoen het, dat julle hulle met die banvloek getref het. Toe ons dit hoor, het ons hart gesmelt, sodat daar by niemand enige moed meer oorgebly het teenoor julle nie; want die Here julle God, Hy is God in die hemel daarbo en op die aarde hieronder.”

Bevele is nou uitgereik om gereed te maak vir ‘n opmars. Die volk moes voedsel vir drie dae voorberei en die leër moes slaggereed gemaak word. Almal het met die planne van hul leier ingestem en het hom van hulle vertroue en ondersteuning verseker: “Alles wat u ons beveel het, sal ons doen en oral waarheen u ons stuur, sal ons gaan. Net soos ons na Moses geluister het, so sal ons na u luister; mag die Here u God net met u wees soos Hy met Moses gewees het.”

Die menigte het hul kampplek by die akasia-bosse van Sittim agtergelaat en na die oewer van die Jordaan afgedaal. Almal het egter geweet dat sonder Goddelike hulp, hulle

nooit deur die rivier sou kom nie. Hierdie tyd van die jaar, naamlik die lenteseisoen, het die sneeu in die berge gesmelt en die vlak van die Jordaan tot so mate laat styg, dat die water oor sy walle gestroom het, sodat dit onmoontlik was om by die gewone driwwe deur te kom. God het bewillig dat die deurgang van Israel deur die Jordaan, deur middel van ‘n wonderwerk sou geskied. Joshua het op Die bevel van God die volk aangesê om hulleself te heilig; hulle moes hulle sondes aflê en hulleself reinig van alle uiterlike onreinheid “...want...” het hy gesê, “...more sal die Here wonders onder julle doen.”

Die “verbondsark” moes voor die volk uitgaan. Wanneer hulle die teken van Jehova se Teenwoordigheid, wat deur die priesters gedra was sien wegbeweeg vanaf die plek daarvan in die middel van die kamp en na die rivier beweeg, moes hulle van hulle plekke af wegtrek en “...agter hom aan trek.” Die omstandighede van die deurtog is vooruit haarfyn beskryf en Josua het gesê: “Hieraan sal julle erken dat daar ‘n lewende God tussen julle is en dat Hy sekerlik die Kanaaniete voor julle uit sal verdrywe: Kyk, die verbondsark van die Here van die hele aarde trek voor julle uit die Jordaan in.”

Op die bepaalde tyd het die trek begin, met die ark, op die skouers van die priesters, wat aan die voorpunt lei. Die volk is aangesê om terug te val sodat daar ‘n oop ruimte van byna ‘n kilometer rondom die ark was. Almal het met groot belang-stelling toegekyk terwyl die priesters met die verbondsark die Jordaan nader. Hulle het gesien hoe hulle met die heilige ark die verwoede, bruisende stroom geleidelik nader, totdat die draers se voete in die water gedoop is. Toe, skielik, is die gety teruggestoot, terwyl die stroom ondertoe weggevloei het en die bedding van die rivier drooggelê is.

Op die Bevel van God het die priesters tot in die middel van die rivier beweeg en daar gaan staan terwyl die hele menigte af beweeg en na die anderkant deurgetrek het. So is daar op die verstand van Israel ingeprent, dat die Mag wat die water van die Jordaan gekeer het, dieselfde Mag was wat die water van die Rooi See geskei het sodat hulle vaders kon deurgaan. Nadat die hele volk deurgetrek het, is die ark self na die westelike oewer deurgedra. Nouliks was dit op ‘n veilige plek en “...het die priesters hulle voetsole gelig en die droë grond bereik...” of die water wat teruggehou is, het afgestorm in ‘n onkeerbare vloed, in die natuurlike kanaal van die stroom.

Toekomstige geslagte moes egter nie sonder ‘n getuienis van hierdie groot wonderwerk wees nie. Terwyl die priesters met die ark nog in die middel van die Jordaan gestaan het, het twaalf manne, wat reeds vantevore “...een uit elke stam...” gekies is, elk ‘n klip uit die rivierbedding waar die priesters gestaan het, geneem en dit na die wes-oewer gedra. Hierdie klippe sou in die eerste kamp oorkant die rivier, as ‘n monument opgerig word. Die volk is beveel om die verhaal van die verlossing wat God vir hulle bewerk het aan hulle kinders en kindskinders oor te vertel, soos Josua gesê het: “Dat al die volke van die aarde kan weet dat die hand van die Here sterk is, sodat julle die Here julle God altyd mag vrees.’‘

Die invloed van hierdie wonderwerk op sowel die Hebreërs as op hulle vyande, was van uiterste belang. Dit was vir Israel ‘n versekering van die voortgesette teenwoordigheid en beskerming van God-’n bewys dat Hy deur Josua vir hulle sou werk net soos Hy deur Moses gewerk het. Hierdie versekering was nodig om hulle harte te versterk wanneer hulle die land in besit sou neem-die geweldige taak wat die geloof van hulle voorvaders veertig jaar vantevore laat wankel het. Voor die deurtog het die Here aan Josua verklaar: “Vandag sal Ek begin om jou groot te maak voor die oë van die hele Israel, sodat hulle kan weet dat Ek met jou sal wees soos Ek met Moses gewees het.” En die uitslag was ‘n vervulling van hierdie belofte: “Dié dag het die Here Josua groot gemaak voor die oë van die hele Israel, sodat hulle hom gevrees het soos hulle Moses gevrees het al die dae van sy lewe. ”

Hierdie uitoefening van Goddelike Mag namens Israel, was beplan om ook die vrees waarmee hulle deur die omliggende nasies beskou is te verhoog en sodoende die weg vir ‘n makliker en algehele oorwinning vir hulle voor te berei. Toe die konings van die Amoriete en die Kanaaniete die tyding dat God die water van die Jordaan voor die kinders van Israel teruggehou het hoor, het hulle harte met vrees gesmelt. Die Hebreërs het reeds die vyf konings van Midian, die magtige Sihon van die Amoriete en Og van Basan gedood en nou het hulle deurtog deur die vol en onstuimige Jordaan die omliggende nasies met vrees gevul. Aan die Kanaaniete, aan die hele Israel en aan Josua self, is daar onmiskenbare bewys gelewer dat die lewende God, die Koning van hemel en aarde, met Sy volk was en dat Hy hulle nooit sou begeef of verlaat nie.

Die Hebreërs het hulle eerste kamp in Kanaan ‘n kort afstand van die Jordaan opgeslaan. Daar het Josua “...die kinders van Israel besny...” en “...terwyl die kinders van Israel by Gilgal gelaer was, het hulle die Pasga gehou.” Die opheffing van die besnydenis sedert die opstand by Kades, wat ‘n simbool van hulle verbond met God was, was vir Israel ‘n voortdurende getuienis dat hulle verbond met God verbreek was. En die opheffing van die Pasga, die gedenkteken van hulle verlossing uit Egipte, was ‘n bewys van die Here se misnoeë oor hulle begeerte om na die land van hulle slawerny terug te keer. Maar nou was die jare van daardie verwerping egter verby. God het weer eens Israel as Sy volk erken en die teken van die verbond is herstel. Die besnyding is op al die mense wat in die woestyn gebore is toegepas. En die Here het aan Josua gesê: “Vandag het Ek die smaad van Egipte van julle afgewentel” en met verwysing daarna, is die plek van hulle laer “Gilgal” (Afwenteling), genoem.

Heidense volke het die Here en Sy volk gelaster omdat die Israeliete misluk het om Kanaan spoedig na hulle vertrek uit Egipte, in te neem soos hulle verwag het. Hulle vyande het geseëvier omdat Israel so lank in die woestyn rondgedwaal het en hulle het spottend verklaar dat die God van die Hebreërs nie in staat was om hulle in die Beloofde Land in te bring nie. Maar nou het die Here Sy krag en Sy guns duidelik gemanifesteer deur die Jordaan voor Sy volk te open en hulle vyande kon hulle nie langer beskuldig nie.

“Op die veertiende dag van die maand in die aand... ” is die Pasga op die vlaktes van Jerigo gevier. “En hulle het die dag na die Pasga van die opbrings van die land geëet: ongesuurde brood en gebraaide koring, daardie selfde dag. En die dag nadat hulle van die opbrings van die land geëet het, het die manna opgehou, sodat die kinders van Israel verder geen manna gehad het nie; maar hulle het geëet van die opbrings van die land Kanaan in daardie jaar.” Die lang jare van hulle omswerwinge in die woestyn was verby. Israel het uiteindelik die Beloofde Land betree.

Hoofstuk 45—Die Val van Jerigo

(Hierdie hoofstuk berus op Josua 5:13-15;6;7)

Die Hebreërs het Kanaan binnegetrek, maar hulle het dit nog nie onderwerp nie en menslik gesproke sou die stryd om dit in besit te neem lank en moeilik wees. Die land is deur ‘n magtige volk, wat gereed gestaan het om die inval op hulle gebied te verdedig, bewoon. Die verskeie stamme is uit vrees vir ‘n gemeenskaplike gevaar, saamgebind. Hulle perde en yster strydwaens, hulle kennis van die land en hulle krygsopleiding sou grootliks in hulle guns wees. Verder is die land deur vestings versterk “...stede wat groot en tot aan die hemel versterk is...” (Deuteronomium 9:1). Slegs met die versekering dat hulle hul op ‘n Krag buite hulleself kon beroep, kon die Israeliete hoop om in die komende stryd te seëvier.

Een van die sterkste vestings van die land, die groot en magtige Jerigo, het reg voor hulle gelê, slegs ‘n kort afstand van hulle laer te Gilgal. Op die grens van ‘n vrugbare vlakte, oorvloedig met ‘n ryk verskeidenheid van tropiese produkte, die paleise en tempels ‘n woonplek van weelde en ondeug, het hierdie trotse stad agter sy verskansings, die God van Israel uitgetart. Jerigo was een van die belangrikste setels van afgodediens, veral toegewy aan Astarot, die godin van die maan. Dit was die middelpunt van Kanaan se verfoeilikste en mees verlagende bygelowe. Die volk Israel, wat nog terdeë bewus van hulle sonde te Bet-Peor was, kon hierdie heidense stad slegs met veragting en afsku bejeën.

Om Jerigo te onderwerp, het Josua as die eerste stap in die verowering van Kanaan beskou. Maar eerstens het hy na die versekering van die leiding van God gesoek dit is aan hom verleen. Terwyl hy homself buite die kamp afgesonder het om te mediteer en te bid dat die God van Israel voor Sy volk uit moes trek, het hy ‘n gewapende krygsman, ‘n groot, verhewe Persoon “...met ‘n ontblote swaard in sy hand...” gesien. Op Josua se vraag: “Behoort u by ons of by ons vyande?” het hy geantwoord: “Ek is die Leërowerste van die Here; Ek het nou gekom.” Dieselfde bevel wat Moses by Horeb ontvang het, is nou weer gegee: “Trek jou skoene van jou voete af, want die plek waar jy op staan, is heilig.” Dit het die ware aard van die geheimsinnige Besoeker geopenbaar. Dit was Christus, die Verhewe Een, wat voor die leier van Israel gestaan het. Met ontsag gevul, het Josua in aanbidding op sy aangesig neergeval en die versekering gehoor: “Ek gee Jerigo met sy koning en dapper helde in jou hand...’‘ en hy het opdrag ontvang vir die verowering van die stad.

Gehoorsaam aan die Bevel van God het Josua die leërs van Israel aangevoer. Geen aanval moes uitgevoer word nie. Hulle moes eenvoudig met die ark rondom die stad marsjeer en die trompette blaas. In die voorhoede was die krygsmanne, ‘n afdeling van uitgesoekte manne, maar nie om hierdie keer deur hul eie vernuf en dapperheid te oorwin nie, maar deur gehoorsaamheid aan die bevele wat God aan hulle gegee het. Sewe priesters met trompette het gevolg. Agter hulle het die priesters, in die gewaad van hulle heilige

amp, die verbondsark, omring met ‘n stralekrans van Goddelike Heerlikheid, gedra. Die leër van Israel het gevolg, elke stam onder sy eie vaandel. Dit was die optog wat rondom die gedoemde stad gemarsjeer het. Daar was geen ander geluid as die voetstappe van daardie groot menigte en die plegtige geluid van die trompette wat van die heuwels af in die strate van Jerigo weerklink het nie. Nadat die optog voltooi was, het die leër in stilte na hulle tente teruggekeer en is die verbondsark op sy plek in die tabernakel gesit.

Met verwondering en paniekbevange het die wagte van die stad elke beweging dopgehou en verslag aan die owerheid gelewer. Hulle het nie geweet wat al hierdie vertoon beteken nie, maar toe hulle daardie magtige menigte, wat elke dag een keer om die stad met die heilige verbondsark, vergesel van die priesters sien marsjeer, het die geheimsinnigheid van die toneel hulle priesters en mense vreesbevange gemaak. Hulle het dan weer ‘n keer die sterk vestings ondersoek om seker te maak dat hulle die sterkste aanslag sou kon weerstaan. Baie van hulle het die idee, dat hulle enige skade deur hierdie enkele vertonings kon opdoen, belaglik gevind. Ander was met ontsag gevul wanneer hulle elke dag die optog rondom die stad sien marsjeer. Hulle het onthou dat die Rooi See eenkeer voor hierdie volk oopgegaan het en dat daar kort gelede ‘n pad deur die Jordaanrivier vir hulle oopgemaak is. Hulle wis nie watter verdere wonderwerke God nog vir hulle mag verrig nie.

Ses dae lank het die vergadering van Israel rondom die stad marsjeer. Die sewende dag het aangebreek en met die eerste 490 lig van dagbreek het Josua die leërs van die Here aangevoer. Hulle is nou beveel om sewe keer rondom Jerigo te marsjeer en met ‘n magtige klank van die trompette, moes hulle met ‘n luide stem skreeu, want God het die stad aan hulle oorgegee.

Die groot leër het plegtig rondom die gedoemde mure gemarsjeer. Alles was stil behalwe die afgemete treë van baie voete en af en toe die geluid van ‘n trompet wat die oggend stilte verbreek. Dit het voorgekom asof die massiewe mure van soliede klip die beleg van mense uitdaag. Met toenemende vrees het die wagters op die muur gekyk hoe die eerste kringloop eindig en die tweede begin, gevolg deur die derde, die vierde, die vyfde en die sesde. Wat was die doel van hierdie geheimsinnige bewegings? Wat se magtige gebeurtenis sou volg? Hulle het nie lank gehad om te wag nie. Nadat die sewende rondte voltooi was, het die optog gaan stilstaan. Die trompette, wat vir ‘n wyle stil was, het nou met ‘n oorverdowende klank uitgebasuin wat die aarde laat skud het. Die mure van soliede klip, met die massiewe torings en die kantele, het gekantel, uit hulle fondasies geskud en met ‘n slag in puin op die grond neergestort. Die inwoners van Jerigo is verlam van vrees en die menigtes van Israel het in gemarsjeer en die stad in besit geneem.

Die Israeliete het nie deur hulle eie mag die oorwinning behaal nie; dit het geheel en al van die Here gekom; en as eerste vrugte van die land moes die stad, met alles wat daarin was, aan die Here geoffer word. Die Israeliete moes duidelik verstaan dat hulle met die

verowering van Kanaan nie vir hulleself sou veg nie, maar dat hulle eenvoudig werktuie sou wees om die wil van God uit te voer; hulle moes nie na rykdom of selfverheffing streef nie, maar na die heerlikheid van Jehova, hulle Koning. Voordat hulle die stad ingeneem het, het hulle die bevel gekry: "Die stad met al wat daarin is, moet 'n banoffer aan die Here wees." "Neem julle net in ag vir die ban, dat julle nie ... van die bangoed neem en die laer van Israel onder die ban bring en dit in die ongeluk stort nie."

Al die inwoners van die stad, met elke lewende ding daarin "...man sowel as vrou, jonk sowel as oud, tot bees, skaap en esel..." is met die swaard gedood. Net die getroue Ragab en haar huisgesin is gered ter vervulling van die belofte van die verkenners. Die stad self is verbrand; die paleise en tempels, die pragtige woonhuise met al die weelderige meubels, die ryk gordyne en duur klere, is in die vlamme gegooi. Wat nie deur die vuur vernietig kon word nie, "...die silwer en die goud en die koper en ystervoorwerpe..." is aan die diens van die tabernakel gewy. Selfs die plek waar die stad gestaan het, is vervloek; Jerigo moes nooit weer as vesting herbou word nie; 'n vloek is uitgespreek oor elkeen wat dit sou waag om daardie mure wat deur die krag van God neergewerp is, weer op te bou. Die plegtige verklaring is in die teenwoordigheid van die ganse Israel uitgespreek: "Vervloek is die man voor die aangesig van die Here wat sal opstaan om hierdie stad Jerigo op te bou: ten koste van sy eersgeborene sal hy sy fondamente lê en ten koste van sy jongste sal hy sy poorte insit."

Die algehele uitwissing van die inwoners van Jerigo was die eintlike vervulling van die bevel wat voorheen deur Moses aangaande die bewoners van Kanaan gegee is: "Dan moet jy hulle geheel en al met die banvloek tref." (Deuteronomium 7:2). "Van die stede van hierdie volke ... moet jy niks wat asem het, laat lewe nie" (Deuteronomium 20:16). Vir baie mense lyk dit asof hierdie bevele teenstrydig is met die gees van liefde wat in ander dele van die Bybel beveel word, maar dit was in werklikheid die voorskrifte van oneindige wysheid en goedheid. God het op die punt gestaan om Israel in Kanaan te vestig om tussen hulle 'n volk en 'n regering te ontwikkel wat 'n openbaring sou wees van Sy koninkryk op aarde. Hulle sou nie net erfgename van die ware geloof wees nie, maar moes die beginsels daarvan deur die wêreld versprei. Die Kanaaniete het hulle aan die vuilste en mees verlagende heidenisme oorgegee en dit was nodig dat die land gereinig moes word van dit wat gewis die vervulling van God se genadige planne sou verhinder.

Daar is meer as genoeg geleentheid aan die inwoners van Kanaan gegun om hulle te bekeer. Veertig jaar vantevore het die opening van die Skelfsee en die oordele wat die Egiptenare getref het van die oppermag van die God van Israel getuig. En nou het die verowering van die konings van Midian, van Gilead en van Basan verder getuig dat Jehova bo alle ander gode was. Sy heilige karakter en Sy afkeer van onreinheid is bewys deur die oordele wat Israel getref het toe hulle aan die afskuwelike plegtighede van Baal-Peor deelgeneem het. Al hierdie gebeure was aan die inwoners van Jerigo bekend en daar was

baie wat, soos Ragab, van die oortuiging was, hoewel hulle geweier het om dit te gehoorsaam, dat Jehova, die God van Israel, "...God in die hemel daarbo en op die aarde hieronder..." is. Soos die mense voor die sondvloed, het die Kanaaniete net geleef om die Hemel te belaster en die aarde te besoedel. En beide liefde en regverdigheid het geëis dat die rebelle teen God en die vyande van die mense dadelik tereggestel moes word.

Hoe maklik het die leërs van die hemel die mure van Jerigo, die trotse stad waarvan die vestings die harte van die ongelowige verkenners veertig jaar vantevore met vrees gevul het, in duie laat stort! Die Magtige van Israel het gesê: "Ek gee Jerigo ... in jou hand." Menslike mag was magteloos teen daardie woord.

"Deur die geloof het die mure van Jerigo geval." (Hebreërs 11:30). Die Leërowerste van die Here se skare het met niemand anders as Josua gepraat nie; Hy het Hom nie aan die vergadering geopenbaar nie en dit is aan hulle oorgelaat om die woorde van Josua te glo of te betwyfel; om die bevel wat in die naam van die Here aan hom gegee is te gehoorsaam, of sy gesag te ontken. Hulle kon nie die engeleskare wat hulle onder leiding van die Seun van God bygestaan het, sien nie. Hulle kon geredeneer het: "Hierdie bewegings het geen betekenis nie en dis heeltemal onsinnig om rondom die stad te marsjeer en op ramshorings te blaas. Dit kan op hierdie reusagtige vesting geen uitwerking hê nie." Maar juis omdat hierdie plegtigheid so lank moes voortduur voordat die muur uiteindelik geval het, het aan die Israeliete die geleentheid gegee om hulle geloof te ontwikkel. Hulle moes daarvan bewus word dat hulle krag nie in die wysheid of in die mag van mense skuil nie, maar net in die God van hulle heil. So moes hulle gewoond raak om geheel en al op hulle Goddelike Leier staat te maak.

God sal groot dinge doen vir diegene wat op Hom vertrou. Die rede waarom Sy belydende mense nie groter krag het nie, is omdat hulle te veel op hulle eie wysheid staatmaak en die Here nie die geleentheid gee om Sy krag namens hulle te openbaar nie. Hy sal Sy gelowige kinders in elke noodgeval bystaan as hulle hul volle vertroue in Hom wil stel en Hom getrou gehoorsaam.

Kort na die val van Jerigo, het Josua besluit om Ai, 'n klein dorpie tussen die klowe 'n paar kilometer wes van die Jordaanvlakte, aan te val. Spioene wat daarheen gestuur is, het berig dat dit min inwoners het en dat slegs 'n klein leër nodig sou wees om dit te verower.

Die groot oorwinning wat God vir hulle behaal het, het die Israeliete met selfvertroue gevul. Omdat Hy die land Kanaan aan hulle beloof het, het hulle veilig gevoel en nie besef dat net Goddelike Hulp aan hulle die oorwinning kon besorg nie. Selfs Josua het sy planne vir die verowering van Ai beraam sonder om God daaroor te raadpleeg.

Die Israeliete het hulle eie krag begin oorskat en het met veragting op hulle vyande neergesien. Hulle het 'n maklike oorwinning verwag en gemeen drieduisend man sou genoeg wees om die stad in te neem. Hulle het oorhaastig tot die aanval oorgegaan, sonder

die versekering dat God met hulle sou wees. Hulle het byna tot by die poorte van die stad gevorder, toe hulle vasberade weerstand teëgekom het. Paniekbevange oor die getalle en deeglike voorbereiding van hulle vyande, het hulle in verwarring teen die steilte af gevlug. Die Kanaaniete was kort op hulle hakke en het "...hulle agtervolg van die poort af... en hulle verslaan op die afdraand." Hoewel hulle verlies gering in getal was-slegs ses-en-dertig manne wat gedood is-was die nederlaag ontmoedigend vir die hele vergadering. "Die volk se hart het versmelt en soos water geword." Dit was die eerste keer dat hulle werklik teen die Kanaaniete geveg het en as die verdedigers van so 'n klein dorpie hulle op die vlug gejaag het, hoe sou hulle in die groter gevegte voor hulle vaar? Josua het hulle nederlaag as 'n bewys van God se misnoeë gesien en in nood en met vrees het hy "...sy klere geskeur en met sy aangesig op die grond geval voor die ark van die Here, tot die aand toe, hy en die oudstes van Israel en hulle het stof op hulle hoofde gegooi."

Josua het gebid: "Ag, Here HERE, waarom het U hierdie volk ooit deur die Jordaan laat trek om ons oor te gee in die hand van die Amoriete, sodat hulle ons kan vernietig? ... Ag, Here, wat sal ek sê nadat Israel vir sy vyande die rug gegee het? En as die Kanaaniete en al die inwoners van die land dit hoor, sal hulle ons omsingel en ons naam van die aarde af uitroei; wat sal U dan vir u grote Naam doen?"

Jehova het geantwoord: "Staan op; waarom tog lê jy op jou aangesig? Israel het ... my verbond oortree wat Ek hulle opgelê het." Dit was tyd vir daadwerklike en besliste optrede en nie vir wanhoop en klaagliedere nie. Daar was geheime sonde in die kamp en dit moes ontdek en verban word voordat die teenwoordigheid en die seën van God met Sy volk kon wees. "Ek sal nie meer met julle wees tensy julle die ban onder julle uit verdelg nie."

God se bevel is deur iemand van diegene wat aangestel was om Sy oordele uit te voer, verontagsaam. En die hele volk is verantwoordelik gehou vir die skuld van die oortreder. "Israel het geneem van die bangoed en ook gesteel en dit selfs heimlik by hulle goed gevoeg." Josua het opdrag ontvang om uit te vind wie die misdadiger is en om hom te straf. Die lot sou gebruik word om die skuldige aan te wys. Die sondaar is nie dadelik aangewys nie, maar die saak is vir 'n tyd in twyfel gelaat, sodat die volk hulle verantwoordelikheid vir die sondes onder hulle kon besef en tot selfondersoek en vernedering voor God gelei kon word.

Vroeg in die oggend het Josua die volk volgens hulle stamme laat byeenkom en die plegtige en indrukwekkende seremonie het begin. Die ondersoek het stap vir stap gevorder. Die angswekkende toets het nader en nader beweeg. Eers die stam, toe die familie, daarna die gesin en uiteindelik is die man Agan, die seun van Karmi van die stam van Juda deur die vinger van God uitgewys as die beroerder van Israel.

Om sy skuld bo alle twyfel te bepaal sodat daar geen rede sou wees om te beweer dat hy onregverdig gevonnis is nie, het Josua Agan plegtig besweer om die waarheid te erken.

Die ongelukkige man het ‘n volle verklaring van sy misdaad afgelê: “Waarlik, ek het gesondig teen die Here, die God van Israel ... Ek het naamlik een mooi mantel uit Sinear by die buitgoed gesien en tweehonderd sikkels silwer en een goudstaaf van vyftig sikkels in gewig en ek het dit begeer en dit geneem; en kyk, daar lê dit begrawe in die grond binne in my tent.”

Boodskappers is dadelik na sy tent gestuur waar hulle die grond op die gespesifiseerde plek oopgegrawe en dit daar gevind het “...en die silwer daaronder. En hulle het dit uit die tent uitgehaal en dit na Josua ... gebring en dit voor die aangesig van die Here uitgeskud.”

Die vonnis is gevel en dadelik voltrek. “Hoe het jy ons in die ongeluk gestort!” het Josua gesê. “Die Here sal jou vandag in die ongeluk stort!” Aangesien die volk verantwoordelik gehou is vir Agan se sonde en onder die gevolge daarvan gely het, moes hulle, deur hulle verteenwoordigers, aan die straf deelneem. “Daarop het die hele Israel hom gestenig.”

Daarna is ‘n groot hoop klippe bo op hom gestapel as getuienis van die sonde en die straf. “Daarom noem hulle daardie plek Dal Agor,” dit wil sê, die dal van ongeluk. In die boek Kronieke staan daar aangaande hom geskryf. “Agar, wat Israel in die ongeluk gestort het” (1 Kronieke 2:7).

Agan se sonde is in weerwil van die mees direkte en plegtigste waarskuwings en die magtigste openbaringe van die krag van God, gepleeg. “Neem julle net in ag vir die ban, dat julle nie die laer van Israel onder die ban bring nie...” was die bevel aan die hele Israel. Die bevel is onmiddellik na die wonderbaarlike deurtog deur die Jordaan gegee en die erkenning van God se verbond deur die besnydenis, ná die viering van die Pasga en die verskyning van die Engel van die verbond, die Leërowerste van die Here. Dit was opgevolg deur die omverwerping van Jerigo om te bewys dat die vernietiging van alle oortreders van God se wet, hulle beslis sal inhaal. Die feit dat alleenlik die Goddelike Mag aan Israel die oorwinning besorg het, dat hulle Jerigo nie deur hulle eie krag in besit geneem het nie, het plegtige gewig verleen aan die bevel wat hulle belet het om van die buit te neem. God het, deur die mag van Sy eie woord die vesting omvergewerp; die oorwinning het aan Hom behoort en aan Hom alleenlik moes die stad met alles daarin aan Hom gewy word.

Van die miljoene Israeliete was daar net een man wat in daardie plegtige uur van oorwinning en oordeel, dit gewaag het om die bevel van God te oortree. Agan se hebsug is deur daardie duur kleed van Sinear geprikkel. Selfs toe dit hom van aangesig tot aangesig met die dood gebring het, het hy dit “...een mooi mantel uit Sinear...’‘ genoem. Een sonde het aanleiding tot die volgende gegee en hy het ook die goud en die silwer wat aan die skatkis van die Here gewy is vir homself geneem. Hy het God van die eerstelinge van die land Kanaan beroof.

Die dodelike sonde wat tot Agan se ondergang gelei het, het uit gierigheid, een van die mees algemeenste en geringste geskatte van alle sondes ontstaan. Terwyl ander oortredinge ontdek en gestraf word, gebeur dit selde dat die oortreding van die tiende gebod selfs bestraffing uitlok. Die enorme omvang van hierdie sonde en die verskriklike gevolge daarvan, is lesse uit Agan se geskiedenis.

Begeerlikheid is ‘n boosheid wat stelselmatig ontwikkel. Agan het gierigheid gekoester, totdat dit ‘n gewoonte geraak het wat hom met byna onbreekbare boeie gebind het. Toe hy hierdie euwel begaan het, sou hy met afsku vervul gewees het aan die gedagte dat dit vir Israel ‘n ramp sou beteken; maar sy persepsies is deur sonde afgestomp en toe die versoeking kom, was hy ‘n maklike prooi.

Word soortgelyke sondes nie steeds in die aangesig van waarskuwings wat net so plegtig en duidelik is, gepleeg nie? Ons word net so duidelik belet om gierigheid te koester, soos wat Agan was om nie die buit van Jerigo te neem nie. God het dit as afgodery verklaar. Ons word gewaarsku: “Julle kan nie God en Mammon dien nie!” (Mattheus 6:24). “Pas op en wees op julle hoede vir die hebsug.” (Lukas 12:15). “Hebsug moet onder julle selfs nie genoem word nie,” (Efesiërs 5:3). Ons het voor ons die vreesagtige verdoemenis van Agan, van Judas, van Ananias en Saffira. Agter dit alles het ons die voorbeeld van Lucifer, die “...morester, seun van die dageraad...” wat ‘n hoër posisie begeer het en daarom vir ewig die lig en saligheid van die hemel verbeur het. En tog, nieteenstaande al hierdie waarskuwings heers die hebsug steeds.

Die slymerige spoor word oral gesien. Dit skep ontevredenheid en verdeeldheid in gesinne; dit wek afguns en haat by die behoeftiges teenoor die rykes; dit spoor die rykes aan om die armes te verdruk. En hierdie euwel bestaan nie alleenlik in die wêreld nie, maar ook in die kerk. Dit is algemeen om selfs hier selfsug, gierigheid, kullery, verwaarlosing van

liefdadigheid en berowing van God op die gebied van tiendes en offergawes aan te tref. Onder kerklidmate “...van onbesproke gedrag en wandel...” is daar, helaas, talle Agans! Menige mens kom gereeld kerk toe en sit by die tafel van die Here aan, terwyl daar onwettige wins onder sy besittings verberg is, dinge wat God vervloek het. Vir ‘n mooi Babiloniese mantel, sal menige die goedkeuring van hulle gewete en hulle hoop op die hemel versaak. Menige sal hulle eerbaarheid en bevoegdhede om diensbaar te wees, vir ‘n sak silwer verruil. Die noodroep van die lydende behoeftiges val op dowe ore; die lig van die evangelie word verhinder; die bespotting van wêreldlinge word aangevuur deur praktyke wat ‘n leuen aan die Christelike beroep verleen; en tog gaan die gierige belydende voort om vir hom skatte op te gaar. “Mag ‘n mens God beroof? Want julle beroof My” (Maleagi 3:8), sê die Here.

Agan se sonde het ‘n ramp oor die hele volk gebring. Vir een mense se sonde sal die misnoeë van God op Sy kerk rus totdat die oortreding opgespoor en verwyder is. Die invloed wat die meeste deur die kerk gevrees moet word, is nie dié van openlike teenstanders, ongelowiges en lasteraars nie, maar teenstrydige belydende Christene. Dit is hulle wat die seën van die God van Israel terughou en swakheid onder Sy volk veroorsaak.

Wanneer die kerk hom in die moeilikheid bevind, wanneer koudheid en geestelike agteruitgang, wat aan die vyande van God die oorwinning gee bestaan, dan moet die lede nie hulle hande vou en oor hulle ongelukkige toestand kla nie, maar eerder verneem of daar ‘n Agan in die kamp is. Met nederigheid en selfondersoek moet elkeen die verborge sondes ontdek wat die teenwoordigheid van God uitsluit.

Agan het sy misdaad bely, maar eers nadat dit te laat vir hom was om daarby te baat. Hy het gesien hoe die leërs van Israel verslaan en ontmoedig van Ai terugkeer; maar hy het nie te voorskyn gekom en sy sonde bely nie. Hy het gesien hoedat Josua en die oudstes in onbeskryflike droefheid met hulle aangesigte op die aarde lê. As hy toe sy sonde bely het, sou dit ‘n bewys gewees het van ware berou; maar hy het steeds geswyg. Hy het na die aankondiging dat ‘n groot misdaad gepleeg was geluister en selfs die aard daarvan, wat duidelik uiteengesit is. Maar sy lippe was verseël.

Toe kom die plegtige ondersoek. Hoe was sy siel nie met angs gevul toe hy sien hoe sy stam uitgewys is en toe sy familie en sy huisgesin! Maar steeds het hy geen belydenis geuiter nie, totdat die vinger van God op hom gelê is. Eers toe sy sonde nie meer bedek kon word nie, het hy die waarheid erken. Hoe dikwels word soortgelyke belydenisse gedoen. Daar is ‘n groot verskil tussen die erkenning van feite nadat hulle bewys is en die belydenis van sondes wat net aan ons en aan God bekend is. Agan sou sy sonde nie bely het as hy nie die hoop gekoester het dat hy moontlik die gevolge van sy misdaad sou vryspring nie. Maar sy belydenis het slegs gedien om te bewys dat sy straf regverdig was. Daar was geen ware berou oor sonde nie, geen skuldgevoel nie, geen afsku vir boosheid nie.

So sal die skuldiges hulle sonde bely wanneer hulle voor die regterstoel van God staan nadat elke geval vir die lewe of vir die dood beslis is. Die gevolge wat hyself sal moet ly, sal van elkeen ‘n erkentenis van sy sonde afdwing. Dit sal deur ‘n verskriklike gevoel van veroordeling en angswekkende afwagting van oordeel uit die siel gedwing word. Maar sulke belydenisse kan die sondaar nie red nie.

Vir solank hulle hul oortredings vir hulle medemens kan verberg, voel baie, soos Agan, veilig en vlei hulself dat God nie streng sal wees om hulle ongeregtigheid op te merk nie. Heeltemal te laat sal hulle sondes op daardie dag wanneer hulle vir ewig nie meer deur ‘n soenoffer gereinig kan word nie, hulle inhaal. Wanneer die boeke van die hemel oopgemaak word, sal die Regter nie die mens se oortreding met woorde aan hom verklaar

nie, maar sal een deurdringende, veroordelende blik op elke daad werp en elke daad, elke transaksie van die lewe sal op die geheue van die misdadiger afgedruk word. Dit sal nie, soos in die dae van Josua, nodig wees om die persoon deur elke stam, familie en gesin op te spoor nie; sy eie lippe sal sy skande bely. Die sondes wat vir die kennis van mense verberg word, sal dan aan die hele wêreld verkondig word.

Hoofstuk 46—Die Seëninge en die Vloeke

(Hierdie hoofstuk berus op Josua 8)

Nadat die vonnis op Agan voltrek was, het die Here Josua beveel om al die krygsmanne van Israel aan te voer en weer teen Ai op te trek. Die krag van God was met Sy volk en hulle sou spoedig in besit van die stad wees.

Militêre optredes is vir eers opgehef, sodat Israel aan ‘n plegtige godsdienstige diens kon deelneem. Die volk was gretig om vir hulle ‘n vaste woonplek in Kanaan te bekom aangesien hulle nog nie huise of lande vir hulle families gehad het nie en om dit te verkry moes hulle die Kanaaniete verdryf. Maar hierdie belangrike werk moes uitgestel word, want ‘n hoër plig het eers hulle aandag vereis.

Voordat hulle besit van hul erfnis kon neem, moes hulle eers hulle verbond van trou teenoor God hernu. In Moses se laaste opdragte aan Israel het hy twee keer die opdrag gegee vir ‘n samekoms van die stamme op die berge Ebal en Gerisim, vir die plegtige erkenning van die wet van God. Gehoorsaam aan hierdie opdragte, het die hele volk, nie net die manne nie, maar “...die vroue en die kinders en die vreemdeling wat onder hulle saamgetrek het...” hulle kamp te Gilgal verlaat en deur die land van hulle vyande na die dal van Sigem, na aan die middel van die land, opgetrek. Hoewel hulle deur onoorwonne vyande omring was, was hulle veilig onder die beskerming van God solank as wat hulle aan Hom getrou was. Soos in die dae van Jakob, het daar nou “...“n skrik van God op die stede rondom hulle...” (Genesis 35:5) gekom en die Hebreërs is nie gemolesteer nie.

Die plek wat vir hierdie plegtigheid aangewys was, was reeds heilig deur ‘n verbintenis met die geskiedenis van hulle voorvaders. Dit was hier wat Abraham sy eerste altaar in Kanaan vir Jehova opgerig het. Hier het beide Abraham en Jakob hulle tente opgeslaan. Hier het laasgenoemde die grond gekoop waar die stamme Josef se lyk moes begrawe. Hier was ook die put wat Jakob gegrawe het en die eikeboom waaronder hy sy huisgesin se afgodsbeelde begrawe het.

Die plek wat gekies is, was een van die mooiste in die hele Palestina en waardig om die skou plek te wees waar hierdie grootse en indrukwekkende toneel afgespeel sou word. Die lieflike dal met sy groen velde en olyfboorde wat deur strome uit lewende fonteine besproei en met veldblomme versier is, het aanloklik tussen die kaal berge gelê. Ebal en Gerisim, weerskante van die vallei, se voetheuwels was so naby aan mekaar dat dit ‘n natuurlike preekstoel gevorm het, sodat elke woord wat op die een berg gespreek word duidelik op die ander een hoorbaar was, terwyl die hellings plek vir ‘n groot menigte gebied het.

Ooreenkomstig die opdragte wat deur Moses gegee is, is ‘n monument van groot klippe op die berg Ebal opgerig. Op die klippe wat vooraf gepleister was, is die wet ingegraveer- nie net die Tien Gebooie wat van Sinai afgekondig en op kliptafels gegraveer is nie, maar

ook die wette wat aan Moses gegee is en deur hom in ‘n boek geskryf is. Langs hierdie monument is ‘n altaar wat van ongekapte klippe gebou is, waarop slagoffers aan die Here geoffer is. Die feit dat die altaar op Ebal opgerig was, op die berg vanwaar die vloek uitgespreek is, was besonder betekenisvol, want dit het aangedui dat Israel, as gevolg van hulle oortredings, geregtelik Sy toorn vir hulle op die hals gehaal het en dat dit onmiddellik voltrek sou gewees het, indien dit nie was vir die versoening van Christus, soos deur die brandofferaltaar verteenwoordig nie.

Ses van die stamme, almal afstammelinge van Lea en Ragel, is op die berg Gerisim gestasioneer; terwyl diegene wat van die twee diensmaagde afgestam het, saam met Ruben en Sebulon op Ebal stelling ingeneem het en die priesters met die ark hulle plek in die dal tussen hulle opgeneem het. Stilte is deur die klank van die hoof trompet aangekondig; en in die doodse stilte daarna en in die teenwoordigheid van hierdie groot saamtrek, het Josua, wat langs die heilige verbondsark gestaan het, die seëninge gelees wat op gehoorsaamheid aan God se wet sou volg. Al die stamme op Gerisim het met ‘n Amen geantwoord. Toe het hy die vloeke gelees en die stamme op Ebal het op dieselfde manier, met duisende der duisende stemme soos een stem, plegtig ingestem. Daarna het die lees van die wet van

God, tesame met die insettinge en verordeninge wat deur Moses aan hulle gegee is, gevolg.

Israel het die wet regstreeks uit die mond van God by Sinaï ontvang; en die heilige voorskrifte, met Sy eie hand geskryf, was steeds in die ark bewaar. Nou was dit geskryf waar almal dit kon lees. Almal moes hulle aanvaarding met die terme van die verbond aandui en instem met die seëninge of vloeke vir die onderhouding of verwaarlosing daarvan. Die wet is nie net op die gedenkstene geskryf nie, maar is ook deur Josua self hardop ten aanhore van die hele Israel gelees. Dit was nie baie weke vandat Moses die hele boek van Deuteronomium in verhandelings aan die volk deurgegee het nie, nogtans het Josua die wet nou weer voorgelees.

Nie alleen die manne van Israel nie, maar al “...die vroue en die kinders...” het geluister terwyl die wet voorgelees word; want dit was belangrik dat hulle dit ook moes ken en hulle plig nakom. God het Israel aangaande Sy insettinge beveel: “Lê dan hierdie woorde van My weg in julle hart en in julle siel en bind dit as ‘n teken op julle hand en laat dit as ‘n voorhoofband tussen julle oë wees en leer dit aan julle kinders ... sodat julle dae en die dae van julle kinders in die land wat die Here aan julle vaders met ‘n eed beloof het om aan hulle te gee, kan vermenigvuldig soos die dae van die hemel bo-oor die aarde.” (Deuteronomium 11:18-21).

Elke sewende jaar moes die hele wet in die teenwoordigheid van die vergadering van Israel gelees word, soos Moses beveel het: “Aan die einde van sewe jaar, op die bepaalde tyd van die jaar van kwytskelding, op die huttefees, as die hele Israel kom om te verskyn

voor die aangesig van die Here jou God op die plek wat Hy sal uitkies, moet jy hierdie wet voor die hele Israel, voor hulle ore lees. Laat die volk byeenkom, die manne en die vroue en die kinders en jou vreemdeling wat in jou poorte is, dat hulle kan hoor en dat hulle kan leer om die Here julle God te vrees en sorgvuldig al die woorde van hierdie wet te hou. En hulle kinders wat dit nie ken nie, moet hoor en leer om die Here julle God te vrees, al die dae wat julle lewe in die land waarheen julle deur die Jordaan trek om dit in besit te neem." (Deuteronomium 31:10-13).

Die Satan is ewig aan die werk om te poog om wat God gespreek het, te verdraai, om die verstand te verblind en die begrip te benewel en die mens sodoende tot sonde te lei. Dis die rede waarom die Here so uitdruklik is en Sy vereistes so duidelik stel dat niemand hoef te dwaal nie. God streef voortdurend om mense onder Sy beskerming te bring sodat Satan nie sy wrede, misleidende mag oor hulle kan uitoefen nie. Hy het neergedaal om met Sy eie stem tot hulle te spreek, om die lewende woorde met Sy eie hand te skryf. En hierdie geseënde woorde, so met lewe besiel en met waarheid verlig, is as volmaakte gids aan die mensdom deurgegee. Omdat die Satan so gereed staan om die gedagtes gevange te neem en die geneenthede van die Here se beloftes en vereistes weg te lei, moet daar groter ywer aan die dag gelê word om dit in die verstand vas te lê en op die hart af te druk.

Meer aandag behoort deur godsdienstige leraars geskenk te word om mense aangaande die feite en lesse van Bybel-geskiedenis en die waarskuwings en vereistes van die Here te onderrig. Dit moet in eenvoudige taal gestel en aangepas word sodat kinders dit kan begryp. Dit behoort deel van die werk van beide ouers en leraars te wees om toe te sien dat jongmense in die Skrifte onderrig word.

Ouers kan en behoort hulle kinders se belangstelling in die verskeidenheid van kennis wat in die heilige bladsye gevind word te prikkel. Maar indien hulle verlang dat hul seuns en dogters in die Woord van God moet belangstel, moet hulle self ook daarin belangstel. Hulle moet bekend wees met die leringe daarvan en, soos God Israel beveel het, "...daaroor spreek as jy in jou huis sit en as jy op pad is en as jy gaan lê en as jy opstaan."(Deuteronomium 11:19). Diegene wat begeer dat hulle kinders die Here moet liefhê en eerbiedig, moet van Sy goedheid, Sy majesteit en Sy krag praat soos in Sy Woord en in die werke van die skepping geopenbaar.

Elke vers en elke hoofstuk van die Bybel is 'n mededeling van God aan die mensdom. Ons moet die voorskrifte as 'n teken op ons hande en as 'n voorhoofband tussen ons oë bind. As ons dit bestudeer en gehoorsaam, sal dit God se volk lei soos die Israeliete gelei is, bedags deur 'n wolkkolom en snags deur 'n vuurkolom.

Hoofstuk 47—Verdrag met die Gibeoniete

(Hierdie hoofstuk berus op Josua 9 en 10)

Van Sigem het die Israeliete na hulle laer by Gilgal teruggekeer. Kort daarna is hulle deur ‘n vreemde afvaardiging besoek wat met hulle ‘n verdrag wou sluit. Die gesante het vertel dat hulle van ‘n verafgeleë land kom en hulle voorkoms het geblyk dit ook te bevestig. Hulle klere was oud en verslyt, hulle skoene was gelap, hulle voorrade was gemuf en die velle wat as wynsakke gedien het, was geskeur en toegebind asof dit haastig op die reis herstel was.

Hulle het gesê dat in hulle verafgeleë land, oënskynlik buite die grense van Palestina, hulle landgenote gehoor het van die wonderwerke wat God vir Sy mense gedoen het en hulle gestuur om ‘n verdrag met Israel te sluit. Die Hebreërs is spesifiek gewaarsku teen enige verdrag met die heidene van Kanaan en twyfel het in hulle gedagtes ontstaan aangaande die waarheid van hierdie vreemdelinge se woorde. “Miskien woon julle onder ons...” het hulle gesê. Hierop het die gesante net geantwoord: “Ons is u dienaars!” Maar toe Josua hulle reguit vra: “Wie is julle en waar kom julle vandaan?” het hulle hul eerste stelling beklemtoon en as bewys van hulle opregtheid bygevoeg: “Ons brood hier-warm het ons dit as padkos uit ons huise geneem, die dag toe ons uitgetrek het om na julle te gaan kyk maar, nou het dit droog en verkrummeld geword. En die wynsakke hier wat ons as nuwes volgemaak het-kyk maar, hulle is geskeur; en ons klere hier en ons skoene-hulle is verslyt deur die baie lang reis.”

Hierdie vertoë het die oorhand verkry. Die Hebreërs het “...die mond van die Here ... nie geraadpleeg nie.” “En Josua het met hulle vrede gemaak en met hulle ‘n verbond gesluit, dat hy hulle sou laat lewe; en die owerstes van die vergadering het hulle dit met ‘n eed beloof.” So is die verdrag dan gesluit. Drie dae daarna het hulle die waarheid ontdek. Toe “...hoor die volk dat hulle in hul nabyheid en tussen hulle in woon.” Omdat hulle geweet het dat dit vir hulle onmoontlik was om die Hebreërs te weerstaan, het die Gibeoniete van strategie gebruik gemaak om hulle lewens te behou.

Die Israeliete was baie verontwaardig toe hulle ontdek wat se bedrog teen hulle gepleeg is. En dit het vererger toe hulle na drie dae se reis by die stede van die Gibeoniete naby die middel van die land uitkom. “Die hele vergadering het toe teen die owerstes gemurmureer...” maar laasgenoemdes het geweier om die verdrag te verbreek al is dit deur middel van bedrog gesluit, want hulle “...het self vir hulle gesweer by die Here, die God van Israel.’‘ “Maar die kinders van Israel het hulle nie verslaan nie.” Die Gibeoniete het hulself verbind om die afgodediens af te sweer en Jehova te aanbid; en die behoud van hulle lewe was nie ‘n oortreding van God se bevel om die afgodiese Kanaaniete uit te delg nie. Die Hebreërs het hulle dus nie deur hierdie eed verbind om te sondig nie. En al was die eed deur middel van bedrog afgelê, kon dit nie verontagsaam word nie. Die verpligting

waaronder iemand ‘n belofte aflê, indien dit hom nie verbind om ‘n verkeerde daad te pleeg nie, moet geheilig word. Geen oorweging van wins of wraak of eiebelang mag op enige wyse die onaantasbaarheid van ‘n eed of ‘n belofte affekteer nie. “Valse lippe is vir die Here ‘n gruwel.” (Spreuke 12:22). Hy wat “...mag klim op die berg van die Here...” en “...mag staan in sy heilige plek..” is hy wat “...al het hy gesweer tot sy skade, hy verander nie.” (psalm 24:3;15:4).

Die Gibeoniete is toegelaat om te lewe, maar hulle is as slawe aan die heiligdom verbind om diensbaar te wees met allerlei minderwaardige dienste. “So het Josua dan op die dag houtkappers en waterputters van hulle gemaak vir die vergadering en vir die altaar van die Here.” Hulle het daardie voorwaardes met dankbaarheid aanvaar omdat hulle bewus was van die feit dat hulle verkeerd opgetree het en bly was om hulle lewe teen enige prys te koop. Hulle het aan Josua gesê: “Hier is ons nou in u hand: doen soos dit goed en reg is in u oë om met ons te handel.’‘ Vir honderde jare was hulle nageslag in die diens van die heiligdom betrokke.

Die gebied van die Gibeoniete het vier stede behels. Hulle is nie deur ‘n koning regeer nie, maar was onder die regering van oudstes of senatore. Gibeon, die belangrikste van die stede, was “...“n groot stad...” “...soos een van die koningstede...” “...en al sy manne was helde.” Dit is ‘n treffende bewys van die vrees wat die Israeliete by die inwoners van Kanaan ingeboesem het, dat bewoners van ‘n stad soos daardie van sulke vernederende metodes gebruik moes maak om hulle lewens te red.

Maar dit sou beter met die Gibeoniete gegaan het as hulle eerlik met Israel gehandel het. Hoewel hulle onderwerping aan Jehova hulle lewens gespaar het, het hulle bedrog vir hulle net skande en knegskap meegebring. God het voorsiening gemaak dat almal wat die heidendom sou afsweer en hulle met Israel verbind, ook in die seëninge van die verbond sou deel. Hulle is ingesluit in die woorde “...die vreemdeling wat onder hulle vertoef....” en met geringe uitsonderings moes hierdie klas dieselfde gunste en voorregte as Israel geniet. Die bevel van die Here was: “As ‘n vreemdeling by jou in julle land vertoef, mag julle hom nie verdruk nie. Die vreemdeling wat by julle vertoef, moet vir julle wees soos ‘n kind van die land wat onder julle is. En jy moet hom liefhê soos jouself.” (Levitikus 19:33,34). Die bevel aangaande die Pasga en die sondoffers was: “Een en dieselfde insetting geld vir julle en vir die vreemdeling wat by julle vertoef, ... Soos julle, so moet die vreemdeling voor die aangesig van die Here wees. ” (Numeri 15:5).

Die Gibeoniete kon op hierdie grondslag aanvaar gewees het as dit nie vir die misleiding was waartoe hulle hulle gewend het nie. Dit was geen geringe vernedering vir hierdie burgers van ‘n “koningstad” waarvan al die manne “helde” was om deur al hulle geslagte heen houtkappers en waterputters te wees nie. Maar hulle het die gewaad van armoede aangeneem om te bedrieg en dit is aan hulle as ‘n kenteken van voortdurende knegskap vasgespeld. So sou hulle knegskap deur al hulle geslagte heen getuig dat God bedrog haat.

Die onderwerping van Gibeon aan die Israeliete, het die konings van Kanaan met ontsteltenis gevul. Stappe is dadelik geneem om wraak te neem op diegene wat vrede met die indringers gesluit het. Onder die leierskap van Adoniesedek, koning van Jerusalem, het vyf Kanaanitiese konings ‘n sameswering teen die Gibeoniete gesmee. Hulle het vinnig opgetree. Die Gibeoniete was onvoorbereid om hulle te verdedig en het ‘n boodskap aan Josua by Gilgal gestuur: “Trek u hande nie af van u dienaars nie, kom gou op na ons toe en verlos ons en help ons; want al die Konings van die Amoriete wat die Gebergte bewoon, het hulle teen ons verenig.” Die gevaar het sowel Israel as die Gibeoniete bedreig. Hierdie stad was in beheer van die poorte na sentraal-en Suid-Palestina en dit moes behoue bly indien die land verower sou word.

Josua het hom onmiddellik gereed gemaak om die Gibeoniete te hulp te snel. Die inwoners van die beleërde stad het gevrees dat hy hulle versoek van die hand sou wys omdat hulle hom bedrieg het, maar aangesien hulle hul aan Israel onderwerp en die aanbidding van God aanvaar het, het hy homself verplig gevoel om hulle te beskerm. Hierdie keer het hy nie sonder Goddelike raad opgetree nie en die Here het hom in sy onderneming bemoedig. “Wees nie bevrees vir hulle nie, want Ek gee hulle in jou hand; niemand van hulle sal voor jou stand hou nie.” “Daarop het Josua opgetrek uit Gilgal, hy en al die weerbare manskappe en al die dapper helde met hom saam.”

Deur die hele nag te marsjeer, het hy sy magte vroeg in die oggend voor Gibeon gebring. Die vorste van die sameswering het nouliks hulle leërs rondom die stad opgestel toe Josua hulle oorval het. Die aanval het volkome verwarring vir die aanvallers tot volg gehad. Die enorme menigte het voor Josua bergop na Bet-Horon gevlug; en nadat hulle die spits bereik het, het hulle aan die anderkant teen die steilte af gehaas. Hier het ‘n kwaai haelbui oor hulle losgebreek. “Die Here (het) groot hael stene uit die hemel op hulle gewerp ... daar het meer gesterf deur die hael stene as wat die kinders van Israel met die swaard dood geslaan het.”

Terwyl die Amoriete in wanorde gevlug het om in die bergvestings te skuil, het Josua, wat vanaf ‘n hoë berg op hulle neergekyk het, besef dat die dag te kort sou wees om hulle werk af te handel. Indien hulle nie heeltemal verslaan word nie, sou hulle vyande weer byeenkom en die stryd opnuut aanknoop. “Toe het Josua met die Here gespreek, ... en voor die oë van Israel gesê: Son, staan stil in Gibeon en maan, in die dal van Ajalon! Toe staan die son stil en bly die maan staan totdat die volk hulle gewreek het op hulle vyande ... en die son het bly staan in die middel van die hemel en hom nie gehaas om onder te gaan nie, omtrent ‘n volle dag.”

Voordat dit aand geword het is God se belofte aan Josua vervul. Die hele leër van die vyand is in sy hand oorgegee.

Israel sou die gebeurtenisse van daardie dag lank onthou. “Daar was geen dag soos hierdie een, voor hom en na hom, dat die Here na die stem van ‘n man geluister het nie; want die Here het vir Israel gestry.” “Die son, die maan bly in hulle woonplek by die lig by U pyle wat verby flits, by die glans van U flikkerende spies. In grimmigheid betree U die aarde, in toorn dors u die nasies. U trek uit tot redding van u volk.” (Habakuk 3:11-13).

Josua se gebed is deur die Gees van God besiel, sodat daar weer ‘n bewys kon wees van die krag van Israel se God. Die versoek was dus geen aanmatiging aan die kant van die groot leier nie. Josua het die belofte ontvang dat God hierdie vyande van Israel gewis sou uitdelg, maar nogtans het hy ernstige pogings aangewend asof die sukses alleenlik van die weermag van Israel afgehang het. Hy het alles gedoen wat menslike krag kon doen, en daarna om Goddelike Hulp gevra. Die geheim van sukses is ‘n kombinasie van Die krag van God en menslike poging. Die wat die beste resultate verkry, is die wat onvoorwaardelik op die Almagtige Arm leun. Die man wat beveel het: “Son, staan stil in Gibeon en maan, in die dal van Ajalon,” is die man wat ure lank in die laer by Gilgal op die grond in gebed uitgestrek was. Die mense van gebed is die mense met krag.

Hierdie magtige wonderwerk getuig dat die skepping onder beheer van die Skepper is. Die Satan streef om die Goddelike werking in die fisiese wêreld vir mense te verberg-om die onvermoeide werking van die eerste groot beweegrede buite sig te hou. Hierdie wonderwerk is ‘n bestraffing vir almal wat die natuur bo die God van die natuur verhef.

Volgens Sy eie wil roep God die magte van die natuur op om die mag van Sy vyande omver te werp “...vuur en hael, sneeu en damp, stormwind wat sy woord volbring...” (Psalm 148:8). Toe die heidense Amoriete hulleself voorgeneem het om Sy doelwitte te weerstaan, het God tussenbeide getree en die “...groot haelstene uit die hemel...” op die vyande van Israel neergewerp. Ons word vertel van ‘n groter stryd wat in die eindtonele van die aarde se geskiedenis gaan plaasvind, wanneer “...die Here sy skatkamer oopgemaak en die werktuie van sy grimmigheid uitgebring...” het. (Jeremia 50:25). “Het jy...” verneem Hy, “...gekom by die skatkamers van die sneeu? En het jy die skatkamers van die hael gesien, wat Ek opgespaar het vir die tyd van benoudheid, vir die dag van stryd en oorlog?” (Job 38:22,23).

Die openbaarder beskryf die verwoesting wat sal plaasvind wanneer “...“n groot stem...” uit die tempel van die hemel aankondig: “Dit is verby!” Hy sê: “En groot hael, omtrent ‘n talent swaar, het uit die hemel op die mense geval.” (Openbaring 16:17,21).

Hoofstuk 48—Verdeling van Kanaan

(Hierdie hoofstuk berus op Josua 10:40-43;11;14 tot 22)

Die oorwinning by Bet-Horon is spoedig gevolg deur die verowering van die hele suidelike Kanaan. “So het Josua dan die hele land verslaan, die Gebergte en die Suidland en die Laeveld ... En al hierdie konings met hulle land het Josua in een slag geneem, omdat die Here, die God van Israel, vir Israel gestry het. Daarna het Josua en die hele Israel met hom saam na die laer van Gilgal teruggegaan.”

Die stamme van Noord-Palestina, vreesbevange vir die welslae van die Israeliete, het ‘n sameswering teen hulle gesluit. Aan die hoof van hierdie sameswering was Jabin, koning van Hasor, ‘n gebied wes van die meer Merom. “Hulle het dan uitgetrek en al hulle leërs saam met hulle.” Hierdie leërmag was baie groter as enige wat die Israeliete tot dusver in Kanaan teëgekom het. “...“n volk talryk soos die sand wat aan die seestrand is in menigte, met ‘n groot getal perde en strydwaens; en al hierdie konings het volgens afspraak byeengekom en saam laer opgeslaan by die waters van Merom, om met Israel oorlog te voer.” Weereens is ‘n bemoedigende boodskap aan Josua gegee: “Wees vir hulle nie bevrees nie; want more omtrent sulke tyd sal Ek hulle, almal verslaan, aan Israel oorgee.”

Naby die meer Merom het hy die kamp van die bondgenote aangeval en hulle magte totaal verslaan. “Die Here het hulle in die hand van Israel gegee, sodat dié hulle verslaan en hulle agtervolg het ... totdat daar niemand van hulle was wat vrygeraak het nie.” Die perde en die strydwaens waarop die Kanaaniete geroem het, is nie deur Israel gebuit nie. Op bevel van God is die strydwaens verbrand en die perde verlam sodat hulle ongeskik was vir krygsdiens. Die Israeliete moes nie op strydwaens en perde staatmaak nie, maar op die Naam van die Here hulle God.

Die stede is een vir een verower en Hasor, die vesting van die bondgenootskap, is verbrand. Die oorlog het ‘n aantal jare geduur, maar aan die einde daarvan was Josua in besit van die hele Kanaan, “...en die land het gerus van oorlog.”

Maar hoewel die mag van die Kanaaniete gebreek was, is hulle nog nie volkome verdryf nie. Aan die weste was die Filistyne steeds in besit van die vrugbare vlaktes langs die kus en noord van hulle was die gebied van die Sidoniërs. Laasgenoemde was nog in besit van die Libanon; en in die suide, in die rigting van Egipte, was die grond nog in die besit van die vyande van Israel.

Josua moes egter nie die oorlog voortsit nie. Daar was ‘n ander taak wat die groot leier eers moes verrig voordat hy sy leierskap oor Israel sou neerlê. Die hele land, beide die dele wat reeds oorwin was en die wat nog nie aan hulle onderwerp was nie, moes onder die stamme verdeel word. En dit was die plig van elke stam om sy eie erfnis aan homself te onderwerp. As die volk aan God getrou sou bly, sou Hy hulle vyande voor hulle uitdryf;

en Hy het beloof om nog groter besittings aan hulle te gee solank hulle getrou aan Sy verbond sou bly.

Die verdeling van die land is aan Josua, tesame met Eleasar die hoëpriester en die stamhoofde opgedra en die ligging van elke stam sou deur die lot beslis word. Moses het self die grense van die land, waarvolgens dit onder die stamme verdeel moes word wanneer hulle die land Kanaan in besit sou neem, vasgestel en hy het uit elke stam ‘n vors aangestel om na die verdeling om te sien. Omdat die stam Levi aan die dienste van die heiligdom gewy was, is hulle nie by hierdie toekenning ingereken nie; maar agt-en-veertig stede in verskillende dele van die land is as erfnis aan die Leviete toegesê.

Voordat daar met die verdeling van die land begin is, het Kaleb, vergesel van die hoofde van sy stam, met ‘n spesiale versoek vorendag gekom. Naas Josua was Kaleb nou die oudste man in Israel. Kaleb en Josua was die enigste manne onder die tien spioene wat ‘n gunstige verslag aangaande die Beloofde Land gebring en die volk aangemoedig het om op te trek en dit in die Naam van die Here te verower. Kaleb het Josua nou herinner aan die belofte wat destyds, as beloning van hulle getrouheid, aan hulle gemaak is: “Die land wat jou voet betree het, sal aan jou en aan jou kinders in ewigheid as ‘n erfdeel behoort, omdat jy volgehou het om die Here my God te volg.”

Daarom het hy ‘n versoek gerig dat Hebron aan hom as erfdeel gegee word. Dit was vir ‘n lank tydperk die woonplek van Abraham, Isak en Jakob; en hier, in die spelonk van Magpela, is hulle begrawe. Hebron was die woonplek van die gevreesde Enakiete wie se gedugte voorkoms die verkenners so vreesbevange gemaak het, dat Israel se moed deur hulle verbreek is. Dit, bo al die ander, was die plek wat Kaleb, met vertroue in die krag van God, vir sy erfenis gekies het.

“Kyk, die Here het my laat lewe...” het hy gesê “...nou al vyf-en-veertig jaar sedert die Here hierdie woord met Moses gespreek het ... en kyk nou, ek is vandag vyf-en-tagtig jaar oud; ek is vandag nog so sterk soos die dag toe Moses my uitgestuur het; soos my krag toe was, so is my krag nou nog, om te veg en om uit te gaan en in te gaan. Gee my dan nou hierdie bergland waarvan die Here daardie dag gespreek het; want u self het die dag gehoor dat daar Enakiete is en groot versterkte stede; miskien sal die Here met my wees, sodat ek hulle kan verdrywe, soos die Here gespreek het.” Hierdie versoek is deur die hoofmanne van Juda ondersteun. Kaleb self, die een wat deur sy stam aangestel is om die land te verdeel, het besluit om hierdie manne met hom te verenig wanneer hy sy versoek bring, sodat daar geen blyke kon wees van dat hy sy gesag tot sy eie voordeel aangewend het nie.

Sy versoek is onmiddellik toegestaan. Aan niemand anders kon die verowering van hierdie vesting van die reuse met meer veiligheid toevertrou word nie. “Toe het Josua hom geseën en aan Kaleb, die seun van Jefunne, Hebron as erfdeel gegee...” “...omdat hy volgehou het om die Here, die God van Israel, te volg.” Kaleb se geloof was nou nog net

so sterk soos toe sy getuienis die ongunstige verslag van die ander spioene weerspreek het. Hy het die belofte van God, dat Hy Sy volk in besit van Kanaan sou bring geglo en hierin het hy die Here volkome gevolg. Hy het saam met sy volk die lang omswerwinge in die woestyn verduur en in die teleurstellings en laste van die skuldiges gedeel; tog het hy nooit hieroor gekla nie, maar het die genade van God wat hom in die woestyn bewaar het toe sy broeders omgekom het, geloof.

Te midde van al die moeilikhede, gevare en plae van die omswerwinge in die woestyn en gedurende die jare van oorlog sedert hulle in Kanaan aangekom het, het die Here hom bewaar; en noudat hy oor die tagtig jaar oud was, het sy krag nie afgeneem nie. Hy het nie grond vir homself gevra wat reeds verower was nie, maar die plek wat deur die verkenners, bo alle ander, as onmoontlik om te onderwerp beskou het. Deur die hulp van God sou hy hierdie vesting met geweld van dieselfde reuse, wie se krag die Israeliete se geloof laat wankel het, afneem. Dit was nie ‘n begeerte vir eer of selfverheerliking wat aanleiding gegee het tot Kaleb se versoek nie. Die dapper ou krygsman het begeer om aan die volk van God ‘n voorbeeld te stel wat God sou vereer en die ander stamme sou aanmoedig om die land, wat deur hulle vaders as onoorwinlik beskou is, volkome te verower.

Kaleb het die erfnis waarop hy veertig jaar lank sy hart gesit het, ontvang en “...die drie seuns van Enak daaruit verdrywe.” Sy ywer het egter nie getaan nadat hy op hierdie wyse besitreg vir hom en sy huishouding verseker het nie; hy het nie gaan stilsit om sy erfdeel te geniet nie, maar voortbeweeg na verdere oorwinnings tot voordeel van die volk en die heerlikheid van God.

Die lafaards en die rebelle het in die woestyn omgekom, maar die regverdige spioene het van die druiwe van Eskol geëet. Aan elkeen is volgens sy geloof uitgedeel. Die ongelowiges het hulle vrese vervul gesien. Nieteenstaande God se belofte, het hulle verklaar dat dit onmoontlik was om Kanaan te beërwe en daarom het dit nie in hulle besit gekom nie. Maar diegene wat op God vertrou het en nie teen die moeilikhede wat oor hulle pad gekom het vasgekyk het nie, maar na die krag van hulle Almagtige Helper, het in die goeie land ingegaan. Dit was deur geloof dat die helde van ouds “...koninkryke oorweldig het, die skerpte van die swaard ontvlug, krag uit swakheid ontvang het, dapper gewees het in die oorlog, leërs van vreemdes op die vlug gedryf het.” (Hebreërs 11:33, 34). “...dit is die oorwinning wat die wêreld oorwin het, naamlik ons geloof.” (1 Johannes 5:4).

“n Ander eis aangaande die verdeling van die land, het ‘n heel ander gees as die van Kaleb openbaar. Dit is deur die kinders Josef gebring, die stam van Efraim met die halwe stam van Manasse. In oorweging van hulle groot getalle, het hierdie stamme ‘n dubbele porsie van die grond geëis. Die lot wat aan hulle toegesê is, was die rykste in die land en het die vrugbare dal van Saron ingesluit; maar baie van die vernaamste stede in die dal was nog in die hande van die Kanaaniete en die stamme het teruggedeins vir die moeite en die gevaar om hulle erfnis te verower en het ‘n bykomende porsie van die gebied wat reeds

onderwerp was, begeer. Die stam Efraim was een van die grootste in Israel en was boonop die stam waaraan Josua self behoort het en die lede van die stam het hulleself as geregtig op besondere oorweging beskou: "Waarom het u my as erfdeel net een lot en een aandeel gegee terwyl ek tog 'n groot volk is?" Maar geen afwyking van streng geregtigheid kon van die onbuigbare leier gewen word nie.

Hy het geantwoord: "As jy 'n groot volk is, trek dan op na die boswêreld en kap vir jou daar 'n plek skoon in die land van die Feresiete en Refaïete, ingeval die gebergte van Efraim vir jou te nou is."

Hulle antwoord het die ware rede vir hulle klagte geopenbaar. Hulle het nie die geloof en die moed gehad om die Kanaaniete uit te dryf nie. Hulle het geantwoord: "Die gebergte sal nie vir ons genoeg wees nie en al die Kanaaniete wat in die lae streke woon, het ysterwaens."

Die krag van die God van Israel is aan Sy volk belowe en indien die Efraimiete die moed en die geloof van Kaleb gehad het, sou geen vyand voor hulle kon staande bly nie. Hulle duidelike begeerte om swaarkry en gevaar te vermy, is met vasberadenheid deur Josua teëgestaan. Hy het gesê: "Jy is 'n groot volk en jy het groot krag: ...jy moet die Kanaaniet verdrywe, al het hy ysterwaens, al is hy sterk." So is hulle eie argumente teen hulle gebruik. Aangesien hulle, soos hulle geëis het, 'n groot volk was, was hulle ten volle in staat om, soos hulle broeders, hulle eie pad oop te veg. Met die hulp van God was dit nie nodig om die strydwaens van yster te vrees nie.

Tot dusver was Gilgal die hoofkwartier van die volk en die setel van die tabernakel. Maar nou moes die tabernakel verskuif word na die permanente plek wat daarvoor gekies is. Dit was Silo, 'n klein dorpie in die erfdeel van Efraim. Dit was naby die middelpunt van die land en maklik bereikbaar vir al die stamme. Hier was 'n deel van die land wat totaal onderwerp was, sodat die aanbidders nie gesteur sou word nie. "Daarop het die hele vergadering van die kinders van Israel in Silo byeengekom en daar die tent van samekoms opgeslaan." Die stamme wat nog gekampeer het toe die tabernakel van Gilgal verwyder is, het gevolg en naby Silo kamp opgeslaan. Daar het die stamme gebly totdat hulle na hulle besittings uiteengegaan het.

Die verbondsark het driehonderd jaar lank in Silo gebly totdat dit, as gevolg van die sonde van Eli se huis, in die hande van die Filistyne geval en Silo 'n vernietig is. Die ark is nooit daarna hier na die tabernakel teruggebring nie; die diens van die heiligdom is uiteindelik na die tempel in Jerusalem oorgeplaas en Silo het onbeduidend geword. Daar is net ruïnes om die plek aan te dui waar dit eens gestaan het. Lank daarna is die lot van Silo gebruik as waarskuwing aan Jerusalem. "Gaan tog na my plek wat in Silo was..." het die Here deur die profeet Jeremia verklaar, "...waar Ek my Naam vroeër laat woon het en kyk wat Ek daaraan gedoen het weens die boosheid van my volk Israel ... daarom sal Ek

aan die huis waaroor my Naam uitgeroep is, waar julle op vertrou en aan die plek wat Ek aan julle en julle vaders gegee het, doen soos Ek aan Silo gedoen het." (Jeremia 7:12-14.)

"Toe hulle die land volgens sy grenslyne as erfenis geheel verdeel het..." en al die stamme hulle erfdeel ontvang het, het Josua sy eis ingedien. Soos aan Kaleb, is daar ook aan hom 'n besondere erfnis belowe; nogtans het hy nie vir 'n groot grondgebied gevra nie, maar slegs een stad. "Op bevel van die Here het hulle hom die stad gegee wat hy gevra het en hy het die stad opgebou en daarin gaan woon." Die naam wat aan die stad gegee is, was Timnat-Serag "...die stukkie wat oorbly..."-'n blywende getuienis van die edel karakter en onselfsugtige gees van die oorwinnaar wat, in stede daarvan dat hy eerste aanspraak op die buit gemaak het, sy eise teruggehou het totdat die nederigste van sy volk bedien was.

Ses van die stede wat aan die Leviete toegesê is-drie weerskante van die Jordaan-is as vrystede aangewys, waarheen iemand wat 'n man gedood het vir veiligheid kon vlug. Die aanwysing van hierdie stede is deur Moses beveel sodat "...een wat per ongeluk 'n mens doodgeslaan het, daarheen kan vlug. En..." het hy gesê, "...die stede moet vir julle as toevlug dien, sodat hy wat 'n doodslag begaan het, nie sterwe voordat hy voor die vergadering gestaan het om geoordeel te word nie." (Numeri 35:11,12). Hierdie genadige voorsorg was genoodsaak as gevolg van die antieke gebruik van persoonlike wraak, waardeur die straf van die moordenaar op die naaste bloedverwant of erfgenaam berus het. In gevalle waar die skuld duidelik bewys was, was dit onnodig om te wag totdat die saak deur die regsdienaars verhoor word. Die bloed-wreker kon die misdadiger oral agtervolg en hom dood net waar hy hom aantref. Die Here het dit nie op daardie stadium, goed geag om hierdie gewoonte af te skaf nie, maar Hy het voorsiening gemaak vir die beskerming van diegene wat iemand onopsetlik gedood het.

Die vrystede is so wyse oor die land versprei, dat dit binne 'n halfdag se reis vanaf enige deel van die land bereik kon word. Die paaie daarheen moes altyd in 'n goeie toestand gehou word; oral langs die pad was duidelike aanwysingsborde met die woord "toevlugsoord" in gewone, vet letters, sodat die voortvlugtige nie vir 'n oomblik vertraag sou word nie. Enigiemand, Hebreër, vreemdeling, of bywoner, kon van hierdie voorsiening gebruik maak. Maar, terwyl die onskuldige nie oorhaastig gestraf moes word nie, moes die skuldige ook nie ongestraf bly nie. Die voortvlugtige se saak moes regverdig voor die owerhede verhoor word en alleenlik wanneer iemand onskuldig aan doelbewuste moord gevind word, moes hy in die vrystad beskerm word. Die skuldige is aan die bloed-wreker oorhandig. En diegene wat op beskerming geregtig was, kon dit slegs ontvang op voorwaarde dat hulle in die aangewese vrystad bly. As hy buite die voorgeskrewe perke weggedwaal het en deur die bloed-wreker gevind is, sou die verlies van sy lewe die boete vir die verontagsaming van die Here se voorsiening wees. Maar met die dood van die hoëpriester, was almal wat in die vrystede geskuil het, egter vry om na hulle besittings terug te keer.

Wanneer iemand weens moord aangekla was, kon hy nie op die getuienis van slegs een getuie skuldig bevind word nie, al was die getuienis teen hom ook hoe oortuigend. Die Here het beveel: “As iemand ‘n mens doodslaan, moet die moordenaar op verklaring van getuies gedood word; maar een getuie is nie genoegsaam om iemand tot die dood te veroordeel nie” (Numeri 35:30). Dit is Christus wat aan Moses hierdie opdragte vir Israel gegee het; en toe Hy persoonlik met Sy dissipels op aarde was, soos hy hulle geleer het hoe om die dwalendes te behandel, het die Groot Leermeester die les herhaal dat die getuienis van een mens nie genoeg is om vry te spreek of te veroordeel nie. Een mens se siening en menings moet nooit twisvrae beslis nie. In al hierdie sake moet daar twee of meer wees wat saamstem en saam die verantwoordelikheid dra, dat “...in die mond van twee of drie getuies elke woord kan vasstaan.” (Mattheus 18:16).

As iemand vir moord verhoor en skuldig bevind was, kon geen versoening of losprys hom red nie. “Hy wat die bloed van ‘n mens vergiet, sy bloed sal deur die mens vergiet word.” (Genesis 9:6). “Julle mag geen losgeld aanneem vir die lewe van ‘n moordenaar wat skuldig is om te sterwe nie, want hy moet sekerlik gedood word.” “Jy (moet) hom van my altaar af wegneem, om te sterwe...” was die bevel van God, “...vir die land word geen versoening gedoen vir die bloed wat daarin vergiet is nie, as net deur die bloed van hom wat dit vergiet het.” (Numeri 35:31; Exodus 21:14; Numeri 35:33). Die veiligheid en reinheid van die volk het vereis dat die sonde van moord swaar gestraf moes word. Die lewe van ‘n mens, wat net God kon gee, moet heilig bewaak word.

Die vrystede wat vir God se volk van ouds aangewys is, was ‘n simbool van die toevlug wat in Christus voorsien word. Dieselfde genadige Verlosser wat hierdie aardse vrystede voorsien het, het, deur Sy eie bloed te stort, vir die oortreders van God se wet ‘n veilige vesting, waarheen hulle kan vlug vir veiligheid teen die tweede dood voorsien. Geen mag kan die siele wat na Hom gaan vir vergifnis, uit Sy hande neem nie. “Daar is dan nou geen veroordeling vir die wat in Christus Jesus is nie.” “Wie is dit wat veroordeel? Christus is dit wat gesterf het, ja, meer nog, wat ook opgewek is, wat ook aan die regterhand van God is, wat ook vir ons intree...” sodat ons “...kragtige bemoediging kan hê, ons wat ontvlug het, om vas te hou aan die hoop wat voorlê.” (Romeine 8:1,34; Hebreërs 6:18).

Hy wat na die vrystad gevlug het, kon nie talm nie. Sy familie en sy werk is agtergelaat. Daar was geen tyd om bemindes te groet nie. Sy lewe was op die spel en alle ander belange moes vir die een doel, om ‘n plek van veiligheid te bereik, opgeoffer word. Moegheid was vergete en probleme verontagsaam. Die voortvlugtige kon dit nie waag om vir een oomblik sy pas te verslap totdat hy binne die stadsmuur was nie.

Die sondaar word, totdat hy ‘n skuilplek in Christus gevind het, aan die ewige dood blootgestel; en aangesien huiwering en sorgeloosheid die voortvlugtige van sy enigste kans op lewe kon beroof, so kan vertragings en onverskilligheid die ondergang van die siel beteken. Die Satan, die groot teenstander, is op die spoor van elke oortreder van God se

heilige wet en hy wat nie sensitief vir die gevaar is nie en nie met erns skuiling in die ewige Vesting soek nie, sal die verwoester ten prooi val.

Die gevangene wat op enige stadium buite die vrystad beweeg het, is aan die bloedwreker oorgelaat. So is die mense geleer om die metodes wat oneindige Wysheid vir hulle veiligheid beskik het, te handhaaf. Maar selfs vir die sondaar om net vir die vergifnis van sonde in Christus te glo, is nie voldoende nie; deur geloof en gehoorsaamheid moet hy in Hom bly. “Want as ons opsetlik sondig, nadat ons die kennis van die waarheid ontvang het, bly daar geen offer vir die sondes meer nie, maar ‘n verskriklike verwagting van oordeel en ‘n vuurgloed wat die teëstanders sal verteer.” (Hebreërs 10:26,27).

Twee van die stamme van Israel, Gad en Ruben, met die halwe stam van Manasse, het hulle erfnis ontvang voordat hulle oor die Jordaan getrek het. Vir ‘n herdersvolk het die bolandse vlaktes en die ryk woude van Gilead en Basan, wat uitgebreide weiding vir hulle kleinvee en beeste gebied het, aantreklikhede gebied wat nie in Kanaan gevind kon word nie en die twee en ‘n halwe stamme wat begeer het om hulle daar te vestig, het ‘n eed afgelê om hulle deel van gewapende manne te voorsien om hulle broeders oor die Jordaan te begelei en in hulle gevegte te deel, totdat hulle ook hulle erfenis in besit kon neem. Hulle het hulle verpligting getrou nagekom. Toe die tien stamme in Kanaan ingetrek het, het veertigduisend van die kinders van Ruben en die kinders van Gad en die halwe stam van Manasse “...wat vir oorlog gewapen was, voor die aangesig van die Here deurgetrek om te veg, na die vlaktes van Jerigo toe.” (Josua 4:12,13). Hulle het vir jare dapper aan die sy van hulle broeders geveg. Nou het die tyd aangebreek vir hulle om na die land van hulle besitting terug te keer. Namate hulle met hulle broeders in die konflikte verenig het, het hulle ook hulle deel van die buit ontvang; en hulle het “...met groot rykdomme en ‘n menigte van vee, met silwer en goud en koper en yster en baie klere...” teruggekeer, om dit met diegene te deel wat by hulle gesinne en kuddes agtergebly het.

Hulle het nou ‘n hele afstand weg van die heiligdom van die Here gewoon en Josua was bekommerd toe hy hulle sien vertrek, want hy het geweet hoe groot die versoekings van hulle afgesonderde, swerwerslewe, om in die gebruike van die heidene aan hulle landsgrense te verval, sou wees.

Terwyl die gedagtes van Josua en die ander leiers nog met angstige voorbodes gevul was, het vreemde gerugte hulle ore bereik. Langs die Jordaan, naby die plek waar Israel deur ‘n wonderwerk deur die Jordaan gelei is, het die twee en ‘n halwe stamme ‘n groot altaar, soortgelyk aan die brandofferaltaar te Silo, opgerig. Die wet van God het, op straf van die dood, die instelling van enige ander tipe van aanbidding as die by die heiligdom, belet. As dit die doel van die altaar was, sou dit, indien dit toegelaat word om te bly, die volk van die ware geloof weglei.

Die verteenwoordigers van die volk het by Silo byeengekom en het, in die hitte van hulle opgewondenheid en verontwaardiging, hulle voorgeneem om teen die oortreders oorlog te voer. Maar deur die invloed van diegene met meer omsigtigheid, is daar egter besluit om eers ‘n afvaardiging te stuur om van die twee en ‘n halwe stamme ‘n verduideliking vir hulle optrede te verkry. Tien owerstes, een uit elke stam, is gekies. Aan hulle hoof was Pinehas wat hom by Peor onderskei het vir sy ywer vir die Here.

Die twee en ‘n halwe stamme het ‘n fout begaan deur sonder verduideliking ‘n daad te begaan wat blootgestel was aan ernstige agterdog. Die afgevaardigdes, wat dit as vanselfsprekend aangeneem het dat hulle broeders skuldig was, het hulle skerp daaroor aangespreek. Hulle het hulle beskuldig dat hulle teen die Here gerebelleer het en hulle vermaan om te dink aan die oordele oor Israel toe hulle hul aan Baal-Peor verbind het. Namens die ganse Israel het Pinehas aan die kinders van Gad en Ruben gesê dat indien hulle onwillig was om sonder ‘n brandofferaltaar in hulle eie land te bly, hulle welkom sou wees om in die besittings en voorregte van hulle broeders oorkant die rivier te deel.

In antwoord daarop het die beskuldigdes verduidelik dat die altaar nie vir brandoffers bedoel was nie, maar eenvoudig as ‘n getuienis dat, hoewel hulle deur die rivier geskei was, hulle nog aan dieselfde geloof behoort het as hulle broeders in Kanaan. Hulle het gevrees dat hulle kinders miskien in die toekomstige jare van die tabernakel uitgesluit kon word asof hulle geen deel aan Israel gehad het nie. Dan sou hierdie altaar, wat volgens die patroon van die altaar van die Here te Silo gebou is, getuig dat sy bouers ook aanbidders van die lewende God was.

Die gesante het hierdie verklaring met groot vreugde aanvaar en dadelik die tyding na diegene wat hulle gestuur het teruggeneem. Alle gedagtes aan oorlog is onmiddellik versaak en die volk het met blydskap verenig en die Here geloof.

Daarna het die kinders van Gad en Ruben ‘n inskripsie aan die altaar aangebring wat die doel waarvoor dit opgerig is aandui; en hulle het gesê: “Hy is getuie tussen ons dat die Here God is.” So het hulle gepoog om enige toekomstige misverstand uit die weg te ruim en om alle aanleiding tot versoeking te verwyder.

Hoe dikwels ontstaan daar ernstige probleme as gevolg van ‘n eenvoudige misverstand, selfs tussen die wat deur die mees verdienstelike beweegredes aangedryf word; en as daar nie hoflikheid en verdraagsaamheid aan die dag gelê word nie, kan daar ernstige en selfs dodelike, gevolge wees. Die tien stamme het onthou hoe, in die geval van Agan, God hulle bestraf het as gevolg van ‘n gebrek aan waaksaamheid om sonde wat in hulle midde bestaan het te ontdek. Nou het hulle hulle voorgeneem om sonder versuim en ernstig op te tree; maar in hulle voorneme om hulle eerste fout te vermy het hulle tot die ander uiterste oorgegaan. In stede daarvan dat hulle beleefd navraag gedoen het om die feite van die saak te wete te kom, het hulle hul broeders bestraf en veroordeel. As die manne van Gad en

Ruben in dieselfde gees geantwoord het, sou daar oorlog gevolg het. Hoewel dit aan die een kant belangrik is om nie laks te wees in die optrede teen sonde nie, is dit net so belangrik om harde oordeel en ongegronde agterdog te vermy.

Hoewel hulle baie sensitief vir die geringste blaam ten opsigte van hulleself is, is baie veels te streng in hulle optrede teenoor diegene wat hulle van dwaling verdink. Niemand is ooit deur bestraffing en verwyt van ‘n dwaalweg herwin nie; maar talle word op hierdie wyse verder van die regte pad verdryf en die gevolg is dat hulle hul harte teen oortuiging verhard. ‘n Gees van barmhartigheid en ‘n hoflike, verdraagsame houding kan die dwalendes red en ‘n menigte van sondes bedek.

Die wysheid wat die Rubeniete en hulle metgeselle aan die dag gelê het is navolgenswaardig. Terwyl hulle waarlik gestreef het om die saak van ware godsdiens te bevorder, is hulle verkeerd veroordeel en streng bestraf; nogtans het hulle geen weersin geopenbaar nie. Hulle het met hoflikheid en geduld na hulle broeders geluister voordat hulle hulself probeer verdedig het en daarna hulle beweegredes ten volle verduidelik en hulle onskuld bewys. So is dan die moeilikheid wat sulke ernstige gevolge kon gehad het, vreedsaam opgelos.

Selfs wanneer hulle vals beskuldig word, kan diegene wat die reg aan hulle kant het, dit bekostig om kalm en bedagsaam te bly. God is met alles wat mense misverstaan en mis vertolk bekend en ons kan ons saak met veiligheid in Sy hande laat. Hy sal net so seker die saak van diegene wat hulle vertroue in Hom plaas verdedig, soos wat hy die skuld van Agan uitgewys het. Diegene wat deur die gees van Christus beweeg word, sal daardie liefdadigheid besit wat lankmoedig en vriendelik is.

Dit is die wil van God dat daar eenheid en broederliefde tussen Sy volk moet bestaan. Die gebed van Christus, net voor Sy kruisiging, was dat Sy dissipels een moet wees net soos Hy en die Vader een is, sodat die wêreld kan glo dat God Hom gestuur het. Hierdie uiters roerende en wonderlike gebed reik deur die eeue, selfs tot in ons tyd, want Sy woorde was: “Maar ek bid nie vir hulle alleen nie, maar ook vir die wat deur hulle woord in My sal glo.” (Johannes 17:20). Terwyl ons geen enkele beginsel van die waarheid moet prysgee nie, behoort dit ons voortdurende mikpunt te wees om hierdie toestand van eenheid te bereik. Dit is die bewys van ons dissipelskap. Jesus het gesê: “Hieraan sal almal weet dat julle my dissipels is, as julle liefde onder mekaar het.” (Johannes 13:35). Die apostel Petrus vermaan die kerk: “Wees almal eensgesind, medelydend, vol broederliefde en ontferming, vriendelik. Vergeld geen kwaad met kwaad of skeldwoorde met skeldwoorde nie, maar seën inteendeel, omdat julle weet dat julle hiertoe geroep is, sodat julle seën kan beërwe.” (1 Petrus 3:8,9).

Hoofstuk 49—Josua se Laaste Woorde

(Hierdie hoofstuk berus op Josua 23 en 24)

Toe die oorloë en verowering verby was, het Josua onttrek na ‘n rustige aftrede by Timnat-Sera. ““n Geruime tyd daarna, nadat die Here aan Israel rus gegee het van al sy vyande rondom, het Josua die hele Israel laat roep, sy oudstes en sy hoofde en sy regters en sy opsigters.”

Etlike jare het verloop sedert die volk in hulle erfnis gevestig is en daar kon reeds opgemerk word dat dieselfde booshede van gister en eergister wat die oordele oor Israel gebring het, begin kop uitsteek. En toe Josua begin om die swakhede van die ouderdom te ervaar en besef dat sy werk binnekort ten einde moes loop, was hy gevul met angstigheid oor die toekoms van sy volk. Dit was met meer as vaderlike belangstelling dat hy hulle toegespreek het, terwyl hulle weereens rondom die ou leier geskaar was. “Julle het self gesien...” het hy gesê, “...alles wat die Here julle God aan al hierdie nasies voor julle uit gedoen het; want die Here julle God, Hy het vir julle gestry.” Hoewel die Kanaaniete onderwerp was, het hulle steeds ‘n aansienlike deel van die land wat aan Israel belowe was bewoon en Josua het sy volk vermaan om nie te gerus te wees en te vergeet dat die Here hulle beveel het om daardie heidense volke heeltemal te verdryf nie.

Die volk was oor die algemeen traag om die werk van die heidene uit te dryf, te voltooi. Die stamme het na hulle onderskeie erfdele versprei, die leër is ontbind en hulle het dit as ‘n moeilike en twyfelagtige onderneming beskou om die stryd voort te sit. Maar Josua het gesê: “Die Here julle God self sal hulle voor julle verjaag en hulle voor julle uit verdrywe, sodat julle hulle land in besit kan neem soos die Here julle God julle beloof het. Maar julle moet daar baie vas by staan om sorgvuldig te doen alles wat geskrywe staan in die wetboek van Moses, dat julle daar nie regs of links van afwyk nie.”

Josua het ‘n beroep op die volk gedoen om self te getuig dat, namate hulle die voorwaardes nagekom het, God Sy beloftes aan hulle vervul het. Hy het gesê: “Julle moet erken met jul hele hart en met jul hele siel dat nie een woord van al die goeie woorde wat die Here julle God oor julle gespreek het, onvervuld gebly het nie; alles het vir julle uitgekom, nie een woord daarvan het onvervuld gebly nie.” Hy het aan hulle verklaar dat soos die Here Sy beloftes vervul het, so sal Hy ook Sy dreigemente vervul. “Soos al die goeie woorde oor julle gekom het wat die Here julle God oor julle gespreek het, so sal die Here oor julle al die onheilswoorde laat kom ... As julle die verbond van die Here julle God ... oortree ... dan sal die toorn van die Here teen julle ontvlam en julle sal gou omkom uit die goeie land wat Hy aan julle gegee het.”

Die Satan verlei baie met die aanvaarbare teorie dat die liefde van God vir Sy volk so groot is dat Hy die sonde in hulle sal oorsien; hy beweer dat terwyl die dreigemente van God ‘n sekere doel in Sy morele regering moet dien, hulle nooit letterlik vervul sal word

nie. Maar in al Sy handelinge met Sy skepsels, het God die beginsels van regverdigheid gehandhaaf deur die ware aard van sonde openbaar te maak, deur te demonstreer dat ellende en die dood die gewisse uiteinde daarvan is. Daar was nooit onvoorwaardelike vergifnis van sonde nie en daar sal ook nooit wees nie. So ‘n kwytskelding sou bewys dat die beginsels van geregtigheid, wat die grondslag van die regering van God is, afgeskaf is. Dit sou die ongevalle heelal met ontsteltenis vul. God het getrou die gevolge van sonde uitgewys en indien daardie waarskuwings nie eg was nie, hoe kan ons seker wees dat Sy beloftes vervul sal word? Daardie sogenaamde welwillendheid wat regverdigheid opsyskuif, is nie welwillendheid nie, maar swakheid.

God is die Lewegewer. Van die begin af is al Sy wette tot lewe georden. Maar die sonde het inbreuk gemaak op die orde wat God ingestel het en onmin het gevolg. Solank as wat sonde bestaan, is lyding en die dood onvermydelik. Dit is net omdat die Verlosser die vloek van die sonde namens ons op Hom geneem het, dat daar vir die mens hoop is om in sy eie persoon die ernstige gevolge te ontkom.

Voordat Josua gesterf het, het die hoofde en verteenwoordigers van die stamme, gehoorsaam aan sy oproep, weer te Sigem vergader. Geen ander plek in die land was so ryk aan heilige herinneringe, wat hulle gedagtes na God se verbond met Abraham en Jakob teruggevoer het en hulle ook aan hulle eie plegtige beloftes tydens hulle intog in Kanaan herinner het nie. Hier was die berge Ebal en Gerisim die stille getuies van daardie beloftes wat hulle nou, in die teenwoordigheid van hulle sterwende leier, kom hernu het. Aan alle kante was bewyse van wat God vir hulle vermag het; hoe Hy aan hulle ‘n land gegee het waarvoor hulle nie gewerk het nie, stede wat hulle nie gebou het nie, wingerde en olyfboorde wat hulle nie geplant het nie. Josua het weereens die geskiedenis van Israel hersien en hulle van die wonderwerke van God vertel, sodat almal bewus kon wees van Sy liefde en genade en Hom “...in opregtheid en waarheid...” kon dien.

Op bevel van Josua is die verbondsark van Silo af daarheen gebring. Dit was ‘n baie plegtige geleentheid en hierdie simbool van die teenwoordigheid van God sou die indruk verdiep wat hy graag op die volk wou maak. Nadat hy oor die goedheid van God teenoor Israel gepraat het, het hy in die Naam van Jehova ‘n beroep op hulle gedoen om te kies wie hulle sou dien. Die aanbidding van afgode is steeds tot ‘n mate in die geheim beoefen en Josua het nou gepoog om hulle tot ‘n besluit te bring wat sonde uit Israel sou verban. Hy het gesê: “As dit verkeerd is in julle oë om die Here te dien, kies dan vir julle vandag wie julle wil dien.” Josua het verlang om hulle te lei om God nie uit dwang nie, maar uit vrye wil te dien. Liefde vir God is die ware grondslag van godsdiens. Om Hom te dien bloot om beloon te word of om straf te vermy, sal niks baat nie. Openlike afvalligheid sal nie meer aanstootlik vir God wees as skynheiligheid of blote vormgodsdiens nie.

Die bejaarde leier het die volk aangemoedig om in alle opsigte te oorweeg wat hy voor hulle gestel het en te besluit of hulle werklik begeer om te lewe soos die vervalle, afgodiese

nasies om hulle. As dit vir hulle verkeerd voorgekom het om Jehova, die Bron van krag, die Fontein van alle seëninge, te dien, moes hulle daardie dag kies wie hulle wou aanbid- "...die gode wat julle vaders gedien het..." onder wie Abraham uitgeroep is, of "...die gode van die Amoriete in wie se land julle woon." Hierdie laaste woorde was 'n skerp bestraffing vir Israel. Die gode van die Amoriete was nie in staat om hulle aanbidders te beskerm nie. Weens hulle gruwelike en verlagende sondes, is daardie goddelose nasie uitgedelg en die goeie grond wat hulle voorheen besit het, was in die besit van God se volk. Hoe dwaas van Israel om die gode, die aanbidding waarvan die Amoriete uitgedelg is te kies! "Ek en my huis..." het Josua gesê, "...ons sal die Here dien." Dieselfde heilige ywer wat die leier se hart besiel het, is aan die volk oorgedra. Op sy oproep het hulle sonder om te aarsel geantwoord: "Dit is ver van ons, dat ons die Here sou verlaat om ander gode te dien."

"Julle kan die Here nie dien nie..." het Josua gesê, "...want Hy is 'n heilige God, ... Hy sal julle oortreding en julle sondes nie vergewe nie." Voordat daar enige blywende vernuwing onder die volk kon wees, moes hulle gelei word om hulle uiterste onvermoë in hulleself om aan God gehoorsaam te wees, besef. Hulle het Sy wet oortree en dit het hulle as oortreders veroordeel en geen uitweg voorsien nie. Terwyl hulle op hulle eie krag en geregtigheid staatgemaak het, was dit onmoontlik vir hulle om vergifnis van hulle sondes te verkry; hulle kon die eise van God se volmaakte wet nie nakom nie en dit was tevergeefs dat hulle belowe het om God te dien. Dit was alleen deur die geloof van Jesus Christus dat hulle vergifnis van sonde kon verkry en krag kon ontvang om God se wet te gehoorsaam. Hulle moes ophou om op hulle eie insigte om saligheid te verkry, staat te maak; hulle moes geheel en al op die deugde van die beloofde Verlosser vertrou as hulle vir God aanneemlik wil wees.

Josua het sy toehoorders probeer oorreed om hulle woorde goed te oorweeg en om hulle te weerhou van geloftes wat hulle onvoorbereid was om aan te voldoen. Met diepe erns het hulle die verklaring herhaal: "Nee, maar ons sal die Here dien." Plegtig het hulle ingestem om teen hulleself te getuig dat hulle Jehova gekies het en weereens die belofte van trou bevestig: "Ons sal die Here onse God dien en na Sy stem luister.", "En op dié dag het Josua met die volk 'n verbond gesluit en vir hulle 'n insetting en 'n reg vasgestel in Sigem." Nadat hy 'n verslag van hierdie plegtige ooreenkoms neergeskryf het, het hy dit saam met die wetboek aan die kant van die verbondsark gesit. En hy het 'n pilaar as gedenksteen opgerig en gesê: "Kyk, hierdie klip sal 'n getuie teen ons wees, want hy het al die woorde van die Here gehoor wat Hy met ons gespreek het; en hy sal 'n getuie teen julle wees, sodat julle jul God nie verloën nie. Toe het Josua die volk laat gaan, elkeen na sy erfdeel toe."

Josua se werk vir Israel was afgehandel. Hy het "...volgehou om die Here te volg" en daar staan in die Boek van God geskryf:

"Die kneg van die Here." Die edelste getuienis van sy karakter as 'n openbare leier, is die geskiedenis van die generasie wat onder sy leiding was: "Israel het die Here gedien al die dae van Josua en al die dae van die oudstes wat lank na Josua nog in die lewe was."

Hoofstuk 50—Tiendes en Offergawes

In die Hebreeuse stelsel is een tiende van die volk se inkomste afgesonder vir die instandhouding van die openbare aanbidding van God. Moses het Israel beveel: “Al die tiendes van die land, van die graan van die land, van die vrugte van die bome, behoort aan die Here; dit is heilig aan die Here.” “Wat betref al die tiendes van beeste en kleinvee-alles wat onder die herderstaf deurgaan-die tiende moet aan die Here heilig wees.” (Levitikus 27:30,32).

Maar tiende-heffing het nie by die Hebreërs ontstaan nie. Van die heel begin af het die Here ‘n tiende vir Homself toegeëien en is hierdie eis erken en geëerbiedig. Abraham het aan Melgisedek, die priester van die allerhoogste God, tiendes betaal (Genesis 14:20). Op Bet-El het Jakob, toe hy ‘n banneling en ‘n swerwer was, die Here beloof: “Van alles wat U my gee, sal ek aan U sekerlik die tiendes afstaan.” (Genesis 28:22). Toe Israel gereed was om as ‘n nasie gevestig te word, is die wet aangaande die heffing van tiendes herbevestig as een van die Goddelike verordeninge waarop, onderhewig aan gehoorsaamheid, hulle voorspoed berus het.

Die heffing van tiendes en offergawes was bedoel om ‘n groot waarheid in die verstand van die volk in te prent, naamlik dat God die bron van elke seëning aan Sy skepsels is en dat die mens aan Hom die dank vir die goeie gawes van Sy voorsiening verskuldig is.

Hy gee self “...aan almal lewe en asem en alles...” (Handelinge 17:25). Die Here verklaar: “Al die wilde diere van die bos is myne, die vee op berge by duisende.” (Psalm 50:10). “Aan My behoort die silwer en aan My die goud.” (Haggai 2:8). En dit is God wat aan die mens die krag gee om rykdom te verwerf. (Deuteronomium 8:18). As erkenning dat alle dinge van Hom af kom, het die Here voorgeskryf dat ‘n deel van Sy oorvloedige voorsiening aan Hom teruggegee word in gawes en offers vir die onderhouding van aanbidding aan Hom.

“Die tiendes...behoort aan die Here.” Hier word dieselfde uitdrukking as in die wet van die Sabbat gebruik: “Die sewende dag is die Sabbat van die Here jou God.” (Exodus 20:10). God het vir Homself ‘n vasgestelde deel van die mens se tyd en middele toegeëien en geen mens kan, sonder skuld, enigeen van die twee vir sy eie belange aanwend nie.

Die tiende moes uitsluitlik vir gebruik aan die Leviete, die stam wat vir die diens van die heiligdom afgesonder was, gewy word. Maar dit was geensins die perk van die bydrae vir godsdienstige doeleindes nie. Die tabernakel en daarna die tempel, is uitsluitlik uit vrywillige offergawes opgerig; en om te voorsien in die nodige herstelwerk en ander uitgawes, het Moses voorgeskryf dat so dikwels as wat die mense getel word, elk ‘n bydrae van ‘n halwe sikkel maak vir”...die bediening van die tent van samekoms...”. In Nehemia se tyd is daar jaarliks ‘n bydrae vir hierdie doel gemaak. Kyk Exodus 30:12-16; 2 Konings 12:4,5,2; Kronieke 24:4-13; Nehemia 10:32,33. Van tyd tot tyd is daar ook sondoffers en

dankoffers aan God gebring. Hierdie offers is in groot getalle tydens die jaarlikse feeste aangebied. En die mees liberale voorsiening is vir die armes gemaak.

Nog voordat die tiende gereserveer was, was daar ‘n erkenning van die eise van God. Die eerste van elke produk van die land wat ryp geword het, is aan Hom gewy. Die eerste van die wol wanneer die skape geskeer is, van die graan wanneer die koring gedors is, die eerste van die olie en die wyn, is vir God afgesonder. So ook die eersgeborenes van al die diere; en daar moes ‘n losprys vir die eerste seun betaal word. Die eerste vrugte moes voor die Here by die heiligdom aangebied word en is dan vir die gebruik van die priesters gewy.

Op hierdie wyse is die volk gedurig daaraan herinner dat God die werklike eienaar van hulle lande, hulle kleinvee en hulle kuddes is; dat Hy aan hulle sonskyn en reën tydens saaityd en oestyd gestuur het, en dat alles wat hulle besit het, deur Hom geskep is en dat Hy hulle as rentmeesters oor Sy besittings aangestel het.

Wanneer die manne van Israel, gelaai met die eerste vrugte van die veld, boorde en wingerd by die tabernakel bymekaar gekom het, is daar ‘n openbare erkenning van God se goedheid gemaak. Wanneer die priester die gawe ontvang het, het die offeraar, asof hy in die teenwoordigheid van Jehova praat, gesê:

“My vader was ‘n swerwende, Arameër...” en hy het die verblyf in Egipte en die ellende waaruit God Israel verlos het, beskryf: “Die Here het ons uit Egipte uitgelei deur ‘n sterke hand en ‘n uitgestrekte arm en deur groot skrikwekkende dade en deur tekens en wonders.” En hy het gesê: “Hy het ons na hierdie plek gebring en ons hierdie land gegee, ‘n land wat oorloop van melk en heuning. Hier het ek dan nou die eerstelinge gebring van die vrugte van die land wat U, Here, my gegee het.” (Deuteronomium 26:5,8-11).

Die bydrae wat van die Hebreërs vereis was vir godsdienstige-en liedadigheidsdoeleindes het ‘n volle vierde van hulle inkomste beloop. ‘n Mens sou verwag dat so ‘n swaar belasting op die hulpbronne van die mense hulle tot armoede sou stem; maar, inteendeel, die getroue nakoming van hierdie regulasies was een van die voorwaardes van hulle voorspoed. Op voorwaarde van hulle gehoorsaamheid het God hulle beloof: “Ek sal ook die sprinkaan vir julle afweer, sodat hy die opbrings van julle grond nie sal verwoes nie; ook die wynstok op die land sal vir julle nie onvrugbaar wees nie... En al die nasies sal julle gelukkig prys, omdat julle die land van welbehae sal wees, sê die Here van die leërskare” (Maleagi 3:11,12).

“n Treffende voorbeeld van die gevolge van die selfsugtige weerhouding van selfs vrywillige offergawes vir die saak van God, is in die dae van die profeet Haggai gegee. Nadat hulle uit hulle Babiloniese ballingskap teruggekeer het, het die Jode onderneem om die tempel van die Here te herbou; maar omdat hulle hardnekkige teenstand van hulle vyande ondervind het, het hulle die werk gestaak; en ‘n groot droogte wat hulle in werklike armoede gedompel het, het hulle oortuig dat dit vir hulle onmoontlik was om die herbouing

van die tempel te voltooi. Hulle het gesê: “Nog het die tyd nie gekom, die tyd dat die huis van die Here gebou moet word nie.” Maar ‘n boodskap is aan hulle deur die Here se profeet gestuur: “Is dit vir julleself wel tyd om in julle betimmerde huise te woon, terwyl hierdie huis in puin lê? So sê die Here van die leërskare dan nou: Gee ag op wat julle wedervaar het: julle het baie gesaai, maar min ingebring; julle het geëet, maar nie tot versadiging nie; julle het gedrink, maar nie genoeg gekry nie; julle het jul geklee, maar nie warm geword nie; en wie hom vir loon verhuur, verhuur hom om dit in ‘n stukkende beurs te steek.” (Haggai 1:2-6).

Dan word die rede verstrek: “Julle het uitgesien na baie en kyk, dit het min geword; en julle het dit in die huis gebring, maar Ek het dit weggeblaas. Waarom? spreek die Here van die leërskare. Ter wille van my huis wat in puin lê, terwyl elkeen van julle vir sy eie huis hardloop. Daarom het die hemel bo julle die dou ingehou en die aarde het sy opbrings teruggehou. En Ek het droogte oor die land geroep en oor die berge en oor die koring en oor die mos en oor die olie en oor alles wat die grond oplewer; en oor die mense en oor die diere en oor alle arbeid van die hande.” (Verse 9-11.) “In die tyd het iemand gekom by ‘n koringmied van twintig maat en daar was maar tien; hy het gekom by die parskuip om vyftig emmers te skep en daar was maar twintig. Ek het julle swaar getref met brandkoring en heuningdou en hael-al die werk van julle hande.” (Haggai 2:16,17).

Aangewakker deur hierdie bestraffing, het die volk hulle weer voorgeneem om die huis van God te begin bou. Toe kom die woord van die Here tot hulle: “Merk tog op, van hierdie dag af terug, van die vier-en-twintigste dag van die negende maand, naamlik van die dag af toe hulle die fondament van die tempel van die Here gelê het;...van hierdie dag af sal Ek seën.” (Verse 18,19).

Die wyse man sê: “Daar is een wat ruim uitdeel en nog meer kry en een wat terughou meer as wat reg is, maar tot sy gebrek.” (Spreuke 11:24). En dieselfde les word in die Nuwe Testament deur die apostel Paulus geleer: “Wie spaarsamig saai, sal ook spaarsamig maai; en wie volop saai, sal ook volop maai.” “God het mag om alle genade oorvloedig oor julle te laat wees, sodat julle altyd in alle opsigte volop kan hê en oorvloedig kan wees tot elke goeie werk.” (2 Korinthiërs 9:6,8).

God wou hê dat Sy volk Israel die ligdraers aan alle bewoners van die aarde moes wees. Deur Sy openbare aanbidding te onderhou, het hulle van die bestaan en soewereiniteit van die lewende God getuig. En dit was hulle voorreg om hierdie aanbidding te onderhou, as ‘n uitdrukking van hulle getrouheid en liefde vir Hom. Die Here het georden dat die verspreiding van lig en waarheid op aarde afhanklik sal wees van die pogings en offergawes van diegene wat deelgenote aan die hemelse gawe is. Hy kon engele aangestel het as gesante van Sy waarheid; Hy kon Sy wil, soos op Sinai, met Sy eie stem bekend gemaak het; maar in Sy oneindige liefde en wysheid het Hy mense geroep om Sy medewerkers te wees, deur hulle te kies om hierdie werk te doen.

In die dae van Israel was die tiende en die vrywillige offergawes nodig om die ordinansies van Goddelike diens te onderhou. Behoort die volk van God in hierdie eeu dan minder te gee? Die beginsel wat deur Christus neergelê is, is dat ons offers aan God in verhouding met die lig en voorregte wat ons geniet behoort te wees. “Elkeen aan wie veel gegee is, van hom sal veel gevorder word.” (Lukas 12:48). Toe die Verlosser Sy dissipels uitgestuur het, het Hy aan hulle gesê: “Julle het dit verniet ontvang, verniet moet julle dit gee.” (Mattheus 10:8). Namate ons seëninge en voorregte toeneem-bo alles omdat ons die ongeëwenaarde offer van die glorieryke Seun van God voor ons het-behoort ons dankbaarheid nie met ruimer offergawes, aan ander te getuig van die verlossingsboodskap nie? Namate die evangeliewerk uitbrei, vereis dit ook groter ondersteuning as in die antieke tyd en dit maak die wet van tiendes en offergawes ‘n dringender noodsaaklikheid as selfs in die dae van die Joodse bedeling. As Sy volk Sy saak ruim deur middel van hulle vrywillige offergawes sou ondersteun, in stede daarvan om onchristelike en onheilige metodes aan te wend om die skatkis te vul, sou God vereer word en baie meer siele sal vir Christus gewen word.

Moses se plan om middele vir die bou van die tabernakel in te win, het uitmuntend geslaag. Geen aansporing was nodig nie. Hy het ook nie enige van die metodes aangewend waarna soveel kerke in ons tyd hulle wend nie. Hy het geen groot fees gehou nie. Hy het die mense nie na tonele van vrolikheid, danse of ander openbare vermaaklikhede genooi nie; ook het hy nie van loterye of enige ander onheilige aard gebruik gemaak om middele in te win vir die oprigting van die tabernakel van God nie. Die Here het Moses beveel om die kinders van Israel te nooi om hulle offergawes te bring. Hy moes geskenke van elkeen wat dit vrywilliglik, uit sy hart gee, aanvaar. En daar het soveel offergawes ingekom dat Moses die volk moes aansê om nie meer te bring nie, want hulle het meer gegee as wat gebruik kon word.

God het mense as Sy rentmeesters aangestel. Die besittings wat Hy in hulle hande toevertrou het, is die middele wat Hy voorsien het vir die verspreiding van die evangelie. Aan diegene wat bewys dat hulle getroue rentmeesters is, sal Hy ‘n groter pand toevertrou. Die Here sê: “Die wat My eer, sal Ek eer.” (1 Samuel 2:30). “God het ‘n blymoedige gewer lief...” en wanneer Sy volk hulle geskenke en offergawes uit dankbare harte aan Hom gee, “...nie met droefheid of uit dwang nie...” sal Hy hulle seën soos Hy beloof het. “Bring die hele tiende na die skathuis, sodat daar spys in my huis kan wees; en beproef My tog hierin, sê die Here van die leërskare, of Ek vir julle nie die vensters van die hemel sal oopmaak en op julle ‘n oorvloedige seën sal uitstort nie.” (Maleagi 3:10).

Hoofstuk 51—God se Sorg vir die Behoeftiges

Om die byeenkomste vir godsdienstige dienste aan te moedig en ook om vir die behoeftiges te sorg, was ‘n tweede tiende van al die wins nodig. Aangaande die eerste tiende het die Here gesê: “Ek gee aan die kinders van Levi al die tiendes in Israel.” (Numeri 18:21). Maar aangaande die tweede tiende het Hy beveel: “Jy moet voor die aangesig van die Here jou God op die plek wat Hy sal uitkies om sy Naam daar te laat woon, die tiendes eet van jou koring, van jou mos en van jou olie en die eers geborenes van jou beeste en van jou kleinvee, dat jy kan leer om die Here jou God altyd te vrees.” (Deuteronomium 14:23,29; 16:11-14). Hierdie tiende, of die waarde daarvan in geld, moes hulle vir twee agtereenvolgende jare na die plek bring waar die heiligdom gestaan het. Nadat hulle aan die Here ‘n dankoffer en aan die priester ‘n vasgestelde deel gegee het, moes die offeraars die res vir ‘n godsdienstige fees gebruik waaraan die Leviet, die vreemdeling, die wees en die weduwee moes deelneem. So is voorsiening gemaak vir die dankoffers en die feeste tydens die jaarlikse feeste en die volk is in gemeenskap met die priesters betrek sodat hulle onderrig en bemoediging in die diens van God kon ontvang.

Elke derde jaar moes hierdie tweede tiende egter tuis gebruik word om die Leviet en die arme te onthaal, soos Moses gesê het, “...dat hulle in jou poorte kan eet en versadig word.” (Deuteronomium 26:12). Hierdie tiende sou die fondse vir die gebruik van liefdadigheid en gasvryheid voorsien.

En nog verdere voorsiening is vir die behoeftiges gemaak. Daar is niks, benewens die erkenning van die eise van God, wat die wette wat deur Moses deurgegee is meer onderskei, as die mildelike, tere en gasvrye gees teenoor die behoeftiges nie. Hoewel God beloof het om Sy volk ryklik te seën, was dit nie Sy bedoeling dat daar geen armoede onder hulle sou wees nie. Hy het verklaar dat die land nooit sonder sy armes sou wees nie. Daar sou altyd diegene onder Sy volk wees wat hulle meegevoel, teerheid en liefdadigheid sal wek. In daardie dae, net soos tans, was daar mense wat onderworpe was aan teëspoed, siekte en verlies van eiendom; maar, solank hulle die opdragte van God nagevolg het, was daar geen bedelaars onder hulle nie en ook niemand wat honger gely het nie.

Die wet van God het aan die armes die reg op ‘n sekere gedeelte van die opbrengs van die grond gegee. Wanneer iemand honger was, was hy geregtig om na sy buurman se land of sy boord of wingerd te gaan en genoeg te eet om sy honger te stil. Dit was ooreenkomstig hierdie verlof, dat Jesus se dissipels van die staande graan gepluk en geëet het terwyl hulle op die Sabbatdag deur ‘n landery geloop het.

Al die oorblyfsels van die oesland, die boord en die wingerd het aan die armes behoort. “As jy jou oes op jou land insamel en ‘n gerf op die land vergeet...” het Moses gesê, “...mag jy nie omdraai om dit te gaan haal nie ... As jy jou olywe afslaan, moet jy nie agter jou in die takke rondsoek nie ... As jy jou wingerd oes, moet jy agter jou nie skoon afoes nie; vir

die vreemdeling, die wees en die weduwee moet dit wees. En jy moet daaraan dink dat jy ‘n slaaf was in Egipteland.” (Deuteronomium 24:19-22; Levitikus 19:9,10).

Elke sewende jaar is spesiale voorsiening vir die armes gemaak. Die Sabbatsjaar, soos dit genoem is, het net na die oestyd begin. Met die saaityd wat op die insameling van die oes gevolg het, moes die volk nie saai nie; hulle moes nie die wingerd in die lente bewerk nie en hulle moes geen graan-of druiweoes verwag nie. Wat spontaan uit die grond opgekom het, kon hulle eet terwyl dit vars was, maar hulle moes geen deel daarvan in hulle skure opgaar nie. Die opbrengs van daardie jaar moes vrylik vir die vreemdeling, die wees, die weduwee en selfs vir die diere van die veld beskikbaar wees. (Exodus 23:10,11; Levitikus 25:5).

Maar as die veld normaalweg net genoeg opgelewer het om in die behoeftes van die volk te voorsien, hoe moes hulle oorleef gedurende die jaar wat geen oes ingesamel is nie? Hiervoor het die belofte van God ruim voorsiening gemaak. “Dan gebied Ek my seën vir julle in die sesde jaar...” het Hy gesê “...en dit sal die oes vir die drie jare oplewer. En in die agtste jaar moet julle saai en van die ou opbrings eet tot die negende jaar toe; totdat die opbrings hiervan inkom, moet julle die oue eet.” (Levitikus 25:21, 22.)

Die onderhouding van die Sabbatsjaar moes beide die land en die volk tot voordeel strek. Die grond, wat vir een seisoen onbewerk gelê het, sou agterna meer oorvloedig produseer. Die mense is vrygestel van die druk van die landerye en hoewel daar verskeie take was wat hulle in daardie tyd kon verrig het, het almal meer vrye tyd geniet wat geleentheid geskep het vir die herstel van hulle fisiese krag vir die inspanning van die volgende jare. Hulle het meer tyd vir oordenking en gebed gehad en om hulleself bekend te maak met die leringe en vereistes van die Here en vir die voorligting van hulle huisgesinne.

In die Sabbatsjaar moes die Israelitiese slawe vrygelaat word en hulle moes nie met leë hande weggestuur word nie. Die Here se opdrag was: “En as jy hom as vryman van jou laat weggaan, moet jy hom nie met leë hande laat weggaan nie. Jy moet hom ‘n behoorlike voorraad saamgee van jou kleinvee en jou dorsvloer en jou wynpers; waarin die Here jou God jou geseën het, daarvan moet jy aan hom gee.” (Deuteronomium 15:13,14).

Die huur van ‘n arbeider moes dadelik betaal word. “Jy mag ‘n arm en behoeftige dagloner uit jou broers of uit jou vreemdelinge wat in jou land in jou poorte is, nie verdruk nie. Op die dag self moet jy sy loon gee, sodat die son oor hom nie ondergaan nie-want hy is arm en sy siel verlang daarna.” (Deuteronomium 24:14,15).

Met betrekking tot die behandeling van slawe wat uit hulle diens gedros het, was daar ook spesiale opdragte. “Jy mag ‘n slaaf wat van sy heer na jou ontsnap het, nie aan sy heer oorlewer nie. Hy moet by jou bly, in jou midde, in die plek wat hy in een van jou poorte uitkies, waar dit vir hom goed is; jy mag hom nie verdruk nie.” (Deuteronomium 23:15,16).

Vir die behoeftiges was die sewende jaar ‘n jaar van kwytskelding van hulle skuld. Die Hebreërs is gelas om hulle behoeftige broeders te alle tye te help deur geld rentevry aan hulle te leen. Hulle is uitdruklik verbied om rente van ‘n arme te verhaal. “En as jou broer by jou verarm en agter raak, moet jy hom ondersteun, soos ‘n vreemdeling en bywoner, dat hy by jou kan lewe. Jy moenie rente of wins van hom neem nie, maar jy moet jou God vrees, dat jou broer by jou kan lewe. Jou geld mag jy hom nie op rente gee nie en jou eetware mag jy nie teen wins gee nie.” (Levitikus 25:35-37). As die skuld tot met die

Sabbatsjaar nog uitstaande was, kon die kapitaal nie ingevorder word nie. Die volk is ten strengste gewaarsku om nie as gevolg van hierdie bepalings te weier om die nodige hulp aan hulle broeders te verleen nie. “As daar by jou ‘n arme is, een uit jou broers,... dan moet jy jou hart nie verhard en jou hand nie toehou vir jou arm broer nie ... Neem jou in ag, dat daar in jou hart geen slegte gedagte is nie, naamlik: Die sewende jaar, die jaar van kwytskelding, is naby-en jou oog dan jou arm broer skeef aankyk en jy hom niks gee nie en hy teen jou na die Here roep en dit sonde in jou word.” “Die arme sal in die land nie ontbreek nie; daarom gee ek jou bevel en sê: Jy moet jou hand wyd oopmaak vir jou broer, vir die ellendige en die arme in jou land...” “...en jy moet gewillig aan hom leen, genoegsaam vir sy behoefte, wat hom ontbreek.” (Deuteronomium 15:7-9,11,8).

Niemand hoef te vrees dat sy vrygewigheid hom sal verarm nie. Gehoorsaamheid aan die gebooie van God sal sekerlik voorspoed tot gevolg hê. “Want die Here jou God seën jou soos Hy beloof het, sodat jy aan baie nasies sal uitleen, maar self nie hoef te leen nie; en jy sal oor baie nasies heers, maar oor jou sal hulle nie heers nie.” (Deuteronomium 15:6).

Na “...sewe aar-weke, (sewe maal sewe jaar)...”, het die groot jaar van vrylating, die jubeljaar, aangebreek. “...Dan moet jy...’n basuingeklank...deur julle hele land laat gaan. En julle moet die vyftigste jaar heilig en ‘n vrylating in die land uitroep aan al sy bewoners. Dit moet vir julle ‘n jubeljaar wees; dan moet julle elkeen na sy besitting en elkeen na sy geslag teruggaan.” (Levitikus 25:9,10).

“In die sewende maand, op die tiende van die maand ... op die versoendag...” moes die trompet van die jubeljaar klink. Deur die hele land, orals waar die Joodse volk gewoon het, het daardie klank ‘n beroep op die kinders van Jakob gedoen, om die jaar van vrylating te verwelkom. Op die groot Versoendag is daar versoening vir die sondes van Israel gedoen en met vreugde in hulle hart het die volk die jubeljaar verwelkom.

Soos in die Sabbatsjaar, moes daar nie op die land gesaai of geoes word nie en alles wat daaruit voortgespruit het moes beskou word as die regmatige eiendom van die behoeftiges. Sekere klasse van die Hebreeuse slawe-almal wat nie in die Sabbatsjaar vrygelaat is nie-was nou vrygelaat. Maar wat die jubeljaar veral onderskei het, was die teruggee van alle vaste eiendom aan die familie van die oorspronklike eienaar. Deur die spesiale leiding van God, is die land deur die lot verdeel. Nadat die grond verdeel is, het niemand die reg gehad

om sy boedel te verhandel nie. Hy kon sy grond ook nie verkoop tensy armoede hom daartoe gedwing het nie en selfs dan, as hy of een van sy familielede begeer het om dit terug te koop, mag die koper nie geweier het om dit te verkoop nie; en indien dit nie afgelos was nie, sou dit in die jubeljaar na die oorspronklike eienaar terugval.

Die Here het aan Moses verklaar: "Die grond moet ook nie vir altyd verkoop word nie; want die land is myne, omdat julle vreemdelinge en bywoners by My is." (Levitikus 25:23). Die volk moes met die feit dat die land aan God behoort en dat hulle net toegelaat is om dit tydelik te besit, beïndruk word; dat Hy die regmatige Eienaar, die oorspronklike Besitter, is en dat dit Sy wil is dat spesiale oorweging aan die behoeftiges en ongelukkiges geskenk word. Dit moes in almal se verstand ingeskerp word, dat die behoeftiges net soveel reg op 'n plek in God se wêreld het as die meer voorspoediges.

Dit is die voorsiening wat deur ons genadige Skepper gemaak is, om die lyding te versag, om 'n straal van hoop, 'n glans van sonskyn, in die lewe van die behoeftiges en noodlydendes te bring.

Die Here sou die buitensporige liefde vir eiendom en mag inperk. Groot euwels sou uit die toenemende versameling van rykdom deur een klas en die armoede en agteruitgang van 'n ander voortspruit. Sonder 'n mate van beperking sou die voorspoediges 'n monopolie word en die armes wat in alle opsigte in die oë van God net so verdienstelik is, sou deur hulle voorspoediger broeders as minderwaardig beskou en behandel word. Die bewustheid van hierdie onderdrukking sal die hartstogte van die armer klas aanwakker. Daar sou 'n gevoel van wanhoop en desperaatheid wees wat sou neig om die gemeenskap te demoraliseer en die deur te open vir elke vorm van misdaad. Die regulasies wat God ingestel het, was bedoel om sosiale gelykheid te bevorder. Die bepalings van die Sabbatsjaar en die jubeljaar sou, tot 'n groot mate, alles wat in die interim, in die maatskaplike en politieke ekonomie van die nasie skeefgeloop het, regstel.

Hierdie bepalings was bedoel om die vooruitstrewendes nie meer as die behoeftiges te seën nie. Dit sou die gierigheid en ingesteldheid vir selfverheffing beperk en 'n edel gees van liefdadigheid kweek; en deur welwillendheid en vertroue by alle klasse aan te moedig, sou dit maatskaplike orde en die stabiliteit in die regering bevorder. Ons is almal saam in die groot web van die mensdom ingeweef en wat ons ook kan doen om ander te bevoordeel en op te hef sal in seëninge op ons reflekteer. Die wet van wedersydse afhanklikheid geld deur al die klasse van die gemeenskap. Die armes is nie meer afhanklik van die rykes as wat die rykes van die armes is nie. Terwyl die een klas vir 'n aandeel vra in die seëninge wat God op hulle meer welgestelde bure uitgestort het, het die ander weer die getroue diens, die breinkrag, been en spier nodig wat die kapitaal van die armes behels, nodig.

Groot seëninge is aan Israel, op voorwaarde van gehoorsaamheid aan die Here se opdragte, belowe. Hy het verklaar: "Ek (sal) julle reëns gee op die regte tyd en die land sal

sy opbrings gee en die bome van die veld sal hulle vrugte gee. En die dorstyd sal vir julle aanhou tot die druiwe-oes en die druiwe-oes sal aanhou tot die saaityd en julle sal jul brood volop eet en veilig in julle land woon. Ook sal Ek vrede gee in die land, sodat julle sal lê en rus sonder dat iemand julle skrikmaak; en Ek sal die wilde diere uit die land laat verdwyn en geen swaard sal deur julle land trek nie...En Ek sal in jul midde wandel en vir julle ‘n God wees en julle sal vir My ‘n volk wees... Maar as julle nie na My luister en al hierdie gebooie doen nie; en...my verbond verbreek dan sal... julle...ook tevergeefs julle saad saai, want julle vyande sal dit opeet. En Ek sal my aangesig teen julle rig, sodat julle voor jul vyande verslaan word; en julle haters sal oor julle heers en julle sal vlug terwyl niemand julle agtervolg nie.” (Levitikus 26:4-17).

Daar is baie mense wat met groot entoesiasme daarop aandring dat alle mense ‘n gelyke aandeel in die wêreldse seëninge van God moet hê. Maar dit was nie die doel van die Skepper nie. ‘n Diversiteit van omstandighede is een van die middele waardeur God beplan om die karakter te beproef en te ontwikkel. Tog is dit Sy bedoeling dat diegene wat aardse besittings het, hulleself bloot as rentmeesters van Sy goedere moet beskou en met middele toevertrou is om tot voordeel van die lydendes en die behoeftiges aangewend te word.

Christus het gesê dat ons die armes altyd by ons sal hê en Hy vereenselwig Sy belange met die van Sy lydende mense. Die hart van ons Verlosser toon meegevoel vir Sy armste en nederigste aardse kinders. Hy vertel ons dat hulle Sy verteenwoordigers op aarde is. Hy het hulle tussen ons geplaas om daardie liefde, wat Hy vir die lydendes en verdruktes voel, in ons harte op te wek. Meegevoel en welwillendheid wat aan hulle bewys word, word deur Christus aanvaar asof dit aan Homself bewys word. ‘n Daad van wreedheid of verwaarlosing teenoor hulle word beskou asof dit teenoor Hom gepleeg is.

Indien die wet wat deur God tot voordeel van die behoeftiges gegee is, voortgegaan het om uitgevoer te word, hoe anders sal die huidige toestand van die wêreld, sedelik, geestelik en fisies wees! Selfsug en eiebelang sou nie soos tans voorgekom het nie, maar elk sou ‘n goedhartige ingesteldheid vir die geluk en welvaart van ander koester; en sulke wydverspreide armoede soos wat tans in baie lande gesien word, sal nie bestaan nie.

Die beginsels wat God neergelê het, sou die verskriklike euwels wat deur al die eeue die gevolg van die verdrukking van die rykes teenoor die armes en die agterdog en haat van die armes teenoor die rykes was, verhoed het. Terwyl dit mense mag verhinder om groot rykdom te vergader en toe te gee aan onbeperkte weelde, sal dit ook die gevolglike onkunde en agteruitgang van tienduisende verhoed, wie se swak betaalde diens nodig is om hierdie kolossale rykdomme op te bou. Dit sal ‘n vreedsame oplossing bied vir daardie probleme wat tans dreig om die wêreld met anargie en bloedvergieting te vul.

Hoofstuk 52—Die Jaarlikse Feeste

(Hierdie hoofstuk berus op Levitikus 23)

Daar was drie jaarlikse samekomste vir aanbidding, vir die hele Israel, by die heiligdom. (Exodus 23:14-16). Vir ‘n tyd was Silo die plek waar hierdie byeenkomste plaasgevind het; maar Jerusalem het agterna die middelpunt van die volk se aanbidding geword en hier het die stamme saamgekom vir die plegtige feeste.

Die mense was omring met kwaadaardige, oorlogsugtige bendes wat gretig was om hulle van hulle land te beroof, maar ten spyte hiervan, is al die weerbare manne en al die mense wat die reis kon aanpak, aangesê om hulle huise drie keer per jaar te verlaat en by die plek van samekoms na aan die middel van die land gaan. Wat sou hulle vyande verhinder het om op daardie onbeskermde huishoudings neer te swiep om dit met vuur en swaard tot niet te maak? Wat sou ‘n inval van die land verhoed, wat Israel in gevangeskap aan een of ander vreemde vyand sou onderwerp? God het beloof om die Beskermer van Sy volk te wees. “Die Engel van die Here trek ‘n laer rondom die wat Hom vrees en red hulle uit.” (Psalm 34:8). Terwyl die Israeliete uitgegaan het om te aanbid, sou Goddelike Mag ‘n verbod op hulle vyande plaas. “Want Ek sal nasies voor jou uitdrywe en jou grondgebied uitbrei, sodat niemand jou land sal begeer nie terwyl jy opgaan om te verskyn voor die aangesig van die Here jou God, drie maal in die jaar.” (Exodus 34:24).

Die eerste van hierdie feeste, die Pasga, of die fees van ongesuurde brode, het in die maand Abib, die eerste maand van die Joodse jaar geval en stem ooreen met die laaste helfte van Maart en die eerste helfte van April. Die winterkoue was verby en die laat reëns was ook verby en die hele natuur was met vreugde in die varsheid en skoonheid van die lente gevul. Die gras was groen op die heuwels en valleie en veldblomme het die velde oral opgevrolik. En as gevolg van die maan wat besig was om na volmaan te beweeg was die aande heerlik soel en aangenaam. Dit was die seisoen wat so mooi deur die heilige sanger geskilder is:

“Die winter is verby,

die reëntyd is oor, dit het verbygegaan.

Die bloeisels word gesien in die land,

die sangtyd het aangebreek,

en die tortelduif laat sy stem hoor in ons land.

Die vyeboom laat sy voorvye uitswel,

en die wingerdstokke wat bloei, versprei geur.”

(Hooglied van Salomo 2:11-13)

Deur die hele land het groepe pelgrims hulle weg na Jerusalem gevind. Die skaapwagters het hulle kuddes verlaat, die veeboere het van die berge afgekom, die vissers het van die meer van Galilea af opgetrek, die landbouers het hulle lande verlaat en die seuns van die profete het hulle heilige skole verlaat-almal het hulle treë gewend na die plek waar God se teenwoordigheid openbaar is. Hulle het kort fases gereis, want baie was te voet. Daar is voortdurend tot die karavane bygevoeg en hulle was dikwels baie groot teen die tyd dat hulle die heilige stad bereik het.

Die blydskap in die natuur het die harte van die Israeliete met vreugde en dankbaarheid teenoor die Gewer van alle goeie dinge gevul. Die groot Hebreeuse Psalms is gesing en die heerlikheid en majesteit van Jehova verhef. By die klank van die hoof trompet, het die musiek van die simbale en die kore van danksegging opgestyg, aangevul deur honderde stemme:

"Ek was bly toe hulle vir my gesê het:

Laat ons na die huis van die Here gaan!

Ons voete staan in jou poorte, o Jerusalem! ...

Waarheen die stamme optrek, die stamme van die Here

om die Naam van die Here te loof...

Bid om die vrede van Jerusalem;

mag hulle wat jou liefhet, rustig lewe!"

(Psalm 122:1-6)

Soos hulle die heuwels rondom hulle waar die heidene gewoond was om hulle altaarvure aan te steek aanskou het, het die kinders van Israel gesing:

"Ek slaan my oë op na die berge:

waar sal my hulp vandaan kom?

My hulp is van die Here

wat hemel en aarde gemaak het. "

(Psalm 121:1,2)

"Die wat op die Here vertrou,

is soos die berg Sion wat nie wankel nie,

maar bly tot in ewigheid.

Rondom Jerusalem is berge;

so is die Here rondom sy volk

van nou af tot in ewigheid. ”

(Psalm 125:1, 2)

Toe hulle bo op die heuwels binne sig van die heilige stad kom, het hulle met heilige ontsag die menigte aanbidders wat hulle weg na die tempel wend, aanskou. Hulle kon die wierook sien opstyg en toe hulle die trompette van die Leviete hoor wat die heilige diens aankondig, is hulle deur die besieling van die uur aangegryp en het gesing:

“Die Here is groot en baie lofwaardig

in die stad van onse God, sy heilige berg!

Skoon deur sy verhewenheid,

die vreugde van die hele aarde

is die berg Sion, aan die noordekant,

die stad van die groot Koning!”

(Psalm 48:2,3)

“Mag daar vrede wees in jou skanse,

rus in jou paleise!”

“Maak oop vir my die poorte van die geregtigheid;

ek wil daardeur ingaan, ek wil die Here loof.”

“Ek sal my geloftes aan die Here betaal

in die teenwoordigheid van sy ganse volk,

in die voorhowe van die huis van die Here,

binne-in jou, o Jerusalem!

Halleluja!”

(Psalm 122:7; 118:19; 116:18,19)

Almal in Jerusalem het hulle huise vir die besoekers oopgestel en herberg is gratis voorsien; maar dit was nie voldoende vir die groot menigte nie en op elke beskikbare plek in die stad en tussen die omliggende heuwels is tente opgeslaan.

Op die veertiende dag van die maand, in die aand, is die Pasga gevier, met die plegtige, indrukwekkende seremonies wat die verlossing uit Egipte herdenk en vooruit gewys het na die offer wat verlossing van die slawerny van sonde sou bring. Toe die Verlosser Sy lewe op Golgota afgelê het, het die Pasga sy betekenis verloor en is die Nagmaal ingestel as ‘n herdenking van dieselfde gebeurtenis waarvan die Pasga ‘n tipe was.

Die Pasga is gevolg deur die sewedaagse fees van ongesuurde brode. Die eerste en sewende dag was dae van heilige byeenkomste, waarop geen beroepswerk verrig is nie. Op die tweede dag van die fees is die eerstelinge van die jaar se oeste aan die Here gebied. Gars was die vroegste graan in Palestina wat met die aanvang van die fees begin ryp word het. ‘n Gerf van hierdie graan is deur die priester voor die altaar van God, as erkenning dat alles aan Hom behoort het, beweeg. Nie voordat hierdie plegtigheid plaasgevind het, kon die oes ingesamel word nie.

Vyftig dae na die aanbieding van die eerste vrugte, het die Pinksterfees, ook genoem die fees van die oes en die fees van die weke, aangebreek. As ‘n blyk van dankbaarheid vir die graan wat as voedsel berei is, is twee gesuurde brode voor die Here aangebied. Die Pinkster het net een dag, wat aan godsdiens gewy was, in beslag geneem.

In die sewende maand het die Fees van Tabernakels (Huttefees) of van insameling gekom. Hierdie fees was ‘n erkenning van God se milddadigheid in die opbrengs van die boord, die olyfbos en die wingerd. Dit was die kroon van die feestelike byeenkomste van die jaar. Die land het sy opbrengs opgelewer, die oeste is in die graanskure gebêre, die vrugte, die olie en die wyn was geberg, die eerste vrugte is gereserveer en nou het die volk met hulle huldeblyke van danksegging aan God, wat hulle so ryklik geseën het, gekom.

Hierdie fees moes by uitstek ‘n geleentheid van vreugde wees. Dit het net na die Versoendag plaasgevind, wanneer die versekering gegee was dat daar nie meer aan hulle ongeregtighede gedink sou word nie. Met God versoen, het hulle nou voor Hom verskyn om Sy goedheid te erken en Hom vir Sy genade te loof. Met die arbeid om die oes in te samel verby en die geswoeg van die nuwe jaar wat nog nie begin het nie, was die mense vry van sorge en kon hulle hulself aan die heilige, vreugdevolle invloede van die uur oorgee. Hoewel net die vaders en die seuns beveel was om by die feeste teenwoordig te wees, moes ook die hele huishouding, sover moontlik, dit bywoon en die diensknegte, Leviete, vreemdeling en die armes is met gasvryheid welkom geheet.

Net soos die Pasga was die Fees van Tabernakels ‘n gedenkfees. Ter herdenking aan hulle pelgrimslewe in die woestyn, moes die mense nou hulle huise verlaat en in hutte wat van “...sierlike bome,...palmtakke en takke van digte bome en rivierwilgers...” (Levitikus 23:40, 42,43) gemaak is, woon.

Die eerste dag van die fees was ‘n heilige samekoms en by die sewe dae van die fees is ‘n agtste dag gevoeg wat op dieselfde wyse gevier is.

Tydens hierdie jaarlikse byeenkomste word die harte van oud en jonk tot diens aan die Here aangemoedig, terwyl die gemeenskap met die mense uit verskillende dele van die land die bande wat hulle aan God en aan mekaar bind, versterk. Dit sou goed vir die volk van God wees om in die hierdie tyd ook ‘n Huttefees te vier-’n vreugdevolle herdenking aan die seëninge wat hulle van God ontvang het. Soos die kinders van Israel die verlossing wat God vir hulle voorvaders bewerk het gevier het en Sy wonderbaarlike bewaring van hulle gedurende hulle trek uit Egipte, so behoort ons met dankbaarheid die verskillende metodes wat Hy bewerk het om ons uit die wêreld en die duisternis van dwaling, na die kosbare lig van Sy genade en waarheid te bring, in herinnering te roep.

Vir diegene wat ver van die tabernakel af gewoon het, sou dit meer as ‘n maand van elke jaar in beslag geneem het om die jaarlikse feeste by te woon. Hierdie voorbeeld van toewyding aan God behoort die belangrikheid van godsdienstige aanbidding en die noodsaaklikheid om ons selfsugtige, wêreldse belange ondergeskik te maak aan dit wat geestelik en ewig is, te beklemtoon. Ons ly verlies wanneer ons die voorreg, om met mekaar gemeenskap te hou om mekaar in die diens van God te versterk en aan te moedig, verwaarloos. Die waarhede van Sy woord verloor hul intensiteit en belangrikheid in ons denke. Ons harte word nie meer deur die heiligmakende invloed aangewakker en verlig nie en ons gaan geestelik agteruit. In ons omgang as Christene, verloor ons baie deur ‘n tekort aan meegevoel vir mekaar. Hy wat homself wegsluit, vervul nie die roeping wat God vir hom beplan het nie. Ons is almal kinders van een Vader, van mekaar afhanklik vir geluk. Die eise van God en van die mensdom berus by ons. Dit is die behoorlike ontwikkeling van die sosiale elemente van ons natuur wat ons in medelye met ons broeders bring en aan ons, in ons pogings om andere te seën, geluk besorg.

Die Fees van Tabernakels was nie net ‘n herdenking nie, maar ‘n tipe. Dit het nie net na die verblyf in die woestyn teruggewys nie, maar as die oesfees, het dit ook die insameling van die vrugte van die aarde gevier en vooruitgewys na die groot dag van finale insameling, wanneer die Here van die oes Sy maaiers sal uitstuur om die onkruid in te samel en in bondels te saam te bind vir die vuur en om die koring in Sy skuur te versamel. In daardie tyd sal die goddeloses vernietig word. Hulle sal word “...asof hulle nooit bestaan het nie.” (Obadja 16). En elke stem in die heelal sal verenig in vreugdevolle lofprysing aan God. Die openbaarder sê: “En elke skepsel wat in die hemel en op die aarde en onder die aarde en wat op die see is en alles wat in hulle is, het ek hoor sê: Aan Hom wat op die troon sit en aan die Lam kom toe die lof en die eer en die heerlikheid en die krag tot in alle ewigheid.” (Openbaring 5:13).

Die volk van Israel het God geloof by die Fees van Tabernakels, soos hulle Sy genade in hulle verlossing uit die slawerny in Egipte in herinnering roep en Sy tere versorging van hulle gedurende hulle pelgrimslewe in die woestyn. Hulle het hulle ook verheug in die besef van vergifnis en aanvaarding deur die diens van die Versoendag wat pas geëindig

het. Maar wanneer die verlostes van die Here veilig in die hemelse Kanaan versamel sal wees, vir ewig verlos van die slawerny van die vloek waaronder "...die hele skepping tesame sug en tesame in barensnood is tot nou toe..." (Romeine 8:22), sal hulle, hul met 'n onuitspreeklike vreugde en vol heerlikheid verheug. Dan sal Christus se groot versoeningswerk vir die mensdom voltooi wees en hulle sondes sal vir ewig uitgewis wees.

"Die woestyn en die dor land sal bly wees,

en die wildernis sal juig en bloei soos "n narsing;

dit sal lustig bloei en juig, ja, met gejuig en gejubel;

die heerlikheid van die Libanon is aan hom gegee,

die sieraad van Karmel en Saron;

hulle daar sal sien die heerlikheid van die Here,

die sieraad van onse God.

"Dan sal die oë van die blindes geopen

en die ore van die dowes ontsluit word.

Dan sal die lammers spring soos "n takbok,

en die tong van die stomme sal jubel;

"want in die woestyn breek waters uit

en strome in die wildernis.

En die gloeiende grond sal "n waterplas word,

en die dorsland fonteine van water ...

"En daar sal "n grootpad wees en "n weg

wat die heilige weg genoem sal word;

geen onreine sal daarop voorttrek nie,

maar vir hulle sal dit wees;

wie die weg bewandel -

selfs die dwase sal nie dwaal nie.

"Daar sal geen leeu wees nie

en geen verskeurende dier sal daarop kom

of daar aangetref word nie;

maar die verlostes sal daarop wandel;

“en die losgekooptes van die Here sal teruggaan

en na Sion kom met gejubel,

en ewige vreugde sal op hulle hoof wees;

vreugde en blydskap sal hulle verkry,

maar kommer en gesug vlug weg.”

(Jesaja 35:1,2,5-10)

Hoofstuk 53—Die Vroeër Rigters

(Hierdie hoofstuk berus op Rigters 6 tot 8;10)

Na die vestiging in Kanaan, het die stamme geen ernstige poging aangewend vir die volkome verowering van die land nie. Tevrede met die terrein wat hulle reeds verower het, het hulle ywer spoedig afgeneem en die oorlog is gestaak. “Toe Israel sterk word, het hy die Kanaaniete dienspligtig gemaak; hy het hulle egter nie heeltemal verdrywe nie.” (Rigters 1:28).

Die Here het, getrou aan Sy kant, die beloftes aan Israel vervul; Josua het die mag van die Kanaaniete gebreek en die land onder die stamme verdeel. Al wat hulle nog te doen gestaan het, was om met vertroue in Goddelike hulp, die werk om die bewoners van die land te onteien, te voltooi. Maar hulle het versuim om dit te doen. Deur met die Kanaaniete ‘n verbintenis aan te gaan, het hulle die bevel van God direk oortree en sodoende het hulle misluk om die voorwaardes waarop Hy beloof het om die land aan hulle te gee, na te kom.

Vanaf die heel eerste kommunikasie van God met hulle by Sinai, het Hy hulle teen afgodery gewaarsku. Onmiddellik na die verkondiging van die wet, is die boodskap deur Moses aan hulle gestuur aangaande die nasies van Kanaan: “Jy mag jou voor hulle gode nie neerbuig en hulle nie dien nie, ook mag jy nie doen na hulle werke nie; maar jy moet hulle heeltemal afbreek en hulle klippilare kort en klein slaan. En julle moet die Here julle God dien; dan sal Hy jou brood en jou water seën en Ek sal siektes uit jou midde verwyder.” (Exodus 23:24,25.) Die versekering is gegee dat terwyl hulle gehoorsaam gebly het, God hulle vyande voor hulle sal onderwerp.

“Ek sal my skrik voor jou uit stuur en elke volk waarby jy kom, in verwarring bring. En Ek sal al jou vyande vir jou laat vlug. Ook sal Ek perdebye voor jou uit stuur; dié sal die Hewiete Kanaaniete en Hetiete voor jou uit verdrywe. Ek sal hulle nie in een jaar voor jou uit verdrywe nie, dat die land nie woes word en die ongediertes nie teen jou te veel word nie. Ek sal hulle so langsamerhand voor jou uit verdrywe, totdat jy vrugbaar word en die land beërwe ... Ek sal die inwoners van die land in julle hand gee en jy sal hulle voor jou uit verdrywe. Jy mag met hulle of met hulle gode geen verbond maak nie. Hulle mag in jou land nie woon nie, dat hulle jou nie verlei om teen My te sondig nie. Want jy sal hulle gode dien, ja, dit sal vir jou ‘n strik wees.” (Exodus 23:27-33). Moses het hierdie bevele voor sy dood baie plegtig beklemtoon en Josua het dit herhaal.

God het Sy volk in Kanaan geplaas om ‘n magtige borswering te wees, om die vloedgolf van sedelike verderf te keer, sodat dit die wêreld nie sou oorstroom nie. Indien hulle getrou aan Hom was, was dit God se bedoeling dat Israel sou voortgaan om te oorwin. Hy sou nasies wat baie groter en magtiger as die Kanaaniete was in hulle hande oorgee. Die belofte was: “As julle ywerig al hierdie gebooie hou wat Ek julle beveel,...dan sal die Here al hierdie nasies voor julle uit verdrywe en julle sal groter en magtiger nasies as julle uit hulle

besitting verdrywe. Elke plek waar julle voetsool op trap, sal aan julle behoort; van die woestyn en die Libanon, van die rivier, die Eufraat rivier, tot by die Westelike See sal julle grondgebied wees. Niemand sal teen julle standhou nie; die Here julle God sal die skrik en vrees vir julle oor die hele land laat kom waarop julle sal loop, soos Hy julle beloof het." (Deuteronomium 11:22-25).

Maar ongeag hulle hoë eindbestemming, het hulle die weg van gemak en selfbevrediging gekies; hulle het die geleenthede om die verowering van die land te voltooi deur hulle vingers laat glip; en vir baie geslagte was hulle deur die oorblyfsels van daardie afgodiese nasies geteister, wat, soos die profeet voorspel het, "dorings" in hulle oë en "angels" in hulle sye was. (Numeri 33:55).

Die Israeliete het "...hul met die heidene vermeng en hulle werke geleer." (Psalm 106:35). Hulle het met die Kanaaniete ondertrou en afgodery het soos 'n plaag deur die land getrek. "Hulle het hulle afgode gedien en dit het vir hulle 'n strik geword. Bowendien het hulle hul seuns en hul dogters aan die duiwels geoffer ... sodat die land deur bloedskuld ontheilig is...Toe het die toorn van die Here ontvlam teen sy volk en Hy het 'n afsku gekry van sy erfdeel." (Psalm 106:36-40).

Totdat die geslag wat onderrig van Josua ontvang het uitgesterf het, het afgodery min vordering gemaak; maar die ouers het die weg vir die afvalligheid van hulle kinders voorberei. Die verontagsaming van die Here se beperkings deur diegene wat in besit van Kanaan gekom het, het die saad van boosheid gesaai wat voortgeduur het om bitter vrugte vir baie generasies voort te bring. Die eenvoudige gewoontes van die Hebreërs het hulle van fisiese gesondheid verseker; maar hulle omgang met die heidene het gelei na die toegee aan belustigheid en drange, wat geleidelik fisiese krag laat afneem het en die geestelike en morele kragte verswak het. Deur hulle sonde is die Israeliete van God geskei; Sy krag het van hulle gewyk en hulle kon hulle vyande nie meer teëstaan nie. Daarom is hulle aan die einste nasies wat hulle aan hulself, deur God sou onderwerp het, onderwerp.

Hulle het "...die Here, die God van hulle vaders, verlaat wat hulle uit Egipteland uitgelei het..." en hulle gelei het "...soos 'n kudde in die woestyn." "Hulle het Hom geterg deur hul hoogtes en deur hul gesnede beelde sy jaloersheid gewek." Daarom het die Here "...die tabernakel in Silo prysgegee, die tent wat Hy opgeslaan het onder die mense. En Hy het Sy sterkte oorgegee in gevangeskap en Sy heerlikheid in die hand van die teëstander." (Rigters 2:12; Psalm 78:52,58,60,61.) Nogtans het Hy Sy volk nie heeltemal versaak nie. Daar was altyd 'n oorblyfsel wat aan Jehova getrou was; en van tyd tot tyd het die Here getroue en dapper manne opgewek om afgodery te onderwerp en die Israeliete van hulle vyande te red. Maar sodra die verlosser gesterf en die volk vry van sy gesag was, het hulle geleidelik na hulle afgode teruggekeer. En so is die verhaal van afvalligheid en bestraffing, belydenis en verlossing, oor en oor herhaal.

Die koning van Mesopotamië, die koning van Moab en ná hulle die Filistyne en die Kanaaniete van Hasor onder aanvoering van Sisera, het elk op hulle beurt die onderdrukkers van Israel geword. Otniël, Samgar en Ehud, Debora en Barak, is opgewek om hulle volk te verlos. Maar die kinders van Israel het weer gedoen wat "...verkeerd was in die oë van die Here..." en die Here het hulle "...oorgegee in die hand van die Midianiete." Tot op hede het die hand van die verdrukkers liggies op die stamme aan die oostekant van die Jordaan gedruk, maar in die huidige rampe was hulle die eerstes wat gely het.

Die Amalekiete aan die suide van Kanaan en die Midianiete aan sy oosgrens en die woestyne daaragter, was steeds die onverbiddelike vyande van Israel. Laasgenoemde nasie is byna deur die Israeliete in die dae van Moses vernietig, maar sedertdien het hulle grootliks aangewas en het hulle talryk en magtig geword. Hulle het gedors na wraak; en noudat die beskermende hand van God onttrek is, het die geleentheid aangebreek. Nie alleenlik die stamme oos van die Jordaan nie, maar die hele land het onder hulle plundering gely. Die wilde, boosaardige bewoners van die woestyn het, "...soos sprinkane in menigte..." (Rigters 6:5) die land binnegestroom met hulle kleinvee en kuddes.

Soos 'n verterende plaag het hulle deur die land versprei, van die Jordaan tot by die vlakte van die Filistyne. Hulle het, sodra die oeste begin ryp word, gekom en daar gebly totdat die laaste vrugte van die veld ingesamel was. Hulle het die landerye van hulle opbrengs gestroop en die bewoners beroof en mishandel en daarna na die woestyn teruggekeer. So is die Israeliete wat op die oop veld gewoon het, gedwing om hulle wonings te verlaat en in ommuurde stede te vergader, om skuiling in vestings te soek, of selfs skuiling in grotte en rotsagtige vestings tussen die berge te vind. Vir sewe jaar het die verdrukking voortgeduur en toe, soos die mense in hulle ellende aandag geskenk het aan die Here se teregwysing en hulle sondes bely het, het God weer vir hulle 'n helper opgewek.

Gideon was die seun van Joas van die stam van Manasse. Die afdeling waaraan sy familie behoort het was nie mense van aansien nie, maar Joas se gesin was bekend vir hulle moed en eerbaarheid. Van sy dapper seuns word daar gesê dat "...elkeen van gestalte koninklike seuns..." was. Almal behalwe een het in die stryd teen die Midianiete gesneuwel en hy het die aanvallers rede gegee om sy naam te vrees. Gideon het die Goddelike oproep ontvang om sy volk te verlos. Op daardie stadium was hy besig om koring te dors. 'n Klein hoeveelheid graan is verberg omdat hy nie wou waag om dit op die gewone dorsvloer te dors nie en het hy op 'n plek naby die wynpers gaan werk; omdat die wynoes nog lank nie ryp was nie, is daar min notisie van die wingerde geneem. Terwyl Gideon in die geheim en stilweg gewerk het, het hy met hartseer nagedink oor die toestand van Israel en oorweeg hoe hy sy volk van die onderdrukkende juk van hulle vyande kon verlos.

Skielik het "...die Engel van die Here..." verskyn en hom met die volgende woorde aangespreek: "Die Here is met jou, dapper held!"

"Ag, my heer...," het Gideon geantwoord, "...as die Here met ons is, waarom het al hierdie dinge ons dan oorgekom? En waar is al sy wonders waar ons vaders ons van vertel het, deur te sê: Het die Here ons nie uit Egipte laat optrek nie? Maar nou het die Here ons verwerp en ons oorgegee in die hand van die Midianiete."

Die Boodskapper van die hemel het geantwoord: "Gaan in hierdie krag van jou en verlos Israel uit die hand van die Midianiete. Is dit nie Ek wat jou stuur nie?"

Gideon wou 'n bewys hê dat die een wat hom aanspreek, die Verbondsengel was wat in die verlede vir Israel gewerk het. Engele van God wat met Abraham gemeenskap gehou het, het eenkeer vertoef en sy gasvryheid geniet; en nou het Gideon die boodskapper van God versoek om ook as gas by hom te vertoef. Hy het na sy tent gehaas en van sy skamele voorrade 'n boklam en ongesuurde koeke voorberei en dit aan Hom voorgesit. Maar die Engel het hom beveel: "Neem die vleis en die ongesuurde koeke en sit dit op hierdie rots neer en gooi die sous daaroor uit." Gideon het dit gedoen en toe is die teken wat hy verlang het gegee: Met die staf in sy hand het die Engel die vleis en die ongesuurde koeke aangeraak en 'n vlam het uit die rots opgeskiet en die offer verteer. Toe het die Engel uit sy sig verdwyn.

Gideon se vader, Joas, wat deel gevorm het van die afvalligheid van sy landgenote, het by Ofra, waar hy gewoon het, 'n groot altaar vir Baal opgerig waar die mense van die dorp aanbid het. Gideon is beveel om daardie altaar te vernietig en 'n altaar vir Jehova op die klip waarop sy offer verteer was op te rig en om daar 'n offer aan die Here te bring. Dit was uitsluitlik aan die priesters opgedra om te offer en is tot die altaar te Silo beperk; maar Hy wat hierdie rituele diens ingestel het en na wie al die offerandes gewys het, het die mag gehad om die vereistes daarvan te verander. Die verlossing van Israel moes deur 'n plegtige beswaar teen die aanbidding van Baal voorafgegaan word. Gideon moes oorlog teen afgodery verklaar voordat hy uitgegaan het om teen die vyande van sy volk te veg.

Die opdrag van God is getrou uitgevoer. Omdat hy geweet het dat indien dit openlik gedoen word hy teëstand sal teëkom, het Gideon die werk in die geheim verrig en met behulp van sy diensknegte alles in een nag vermag. Die woede van die manne van Ofra was geweldig toe hulle die volgende oggend kom om Baal te aanbid. Hulle sou Gideon om die lewe gebring het as Joas-wat ingelig was oor die Engel se besoek-sy seun nie verdedig het nie. "Wil julle vir Baal veg?" het Joas gevra. "Of wil julle hom help? Die wat vir hom veg, sal vanmore nog gedood word. As hy 'n god is, laat hy vir homself veg, omdat hy sy altaar omgegooi het." As Baal nie sy eie altaar kon beskerm nie, hoe kon hy vertrou word om sy aanbidders te beskerm?

Alle gedagtes aan geweld teenoor Gideon is laat vaar; en toe hy die trompet vir oorlog blaas, was die manne van Ofra van die eerstes om hulle onder sy vaandel te skaar.

Boodskappers is na sy eie stam, die stam van Manasse en ook na Aser, Sebulon en Naftali uitgestuur en almal het aan die oproep gehoor gegee.

Gideon het nie gewaag om bevel oor die leër oor te neem sonder verdere bewyse dat God hom vir hierdie werk geroep het en dat Hy met hom sal wees nie. Hy het gebid: "As U werklik deur my hand Israel wil verlos soos U gespreek het-ek sal die wolvlies op die dorsvloer neerlê: as daar net op die vlies dou is, terwyl die grond oral droog is, dan sal ek weet dat U deur my hand Israel wil verlos soos U gespreek het." In die oggend was die vlies nat terwyl die grond droog was. Maar nou het daar twyfel by hom opgekom, aangesien wol van nature die vog wat in die lug is absorbeer; die toets was dalk moontlik nie beslissend nie. Daarom het hy gevra dat die teken omgekeer moet word en aangevoer dat hy uiters versigtig wou wees om die Here nie te mishaag nie. Sy versoek is toegestaan.

Aangemoedig hierdeur, het Gideon sy leër uitgelei om oorlog teen die indringers aan te voer. "Die Midianiete en Amalekiete en al die kinders van die Ooste het in die laagte gelê soos sprinkane in menigte." Die totale weermag onder Gideon se bevel het slegs twee-en-dertigduisend manne beloop; maar met die ontsaglike bende van die vyand voor hom uitgesprei het die Here se woord tot hom gekom: "Die manskappe by jou is te veel vir My om die Midianiete in hulle hand te gee; anders kan Israel hom teen My beroem deur te sê: My eie hand het my verlos. Roep dan nou tog uit voor die ore van die manskappe en sê: Die wat bang is en bewe, kan teruggaan en wegdraai van die gebergte van Gilead af." Diegene wat onwillig was om gevaar en ontberings tegemoet te gaan, of wie se wêreldse belange hulle harte van die werk van God sou weglei, sou geen krag aan die leër van Israel toevoeg nie. Hulle teenwoordigheid sou slegs 'n verswakkende invloed hê.

Daar was wetgewing in Israel dat, voordat hulle uitgaan om oorlog te voer, moes die volgende aankondiging regdeur die hele leër gemaak word: "Wie is die man wat 'n nuwe huis gebou en dit nie ingewy het nie? Hy kan teruggaan huis toe, dat hy nie in die oorlog sterwe en iemand anders dit inwy nie. En wie is die man wat 'n wingerd geplant en dit nie in gebruik geneem het nie? Hy kan teruggaan huis toe, dat hy nie in die oorlog sterwe en iemand anders dit in gebruik neem nie. En wie is die man wat hom met 'n vrou verloof en haar nie geneem het nie? Hy kan teruggaan huis toe, dat hy nie in die oorlog sterwe en iemand anders haar neem nie." En die offisiere moes verder aan die volk sê: "Wie is die man wat bevrees en week van hart is? Hy kan teruggaan huis toe, dat die hart van sy broers nie smelt soos sy hart nie." (Deuteronomium 20:5-8).

Omdat sy leër so klein in vergelyking met die van sy vyande was, het Gideon nie die gewone aankondiging gedoen nie. Hy was verstom toe hy hoor dat sy leër te groot is. Maar die Here het die hoogmoed en die ongeloof wat in Sy volk se harte was, gesien. Opgewek deur Gideon se roerende oproep, het hulle geredelik vir diens aangemeld; maar baie van hulle was vreesbevange toe hulle die groot menigtes van die Midianiete sien. En, indien

Israel geseëvier het, sou daardie einste manne die eer vir hulleself toegeëien het in stede daarvan om die oorwinning aan God toe te skryf.

Gideon het die bevel van die Here gehoorsaam en met ‘n beswaarde gemoed gesien hoe twee-en-twintigduisend, of meer as twee-derdes van sy totale leër na hulle huise vertrek. Weer het die woord van die Here tot hom gekom: “Die manskappe is nog te veel; bring hulle af na die water, dan sal Ek hulle daar vir jou uitsoek; en van wie Ek aan jou sê: Hierdie een mag met jou saamgaan-dié mag met jou saamgaan; maar elkeen van wie Ek aan jou sê: Hierdie een mag nie met jou saamgaan nie-dié mag nie gaan nie.” Die mense is na die water gelei en het verwag om ‘n onmiddellike aanval teen die vyand te loods. ‘n Paar het haastig ‘n bietjie water in die hand geneem en dit opgesuig terwyl hulle verder gegaan het; maar byna almal het gekniel en tydsaam van die oppervlakte van die stroom gedrink. Die wat die water met hulle hande geskep het, was net driehonderd van tienduisend; maar hulle is gekies; al die ander is toegelaat om na hulle huise terug te keer.

Die karakter word dikwels op die eenvoudigste manier getoets. Diegene wat in die tyd van nood ingestel was om in hulle eie behoeftes te voorsien, was nie manne wat in ‘n noodsituasie vertrou kon word nie. Die Here het geen plek in Sy werk vir die wat traag of selfvoldaan is nie. Die manne van sy keuse, was die etlikes wat nie die uitvoer van hulle plig vertraag het deur toe te gee aan hulle eie behoeftes nie. Die driehonderd gekose manne was nie net dapper manne met selfbeheersing nie, maar hulle was ook manne van geloof. Hulle het hulle nie met afgodery besoedel nie. God kon hulle lei en deur hulle kon Hy vir die verlossing van Israel werk. Sukses hang nie van getalle af nie. God kan dieselfde met slegs ‘n minderheid, as met ‘n meerderheid verlos. Hy word nie soseer deur groot getalle vereer as deur die karakters van die wat Hom dien nie.

Die Israeliete was op die rand van ‘n heuwel wat oor die vallei waar die bendes van die indringers gekampeer was uitgekyk het, gestasioneer. “En die Midianiete en Amalekiete en al die kinders van die Ooste het in die laagte gelê soos sprinkane in menigte en hulle kamele was ontelbaar soos die sand aan die seestrand in menigte.” (Rigters 7:12). Gideon het gesidder toe hy aan die stryd wat die volgende dag voorgelê het, gedink het. Maar die Here het in die nag met hom gespreek en hom beveel om saam met sy dienskneg, Pura, af te gaan na die laer van die Midianiete toe en te kenne gegee dat hy daar iets sou hoor wat hom sou bemoedig. Hy het gegaan en in stilte in die donker gewag en gehoor hoe een soldaat aan sy makker vertel van ‘n droom wat hy gehad het: “Daar rol ‘n hard gebakte garsbrood in die laer van die Midianiete en kom tot by die tent en slaan dit dat dit omval en keer dit onderstebo en toe lê die tent daar!” Die ander het met woorde geantwoord wat die onsigbare luisteraar se hart geroer het: “Dit is niks anders nie as die swaard van Gideon, die seun van Joas, die Israeliet; God het die Midianiete en die hele laer in sy hand gegee.” Gideon het die stem van God, wat deur die Midianitiese vreemdelinge met hom gespreek

het, herken. Hy het na die paar manskappe onder sy bevel teruggegaan en gesê: “Maak klaar, want die Here gee die laer van die Midianiete in julle hand.”

Deur Die leiding van God, is ‘n aanvalsplan aan hom voorgelê, wat hy onmiddellik van plan was om uit te voer. Die driehonderd man is in drie kompanjies verdeel. Aan elke man is ‘n trompet en ‘n fakkel wat in ‘n erdekruik versteek was, gegee. Die manne is op so wyse gestasioneer, dat hulle die kamp van die Midianiete vanuit verskillende rigtings kon nader. In die middel van die nag, op ‘n sein van Gideon se oorlog trompet, het die drie kompanjies hulle trompette geblaas; en, terwyl hulle hul kruike breek en die brandende fakkels vertoon, het hulle op die vyand afgestorm met die vreesaanjaende oorlogskreet: “Vir die Here en vir Gideon!”

Die slapende leër het skielik wakker geskrik. Aan alle kante het hulle die lig van brandende fakkels gesien. In elke rigting het hulle die geklank van trompette met die oorlogskreet van die aanvallers gehoor. Onder die indruk dat hulle aan die genade van ‘n oorweldigende mag uitgelewer is, was die Midianiete paniekbevange. Met wilde krete van alarm het hulle vir hulle lewe gevlug en, deur verkeerdelik hulle eie makkers vir die vyand aan te sien, het hulle mekaar gedood. Soos die nuus van hierdie oorwinning versprei het, het duisende van die manne van Israel wat na hul huise teruggestuur was, teruggekeer en aangesluit by die agtervolging van die vlugtende vyande. Die Midianiete het in die rigting van die Jordaan gevlug met die hoop om hulle eie grondgebied oorkant die rivier te bereik. Gideon het boodskappers na die stam van Efraim gestuur en hulle aangespoor om die vyand by die suidelike driwwe voor te lê. Intussen het Gideon met sy driehonderd manne, “...moeg en besig om te agtervolg...” by die Jordaan aangekom. Gideon het deur die stroom gegaan, hard op die spoor van diegene wat reeds die anderkant bereik het. Gideon het twee vorste, Seba en Salmuna, wat in bevel van die hele leër was en wat saam met vyftienduisend man ontvlug het, ingehaal, hulle leër totaal verstrooi en die leiers gevang en doodgemaak.

In hierdie buitengewone neerlaag het niks minder as honderd-en-twintigduisend van die indringers gesterf. Die mag van die Midianiete was gebreek, sodat hulle nooit weer in staat sou wees om teen Israel oorlog te maak nie. Die gerugte dat die God van Israel weer vir Sy volk geveg het, het spoedig wyd en syd versprei. Geen woorde kan die verskrikking van die omliggende nasies beskryf toe hulle verneem van die eenvoudige middels wat gebruik is om die oorhand oor die mag van ‘n vermetele, oorlogsugtige volk te kry nie.

Die leier wat God gekies het om die Midianiete te onderwerp, het geen prominente posisie in Israel beklee nie. Hy was nie ‘n heerser, ‘n priester, of ‘n Leviet nie. Hy het homself as die geringste in sy vader se huisgesin beskou. Maar God het in hom ‘n dapper en ‘n eerbare man gesien. Hy het homself gewantrou en was gewillig om die leiding van die Here te volg. God kies nie altyd die mense met die grootste talente vir Sy werk nie, maar Hy kies diegene wat Hy die beste kan gebruik. “Nederigheid gaan aan die eer vooraf.” (Spreuke 15:33). Die Here kan die mees effektiefste deur diegene werk wat sensitief vir

hul eie tekortkominge is en wat op Hom as hul Leier en Bron van krag vertrou. Hy sal hulle versterk deur hulle swakheid met Sy krag te verenig en Hy sal hulle wys maak deur hulle onkunde met Sy wysheid te verbind.

Indien hulle meer nederigheid koester, kan die Here baie vir Sy volk vermag; maar daar is min wat met enige groot mate van verantwoordelikheid of sukses vertrou kan word, sonder om selfvoldaan en vergeetagtig van hulle afhanklikheid van God te word. Dit is waarom die Here, wanneer Hy instrumente vir Sy werk kies, diegene wat deur die wêreld as talentvol en briljant beskou word, oor die hoof sien. Hulle is alte dikwels hoogmoedig en selfgenoegsaam. Hulle voel dat hulle bevoeg is om sonder die raad van God op te tree.

Die eenvoudige daad deur die leër van Josua om op die trompet te blaas terwyl hulle om Jerigo marsjeer en deur Gideon se klein groep rondom die menigtes van Midian, is deur die krag van God effektief gemaak om die mag van Sy vyande omver te werp. Die mees volledige stelsel wat mense ooit uitgedink is, sal, sonder die wysheid van God, ‘n mislukking wees, terwyl die mees onbelowende metodes sal slaag wanneer dit goddelik ingestel is en met nederigheid en geloof aangepak word. Vertroue in God en gehoorsaamheid aan Sy wil is net so noodsaaklik vir die Christen in die geestelike oorlog, soos dit vir Gideon en Josua in hulle stryd teen die Kanaaniete was. Deur die herhaalde openbaring van Sy krag namens Israel, sal God hulle lei om geloof in Hom te hê-met vertroue om Sy hulp in elke noodsituasie te soek. Hy is tans net so gewillig om saam met die pogings van Sy volk te werk en groot dinge deur swak instrumente te vermag. Die ganse hemel wag op ons aanspraak vir wysheid en krag. God is in staat “...om te doen ver bo alles wat ons bid of dink, volgens die krag wat in ons werk.” (Efesiërs 3:20).

Met Gideon se terugkeer nadat hy die vyande van sy volk agtervolg het, is hy met berisping en beskuldigings deur sy eie landgenote begroet. Toe die manne van Israel op sy oproep teen die Midianiete saamgetrek het, het die stam van Efraim agtergebly. Hulle het die poging as ‘n gevaarlike onderneming beskou; en omdat Gideon hulle nie spesifiek opgeroep het nie, het hulle dit as verskoning gebruik om nie by hulle broeders aan te sluit nie. Maar toe die nuus van Israel se oorwinning hulle bereik, was die Efraimiete afgunstig omdat hulle nie deel daarvan was nie. Na die wilde vlug van die Midianiete, het die manne van Efraim, deur Gideon se leiding, beslag gelê op die driwwe van die Jordaan en so die ontsnapping van die voortvlugtiges gestuit. Op hierdie manier is ‘n groot aantal van die vyand gedood, onder wie die twee konings, Oreb en Seëb was. So het die manne van Efraim die stryd opgevolg en gehelp om die oorwinning volkome te maak. Desnieteenstaande, was hulle jaloers en kwaad, asof Gideon deur sy eie wil en oordeel gelei is. Hulle het nie die hand van God in die oorwinning van Israel onderskei nie en het nie Sy krag en genade in hulle verlossing waardeer nie; en as gevolg van hierdie einste feit was hulle onwaardig om as Sy spesiale instrumente gekies te word.

Met hulle terugkeer met die trofeë van oorwinning, het hulle Gideon woedend verwyt: “Wat is dit wat u ons aangedoen het, dat u ons nie geroep het toe u weggetrek het om teen die Midianiete te veg nie?”

“Wat het ek nou gedoen in vergelyking met julle?” het Gideon gevra. “Is die na-oes van Efraim nie beter as die wynoes van Abiëser nie? God het die vorste van Midian, Oreb en Seëb in julle hand gegee, maar wat kon ek doen in vergelyking met julle?”

Die gees van afguns kon maklik tot onenigheid aangeblaas gewees het wat struweling en bloedvergieting sou veroorsaak het, maar Gideon se beskeie antwoord het die woede van die manne van Efraim laat afkoel en hulle het in vrede teruggekeer na hulle huise. Ferm en ontoegeeflik sover dit beginsels aangaan en in oorlog ‘n dapper held, het Gideon ook ‘n gees van hoflikheid wat selde gesien word, geopenbaar.

Die mense van Israel het in hulle dankbaarheid en verlossing van die Midianiete, voorgestel dat Gideon hulle koning moes word en dat die troon aan sy nakomelinge bevestig moes word. Hierdie voorstel was ‘n direkte oortreding van die beginsels van die teokrasie. God was die koning van Israel en vir hulle om ‘n mens op die troon te plaas, sou ‘n verwerping wees van hulle Goddelike Koning. Gideon het hierdie feit besef; sy antwoord toon hoe opreg en edel sy motiewe was. Hy het verklaar: “Ek wil nie oor julle heers nie en ook my seun mag nie oor julle heers nie: die Here sal oor julle heers.”

Maar Gideon is tot ‘n ander dwaling mislei, wat rampspoedig vir sy huisgesin en vir Israel was. Die tydperk van onaktiwiteit wat op ‘n groot stryd gevolg het, is dikwels gelaai met groter gevaar as gedurende die tydperk van stryd. Gideon is nou aan hierdie gevaar blootgestel. Hy was met ‘n onrustige gees besiel. Tot op hede was hy tevrede om die leiding wat hy van God ontvang het te vervul; maar nou, in stede om te wag vir die leiding van God, het hy begin om self te planne te beraam. Sodra die leërmagte van die Here ‘n merkwaardige oorwinning behaal het, sal die Satan sy pogings om God se werk omver te werp, verdubbel. Gevolglik is gedagtes en planne in Gideon se gedagtes gesuggereer, waardeur die volk van Israel gelei sou word om af te dwaal.

Omdat hy beveel was om ‘n offer op die rots waar die Engel aan hom verskyn het te bring, het Gideon tot die gevolgtrekking gekom dat hy aangestel is om as priester op te tree. Sonder om op die goedkeuring van God te wag, het hy besluit om ‘n geskikte plek te voorsien en ‘n stelsel van aanbidding, soortgelyk aan die by die tabernakel, in te stel. Met ‘n sterk, gewilde mening in sy guns, het hy geen probleem ondervind om sy plan uit te voer nie. Op sy versoek is al die goue oorringe wat van die Midianiete afgeneem is aan hom gegee as sy aandeel van die buit. Die volk het ook baie ander duursame stowwe versamel, saam met ryklik versierde kledingstukke van die prinses van Midian. Van die materiaal wat hy ontvang het, het Gideon ‘n efod en ‘n borsplaat, ‘n nabootsing van dit wat deur die hoëpriester gedra is, gekonstrueer. Sy optrede was ‘n strik vir homself, sy familie, asook

die hele Israel. Die ongemagtigde aanbidding het baie van die mense uiteindelik daartoe gelei om die Here totaal en al te versaak en afgode te aanbid. Na Gideon se dood het groot getalle, onder andere sy eie huisgesin, hulle by hierdie afvalligheid aangesluit. Die volk is van God weggelei deur dieselfde man wat eens hulle afgodery omvergewerp het.

Min mense besef hoe verreikend die invloed van hulle woorde en dade is. Hoe dikwels veroorsaak ouers se foute ‘n rampspoedige uitwerking op hulle kinders en hulle kindskinders, lank nadat die oorspronklike akteurs in hulle grafte lê. Elkeen oefen ‘n invloed op ander uit en sal aanspreeklik gehou word vir die gevolge van daardie invloed. Woorde en dade het ‘n sprekende mag en die lang hiernamaals sal die uiteinde van ons lewe hier toon. Die indruk wat deur ons woorde en dade gemaak word, sal gewis ‘n seën of ‘n vloek op ons lewe hê. Hierdie gedagte verleen ‘n ontsagwekkende plegtigheid aan die lewe en behoort ons in nederige gebed na God te trek, dat Hy ons met Sy wysheid sal lei.

Die wat die hoogste posisies beklee, mag ander mislei. Die mees wyse begaan foute; die sterkstes kan struikel en val. Daar is ‘n behoefte vir die voortdurende uitstraling van lig op ons pad. Ons enigste veiligheid berus daarop om ons weg onvoorwaardelik aan Hom wat gesê het: “Volg My...” toe te vertrou.

Na die dood van Gideon het die kinders van Israel nie gedink “...aan die Here hulle God wat hulle uit die hand van al hul vyande rondom gered het nie. En hulle het geen guns bewys aan die huis van Jerubbaal, dit is Gideon, vir al die goed wat hy aan Israel gedoen het nie.” Israel het alles vergeet wat hulle aan Gideon, hulle rigter en verlosser, verskuldig was en hulle het sy seun, Abimeleg, van lae geboorte, as hulle koning aangeneem wie, om sy gesag te handhaaf, al Gideon se wettige kinders behalwe een vermoor het. ‘n Waardering van die Here se genade, sal lei tot ‘n waardering van diegene wie, soos Gideon, aangestel is as instrumente om Sy volk te seën. Die wrede optrede van Israel teenoor die huis van Gideon, is wat verwag kon word van mense wat sulke groot ondankbaarheid teenoor God openbaar het.

Na die dood van Abimeleg, het die bewind van die rigters wat God gevrees het, afgodery ‘n tyd lank onder bedwang gehou; maar eerlank het die volk na die praktyke van die heidense gemeenskappe rondom hulle teruggekeer. Onder die noordelike stamme, het die gode van Sirië en Sidon baie aanbidders gehad. In die suid-weste was dit die afgode van die Filistyne en in die ooste dié van Moab en Ammon wat die harte van Israel van die God van hulle vaders weggedraai het. Maar die straf het spoedig op die afvalligheid gevolg. Die Ammoniete het die oostelike stamme onderwerp, die Jordaan oorgesteek en die grondgebied van Juda en Efraim binnegeval. Aan die weste het die Filistyne van hulle vlakte langs die see opgetrek en wyd en syd verbrand en geplunder. Weereens het dit voorgekom asof Israel aan die mag van onverbiddelike vyande oorgelaat was.

Die volk het opnuut hulp by Hom wie hulle verlaat en beledig het, gaan soek. “Toe roep die kinders van Israel die Here aan en sê: Ons het teen U gesondig, want ons het onse God verlaat en die Baals gedien.” Maar droefheid het geen ware bekering meegebring nie. Die mense het berou gehad omdat hulle sondes vir hulle lyding meegebring het, maar nie omdat hulle God deur die oortreding van Sy heilige wet oneer aangedoen het nie. Ware bekering is meer as droefheid oor sonde. Dit is vasberadenheid om weg te draai van boosheid.

Die Here het hulle deur een van Sy profete geantwoord: “Het Ek julle nie van die Egiptenaars en van die Amoriete, van die kinders van Ammon en van die Filistyne-en toe die Sidoniërs en Amalekiete en Maoniete julle verdruk en julle My aangeroep het-julle uit hulle hand verlos nie? Maar julle het My verlaat en ander gode gedien; daarom sal Ek julle nie meer verlos nie. Gaan heen en roep die gode aan wat julle verkies het; laat dié julle verlos in die tyd van julle benoudheid.”

Hierdie plegtige en angswekkende woorde herinner ons aan ‘n ander groot toneel-die groot dag van finale oordeel - wanneer die verwerpers van God se goedertierenheid en die veragters van Sy genade van aangesig tot aangesig voor Sy oordeel sal verskyn. Voor daardie tribunaal sal diegene wat hulle Godgegewe talente van tyd, van middele, of van intellek aan die diens van die gode van hierdie wêreld gewy het, rekenskap moet gee. Hulle het hulle ware en liefdevolle Vriend versaak om die weg van gerief en wêreldse plesier te volg. Hulle het hulle voorgeneem om een of ander tyd na God terug te keer; maar die wêreld met sy dwaashede en misleidings het hulle aandag in beslag geneem. Ligsinnige vermaaklikhede, pronkerigheid van kleredrag en die toegee aan belustigheid, het die hart verhard en die gewete gekniehalter sodat die stem van die waarheid nie gehoor is nie. Plig is verontagsaam. Die dinge van ewige waarde, is ligtelik opgeneem, totdat die hart alle begeerte verloor het om vir Hom, wat soveel vir die mensdom gedoen het, opofferings te maak. Maar in die oestyd sal hulle maai wat hulle gesaai het.

Die Here sê: “Omdat ek geroep en julle geweier het, ek my hand uitgestrek en niemand geluister het nie en julle al my raad nie opgevolg en van my teregwysing nie wou geweet het nie ... as julle verskrikking kom soos ‘n onweer en julle ondergang soos ‘n stormwind aankom, as benoudheid en angs julle oorval. Dan sal hulle na my roep, maar ek sal nie antwoord nie; hulle sal my soek, maar my nie vind nie. Omdat hulle die kennis gehaat en die vrees van die Here nie verkies het nie, van my raad nie wou weet nie, al my teregwysinge verag het, daarom sal hulle eet van die vrug van hulle wandel en versadig word van hulle planne.” “Maar die wat na my luister, sal veilig woon en gerus wees teen die skrik vir die onheil.” (Spreuke 1:24-31,33).

Die Israeliete het hulle nou voor die Here verootmoedig. “En hulle het die vreemde gode uit hul midde verwyder en die Here gedien.” En die liefdevolle hart van die Here was gegrief-“...het ongeduldig geword oor die moeite van Israel.” O, die lankmoedigheid van

ons God! Toe Sy volk weggedraai het van die sondes wat Sy teenwoordigheid uitgesluit het, het Hy hulle gebede verhoor en dadelik vir hulle begin werk.

“n Verlosser in die persoon van Jefta, die Gileadiet, wat teen die Ammoniete geveg en hulle mag effektief verbreek het, is opgewek. Teen hierdie tyd het Israel al vir agtien jaar onder die verdrukking van hulle vyande gely, maar weereens is die les wat deur lyding geleer is, vergeet.

Toe die volk na hulle bose weë teruggekeer het, het die Here toegelaat dat hulle steeds deur hulle magtige vyande, die Filistyne, verdruk word. Vir baie jare is hulle voortdurend geteister en soms heeltemal onderwerp deur hierdie wrede, oorlogsugtige nasie. Hulle het met hierdie afgodsdienaars gemeng en met hulle verenig in genot en aanbidding, totdat hulle skynbaar een met hulle was in gees en belange. Toe word hierdie sogenaamde vriende van Israel hulle bitterste vyande en het op allerlei maniere gepoog om hulle vernietiging te bewerkstellig.

Soos Israel, swig die Christene alte dikwels voor die invloed van die wêreld en ten einde die vriendskap van die goddeloses te wen, voldoen hulle aan die beginsels en gebruike daarvan; maar uiteindelik sal daar gevind word dat hierdie sogenaamde vriende die gevaarlikste vyande is. Die Bybel leer duidelik dat daar geen harmonie tussen die volk van God en die wêreld kan wees nie. “Verwonder julle nie, my broeders, as die wêreld julle haat nie.” (1 Johannes 3:13). Ons Verlosser sê: “As die wêreld julle haat, moet julle weet dat hy My voor julle gehaat het.” (Johannes 15:18). Die Satan werk deur die goddeloses, onder die dekmantel van sogenaamde vriendskap, om God se volk tot sonde uit te lok, sodat hulle van Hom geskei kan word; en wanneer hulle beskerming verwyder is, sal hy sy agente lei om teen hulle te draai en daarna te strewe om hulle vernietiging te bewerkstellig.

Hoofstuk 54—Simson

(Hierdie hoofstuk berus op Rigters 13 tot 16)

Te midde van die wyd verspreide afvalligheid het die getroue aanbidders van God voortgegaan om by Hom te pleit vir die verlossing van Israel. Al was daar blykbaar geen reaksie nie en al het die mag van die onderdrukker jaar na jaar voortgegaan om swaarder op die land te rus, het God se voorsienigheid gereed gemaak om hulle te hulp te kom. Reeds in die beginjare van die verdrukking van die Filistyne, is ‘n kind gebore deur wie God beplan het om die mag van hierdie magtige vyande te verbreek.

Op die grens van die gebergtes, met ‘n uitsig oor die vlakte van die Filistyne, was die klein dorpie Sorea. Hier het die gesin van Manoag, van die stam van Dan gewoon, een van die min huishoudings wat, te midde van die algemene afvalligheid, getrou aan Jehova gebly het. Aan die kinderlose vrou van Manoag het “...die Engel van die Here...” verskyn met die boodskap dat sy ‘n seun sou baar deur wie God sou begin om Israel te verlos. In die lig hiervan, het die Engel aan haar opdrag aangaande haar eie gewoontes en ook vir die versorging van haar kind gegee: “Neem jou dan nou tog in ag en drink geen wyn of sterk drank nie en eet niks wat onrein is nie.” En dieselfde beperkinge moes van die begin af op die kind van toepassing wees met die toevoeging dat sy hare nie gesny moes word nie; want hy moes van sy geboorte af, as ‘n nasireër, aan God gewy word.

Die vrou het haar man opgesoek en nadat sy die Engel aan hom beskryf het, het sy sy boodskap herhaal. Daarna, bevrees dat hulle ‘n fout sou begaan in die belangrike werk wat aan hulle toevertrou is, het die man gebid: “Laat tog die man van God wat U gestuur het, nog ‘n keer na ons toe kom, dat hy ons kan leer hoe ons moet maak met die seun wat gebore sal word.”

Toe die Engel weer verskyn, het Manoag angstig verneem: “Wat moet die leefwyse en die werk van die seun wees?” Die vorige opdrag is herhaal: “Vir alles wat Ek aan die vrou gesê het, moet sy haar in ag neem. Van alles wat van die wingerdstok afkomstig is, mag sy nie eet nie; en geen wyn of sterk drank moet sy drink nie en niks eet wat onrein is nie; alles wat Ek haar beveel het, moet sy onderhou.”

God het ‘n belangrike taak vir die beloofde kind van Manoag gehad om te verrig en om hom toe te rus met die bevoegdhede wat vir hierdie werk nodig was, was dit nodig dat die gewoontes van beide die moeder en die kind versigtig gereguleer moes word. Aangaande Manoag se vrou het die Engel beveel: “Geen wyn of sterk drank moet sy drink nie en niks eet wat onrein is nie; alles wat Ek haar beveel het, moet sy onderhou.” Die kind sal, ten goede of ten kwade, deur die moeder se gewoontes beïnvloed word. Sy moet self deur beginsel beheer word en moet selfbeheersing en selfonthouding toepas indien sy strewe vir die welsyn van haar kind. Onkundige raadgewers sal by die moeder aandring om elke wens

en impuls te bevredig, maar sulke raad is vals en skadelik. Die moeder is, op bevel van God Self, onder die mees plegtige verpligting geplaas om selfbeheer toe te pas.

En vaders, sowel as moeders is by hierdie verantwoordelikheid betrokke. Beide ouers dra hulle eie karaktertrekke, geestelik en fisies, hulle geneigdhede en belustigheid, oor op hulle kinders. As gevolg van ouerlike oordadigheid lei kinders dikwels aan ‘n tekort aan fisiese, geestelike en morele krag. Verbruikers van alkoholiese drank en tabak kan en sal hulle onversadigbare drang, hulle ontsteekte bloed en prikkelbare senuwees, op hulle kinders oordra. Die losbandiges bemaak dikwels hulle onheilige begeertes en selfs hulle afstootlike siektes as nalatenskap aan hulle kinders. En omdat die kinders minder krag as hulle ouers het om versoeking te weerstaan, is die neiging vir elke geslag, om laer as die vorige te daal. Ouers is in ‘n groot mate verantwoordelik, nie net vir die gewelddadige drifte en verwronge luste van hulle kinders nie, maar ook vir die swakhede van duisende wat doof, blind, sieklik en verstandelik gestrem gebore word.

Elke vader en elke moeder behoort te verneem: “Hoe moet ons die kind grootmaak wat vir ons gebore sal word?” Die effek van voorgeboortelike invloede word deur baie ligtelik afgemaak; maar die opdrag van die hemel wat aan daardie Hebreeuse ouers gestuur is en twee keer duidelik en plegtig herhaal is, toon hoe hierdie saak deur die Skepper beskou word.

Dit was nie voldoende dat die beloofde kind ‘n goeie nalatenskap van sy ouers ontvang nie. Dit moes opgevolg word deur versigtige opleiding en vorming van korrekte gewoontes. God het opdrag gegee dat die toekomstige rigter en verlosser van Israel van kleins af die reëls van streng selfbeheersing geleer moes word. Hy moes van geboorte af ‘n nasireër wees en dus is ‘n lewenslange verbod op hom geplaas teen die gebruik van wyn of sterk drank. Die lesse van matigheid, selfverloëning en selfbeheersing behoort aan kinders, selfs vanaf die baba-stadium geleer te word.

Die Engel het haar ook belet om iets te eet wat “onrein is.” Die onderskeiding tussen rein en onrein voedsel was nie slegs ‘n seremoniële en arbitrêre regulasie nie, maar was op higiëniese beginsels gegrond. Hierdie onderskeid kan tot ‘n groot mate nagespeur word in die wonderbaarlike lewenskrag wat die Joodse volk vir duisende jare onderskei het. Die beginsels van matigheid moet verder gevoer word as slegs die gebruik van alkoholiese drank. Die gebruik van stimulerende en onverteerbare voedsel, is dikwels net so nadelig vir die gesondheid en saai dikwels die sade van dronkenskap. Ware matigheid leer ons om heeltemal af te sien van alles wat skadelik is en om dit wat gesond is, oordeelkundig te gebruik. Daar is min mense wat besef, soos hulle hoort, watter invloed hulle eetgewoontes op hulle gesondheid, karakter, bruikbaarheid in hierdie wêreld en hulle ewige bestemming het. Die belustigheid moet altyd onderworpe wees aan die sedelike en intellektuele vermoëns. Die liggaam moet die slaaf van die verstand wees en nie die verstand van die liggaam nie.

Die Belofte van God aan Manoag is mettertyd vervul met die geboorte van ‘n seun aan wie hy die naam Simson gegee het. Namate die seun grootgeword het, was dit duidelik dat hy fisies uitsonderlik sterk was. Dit was egter nie, soos Simson en sy ouers goed geweet het, te danke aan sy sterk spiere nie, maar aan die feit dat hy ‘n nasireër was, waarvan sy ongeskeerde hare ‘n simbool was. Indien Simson die opdragte van God net so getrou soos sy ouers gehoorsaam het, sou sy eindbestemming veel edeler en gelukkiger gewees het. Maar omgang met afgodsdienaars het hom gekorrupteer. Omdat die dorpie Sorea naby die land van die Filistyne was, het Simson op vriendelike voet met hulle verkeer. So het daar in sy jeug ‘n intimiteit ontstaan wat sy hele latere lewe beïnvloed en verdonker het. Hy het verlief geraak op ‘n jong vrou in die Filistynse dorp Timna en besluit om met haar te trou. Aan sy godvresende ouers wat hom probeer afraai het, het hy net geantwoord: “Sy geval my.” Sy ouers het uiteindelik maar aan sy begeerte toegegee en die huwelik het plaasgevind.

Toe hy egter die ouderdom van manlikheid bereik het, die tyd toe hy sy Goddelike roeping moes uitvoer, die tyd toe hy bo alles getrou aan God moes wees, het Simson hom aan die vyande van Israel verbind. Hy het nie verneem of hy God meer sou kon verheerlik wanneer hy met die voorwerp van sy keuse verenig was nie en of hy homself in ‘n posisie geplaas het waarin hy sy lewensdoel sou kon vervul het nie. Aan almal wat eers daarna strewe om Hom te vereer, het God wysheid belowe; maar daar is geen belofte aan diegene wat daarop ingestel is om hulleself te behaag nie.

Hoeveel volg dieselfde koers as Simson! Hoe dikwels vind daar huwelike tussen gelowiges en ongelowiges plaas, omdat ‘n geneigdheid die keuse van ‘n man of vrou beheer. Die partye vra nie na die raad van God nie en hou ook nie Sy heerlikheid voor oë nie. Christenskap behoort ‘n beherende invloed op die huweliksverhouding te hê, maar dit is dikwels die geval dat die beweegredes wat tot hierdie verhouding aanleiding gegee het, nie in lyn met die Christelike beginsels is nie. Die Satan is voortdurend daarop uit om sy mag oor die volk van God, deur hulle oor te haal om ‘n alliansie met sy onderdane te sluit, te verstewig; en om dit te vermag, strewe hy daarna om onheilige drange in die hart op te wek. Maar die Here het in Sy woord duidelike instruksies aan Sy volk gegee, om nie hulleself met diegene wat nie met Sy liefde gevul is, te verbind nie. “Watter ooreenstemming het Christus met Belial, of watter aandeel het die gelowige met die ongelowige? Of watter ooreenkoms het die tempel van God met die afgode?” (2 Korinthiërs 6:15,16).

Tydens sy huweliksfees het Simson in ‘n vertrouensverhouding met diegene wat die God van Israel gehaat het, verkeer. Wie ook vrywilliglik by sulke verhoudings betrokke raak, sal genoodsaak voel om tot ‘n sekere mate, aan te pas by die gewoontes en gebruike van sy metgeselle. Tyd wat op hierdie wyse deurgebring word, is meer as verspil. Gedagtes

word gekoester en woorde word geuiter wat neig om die vestings van beginsels af te breek en die siel te verswak.

Die vrou wat Simson gekry het, wat die oorsaak was dat hy die gebod van God te oortree, het nog voor die einde van die huweliksfees van ontrouheid aan haar man getuig. Woedend oor hierdie verraad, het Simson haar verlaat en vir ‘n tyd alleen na sy huis in Sorea gegaan. Toe hy egter later toegeefliker word en sy bruid weer gaan opsoek, het hy ontdek dat sy met ‘n ander man getrou het. Om wraak te neem, het hy die Filistyne se landerye en wingerde verwoes, maar dit het hulle beweeg om haar te vermoor, hoewel dit as gevolg van hulle dreigemente was dat sy gedwing was om die verraad, wat die moeilikheid begin het, te pleeg. Simson het reeds sy buitengewone krag bewys deur eiehandig ‘n leeu dood te maak en dertig manne van Askelon om die lewe te bring. Nou, woedend oor die barbaarse moord op sy vrou, het hy die Filistyne aangeval en “...in ‘n groot slagting...” verslaan. En daarna met ‘n behoefte aan ‘n veilige skuilplek van sy vyande, het hy “...in die rotskloof van Etam...” in die stam Juda gaan skuil.

“n Sterk mag het hom daarheen agtervolg en die bewoners van Juda, in groot alarm, het op ‘n gemene wyse ingewillig om hom aan sy vyande uit te lewer. Drieduisend manne van Juda het gevolglik na hom gegaan. Maar selfs met sulke getalle sou hulle nie gewaag het om hom te nader as hulle nie seker was dat hy sy eie landgenote nie skade sou aandoen nie. Simson het ingestem dat hulle hom kon vasbind en aan die Filistyne uitlewer, maar hy het hulle eers laat belowe dat hulle hom nie self sou aanval, in welke geval hy gedwing sou om hulle te vernietig nie. Hy het hulle toegelaat om hom met twee nuwe toue te bind en hy is in die kamp van sy vyande te midde van groot vreugde ingebring. Maar terwyl hulle gejuig in die heuwels opgeklink het, het die Gees van Jehova met mag oor hom gekom. Hy het die nuwe toue uitmekaar gebreek asof dit vlas wat in vuur verbrand het. Toe gryp hy die eerste wapen wat hy in die hande kon kry, wat, hoewel dit slegs die kakebeen van ‘n esel was, baie doeltreffend as ‘n swaard of ‘n spies in sy hand was en hy het die Filistyne verslaan totdat hulle vreesbevange op die vlug geslaan en duisend man dood in die veld agtergelaat het.

Indien die Israeliete op daardie stadium bereid was om met Simson te verenig en die oorwinning op te volg, kon hulle hulself van die mag van hulle verdrukkers bevry het. Maar hulle het moedeloos en lafhartig geword. Hulle het die werk wat God hulle beveel het, om die heidene te verdryf, verwaarloos en het met hulle in hul aftakelende praktyke verenig, hulle wreedheid verduur en, solank dit nie teen hulle gemik was nie, selfs hulle ongeregtigheid goedgekeur. Toe hulle self onder die mag van die verdrukker gebring is, het hulle hulself gedwee aan die aftakeling, waarvan hulle moontlik sou ontsnap het indien hulle God gehoorsaam het, onderwerp. Selfs toe die Here vir hulle ‘n verlosser opgewek het, het hulle hom dikwels in die steek gelaat en hulself saam met sy vyande geskaar.

Na hierdie oorwinning het die Israeliete Simson as hulle rigter aangestel en hy het twintig jaar geregeer. Maar een misstap berei die weg vir ‘n verdere misstap voor. Simson het die bevel van God oortree deur vir hom ‘n vrou uit die Filistyne te neem en nou het hy dit weer tussen hulle, sy dodelike vyande, gewaag deur toe te gee aan ontoelaatbare wellus. Met vertroue in sy groot krag wat sulke vrees by die Filistyne ingeboesem het, het hy met vrypostigheid na Gasa gegaan om ‘n hoer van daardie plek te besoek. Die inwoners van die stad het gehoor dat hy daar was en hulle was gretig om wraak te neem. Hulle vyand was veilig vasgekeer binne die mure van een van die stede wat die sterkste van al hulle stede verskans was; hulle was verseker van hulle prooi en het net tot die oggend gewag om hulle oorwinning te voltooi. Om middernag het Simson wakker geword. Die beskuldigende stem van sy gewete het hom met berou gevul toe hy onthou het dat hy sy gelofte as nasireër verbreek het. Maar ondanks sy sonde het die genade van God hom nie versaak nie. Sy geweldige krag het weer gedien om hom te verlos. Hy het die hek van die stadspoort uit sy plek geruk en dit met die pale en stawe, na die kruin van die heuwel op pad na Hebron gedra.

Maar selfs hierdie noue ontkoming het nie ‘n einde aan sy sondige weë gebring nie. Hy het dit nie weer tussen die Filistyne gewaag nie, maar het voortgegaan om toe te gee aan daardie sensuele plesiere wat tot sy ondergang sou lei. “Daarna het hy ‘n vrou in die dal Sorek...” nie ver van sy geboorteplek af nie, liefgekry. Haar naam was Delila, “die vernietiger.”

Die dal Sorek was bekend vir sy wingerde; dit het ook ‘n versoeking vir die onstandvastige Nasireër geword, wat reeds begin wyn drink het en sodoende nog ‘n band wat hom aan reinheid en aan God verbind het, verbreek. Die Filistyne het ‘n waaksame oog oor die bewegings van hulle vyand gehou en toe hy hom met hierdie nuwe verhouding verlaag, het hulle besluit om hom, deur Delila, tot ‘n val te bring.

“n Afvaardiging wat uit een elk van die vooraanstaande manne vanuit die Filistynse provinsies bestaan het, is na Sorek gestuur. Hulle kon dit nie waag om hom te vang terwyl hy nog sy groot krag besit het nie, maar hulle wou, indien moontlik, uitvind wat die geheim daarvan was. Daarom het hulle Delila omgekoop om dit te ontdek en aan hulle te verklap.

Toe die verleidster Simson met haar vrae bestook het, het hy haar bedrieg deur te verklaar dat hy net so swak soos die ander manne sou word indien sekere prosesse gevolg word. Toe sy dit op die proef stel, is die bedrog ontdek. Toe het sy hom van leuens beskuldig en gesê: “Hoe kan jy sê: Ek het jou lief! terwyl jou hart nie met my is nie? Drie maal het jy my nou al bedrieg en my nie meegedeel waardeur jou krag so groot is nie.” Drie keer het Simson die duidelikste bewys ontvang dat die Filistyne met sy verleidster saamgesweer het om hom te vernietig; maar toe sy nie in haar doel kon slaag nie, het sy die saak as ‘n grap afgemaak en hy het die vrees blindelings verban.

Dag na dag het Delila by hom aangedring, totdat hy "...so ongeduldig geword..." het "...dat hy kon sterf;" maar steeds het 'n subtiele mag hom aan haar sy gehou. Eindelik het Simson geswig en sy geheim aan haar bekend gemaak. "Daar het nooit 'n skeermes oor my hoof gekom nie, want ek is 'n nasireër van God van my moeder se skoot af: as ek geskeer sou word, sou my krag van my wyk en ek swak word en wees soos al die mense." Sy het dadelik 'n bode na die vorste van die Filistyne gestuur met 'n boodskap dat hulle onmiddellik na haar toe moes kom. Terwyl die krygsman geslaap het, is die swaar haarlokke afgeskeer. En toe roep sy, soos sy reeds drie keer vantevore gedoen het: "Die Filistyne is op jou, Simson!" Hy het skielik wakker geskrik en gedink hy sou sy krag soos voorheen gebruik en hulle vernietig; maar sy kragtelose arms het geweier om sy bevele uit te voer en hy het geweet "...dat die Here van hom gewyk het."

Toe sy hare afgeskeer is, het Delila begin om hom kwaad te maak en te pynig om sy krag op die proef te stel, want die Filistyne was nie gewillig om naby hom te kom tensy hulle verseker was dat sy krag werklik gewyk het nie. Toe het hulle hom gegryp en nadat hulle altwee sy oë uitgesteek het, het hulle hom na Gasa geneem. Daar is hy met kettings gebind en in hulle gevangenis aan dwangarbeid onderwerp.

Wat 'n verandering vir die man wat die rigter en kampioen van Israel was! Nou was hy swak, blind, 'n gevangene en tot die mees vernederendste diens verlaag. Hy het geleidelik die voorwaardes van sy heilige roeping geskend. God was lankmoedig teenoor hom; maar toe hy hom so aan die mag van die sonde oorgegee het dat hy sy geheim verraai het, het die Here van hom gewyk. Daar was egter geen deug in sy lang hare nie, maar dit was 'n teken van sy getrouheid aan God; en toe hierdie simbool aan die genot van wellus opgeoffer is, is die seëninge waarvan dit getuig het ook verbeur.

In sy lyding en vernedering, 'n spot vir die Filistyne, het Simson meer aangaande sy eie swakheid geleer as waarvan hy ooit tevore bewus was; en sy beproewings het hom tot inkeer gebring. Namate sy hare gegroei het, het sy krag ook geleidelik teruggekeer; maar omdat sy vyande hom vir 'n geboeide en weerlose gevangene aangesien het, het hulle geen vrees gehad nie.

Die Filistyne het hulle oorwinning aan hulle gode toegeskryf en uitgelate het hulle die God van Israel uitgedaag. 'n Fees is ter ere van Dagon, die visgod, "...die beskermer van die see..." gereël. Uit die stede en van die platteland, oral in die vlakte van die Filistyne het die volk en hulle vorste saamgekom. 'n Groot menigte aanbidders het die tempel gevul en op die galerye rondom die dak saamgedrom. Dit was 'n toneel van feestelikheid en joligheid. Daar was die praal van die offerdiens, gevolg deur musiek en feesviering. Daarna, as die kroon trofee van Dagon se mag, is Simson onder groot gejuig binne gebring. Volk en vorste het met sy ellende die spot gedryf en die god aanbid wat "...die rinneweerder van ons land..." verneder het. Na 'n tyd, het Simson voorgegee dat hy uitgeput was en verlof gevra om teen die twee middelste pilare te leun wat die tempel dak ondersteun het.

Toe het hy in stilte gebid: “Here, Here, dink tog aan my en versterk my tog net hierdie keer, O God, dat ek my oor een van my twee oë op die Filistyne kan wreek!” Met hierdie woorde het hy die pilare met sy sterk arms omvou en uitgeroep: “Laat my sterwe saam met die Filistyne!” Hy het gebuk en die dak het ingestort en die hele groot skare op een slag vernietig. “So was dan die dooies wat hy met sy sterfte gedood het, meer as die wat hy in sy lewe gedood het. ”

Die afgod en sy aanbidders, priester en boer, krygsman en vors is saam onder die puin van Dagon se tempel begrawe. En tussen hulle was die reuse liggaam van hom wat deur God gekies was om Sy volk te verlos. Die berig van die vreeslike nederlaag is na Israel oorgedra en Simson se bloedverwante het van die heuwels afgekom en die liggaam van hulle gevalle held sonder teenstand verwyder. En hulle het “...hom opgeneem en opwaarts gebring en hom begrawe tussen Sorea en Estaol in die graf van sy vader Manoag.”

Die belofte van God dat Hy deur Simson sou begin om Israel uit die hande van die Filistyne te verlos, is vervul; maar hoe donker en skrikwekkend was die rekord van daardie lewe wat ‘n loflied tot God en ‘n eer vir die nasie kon gewees het! As Simson getrou aan sy Goddelike roeping was, sou die doel van God, tot Sy eer en verheffing, volbring gewees het. Maar hy het aan versoeking toegegee en was onbetroubaar in die vertroue wat in hom geplaas is en die vervulling van sy sending het op ‘n nederlaag, gevangeskap en sy eie dood uitgeloop.

Fisies was Simson die sterkste mens op aarde; maar wat selfbeheersing, eerbaarheid en vasberadenheid betref, was hy een van die swakste van die mensdom. Baie mense sien sterk drange verkeerdelik vir ‘n sterk karakter aan, maar die waarheid is dat hy wat deur sy hartstogte bemeester word, ‘n swak mens is. Die werklike grootsheid van die mens word aan die krag van die beheer oor sy gevoelens gemeet, nie deur dit wat hom beheer nie.

God se voorsorg was oor Simson, sodat hy gereed kon wees om die werk waartoe hy geroep is uit te voer. Van die begin van sy lewe af, was hy met gunstige omstandighede omring vir fisiese krag, intellektuele ywer en sedelike reinheid. Maar onder die invloed van bose metgeselle, het hy sy greep op God, die mens se enigste beskerming, laat vaar en is hy deur ‘n stroom van boosheid meegesleur. Diegene wat in die uitvoer van hulle plig beproef word, kan seker wees dat God hulle sal beskerm; maar as mense hulle moedswillig onder die mag van versoekings bring, sal hulle vroeër of later tot ‘n val kom.

Die Satan lê hom veral daarop toe om juis die mense wat God as instrumente vir ‘n bepaalde werk wil gebruik, te verlei om te dwaal. Hy val ons op ons swakste punte aan en werk deur die swakhede van die karakter om beheer oor die hele mens te verkry; en hy weet dat indien hierdie swakhede gekoester word, hy sal slaag. Maar dit is vir niemand nodig om oorweldig te word nie. Die mens word nie aan homself oorgelaat om die mag van boosheid deur sy eie flou pogings te oorwin nie. Hulp is op hande en sal aan elke siel

wat dit waarlik begeer gegee word. Engele van God wat Jakob in sy droom op die leer gesien op-en afklim het, sal elke begerige siel help om tot in die hoogste hemele op te klim.

Hoofstuk 55—Die Kind Samuel

(Hierdie hoofstuk berus op 1 Samuel 1;2:1-11)

Elkana, ‘n Leviet uit die gebergte van Efraim, was ‘n man van rykdom en invloed en het die Here liefgehad en gevrees. Sy vrou Hanna was ‘n vrou van diepe vroomheid. Haar karakter was sag en onopvallend, met ‘n diepe erns en ‘n verhewe geloof.

Die seën wat deur elke Hebreër so vuriglik begeer is, is van hierdie godvresende egpaar weerhou; geen geklank van ‘n kinderstem het hulle huis opgevrolik nie; en die begeerte om sy naam te laat voortbestaan, het die man, soos baie ander, gelei om ‘n tweede huwelik aan te gaan. Maar hierdie stap, wat as gevolg van ‘n gebrek aan geloof in God veroorsaak is, het geen geluk gebring nie. Seuns en dogters is by die huishouding gevoeg, maar die vreugde en skoonheid van God se heilige instelling is geskend en die vrede van die huisgesin is versteur. Peninna, die nuwe vrou, was jaloers en kleingeestig en haar gedrag het getuig van hoogmoedigheid en uittarting. Vir Hanna het dit gelyk asof alle hoop verydel is en die lewe was ‘n swaar las, maar sy het elke beproewing met berustende sagmoedigheid aanvaar.

Elkana het die verordeninge van God getrou nagekom. Die aanbidding by Silo is steeds onderhou, maar weens die ongerymdhede in die bediening, was sy dienste by die heiligdom, waaraan hy as ‘n Leviet aandag moes gee, nie benodig nie. Maar hy het steeds saam met sy huisgesin na die vasgestelde byeenkomste gegaan om te aanbid en te offer.

Maar die bose gees wat sy huislike lewe vervloek het, het selfs te midde van die heilige feestelikhede ingedring. Nadat die dankoffers aangebied was, het die hele familie, volgens die vasgestelde gebruik, in ‘n plegtige, dog vreugdevolle fees saamgekom. Tydens hierdie geleenthede het Elkana aan die moeder van sy kinders en aan elkeen van haar seuns en dogters ‘n porsie gegee; en as ‘n gebaar van liefde vir Hanna, was haar porsie dieselfde asof sy ‘n seun gehad het. Dit het die tweede vrou met jaloesie aangevuur om die voorkeur wat haar, as hoogs begunstigde van God toegekom het, op te eis en sy het Hanna oor haar kinderlose toestand, dat dit ‘n bewys was dat sy

God mishaag het, uitgetart. Dit het jaar na jaar gebeur, totdat Hanna dit nie meer kon verduur nie. Omdat sy haar droefheid nie meer kon beteuel nie, het sy onbeheers geween en haar van die fees onttrek. Haar man het haar tevergeefs probeer troos. “Waarom ween jy? en waarom eet jy nie? en waarom is jou hart bedroef?” het hy gevra. “Is ek vir jou nie beter as tien seuns nie?”

Hanna het geen verwyt geuiter nie. Die las wat sy met geen aardse vriend kon deel nie, het sy aan God opgedra. Sy het ernstig gepleit dat Hy haar smaad moes verwyder en ook aan haar die kosbare geskenk van ‘n seun moes gee, om vir Hom te versorg en op te lei. En sy het ‘n plegtige eed afgelê dat indien haar versoek toegestaan word, sy haar kind van sy

geboorte af aan God sal wy. Hanna het tot naby die ingang van die tabernakel gekom en in haar sielefoltering "...gebid en bitterlik geween." Sy het in stilte gebid en geen woord geuiter nie. In daardie bose tye was sulke tonele van aanbidding selde gesien. Oneerbiedige feestelikheid en selfs dronkenskap was nie ongewoon nie, selfs by die godsdienstige feeste; en toe Eli, die hoëpriester, haar gedrag waarneem, het hy gedink sy is deur te veel wyn aangetas. Met die bedoeling om haar te bestraf, het hy streng gesê: "Hoe lank wil jy jou soos 'n dronk mens gedra? Sit jou wyn van jou af weg."

Gepynig en verskrik het sy sag geantwoord: "Nee, my heer, ek is 'n vrou, beswaard in my gemoed: wyn of sterk drank het ek nie gedrink nie, maar ek het my siel voor die aangesig van die Here uitgestort. Hou tog nie u dienares vir 'n deugniet nie, want vanweë my baie sorge en verdriet het ek tot nou toe gespreek."

Die hoëpriester was diep getref, want hy was 'n Godsman en in stede van haar te bestraf, het hy haar geseën: "Gaan in vrede en mag die God van Israel jou bede gee wat jy van Hom gebid het."

Hanna se gebed is toegestaan; sy het die geskenk ontvang waarvoor sy so ernstige gepleit het. Toe sy die kindjie sien, het sy hom Samuel "van God gevra" genoem. Toe die seun oud genoeg was om van sy moeder geskei te word, het sy haar gelofte nagekom. Sy het haar kind met al die toewyding van 'n moederhart liefgehad; dag vir dag, terwyl sy sy toenemende krag opgemerk het en na sy kinderlike gebabbel geluister het, het sy hom meer en meer met haar liefde omvou. Hy was haar enigste seun, die besondere geskenk van God; maar sy het hom as 'n skat wat aan God gewy is, ontvang en sy wou nie van die Gewer terughou wat aan Hom behoort het nie.

Weereens het Hanna saam met haar man na Silo gereis en daar het sy haar kosbare gawe in die Naam van God aan die priester oorhandig met die woorde: "Om hierdie seun het ek gebid en die Here het my bede aan my gegee wat ek van Hom gebid het. So staan ek hom dan ook af aan die Here al die dae wat hy leef; hy is aan die Here afgestaan." Die geloof en toewyding van hierdie vrou van Israel het 'n groot indruk op Eli gemaak. Hyself, 'n toegeeflike vader, was met ontsag gevul toe hy hierdie moeder se groot opoffering om van haar enigste kind te skei, sodat sy hom aan die diens van God kon wy, aanskou het. Hy het tereggewys gevoel vir sy eie selfsugtige liefde en met ootmoed en eerbied het hy voor die Here gekniel en aanbid.

Die moederhart was vol vreugde en lof en sy het verlang om haar dankbaarheid teenoor God uit te stort. Die Gees van Inspirasie het op haar gerus. "Toe het Hanna gebid en gesê:

"My hart jubel in die Here,

my horing is hoog in die Here;

my mond is wyd oop oor my vyande,

want ek verheug my in u verlossing.
Niemand is heilig soos die Here nie;
ja, daar is niemand buiten U,
en daar is geen rots soos onse God nie.
Spreek nie voortdurend alte hoog nie,
laat vermetele taal nie uit julle mond uitgaan nie;
want die Here is ‘n God van diepe kennis,
en deur Hom word die dade beproef...
Die Here maak dood en maak lewend;
Hy laat neerdaal in die doderyk en laat daaruit opkom.
Die Here maak arm en maak ryk;
Hy verneder, ook verhoog Hy.
Hy rig die geringe op uit die stof,
uit die ashoop verhef Hy die behoeftige,
om hulle te laat sit by die vorste
en hulle ‘n erestoel te laat beërwe.
Want aan die Here behoort die pilare van die aarde,
en Hy het die wêreld daarop gevestig.
Die voete van sy gunsgenote bewaar Hy,
maar die goddelose mense kom om in duisternis;
want “n mens oorwin nie deur krag nie.
Die wat met die Here twis, word verpletter;
oor hulle donder Hy in die hemel;
die Here oordeel die eindes van die aarde,
en Hy gee sterkte aan sy koning
en verhef die horing van sy gesalfde.”

Hanna se woorde was profeties, beide van Dawid wat as koning oor Israel sou regeer en van die Messias, die Gesalfde van die Here. Aan die begin verwys die lied na die roem van ‘n astrante en omstrede vrou, maar uiteindelik wys die lied op die verdelging van die vyande van God en die laaste oorwinning van Sy verloste volk.

Van Silo het Hanna stilweg na haar woning in Rama teruggekeer en die kind Samuel agtergelaat om vir diens in die huis van God, onder leiding van die hoëpriester, opgelei te word. Vanaf sy vroegste intellektuele ontwikkeling, het sy haar seun geleer om God lief te hê en te vereer en homself as God se eiendom te beskou. Deur elke bekende voorwerp rondom hom het sy sy aandag op die Skepper gevestig. Nadat sy van haar kind geskei was, het die getroue moeder se besorgdheid nie afgeneem nie. Hy was elke dag die onderwerp van haar gebede. Elke jaar het sy eiehandig vir hom ‘n dienskleed gemaak; en wanneer sy saam met haar man na Silo gegaan het, het sy hom hierdie herinnering aan haar liefde gegee. Elke draad van die kleedjie is met ‘n gebed dat hy rein, edel en opreg mag wees, geweef. Sy het geen wêreldse beroemdheid vir haar seun begeer nie, maar sy het ernstig gesmeek dat hy daardie grootsheid, wat deur die Hemele waardeer word, mag bereik; dat hy God mag vereer en sy medemens mag seën.

Hoe ruimskoots is Hanna beloon! en wat ‘n bemoediging vir getrouheid is haar voorbeeld! Daar is geleenthede van onskatbare waarde en oneindig kosbare belangstellings aan elke moeder toegewy. Die nederige pligte wat elke vrou as ‘n moeisame taak beskou, behoort as ‘n wonderlike en edele werk beskou te word. Die moeder is bevoorreg om die wêreld deur haar invloed te seën en so vreugde in haar eie hart skep. Sy kan die paaie vir die voete van haar kinders, deur sonskyn en skaduwee, na heerlike hoogtes, gelyk maak. Maar dit is slegs wanneer sy in haar eie lewe daarna strewe om die leringe van Christus te volg, dat die moeder kan hoop om die karakter van haar kinders volgens die Goddelike Patroon te vorm. Die wêreld wemel van verderflike invloede. Modes en gewoontes het ‘n sterk invloed op jongmense. As die moeder nie haar plig nakom om te onderrig, te lei en te beteuel nie, sal die kinders van nature na die bose neig en wegdraai van die goeie. Laat elke moeder gereeld na haar Verlosser gaan met die gebed: “Leer ons wat die leefwyse en die werk van die kind moet wees.” Laat sy ag slaan op die onderrig wat God in Sy Woord gegee het en sy sal, wanneer sy dit benodig, wysheid ontvang.

“Die seun Samuel het toegeneem in grootte en in guns by die Here sowel as by die mense.” Hoewel Samuel se jeugjare by die tabernakel aan die aanbidding van God gewy was, was hy nie vry van bose invloede of sondige voorbeelde nie. Die seuns van Eli het God nie gevrees nie en ook nie ontsag vir hulle vader gehad nie; maar Samuel het nie hulle geselskap opgesoek of in hulle bose weë gewandel nie. Hy het hom voortdurend daarop toegelê om te word wie God bedoel het hy moet wees. Hierdie voorreg is vir elke jeugdige bedoel. God word behaag wanneer selfs klein kindertjies hulleself aan Sy diens wy.

Samuel is onder die sorg van Eli geplaas en die lieflikheid van sy karakter het die hartlike liefde van die bejaarde priester na vore gebring. Hy was vriendelik, vrygewig, gehoorsaam en respekvol. Eli, gepynig deur die afvalligheid van sy eie seuns, het rus en vertroosting en seën in die teenwoordigheid van sy leerling ervaar. Samuel was hulpvaardig en liefdevol en geen vader kon sy kind met meer teerheid liefgehad het as wat Eli hierdie jongeling gehad het nie. Dit was uitsonderlik dat daar tussen die hoogste gesaghebbende van die nasie en die eenvoudige kind sulke warm toegeneentheid kon bestaan. Namate die gebreke van die ouderdom Eli oorval het en hy gevul was met kommer en berou oor die losbandige gedrag van sy eie seuns, het hy hom na Samuel vir vertroosting gewend.

Dit was nie gebruiklik vir die Leviete om hulle besondere dienste aan te bied voordat hulle die ouderdom van vyf-en-twintig jaar bereik het nie, maar Samuel was ‘n uitsondering op hierdie reël. Elke jaar is meer belangriker opdragte aan hom toevertrou; en terwyl hy nog ‘n kind was, is ‘n linne skouerkleed op hom geplaas as ‘n teken van sy toewyding aan die werk van die heiligdom. So jonk soos wat hy was toe hy na die tabernakel gebring is vir diens, het Samuel selfs toe al, volgens sy vermoë, pligte in die diens van God verrig. Aan die begin was hierdie pligte eers baie nederig en nie altyd aangenaam nie; maar dit is na die beste van sy vermoë en met ‘n gewillige hart uitgevoer. Sy godsdiens is by elke lewensplig ingedra. Hy het homself as die dienskneg van God beskou en sy werk as die werk van God. Sy pogings was aanneemlik omdat hy dit uit liefde vir God en ‘n opregte begeerte om Sy wil te doen, verrig het. Dit was op hierdie wyse dat Samuel ‘n medewerker van die Here van hemel en aarde geword het. En God het hom toegerus om ‘n groot werk vir Israel te verrig.

Indien kinders geleer word om die nederigste daaglikse pligte as ‘n plig wat God op hulle gelê het te beskou en as ‘n skool waarin hulle geleer word om getrou en doeltreffend te dien, hoeveel aangenamer en eerbaarder sou hulle werk nie gewees het nie. Om elke plig na te kom asof vir die Here, maak die nederigste werk aangenaam en verbind die werkers op aarde met die heilige wesens wat God se wil in die hemel uitvoer.

Sukses in hierdie lewe en sukses in die verkryging van die toekomstige lewe, hang van pligsgetroue, nougesette aandag aan die klein dingetjies af. Volmaaktheid word in die geringste en nie minder as in die grootste werke van God gesien. Die Hand wat die wêrelde in die uitspansel gehang het, is ook die Hand wat met delikate vaardigheid die lelies van die veld gemaak het. En soos God in Sy sfeer volmaak is, so moet ons in ons sfeer volmaak wees. Die simmetriese struktuur van ‘n sterk, en mooi karakter, word deur individuele pligte opgebou. En getrouheid in die kleinste, sowel as in die grootste dinge, moet ons lewe kenmerk. Betroubaarheid in klein dingetjies, die uitvoer van geringe dade van getrouheid en welwillendheid, sal die weg van die lewe verbly; en wanneer ons werk op aarde beëindig is, sal daar gevind word dat elkeen van die geringste pligte wat getrou uitgevoer is, ‘n invloed ten goede gehad het-’n invloed wat nooit kan vergaan nie.

Die jeug van ons tyd kan in die oë van God net so kosbaar soos Samuel word. Deur hulle Christelike eerbaarheid met getrouheid te handhaaf, kan hulle ‘n sterk invloed in die werk van hervorming uitoefen. Sulke manne word nou benodig. God het ‘n werk vir elkeen van hulle. Mense het nog nooit groter resultate vir God en die mensdom behaal, as wat in hierdie tyd deur diegene wat getrou aan hulle Godgegewe vertroue bly, bereik kan word nie.

Hoofstuk 56—Eli en Sy Seuns

(Hierdie hoofstuk berus op 1 Samuel 2:12-36)

ELI was priester en regter oor Israel. Hy het die hoogste en mees verantwoordelikste posisie onder God se volk beklee. As ‘n man wat Goddelik vir die heilige pligte van die priesterskap gekies is en as die hoogste gesagsowerheid oor die land aangestel is, is daar na hom as voorbeeld opgekyk en hy het ‘n groot invloed oor die stamme van Israel uitgeoefen. Maar hoewel hy oor die volk aangestel is om te heers, het hy geen beheer oor sy eie huisgesin gehad nie. Eli was ‘n toegeeflike vader. Lief vir vrede en gemaksug, het hy nie sy gesag gehandhaaf om die bose gewoontes en hartstogte van sy kinders reg te stel nie. Eerder as om met hulle te twis of hulle te bestraf, het hy hom aan hulle wil onderwerp en hulle hul eie weg laat volg.

In stede van die opvoeding van sy seuns as een van die mees belangrikste van sy verantwoordelikhede te beskou, het hy die saak as minder belangrik beskou. Die priester en regter van Israel is nie in die duister gelaat aangaande die beperkings en beheer wat oor die kinders wat God in sy sorg geplaas het, gehandhaaf moet word nie. Maar Eli het teruggedeins van sy plig, omdat dit sou beteken dat hy teen die wil van sy seuns sou moes optree en die nodigheid laat ontstaan het om hulle te straf en te weier. Sonder om die verskriklike gevolge wat op sy optrede sou volg te oorweeg, het hy aan sy kinders, in alles wat hulle begeer het toegegee en die werk om hulle toe te rus vir die diens van God en lewenspligte verwaarloos.

God het van Abraham gesê: “Ek het hom verkies, dat hy aan sy kinders en sy huis na hom bevel sou gee dat hulle die weg van die Here moet hou om geregtigheid en reg te doen.” (Genesis 18:19). Maar Eli het toegelaat dat sy kinders hom beheer. Die vader het onderdanig aan die kinders geword. Die vloek van oortreding was duidelik te sien in die verdorwenheid en boosheid wat die gedrag van sy seuns gekenmerk het. Hulle het geen behoorlike waardering vir die karakter van God of van die heiligheid van Sy wet gehad nie. Sy diens was vir hulle ‘n algemene saak. Van kindsbeen af was hulle gewoond aan die heiligdom en sy diens; maar in stede van meer eerbiedig te word, het hulle alle sin van die heiligheid en betekenis daarvan verloor. Die vader het nie hulle gebrek aan eerbied vir sy gesag en ook nie hulle disrespek vir die plegtige dienste van die heiligdom aangespreek nie; en toe hulle manlikheid bereik het, was hulle vol van die dodelike vrugte van skeptisisme en rebellie.

Hoewel hulle heeltemal ongeskik vir die amp was, is hulle as priesters in die heiligdom geplaas om voor God te dien. Die Here het die mees noukeurigste voorskrifte gegee met betrekking tot die offerdiens; maar hierdie goddelose manne het hulle minagting van gesag op die diens van God oorgedra en hulle het geen aandag aan die wet van offergawes, wat op die mees plegtigste wyse moes geskied geskenk nie. Die offergawes, wat vooruit na die

dood van Christus gewys het, is bedoel om geloof in die Verlosser in die harte van die mense te bewaar; daarom was dit van die uiterste belang dat die Here se voorskrifte hieroor ten strengste uitgevoer moes word. Die dankoffers was veral ‘n uitdrukking van danksegging teenoor God. In hierdie offerandes moes net die vet op die altaar verbrand word; ‘n sekere spesifieke gedeelte was vir die priesters gereserveer, maar die grootste deel is aan die een wat die offer gebring het teruggegee, wat deur hom en sy vriende in ‘n offerfees geëet moes word. So is alle harte in dankbaarheid en geloof op die groot Offer wat die sonde van die wêreld sou wegneem gerig.

Die seuns van Eli, in stede van die plegtigheid van hierdie simboliese diens te besef, het slegs gedink hoe hulle dit vir hulle eie selfbevrediging kon aanwend. Nie tevrede met die deel van die dankoffers wat aan hulle toegesê is nie, het hulle ‘n addisionele porsie geëis; en die groot getal van hierdie offers wat by die jaarlikse feeste aangebied was, het aan die priesters ‘n geleentheid gebied om hulleself te verryk ten koste van die mense. Hulle het nie alleen aangedring op meer as wat hulle toekom nie, maar selfs geweier om te wag totdat die vet as ‘n offer aan God, uitgebrand het. Hulle het volgehou om aan te dring op watter deel hulle ook al behaag het en indien dit hulle geweier was, het hulle gedreig om dit met geweld af te neem.

Hierdie oneerbiedigheid aan die kant van die priesters, het die diens spoedig van sy heilige betekenis beroof en die mense “...het die offer aan die Here verag.” Die groot anti-tipe van die Offer waarna hulle vooruitgesien het, is nie langer erken nie.

Daarom “...was die sonde van die jongmanne baie groot voor die aangesig van die Here.”

Hierdie ontroue priesters het ook die wet van God oortree en hulle heilige amp deur hulle veragtelike en verlagende praktyke onteer; nogtans het hulle volgehou om die tabernakel van God met hulle teenwoordigheid te besoedel. Baie van die mense, gevul met verontwaardiging oor die korrupte dade van Hofni en Pinehas, het opgehou om na die aangewese plek van aanbidding te kom. So is die diens wat God ingestel het, verag en verwaarloos omdat dit aan die sonde van goddelose mense gekoppel was, terwyl diegene wie se harte tot boosheid geneig het, in hulle sonde gesterk is. Goddeloosheid, losbandigheid en selfs afgodediens het onrusbarend toegeneem.

Eli het ‘n grootliks gefouteer om toe te laat dat sy seuns in ‘n heilige amp bedien. Deur hulle optrede met een voorwendsel na die ander te verontskuldig, het hy blind vir hulle sondes geword; maar hulle het uiteindelik ‘n stadium bereik waar hy nie langer sy oë vir die misdaad van sy seuns kon verberg nie. Die mense het oor hulle dade van geweld gekla en die hoëpriester was gegrief en omgekrap. Hy kon nie waag om langer te swyg nie. Maar sy seuns is grootgemaak om aan niemand anders as hulleself te dink nie en nou het hulle vir niemand anders omgegee nie. Hulle het hulle vader se gegriefdheid raakgesien, maar

hulle verharde harte is nie aangeraak nie. Hulle het sy flou bestraffings aangehoor, maar is nie daardeur beïndruk nie en het ook nie van hulle bose weë afgewyk nie, al is hulle teen die gevolge van hulle sondes gewaarsku. As Eli regverdig in sy optrede teenoor sy goddelose seuns was, sou hy hulle uit die priesterlike amp ontslaan en aan die doodstraf oorgelaat het. Vreesbevange om openbare skande en veroordeling oor hulle te bring, het hy hulle in die mees heilige posisies van vertroue behou. Hy het hulle steeds toegelaat om hulle verdorwenheid met die heilige diens van God te vermeng en die saak van waarheid skade aan te doen wat jare nie sou kon uitwis nie. Maar toe die regter van Israel sy plig versuim het, het God die saak in Sy eie hande geneem.

"Daar het 'n man van God by Eli gekom en vir hom gesê: So spreek die Here: Het Ek My nie duidelik geopenbaar aan die huis van jou vader toe hulle in Egipte in die huis van Farao was nie? En Ek het hom vir My as priester uitgekies uit al die stamme van Israel om op my altaar te klim om die reukwerk aan die brand te steek, om die skouerkleed te dra voor my aangesig; en Ek het aan die huis van jou vader al die vuuroffers van die kinders van Israel gegee. Waarom verag julle my slagoffer en my spysoffer wat Ek in my woning beveel het en eer jy jou seuns meer as vir My deur julle vet te voer met die beste van elke offergawe van my volk Israel? Daarom spreek die Here, die God van Israel: Ek het wel duidelik gesê: Jou huis en die huis van jou vader sal voor my aangesig wandel tot in ewigheid. Maar nou spreek die Here: Dit is ver van My; want die wat My eer, sal Ek eer; maar die wat My verag, sal veragtelik wees ... Ek sal vir My 'n getroue priester verwek wat sal handel soos dit in my hart en in my siel is en Ek sal vir hom 'n bestendige huis bou, sodat hy al die dae voor die aangesig van my gesalfde kan wandel."

God het Eli daarvan beskuldig dat hy sy seuns bo die Here vereer. Eli het toegelaat dat die offer wat God vir Israel tot seën beskik het 'n gruwel word, eerder as om sy seuns openlik aan die skande van hulle goddelose en gruwelike dade bloot te stel. Diegene wat hulle eie neiging in blinde toegeneentheid vir hulle kinders volg, wat hulle toelaat om hulle selfsugtige begeertes te laat seëvier en nie die gesag van God om sondes te bestraf en die kwaad reg te stel uitoefen nie, toon daardeur dat hulle hul bose kinders meer as God vereer. Hulle is meer angstig om hulle goeie naam te beskerm as om God te verheerlik; meer begerig om hulle kinders te behaag as om die Here te behaag en om Sy diens van alle blyk van boosheid te bewaar.

God het Eli as priester en regter van Israel, verantwoordelik vir die morele en godsdienstige stand van sy volk gehou en in 'n spesiale sin, vir die karakter van sy seuns. Hy moes eers deur ligte maatreëls probeer het om die boosheid te beperk; maar as dit nie gebaat het nie, moes hy die boosheid op die strengste manier onderdruk het. Hy het die ontevredenheid van die Here op die hals gehaal deur nie die sonde te weerlê en reg aan die sondaar te laat geskied nie. Daar kon nie op hom vertrou word om Israel suiwer te hou nie. Diegene wat nie genoeg moed het om sonde te bestraf nie, of wat te traag of onverskillig

is om ernstige pogings aan te wend om die familie of die kerk van God te reinig, word verantwoordelik gehou vir die kwaad wat op hulle pligsversuim mag volg. Ons word net so verantwoordelik gehou vir die euwels van ander wat ons, deur die uitoefening van ons ouerlike of herderlike gesag kon gekeer het, asof ons die misdade self bedryf het.

Eli het nie sy huishouding bestuur volgens God se reëls vir gesinsregering nie. Hy het sy eie oordeel gevolg. Die liefdevolle vader het die gebreke en sondes van sy seuns in hulle kinderjare oor die hoof gesien en homself gevlei dat hulle uiteindelik hul bose neigings sou ontgroei. Baie begaan tans dieselfde fout. Hulle dink hulle weet van ‘n beter manier om hulle kinders groot te maak as wat God in Sy Woord gegee het. Hulle kweek verkeerde neigings in hulle en voer as verskoning aan: “Hulle is te jonk om gestraf te word. Wag totdat hulle ouer is en mens met hulle kan redeneer.” So word verkeerde gewoontes toegelaat om te verstewig totdat dit tweede natuur word. Die kinders word sonder selfbeheersing groot met karaktertrekke wat ‘n lewenslange vloek vir hulle is en moontlik in ander weergegee word.

Daar is geen groter vloek wat op huisgesinne rus, as om kinders toe te laat om hulle eie sin te kry nie. Wanneer ouers gehoor gee aan elke begeerte van hulle kinders en hulle dinge toelaat wat hulle weet nie vir hulle goed is nie, verloor die kinders spoedig alle respek vir hulle ouers en alle agting vir die gesag van God of mens en word hulle ‘n gevangene van die wil van Satan. Die invloed van ‘n swak bestuurde huisgesin kring wyd uit en is rampspoedig vir die gemeenskap. Dit hoop op en word ‘n vloedgolf van boosheid wat huisgesinne, gemeenskappe en regerings affekteer.

Weens Eli se amp was sy invloed groter en wyer as wat dit sou wees indien hy ‘n gewone persoon was. Sy gesinslewe is regdeur Israel nageboots. Die onheilspellende gevolge van sy nalatige, gemaksugtige lewenswyse is in duisende huise gesien wat deur sy voorbeeld gevorm is. As daar aan kinders in bose praktyke toegegee word, terwyl die ouers voorgee om godsdienstig te wees, word die waarheid van God verdag gemaak. Die beste toets van ‘n huis se Christelikheid is die tipe van karakter wat uit sy invloed gebore word. Dade spreek duideliker as die mees positiewe belydenis van godsaligheid. Indien belyers van godsdiens, in stede van ernstige, voortdurende en deurdagte pogings aan te wend om ‘n goed-geordende huishouding groot te maak as getuie van die voordele van geloof in God, nalatig in die beheer en toegewing aan die bose begeertes van hulle kinders is, doen hulle wat Eli gedoen het en bring skande oor die saak van Christus en vernietiging oor hulleself en hulle huishoudings. Maar so groot as wat die euwels van ouerlike onbetroubaarheid onder enige omstandighede is, is dit tienvoudig groter wanneer dit in die gesinne van diegene wat as leraars van die mense aangestel is, bestaan. Wanneer hulle misluk om hulle eie huisgesinne te beheer, mislei hulle baie deur hulle verkeerde voorbeeld. Hulle skuld is in verhouding, net so groot as wat die verantwoordelikheid van hulle posisie is.

Die belofte is gemaak dat die huis van Aaron vir ewig voor die aangesig van God sou wandel; maar hierdie belofte is gemaak op voorwaarde dat hulle hulself met ‘n onverdeelde hart aan die werk van die heiligdom sal wy en God in al hulle weë sal eer en nie hulself behaag of hulle eie perverse neigings volg nie. Eli en sy seuns is getoets en die Here het hulle totaal onwaardig vir die verhewe amp van priesters in Sy diens bevind. En God het verklaar: “Dit is ver van My.” Hy kon nie die goeie wat Hy vir hulle bedoel het bereik nie, want hulle het nie hulle deel nagekom nie.

Die voorbeeld van diegene wat in die heilige dinge bedien, moet van so ‘n aard te wees dat dit eerbied vir God en vrees om Hom te mishaag by mense inboesem. Wanneer mense wat “...as gesante om Christus wil...” (2 Korinthiërs 5:20) opstaan om God se boodskap van genade en versoening tot die volk te bring en hulle heilige roeping as ‘n kleed gebruik om hulle eie selfsugtige of wellustige bevrediging te bedek, stel hulle hulself tot beskikking as Satan se doeltreffendste werktuie. Soos Hofni en Pinehas, veroorsaak hulle dat mense “...die offer aan die Here verag.” Hulle kan hulle bose weë ‘n tyd lank in die geheim volhou, maar wanneer hulle ware aard ontbloot word, word die vertroue van mense so geskok, dat dit dikwels tot gevolg het dat hulle vertroue in godsdiens vernietig word. Hulle begin met wantroue neersien op almal wat beweer dat hulle verkondigers van God se Woord is. Die boodskap van Christus se opregte boodskapper word in twyfel getrek. Die vraag ontstaan voortdurend: “Sal hierdie man nie ook wees soos die een wat ons as so heilig beskou en so bedorwe bevind het nie?” So verloor die Woord van God sy invloed op die siele van mense.

In die teregwysing van Eli teenoor sy seuns, is woorde van plegtige en angswekkende belang-woorde waarby almal wat in die heilige bediening staan, sal baat vind om te oorweeg: “As mens teen mens sondig, dan beslis die owerheid oor hom, maar as ‘n mens teen die Here sondig, wie sal dan vir hom as skeidsregter optree?”

As hulle misdade slegs hulle medemense benadeel het, kon die regter versoening bewerk het deur ‘n boete op te lê en vergoeding te eis; en so kon die oortreders vergifnis ontvang het. Of as hulle nie skuldig was aan ‘n moedswillige sonde nie, kon daar vir hulle ‘n sondoffer gebied word, maar hulle sondes was so in die bediening van die sondoffer met hulle bediening as priesters van die Allerhoogste verweef, dat die werk van God so onteer en ontheilig voor die mense was, dat geen versoening vir hulle aanvaarbaar was nie. Hulle eie vader, hoewel hy ‘n hoëpriester was, kon dit nie waag om namens hulle in te tree nie; hy kon hulle nie beskerm teen die wraak van ‘n heilige God nie. Van alle sondaars was hulle die skuldigste, wat minagting gewerp het op die middele wat die Hemel vir die verlossing van die mens voorsien het en wat “...ten opsigte van hulleself die Seun van God weer kruisig en openlik tot skande maak.” (Hebreërs 6:6).

Hoofstuk 57—Die Ark Deur die Filistyne Weggeneem

(Hierdie hoofstuk berus op 1 Samuel 3 tot 7)

'n Verdere waarskuwing is aan die huis van Eli gerig. God kon nie met die hoëpriester en sy seuns kommunikeer nie; hulle sonde het soos 'n dik wolk die teenwoordigheid van Sy Heilige Gees uitgesluit. Maar te midde van al hierdie boosheid, het die kind Samuel aan die Hemel getrou gebly en die boodskap van veroordeling aan die huis van Eli was aan Samuel, as profeet van die Allerhoogste, opgedra.

"Die woord van die Here was skaars in die dae: gesigte was daar nie baie nie. In dié tyd dan, terwyl Eli op sy plek lê en slaap-sy oë het al begin swak word, sodat hy nie kon sien-toe die lamp van God nog nie doodgegaan het nie en Samuel lê en slaap in die tempel van die Here waar die ark van God was, het die Here na Samuel geroep." Met die veronderstelling dat dit die stem van Eli was, het die kind hom na Eli se bed gehaas en gesê: "Hier is ek, want u het my geroep." Die antwoord was: "Ek het nie geroep nie; gaan slaap maar weer." Drie keer is Samuel geroep en drie keer het hy op dieselfde manier geantwoord. Toe was Eli oortuig dat die geheimsinnige oproep die stem van God was. Die Here het Sy uitverkore dienskneg, die grysaard, oor die hoof gesien om met 'n kind te kommunikeer. Dit was opsigself reeds 'n bittere, dog verdiende bestraffing vir Eli en sy huishouding.

Daar was egter geen afgunstigheid of jaloesie in Eli se hart nie. Hy het Samuel aangesê om, indien hy weer geroep word, te antwoord: "Spreek, Here, want u kneg hoor." Die stem is weer 'n keer gehoor en die kind het geantwoord: "Spreek, want u kneg hoor." Hy is met soveel ontsag gevul deur die gedagte dat die grote God met hom spreek, dat hy nie die presiese woorde wat Eli hom voorgesê het kon onthou nie.

"Toe het die Here aan Samuel gesê: Kyk, Ek gaan 'n ding doen in Israel waarvan elkeen wat dit hoor, se twee ore sal tuit. Dié dag sal Ek aan Eli vervul alles wat Ek oor sy huis het, van begin tot end. En Ek sal hom te kenne gee dat Ek sy huis gaan oordeel tot in ewigheid oor die ongeregtigheid wat hy geweet het; want toe sy seuns skande oor hulleself gebring het, het hy hulle nie streng bestraf nie. En daarom sweer Ek aangaande die huis van Eli: Waarlik die ongeregtigheid van die huis van Eli sal tot in ewigheid nie deur slagoffer of spysoffer versoen word nie."

Voordat hy hierdie boodskap van God ontvang het, het Samuel "...die Here nog nie geken nie; ook was die woord van die Here nog nie aan hom geopenbaar nie;" want hy was nie bekend met sulke regstreekse openbaringe soos wat aan die profete gegun was nie. Dit was die Here se doel om Homself op 'n onverwagse wyse te openbaar, sodat Eli deur die verbasing en navraag van die jongeling daarvan te hore kon kom.

Samuel was met vrees en verbasing gevul aan die gedagte van hierdie verskriklike boodskap wat aan hom opgedra is. Die volgende oggend het hy sy take soos gewoonlik verrig, maar daar was ‘n swaar las op sy jong hart. Die Here het hom nie beveel om die vreeslike veroordeling openbaar te maak nie en dus het hy geswyg en die teenwoordigheid van Eli sover moontlik vermy. Hy het gevrees dat een of ander vraag hom moontlik sou dwing om die Goddelike uitsprake teen die een wat hy liefgehad en eerbiedig het, te verduidelik. Eli was seker dat die boodskap ‘n groot ramp vir hom en vir sy huisgesin voorspel het. Hy het Samuel geroep en hom beveel om aan hom getrou te vertel wat die Here aan hom geopenbaar het. Die jongeling het gehoorsaam en die bejaarde man het in nederige onderwerping aan die verskriklike vonnis gekniel. Hy het gesê: “Hy is die Here; laat Hom doen wat goed is in sy oë.”

Maar Eli het nie die vrugte van ware berou geopenbaar nie. Hy het sy skuld erken, maar het nie die sonde verloën nie. Jaar na jaar het die Here Sy dreigende oordele uitgestel. Gedurende daardie jare kon hy baie gedoen het om te vergoed vir die mislukkings van die verlede, maar die bejaarde priester het geen daadwerklike maatreëls getref om die euwels wat die heiligdom van die Here besoedel het en duisende Israeliete na die verderf gelei het, reg te stel nie. Die verdraagsaamheid van die Here het veroorsaak dat Hofni en Pinehas hulle harte verhard en meer vermetel in hulle oortreding geword het. Die boodskappe van waarskuwing en teregwysing aan sy huishouding, is deur Eli aan die hele volk bekend gemaak. Hierdeur het hy gehoop om die slegte invloed van sy vorige verwaarlosing tot ‘n sekere mate teen te werk. Maar die waarskuwings is deur die mense, net soos deur die priesters, verontagsaam. Die mense van die naburige nasies, wat nie onkundig was aangaande die ongeregtighede wat so openlik in Israel bedryf is nie, het ook meer vermetel in hulle afgodediens en misdade geword. Hulle het geen sin van berou oor hulle sonde gehad, soos wat hulle sou ervaar het indien die Israeliete hulle integriteit bewaar het nie. Maar die dag van vergelding het nader gekom. God se gesag is tersyde gestel en Sy aanbidding verwaarloos en verag en dit het vir Hom nodig geword om in te gryp sodat die eer van Sy Naam gehandhaaf kon word.

“En Israel het uitgetrek vir die geveg, die Filistyne tegemoet en hulle het laer opgeslaan by Ebenhaeser; maar die Filistyne het laer opgeslaan by Afek.” Hierdie ekspedisie is deur die Israeliete onderneem sonder die raad van God en sonder oorleg met ‘n hoëpriester of profeet. “Toe die Filistyne hulle opstel om Israel te ontmoet en die geveg ontwikkel, is Israel voor die Filistyne verslaan; en hulle het op die vegterrein in die veld omtrent vierduisend man doodgeslaan.” Toe die verslane, mismoedige mag na die laer terugkeer, “...sê die oudstes van Israel: Waarom het die Here ons vandag voor die Filistyne verslaan?” Die volk was ryp vir die oordele van God en tog kon hulle nie insien dat hulle eie sondes die oorsaak van hierdie vreeslike ramp was nie. En hulle het gesê: “Laat ons die verbondsark van die Here uit Silo na ons toe bring, dat dit onder ons inkom en ons verlos uit die hand van ons vyande.” Die Here het geen opdrag of toestemming gegee dat die ark

in hulle midde gebring moes word nie; tog was die Israeliete vol vertroue dat hulle die oorwinning sou behaal en het luid gejuig toe dit deur die seuns van Eli in die kamp gebring is.

Die Filistyne het die ark vir die God van Israel aangesien. Al die magtige werke wat Jehova vir Sy volk gedoen het, is aan die krag daarvan toegeskryf. Toe hulle die gejuig hoor toe dit naderkom, het hulle gesê: "Watter geluid van 'n groot krygsgeskreeu is dit in die laer van die Hebreërs? Toe verneem hulle dat die ark van die Here in die laer gekom het. En die Filistyne het bang geword, want hulle het gesê: God het in die laer gekom! En hulle het gesê: Wee ons, want so iets het gister en eergister nie gebeur nie. Wee ons! Wie sal ons red uit die hand van hierdie geweldige gode? Dit is dieselfde gode wat die

Egiptenaars met allerhande plae getref het in die woestyn. Wees dapper en gedra julle soos manne, Filistyne, dat julle nie miskien die Hebreërs dien soos hulle julle gedien het nie; gedra julle dan soos manne en veg."

Die Filistyne het 'n heftige aanval geloods wat 'n nederlaag vir Israel met 'n groot slagting tot gevolg gehad het. Dertigduisend man het dood in die veld gelê en die ark van God is weggeneem, nadat die twee seuns van Eli, in hulle stryd om dit te beskerm, gesneuwel het. So is daar weer op die bladsye van die geskiedenis, 'n getuienis vir alle toekomstige eeue opgeteken; dat die ongeregtigheid van belydende mense van God nie ongestraf sal bly nie. Hoe groter die kennis van God se wil, hoe groter is die sonde van diegene wat dit verontagsaam.

Die mees vreesaanjaendste ramp wat kon plaasvind het Israel getref. Die ark van God was weggeneem en in besit van die vyand. Die heerlikheid het inderdaad van Israel gewyk toe die simbool van die blywende teenwoordigheid en krag van Jehova uit hulle midde verwyder is. Die wonderbaarlikste openbarings van God se waarheid en krag is met hierdie kis geassosieer. In vorige jare is wonderlike oorwinnings behaal wanneer dit ook al verskyn het. Dit is deur die vlerke van die goue gerubs oorskadu en die onuitspreeklike heerlikheid van die Sjekina, die sigbare simbool van die allerhoogste God, het in die Allerheiligste daarop gerus. Maar nou het dit geen oorwinning gebring nie. Dit het by hierdie geleentheid geen beskerming gebied nie en daar was rou in die hele Israel.

Hulle het nie besef dat hulle geloof slegs 'n geloof in naam was nie en het die mag verloor het om saam met God te seëvier. Die wet van God wat in die ark was, was ook 'n simbool van Sy teenwoordigheid; maar hulle het die gebooie versmaai, die vereistes daarvan verag en die Gees van die Here bedroef sodat Hy Hom uit hulle midde onttrek het. Toe die volk die heilige insettinge gehoorsaam het, was die Here saam met hulle om deur Sy oneindige krag vir hulle te werk, maar wanneer hulle na die ark gekyk het en dit nie met God geassosieer het nie en ook nie Sy geopenbaarde wil gehoorsaam het deur gehoorsaamheid aan Sy wet nie, kon dit hulle net so min help as 'n gewone kis. Hulle het

na die ark op dieselfde manier gekyk as wat die afgodsdienstige volke na hulle gode gekyk het, asof dit opsigself die elemente van krag en verlossing besit het. Hulle het die wet wat dit bevat, oortree; want hulle aanbidding van die ark het gelei tot vormgodsdiens, skynheiligheid en afgodery. Hulle sonde het hulle van God geskei en Hy kon nie aan hulle die oorwinning gee voordat hulle berou gehad het en hulle ongeregtigheid versaak het nie.

Dit was nie genoeg dat die ark en die heiligdom in Israel se midde was nie. Dit was nie genoeg dat die priesters offerandes geoffer het en dat die volk die kinders van God genoem is nie. Die Here gee nie ag op die versoeke van diegene wat sonde in hulle harte koester nie; daar staan geskryf: “Wie sy oor wegdraai om nie na die wet te luister nie, selfs sy gebed is ‘n gruwel.” (Spreuke 28:9).

Toe die leër uitgetrek het om te veg, het Eli, wat blind en oud was, in Silo agtergebly. Met ‘n angstige voorbode het hy op die resultaat van die konflik gewag “...want hy was besorg oor die ark van God.” Terwyl hy buite die poort van die tabernakel sy plek ingeneem het, het hy dag na dag langs die grootpad gesit en angstig op die koms van ‘n boodskapper wat van die slagveld af kom, gewag.

Uiteindelik het ‘n Benjaminiet “...met geskeurde klere en grond op sy hoof ...” van die slagveld af teen die opdraande wat na die stad toe lei, aangekom. Hy het verby die bejaarde man, sonder om hom op te merk, na die dorp gehaas en die berig van neerlaag en verlies aan die gretige skare meegedeel.

Die klank van geween en klaagliedere het die wagter langs die tabernakel bereik. Die boodskapper is na hom toe geneem. En die man het aan Eli gesê: “Israel het voor die Filistyne gevlug en daar was ook ‘n groot neerlaag onder die manskappe en u twee seuns, Hofni en Pinehas, het ook gesterwe. ” So verskriklik soos dit was, kon Eli dit nog verdra, maar toe die boodskapper byvoeg: “En die ark van God is geneem...” het daar ‘n uitdrukking van onuitspreeklike smart oor sy aangesig gekom. Die gedagte dat sy sonde God tot so ‘n mate onteer het en die oorsaak was dat God Hom aan Israel onttrek het, was meer as wat hy kon verduur; sy krag het gewyk en hy het agteroor geval “...sodat hy sy nek gebreek en gesterf het.”

Die vrou van Pinehas, nieteenstaande die goddeloosheid van haar haar man, was ‘n vrou wat die Here gevrees het. Die dood van haar skoonvader en haar eggenoot en bo alles, die vreeslike tyding dat die ark van God geneem is, het haar dood veroorsaak. Sy het gevoel dat Israel se laaste hoop verlore was en aan die kind wat in hierdie haglike uur gebore is, het sy die naam Ikabod, “geen heerlikheid,” gegee. Met haar sterwende asem het sy treurig die woorde herhaal: “Weggevoer is die eer uit Israel, omdat die ark van God geneem is.”

Maar die Here het nie Sy volk volkome verwerp nie en sou ook nie die gejuig van die heidene vir lank verduur nie. Hy het die Filistyne as instrument om Israel te straf gebruik en Hy het die ark gebruik om die Filistyne te straf. In die verlede het die Teenwoordigheid

van God dit vergesel om die krag en glorie van Sy gehoorsame volk te wees. Daardie onsigbare Teenwoordigheid sou dit steeds vergesel om vrees en vernietiging oor die oortreders van Sy heilige wet te bring. Die Here gebruik dikwels Sy bitterste vyande om die trouloosheid van Sy belydende volk te straf. Die goddeloses mag vir ‘n tyd seëvier wanneer hulle die straf van Israel aanskou, maar die tyd sou aanbreek wanneer hulle ook die vonnis van ‘n heilige God wat sonde haat, sou moes teëkom. Oral waar sonde gekoester word, sal die Goddelike oordele, vinnig en onfeilbaar volg.

Die Filistyne het die ark juigend na Asdod, een van hulle vyf vernaamste stede geneem en daar het hulle dit in die huis van hulle god Dagon gesit. Hulle het hulle verbeel dat hulle nou die krag wat tot dusver die ark vergesel het besit en dat dit, met die mag van Dagon verenig, hulle onoorwinlik sou maak. Maar toe hulle die volgende dag in die tempel kom, sien hulle ‘n gesig wat hulle met ontsetting gevul het. Dagon het op sy gesig, op die grond voor die ark van Jehova neergeval. Die priesters het die afgodsbeeld eerbiediglik opgelig en terug op sy plek gesit. Maar die volgende oggend het hulle dit, vreemd vermink, weer op die grond voor die ark aangetref. Die boonste gedeelte van hierdie afgod was soos ‘n mens en die onderste gedeelte soos ‘n vis. Hierdie keer was elke deel wat ooreengestem het met die vorm van ‘n mens afgebreek en net die deel van die vis het oorgebly. Priesters en volk was verskrik; hulle het die geheimsinnige gebeurtenis vir ‘n onheilsteken aangesien, wat die vernietiging van hulle volk en hulle afgode deur die God van die Hebreërs voorspel het. Hulle het nou die ark uit hulle tempel verwyder en dit in ‘n afsonderlike gebou geplaas.

“n Ontstellende en dodelike siekte het die inwoners van Asdod getref. Gedagtig aan die plae waarmee die God van Israel Egipte getref het, het die mense hulle siekte aan die ark in hulle midde toegeskryf. Hulle het besluit om dit na Gat te stuur. Maar die plaag het kort op die hakke daarvan gevolg en die mense van daardie stad het besluit om dit na Ekron te stuur. Hier het die mense dit met vrees begroet en uitgeroep: “Hulle het die ark van die God van Israel na my toe oorgebring om my en my volk dood te maak.” Hulle het, soos die mense van Gat en Asdod, na hulle gode vir beskerming gedraai; maar die werk van die verderwer het voortgegaan en “...die hulpgeroep van die stad het na die hemel opgeklim”. Bevrees om die ark langer tussen die mense se wonings te hou, het die mense dit vervolgens in die oop veld gesit. Daarop het ‘n plaag van muise, wat die land besmet en die grond produkte vernietig het, beide in die pakhuis en in die veld gevolg. Totale vernietiging deur siekte of hongersnood het die nasie nou bedreig.

Vir sewe maande het die ark in die land van die Filistyne gebly en gedurende hierdie hele tyd het die Israeliete geen poging aangewend om dit terug te kry nie. Maar die Filistyne was nou net so gretig om van die teenwoordigheid daarvan ontslae te raak as wat hulle voorheen was om dit in die hande te kry. In stede van ‘n bron van krag vir hulle te wees, was dit ‘n groot las en swaar vervloeking. Maar hulle het nie geweet watter koers hulle

moet volg nie; want oral waar dit gegaan het, het die oordele van God gevolg. Die volk het die owerstes, saam met die priesters en waarsêers versoek en gretig verneem: "Wat moet ons met die ark van die Here doen? Gee ons te kenne waarmee ons dit na sy plek kan wegstuur." Hulle is aangeraai om dit met 'n duur skuldoffer terug te stuur. "Dan..." het die priesters gesê, "...sal julle gesond word en dit sal julle bekend word waarom sy hand nie van julle wyk nie."

Om 'n plaag af te weer of te verwyder, was dit eertyds die gewoonte onder die heidene om 'n beeld van goud, silwer of ander materiaal te maak, van dit wat die vernietiging veroorsaak het, of die voorwerp, of 'n deel van die liggaam wat spesifiek geraak is. Dit was op 'n pilaar of op 'n opvallende plek gesit wat veronderstel was om effektiewe beskerming teen die euwels wat aldus voorgestel word te bied. Dieselfde praktyk bestaan steeds onder sommige heidense nasies. Wanneer iemand wat aan 'n siekte ly na die tempel van sy afgod gaan om genees te word, neem hy 'n beeldjie van die liggaamsdeel wat aangetas is saam met hom, as 'n offer aan sy afgod.

Dit was ooreenkomstig hierdie heersende bygeloof dat die owerstes van die Filistyne die mense beveel het om voorstellings van die plae waardeur hulle geteister is te maak- "vyf goue geswelle en vyf goue muise, want..." het hulle gesê, "...dit is een plaag oor hulle almal en oor julle vorste."

Hierdie wyse manne het erken dat 'n geheimsinnige krag die ark vergesel-'n krag wat hulle nie die wysheid gehad het om teen te staan nie. Nogtans het hulle nie die mense aangeraai om weg te draai van hulle afgodery en die Here te dien nie. Hulle het steeds die God van Israel gehaat alhoewel hulle deur oorweldigende oordele gedwing is om hulle aan Sy gesag te onderwerp. So kan sondaars deur die oordele van God oortuig word dat dit nutteloos is om teen Hom te stry. Hulle kan selfs gedwing word om hulle aan Sy krag te onderwerp terwyl hulle steeds in hulle harte teen Sy beheer rebelleer. Sulke onderdanigheid kan die sondaar nie red nie. Die hart moet aan God oorgegee word-moet deur Die genade van God onderdanig wees-voordat die berou van die mens aanvaar kan word.

Hoe groot is die lankmoedigheid van God teenoor die goddeloses! Die afgodiese Filistyne en die afvallige Israel het albei die gawes van Sy voorsienigheid geniet. Tienduisende weldade het stilweg op die pad van die ondankbare, rebelliese mense geval. Elke seën het met hulle oor die Gewer gespreek, maar hulle was onverskillig teenoor Sy liefde. Die verdraagsaamheid van God was baie groot teenoor die mensekinders, maar toe hulle hardnekkig volgehou het met hulle onboetvaardigheid, het Hy Sy beskermende hand oor hulle onttrek. Hulle het geweier om na die stem van God in Sy geskape werke te luister en in die waarskuwings, raad en teregwysing van Sy Woord en daarom is Hy gedwing om met hulle deur oordele te spreek.

Daar was sommige van die Filistyne wat gereed was om die terugkeer van die ark na sy eie land teë te gaan. So ‘n erkenning van die krag van Israel se God sou vernederend vir die trots van Filistia wees. Maar “...die priesters en die waarsêers...” het die volk vermaan om nie die hardkoppigheid van Farao en die Egiptenare na te boots nie en sodoende nog groter verdrukking oor hulle te bring nie. ‘n Plan wat almal se goedkeuring weggedra het, is toe voorgestel en onmiddellik tot uitvoer gebring. Die ark, met die goue skuldoffer, is op ‘n nuwe wa, wat die gevaar van besoedeling uitgesluit het, geplaas; aan hierdie wa, is twee koeie ingespan op wie se nek daar nog nooit ‘n juk geplaas is nie. Die kalwers is tuis opgesluit en die koeie is losgelaat om te gaan waar hulle wou. Indien die ark dan via Bet-Semes, die naaste stad van die Leviete, na die Israeliete sou terugkeer, sou die Filistyne dit as bewys dat die God van Israel hierdie groot onheil oor hulle gebring het aanvaar, “...maar so nie...” het hulle gesê, “...dan weet ons dat sy hand ons nie getref het nie: dit het toevallig oor ons gekom.”

Toe hulle losgelaat is, het die koeie hulle kalwers verlaat en al bulkende direk die pad na Bet-Semes gevolg. Deur geen menslik hand gelei nie, het die geduldige diere op hulle koers gebly. Die Teenwoordigheid van God het die ark vergesel en dit het veilig voortbeweeg na die plek wat daarvoor aangewys is.

Dit was nou die tyd van die koringoes en die manne van Bet-Semes het in die vallei die oes ingesamel. “Toe hulle dan hul oë opslaan en die ark gewaar, was hulle bly om dit te sien. En die wa het by die land van Josua van Bet-Semes gekom en daar gaan staan; daar was ‘n groot klip en hulle het die hout van die wa gekloof en die koeie as ‘n brandoffer aan die Here geoffer.” Die vorste van die Filistyne wat die ark “...tot by die grens van Bet-Semes...” gevolg het en getuie van die ontvangs daarvan was, is nou terug na Ekron. Die plaag het opgehou en hulle was oortuig dat die onheil wat hulle getref die oordeel van die God van Israel was.

Die mense van Bet-Semes het spoedig die tyding versprei dat die ark in hulle besit was en die mense van die omliggende landstreek het daarheen gestroom om die terugkeer daarvan te verwelkom. Die ark is op die klip wat voorheen as altaar gedien het geplaas en verdere offers is aan die Here geoffer. Indien die aanbidders hulle van hulle sondes bekeer het, sou die seën van die Here op hulle gerus het, maar hulle het nie Sy wet getrou gehoorsaam nie en terwyl hulle hul oor die terugkeer van die ark, as ‘n voorloper van iets goeds verheug het, het hulle geen besef van die heiligheid daarvan gehad nie. In stede dat hulle ‘n geskikte plek vir die ontvangs daarvan voorberei het, het hulle toegelaat dat dit in die oesland bly. Terwyl hulle aanhou om na die heilige kis te kyk en oor die wonderbaarlike terugkeer daarvan gepraat het, het hulle begin wonder waar die besondere krag daarvan skuil. Uiteindelik is hulle deur nuuskierigheid oormeester en het hulle die bedekkings verwyder en gewaag om dit oop te maak.

Die hele Israel is geleer om die ark met ontsag en eerbied te bejeën. Wanneer dit nodig was om dit van plek tot plek te vervoer, was nie eers die Leviete toegelaat om daarna te kyk nie. Slegs een keer per jaar is die hoëpriester toegelaat om die ark van God te aanskou. Selfs die heidense Filistyne het dit nie gewaag om die bedekkings te verwyder nie. Engele van die hemel het dit ongesiens in al die omswerwinge begelei. Die oneerbiedige waaghalsigheid van die mense van Bet-Semes is spoedig gestraf. Baie van hulle is met ‘n skielike dood getref.

Die oorlewendes is nie deur hierdie oordeel tot bekering van hulle sonde gelei nie, maar het die ark net met ‘n bygelowige vrees bejeën. Gretig om van die teenwoordigheid van die ark bevry te word, maar nie gewaag het om dit self te verwyder nie, het die inwoners van Bet-Semes ‘n boodskap na die inwoners van Kirjat-Jearim genooi om dit te kom wegneem. Met groot vreugde het die mense van hierdie plek dit verwelkom. Hulle het geweet dat dit die Belofte van God vir gehoorsame en getroue mense was. Met plegtige vreugde het hulle dit na hulle stad geneem en in die huis van Abinadab, ‘n Leviet, gesit. Hierdie man het sy seun Eleasar aangestel om dit onder sy sorg te neem en daar het dit vir baie jare gebly.

Gedurende die jare sedert die Here Homself teenoor die seun van Hanna openbaar het, is Samuel se oproep tot die profetiese amp deur die hele nasie erken. Deur die waarskuwing van God aan die huis van Eli getrou te lewer, pynlik en onaangenaam soos die plig was, het Samuel getuig van sy getrouheid as boodskapper van Jehova; “...en die Here was met hom; en Hy het nie een van al sy woorde onvervuld laat bly nie.

En die hele Israel van Dan tot Berséba het erken dat Samuel betroubaar was as ‘n profeet van die Here.”

As volk het die Israeliete steeds in ‘n staat van ongodsdienstigheid en afgodery voortgegaan en as straf is hulle aan die Filistyne onderwerp. Gedurende hierdie tyd het Samuel die stede en dorpe van die hele land besoek en probeer om die harte van die mense tot die God van hulle vaders te wend; en sy pogings was nie sonder goeie resultate nie. Nadat hulle vyande hulle twintig jaar lank onderwerp het, het die Israeliete “...agter die Here aan geweeklaag.” Samuel het hulle aangeraai: “As julle met jul hele hart julle tot die Here bekeer, verwyder dan die vreemde gode en die Astartes onder julle uit en rig julle hart op die Here en dien Hom alleen.” Hieruit sien ons dat praktiese vroomheid en godsdiens van die hart in die dae van Samuel, op dieselfde wyse soos deur Christus toe Hy op aarde was geleer is. Sonder die genade van Christus was die uiterlike vorms van godsdiens vir antieke Israel waardeloos. Dieselfde geld vir die moderne Israel.

Daar bestaan tans ‘n behoefte vir dieselfde herlewing van ware hartsgodsdiens soos wat deur antieke Israel ervaar is. Berou is die eerste stap vir elkeen wat na God wil terugkeer. Niemand kan hierdie werk namens ‘n ander verrig nie. Ons moet ons siele persoonlik voor

God verootmoedig en ons afgode verwyder. As ons alles in ons vermoë gedoen het, sal die Here Sy verlossing aan ons openbaar.

Met die samewerking van die hoofde van die stamme is ‘n groot vergadering Mispa by byeengebring. Hier is plegtig gevas. Met diepe vernedering het die volk hulle sondes bely; en as bewys van hulle vasberadenheid om die opdragte wat hulle ontvang het te gehoorsaam, het hulle Samuel met die gesag van ‘n rigter beklee.

Die Filistyne het hierdie vergadering as ‘n krygsraad beskou en met ‘n sterk mag beplan om die Israeliete uitmekaar te jaag voordat hulle planne volbring kon word. Die tyding van hulle aantog, het groot verskrikking in Israel veroorsaak. Die volk het Samuel gevra: “Laat nie na om die Here onse God vir ons aan te roep nie, dat Hy ons uit die hand van die Filistyne verlos.”

Terwyl Samuel besig was om ‘n lam as brandoffer aan te bied, het die Filistyne nader gekom vir die geveg. Toe het die Magtige Een wat met vuur, rook en donder op Sinai neergedaal het en wat die Rooi See oopgekloof en vir die kinders van Israel ‘n weg deur die Jordaan gebaan het, weer Sy krag openbaar. ‘n Verskriklike storm het bokant die naderende menigte losgebars en die aarde was besaai met die lyke van sterk krygers.

Die Israeliete het met stille ontsag gestaan en bewe van hoop en vrees. Toe hulle die slagting van hulle vyande sien, het hulle geweet dat God hulle berou aanvaar het. Alhoewel hulle nie op ‘n oorlog voorbereid was nie, het hulle die wapens van die gevalle Filistyne gegryp en die vlugtende leër tot by Bet-Kar agtervolg. Hierdie betekenisvolle oorwinning is behaal op dieselfde slagveld waar die Filistyne hulle twintig jaar vantevore verslaan, die priesters gedood en die ark van God gebuit het. Vir sowel nasies as individue, is die weg van gehoorsaamheid aan God die weg van veiligheid en geluk, terwyl die oortreding slegs tot rampe en nederlae lei. Die Filistyne was nou so deeglik verslaan dat hulle die vestings wat hulle van die Israeliete afgeneem het, teruggegee het en jare lank geen vyandelikhede meer voortgesit het nie. Ander nasies het hulle voorbeeld gevolg en die Israeliete het vrede geniet totdat Samuel se alleen-leierskap tot ‘n einde gekom het.

Sodat die gebeurtenis nooit vergeet moes word nie, het Samuel tussen Mispa en Sen ‘n groot klip as gedenkteken opgerig. Hy het dit Ebenhaeser “die steen van hulp” genoem en aan die volk gesê: “Tot hiertoe het die Here ons gehelp.”

Hoofstuk 58—Die Skole van die Profete

DIE Here self het die opvoeding van Israel gerig. Sy sorg was nie beperk tot hulle godsdienstige belange nie; wat ook hul geestelike of liggaamlike welstand beïnvloed het, was ook onderworpe aan Goddelike Voorsienigheid en het binne die sfeer van die Wet van God geval.

God het die Hebreërs beveel om hulle kinders aangaande Sy vereistes te leer en hulle vertroud te maak met al Sy omgang met hul vaders. Dit was een van die spesiale pligte van elke ouer- een wat nie aan ‘n ander oorgelaat moes word nie. In die plek van ‘n vreemdeling se lippe, moes die liefdevolle harte van die vader en moeder hul kinders onderrig. Gedagtes aan God moes met al die gebeure in die daaglikse lewe geassosieer word. Die kragtige werke van God in die bevryding van Sy volk en die beloftes van die Verlosser wat sou kom is dikwels in die huise van Israel oorvertel; en die gebruik van figure en simbole het gehelp om die lesse wat gegee is in die geheue vas te pen. Die groot waarhede aangaande God se voorsienigheid en die toekomstige lewe is op die jong verstand ingeprent. Hulle is opgelei om God in die natuurskoon, asook in die woorde van openbaring te sien. Die sterre van die hemel, die bome en die blomme van die veld, die hoë berge en die kabbelende strome- alles het van die Skepper getuig. Die plegtige offer-en aanbiddingsdienste by die heiligdom en die uitsprake van die profete was ‘n openbaring van God.

Sodanig was die opleiding van Moses in die nederige huisie in Gosen; van Samuel deur die getroue Hanna; van Dawid op die heuwel in Betlehem; en van Daniël voordat die ballingskap hom van sy ouerhuis geskei het. Sodanig was ook die vroeë lewe van Christus in Nasaret; so het Timotheus uit die lippe van sy grootmoeder, Loïs en sy moeder, Eunice (2 Timotheus 1:5;3:15), die waarhede van die Heilige Skrif geleer.

Verdere voorsiening vir die onderrig van die jeug is deur die vestiging van profete-skole gemaak. Indien ‘n jongeling die waarheid in die Woord van God wou ondersoek en wysheid van bo verlang het, sodat hy ‘n leraar in Israel kon word, was hierdie skole oop vir hom. Die profete-skole is deur Samuel gestig om te dien as verskansing teen die wydverspreide korrupsie, om voorsiening vir die morele en geestelike welstand van die jeug te maak en om voorsiening vir die toekomstige welvaart van die land, deur mense wat in die vrees van God as leiers en raadgewers in die land moes optree, te maak. Om hierdie doel te bereik, het Samuel groepe van jong manne wat vroom, intelligent en leergierig was byeengebring. Hulle is die seuns van profete genoem. Terwyl hulle met God gemeenskap gehou en Sy Woord en Sy werke bestudeer het, is hulle natuurlike gawes met wysheid van omhoog aangevul. Die instrukteurs was manne wat nie net goed met die Goddelike waarhede vertroud was nie, maar wat self ook gemeenskap met God gehad het en die spesiale gawe van Sy Gees ontvang het. Hulle het die agting en vertroue van die volk geniet, beide vir hulle leer en vroomheid.

In die dae van Samuel was daar twee van hierdie skole-een in Rama, die huis van die profeet en die ander in Kirjat-Jearim, waar die ark destyds was. Ander is in latere tye gevestig.

Die leerlinge aan hierdie skole het in hulle eie behoeftes voorsien deur die grond te bewerk of een of ander meganiese arbeid. In Israel was dit nie as vreemd of vernederend beskou nie; inteendeel, dit was as ‘n misdaad beskou om kinders toe te laat om in onkunde aangaande nuttige arbeid groot te word. Op bevel van God is elke kind een of ander ambag geleer, al was hy in die heilige amp opgelei. Baie godsdienstige leraars het met handearbeid in hulle eie behoeftes voorsien. Selfs in die dae van die apostels is Paulus en Aquila nie minder vereer omdat hulle met hul tentmaker ‘n bestaan gemaak het nie.

Die belangrikste vakke in hierdie skole was die wet van God, tesame met die instruksies wat aan Moses gegee is, heilige geskiedenis, gewyde musiek en poësie. Die metode van onderwys was baie anders as in die teologiese skole van vandag, waaruit baie studente met minder werklike kennis van God en godsdienstige waarheid, as toe hulle ingetree het, gradueer. In daardie skole van die ou tyd was die grootste doelwit van alle studie, om die wil van God en die plig van die mens teenoor Hom te leer. In die rekord van die heilige geskiedenis, is die voetspore van Jehova nagespeur. Die groot waarhede wat deur die tipes uitgebeeld is, het duidelik na vore gekom en geloof het die sentrale doel van daardie hele stelsel - die Lam van God wat die sonde van die wêreld sou wegneem - aangegryp.

“n Gees van toewyding is gekoester. Studente het nie net die plig van gebed geleer nie, maar is ook geleer hoe om te bid, hoe om tot hulle Skepper te nader, hoe om geloof in Hom uit te oefen en hoe om die leringe van Sy Gees te verstaan en te gehoorsaam. Geheiligde intellektuele, het nuwe en ou dinge uit die skatkis van God voortgebring en die Gees van God is in die profesieë en in die gewyde sang geopenbaar.

Musiek is gebruik om ‘n heilige doel te dien, om die gedagtes op te hef na dit wat suiwer, edel en verhewe is en om die siel tot toewyding en dankbaarheid aan God aan te wakker. Wat ‘n kontras tussen die ou gebruike en die gebruike waaraan musiek deesdae te dikwels gewy word! Hoeveel gebruik vandag hierdie gawe om homself te verhef, in stede daarvan om dit aan te wend om God te verheerlik! ‘n Liefde vir musiek lei die onkundiges om met liefhebbers van die wêreld te verenig in plesier byeenkomste waarheen God Sy kinders verbied het om te gaan. Sodoende word dit, wat ‘n groot seën is indien dit reg aangewend word, een van die suksesvolste agentskappe waarmee Satan die verstand weglok van plig en die bepeinsing van ewige dinge.

Musiek vorm deel van die aanbidding van God in die hemelhowe en ons moet streef om ons lofliedere so na as moontlik in harmonie met die hemelse kore te bring. Behoorlike opleiding van die stem is ‘n belangrike eienskap in die onderwys en moet nie verwaarloos

word nie. Sang, as deel van die godsdienstige diens, vorm net so deel van aanbidding as gebed. Die hart moet die gees van die lied ervaar om die regte uitdrukking daaraan te gee.

Hoe groot is die verskil tussen die skole van die profete van God en ons moderne leerinstellings! Hoe min skole is daar wat nie deur die voorskrifte en gebruike van die wêreld beheer word nie! Daar is ‘n betreurenswaardige gebrek aan behoorlike selfbeheersing en oordeelkundige dissipline. Die bestaande onkunde aangaande die woord van God onder sogenaamde Christene, is kommerwekkend. Oppervlakkige gesprekke, blote sentimentalisme, gaan deur vir onderrig in sedes en godsdiens. Die geregtigheid en genade van God, die skoonheid van heiligheid en die sekere beloning van regverdigheid, die afskuwelike karakter van sonde en die sekerheid van die verskriklike gevolge daarvan, word nie in die gedagtes van die jeug beïndruk nie. Bose assosiasies leer die jeug aangaande misdadige praktyke en losbandigheid,

Is daar nie lesse wat die opvoeders van ons tyd, tot voordeel, uit die ou skole van die Hebreërs kan leer nie? Hy wat die mens geskape het, het voorsiening gemaak vir die ontwikkeling van liggaam, gees en siel. Werklike sukses hang dus af van die getrouheid waarmee mense die Skepper se plan uitvoer.

Die ware doel van opvoeding is om die beeld van God in die siel te herstel. In die begin het God die mens na Sy eie beeld geskape. Hy het hom met edele eienskappe bedeel. Sy verstand was goed gebalanseerd en al die kragte van sy wese was in harmonie. Maar die sondeval en die gevolge daarvan het hierdie gawes verdraai. Die sonde het die beeld van God in die mens geskend en byna heeltemal uitgewis. Dit was om dit te herstel dat die plan van verlossing bedink is en ‘n proeftydperk aan die mens toegestaan is. Die grootste doel van die lewe-die doel wat onderliggend aan alle ander is-is om hom terug te bring na die volmaaktheid waarin hy geskape is, is. Dit is die werk van ouers en onderwysers in die opvoeding van die jeug om met die Goddelike doel saam te werk; en sodoende is hulle “...medewerkers van God.” (1 Korinthiërs 3:9).

Al die verskillende vermoëns waaroor die mens beskik-van verstand, siel en liggaam-word deur God verleen om só ingespan te word, dat hulle die hoogste moontlike uitnemendheid bereik. Maar dit kan nie ‘n selfsugtige, eksklusiewe kultuur wees nie; want die karakter van God, na Wie se beeld ons strewe, is welwillendheid en liefde. Elke fakulteit, elke kenmerk waarmee die Skepper ons bedeel het, moet tot Sy eer en die opheffing van ons medemens aangewend word. En sodoende, word dit op die suiwerste, edelste en gelukkigste wyse aangewend.

Indien die aandag aan hierdie beginsel geskenk word, soos die belangrikheid daarvan vereis , sou daar ‘n radikale verandering in sommige van die huidige onderwysmetodes wees. In stede van ‘n beroep op trots en selfsugtige ambisie te doen en ‘n gees van wedywering aan te kweek, sal onderwysers poog om liefde vir goedheid, waarheid en

skoonheid aan te wakker, om ‘n begeerte na uitnemendheid te wek. Die student sou streef om die gawes van God in homself te ontwikkel, nie sodat hy beter as ander kan presteer nie, maar om die doel van die Skepper te verwesenlik en na Sy beeld gevorm te word. In stede daarvan dat dit op blote aardse standaarde gerig, of deur ‘n begeerte na selfverheffing gedryf word, wat op sigself verdwerg en verkleineer, sal die gedagtes na die Skepper gerig word, om Hom te ken en soos Hy te word.

“Die beginsel van die wysheid is die vrees van die Here en kennis van die Heilige is verstand.” (Spreuke 9:10). Die grootste lewenstaak is karakterbou en ‘n kennis van God is die fondasie van alle ware opvoeding. Om hierdie kennis oor te dra en die karakter dienooreenkomstig te vorm, moet die doelwit van die onderwyser se werk wees. Die wet van God is ‘n weerspieëling van Sy karakter. Daarom sê die psalmdigter: “Al u gebooie is geregtigheid;” en “...uit u bevele kry ek verstand.” (Psalm 119:172,104). God het Homself aan ons geopenbaar in Sy Woord en in die skeppingswerk. Deur die volume van inspirasie en die boek van die natuur moet ons kennis van God opdoen.

Dit is ‘n wet van die verstand dat dit homself geleidelik aanpas by die onderwerpe waarin hy opgelei is om te fokus. As dit slegs met algemene sake besig gehou word, raak dit verdwerg en swak. As dit nooit nodig is om met moeilike probleme te worstel nie, sal dit mettertyd amper alle groeikrag verloor. As ‘n opvoedende krag is die Bybel sonder weerga. In die Woord van God vind die verstand onderwerpe vir die diepste denke en die hoogste strewe. Die Bybel is die mees leersame geskiedenisboek wat mense kan besit. Dit het vars uit die fontein van ewige waarheid gekom en ‘n Goddelike Hand het die suiwerheid daarvan deur al die eeue bewaar. Dit verlig die verre verlede wat menslike navorsing tevergeefs poog om te deurgrond. In God se Woord sien ons die krag wat die grondslag van die aarde gelê het en die hemele uitgestrek het. Dit is die enigste plek waar ons die geskiedenis van ons geslag onbesoedel deur menslike vooroordeel of hoogmoed sal aantref. Hierin is worstelinge, nederlae en die oorwinnings van die grootste manne wat die wêreld nog ooit geken het opgeteken. Hierin word die groot vraagstukke oor plig en lotsbestemming ontvou.

Die gordyn wat die sigbare wêreld van die onsigbare wêreld skei word gelig en ons aanskou die konflik van die opponerende magte, van goed en kwaad, vanaf die eerste toetrede van sonde tot die finale oorwinning van geregtigheid en waarheid; en dit is alles net ‘n openbaring van die karakter van God. In eerbiedige nadenke oor die waarhede wat in Sy Woord aangebied word, word die denke van die student in gemeenskap met die Oneindige Verstand gebring. Hierdie studie sal nie net die karakter verfyn en veredel nie, maar kan nie misluk om ook die geestelike kragte te versterk nie.

Die leer van die Bybel het ‘n belangrike invloed op die welvaart van die mens in alle opsigte van hierdie lewe. Dit ontvou die beginsels wat die hoeksteen van die land se welvaart is-beginsels wat met die welstand van die samelewing verbind word en wat die

beskerming van die gesin is-beginsels waarsonder niemand nuttigheid, geluk en eer in hierdie lewe kan bereik, of kan hoop om die toekomstige, onsterflike lewe te verseker nie. Daar is geen posisie in die lewe, geen fase in menslike ervaring waarvan die leer van die Bybel nie ‘n noodsaaklike voorbereiding is nie. Die woorde van God wat bestudeer en gehoorsaam word, sal mense met sterker en meer aktiewe intellek aan die wêreld voorsien as wat die beste toepassing van al die onderwerpe van menslike filosofie behels. Dit sal aan manne van krag ‘n standvastige karakter, skerp waarneming en ‘n gesonde oordeel voorsien, wat ‘n eer vir God en ‘n seën vir die wêreld sal wees.

In die bestudering van die wetenskappe sal ons ook ‘n kennis van die Skepper opdoen. Alle ware wetenskap is slegs ‘n interpretasie van die handskrif van God in die materiële wêreld. Die wetenskap bring deur navorsing, slegs nuwe getuienis van die wysheid en mag van God na vore. As ons die natuurwetenskap sowel as die geskrewe woord reg verstaan, maak dit ons vertroud met God en sal ons iets te leer van die wyse en weldadige wette waardeur Hy werk.

Die leerling moet gelei word om God in al die werke van die skepping te sien. Onderwysers moet die voorbeeld van die Groot Leermeester volg, wat illustrasies uit die bekende natuurskoon geskilder het, wat Sy leerstellings vereenvoudig het en hulle dieper op die verstand van Sy hoorders ingeprent het. Die voëls wat in die takke lofliedere sing, die blomme van die veld, die majestueuse bome, die vrugbare landerye, die groeiende graan, die barre aarde, die ondergaande son wat die hemel met sy strale verguld-alles dien as leermiddel. Hy het die sigbare werke van die Skepper met die woorde van lewe wat Hy gespreek het verbind, sodat elke keer wanneer hierdie voorwerpe voor die oë van Sy hoorders ontvou word, hulle gedagtes sal terugkeer na die lesse van die waarheid wat hy daaraan gekoppel het.

Die beeld van die Godheid wat in die bladsye van openbaring gemanifesteer word, word op die hoë berge, in die vrugbare valleie en die wye, diep oseaan gesien. Die dinge van die natuur spreek tot die mens van sy Skepper se liefde. Hy het ons aan Homself verbind met tallose bewyse in die hemel en op aarde. Hierdie wêreld bestaan nie net uit verdriet en ellende nie. “God is liefde” staan op elke ontluikende knop, op die kroonblare van elke blom en op elke grasspriet geskryf. Alhoewel die vloek van die sonde veroorsaak het dat die aarde dorings en distels voortbring, is daar blomme aan die distels en word die dorings deur rose verberg. Alles in die natuur getuig van die tere, vaderlike versorging van onse God en van Sy begeerte om Sy kinders gelukkig te maak. Sy verbod en opdragte en die dinge wat Hy verbied het, is nie bloot bedoel om Sy gesag te af te dwing nie, maar in alles wat Hy doen, beoog Hy die welstand van Sy kinders. Hy eis nie dat hulle iets moet prysgee wat in hulle beste belang sou wees om te behou nie.

Die mening wat in sommige kringe van die samelewing heers, dat godsdiens nie bevorderlik vir die gesondheid en geluk van hierdie lewe is nie, is een van die skadelikste

dwalings. Die Skrifte sê: “Die vrees van die Here is tot die lewe; en versadig bring ‘n mens die nag deur.” (Spreuke 19:23). “Wie is die man wat lus het in die lewe, wat dae liefhet om die goeie te sien? Bewaar jou tong vir wat verkeerd is en jou lippe dat hulle nie bedrog spreek nie. Wyk af van wat verkeerd is en doen wat goed is; soek die vrede en jaag dit na.” (Psalm 34:13-15). Die woorde van wysheid “...is die lewe vir die wat hulle vind en ‘n genesing vir hulle hele liggaam.” (Spreuke 4:22).

Ware godsdiens bring die mens in harmonie met die wette van God, liggaamlik, geestelik en moreel. Dit leer selfbeheersing, kalmte en matigheid. Godsdiens veredel die gees, verfyn die smaak en heilig die oordeel. Dit maak die siel deel van die reinheid van die hemel. Geloof in God se liefde en oorheersende voorsienigheid, verlig die laste van angs en sorg. Dit vul die hart met vreugde en vrede in die hoogste of die laagste lotsbestemming. Godsdiens neig om gesondheid te bevorder, om die lewe te verleng en ons genot in al Sy seëninge te verhoog. Dit laat vir die siel ‘n onfeilbare fontein van geluk ontspring. Sou almal wat Christus nie gekies het nie, nie maar besef dat Hy iets baie beter het om aan te bied as wat hulle vir hulself soek nie? Die mens doen sy eie siel die grootste letsel en onreg aan as hy in stryd met die wil van God dink en optree. Geen ware vreugde kan gevind word op die pad wat deur Hom verbied is, wat weet wat die beste is en wat Hy beplan vir die welsyn van Sy skepsele nie. Die weg van oortreding lei tot ellende en vernietiging, maar die weë van wysheid “...is lieflike weë en al sy paaie is vrede.” (Spreuke 3:17).

Die fisiese, sowel as godsdienstige opleiding wat in die Hebreër-skole beoefen word, kan voordelig bestudeer word. Die waarde van sulke opleiding word nie na reg waardeer nie. Daar is ‘n intieme verhouding tussen die verstand en die liggaam en om ‘n hoë standaard van morele en intellektuele bekombaarheid te bereik, moet die wette wat ons liggaamlike wese beheer, nagekom word. Om ‘n sterk, gebalanseerde karakter te verseker, moet beide die geestelike en die fisieke kragte beoefen en ontwikkel word. Watter studie kan vir jongmense belangriker wees as dit wat handel oor hierdie wonderlike organisme wat God aan ons toevertrou het en van die wette waardeur dit genees kan word?

En nou, soos in die dae van Israel, behoort elke jongeling in die pligte van die praktiese lewe onderrig te word. Elkeen behoort ‘n kennis van een of ander vorm van handearbeid te hê, waardeur hy, indien nodig, ‘n bestaan kan maak. Dit is noodsaaklik, nie net as beskerming teen die wisselvallighede van die lewe nie, maar ook as gevolg van die fisiese, geestelike en morele ontwikkeling. Selfs al sou dit seker wees dat ‘n mens nooit nodig sal hê om met handearbeid ‘n bestaan te maak nie, behoort hy nogtans geleer te word om fisiese arbeid te verrig. Sonder liggaamlike oefening kan niemand ‘n sterk gestel en kragtige gesondheid hê nie; en die dissipline van goed gereguleerde arbeid is nie minder noodsaaklik vir die versekering van ‘n sterk en aktiewe verstand en ‘n edele karakter nie.

Elke student behoort ‘n gedeelte van elke dag aan aktiewe arbeid te bestee. So word gewoontes van vlytigheid gevorm en ‘n gees van selfvertroue aangemoedig, terwyl die jeug beskerm sal word teen baie bose en vernederende praktyke wat so dikwels die gevolg van ledigheid is. En dit is alles in ooreenstemming met die primêre doel van opvoeding, want deur die aanmoediging van aktiwiteit, ywer en reinheid, kom ons in harmonie met die Skepper.

Laat die jeug gelei word om die doel van hul skepping te verstaan, om God te eer en hul medemens te seën; laat hulle die tere liefde sien wat die Vader in die hemel teenoor hulle openbaar het en die groot bestemming waarvoor die dissipline van hierdie lewe hulle moet voorberei, die waardigheid en eer waartoe hulle geroep word, selfs om kinders van God te word, en duisende sal hulle met minagting en afkeer van die lae en selfsugtige doelstellings en plesier wat hulle tot dusver betower het, wegdraai. Hulle sal leer om sonde te haat en dit te vermy, nie bloot uit die hoop op beloning of vrees vir straf nie, maar uit ‘n besef van die inherente laagheid daarvan, omdat dit ‘n verlaging van hul Godgegewe kragte sou wees, ‘n vlek op hul Goddelike manlikheid.

God beveel nie die jeug om minder ambisieus te wees nie. Die elemente van die karakter wat ‘n mens suksesvol en geëerd onder mense maak-die onbedwingbare begeerte na groter welvaart, die onbuigbare wil, die veeleisende inspanning, die onvermoeide deursettingsvermoë-moenie onderdruk word nie. Deur die genade van God moet hulle so hoog bokant die selfsugtige en tydelike belange gerig word, as wat die hemele hoër as die aarde is. En die opleiding wat in hierdie lewe begin is, sal in die toekomstige lewe voortgesit word. Dag na dag sal die wonderlike werke van God, die bewyse van Sy wysheid en krag om die heelal te skep en te onderhou, die oneindige misterie van liefde en wysheid in die verlossingsplan, die verstand open in nuwe skoonheid. “Wat die oog nie gesien en die oor nie gehoor en in die hart van ‘n mens nie opgekom het nie, wat God berei het vir die wat Hom liefhet.” (1 Korinthiërs 2:9). Selfs in hierdie lewe kan ons ‘n blik van Sy teenwoordigheid kry en die vreugde van gemeenskap met die Hemel smaak, maar die volheid van die vreugde en die seën sal eers in die hiernamaals volkome bereik word. Die ewigheid alleen kan die glorieryke bestemming openbaar wat die mens, herstel na die beeld van God, kan bereik.

Hoofstuk 59—Die Eerste Koning van Israel

(Hierdie hoofstuk berus op 1 Samuel 8 tot 12)

Die regering van Israel is in die Naam en deur die gesag van God beheer. Die werk van Moses, die sewentig oudstes, die heersers en regters, was bloot om die wette wat God gegee het, af te dwing; hulle het geen gesag gehad om vir die volk wetgewing te gee nie. Dit was en het die voorwaarde gebly vir die voortbestaan van Israel as ‘n nasie. Van eeu tot eeu is manne wat deur God geïnspireer was, gestuur om die mense te onderrig en om die wette te handhaaf.

Die Here het voorsien dat Israel ‘n koning sou begeer, maar Hy het nie toegestem tot ‘n verandering in die beginsels waarop die staat gegrond was nie. Die koning sou die verteenwoordiger van die Allerhoogste wees. God moes as Hoof van die nasie erken word en Sy wet moes as die hoogste wet van die land afgedwing word.*

Toe die Israeliete hulle die eerste keer in Kanaan gevestig het, het hulle die beginsels van die teokrasie erken en die volk was voorspoedig onder Josua se leiding. Maar die aanwas van die bevolking en omgang met ander nasies het ‘n verandering meegebring. Die volk het baie van die gebruike van hulle heidense bure aangeneem en sodoende het hulle ‘n groot mate van hul eie besondere heilige karakter opgeoffer. Geleidelik het hulle hul eerbied vir God verloor en opgehou om die besondere eer, as Sy uitverkore volk, te waardeer. Aangetrokke tot die praal en vertoon van heidense monarge, het hulle moeg geword vir hul eie eenvoud. Jaloesie en afguns het tussen die stamme ontstaan. Interne verdeeldheid het hulle swak gemaak; hulle is voortdurend blootgestel aan die inval van hul heidense vyande en die volk het geglo dat die stamme onder ‘n sterk sentrale regering moet verenig om hulle stand onder die nasies te handhaaf.

---

* Sien aanhangsel, opmerking 8

Namate hulle van gehoorsaamheid aan God se wet afgewyk het, het hulle begeer om die heerskappy van hul Goddelike Soewerein bevry te word; en gevolglik het die vraag na ‘n monargie wydverspreid in Israel geword.

Sedert die dae van Josua, was die regering nog nooit met soveel wysheid en sukses gelei soos onder Samuel se bestuur nie. Goddelik bedeeld met die drievoudige amp van regter, profeet en priester, het hy met onvermoeide en onwrikbare ywer vir die welstand van sy volk gewerk en die nasie was voorspoedig onder sy wyse bewind. Die orde is herstel en godvrugtigheid bevorder en die gees van ontevredenheid was vir ‘n tyd onder beheer. Maar namate die jare toegeneem het, is die profeet gedwing om die sorge van die regering met ander te deel en hy het sy twee seuns aangestel om as sy assistente op te tree. Terwyl Samuel voortgegaan het met die pligte van sy amp in Rama, was die jong mans in Berséba

gestasioneer om geregtigheid onder die mense naby die suidelike grens van die land te laat geskied.

Dit was met die volle instemming van die volk dat Samuel sy seuns in die amp aangestel het, maar hulle het hulself as onwaardig van hul vader se keuse bewys. Die Here het deur middel van Moses spesiale opdragte aan sy volk gegee, dat die heersers van Israel regverdig moes oordeel, regmatig met die weduwee en die wese moes omgaan en geen omkoopgeld moes ontvang nie. Maar die seuns van Samuel "...het onregverdige wins agternageloop en omkoopgeskenke aangeneem en die reg verdraai." Die profeet se seuns het nie gelet op die bevele wat hy hulle aan die verstand wou bring nie. Hulle het die onselfsugtige lewe van hul vader nie nageboots nie. Die waarskuwing aan Eli het nie die invloed op Samuel gehad wat dit moes nie. Hy was tot 'n mate te toegeeflik teenoor sy seuns en die resultaat was duidelik in hul karakter en lewe te sien.

Die onregverdigheid van hierdie regters het tot groot ontevredenheid gelei en 'n voorwendsel vir die verandering wat reeds lankal 'n geheime begeerte was, het hom voorgedoen. "Toe kom al die oudstes van Israel bymekaar en hulle gaan na Samuel in Rama en sê vir hom: Kyk, u is oud en u seuns wandel nie in u weë nie; stel nou 'n koning oor ons aan om ons te rig soos by al die nasies." Die voorvalle van mishandeling onder die mense is nie na Samuel verwys nie. As die slegte weë van sy seuns aan hom bekend was, sou hy hulle dadelik verwyder het; maar dit was nie wat die versoekers wou hê nie. Samuel het besef dat hul werklike motief ontevredenheid en trots was en dat hul eis die resultaat van 'n doelbewuste en vasberade doelwit was. Geen klag is teen Samuel self gemik nie. Almal het die integriteit en wysheid van sy administrasie erken; maar die bejaarde profeet het die versoek as 'n veroordeling van homself en 'n direkte poging om hom ter syde te stel, beskou. Hy het egter nie sy gevoelens verraai nie en het geen verwyt uitgespreek nie, maar die saak in gebed na die Here geneem en van Hom alleen raad gevra.

En die Here het vir Samuel gesê: "Luister na die volk in alles wat hulle aan jou sê, want nie jou het hulle verwerp nie, maar My het hulle verwerp om nie Koning oor hulle te wees nie. Soos al die werke wat hulle gedoen het, van die dag af dat Ek hulle uit Egipte laat optrek het tot vandag toe, dat hulle My verlaat en ander gode gedien het-so doen hulle ook met jou" Die profeet is bestraf omdat hy bedroef was oor die volk se optrede teenoor hom as individu. Hulle het nie disrespek teenoor hom openbaar nie, maar vir die gesag van God wat die heersers oor Sy volk aangestel het. Diegene wat die getroue dienskneg van God verag en verwerp, toon minagting nie net teenoor 'n mens nie, maar teenoor die Meester wat hom gestuur het. Dit is die woorde van God, Sy teregwysing en raad wat geminag word en Sy gesag wat verwerp word.

Die dae van Israel se grootste welvaart was die dae waarin hulle Jehova as hul Koning erken het-toe die wette en die regering wat Hy gevestig het, bo die van alle ander nasies geag is. Moses het aangaande die gebooie van die Here aan Israel gesê: "Dit is julle

wysheid en julle verstand voor die oë van die volke wat al hierdie insettinge sal hoor en sê: Waarlik, hierdie groot nasie is ‘n wyse en verstandige volk.” (Deuteronomium 4:6). Maar toe hulle van die wet van God afgewyk het, het die Hebreërs nie daarin geslaag om die volk te word wat God van hulle wou maak nie en agterna het hulle al die euwels wat die gevolg van hul eie sonde en dwaasheid was, aan die regering van God toegeskryf. So volkome was hulle verblind deur sonde.

Die Here het deur sy profete voorspel dat Israel deur ‘n koning regeer sou word; maar dit was nie te sê dat hierdie vorm van regering die beste vir hulle was, of volgens Sy wil nie. Hy het die mense toegelaat om hul eie keuse te volg, omdat hulle geweier het om deur Sy raad gelei te word. Hosea verklaar dat God hulle in Sy toorn ‘n koning gegee het (Hosea 13:11). Wanneer mense kies om hulle eie weg te volg, sonder om raad by God te soek, of teenstrydig met Sy geopenbaarde wil optree, gee Hy dikwels toe aan hulle begeertes, sodat hulle deur die bittere ervaring wat daarop volg, hulle dwaasheid kan insien en berou kry oor hulle sonde. Menslike trots en wysheid sal bewys lewer van ‘n gevaarlike gids te wees. Dit wat die hart teenstrydig met die wil van God begeer, sal uiteindelik gevind word ‘n vloek eerder as ‘n seën te wees.

God wou hê dat Sy volk na Hom alleen as hulle Wetgewer en hulle Bron van krag moes opsien. As hulle hul afhanklikheid van God besef het, sou hulle voortdurend nader aan Hom gekom het. Hulle sou verhewe en veredel word, geskik vir die groot bestemming waartoe Hy hulle as sy uitverkore volk geroep het. Maar as ‘n mens op die troon geplaas word, sou dit die mense se gedagtes van God afwend. Hulle sou meer op menslike krag vertrou en minder op Goddelike Mag en die foute van hulle koning sou hulle tot sonde lei en die volk van God skei.

Samuel het die opdrag ontvang om aan die volk se versoek te voldoen, maar om hulle ook te waarsku oor die ontevredenheid van die Here en om die gevolge van hulle optrede aan hulle bekend te maak. “Samuel het toe al die woorde van die Here oorgebring aan die volk wat ‘n koning van hom gevra het.” Hy het getrou die laste wat op hulle gelê sou word en die kontras tussen so ‘n toestand van onderdrukking en hul huidige relatief vrye en welvarende toestand, aan hulle voorgelê. Hulle koning sou die praal en luuksheid van ander monargieë naboots en om dit handhaaf, sou hy hulle en hulle besittings swaar belas. Hy sou die keur van hulle jongmanne vir sy diens opeis.

Hulle sou as strydwa-ruiters, perderuiters en hardlopers voor hom aangestel word. Hy sal die range van sy leërmag moet vul en daar sal van hulle verwag word om sy landerye te bewerk, sy oeste in te samel en werktuie vir sy diens te vervaardig. Die dogters van Israel sal as kokke en baksters vir die koninklike huisgesin dien. Om sy koninklike staat te ondersteun, sal hy op die beste van hul grond, wat deur Jehova Self aan die volk toegeken is, beslag lê. Hy sou ook hulle beste diensknegte en vee “...vir sy werk gebruik.” Buiten dit alles, sou die koning ‘n tiende van al hulle inkomste, die wins op hulle arbeid, of die grond

produkte benodig. En die profeet het afgesluit: “Self sal julle sy slawe wees. En in dié dag sal julle roep vanweë jul koning wat julle vir jul verkies het en die Here sal julle in dié dag nie verhoor nie.” Hoe swaar die eise ook op hulle sou druk, as hulle eenmaal ‘n monargie gevestig het, kon hulle dit nie na willekeur ter syde stel nie.

Maar die volk het geantwoord: “Nee, maar daar moet ‘n koning oor ons wees, dat ons ook kan wees soos al die nasies-dat ons koning ons kan rig en voor ons uit trek en ons oorloë voer.”

“Soos al die nasies...” Die Israeliete het nie besef dat dit ‘n besondere voorreg en ‘n seën was om in hierdie opsig anders te wees as ander nasies nie. God het die Israeliete van elke ander volk geskei om hulle Sy besondere skat te maak. Maar hulle wou, sonder in agneming van hierdie hoë eer, graag die voorbeeld van die heidene navolg. En die begeerte na wêreldse praktyke en gebruike onder die belydende mense van God bestaan nog steeds. Namate hulle van die Here afwyk, raak hulle ambisieus vir die winste en eerbewyse van die wêreld. Christene probeer voortdurend om die praktyke van diegene wat die god van hierdie wêreld aanbid, na te boots. Baie mense beweer dat hulle ‘n sterker invloed op die goddeloses kan uitoefen deur met wêreldlinge te verenig en aan hul gebruike te voldoen. Maar almal wat hierdie weg inslaan, skei hulle daardeur van die Bron van hulle krag. Deur vriende van die wêreld te word, word hulle vyande van God. Ter wille van aardse onderskeiding, verbeur hulle die onuitspreeklike eer waartoe God hulle geroep het, om lof aan Hom, wat ons uit die duisternis tot Sy wonderbaarlike lig geroep het, te betoon. (1 Petrus 2:9).

Met diep hartseer het Samuel na die volk se woorde geluister; maar die Here het aan hom gesê: “Luister na hulle en stel ‘n koning oor hulle aan.” Die profeet het sy plig gedoen. Hy het hulle getrou gewaarsku en sy waarskuwing is verwerp. Met ‘n beswaarde hart het hy die volk ontslaan en self vertrek om voorbereidings vir die groot verandering in die regering te tref.

Samuel se lewe van reinheid en onbaatsugtige toewyding was ‘n ewigdurende teregwysing vir beide selfdienende priesters en oudstes en vir die trotse, sensuele gemeente van Israel. Hoewel hy geen praal en vertoon openbaar het nie, het sy werk die seël van die hemel gedra. Hy is vereer deur die Verlosser van die wêreld, onder Wie se leiding hy die Hebreeuse volk regeer het. Maar die volk het moeg vir sy vroomheid en toewyding geword; hulle het sy nederige gesag verag en hom verwerp.

In die karakter van Samuel sien ons die beeld van Christus weerspieël. Dit was die reinheid van ons Verlosser se lewe wat die toorn van Satan ontlok het. Daardie lewe was die lig van die wêreld en het die verborge verdorwenheid in die harte van mense geopenbaar. Dit was die heiligheid van Christus wat die felste hartstogte van die valse belyers van godsaligheid teen hom laat opvlam het. Christus het nie met die rykdom en die

eerbewyse van die aarde gekom nie, maar die werke wat Hy gedoen het, het getoon dat Hy oor ‘n krag beskik het wat groter as die van enige menslike vors was. Die Jode het na die Messias uitgesien om die juk van die onderdrukker te verbreek, maar tog het hulle die sondes wat hy op hul nekke gelê het, gekoester. As Christus hulle sondes bedek en hulle vroomheid goedgekeur het, sou hulle Hom as hul koning aanvaar het; maar hulle was nie gewillig om Sy vreeslose teregwysing van hulle ondeugde te verdra nie. Die skoonheid van ‘n karakter waarin welwillendheid, reinheid en heiligheid geheers het, wat niks behalwe sonde gehaat het nie, het hulle verag. So was dit in elke eeu van die wêreld. Die lig uit die hemel bring veroordeling vir almal wat weier om daarin te wandel. As hulle bestraf word deur die voorbeeld van diegene wat die sonde haat, sal die skynheiliges agente van Satan word om die gelowiges te teister en te vervolg. “Almal wat ook godvrugtig wil lewe in Christus Jesus, sal vervolg word.” (2 Timotheus 3:12).

Alhoewel ‘n monargiese regeringsvorm vir Israel in die profesieë voorspel is, het God die reg voorbehou om hul koning te kies. Die Hebreërs het die gesag van God gerespekteer deur die keuse aan Hom oor te laat. Die keuse het op Saul, ‘n seun van Kis, uit die stam van Benjamin geval.

Die persoonlike eienskappe van die toekomstige koning was sodanig dat dit aan die hoogmoed van die hart wat die begeerte na ‘n koning aangespoor het, voldoen het. “Daar was onder die kinders van Israel geeneen mooier as hy nie.” (1 Samuel 9:2). Met ‘n edele en waardige houding, in die fleur van sy lewe, aantreklik en lank, het hy soos een wat gebore is om te heers voorgekom. Maar, met al hierdie uiterlike aantreklikhede, het Saul tekort geskiet aan die hoër eienskappe wat ware wysheid behels. Hy het in sy jeug nog nie geleer om sy impulsiewe, onstuimige hartstogte onder beheer te bring nie; hy het nooit die vernuwende krag van die genade van God ervaar nie.

Saul was die seun van ‘n magtige en welgestelde owerste, maar was nogtans, in ooreenstemming met die eenvoud van die tyd, saam met sy vader in die nederige pligte van ‘n landbouer betrokke. Van die diere van sy vader het op die berge verdwaal, en Saul het saam met een van sy diensknegte gegaan om na hulle te soek. Drie dae lank het hulle tevergeefs gesoek en toe hulle nie ver van Rama af was nie,* stel die dienskneg voor dat hulle by die huis van die profeet Samuel na die vermiste esels gaan verneem. Hy het gesê: “Ek het nog ‘n kwart sikkel silwer by my; dit sal ek aan die man van God gee, dat hy ons kan inlig oor ons tog.” Dit was in ooreenstemming met die gebruik van die tyd. Wanneer iemand ‘n persoon met ‘n hoër rang of amp as hy genader het, het hy hom ‘n klein geskenk gegee as uitdrukking van respek.

Toe hulle die stad nader, ontmoet hulle ‘n paar jong meisies wat uitgekom het om water te gaan haal en verneem by hulle na die siener. Hulle het geantwoord dat ‘n godsdienstige plegtigheid op die punt was om plaas te vind, dat die profeet alreeds opgedaag het en dat daar ‘n offer “...op die hoogte...” geoffer sou word en daarna sou dit deur ‘n fees offermaal

opgevolg word. Onder Samuel se bewind het daar ‘n groot verandering plaasgevind. Toe God hom die eerste keer geroep het, het mense die dienste van die heiligdom verag. “Die mense het die offer aan die Here verag.” (1 Samuel 2:17). Maar nou is die aanbidding van God deur die hele land gehandhaaf en die mense het ‘n belangstelling in godsdienstige dienste geopenbaar. Aangesien daar geen bediening in die tabernakel was nie, is daar tydelik elders anders offers gebring; en die stede van die priesters en die Leviete, waar die volk onderrig ontvang het, is vir hierdie doel gekies.

---

* Sien aanhangsel, opmerking 9

Daar is gewoonlik op die hoogste plekke in die stede geoffer en daarom is dit “die hoogte” genoem.

By die stadspoort is Saul deur die profeet self ontmoet. God het aan Samuel geopenbaar dat die uitverkore koning van Israel hom op daardie tydstip sou kom aanmeld. Terwyl hulle van aangesig tot aangesig gestaan het, sê die Here aan Samuel: “Hier is die man van wie Ek jou gesê het: Hy sal oor my volk heers.”

Op Saul se versoek: “Wys my tog waar die huis van die siener is,” het Samuel geantwoord: “Ek is die siener!” Hy het hom ook verseker dat die verlore diere gevind was en by hom aangedring dat hy die fees moes bywoon, terwyl hy terselfdertyd te kenne gegee het dat daar ‘n groot bestemming op hom wag: “Aan wie behoort al wat begeerlik is in Israel? Is dit nie aan jou en jou hele familie nie?” Die luisteraar se hart was opgewonde oor die profeet se woorde. Hy kon nie anders as om die betekenis daarvan te snap nie, want die hele nasie was ingestel op die vraag na ‘n koning. Saul het egter met beskeie minderwaardigheid geantwoord: “Is ek nie ‘n Benjaminiet uit een van die kleinste stamme van Israel en my geslag die geringste uit al die geslagte van die stam van Benjamin nie? Waarom spreek u dan so met my?”

Samuel het die vreemdeling na die plek van samekoms gebring waar die hoofmanne van die stad vergader het. Onder leiding van die profeet is die ereplek onder hulle aan Saul gegee en met die fees is die beste porsie aan hom voorgesit. Na die diens het Samuel sy gas na sy eie huis geneem en op die dak het hy met hom gesels en die groot beginsels waarop die regering van Israel gevestig was uiteengesit, om hom tot ‘n sekere mate op sy hoë posisie voor te berei.

Toe Saul vroeg die volgende oggend vertrek, het die profeet saam met hom uitgegaan. Buite die stad het hy die dienskneg beveel om alleen verder te gaan. Toe beveel hy Saul om stil te staan om ‘n boodskap van God wat aan hom gestuur is, te ontvang: “Samuel het die kruik met olie geneem en dit op sy hoof uitgegiet en hom gesoen en gesê: Het die Here jou nie gesalf as vors oor sy erfdeel nie?” As bewys dat dit deur Gesag van God gedoen is,

het hy die voorvalle wat op sy terugreis sou plaasvind, voorspel en Saul verseker dat hy deur die Gees van

God toegerus sou word vir die posisie wat op hom wag: “Die Gees van die Here sal oor jou vaardig word...” het die profeet gesê, “...sodat jy in ‘n ander mens verander word. En as hierdie tekens vir jou uitkom, doen dan wat jou hand vind om te doen, want God is met jou.”

Terwyl Saul op pad was, het alles gebeur soos die profeet gesê het. Naby die grens van Benjamin is hy meegedeel dat die verlore diere gevind is. In die vlakte van Tabor het hy drie mans ontmoet wat op pad was om God in Bet-El te gaan aanbid. Een het drie boklammers vir die offer gedra, ‘n ander drie brode en die derde ‘n sak wyn vir die offerfees. Hulle het Saul soos gewoonlik gegroet en twee van die drie brode aan hom gebied. In sy eie stad, Gibea, het ‘n groep profete van “die hoogte” teruggekeer, wat lofliedere tot God gesing het, begelei deur die musiek van die fluit en die harp, tamboeryne en siters. Toe Saul nader kom, het die Gees van die Here oor hom gekom en hy het saam met hulle gesing en geprofeteer. Hy het so vlot en met soveel wysheid gepraat en met soveel erns aan die diens deelgeneem, dat diegene wat hom geken het verbaas uitgeroep het: “Wat het tog gebeur met die seun van Kis? Is Saul ook onder die profete?”

Terwyl Saul saam met die profete aanbid het, het die Heilige Gees ‘n groot verandering oor hom gebring. Die lig van Goddelike reinheid en heiligheid het in die duisternis van die natuurlike hart geskyn. Hy het homself gesien soos hy werklik voor God was. Hy het die skoonheid van heiligheid gesien. Hy is nou geroep om die stryd teen sonde en die Satan aan te knoop en hy het gevoel dat sy krag vir hierdie stryd geheel en al van God moes kom. Die plan van verlossing wat voorheen vir hom dof en onseker voorgekom het, is vir sy begrip oopgestel. Die Here het hom die moed en wysheid vir sy hoë pos gegee. Hy het die Bron van krag en genade aan hom geopenbaar en die Goddelike aansprake en sy eie plig uitgelig.

Die salwing van Saul as koning is nie aan die volk bekend gemaak nie. Die keuse van God moes deur middel van die lot openbaar gemaak word. Hiervoor het Samuel die mense in Mizpa laat saamkom. Daar is gebid vir Die leiding van God; daarna het die plegtige seremonie om die lot te werp gevolg. In stilte het die vergaderde menigte op die uitslag gewag. Die stam, die familie en die huisgesin is een na die nader aangedui en toe is Saul, die seun van Kis as die gekose persoon uitgewys. Maar Saul was nie in die vergadering teenwoordig nie. Belas met ‘n sin van die groot verantwoordelikheid wat binnekort op hom sou rus, het hy stilletjies weggesluip. Hy is na die vergadering teruggebring, wat met trots en tevredenheid opgemerk het dat hy ‘n koninklike houding gehad het en edel van gestalte was “...van sy skouers af boontoe hoër as die hele volk.” Selfs Samuel, toe hy hom aan die volk voorstel, het uitgeroep: “Sien julle hom wat die Here uitgekies het? Want daar is nie

een onder die hele volk soos hy nie." Daarop het die groot skare met een lang, harde juigkreet uitgeroep: "Mag die koning lewe!"

"Daarna het Samuel die reg van die koningskap voor die volk afgekondig..." waarin hy die beginsels vermeld het waarop die monargale regering gebaseer is en waardeur dit beheer moes word. Die koning sou nie absolute mag besit nie, maar sy gesag moes onderdanig aan die wil van die Allerhoogste wees. Hierdie rede is in 'n boek opgeteken waarin die regte van die vors en die regte en voorregte van die volk uiteengesit is. Alhoewel die volk die waarskuwing van Samuel verag het, het die getroue profeet, hoewel hy gedwing was om aan hulle begeertes te voldoen, steeds gepoog om hul vryhede sover moontlik te beskerm.

Alhoewel die volk in die algemeen gewillig was om Saul as hulle koning te erken, was daar 'n sterk party wat in opposisie was. Dat die koning uit die stam van Benjamin, die kleinste stam van Israel gekies was, terwyl Juda en Efraim, die grootste en sterkste stamme, oor die hoof gesien is, was 'n belediging wat hulle nie kon aanvaar nie. Hulle het geweier om aan Saul trou te sweer of om die gebruiklike geskenke aan hom te gee. Dit was juis diegene wat die sterkste op 'n koning aangedring het, wat geweier het om met dankbaarheid die man van God se aanstelling te aanvaar. Die lede van elke faksie het hul eie gunsteling gehad wat hulle graag op die troon wou sien en verskeie van die leiers het hierdie eer vir hulleself begeer. Afguns en jaloesie het in baie harte gebrand. Hulle hoogmoedige en eersugtige pogings het op teleurstelling en ontevredenheid uitgeloop.

Onder hierdie omstandighede het Saul nie kans gesien om die koninklike waardigheid te aanvaar nie. Hy het Samuel gelaat om die land soos voorheen te regeer en na Gibea teruggekeer. Hy is eerbaar deur 'n groep mense, wat die Goddelike keuse van sy uitverkiesing besef het en vasberade was om hom te ondersteun, daarheen begelei. Maar hy het geen poging aangewend om sy reg op die troon met geweld te handhaaf nie. In sy huis in die hoogliggende gebied van Benjamin, het hy homself rustig besig gehou met die pligte van 'n landbouer en die vestiging van sy gesag aan God oorgelaat.

Kort ná die aanstelling van Saul, het die Ammoniete, onder leiding van hulle koning, Nahas, die gebied van die stamme oos van die Jordaan binnegeval en die stad Jabes in Gilead bedreig. Die inwoners van die stad het probeer om 'n vredesooreenkoms te sluit, deur aan te bied om onderdanig aan hulle te word. Die wrede koning wou nie hieraan toegee nie, maar het die voorwaarde gestel dat hy die regter oog van elkeen sou uitsteek en hulle sodoende getuies van sy mag te maak.

Die inwoners van die beleërde stad het om sewe dae uitstel gevra. Hierop het die Ammoniete toegestem en gedink dat hulle hierdeur die eer van hul verwagte oorwinning sou verhoog. Boodskappers is dadelik uit Jabes gestuur om hulp te soek by die stamme wes van die Jordaan. Hulle het die tyding na Gibea gebring en wydverspreide verskrikking

geskep. Toe Saul die aand terugkeer, van waar hy agter die beeste in die veld aangeloop het, hoor hy die luide geween wat van ‘n groot ramp getuig het. Hy het gevra: “Wat is dit met die volk dat hulle ween?” Toe die skandelike verhaal aan hom oorvertel is, het al sy sluimerende kragte ontwaak. “Die Gees van God het oor Saul vaardig geword...En hy het ‘n paar beeste geneem en hulle stukkend gesny en met boodskappers deur die hele gebied van Israel gestuur om te sê: Wie nie agter Saul en agter Samuel aan uittrek nie, so sal met sy beeste gedoen word.”

Driehonderd-en-dertigduisend man het op bevel van Saul op die vlakte van Besek saamgekom. Boodskappers is onmiddellik na die beleërde stad gestuur om hulle te verseker dat hulle die volgende dag hulp kon verwag, dieselfde dag waarop hulle hul aan die Ammoniete sou moes onderwerp. Met ‘n vinnige mars deur die nag, het Saul en sy leër die Jordaan oorgesteek en “...met die morewag...” by Jabes aangekom. Soos Gideon, het hy sy leër in drie groepe verdeel en die laer van die Ammoniete in die vroeë oggend aangeval toe hulle geen gevaar vermoed het nie en totaal kwesbaar was. In die paniek wat gevolg het, is hulle met ‘n groot slagting verslaan “...en die ander het so verstrooid geraak dat nie twee onder hulle bymekaar gebly het nie.”

Saul se snelle en dapper optrede, gepaard met die krygskuns wat deur die hoof van so ‘n groot leër aan die dag gelê is, was presies die eienskappe wat die Israeliete in ‘n koning begeer het om hulle in staat te stel om ander nasies die hoof te bied. Nou het hulle hom as koning verwelkom, al die eer van die oorwinning aan menslike eienskappe toegeskryf en vergeet dat hulle pogings, sonder die spesiale seën van God, tevergeefs sou wees. In hulle ywer het sommige voorgestel dat diegene wat Saul se gesag eers nie wou aanvaar nie, gedood moes word. Maar die koning het ingetree en gesê: “Op hierdie dag mag geen man gedood word nie, want vandag het die Here ‘n verlossing in Israel bewerk.” Hierdeur het Saul getuig van die groot verandering wat in sy karakter plaasgevind het. In stede van die eer vir homself toe te eien, het hy al die heerlikheid aan God gegee. In stede van wraak te neem, het hy ‘n gees van deernis en vergifnis geopenbaar. Dit is ‘n onmiskenbare bewys dat die genade van God in die hart woon.

Samuel het nou voorgestel dat ‘n nasionale vergadering by Gilgal byeengebring moes word, sodat die koningskap daar in die openbaar aan Saul bevestig kon word. Dit is gedoen “...en hulle het daar dankoffers voor die aangesig van die Here geslag en Saul met al die manne van Israel was daar uitermate vrolik.”

Gilgal was die plek van Israel se eerste kampering in die Beloofde Land. Hier het Josua, deur Die leiding van God, die pilaar van twaalf klippe opgerig om hulle deurtog deur die Jordaan te herdenk. Hier is die besnydenis weer ingestel. Hier het hulle vir die eerste keer, na die sonde van Kades en hulle omswerwinge in die woestyn, die Pasga gevier. Hier het die manna opgehou. Hier het die Leërowerste van die Here Hom as opperbevelvoerder van die leërs van Israel geopenbaar. Van hierdie plek af het hulle vertrek om Jerigo te vernietig

en Ai te verower. Hier is Agan weens sy sonde gestraf en is daar ‘n verdrag met die Gibeoniete aangegaan, waarvoor Israel gestraf was omdat hulle nagelaat het om God eers te raadpleeg. Op hierdie vlakte wat so baie opwindende herinneringe ingehou het, het Samuel en Saul gestaan. En nadat die volk opgehou het om die koning toe te juig, het die bejaarde profeet sy afskeidswoorde as heerser oor die volk gespreek.

Hy het gesê: “Kyk, ek het na julle geluister in alles wat julle aan my gesê het en ‘n koning oor julle aangestel. En kyk nou, die koning sal voor julle uit wandel en ek het oud en grys geword. En ek het voor julle uit gewandel van my jeug af tot vandag toe. Hier is ek; getuig teen my voor die Here en voor sy gesalfde: wie se bees ek geneem het en wie se esel ek geneem het en wie ek verdruk of hard behandel het; en uit wie se hand ek omkoopgeld aangeneem het om my oë daarmee toe te maak-dan sal ek dit aan julle teruggee.”

Met een stem het die volk geantwoord: “U het ons nie verdruk of ons hard behandel nie en uit niemand se hand iets aangeneem nie.”

Samuel wou nie net sy eie weg regverdig nie. Hy het voorheen die beginsels, wat die koning sowel as die volk moes regeer, uiteengesit en hy wou die gewig van sy eie voorbeeld by sy woorde voeg. Hy was van kleins af verbonde aan die werk van God en gedurende sy lang lewe was daar net een doelwit voor hom-die heerlikheid van God en die welvaart van Israel.

Voordat daar enige hoop op voorspoed vir Israel kon wees, moes hulle eers tot bekering voor God gelei word. As gevolg van sonde het hulle hul geloof in God en hul onderskeidingsvermoë in Sy mag en wysheid om die volk te regeer, verloor-hulle het vertroue in Sy vermoë om Sy saak te verdedig, verloor. Voordat hulle ware vrede kon vind, moes hulle gelei word om die sonde waaraan hulle skuldig was, in te sien en te bely. Hulle het die doel vir die eis om ‘n koning verklaar “...dat ons koning ons kan rig en voor ons uit trek en ons oorloë voer.” Samuel het die geskiedenis van Israel verhaal, vanaf die dag toe God hulle uit Egipte uitgelei het. Jehova, die Koning van die konings het voor hulle uitgegaan en hulle gevegte geveg. Dikwels het hulle sondes hulle aan die mag van hulle vyande uitverkoop, maar sodra hulle hul bose weë verlaat het, het die genade van God vir hulle ‘n verlosser opgewek. Die Here het Gideon en Barak “...en Jefta en Samuel gestuur en julle uit die hand van jul vyande rondom gered, sodat julle veilig gewoon het.” Nogtans het hulle, toe die gevaar dreig, uitgeroep: ““‘n Koning moet oor ons regeer...” terwyl, soos die profeet gesê het, die Here hulle God hulle koning was.

Toe vervolg Samuel: “Gaan dus staan en kyk na hierdie groot saak wat die Here voor julle oë gaan doen. Is dit nie koring oestyd vandag nie? Ek sal die Here aanroep, dat Hy donderslae en reën gee: weet dan en sien dit in dat julle kwaad groot is wat julle in die oë van die Here gedoen het deur ‘n koning vir julle te begeer. Toe het Samuel die Here

aangeroep en die Here het donderslae en reën op dié dag gegee." Ten tye van die koringoes in Mei en Junie, het geen reën in die Ooste geval nie. Die hemel was wolkloos en die lug matig. 'n Storm van sulke afmetings in hierdie tyd, het alle harte met vrees gevul. In ootmoed het die volk nou hulle sonde bely-die juiste sonde waaraan hulle skuldig was: "Bid tot die Here u God vir u knegte, dat ons nie sterf nie, omdat ons by al ons sondes nog kwaad gedoen het deur 'n koning vir ons te begeer."

Samuel het die volk nie in 'n staat van mismoedigheid gelaat nie, want dit sou alle pogings vir 'n beter lewe verhoed het. Satan sou hulle daartoe gelei het om hulle God as streng en onvergewensgesind te beskou en dit sou hulle aan vele versoekings blootgestel het. God is barmhartig en vergewensgesind en begeer om aan Sy volk guns te bewys as hulle Sy stem gehoorsaam. "Wees nie bevrees nie..." was die boodskap van God deur Sy dienskneg. "Julle het al hierdie kwaad gedoen; maar wyk nie van die Here af nie en dien die Here met julle hele hart. En julle mag nie afwyk nie, want dan gaan julle agter nietige afgode aan wat nie kan help of red nie, omdat hulle nietighede is. Want die Here sal sy volk nie verwerp nie."

Samuel het niks van die belediging teenoor homself gerep nie; hy het Israel nie verwyt oor die ondankbaarheid waarmee hulle sy lewenslange toewyding vergeld het nie; maar hy het hulle verseker van sy onophoudelike belangstelling in hulle: "Dit is ver van my dat ek teen die Here sou sondig, dat ek sou ophou om vir julle te bid; maar ek sal julle in die goeie en regte weg onderrig. Vrees net die Here en dien Hom getrou met julle hele hart; want kyk watter groot dinge Hy by julle gedoen het. Maar as julle ooit verkeerd handel, sal julle self sowel as julle koning omkom."

Hoofstuk 60—Die Vermetelheid van Saul

(Hierdie hoofstuk berus op 1 Samuel 13;14)

Na die vergadering in Gilgal, het Saul die leër wat opgeroep was om die Ammoniete omver te werp ontbind en slegs twee duisend manne teruggehou en onder sy bevel by Migmas gestasioneer en een duisend om sy seun Jonathan in Gibea by te staan. Dit was ‘n ernstige fout. Sy leër is met hoop en moed gevul deur die onlangse oorwinning en indien hy dit dadelik opgevolg het en teen die ander vyande van Israel opgetree het, sou dit ‘n opspraakwekkende slag vir die vryheid van die volk tot gevolg gehad het.

Intussen was hul oorlogsugtige bure, die Filistyne, aktief. Na die nederlaag by Ebenezer het hulle nog steeds ‘n paar heuwel vestings in die land van Israel behou en nou het hulle hulself in die hart van die land gevestig. Wat fasiliteite, wapens en toerusting betref, het die Filistyne ‘n groot voorsprong op Israel gehad. Gedurende die lang tydperk van Israel se onderdrukking, het hulle gepoog om hul mag te versterk deur die Israeliete te verbied om smede te beoefen, sodat hulle nie oorlogswapens kon vervaardig nie. Na die sluiting van die vrede, het die Hebreërs hulle nog steeds tot die Filistynse garnisoene gewend vir werk wat nodig was. Onder beheer van gemaksugtigheid en ‘n kruiperige gees wat deur lang onderdrukking veroorsaak is, het die manne van Israel in ‘n groot mate versuim om hulleself van oorlogswapens te voorsien. Boë en slingers is in oorlogvoering gebruik en die Israeliete kon dit bekom; maar geeneen van hulle, behalwe Saul en Jonatan het ‘n spies of ‘n swaard besit nie.

Dit was eers in die tweede jaar van Saul se regering dat ‘n poging aangewend is om die Filistyne te onderwerp. Die eerste slag is deur Jonathan, die seun van die koning geslaan, wat hul garnisoen by Geba aangeval en oorwin het. Die Filistyne, woedend oor hierdie nederlaag het hulle gereed gemaak vir ‘n spoedige teenaanval op Israel. Saul het deur die basuin oorlog in die hele land aangekondig en hy het al die krygsmanne, ook die stamme oorkant die Jordaan, opgeroep om by Gilgal te vergader. Hierdie oproep is gehoorsaam.

Die Filistyne het in ‘n geweldige mag by Migmas saamgetrek-“drieduisend strydwaens en sesduisend perderuiters en voetgangers soos die sand wat op die seestrand is in menigte.” Toe die tydig Saul en sy leër by Gilgal bereik, was die mense verskrik oor die geweldige strydmag wat hulle sou moes aandurf. Hulle was nie voorbereid om die vyand te ontmoet nie en baie van hulle was so bang dat hulle nie die moed gehad het om die toets van die stryd te deurstaan nie. Sommige het die Jordaan oorgesteek, terwyl ander het hulself in grotte en kuile tussen die rotse, wat in daardie streek oorvloedig was, versteek. Namate die tyd vir die stryd nader gekom het, was daar ‘n toename in die wat gedros het en diegene wat hulle nie uit die geledere onttrek het nie, was met voorbode en vrees gevul.

Toe Saul die eerste keer as koning van Israel gesalf is, het hy van Samuel eksplisiete opdragte ontvang oor die koers wat op hierdie stadium gevolg moes word. “Jy moet voor

my uit na Gilgal afgaan...” het die profeet gesê, “...ek sal na jou afkom om brandoffers te offer, om dankoffers te slag; sewe dae lank moet jy wag, totdat ek by jou kom en jou bekend maak wat jy moet doen.” (1 Samuel 10:8).

Saul het dag na dag gewag, maar sonder om enige vaste pogings aan te wend om die volk te bemoedig en vertroue in God by hulle in te boesem. Voordat die tyd wat deur die profeet bepaal is ten volle verstryk het, het hy ongeduldig geword oor die vertraging en homself toegelaat om mismoedig te word deur die moeilike omstandighede wat hom omring het. In plaas daarvan om die volk ten volle te probeer voorberei vir die diens wat Samuel sou waarneem, het hy toegegee aan ongeloof en voorbodes. Die werk om offers aan God te bring was ‘n baie plegtige en belangrike werk; en God het vereis dat Sy volk hulle harte moes deurgrond en hulle van hul sondes moes bekeer, sodat die offer vir Hom aanneemlik kon wees en dat Sy seën in hulle pogings om die vyand te verower, met hulle sou wees. Maar Saul het rusteloos geword; en die volk het, in stede van op die hulp van God te vertrou, na die koning opgesien om hulle te lei en te rig.

Nogtans het die Here steeds vir hulle gesorg en hulle nie aan die rampe wat oor hulle sou kom indien die verswakte arm van vlees hul enigste steun sou word, oorgegee nie. Hy het hulle in benoude omstandighede laat beland, sodat hulle van hul dwaasheid om op ‘n mens te vertrou, oortuig kon word en hulle na Hom sou wend as hul enigste hulp. Die tyd vir Saul om homself te bewys het aangebreek. Hy moes nou bewys of hy op God sou vertrou en geduldig op Sy bevele wag en so bewys dat hy iemand was wat God onder moeilike omstandighede as heerser oor Sy volk kon vertrou en of hy wankelmoedig en onwaardig vir die heilige verantwoordelikheid wat op hom gerus het sou wees. Sou die koning wat Israel gekies het, na die Heerser van die konings luister? Sou hy die aandag van sy wankelmoedige krygsmanne op die Een in wie ewige krag en bevryding is, vestig?

Met toenemende ongeduld het hy die koms van Samuel afgewag en die verwarring en benoudheid en gedros van sy leër, aan die afwesigheid van die profeet toegeskryf. Die vasgestelde tyd het aangebreek, maar die man van God het nie dadelik opgedaag nie. God se voorsienigheid het Sy dienskneg vertraag. Maar die rustelose, impulsiewe gees van Saul kon nie langer beheer word nie. Hy het gevoel dat iets gedoen moes word om die vrees van die volk tot bedaring te bring en het besluit om ‘n godsdienstige byeenkoms te belê en deur ‘n offerande, om Goddelike hulp te pleit. God het opdrag gegee dat slegs diegene wat tot die amp georden was, offers voor Hom moes bring. Maar Saul het beveel: “Bring na my die brandoffer...” en toegerus met sy pantser en wapens, het hy die altaar genader en ‘n offer aan God gebring.

“En toe hy net gereed was om die brandoffer te bring, kom Samuel meteens daar aan; en Saul het uitgegaan hom tegemoet om hom te groet.” Samuel het dadelik besef dat Saul teenstrydig met die opdragte wat aan hom gegee was, opgetree het. Die Here het deur Sy profeet gesê dat hy op hierdie tyd sou openbaar wat Israel in die krisis te doen staan. As

Saul die voorwaardes nagekom het waarvolgens Goddelike hulp beloof is, sou die Here, deur middel van die paar wat aan die koning getrou gebly het, ‘n wonderbaarlike bevryding vir Israel teweeggebring het. Maar Saul was so selfvoldaan met wat hy gedoen het, dat hy die profeet tegemoetgegaan het soos iemand wat lof in plaas van bestraffing verdien het.

Samuel se aangesig was vol angs en kommer, maar op sy vraag: “Wat het jy gedoen?” het Saul sy vermetele daad probeer verontskuldig. Hy het gesê: “Ek het gesien dat die manskappe verstrooid raak van my af; en toe u nie kom op die afgesproke tyd nie, terwyl die Filistyne in Migmas bymekaarkom, het ek gesê: Nou sal die Filistyne na my toe aftrek in Gilgal en ek het die aangesig van die Here nie om genade gesmeek nie; daarom het ek myself sterk gehou en die brandoffer gebring.”

“Toe sê Samuel vir Saul: Jy het dwaas gehandel, jy het die gebod van die Here jou God wat Hy jou beveel het, nie gehou nie; want anders sou die Here jou koningskap oor Israel vir goed bevestig het. Maar nou sal jou koningskap nie bestaan nie. Die Here het vir Hom ‘n man na sy hart gesoek; en die Here het hom as vors oor sy volk aangestel...Toe het Samuel klaargemaak en opgegaan van Gilgal na Gibea in Benjamin.”

Óf Israel moes of afsien om die volk van God te wees, óf die beginsel waarop die koningskap gegrond is, moes gehandhaaf word en die volk deur die gesag van God beheer word. Indien Israel geheel en al aan die Here behoort het, indien die menslike en aardse wil aan die wil van God onderwerp was, sou Hy voortgaan om die Heerser van Israel te wees. So lank as wat die koning en die volk hulself as ondergeskik aan God gedra het, sou Hy hulle verdediging wees. Maar in Israel kon geen monargie wat nie die hoogste gesag van Gord erken het, voorspoedig wees nie.

As Saul in hierdie tyd van beproewing ag geslaan het op die vereistes van God, sou God Sy wil deur hom volbring het. Sy mislukking het hom nou onbevoeg bewys om die verteenwoordiger van God vir sy volk te wees. Hy sou Israel mislei. Sy wil, eerder as die wil van God, sou die beherende mag wees. As Saul getrou was, sou sy koninkryk vir ewig gevestig gewees het; maar aangesien hy misluk het, moes die doel van God deur iemand anders bereik word. Die regering van Israel moes aan iemand wat die volk volgens die wil van die hemel sou regeer, toegewy word.

Ons weet nie watter groot belange op die spel is in die beproewinge van God nie. Daar is geen veiligheid behalwe in streng gehoorsaamheid aan die woord van God nie. Al Sy beloftes word gemaak op voorwaarde van geloof en gehoorsaamheid en ‘n versuim om Sy opdragte na te kom, ontneem ons van die van die ryke voorsiening van die Skrifte. Ons moet nie ons impulse volg, of op die oordeel van mense vertrou nie; ons moet na die geopenbaarde wil van God opkyk en volgens Sy besliste gebod optree, ongeag die omstandighede wat ons omring. God sal vir die gevolge sorg; deur getrouheid aan sy woord, kan ons in tye van beproewing, voor mense en engele getuig dat die Here in

moeilike omstandighede op ons kan vertrou om Sy wil uit te voer, Sy naam te eer en Sy volk te seën.

Saul was in onguns by God, maar steeds onwillig om sy hart in berou te verootmoedig. Wat hy in ware vroomheid ontbreek het, wou hy in sy ywer met vormgodsdiens vergoed. Saul was nie onkundig aangaande Israel se nederlaag toe die ark van God deur Hofni en Pinehas in die kamp gebring is nie; en tog, terwyl hy dit geweet het, het hy besluit om die heilige kis en die priester wat dit vergesel het, te laat haal. Sou hy op hierdie wyse vertroue in sy volk kon inspireer, het hy gehoop om weer sy verstrooide leër bymekaar te bring en oorlog teen die Filistyne te voer. Hy sou voortaan sonder die teenwoordigheid en ondersteuning van Samuel klaarkom en homself bevry van die onwelkome kritiek en teregwysing van die profeet.

Die Heilige Gees is aan Saul gegee om sy begrip te verlig en sy hart te versag. Hy het getroue opdragte en teregwysing van die profeet van God ontvang. En tog, hoe groot was sy perversiteit! Die geskiedenis van die eerste koning van Israel is ‘n droewige voorbeeld van die invloed van vroeëre verkeerde gewoontes. In sy jeug het Saul God nie liefgehad en gevrees nie; en daardie onstuimige gees, wat nie vroeg geleer is om hom te onderwerp nie, was altyd gereed om teen gesag van God te rebelleer. Diegene wat in hul jeug ‘n heilige ontsag vir die wil van God koester en wat getrou die pligte van hulle posisie nakom, sal gereed wees vir hoër diens in die lewe hierna. Maar mense kan nie jare lank die kragte wat God aan hulle geskenk het verdraai en dan, wanneer hulle besluit om te verander, hierdie kragte vars en vry vind vir ‘n heeltemal teenoorgestelde rigting nie.

Saul se pogings om die mense op te wek, was nutteloos. Hy het bevind dat sy leër tot seshonderd man gekrimp het en het Gilgal verlaat en teruggetrek na die vesting by Geba wat onlangs van die Filistyne afgeneem was. Hierdie vesting was aan die suidekant van ‘n diep, ruwe vallei of kloof, ‘n paar kilometers noord van die terrein van Jerusalem. Aan die noordekant van dieselfde vallei by Migmas, het die Filistynse leër kamp opgeslaan, terwyl afdelings van die troepe in verskillende rigtings gegaan het om die land te plunder.

God het toegelaat dat hierdie krisis ontstaan sodat hy die perversiteit van Saul kon bestraf en Sy volk ‘n les in nederigheid en geloof kon leer. As gevolg van die sonde van Saul deur sy vermetele offer, sou die Here nie aan hom die eer skenk om die Filistyne te verslaan nie. Jonatan, die koning se seun, ‘n man wat die Here vrees, is gekies as die instrument om Israel te verlos. Beweeg deur ‘n Goddelike impuls, het hy aan sy wapendraer voorgestel dat hulle ‘n geheime aanval op die kamp van die vyand moes loods. “Miskien...” het hy aangedring, “...sal die Here vir ons optree, want by die Here is daar geen verhindering om deur baie of deur min te verlos nie.”

Die wapendraer, wat ook ‘n man van geloof en gebed was, het hom aangemoedig en hulle het saam in die geheim uit die kamp vertrek, sodat niemand hulle in hul doel sou

teëstaan nie. Met ‘n ernstige gebed tot die Gids van hulle vaders, het hulle ooreengekom op ‘n teken waarvolgens hulle kon bepaal hoe om voort te gaan. Toe het hulle in die kloof, wat die twee leërs van mekaar geskei het, afgegaan en onder die skaduwee van die krans en gedeeltelik deur die heuwels en rante van die vallei verberg, hulle weg gebaan. Toe hulle die vesting van die Filistyne nader, het die vyand hulle opgemerk en tartend gesê: “Kyk, daar kom Hebreërs uit die gate uit waar hulle weggekruip het...” en toe daag hulle, hulle uit: “Klim op na ons toe, dan sal ons julle ‘n les leer!” met die bedoeling dat hulle die twee Israeliete vir hulle waaghalsigheid sou straf. Hierdie uitdaging was die teken waarop Jonathan en sy kameraad ooreengekom het dat dit ‘n bewys sou wees dat die Here hulle onderneming voorspoedig sou maak. Op ‘n plek waar die Filistyne hulle nie kon sien nie, het die twee krygsmanne met ‘n geheime, moeilike weg na die spits van ‘n krans wat as onmoontlik beskou was om te bereik geklim en nie baie goed bewaak was nie. So het hulle die vyand se kamp binnegedring en die wagte doodgeslaan, wat verras en met vrees gevul, geen weerstand gebied het nie.

Engele van die hemel het Jonatan en sy wapendraer beskerm, engele het aan hulle sy geveg en hulle het die Filistyne verslaan. Die aarde het gebewe asof ‘n groot menigte met ruiters en strydwaens naderkom. Jonatan het die tekens van Goddelike hulp herken en selfs Israel het geweet dat God besig was om Israel te verlos. ‘n Groot vrees het oor beide die leër in die veld en die garnisoen gekom. In die verwarring het die Filistyne hulle eie soldate vir vyande aangesien en mekaar begin doodmaak.

Kort voor lank is die lawaai van die geveg in die kamp van Israel gehoor. Volgens die wagte van die koning, was daar groot verwarring onder die Filistyne en dat hulle getalle aan die afneem is. Tog was dit nie bekend dat enige deel van die Hebreeuse leër die kamp verlaat het nie. By nadere ondersoek is daar gevind dat niemand, behalwe Jonathan en sy wapendraer afwesig was nie. Maar toe Saul opmerk dat die Filistyne teruggedryf word, het Saul sy leër aangevoer om by die aanval aan te sluit. Die Hebreërs wat na die vyand gedros het, het nou teen hulle gedraai; groot getalle het ook uit hul skuilplekke gekom en toe die Filistyne in verydeling vlug, het Saul se leër groot verwoesting onder die vlugtelinge gesaai.

Vasbeslote om hierdie voordeel ten beste te benut, het die koning oorhaasting sy soldate verbied om die hele dag geen voedsel in te neem nie en het hierdie bevel afgedwing met die plegtige vervloeking: “Vervloek is die man wat iets eet tot vanaand, sodat ek my op my vyande kan wreek.” Die oorwinning is reeds sonder Saul se wete of samewerking behaal, maar hy het gehoop om homself te onderskei deur die volkome vernietiging van die oorwonne leër. Die bevel om geen voedsel in te neem nie, is deur selfsugtige ambisie aangevuur en dit het getoon dat die koning onverskillig teenoor die behoeftes van sy mense gestaan het wanneer dit in stryd met sy begeerte vir selfverheerliking was. Deur die verbod met ‘n plegtige eed te bevestig, het Saul getoon dat hy onbedagsaam en oneerbiedig was.

Die woorde van vervloeking getuig dat Saul vir homself geywer het en nie vir die eer van God nie. Hy het sy doel verklaar deur te sê: "...sodat ek my op my vyande kan wreek..." nie "...sodat die Here Hom op Sy vyande kan wreek..." nie.

Die verbod het daartoe gelei dat die volk die opdrag van God oortree het. Hulle het die hele dag geveg en was swak weens gebrek aan voedsel; en nadat die ure van die beperking verstreke was, het hulle hul aan die buit vergryp en die vleis met die bloed verslind en sodoende die wet wat die eet van bloed verbied het, oortree.

Gedurende die dag se geveg, het Jonatan, wat nog nie van die bevel van die koning gehoor het nie, onwetend aanstoot gegee deur 'n bietjie heuning te eet terwyl hy deur 'n bos beweeg het. Saul het daardie aand daarvan te hore gekom. Hy het verklaar dat die oortreder van sy bevel met die dood gestraf moes word; en alhoewel Jonatan nie aan 'n opsetlike oortreding skuldig was nie, hoewel God sy lewe wonderbaarlik gered en deur hom bevryding gebring het, het die koning verklaar dat die vonnis voltrek moes word. Om die lewe van sy seun te spaar, sou 'n erkenning van Saul se kant af gewees het dat hy, deur so 'n verbod af te dwing, gesondig het. Dit sou 'n vernedering vir sy trots gewees het. Sy vreeslike vonnis was: "Mag God aan my so doen en so daaraan toedoen, jy moet sekerlik sterwe, Jonatan!"

Saul kon nie die eer vir die oorwinning vir homself toeëien nie, maar hy het gehoop om vir sy ywer om die heiligheid van sy eed te beskerm, vereer te word. Selfs met die opoffering sy seun, sou hy sy onderdane beïndruk met die feit dat die koninklike gesag gehandhaaf moes word. Kort tevore het Saul by Gilgal homself aangematig om teen die bevel van God as priester op te tree. Toe Samuel hom bestraf het, het hy homself hardnekkig regverdig. Noudat sy eie bevel oortree was, ondanks die feit dat die bevel onredelik was en in onkunde oortree is, het die koning en vader sy seun ter dood veroordeel.

Die volk het geweier om toe te laat dat die vonnis voltrek word. Hulle het die woede van die koning getrotseer en gesê: "Moet Jonatan sterwe wat hierdie groot verlossing in Israel bewerk het? Volstrek nie! So waar as die Here leef, geen haar van sy hoof sal op die aarde val nie! Want met God het hy dit vandag gedoen." Die trotse koning het nie die eenparige uitspraak durf ignoreer nie en die lewe van Jonathan het behoue gebly.

Saul kon nie anders as om te besef dat sy seun, deur beide die volk en die Here, bo hom verkies is. Jonathan se bevryding was 'n ernstige bestraffing vir die koning se onbedagsaamheid. Hy het 'n voorgevoel gehad dat sy vloeke op sy eie hoof sou terugkeer. Hy het nie die oorlog teen die Filistyne voortgesit nie, maar het humeurig en ontevrede na sy huis teruggekeer.

Diegene wat die meeste bereid is om hulself in sonde te verskoon of te regverdig, is gewoonlik ook die strengste in hulle

veroordeling van ander. Baie, soos Saul, bring die misnoeë van God oor hulself, maar hulle verwerp raad en teregwysing. Selfs wanneer hulle oortuig is dat die Here nie met hulle is nie, weier hulle om te erken dat hulle die oorsaak van die moeilikheid is. Hulle koester ‘n trotse, grootpraterige gees, terwyl hulle toegee aan wrede veroordeling of ernstige teregwysing teenoor ander wat beter as hulle is. Dit sal sulke selfaangestelde regters goed doen om na te dink oor Christus se woorde: “Met die oordeel waarmee julle oordeel, sal julle geoordeel word; en met die maat waarmee julle meet, sal weer vir julle gemeet word” (Mattheus 7:2).

Dikwels word diegene wat selfverheffing nastreef, in posisies geplaas waar hulle ware karakter geopenbaar word. So was dit in die geval van Saul. Sy eie gedrag het die volk oortuig dat koninklike eer en gesag vir hom kosbaarder was as regverdigheid, genade of welwillendheid. So het die volk besef dat hulle gefouteer het toe hulle die regering van God verwerp het. Hulle het die godvresende profeet, wie se gebede vir hulle seëninge gebring het, verruil vir ‘n koning wat in sy blinde ywer ‘n vloek oor hulle gebid het.

As die manne van Israel nie ingetree het om die lewe van Jonatan te red nie, sou hulle verlosser op bevel van die koning gesterf het. Met hoeveel wantroue moes daardie volk Saul se leiding daarna gevolg het! Hoe bitter die gedagte dat hy deur hulle eie daad op die troon geplaas is! Die Here is lankmoedig met die mens se eiesinnigheid en Hy gun aan almal die geleentheid om hulle sondes in te sien en te versaak; maar terwyl dit wil voorkom asof Hy diegene wat Sy wil verontagsaam en Sy waarskuwings voorspoedig maak, sal Hy hulle dwaasheid op Sy eie tyd sekerlik openbaar maak.

Hoofstuk 61—Saul Verwerp

(Hierdie hoofstuk berus op 1 Samuel 15)

SAUL het nie die toets van geloof in moeilike omstandighede by Gilgal deurstaan nie en het oneer aan die diens van God gebring; maar sy foute was nog nie onherstelbaar nie en die Here sou hom nog ‘n geleentheid bied om die les van onwankelbare geloof in Sy woord en gehoorsaamheid aan Sy opdragte te leer.

Toe hy deur die profeet in Gilgal bestraf is, kon Saul geen fout sien in die weg wat hy gevolg het nie. Hy het gevoel dat hy onregverdig behandel is en het probeer om sy optrede te regverdig en verskonings vir sy oortreding te bied. Van toe af het hy min omgang met die profeet gehad. Samuel het Saul soos sy eie seun liefgehad, terwyl Saul, met sy vrypostige en vurige humeur hoë agting vir die profeet gehad het, maar hy was gekrenk deur die ‘n belediging en het hom daarna sover moontlik vermy.

Maar die Here het Sy dienskneg met nog ‘n boodskap na Saul gestuur. Deur gehoorsaamheid kon hy nog steeds sy getrouheid aan God bewys en sy waardigheid om Israel te lei. Samuel het na die koning gekom en die woord van die Here aan hom gebring. Sodat die koning die belangrikheid van gehoorsaamheid aan die opdrag moes besef, het Samuel verklaar dat hy onder die leiding van God gepraat het, dieselfde Gesag wat Saul op die troon geplaas het. Die profeet het gesê: “So sê die Here van die leërskare: Ek het terdeë gelet op wat Amalek Israel aangedoen het, dat hy hom in die weg gestaan het by sy optog uit Egipte. Gaan nou en verslaan Amalek en julle moet met die banvloek tref alles wat hy het; en jy mag hom nie verskoon nie, maar jy moet om die lewe bring man sowel as vrou, kind en suigling, bees en kleinvee, kameel en esel.”

Die Amalekiete was die eerste om Israel in die woestyn aan te val en omrede daardie sonde, tesame met hulle verset teen God en hulle aftakelende afgodery, het die Here deur middel van Moses ‘n vonnis oor hulle uitgespreek. Deur Die leiding van God is die geskiedenis van hul wreedheid teenoor Israel opgeteken met die opdrag: “Dan moet jy die gedagtenis van Amalek onder die hemel uitdelg; vergeet dit nie.” (Deuteronomium 25:19). Die voltrekking van hierdie vonnis was nou reeds vir vierhonderd jaar uitgestel, maar die Amalekiete het nie van hulle sondes weggedraai nie. Die Here het geweet dat hierdie goddelose volk, indien dit moontlik was, Sy volk en Sy aanbidding van die aarde sou uitwis. Nou het die tyd aangebreek dat die vonnis wat so lank uitgestel is, voltrek moes word.

Die verdraagsaamheid wat God teenoor die goddeloses getoon het, het mense in hulle oortreding meer sondig gemaak; maar hulle straf sal nietemin gewis en vreeslik wees omdat dit vir lank uitgestel is. “Die Here sal Hom gereed maak soos by die berg Perasim; Hy sal aanstorm soos in die dal by Gibeon om sy werk te doen-vreemd is sy werk! En om sy daad te verrig ongehoord is sy daad!” (Jesaja 28:21). Vir ons barmhartige God is dit ‘n vreemde

daad om te straf. “So waar as Ek leef, spreek die Here HERE, gewis, Ek het geen behae in die dood van die goddelose nie, maar daarin dat die goddelose hom bekeer van sy weg en lewe.” (Esegiël 33:11). Die Here is ‘n “...barmhartige en genadige God, lankmoedig en groot van goedertierenheid en trou; wat oortreding en sonde vergewe, maar nooit ongestraf laat bly nie.” (Exodus 34:6,7). Alhoewel Hy geen behae in wraak het nie, sal Hy die vonnis op die oortreders van Sy wet voltrek. Hy word daartoe gedwing om die bewoners van die aarde teen die uiterste verdorwenheid en ondergang te red. Om sommige te red, moet Hy diegene wat in die sonde verhard is, uitroei. “Die Here is lankmoedig, maar groot van krag; en nooit laat die Here ongestraf bly nie.” (Nahum 1:3). Deur verskriklike dinge sal Hy die gesag van Sy vertrapte wet in geregtigheid handhaaf. En die feit van Sy onwilligheid om geregtigheid uit te voer, getuig van die erns van die sonde wat Sy oordele ontlok en die erns van die vergelding wat op die oortreder wag.

Maar terwyl Hy die oordeel voltrek het, het God ook genade in gedagte gehou. Die Amalekiete moes vernietig word, maar die Keniete wat onder hulle gewoon het, is gespaar. Alhoewel hierdie volk nie volkome vry van afgodery was nie, was hulle aanbidders van God en het op ‘n vriendskaplike voet met Israel verkeer. Van hierdie stam was die swaer van Moses, Hobab, wat die Israeliete in hulle omswerwinge deur die woestyn vergesel en deur sy kennis van die land waardevolle hulp aan hulle verleen het.

Sedert die nederlaag van die Filistyne by Migmas, het Saul teen Moab, Ammon en Edom oorlog gevoer en ook teen die Amalekiete en die Filistyne; en oral waar hy die wapen opgeneem het, het hy vars oorwinnings behaal. Nadat hy die opdrag teen die Amalekiete omvang het, het hy oorlog verklaar. Sy gesag is deur dié van die profeet gerugsteun en toe hy die manne van Israel tot die stryd oproep, het hulle na sy vaandel gestroom. Die doel van die onderneming was nie selfverheffing nie; die Israeliete sou nie die eer van die oorwinning en ook nie die buit van hulle vyande ontvang nie. Hulle moes slegs uit gehoorsaamheid aan God oorlog voer met die doel om Sy oordeel oor die Amalekiete te voltrek. God se doel was dat alle nasies die lot van die volk wat Sy koningskap verontagsaam het moes aanskou en dat hulle moes bemerk dat hulle juis deur dié mense wat hulle verag het verdelg is.

“Saul het die Amalekiete verslaan van Hawila af in die rigting van Sur wat oos van Egipte lê. En Agag, die koning van Amalek, het hy lewendig gevang, maar die hele volk deur die skerpte van die swaard met die banvloek getref. Maar Saul en die manskappe het Agag gespaar en die beste van die kleinvee en beeste en die naasbestes en die lammers en alles wat van waarde was-dit wou hulle nie met die banvloek tref nie; maar al die goed wat veragtelik en vervalle was, dit het hulle met die banvloek getref.”

Hierdie oorwinning oor die Amalekiete was die briljantste oorwinning wat Saul nog ooit behaal het en dit het daartoe gelei dat die trots van sy hart in die grootste gevaar verkeer het. Die bevel van God dat die vyande van God geheel en al uitgewis moes word, is net

gedeeltelik vervul. Saul was ambisieus om die eer van sy triomfantlike terugkeer deur die teenwoordigheid van ‘n koninklike gevangene te verhoog, om die gebruike van die nasies rondom hom na te boots en het Agag, die gewelddadige en oorlogsugtige koning van die Amalekiete gespaar. Die volk het vir hulle die beste van die kleinvee, beeste en lasdiere uitgehou en hulle het hul sonde verskoon op grond daarvan dat die beeste gereserveer moet word om as offers aan die Here te dien. Dit was egter slegs hulle doel om dit as plaasvervangers vir hul eie vee te gebruik.

Maar Saul was nou aan die finale toets onderwerp. Sy vermetele verontagsaming van die wil van God, wat sy vasberadenheid om as ‘n onafhanklike monarg te regeer getoon het, het daarvan getuig dat hy nie met die koninklike mag, as verteenwoordiger van die Here, vertrou kon word nie. Terwyl Saul en sy leër in die glorie van die oorwinning huis toe marsjeer het, was daar groot ontsteltenis in die huis van die profeet Samuel. Hy het ‘n boodskap van die Here ontvang waarin Hy die koning se optrede afgekeur het: “Ek het berou gekry dat Ek Saul koning gemaak het, want hy het van My afvallig geword en my woorde nie uitgevoer nie.” Die profeet was diep bedroef oor die optrede van die opstandige koning en hy het hele nag geween en gebid om die verskriklike vonnis af te weer.

Die berou van God is nie soos die bekering van ‘n mens nie. “En ook lieg die Roem van Israel nie en Hy ken geen berou nie; want Hy is geen mens, dat Hy berou sou hê nie.” Die bekering van die mens impliseer ‘n gedaanteverwisseling. God se berou impliseer ‘n verandering van omstandighede en verhoudings. Die mens kan sy verhouding met God verander deur te voldoen aan die voorwaardes waarop hy in die Goddelike guns gebring kan word, of hy kan homself buite hierdie gunstige voorwaardes plaas; maar die Here is “...gister en vandag dieselfde en tot in ewigheid” (Hebreërs 13:8). Saul se ongehoorsaamheid het sy verhouding met God verander, maar die voorwaardes vir aanvaarding by God was onveranderd-God se vereistes was nog steeds dieselfde, want by Hom is daar “...geen verandering of skaduwee van omkering nie” (Jakobus 1:17).

Met ‘n hart vol pyn het die profeet die volgende oggend vertrek om die dwalende koning te ontmoet. Samuel het die hoop gekoester dat Saul, na oordenking, van sy sonde bewus sou word en deur berou en vernedering, weer in die Goddelike guns herstel sou word. Maar wanneer die eerste stap in die weg van oortreding geneem word, raak dit makliker. Saul wat reeds deur sy ongehoorsaamheid afgetakel is, het Samuel met ‘n leuen op sy lippe tegemoet gegaan. Hy het uitgeroep: “Mag u geseënd wees deur die Here: ek het die woord van die Here uitgevoer.”

Die geluide wat op die profeet se ore geval het, het die verklaring van die ongehoorsame koning weerlê. Op die reguit vraag: “Maar wat vir ‘n geblêr van kleinvee is dit in my ore en ‘n gebulk van beeste wat ek hoor?” het Saul geantwoord: “Van die Amalekiete het hulle dit gebring, want die manskappe het die beste kleinvee en beeste gespaar om aan die Here u God te offer; maar die ander het ons met die banvloek getref.” Die mense het Saul se

opdragte gehoorsaam, maar om homself te beskerm, was hy bereid om die sonde van sy ongehoorsaamheid op hulle te laai.

Die boodskap van Saul se verwerping, het vir Samuel onuitspreeklike hartseer meegebring. Dit moes ten aanhore van die hele leër van Israel afgelewer word, terwyl hulle nog met trots gevul en triomfantlik was oor die oorwinning wat aan die dapperheid en leierskap van hulle koning toegeskryf is, want Saul het God nie met die sukses van Israel in hierdie konflik geassosieer nie; maar toe die profeet die getuienis van Saul se opstand sien, was hy verontwaardig dat hy, wie so grootliks deur God bevoordeel was, die gebod van die hemel oortree het en Israel in sonde gelei het. Samuel is nie deur die koning se voorwendsel mislei nie. Met gemengde hartseer en verontwaardiging het hy verklaar: “Hou op, dat ek jou kan meedeel wat die Here vannag met my gespreek het. Is jy, hoewel jy klein was in jou eie oë, nie tog die hoof van die stamme van Israel nie? En die Here het jou as koning oor Israel gesalf.” Hy het die opdrag van die Here aangaande Amalek herhaal en rede vir die ongehoorsaamheid van die koning geëis.

Saul het volgehou met sy selfregverdiging: “Ek het na die stem van die Here geluister en gegaan op die pad waar die Here my op gestuur het en Agag, die koning van Amalek, gebring; maar die Amalekiete het ek met die banvloek getref. Maar die manskappe het van die buit kleinvee en beeste geneem, die beste van die bangoed, om aan die Here u God in Gilgal te offer.”

Met streng, plegtige woorde het die profeet die toevlug na leuens verontagsaam en die onherroeplike vonnis uitgespreek: “Het die Here behae in brandoffers en slagoffers soos in gehoorsaamheid aan die stem van die Here? Kyk, om gehoorsaam te wees, is beter as slagoffer, om te luister beter as die vet van ramme. Want wederstrewigheid is ‘n sonde van waarsêery en eiesinnigheid is afgodery en beeldediens. Omdat jy die woord van die Here verwerp het, het Hy jou as koning verwerp.”

Toe die koning hierdie vreesaanjaende vonnis aanhoor, het hy uitgeroep: “Ek het gesondig, omdat ek die bevel van die Here en u woorde oortree het, want ek was bevrees vir die manskappe en het na hulle geluister.” Verskrik oor die veroordeling van die profeet, het Saul sy skuld, wat hy voorheen hardnekkig ontken het erken, maar hy het steeds volgehou om die volk die skuld te gee en te verklaar dat hy gesondig het uit vrees vir hulle.

Dit was nie droefheid oor die sonde nie, maar die vrees vir die straf daarvan wat die koning van Israel aangespoor het, toe hy Samuel gesmeek het: “Vergeef dan nou tog my sonde en kom met my saam terug, dat ek die Here kan aanbid.” As Saul ware berou gehad het, sou hy sy sonde in die openbaar bely het; maar sy grootste beweegrede was om sy gesag te handhaaf en die getrouheid van die mense te behou. Hy het die eer van Samuel se teenwoordigheid begeer om sy eie invloed oor die volk te verstewig.

Die profeet het geantwoord: “Ek sal nie met jou saam teruggaan nie, omdat jy die woord van die Here verwerp het en nou het die Here jou verwerp om koning oor Israel te wees.” Toe Samuel omdraai om weg te gaan, het die koning in angstige vrees sy mantel vasgegryp om hom terug te hou, maar dit het in sy hande geskeur. Hierop sê Samuel aan hom: “Vandag het die Here die koningskap oor Israel van jou afgeskeur en dit aan jou naaste gegee wat beter is as jy.”

Saul was meer gesteur deur die vervreemding van Samuel as deur die misnoeë van God. Hy het geweet dat die volk groter vertroue in die profeet gehad het as in homself. Indien ‘n ander, deur die bevel van God, as koning gesalf word, het Saul besef dit sou onmoontlik wees om sy eie gesag te handhaaf. Hy het gevrees vir ‘n onmiddellike opstand indien Samuel hom heeltemal sou verlaat. Saul het die profeet gesmeek om hom voor die oudstes en die mense te vereer, deur in die openbaar met hom te verenig in ‘n godsdienstige diens. Deur die leiding van God het Samuel aan die koning se versoek toegegee, sodat daar geen geleentheid vir ‘n opstand gegee kon word nie. Maar hy het slegs as stille getuie van die diens gebly.

“n Daad van geregtigheid, streng en vreeslik, moes nog verrig word. Samuel moes die eer van God in die openbaar bevestig en die verloop van Saul se optrede bestraf. Hy het beveel dat die koning van die Amalekiete voor hom gebring moes word. Bo almal wat deur die swaard van Israel geval het, was Agag die skuldigste en mees genadeloos; een wat die volk van God gehaat en probeer het om hulle te vernietig en wie se invloed die sterkste was om afgodediens te bevorder. Hy het in opdrag van die profeet gekom en homself gevlei dat die gevaar van die dood verby was. Samuel het verklaar: “Soos jou swaard vroue kinderloos gemaak het, so sal jou moeder onder die vroue kinderloos wees. Daarop het Samuel Agag in stukke gekap voor die aangesig van die Here in Gilgal.” Nadat dit gedoen is, het Samuel na sy huis in Rama teruggekeer en Saul na sy huis in Gibea. Daarna het die profeet en die koning mekaar slegs een keer weer ontmoet.

Toe hy tot die troon geroep is, het Saul ‘n nederige besef van sy eie vermoëns gehad en was bereid om hom te laat leer. Hy het ‘n gebrek aan kennis en ervaring gehad en het ernstige karakter gebreke gehad. Maar die Here het die Heilige Gees as Leidsman en Helper aan hom gegee en hom in die posisie geplaas om die eienskappe te ontwikkel wat nodig is om oor Israel te regeer. As hy nederig gebly het en voortdurend daarna gestreef het om deur Goddelike wysheid gelei te word, sou hy die sukses van sy hoë posisie met sukses en eer kon bereik. Onder die invloed van die genade van God sou elke goeie kwaliteit in krag toegeneem het, terwyl bose neigings hul krag sou verloor het. Dit is die werk wat die Here vir almal wat hulself aan Hom wy beoog. Daar is baie mense wat Hy vir Sy werk opgeroep het, omdat hulle ‘n nederige en leerbare gees het. In Sy voorsienigheid plaas Hy hulle waar hulle van Hom kan leer. Hy sal die tekortkominge in hul karakter aan hulle openbaar en aan almal wat Sy hulp verlang, sal Hy krag gee om hul foute reg te stel.

Maar Saul het op sy verhoogde posisie staatgemaak en God oneer aangedoen deur ongeloof en ongehoorsaamheid. Hoewel hy, toe hy die eerste keer op die troon geplaas is, nederig was en min selfvertroue gehad het, het sukses hom selfvoldaan gemaak. Die heel eerste oorwinning van sy bewind het die hoogmoed, wat sy grootste gevaar was, laat ontvlam.

Die dapperheid en militêre vaardigheid wat in die verlossing van Jabes-Gilead aan die dag gelê is, het die geesdrif van die hele volk gewek. Die volk het hulle koning vereer en vergeet dat hy net ‘n agent was deur wie die Here gewerk het; en hoewel Saul die eer aan die begin aan God gegee het, het hy dit later vir homself toegeëien. Hy het sy afhanklikheid van God uit die oog verloor en in sy hart het hy van die Here afgedwaal. So is die weg berei vir sy vermetelheid en heilig skending by Gilgal. Dieselfde blinde selfvertroue het daartoe gelei dat hy die teregwysing van Samuel verwerp het. Saul het erken dat Samuel ‘n profeet was wat deur God gestuur is; daarom moes hy die teregwysing aanvaar het, al kon hy nie self insien dat hy gesondig het nie. As hy bereid was om sy dwaling in te sien en te bely, sou hierdie bittere ervaring ‘n voorsorgmaatreël vir die toekoms gewees het.

As die Here Hom toe reeds heeltemal van Saul geskei het, sou Hy nie weer deur Sy profeet met hom gespreek en ‘n bepaalde werk aan hom opgedra het sodat hy sy foute van die verlede kon uitwis nie. Wanneer iemand, wat bely dat hy ‘n kind van God is, nalatig word met die uitvoer van Sy wil en ander daardeur beïnvloed om oneerbiedig en onverskillig te wees aangaande die bevele van die Here, is dit steeds moontlik om sy mislukkings in oorwinnings te omskep, indien hy met ware ootmoed die bestraffings aanvaar en met ware nederigheid en geloof na God terugkeer. Die vernedering van ‘n nederlaag, is dikwels ‘n seën deur ons te wys op ons onvermoë om die wil van God sonder Sy hulp uit te voer.

Toe Saul wegdraai van die teregwysing wat deur God se Heilige Gees aan hom gestuur is en volhard het in sy hardkoppige selfregverdiging, het hy die enigste wyse waarop God kon werk om hom van homself te red, verwerp. Hy het hom opsetlik van God geskei. Hy kon geen Goddelike hulp of leiding ontvang voordat hy deur die belydenis van sy sonde na God teruggekeer het nie.

By Gilgal het Saul ‘n groot vertoon van pligsgetrouheid aan die dag gelê toe hy in die teenwoordigheid van die leër van Israel gestaan het en ‘n offer aan God gebring het. Maar sy vroomheid was nie eg nie. ‘n Godsdienstige diens wat regstreeks teen die bevel van God uitgevoer is, het slegs gedien om Saul se hande te verswak en hom buite die bereik van die hulp van God, wat so gewillig was om dit aan hom te verleen, geplaas.

In sy ekspedisie teen Amalek, het Saul gedink dat hy alles gedoen het wat nodig was om God se bevel uit te voer; maar die Here was nie tevrede met gedeeltelike gehoorsaamheid nie en ook nie bereid om wat deur sulke aanneemlike motiewe

verwaarloos is, oor die hoof te sien nie. God het die mens geen verlof gegee om van Sy vereistes af te wyk nie. Die Here het aan Israel gesê: "Julle moet nie doen elkeen net maar wat reg is in sy eie oë nie;" "...maar julle moet doen wat goed en reg is in die oë van die Here jou God" (Deuteronomium 12:8,28). Wanneer ons enige besluit oor wat ons te doen staan moet neem, moet ons onsself nie afvra of enige kwaad daaruit kan voortspruit nie, maar of dit met die wil van God ooreenstem. "Daar is 'n weg wat vir 'n mens reg lyk, maar die einde daarvan is weë van die dood." (Spreuke 14:12).

"Om gehoorsaam te wees, is beter as slagoffer." Die offerandes was op sigself van geen waarde vir God nie. Dit was bedoel om die aanbieder se berou oor sy sonde en geloof in Christus te toon en om toekomstige gehoorsaamheid aan die wet van God te beloof. Maar sonder boetedoening, geloof en 'n gehoorsame hart was die offers waardeloos. Toe Saul, in direkte oortreding van die opdrag van God, voorgestel het dat dit wat God aan vernietiging oorgegee het aan Hom geoffer moes word, is daar openlike minagting vir die Gesag van God getoon. Die diens sou 'n belediging vir die hemel gewees het. Maar selfs met die sonde van Saul en die resultaat daarvan voor ons, is daar baie wat 'n soortgelyke koers volg. Terwyl hulle weier om die een of ander vereiste van die Here te glo en te gehoorsaam, volhard hulle daarin om formele godsdienstige dienste aan God te bied. Die Gees van God reageer nie op so 'n diens nie. Ongeag hoe ywerig mense die godsdienstige seremonies nakom, die Here kan hulle nie aanvaar terwyl hulle volgehou het om een van Sy gebooie te oortree nie.

"Wederstrewigheid is 'n sonde van waarsêery en eiesinnigheid is afgodery en beeldediens." Opstand het by Satan ontstaan en alle rebellie teen God is regstreeks aan sataniese invloed te danke. Diegene wat hulself teen die regering van God opgestel het, het 'n alliansie met die aartsvyand gesluit en hy sal sy mag en listigheid gebruik om die sintuie te betower en die begrip te mislei. Hy sal alles in 'n valse lig laat skyn. Soos ons eerste voorouers, sien diegene wat onder sy betowerende spel verkeer, net die groot voordele wat oortreding hulle kan bied.

Daar kan geen sterker getuienis van Satan se misleidende krag gelewer word, as dat baie wat deur hom mislei word, hulself bedrieg met die geloof dat hulle in diens van God staan nie. Toe Korag, Datan en Abiram teen die gesag van Moses in opstand gekom het, het hulle gedink dat hulle slegs 'n menslike leier, 'n man soos hulself, teenstaan; en hulle het geglo dat hulle waarlik 'n guns aan God bewys het. Maar toe hulle die gekose instrument van God verwerp het, het hulle Christus verwerp; hulle het die Gees van God beledig. Net so het die Joodse skrifgeleerdes en ouderlinge in die dae van Christus, wat groot ywer vir die eer van God bely het, sy Seun gekruisig. Dieselfde gees heers nog steeds in die harte van diegene wat ingestel is om hul eie wil in teenstelling met die wil van God te volg.

Saul het meer as genoeg bewyse gehad dat Samuel Goddelik geïnspireer was. Sy waagmoed om die opdrag van God deur die profeet te verontagsaam, was teen die voorskrifte van rede en gesonde oordeel. Sy noodlottige aanname moet aan sataniese betowering toegeskryf word. Saul het hom sterk beywer in die onderdrukking van afgodery en towery; tog is hy, in ongehoorsaamheid aan die opdrag van God, deur dieselfde gees van opposisie teen God aangevuur en is hy net so deur die Satan geïnspireer soos hulle wat towery beoefen; en toe hy bestraf is, het hy hardkoppigheid by opstand gevoeg. Hy kon die Gees van God geen groter belediging aangedoen het as wat hy sou as hy openlik by die afgodedienaars aangesluit het nie.

Dit is ‘n gevaarlike stap om die teregwysings en waarskuwings van God se woord of van Sy Gees te minag. Baie, soos Saul, gee aan versoeking toe, totdat hulle verblind is vir die ware karakter van die sonde. Hulle vlei hulself dat hulle ‘n goeie doel voor oë het en niks verkeerd gedoen het deur van die Here se vereistes af te wyk nie. Hulle tree op hierdie wyse op, ondanks die Gees van genade, totdat die stem daarvan nie meer gehoor word nie en hulle oorgelaat word aan die dwalinge wat hulle gekies het.

In Saul het God aan Israel ‘n koning na hulle hart gegee, soos Samuel gesê het toe die koningskap in Gilgal aan Saul bevestig is: “Hier is dan nou die koning wat julle uitgekies het, wat julle begeer het.” (1 Samuel 12:13). Hy was aanvallig van persoon, van edele statuur en vorstelik van gestalte met sy voorkoms van koninklike waardigheid; en sy persoonlike dapperheid en sy bekwaamheid om die leër aan te voer, was eienskappe wat hulle as die beste beskou het om respek en eer van ander nasies af te dwing. Hulle het minder omgegee vir die enigste hoër eienskappe waaroor hulle koning moes beskik wat hom geskik sou maak om te heers met geregtigheid en billikheid. Hulle het nie iemand begeer wat waarlik edel van karakter was, of wat die liefde en vrees vir God besit het nie. Hulle het God nie geraadpleeg oor die eienskappe wat ‘n heerser moes besit om die eiesoortige, heilige karakter van Sy uitverkore volk te bewaar nie. Hulle het nie God se weg gesoek nie, maar hulle eie weë. Daarom het God aan hulle die koning gegee wat hulle begeer het, een wie se karakter ‘n weerspieëling van hul eie was. Hulle harte was nie aan God onderdanig nie en hulle koning was ook nie, deur die genade van God, onderdanig nie. Onder die heerskappy van hierdie koning, sou hulle die nodige ondervinding opdoen om hul fout in te sien en terug te keer na hulle trou aan God.

Tog het die Here die verantwoordelikheid van die koninkryk op Saul geplaas, maar hom nie aan homself oorgelaat nie. Hy het die Heilige Gees oor Saul uitgestort om aan hom sy eie swakheid en behoefte aan Die genade van God te openbaar; en indien Saul op God vertrou het, sou God met hom gewees het. Solank hy onderworpe aan die wil van God was, solank hy toegegee het aan die tug van Sy Gees, kon God sy pogings met sukses bekroon. Maar toe Saul verkies het om onafhanklik van God op te tree, kon die Here nie meer sy Leidsman wees nie en moes Hy hom ter syde te stel. Toe roep Hy na die troon “...’n man

na sy hart.” (1 Samuel 13:14)-nie iemand wat foutloos van karakter was nie, maar wat, in plaas van op homself te vertrou, op God sou vertrou en deur Sy Gees gelei sou word; wat, toe hy gesondig het, hom aan teregwysing en regstelling onderwerp het.

Hoofstuk 62—Die Salwing van Dawid

(Hierdie hoofstuk berus op 1 Samuel 16:1-13)

“n PAAR kilometers suid van Jerusalem, “die stad van die groot Koning,” lê Betlehem, waar Dawid, die seun van Isaï, gebore is-meer as duisend jaar voordat die Baba Jesus in die krip gelê het en deur die Wyse Manne uit die Ooste aanbid is. Honderde jare voor die koms van die Verlosser het Dawid in die varsheid van sy jeug wag gehou oor sy kudde, terwyl hulle op die heuwels rondom Betlehem gewei het. Die eenvoudige herder seun het liedere van sy eie komposisie gesing en die musiek van sy harp was ‘n lieflike begeleiding vir sy vars jong stem. Die Here het Dawid gekies en het hom, in sy eensame herderslewe voorberei vir die werk wat Hy in toekomstige jare aan hom sou toevertrou.

Terwyl Dawid so in die afsondering van sy nederige herderslewe geleef het, het die Here God aangaande hom met die profeet Samuel gespreek. “Daarna sê die Here aan Samuel: Hoe lank sal jy treur oor Saul, terwyl Ek hom verwerp het om koning te wees oor Israel? Vul jou horing met olie en gaan heen: Ek stuur jou na Isaï, die Bethlehemiet, want Ek het onder sy seuns vir My ‘n koning uitgesoek...Neem ‘n jong koei met jou saam en sê: Ek kom om aan die Here te offer. Nooi Isaï dan na die offermaaltyd en Ek sal jou bekend maak wat jy moet doen en jy moet die een vir My salf wat Ek jou sal noem. En Samuel het gedoen wat die Here gespreek het; en toe hy by Betlehem aankom, het die oudstes van die stad hom bewend tegemoetgegaan en gevra: Is u koms vrede? En hy sê: Vrede!” Die oudstes het die uitnodiging na die offerdiens aanvaar en Samuel het Isaï en sy seuns ook genooi. Die altaar is opgerig en die offer was gereed. Isaï met sy hele gesin was teenwoordig, met die uitsondering van Dawid, die jongste seun, wat oor die skape moes waak, want dit was nie veilig om die troppe onbewaak te laat nie.

Nadat die offerdiens verby is en voordat hy by die offermaal aangesit het, het Samuel sy profetiese ondersoek van Isaï se indrukwekkende seuns begin. Eliab was die oudste en in gestalte en voorkoms het hy ‘n sterk ooreenkoms met Saul getoon. Sy aantreklike gelaatstrekke en fyn ontwikkelde vorm het die aandag van die profeet getrek. Terwyl Samuel sy vorstelike gestalte aanskou, het hy gedink: “Dit is gewis die man wat God as Saul se opvolger gekies het...” en hy het gewag op die Goddelike bevestiging om hom te salf. Maar Jehova het nie na die uiterlike voorkoms gekyk nie. Eliab het die Here nie gevrees nie. Indien hy op die troon geplaas was, sou hy ‘n hoogmoedige en veeleisende heerser gewees het.

Die woord van die Here aan Samuel was: “Kyk nie na sy voorkoms en sy hoë gestalte nie, want Ek ag hom te gering. Want nie wat die mens sien, sien God nie; want die mens sien aan wat voor oë is, maar die Here sien die hart aan.” Geen uiterlike skoonheid kan die siel by God aanbeveel nie. Die wysheid en uitnemendheid wat in die karakter en gedrag geopenbaar word, gee uitdrukking aan die ware skoonheid van die mens; en dit is hierdie

innerlike waarde, die voortreflikheid van die hart, wat ons aanvaarding by die Here van die leërskare bepaal. Hoe diep behoort ons hierdie waarheid te oorweeg in die oordeel van onsself en ander. Ons kan uit Samuel se fout leer hoe tevergeefs die beraming is wat berus op die skoonheid van gesig of edele gestalte. Ons kan sien hoe onbevoeg die mens se wysheid is om die geheime van die hart of die raad van God te verstaan, sonder spesiale lig uit die hemel. Die gedagtes en weë van God met betrekking tot Sy skepsels is bo ons menslike begrip; maar ons kan die versekering hê dat Sy kinders op die plek waarvoor hulle gekwalifiseerd is gebring sal word en dat hulle in staat gestel sal word om die werk wat aan hulle hande toevertrou is te verrig, indien hulle hul wil aan God onderwerp, sodat sy goedbedoelde planne nie deur die perversiteit van die mens verydel mag word nie.

Eliab was reeds deur Samuel se inspeksie en die ses broers wat die diens bygewoon het, het agtereenvolgens gevolg om deur die profeet waargeneem te word; maar die Here het nie enigeen van hulle as Sy keuse aangedui nie. Met pynlike gespannenheid het Samuel die laaste van die jongmanne onder oë geneem; die profeet was bekommerd en verward. Hy het van Isaï verneem: “Is dit al die seuns?” Die vader het geantwoord: “Die kleinste is nog oor en kyk, hy pas skape op.” Samuel het opdrag gegee dat hy ontbied moes word en gesê: “Ons mag nie om die tafel gaan sit voordat hy hier kom nie.”

Die eensame skaapwagter was onthuts deur die onverwagte oproep van die boodskapper, wat aangekondig het dat die profeet na Betlehem gekom het en vir hom gestuur het. Met verbasing het hy gevra waarom die profeet en regter van Israel begeer het om hom te sien; maar hy het sonder versuim die oproep gehoorsaam. “En hy was rooierig, met mooi oë en ‘n mooi voorkoms.” Toe Samuel met genoeë die aantreklike, manlike, beskeie skaapwagter aanskou, het die stem van die Here met die profeet gespreek en gesê: “Staan op, salf hom, want dit is hy.” Dawid het, In die nederige posisie as herder, homself as dapper en getrou bewys en nou het God hom gekies om die heerser van Sy volk te wees. “Samuel neem toe die horing met olie en salf hom te midde van sy broers en die Gees van die Here het van dié dag af en verder oor Dawid vaardig geword.” Die profeet het sy aangewese werk verrig en met groot verligting na Rama teruggekeer.

Samuel het nie sy opdrag aan die familie van Isaï bekend gemaak nie en die plegtigheid van die salwing van Dawid is in die geheim uitgevoer. Dit was ‘n aanduiding aan die jongeling van die hoë roeping wat op hom gewag het, sodat hierdie kennis hom, te midde van al die wedervaringe en gevare van sy toekomstige jare, sou besiel om getrou te bly aan die doel wat God deur sy lewe wou bereik.

Die groot eer wat Dawid te beurt geval het, het hom nie selfvoldaan gemaak nie. Ondanks die hoë posisie wat hy sou vul, het hy stilweg sy werk voortgesit, tevrede om te wag vir die Here om Sy planne op Sy eie tyd en Sy eie manier uit te voer. Net so nederig en beskeie soos voor sy salwing, het die skaapwagter na die heuwels teruggekeer en sy kudde met dieselfde teerheid bewaak en beskerm. Maar met nuwe inspirasie het hy sy

melodieë gekomponeer en op sy harp gespeel. Voor hom het die landskap met ‘n ryke verskeidenheid van natuurskoon uitgesprei. Die wingerde met hulle trosse vrugte het in die sonskyn geglinster. Die bome van die woud met hulle groen lower het in die bries gewieg. Hy het gesien hoe die son die hemel met lig bestraal, soos ‘n bruidegom wat uit sy kamer kom en soos ‘n sterk man met blydskap gevul is om die wedloop te voltooi. Daar was die pieke van die heuwels wat na die hemel uitgetroon het; in die verte het die ruwe kranse van die bergwand van Moab uitgestyg; bo alles het die sagte blou van die oorkoepelende hemele gehang. En daaragter was God. Hy kon Hom nie sien nie, maar Sy werke was vol van Sy lof.

Die lig van die dag wat oerwoud en berge, vlakte, veld en stroom verguld het, het die gedagtes na die Vader van lig, die Outeur van elke goeie volmaakte gawe opgehef. Daaglikse openbarings van die karakter en majesteit van sy Skepper het die jong digter se hart met aanbidding en vreugde gevul. Deur bepeinsing van God en Sy werke is Dawid se verstand en hart ontwikkel en versterk vir die werk van sy latere lewe. Hy het daagliks meer intieme gemeenskap met God gehad. Sy gedagtes het voortdurend nuwe dieptes nagespeur vir vars temas om sy liedere te inspireer en musiek vir sy harp op te wek. Die ryk melodie van sy stem het die lug gevul en vanaf die heuwels weerklink, asof in reaksie op die vreugde van die engele se liedere in die hemel.

Wie kan die invloed van daardie jare van arbeid en omswerwing tussen die eensame heuwels meet? Die gemeenskap met die natuur en met God, die versorging van sy kuddes, die gevare en bevrydings, die verdriet en vreugdes van sy nederige lot, was nie net om Dawid se karakter te vorm en sy toekomstige lewe te beïnvloed nie, maar deur die psalms van Israel se lieflike sanger, sou hulle in die toekomstige eeue liefde en geloof in die harte van God se mense kweek en hulle nader bring aan die immer liefdevolle hart van Hom waarin al sy skepsels leef.

In die skoonheid en ywer van sy jong manlikheid, het Dawid hom voorberei om ‘n hoë posisie in te neem met die edelstes van die aarde. Sy talente, as kosbare geskenke van God, is gebruik om die eer van die Goddelike Gewer te verheerlik. Sy geleenthede vir oordenking en bepeinsing, het hom verryk met daardie wysheid en vroomheid wat hom geliefd by God en die engele gemaak het.

Namate hy oor die volmaakthede van sy Skepper nagedink het, het duideliker opvattings van God voor sy siel geopen. Onduidelike temas is verlig, probleme is duidelik gemaak, kompleksiteite is geharmonieer en elke straal van nuwe lig het nuwe uitbarstings van vervoering en soeter lofliedere van aanbidding tot die eer van God en die Verlosser voortgebring. Die liefde wat hom ontroer het, die hartseer wat hom oorval het, die oorwinnings wat hy behaal het, was alles temas vir sy aktiewe denke; en terwyl hy die liefde van God in al sy lewenservaringe aanskou het en sy hart met vurige aanbidding en dankbaarheid geklop het, het hy sy stem in ‘n ryker melodie opgehef en sy harp met meer

juigende vreugde bespeel; en die herder het van krag tot krag, van kennis tot kennis voortgegaan, want die Gees van die Here was vaardig oor hom.

Hoofstuk 63—Dawid en Goliat

(Hierdie hoofstuk berus op 1 Samuel 16:14-23;17)

TOE koning Saul besef dat God hom verwerp het en toe hy die krag van die woorde van bestraffing ervaar wat deur die profeet aan hom gerig is, was hy vol bittere opstand en wanhoop. Dit was nie ware berou wat die trotse hoof van die koning laat neerbuig het nie. Hy het geen duidelike begrip van die afstootlike karakter van sy sonde gehad nie en dit nie oorweeg om sy lewe te hervorm nie, maar hy het gedink oor die vermeende onreg wat God hom aangedoen het deur hom van die troon van Israel te ontneem en die troon van sy nakomelinge af te neem. Hy was voortdurend gemoeid met die verwagting van ondergang wat oor sy huis gebring is. Hy het gevoel dat die dapperheid waarmee hy sy vyande die hoof gebied het, vir sy sonde van ongehoorsaamheid behoort te vergoed. Hy het nie met nederigheid die straf van die Here aanvaar nie; maar sy hovaardige gees het wanhopig geword totdat hy op die punt was om sy rede te verloor. Sy raadgewers het hom aangeraai om die dienste van ‘n bekwame musikant te soek in die hoop dat die kalmerende note van ‘n lieflike instrument sy onrustige gees sou kalmeer. In die voorsienigheid van God is Dawid, as ‘n bekwame kunstenaar op die harp, voor die koning gebring. Sy verhewe, hemels geïnspireerde snare het die gewenste uitwerking gehad. Die broeiende swartgalligheid wat soos ‘n donker wolk oor die gemoed van Saul gehang het, is verdryf.

Wanneer sy dienste nie by die hof van Saul benodig was nie, het Dawid na sy kuddes tussen die heuwels teruggekeer en voortgegaan om sy eenvoud van gees en gedrag te handhaaf. Telkens wanneer dit nodig was, is hy teruggeroep om voor die koning te dien, om die gedagtes van die ontstelde monarg te kalmeer, totdat die bose gees hom verlaat het. Maar hoewel Saul sy behae in Dawid en sy musiek uitgespreek het, het die jong herder met ‘n gevoel van verligting en vreugde na die veld en heuwels van sy weivelde teruggekeer.

Dawid het by God en die mens in guns toegeneem. Hy is in die weg van die Here onderrig en hy het hom nou meer daarop toegelê om die wil van God as voorheen uit te voer. Hy het nuwe temas tot nadenke gehad. Hy was in die hof van die koning en het die verantwoordelikhede van die koninklikes gesien.

Hy het sommige van die versoekings wat die siel van Saul beset het, ontdek en het insae in ‘n paar verborgenhede in die karakter en omgang van Israel se eerste koning gehad. Hy het die heerlikheid van koninklikes, wat deur ‘n donker wolk van smart oorskadu is aanskou en hy het geweet dat die huisgesin van Saul in hul privaat lewe ver van gelukkig was. Al hierdie dinge het daartoe bygedra dat kwelgedagtes, by hom wat gesalf was om koning oor Israel te wees, laat ontstaan. Maar terwyl hy in diepe bepeinsing was en deur angs gedagtes geteister was, het hy sy harp opgeneem en melodieë voortgebring wat sy gedagtes opgehef het na die Outeur van alles wat goed is en die donker wolke wat geblyk het die horison van die toekoms te oorskadu, is verdryf.

God het Dawid lesse van vertroue geleer. Soos Moses vir sy werk opgelei is, so het die Here die seun van Isaï toegerus om die heerser van Sy uitverkore volk te word. In sy wakende sorg vir sy kuddes, het hy ‘n waardering gekry vir die sorg wat die Groot Herder vir die skape van Sy weiding het.

Die eensame heuwels en die ruwe klowe waar Dawid met sy kuddes rondgedwaal het, was die skuilplek van roofdiere. Leeus het dikwels uit die ruigtes langs die Jordaan, of ‘n beer uit sy skuilplek vanuit die heuwels gekom en, rasend van honger, sy kudde aangeval. Volgens die gebruik van sy tyd, was Dawid slegs gewapen met sy slinger en ‘n herderstaf; tog het hy vroeg bewys van sy krag en moed gelewer in die beskerming van sy kudde. Agterna het hy hierdie gebeure soos volg beskryf: “As daar ‘n leeu of ‘n beer kom en ‘n stuk kleinvee uit die trop wegdra, dan gaan ek uit agter hom aan en verslaan hom en ruk dit uit sy bek uit; en as hy my aanval, gryp ek hom aan sy baard en verslaan hom en maak hom dood” (1 Samuel 17:34,35). Sy ervarings in hierdie gevalle het die hart van Dawid getoon en het moed, krag en geloof in hom ontwikkel.

Nog voordat hy na die hof van Saul ontbied is, het Dawid homself deur dade van dapperheid onderskei. Die offisier wat hom onder die aandag van die koning gebring het, het verklaar: “Hy is ‘n dapper held en ‘n krygsman en wel ter tale ... en die Here is met hom.”

Toe Israel oorlog teen die Filistyne verklaar het, het drie van die seuns van Isaï by die leër van Saul aangesluit; maar Dawid het tuis gebly. Later het hy egter besoek aan die leër van Saul gebring. Op sy vader se versoek moes hy ‘n boodskap en ‘n geskenk aan sy ouer broers bring en na hulle welstand en gesondheid verneem. Maar onbekend aan Isaï, is die jeugdige herder met ‘n hoër missie toevertrou. Die leërs van Israel was in gevaar en Dawid is deur ‘n engel opdrag gegee om sy volk te red.

Toe Dawid die leër nader, hoor hy ‘n lawaai van oproer, asof ‘n geveg gaan uitbreek. “Die leërmag wat na die vegterrein uittrek...” het “...juis die krygsgeskreeu...” aangehef. Israel en die Filistyne het hulle leërs in slagorde gestel. Dawid het na die leër gehardloop en sy broers gegroet. Terwyl hy met hulle gepraat het, het Goliat, die Filistyne se kampvegter, na vore gekom en Israel met beledigende taal uitgedaag om een man onder hulle geledere te kies om in ‘n enkelgeveg met hom kragte te meet. Hy het sy uitdaging herhaal en toe Dawid sien dat die hele Israel met vrees gevul was en hy verneem dat die uitdaging dag na dag teen hulle gewerp is, sonder om ‘n kampvegter op te wek om die grootprater stil te maak, is sy gees diep ontroer. Hy is met ywer aangevuur om die eer van die lewende God en die roem van sy volk te verdedig.

Die leërs van Israel se leër se moraal was laag. Hulle moed het hulle begeef. Hulle het aan mekaar gesê: “Het julle die man gesien wat daar opkom? Want hy kom op om Israel

uit te daag." In skaamte en verontwaardiging het Dawid uitgeroep: "Wie is hierdie onbesnede Filistyn, dat hy die slagordes van die lewende God durf uitdaag?"

Toe Eliab, Dawid se oudste broer, hierdie woorde hoor, het hy deeglik besef wat in die jongman se siel omgaan. Selfs as 'n herder, het Dawid durf, moed en krag geopenbaar soos selde gesien is; en die geheimsinnige besoek van Samuel aan die huis van hulle vader en sy stille vertrek, het in die gedagtes van die broers agterdog verwek oor die ware doel van sy besoek. Hulle jaloesie was opgewek toe hulle sien dat Dawid bo hulle vereer word en het hom nie met die respek en liefde wat sy eerbaarheid en broederlike teerheid toekom bejeën nie. Hulle het hom bloot as 'n opgeskote skaapwagter beskou en die vraag wat hy nou gevra het is deur Eliab as 'n veroordeling oor sy eie lafhartigheid, om geen poging aan te wend om hierdie reus van die Filistyne stil te maak nie, beskou. Die ouer broer het kwaad uitgeroep: "Waarom het jy eintlik afgekom en aan wie het jy daardie klompie kleinvee in die woestyn afgegee? Ek ken jou vermetelheid en die boosheid van jou hart, want jy het afgekom om die geveg te sien." Dawid se antwoord was eerbiedig maar beslis: "Wat het ek nou gedoen? Ek vra maar net."

Dawid se woorde is aan die koning herhaal en hy het die jongeling na hom laat roep. Saul het met verbasing na die woorde van die skaapwagter geluister toe hy sê: "Laat die manne se moed tog nie ter wille van hom sink nie. U dienaar sal gaan en teen hierdie Filistyn veg." Saul het probeer om die jongman van sy plan te laat afsien, maar hy was onversetlik. Hy het op 'n eenvoudige en beskeie manier van sy ervarings, terwyl hy oor sy vader se kudde gewaak het, vertel en gesê: "Die Here wat my gered het uit die klou van die leeu en uit die klou van die beer, Hy sal my red uit die hand van hierdie Filistyn. Toe sê Saul vir Dawid: Gaan en mag die Here met jou wees!"

Veertig dae lank het die leër van Israel voor die hoogmoedige uitdaging van die Filistynse reus gebewe. Hulle moed het hulle begewe wanneer hulle na sy massiewe gestalte kyk, met 'n hoogte van ses el en een spanwydte. Op sy hoof was 'n koper helm en sy pantser het vyfduisend sikkels geweeg en sy bene is met skeenplate van koper bedek. Sy harnas was van koperplate wat soos 'n vis se skubbe, die een oor die ander gelê het en hulle was so dig dat geen pyl dit kon penetreer nie. Op sy rug het die reus 'n groot werpspies of lans gedra. "Die steel van sy spies was soos 'n wewersbalk en die lem van sy spies was van seshonderd sikkels yster en die skilddraer het voor hom uit geloop."

Soggens en saans het Goliat die laer van Israel genader en met 'n luide stem uitgeroep: "Waarom trek julle uit om jul in slagorde op te stel? Is ek nie die Filistyn en julle dienaars van Saul nie? Kies vir julle 'n man uit, dat hy na my toe afkom. As hy teen my kan veg en my verslaan, sal ons julle slawe wees; maar as ek hom oorwin en hom verslaan, moet julle ons slawe wees en ons dien. Verder sê die Filistyn: Ek daag die slagordes van Israel vandag uit! Gee my 'n man, dat ons saam kan veg.

Hoewel Saul vir Dawid toestemming gegee het om Goliat se uitdaging te aanvaar, het die koning geen hoop gekoester dat Dawid in sy dapper onderneming sou slaag nie. Die koning het opdrag gegee dat sy wapenrusting vir Dawid aangetrek moes word. Die swaar koper helm is op sy hoof gesit en die harnas is vir hom aangetrek. Die koning se swaard was aan sy sy. Aldus toegerus, het hy sy sending onderneem, maar eerlank het hy teruggekeer. Die eerste gedagte wat in die gedagtes van die angstige toeskouers opgekom het, was dat Dawid besluit het om nie sy lewe in die ongelyke stryd met sy uitdager te waag nie. Maar dit was ver van die gedagtes van die dapper jongman. Toe hy by Saul terugkom, smeek hy vir toestemming om die swaar wapenrusting uit te trek en gesê: “Ek kan nie hierin loop nie, want ek het dit nooit probeer nie.”

Hy het die wapenrusting van die koning uitgetrek en net sy staf, met sy eenvoudige slinger in sy hand geneem. Hy het vyf gladde klippe uit die spruit gekies, dit in sy sak gesit en met sy slinger in sy hand die Filistyn genader. Die reus het onverskrokke vorentoe getree en verwag om die magtigste van die krygsmanne van Israel te ontmoet. Sy wapendraer het voor hom uit geloop en dit het gelyk asof niks hom kon weerstaan nie. Toe hy Dawid nader, sien hy net ‘n jong man wat, as gevolg van sy jeug, na verwys is as ‘n seun. Dawid se gelaat was blosend van gesondheid en sy gespierde liggaam, wat nie deur ‘n pantser bedek was nie, het goed vertoon; nogtans was daar ‘n baie duidelike kontras tussen sy jeugdige voorkoms en die reusegestalte van die Filistyn.

Goliat was met verbasing en woede gevul en het uitgeroep: “Is ek ‘n hond dat jy met stokke na my toe kom?” Daarna het hy Dawid met die verskriklikste vloeke by al die gode wat hy geken het vervloek. Hy het met veragting uitgeroep: “Kom na my toe, dat ek jou vlees aan die voëls van die hemel en die diere van die veld kan gee.”

Dawid het hom nie deur die kampvegter van die Filistyne laat afskrik nie, maar het aan sy uitdager gesê: “Jy kom na my met ‘n swaard en met ‘n spies en met ‘n lans, maar ek kom na jou in die Naam van die Here van die leërskare, die God van die slagordes van Israel, wat jy uitgedaag het. Vandag sal die Here jou in my hand oorlewer, dat ek jou kan verslaan en jou hoof van jou wegneem en die lyke van die leër van die Filistyne vandag aan die voëls van die hemel en die wilde diere van die aarde kan gee, sodat die hele aarde kan weet dat Israel ‘n God het. Dan sal hierdie hele menigte moet erken dat die Here nie deur swaard en deur spies verlos nie; want die stryd behoort aan die Here en Hy sal julle in ons hand gee.”

Daar was ‘n klank van vreesloosheid in sy stem en op sy gelaat was oorwinning en blydskap te sien. Sy toespraak, wat in ‘n duidelike, musikale stem gespreek is, het in die lug opgeklink en kon duidelik deur die duisende slaggereed soldate gehoor word. Goliat is tot rasende woede aangevuur. In sy woede het hy die helm wat sy voorhoof beskerm het weggestoot en vorentoe gestorm om hom op sy teenstander te wreek. Isaï se seun het hom op sy vyand voorberei. “Toe die Filistyn hom dan klaarmaak en aldeur nader kom om

Dawid te ontmoet, loop Dawid gou na die vegterrein om die Filistyn te ontmoet; en Dawid steek sy hand in die tas en neem ‘n klip daaruit en slinger en hy tref die Filistyn in sy voorhoof, sodat die klip in sy voorhoof indring en hy op sy gesig teen die grond val.”

Verbasing het deur die twee leërs getrek. Hulle het vas geglo dat Dawid gedood sou word; maar toe die klip deur die lug reguit op sy doelwit trek, sien hulle die magtige krygsman bewe en sy hande uitsteek asof hy met skielike blindheid geslaan is. Die reus het omgetol, gesteier en soos ‘n eik wat afgekap is, op die grond neergeslaan. Dawid het geen oomblik geaarsel nie. Hy het die gevalle Filistyn bespring en met albei hande die swaard van Goliat gegryp. ‘n Oomblik tevore het die reus gespog dat hy die jongeling se kop daarmee van sy skouers sou afkap en dat hy sy liggaam aan die voëls van die hemel sou gee. Nou is die swaard hoog in die lug opgelig, die grootprater se kop het van sy liggaam af weggerol en toe gaan daar ‘n groot gejuig uit die kamp van Israel op.

Die Filistyne was skrik bevange en die verwarring wat daaruit voortgespruit het, het in ‘n haastige terugval ontaard. Die oorwinningskreet van die triomfantlike Hebreërs het op die bergtoppe weerklink terwyl hulle hul vlugtende vyande agtervolg het. En hulle het “...die Filistyne agtervolg tot by die ingang na Gat en tot by die poorte van Ekron, sodat die gesneuweldes van die Filistyne gelê het op die pad van Saaraim en tot by Gat en tot by Ekron. Daarna het die kinders van Israel teruggekeer van die hewige agtervolging van die Filistyne en hulle laer geplunder. En Dawid het die hoof van die Filistyn geneem en dit na Jerusalem gebring, maar sy wapens in sy tent neergesit.”

Hoofstuk 64—Dawid "n Voortvlugtige

(Hierdie hoofstuk berus op 1 Samuel 18 tot 22)

Na die dood van Goliat, het Saul Dawid by hom gehou en om hom nie toegelaat om na die huis van sy vader terug te keer nie. En dit het gekom dat "...die siel van Jonatan verkleef geraak het aan die siel van Dawid en Jonatan het hom liefgekry soos sy eie siel." Jonatan en Dawid het 'n verbond gesluit om as broers verenig te word en die seun van die Koning het sy kleed van hom afgehaal en dit aan Dawid gegee, "...ook sy klere, ja, selfs sy swaard en sy boog en sy gordel." Belangrike verantwoordelikhede is aan Dawid toevertrou, maar hy het steeds beskeie gebly en die toegeneentheid van die volk, sowel as die koninklike huishouding gewen.

"Oral waar Saul hom gestuur het, was hy voorspoedig, sodat Saul hom oor die krygsmanne aangestel het." Dawid was verstandig en getrou en dit was duidelik dat die seën van God met hom was. Saul het soms besef dat hy nie geskik was om Israel te regeer nie en hy het gevoel dat die koninkryk veiliger sou wees indien iemand wat bevele van die Here ontvang het, saam met hom kon wees. Saul het ook gehoop dat sy verbintenis met Dawid 'n beskerming vir homself sou wees. Aangesien Dawid deur die Here begunstig en beskerm was, kon sy teenwoordigheid vir Saul 'n beskerming wees, wanneer hy hom na die oorlog vergesel het.

Dit was die voorsienigheid van God wat Dawid met Saul verbind het. Dawid se posisie by die hof sou hom kennis laat opdoen oor sake ter voorbereiding op sy toekomstige majesteit. Dit sou hom in staat stel om die vertroue van die nasie te wen. Die wisselinge en swaarkry wat hom deur die vyandskap van Saul sou tref, sou daartoe lei dat hy sy afhanklikheid van God besef en sy vertroue in Hom sou plaas. En die geneentheid van Jonathan vir Dawid was ook as gevolg van God se voorsienigheid om die lewe van die toekomstige heerser van Israel te bewaar. In al hierdie dinge het God Sy genadige doelwitte vir sowel Dawid as vir die volk Israel uitgewerk.

Saul het egter nie lank vriendelik teenoor Dawid gebly nie. Toe Saul en Dawid terugkeer van die stryd met die Filistyne,

"...het die vroue uitgegaan uit al die stede van Israel met sang en koordanse, met tamboeryne, met vreugde geroep en met triangels koning Saul tegemoet." Een groep het gesing: "Saul het sy duisende verslaan..." en 'n ander groep het geantwoord: "...maar Dawid sy tienduisende." Die bose gees van jaloesie het in die hart van die koning ingevaar. Hy was kwaad omdat Dawid, in die sang van die vrouens van Israel, bo hom vereer is. In stede daarvan dat hy hierdie afgunstige gevoelens onderdruk het, het hy die swakheid van sy karakter bewys en uitgeroep: "Hulle het Dawid die tienduisende gegee, maar my die duisende gegee; hy moet nou nog net die koningskap kry!"

Een groot swakheid in die karakter van Saul, was sy liefde vir goedkeuring. Hierdie eienskap het ‘n beherende invloed op sy optrede en gedagtes gehad; alles was gekenmerk deur sy begeerte na lof en selfverheffing. Sy maatstaf vir reg en verkeerd was die lae maatstaf van gewilde applous. Niemand wat leef om mense te behaag en nie eerstens na God se goedkeuring soek nie, is veilig nie. Dit was Saul se ambisie om eerste in die agting van mense te wees; en toe hierdie loflied gesing word, was die koning vas oortuig dat Dawid die hart van die volk sou wen en in sy plek sou regeer.

Saul het sy hart oopgestel vir die gees van jaloesie wat sy siel vergiftig het. Ondanks die lesse wat hy van die profeet Samuel ontvang het, naamlik dat God Sy keuse sou uitvoer en dat niemand dit kon verhinder nie, het die koning duidelik gemaak dat hy geen kennis van die planne of mag van God gehad het nie. Die monarg van Israel het sy wil teen die wil van die Oneindige Een gestel. Saul het nie geleer, terwyl hy oor die koninkryk van Israel regeer het, dat hy ook sy eie gees moes regeer nie. Hy het skielike uitbarstings van woede gekry, wanneer hy gereed was om die lewe van enigeen wat teen sy wil gaan, se lewe te neem. Vanuit hierdie waansin het hy oorgegaan in ‘n toestand van terneergedruktheid en selfveragting en berou het sy siel oorweldig.

Hy het graag geluister na Dawid wat sy harp bespeel en dan was dit asof die bose gees tydelik verdryf is; maar op ‘n dag, terwyl die jongeling voor hom bedien en lieflike musiek uit sy instrument voortgebring het en sy stem hom begelei het terwyl hy lofprysings tot God sing, het Saul die musikant skielik met sy spies gegooi met die doel om sy lewe te beëindig. Dawid het, as gevolg van die tussentrede van God behoue gebly en sonder besering van die woede van die koning af weggevlug.

Namate Saul se haat teenoor Dawid toegeneem het, het hy al hoe meer gewaak vir ‘n geleentheid om sy lewe te neem; maar geeneen van sy planne teen die gesalfde van die Here was suksesvol nie. Saul het hom oorgegee aan die beheer van die bose gees wat oor hom geheers het; terwyl Dawid op Hom, wat wys in raad en magtig is om te verlos, vertrou het. “Die beginsel van die wysheid is die vrees van die Here.” (Spreuke 9:10) en Dawid het gedurig tot die Here gebid dat hy opreg voor Hom mag wandel.

Met die begeerte om ontslae van die teenwoordigheid van sy mededinger te raak, het die koning “...hom aangestel as sy owerste oor duisend... Maar die hele Israel en Juda het Dawid liefgehad.” Dit het die volk nie lank geneem om op te merk dat Dawid ‘n bekwame persoon was nie en dat hy die sake wat aan hom toevertrou is met wysheid en vaardigheid bestuur het nie. Die raadgewings van die jong man het getuig van ‘n wyse en verstandige karakter en was veilig om te volg; terwyl Saul se oordeel soms onbetroubaar was en sy beslissings nie van wysheid getuig het nie.

Alhoewel Saul voortdurend op die uitkyk was vir ‘n geleentheid om Dawid om die lewe te bring, het hy hom gevrees, omdat dit duidelik was dat die Here met hom was. Dawid se

onberispelike karakter het vir hom die toorn van die koning opgewek; hy was van die oortuiging dat selfs die lewe en teenwoordigheid van Dawid ‘n smaad op hom werp, omdat dit, in teenstelling met sy eie karakter hom sterk benadeel het. Dit was afguns wat Saul ellendig laat voel het en die nederige onderdaan van sy troon se lewe in gevaar gestel het. Watter ongekende onheil het hierdie bose karaktertrek al in ons wêreld veroorsaak! Dieselfde vyandskap, wat die hart van Kain teen sy broer laat ontvlam het, het in die hart van Saul bestaan en sy eie werke was boos; en die Here kon hom nie seën nie. Nydigheid is die gevolg van hoogmoed en as dit in die hart gekoester word, sal dit lei tot haat en uiteindelik tot wraak en moord. Satan het sy eie karakter getoon deur die woede van Saul teen hom, wat hom nog nooit enige leed aangedoen het nie, op te sweep.

Die koning het Dawid streng dopgehou in die hoop dat hy een of ander geleentheid van onkreukbaarheid of onbedagsaamheid sou vind wat as voorwendsel gebruik kon word om hom in die skande te bring. Hy het gevoel dat hy nie tevrede sou wees voordat hy die lewe van die jongman kon neem en steeds in die oë van sy volk sy bose daad regverdig nie. Hy het ‘n strik vir Dawid se voete gestel en hom aangemoedig om die oorlog teen die Filistyne met groter ywer te voer en belowe om, as ‘n beloning vir sy dapperheid, die oudste dogter van die koningsgesin as vrou aan hom te gee. Op hierdie voorstel was Dawid se beskeie geantwoord: “Wie is ek en wat is my familie, die geslag van my vader in Israel, dat ek ‘n skoonseun van die koning sou word?” Die monarg het sy onopregtheid geopenbaar deur die prinses aan ‘n ander in die huwelik te gee.

Saul se jongste dogter se verliefdheid op Dawid het aan die koning die geleentheid gegee om ‘n plot teen sy mededinger te smee. Hy het Migal aan hom beloof op voorwaarde dat bewyse van die verowering en slagting van ‘n bepaalde aantal van hul volksvyande gelewer word. “Saul het naamlik daarop gereken om Dawid te laat val deur die hand van die Filistyne...” maar God het Sy dienskneg beskerm. Dawid het as oorwinnaar uit die geveg teruggekeer en die koning se skoonseun geword. “Migal, die dogter van Saul...” het hom liefgehad en die woedende monarg het gesien dat sy plot slegs gelei het tot die verheffing van hom wie hy probeer vernietig het. Hy was nou nog meer oortuig dat dit die man was wat die Here gesê het hy is beter as hyself en wat in sy plek op die troon van Israel moes regeer. Hy het alle voorgee opsy gesit en ‘n bevel aan Jonathan en die offisiere van die hof uitgereik, om die lewe van die een wat hy gehaat het, te neem.

Jonatan het die koning se voorneme aan Dawid onthul en gesê dat hy homself moet versteek terwyl hy sy vader sou smeek om die lewe van die verlosser van Israel te spaar. Hy het die koning gewys op wat Dawid gedoen het om die eer en selfs die lewe van die nasie te red en watter verskriklike skuld sou rus op die moordenaar van die een wat God gebruik het om hulle vyande te verstrooi. Dit het die koning se gewete aangeraak en sy hart is versag. “En Saul het gesweer: So waar as die Here leef, hy sal nie gedood word nie!” Dawid is na Saul gebring en hy het soos voorheen in sy teenwoordigheid gedien.

Daar is weer oorlog tussen die Israeliete en die Filistyne verklaar en Dawid het die leër teen hulle vyande aangevoer. Die Hebreërs het ‘n groot oorwinning behaal en die volk het sy wysheid en sy dapperheid geloof. Dit het daartoe gelei dat die vorige bitterheid van Saul weer opgevlam het. Terwyl die jongman voor die koning gespeel en die paleis met soet harmonie vervul het, het Saul se passie hom oorweldig en hy het die spies na Dawid gewerp met die doel om hom teen die muur vas te pen; maar die engel van die Here het die dodelike wapen opsy gestuur. Dawid het ontsnap en na sy eie huis gevlug. Saul het spioene gestuur om hom te vang sodra hy die oggend uit sy huis sou kom en ‘n einde aan sy lewe te maak.

Migal het Dawid ingelig oor haar vader se plan. Sy het by hom aangedring om vir sy lewe te vlug en het hom deur die venster neergelaat sodat hy kon vlug. Hy het na Samuel in Rama gevlug en die profeet het die vlugteling verwelkom. Samuel se huis was ‘n vreedsame plek in teenstelling met die koninklike paleis. Dit was hier, te midde van die heuwels, dat die geërde dienskneg van die Here sy werk voortgesit het. Daar was ‘n groep sieners by hom en saam het hulle die wil van God noukeurig bestudeer en eerbiedig geluister na die woorde van wysheid wat uit die mond van Samuel gespreek is. Dit was kosbare lesse wat Dawid van die leraar van Israel geleer het. Dawid het geglo dat Saul sy troepe nie sou beveel om hierdie heilige plek aan te val nie, maar skynbaar was geen plek heilig vir die verduisterde gemoed van die desperate koning nie. Dawid se verbintenis met Samuel het die jaloesie van die koning meer opgewek, omdat hy gevrees het dat hy wat in die hele Israel as profeet van die Here eerbiedig was, sy invloed sou gebruik om Saul se mededinger te bevorder. Toe die koning verneem waar Dawid was, het hy offisiere gestuur om hom na Gibea te bring, waar hy van plan was om sy moorddadige plan uit te voer.

Die boodskappers het, met die doel om Dawid se lewe te neem, vertrek; maar Een groter as Saul het hulle beheer. Net soos Bileam toe hy op pad was om Israel te vervloek, is hulle deur onsigbare engele ontmoet. Hulle het profetiese uitsprake begin uitspreek oor wat in die toekoms sou gebeur en die heerlikheid en majesteit van Jehova verkondig. So het God die toorn van die mens oorheers en Sy krag gemanifesteer om die bose in toom te hou, terwyl Hy sy dienskneg met ‘n wag van engele ommuur het.

Die tyding het Saul bereik terwyl hy gretig gewag het om Dawid in sy mag te kry; maar in stede daarvan om die teregwysing van God te besef, was hy nog meer vertoornd en het ander boodskappers gestuur. Hulle is ook deur die Gees van God oorheers en het saam met die eerstes verenig en geprofeteer. Die derde afvaardiging is deur die koning gestuur, maar toe hulle by die profete kom, het die Goddelike invloed ook oor hulle gekom en hulle het geprofeteer. Saul het toe besluit dat hy self sou gaan, want sy heftige vyandigheid het buite beheer geraak. Hy was vasbeslote om nie op ‘n verdere geleentheid te wag om Dawid dood te maak nie; sodra hy binne sy bereik was sou hy hom met sy eie hand doodmaak, wat die gevolge ook al sou wees.

Maar ‘n engel van die Here het hom onderweg ontmoet en hom beheer. Die Gees van God het hom in Sy mag gehou en hy het verder op sy pad gegaan en gebede tot God geprewel, afgewissel met voorspellings en heilige melodieë. Hy het oor die koms van die Messias as Verlosser van die wêreld geprofeteer. Toe hy by die profeet se huis in Rama aankom, het hy sy bokleed wat sy rang aangedui het uitgetrek en het die hele dag en die hele nag onder die invloed van die Goddelike Gees voor Samuel en sy leerlinge gelê. Die mense het bymekaar gekom om hierdie vreemde verskynsel te aanskou en die optrede van die koning is wyd en syd verkondig. Dus, weereens, naby die einde van sy bewind, het dit ‘n spreekwoord in Israel geword dat Saul ook tussen die profete was.

Die vervolger se plan is weereens verydel. Hy het Dawid verseker dat hy met hom versoen was, maar Dawid het min vertroue in die koning se berou gehad. Hy het van hierdie geleentheid gebruik gemaak om te ontsnap, voordat die koning se gemoedstemming soos vroeër sou verander. Sy hart het gebloei en hy het verlang daarna om sy vriend Jonatan weer te sien. Bewus van sy onskuld, het hy die koning se seun opgesoek en ‘n aangrypende versoek tot hom gerig: “Wat het ek gedoen?” het hy gevra. “Wat is my misdaad en wat is my sonde voor jou vader, dat hy my lewe soek?” Jonatan het geglo dat sy vader van plan verander het en nie meer Dawid se lewe wou neem nie.

En Jonatan het aan hom gesê: “Volstrek nie! Jy sal nie sterwe nie. Kyk, my vader doen geen ding, klein of groot, sonder om dit aan my te openbaar nie; waarom sou my vader dan hierdie saak vir my wegsteek? Dit is nie so nie.” Na die merkbare vertoning van die krag van God, kon Jonathan nie glo dat sy vader Dawid steeds skade sou berokken nie, aangesien dit ‘n duidelike opstand teen God sou wees. Maar Dawid was nie oortuig nie. Met intense erns het hy aan Jonathan gesê: “So waar as die Here leef en jou siel leef, daar is maar net een tree tussen my en die dood!”

Ten tye van die nuwemaan is ‘n heilige fees in Israel gevier. Hierdie fees sou plaasvind op die dag na die onderhoud tussen Dawid en Jonathan. Op hierdie fees is daar verwag dat albei jongmanne tydens die fees aan die koning se tafel sou verskyn, maar Dawid was bevrees om teenwoordig te wees en daar is gereël dat hy sy broers in Betlehem sou besoek. Met sy terugkeer moes hy in die veld, nie ver van die banketsaal wegkruip nie en drie dae lank afwesig uit die teenwoordigheid van die koning wees; en Jonathan sou oplet wat die effek hiervan op Saul is. Indien daar navraag was oor die afwesigheid van die seun van Isaï, sou Jonathan sê dat hy na sy huis gegaan het om die offerfees van sy vader by te woon. As die koning as gevolg daarvan nie in ‘n woedebui uitgebreek het nie en sou antwoord: “Goed,” sou dit vir Dawid veilig wees om na die hof terug te keer. Maar as hy woedend oor sy afwesigheid was, dan moes Dawid vlug.

Op die eerste dag van die fees het die koning nie verneem waar Dawid was nie, maar toe sy sitplek op die tweede dag nog leeg was, het hy verneem: “Waarom kom die seun van Isaï gister sowel as vandag nie na die maaltyd nie? En Jonatan het Saul geantwoord:

Dawid het my dringend verlof gevra na Betlehem toe en gesê: Laat my tog gaan, want ons het ‘n familie offer in die stad en my broer self het my laat roep. As ek dan nou guns in jou oë gevind het, laat my tog heengaan om my broers te besoek. Daarom het hy nie aan die koning se tafel gekom nie.” Toe Saul hierdie woorde hoor, was sy woede buite beheer. Hy het verklaar dat, vir solank as wat Dawid geleef het, Jonathan nie die troon van Israel sou bestyg nie en het geëis dat daar dadelik na Dawid gestuur moes word en dat hy doodgemaak moes word. Jonatan het weer vir sy vriend tussenbeide getree en gesê: “Waarom moet hy gedood word, wat het hy gedoen?” Hierdie beroep op die koning het hom net meer satanies gemaak in sy woede en die spies wat hy vir Dawid bedoel het, het hy na sy seun gewerp.

Die prins was gegrief en verontwaardig, het die koninklike teenwoordigheid verlaat en was nie meer ‘n gas by die fees nie. Sy siel was neergeboë met hartseer terwyl hy gereedgemaak het om na die afgespreekte plek te gaan waar Dawid sou verneem van die koning se voorneme aangaande hom. Hulle het mekaar omhels en bitterlik geween. Die donker gramskap van die koning het ‘n skaduwee op die lewe van die jongmanne gewerp en hulle droefheid was onuitspreeklik. Die laaste woorde van Jonathan toe hulle paaie in verskillende rigtings skei, was: “Gaan in vrede, omdat ons twee in die Naam van die Here gesweer en gesê het: Die Here sal tussen my en jou wees en tussen my nageslag en jou nageslag vir altyd.”

Die koning se seun het na Gibea teruggekeer en Dawid het hom gehaas om Nob te bereik, ‘n stad wat net ‘n paar kilometer daarvandaan was en ook aan die stam van Benjamin behoort het. Die tabernakel is van Silo na hierdie plek gebring en hier het die hoëpriester Ahimeleg gedien. Dawid het nie geweet waarheen hy moes vlug nie, behalwe na die dienskneg van God. Die priester het hom verbaas aangekyk toe hy blykbaar haastig alleen daar aankom, met ‘n gesig wat getuig het van angs en hartseer. Hy het verneem wat hom daarheen gebring het. Die jong man was voortdurend bevrees vir ontdekking en het hom in sy vrees tot bedrog gewend. Dawid het aan die priester vertel dat hy op ‘n geheime sending vir die koning was wat uiters dringend was. Hierdeur het hy ‘n gebrek aan geloof in God openbaar en sy sonde het gelei tot die dood van die hoëpriester. Indien hy die ware feite duidelik gestel het, sou Ahimeleg geweet het watter koers om te volg om sy lewe te bewaar. God vereis dat Sy volk, selfs in die grootste gevaar, deur waarheid gekenmerk word. Dawid het die priester vir vyf brode gevra. Daar was niks anders as geheiligde brood in die man van God se besit nie, maar Dawid het daarin geslaag om sy besware uit die weg te ruim en die brood ontvang om sy honger te stil.

’n Nuwe gevaar het homself nou voorgedoen. Doëg, die hoof van Saul se veewagters, wat die geloof van die Hebreërs bely het, was op hierdie stadium in die plek van aanbidding om sy geloftes te betaal. Toe Dawid hom opmerk, het hy besluit om so gou moontlik na ‘n ander skuilplek te vertrek en ‘n wapen te bekom waarmee hy homself sou kon verdedig indien nodig. Hy het Ahimeleg om ‘n swaard gevra, wat aan hom gesê het dat hy niks

anders behalwe die swaard van Goliat, wat as aandenking in die tabernakel gehou is, het nie. Dawid het geantwoord: “Daar is nie nog so een nie, gee dit aan my.” Hy het weer moed geskep toe hy die swaard, wat hy een keer gebruik het om die kampvegter van die Filistyne mee dood te maak, in sy hande vashou.

Dawid het na Agis, die koning van Gat, gevlug, want hy het gevoel dat daar meer veiligheid onder die vyande van sy volk was as onder die heerskappy van Saul. Maar Agis het verslag ontvang dat Dawid die man was wat die Filistynse kampvegter jare tevore doodgemaak het; en noudat hy by die vyande van Israel skuiling gesoek het, het hy in groot gevaar verkeer. Maar hy het voorgegee dat hy waansinnig was en het sodoende sy vyande bedrieg en ontsnap.

Dawid se eerste dwaling was sy wantroue in God by Nob en sy tweede fout was sy bedrog voor Agis. Dawid het edele karaktertrekke getoon en sy morele waardes het vir hom die guns van die volk gewen; maar toe beproewing hom oorval, het sy geloof gewankel en menslike swakheid het ingetree. Hy het in elke mens ‘n spioen en verraaier gesien. Tydens ‘n groot noodgeval het Dawid met ‘n onwrikbare oog van geloof na God opgesien en die Filistynse reus oorwin. Hy het in God geglo en het in Sy naam opgetree. Maar toe hy gejag en vervolg word, het verwarring en benoudheid hom byna sy hemelse Vader uit die oog laat verloor.

Maar hierdie ervaring het gedien om Dawid wysheid te leer, want dit het daartoe gelei dat hy sy swakheid en die noodsaaklikheid van voortdurende afhanklikheid van God besef. O, hoe kosbaar is die lieflike invloed van die Gees van God as dit kom by depressiewe of wanhopige siele, moedeloosheid, aanmoediging, om swakhede te versterk en moed en hulp te verleen aan die beproefde knegte van die Here!

O, wat ‘n God het ons, wat saggies met die dwalendes omgaan en Sy geduld en deernis in teenspoed openbaar en wanneer ons met groot verdriet oorweldig word!

Elke mislukking van die kinders van God is aan hul gebrek aan geloof te wyte. Wanneer skaduwees die siel omring, wanneer ons lig en leiding verlang, moet ons opkyk; daar is lig agter die duisternis. Dawid moes God vir geen oomblik gewantrou het nie. Hy het genoeg rede gehad om Hom te vertrou; hy was die gesalfde van die Here en te midde van gevaar is hy deur die engele van God beskerm; hy was met moed bewapen om wondere te verrig en indien hy eerder sy gedagtes weggelei het van die situasie waarin hy verkeer en God se mag en majesteit in gedagte gehou het, sou hy selfs in die skaduwees van die dood vrede ervaar het; hy sou met vertroue die belofte van die Here kon herhaal: “Berge mag wyk en heuwels wankel, maar my goedertierenheid sal van jou nie wyk en my vredesverbond nie wankel nie.” (Jesaja 54:10).

Tussen die berge van Judea het Dawid skuiling teen die agtervolging van Saul gesoek. Hy het na die spelonk van Adullam gevlug, ‘n plek wat met min manskappe teen ‘n groot

leër verdedig kon word. “En toe sy broers en sy hele familie dit hoor, het hulle daarheen afgetrek na hom.” Dawid se familie kon nie veilig voel in die wete dat die onredelike suspisies van Saul teen hulle gerig kon word as gevolg van die feit dat hulle familie van Dawid was nie. Hulle het nou uitgevind-wat besig was om algemeen in Israel bekend te word-dat God Dawid as die toekomstige heerser van Sy volk gekies het; en hulle het geglo dat hulle veiliger by hom sou wees, al was hy ‘n vlugteling in ‘n eensame grot, as wat hulle sou wees terwyl hulle aan die kranksinnige waansin van ‘n jaloerse koning blootgestel was.

In die spelonk van Adullam is die gesin in simpatie en toegeneentheid saamgebind. Die seun van Isaï kon met sy stem en met sy harp musiek maak terwyl hy gesing het: “Kyk, hoe goed en hoe lieflik is dit dat broers ook saamwoon!” (Psalm 133:1). Hy het die bitterheid van wantroue deur sy eie broers gesmaak en die harmonie wat die plek van onenigheid ingeneem het, het vreugde in die hart van die voortvlugtige gebring. Dit was hier waar Dawid die vyftigste psalm gekomponeer het.

Dit was nie lank voordat ander, wat die koning se heffings wou vryspring, hulle by Dawid se geselskap aangesluit het nie. Daar was baie wat hulle vertroue in die heerser van Israel verloor het, omdat hulle kon sien dat hy nie meer deur die Gees van die Here gelei word nie. “Elkeen wat in benoudheid was en elkeen wat ‘n skuldeiser gehad het en elkeen wat verbitterd was...” het hom by Dawid geskaar, “...en hy het owerste oor hulle geword, sodat daar omtrent vierhonderd man met hom saam was.” Hier het Dawid ‘n klein koninkryk van sy eie gehad en daarin het orde en dissipline geheers. Maar selfs in sy skuilplek tussen die berge, het hy ver van veilig gevoel want hy het voortdurende getuienis ontvang dat die koning nie sy moorddadige planne laat vaar het nie.

Hy het by die koning van Moab ‘n toevlugsoord vir sy ouers gevind en toe, met ‘n waarskuwing van gevaar van ‘n profeet van die Here, het hy van sy skuilplek na die bos van Heret gevlug. Die ervarings wat Dawid ondergaan het, was nie onnodig of vrugteloos nie. God het hom gedissiplineer om hom toe te rus om ‘n wyse generaal, asook ‘n regverdige en barmhartige koning te word. Met sy groep vlugtelinge was hy besig om voorbereidings te tref om die werk aan te pak wat Saul, weens sy moorddadige passie en blinde indiskresie, heeltemal onbevoeg was om te doen. ‘n Mens kan nie van die raad van God afwyk en steeds die kalmte en wysheid behou wat hulle in staat sal stel om met geregtigheid en diskresie op te tree nie. Daar is geen waansin so erg, so hopeloos, as om menslike wysheid, onbegeleid deur die wysheid van God, te volg nie.

Saul het begin voorbereidings tref om Dawid in ‘n lokval, in die spelonk van Adullam te vang en toe dit ontdek is dat Dawid hierdie skuilplek verlaat het, was die koning woedend. Dawid se vlug was vir Saul ‘n raaisel. Hy kon dit slegs verklaar deur homself wys te maak dat daar verraaiers in sy kamp was wat die seun van Isaï oor sy nabyheid en planne ingelig het.

Hy het aan sy raadgewers bevestig dat daar ‘n sameswering teen hom ontstaan het en met die aanbod van duur geskenke en ere posisies, het hy hulle omgekoop om te onthul wie onder sy volk met Dawid bevriend was. Doëg, die Edomiet, het ‘n verraaier geword. Hy is deur ambisie en gierigheid aangevuur en as gevolg van sy haat vir die priester wat sy sonde bestraf het, het hy Dawid se besoek aan Ahimeleg gerapporteer. Hy het die saak op so wyse oorgedra, dat Saul se woede teen die Godsman ontvlam het. Die woorde van daardie onheilspellende tong, deur vuur van die hel aangesteek, het die ergste passies in Saul se hart aangevuur. Verwoed het hy gesweer dat die priester se hele familie sou sterf en die afskuwelike bevel is uitgevoer. Nie net Ahimeleg nie, maar al die lede van die huis van sy vader, “...vyf-en-tagtig man wat die linne skouerkleed dra...” is op bevel van die koning deur die moorddadige hand van Doëg vermoor.

“Ook die priester stad Nob het hy met die skerpte van die swaard verslaan, man sowel as vrou, kind sowel as suigling, ook die beeste en esels en skape.” Dit was wat Saul, onder beheer van Satan, kon vermag. Toe God gesê het dat die ongeregtigheid van die Amalekiete vol was en hom beveel het om hulle heeltemal te vernietig, het hy homself as te genadig beskou om die vonnis van God te voltrek en het hy gespaar wat aan vernietiging gewy was; maar nou, sonder opdrag van God, onder leiding van Satan, kon hy die priesters van die Here doodmaak en die inwoners van Nob uitdelg. Dit is die perversiteit van die menslike hart wat die leiding van God verwerp het.

Hierdie daad het die hele Israel met afgryse gevul. Dit was die koning wat hulle gekies het wat hierdie gruweldaad begaan het en hy het, soos die konings van ander nasies wat God nie gevrees het nie, opgetree. Die verbondsark was by hulle, maar die priesters van wie hulle leiding ontvang het, is deur die swaard gedood. Wat sou volgende wees?

Hoofstuk 65—Grootmoedigheid van Dawid

(Hierdie hoofstuk berus op 1 Samuel 22:20-23;23 tot 27)

Na die gruwelike slagting van die priesters van die Here deur Saul, het "...een van die seuns van Ahimeleg, die seun van Ahitub, vrygeraak en sy naam was Abjatar; hy het agter Dawid aan gevlug. Toe Abjatar aan Dawid vertel dat Saul die priesters van die Here vermoor het, sê Dawid aan Abjatar: Ek het daardie dag toe Doëg, die Edomiet, daar was, geweet dat hy dit sekerlik aan Saul sou vertel, Ek is die oorsaak van die dood van al die lede van u familie. Bly by my, wees nie bevrees nie; want die wat my lewe soek, soek u lewe ook; want u is by my in goeie bewaring."

Nog steeds deur die koning gejag, kon Dawid geen rusplek of sekuriteit vind nie. By Kehila het sy dapper bende die stad van oorname deur die Filistyne gered, maar hulle was steeds nie veilig nie, selfs nie onder die mense wat hulle gered het nie. Van Kehila het hulle na die woestyn van Sif gegaan.

Op hierdie stadium, toe daar so min lig op Dawid se pad was, was hy verheug oor 'n onverwagse besoek van Jonathan, wat uitgevind het waar hy hom skuilhou. Die paar oomblikke wat hierdie twee vriende in mekaar se geselskap deurgebring het was kosbaar. Hulle het hulle uiteenlopende ervarings gedeel en Jonathan het die hart van Dawid versterk en gesê: "Vrees nie, want die hand van Saul, my vader, sal jou nie vind nie, maar jy sal koning word oor Israel en ek sal die tweede onder jou wees; en my vader Saul weet dit ook goed." Terwyl hulle so oor die wonderlike handelinge van God teenoor Dawid gepraat het, is die gejagte vlugteling grootliks bemoedig. "Toe sluit hulle twee 'n verbond voor die aangesig van die Here; en Dawid het in Hores gebly, maar Jonatan het na sy huis gegaan."

Na die besoek van Jonathan het Dawid sy siel met lofliedere bemoedig, terwyl hy sy stem met sy harp begelei en gesing het:

"By die Here skuil ek.

Hoe kan julle dan vir my sê:

Vlug na julle berg soos "n voël!

Want kyk, die goddelose span die boog;

hulle het hul pyl op die snaar reggesit

om in die donker te skiet na die opregtes van hart.

As die fondamente omgegooi word,

wat kan die regverdige doen?

Die Here is in sy heilige paleis;

die troon van die Here is in die hemel;

sy oë sien, sy ooglede toets die mensekinders.

Die Here toets die regverdige;

maar sy siel haat die goddelose

en die wat geweld liefhet. ”

(Psalm11:1-5)

Die Sifiete na wie se wilde streke Dawid uit Kehila af weg is, het aan Saul in Gibea gesê dat hulle weet waar Dawid hom skuilhou en dat hulle die koning na sy skuilplek sou lei. Maar Dawid, gewaarsku oor hul voornemens, het van skuilplek verander en in die berge tussen Maon en die Dooie See skuiling gaan soek.

Daar is weer woord aan Saul gestuur: “Kyk, Dawid is in die woestyn van Engedi. Daarop het Saul drieduisend uitgesoekte manne uit die hele Israel geneem en heengegaan om Dawid en sy manne te soek teenoor die Steenbokrotse.” Dawid het slegs seshonderd manskappe in sy geselskap gehad, terwyl Saul met ‘n leër van drieduisend man teen hom opgetrek het. In ‘n afgesonderde spelonk het die seun van Isaï en sy manne gewag op leiding van God oor wat hulle te doen staan. Terwyl Saul teen die berg uitgeklim het, het hy uitgedraai en alleen in die grot waar Dawid en sy manne geskuil het, ingegaan. Toe die manne van Dawid dit sien, het hulle hul leier versoek om Saul dood te maak. Die feit dat die koning nou in hul mag was, is deur hulle vertolk as ‘n sekere bewys dat God self die vyand in hul hand oorgegee het sodat hulle hom kon vernietig. Dawid was in die versoeking om dit te doen, maar die stem van sy gewete het met hom gespreek en gesê: “Raak my gesalfde nie aan nie.”

Dawid se manne was steeds onwillig om Saul in vrede te laat gaan en het hulle aanvoerder aan die woorde van die Here herinner: “Nou gee Ek jou vyand in jou hand en maak met hom soos goed is in jou oë. Toe staan Dawid op en sny stilletjies die slip van Saul se mantel af.” Maar later het sy gewete hom aangekla omdat hy selfs die kleed van die koning geskend het.

Saul het opgestaan en uit die grot gegaan om sy soektog voort te sit, toe ‘n stem op sy verskrikte ore val: “My heer die koning!” Hy het omgedraai om te sien wie hom aanspreek en kyk! dit was die seun van Isaï, die man wat hy so lank begeer het om in sy mag te kry om hom dood te maak. Dawid het voor die koning gebuig en hom as sy heer erken. Toe spreek hy met die woorde aan: “Waarom luister u na die woorde van mense wat sê: Kyk, Dawid soek u onheil? Kyk, vandag sien u eie oë dat die Here u vandag in die spelonk in my hand gegee het; en hulle het gesê ek moet u doodmaak, maar ek het u verskoon en gesê: Ek sal my hand nie uitsteek teen my heer nie, want hy is die gesalfde van die Here. En kyk,

my vader, ja, kyk die slip van u mantel in my hand! Want toe ek die slip van u mantel afgesny het, het ek u nie gedood nie. Erken en sien dat daar by my geen kwaad of oortreding is en ek nie teen u gesondig het nie, alhoewel u op my lewe loer om dit weg te neem. ”

Toe Saul die woorde van Dawid hoor, is hy verneder en kon hy nie anders as om die waarheid daarvan te erken nie. Sy gevoelens was diep ontroer toe hy besef hoe volledig hy in die mag van die man, wie se lewe hy gesoek het, was. Dawid het met bewuste onskuld voor hom gestaan. Met ‘n versagtende gees: “Is dit jou stem, my seun Dawid? En Saul het sy stem verhef en geween.” Toe sê hy aan Dawid: “Jy is regverdiger as ek, want jy het aan my goed gedoen terwyl ek aan jou kwaad gedoen het ... Want as iemand sy vyand aantref, sal hy hom op ‘n goeie pad laat gaan? Maar die Here sal jou die goeie vergelde vir wat jy vandag aan my gedoen het. En nou, kyk, ek weet jy sal sekerlik koning word en die koningskap oor Israel sal in jou hand standhou.” En Dawid met Saul ‘n verbond gesluit dat, indien dit sou plaasvind, hy die huis van Saul sou begunstig en nie sy naam sou uitroei nie.

Maar bekend met Saul se vorige optrede, kon Dawid geen vertroue in die versekering van die koning stel nie en het ook nie hoop gehad dat sy berou lank sou duur nie. Dus, toe Saul na sy huis teruggekeer het, het Dawid in die bergvestings gebly.

Die vyandskap wat teenoor die diensknegte van God gekoester word deur diegene wat aan die mag van Satan oorgegee is, verander soms in ‘n gevoel van versoening en guns, maar die verandering blyk nie altyd blywend te wees nie. Nadat kwaadwillige mense die dienaars van God kwaad aangedoen het, neem die oortuiging dat hulle verkeerd opgetree het soms diep besit van hulle. Die Gees van die Here streef daarna dat hulle hul harte voor God en voor diegene wie se invloed hulle probeer vernietig het verootmoedig en moontlik van optrede teenoor hulle verander. Maar sodra hulle hul weer oopstel vir die influisteringe van die bose, herleef die ou twyfel, ontwaak die ou vyandskap en keer hulle terug tot dieselfde optrede waaroor hulle berou gehad het en wat hulle tydelik laat vaar het. Hulle belaster, beskuldig en veroordeel opnuut op die bitterste wyse, dieselfde mense teenoor wie hulle die nederigste bekentenis gedoen het. Satan kan sulke mense na hierdie optrede met veel groter kragdadigheid as voorheen gebruik, omdat hulle teen groter lig gesondig het.

“En Samuel het gesterwe en die hele Israel het saamgekom en oor hom gerouklaag en hom begrawe in sy huis in Rama.” Die volk van Israel het Samuel se dood as ‘n onherstelbare verlies beskou. ‘n Groot en goeie profeet en ‘n uitstaande regter het in die dood neergedaal en die rou van die volk was diep en opreg. Van sy jeug af het Samuel in opregtheid van hart voor Israel gewandel; hoewel Saul die erkende koning was, het Samuel meer gesag en invloed as hy uitgeoefen omdat sy rekord een van getrouheid, gehoorsaamheid en toegewydheid was. Ons lees dat hy Israel al die dae van sy lewe gerig het.

Terwyl die volk Saul se gedrag met die van Samuel vergelyk het, het hulle besef watter fout hulle begaan het deur ‘n koning te verlang sodat hulle nie anders as die nasies rondom hulle sou wees nie. Baie van hulle was verontrus oor die toestand van die gemeenskap, wat vinnig op pad was om deur ongodsdienstigheid en goddeloosheid deursuur te word. Die voorbeeld van hulle heerser het ‘n wye invloed gehad en Israel het rede gehad om te treur oor die dood van die profeet van die Here.

Die volk het die stigter en hoof van sy heilige skole verloor, maar dit was nie al nie. Hulle het ook die man verloor tot wie hulle hul met hul groot probleme gewend het-hy wat voortdurend in belang van die volk tot God gebid het. Die voorbidding van Samuel het ‘n gevoel van veiligheid meegebring. “Die vurige gebed van ‘n regverdige het groot krag.” (Jakobus 5:16). Die mense het nou van God verlate gevoel. Dit het geblyk dat die koning weinig minder as ‘n besetene was. Die reg is verdraai en orde is in wanorde verander.

Dit was terwyl die nasie deur interne twis verskeur was, toe die rustige, godvresende raad van Samuel die nodigste geblyk het, dat God Sy bejaarde dienskneg rus gegee het. Bitter was die besinning van die mense toe hulle sy rustige rusplek aanskou en hulle dwaasheid onthou toe hulle hom as hul heerser verwerp het; want sy omgang met God was so innig dat dit geskyn het asof hy die hele Israel met die troon van Jehova in verbinding gebring het. Dit was Samuel wat hulle geleer het om God lief te hê en te gehoorsaam; maar noudat hy dood was, het die volk gevoel dat hulle aan die genade van ‘n koning wat met Satan ‘n verbond aangegaan het oorgelaat was en die mense van die God van die hemel sou skei.

Dawid kon nie by Samuel se begrafnis teenwoordig wees nie, maar hy het so diep en teer oor hom gerou, soos wat ‘n getroue seun oor ‘n toegewyde vader treur. Hy het geweet dat Samuel se dood nog ‘n band van selfbeheersing in die optrede van Saul gebreek het en hy het minder veilig gevoel as toe die profeet geleef het. Terwyl Saul se aandag in beslag geneem is met die rou betoon oor Samuel, het Dawid van die geleentheid gebruik gemaak om na ‘n plek van groter veiligheid te soek; en hy het gevlug na die woestyn van Paran. Dit was hier wat hy psalm eenhonderd-en-twintig en psalm een-en-twintig gekomponeer het. In hierdie verlate wildernis, met die besef dat die profeet dood was en die koning sy vyand was, het hy gesing:

“My hulp is van die Here

wat hemel en aarde gemaak het.

Hy kan jou voet nie laat wankel nie;

jou Bewaarder kan nie sluimer nie.

Kyk, die Bewaarder van Israel

sluimer of slaap nie ...

Die Here sal jou bewaar vir elke onheil;

jou siel sal Hy bewaar.

Die Here sal jou uitgang en jou ingang bewaar,

van nou af tot in ewigheid."

(Psalm 121:2-8)

Terwyl Dawid en sy manskappe in die woestyn Paran was, het hulle die kuddes en beeste van 'n welgestelde man genaamd Nabal, wat groot besittings in daardie streek gehad het, beskerm teen die plundering van stropers in daardie omgewing. Nabal was 'n afstammeling van Kaleb, maar hy was onbeskof en inhalig van geaardheid.

Dit was skaap skeertyd, 'n seisoen van gasvryheid. Dawid en sy manskappe het lewensmiddels dringend benodig; en ooreenkomstig die gebruike van die tyd, het die seun van Isaï tien jongmanne na Nabal gestuur met die opdrag om hom in die naam van hul leier te groet en bygevoeg: "So moet julle aan die welvarende sê: Mag dit goed gaan met u sowel as met u huis en goed gaan met alles wat u besit. En nou, ek het gehoor dat u skeerders het; nou ja, u wagters was met ons saam; ons het hulle nie beledig nie en hulle het ook niks vermis al die dae wat hulle in Karmel* was nie. Vra u dienaars en hulle sal u dit te kenne gee; laat dus die jongmanne guns vind in u oë, want ons het op 'n vrolike dag gekom; gee tog wat u byderhand het aan u dienaars en aan u seun Dawid."

Dawid en sy manskappe was soos 'n muur van beskerming vir die herders en kuddes van Nabal; en nou het hulle hierdie ryk man gevra om uit sy oorvloed in die behoeftes van die manne wat aan hom so 'n waardevolle diens bewys het, te voorsien. Dawid en sy manskappe kon hulself aan sy kuddes gehelp het, maar hulle het nie. Hulle het op 'n eerlike wyse opgetree. Hulle vriendelikheid het egter by Nabal verbygegaan. Sy antwoord aan Dawid het van sy karakter getuig: "Wie is Dawid? En wie is die seun van Isaï? Daar is vandag baie dienaars wat hulle losskeur, elkeen van sy heer af. Sou ek dan my brood en my water en my slaggoed wat ek vir my skeerders geslag het, neem en aan manne gee van wie ek nie weet waar hulle vandaan kom nie?"

---

* Nie die berg Karmel nie, maar "n plek in Juda naby die stad Maon.

Toe die manne met leë hande terugkeer en die verloop aan Dawid vertel, is hy met verontwaardiging gevul. Hy het sy manne beveel om hulself slaggereed vir 'n aanval te kry, want hy het besluit om die man wat geweier het om hom te voorsien van dit waarop hy geregtig was en hom boonop beledig het, te straf. Hierdie impulsiewe optrede was meer

in harmonie met die karakter van Saul as die van Dawid, maar die seun van Isaï moes nog lesse van geduld in die skool van beproewing leer.

Een van die dienaars van Nabal het hom na Abigail, die vrou van Nabal, gehaas nadat hy die jong mans van Dawid ontslaan het en haar vertel wat gebeur het: "Kyk, Dawid het boodskappers uit die woestyn gestuur om ons heer te begroet, maar hy het teen hulle uitgevaar. Tog was die manne vir ons baie goed; ook is ons nie beledig nie en ons het niks vermis al die dae wat ons saam met hulle rondgetrek het toe ons in die veld was nie. Hulle was 'n muur om ons, snags sowel as bedags, al die dae wat ons die skape by hulle opgepas het. En nou moet u self ondersoek en kyk wat u moet doen; want die onheil is vas besluit oor ons heer en oor sy hele huis."

Sonder om haar man te raadpleeg of hom van haar voorneme te vertel, het Abigail 'n groot hoeveelheid voorraad, op esels geplaas en onder die sorg van diensknegte vooruit gestuur en sy het self gevolg om die bende van Dawid tegemoet te gaan. Sy het hulle onder die helling van 'n heuwel ontmoet. "Toe Abigail Dawid sien, het sy gou van die esel afgeklim en voor Dawid op haar aangesig neergeval en na die aarde toe gebuig. En sy het voor sy voete neergeval en gesê: Op my, my heer, rus die skuld, maar laat u dienares tog voor u ore mag spreek en luister na die woorde van u dienares."

Abigail het Dawid met die eerbied wat 'n gekroonde monarg toekom aangespreek. Nabal het met minagting gevra: "Wie is Dawid?" maar Abigail het hom "my heer" genoem. Met vriendelike woorde het sy probeer om sy vertoornde gemoed te kalmeer en sy het namens haar man by hom gepleit. Abigail het die krag van haar toewyding aan haar huisgesin getoon sonder enige vertoon, of hoogmoed, maar vol van die wysheid en liefde van God en sy het dit duidelik aan Dawid gemaak, dat die onvriendelike optrede van haar man op geen wyse as 'n persoonlike belediging teenoor hom bedoel was nie, maar bloot die uitbarsting van 'n ongelukkige en selfsugtige karakter.

"En nou, my heer, so waar as die Here leef en u siel leef, dit is die Here wat u teruggehou het om in bloedskuld te raak en u met eie hand te help; mag dan nou u vyande en die wat onheil soek teen my heer, soos Nabal word." Abigail het nie die krediet vir hierdie redenasie om Dawid van sy oorhaastige optrede te keer vir haarself toegeëien nie, maar het die eer en die lof aan God gegee. Daarna het sy haar milde aanbod as dankoffer aan die manne van Dawid aangebied en steeds gepleit asof sy self die een was wat die wrok van die leier so opgewerk het.

Sy het gesê: "Vergeef tog die oortreding van u dienares, want die Here sal sekerlik vir my heer 'n bestendige huis stig, omdat my heer die oorloë van die Here voer en in u hele lewe in u geen kwaad gevind is nie." Abigail het by implikasie aan Dawid die weg getoon wat hy moes inslaan. Hy moes die gevegte van die Here aanvoer. Hy moes nie wraak neem vir persoonlike onreg wat teen hom gepleeg is nie, selfs al was hy as 'n verraaier vervolg.

Sy het voortgegaan: “As ‘n mens opstaan om u te agtervolg en u lewe te soek, mag die siel van my heer dan saamgebind wees in die bondeltjie van die lewendes by die Here u God ... En as die Here aan my heer sal doen volgens al die goeie wat Hy aan u beloof het en u aanstel as vors oor Israel, dan sal daar vir u geen struikelblok en vir my heer geen gewetenswroeging wees dat u sonder oorsaak bloed vergiet het en my heer homself hulp verskaf het nie; en as die Here goed sal doen aan my heer, moet u aan u dienares dink.” (1 Samuel 25:29-31).

Hierdie woorde kon slegs oor die lippe van iemand kom wat wysheid van Bo af ontvang het. Die godsdienstigheid van Abigail, soos die geur van ‘n blom, is onbewustelik uit haar aanskyn, woord en handeling uitgeadem. Die Gees van die Seun van God het in haar siel gewoon. Haar woorde, gevul met genade, vol vriendelikheid en vrede het ‘n hemelse invloed afgegee. Beter emosies het oor Dawid gekom en hy het gebewe by die gedagte aan wat die gevolge van sy oorhaastige besluit kon gewees het. “Salig is die vredemakers, want hulle sal kinders van God genoem word.” (Mattheus 5:9). As daar tog baie meer soos hierdie vrou van Israel was, wat die gevoelens van irritasie weg streel, oorhaastige besluite verhoed en groot euwels verdryf deur kalm woorde en goed gerigte wysheid.

Die lewe van ‘n toegewyde Christen straal voortdurend, vertroosting en vrede uit. Dit word gekenmerk deur reinheid, takt, eenvoud en bruikbaarheid. Dit word beheer deur daardie onselfsugtige liefde wat die invloed heilig. Dit is vol van Christus en versprei ‘n spoor van lig oral waar sy besitter mag gaan. Abigail was ‘n wyse bestrawwer en raadgewer. Dawid se woede het onder die krag van haar invloed en redenasie bedaar. Hy was oortuig dat hy onverstandig opgetree het en beheer oor homself verloor het.

Met ‘n nederige hart het hy die bestraffing aanvaar, in ooreenstemming met sy eie woorde: “Laat die regverdige my met liefde slaan en my tugtig-hoofsalf sal my hoof nie weier nie” (Psalm 141:5). Hy het haar bedank en geseën omdat sy hom sulke wyse raad gegee het. Daar is baie wat, wanneer hulle tereggewys word, dit as prysenswaardig beskou indien hulle die teregwysing ontvang sonder om ongeduldig te word; maar hoe min neem bestraffing met ‘n dankbare hart aan en seën diegene wat poog om hulle te verhoed om ‘n verkeerde weg te volg.

Toe Abigail terugkeer huis toe, vind sy Nabal en sy gaste besig om ‘n groot feesmaal te geniet wat hulle in ‘n toneel van dronkenskap omskep het. Sy het eers die volgende oggend haar man ingelig oor wat plaasgevind het met die onderhoud met Dawid. Nabal was ‘n lafaard en toe hy besef hoe naby sy dwaasheid hom aan ‘n skielike dood gebring het, het dit geblyk asof ‘n skielike verlamming oor hom kom. Bevrees dat Dawid steeds met sy doel om wraak te neem sou voortgaan, is hy met afgryse gevul en het in ‘n toestand van hulpelose gevoel loosheid weggesink. Na tien dae is hy oorlede. Die lewe wat God hom gegee het, was net ‘n vloek vir die wêreld. Te midde van sy joligheid en gefuif het

God aan hom gesê, soos aan die ryk man van die gelykenis: “Jou dwaas, in hierdie nag sal hulle jou siel van jou afeis.” (Lukas 12:20).

Dawid is daarna met Abigail getroud. Hy was reeds die man van een vrou, maar die gebruike van die nasies van sy tyd het sy oordeel verdraai en sy dade beïnvloed. Selfs groot en goeie mense het foute begaan deur die praktyke van die wêreld te volg. Die bitter gevolge van Dawid se baie vrouens, is regdeur sy lewe ervaar.

Na die dood van Samuel is Dawid vir ‘n paar maande in vrede gelaat. Hy is weer terug na die eensaamheid van die Sifiete; maar hierdie vyande, in die hoop om die koning se guns te verseker, het hom ingelig oor die skuilplek van Dawid. Hierdie berig het die gees van bose drifte wat in Saul gesluimer het, laat herontwaak. Weereens het hy sy manne opgeroep om Dawid te agtervolg. Maar goedgesinde spioene het die seun van Isaï in kennis gestel dat Saul hom weer agtervolg en met ‘n paar van sy manne het Dawid uitgegaan om vas te stel waar sy vyand hom bevind. Dit was gedurende die nag, terwyl hulle versigtig nadergekom het, dat hulle op die laer afkom en die tente van die koning en sy dienaars voor hulle sien. Niemand het hulle gewaar nie, want die hele laer het geslaap. Dawid het sy vriende gevra om saam met hom in die kamp in te gaan. In antwoord op die vraag: “Wie sal met my saam afgaan na Saul, na die laer toe?” het Abisaï gesê: “Ek sal met u saam afgaan.”

Verberg deur die donker skaduwees van die heuwels, het Dawid en sy metgesel die kamp van die vyand binnegegaan. Terwyl hulle die getal van hul vyande probeer vasstel het, het hulle op Saul afgekom, sy spies in die grond gesteek en ‘n kruik water langs sy kop. Langs hom het Abner, sy hoofbevelvoerder gelê en hy en die soldate rondom hulle was vas aan die slaap. Abisaï het sy spies gelig en aan Dawid gesê: “Vandag het God u vyand in u hand oorgelewer; laat ek hom tog nou met sy spies in een slag teen die grond vassteek sonder om dit ‘n tweede keer te doen.” Hy het vir toestemming gewag, maar die gefluisterde woorde het sy ore bereik: “Bring hom nie om nie, want wie slaan sy hand aan die gesalfde van die Here en bly ongestraf?...So waar as die Here leef, sekerlik sal die Here hom slaan, of sy dag sal kom dat hy sterwe, of hy sal aftrek in die geveg en omkom! Mag die Here my bewaar dat ek my hand aan die gesalfde van die Here sou slaan! Maar neem nou tog die spies wat aan sy koppenent is en die waterkruik en laat ons weggaan. Toe neem Dawid die spies en die waterkruik van Saul se koppenent weg en hulle het heengegaan sonder dat iemand dit sien of merk of wakker word; want hulle was almal aan die slaap, omdat ‘n diepe slaap van die Here op hulle geval het.” Hoe maklik kan die Here die sterkste verswak, die omsigtigheid van die verstandiges wegneem en die vaardigheid van die waaksaamste verwar!

Toe Dawid ‘n veilige afstand weg van die kamp was, het hy op die top van ‘n heuwel gestaan en met ‘n luide stem tot die manskappe en tot Abner uitgeroep en gesê: “Jy is tog ‘n man en wie is soos jy in Israel? Waarom het jy dan nie by jou heer die koning wag gehou

nie? Want een uit die volk het ingekom om die koning, jou heer, om te bring. Hierdie ding is nie goed wat jy gedoen het nie! So waar as die Here leef, voorwaar, julle verdien die dood, omdat julle nie wag gehou het oor julle heer, oor die gesalfde van die Here nie. En kyk nou, waar is die spies van die koning en die waterkruik wat aan sy koppenent was?

Toe herken Saul die stem van Dawid en vra: Is dit jou stem daar, my seun Dawid? En Dawid sê: My stem, my heer die koning! Verder sê hy: Waarom agtervolg my heer sy dienaar tog? Want wat het ek gedoen? Of watter kwaad is daar by my? Laat my heer die koning dan nou luister na die woorde van sy dienaar." Weereens het die koning erken: "Ek het gesondig; kom terug, my seun Dawid, want ek sal jou geen kwaad meer doen nie, omdat my lewe vandag kosbaar was in jou oë; kyk, ek het dwaas gehandel en my grootliks misgaan. En Dawid antwoord en sê: Hier is die spies van die koning; laat dan een van die jongmanne deurkom om dit te haal." Alhoewel Saul beloof het: "Ek sal jou geen kwaad meer doen nie," het Dawid homself nie in sy mag geplaas nie.

Hierdie tweede voorbeeld van Dawid se respek vir die lewe van sy soewerein, het 'n dieper indruk op Saul gemaak en 'n meer nederige erkenning van sy skuld meegebring. Hy was verbaas en onderdanig oor die openbaring van sulke goedgesindheid. Toe hy van Dawid afskeid neem, het Saul uitgeroep: "Geseënd is jy, my seun Dawid! Jy sal groot dinge doen en sekerlik die oorhand kry." Maar die seun van Isaï het geen hoop gekoester dat die koning lank in hierdie gemoedstemming sou bly nie.

Dawid het alle hoop vir 'n versoening met Saul laat vaar. Dit het onvermydelik geblyk dat hy uiteindelik die slagoffer van die koning se nydigheid sou word en hy het weer besluit om sy toevlug in die land van die Filistyne te soek. Met seshonderd man onder sy bevel het hy oorgegaan na Agis, die koning van Gat.

Dawid se gevolgtrekking dat Saul sy moorddadige doel sou bereik, is sonder die raad van God gevorm. Selfs terwyl Saul besig was om sy vernietiging te beplan en in werking te stel, het die Here gewerk om die koninkryk van Dawid te verseker. God voer Sy planne uit, al is dit vir die oë van mense verborge. Mense kan die weë van God nie peil nie; en deur na die uiterlike te kyk, vertolk hulle die beproewinge en toetse wat God toelaat om oor hulle te kom, as dinge wat teen hulle is en wat net hulle ondergang sal bewerkstellig. So het Dawid na die uiterlike geoordeel en nie volgens die beloftes van God nie. Hy het getwyfel of hy ooit die troon sou bestyg. Lang beproewinge het sy geloof verswak en sy geduld uitgeput.

Die Here het Dawid nie vir beskerming na die Filistyne, die bitterste vyande van Israel, gestuur nie. Hierdie einste nasie sou tot die einde een van sy ergste vyande wees en tog het hy in sy tyd van nood na hulle vir hulp gevlug. Nadat hy alle vertroue in Saul en die wat hom gedien het verloor het, het hy homself op die barmhartigheid van die vyande van sy volk berus. Dawid was 'n dapper generaal en het homself as 'n wyse en suksesvolle

krygsman bewys; maar hy het regstreeks teen sy eie belange gewerk toe hy na die Filistyne gegaan het. God het hom aangestel om sy vaandel in Judea op te rig en dit was ‘n gebrek aan geloof wat daartoe gelei het dat hy sy amp sonder opdrag van die Here verlaat het.

Dawid se ongeloof het God onteer. Die Filistyne het Dawid meer gevrees as wat hulle Saul en sy leërs gevrees het; en deur hom onder die beskerming van die Filistyne te plaas, het Dawid die swakheid van sy eie volk aan hulle verraai. So het hy hierdie onverbiddelike vyande aangemoedig om Israel te onderdruk. Dawid is gesalf om die volk van God te verdedig; en die Here wil nie hê dat Sy diensknegte die goddeloses moet aanmoedig deur die swakheid van sy eie volk te openbaar of deur onverskilligheid teenoor hulle welstand te openbaar nie. Verder het sy broeders die indruk gekry dat hy na die heidene oorgegaan het om hulle gode te dien. Deur hierdie daad het hy aan hulle die geleentheid verskaf om sy motiewe verkeerd te interpreteer en baie het bevooroordeeld teenoor hom geraak. Hy het presies gedoen wat die Satan wou hê hy moes doen; want deur na die Filistyne oor te gaan, het hy aan die vyande van God en Sy volk rede tot groot vreugde gegee. Dawid het nie van sy aanbidding van God afgesien of in die toewyding aan Sy saak verslap nie; maar hy het sy vertroue in Hom vir sy eie veiligheid opgeoffer en sodoende het hy die opregte en getroue karakter wat God van Sy diensknegte verwag, onteer.

Dawid is hartlik deur die koning van die Filistyne ontvang. Die warmte van hierdie onthaal was deels te wyte aan die feit dat die koning hom bewonder het en deels omdat dit vleiend vir sy ego was om ‘n Hebreër te beskerm. Dawid het veilig teen verraad onder die heerskappy van Agis gevoel. Hy het ook sy familie, sy huisgesin en sy besittings, soos ook sy manne, gebring; en hy het na alle waarskynlikheid gekom om hom permanent in die land van Filistia te vestig. Dit was vir Agis verblydend, wat belowe het om die vlugtende Israeliete te beskerm.

Op versoek van Dawid vir ‘n woonplek in die land, weg van die koninklike stad, het die koning goedgunstiglik die stad Siklag as besitting aan hom toegestaan. Dawid het besef dat dit vir hom en sy manne gevaarlik sou wees om onder die invloed van afgodedienaars te verkeer. In ‘n stad wat geheel en al vir hulle gebruik afgesonder is, kon hulle God met meer vryheid aanbid as wat die geval sou wees as hulle in Gat gebly het waar die heidense rituele net ‘n bron van boosheid en ergernis sou wees.

Terwyl Dawid in hierdie afgeleë dorp gewoon het, het hy teen die Gesuriete en die Girsiete en die Amalekiete oorlog gevoer en hy het niemand laat oorleef om die verhaal in Gat te gaan vertel nie. Wanneer hy van so ‘n oorlog teruggekeer het, het hy Agis laat verstaan dat hy teen sy eie mense, naamlik die manne van Juda, geveg het. Deur hierdie blufspel het hy die hand van die Filistyne versterk, want die koning het gesê: “Hy het homself vir goed by sy volk, by Israel, gehaat gemaak en sal vir altyd my onderdaan wees.” Dawid het geweet dat dit die wil van God was dat daardie heidense stamme uitgewis moes

word en hy het geweet dat hy aangestel was om hierdie werk te doen; maar hy het nie volgens die raad van God gehandel toe hy bedrog gepleeg het nie.

“En toe die Filistyne in dié dae hulle leër versamel vir oorlog om teen Israel te veg, sê Agis vir Dawid: Jy moet goed verstaan dat jy met my saam in die leër moet uittrek, jy en jou manne.” Dawid was nie van plan om sy hand teen sy volk te lig nie; maar hy was nie seker watter koers hy moes volg nie, totdat die omstandighede sy plig aangedui het. Hy het die koning ontwykend geantwoord: “Goed, u weet wel wat u dienaar moet doen.” Agis het hierdie woorde verstaan as ‘n belofte van hulp in die naderende oorlog en het ‘n belofte afgelê om Dawid grootliks te vereer en hom ‘n hoë posisie in die Filistynse hof te gee.

Maar alhoewel die geloof van Dawid ietwat gewankel het in die beloftes van God, het hy steeds onthou dat Samuel hom as koning van Israel gesalf het. Hy het die oorwinnings wat God in die verlede oor sy vyande aan hom gegee het, onthou. Hy het die genade van God deur hom uit die hand van Saul te bewaar weer in herinnering geroep en hom voorgeneem om nie die heilige vertroue te verraai nie. Al het die koning van Israel sy lewe gesoek, sou hy nie sy kragte saam met die vyande van sy volk inspan nie.

Hoofstuk 66—Die Dood van Saul

(Hierdie hoofstuk berus op 1 Samuel 28;31)

Daar is weer oorlog tussen Israel en die Filistyne verklaar. “Die Filistyne het bymekaargekom en ingetrek en laer opgeslaan in Sunem...” aan die noordelike grens van die vlakte van Jisreël; terwyl Saul en sy magte ‘n paar kilometer ver aan die voet van die berg Gilboa, aan die suidelike grens van die vlakte, laer opgeslaan het. Dit was op hierdie vlakte wat Gideon met driehonderd man die leërskare van die Midianiete laat vlug het. Maar die gees wat die bevryder van Israel geïnspireer het, was baie verskillend van die gees in die hart van die koning. Gideon het, sterk in die geloof in die magtige God van Jakob, opgetrek; maar Saul het gevoel hy is alleen en weerloos omdat God hom verlaat het. Toe hy die leër van die Filistyne aanskou, “...het hy bevrees geword en sy hart het baie gebewe.”

Saul het verneem dat Dawid en sy mag saam met die Filistyne was en hy het verwag dat die seun van Isaï hierdie geleentheid sou benut om hom te wreek oor die onreg wat hy gely het. Die koning het in groot angs verkeer. Dit was sy eie onredelike hartstog, wat hom aangespoor het om die uitverkorene van God te vernietig, wat die volk in hierdie groot gevaar laat verkeer het. Terwyl hy besig was om Dawid te agtervolg, het hy die verdediging van sy koninkryk verwaarloos. Die Filistyne, wat die onbewaakte toestand uitgebuit het, het die land binnegedring. Terwyl die Satan Saul dus aangespoor het om al sy kragte in te span om Dawid te soek sodat hy hom kon vernietig, het dieselfde kwaadaardige gees die Filistyne aangehits om van die geleentheid gebruik te maak om Saul se ondergang te bewerk en die volk van God omver te werp. Hoe gereeld word dieselfde beleid nog steeds deur die aartsvyand toegepas! Hy beweeg een of ander ongewyde hart om afguns en onmin in die kerk te saai en dan maak hy gebruik van die verdeelde toestand van God se mense om sy agente aan te hits om hulle ondergang te bewerk.

Die volgende dag moes Saul teen die Filistyne veg. Dreigende onheilswolke het donker om hom saamgepak; hy het na hulp en leiding verlang, maar hy het tevergeefs by God raad gesoek. “Die Here het hom nie geantwoord nie-nie deur drome en nie deur die Urim en nie deur die profete nie.” Die Here het nooit ‘n siel wat in opregtheid en nederigheid na Hom toe gekom het, afgewys nie. Waarom het Hy Saul dan sonder antwoord weggewys? Die koning het deur sy eie daad die voordele van elke wyse waarop hy by God navraag kon doen, verbeur. Hy het die raad van die profeet Samuel verwerp; hy het Dawid, die uitverkorene van God, verban; hy het die priesters van die Here gedood. Sou hy dan nog kon verwag dat hy deur God geantwoord sou word, nadat hy al die kommunikasiekanale wat die Hemel beskikbaar gemaak het, afgesny het? Hy het die Gees van genade met sy sonde verdryf en kon hy dus verwag om deur drome en openbaringe van die Here beantwoord te word? Saul het hom nie met nederigheid en berou na God gedraai nie. Dit was nie vergifnis van sonde en versoening met God wat hy gesoek het nie, maar verlossing

van sy vyande. Deur sy eie hardkoppigheid en rebellie het hy homself van God afgesny. Daar kon geen terugkeer, behalwe deur boetvaardigheid en berou wees nie; maar die trotse monarg het in sy angs en wanhoop besluit om hulp van ‘n ander bron te soek.

“En Saul sê aan sy dienaars: Soek julle vir my ‘n vrou wat ‘n dodebesweerster is, dat ek na haar kan gaan en haar raadpleeg.” Saul het ‘n volledige kennis van die karakter van dodebeswering gehad. Die Here het dit uitdruklik verbied en die doodsvonnis is oor almal wat hierdie onheilige praktyk beoefen het uitgespreek. In Samuel se leeftyd het Saul beveel dat alle towenaars en waarsêers en dodebesweerders doodgemaak moes word; maar nou het hy, in die onbesonnenheid van sy wanhoop, juis van hierdie orakel wat hy as ‘n gruwel veroordeel het, gebruik gemaak.

Daar is aan die koning vertel dat ‘n vrou met ‘n bekende gees te Endor versteek was. Hierdie vrou het ‘n verbond met Satan gesluit om haarself aan sy beheer oor te gee om sy doel te bereik; en in ruil daarvoor het die vors van die bose wonders vir haar verrig en geheime dinge aan haar geopenbaar.

Saul het hom vermom en in die nag met net twee dienaars uitgegaan om die towenares in haar skuilplek op te soek. Wat ‘n jammerlike toneel! Die koning van Israel, na willekeur deur Satan gevange geneem! Is daar ooit ‘n pad wat so donker vir menslike voete is om op te loop, soos iemand wat sy eie weg volg en die heilige invloede van die Gees van God weerstaan! Watter slawerny is erger as dié van hom wat oorgegee word aan die beheer van die ergste tiran-homself! Vertroue in God en gehoorsaamheid aan Sy wil was al voorwaardes waarop Saul koning van Israel kon wees. Indien hy deurgaans gedurende sy regeringstyd aan hierdie voorwaardes voldoen het, sou sy koninkryk veilig gewees het; God sou sy leidsman gewees het, die Almagtige sy skild. God was lankmoedig met Saul; en alhoewel sy opstandigheid en hardkoppigheid die Goddelike Stem in sy binneste stilgemaak het, was daar steeds ‘n geleentheid vir beskerming. Maar toe hy in gevaar van God afgewyk het om van ‘n bondgenoot van Satan lig te verkry, het hy die laaste band wat hom met sy Skepper verbind het afgesny; hy het homself ten volle onder die beheer van die demoniese mag geplaas wat jare lank oor hom geheers het en wat hom op die rand van vernietiging gebring het.

Onder die dekmantel van die nag, het Saul en sy dienaars hulle pad oor die vlakte gebaan, veiling verby die Filistynse leër beweeg en oor die bergrif geklim na die eensame tuiste van die heks van Endor. Hier het die vrou met die bekende gees haarself versteek sodat sy in die geheim met haar onheilspellende towerspreuke kon voortgaan. Alhoewel hy vermom was, het Saul se verhewe gestalte en koninklike houding verklaar dat hy geen gewone soldaat was nie. Die vrou het vermoed dat haar besoeker Saul was en sy duur geskenke het die vermoede verstewig. Op sy versoek: “Voorspel tog vir my deur die gees van ‘n afgestorwene en laat vir my opkom die een wat ek jou sal noem,” het die vrou geantwoord: “Jy weet tog self wat Saul gedoen het; hoe hy die dodebesweerders en

waarsêers uit die land uitgeroei het. Waarom stel jy dan ‘n val vir my op om my dood te maak? Toe sweer Saul vir haar by die Here en sê: So waar as die Here leef, geen straf sal jou ter wille hiervan tref nie!” En toe sy vra: “Wie moet ek vir jou laat opkom?” antwoord hy, “Samuel.”

Nadat sy haar towerspreuke uitgespreek het, het sy gesê sy: “Ek sien ‘n bonatuurlike wese uit die aarde opkom ... ‘n Ou man kom op met ‘n mantel om. Toe Saul begryp dat dit Samuel is, buig hy met sy aangesig na die aarde toe en val neer.”

Dit was nie die heilige profeet van God wat op bevel van ‘n dodebesweerdser se towerspreuk verskyn het nie. Samuel was nie teenwoordig in daardie woonplek van bose geeste nie. Die bonatuurlike verskynsel is alleenlik deur die mag van Satan voortgebring. Hy kon net so maklik die gedaante van Samuel aanneem soos wat hy die gedaante van die engel van lig wat Christus in die woestyn versoek het, kon aanneem.

Die eerste woorde wat die vrou onder die betowering van haar towerspreuke aan die koning gerig het was: “Waarom het u my bedrieg? Want u is Saul self.” Die eerste daad van die bose gees wat die profeet verpersoonlik het, was dus om in die geheim met hierdie goddelose vrou te kommunikeer, om haar te waarsku teen die misleiding wat teenoor haar gepleeg is. Die boodskap aan Saul van die sogenaamde profeet was: “Waarom verontrus jy my deur my te laat opkom? En Saul antwoord: Ek is baie benoud, want die Filistyne voer teen my oorlog en God het van my gewyk en antwoord my nie langer deur die diens van die profete en ook nie deur drome nie; daarom het ek u geroep om my bekend te maak wat ek moet doen.”

Terwyl Samuel nog geleef het, het Saul sy raad verag en was gebelg deur sy teregwysings. Maar nou, in die uur van sy nood en rampspoed, wanneer hy gevoel dat die profeet se leiding sy enigste hoop was om met die Hemelse ambassadeur te kon kommunikeer, het hy hom tevergeefs na die boodskapper van die hel gewend! Saul het homself ten volle in die mag van die Satan geplaas; en nou het hy, wie se grootste genot dit is om ellende en vernietiging te veroorsaak, dit die beste benut om die ongelukkige koning se ondergang te bewerkstellig. In antwoord op die wanhopige smeking van Saul, het die vreesaanjaende boodskap van die lippe van die sogenaamde Samuel gekom: “Waarom raadpleeg jy my terwyl die Here van jou gewyk en jou vyand geword het? Die Here het dan vir Homself gedoen soos Hy deur my diens gespreek het en die Here het die koningskap uit jou hand geskeur en dit aan jou naaste, aan Dawid, gegee. Omdat jy nie na die stem van die Here geluister en die gloed van sy toorn teen Amalek nie uitgevoer het nie, daarom het die Here jou vandag hierdie ding aangedoen. En die Here sal Israel ook saam met jou in die hand van die Filistyne gee.”

Regdeur die verloop van sy rebellie, is Saul deur Satan gevlei en bedrieg. Dit is die werk van die versoeker om sonde gering te maak, om die weg van die oortreder maklik en

aanloklik te maak, om die gees te verblind vir die waarskuwings en dreigemente van die Here. Deur sy towerkrag het Satan Saul beïnvloed om hom teen Samuel se vermanings en bestraffings te regverdig. Maar noudat Saul sy uiterste perke bereik het, het hy teen hom gedraai en die omvang van sy sonde en die hopeloosheid van vergifnis aan hom voorgehou, om hom tot wanhoop te dryf. Daar was niks wat sy moed meer kon breek en sy oordeel verwar, of hom meer tot wanhoop en selfvernietiging kon dryf nie.

Saul was flou van moegheid en vas; hy was verskrik en sy gewete het hom gepla. Toe hy die vreesaanjaende voorspelling hoor, het hy soos ‘n eikeboom in ‘n storm rondgeswaai totdat hy plat hy op die aarde neergeslaan het.

Die heks is met angs gevul; Die koning van Israel het soos ‘n dooie voor haar gelê. Wat sou die gevolge vir haar wees indien hy in haar skuilplek sou sterf? Sy het hom gesmeek om op te staan en iets te eet en daarop aangedring dat, aangesien hy haar lewe in gevaar gestel het toe sy aan sy versoek voldoen het, hy na haar moes luister om sy eie lewe te red. Toe sy diensknegte ook by hom aandring, het Saul uiteindelik ingestem en die vrou het ‘n gemeste kalf saam met ongesuurde brood, wat sy haastig voorberei het, aan hom voorgesit. Wat ‘n toneel! In die ruwe spelonk van die towenares, waar die woorde van doem kort tevore weerklink het-in die teenwoordigheid van die Satan se boodskapper-het hy, wat deur die Here as koning oor Israel gesalf was, aangesit om te eet ter voorbereiding vir die dag se dodelike stryd.

Voor dagbreek het hy saam met sy dienaars na die kamp van Israel teruggekeer om hom gereed te maak vir die stryd. Deur die gees van duisternis te raadpleeg, het Saul homself vernietig. Onderdruk deur die afgryse van wanhoop, was dit vir hom onmoontlik om sy leër moed in te praat. Geskei van die Bron van krag, kon hy nie die gedagtes van Israel lei om na God as hul Helper op te sien nie. Die voorspelling van onheil sou dus sy eie vervulling bewerk.

Op die vlakte van Sunem en teen die helling van die berg Gilboa het die leër van Israel en die magte van die Filistyne ‘n dodelike stryd aangeknoop. Alhoewel die skrikwekkende toneel in die spelonk van Endor Saul van alle hoop ontneem het, het hy steeds met wanhopige dapperheid vir sy troon en sy koninkryk geveg. Maar dit was tevergeefs. Die manne van Israel het “...vir die Filistyne weggevlug en gesneuweldes het op die gebergte Gilboa gelê.” Drie dapper seuns van die koning het aan sy, sy gesterf. Die boogskutters het op Saul aangelê. Hy het gesien hoe sy soldate rondom hom val en sy vorstelike seuns langs hom deur die swaard neergevel word. Hy was self gewond en kon nie veg of vlug nie. Vir ontvlugting was daar geen hoop nie en hy wou hom nie lewend deur die Filistyne laat vang nie en het sy wapendraer beveel: “Trek jou swaard uit en deurboor my daarmee.” Toe die man weier om sy hand teen die gesalfde van die Here op te lig, het Saul self sy eie lewe geneem deur op sy swaard te val.

So het die eerste koning van Israel gesterf met die skuld van selfmoord op sy siel. Sy lewe was ‘n mislukking en hy het in oneer en wanhoop gesterf omdat hy sy eie verkeerde wil teenoor die wil van God gestel het.

Die berig van hierdie nederlaag het wyd en syd versprei en die hele Israel was verskrik. Die mense het uit die stede gevlug en die Filistyne het dit onverhinderd in besit geneem. Saul se regering, onafhanklik van God, het so te sê die ondergang van sy volk veroorsaak.

Die dag na die veldslag, terwyl die Filistyne besig was om die lyke op die slagveld te beroof, kom hulle op die lyke van Saul en sy drie seuns af. Om die kroon op hulle oorwinning te span, het hulle Saul se kop afgekap en sy wapenrusting uitgetrek; daarna het hulle sy bebloede hoof en wapenrusting as ‘n trofee van oorwinning, na die land van die Filistyne geneem “...om die blye boodskap te bring in die tempels van hulle afgode en aan die volk.” Die wapenrusting is uiteindelik “...in die Astarte tempel neergelê..” en sy hoof het hulle in die tempel van Dagon opgehang. So is die heerlikheid van daardie oorwinning aan die mag van daardie valse gode toegeskryf en die Naam van Jehova onteer.

Die lyke van Saul en sy drie seuns het hulle na Bet San, ‘n stad naby Gilboa en nie te ver van die Jordaan af nie, gesleep. Daar is hulle met kettings opgehang om deur roofvoëls verslind te word. Maar die dapper manne van Jabes in Gilead, wat onthou het van Saul se verlossing van hul stad in sy vroeëre en gelukkiger jare, het nou hul dank betuig deur die liggame van die koning en vorste te red en aan hulle ‘n eerbare begrafnis te gee. Hulle het die Jordaan in die nag oorgesteek... “en hulle het die lyk van Saul en die lyke van sy seuns van die muur van Bet-San afgehaal en by Jabes gekom en hulle daar verbrand. En hulle het hul gebeente geneem en onder die tamarisk in Jabes begrawe en sewe dae lank gevas.” So het die edele daad van veertig jaar tevore, vir Saul en sy seuns in die uur van hulle skande en neerlaag, ‘n eerbare begrafnis deur sagte, medelydende hande, meegebring.

Hoofstuk 67—Antieke en Moderne Toorkuns

Die Bybelse verslag van Saul se besoek aan die vrou van Endor was vir talle Bybel studente ‘n bron van verwarring. Sommige neem die standpunt in dat Samuel werklik aan Saul verskyn het, maar die Bybel voorsien voldoende bewys vir ‘n teenstrydige gevolgtrekking. Indien Samuel, soos sommige beweer, in die hemel was, moes hy daarvandaan geroep gewees het deur of die krag van God of die krag van die Satan. Niemand kan vir een oomblik hulleself wysmaak dat Satan die mag gehad het om die heilige profeet van God op te roep om eerbaarheid aan die towerspreuke van ‘n verdorwe vrou te verleen nie. Ons kan ook nie tot die gevolgtrekking kom dat God hom na die spelonk van ‘n heks sou stuur nie, want die Here het reeds geweier om met Saul deur middel van drome, die Urim of profete te kommunikeer. (1 Samuel 28:6). Dit was God se aangewese mediums van kommunikasie en Hy sou hulle nie verontagsaam om die boodskap deur ‘n agent van Satan oor te dra nie.

Die boodskap self is voldoende bewys van die oorsprong daarvan. Die doel daarvan was nie om Saul tot inkeer te lei nie, maar om hom tot ondergang aan te spoor; en dit is nie die werk van God nie, maar van Satan. Verder word die daad van Saul in die raadpleging van ‘n towenares in die Skrif aangehaal as een rede waarom hy deur God verwerp en aan vernietiging oorgelaat is: “Saul het gesterwe weens ontrou wat hy teen die Here begaan het, weens die woord van die Here wat hy nie gehou het nie; en ook omdat hy die gees van ‘n afgestorwene om inligting gevra het, maar die Here nie geraadpleeg het nie. Daarom het Hy hom omgebring en die koningskap laat oorgaan op Dawid, die seun van Isaï.” (1 Kronieke 10:13,14). Hier sê dit duidelik dat Saul ‘n bekende gees geraadpleeg het en nie die Here nie. Hy het nie met Samuel, die profeet van God, gekommunikeer nie; maar deur die towenaar het hy omgang met Satan gehad. Satan kon nie die ware Samuel laat verskyn nie, maar hy het ‘n namaaksel laat verskyn wat die doel van misleiding gedien het.

Byna alle antieke vorms van towery en heksery was op ‘n geloof van gemeenskap met die dooies gegrond. Diegene wat die kuns van dodebesweerdery beoefen het, beweer dat hulle omgang met die geeste gehad het en om, deur hulle, kennis van toekomstige gebeure te verkry. In die profesie van Jesaja word na hierdie gewoonte om die dooies te raadpleeg, verwys: “En as hulle vir julle sê: Raadpleeg die geeste van afgestorwenes en die geeste wat waarsê, wat piep en mompel-moet ‘n volk nie sy God raadpleeg nie; moet vir die lewendes die dooies gevra word?” (Jesaja 8:19).

Dieselfde geloof van gemeenskap met die dooies, vorm die kern van heidense afgodery. Daar is geglo dat die gode van die heidene die geeste van afgestorwe helde was. Die godsdiens van die heidene was dus ‘n aanbidding van die dode. Dit blyk duidelik uit die Skrifte. In die weergawe van die sonde van Israel te Bet-Peor, word daar gesê: “Toe Israel in Sittim gebly het, het die volk begin hoereer met die dogters van die Moabiete dié het die volk na die offers van hulle gode uitgenooi; en die volk het geëet en hulle neergebuig voor

hulle gode. So het Israel hom dan gekoppel aan Baal-Peor en die toorn van die Here het teen Israel ontvlam." (Numeri 25:1-3). Die psalmdigter vertel ons aan watter tipe van gode hulle geoffer het. Aangaande dieselfde afvalligheid van Israel sê hy: "Ook het hulle hul aan Baal-Peor gekoppel en die offerandes aan die dooies geëet..." (Psalm 106:28), dit wil sê, offers wat aan die dooies gebring was.

Die verheerliking van die dooies het 'n prominente plek in byna elke heidendom stelsel beklee, asook die veronderstelde gemeenskap met die dooies. Daar is geglo dat die gode hulle wil aan mense oordra en ook om raad te gee wanneer hulle geraadpleeg is. Dit was die aard van die beroemde orakels van Griekeland en Rome.

Die geloof van gemeenskap met die dooies word steeds gehandhaaf, selfs in die Christenlande. Onder die naam van spiritisme is die praktyk om met wesens te kommunikeer wat beweer dat hulle die gees van afgestorwenes is, wydverspreid. Dit is bedoel om die gevoelens van diegene wat hul geliefdes aan die dood afgestaan in besit te neem. Geestelike wesens verskyn soms aan persone in die gedaante van hulle afgestorwe vriende en vertel van voorvalle wat verband hou met hulle lewens en tree soms op soos wat hulle in hul lewe opgetree het. Op hierdie manier, lei hulle mense om te glo dat hulle afgestorwe vriende engele is wat oor hulle sweef en met hulle kommunikeer. Diegene wat dus voorgee om die geeste van afgestorwenes te wees, word met 'n sekere vorm van aanbidding beskou en by baie dra hulle woord meer gewig as die woord van God.

Daar is egter baie wat spiritisme vir blote bedrieëry aansien. Die manifestasies waarop dit aanspraak maak op 'n bonatuurlike aard, word toegeskryf aan bedrog aan die kant van die medium. Maar alhoewel dit waar is dat die resultate van kullery dikwels as opregte manifestasies afgemaak is, is daar ook duidelike bewyse van bonatuurlike mag. En baie mense wat spiritisme verwerp, omdat hulle dit as die gevolge van menslike bedrewenheid of slimstreke beskou sal, wanneer hulle deur manifestasies gekonfronteer word wat hulle nie hierdeur kan verduidelik nie, die aansprake daarvan erken.

Moderne spiritisme en die vorms van antieke heksery en afgod aanbidding-wat gemeenskap met die dooies as hul belangrikste beginsel beskou-is gebaseer op die eerste leuen waardeur Satan Eva in die tuin van Eden verlei het: "Julle sal gewis nie sterwe nie; maar God weet dat as julle daarvan eet ... julle soos God sal wees." (Genesis 3:4,5). Gebaseer op 'n leuen en met dieselfde gevolge, is beide afkomstig van die vader van leuens.

Die Hebreërs is uitdruklik verbied om op enige wyse mee te doen aan die sogenaamde gemeenskap met die dooies. God het hierdie deur effektief gesluit toe Hy gesê het: "Die dooies weet glad niks nie... En hulle het vir ewig geen deel meer aan alles wat gebeur onder die son nie." (Prediker 9:5,6). "Sy gees gaan uit, hy keer terug na sy aarde toe; op daardie dag is dit met sy planne gedaan." (Psalm 146:4). En die Here het aan Israel gesê: "En as 'n persoon hom begewe tot die geeste van afgestorwenes en die geeste wat waarsê, om agter

hulle aan te hoereer, sal Ek my aangesig teen dié persoon rig en hom uitroei onder sy volk uit." (Levitikus 20:6).

Die "geeste wat waarsê" was nie die geeste van afgestorwenes nie, maar bose engele, die boodskappers van Satan. Antieke afgodery, wat, soos ons reeds gesien het, uit beide aanbidding van die dooies en voorbehoue gemeenskap met hulle bestaan, word in die Skrif verklaar dat dit duiwelaanbidding is. Die apostel Paulus, in sy waarskuwing aan sy broeders teen enige vorm van deelname aan die afgodery van hul heidense bure, het gesê: "Nee, maar dat die heidene wat dit offer, aan duiwels offer en nie aan God nie. En ek wil nie hê dat julle met die duiwels gemeenskap moet hou nie." (1 Korinthiërs 10:20). Die psalmdigter sê, aangaande Israel, dat "...hulle hul seuns en hul dogters aan die duiwels geoffer..." het en in die volgende vers verduidelik hy dat hulle, hul aan "...die afgode van Kanaan geoffer het." (Psalm 106:37,38). In hulle sogenaamde aanbidding van die dooies het hulle in werklikheid die duiwel aanbid.

Moderne spiritisme, wat op dieselfde grondslag berus, is slegs 'n herlewing in 'n nuwe vorm, van heksery en demoon aanbidding, wat God veroordeel en verbied het. Dit word in die Skrif met die woorde voorspel: "Die Gees sê uitdruklik dat in die laaste tye sommige van die geloof afvallig sal word en verleidende geeste en leringe van duiwels sal aanhang." (1 Timotheus 4:1). In sy tweede brief aan die Thessalonicense (2:8,9) wys Paulus op die besondere werking van Satan deur middel van spiritisme as iets wat kort voor die wederkoms van Christus sal plaasvind. Wanneer hy van Christus se wederkoms praat, verklaar hy dat dit "...volgens die werking van die Satan met allerhande kragtige dade en tekens en wonders..." is. (2 Tessalonisense 2:9).

En Petrus, wat die gevare waaraan die kerk in die laaste dae blootgestel sal word, sê dat, soos daar valse profete was wat Israel in sonde gelei het, so sal daar ook valse leraars wees, ".wat verderflike ketterye heimlik sal invoer, en ook die Here wat hulle gekoop het, verloën en 'n vinnige verderf oor hulleself bring; en baie sal hulle verderflikhede navolg..." (2 Petrus 2:1,2). Hier het die apostel een van die kenmerkendste eienskappe van spiritistiese leraars uitgewys. Hulle weier om Christus as die Seun van God te erken. Wat sulke leraars betref, verklaar die geliefde Johannes: "Wie is die leuenaar, behalwe hy wat ontken dat Jesus die Christus is? Dit is die Antichris wat die Vader en die Seun loën. Elkeen wat die Seun loën, het ook nie die Vader nie." (1 Johannes 2:22, 23). Spiritisme ontken die Vader sowel as die Seun, deur Christus te verloën en die Bybel verklaar dat dit die openbaring van die Antichris is.

Deur die voorspelling van die straf van Saul wat deur die vrou van Endor gegee is, het Satan beplan om die volk Israel te verstrik. Hy het gehoop dat hulle met vertroue in die heks geïnspireer sou word en gelei sal word om haar te raadpleeg. Sodoende sou hulle van God as hulle raadgewer wegdraai en hulle aan die leiding van Satan onderwerp. Die lokmiddel waarmee spiritisme die massas trek, is die voorgegewe mag om die sluier van

die toekoms te lig en aan mense te openbaar wat God verberg het. God het in Sy woord die groot gebeure van die toekoms aan ons geopenbaar-alles wat noodsaaklik vir ons is om te weet-en Hy het ons ‘n veilige Gids vir ons voete gegee, te midde van al die gevare; maar dit is Satan se doel om mense se vertroue in God te vernietig, hulle ontevrede te maak met hul lewensomstandighede en om hulle te lei om na kennis te soek van die dinge wat God met wysheid vir hulle verberg het en dit wat Hy in Sy heilige woord openbaar het, te versmaai.

Daar is baie wat onrustig raak as hulle nie die definitiewe uitkoms van gebeure kan weet nie. Hulle kan onsekerheid nie verdra nie en weier in hulle ongeduld, om te wag om die verlossing van God te sien. Gevreesde onheil maak hulle byna rasend. Hulle gee toe aan hulle opstandige gevoelens en hardloop heen en weer in hartstogtelike droefheid en soek na inligting aangaande dinge wat nie geopenbaar is nie. As hulle maar net op God sou vertrou en waak in gebed, sou hulle Goddelike vertroosting vind. Hulle gees sal deur gemeenskap met God tot bedaring kom. Die wat vermoeid en belas is, sal rus vir hul siel vind, as hulle net na Jesus sou gaan; maar wanneer hulle die middele wat God vir hulle vertroosting beskik het verag en dit by ander bronne gaan soek in die hoop dat hulle sal uitvind wat God van hulle verberg, begaan hulle dieselfde dwaling as Saul en daardeur doen hulle kennis van die bose op.

God is nie tevrede hiermee nie en Hy het dit in die mees eksplisiete terme te kenne gegee. Hierdie ongeduldige haas om die sluier van die toekoms weg te skuif, openbaar ‘n gebrek aan geloof in God en stel die siel oop vir die voorstelle van die meester van misleiding. Satan spoor mense aan om diegene met bekende geeste te raadpleeg; en deur verborge dinge uit die verlede te openbaar, inspireer hy hulle met vertroue in sy vermoë om dinge wat in die toekoms gaan gebeur te voorspel. Deur die ervaring wat hy in die lang eeue opgedoen het, kan hy van oorsaak tot gevolg redeneer en dikwels sommige van die toekomstige gebeure in die mens se lewe met ‘n mate van akkuraatheid voorspel. So word hy in staat gestel om arme, misleide siele te bedrieg en onder sy mag te bring en hulle volgens sy wil gevange te neem.

God het ons deur Sy profeet gewaarsku: “En as hulle vir julle sê: Raadpleeg die geeste van afgestorwenes en die geeste wat waarsê, wat piep en mompel moet ‘n volk nie sy God raadpleeg nie; moet vir die lewendes die dooies gevra word? Tot die wet en tot die getuienis! As hulle nie spreek volgens hierdie woord nie, is hulle ‘n volk wat geen dageraad het nie.” (Jesaja 8:19,20).

Sal diegene wat ‘n heilige God het, oneindig in wysheid en krag, hulle na towenaars, wie se kennis afkomstig is van hul intimiteit met die vyand van ons Here, wend? God self is die lig van Sy volk; Hy beveel hulle om hulle oë in geloof op die heerlikhede wat vir mense se oë verberg is, te vestig. Die Son van Geregtigheid stuur sy helder strale in hulle

harte in; hulle verkry lig van die troon van die hemel en hulle het geen begeerte om van die Bron van lig weg te draai na die boodskappers van Satan nie.

Die boodskap van die duiwel aan Saul, hoewel dit ‘n veroordeling van sonde en ‘n profesie van vergelding was, was nie bedoel om hom te hervorm nie, maar om hom tot wanhoop en ondergang te bring. Dikwels dien dit egter die versoeker se doel beter om mense deur vleiery tot vernietiging te lok. Die leer van die demoniese gode in antieke tye het die laagste vrypostigheid bevorder. Die Goddelike voorskrifte wat sonde veroordeel en geregtigheid afdwing, is tersyde gestel; die waarheid is ligtelik opgeneem en onheiligheid is nie alleenlik toegelaat nie, maar ook gelas. Spiritisme verklaar dat daar geen dood, geen sonde, geen oordeel en geen vergelding is nie; dat mense “sondelose halfgode” is; dat begeerte die hoogste wet is en dat die mens slegs aan homself verantwoordbaar is. Die versperrings wat God opgerig het om waarheid, reinheid en eerbied te bewaar, word afgebreek en baie word in sonde aangemoedig. Stel hierdie lering nie ‘n bron soortgelyk aan demoniese aanbidding voor nie?

Die Here het die gevolge van gemeenskap met bose geeste aan Israel, in die gruwels van die Kanaaniete, voorgehou: Hulle was sonder natuurlike toegeneentheid, afgodedienaars, egbrekers, moordenaars en verfoeilik deur elke korrupte gedagte en oproerige praktyk. Mense ken nie hulle eie harte nie; want “...bedrieglik is die hart bo alle dinge, ja, verdorwe is dit.” (Jeremia 17:9). Maar God verstaan die neigings van die verdorwe natuur van die mens. Toe, soos nou, hou Satan wag om toestande ten gunste van rebellie te bewerkstellig, sodat die volk van Israel hulself net so gruwelik vir God sou maak soos die Kanaaniete. Die vyand van siele is voortdurend op die uitkyk vir oop kanale sodat boosheid onverhinderd deur ons kan vloei, want hy begeer dat ons vernietig en deur God veroordeel word.

Die Satan was vasbeslote om sy greep op die land Kanaan te behou en toe die kinders van Israel daar gaan woon en die wet van God die landswet word, het hy Israel met ‘n wrede, kwaadaardige haat gehaat en hulle ondergang beplan. Deur middel van bose geeste is vreemde gode bekendgestel; en as gevolg van oortreding is die uitverkore volk uiteindelik uit die Beloofde Land verstrooi. Die Satan probeer om hierdie geskiedenis in ons tyd te herhaal. God lei Sy volk uit die gruwels van die wêreld weg sodat hulle Sy wet kan onderhou; en om hierdie rede ken die woede van “...die aanklaer van ons broeders...” geen perke nie. “Die duiwel het na julle neergedaal met groot woede, omdat hy weet dat hy min tyd het.” (Openbaring 12:12). Die antitipiese land van belofte is vlak voor ons en Satan is vasberade om God se volk te vernietig en hulle van hul erfdeel af te sny. Die vermaning: “Waak en bid, dat julle nie in versoeking kom nie...” (Markus 14:38), was nooit meer ter sake as tans nie.

Die woord van die Here aan antieke Israel word ook in hierdie tyd aan sy volk gerig: “Begeef julle nie tot die geeste van afgestorwenes en die geeste wat waarsê nie. Soek hulle

nie om julle deur hulle te verontreinig nie." "Want elkeen wat hierdie dinge doen, is vir die Here 'n gruwel." (Levitikus 19:31; Deuteronomium 18:12).

Hoofstuk 68—Dawid te Siklag

(Hierdie hoofstuk berus op 1 Samuel 29;30; 2 Samuel 1)

Dawid en sy manskappe het nie deelgeneem aan die stryd tussen Saul en die Filistyne nie, al het hulle saam met die Filistyne na die slagveld opgetrek. Toe die twee leërs hulle slaggereed maak, het die seun van Isaï hom in ‘n groot verleentheid bevind. Daar is van hom verwag dat hy vir die Filistyne sou veg. Indien hy gedurende die geveg uit sy aangewese pos sou dros, sou hy nie net as ‘n lafaard gebrandmerk word nie, maar ook ondankbaarheid bewys en verraad pleeg teenoor Agis wat hom beskerm en vertrou het. So ‘n daad sou ‘n skandvlek op sy naam bring en dit sou hom aan die woede van gevaarliker vyande as Saul blootstel. Nogtans kon hy vir geen oomblik instem om teen Israel te veg nie. As hy dit gedoen het, sou hy ‘n verraaier van sy land geword het-die vyand van God en Sy volk. Dit sou hom vir ewig die troon van Israel ontneem en indien Saul in die geveg sou sneuwel, sou Dawid vir sy dood verantwoordelik gehou word.

Dit het Dawid laat voel asof hy sy pad byster was. Dit sou veel beter gewees het om toevlug tot die sterk vestings van God in die berge te neem as by die geswore vyande van Jehova en Sy volk. Maar die Here het in Sy groot barmhartigheid nie hierdie dwaling van Sy dienskneg gestraf deur hom in sy benoudheid en verwarring aan homself oor te laat nie; want alhoewel Dawid sy greep op Goddelike mag verloor het, gewankel en weggedraai het van die pad van streng eerbaarheid, was dit steeds sy hartsbegeerte om getrou aan God te wees. Terwyl Satan en sy trawante besig was om die teenstanders van God en van Israel te help om te beplan teen ‘n koning wat God verlaat het, het die engele van God gewerk om Dawid uit die gevaar waarin hy beland het te red. Hemelse boodskappers het die Filistynse vorste beweeg om beswaar teen die teenwoordigheid van Dawid en sy manskappe in die komende stryd te maak.

“Wat soek hierdie Hebreërs?” het die owerstes van die Filistyne uitgeroep terwyl hulle om Agis saamdrom. Laasgenoemde was onwillig om so ‘n belangrike bondgenoot te verloor en het geantwoord: “Dit is mos Dawid, die onderdaan van Saul, die koning van Israel, wat nou al dae of al jare by my is sonder dat ek iets in hom gevind het van die dag af dat hy oorgeloop het, tot vandag toe.”

Maar die vorste het grimmig aangedring: “Stuur die man terug, dat hy kan teruggaan na die plek wat u hom aangewys het en laat hom nie met ons saam in die geveg aftrek, dat hy nie vir ons in die geveg ‘n teëstander word nie. Want waarmee kan hierdie man hom aangenaam maak by sy heer? Is dit nie met die hoofde van hierdie manne nie? Is dit nie dié Dawid nie, van wie hulle in die koordanse gesing en gesê het: Saul het sy duisende verslaan, maar Dawid sy tienduisende?” Die dood van hulle kampvegter en die oorwinning van Israel wat daarop gevolg het was nog vars in die geheue van die Filistynse vorste. Hulle het nie geglo dat Dawid teen sy eie volk sou veg nie; en indien hy, in die hitte van die stryd, na die

kant van die Israeliete toe sou oorloop, kon hy die Filistyne groter skade berokken as Saul se hele leër.

Agis was dus gedwing om toe te gee en het Dawid opsy geroep en aan hom gesê: “So waar as die Here leef, sekerlik, jy is opreg en jou uitgang en jou ingang in die leër met my saam is goed in my oë; want ek het geen kwaad in jou gevind van die dag af dat jy na my gekom het tot vandag toe nie. Maar in die oë van die vorste is jy nie goed nie. Draai dan nou om en gaan in vrede en doen niks wat verkeerd is in die oë van die vorste van die Filistyne nie.”

Bevrees om sy ware gevoelens te verraai het Dawid verneem: “Maar wat het ek gedoen? Of wat het u in u dienaar gevind van die dag af dat ek voor u gewees het tot vandag toe, dat ek nie mag gaan veg teen die vyande van my heer die koning nie?”

Agis se antwoord moes sekerlik ‘n siddering van skaamte en berou deur die hart van Dawid gestuur het, toe hy daaraan dink hoe onwaardig dit vir ‘n dienskneg van Jehova was om tot sulke misleidings neer te daal. “Ek weet dat jy goed is in my oë soos ‘n engel van God...” het die koning geantwoord “Maar die owerstes van die Filistyne sê: Hy mag nie met ons saam optrek in die geveg nie. Maak jou dan nou more vroeg klaar met die dienaars van jou heer wat met jou saamgekom het. Julle moet dus more vroeg klaarmaak en as dit vir julle lig word, trek dan weg.” So is die strik waarin Dawid verstrengel was verbreek en is hy vrygestel.

Na drie dae se reis, het Dawid en sy groep van seshonderd man by Siklag, hulle woonplek onder die Filistyne, aangekom. Daar het ‘n toneel van verwoesting hulle begroet. Die Amalekiete het van Dawid en sy krygsmanne se afwesigheid gebruik gemaak om hulle te wreek oor sy strooptogte in hulle gebied. Hulle het die onbewaakte stad oorrompel en nadat hulle dit geplunder en verbrand het, vertrek en die vroue en kinders as gevangenes, saam met die buit, weggevoer.

Stom van afgryse en verbasing het Dawid en sy manne ‘n tyd lank na die swart, smeulende puin gekyk. Toe die besef van die verskriklike verwoesting hulle tref, het daardie oorloggeteisterde krygers “...hulle stem verhef en geween totdat daar geen krag meer in hulle was om te ween nie.”

Ook hier is Dawid gekasty vir die gebrek aan geloof wat hom gelei het om homself tussen die Filistyne te plaas. Hy het die geleentheid gehad om te sien wat se veiligheid onder die vyande van God en Sy volk gevind kon word. Dawid se volgelinge het hom gekonfronteer as die oorsaak van die ramp wat hulle getref het. Hy het die wraak van die Amalekiete uitgelok deur sy aanval op hulle; tog, vol vertroue oor die veiligheid van die stad tussen sy vyande, het hy dit onbewaak gelaat. Rasend van verdriet en woede, was sy soldate nou in staat tot enige desperate maatreëls en hulle het gedreig om hulle leier te stenig.

Dit het voorgekom asof Dawid van alle menslike ondersteuning afgesny is. Alles wat vir hom dierbaar op aarde was, is van hom weggeneem. Saul het hom uit sy land verdryf; die Filistyne het hom uit hulle kamp gejaag; die Amalekiete het sy stad geplunder; sy vroue en kinders is gevange geneem; en sy eie bekende vriende het teen hom saamgesnoer en hom met die dood gedreig. In hierdie uur van uiterste perke, in stede van sy gedagtes toe te laat om oor hierdie pynlike omstandighede te tob, het Dawid na God opgekyk vir hulp. Hy het "...homself versterk in die Here sy God." Hy het aan sy veelbewoë lewe van die verlede gedink. Wanneer het die Here hom ooit verlaat? Sy siel is verkwik deur die herinneringe aan die vele bewyse van God se guns. Die volgelinge van Dawid, deur hulle ontevredenheid en ongeduld, het hulle beproewing dubbel soveel pynlik gemaak; maar die man van God, wat groter rede tot verdriet gehad het, het homself met standvastigheid gedra. "Die dag as ek vrees, sal ek op U vertrou..." (Psalm 56:4), was die taal van sy hart. Alhoewel hy self geen uitkoms uit die moeilikheid kon sien nie, kon God dit sien en Hy sou hom leer wat hy moes doen.

Dawid het vir Abjatar die priester, die seun van Ahimeleg, gestuur en "...die Here geraadpleeg en gesê: Sal ek hierdie bende agternajaag? Sal ek dit inhaal?" en die antwoord was: "Agtervolg, want jy sal sekerlik inhaal en sekerlik uitred."

Met hierdie woorde het die storm in sy gemoed bedaar. Dawid en sy soldate het die vlugtende vyand dadelik agternagesit. Hulle het so vinnig marsjeer, dat tweehonderd van sy geselskap by die spruit Besor, wat naby Gasa in die Middellandse See inloop, weens uitputting moes agterbly. Maar Dawid en die oorblywende vierhonderd het onverskrokke voortgetrek.

In hulle vordering het hulle op 'n Egiptiese slaaf afgekom wat blykbaar op die punt was om van moegheid en honger te vergaan. Toe hulle aan hom voedsel en water gee, het hy egter bygekom en aan hulle vertel dat hy deur sy wrede heer, 'n Amalekiet, by die invallende leër, agtergelaat is om te sterf. Hy het die verhaal van die aanval en die plundering vertel en nadat hy van hulle die belofte ontvang het dat hulle hom nie sou doodmaak of aan sy heer sou uitlewer nie, het hy ingewillig om Dawid en sy geselskap na die kamp van hulle vyande te lei.

Toe hulle die laer nader, het 'n toneel van joligheid hul oë ontmoet. Die seëvierende menigte het groot feesgevier. "Toe hy hom afgebring het, lê hulle daar verstrooid oor die oppervlakte van die hele land, besig om te eet en te drink en fees te vier met die ganse groot buit wat hulle uit die land van die Filistyne en uit die land Juda saamgeneem het." 'n Onmiddellike aanval is geloods en die agtervolgers het woedend op hulle prooi afgestorm. Die Amalekiete is verras en in verwarring gebring. Die stryd het die hele nag voortgeduur totdat die hele menigte uitgewis was. Net vierhonderd man wat op kamele was het daarin geslaag om te ontvlug. Die woord van die Here is vervul. "So het Dawid dan alles gered wat die Amalekiete saamgeneem het; ook sy twee vroue het Dawid bevry. Niks van hulle

is vermis nie-klein of groot, seuns of dogters, of iets van die buit, niks van alles wat hulle vir hul saamgeneem het nie; Dawid het alles teruggebring."

Toe Dawid die gebied van die Amalekiete binnegeval het, het hy al die bewoners van die land wat hy in die hande gekry het, met die swaard gedood. Was dit nie vir God se beskermende mag nie, sou die Amalekiete hulle gewreek het deur die mense van Siklag dood te maak. Hulle het besluit om die gevangenes te spaar en die eer van hulle oorwinning te verhoog, deur 'n groot hoeveelheid gevangenes huis toe te neem en hulle agterna as slawe te verkoop. So het hulle, onbewustelik, die doel van God vervul deur die gevangenes ongedeerd te bewaar, sodat hulle aan hulle eggenote en vaders terugbesorg kon word.

Alle aardse magte is onder beheer van die Oneindige. Aan die magtigste heerser, tot die wreedste verdrukker sê Hy: "Tot hiertoe mag jy kom en nie verder nie" (Job 38:11). God se mag is voortdurend aan die werk om die agente van die bose teen te werk; Hy werk onophoudelik onder mense, nie om hulle te vernietig nie, maar om hulle te korrigeer en te bewaar.

Met groot vreugde het die oorwinnaars huiswaarts gekeer. Toe hulle by hulle metgeselle wat agtergebly het kom, het die meer selfsugtiges en weerbarstiges van die vierhonderd daarop aangedring dat diegene wat nie aan die geveg deelgeneem het nie, nie in die buit moes deel nie; dat dit vir hulle genoeg moes wees dat elkeen hulle vroue en kinders teruggekry het. Maar Dawid kon nie so 'n reëling toelaat nie. Hy het gesê: "Julle mag nie so maak nie, my broers, met wat die Here ons gegee het... Soos die deel van die wat in die geveg aftrek, so is ook die deel van die wat by die pakgoed bly; gelykop moet hulle deel." So is die saak geskik en dit het later 'n wet in Israel geword dat almal wat eerbaar aan 'n veldtog verbonde was, die buit gelykop met diegene wat in die werklike stryd betrokke was, moes deel.

Benewens die herwinning van al die buit wat van Siklag geneem is, het Dawid en sy groep groot troppe vee en kleinvee gebuit. Dit is "Dawid se buit" genoem en toe hy in Siklag terugkom, het hy hierdie buit as geskenke aan die oudstes in sy eie stam, Juda, uitgestuur. In hierdie verspreiding het hy niemand vergeet wat vriendskap teenoor hom en sy volgelinge bewys het, toe hulle in die berge van plek tot plek vir hulle lewe moes vlug nie. So is erkenning aan hulle, wie se goedhartigheid en meegevoel so kosbaar vir die voortvlugtige was, met dankbaarheid beloon.

Dit was die derde dag sedert Dawid en sy krygsmanne na Siklag teruggekeer het. Terwyl hulle gewerk het om hulle verwoeste huise te herstel, het hulle met angstige harte uitgekyk vir tyding oor die slag tussen Israel en die Filistyne wat volgens hulle wete, reeds moes plaasgevind het. Skielik het 'n boodskapper die stad binnegekom "...met geskeurde klere en grond op sy hoof." Hy is dadelik na Dawid gebring en het eerbiedig voor hom neergebuig om aan hom erkenning te gee as 'n magtige vors wie se guns hy verlang. Dawid

het gretig verneem hoe dit in die stryd gegaan het. Die vlugteling het hom meegedeel dat Saul verslaan en gedood is en dat Jonatan ook omgekom het. Maar hy het verder gegaan as ‘n eenvoudige feite verklaring. Hy was onder die indruk dat Dawid vyandskap teen sy meedoënlose vervolger gekoester het en die vreemdeling het gehoop om meer eer vir homself, as die moordenaar van die koning, te verkry. Die man het gespog dat hy die koning van Israel gedurende die geveg gewond en deur sy vyande agtervolg, aangetref het en die koning, op sy eie versoek, doodgemaak het. Hy het die kroon van sy hoof en die goue armbande wat hy aangehad het na Dawid gebring. Hy was vol vertroue dat hierdie berig met groot vreugde begroet sou word en dat hy ryklik beloon sou word vir sy aandeel in die gebeurtenis.

Maar “...toe gryp Dawid sy klere en skeur dit; net so al die manne wat by hom was. En hulle het gerouklaag en geween en gevas tot die aand toe oor Saul en oor sy seun Jonatan en oor die volk van die Here en oor die huis van Israel, omdat hulle deur die swaard geval het.”

Nadat die eerste skok van die verskriklike tyding verby was, het Dawid weer aan die vreemdeling gedink en aan die misdaad waaraan hy, volgens sy eie verklaring, skuldig was. Die leier vra die jongman toe: “Waar kom jy vandaan?” en hy antwoord: “Ek is die seun van ‘n vreemde man, ‘n Amalekiet. En Dawid sê vir hom: Hoe? Jy was nie bevrees om jou hand uit te steek om die gesalfde van die Here om te bring nie?” Dawid het Saul twee keer in sy mag gehad; maar toe hy aangeraai was om hom dood te maak, het hy geweier om sy hand op te lig teen hom, wat deur die opdrag van God om oor Israel te heers, ingewy was. Tog het die Amalekiet nie gevrees om te spog dat hy die koning van Israel gedood het nie. Hy het homself aangekla as een wat die dood verdien en die straf is dadelik voltrek. Dawid het gesê: “Jou bloed is op jou hoof, want jou mond getuig teen jou, omdat jy sê: Ek het die gesalfde van die Here gedood.”

Dawid se droefheid oor die dood van Saul was opreg en diep en spreek van die vrygewigheid van sy edelmoedige karakter. Hy het hom nie verheug oor die heengaan van sy vyand nie. Die hindernis wat hom van die troon van Israel weggehou het, was verwyder, maar hy het hom nie daaroor verheug nie. Die dood het die herinnering aan Saul se wantroue en wreedheid uitgewis en nou was daar aan niks anders in sy geskiedenis, as dit wat edel en die koning waardig was, gedink nie. Saul se naam is met dié van Jonatan gekoppel wie se vriendskap so opreg en onselfsugtig was. Die lied waarin Dawid uiting aan die gevoelens van sy hart gegee het, het vir sy volk en vir die kinders van God in alle daaropvolgende geslagte ‘n kleinood geword:

“Die sieraad, O Israel op jou hoogtes lê dit verslaan.

Hoe het die helde geval! Vertel dit nie in Gat,

verkondig dit nie op die strate van Askelon nie,

sodat die dogters van die Filistyne hulle nie verheug,
die dogters van die onbesnedenes nie jubel nie!
Berge van Gilboa.
mag op julle geen dou en geen reën
en geen velde van offergawes wees nie!
Want daar is die skild van die helde weggegooi,
Die skild van Saul, sonder dat dit met olie gesalf is ...
Saul en Jonatan , die bemindes en lieflikes,
is in hulle lewe en in hulle dood nie geskeie nie.
Vinniger as arende was hulle,
sterker as leeus.
Dogters van Israel, ween oor Saul,
wat julle weelderig beklee het met skarlaken,
wat goue versiersels aangebring het op julle gewaad.
Hoe het die helde geval diep in die geveg!
Jonatan lê verslaan op jou hoogtes.
Ek is benoud om jou ontwil, my broer Jonatan!
Jy was vir my baie lieflik;
jou liefde was vir my wonderliker
as die liefde van vroue.
Hoe het die helde geval
en die oorlogswapens verlore gegaan!”
(2 Samuel 1:19-27)

Hoofstuk 69—Dawid op die Troon Geplaas

(Hierdie hoofstuk berus op 2 Samuel 2 tot 5:5)

Die dood van Saul het die gevare wat van Dawid ‘n banneling gemaak het verwyder. Die weg was nou vir hom oop om na sy eie land terug te keer. Toe die dae van roubeklag oor Saul en Jonatan verby was, “...het Dawid die Here geraadpleeg en gesê: Sal ek optrek in een van die stede van Juda? En die Here het hom geantwoord: Trek op. Toe sê Dawid: Waarheen moet ek optrek? En Hy antwoord: Na Hebron.”

Hebron was twee-en-dertig kilometers noord van Berséba en ongeveer halfpad tussen daardie stad en die toekomstige terrein van Jerusalem. Dit is oorspronklik Kirjat-Arba, die stad van Arba, die vader van Enak genoem. Later is dit Mamre genoem en daar was die begraafplaas van die patriarge, naamlik die “spelonk van Magpéla.” Hebron was voorheen in die besit van Kaleb en nou was dit die hoofstad van Juda. Dit lê in ‘n vallei en word deur vrugbare heuwels en lande omring. Die mooiste wingerde van Palestina was aan sy grense en daar was ook talle olyfboorde en ander vrugtebome.

Dawid en sy volgelinge het hulle dadelik gereed gemaak om die opdrag wat hulle van God ontvang het te gehoorsaam. Die seshonderd gewapende manne met hulle vrouens, kinders en kuddes was spoedig onderweg na Hebron. Toe die geselskap die stad binnekom, was die manne van Juda gereed om Dawid as die toekomstige koning van Israel te verwelkom. Daar is dadelik reëlings vir sy kroning getref. “Daarna het die manne van Juda gekom en Dawid daar as koning oor die huis van Juda gesalf.” Maar geen poging is aangewend om sy gesag met geweld op die ander stamme af te dwing nie.

Een van die eerste dade van die nuut-bekroonde monarg, was om sy tere agting vir die nagedagtenis van Saul en Jonathan uit te druk. Toe hy van die dapper daad van die manne van Jabes in Gilead hoor, wat die liggame van die gevalle leiers gehaal en eerbaar begrawe het, het Dawid ‘n afvaardiging na Jabes gestuur met die boodskap: “Mag julle geseënd wees deur die Here, dat julle hierdie guns bewys het aan julle heer, aan Saul en hom begrawe het. Mag die Here julle dan nou guns en trou bewys en ek self bewys ook hierdie goedheid aan julle.” En hy het sy toetrede tot die troon van Juda aangekondig en die lojaliteit van hulle wat hulself so trou van hart bewys het, gewen.

Die Filistyne het nie die optrede van Juda om Dawid koning te maak teengestaan nie. Hulle het gedurende sy ballingskap met hom bevriend geraak om die koninkryk van Saul te teister en te verswak en het nou die hoop gekoester dat as gevolg van hulle vorige goedhartigheid teenoor Dawid, die uitbreiding van sy gesag, op die ou einde tot hulle voordeel sou strek. Maar Dawid se bewind sou nie vry van probleme wees nie. Met sy kroning het die duistere rekord van sameswering en rebellie begin. Dawid het nie op ‘n verraaier se troon gesit nie; God het hom gekies om koning van Israel te wees en daar was geen rede vir wantroue of teenstand nie. Maar skaars is sy gesag deur die mense van Juda

erken, of, deur die invloed van Abner, is Isboset, die seun van Saul, tot koning verklaar en op die troon van Israel geplaas.

Isboset was egter ‘n swak en onbevoegde verteenwoordiger van die huis van Saul, terwyl Dawid uitnemend bekwaam was om die verantwoordelikhede van die koninkryk te dra. Abner, die hoofagent om Isboset tot koning te verhoog, was die opperbevelvoerder van Saul se leër en die mees hooggeplaaste man in Israel. Abner het geweet dat Dawid deur die Here op die troon van Israel aangestel is, maar nadat hy hom vir so lank gejag en agtervolg het, was hy nou nie gewillig dat die seun van Isaï die koninkryk, waaroor Saul geheers het, moes opvolg nie.

Die omstandighede waarin Abner hom bevind het, het gedien om sy ware karakter te ontwikkel en het getoon dat hy ambisieus en beginselloos was. Hy was nou verwant aan Saul en is deur die gees van die koning beïnvloed om die man wat God gekies het om oor Israel te regeer, te verag. Sy haat het toegeneem na die snedige bestraffing wat Dawid hom toegedien het nadat die waterkruik en die spies van Saul afgeneem was terwyl hy in die kamp geslaap het. Hy het onthou hoe Dawid, ten aanhore van die koning en die volk van Israel uitgeroep het: “Jy is tog ‘n man en wie is soos jy in Israel? Waarom het jy dan nie by jou heer die koning wag gehou nie? ...

Hierdie ding is nie goed wat jy gedoen het nie! So waar as die Here leef, voorwaar, julle verdien die dood, omdat julle nie wag gehou het oor julle heer, oor die gesalfde van die Here nie.” Hierdie teregwysing het aan sy siel geknaag en hy het hom voorgeneem om wraak te neem deur verdeeldheid in Israel te veroorsaak sodat hyself verhef kon word. Hy het die verteenwoordiger van die oorlede koning gebruik om sy eie eersugtige planne te bevorder. Hy het geweet dat die volk Jonatan liefgehad het. Sy nagedagtenis is gekoester en die leër het Saul se eerste geslaagde veldtogte nie vergeet nie. Met vasbeslotenheid wat ‘n beter saak waardig sou wees, het hierdie opstandige leier voortgegaan om sy planne uit te voer.

Mahanaïm, oorkant die Jordaanrivier, is as die koninklike woning gekies omdat dit die grootste veiligheid teen ‘n aanval van óf Dawid, óf die Filistyne gebied het. Hier het die kroning van Isboset plaasgevind. Sy heerskappy is eers deur die stamme oos van die Jordaan aanvaar en het uiteindelik oor die hele Israel, behalwe Juda uitgebrei. Vir twee jaar lank het Saul se seun hierdie eer in die afgeleë hoofstad geniet. Maar Abner, ingestel daarop om sy mag oor die hele Israel uit te brei, het vir aggressiewe oorlogvoering voorberei: “En daar was ‘n lang oorlog tussen die huis van Saul en die huis van Dawid en Dawid het altyd sterker geword, maar die huis van Saul altyd swakker.”

Uiteindelik is die troon wat op haat en eersug gegrond was, deur verraad omvergegooi. Abner het woedend vir die swak en onbekwame Isboset geword en het na Dawid toe

oorgeloop met die aanbod om al die stamme van Israel na hom toe oor te bring. Sy voorstelle is deur die koning aanvaar en hy is eervol ontslaan om sy doel te bereik. Maar die gunstige ontvangs van so ‘n dapper en beroemde kryger het die jaloesie van Joab, die opperbevelvoerder van Dawid se leër, aangewakker. Daar was ‘n bloedige vete tussen Abner en Joab, omdat eersgenoemde Asahel, Joab se broer, in die gevegte tussen Israel en Juda doodgemaak het. Nou het Joab ‘n geleentheid gesien om sy broer se dood te wreek en van ‘n voorgenome mededinger ontslae te raak en het Abner voorgelê en hom vermoor.

Toe Dawid van hierdie verraderlike aanranding hoor, het hy uitgeroep: “Ek en my koninkryk is voor die Here vir ewig onskuldig aan die bloed van Abner, die seun van Ner. Mag dit losbreek op die hoof van Joab en op sy hele familie.” In die lig van die onrustige toestand in die koninkryk en die mag en posisie van die moordenaars-want Joab se broer, Abisaï, het met hom saamgewerk-kon Dawid nie die misdaad met geregtelike vergelding straf nie, maar hy het sy afkeur van die bloedige daad in die openbaar gemanifesteer. Abner is met openbare eerbetoon begrawe. Die leër, met Joab aan die hoof, was verplig om met geskeurde klere en sakke aan die roudiens deel te neem. Die koning het sy droefheid betoon deur op die dag van die begrafnis te vas; hy het as hoof-roubeklaer agter die stoet geloop; en by die graf het hy ‘n treurdig aangehef wat ‘n skerp bestraffing vir die moordenaars was. “Die koning het ‘n klaaglied oor Abner aangehef en gesê:

“Moes Abner sterwe soos “n dwaas sterwe?

Jou hande was nie gebind

en jou voete nie aangeraak met koper kettings nie.

Soos ‘n mens voor kwaaddoeners val,

het jy geval. ”

Dawid se groothartige erkenning van iemand wat sy bitterste vyand was, het die vertroue en bewondering van die ganse Israel gewin. “En die hele volk het dit opgemerk en dit was goed in hulle oë: soos alles wat die koning gedoen het, was dit goed in die oë van die hele volk. En die hele volk en die hele Israel het dieselfde dag gemerk dat dit nie van die koning gekom het om Abner, die seun van Ner, dood te maak nie.” In die privaat kring van sy betroubare raadgewers en volgelinge, het die koning die misdaad bespreek en omdat hy sy eie onvermoë om die moordenaars volgens verdienste te straf erken het, het hy hulle aan die oordeel van God oorgelaat: “Weet julle nie dat vandag ‘n vors en ‘n groot man in Israel geval het nie? Maar ek is vandag swak, alhoewel ek as koning gesalf is, terwyl hierdie manne, die seuns van Seruja, harder is as ek. Mag die Here die kwaaddoener vergelde na sy boosheid!”

Abner was opreg in sy aanbiedinge en vertoë aan Dawid, maar sy motiewe was laag en selfsugtig. Hy het deurgaans die koning van God se aanstelling teengestaan, met die

verwagting om eer vir homself te bekom. Dit was gegriefdheid, gekrenkte trots en passie wat daartoe gelei het dat hy die saak wat hy vir so lank gedien het, laat vaar het; en deur oor te loop na Dawid toe, het hy gehoop om die hoogste ere posisie in sy diens te bekom. As hy in sy doel geslaag het, sou sy talente, sy ambisie, sy groot invloed en sy gebrek aan godsaligheid, die troon van

Dawid en die vrede en voorspoed van die volk in gevaar gestel het.

"Toe die seun van Saul hoor dat Abner in Hebron gesterf het, het sy hande slap geword en die hele Israel was verskrik." Dit was duidelik dat hy die koninkryk nie lank sou behou nie. Weldra het 'n ander verraderlike daad die ondergang van die kwynende mag voleindig. Isboset is skandelik deur twee van sy leërowerstes vermoor, wat hom onthoof het en met sy hoof na die koning van Juda gehaas het in die hoop om sy guns te bekom.

Hulle het voor Dawid verskyn met die bloedige bewysstuk van hulle misdaad en gesê: "Hier is die hoof van Isboset, die seun van Saul, u vyand wat u lewe gesoek het; maar die Here het aan my heer die koning vandag wraak gegee op Saul en sy nageslag." Maar Dawid, wie se troon deur God gevestig is en wie God van sy teëstanders verlos het, het nie begeer om sy mag met verraad te bevestig nie. Hy het hierdie moordenaars ingelig oor die lot van die man wat gespog het dat hy Saul vermoor het. Toe sê hy verder: "Hoeveel te meer sal ek dan nou nie, as goddelose mense 'n regverdige man in sy huis op sy bed vermoor, sy bloed van julle hand eis en julle van die aarde verdelg nie. Toe het Dawid sy jong manne bevel gegee en dié het hulle gedood ... maar die hoof van Isboset het hulle geneem en dit begrawe in die graf van Abner in Hebron."

Na die dood van Isboset, was daar 'n algemene begeerte onder die leiers van Israel dat Dawid oor al die stamme koning moes word. "Toe kom al die stamme van Israel na Dawid in Hebron en hulle spreek en sê: Hier is ons, u been en u vlees is ons!" Hulle het gesê: U het "...Israel uit-en ingelei; en die Here het aan u gesê: Jy moet my volk Israel oppas en jy moet 'n vors wees oor Israel. So het dan al die oudstes van Israel na die koning in Hebron gekom; en koning Dawid het met hulle 'n verbond in Hebron gesluit voor die aangesig van die Here." So is daar, deur die voorsienigheid van God, die weg vir hom geopen om die troon te bestyg. Hy het geen persoonlike ambisie gehad om te bevredig nie, want hy het nie na die eer gesoek wat hom te beurt geval het nie.

Meer as agtduisend van die nageslag van Aaron en die Leviete het Dawid bedien. Die verandering in die mense se meningspeilings was opvallend en deurslaggewend. Die rewolusie was stil en waardig, wat gepas het by die groot werk wat hulle gedoen het. Bykans 'n halfmiljoen siele, voormalige onderdane van Saul, het by Hebron en die omgewing saamgekom. Die heuwels en valleie het van die mense gewemel. Die uur vir die kroning is bepaal; die man wat uit Saul se hof verban was, wat na die berge en heuwels en spelonke van die aarde gevlug het om sy lewe te bewaar, was op die punt om die hoogste

eer te ontvang wat deur sy medemens aan ‘n mens toegeken kan word. Priesters en oudstes in hulle heilige ampsgewaad, amptenare en soldate, met glinsterende spies en helm en vreemdelinge van lang afstande af, het gestaan om te getuig van die kroning van die uitverkore koning. Dawid was bekleed met die koninklike kleed.

Die heilige olie is deur die hoëpriester op sy voorhoof geplaas, want die salwing destyds deur Samuel was ‘n profesie van wat met die inhuldiging van die koning sou plaasvind. Die tyd het aangebreek en Dawid, is met groot plegtigheid in sy amp as God se verteenwoordiger bevestig. Die septer is in sy hand geplaas; die verbond van sy regverdige soewereiniteit is opgeteken en die volk het hulle beloftes van lojaliteit gegee. Die kroon is op sy hoof geplaas en die kroningsplegtigheid was verby. Israel het ‘n koning gehad wat deur God aangestel was. Hy wat geduldig vir die Here gewag het, het die belofte van God vervul gesien. “En Dawid het gedurigdeur groter geword en die Here, die God van die leërskare, was met hom.” (2 Samuel 5:10).

Hoofstuk 70—Die Bewind van Dawid

(Hierdie hoofstuk berus op 2 Samuel 5:6-25;6;7;9;10)

Kort nadat Dawid op die troon van Israel gevestig is, het hy na ‘n geskikte plek vir die hoofstad van sy koninkryk begin soek. Twee-en-dertig kilometers van Hebron af, het hy ‘n plek wat geskik sou wees as die toekomstige hoofstad van sy koninkryk, gekies. Voordat Josua die leërs van Israel deur die Jordaan gelei het, is die plek Salem genoem. Naby hierdie plek het Abraham sy lojaliteit aan God bewys. Agthonderd jaar voor die kroning van Dawid, was dit die tuiste van Melgisedek, die priester van die allerhoogste God. Dit was sentraal en hoog geleë in die land en is deur omliggende heuwels beskerm. Aangesien dit op die grens tussen Juda en Benjamin geleë was, was dit ook naby Efraim en binne maklike bereik van die ander stamme.

Om hierdie plek te bekom, moes die Hebreërs ‘n oorblyfsel van die Kanaaniete, wat ‘n versterkte posisie op die berge van Sion en Moria gehad het, uit die land verdryf. Hierdie vesting is Jebus genoem en sy inwoners was die Jebusiete. Jebus is al eeue lank as ondeurdringbaar beskou; maar dit is deur die Hebreërs beleër en ingeneem onder die bevel van Joab, wat as beloning vir sy dapperheid, as opperbevelvoerder van die leërs van Israel aangestel is. Jebus het nou die nasionale hoofstad geword en die heidense naam is na Jerusalem verander.

Hiram, koning van die welgestelde stad, Tirus, aan die Middellandse See, het nou ‘n alliansie met die koning van Israel gesoek en sy hulp aan Dawid verleen vir die oprigting van ‘n paleis in Jerusalem. ‘n Afvaardiging is van Tirus af gestuur, vergesel deur argitekte en werksmense en lang optogte, gelaai met duursame hout, sederbome en ander waardevolle materiaal.

Die toenemende krag van Israel, onder Dawid verenig, die verkryging van die vesting van Jebus en die alliansie met Hiram, die koning van Tirus, het die vyandskap van die Filistyne opgewek en hulle het die land weer met ‘n sterk leër binnegeval en in die dal van Refaïm, naby Jerusalem, stelling ingeneem. Dawid en sy krygsmanne het na die vesting van Sion teruggetrek om op Goddelike leiding te wag. “Toe het Dawid die Here geraadpleeg en gesê: Sal ek optrek teen die Filistyne? Sal U hulle in my hand gee? En die Here het aan Dawid gesê: Trek op, want Ek sal die Filistyne vir seker in jou hand gee.”

Dawid het dadelik teen die vyand opgetrek, hulle verslaan en vernietig en die gode wat hulle saamgebring het, van hulle afgeneem om hul oorwinning te bevestig. Vertoornd deur hierdie vernedering, het die Filistyne ‘n groter mag byeengebring en na die stryd teruggekeer. Weer het hulle “...in die dal Refaïm versprei.” Dawid het die Here weer geraadpleeg en die groot “EK IS” het self die leiding van die leërs van Israel oorgeneem.

God het Dawid opdrag gegee en gesê: “Jy moet nie optrek nie: trek agter hulle om en val hulle aan vlak voor die balsembosse. En as jy ‘n geruis van voetstappe in die toppe van die balsembosse hoor, moet jy gou maak, want dan het die Here voor jou uitgetrek om die leër van die Filistyne te verslaan.” As Dawid, soos Saul, sy eie weg gevolg het, sou hy geen welslae behaal het nie. Maar hy “...het gedoen soos God hom beveel het en hulle het die leër van die Filistyne verslaan van Gibeon af tot by Geser. En die naam van Dawid het uitgegaan in al die lande en die Here het die skrik vir hom op al die nasies gelê.” (1 Kronieke 14:16,17).

Noudat Dawid stewig op die troon gevestig was en vry van die invalle van vreemde vyande, het hy hom beywer vir die verwesenliking van ‘n gekoesterde begeerte-om die ark van God na Jerusalem te bring. Die ark was jare lank in Kirjat-Jearim, vyftien kilometers daarvandaan; maar dit was gepas dat die hoofstad van die volk met die Goddelike Teenwoordigheid geseën word.

Dawid het dertigduisend van die vooraanstaande manne van Israel opgeroep, want dit was sy doel om dit ‘n geleentheid van groot vreugde en indrukwekkende vertoning te maak. Die volk het met blydskap op die oproep reageer. Die hoëpriester, saam met sy broeders in die heilige amp, die owerstes en stamleiers, het by Kirjat-Jearim saamgekom. Dawid het gegloei van heilige ywer. Die ark is uit die huis van Abinadab gebring en op ‘n nuwe ossewa geplaas, terwyl twee van Abinadab se seuns dit begelei het.

Die manne van Israel het met uitbundige gejuig en vreugdesange gevolg, begelei deur ‘n menigte stemme wat in melodie, met die klank van musiekinstrumente, ingeval het. “Dawid en die hele huis van Israel het voor die aangesig van die Here gespeel... met siters en harpe en tamboeryne en bekkens en simbale.” Dit was lank sedert Israel so ‘n toneel van oorwinning aanskou het. Met plegtige vreugde het die groot optog langs heuwels en deur valleie in die rigting van die Heilige Stad voortbeweeg.

Maar “...toe hulle by die dorsvloer van Nagon kom, het Ussa sy hand uitgesteek na die ark van God en dit vasgehou, want die osse het gestruikel. Daarop het die toorn van die Here teen Ussa ontvlam en God het hom daar getref oor die vergryp, sodat hy daar by die ark van God gesterf het.” ‘n Skielike verskrikking het oor die juigende skare gekom. Dawid was verbaas en baie ontsteld en het in sy hart die regverdigheid van God bevraagteken. Hy het gepoog om die ark as die simbool van die Goddelike Teenwoordigheid te vereer. Waarom is hierdie vreesaanjaende oordeel dan gestuur om die vreugdevolle geleentheid in droefheid en rou te omskep? Dawid het besluit dat dit gevaarlik sou wees om die ark naby hom te hê en het besluit om dit laat waar dit was. Daar is ‘n plek daar naby, in die huis van Obed-Edom, die Gittiet, daarvoor gevind.

Die lot van Ussa was ‘n Goddelike oordeel oor die oortreding van ‘n baie eksplisiete opdrag. Deur Moses het die Here spesifieke instruksies oor die vervoer van die ark gegee.

Niemand behalwe die priesters, die nageslag van Aaron, mag daaraan raak of dit selfs onbedek sien nie. Die Goddelike leiding was dat die seuns van Kehat dit moes dra, "...maar hulle mag nie aan die heilige ding raak nie, sodat hulle nie sterwe nie." (Numeri 4:15). Die priesters moes die ark bedek en dan moes die Kehatiete dit aan die draaghoute dra, wat deur ringe aan albei kante van die ark geplaas was en nooit verwyder is nie. Aan die Gersoniete en die Merariete wat verantwoordelik was vir die gordyne, panele en pilare van die tabernakel, het Moses waens en osse gegee vir die vervoer van die goedere wat aan hulle toevertrou was. "Maar aan die seuns van Kehat het hy niks gegee nie; want die diens van die heiligdom het op hulle gerus: hulle moes dit op die skouers dra." (Numeri 7:9). Daar was dus, met die vervoer van die ark van Kirjat Jearim af, 'n direkte en onverskoonbare verontagsaming van die voorskrifte van die Here.

Dawid en sy volk het saamgekom om 'n heilige werk te verrig en hulle het dit met blydskap en gewillige harte aangepak; maar die Here kon die diens nie aanvaar nie, omdat dit nie volgens Sy voorskrifte uitgevoer is nie. Die Filistyne, wat geen kennis van die wet van God gehad het nie, het die ark op 'n wa gelaai toe hulle dit aan Israel teruggestuur het en die Here het hulle poging aanvaar. Maar die Israeliete het 'n duidelike uiteensetting van die wil van God aangaande hierdie sake in hulle besit gehad en deur hierdie bevele te verontagsaam, het hulle God onteer. Op Ussa het nog die groter sonde van vermetelheid gerus. Die oortreding van God se wet het sy sin vir die heiligheid daarvan laat kwyn en hy het met onbelyde sondes, ten spyte van die Goddelike verbod, die vermetelheid gehad om die simbool van God se teenwoordigheid aan te raak. God kan geen gedeeltelike gehoorsaamheid, geen laksheid in die hantering van Sy gebooie, aanvaar nie. Deur Sy oordeel oor Ussa wou Hy die ganse Israel beïndruk met die belangrikheid om Sy vereistes streng na te kom. Deur die mense dus tot bekering te lei deur die dood van daardie een man, sou die noodsaaklikheid van oordele oor duisende verhoed.

Omdat Dawid gevoel het dat sy eie hart nie volkome reg met God was nie, het hy, nadat hy die oordeel oor Ussa aanskou het, die ark gevrees, vir ingeval een of ander sonde aan sy kant 'n oordeel oor hom sou bring. Maar Obed-Edom, hoewel hy hom met bewing verheug het, het die heilige simbool as 'n belofte van God se guns teenoor die gehoorsames, verwelkom. Die aandag van die hele Israel was nou op die Gittiet en sy huisgesin gevestig; almal het gekyk hoe dit met hulle sou gaan. "En die Here het Obed-Edom en sy hele huis geseën."

Die Goddelike teregwysing het die gewenste uitwerking op Dawid gehad. Hy is gelei om, soos nooit vantevore nie, die heiligheid van die wet van God en die noodsaaklikheid van streng gehoorsaamheid te besef. Die guns wat aan die huis van Obed-Edom bewys is, het Dawid weer laat hoop dat die ark vir hom en sy volk 'n seën sou bring.

Na drie maande het hy besluit om die ark weer te probeer vervoer en nou het hy ernstige aandag daaraan geskenk om elke spesifieke opdrag van die Here noukeurig uit te voer.

Weer is die hoofmanne van die volk ontbied en het in ‘n groot groep rondom die woning van die Gitiet vergader. Met eerbiedige sorg is die ark nou op die skouers van die manne wat deur God aangestel is geplaas, die skare het in lyn geval en met bewende harte het die groot optog weer voortbeweeg. Nadat hulle ses tree gevorder het, het die trompet ‘n halt uitgebasuin. Op bevel van Dawid moes “...“n bees en ‘n vetgemaakte kalf... ” geoffer word. Vreugde het nou die plek van bewing en vrees ingeneem. Die koning het sy koninklike klere uitgetrek en homself in ‘n gewone linne-skouerkleed geklee, soos wat deur die priesters gedra is. Hy het nie deur hierdie daad probeer te kenne gee dat hy die priesterlike funksies aanvaar het nie, want die skouerkleed is soms deur ander mense naas die priesters gedra, maar by hierdie heilige plegtigheid wou hy sy plek voor God op gelyke voet met sy onderdane inneem. Op hierdie dag moes Jehova aanbid word. Hy moes die enigste voorwerp van aanbidding wees.

Die lang optog het weer voortbeweeg en die musiek van harp en luit en trompet en simbaal, gemeng met die melodie van baie stemme het hemelwaarts gestyg. “Daarby het Dawid...” in sy blydskap, op die maat van die lied, “...gedans voor die aangesig van die Here.”

Dawid se dans, in eerbiedige vreugde voor God, word deur plesier liefhebbers aangehaal om die modieuse moderne danse te regverdig, maar daar is geen grond vir so ‘n argument nie. In ons dag word dans geassosieer met ligsinnigheid en middernagtelike gefuif. Gesondheid en sedes word aan plesier opgeoffer. By die gereelde besoekers van die danssaal, is God nie ‘n voorwerp vir nadenke en eerbied nie; gebed of lofliedere sou uit plek by hierdie byeenkomste wees. Hierdie toets behoort deurslaggewend te wees. Vermaaklikhede wat geneig is om die liefde vir heilige dinge te verswak en ons vreugde in diens van God te verminder, behoort nie deur Christene gesoek te word nie. Die musiek en dans in vreugdevolle lof vir die Here by die vervoer van die ark, kan nie in die geringste vergelyk word met die losbandigheid van moderne danse nie. Een neig na herinnering aan God en verheerliking van Sy heilige Naam. Die ander is ‘n uitvindsel van Satan om te veroorsaak dat mense van God vergeet en Hom onteer.

Die triomfantlike optog het die hoofstad, agter die heilige simbool van hulle onsigbare Koning, genader. Toe het ‘n uitbarsting van sang, die wagte op die mure beveel om die Heilige Stad se poorte oop te gooi:

“Hef op julle hoofde, O poorte,

já, verhef julle, ewige deure,

dat die Erekoning kan ingaan!”

“n Groep sangers en spelers het gevra:

“Wie is tog die Erekoning?”

Toe kom die antwoord van ‘n ander groep:

“Die Here, sterk en geweldig,

die Here geweldig in die stryd. ”

Toe het honderde stemme in ‘n triomfkoor uitgeswel:

“Hef op julle hoofde, O poorte,

ja, hef op, ewige deure,

dat die Erekoning kan ingaan!”

En weereens is die vreugdevolle vraag gehoor:

“Wie is dan tog die Erekoning?”

En die stem van die groot menigte, soos “...die stem van baie waters..” het in verrukking geantwoord:

“Die Here van die leërskare Hy is die Erekoning!”

(Psalm24:7-10)

Toe is die poorte wyd oopgemaak, die optog het binnegegaan en met eerbiedige ontsag is die ark in die tent, wat vir die ontvangs daarvan voorberei was, neergesit. Voor die heilige omheining is brandofferaltare opgerig; die rook van soenoffers en brandoffers en die wolke van wierook, het saam met die lofsange en smeekbedes van Israel, na die hemel opgestyg. Aan die einde van die plegtigheid het die koning self ‘n seën oor die volk uitgespreek. Daarna het hy met koninklike milddadigheid geskenke van voedsel en wyn vir verversings uitgedeel.

Al die stamme is by hierdie diens verteenwoordig; die viering van die mees heiligste gebeurtenis wat nog die heerskappy van Dawid gekenmerk het. Die Gees van Goddelike Ingewing het op die koning gerus en nou, terwyl die laaste strale van die ondergaande son die tabernakel in ‘n heilige gloed gebaai het, was sy hart met dankbaarheid opgehef tot God dat die geseënde simbool van Sy Teenwoordigheid nou so naby die troon van Israel was.

In hierdie stemming het Dawid na sy paleis teruggekeer, “...om sy huisgesin te seën.” Maar daar was iemand wat die vreugdevolle toneel met ‘n heel ander gees aanskou het as dié wat die hart van Dawid ontroer het. “Toe die ark van die Here die stad van Dawid inkom, kyk Migal, die dogter van Saul, juis deur die venster en sien koning Dawid huppel en dans voor die aangesig van die Here; en sy het hom in haar hart verag.” In die bitterheid van haar drif kon sy nie wag vir Dawid se terugkeer na die paleis nie, maar sy het uitgegaan om hom te ontmoet en sy goedhartige groet beantwoord met ‘n stormwind van bittere woorde. Dier ironie van haar woorde was skerp en snydend:

"Hoe het die koning van Israel homself vandag geëer, dat hy homself vandag voor die oë van die slavinne van sy dienaars ontbloot het soos een van die ligsinnige mense hom somaar ontbloot!"

Dawid het gevoel dat dit die diens van God was wat Migal verag en oneer aangedoen het en hy het met 'n streng stem geantwoord: "Voor die aangesig van die Here wat my verkies het bo jou vader en bo sy hele huis, deur my as vors aan te stel oor die volk van die Here, oor Israel ja, voor die aangesig van die Here sal ek vrolik wees! En ek sal my nog geringer ag as dit-ek sal nederig wees in my eie oë en met die slavinne van wie jy gepraat het, met hulle sal ek myself eer." Tot die teregwysing van Dawid, is dié van die Here bygevoeg. Vanweë haar trots en arrogansie, het Migal "...tot die dag van haar dood geen kind gehad nie."

Die plegtige seremonies wat die vervoer van die ark vergesel het, het 'n blywende indruk op die volk van Israel gemaak, 'n dieper belangstelling in die heiligdom gewek en hul ywer vir Jehova opnuut aangevuur. Dawid het met alle mag gestreef om hierdie indrukke te verdiep. Sangdiens is as 'n gereelde deel van die aanbiddingsdiens ingestel en Dawid het psalms gekomponeer, nie net vir die gebruik van die priesters in die diens van die heiligdom nie, maar ook om deur die volk gesing te word wanneer hulle tydens die jaarlikse feeste na die nasionale altaar optrek. Die invloed wat aldus uitgeoefen is, was verreikend en dit het daartoe gelei dat die volk van afgodery bevry is. Baie van die omliggende volke het die voorspoed van Israel raakgesien en is gelei om die God van Israel, wat sulke groot dinge vir Sy volk vermag het, met guns te bejeën.

Die tabernakel wat deur Moses gebou is, met alles behalwe die ark, wat betrekking op die heiligdom het, was nog in Gibea. Dit was Dawid se doel om Jerusalem die godsdienssentrum van die nasie te maak. Hy het 'n paleis vir homself opgerig en het gevoel dat dit nie gepas was dat die ark in 'n tent moes wees nie. Hy het hom voorgeneem om 'n manjifieke tempel daarvoor op te rig, van so aard dat dit Israel se waardering vir die eer wat die nasie ontvang het in die blywende teenwoordigheid van Jehova, hulle Koning, sou betoon. Hy het die profeet Natan van sy voorneme vertel en van hom die bemoedigende antwoord ontvang: "Gaan heen, doen alles wat in u hart is, want die Here is met u.

Maar dieselfde nag het die woord van die Here tot Natan gekom met 'n boodskap vir die koning. Dawid sou nie die voorreg hê om 'n huis vir die Here te bou nie, maar hy het die versekering ontvang van Goddelike guns aan hom, sy nageslag en die koninkryk van Israel: "So spreek die Here van die leërskare: Ek self het jou geneem uit die weiveld agter die skape weg, om 'n vors te wees oor my volk, oor Israel; en Ek was met jou oral waar jy gegaan het en het al jou vyande voor jou uitgeroei; en Ek sal vir jou 'n groot naam maak soos die naam van die grotes wat op die aarde is; en Ek sal vir my volk Israel 'n plek bestel en hom plant, dat hy op sy eie plek kan woon en nie langer verontrus word nie. En kwaaddoeners sal hom nie meer verdruk soos vroeër nie."

Aangesien Dawid begeer het om ‘n huis vir die Here te bou, is die belofte gegee: “Die Here gee jou te kenne dat die Here vir jou ‘n huis sal stig. Ek sal jou nakomeling laat optree... Hy sal vir my Naam ‘n huis bou en Ek sal sy koninklike troon bevestig tot in ewigheid.”

Die rede waarom Dawid nie die tempel sou bou nie, is verklaar: “Jy het bloed in menigte vergiet en groot oorloë gevoer: jy mag nie vir my Naam ‘n huis bou nie... Kyk, ‘n seun sal vir jou gebore word; hy sal ‘n man van rus wees en Ek sal hom rus verskaf van al sy vyande rondom; want Salomo [vredeliewend] sal sy naam wees en vrede en rus sal Ek oor Israel in sy dae gee. Hy sal vir my Naam ‘n huis bou.” (1 Kronieke 22:8-10).

Hoewel die begeerte wat hy in sy hart gekoester het hom geweier is, het Dawid die boodskap met dankbaarheid ontvang. Hy het uitgeroep: “Wie is ek, Here Here en wat is my huis, dat U my tot hiertoe gebring het? En dit was nog te gering in u oë, Here Here, sodat U ook aangaande die huis van u kneg tot ver in die toekoms gespreek het;” en toe het hy sy verbond met God hernu.

Dawid het geweet dat dit tot eer van sy naam sou wees en tot verheerliking van sy koninkryk sou strek om die werk wat hy hom in sy hart voorgeneem het om te doen te verrig, maar hy was gewillig om sy wil aan die wil van God te onderwerp. Die dankbare oorgawe wat aldus geopenbaar is, word selde waargeneem, selfs onder Christene. Hoe dikwels klou diegene, wat verby die krag van hul manlikheid is, nog steeds vas aan die hoop om een of ander groot werk waarop hulle hul harte gestel het, maar wat hulle onbevoeg is om te verrig, te bereik. Die voorsienigheid van God mag tot hulle spreek en verklaar dat die werk wat hulle so begeer, nie aan hulle toegewy is nie. Hulle werk is om die weg vir ‘n ander voor te berei om dit te verrig. Maar in stede daarvan om met dankbaarheid aan die Goddelike leiding toe te gee, val baie terug asof hulle geminag en verwerp is en meen dat indien hulle nie die een ding wat hulle begeer kan doen nie, hulle niks sal doen nie. Baie klou met wanhopige krag vas aan verantwoordelikhede wat hulle nie in staat is om te dra nie en probeer tevergeefs om ‘n werk te verrig waarvoor hulle onbevoeg is, terwyl die werk wat hulle kon gedoen het, verwaarloos word. En weens hierdie gebrek aan samewerking, word die groter werk verhinder of gedwarsboom.

Dawid het in sy verbond met Jonatan belowe dat hy, wanneer hy van sy vyande sou rus, goedhartigheid teenoor die huis van Saul sou betoon. In sy voorspoed, gedagtig aan hierdie verbond, het die koning navraag gedoen: “Is daar nog iemand oor van die huis van Saul, dat ek aan hom guns kan bewys ter wille van Jonatan?” Hulle het hom vertel van ‘n seun van Jonatan, Mefiboset, wat van kindsbeen af verlam was. Toe Saul destyds by Jisreël deur die Filistyne verslaan is, het hierdie kind se oppasster, terwyl sy met hom gevlug het, hom laat val en as gevolg daarvan was hy lewenslank verlam. Dawid het die jongman nou na die koninklike hof ontbied en hom met groot welwillendheid ontvang. Saul se private besittings is aan hom teruggegee vir die onderhoud van sy huisgesin, maar die seun van

Jonatan moes voortaan ‘n konstante gas van die koning wees en elke dag by die koning se tafel aansit. Op grond van berigte wat vyande van Dawid aan hom oorgedra het, was Mefiboset teen hom bevooroordeeld en het hy geglo dat Dawid ‘n indringer was; maar die koning se gulhartige ontvangs en sy voortdurende goedhartigheid teenoor hom, het die jongman se hart verower; hy het baie geheg aan Dawid geraak en, soos sy vader Jonatan, het hy gevoel dat sy belange een met dié van die koning, wat deur God gekies is, was.

Na die vestiging van Dawid op die troon van Israel, het die volk ‘n lang tydperk van vrede geniet. Die omliggende volke, wat die sterkte en eenheid van die koninkryk gesien het, het dit spoedig verstandig geag om van openlike vyandighede af te sien; en Dawid, wat besig was met die organisasie en opbou van sy koninkryk, het hom van aggressiewe oorlog weerhou. Uiteindelik het hy egter oorlog teen Israel se ou vyande, die Filistyne en die Moabiete, gevoer en daarin geslaag om albei te oorwin en hulle te onderwerp.

Toe is daar ‘n groot sameswering van die omliggende nasies teen die koninkryk van Dawid gevorm, waaruit die grootste oorloë en oorwinnings van sy regering en die mees uitgebreide toetredings tot sy mag gegroei het. Hierdie vyandige alliansie, wat eintlik uit jaloesie oor die toenemende mag van Dawid voortgespruit het, was heeltemal sonder aanleiding van Dawid se kant af. Die omstandighede wat hiertoe aanleiding gegee het, was soos volg:

Tyding is in Jerusalem ontvang wat die dood van Nahas, koning van die Ammoniete aangekondig het-die monarg wat guns aan Dawid betoon het toe hy ‘n voortvlugtige van die woede van Saul was. Begerig om sy dankbare waardering te betoon vir die goedgesindheid wat hy ontvang het, het Dawid gesante gestuur om sy medelye met Hanun, die seun en opvolger van die Ammonitiese koning, te betoon. “Toe sê Dawid: Ek wil guns bewys aan Hanun, die seun van Nahas, soos sy vader aan my guns bewys het.”

Maar sy hoflike daad is verkeerd geïnterpreteer. Die Ammoniete het die ware God gehaat en was bitter vyande van Israel. Die oënskynlike goedhartigheid van Nahas teenoor Dawid, het geheel en voortgespruit uit vyandigheid teenoor Saul as koning van Israel. Die boodskap van Dawid is verkeerd deur Hanun se raadgewers vertolk. Hulle het aan Hanun gesê: “Eer Dawid u vader in u oë, omdat hy vir u troosters gestuur het? Het Dawid nie sy dienaars na u gestuur om die stad te deursoek en dit te verken en dit om te keer nie?” Dit was op advies van sy raadgewers dat Nahas, ‘n halwe eeu vantevore, gelei is om die wrede voorwaardes aan die mense van Jabes-Gilead te stel, toe hulle, beleër deur die Ammoniete, ‘n vredesverbond aangevra het. Nahas het die voorreg geëis om almal se regteroog uit te steek. Die Ammoniete het steeds met helderheid onthou hoe die koning van Israel hul wrede plan omvergewerp het en die volk wat hulle wou verneder en vermink, gered het. Dieselfde haat teen Israel het hulle steeds aangespoor. Hulle het geen begrip gehad van die goedhartigheid wat Dawid geïnspireer het om sy boodskap te stuur nie. Wanneer Satan mense se denke beheer, sal hy afguns en agterdog opwek wat die beste bedoelings verkeerd

sal vertolk. Hanun het na sy raadgewers geluister en Dawid se gesante as spioene beskou en met hulle gespot en hulle beledig.

Die Ammoniete was toegelaat om die bose voornemens van hulle harte onverhinderd uit te voer, sodat hulle ware karakter aan Dawid openbaar kon kom. Dit was nie God se wil dat Israel met hierdie verraderlike heidense volk ‘n verbintenis moes aangaan nie.

In antieke tye, soos tans, is die amp van ‘n ambassadeur as heilig beskou. Deur die universele wet van nasies, het dit beskerming teen persoonlike geweld of belediging verseker. Die ambassadeur wat as ‘n verteenwoordiger van sy soewerein opgetree het, het vir elke belediging teen hom onmiddellik weerwraak geëis. Die Ammoniete, wat geweet het dat die belediging aan Israel gewreek sou word, het hulle op oorlog voorberei. “Toe die kinders van Ammon sien dat hulle hul by Dawid gehaat gemaak het, het Hanun en die kinders van Ammon duisend talente silwer gestuur om vir hulle strydwaens en perderuiters uit Mesopotamië en uit Aram-Maga en uit Soba te huur. En hulle het vir hul twee-en-dertigduisend waens gehuur, ... ook die kinders van Ammon het saamgekom uit hulle stede om oorlog te voer.” (1 Kronieke 19:6,7).

Dit was inderdaad ‘n gedugte alliansie. Die inwoners van die streek tussen die Eufraatrivier en die Middellandse See, het hulle by die Ammoniete aangesluit. Die noorde en die ooste van Kanaan is met gewapende magte wat saamgespan het om die koninkryk van Israel te vernietig, omring.

Die Hebreërs het nie gewag dat hulle land binnegeval word nie. Hulle magte het, onder die bevel van Joab, die Jordaan oorgesteek en na die hoofstad van die Ammoniete opgetrek. Terwyl die Hebreeuse aanvoerder sy leër na die slagveld gelei het, het hy gepoog om hulle vir die konflik te inspireer en gesê: “Wees sterk en laat ons saam moedig wees vir ons volk en vir die stede van onse God. Mag die Here dan doen wat goed is in sy oë” (1 Kronieke 19:13). Die verenigde magte van die alliansie is in die eerste veldslag verslaan. Maar hulle was nog nie bereid om die stryd gewonne te gee nie en het die oorlog die volgende jaar hervat. Die koning van Sirië het sy magte versamel en Israel met ‘n geweldige leër gedreig. Dawid het besef hoeveel van hierdie stryd afgehang het en het die veldslag persoonlik onderneem en deur die seën van God het hy die alliansies so geweldig verslaan, so rampspoedig, dat die Siriërs, vanaf Libanon tot by die Eufraat nie net die stryd gewonne gegee het nie, maar onderdanig aan Israel geword het. Dawid het die oorlog teen die Ammoniete kragtig aangevoer, totdat hulle vestings geval het en die hele gebied onder die heerskappy van Israel gekom het.

Die gevare wat die volk met algehele uitwissing bedreig het, het bewys dat die voorsienigheid van God die enigste middel is waardeur dit tot ongekende grootheid kon styg. Ter herdenking aan sy merkwaardige verlossing het Dawid gesing:

“Die Here leef!

En geloofd sy my rots

en laat verhoog wees die God van my heil!

Die God wat my die wraak gee

en volke aan my onderwerp;

wat my red van my vyande;

ja, U verhef my bo my teëstanders:

U bevry my van die man van geweld.

Daarom wil ek U loof, O Here, onder die nasies,

en tot eer van u Naam wil ek psalmsing ...

Hy wat die verlossing van sy koning groot maak

en goedertierenheid bewys aan sy gesalfde,

aan Dawid en aan sy nageslag tot in ewigheid. ”

(Psalm18:47-51)

En deur al die liedere van Dawid, het hy dit op sy volk se hart gedruk dat Jehova hulle Krag en Verlosser was:

““n Koning word nie verlos deur “n groot leër,

“n held nie gered deur groot krag nie.

Die perd help niks vir die oorwinning

en red nie deur sy groot krag nie. ”

(Psalm 33:16,17)

“U self is my Koning, O God!

Gebied die oorwinninge van Jakob.

Deur U sal ons, ons teëstanders omstoot;

in u Naam sal ons hulle vertrap wat teen ons opstaan.

Want ek vertrou nie op my boog nie,

en my swaard sal my die oorwinning nie gee nie;

maar U het ons verlos van ons teëstanders

en ons haters beskaamd gemaak. ”

(Psalm44:5-8)

“Sommige roem op strydwaens en ander op perde, maar ons sal roem op die Naam van die Here onse God. ”

(Psalm20:8)

Die koninkryk van Israel het nou die vervulling van die belofte wat aan Abraham gegee en daarna aan Moses herhaal is, bereik: “Aan jou nageslag gee Ek hierdie land, van die rivier van Egipte af tot by die groot rivier, die Eufraatrivier.” (Genesis 15:18). Israel het ‘n magtige nasie geword wat deur die omliggende volke gerespekteer en gevrees is. In sy eie hoedanigheid, het Dawid se mag grootliks toegeneem. Hy het die toegeneentheid en trou van sy mense, soos min heersers in enige eeu in staat was om te bekom, afgedwing. Hy het God vereer en God het hom nou geëer.

Maar te midde van voorspoed het gevaar geskuil. In die tyd van sy grootste uiterlike oorwinning het Dawid in die grootste gevaar verkeer en sy vernederendste nederlaag gely.

Hoofstuk 71—Dawid se Sonde en Berou

(Hierdie hoofstuk berus op 2 Samuel 11;12)

Die Bybel het min tot lof van mense te sê. Min ruimte word afgestaan om die deugde van selfs die beste mense wat ooit geleef het, te beskryf. Hierdie stilte is nie sonder doel nie; dit is nie sonder ‘n les nie. Al die goeie eienskappe wat mense besit, is ‘n gawe van God; hulle goeie dade word deur die genade van God, deur Christus verrig. Aangesien hulle alles aan God verskuldig is, behoort die eer vir alles wat hulle is of doen, aan Hom alleen; hulle is net instrumente in Sy hande. Maar meer as dit-soos al die lesse van Bybelgeskiedenis leer-is dit ‘n gevaarlike ding om mense te prys of te verhef; want as iemand sy totale afhanklikheid van God uit die oog verloor en op sy eie krag staatmaak, sal hy gewis tot ‘n val kom. Die mens voer ‘n stryd teen vyande wat sterker as hy is. “Want ons worstelstryd is nie teen vlees en bloed nie, maar teen die owerhede, teen die magte, teen die wêreldheersers van die duisternis van hierdie eeu, teen die bose geeste in die lug.” (Efesiërs 6:12). Dit is onmoontlik vir ons om die stryd in ons eie krag voort te sit; en alles wat die aandag van God weglei, alles wat tot selfverheffing of self-afhanklikheid lei, berei gewis die weg voor vir ons omverwerping. Die strekking van die Bybel is om wantroue in menslike krag in te boesem en om vertroue in Goddelike krag aan te moedig.

Dit was die gees van selfvertroue en selfverheffing wat die weg vir Dawid se val voorberei het. Vleitaal en die subtiele aantrekkingskrag van mag en weelde, was nie sonder uitwerking op hom nie. Omgang met omliggende nasies het ook ‘n bose invloed op hom gehad. Volgens die heersende gebruike onder die Oosterse heersers is misdade wat die koning begaan het, wat nie van sy onderdane gedoog sou word nie, oor die hoof gesien; die koning was nie verplig om dieselfde selfbeheersing as sy onderdane uit te oefen nie.

Al hierdie dinge het gedien om Dawid se sin vir die uiterste sondigheid van sonde te af te stomp. En in stede daarvan dat hy in nederigheid op die krag van Jehova vertrou het, het hy op sy eie wysheid en mag begin vertrou. Sodra die Satan die siel van God kan skei, die enigste kragbron, sal hy poog om die onheilige begeertes van die vleeslike natuur op te wek. Die werk van die vyand is nie oombliklik nie; dit word nie skielik en skrikwekkend aan die begin toegepas nie; dit is ‘n verborge ondermyning van die vestings van beginsels. Dit begin met oënskynlike geringe dinge-nalatigheid om aan God getrou te wees en volkome op Hom te vertrou en die neiging om die gebruike en gewoontes van die wêreld na te volg.

Voordat die oorlog met die Ammoniete verby was, het Dawid die bevel van die leër aan Joab oorgelaat en na Jerusalem teruggekeer. Die Siriërs het hulself reeds aan Israel onderwerp en die algehele oorwinning oor die Ammoniete het geblyk ‘n voldonge feit te wees. Dawid was omsingel met die vrugte van sy oorwinning en die eer van sy wyse en bekwame heerskappy. Maar dit was nou, terwyl hy op sy gemak en onbedag was, dat die

verleier die geleentheid aangegryp het om sy gedagtes in beslag te neem. Die feit dat God Dawid in so ‘n noue verbintenis met Homself aangeneem het en sulke groot guns teenoor hom openbaar het, moes vir hom die sterkste aansporing gewees het om sy karakter onbevlek te bewaak. Maar toe gemak en selfversekerdheid hom sy houvas op God laat gaan het, het Dawid aan Satan toegegee en die vlek van skuld op sy siel gebring. Hy, die Hemel-aangestelde leier van die nasie, wat deur God uitgekies is om Sy wet te handhaaf, het self die voorskrifte daarvan onder sy voete vertrap. Hy, wat ‘n skrik vir boosdoeners moes wees, het hulle hande deur sy eie daad versterk.

Te midde van die gevare van sy vroeëre lewe, kon Dawid met bewuste eerbaarheid sy saak aan God toevertrou. Die hand van die Here het hom veiling verby die tallose strikke wat vir sy voete gestel was, gelei. Maar nou, skuldig en onboetvaardig, het hy nie vir hulp en leiding van die Hemel gevra nie, maar gepoog om homself uit die gevare waarin sonde hom begeef het te wikkel. Batseba, wie se dodelike skoonheid ‘n strik vir die koning was, was die vrou van Uria die Hetiet, een van Dawid se mees dapperste en getrouste offisiere. Niemand kon die gevolge van die misdaad, indien dit sou bekend word, vooruitsien nie. Die wet van God het ‘n egbreker skuldig aan die dood verklaar en die trotse, onverskrokke soldaat wat so ‘n skandelike onreg aangedoen was, kon hom wreek deur die koning se lewe te neem, of die volk tot opstand op te sweep.

Elke poging wat Dawid aangewend het om sy skuld te verberg, het misluk. Hy het homself in die mag van Satan verraai; gevaar het hom omring en skande, bitterder as die dood, het hom in die gesig gestaar. Daar was net een uitweg en in sy desperaatheid is hy hom gehaas om moord by owerspel te voeg. Satan, wat die vernietiging van Saul bewerkstellig het, het gepoog om Dawid ook tot ondergang te lei. Alhoewel die versoekings van mekaar verskil het, het beide tot die oortreding van God se wet gelei. Dawid het geredeneer dat indien Uria deur die hande van sy vyande op die slagveld sou sterf, die skuld van sy dood nie aan die koning toegeskryf kon word nie, Batseba sou dan vry wees om sy vrou te word, agterdog sou van hom afgewend word en die eer van die koning sou gehandhaaf word.

Uria was die draer van sy eie doodsvonnis gemaak. ‘n Brief van die koning wat hy aan Joab moes aflewer, het gelui: “Sit Uria op die voorpunt van die hewigste geveg; trek julle dan agter hom terug, dat hy in die slag kan sneuwel.” Joab, wat reeds eenkeer skuldig was aan moedswillige moord, het nie geaarsel om die koning se bevel uit te voer nie en Uria het deur die swaard van die kinders van Ammon gesterf.

Tot op hierdie stadium was Dawid se rekord as heerser soos min monarge ooit kon ewenaar. Daar is aangaande hom geskryf dat hy “...aan sy hele volk reg en geregtigheid gedoen...” het. (2 Samuel 8:15). Sy eerbaarheid het die vertroue en die getrouheid van die volk gewen. Maar namate hy van God afgewyk en hom aan die bose oorgegee het, het hy vir ‘n tyd die agent van Satan geword; tog het hy steeds die posisie en gesag wat God aan

hom gegee het gehandhaaf en daarom het hy gehoorsaamheid, wat die siel van die een wat dit sou gehoorsaam in gevaar sou stel, geëis. En Joab wat sy trou eerder aan die koning as aan God gegee het, het die wet van God oortree omdat die koning dit beveel het.

God het Dawid se gesag aan hom gegee, maar alleenlik om in harmonie met die Goddelike wet uit te voer. Toe hy ‘n bevel gee wat teenstrydig met die wet van God was, was dit ‘n sonde om te gehoorsaam. “Want daar is geen mag behalwe van God nie en die wat daar is, is deur God ingestel...” (Romeine 13:1), maar ons mag dit nie teenstrydig met die wet van God gehoorsaam nie. Die apostel Paulus skryf aan die Korinthiërs die beginsels voor waardeur ons geregeer moet word. Hy sê: “Wees my navolgers, soos ek dit ook van Christus is.” (1 Korinthiërs 11:1).

’n Verslag oor die uitvoer van sy bevel is aan Dawid gestuur, maar so versigtig bewoord, sodat dit nie Joab of die koning sou impliseer nie. Joab het die boodskapper opdrag gegee en gesê: “Net soos jy die hele beloop van die geveg aan die koning klaar vertel het-as dan die woede van die koning opkom ... dan moet jy sê: U dienaar Uria, die Hetiet, is ook dood! En die boodskapper het gegaan en aangekom en aan Dawid alles vertel wat Joab hom opgedra het.” Die koning se antwoord was: “So moet jy aan Joab sê: Laat hierdie saak nie so verkeerd wees in jou oë nie, want die swaard verteer die een sowel as die ander; veg net dapper teen die stad en verwoes dit. So moet jy hom moed inpraat. ”

Batseba het die vasgestelde tyd oor haar man gerou en daarna, het “...Dawid gestuur en haar in sy huis opgeneem; en sy het sy vrou geword.” Hy wie se gewete en hoë sin vir eerbaarheid hom selfs in lewensgevaar nie wou toelaat om sy hand teen die gesalfde van die Here uit te steek nie, het so laag gedaal, dat hy een van sy getrouste en dapperste soldate ‘n onreg kon aandoen en hom vermoor en die hoop koester om die beloning van sy sonde ongehinderd te geniet. Helaas! Hoe het die glans van die fyn goud verdof! Hoe het die fynste goud verander!

Satan het van die begin af aan mense die voordele van oortreding geskilder. So het hy engele verlei. So het hy Adam en Eva in die versoeking gebring om te sondig. En so lei hy steeds die menigtes weg van gehoorsaamheid aan God. Die weg van die oortreder skyn begeerlik te wees “...maar die einde daarvan is weë van die dood.” (Spreuke 14:12). Gelukkig is diegene wat, nadat hulle dit op hierdie weg gewaag het, geleer het hoe bitter die vrug van sonde is en betyds daarvan weggedraai het. In Sy genade het God Dawid nie oorgelaat om deur die bedrieglike belonings van sonde tot algehele ondergang verlei te word nie.

Dit was ook ter wille van Israel, dat God moes ingryp. Na verloop van tyd het Dawid se sonde met Batseba bekend geword en die volk het agterdogtig begin word dat hy Uria se dood beplan het. Die Here is onteer. Hy het Dawid begunstig en verhef en Dawid se sonde was ‘n wanvoorstelling van die karakter van God en het skande oor Sy Naam

gebring. Dit het geneig om die standaard van die godsdienstigheid van Israel te verlaag en in baie se gedagtes die verkeerdheid van sonde te laat afneem; terwyl diegene wat God nie liefgehad en gevrees het nie, in hulle oortreding aangemoedig is.

Die profeet Natan is gelas om ‘n boodskap van teregwysing aan Dawid oor te dra. Die boodskap was verskriklik in die strengheid daarvan. Hierdie bestraffing kon aan min konings oorgedra word sonder die gevaar van ‘n besliste doodsvonnis. Natan het die Goddelike oordeel onverbiddelik gelewer, maar tog met sulke hemels-gebore wysheid, dat hy die koning se medelye gaande gemaak het, sy gewete opgewek het en hom die doodsvonnis oor homself uit sy eie mond laat uitspreek het. Die profeet het ‘n beroep op Dawid, die Goddelik-aangestelde beskermer van sy mense se regte gedoen, deur aan hom ‘n verhaal van ‘n onreg en onderdrukking wat om vergelding geroep het, te vertel.

“Daar was twee manne in ‘n sekere stad...” het hy gesê, “..die een was ryk en die ander arm. Die ryke het ‘n groot menigte kleinvee en beeste gehad, maar die arme het glad niks gehad nie, behalwe een klein ooilammetjie wat hy gekoop en in die lewe gehou het en wat by hom en saam met sy kinders grootgeword het; dit het van sy stukkie brood geëet en uit sy beker gedrink en in sy skoot geslaap en dit was vir hom soos ‘n dogter. En toe daar besoek kom by die ryk man, het hy ontsien om van sy kleinvee of beeste te neem om vir die reisiger wat by hom gekom het, iets te berei; daarom het hy die ooilam van die arm man geneem en dit berei vir die man wat by hom gekom het.”

Dit het die woede van die koning laat ontvlam en hy het uitgeroep: “So waar as die Here leef, die man wat dit gedoen het, moet sterwe! En die ooilam moet hy viervoudig teruggee, omdat hy hierdie ding gedoen het en geen ontferming geken het nie.” (2 Samuel 12:5,6).

Natan het die koning in die oë gekyk, sy regterhand omhoog gelig en plegtig verklaar: “U is die man!” Toe vervolg hy: “Waarom het jy die woord van die Here verag deur te doen wat verkeerd is in sy oë?” Die skuldiges kan probeer, soos Dawid gedoen het, om hulle misdade vir mense te verberg; hulle kan probeer om die bose daad vir ewig vir die menslike oog of kennis weg te steek; maar “...alles is oop en bloot voor die oë van Hom met wie ons te doen het.” (Hebreërs 4:13). “Daar is niks bedek wat nie ontdek sal word nie en verborge wat nie bekend sal word nie.” (Mattheus 10:26).

Natan het verklaar: “So sê die Here, die God van Israel: Ek het jou as koning gesalf oor Israel en Ek het jou gered uit die hand van Saul... Waarom het jy die woord van die Here verag deur te doen wat verkeerd is in sy oë? Uria, die Hetiet, het jy met die swaard verslaan en sy vrou het jy vir jou as vrou geneem, nadat jy hom deur die swaard van die kinders van Ammon vermoor het. En nou sal die swaard vir ewig van jou huis nie wyk nie... Kyk, Ek sal uit jou huis onheil oor jou verwek en jou vroue voor jou oë neem en aan jou naaste gee

... Want jy het dit in die geheim gedoen, maar Ek sal hierdie ding doen voor die hele Israel en in die volle sonlig."

Die profeet se bestraffing het die hart van Dawid aangeraak; sy gewete is opgewek; sy skuld het in al sy grootheid voor hom verskyn. Sy siel het in berou voor God neergebuig. Met bewende lippe het hy gesê: "Ek het gesondig teen die Here!" Al die kwaad wat ander aangedoen word, word vanaf die verwonde na God weerkaats. Dawid het 'n gruwelike sonde teenoor Uria en Batseba gepleeg en hy was terdeë bewus daarvan. Maar sy sonde teen God was oneindig groter.

Hoewel daar niemand in die ganse Israel gevind kon word om die doodvonnis op die gesalfde van die Here te voltrek nie, het Dawid gebewe uit vrees dat, hy in sy skuldigheid en sonder vergifnis, spoedig deur die oordeel van God kon sterf. Maar die profeet het die boodskap aan hom gebring: "So het die Here dan ook u sonde vergewe: U sal nie sterf nie." Tog moes geregtigheid geskied. Die doodvonnis is van Dawid op die kind van sy sonde oorgedra. So het die koning, terwyl die lyding en dood van sy kind, as deel van sy straf, vir hom veel bitterder was as wat sy eie dood sou gewees het, geleentheid vir berou gehad. Die profeet het gesê: "Omdat u die vyande van die Here deur hierdie saak aanleiding gegee het om grootliks te laster, sal die kind wat vir u gebore is, ook sekerlik sterwe."

Toe die kind getref is, het Dawid met vas en diepe ootmoed vir sy lewe gepleit. Hy het sy koninklike kleed uitgetrek, sy kroon opsy gesit en nag na nag met 'n gebroke hart op die grond gelê en smeek vir die onskuldige kind wat vir sy skuld moes ly. "Daarop kom die oudstes van sy huis na hom en wou hom van die grond laat opstaan, maar hy wou nie." Dikwels wanneer oordele oor persone of stede uitgespreek is, het vernedering en berou die oordeel ter syde gestel en die Ewige Genadige het boodskappers van vrede gestuur. Aangemoedig deur hierdie gedagte, het Dawid met sy smeekgebede volgehou vir solank as wat die kind geleef het. Toe hy verneem dat die kind dood is, het hy hom stilweg aan die besluit van God onderwerp. Die eerste slag van die vergelding wat hy self as regverdig verklaar het, het geval; maar Dawid het op die genade van God vertrou en was nie sonder vertroosting nie.

Baie mense wat die geskiedenis van die val van Dawid gelees het, het gevra: "Waarom word hierdie verhaal openbaar gemaak? Waarom het God dit goed geag om hierdie sondige daad van een wat deur die Hemel so hoog vereer is, openbaar te maak?" Toe die profeet Dawid bestraf het, het hy aangaande sy sonde gesê dat hy "...die vyande van die Here deur hierdie saak aanleiding gegee het om grootliks te laster." Deur die daaropvolgende eeue het ongelowiges na hierdie donker vlek in Dawid se karakter gewys en triomfantlik en met veragting uitgeroep: "Dit is die man na die hart van God!" So is godsdiens gesmaad; God en Sy Woord is belaster; siele het in ongeloof verhard en talle het hulle onder 'n dekmantel van vroomheid in die sonde volhard.

Maar die geskiedenis van Dawid keur sonde nie goed nie. Dit was terwyl hy volgens die raadsbesluite van God gewandel het dat hy ‘n man na God se hart genoem is. Toe hy gesondig het, het dit nie meer vir hom gegeld nie, totdat hy met berou na die Here teruggekeer het. Die Woord van God verklaar duidelik: “Die ding wat Dawid gedoen het, was verkeerd in die oë van die Here.” (2 Samuel 11:27). En deur die profeet het die Here aan Dawid gesê: “Waarom het jy die woord van die Here verag deur te doen wat verkeerd is in sy oë?... En nou sal die swaard vir ewig van jou huis nie wyk nie, omrede dat jy My verag het.” Hoewel Dawid berou oor sy sonde gehad het en deur die Here vergewe en aanvaar is, het hy die verderflike oes van die saad wat hy self gesaai het, gemaai. Die oordele oor hom en oor sy huis getuig van die afskuwelikheid van die sonde vir God.

Tot dusver het die voorsienigheid van God Dawid teen al die sameswerings van sy vyande beskerm en was regstreeks uitgeoefen om Saul te weerhou. Maar Dawid se oortreding het sy verhouding met God verander. Die Here kon sonde op geen wyse goedkeur nie. Hy kon nie Sy mag uitoefen om Dawid teen die gevolge van sy sonde te beskerm, soos hy hom teen die vyandigheid van Saul beskerm het nie

Daar was ‘n groot verandering in Dawid self. Hy was gebroke van gees deur die bewustheid van sy sonde en die verreikende gevolge daarvan. Hy het vernederd in die oë van sy onderdane gevoel. Sy invloed is verswak. Tot dusver is sy voorspoed aan sy pligsgetroue gehoorsaamheid aan die gebooie van God toegeskryf. Maar sy onderdane, wat nou van sy sonde bewus was, sou nou met meer vrymoedigheid tot sonde gelei word. Sy gesag oor sy eie huisgesin, sy aanspraak op die respek en gehoorsaamheid van sy seuns, is verswak. Sy skuldgevoel het hom laat swyg wanneer hy sonde moes veroordeel; dit het sy arm in die toepassing van die reg in sy eie huisgesin verswak. Sy bose voorbeeld het ‘n invloed op sy seuns gehad en God sou nie ingryp om die gevolge te verhoed nie. Hy sou sake hulle natuurlike gang laat gaan en daardeur is Dawid ernstig gestraf.

“n Hele jaar na sy val, het Dawid oënskynlik in veiligheid gewoon; daar was geen uiterlike bewyse van God se misnoeë nie. Maar die Goddelike vonnis het oor sy hoof gehang. Die dag van vergelding het hom spoedig en meedoënloos ingehaal en geen berou kon die smart en die skande wat sy hele aardse lewe sou verduister, verhoed nie. Diegene wat, deur op die voorbeeld van Dawid te wys, die skuld van hul eie sondes probeer verminder, moet uit hierdie Bybel verslag leer dat die weg van oortreding bittere gevolge het. Alhoewel hulle, soos Dawid, sou wegdraai van hul bose weë, sal die gevolge van sonde, selfs in hierdie lewe, bitter en moeilik wees om te verduur.

Dit was God se bedoeling dat die geskiedenis van die val van Dawid as waarskuwing sou dien, dat selfs diegene wat Hy ryklik geseën en bevoordeel het, nie veilig moet voel en hulle waaksaamheid en gebed verwaarloos nie. En so is dit aan diegene, wat in nederigheid probeer het om die les te leer wat God hulle wou leer, bewys. Van geslag tot geslag het duisende hieruit hul eie gevaar teen die mag van die versoeker besef. Die val van Dawid,

wie so hoog deur die Here vereer is, het ‘n wantroue in die self verwek. Hulle het gevoel dat net deur geloof in God, Hy hulle in Sy krag kon bewaar. In die wete dat hulle krag en veiligheid in Hom was, was hulle bevrees om die eerste tree op Satan se grond te gee.

Nog voordat die Goddelike vonnis oor Dawid uitgespreek is, het hy al die vrugte van sy oortreding begin pluk. Sy gewete het hom geen gemoedsrus gegee nie. Die geestelike pyn wat hy verduur het, word in die twee-en-dertigste psalm beskryf. Hy sê:

“Welgeluksalig is hy wie se oortreding vergewe,

wie se sonde bedek is.

Welgeluksalig is die mens aan wie die Here

die ongeregtigheid nie toereken nie,

en in wie se gees geen bedrog is nie.

Toe ek geswyg het, het my gebeente uitgeteer

in my gebrul die hele dag;

want u hand was dag en nag swaar op my;

my murg het verander soos deur somergloed. ”

(Psalm 32:1-4)

En in die een-en-vyftigste psalm spreek Dawid sy berou uit nadat die boodskap van bestraffing na hom van God gekom het:

“Wees my genadig, O God, na u goedertierenheid;

delg my oortredinge uit

na die grootheid van u barmhartigheid.

Was my heeltemal van my ongeregtigheid

en reinig my van my sonde.

Want ek ken my oortredinge

en my sonde is altyddeur voor my...

Ontsondig my met hisop, dat ek kan rein wees;

was my, dat ek witter kan wees as sneeu.

Laat my vreugde en blydskap hoor;

laat die gebeente juig wat U verbrysel het.

Verberg u aangesig vir my sondes

en delg uit al my ongeregtighede.

Skep vir my “n rein hart, O God,

en gee opnuut in die binneste van my “n vaste gees.

Verwerp my nie van u aangesig nie

en neem u Heilige Gees nie van my weg nie.

Gee my weer die vreugde van u heil,

en ondersteun my deur “n gewillige gees.

Ek wil die oortreders u weë leer,

dat die sondaars hulle tot U kan bekeer.

Red my van bloedskuld, O God, God van my heil!

Laat my tong u geregtigheid uitjubel.”

(Psalm 51:3-16)

In hierdie gewyde lied wat geskryf is om in die openbare volksvergaderings, ten aanhore van die howelinge, priesters en regters, vorste en krygsmanne, gesing te word en wat die kennis van sy val tot met die laaste geslag sou bewaar, het die koning van Israel sy sonde, sy berou en sy hoop op vergifnis deur die genade van God, vertel. In stede daarvan om te probeer om sy sonde te verberg, het hy begeer dat ander deur die droewige geskiedenis van sy val moes leer.

Dawid se berou was opreg en diep. Daar was geen poging om sy misdaad goed te praat nie. Geen begeerte om die dreigende oordele te ontkom het sy gebede geïnspireer nie. Maar hy het die omvang van sy sonde teen God ingesien; hy het die besoedeling van sy siel gesien; hy het sy sonde verafsku. Hy het nie net om vergifnis gebid nie, maar om reinheid van hart. Dawid het die stryd nie wanhopig gewonne gegee nie. In die beloftes van God aan boetvaardige sondaars, het hy die bewys van sy vergifnis en aanvaarding gesien.

“Want U het geen lus in slagoffer nie,

anders sou ek dit gee;

in brandoffer het U geen behae nie.

Die offers van God is “n gebroke gees;

“n gebroke en verslae hart sal U, O God, nie verag nie!”

(Psalm 51:18,19)

Alhoewel Dawid geval het, het die Here hom opgehef. Hy was nou meer in harmonie met God en het meer medelye met

sy medemens as voor sy val gehad. In die vreugde van sy vrylating het hy gesing:

“My sonde het ek U bekend gemaak

en my ongeregtigheid het ek nie bedek nie.

Ek het gesê: Ek wil aan die Here my oortredinge bely;

en U het die ongeregtigheid van my sonde vergewe ...

U is “n skuilplek vir my; U bewaar my vir benoudheid;

U omring my met vrolike gesange van bevryding. ”

(Psalm 32:5-7)

Baie het gemurmureer oor wat hulle die onregverdigheid van God genoem het, omdat Hy Dawid gespaar het terwyl sy sonde so groot was, nadat Hy Saul verwerp het weens sondes wat skynbaar veel geringer was. Maar Dawid het homself verneder en hy het sy sonde bely, terwyl Saul die bestraffing verag en sy hart in onboetvaardigheid verhard het.

Hierdie gedeelte uit die geskiedenis van Dawid is van groot betekenis vir die boetvaardige sondaar. Dit is een van die mees dwingendste illustrasies wat aan ons gegee is aangaande die stryd en versoekings van die mensdom en van opregte berou teenoor God en geloof van ons Here Jesus Christus. Deur al die eeue heen was dit ‘n bron van bemoediging vir siele wat, nadat hulle in die sonde verval het, onder die las van hulle skuld geworstel het. Duisende van God se kinders wat tot sonde verlei is, het, toe hulle op die punt was om moed op te gee, onthou hoe Dawid se opregte berou en belydenis vir God aanneemlik was, ondanks die feit dat hy vir sy oortreding moes ly; en hulle het ook moed geskep om hulle te bekeer en om weer te probeer om in die weë van God se gebooie te wandel.

Wie ook, onder die teregwysing van God, hul siel verneder met belydenis en berou, soos Dawid, kan seker wees dat daar hoop vir hom is. Wie ook God se beloftes in geloof aanvaar, sal vergifnis ontvang. Die Here sal nooit ‘n waarlik boetvaardige siel verwerp nie. Hy het belowe: “Hulle moet my beskutting aangryp, vrede met My maak, vrede met My maak” (Jesaja 27:5). “Laat die goddelose sy weg verlaat en die kwaaddoener sy gedagtes; en laat hy hom tot die Here bekeer, dan sal Hy hom barmhartig wees; en tot onse God, want Hy vergeef menigvuldiglik.” (Jesaja 55:7).

Hoofstuk 72—Die Rebellie van Absalom

(Hierdie hoofstuk berus op 2 Samuel 13 tot 19)

“Die ooilam moet hy viervoudig teruggee,” was die woorde van Dawid toe hy onbewus die vonnis oor homself uitgespreek het, nadat hy geluister het na Natan, die profeet, se gelykenis; en hy sou volgens sy eie vonnis geoordeel word. Vier van sy seuns moes val en die verlies van elk sou die gevolg van die vader se sonde wees.

Die skandelike misdaad van sy eersgeborene, Amnon, is deur Dawid toegelaat om ongestraf en sonder teregwysing oor te waai. Die wet het die doodvonnis oor die owerspeler uitgespreek en Amnon se onnatuurlike misdaad het hom dubbel skuldig gemaak. Maar Dawid, self-veroordeeld oor sy eie sonde, het gefaal om die oortreder voor die gereg te bring. Vir twee volle jare het Absalom, die natuurlike beskermer van sy suster wat so skandelik veronreg is, sy plan van wraak geheim gehou, maar slegs om op die ou einde meer doeltreffend terug te slaan. Tydens ‘n fees van die koning se seuns is die besope bloedskender, Amnon, op bevel van sy broer doodgemaak.

’n Tweeledige vonnis is oor Dawid gevel. Hy het die vreeslike boodskap ontvang: “Absalom het al die seuns van die koning doodgeslaan en nie een van hulle het oorgebly nie. Toe staan die koning op en skeur sy klere en gaan lê op die grond, terwyl al sy dienaars met geskeurde klere daarby staan.” Die koning se seuns wat verskrik na Jerusalem teruggekeer het, het die waarheid aan hulle vader geopenbaar; net Amnon is doodgemaak; “...en hulle verhef hulle stem en ween. En ook die koning en al sy dienaars het geween met ‘n baie groot geween.” Maar Absalom het na Talmai, die koning van Gesur, die vader van sy moeder, gevlug.

Soos die ander seuns van Dawid, is Amnon aan selfsugtige vergrype oorgelaat. Hy het elke begeerte van sy hart bevredig, ongeag die vereistes van God. Nieteenstaande sy groot sonde, was God lankmoedig teenoor hom. Vir twee jaar het hy die geleentheid gehad om hom te bekeer; maar hy het in sy sonde volhard en met sy skuld op hom, is hy deur die dood weggeneem om op die verskriklike tribunaal van die oordeel te wag.

Dawid het sy plig versuim deur Amnon nie te straf nie en as gevolg van die ontrouheid van die koning en die vader en die onboetvaardigheid van die seun, het die Here sake hulle natuurlike gang laat gaan; Hy het Absalom nie teruggehou nie. Wanneer ouers of heersers nalaat om sonde te straf, sal God die saak in Sy eie hande neem. Hy sal deur Sy beperkende mag die agentskappe van boosheid tot ‘n mate weerhou, sodat ‘n reeks omstandighede sal ontstaan wat sonde met sonde sal straf.

Die bose gevolge van Dawid se onregverdige toegeeflikheid teenoor Amnon is nog nie beëindig nie, want hier het Absalom se vervreemding van sy vader begin. Nadat hy na Gesur gevlug het, het Dawid gevoel dat sy seun se misdaad ‘n mate van straf vereis het en

daarom het hy geweier hom toestemming te verleen om terug te keer. En dit het geneig om die onlosmaaklike euwels waarby die koning betrokke geraak het, te verhoog eerder as om dit verminder. Absalom, voortvarend, ambisieus en sonder beginsels en as gevolg van sy bannelingskap uitgesluit van deelname aan die sake van die koninkryk, het homself spoedig oorgegee aan gevaarlike gekonkel.

Na twee jaar het Joab hom voorgeneem om ‘n versoening tussen vader en seun te bewerkstellig. En met hierdie oogmerk in gedagte, het hy die dienste van ‘n vrou uit Tekoah, bekend vir haar wysheid, bekom. In opdrag van Joab, het sy haar voorgedoen as ‘n weduwee wie se twee seuns haar enigste troos en ondersteuning was. Terwyl die twee in ‘n rusie betrokke was, het die een die ander gedood en nou het al die familielede daarop aangedring dat die oorlewende aan die bloed-wreker uitgelewer moes word. “So wil hulle dan...” het sy gesê, “...my vuurkool wat oorgebly het, uitdoof om vir my man geen naam of oorblyfsel op die aardbodem te laat bly nie.” Die koning se meegevoel is deur hierdie versoek opgewek en hy het die vrou verseker van koninklike beskerming vir haar seun.

Nadat sy herhaaldelike beloftes van die koning verkry het dat hy die jongman sou beskerm, het sy by hom gepleit om tog verdraagsaam teenoor haar te wees, maar verklaar dat hy soos iemand wat skuldig was gepraat het, omdat hy nie sy eie banneling toegelaat het om weer terug te keer nie. “Want...” het sy gesê, “...ons moet eenmaal sterwe en soos water wees wat uitgegooi word op die grond, wat ‘n mens nie weer kan versamel nie; en God neem die lewe nie weg nie, maar Hy koester gedagtes om “n verstotene nie van Hom af te stoot nie” Hierdie deernisvolle en aangrypende uitbeelding van die liefde van God teenoor die sondaar-komende soos dit het van Joab, die hardvogtige soldaat-is ‘n treffende bewys van die bekendheid van die Israeliete met die groot waarhede van verlossing. Die koning, wat sy eie behoefte aan God se genade besef het, kon hierdie versoek nie weerstaan nie. Hy het Joab beveel: “Gaan dan heen, bring die jongman Absalom terug.”

Absalom is toegelaat om na Jerusalem terug te keer, maar hy was nie toegelaat om aan die hof te verskyn of sy vader te ontmoet nie. Dawid het die bose gevolge van sy toegeeflikheid aan sy kinders begin insien; en so lief soos wat hy hierdie mooi en begaafde seun van hom gehad het, het hy dit nodig geag om, as les beide vir Absalom en die volk, die afskuwelikheid van hierdie sonde te openbaar. Absalom het vir twee jaar in sy eie huis gewoon, maar is uit die hof verban. Sy suster het saam met hom gewoon en haar teenwoordigheid het die herinnering aan die onherstelbare onreg wat haar aangedoen is lewend gehou. Volgens die gewilde mening, was die prins ‘n held eerder as ‘n oortreder. En met hierdie voordeel, het hy homself daarop toegelê om die harte van die volk te wen. Sy persoonlike voorkoms het die bewondering van almal afgedwing. “En in die hele Israel was daar geen man so mooi soos Absalom, so geprys nie: van sy voetsool af tot sy hoofskedel toe was daar geen gebrek aan hom nie.” Dit was nie verstandig van die koning om ‘n man van Absalom se karakter, wat ambisieus, impulsief en passievol was, toe te laat

om vir twee jaar te tob oor sogenaamde griewe nie. En Dawid se daad om hom toe te laat om na Jerusalem terug te keer, maar te weier dat hy in sy teenwoordigheid kom, het die simpatie van die volk teenoor hom opgewek.

Dit het voorgekom asof Dawid verlam was deur die herinnering aan sy eie oortreding van die wet van God; hy was swak en besluiteloos, terwyl hy, voor sy sonde, moedig en vasbeslote was. Sy invloed oor die volk is verswak en al hierdie dinge het die sluwe planne van sy onnatuurlike seun begunstig.

Deur die invloed van Joab is Absalom weer in die teenwoordigheid van sy vader toegelaat, maar hoewel daar ‘n uiterlike versoening was, het hy voortgegaan met sy ambisieuse planne. Hy het nou ‘n byna koninklike houding ingeneem, met waens en perde en vyftig man om voor hom uit te draf. En terwyl die koning al hoe meer verlang het na aftrede en afsondering, het Absalom met alle erns gepoog om gewildheid vir homself te werf.

Die invloed van Dawid se lusteloosheid en wankelmoedigheid het na sy onderdane uitgebrei; nalatigheid en vertraging het die toepassing van die reg gekenmerk. Absalom het elke rede tot ontevredenheid behendig tot sy voordeel gebruik. Hierdie statige jong man het elke dag in die stadspoorte verskyn waar ‘n skare op hom gewag het om hulle griewe vir regstelling aan hom bloot te lê. Absalom het op gemeenskaplike voet met hulle verkeer, na hulle griewe geluister, medelye met hulle uitgespreek en sy spyt te kenne gegee oor die ondoeltreffendheid van die regering. Nadat hy die verhaal van ‘n man van Israel aangehoor het, sou Absalom antwoord: “Kyk, jou saak is goed en reg, maar van die koning se kant sal niemand jou gehoor gee nie.” Dan het hy bygevoeg: “Mag hulle my as regter in die land aanstel, dat elkeen wat ‘n geskil of regsaak het, na my kan kom; dan sal ék aan hom reg laat geskied. En elke keer as iemand naderkom om voor hom te buig, steek hy sy hand uit en gryp hom en soen hom.”

Ontevredenheid met die regering is deur die jong prins se skimpe aangevuur en dit het vinnig uitgebrei. Almal het Absalom geloof. Oor die algemeen is hy as troonopvolger beskou; met trots het die volk gemeen hy is die hoë pos waardig en daar was ‘n algemene begeerte dat hy op die troon moes sit. “Op die manier het Absalom...die hart van die manne van Israel gesteel.” Die koning se liefde vir sy seun het hom egter tot so mate verblind dat hy niks agtergekom het nie. Dawid het maar aangeneem dat die vorstelike houding wat Absalom ingeslaan het, bedoel was om sy hof eer aan te doen, as ‘n bewys van sy vreugde oor die versoening.

Toe die gemoedere van die volk ontvanklik was vir wat sou volg, het Absalom in die geheim gekeurde manne na al die stamme gestuur om maatreëls vir ‘n opstand te bespreek. En sy verraad is nou onder ‘n godsdienstige dekmantel bedek. ‘n Gelofte wat hy lank tevore gedurende sy ballingskap aan die Here gemaak het, moes in Hebron betaal word. Absalom

het aan die koning gesê: “Laat my tog gaan en my gelofte wat ek aan die Here gedoen het, in Hebron betaal; want u dienaar het ‘n gelofte gedoen toe ek in Gesur in Aram gewoon het en gesê: As die Here my werklik in Jerusalem terugbring, sal ek die Here dien.” Die liefdevolle vader, getroos deur hierdie bewys van vroomheid in sy seun, het hom met sy seën ontslaan. Die sameswering het nou sy volheid bereik. Absalom se kroon daad van skynheiligheid was nie net bedoel om die koning te verblind nie, maar om die vertroue van die volk te verseker en hulle sodoende in opstand teen die koning wat God gekies het, te bring.

Absalom het na Hebron vertrek, “...en uit Jerusalem het tweehonderd man ... saamgetrek wat genooi was en in hulle onskuld gegaan het sonder dat hulle van die hele saak iets geweet het.” Hierdie manne het saam met Absalom gegaan sonder om te besef dat hulle liefde vir die seun hulle na opstand teen die vader lei. In Hebron aangekom, het Absalom Agitofel, een van Dawid se vernaamste raadgewers, dadelik laat roep, ‘n man met ‘n hoë reputasie vir wysheid, wie se mening so veilig en wys was soos die van ‘n orakel. Agitofel het hom by die samesweerders aangesluit en sy steun het geblyk die saak van Absalom van sukses te verseker, wat baie invloedryke mense uit alle dele van die land na sy vaandel aangetrek het. Terwyl die trompet van verraad opgeklink het, het die prins se spioene deur die hele land die tyding versprei dat Absalom koning was en baie mense het by hom aangesluit.

Intussen is die waarskuwing in Jerusalem aan die koning oorgedra. Dawid het skielik wakker geskrik om te ontdek dat ‘n rebellie naby sy troon uitgebreek het. Sy eie seun, die seun wat hy liefgehad en vertrou het, het beplan om sy kroon oor te neem en ongetwyfeld ook sy lewe te neem. In sy groot gevaar het Dawid die neerslagtigheid wat so lank van hom besit geneem het verwerp en met die geesdrif van sy vroeëre jare het hy voorbereidings getref om hierdie ernstige noodgeval tegemoet te gaan. Absalom het sy magte by Hebron, slegs twee-en-dertig kilometers weg slaggereed gemaak. Die opstandelinge sou binnekort in die poorte van Jerusalem wees.

Dawid het vanuit sy paleis op die hoofstad uitgekyk “...skoon deur sy verhewenheid, die vreugde van die hele aarde ... die stad van die groot Koning” (Psalm 48:3). Hy het gesidder by die gedagte om dit aan moord en verwoesting bloot te stel. Moes hy die onderdane wat nog aan sy troon getrou was, oproep om weerstand te bied en die hoofstad te verdedig? Moes hy toelaat dat Jerusalem ‘n bloedbad word? Sy besluit is geneem. Die gruwel van ‘n oorlog moes nie die uitverkore stad tref nie. Hy sou Jerusalem verlaat en dan sou hy die trou van sy volk toets, deur aan hulle die geleentheid te gee om hom te ondersteun. In hierdie groot krisis was dit sy verantwoordelikheid teenoor God en sy volk om die gesag wat die hemel in hom geïnvesteer het, te handhaaf. Hy sou die uitslag van die stryd aan God oorlaat.

Verneder en bedroef het Dawid die poorte van Jerusalem verlaat-weggedryf van sy troon, sy paleis en die ark van God, deur die opstand van sy geliefde seun. Die volk het in ‘n lang droewige optog soos ‘n begrafnisstoet gevolg. Dawid se persoonlike lyfwag, bestaande uit die Kreti en Pleti en seshonderd Gittiete uit Gat onder die bevel van Ittai het die koning vergesel. Maar met kenmerkende onselfsugtigheid kon Dawid nie toelaat dat hierdie vreemdelinge, wat sy beskerming gesoek het, by sy rampspoed betrek moes word nie. Hy het sy verbasing uitgespreek dat hulle gewillig sou wees om hierdie opoffering vir hom te maak. Toe sê die koning aan Ittai die Gittiet: “Waarvoor sou jy ook met ons saamgaan? Draai om en bly by die koning, want jy is ‘n uitlander en ook ‘n balling uit jou woonplek. Jy het gister gekom en vandag sou ek jou laat rondswerwe om met ons saam te trek terwyl ek wie weet waarheen gaan! Draai om en bring jou broers terug. Mag guns en trou met jou wees!”

Ittai het geantwoord: “So waar as die Here leef en my heer die koning leef, voorwaar, op die plek waar my heer die koning sal wees vir dood of vir lewe, daar sal u dienaar sekerlik ook wees.” Hierdie manne is van heidenisme tot die aanbidding van Jehova bekeer en nou het hulle op ‘n edele wyse hulle trou aan God en aan die koning bewys. Met dankbare hart het Dawid hulle toewyding aan sy skynbaar sinkende saak bewys en almal het deur die spruit Kedron getrek op pad na die woestyn.

Die optog het weer tot stilstand gekom. ‘n Geselskap in heilige gewaad het genader. “En kyk, Sadok was ook daar en al die Leviete by hom wat die verbondsark van God dra.” Dawid se volgelinge het dit as ‘n gelukkige voorteken beskou. Die teenwoordigheid van hierdie heilige simbool was vir hulle ‘n belofte van hulle verlossing en uiteindelike oorwinning. Dit sou die volk met moed besiel om hulle by die koning te skaar. Die afwesigheid daarvan uit Jerusalem sou die aanhangers van Absalom met vrees vervul.

Toe hy die ark sien, is Dawid se hart vir ‘n oomblik met vreugde en hoop vervul. Maar ander gedagtes het spoedig by hom oorgeneem. As aangestelde heerser oor die erfdeel van God, het hy onder ‘n plegtige verantwoordelikheid gestaan. Nie eie belang nie, maar die heerlikheid van God en die welsyn van sy volk moes by die koning van Israel voorkeur geniet. God, wat tussen die gerubs gewoon het, het aangaande Jerusalem gesê: “Dit is my rusplek” (Psalm 132:14); en sonder Gesag van God het nóg priester nóg koning die reg gehad om die simbool van Sy teenwoordigheid daaruit te verwyder. En Dawid het geweet dat sy hart en sy lewe in harmonie met die gebooie van God moes wees, anders sou die ark ‘n oorsaak van rampspoed eerder as welslae wees. Sy groot sonde was voortdurend voor hom. Hy het in hierdie sameswering die regverdige oordeel van God herken. Die swaard wat nie van sy huis sou wyk nie, is uit sy skede gehaal. Hy het nie geweet wat die uitslag van die stryd sou wees nie. Dit was nie vir hom om die heilige insettinge, wat die wil van hul Goddelike Soewerein vergestalt het, wat die grondwet van die koninkryk en die grondslag van die welvaart daarvan was, te verwyder nie.

Hy het Sadok beveel: “Bring die ark van God terug in die stad. As ek genade vind in die oë van die Here, sal Hy my terugbring en Hy sal my dit en sy woning laat sien. Maar as Hy so sê: Ek het in jou geen behae nie-hier is ek! Laat Hy met my doen soos goed is in sy oë.”

Verder het Dawid bygevoeg: “U is tog siener? ‘n man wat deur God aangestel is om die volk te leer. Gaan in vrede na die stad terug en julle twee seuns, Ahimaas, jou seun en Jonatan, die seun van Abjatar, met julle saam. Kyk, ek vertoef by die woestyn driwwe totdat daar ‘n woord van julle kom om my in te lig.” In die stad kon die priesters vir hom goeie diens verrig deur die bewegings en doelstellings van die rebellie te wete te kom en dit in die geheim deur hulle twee seuns, Ahimaas en Jonatan, aan hom bekend te maak.

Toe die priesters na Jerusalem terugkeer, het ‘n dieper skaduwee oor die vertrekkende skare geval. Hulle koning was ‘n vlugteling, hulle self was uitgeworpenes en verlate van die ark van God en die toekoms was duister met vrees en onheil. “En Dawid het die hoogte van die olywe opgeklim, terwyl hy aldeur loop en ween; en sy hoof was bedek en hy het kaalvoet geloop; en al die mense wat by hom was, hulle het elkeen sy hoof bedek en opgegaan en aldeur geween.” En iemand het aan Dawid gesê: “Agitofel is onder die samesweerders met Absalom saam.” Weer was Dawid gedwing om te besef dat hierdie rampe die gevolge van sy eie sonde was. Die oorloop van Agitofel, die bekwaamste en mees geslepe van die politieke leiers, was as gevolg van wraak oor die skande wat deur die onreg aan Batseba, sy kleindogter, oor die familie gebring is, aangevuur.

En Dawid het aan die Here gesê: “O Here, verydel tog die raad van Agitofel.” Toe hy die spits van die berg bereik, het die koning in gebed neergebuig en die las van sy siel op God gewerp en nederig om Goddelike genade gepleit. Dit was asof sy gebed onmiddellik verhoor is. Husai, die Arkiet, ‘n wyse en bekwame raadgewer, wat homself as ‘n getroue vriend van Dawid bewys het, het nou met geskeurde klere en grond op sy hoof na Dawid toe gekom om sy lot by die van die onttroonde en voortvlugtende koning in te werp. Dawid het, asof deur Goddelike Ingewing, gesien dat hierdie man, getrou en opreg van hart, die een was wat nodig was om in belang van die koning in die raadsbeplanning in die hoofstad op te tree. Op versoek van Dawid het Husai na Jerusalem teruggekeer om sy dienste aan Absalom te bied en die slinkse raad van Agitofel te verydel.

Deur hierdie ligstraal in die duisternis het die koning en sy volgelinge langs die oos-helling van die Olyfberg af hulle vlug voortgesit. Hulle het deur die rotsagtige woestyn, deur onbeboude klowe en langs steil, klipperige paaie na die Jordaan voortbeweeg. “En toe koning Dawid tot by Bahurim gekom het, kom daarvandaan juis ‘n man te voorskyn uit die geslag van die huis van Saul met die naam van Simeï, die seun van Gera; hy het uitgekom en gedurigdeur gevloek en Dawid en al die dienaars van die koning met klippe gegooi alhoewel al die mense en al die helde aan sy regter-en aan sy linkerkant was. En dit het Simeï gesê terwyl hy vloek: Weg, weg, jou bloedvergieter en jou deugniet! Die Here het

al die bloed van die huis van Saul in wie se plek jy koning geword het, op jou laat neerkom; en die Here het die koningskap in die hand van jou seun Absalom gegee en hier is jy nou in jou ongeluk, omdat jy ‘n bloedvergieter is.”

In die dae van Dawid se voorspoed het Simeï nie deur woord of daad laat blyk dat hy nie ‘n getroue onderdaan was nie. Maar noudat die koning in ellende verkeer het, het hierdie Benjaminiet sy ware karakter geopenbaar. Hy het Dawid op sy troon geëer, maar in sy vernedering het hy hom gevloek. Omdat hy gemeen en selfsugtig was, het hy ander deur dieselfde bril beskou en onder ingewing van Satan het hy sy haat op hom, wat deur God gekasty is, uitgestort. Die gees wat mense beweeg om oor iemand wat in ellende verkeer te triomfeer, te verneder of te treiter, is die gees van Satan.

Simeï se beskuldigings teen Dawid was heeltemal ongegrond-lae kwaadaardige laster. Dawid het geen skuld aan enige kwaad teenoor Saul of sy huis gehad nie. Toe Saul heeltemal in sy mag oorgegee was en hy hom kon doodgemaak het, het hy net die slip van sy kleed afgesny en hy het homself verwyt dat hy selfs hierdie oneerbiedigheid aan die gesalfde van die Here getoon het.

Treffende bewyse van Dawid se heilige agting vir die menslike lewe is, selfs terwyl hy soos ‘n roofdier gejag is, gelewer. Een dag, terwyl hy in die grot van Adullam weggekruip het, het sy gedagtes teruggegaan na die kommervrye lewe van sy seunsjare en hy het uitgeroep: “Wie sal vir my water gee om te drink uit die put van Betlehem wat by die poort is?” (2 Samuel 23:13-17). Betlehem was destyds in die hande van die Filistyne; maar drie helde van Dawid se groep het by die wagte verbygeglip en van die water van Bethlehem na hulle heer teruggebring. Dawid kon dit nie drink nie. Hy het gesê: “Dit is ver van my.” “Sou ek die bloed drink van die manne wat met lewensgevaar gegaan het?” En hy het die water eerbiedig as offer aan God uitgegiet. Dawid was ‘n man van oorlog; ‘n groot deel van sy lewe is te midde van tonele van geweld deurgebring; maar van almal wat so ‘n beproewing deurstaan het, is weinig werklik so min deur die verhardende, demoraliserende invloed daarvan beïnvloed soos Dawid.

Dawid se neef, Abisaï, een van die dapperste van sy leërowerstes, kon Simeï se beledigende woorde nie meer duld nie. Hy het uitgeroep: “Waarom moet hierdie dooie hond my heer die koning vloek? Laat ek tog oorstap en sy kop afslaan.” Maar die koning het hom verbied. Hy het gesê: “Kyk, my seun ... soek my lewe: hoeveel te meer dan nou die Benjaminiet? Laat hom staan, dat hy vloek, want die Here het hom dit beveel. Miskien sal die Here my ellende aansien en sal die Here my goed vergelde vir die vloek wat my vandag tref.”

Dawid se gewete het bittere en vernederende waarhede aan hom geuiter. Terwyl sy getroue onderdane hulle verwonder het oor hierdie skielike ommekeer van lewensomstandighede, was dit vir die koning geen geheim nie. Hy het dikwels ‘n

voorgevoel van ‘n tyd soos hierdie gehad. Hy was verwonderd dat God sy sondes vir so lank verduur en die verdiende straf vertraag het. En nou, in sy haastige en jammerlike vlug, sy voete kaal, sy koninklike klere met sak vervang, die eggo van die klaagliedere wat die heuwels wakker maak, het hy aan sy geliefde hoofstad gedink-die plek wat die toneel van sy sonde was-en terwyl hy die goedheid en lankmoedigheid van God onthou het, was hy nie geheel en al sonder hoop nie. Hy het gevoel dat die Here steeds in genade teenoor hom sou optree.

Menige kwaaddoener het sy eie sonde probeer regverdig deur na die val van Dawid te verwys, maar hoe min is daar wat Dawid se berou en nederigheid openbaar. Hoe min sou die teregwysing en vergelding met die geduld en sterkte wat hy geopenbaar het, verdra het. Hy het sy sonde bely en jare lank gestreef om sy plig as ‘n getroue dienaar van God na te kom; hy het hom beywer om sy koninkryk op te bou en onder sy bewind het dit, soos nooit tevore nie, krag en voorspoed bereik. Hy het ‘n ryke voorraad boustowwe vir die oprigting van die huis van God versamel; en moes al die arbeid van sy lewe dan nou verydel word? Moes die gevolge van jare van toegewyde arbeid, die werk van kuns en toewyding en staatsmanskap in die hande van sy roekelose, verraderlike seun verval, wat nie die eer van God en die voorspoed van Israel in ag geneem het nie? Hoe natuurlik sou dit vir Dawid gewees het om in sy besoeking teen God te kla!

Maar hy het die oorsaak van sy moeilikheid in sy eie sonde gesien. Die woorde van die profeet Miga adem die gees wat Dawid se hart besiel het uit. “Al sit ek in duisternis, die Here is ‘n lig vir my. Die toorn van die Here sal ek dra, want ek het teen Hom gesondig; totdat Hy my saak verdedig en my reg verskaf.” (Miga 7:8,9). En die Here het Dawid nie versaak nie. Hierdie hoofstuk uit sy geskiedenis, wanneer hy, onder die wreedste onreg en belediging, self nederig, onselfsugtig, vrygewig en onderdanig is, is een van die edelste in al sy wedervaringe. Die heerser oor Israel was nog nooit waarlik groter in die oë van die hemel, as in hierdie uur van sy diepste uiterlike vernedering nie.

Indien God toegelaat het dat Dawid onbestraf in sonde voortgaan en die Goddelike voorskrifte oortree het, om in vrede en voorspoed op sy troon te bly, sou die twyfelaars en die ongelowiges die een of ander verskoning gehad het om die geskiedenis van Dawid as ‘n skandvlek op die godsdiens van die Bybel aan te haal. Maar deur die wedervaringe waardeur Hy Dawid laat gaan het, wys die Here dat Hy die sonde nie kan verdra of verskoon nie. En die geskiedenis van Dawid stel ons in staat om ook die groot uiteinde te sien wat God in Sy hantering van sonde beoog; dit stel ons in staat om selfs deur die donkerste oordele, die uitwerking van Sy doelstellings van genade en weldadigheid na te speur. Hy het Dawid straf laat ondergaan, maar Hy het hom nie vernietig nie; die vuuroond is om te suiwer, nie om te verteer nie. Die Here sê: “As hulle my insettinge ontheilig en my gebooie nie hou nie, dan sal Ek hulle oortreding met die roede besoek en met plae hulle

ongeregtigheid. Maar my goedertierenheid sal Ek van hom nie wegneem en my trou nie verbreek nie." (Psalm 89: 32-34).

Kort nadat Dawid Jerusalem verlaat het, het Absalom en sy leër binnegekom en die vesting van Israel sonder enige weerstand in besit geneem. Husai was eerste om die nuwe monarg te groet en die prins was verbaas en ingenome dat die ou vriend en raadgewer van sy vader na hom toe oorgeloop het. Absalom was van sy sukses verseker. Tot dusver was sy planne voorspoedig en angstig om sy troon te versterk en die vertroue van die nasie te verseker, het hy Husai in sy hof verwelkom.

Absalom is nou deur 'n groot mag omring, maar dit het grootliks uit manne wat nie vir oorlog opgelei is nie bestaan. Tot dusver was hulle nie in konflik betrokke nie. Agitofel het goed geweet dat Dawid se situasie ver van hopeloos was. 'n Groot deel van die nasie was steeds aan hom getrou; hy was omring deur beproefde krygers wat getrou aan hulle koning was en sy leër was onder die leiding van bekwame en ervare generaals. Agitofel het geweet dat daar na die eerste uitbarsting van entoesiasme oor die nuwe koning, 'n reaksie sou volg. Indien die opstand op 'n mislukking sou uitloop, sou Absalom moontlik 'n versoening met sy vader kon bewerkstellig; dan sou Agitofel, as sy hoof raadgewer die grootste skuld vir die rebellie dra en die swaarste straf sou op hom val.

Om Absalom te verhoed om op sy spore terug te gaan, het Agitofel hom aangeraai om 'n daad voor die oë van die hele nasie te pleeg, wat versoening onmoontlik sou maak. Met lis uit die hel afkomstig, het hierdie sluwe en beginsellose staatsman Absalom aangeraai om die misdaad van bloedskande by die daad van rebellie te voeg. In die oë van die hele Israel moes hy vir homself die byvroue van sy vader, volgens die gewoonte van Oosterse nasies, neem en dus verklaar dat hy tot die troon van sy vader geslaag het. En Absalom het hierdie verfoeilike voorstel aanvaar. So is die woord wat God deur die profeet tot Dawid gespreek het vervul: "Kyk, Ek sal uit jou huis onheil oor jou verwek en jou vroue voor jou oë neem en aan jou naaste gee... Want jy het dit in die geheim gedoen, maar Ek sal hierdie ding doen voor die hele Israel en in die volle sonlig." (2 Samuel 12:11,12). Dit wil nie sê dat God hierdie sondige dade van boosheid aangespoor het nie, maar as gevolg van Dawid se sonde het hy nie Sy mag uitgeoefen om dit te verhoed nie.

Agitofel was hoog aangeskrewe vir sy wysheid, maar hy het ver tekort geskiet aan die lig wat van God afkomstig is. "Die beginsel van die wysheid is die vrees van die Here." (Spreuke 9:10); en dit het Agitofel nie besit nie, anders sou hy nie die welslae van die opstand op bloedskande gegrond het nie. Mense met korrupte harte smee goddelooshede asof daar geen heersende Voorsienigheid bestaan om hulle planne te verydel nie; maar "Hy wat in die hemel woon, lag; die Here spot met hulle." (Psalm 2:4). Die Here sê: "Omdat hulle ... van my raad nie wou weet nie, al my teregwysinge verag het, daarom sal hulle eet van die vrug van hulle wandel en versadig word van hulle planne. Want hulle eie

afkerigheid maak die eenvoudiges dood en hulle eie sorgeloosheid rig die dwase te gronde." (Spreuke 1:29-32).

Nadat hy in die plan vir sy eie beveiliging geslaag het, het Agitofel Absalom oor die noodsaaklikheid van onmiddellike optrede teenoor Dawid aangespoor. Hy het gesê: "Laat ek tog twaalfduisend man uitsoek en my klaarmaak en Dawid vannag agternajaag dat ek hom kan oorval, terwyl hy moeg en slap van hande is en hom verskrik; dan sal al die mense vlug wat by hom is en ek sal net die koning neerslaan. En ek sal die hele volk na u terugbring." Hierdie plan is deur die koning se raadgewers goedgekeur. As dit uitgevoer was, sou Dawid sekerlik gedood gewees het, as die Here nie regstreeks ingetree het om hom te red nie. Maar 'n hoër Wysheid as die van die befaamde Agitofel het die gebeure bestuur. "Die Here het dit beskik om die goeie raad van Agitofel te verydel, sodat die Here die onheil oor Absalom kon bring."

Husai is nie na die raadsitting ontbied nie en hy wou ook nie ongevraagd indring, ingeval hy agterdog teen hom sou opwek dat hy 'n spioen is nie; maar nadat die vergadering uiteen is, het Absalom, wat 'n hoë agting vir sy vader se raadgewer gehad het, die plan van Agitofel aan hom voorgelê. Husai het besef dat indien hierdie plan uitgevoer word, Dawid verlore sou wees. En hy het gesê: "Die raad wat Agitofel hierdie keer gegee het, is nie goed nie. Verder het Husai gesê: U weet dat u vader en sy manne helde is en bitter van siel soos 'n beer wat van haar kleintjies beroof is in die veld; ook is u vader 'n krygsman en hy sal nie by die volk vernag nie. Kyk, nou het hy hom weggesteek in een van die kuile of in een van die ander plekke." Hy het geredeneer dat indien Absalom se magte Dawid agternasit, hulle die koning nie sou vang nie; en indien hulle 'n nederlaag sou ly, dit hulle sou ontmoedig en Absalom se saak groot skade berokken. "Want..." het hy gesê, "...die hele Israel weet dat u vader 'n held is en dat dapper manne by hom is." En hy stel toe 'n plan voor wat aantreklik vir 'n selfvoldane en selfsugtige natuur is en wat daarvan hou om groot magsvertoon te lewer: "Ek raai aan: Laat die hele Israel van Dan tot Berséba, soos sand wat aan die seestrand is in menigte, voltallig by u versamel word; en u moet persoonlik in die stryd trek. En as ons by hom kom in een van die plekke waar hy hom bevind, dan val ons op hom neer soos dou op die aarde val, sodat daar van hom en van al die manne wat by hom is, selfs nie een oorbly nie. En as hy hom in 'n stad terugtrek, moet die hele Israel toue aanbring na daardie stad en ons sal dit wegsleep na die spruit totdat daar selfs geen klippie meer te vinde is nie."

"Toe sê Absalom en al die manne van Israel: Die raad van Husai, die Arkiet is beter as die raad van Agitofel." Maar daar was een wat nie mislei was nie; een wat duidelik die gevolge van hierdie dodelike fout van Absalom ingesien het. Agitofel het geweet dat die opstandelinge se saak verlore was. En hy het geweet dat, ongeag wat die lot van die prins was, daar geen hoop was vir die raadgewer wat sy grootste wandade aangehits het nie. Agitofel het Absalom tot rebellie aangespoor; hy het hom aangeraai om die gruwelikste

boosheid te pleeg, om sy vader te onteer; hy het hom aangeraai om Dawid dood te maak en die plan vir die uitvoering daarvan aan die hand gedoen; hy het die laaste kans vir versoening met die koning vernietig; en nou het selfs Absalom ‘n ander bo hom verkies. Jaloers, vertoornd en desperaat het Agitofel “...na sy huis in sy stad gegaan en aan sy huis bevel gegee en homself verwurg. So het hy dan gesterwe.” Dit was die gevolge van die wysheid van iemand wat, ondanks al sy hoë bekwaamhede, geweier het om God sy Raadsman te maak. Die Satan lok mense met vleiende beloftes, maar uiteindelik sal elke siel ontdek dat die loon van die sonde die dood is. (Romeine 6:23).

Husai, wat nie seker was dat die wispelturige koning sy raad sou volg nie, het geen tyd verloor om Dawid te gewaarsku om sonder verwyl oor die Jordaan te ontsnap nie. Aan die priesters wat die boodskap deur hulle seuns sou stuur, het Husai laat weet:

“So en so het Agitofel Absalom en die oudstes van Israel aangeraai, maar so en so het ek aangeraai... Vernag nie by die woestyn driwwe nie, maar trek sekerlik deur; anders word die koning en al die mense wat by hom is, vernietig.”

Die jongmanne was onder suspisie en is agtervolg, maar hulle het tog daarin geslaag om hul gevaarlike missie uit te voer.

Dawid, wat na die inspanning en droefheid van daardie eerste dag van sy vlug uitgeput was, het die boodskap ontvang dat hy daardie nag nog oor die Jordaan moes trek omdat sy seun hom om die lewe wou bring.

Wat moes die gemoedstoestand van die vader en koning, wat so wreed veronreg is, in hierdie verskriklike gevaar nie wees nie? ‘n Magtige, dapper man, ‘n man van oorlog, ‘n koning wie se woord wet was, deur sy eie seun, wie hy liefgehad en verwen het en onwetend vertrou het verraai, onreg aangedoen is en verlaat is deur onderdane wat aan hom verbind was met die sterkste bande van eer en trou? Met watter woorde het Dawid die gevoelens van sy siel uitgestort? In die uur van sy donkerste beproewing was Dawid se hart steeds op God gevestig en hy het gesing:

“Here, hoe het my teëstanders vermenigvuldig!

Baie staan teen my op.

Baie sê van my:

Daar is geen heil vir hom by God nie.

Maar U, Here, is “n skild wat my beskut,

my eer en die Een wat my hoof ophef.

Luid roep ek die Here aan,

en Hy verhoor my van sy heilige berg.

Ek het gaan lê en aan die slaap mag raak;

ek het wakker geword, want die Here ondersteun my.

Ek sal nie vrees vir tienduisende van mense

wat rondom teen my gereed staan nie ...

Die heil behoort aan die Here;

laat u seën wees oor u volk!"

(Psalm3:2-9)

Dawid en sy hele geselskap-krygers en staatsmanne, ou mans en jeugdiges, die vrouens en klein kindertjies-het in die donkerte van die nag die diep en snel-vloeiende rivier oorgesteek. "Teen dat dit die more lig geword het, het selfs nie een ontbreek wat nie die Jordaan deurgetrek het nie."

Dawid en sy magte het na Mahanaim teruggetrek, wat die koninklike setel van Isboset was. Dit was 'n sterk vesting omring deur 'n bergagtige distrik wat gunstig vir toevlug in geval van oorlog was. Die land was goed toegerus en die mense was vriendelik teenoor die saak van Dawid. Hier het baie aanhangers by hom aangesluit, terwyl welgestelde stamlede oorvloedige gawes van voorsiening en ander benodigdhede voorsien het.

Husai se raad het sy doel bereik en aan Dawid die geleentheid gegee om te ontvlug; maar die oorhaastige en impulsiewe prins kon nie lank teruggehou word nie en hy het weldra vertrek om sy vader te agtervolg. En Absalom het deur die Jordaan getrek, "...hy en al die manne van Israel saam met hom." Absalom het Amasa, die seun van Dawid se suster Abigail, as opperbevelvoerder oor sy leër aangestel. Sy leër was groot maar ongedissiplineerd en swak voorberei om teen die beproefde krygsmanne van sy vader te veg.

Dawid het sy magte in drie afdelings onder bevel van Joab, Abisaï en Ittai die Gittiet verdeel. Dit was sy doel om sy leër self in die veldslag te lei; maar die offisiere van die leër, die raadgewers en die volk het heftig daarteen betoog. Hulle het gesê: "U mag nie uittrek nie, want as ons miskien vlug, sal hulle nie op ons ag gee nie; ja, al sterwe die helfte van ons, hulle sal nie op ons ag gee nie, want u is soos tienduisend van ons. Dit is dan nou beter dat u ons van die stad uit te hulp kom. Toe sê die koning vir hulle: Wat goed is in julle oë, sal ek doen." (2 Samuel 18:3,4.

Van die stadsmuur af kon die lang geledere van die rebelle leër duidelik gesien word. Die samesweerders is vergesel van 'n groot leër, in vergelyking met Dawid se mag, wat maar 'n handvol teen hulle was. Maar terwyl die koning die leërs in slagorde teenoor

mekaar aanskou het, was sy eerste gedagte nie op die kroon en die koninkryk gevestig nie, ook nie op sy eie lewe wat van die uitkoms van die geveg afgehang het nie. Die vader se hart was vol liefde en deernis vir sy opstandige seun. Toe die leër by die stadspoort uitmarsjeer, het Dawid sy krygsmanne aangemoedig om uit te gaan met die vertroue dat die God van Israel hulle die oorwinning sou gee. Maar selfs hierin kon hy sy liefde vir Absalom nie onderdruk nie. Toe Joab aan die hoof van die eerste afdeling by die koning verbymarsjeer, het die oorwinnaar van ‘n honderd slagvelde sy trotse hoof gebuig om die laaste boodskap wat sy koning met bewende stem gefluister het, aan te hoor: “Saggies met die jongman, met Absalom.” En Abisaï en Ittai het dieselfde opdrag ontvang: “Saggies met die jongman, met Absalom.” Maar die koning se besorgdheid wat die indruk geskep het dat Absalom vir hom van meer waarde as die koninkryk was, hoër selfs as die onderdane wat aan sy troon getrou was het die krygsmanne se verontwaardiging teenoor die onnatuurlike seun nog meer laat toeneem.

Die veldslag was in ‘n bos naby die Jordaan, waar die groot getal van die leër van Absalom vir hom slegs tot nadeel gestrek het. Tussen die ruigtes en die moerasse van die bos het hierdie ongedissiplineerde manne verward en onregeerbaar geword. “En die manskappe van Israel is daar voor die dienaars van Dawid verslaan en die neerlaag was die dag daar groot, twintigduisend.” Toe Absalom sien dat die dag verlore was, het hy gevlug, maar sy hoof is tussen twee takke van ‘n wydverspreide boom vasgevang, sy muil het onder hom uitbeweeg en hy het hulpeloos daar gehang, ‘n prooi vir sy vyande. In hierdie toestand het ‘n soldaat op hom afgekom wat, uit vrees vir die koning se misnoeë, sy lewe gespaar het, maar aan Joab gerapporteer wat hy gesien het.

Joab het hom deur geen gewetenswroeging laat terughou nie. Hy het met Absalom bevriend geraak, het twee keer sy versoening met Dawid bewerkstellig en sy vertroue is skaamteloos verraai. As dit nie was vir die voordele wat Absalom deur die bemiddeling van Joab ontvang het nie, sou hierdie rebellie met al sy gruwels nooit plaasgevind het nie. Nou was dit in Joab se mag om op een slag die oorsaak van al hierdie euwels te vernietig. “En hy het drie spiese in sy hand geneem en dié in die hart van Absalom gesteek... Toe het hulle Absalom geneem en hom in die bos in ‘n groot kuil gegooi en ‘n baie groot hoop klippe bo-op hom gestapel.”

So het die aanhitsers van rebellie in Israel omgekom. Agitofel het die hand aan sy eie lewe geslaan. Die vorstelike Absalom, op wie se glorieryke prag die trots van die hele Israel was, is in die fleur van sy lewe afgesny en sy dooie liggaam is in ‘n kuil met ‘n groot hoop klippe toegepak as ‘n teken van ewigdurende skande. Gedurende sy leeftyd het Absalom in die dal van die konings vir hom ‘n pragtige gedenksteen opgerig, maar die enigste gedenkteken op sy graf was daardie hoop klippe in die woestyn.

Nadat die leier van die rebellie gedood is, het Joab die leër met die klank van die ramshoring sy manskappe herroep sodat hulle die vlugtelinge nie meer agtervolg het nie en dadelik boodskappers gestuur om die tyding aan die koning te bring.

Die wag op die stadsmuur, wat uitgekyk het in die rigting van die slagveld, het een man alleen sien aangehardloop kom. Kort daarna het ‘n ander een in sig gekom. Toe die eerste nader kom, sê die wag aan die koning: “Ek sien die gang van die eerste is soos die gang van Ahimaas die seun van Sadok. Toe sê die koning: Hy is ‘n goeie man en hy kom met ‘n goeie boodskap. En Ahimaas het uitgeroep en aan die koning gesê: Vrede! En hy het hom voor die koning gebuig met sy aangesig na die aarde en gesê: Geloofd sy die Here u God, wat die manne oorgelewer het wat hulle hand teen my heer die koning opgetel het.” Op die koning se gretige vraag: “Gaan dit goed met die jongman, met Absalom?” het Ahimaas ontwykend geantwoord.

Die tweede boodskapper het aangekom en geroep: “My heer die koning moet die blye boodskap ontvang dat die Here aan u vandag reg verskaf het teenoor almal wat teen u opgestaan het.” Weer het die absorberende vraag oor die lippe van die vader gekom: “Gaan dit goed met die jongman, met Absalom?” Omdat hy die slegte tyding nie langer van die koning kon verberg nie, het die boodskapper geantwoord: “Mag dit met die vyande van my heer die koning en met almal wat teen u opstaan om kwaad te doen, gaan soos met die jongman!” Dit was genoeg. Dawid het niks meer gevra nie, maar met geboë hoof het hy “...opgeklim na die bovertrek van die poort en geween; en hy het rondgeloop en só gesê: My seun Absalom, my seun, my seun Absalom! Ag, as ek self maar in jou plek gesterf het! Absalom, my seun, my seun!”

Die seëvierende leër het teruggekeer van die veld en die stad genader, terwyl die geluid van hulle triomfantelike uitroepe deur die heuwels weerklink het. Maar toe hulle die stadspoort binnegaan, het hulle uitroepe stil geraak; hulle het hulle baniere laat sak en met neergeslane oog voortbeweeg asof hulle ‘n nederlaag gely het in stede van ‘n oorwinning behaal het. Want die koning het nie gewag om hulle te verwelkom nie, maar uit die vertrek bokant die poort het sy jammerklag opgeklink: “My seun Absalom, my seun, my seun Absalom! Ag, as ek self maar in jou plek gesterf het! Absalom, my seun, my seun!”

“Daardie dag het die oorwinning vir die hele volk ‘n roubedryf geword, omdat die volk die dag hoor sê het: Die koning is bedroef oor sy seun. Daarom het die volk die dag stilletjies die stad ingekom, net soos mense wat skaam is, wegsluip as hulle in die geveg gevlug het.”

Joab was met verontwaardiging gevul! God het aan hulle rede vir triomf en blydskap gegee; die grootste opstand wat nog ooit in Israel bekend was, is onderdruk; en tog is hierdie groot oorwinning tot rou gebring oor hom wie se misdaad die bloed van duisende dapper manne gekos het. Die ruwe, kortaf leërowerste het tot in die teenwoordigheid van

die koning deurgedring en met vrymoedigheid gesê: “U het vandag die aangesig van al u dienaars beskaamd gemaak, wat vandag u lewe en die lewe van u seuns en dogters...gered het, deur lief te hê diegene wat u haat en te haat diegene wat u liefhet; want u gee vandag te kenne dat owerstes en onderdane vir u niks is nie, want ek merk vandag dat, as Absalom lewendig en ons almal vandag dood was, dit dan in u oë reg sou gewees het. Staan dan nou op, gaan uit en spreek na die hart van u dienaars, want ek sweer by die Here-as u nie uitgaan nie, sal sekerlik vannag geen man by u bly nie; en dit sal vir u ‘n groter onheil wees as al die onheile wat u oorgekom het van u jeug af tot nou toe.”

Hewig en selfs wreed, soos die bestraffing van die hartverskeurde koning ook was, was Dawid nie gegrief nie. Toe hy besef dat sy generaal reg gehad het, het hy na die afgegaan na die poort en met woorde van moed en lof sy dapper soldate begroet soos hulle by hom verby gemarsjeer het.

Hoofstuk 73—Die Laaste Jare van Dawid

(Hierdie hoofstuk berus op 2 Samuel 24; 1 Koning 1;1 Kronieke 21;28;29)

Die omverwerping van Absalom het nie onmiddellike vrede in die koninkryk gebring nie. So ‘n groot deel van die volk het in opstand gekom, dat Dawid nie na sy hoofstad sou terugkeer en sy gesag sou hervat sonder die uitnodiging van die stamme nie. In die verwarring wat gevolg het op die nederlaag van Absalom, was daar geen onmiddellike en beslissende optrede om die koning te herroep nie en toe die stam van Juda uiteindelik onderneem om Dawid terug te bring, is die jaloesie van die ander stamme opgewek en ‘n teenrewolusie het gevolg. Dit is egter vinnig beëindig en die vrede is weer in Israel herstel.

Die geskiedenis van Dawid lewer een van die indrukwekkendste getuienisse wat ooit gegee is aangaande die gevare wat die siel bedreig as gevolg van mag en rykdom en wêreldse eer-daardie dinge wat die meeste deur mense begeer word. Daar is min wat ooit ‘n ervaring gehad het wat beter aangepas was om hulle vir so ‘n toets voor te berei. Dawid se vroeë lewe as ‘n herder met die lesse van nederigheid, geduldige arbeid en tere versorging van sy kuddes; die gemeenskap met die natuur in die eensaamheid van die berge wat sy genialiteit vir musiek en poësie en sy gedagtes na die Skepper gelei het; die langdurige dissipline van sy woestynlewe, waar moed, ywer, geduld en geloof in God uitgeoefen is, is deur die Here beskik as voorbereiding op die troon van Israel. Dawid het kosbare ervarings van die liefde van God geniet en is ryklik met Sy Gees bedeel. In die geskiedenis van Saul het hy die totale waardeloosheid van blote menslike wysheid gesien. En tog het die aardse sukses en eer die karakter van Dawid so verswak, dat hy herhaaldelik deur die versoeker oorwin is.

Omgang met heidense volke het gelei tot ‘n begeerte het om hulle nasionale gebruike te volg en die ambisie vir wêreldse grootsheid aangesteek. Israel moes as die volk van Jehova geëer word; maar namate trots en selfvertroue toegeneem het, was die Israeliete nie meer tevrede met hierdie voorkeur nie. Hulle was eerder begaan oor hulle posisie onder ander nasies.

Hierdie gesindheid kon nie anders as om versoeking uit te lok nie. Met die oog op die uitbreiding van sy oorwinnings oor vreemde nasies, het Dawid besluit om sy leër te vergroot deur almal wat in die regte ouderdomsgroep geval het, tot diensplig op te roep. Om dit te bewerkstellig, was dit nodig om ‘n volkstelling te neem. Dit was trots en ambisie wat hierdie optrede van die koning aangespoor het. Die volkstelling sou die kontras tussen die swakheid van die koninkryk toe Dawid die troon bestyg het en die krag en welvaart daarvan onder sy heerskappy toon. Dit sou nog verder daartoe neig om die reeds verhoogde grootheidswaan van die koning sowel as die volk te verhoog. Die Skrif sê: “Toe het Satan teen Israel opgetree en Dawid aangehits om Israel te tel.” Die welvaart van Israel onder Dawid was aan die seën van God te danke, nie aan die vermoë van haar koning of die krag

van haar leërs. Maar die toename in die militêre hulpbronne van die koninkryk, sou by die omliggende nasies die indruk wek dat Israel se vertroue in haar leërs gesetel was en nie in die mag van Jehova nie.

Alhoewel die volk van Israel trots was op hul nasionale aansien, het hulle nie Dawid se plan om die militêre diensplig so grootliks uit te brei, met guns bejeën nie. Die voorgestelde volkstelling het baie ontevredenheid veroorsaak en gevolglik was dit nodig om militêre offisiere in diens te neem in die plek van die priesters en amptenare, wat voorheen die sensus opgeneem het. Die doel met die onderneming was regstreeks in stryd met die beginsels van ‘n teokrasie. Selfs Joab, gewetenloos soos hy hom voorheen bewys het, het teëgepraat en gesê: “Mag die Here by sy volk honderd maal meer byvoeg as wat hulle is; hulle is tog almal, my heer koning, my heer se dienaars. Waarom verlang my heer dit? Waarom moet Israel skuldig word? Maar die woord van die koning het die oorhand oor Joab gehad en Joab het uitgetrek en die hele Israel deurgetrek en in Jerusalem aangekom.”

Die telling was nog nie voltooi nie, of Dawid het ‘n skuldbesef gehad. Selfverwytend het hy aan die Here gesê: “Ek het swaar gesondig, dat ek hierdie ding gedoen het; maar vergeef tog nou die skuld van u kneg, want ek het my baie besondig.” Die volgende oggend het die profeet Gad die volgende boodskap aan Dawid gebring: “So spreek die Here: Kies vir jou óf drie jaar lank hongersnood, óf om drie maande lank om te kom vanweë jou teëstanders deurdat die swaard van jou vyande jou inhaal, of drie dae lank die swaard van die Here, naamlik pes in die land deurdat die engel van die Here verderf aanrig in die hele grondgebied van Israel; oorweeg dan nou...” het die profeet gesê, “...watter antwoord ek my Sender moet bring.”

Die koning se antwoord was: “Ek is baie benoud; laat my tog in die hand van die Here val, want sy barmhartighede is baie groot, maar laat my in die hand van mense nie val nie.”

Die land is deur die pes getref en sewentigduisend in Israel het omgekom. Die plaag het die hoofstad nog nie bereik nie “...toe Dawid sy oë opslaan, sien hy die Engel van die Here staan tussen die aarde en die hemel met sy ontblote swaard in sy hand oor Jerusalem uitgestrek. Daarop val Dawid en die oudstes, met rouklere bedek, op hulle aangesig. En Dawid sê tot God: Is dit nie ék wat beveel het om die volk te tel nie? Ja, dit is ek wat gesondig en baie verkeerd gehandel het; maar hierdie skape, wat het hulle gedoen? Here, my God, laat u hand tog teen my en my familie wees, maar nie as ‘n plaag teen u volk nie.”

Die sensus opname het ontevredenheid onder die volk veroorsaak; en tog het hulle dieselfde sondes wat die optrede van Dawid aangespoor het gekoester. Terwyl die Here die oordeel oor Dawid deur die sonde van Absalom besoek het, het hy ook die sonde van Israel deur die dwaling van Dawid gestraf.

Die vernietigende engel het sy optrede buite Jerusalem gestaak. Hy het op die berg Moria gestaan “...by die dorsvloer van Oman die Jebusiet.” In opdrag van die profeet het

Dawid na die berg gegaan en daar ‘n altaar vir die Here opgerig “...en brandoffers en dankoffers gebring. Onderwyl hy die Here aanroep, het Hy hom met vuur uit die hemel op die brandofferaltaar geantwoord.” “En die Here het Hom oor die land ontferm en die plaag is van Israel afgewend.”

Op die plek waar die altaar opgerig is, wat voortaan as heilige grond beskou sou word, is deur Oman as ‘n geskenk aan die koning gebied. Maar die koning het geweier om dit gratis te aanvaar. “Nee, maar ek wil dit vir seker koop vir die volle geld; want ek wil nie wat aan jou behoort, vir die Here neem, dat ek verniet ‘n brandoffer sou bring nie. En Dawid het vir die plek seshonderd sikkels goud in gewig aan Oman gegee.” Hierdie plek, wat gedenkwaardig was as die plek waar Abraham die altaar opgerig het om sy seun op te offer en nou deur hierdie groot verlossing geheilig is, is agterna gekies as die plek waar Salomo die tempel opgerig het.

Nog ‘n ander skaduwee sou oor die laaste jare van Dawid saampak. Hy het die ouderdom van sewentig bereik. Die ontberings en blootstellings van sy vroeë omswerwinge, sy vele oorloë, die sorge en swaarkry van sy latere jare, het die fontein van sy lewe uitgemergel. Hoewel sy verstand sy helderheid en sterkte behou het, het swakheid en ouderdom, met die begeerte vir afsondering, ‘n vinnige begrip van wat in die koninkryk gebeur verhoed en weer het ‘n opstand in die skaduwee van die troon gedreig. Weer het die vrug van Dawid se ouerlike toegeeflikheid sigbaar geword. Die een wat nou die troon wou oorneem, was “...baie mooi van gestalte”... wat voorkoms betref, maar beginselloos en onverskillig. In sy jongelingsjare het hy min teregwysing geken; want “...sy vader het hom sy lewe lank nie gekrenk deur te sê nie: Waarom maak jy so?”

Hy het nou in opstand gekom teen die gesag van God wat Salomo as troonopvolger aangewys het. Beide in natuurlike gawes en godsdienstige karakter, was Salomo beter as sy ouer broer gekwalifiseerd om heerser van Israel te word; hoewel die keuse van God duidelik aangedui is, het dit Adonia egter nie aan ondersteuners ontbreek nie. Alhoewel Joab hom aan baie misdade skuldig gemaak het, was hy tot dusver lojaal aan die troon; maar hy het hom nou by die sameswering teen Salomo aangesluit en net so ook die priester van Abjatar.

Die opstand was ryp om uit te breek; die samesweerders het net buite die stad in ‘n groot fees byeengekom om Adonia as koning aan te kondig, toe hulle planne deur die vinnige optrede van ‘n paar getroue persone in die wiele gery is, onder wie Sadok die priester, die profeet Natan en Batseba, die moeder van Salomo. Hulle het die toedrag van sake aan die koning verduidelik en hom daaraan herinner dat Salomo volgens die bevel van God die troonopvolger moes wees. Dawid het onmiddellik ten gunste van Salomo geabdikeer, wat dadelik gesalf en as koning aangekondig is. Die sameswering is verpletter. Die doodstraf is oor die hoofkarakters uitgeroep. Abjatar se lewe is gespaar uit respek vir sy amp en sy eertydse getrouheid aan Dawid; maar hy is die amp van hoëpriester ontneem,

wat oorgegaan het op Sadok en sy nageslag. Joab en Adonia se lewens is tydelik gespaar, maar na die dood van Dawid het hulle die straf vir hul misdaad ontvang. Die voltrekking van die vonnis op Dawid se seun was die vervulling van die viervoudige oordeel wat getuig het van God se afsku in sy vader se sonde.

Een van sy mees gekoesterde planne van die begin van die regering van Dawid, was om ‘n tempel vir die Here op te rig. Al was dit hom nie veroorloof om hierdie plan uit te voer nie, het hy nie minder ywer en erns daarvoor aan die dag gelê nie. Hy het ‘n oorvloed van die duursaamste materiaal voorsien; goud, silwer, oniksstene en klippe van verskillende kleure; marmer en die kosbaarste hout. En nou moes hierdie waardevolle skatte wat hy versamel het aan ander toegewy word; want ander hande moes die huis vir die ark, die simbool van God se teenwoordigheid, oprig.

Aangesien sy einde nader gekom het, het die koning die vorste van Israel, met verteenwoordigers uit alle dele van die koninkryk geroep, om hierdie erfenis in vertroue te ontvang. Hy het begeer om sy sterwende opdrag aan hulle oor te dra en hulle samewerking en ondersteuning in die groot werk wat verrig moes word, te bevestig. Vanweë sy liggaamlike swakheid, is daar nie verwag dat hy persoonlik na hierdie oordrag sou omsien nie; maar die inspirasie van God het oor hom gekom en met meer as sy gewone ywer en krag, kon hy vir die laaste keer sy volk toespreek. Hy het hulle vertel van sy eie begeerte om die tempel op te rig en die opdrag van die Here dat die werk aan sy seun Salomo toegewy moes word. Die Goddelike versekering was: “Jou seun Salomo, hy sal my huis en my voorhowe bou, want Ek het hom vir My as ‘n seun verkies en Ek sal vir hom ‘n Vader wees. En Ek sal sy koningskap bevestig tot in ewigheid as hy getrou my gebooie en my verordeninge onderhou, soos vandag.” “Nou dan...” het Dawid gesê, “...voor die oë van die hele Israel, die vergadering van die Here en voor die ore van onse God: Onderhou en soek al die gebooie van die Here julle God, sodat julle hierdie goeie land kan besit en julle kinders na julle tot in ewigheid kan laat erwe.”

Dawid het uit eie ervaring geleer hoe moeilik die weg is van hom wat van God af wegdwaal. Hy het die veroordeling van die verbreking van God se wet ervaar en die vrug van oortreding gepluk; daarom het hy van ganser hart verlang dat Israel se leiers aan God getrou moes wees en dat Salomo die wet van God moes gehoorsaam en die sondes wat sy vader se gesag verswak en sy lewe verbitter en God oneer aangedoen het, moes vermy. Dawid het geweet dat dit nederigheid van hart, ‘n voortdurende vertroue in God en onophoudelike waaksaamheid sou verg om die versoekings, wat Salamo sekerlik in sy verhewe posisie sou teëkom, te weerstaan; want sulke prominente karakters is die teiken vir Satan se pyle. Toe wend Dawid hom tot sy seun wat reeds as troonopvolger erken was en hy sê: “En jy, my seun Salomo, ken die God van jou vader en dien Hom met ‘n volkome hart en met ‘n gewillige siel, want die Here deursoek al die harte en Hy verstaan elke versinsel van die gedagtes. As jy Hom soek, sal Hy Hom deur jou laat vind; maar as jy

Hom verlaat, sal Hy jou vir altyd verstoot. Kyk nou, die Here het jou verkies om ‘n huis vir ‘n heiligdom te bou; wees sterk en voer dit uit.”

Dawid het Salomo noukeurige opdragte gegee oor die bou van die tempel, met patrone vir elke deel en al die instrumente van diens, soos dit deur Goddelike Ingewing aan hom geopenbaar was. Salomo was nog jonk en het teruggedeins vir die gewigtige verantwoordelikhede vir die oprigting van die tempel en die regering van God wat op hom sou rus. Dawid het aan sy seun gesê: “Wees sterk en vol moed en voer dit uit; vrees nie en wees nie verskrik nie, want die Here God, my God, sal met jou wees; Hy sal jou nie begewe en jou nie verlaat nie.”

Dawid het weer ‘n beroep op die vergadering gedoen: “My seun Salomo, die een wat God verkies het, is jonk en teer en die werk is groot, want nie vir ‘n mens is die paleis nie, maar vir die Here God.” Hy het gesê: “Uit al my krag het ek gereed gelê vir die huis van my God.” Daarna het hy voortgegaan en al die boumateriaal wat hy versamel het opgenoem. Meer as dit, het hy gesê: “Omdat ek behae het in die huis van my God, besit ek persoonlik goud en silwer; dit gee ek aan die huis van my God bo en behalwe alles wat ek vir die huis van die heiligdom in gereedheid gebring het: drieduisend talente goud, uit goud van Ofir en seweduisend talente gelouterde silwer om daarmee die mure van die geboue oor te trek.” Verder het hy die vergadering gevra: “Wie bied hom dan vandag gewillig aan om sy hand te vul vir ‘n offer aan die Here?”

Daar was onmiddellike reaksie van die vergadering: “Toe het vrywillig gegee: die familie owerstes en die stamowerstes van Israel en die owerstes oor duisend en oor honderd en ook die owerstes oor die diens van die koning. En hulle het gegee vir die diens van die huis van God: aan goud vyfduisend talente en tienduisend darieke; en aan silwer tienduisend talente; en aan koper agtienduisend talente; en aan yster honderdduisend talente. En by wie edelgesteentes gevind is, hulle het dit gegee vir die skat van die huis van die Here ... En die volk was bly oor hulle gewilligheid, want met ‘n volkome hart het hulle vrywillig aan die Here gegee en ook koning Dawid was baie bly.”

“En Dawid het die Here geloof voor die oë van die hele vergadering en Dawid het gesê: U sy geloofd, Here, God van ons vader Israel van ewigheid tot ewigheid. Aan U, Here, kom toe die grootheid en die mag en die heerlikheid en die roem en die majesteit, ja, alles in hemel en op aarde; aan U, Here, kom toe die koningskap en die selfverhoging as Hoof oor alles. En die rykdom en die eer kom van U en U heers oor alles; en in u hand is krag en mag en in u hand is dit om alles groot en sterk te maak. En nou, onse God, ons loof U en ons prys u heerlike Naam. Want wie is ek tog en wat is my volk, dat ons in staat sou wees om sulke vrywillige gawes te skenk? Want dit kom alles van U en uit U hand het ons dit aan U gegee. Want ons is vreemdelinge en bywoners voor U aangesig soos al ons vaders; ons dae op die aarde is soos ‘n skaduwee en daar is geen verwagting nie. Here onse God, hierdie ganse rykdom wat ons berei het om vir U, vir U heilige Naam, ‘n huis te bou

dit kom uit U hand en dit behoort alles aan U. En ek weet, my God, dat U die hart toets en behae het in opregtheid; ek het in die opregtheid van my hart al hierdie dinge vrywillig gegee; en nou het ek met blydskap gesien hoe U volk, hier aanwesig, vrywillig aan U gegee het."

"Here, God van Abraham, Isak en Israel, ons vaders, bewaar dit vir ewig, so 'n gesindheid in die gedagtes van die hart van U volk en rig hulle hart tot U; en gee aan my seun Salomo 'n volkome hart om U gebooie, U getuienisse en U insettinge te hou en om alles te doen en om die paleis te bou wat ek voorberei het. Daarna het Dawid aan die hele vergadering gesê: Loof nou die Here julle God. Toe het die hele vergadering die Here, die God van hulle vaders, geloof; en hulle het gebuig en voor die Here en voor die koning neergeval."

Met die diepste belange het die koning die ryke, duursame materiaal versamel vir die oprigting en versiering van die tempel. Hy het die glorieryke lofliedere gekomponeer wat in die toekoms deur die howe moes eggo. Nou is sy hart in God verbly omdat die owerste van die vaders en die vorste van Israel so ruimhartig op sy beroep gereageer en hulleself aangebied het vir die belangrike werk wat vir hulle voorgelê het. En terwyl hulle hulle dienste aangebied het, was hulle van voorneme om meer te doen. Hulle het die offergawes vergroot deur van hulle eie besittings in die skatkis te stort. Dawid was terdeë bewus van sy eie onwaardigheid in die versameling van die materiaal vir die huis van God en die uitdrukking van lojaliteit in die vinnige reaksie van die edeles van sy koninkryk, omdat hulle met gewillige harte hul skatte aan Jehova gewy en hulself aan Sy diens gewy het, het hom met vreugde gevul. Maar dit was God alleen wat hierdie ingesteldheid aan Sy mense oorgedra het. Hy en nie die mens nie, moes verheerlik word. Dit is Hy wat die rykdom van die aarde aan die mense voorsien het en Sy Gees het hulle gewillig gemaak om hulle kosbaarhede vir die tempel te bring. Dit het alles van die Here gekom; as Sy liefde die harte van die mense nie beweeg het nie, sou die koning se pogings tevergeefs gewees het en die tempel sou nooit opgerig gewees het nie.

Alles wat die mens uit die oorvloed van God ontvang, behoort steeds aan God. Wat God ook al van die waardevolle en mooi dinge van die aarde geskenk het, word in die hande van die mens geplaas om hom te toets-om die diepte van hul liefde vir Hom en hul waardering vir Sy guns te peil. Of dit die skatte van rykdom, of van intellek is, dit moet as 'n gewillige offergawe aan die voete van Jesus gelê word; terwyl die gewer intussen soos Dawid sê: "Dit kom alles van U en uit U hand het ons dit aan U gegee."

Toe hy die dood voel nader kom, was die las op Dawid se hart steeds vir Salomo en die koninkryk van Israel, wie se voorspoed so grootliks van die getrouheid van sy koning afhanklik was. "En toe...het hy sy seun Salomo bevel gegee en gesê: Ek gaan heen op die weg van die hele aarde: wees dan sterk en word 'n man; en onderhou die ordening van die Here jou God deur te wandel in sy weë, deur sy insettinge, sy gebooie en sy verordeninge

en sy getuienisse te onderhou ... sodat jy voorspoedig kan uitvoer alles wat jy doen en alles waartoe jy jou begewe; sodat die Here sy woord mag vervul wat Hy oor my gespreek het, naamlik: As jou seuns ag gee op hulle weg deur voor my aangesig getrou te wandel met hulle hele hart en met hulle hele siel, dan sal daar nie vir jou ‘n man op die troon van Israel ontbreek nie.” (1 Konings 2:1-4).

Die laaste opgetekende woorde van Dawid is ‘n lied-’n lied van vertroue, van die hoogste beginsels en onverganklike geloof:

“Dawid spreek, die seun van Isaï,

en die man wat hoog geplaas was, spreek,

die gesalfde van die God van Jakob

en die lieflike in die sange van Israel:

Die Gees van die Here spreek in my...

“n Heerser oor mense, “n regverdige,

“n heerser in die vrees van God,

is soos die mórelig by sonsopgang.

“n more sonder wolke

as deur die glans na die reën

grasspruitjies uit die aarde uitkom.

Want is my huis nie so by God nie?

Want Hy het “n ewige verbond vir my daargestel

wat in alles gereël en verseker is;

want al my heil en alle welgevalle, ja,

sal Hy dit nie laat uitspruit nie?”

(2 Samuel 23:1 -5)

Dawid se sondeval was groot, maar sy berou was diep, sy liefde was vurig en sy geloof sterk. Veel is hom vergewe en daarom het hy baie liefgehad. (Lukas 7:48).

Dawid se psalms beskryf al sy ervarings, van die dieptes van bewuste skuldgevoelens en selfveroordeling, tot die verhewe geloof en die mees verhewe gemeenskap met God. Die verslag van sy lewe verklaar dat sonde slegs skande en smart bring, maar dat God se liefde en genade tot die diepste dieptes kan reik, dat geloof die berouvolle siel sal verhef

om in die aanneming van die seuns van God te deel. Van al die beloftes wat Sy Woord bevat, is dit een van die sterkste getuienisse oor die getrouheid, die geregtigheid en die verbondsgenade van God.

Die mens vlug ook "...soos 'n skaduwee en hou nie stand nie..." "...maar die woord van onse God hou stand in ewigheid." "Die goedertierenheid van die Here is van ewigheid tot ewigheid oor die wat Hom vrees en sy geregtigheid vir kinds-kinders, vir die wat sy verbond hou en aan sy bevele dink om dié te doen." (Job 14:2; Jesaja 40:8; Psalm 103:17,18).

Alles wat God doen, sal vir ewig bestaan. (Prediker 3:14).

Heerlik is die beloftes wat aan Dawid en sy huis gegee is, beloftes wat uitsien na die ewige eeue en hul volle vervulling in Christus vind. Die Here het verklaar:

"Ek het 'n verbond gesluit ... met 'n eed aan Dawid, my kneg, belowe ... met wie my hand bestendig sal wees; ook sal my arm hom versterk ... My trou en my goedertierenheid sal met hom wees en deur my Naam sal sy horing verhef word. En Ek sal sy hand lê op die see en sy regterhand op die riviere. Hy is dit wat My sal noem: U is my Vader, my God en die rots van my heil! Ja, Ek sal hom 'n eersgeborene maak, die hoogste onder die konings van die aarde. Vir ewig sal Ek my goedertierenheid vir hom bewaar en my verbond bly vir hom vas." (Psalm 89:4-29).

"Ek sal sy nageslag vir ewig laat duur

en sy troon soos die dae van die hemel."

(Psalm 89:30)

"Hy sal aan die ellendiges van die volk reg verskaf,

die kinders van die behoeftige verlos

en die verdrukker verbrysel.

Hulle sal u vrees solank as die son skyn

en solank as die maan daar is, van geslag tot geslag...

In sy dae sal die regverdige bloei

en volheid van vrede, totdat die maan nie meer is nie.

En hy sal heers van see tot see

en van die Rivier tot by die eindes van die aarde."

"Mag sy naam vir ewig wees;

mag sy naam uitspruit solank as die son daar is!

En mag al die nasies in hom geseën word,

hom gelukkig prys!”

(Psalm72:4-8,17)

“Want ‘n Kind is vir ons gebore, ‘n Seun is aan ons gegee; en die heerskappy is op sy skouer en Hy word genoem: Wonderbaar, Raadsman, Sterke God, Ewige Vader, Vredevors.” “Hy sal groot wees en die Seun van die Allerhoogste genoem word; en die Here God sal aan Hom die troon van sy vader Dawid gee en Hy sal koning wees oor die huis van Jakob tot in ewigheid en aan sy koninkryk sal daar geen einde wees nie.” (Jesaja 9:5; Lukas 1:32,33).

In Afwagting van die Einde